MATERIALURI

FOLKLORISTICE

CULESE ŞI PUBLICATE SUB AUSPICIILE

MINISTERULUĬ CULTELOR ŞI ÎNVĂŢĂMÎNTULUĬ PUBLIC

PRIN ÎNGRIJIREA LUĬ

GR. G. TOCILESCU

MEMBRU AL ACADEMIEĬ ROMANE, PROFESOR LA UNIVERSITATE, DIRECTOR AL MUSEULUI NATIONAL DE ANTICHITATI

VOLUMUL I
POESIA POPORANĂ. PARTEA I

BUCUREŞCI

TIPOGRAFIA „CORPULUI DIDACTIC" C. ISPASESCU & G. RBATANESCU
30, Strada Academiei, 30.
1900

www.dacoromanica.ro

MATERIALURI

FOLKLORISTICE

CULESE ŞI PUBLICATE SUB AUSPICIILE

MINISTERULUĬ CULTELOR ŞI ÎNVĂŢĂMÎNTULUĬ PUBLIC

PRIN ÎNGRIJIREA LUĬ

GR. G. TOCILESCU

MEMBRU AL ACADEMIEĬ ROMANE, PROFESOR LA UNIVERSITATE, DIRECTOR AL MUSEULUI NATIONAL DE ANTICHITATI

VOLUMUL I

POESIA POPORANA. PARTEA I

BUCUREŞCI

TIPOGRAFIA „CORPULUI DIDACTIC" C. ISPASESCU & G. BRATANESCU

30, Strada Academieĭ, 30.

1900

www.dacoromanica.ro

PRECUVÊNTARE

«Gura popórelor e cântecul răpitor al privighetórei, care aduce la audul nostru sunetele limpedĭ ale naturei ce es din freamătul vorbitor al codrilor României şi plutesc peste poenĭ strălucitóre şi peste valurile aurite ale câmpiilor şi lanurilor nóstre. Din gura poporului tragĭ învĕţătură mare şi traĭnică, ca din stnurile nesecate ale taĭnicei Sfinx. Gura poporului e isvorul cel limpede care ese din stana sănatósă, spre a răcori necurmat sufletele setóse. Gura poporului e înţelepciunea nesfârşitĭ. Iar cântecul poporului este cea maĭ înaltă poesie, căcĭ el dă vieţă şi viaţa-ĭ suferinţă. Cântecul poporului este poesia cea maĭ sublimă, căcĭ nimenĭ nu scie cine l'a făcut, Fie-care l'a cântat pentru întâiaşĭ dată şi sute de anĭ in şir.

«Cântecul poporului este cea maĭ profundă poesie, căcĭ fie-care l'a simţit pentru întâiaşĭ dată.

«El curge din veselie şi din stigatul de durere, din nădejde şi din suferinţă ; şi numaĭ acela se póte numi poet care a dat de aceste simţurĭ»

Carmen Sylva
din discursul rostit la inaugurarea Universităţeĭ din Iaşi in Octombrie 1897.

Credinţe, mythurĭ şi legende, năravurĭ, datine şi obiceĭurĭ, cântece, jocurĭ, cimilituri şi proverbe ale poporuluĭ, ceea-ce cugetă, ceea-ce simte, ceea-ce scie, ceea-ce voesce şi crede poporul, cum trăesce el şi cum îşĭ manifestéză credinţele şi sentimentele sale, în scurt tradiţiunea populară în accepţiunea cea maĭ largă a cuvêntuluĭ, coprinzêndu tot ce se transmite în popor din generaţiune în generaţiune, constitue ceea-ce numim cu un singur cuvênt: *Sciinţa Folkloreluĭ* saŭ *Folklore*. De aci o întreită împărţire a Folkloreluĭ: *a)* partea privitóre la credinţele şi superstiţiunile poporuluĭ ; *b)* partea privitóre la datinele şi obiceĭurile luĭ; şi *c)* literatura şi arta populară.

Fie-care din aceste părţĭ înfăţişéză un interes fără sémăn de mare; ele ne légă şi maĭ strîns de locul nascereĭ nóstre, de draga nóstră patrie. Făcêndu-ne a cunósce poporul, învĕţăm a-l preţui şi a-l ĭubi; ele ne introduc în viaţa intimă de acum şi de odinióră a po-

www.dacoromanica.ro

poruluĭ, ne arată starea luĭ intelectuală şi morală, chipul cum el concepe trecutul şi cum îşĭ amintesce de dînsul, ne pun în posiţiune să privim în adîncul sufletuluĭ săŭ şi să cunóscem tot ce vorbesce, tot ce face şi tot ce gîndesce el, bucuriile, ca şi suferinţele şi speranţele luĭ.

Ethnologia, anthropologia, mythologia, etnopsychologia, sciinţa antichităţilor, istoria cultureĭ, ba chĭar şi istoria literatureĭ găsesc în folklore, în producţiunile naive ale poporuluĭ, nesecate comorĭ de informaţiunĭ, moştenire a vécurilor trecute, cel maĭ temeĭnic, maĭ folositor şi maĭ bun material al lor. Folklorele are un rol însemnat şi în crescerea şi instrucţiunea tinerimeĭ; el alcătuesce un element de căpetenie şi în literatură, ca un isvor pururea limpede şi fecund de inspiraţiunĭ poetice. E destul a ne aminti de Herder, care cel d'întĉiŭ a utilisat cîntecul poporan, *glasurile popórelor,* în domeniul poesieĭ, şi a întrevĕḑut valórea creaţiunilor populare, precum face şi Shakespeare în *Macbeth* şi *Hamlet* ale sale; Goethe în *Faust* şi în multe din frumósele luĭ balade, Bürger, Uhland, Heine şi alţiĭ. Artele plastice de asemenea, gravura, pictura şi musica s'aŭ inspirat şi se inspiră din tradiţiunea poporană.

Dar pentru ca folklorul să pótă servi drept isvor de inspiraţiune educatoruluĭ, poetuluĭ şi artistuluĭ, drept material sciinţific şi drept archivă ómenilor de sciinţă, este nevoĭe maĭ întĉiŭ ca materialele séle să fie adunate, apoĭ să fie puse în ordine şi sistematisate, şi în fine să fie date la lumină într'o formă cât se póte maĭ lesnicĭósă pentru utilisarea lor, şi înainte de tóte cât se póte maĭ esactă. Căcĭ ele nu sunt alt-ceva de cât nişte documente istorice, carĭ prin urmare nicĭ plăsmuite pot să fie, nicĭ alterate, nicĭ greşit reproduse. Isvorul saŭ provenienţa lor trebue tot-d'a-una arĕtat, spre a putea judeca gradul lor de credinţă şi controla autenticitatea lor. In scurt, numaĭ un asemenea archiv real şi cu totul obiectiv, alcătuit din documente autentice, trebue a servi drept isvor de informaţiune numeróselor discipline maĭ sus enunciate.

In Germania a trebuit să vie un Jacob Grimm pentru a aşterne basele sciinţifice ale studiilor folkloriste, punînd ca principiŭ fundamental că: *Totul cată să fie reprodus cu o fidelitate scrupulósă, alt-fel orĭ-ce valóre sciinţifică dispare.* Mişcarea provocată de discipuliĭ sĕĭ Hoffmann von Fallersleben, Ad. Kuhn, W. Mannhardt, Max Müller, Th. Benfey, J. W. Wolf, K. Simrok, K. Müllenhoff etc., se respândi în Francia, Anglia, Italia, Spania, Suedia, Danemarca şi în

www.dacoromanica.ro

multe alte țĕrĭ civilisate ale Europeĭ; societățĭ de folklore, reviste și buletinurĭ se fundară; tesaurele populare fură adunate sistematic, numeróse studiĭ sciințifice apĕrură în domeniul folkloristic. Maĭ ales de vr'o câte-va deceniĭ încóce acéstă nouă sciință pasionéză pe învĕțat, ca și pe literator și chĭar pe publicul cel mare.

Ocupându-ne aci de folklorul român, materialul cules de Anton Pann este fórte prețios, dacă ținem sémă de timpul când a fost adunat și de punctul de vedere care a condus pe autor când l'a dat la lumină. Intr'adevĕr, în epoca luĭ Anton Pann știința folkloreluĭ nefiind bine întemeĭată nicĭ în Apus, primul nostru folklorist nu puté fi călăuzit în culegerea și publicarea materialuluĭ tradițional de considerațiunĭ sciințifice admise și recunoscute astă-ḑĭ; el a lucrat ca amator și a căutat maĭ mult să facă pe cititorĭ să rîḑă și să petrécă. De aci preponderanța elementuluĭ comic și anecdotic în materialele adunate de dênsul.

Vasile Alexandri urmăresce alt scop: scopul estetic, al frumusețiĭ neasemuite, ce simțul sĕŭ de poet descoperea în tradițiunea populară. De acéstă tendință se resimte pretutindenĭ colecțiunea sa, compusă numaĭ din poesiĭ alese, pe icĭ și colea îndreptate și curățite de tot ce lovea gustul sĕŭ estetic.

Alțiĭ aŭ căutat în materialul tradițional doveḑĭ despre latinitatea poporuluĭ nostru, și acest punct de vedere esclusiv ĭ-aŭ făcut să altereze pênă și textele culese, introducênd în ele noțiunĭ și cuvinte streine poporuluĭ, în sprijinul scopuluĭ urmărit: de ex. cuvêntul *Sălinióre* în colindele d-luĭ Atanase Marian Marienescu.

Prima colecțiune de poesiĭ populare adevĕrat sciințifică este aceea a mult regretatuluĭ nostru amic G. Dem. Teodorescu. Dacă s'ar fi dat notarea fonetică a pronunțăriĭ, acéstă colecțiune ar putea servi drept mustră orĭ-căreĭ lucrărĭ în domeniul folkloristic.

In ce privesce prosa, douĕ nume se impun atențiuneĭ nóstre: Petre Ispirescu și Ion Créngă. In publicațiunile acestor meritoșĭ scriitorĭ trebue însă deosebită partea folkloristică de partea literatoruluĭ; căcĭ dacă din punctul de vedere literar, poveștile luĭ Creangă și basmele luĭ Ispirescu se bucură cu drept cuvênt de un renume neuĭtat, folkloristul are multe reserve de făcut asupra chipuluĭ de culegere, de combinare și de expunere, care este cu totul personal autorilor, ĭar nu al poporuluĭ. In aceste lucrărĭ poveștile și basmele sunt reproduse colorate și împodobite în mod subiectiv, ĭar nu se

www.dacoromanica.ro

dau în forma lor autentică şi originară. Tot asemenea, bună-óră, la Germanĭ puţine sunt colecţiunile culese direct din gura poporuluĭ. Multe, chĭar colecţiunile făcute de fraţiĭ Grimm, la începutul secoluluĭ al XIX, ne presintă pe lângă un material cules d'a dreptul, alte materiale comunicate prin scrisorĭ, reproduceriĭ de cronice tipărite saŭ netipărite, chĭar prelucrărĭ şi compuneriĭ pe tema basmelor saŭ a poveştilor.

Se înţelege că pentru sciinţa folkloreluĭ este cu mult maĭ interesant de a avea o povestire simplă, lipsită de orĭ-ce preocupare literară saŭ colorit, dar originară şi autentică, reprodusă întocmaĭ cum a fost auḑită, de cât o povestire unde episódele se succed unul după altul în mod logic şi după tóte regulele arteĭ.

Un alt inconvenient al publicaţiunilor de texte populare la noĭ este acela de a fi împrăştiate într'o mulţime de reviste periodice, unele greŭ de procurat, şi chĭar în ḑiare politice, unde căutarea lor este fórte anevoiósă. Excelentele opere: a d-luĭ A. Zanne despre *Proverbele române* şi a d-luĭ Artur Goroveĭ despre *Cimilituri*, arată o reală îmbunătăţire în acéstă privinţă ca în multe altele.

Dar maĭ întêiŭ de tóte şi chĭar esclusiv, ceea-ce se recomandă astă-ḑĭ folkloriştilor românĭ, este adunarea materialelor, a rămăşiţelor destul încă de bogate ale tradiţiuneĭ nóstre. Căcĭ produsele literaturĕĭ poporane scad şi se depreciază pe ḑi ce trece. O secetă fără seamăn bîntue în spiritul poetic al poporuluĭ. De creat el nu maĭ creĭază, par'că fantasia i s'a stins; şi nicĭ de păstrat aşişderea nu păstréză ceea ce ĭ-a rămas din strămoşĭ. Se cântă la ţară, dar cântece românescĭ maĭ rar; se povestesce la sate, dar figurile minunate ale mythologieĭ române, cu carĭ ne putém cu drept cuvînt mândri, nu maĭ surprind urechea ascultătoruluĭ. Vremurile frumóse ale şeḑătorilor aŭ trecut; bătrînii cu bărbile albe sunt maĭ puţinĭ, babele harnice şi gospodine, carĭ sciaŭ a cânta şi descânta, a face şi desface, dispar, dacă nu aŭ şi dispărut cu totul. Cântecele bătrânescĭ nicăiriĭ nu se maĭ cântă; lăutarĭ ca Petrea Creţea Şolcan, archivul viŭ şi bogat folosit de regretatul G. Dem. Teodorescu, nu se maĭ întâlnesc; lăutariĭ tinerĭ nu maĭ aŭ prilej de a însoţi vióra cu cântecele vechĭ, şi când le spunĭ a-ţĭ ḑice din gură saŭ din vióră cutare cântec, îţĭ rĕspund: „Da bine, Domnişorule, aşa cântec astă-ḑĭ nu se maĭ cântă".

Romanţa banală a mahalalelor din oraşe şi tîrguri, oploşită în „Dorul Inimeĭ" şi în „Amorul" editurelor populare, ţine locul duióseĭ

www.dacoromanica.ro

doĭne, în care se încheagă melancolia dulce a unuĭ neam întreg; completurile ţin locul acelor pline de haz şi de veselie hore naţionale, unde cheful şi voĭoşia se luaŭ la întrecere cu cuviinţa şi cu pilda cea bună; jocurile, datinele, obiceĭurile românescĭ dispar, şi ogorul minţeĭ naţionale e coprins de molimă străină.

Unde altă-dată cântăreţiĭ din vióră, din naiŭ saŭ cobză nu sciaŭ de cât cântece românescĭ, când

De când eram copil mic
Doĭna o sciŭ şi doĭna o ḑic

şi

Cine a stârnit doĭniţa
Arsă ĭ-a fost inima,
Sfîntă să-ĭ fie gura,

aḑĭ bătătura din sate nu răsună de cât de

Cătugărul din vechiul schit

saŭ de

Barca pe valurĭ saltă uşor

cu vorbele lor străine, neînţelese, sucite şi strîmbate, cum es din gura lăutaruluĭ ţigan; cu ritmul musiceĭ lor afectat, săl:ciŭ, gol şi lipsit de orĭ-ce simţ de frumos, de orĭ-ce simţ înălţător.

Şi fiind-că veni ĭarăşĭ vorba de ţigan, trebue s'o spunem că şi ţiganul lăutar nu maĭ e acelaşĭ din trecut, s'a schimbat; poesia, ce altă-dată însoţea acest popor nomad, s'a prefăcut în cea maĭ searbădă prosă; dacă creerul luĭ odinióră servea ca un fonograf pentru poporul român, aḑĭ nu e de cât un hârb spart, care alteréză şi amestecă ceea-ce strămoşiĭ lui ĭ-aŭ transmis limpede, curat şi frumos.

Causele acestuĭ fenomen sunt multe şi diferite. Obîrşia acesteĭ evoluţiunĭ trebue s'o căutăm maĭ ales în felul de traiŭ agitat şi neastâmpărat al Românuluĭ de aḑĭ. Cântecul poporan ca să prospere are nevoe de viaţă tihnită. Contactul fatal cu civilisaţia modernă a Apusuluĭ, desvoltarea căilor de comunicaţie pe o scară aşa de mare, cătănia — şi maĭ ales cazarma — aŭ făcut — vorba poetuluĭ —

Şi cum vin cu drum de fier
Tóte cântecele pĭer
Zbóră păsările tóte
De négra străinătate
Işĭ desbracă ţara sinul
. . . . . .
Şi izvórele-ĭ séc̆ă.

www.dacoromanica.ro

Cântecele pĭer şi izvórele sécă, musa se refugiază, se ascunde, devine stérpă şi nu maĭ produce nimic. Şi ce maĭ răsună icĭ colo un glas răguşit, e înecat de noróele oraşelor.

Poesia poporană română producea şi avea o valóre artistică, atâta timp cât ea se născea isolată la ţară, în munţĭ şi pe podişurĭ, la stânĭ şi prin ogóre, la hore şi la şeḑătorĭ. In acea viaţă patriarcală totul era naiv; imaginaţiunea da zbor liber aripelor sale; poesia nu cunoscea nicĭ regule, nicĭ teoriĭ, ci căta numaĭ să fie adevĕratul glas al sentimentelor, al ideilor tutulor.

Musa poporană română e timidă şi neîncreḑĕtóre de alt-fel ca orĭ-şi-ce musă. Vorba ghicitóreĭ cu privire la hârtie: *Dă pe piatră nu se strică, dă pe apă se strică*, se póte ḑice şi despre dênsa. O ţiĭ retrasă în liniştea codruluĭ, ea cântă; o ducĭ în faţa lumeĭ, ea se ruşinéză, se sfiesce şi nu maĭ cântă, şi chĭar dacă dênsa cântă, nu maĭ e ce e, ci cu totul alt-ceva.

Ast-fel poesia poporană trece prin o fază grea; viitorul nu-i se póte preḑice; singurul lucru de care trebue să fim convinşĭ cu toţiĭ, e de a strânge cât maĭ în grabă mult puţinul ce ne-a maĭ rămas din aceste comorĭ naţionale. Molima se întinde, şi nu e timp de pĭerdut. Să scăpăm ce vom putea scăpa, cât maĭ e putinţă. Generaţiunile viitorimeĭ ne vor fi recunoscĕtóre.

De aceste consideraţiunĭ condus, am rugat în vara anuluĭ 1897 pe d. Spiru Haret, Ministru Instrucţiuneĭ publice şi al Cultelor, de atuncĭ, de a pune la disposiţiunea Direcţiuneĭ Museuluĭ de Antichităţĭ o sumă cât de mică pentru a trimite tinerĭ ca să adune prin sate, tîrgurĭ şi oraşe materialurĭ folkloristice în versurĭ şi în prosă: cântece bătrânescĭ şi cătănescĭ, balade, hore, cimiliturĭ, deceurĭ, descântece, farmece, vrăjĭ, rugăcĭunĭ, colinde, basme, legende, snóve, proverbe, ocărĭ, porecle, etc.; date pentru mythologia poporană, credinţe, năravurĭ şi obiceĭurĭ, port, şi orĭ-ce alt material ethnografic şi dialectal.

D. Ministru Haret a bine-voit să acorde suma de 3000 leĭ, ĭar Direcţiunea Museuluĭ a alcătuit o comisiune compusă din d-niĭ: Hodoş Al., Canianu M. şi Notara C. publiciştĭ; Ţapu Christea şi Ion Odor, absolvenţĭ aĭ Facultăţiĭ de litere; Popescu Ciocanel, licenţiat în litere, şi Ionescu Ion, absolvent seminarist.

Ministerul a dat ordine autorităţilor administrative, şcolare şi

www.dacoromanica.ro

eclesiastice din țară, ca să înlesnéscă membrilor acesteĭ comisiunĭ îndeplinirea sarcineĭ.

Pe lângă persónele trimise ad-hoc, am crędut a putea utilisa și corpul învĕțătoresc. In vederea acésta am întocmit un chestionar folkloristic, după cel publicat în „Mélusine“ de d. Roland și reprodus în *Șędătórea*, revistă de folklore de sub direcțiunea d-luĭ A. Goroveĭ din Fălticenĭ. Chestionarul, elaborat avîndu-se în vedere și lucrările similare ale d-lor Hasdeŭ și Nic. Densușeanu, aŭ fost trimis în numĕr sufficient de exemplare pe la învĕțătoriĭ sătescĭ și revisoriĭ școlarĭ, cu invitațiune ca materialele adunate să le trimiță treptat pênĕ la 1 Noembrie 1898.

Dăm aci acest chestionar, care credem că nu va fi fără folos pentru ceĭ ce se vor îndeletnici în viitor cu strîngerea literatureĭ poporane:

CHESTIONAR FOLKLORISTIC

RESUMATUL MATERIALELOR CARĬ TREBUESC ADUNATE

a) *Versurĭ:*

Doine
Cântece Bătrânești
» *Cătănești*
» *Haĭducești*
Balade
Hore
Strigăturĭ
Chiuiturĭ
Colinde
Cântece de stea
Bocete
Cimilicturĭ
De-ceurĭ
Descântece
Farmece
Vrăjĭ
Rugăciunĭ

b) *Prosă:*

Basme
Legende
Tradițiĭ
Snóve
Anecdote
Glume
Proverbe
Sentințe
Maxime
Locuțiunĭ
Idiotisme
Dicale
Fărâmăturĭ de limbă
Jocurĭ de copiĭ
Blesteme
Injurăturĭ, sudălmĭ
Ocărĭ, — Porecle
Țipete, — Interjecțiĭ
Vorbe pișcătoare
Cuvinte curióse
Nume de persóne și de animale
Datine
Obiceĭurĭ
Prejudițiĭ
Superstițiĭ
Credințe
Apucăturĭ
Obiceĭurĭ juridice
Semne de scris: Răboj, încrestăturile plutașilor, etc.
Mythologie poporană
Zoologie »
Botanică »
Mineralogie »
Geologie »
Psihologie »
Meteorologie poporană
Calendar poporan
Cosmografie poporană
Cosmogonie »
Medicină »
Veterinărie »
Hygienă »
Farmacie »
Ornitologie »
Cromatică »
Agricultură »
Coreografie »
Musică »
Archeologie »
Istorie »
Lucrul casnic (țesăturĭ, etc.)
Arta culinară
Grădinăric

www.dacoromanica.ro

c) *Diverse*

Instrucțiuni pentru culegerea datelor

a) *A se indica numele* satuluĭ, plășeĭ și județuluĭ, unde se va fi audit cele ce se povestesce. Se póte întêmpla să audă cine-va o poveste, bună oră de la un moș neag dintr'un sat óre-care, care o știe de aĭurea, de aceea să se cerceteze cu deamănuntul în ce localitate este cutare credință saŭ povestire și în ce mod o istorisesc sătenii d'acolo.

b) *A se arăta numele* și starea, precum și vêrsta (dacă este bětrân, tênăr) de la care a cules datele.

c) *Dacă aŭ aflat ceva* de la un singur om, bětrên saŭ tênăr, să maĭ cerceteze și de la alți douĭ-treĭ spre a se încredința că lucrul se povestesce în adevěr așa cum s'a spus.

d) *Să aducă oră ce ziceri*, doĭnă saŭ alt-ceva din gura poporuluĭ, ce s'ar afla în legătură cu obiceĭul povestit.

e) *Oră-cât de multe amănunte* nu strică; dar e de preferit a se lăsa fără răspuns acele întrebări în privința cărora nu se capătă o sciință sigură.

f) *A se feri de a împărtăși* ca obiceĭurĭ și poveștĭ ale poporuluĭ, creațiuni moderne aduse în sat.

g) *Ar fi de preferat a se culege* de la oamenii — maĭ cu sémă bětrânii — carĭ nu știŭ carte.

h) *E de recomandat culegětorilor* a nu se servi în întrebările și transcrierile lor de cuvinte neîntrebuințate și neînțelese de persóna pe care o ascultă. Idealul în materie de folklore ar fi transcrierea exactă, vorbă cu vorbă, a celor audite. A nu se introduce absolut nicĭ o modificare, a nu se drege, a nu se adăoga, a nu se schimba nimic, ci a se transcrie întocmaĭ cum se spune saŭ se povestește.

i) *A întreba pe sătenĭ* asupra evenimentelor istorice recente ca și cele din trecut. Ce credințe și obiceĭurĭ aveaŭ maĭ înainte, și dacă ele acĭ sunt schimbate.

j) *A transcrie vorbele*, propozițiunile și frasele cât se poate maĭ fonetic și a se explica maĭ amănunțit tóte cuvintele neîntrebuințate la orașe.

A.—*I. Lumea Fisică*

Pământul.

Creațiunea și distrucțiunea. Ideĭa de Dumnedeŭ. Dumnedeŭ ca creator în relațiunile sale cu ómenĭĭ, cu lumea. Facerea lumeĭ. Antihîrsu (Antichrist). Ideĭa de suflet. Credințĭ în privința cugetuluĭ, a minteĭ, gândireĭ. Legendele, carĭ explică creațiunea. Forma pământuluĭ. Pe ce se reazămă. Animalele cosmice. Interiorul globuluĭ. Turburările pământuluĭ. Cine produce cutremurile de pământ. Sfârșitul lumeĭ. Semnele carĭ îl vor prevesti. Pentru ce se va sfârși lumea. Vremea de apoĭ. Despre cea-l'altă lume. Legendele relative la înecarea, arderea, etc. globuluĭ. Universul va renaște maĭ frumos și maĭ bun? Evenimente marĭ: Holeră, Zaveră, Volintirĭ, Turcĭ, Ruși, etc. Revoluțiĭ, focurĭ, inundațiĭ, rěsboae, rěsmeriță, cataclisme, eclipse, minunĭ, etc.

Cultul Pământuluĭ. Cum privesc țěraniĭ pământul (ca o mamă, ca o divinitate)? Obiceĭurile când se sapă șanțurĭ pentru ziduri, temeliĭ, când se începe arătura, semănatul, culesul porumbuluĭ, viilor, când se sădesc pomĭ, când se fac semne de hotar, când se împarte pământul de părinți la copiĭ.

Imprejurări fisice. Scórța pământéscă. Originea pământuluĭ, a culóreĭ, a nisipuluĭ, a pietrelor, etc.

Munții. Originea lor și a văilor, a strâmtorilor, etc. Urieșiĭ și munțiĭ.

Pentru ce în unele locurĭ e zăpadă tot-d'a-una. Duhurile necurate carĭ se adăpostesc prin munți. Locuitoriĭ peșterilor. Ecoul: originea, credințĭ și superstițiĭ des-

www.dacoromanica.ro

pre el. Locurĭ pustiĭ, părăsite, izolate şi blestemate. Fântânĭ părăsite şi secate. Suterane, pivniţe şi becĭurĭ părăsite. Morĭ, case părăsite. Ruine. Cimitire, Cetăţĭ, şanţurĭ, brazde. Ce se ştie despre brazda luĭ Novac. Legende şi cântece. Valurĭ de pământ. Ce se ştie de valul luĭ Traian. Cine a fost Traian. Sunt pe acolo întărĭturĭ. S'aŭ găsit (şi unde sunt) arme, instrumente, monezĭ, idolĭ de lut, vase, etc. (orĭ-ce se atinge de archeologie). Inscripţiĭ.

Movile, gorgane, hotare, drumurĭ vechĭ, etc. Legende. Comorĭ: ce se ştie, ce se crede despre ele. Se vĕd limbĭ de foc eşind din pământ; când, cum şi de cine se póte găsi o comóră? Cum a fost găsită o comóră? Câţĭ lucrătorĭ trebue să sape la o comóră? Cum se póte scóte cazanul cu banĭ? Există localităţĭ cu numele: Piatra-arsă, vênătă, Apa-neagră, Iazul-draculuĭ, (de unde 'şĭ-aŭ numele?). Sunt stâncĭ cu chip de om, de animale, ce se crede despre ele? Ce se crede despre uneltele preistorice: topóre, vârfurĭ de săgeţĭ, idolĭ, etc. Ce se ştie despre coloniĭ? Sunt localităţĭ cu numele de *Slobozia*. Ce se ştie despre *Jidovĭ*. Sunt localităţĭ cu numele de *Jidova*, *Jidovĭĭ*, *Jidoviţa*, etc. Pentru ce se numesc aşa? Sunt vechĭ? Ce cred bătrânĭĭ?

Vulcanĭĭ. Dacă se cunosc în popor şi cum li se explică originea; cine-ĭ locueşte; spirite volcanice; sunt ele rĕsuflătoarele pământuluĭ? Causele erupţiunilor? Ce e Căţelul pământuluĭ?

Apa. Legende carĭ explică originea apeĭ în general, a rîurilor, a lacurilor, a fântênelor, a izvórelor. De unde izvorăsc rîurile, izvórele, etc. Ce divinităţĭ sunt la ape şi cine le-a dat naştere. Ce se ştie despre cerbul, care se lasă în apă la 6 August? Se pomenesce despre têrgurĭ orĭ sate înecate? Se pomeneşte ceva despre locuinţe lacustre? Demonĭ şi vedeniĭ. Fîntînĭ şi izvóre, genĭĭ carĭ locuesc în ele; cultul, fîntînĭ tămăduitóre. Fîntînĭ calde, petrificătóre şi aruncătóre. Explicarea legendară a acestor fenomene. Tradiţiunĭ despre un potop parţial saŭ total.

Se găsesc—aŭ s'aŭ aflat vr'o dată—pusnicĭ p'acolo, asceţĭ, ómenĭ sfinţĭ, ómenĭ carĭ nu mănâncă de cât vegetale? Sunt ómenĭ carĭ postesc 3 dile consecutive? Cu ce scop? Sunt ómenĭ carĭ nu mănâncă carne, nu bea vin? Oamenĭ centenarĭ se află p'acolo? De ce sunt evlavioşĭ? Făcut'aŭ ceva păcate marĭ de nu mor?

Sunt ómenĭ nebunĭ p'acolo? Din ce causă? Sunt ómenĭ, carĭ se cred făcătorĭ de minunĭ, profeţĭ? Sunt vrăjitorĭ şi vrăjitóre şi cam ce vrăjesc?

II. Lumea Subterană

Originea Metalelor. Metale carĭ se reînoiesc, se ascund, dispar. Descoperirea metalelor, (a ocnelor bună-óră). Sunt ele păzite de staſiĭ, genĭĭ? Primejdia pentru ceĭ carĭ descoperă minele. Mijlócele d'a se preserva. Ofrande aduse, rugăciunĭ făcute divinităţilor supt-pământene.

Metale preţióse. Aurul; ce se crede despre dênsul? Cine'l produce? Cine'l păzesce şi cum se extrage. Aceleaşĭ cercetărĭ trebuesc făcute despre argint şi cele-l'alte metale.

Pietre scumpe (nestimate). Cine le face? darul ce aŭ d'a tămădui unele bóle saŭ a scăpa de otrăvirĭ.

Pietre de rînd. Originea, pentru ce aŭ cutare saŭ cutare colóre? De ce unele sunt găurite? Numele ce li se dă din cauza formeĭ lor. Sunt ele bune de leac?

Fosile. Ce sunt şi ce cred ómeniĭ despre resturile fosile de animale antideluviene? Sunt unele fosile păstrate ca amulete? Chihlibarul. Superstiţiĭ relative la formaţiunea şi puterea luĭ.

III. Flora

Pentru copacĭ, arborĭ şi plante, sunt de făcut cercetărĭ asupra legendelor saŭ credinţelor, a speciilor maĭ comune; cele carĭ aduc serviciĭ şi carĭ prin forma şi colórea lor aŭ trebuit să aţâţe imaginaţia ómenilor şi să le sugereze încercărĭ de explicaţiĭ. Trebuesc însemnate: numele copacilor, buruenelor, ciupercelor cu tóte proverbele,

www.dacoromanica.ro

legendele, obiceiurile şi superstiţiile relative la ele. Multe buruene se întrebuinţează ca doftorie, a se arăta la ce anume boli şi cum se întrebuinţează. Pe lângă speciile cari există, sunt altele cari intră cu totul în domeniul fantastic: aşa este iarba fiarelor şi altele. Ce se crede despre iarba fiarelor? Există credinţă că boalele ómenilor se pot transmite copacilor, şi cum. Ce duhuri trăesc prin păduri? Fac ele pe ómeni să rătăcéscă, să-i adórmă? Fiare fantastice cari locuesc în păduri (balauri, etc.). Alţi locuitori ai pădurilor: Mama pădurii, Fata-pădurii, Sfărîmă-piétre, Strâmbă-lemne, Tarta-cot, barba d'un cot, etc.

IV. Zoologie

Legendele relative la originea animalelor (Mamifere, pasări, reptile, pesci, insecte etc.). A se cercéta numele, ghicătorile, proverbele, credinţele, superstiţiile şi legendele, pe cari poporul le légă de animalele de ori-ce soiu. Sunt unele legende cari explică colórea şi forma unor animale prin intervenţia unor împrejurări mai presus de fire, bună-óră pentru ce este corbul negru, de ce ursul n'are códă? de ce măgarul are cruce în spinare şi urechile mari? de ce Ovreii aŭ pistruie pe obraz? etc. Sunt unele animale adorate? Se ştie ceva despre animalele fantastice, bună-óră despre zgripţoróice, pasări cu ciocul de foc, cu ciocul de aramă, despre balauri, etc.

V. Meteorologie

Cerul în general. Din ce se compune, cum e aşedat, de unde-i vine colórea, cine'l locuesce. Persóne saŭ obiecte căzute din cer saŭ cari din potrivă s'aŭ înălţat la cer.

Nouri. Puterea lor. Cum se produc. Prediceri scóse din aspectul lor.

Stelele. Originea lor. Prognosticuri, stele călăuze, căzătóre, comete. Numele poporane ale unor stele saŭ grupuri. Drumul robilor saŭ calea lui Traian. Legende, credinţi şi superstiţii.

Sórele. Originea şi constituţia lui. Inrîurirea. Locuinţa şi fixitatea. E vr'un cult pentru sóre? Eclipse. Causele eclipselor.

Luna. Sfârcolaci (svârcolaci). Originea şi constituţia luneĭ. Influenţa ce o exercită asupra timpuluĭ, asupra animalelor, a agriculturei, asupra omuluĭ chiar. Petele din lună, întunecimele, de cine sunt pricinuite. Ce se face în timpul întunecimelor. Cine locuesce în lună?

Curcubeul. Originea, superstiţii, procnosticuri. *Tunetul şi furtuna*; fulgerul şi origina sa. Ce póte să apere de trăsnet? Pietre căzute în timpul furtuneĭ.

Plóia. Credinţi. Cum se produce. Plóia şi sórele. Ploile potopuluĭ. Ploile de sânge, plóe de cîrnaţi, plóe de bróşte, etc. Mijlóce de a produce şi de a opri ploile. Solomonari. Paparude, păpuşi îmbrăcate. Caloianu saŭ Scaloianu.

Icóne furate aruncate în fântână. *Roua, cĕţa.* Originea, credinţi, legende. Zăpada, gheaţa. Causele producţiuneĭ, credinţi.

Bruma, neguri, pîcle. Originea. Causele lor. Vîrtejuri şi Vînturi. Numiri de vînturi, originea. Mijlóce de a le stîrni saŭ opri. Sunt formate de spirite, de necuratul?

B. — *Lumea Supra-naturală*

1) *Duhuri* curate şi necurate. Originea şi menirea lor. Unde locuesc. Cum te poţi apăra de dînsele. Formele sub cari se arată. Ce se ştie despre încrucişări de drumuri (răspîntii).

2) *Zîne.* Zîne cari fac bine şi cari fac răŭ. Se mai crede în existenţa lor? De când aŭ dispărut şi pentru ce? Se vor mai întórce vre-o dată? Sub ce nume se cunosc (ursitóre, iele, vântóse, şolmane), unde locuiaŭ şi unde locuesc? Ce fac ele cu copiii, le schimbă sexul, îi răpesc? Daruri ce fac zînele. Danţul şi portul lor. Care este rolul lor?

3) *Dracul.* Formele sub cari se arată. Câte nume are? După ce semne se póte

www.dacoromanica.ro

cunósce; este primejdios să'l strigĭ pe nume? Cum se face tovărășia cu dracul și cum s'ar putea desface? Cumpără copiĭ? Ĭĭ gâtue? Răpesce ómenĭ de pe la jocurĭ, pe la fîntânĭ, crucĭ, etc.? Locurĭ unde el nu poate intra și de ce se feresce?

4) Arătărĭ, vedeniĭ de nópte și în somn. Carĭ sunt, și unde se arată de obiceiŭ? A veni călare pe un băț saŭ vătraĭ, etc.

5) *Stafiĭ și strigoĭ.* Locurile unde petrec: ruine, răspântiĭ, bisericĭ, morminte. Formele lor. Césurile la carĭ apar și dispar. Pentru ce se arată ele? Ca să plătéscă vr'o datorie saŭ să îndeplinéscă vr'o dorință? Pentru a se pocăi de un păcat? Noptile când vin maĭ des. Inspăimântă pe ómenĭ? Mamele sperie pe copiĭ cu stafiile și strigoĭ? Cum se îmblînd̨esc? Balaurĭ, satana, îngerĭ, ursite. Norocul. Ce se crede despre el? Basme. Căsătoria cu îngerĭ.

6) *Vrăjitorĭ, fermecătorĭ.* Credința în farmece. Cum se fac? Cine póte să le facă, și cine póte să le distrugă? Cum ne putem apăra de farmece? Cum se face cine-va vrăjitor? Cum e privit de popor? Locurile unde se adună vrăjitoriĭ. Cărțĭ de fermece. Locul unde se póte învăța fermecatoria. Are vr'o legătură cu duhurile curate și necurate?

Animalele carĭ însoțesc pe vrăjitorĭ și li se supun. Burueni și instrumente de carĭ se servesc fermecătoriĭ. Despre descântece. Cine póte descânta și cine nu? De la cine învață descântecele? De ce se țin în secret descântecele? Se plătesce pentru descântece, fermece și vrăjĭ? Ce anume?

Zeĭ. Eroĭ. Ființe supranaturale. Călătoriile luĭ D-zeŭ și ale sfinților pe pământ. Legende în carĭ pedepsesc pe ceĭ ce ĭ-aŭ primit răŭ. Legendele sfinților, uriesilor, căpcăunilor, piticilor, sburătorilor. Credințĭ despre eĭ. Ființe mitologice: Fĕt-frumos, Iliana Cosinzéna, etc. Impărațĭ din basme: Ler împărat, Por, Roșu împărat, etc. Animalele fantastice. Legende despre Maĭca-Domnuluĭ. Sfințĭ: sf. Ilie, sf. Petru, sf. Mercurĭ, sf. Vinerĭ, etc.

C. — *Omul și viața omenéscă*

Creațiunea omuluĭ. Legende și explicațiĭ. Originea diferitelor némurĭ. Credințĭ și superstițiĭ asupra fie-căreĭ părticele din corpul omuluĭ (cap, ochĭ, nas, gură, mâinĭ, degete, picióre, stomac, inimă, unghiĭ, etc). Despre slăbire și îngrășare. Umbra omuluĭ. Destinul omuluĭ. etc.

1) *Vicața*: nașterea. Ingreunarea femeeĭ. Proverbe, ḑicătorĭ. Prediceri de îngreunarea femeeĭ. Descântece. Facerea. Norocul și predestinația. Ursitorile. Sufletul celuĭ născut. După naștere: Botezul, ceremoniĭ, obiceĭurĭ despre leuzie.

2) *Pruncia.* Alăptarea, légănul. Mijlóce de a avea lapte. Superstrțiĭ relativ la légăn. Cântece de légăn. Ceĭ întâĭ pași. Sfinți și divinități invocați pentru copiĭ. Superstițiĭ și medicină poporană. Ce spun mamele copiilor, dacă copilul nu este născut cu toți membriĭ? Hygienă. Prejudițiĭ. Înțărcarea. Ḑicale despre copiĭ, cum îĭ înduplecă să se culce.

3) *Copilăria* și *tinerețea.* Cum 'și petrec copiiĭ timpul de când încep a umbla singurĭ? Școala. Obiceĭurile când se duc și vin de la școlă. Jocurile copiilor. Jocurĭ cu plantele. Musica lor. Jocurile fetelor și băeților. Ședătorile. Paza turmelor. Ciobaniĭ, obiceĭurile lor, număratul oilor, diverse nume propriĭ de oĭ și de instrumente, tecnologia pastorală. Sorțiĭ și armata. Mijlóce d'a scăpa de la sorțĭ. Ideile poporuluĭ despre armată, cântece.

4) *Căsătoria.* Endogamia și exogamia. Rudenia. Concubinagiul și causele luĭ. Cum este privit. Petitorĭ și fete de măritat. Frumusețea, fetele urâte, bătrâne. Prediceri despre căsătorie. Mijlócele a se face ĭubit; vrăjĭ de dragoste, ursită și urât. Stărostóele. Impetirea, logodna. Nunta. Ḑile și timpurĭ nefaste. Văduvĭ și văduve. Căsătoria lor. Răpirea fetelor; maĭ este acest obiceiŭ? Cununie: la Biserică, acasă. Obiceĭurĭ la nuntă. Nóptea de nuntă și ḑilele următóre. Patul mireseĭ, etc.

5) *Gospodăria și familia.* Bărbatul și femeĭa ca soț și soție.

Raporturile între eĭ. Certurĭ. Copiĭ și părințiĭ. Băețiĭ maĭ ĭubiți ca fetele. Res-

www.dacoromanica.ro

pectul de părinţĭ. Sócrele, gineriĭ şi nurorile. Raporturile de proprietate între copiĭ. Fărtat, surată, frăţie de cruce. Obiceĭurile când se ĭa de suflet un copil. Obiceĭurile despre copiiĭ gemenĭ.

6) *Mórtea.* Semnele premergĕtóre. Bolĭ, lécurĭ. Preḑicerile făcute de păsăr şi insecte, etc. Mórtea. Agonia. Ce se face după mórte. Cum se îmbracă mortul. Priveghĭ. Ingroparea. Cum este dus mortul. In ce posiţie este înmormântat. Ceremoniĭ superstiţióse. Doliul şi cultul morţilor. Culorĭ şi forme de doliŭ. Cult, amintirĭ, cimitir, morminte. Strigoĭ. Ce sunt şi ce se face în potriva lor?

D. — *Obiceĭurĭ*

1) *Anul şi Calendarul.* Lunile, zilele. Numele lor poporan. Ce credinţĭ şi superstiţiĭ pentru fie care zi a anuluĭ anume? Ce sĕrbătorĭ nereligióse sunt şi de ce le ţine poporul? Superstiţiĭ. Ḑile nefaste; pentru ce? Sfinţiĭ din fie-care ḑi. Ce sunt Filipiĭ, Ropotinele, Joĭmăriţele şi Joĭmariĭ, Sâmbetele? Baterea alviţeĭ. Drăgaĭca. Blăjiniĭ, etc. Obiceĭurile de la Sf. Vasile, Crăciun, Bobotéḑă, Anul Noŭ, Paştĭ, etc. Ce este şi cum se face vergelul, capra, iroziĭ? Paparudele, Ţurca, Brezaĭa. Stéua, etc. Pentru ce la Pascĭ se daŭ ómeniĭ în scrânciob, (dulap) şi ce însemnéză pasca şi oule roşiĭ? Cum se fac oule roşiĭ şi ce obiceĭurĭ deosebite se observă la Pascĭ? Ce însemneaḑă turtele de la Crăcĭun şi cum se prepară? Bobiĭ. (Partea acésta din Calendarul Poporan este fórte importantă şi trebue a i se da multă atenţiune).

2) Ce distracţiĭ 'şĭ procură ţĕraniĭ în cursul anuluĭ. Ce jocurĭ aŭ copiiĭ: băeţĭ şi fetele? Cum se jócă flăcăiĭ şi fetele marĭ? Ce regulă se observă la joc (danţ)? Cum, de cine şi unde se fac? 'Şĭ aleg flăcăiĭ un şef dintre dânşiĭ? Căluşariĭ.

3) Construcţiunea. Ce obiceĭurĭ sunt când se începe a lucra o casă şi când se isprăvesce? Se fură umbra cuĭ-va? Se sfinţesce locul? Ce însemnătate are crénga verde pusă în vîrful acoperământuluĭ? De ce în vîrful unor case stă înfiptă o rótă de car? De ce în mijlocul unor semănăturĭ, bostane de pepenĭ, vie, se pune o matahală? De ce se pune în vêrf de par o pasĕre mórtă? De ce se pun ólele cu gura în jos în par de gard? Mĕsurĭ de loc şi timp (o asvârlitură de băţ; cât aĭ clipi din ochĭ, etc.) Locuţiunĭ geografice: (Azĭ aicĭ, mâĭne în Focşanĭ. A umplea pe cine-va de Filipescĭ. A'şĭ găsi Bacăul; bate toba la Moldova ş'a murit mătuşa Dobra, saŭ şi s'aude la Craiova; a auḑi câĭniĭ în Giurgiu, Minciuna Buzuionéscă, etc.). Pe care case 'şĭ fac berzele cuĭbul? La care case trag rândunelele? Şerpĭ de casă. Muşcătură de şarpe, lécurĭ, descântece. Cum e împărţită casa de ţĕran (odae, cămară, tindă, etc.)? Interiorul uneĭ case; mobile. Cum se numesc şi cum sunt făcute? Curtea, coşarul, hambarul, poĭata, etc. Numirile tuturora. Lucrurile de gospodărie (străchinĭ, óle, etc.). Imbrăcămintea (bărbătéscă şi femeĭască), numirile haĭnelor. Cine le face? Portul. Podóbe: ştergare, altiţe, cerceĭ, inele, mărgele, bete, etc. Numele tuturor acestor lucrurĭ. Cum se procură şi cum se întrebuinţéză? Ce lucrurĭ se lucréză în casă şi cu ce instrumente anume se face fie-care lucru? A se descrie exact şi a se reproduce pe cât posibil în desen, fie care părticică (şi a se numi) din instrumentele şi uneltele agricole, casnice, etc. (La cas de putinţă a se procura însĕ'şĭ obiectele, saŭ a se fotografia).

4) Politeţa şi buna cuviinţă. Civilitatea la sate. Formele de scuze. Cum se bea în sănătatea cuĭ-va. A bea frăţie. Ce se spune când cine-va strănută, cade, când se întâlnesc doĭ ómenĭ? Când se întâlnesce un popă? Certurĭ, blesteme, ocărĭ, înjurăturĭ, pişcăturĭ, calificative, porecle, etc. Există óre blesteme? Bată-te Dunărea, bată'l tóca; bată'l focul.

5) Mâncarea. Ce mănâncă ţĕraniĭ de obiceĭ şi la diferite ocaziĭ? Cum se numesce fie-care fel de bucate şi cum se gătesce? Obiceĭurĭ înainte de a se pune la masă şi la sculatul de la masă. Credinţa despre numerile 3, 9, 7, 12 şi 13.

www.dacoromanica.ro

E. — *Meşteşugurile*

Poporul crede că sunt meşteşuguri dispreţuite saŭ în cinste. Care şi anume sunt? Ce glume, snóve se fac pe socoteala fie-căruĭ meşteşugar?

Care pământ e bun de lucrat şi care nu. Şi anume, pentru ce fel de semănăturĭ? Tovărăşie între muncitorĭ.

Femeile muncind la câmp. Despre proprietate, tovărăşie între sătenĭ şi sate, tocmelĭ agricole, plata în natură saŭ în banĭ. Răzeşiĭ, situaţiunea lor. Dacă aŭ hrisóve, zapise vechĭ, urice, documente, etc.? A se copia. Aşezăminte din trecut, dacă'şĭ maĭ aduc aminte. Instrumente de muncă, cântice şi strigăte în timpul lucruluĭ, ḑile când nu se lucréză. Semănatul. Sfinţirea semineţelor. Câmpul stropit cu aghiasmă. Zile bune de semănat. Ceremoniĭ, superstiţiĭ. Idolĭ, amulete saŭ lucrurĭ puse în lan saŭ la grădinĭ, pentru a speria paserile să nu mănânce sémânţa.

Culesul fânuluĭ; timp bun de cosit. Secerişul. Culesul viilor, al livezilor, etc. Stâna şi cĭobaniĭ. Prisaca şi albinele. Credinţĭ şi superstiţiunĭ. Zile de târg. Plutaşĭ. Obiceĭurĭ, datine. Când pleacă la drum, când se întorc, aŭ vre'o rugăcĭune specială a lor? Legende, tradiţiunĭ despre anumite locurĭ pe unde trec. Ce sciŭ să spue despre frică? Socotelile lor. Ce semne aŭ? A se aduna şi meşteşugurile de la oraş, maĭ fiecare bréslă'şĭ are obiceĭurile şi superstiţiile eĭ. Ar fi interesant a se cerceta viaţa ocnaşilor. Legendele ocnelor şi superstiţiile legate de viaţa ocnaşuluĭ. Poveştile şi anecdotele despre diferitele popóre cu carĭ Românii aŭ stat în atingere. Ţiganiĭ, Bulgariĭ, Sêrbiĭ, Evreiĭ, Leşiĭ, Nemţiĭ, Ungurii, etc.

Ar fi fórte interesant a se cerceta şi viaţa ostăşéscă din vechime după tradiţiĭ şi a se compara cu obiceĭurile de aḑĭ. Glumele din casarmă, poreclele date de ţĕraniĭ-soldaţĭ ofiţeruluĭ, armeĭ, etc.

Resboĭul. Preziceri de resboĭ. Ce se spune despre vechiĭ soldaţĭ? Ce urme aŭ lăsat în amintirea sătenilor administraţia veche înainte de Cuza-Vodă?

Organe administrative şi financiare. Birurile, justiţia, Biserica şi Protopopiĭ. Ce sciŭ despre revoluţia din 1821? Domnul Tudor. Haĭduciĭ, Jianul şi Tunsul. Despre Ruşi şi Chiselef, Cuza-Vodă. Resboiul pentru independenţă. Un resboĭ viitor. Sunt ţĕraniĭ mulţumiţĭ cu traĭul lor de aḑĭ? Ce ḑic despre traĭul din trecut? Păsurile, dorinţele şi speranţele lor.

Timp de treĭ lunĭ aprópe, de la 10 Iulie şi până la începutul luĭ Octombrie ale anuluĭ 1897, membriĭ comisiuneĭ aŭ visitat localităţile din 14 judeţe. Colecţiunea cea maĭ însemnată a fost făcută de d. Christea Ţapu. D-sa a cutrierat judeţele Vâlcea, Gorj, Olt şi Teleorman, adunând aprópe 3000 bucăţĭ compuse ast-fel: A. Versurĭ: *a) Cântece bătrânescĭ* (balade, legende şĭ cântece haĭducescĭ); *b) Doine* (dragoste, urât, dor şi jale, blestem, cucu, murguleţu, călătorie-străinătate, cătănescĭ, cântece voĭnicescĭ şi haĭducescĭ, cântece bachice, cântece şi oraţiĭ de nuntă; *c) Strigăturĭ* saŭ ciuiturĭ; *d) Diverse* (ghicitorĭ, întrebărĭ şi răspunsurĭ, versurĭ glumeţe, cântece şi jocurĭ de copiĭ şi colinde); *e) Descântece* (de deochĭ, sóre-sec, apucate, muma pădurii, junghiŭ, cuţit, gâlcĭ, vrăjĭ, dragoste, scrisă, urât, etc.) B. *Prosă*: Snóve, anecdote, basme, etc.

Materialul cules de d. Ion Odor, din judeţele Prahova şi Buzĕŭ, este ceva maĭ restrâns. El se clasifică ast-fel: *a)* Strigăturĭ şi chiui-

www.dacoromanica.ro

turĭ, oraţiĭ de nuntă; *b*) Ghicitorĭ; *c*) Frînturĭ de limbă; *d*) Maxime, proverbiĭ, expresiunĭ, ḑicale, blesteme, superstiţiĭ şi cuvinte curióse populare; *e*) Poveştĭ, basme şi anecdote, şi *f*) Colinde.

Tînĕrul Ion Ionescu a isbutit a face o colecţiune interesantă de legende, basme, credinţe poporane, meşteşuguri etc., pe carĭ le-a adunat din judeţele Mehedinţĭ, Dîmboviţa şi Muscel.

D. M. Canianu a lucrat în judeţele Putna şi Neamţ, formând următórea colecţiune compusă din peste una mie bucăţĭ: *a*) Meteorologie poporană (credinţĭ şi superstiţiĭ); *b*) Calendar poporan (idem); *c*) Ghicitorĭ şi cimilitur̆ĭ; *d*) Cuvinte particulare saŭ neîntrebuinţate peste tot; *e*) Locuţiunĭ şi idiotisme în numĕr de vr'o 1200; *f*) Legende; şi *g*) Hore şi strigăturĭ. In fine d-niĭ Hodoş şi Notara aŭ cules un numĕr de poesiĭ poporane, primul din judeţul Argeş, ĭar cel d'al doilea din judeţele Suceava şi Roman. Cât pentru d. Popescu-Ciocanel, d-sa a fost împedicat spre a-şĭ îndeplini sarcina.

Membriĭ comisiuneĭ aŭ avut de întîmpinat dificultăţĭ diferite întru ajungerea scopuluĭ lor. In adevĕr, spre a putea culege maĭ cu înlesnire produsele poporane, ar trebui o convieţuire pe un timp maĭ îndelungat cu ţăranĭĭ; ţĕranul român de felul luĭ, faţă de un orăşan, e maĭ reservat şi neîncreḑător, şi nu prea îşĭ deschide inima la fiecine; trebue un contact ḑilnic, o asimilare perfectă, o contopire cu el, pentru ca să stea de vorbă cu un orăşan. Pe urmă, culegerea nu trebue să se facă la comandă, ci numaĭ după dispositia spontanee a cântăreţuluĭ şi a povestitoruluĭ; trebue să surprinzĭ pe ţĕran, fără să te scie el, că notezĭ şi scriĭ după dênsul; atuncĭ ţâsnesce adevĕrata musă, neoprită de nimenĭ; alt-fel, dacă îl distragĭ din ocupaţiunile sale ḑilnice şĭ-l puĭ să-ţĭ cânte saŭ să-ţĭ povestească, cântecele şi povestirile sunt lipsite de acel farmec al spontaneităţeĭ, când omul creḑêndu-se cu totul singur, îşĭ dă drumul doruluĭ, jaleĭ saŭ veselieĭ luĭ.

Decĭ, le-a venit greŭ membrilor comisiuneĭ a descleşta gura multora de la ţară şi a trebuit să se foloséscă de prilejurĭ anumite pentru a putea culege materialul din acest volum.

Cât pentru graba pusă de învĕţătorĭ întru a rĕspunde şi a trimite materialul adunat, n'avem maĭ de loc a ne felicita. Afară de rare escepţiĭ,—ceĭ maĭ mulţĭ învĕţătorĭ n'aŭ rĕspuns de fel, ĭar alţiĭ s'aŭ mulţumit cu rĕspunsul comod că în satul lor n'aŭ putut afla nimic aşa ceva. Intre judeţele aĭ căror învĕţătorĭ, — afară de vre-o 6+7, — n'aŭ dat nicĭ un rĕspuns, excelézã Ilfovul şi Vlaşca. Ju-

www.dacoromanica.ro

deţul, însă, din care s'a trimis rĕspunsurĭ de la aprópe toţĭ învĕţătorii, este Neamţu, şi acésta graţie domnuluĭ revizor şcolar Titu Mărdărescu. Un învĕţător care şĭ-a dat bine séma de importanţa adunării materialuluĭ folkloristic, precum şi de felul de a'l culege, este cu deosebire d. I. Florescu, din comuna Bragadiru, jud. Teleorman. D-sa a trimis un fórte interesant şi bogat material, din care versurile figuréză maĭ tóte în acest volum; ţicem maĭ tóte, căcĭ şi de la acest învĕţător, ca şi de la ceĭ-lalţĭ culegătorĭ, nu s'aŭ maĭ reprodus din noŭ părţile carĭ eraŭ absolut identice cu altele ce figura deja în colecţiune. Un preţios material ne-aŭ maĭ fost procurat de către d. Rădulescu-Codin, din jud. Muscel, pe lângă cel oferit de persóne în afară de comisiune şi de corpul învĕţătoresc.

Colecţiunea de faţă, care ocupă un volum mare de 1700 paginĭ, cuprinde tóte producţiunile versificate poporane ce s'aŭ putut culege, împreună cu un numĕr întins de variante, atât în afară cât şi în lăuntru bucăţilor, omiţându-se bucăţile aiurea publicate. Dacă s'a procedat ast-fel în facerea acesteĭ colecţiunĭ, este pentru că s'a avut în vedere principiul urmĕtor: Limba evoluând, producţiunile poporane, — un compus pe cât se póte de nestatornic, — evoluéză şi ele, fie în sens progresiv, fie în sens regresiv. Şi evoluţia nu se petrece numaĭ din punctul de vedere linguistic, ci şi din punctul de vedere al ideilor predominătóre, — lăsând la o parte faptul dacă o schimbare aduce şi pe cea-l'altă. Ast-fel, ceea-ce caracterisă acéstă colecţiune este tocmaĭ tendinţa eĭ modernisătóre atât în termenĭ cât şi în ideĭ: dovadă că amintirile trecutuluĭ aŭ început deja să se ştérgă în spiritul poporuluĭ, vorbele şĭ-aŭ perdut forma şi chiar însemnarea lor primordială saŭ tradiţională, ba unele sunt chĭar înlocuite cu cuvinte nouĭ. De aceea producţiunile poporane neavênd un caracter de fixitate, ele trebuesc culese nu o dată pentru tot-d'a-una, ci din timp în timp, spre a se putea urmări şirul schimbărilor încercate, precum nu maĭ puţin şi al amestecurilor diferitelor producţiunĭ. Căcĭ, după cum ţice d. Hasdeŭ*) „producţiunile poporane nescrise, sburînd fără control din gură „în gură, se întâlnesc, se încrucişéză, se confundă. Dacă două saŭ maĭ „multe bucăţĭ separate sunt omogene saŭ analóge, dacă ele presintă „unele punctuĭ de contact, dacă una ar putea să figureze ca început saŭ „continuaţiune orĭ epizod la o alta, une-orĭ chĭar prin antitesă, ele se

*) Cuvinte din bĕtrânĭ, I, p. XX.

www.dacoromanica.ro

„combină împreună, formând o singură bucată". Şi exemple de acest fel sunt destule în colecţiunea de faţă; doine, saŭ părţi din doine se vĕd amestecate în cântece bĕtrânescĭ şi haĭducescĭ; strigăturĭ amestecate cu doine; începutul saŭ sfîrşitul unuĭ cântec trecut la un altul, etc.

Materialul s'a cules în 27 judeţe; nu se află representate judeţele: Bacăŭ, Dorohoiŭ, Constanţa şi Rîmnicul-Sărat. Sunt multe produse poporane şi din Transilvania.

Bucăţile s'aŭ reprodus şi publicat aşa cum aŭ fost găsite în gura cântăreţilor, fără nicĭ-o schimbare, fără adaos, restricţiune saŭ întocmire, singura silinţă a culegătorilor fiind de a transcrie cu fidelitate cele auḑite din viul graiŭ al cântăreţuluĭ saŭ povestitoruluĭ.

O bună parte din colecţiune aŭ fost culésă nu din gura ţĕranilor românĭ, ci, precum se indică la fie-care bucată în parte, ceĭ maĭ mulţĭ cântăreţĭ fură lăutarĭ ţigani. Bună-óră: *cobzarul Stanciu Ion*, *Anghel Cambrea*, *Gh. Ilie Stîngă*, *Ion Stan Băluică*, *Marin Băban*, *Cosma Tuţă*, *Ion Neblea*, *Radu Dîrdiilă*, *Ghiţă Schiopu*, *Radu Burcea*, *Stan Peţigă*, *Ion Concilă*, *Precup Urlan*, sunt ţigani şi mulţĭ alţĭ cântăreţĭ de aceeaşĭ rasă.

Acest isvor — lăutariĭ ţigani — observă cu drept cuvânt d. Al. D. Xenopol, într'o recensiune făcută volumuluĭ de culegerĭ al regretatuluĭ Gh. Dem. Theodorescu [1]) „acest isvor póte sluji în destul de bine pentru unele din clasele poesiilor adunate, precum *steaua*, *colindele* şi *cântecele de lume*. Nu ştim însă dacă pentru *balade saŭ cântecele bătrânescĭ* o asemenea metodă de adunare este cea maĭ potrivită. Acestea însă alcătuesc partea cea maĭ frumósă şi maĭ importantă a comóreĭ poetice a unuĭ popor.

„In ele poporul 'şĭ depune ca într'un mormînt ĭubit tóte figurile însemnate ale trecutuluĭ săŭ, împodobindu-le cu tot farmecul poesieĭ, cu tóte închipuirile fantasieĭ sale. In acestea se cristalisézĕ adesc-orĭ şi se împietresc nişte expresiunĭ vechĭ carĭ, deşi uĭtate astă-ḑĭ, sunt păstrate acolo ca musca cea prinsă în galbena transparenţă a chihlimbaruluĭ.

„Baladele trebue decĭ adunate cu cea maĭ mare băgare de sémă, auḑite de la aceeaşĭ persónă de maĭ multe orĭ, căcĭ acelaşĭ cântăreţ dă adese orĭ variante din carĭ unele pot să conţină tocmaĭ cât o pĭatră nestimată pe care nu ne-a păstrat-o nicĭ un isvor scris. Trebue

[1]) Veḑĭ foiţa ziaruluĭ «Voinţa Naţională», anul III, No. 451, din 30 Ianuarie 1886.

www.dacoromanica.ro

apoĭ comparate variantele culese din locurile cele maĭ deosebite şi anume nu din isvóre de a doua mână, nu de prin noroĭul oraşelor, ci din via undă a pârîuluĭ de munte, pe unde s'aŭ adăpostit maĭ alcs cântecele bătrânescĭ. *A se culege asemenea nestimate din gura lăutarilor ţiganĭ, fie acela chĭar şi Petrea Creţul, este o metodă cu totul greşită. Orĭ cât ar fi ţiganul de romanisat el tot păstrézĕ în ţesătura gândurilor sale o formă străină care adese-orĭ modifică cugetarea saŭ expresiunea românéscă. Apoĭ maĭ gravă este împrejurarea că ţiganiĭ sunt şi eĭ o natură poetică şi artistică, dovadă că elementul musical este represintat în poporul nostru aprópe exclusiv prin acéstă rasă. Conform cu caracterul poesieĭ poporane, care se schimbă adese-orĭ după poetul ce o cântă, ţiganiĭ adese-orĭ înlocuiesc versurile, expresiele, ideile prin altele eşite din propria lor minte. Nu avem decĭ nicĭ o garanţie că o culegere de balade luată din gura unor lăutarĭ să represinte adevĕratul coprins al cânteculuĭ din bătrînĭ.*"

Publicarea s'a urmat treptat-treptat, aşa cum materialele s'aŭ primit la Direcţiunea Museuluĭ de la membriĭ comisiuneĭ şi de la învĕţătorĭ.

Ast-fel se explică numĕrul de *adende* ce compun partea a doua a volumuluĭ I, fiind-că materialurile sosind la marĭ intervale de timp, ĭar tipărirea trebuind să încépă maĭ înainte, potrivit dorinţeĭ Onor. Minister, — ea nu se puţea opri până la sosirea întregului material.

După aceste observaţiunĭ, să trecem la analiza volumuluĭ de faţă şi să arătăm ce coprinde fie-care soiŭ de produs poporan, ce elemente nouĕ sunt şi ce caracteristice păstrézĕ fie-care fel din acéstă culegere.

Volumul, compus din două părţĭ, se împarte după felul produselor poporane în :

I. *Cânitece bătrânescĭ* (balade şi legende, cîntece haĭducescĭ, bătrânescĭ) 175
II. *Doĭne* (dragoste, dor, jale, urît, blestem, cuculeţul, murguleţul, călătorie, străinătate, cătăneştĭ, voĭniceştĭ, balice) 950
III. *Cântece de nuntă*. 25
IV. *Strigăturĭ* 1061

www.dacoromanica.ro

V. *Cântece, rugăciuni şi jocuri de copii* 27
VI. *Colinde şi Pluguşorul* 80
VII. *Ghicitori* . . . . . vre-o 300
VIII. *Descântece* 380
IX. *Vrăji* 60
X. *Cântece de mort, bocete* 10
XI. *Anectode şi poveşti* 13
XII. *Locuţiuni şi idiotisme* 1250

Varia:

Calendar Poporan,
Frînturi de limbă şi ḑicături,
Intrebări şi rĕspunsuri,
Cuvinte particulare.

Să ne ocupăm de fie-care din aceste categorii în particular.

I. *Cântecele bătrâneşti*, sunt în cea mai mare parte cunoscute din colecţiile anterior publicate, dar ele ne oferă multe şi preţióse variante în lăuntru, ca şi în afară, la bucăţile deja cunoscute.

Sunt şi câte-va tipuri şi nume nouĕ, bună-óră *Niculca* (pag. 36); *Cântecul luĭ Oncea chirigiul* (45); *Stoian Bulibaşa* (58); *Aga Bălăcénu* (63.65.1265); *Cântecul Banuluĭ* (77); *Rădiţa* (89); *Cântecul luĭ Priscovénu* (97); *Cântecul luĭ Călin* (108); *Mizil Craĭ* (126); *Gheorghiţă Poianu* (137); *Voĭchiţa* (139); etc. etc.

Să ne oprim puţin la cântecul luĭ *Aga Bălăcénu*, pentru că el ne oglindesce unele momente istorice interesante.

Aga Constandin Bălăcénu, „om plin de vitejiĭ şi de păreri nebune", cum il numesce cronicarul, era ginerile luĭ Şerban Vodă Cantacuzin şi partisan al politicei austriace în Principate, pe când Constandin Brâncovénul ţinea cu Turcii. Bălăcénul la a. 1689 intră în ţară cu generalul Haüsler şi ocupă Bucurescii. Brâncovénu chĭamă în ajutor pe Tătari. Nemţii părăsesc Capitala şi se retrag la munţi. Se dă bătălia de la Zernescĭ (Sept. 1690), între Turcĭ şi Austriacĭ, în care bătălie Aga Bălăcénu este ucis; capul i se aduce la Brâncovénu, care 'l pune în prepeléc pe mormanul de cărămiḑi ale caselor luĭ Constandin Bălăcénu (palatul cel noŭ al Poştelor) spre a fi vĕḑut de tótă lumea timp de un an şi jumĕtate.

Dar să ascultăm mai bine pe Cronicarul Neculcea: „Décĭ de aice din Moldova aŭ mers *Hatmanul Bogdan*, cu o sémă de Moldo-

www.dacoromanica.ro

veni, şi un Sultan cu Tătarii. şi Brâncovénul Vodă, cu capul sĕŭ cu Muntenii; şi ajungênd la marginea ţĕrei Muntenescĭ, unde se chĭamă Cămpina, eşitu-le-aŭ Heizer generalul înainte şi cu Aga Bălăcénul, şi cu câte-va mii de Nemţi, şi şi-aŭ dat rĕsboiŭ fórte tare, de âmbe părţile, şi groznic, câte-va césurĭ; şi pe urmă aŭ spart pe Nemţi, şi aŭ purces Nemţii în risipă. Şi atuncĭ aŭ prins pe Heizer generalul la mâna luĭ Tiukel grof; şi Aga Bălăcénul aŭ perit în rĕsboiŭ... *Dic că la acel rĕsboiŭ să fie fost mai mult isbânda despre partea Cazacilor Brâncovanuluĭ, cărora le era cap un Moldovan, anume* **Costin** *Căpitanul* de Focşenĭ, feciorul Nenuluĭ.

„După ce aŭ aflat Brâncovénul Vodă pe Aga Bălăcénul mort în rĕsboiŭ, trimisu-i-aŭ capul la Bucurescĭ de 'l-aŭ pus într'un prepeléc în mijlocul ogrăzĭi luĭ, de ĭ-aŭ şedut vr'un an capul în prepeléc, şi-aŭ învĕţat de i-aŭ risipit şi curţile şi ograda, de aŭ rĕmas numaĭ jărişte".

Pênă aci chronica.

Iată acum ce a făcut fantasia poporuluĭ:

Avem în colecţiunea nóstră treĭ variante ale Cânteculuĭ luĭ Aga Bălăcénu: una provine de la lăutarul Gheorghe Bălţatu din Şerbănescĭ, jud. Olt (pag. 63); a doua de la Iovan Băzăvan din Giubega, judeţul Dolj (pag. 1265); a treĭa (pag. 65) de la moşul Burcea, în etate de 85 anĭ, din comuna Adamescĭ, jud. Teleorman.

Reproducem aci pe cea de a patra, spusă tot de moşul Burcea aşa cum a publicat-o ḑilele acestea eminentul folklorist d. Chr. N. Ţapu *), şi în fine pe a cincea culésă de d. M. Pasculescu de la Sima I. Jimblaru, Comuna Catanele-Dolj.

Iată maĭ întêiŭ varianta a patra:

‹Inceputul cânteculuĭ, nesciindu-l acest bĕtrân să-l rostéscă în versurĭ, mi l'a spus din gură sub formă de poveste. Il reproduc decĭ, cu vorbele bĕtrânuluĭ Burcea».

Acum 400 de anĭ Constandin Brâncoveanu, acela care a fost maĭ mare peste Divan, a clădit un oraş şi ĭ-a pus numele *Bucureştĭ,* după Cĭobanu Bucur, Mocanu. Bucur Cĭobanu, avut-a p'acele vremurĭ:

Oĭ multe,
Multe şi cornute,
Cu lâna miţósă,
Ca firu de mătasă,

şi trecea cu multă vază printre semeniĭ sĕĭ după acele locurĭ.

Trecut-aŭ anĭ 50 la mijloc şi oraşul luĭ Bucur Mocanu mereŭ a crescut şi s'a făcut de 2500 de case.

*) *Revista licciuluĭ «Unirea» din Focşanĭ,* n. 1 (Septembre 1900), pag. 23—30.

www.dacoromanica.ro

«S'a sculat în urmă şi Aga Bălăceanu, boieru *lu* Costandin Brâncovénu, şi, în cĭuda Voievoduluĭ Costandin, s'a apucat şi el să zidéscă un oraş cu 300 de clădirĭ, pe locu de la Bălaciu de aḑĭ.

Vroia Aga Bălăcénu ca oraşu luĭ să întrécă p'al *lu* Costandin Brâncovénu, să ajungă chĭar Căpitala ţĕrĭĭ Rumâneştĭ.

Şi, ca să isbutéscă, s'a sculat el cu un *Ferman* şi cu óste Nemţéscă, cu Nemţĭ de ceĭ cu códă, să bată pe Costandin Brâncovénu.

Brâncovénu glasuit-a atuncĭ către Bălăcénu:

— Ce vreĭ, să te certĭ cu mine? Eŭ, care am făcut un oraş mare cu 2500 de case, sunt maĭ tare ca tine şi sunt Domn.

Tu aĭ clădit un mic orăşel cu 300 de zidurĭ, şi alea sînt pustiĭ! Dacă vreĭ de la mine banĭ, îţĭ daŭ destuĭ; póte oĭ fi sĕrăcit cu atâtea zidurĭ ce aĭ ridicat.

— Nu cer banĭ, zisu-ĭ-a Bălăcénu, că am mulţĭ făr' de sémă, şi nicĭ o Domnie şi Impĕrăţie nu ştie de bănetul cel mult al meŭ!».

Atuncĭ dar ce vreĭ? — «Vreaŭ ca Bucureştiĭ să fie aicĭ la Bălacĭ. Dacă m'oĭ birui, atuncĭ să rĕmâie *Bucureştiĭ* acolo, unde sînt astă-ḑĭ; dacă nu, atuncĭ să se mute Căpitala aci la Bălacĭ.

Vĕzênd că nu isbuteşte ast-fel, Aga Bălăcénu porni cu rĕsboiŭ împotriva Domnuluĭ sĕŭ Brâncovénu.

Bălăcénu venea cu fină-su Drăgan, călărĭ pe cal viniciorĭ:

Venea cu óste Nemţéscă,
Venea ca să prăpădéscă
Pe Costandin Brâncovénu
Care stăpânea Divanu!

Brâncovénu a ridicat împotriva *lu* Bălăcénu cincĭ miĭ de ostaşĭ. Eĭ aŭ început lupta şi Aga Bălăcénu cu fină-su Drăgan aŭ bătut de aŭ stins pe Brâncovénu şi óstea luĭ.

Ce ostaşĭ maĭ remânea
La Brancovénu striga:
— Trimite, Dómne, oştile,
Că ni s'a *scurtit* ḑilele!
Bălăcénu ne snopeşte,
Ne bate, ne prăpădesce!
Brâncovénu ce 'mĭ făcea?
Pe Drăgan, măre, 'mĭ chĭema,
Pe finu *lu* Bălăcénu,
Care a părăsit Divanu.
La Divan că-l aducea
Şi din gură că-ĭ striga:
— Drăgane, Drăgane,
Viteze Drăgane,
Cu aur mult te-oĭ dărui,
Dacă mie mi-oĭ sluji;
Cu scaun de 'mpĕrăţie
Şi cu mare boĭerie.
Pe Bălăcénu să 'mĭ apucĭ,
Capu-aicea să-ĭ aducĭ.
Să mi-l taĭ, să mi-l omorĭ,
Să-l pisezĭ de nouĕ orĭ!

La ḑiua sorocită, să fiĭ gata, MăriaTa, îĭ rĕspunse vitézul Drăgan finu *lu* Bălăcénu. Inhamă-te din noŭ la luptă, c'am să-ţĭ aduc eŭ pe tipsie capu *lu* naşu, ca p'al sfîntuluĭ Ión Botezătoru!

www.dacoromanica.ro

Brâncovénu ce 'mĭ făcea?
La Bălăcénu trimetea
Solĭ Domnescĭ, ca să-ĭ vestéscă
De rĕsboiŭ să se gătéscă.
Dar Bălăcén ce 'mĭ făcea?
Pe finu Drăgan chĭema
Şi din gură că-ĭ grăia:
— Ce o fi asta, măĭ Drăgane,
Drăgane, fine Drăgane?
Brâncovénu mĭ-a trimes
Din Divan de la Domnie,
Trimişĭ vornicĭ în solie:
Nu cum-va pentru bătaie,
Saŭ este rĕscólă 'n ţară?
Drăgan, măre, ce 'mĭ făcea?
Lu Bălăcén el grăia:
— Năşicule Dumnea-ta,
Pin Bucurescĭ c'am trecut,
Multe lifte c'am vĕḑut:
Turcĭ şi Nemţĭ, Ruşĭ şi Tătarĭ
Polonĭ, Ungurĭ, mustăţĭ marĭ
La rĕsboiŭ noĭ d'om mergea,
Multe lifte om tăĭa;
Tu să taĭ în douĕ părţĭ
Că-s prea multe, multe legĭ.
Şi eŭ să taĭ într'o parte,
Ca să am maĭ bună parte!
Duminică diminéţă,
Cam pe rouĕ, cam pe céţă.
In răsăritu de sóre,
Amêndoĭ plécă călare.
Cruce, măre, că-şĭ făcea,
La Dumneḑeŭ se ruga
Şi din gură cuvînta:
— Dómne, Dómne, fiĭ cu noĭ
Cu putere l'amêndoĭ;
Să ne ducem sánctoşĭ,
Să ne 'ntórcem bucuroşĭ,
Ca doĭ trandafirĭ frumoşĭ!
Bălăcénu ce 'mĭ făcea?
Când el aşa se ruga,
Drăgan în gând că ḑicea:
— Dar-ar Domnu Dumneḑeŭ,
Să fie pe gându meŭ:
Să-ţĭ vĕz capu tĕŭ pe jos
Şi pĭelea 'ntórsă pe dos!
El la rĕsboiŭ că pornea,
La Bucurescĭ c'ajungea,
In câmp la Colintina.
Eĭ, măre, se 'nspăĭmânta,
Când aşa sodom vedea:
Multă óste că 'mĭ vedea
Ştiĭ ca frunḑa, ca iérba!
Bălăcénu ce 'mĭ făcea,
Când aşa sodom vedea?
Ochénu la ochĭ punea,
Peste oştire se uĭta
Şi din gură că striga:
— Aleleĭ, Drăgane fine,
De noĭ acum nu e bine,
Să ne luptăm peste fire
Cu ăst sodom de oştire!
Tu să taĭ în douĕ părţĭ,
Că 's prea multe, multe legĭ;
Şi eŭ să taĭ într'o parte,
Ca să am maĭ bună parte!
Bălăcénu ce 'mĭ făcea?
La piept mâĭnile punea,
La Dumneḑeŭ se ruga:
— Dómne, fie voĭa ta!
Dómne, părinte prea sfinte,
Ascultă-mĭ ruga fierbinte:
M'aĭ scăpat întâia óră,
Scapă-mĕ şi-a doua óră!
Drăgan, măre, ce 'mĭ făcea
El în gând că se ruga:
— Verde fóie teĭ frunḑos,
Capu să ţi-l vĕd eŭ jos!
Bălăcénu ce 'mĭ făcea?
El, măre, se pregătea,
Paloşu 'n mână că lua
In oştire că intra,
Multă mórte că făcea,
Prăpădu Domnuluĭ erea!
Drăgan, măre, ce 'mĭ făcea!
De la margine privea,
Nu-ĭ venea a s lupta;
Calu, măre, că-şĭ oprea
De tăĭat nimic tăĭa!
Bălăcénu se lupta,
Mórte prin Turcĭ el făcea:
Pe Turcĭ grămadá-ĭ tăĭa,
Cu pământu-ĭ aşternea,
Şi el, măre, ostenea.
Calu-ĭ din nărĭ foc vărsa,
Măĭnile i se 'ncorda,
Sângile şiroiŭ curgea,
Şi pe paloş se 'nchega!
Dară Aga Bălăcénu,
Care a părăsit Divanu,
Dacă, măre, că vedea
Că vedea că ostenea,
Finuluĭ Drăgan grăĭa:
— La margine, fine, şi-acasă,
Că p'aicĭ mórtea ne lasă!
Calu că mi-a ostenit
Şi eŭ, măre, c'am stătut!
Amêndoĭ că se pornea
Şi fugea, măre, fugea,

Ḑi de vară

www.dacoromanica.ro

Pênĕ 'n séră!
Oştirea că mi-ĭ gonea,
Dupĕ eĭ se 'nşiruĭa
Şi de loc nu-ĭ ajungea!
Drăgan, măre, ce 'mĭ făcea?
El hodinit cum erea,
Drumu jderuluĭ dedea,
Copitele-ĭ scăpăra,
Norĭ în urmă-ĭ rĕmânea.
Pe Bălăcénu 'mpingea,
De-a călare cum erea,
In Dâmboviţa 'l băga
Şi din gură că-ĭ striga:
— Fugĭ, naşule, nu maĭ sta,
Că ne-a ajuns potera!
Bălăcénu ce 'mĭ făcea?
Pe finu că-l asculta,
Cu calu 'n nămol intra
Şi maĭ rĕŭ se 'noroĭa
Şi din gură că-ĭ striga:
— Săĭ, Drăgane, finule,
Că mi-a *scurtit* ḑilele;
Calu mi s'a 'nămolit,
Óştirea că m'a sosit!
Drăgan, măre, ce 'mĭ ḑicea?
Svîrle, naşule, puşca
Şi puşca şi sabia,
Nu maĭ facĭ trébă cu ea!
Sabia ţi s'a ştirbit,
Puşca ţi s'a ruginit,
Oţelile c'aŭ plesnit!
Svîrle-ţĭ, naşule, zaua,
Să sbóre calu fuga,
Că *zăile* sînt mult grele
Nu pătrund glónţele 'n ele!
Drăgan, frate, ce'mĭ făcea?
Cum pe naşă-su vedea
Fără arme că erea,
La el, măre, năvălia:
Suliţa 'n el o băga
Maţele jos ĭĭ vĕrsa!
Pênĕ oştirea sosĭa,
Bălăcénu mort erea!
Capu 'n suliţă-l pûnea,
La Brâncovén l-aducea
Şi de Divan că-l trântea
Şi din gură-ĭ cuvînta:
— Ia-ţĭ, Dómne, datoria
Şi dă-mĭ făgăduiéla!
Brâncovénu când vedea,
Mult, frate, se 'nveselĭa
Şi *lu* Drăgan că-ĭ grăĭa:
— Drăgane, tu să trăĭeştĭ,
Domnia s'o stăpâneştĭ!
La scaun că mi-l ducea,
Pe Divan îl aşeḑa.
Bărbierĭĭ că-ĭ chema,
Pe el bine că-l spăla,
Mi-l rădea şi-l potrivea
Şi cu ţóle 'l îmbrăca
Cu ţóle cu ibrişim,
Ibrişim tot cafeniŭ:
Ibrişîm de Ţaligrad
Cotu şapte galbenĭ luat!
Brâncovénu ce 'mĭ făcea?
Bine de loc nu-ĭ părea,
La Drăgan el că mergea
Şi din gură-ĭ cuvînta:
— Drăgane, Drăgane,
Viteze Drăgane,
Cum în locu-mĭ să domnescĭ
Şi lumea s'o stăpânescĭ?
Ţi-aĭ tăĭat tu năşia,
Dar mi-te Domnia?
La Gialapĭ semn el făcea
Şi din gură le ḑicea:
— Luĭ Drăgan capu să-ĭ luaţĭ
Şi 'n Domnie nu 'l lăsaţĭ;
De cât lumea s'o domnésca
Maĭ bin'el să putreḑéscă!
Gialapiĭ că-l asculta
Capu *lu* Drăgan tăĭa;
Iar pe el îl îngropa
La Mânăstirea domnéscă,
'N lume să se pomenéscă!»

Varianta a cincea, din Catanele-Dolj, sună ast-fel:

Verde a Crinuluĭ,
In lunca Cĭambrinuluĭ
La otaru Turnuluĭ
La Poĭana Măruluĭ,
Cĭartă-mi-se vere'mĭ cértă
Tot doĭ Domnĭ cu două oştĭ
Dar oştile cum erea?
Una'mĭ e verde nemţéscă,
Ş'alta roşie turcéscă,
Dar domniĭ cum ĭĭ chema?
Unu-ĭ Aga Bălăcénu,
Şi Constantin Brâncovénu,
Finu-ĭ Costin Căpitanu.
Ḑice Aga Bălăcénu,

www.dacoromanica.ro

Spre Constantin Brâncovénu
Ca să mute Bucureştiĭ
Şi să 'ĭ mute la Bălacĭ;
Dar Constantin Brâncovénu,
Crede 'n Dumneḑeŭ sărmanu,—
Iĭ răspunde chĭar aşa:
Ca să lase Bucureştiĭ,
Chĭar unde se află acuma.
In Dâmboviţă c'o cura.
Luĭ Constan'in s'o 'nchina,
Multă lume s'o adăpa.
Din vorbe nu s'ajungea,
De răsboĭŭ că să vorbea.
Când aĭ ḑice usturoiŭ,
Puseră sorocu Joi,
Să s'apuce de răsboĭŭ.
Până Joi cá n'aşteptară,
Mĭercurĭ sara să 'luară.
Să loviră, să ciocniră,
Foarte răŭ să mântuiră.
Să veḑĭ Aga Bălăcénu
Neălica pe calu ăl mare,
Cu măzdrancu la spinare;
Să 'mplimba prin óstea mare
Şi mi'şĭ striga 'n gura mare:
— Carĭ s'o afla, s'o adăvăra
Ca să 'şĭ taĭe năşica
'Iĭ dau şi cu Domnia;
Să fiu Domn cu numele,
Să 'şĭ primească pungile
Şi toate mituirile.
Cin s'afla, s'adăvăra?
Numaĭ Costin Căpitanu,
Naş Constantin Brâncovénu.
La Bălăcénu mergea
Şi iscălitura 'ĭ da
Că 'şĭ taĭe el năşiea
Numai să-'ĭ dea Domnica.
Apoĭ de aciea pleca,
La naşu-săŭ să ducea,
Şi naşu-săŭ 'l 'ntreba:
— D'aleo-leo fine Costine
Orĭ că tu eşti turburat,
Orĭ calu 'n colţĭ te a luat?»
— Naşule, năşiea mea,
La mic că m'aĭ botezat,
Ca mare m'aĭ cununat,
Treĭ copiĭ 'mĭ-aĭ creştinat,
Două fete ş'un băĭat,
Şi ajutor nu ţ'am dat.
Acuş la vreme de zor
Să 'ţĭ dau şi eu ajutor.
Să te scot de la strîmtorĭ.»
— «D'aleo-leo, fine Costine
Ia departă-te de mine,
Mĭ-e frică de 'nşelăcĭune,
C'aşa sînt Domniile
De vorbesc cu gurile,
Mituesc cu pungile
Până 'şĭ fac plăcerile.»
— Naşule-năşica mea,
De ce te sfieştĭ aşa?
Numaĭ atâta vorbea
Şi 'n oştire îl primea.
— Naşule-năşiea mea
Bate tu marginile,
Să bat cu mijloacele
Că le ştiu soroacele.
De la mine-o maĭ scăpa,
De la tine să nu scape
Nici în cer, nicĭ în pământ,
Nici în gaură de vînt,
Că tu mie nu 'mĭ maĭ scapĭ.
Numa atâta că vorbea,
Calu 'n frîu bine 'şĭ strîngea,
P'îngă naşu săŭ să da
Şi cu paloşu trăgea.
Trase hoţu năcăjit,
'I scăpă paloşu 'n pământ,
Scoase brasdă ca de plug.
Al doilea maĭ trăgea,
Mâna din dreapta 'ĭ tăĭa.
'I tăĭa mâna şi c'o spată,
Bată-l Dumneḑeu să'l batá,
Că'l blestemă ţara toată.
Da naşu-săŭ ce făcea?
'N Dumbăviţă s'ascundea.
Costin pe urmă 'l lua;
Tot pe dîra sângeluĭ,
Pe potcoava roibuluĭ,
Pe sunetu frîuluĭ.
'N Dumbăviţă îl găsea,
De aci naşu-săŭ striga:
— D'aleo-leo fine Costine,
Lasă-mă fine aşa,
La Bucureştĭ m'oĭŭ ducea,
La mână m'oĭŭ vindeca,
Şi la spată mĭ o trecea;
Pe uliţă'mi oĭŭ cerca
De oĭŭ ţine pe naşă-ta.
— Naşule-năşiea mea,
Când eĭ săcurea pe mână
Şi mi te ducĭ la pădure,
Când taĭ copacu de sus,
Tot maĭ frumos odîrsleşte,
Când îl taĭ din rădăcină,
Mi'l usucĭ de la tulpină.»
— D'aleo-leo fine Costine,
Ceaṇ'că m'oĭ lăsa aşa:
La Bucureştĭ mă duceam,

www.dacoromanica.ro

La mână mă vindecam.
'N urmă vedeaĭ ce 'ţĭ lucram :
La temniţă te aşeḍam.
Pe viaţă te lăsam.
Costin aşa de auḍea
Foarte rău să năcăjea,
Frumos capu ĭĭ tăia,
'N Dumbăviţă 'l arunca.
Şi de aciia îl lua,
De mustaţă 'l apuca,
La Domnie 'l ducea
Tot la Sarafim paşa.
Dar Domnica de'l vedea
Sarafim Paşa grăĭa :
— Tu ţ'aĭ tăĭat năşiea,
Mâinĭ ne facĭ şi nouă aşa,
Ş'apoi măre porâncea :
— Faceţi-ĭ ceva 'nplimbare
Luĭ Costin ăsta àl mare.
Pe Costin că mi'l lua
Foarte bine de 'l plimba.
Colea la Tîrgu d'afară,
Două furcĭ şĭ-o cumpioară
O sfîntă de frănghioară.
Foarte bine 'l spînzurară,
Să minună ş'altă ţară.
Puţinel că 'l maĭ lăsa
Până naşă-sa venea ;
Ea ast-fel că mi'şĭ vorbea :
«D'aleo-leo fine Costine,
Da nu 'ţĭ păru rău de mine ?
Las'că 'ţĭ tăiaşĭ năşica.
Ce nu primişĭ Domnia
De primişĭ frănghioara ?
Dar-ar Dumneḍeŭ, să dea,
Şi cu maĭca Precesta
Să 'mĭ auḍă vorba mea :
Fĭeru să mai ruginéscă,
Oţelu să mucedească,
Trupul tău nu putredească,
Nici muscă nu să lipéscă...
Numa atât îl blestema,
Poftim., naşă-sa pleca.
La nouĕ ani să 'ntorcea,
Tot în şireang că mi'l găsea,
Şi pornea de mi'l erta.
Şi mi-l erta tot cu milă :
— Să cadă din şireang ţărînă
De blestemu de la naş
Nu m'aĭ în lume lăcaş.
Blestemu de la tată
'I ca, când calcĭ-o pétră 'n apă,
Iar blestemu de la mumă
'I ca lovitura de ciumă.

Din comparaţiunea celor patru prime variante ale cânteculuĭ luĭ Aga Bălăcénu vedem, că ideĭa principală este lupta dintre óstea turcéscă a luĭ Brâncovénu cu cea nemţéscă a luĭ Bălăcénu şi sfîrşitul tragic al acestuĭ din urmă prin trădarea unuĭ fin al sĕŭ. Brâncovénul anume promisese acestuĭ fin al Bălăcénuluĭ că-ĭ va da domnia, décă va omorî pe naşul sĕŭ ; finul execută crima, dar este pedepsit de domn cu mórtea pentru neomenósa faptă, omorîrea naşuluĭ de către fin fiind socotită în credinţa Românuluĭ întocmaĭ ca un paricid.

Varianta a cincea face pe omorîtor *fin* al Brâncovénuluĭ, ĭar persóna ucisă nu maĭ este Aga Bălăcénu, ci togmaĭ Constantin Brâncovénu.

Dar să vedem maĭ întâiŭ cine a fost omorîtorul luĭ Bălăcénu ? După variantele nr. 1 şi 2 el se chema : *Căpitan Costin.*

Varianta nr. 1 (pag. 63) :

«Unde Costandin Brâncovénu vedea
Cum óstea luĭ se 'nputina,
Mâna la gură punea,
Cu pumniĭ 'n pĭept se bătea :
— Sĕrăcuţ de maĭca mea,
Că mĭ-a prăpădit óstea,
Bată-ĭ crucea mâne-sa !
Pristav, nene, că punea,
Treĭ ḍile, treĭ nopţĭ striga :
— Care, frate, s'o afla,
Şi, nene, s'o adevĕra,
Ca să taĭe p'acesta,

www.dacoromanica.ro

Iĭ dăruesc Domnia,
Domnia şi moşia,
Ca să taĭe p'acesta,
Că mĭ-a prăpădit óstea!

Nimenea nu se alla,
Fără cât că se găsĭa
Săvaĭ, *Căpitan Costin*
Al Bălăcénuluĭ fin;

ĭar varianta nr 2 prescurtată (p. 1265):

‹Fóie verde ş'o lalea,
Unde, frate, s'audĭa,
Ca să-şĭ tae năşia,
Să-şĭ capete Domnia?
Nicăerĭ nu s'audĭa,
Frate şi s'adeverĭa,
Ca să-şĭ tae năşia,
Să-şĭ capete Domnia,
Numa *Căpitan Costin*
Luĭ Aga Bălăcén fin.

Dovadă că acest *Căpitan Costin* a existat în realitate şi a jucat un rol însemnat în bătălia de la Zernescĭ sunt cuvintele maĭ sus reproduse ale cronicaruluĭ Neculcea, care ne spune: „Dic că la acest rĕsboiŭ să fie fost maĭ mult isbînda despre partea Cazacilor Brâncovénuluĭ, *cărora le era cap un Moldovan, anume* **Costin Căpitanul** *de Focşenĭ, fecĭorul Nenuluĭ.*“

Iată decĭ cine a fost acela care:

«La Costandin Brâncovénu mergea
Şi din gură ĭ cuvînta:
— Constandine Brâncovene,
Imĭ dărueştĭ moşia,
Moşia şi Domnia,
Ca să-mĭ taĭ eŭ năşia?
Că mĭ-e părinte maĭ mare,
Mĭ-a ars focu la spinare,
Frică mĭ-e de luminare!»

Cât despre relaţiunile căpitanuluĭ Costin cu Aga Bălăcénu, décă acesta îl botezase saŭ nu, nu putem sci cu siguranţă. De şi numele *Costin*, ca o prescurtare presupusă din *Costandin*, ar putea vorbi pentru prima ipotesă,—naşul dând obicĭnuit finuluĭ propriul săŭ nume de botez,— dar nicĭ părerea de a vedea aci pur şi simplu o influenţă a rimeĭ:

Săvaĭ, Căpitan *Costin*
Al Bălăcénuluĭ *fin*

saŭ

Numa Căpitan *Costin*
Luĭ Aga Bălăcén *fin*,

www.dacoromanica.ro

nu póte fi în mod absolut exclusă. Cu atâta mai mult, că în varianta nr. 5, togmaĭ versul al 12-lea:

Şi Constantin Brancovénu

a cerut, din causa rimeĭ, versul următor:

Finu-ĭ Costin Căpitanu.

In acest cas avem prilejul să constatăm cum une-orĭ o simplă potrivélă de rimă determină fondul întreguluĭ cântec, şi maĭ departe cum acest fond trece într'o variantă a cânteculuĭ, unde necesitatea, care provocase rima, nu maĭ există: aşa ar fi în casul de faţă variantele nr. 3 şi 4, care de şĭ înlocuesc pre Căpitan Costin prin *Drăgan*, *vitézul Drăgan*, dar menţin afirmarea că acesta fusese un fin al Bălăcénuluĭ:

Bălăcén pe Drăgan chema
Şi din gură-l întreba:
— Ce-o fi asta, *fine* Drăgane?
. . . . . .
Dară Drăgan rĕspundea:
— *Naşule* dumneata etc.

Cine va fi fost însă *Drăgan?* Intervenirea luĭ aci să fie óre o confusiune în loc de *Hatmanul Bogdan*, comandantul armateĭ moldovene în bătălia de la Zărnescĭ? Atare confusiune s'ar părea cu atât maĭ posibilă, cu cât *Drăgănescii* era o familie care lăcuia chĭar în mahalaŭa Bălăcenilor *), ĭar la satul *Drăgănescii* fugise tocmaĭ atuncĭ sócra luĭ Bălăcénu, Dómna Maria a luĭ Şerban-Vodă Cantacuzin. Acésta nu e de admis.—Maĭ puţin probabilă ar fi părerea de a vedé în *Drăgan* un nume obicĭnuit în poesia poporană, cum avem douĕ exemple chĭar în colecţiunea de faţă:

Pag. 516:

— Cum făcéŭ, mă Nuţule?
— Chiţaĭ,
Chiţaĭ
Baniţa,
Dă-ĭ cu stremuraliţa,
De la vale
Pên'la deal
Pên'la pomiĭ luĭ Drăgan;

*) G. I. Ionescu-Gion, *Istoria Bucurescilor*, 327.

www.dacoromanica.ro

saŭ pag. 1271 :

Frundă verde odolén,
Iceĭ în vale, colo'n dél,
La rateşu de sub mal,
Bea Iorgovan
Şi cu *Drăgan*,
Şi Iorguţă Roşcovan.

Ne rĕmâne a treĭa ipotesă: că faptul se latoresce pur şi simplu contaminaţiuneĭ a douĕ cântece, în carĭ ideia principală: *omorârea naşuluĭ de către finul sĕŭ*, alcătuesce fondul comun: Anume cântecul luĭ Aga Bălăcénu, în care figuréză personagiul istoric *Căpitan Costin*, a fost influenţat de următorul cântec *Radu Vodă şi Drăgan*, cules din comuna Bragadiru, jud. Teleorman, şi publicat în presenta colecţiune (pagina 1234) :

Pribegeşti'mĭ vere,
Pribegeşti'mĭ dragă,
Pribegeşti'mĭ Radu-Vodă !
Dar dé cine'mĭ puibegĭa ?
Tot dĕ finâ-so Drăgan,
Tot Drăgan din Bărăgan.
Că el, uite, s'a jurat,
Să nu'l lase netăĭat.
Că, când Radu 'l-a cnnunat,
Când a fost la masa mare,
Toţĭ boerĭĭ 'ĭ-a dat,
Care vĭĭ,
Care moşĭĭ,
Care galbenĭ pĕ tipsiĭ.
Numaĭ Radu nu 'ĭ-a dat,
Nicĭ-o vie,
Nicĭ moşie,
Şi nicĭ galbenĭ pĕ tipsie.
Şi cum Radu că fugea,
Ochi 'ndărăt ş'arunca,
Mare pulbere vedea,
Şi din gură că grăĭa :
Cată bată-ĭ mumă sa,
D'o fi pulbere de vênt,
Să revarsă pĕ pământ !
D'o fi pulbere de om,
Tot drumul şi l'o goni,
Pên la mine o veni.
Bine vorba n'o sfârşa,
Şi finâ-so Drăgan îl sosea.
Iar Radu dacă'l vedea,
El din gură ĭĭ grăĭa :
— D'ale fine Drăgane,
Or calu ţĭ ispiteşti,
Or pĕ mine mĕ petrecĭ ?
Dar Drăgan că ĭĭ grăĭa :
— D'ale naşule Radule,
Eŭ calu nu'mĭ ispitesc,
Nicĭ pĕ tine te petrec,
Dar pĕ tine te gonesc ;
Că eŭ naşule m'am jurat,
Ca să nu'mĭ scapĭ netăĭat.
Că ştiĭ naşule, când m'aĭ cununat,
Când fuse la masa mare,
Toţĭ boerĭĭ că mĭ-a dat,
Care vĭĭ,
Care moşĭĭ,
Care galbenĭ pĕ tipsiĭ.
Numaĭ tu naşule nu mĭ-aĭ dat,
Nicĭ-o vie,
Nicĭ moşie,
Şi nicĭ galbenĭ pĕ tipsie.
Atuncĭ eŭ că m'am jurat,
Să nu te las netăĭat.
Iar Radu că ĭĭ grăĭa :
— Bine, fine Drăgane !
N'o fi fine, dĕŭ, pĕcat,
Că la mic te-am botezat,
La mare te-am cununat,
Şi-alţĭ coconĭ ţĭ-am creştinat?
Drăgan din gură dicea :
— Ba o fi naşule pĕcat,
Că la mic m'aĭ botezat,
La mare m'aĭ cununat,
Şi-alţĭ copiĭ mĭ-aĭ creştinat ;
Dar am apucat ş-am jurat,
Ca să nu scapĭ netăĭat.
Bine vorba nu sfârşa,
Şi capu ĭĭ reteza ;
Trupu că 'ĭ-l spinteca :
Cu ţĕrână 'l presăra,
Intr'un prepelég 'l 'nfigea,
'L 'nfigea în drumul mare,
Ca să aĭbă pomenélă.

www.dacoromanica.ro

Am puté chĭar stabili unde anume a avut loc contaminaţiunea, căcĭ variantele No. 1, 2 şi 5 ale cânteculuĭ luĭ Bălăcénu cu *finul Căpitan Costin* sunt culese din judeţele Dolj şi Olt, pe când cele cu No. 3 şi 4 ale aceluiaş cântec cu *finul Drăgan* provin din judeţul Teleorman, adică de acolo unde s'a cules şi cântecul luĭ *Radu Vodă şi Drăgan*. Aci dar, în Teleorman, s'a întîlnit un cântec cu altul; personagiul Drăgan din cântecul teleormănén a usurpat locul căpitanuluĭ Costin dın cântecul oltén, şi alt nimic.

Cestiunea décă Drăgan din cântecul luĭ Radu Vodă, ca şi Sarafin-paşa din cântecul Costin, aŭ fost persóne reale saŭ nu, rĕmâne deschisă.

In orĭ-ce caz, acest exemplu ne arată însemnătatea geografică în formarea uneĭ colecţiunĭ folklorice, diferitele influenţe ce un cântec póte să exercite asupra altuĭ cântec, precum nu maĭ puţin şi interesul de a vedea păstrată în cântecul poporan amintirea istorică a vitézuluĭ Căpitan Costin, care, décă n'ar fi fost menţionat de cronicarul Neculcea, noua critică aşa pretinsă istorică l'ar fi pus de sigur cu totul în domeniul fabuleĭ. Folklorele constitue decĭ un element de mare preţ pentru istorie, el ne dă istoria viuĕ a poporuluĭ, *lebendige Volksgeschichte,* cum se exprimă genialul Herder.

Limba în aceste producţiunĭ nu e de cât icĭ-colo coruptă şi influenţată de mahalalele oraşelor. Bucăţile culese de la Românĭ sunt maĭ pure de cât cele adunate din gura lăutarilor ţiganĭ. In viitor tótă atenţiunea culegătorilor va trebui să fie îndreptată asupra cântecelor bătrânescĭ şi să fie preferaţĭ în tot-de-una cântăreţiĭ românĭ, maĭ ales aceĭ carĭ nu sunt de meserie lăutarĭ; căcĭ se maĭ găsesc icĭ-colo moşnegĭ românĭ carĭ ar putea fi ascultaţĭ cu folos; numaĭ în lipsa lor cată a se da ascultare lăutaruluĭ ţigan. Pe urmă, chĭar între Românĭ trebue ales cel maĭ vorbăreţ, maĭ voĭos şi maĭ glumeţ, maĭ frumos-povestitor, ĭar nu orĭ-ce sporovăitor, zăpăcit şi fără memorie.

Cântecele bătrânescĭ ar trebui culese cât maĭ repede tóte, căcĭ ele ne aduc sciriĭ istorice din trecut asupra vieţeĭ intime, a moravurilor, a stăreĭ sociale şi a întâmplărilor maĭ însemnate din vremurile de odinióră. Un studiŭ comparativ amănunţit între cele publicate deja şi o întregire a celor necomplete cu variantele respective se impun, şi ar fi de mare folos, atât din punctul de vedere estetico-literar, cât şi din acel istorico-filologic.

Tot aci trebue să pomenim şi de grupa *cântecelor haĭducescĭ*, carĭ în culegerea de faţă sunt destul de bine representate. Dupĕ câte

www.dacoromanica.ro

cunóscem, aceste cântece în colecţia nóstră sunt cele maĭ lungĭ şi maĭ complete, şi cu cele maĭ multe variante. Rând pe rând trec pe dinainte-ne chipurile cunoscute ale haĭducilor *Burilénu, Corbea* (cu 4 variante), *Miul* (cu 8 variante, din carĭ una de 450 de versurĭ şi alta de 535 versurĭ); *Jianu* (cu 4 variante); *Ghiţă Cătănuţă*, *Radu Anghel*, *Codrénu*.

Se maĭ adaugă şi câte-va chipurĭ nouĕ, carĭ nu figuréză în colecţiile anterióre, ca: *Păun Haĭducul* (p. 175), *Săcală* (p. 186), *Ioniţă Haĭducul* (p. 189), etc. etc.

II. *Doĭnele*, genul cel maĭ numeros şi îndestul representat în volumul nostru. Sub tóte raporturile ele se presintă bine. Monotonia e aprópe cu desăvêrşire exclusă. Fie-care doĭnă ne înfăţişéză o nouă clipă din eterna melancolie uşóră, de care-e frământat sufletul Românuluĭ.

Icĭ, tânguirea dulce a îndrăgostituluĭ, care vorbeşte inimĭóreĭ sale:

— Inimĭóră, inimĭóră,
Inimĭóră surióră
Ce mĭ staĭ tristă şi amară?
Inimĭóră ce te baţĭ
De cóste şi de ficaţĭ?
Inimĭóră staĭ pe loc
Că'ţĭ puĭ lacăt la mijloc!
— Să-mĭ puĭ lacăte şi o mie
Inima face ce ştie!

Colo, urechĭa neînduĭoşată de întréga gamă a dragosteĭ poporuluĭ: a ĭubireĭ, a întâlnireĭ, a nehotărâreĭ, a înşelăcĭuneĭ, a dragosteĭ fără de noroc, a trădăreĭ, a despărţireĭ; gura lumeĭ şi tóte sentimentele ce frământă o inimă de bărbat şi de femee când sunt cuprinşĭ în mrejele „pârdalniceĭ de dragoste, bat'o focul s'o bată".

Frunda verde, pădurea şi dumbrava, tufişul, bătătura şi munţiĭ cu florĭ; podişca şi fântîna din preajma satuluĭ — locurile unde Românul îşĭ aştéptă pe ĭubita —; cerul, sórele, luna, stelele; privighetórea, cuculeţul şi alte păsărĭ, martoriĭ ĭubireĭ luĭ înfocate, — tóte, tóte sunt cântate şi caracterisate cu câte-o vorbă în doinele acestea.

Dorul şi jalea, urâtul—şi maĭ ales urâtul, căcĭ

De câl cu urât în casă
Maĭ bine mórtea 'n ósă —

www.dacoromanica.ro

mistue cu flacăra lor dogoritóre sufletul flăcăuluĭ şi al fecĭóreĭ, carĭ îşĭ revarsă simţirile lor în doĭne minunate şi înduĭoşitóre.

Dacă urâtul nu dă pace Românuluĭ, el se duce la cîrcĭumă, bea şi-'şĭ înécă plânsul şi amarul în rachiŭ şi 'n vin. Şi aci cântă, cântă de ţi se rupe inima,

Cântă doĭna cea de foc
Că n'are 'n lume noroc

şi produce acele cântece bachice, din carĭ unele pot fi comparate cu cele maĭ perfecte anacreontice.

Dacă nicĭ cîrcĭuma nu-l potolesce, plécă în streinătate, în „négra strinătate" — adică tot în ţară, căcĭ pentru el „streinătate" însemnéză tot ce nu e satul saŭ lunca luĭ. Şi cântă ĭarăşĭ doĭna cea de jale, cântece simple, pline de naivitate, dar de o duĭoşie atingătóre şi comunicativă. (Veḑĭ de ex. p. 344).

Se bagă la cătănie — „mânca-o-ar pustia!" —, ş'in cazarmă, „cu raniţa căpătâĭŭ," cântă de se uĭmesc orăşenĭĭ, iar „maĭorul de la Chiatra" rĕmâne dus pe gândurĭ.

Şi aşa Românul se naşte cu doĭna, îşĭ petrece viaţa cu doĭna şi cu doĭniţa luĭ, şi móre nedespărţit de dênsa.

Numaĭ pĕcat că aceste mărgăritare ale liriceĭ poporane române se corrup îndată ce vin în atingere cu aşa ḑisa cultură a orăşenilor, ĭar ţiganul — depositarul lor în cele maĭ multe cazurĭ — le strică, le stîlcesce, şi din frumóse şi naive, simple şi curate ca isvorul cel de munte, le preface în nisce producţiunĭ lipsite de orĭ-ce farmec poetic. De aci acele stârpiturĭ de „hamor, hamur, hamoraş". şi alte năzbătiĭ ce mişună de un timp încóce în doĭnele nóstre.

Volumul de faţă ar putea folosi poeţilor noştri liricĭ; eĭ s'ar inspira din producţiunile naturale ale spiriţuluĭ popular, unele adevĕrate capete-de-operă ca fond şi ca formă; eĭ ar îmbogăţi vocabularul poesieĭ culte cu multe expresiunĭ plastice, concise şi gingaşe, cu întorsăturĭ de vers de o simplitate fericită, frumuseţĭ ce ne întîmpină în populara doĭnă cea de jale şi de dragoste, care curge lin cu un uşor murmur, ca şi pîrîĭaşul pe patul sĕŭ de nisip şi petricele.

III. *Cântecele de Nuntă* forméză a treĭa subîmpărţire din volum. Multe nu sunt, dar sunt interesante, câte-va chĭar inedite, cum bună-óră: *Versul Colaculuĭ* (408); *Oraţia pintenuluĭ* (410) etc.

www.dacoromanica.ro

Ar trebui să se dea în viitórele culegerĭ o atenţiune deosebită acestor producţiunĭ populare, căcĭ ele cuprind o mulţime de amănunte, obiceĭurĭ şi date asupra stăreĭ socialé şi familiare. S'ar putea constata, între altele, modul căsătorieĭ la Românĭ, cuantumul zestreĭ şi anume ce obiecte, precum şi o mulţime de lucrurĭ cu totul interesante pentru etno-psicologie.

Cântecele de Nuntă sunt cele maĭ uşóre de cules; culegătorul n'are de cât să asiste la câte-va nunţĭ, şi se va întórce cu o recoltă îmbelşugată.

IV. *Strigăturĭ.* Acéstă parte a poesieĭ poporane e cea maĭ numerósă în colecţiunea de faţă. Şi în adevĕr, doĭnele şi strigăturile sunt cele maĭ multe în literatura nóstră. E vorba de nota melancolică şi de cea veselă a poporuluĭ român. Dacă Românul e melancolic în orele-ĭ de supărare şi de durere sufletéscă, apoĭ el ştie a fi şi vesel. Dacă notele de jos es din inima luĭ în belşug, apoĭ cele de sus, zglobiĭ, săltăreţe, uşóre şi vesele, ţîşnesc fără popas. Numaĭ cine a luat parte o singură dată la o şedĕtóre saŭ la o horă, póte să ştie ce izvor nesecat de spirit şi de glumă are firea Românuluĭ.

Spiritul luĭ este sĕnătos şi traĭnic, sarcasmul luĭ muşcător, caracterisarea luĭ justă şi nimerită—arare-orĭ dă greş—gluma luĭ picantă, cu multă sare, ba chĭar şi cu piper, scurtă, concisă şi spontanee.

Cine nu e zeflemisit şi luat peste picĭor în aceste catrenurĭ— căcĭ cele maĭ reuşite sunt cele maĭ scurte —? Şi flăcăul şi fata amorezaţĭ, şi bărbatul beţiv şi femeĭa leneşă, şi săracul şi bogatul, şi risipitorul şi sgîrcitul, şi popa şi *premarul*, toţĭ la o laltă sunt bicĭuiţĭ, dacă aŭ parte să cadă în gura unuĭ zeflemist ţĕran cu talent. E o adevĕrată plăcere să asculţĭ pe un ast-fel de „hătru bun de glume“, care face cele maĭ reuşite calambururĭ, şi nu maĭ tace din gura luĭ prea limbută! E ca un fel de spiriduş, unde nu-l cauţĭ, acolo e şi el; îl veḑĭ ba în cârcĭumă, trăgênd un şfichiŭ cârcĭumaruluĭ pentru vinu-ĭ prost şi prefăcut; de odată rĕsare intre femeile şi babele bătrâne din sat carĭ staŭ într'un colţ retras şi clevetesc pe toţĭ şi tóte; apoĭ se prinde şi el în horă, şi după tactul danţuluĭ „arde“ când pe unul când pe alta, în râsul zgomotos al celor de faţă.

Se miră tot neamul meŭ,
Ce flăcăŭ m'am făcut eŭ:
Cu turu nădragilor

www.dacoromanica.ro

Fac pârtie vacilor
Şi când merg pe cositură
Imĭ daŭ păişile în gură !

Saŭ :

Ţîştĭ, popo, la biserică,
Nu la fete pĭedică ;
Pune mâna pe psaltire,
Nu te uita la copile !
Inchină-te la icóne,
Nu te uita la cucóne ;
Rógă-te, blagosloveşte,
Nu cu ochiĭ la neveste !

Saŭ :

Popa tare m'a jurat
Să nu ţiŭ mândruţa 'n sat ;
Dar şi popa-ĭ mare câne,
Că şi el mîndruţe ţine
Şi maĭ multe de cât mine !

Şi spiritul şi săgéta-ĭ sarcastică nu sunt veninóse şi rĕutăcióse. Nu rănesc de mórte pe nimenĭ, ci maĭ mult amuză. E o împuşcătură de alice micĭ. Chĭar şi ceĭ zeflemisiţĭ râd şi petrec:

Fata popiĭ de la noĭ
Are zestre şése boĭ :
D'înainte nu sînt doĭ ;
La mijloc
Nu sînt de loc
Şi la proţap
Acuma-ĭ fac !

Saŭ :

Fetele dintre vâlcele
Spală iile 'n ulcele
Şi le 'ntinde pe zăbrele
Şi latră câniĭ la ele.
Le ridică maĭ în sus,
Latră câniĭ ca la urs !

Saŭ :

Heĭ sĕracu sulimanu,
Cum mărită gugumanu !
Seracile ḑecile,
Cum mărită secile ;
Seracile sutile,
Cum mărită slutile !
Seracile miile
Cum mărit urgiile !

Saŭ :

Premaru nost e om bun,
Când îl cinstestĭ cu vin bun ;
Când vede ocaua plină,
Face judecata bună ;
Când vede ocaua rasă,
Face judecat' alésă !

www.dacoromanica.ro

Strigăturile sunt genul epigramatic al poporuluĭ şi în cele maĭ multe cazurĭ alcătuesc un fel de cronică a faptelor sociale din sat.

V. *Cântece, rugăciunĭ* şi *jocurĭ de copiĭ.* E un gen poporan interesant, dar recolta culésă în volumul nostru e minimă.

Cu prilejul altor culegerĭ viitóre, ar trebui dată o maĭ mare atenţiune acestor produse, pentru că ele cuprind lucrurĭ de interes din viéţa, desvoltarea şi creşterea copiilor noştri.

VI. *Colindele şi pluguşorul* în volumul nostru sunt puţine, vr'o 80 numaĭ, dar sunt interesante, dacă nu prin faptul de a fi inedite, cel puţin prin variantele ce presintă, completând în multe locurĭ pe cele existente.

Colindele maĭ cu sémă sunt documentele cele maĭ preţióse în care se citesc lămurit, în tótă originalitatea lor, fel de fel de obiceĭurĭ şi credinţĭ din epoca introducereĭ creştinismuluĭ. Este póte singurul gen poporan care se găsesce maĭ mult în descrescere, producerile nouĕ fiind nule; de aceĭa ar trebui să se grăbéscă culegerea colindelor, căcĭ cele maĭ multe s'aŭ perdut, ĭar puţinele ce aŭ maĭ rĕmas din ele se strică ḑilnic sub influenţa mahalalelor orăşenescĭ. Asupra colindelor şi a plugușoruluĭ s'ar putea intreprinde un studiŭ comparativ cu multe şi interesante resultate.

Culegerea colindelor şi a pluguşoruluĭ, şi în general a tuturor celor-l-alte produse poporane, ar trebui făcută nu în mijlocul anuluĭ şi în orĭ-ce timp, ci la însĕ-şĭ ocasiunile periodice când se presintă. Colindele trebuesc adunate între sărbătorile de Crăciun şi Sf. Vasile; cântecele de nuntă la nunţĭ; cântecele bătrânescĭ la ospeţe; baladele şi legendele la stânĭ de la cĭobanĭ, în nopţile cele frumóse de vară; doĭnele la lucrul câmpuluĭ, căcĭ acolo surprinḑĭ în chip izolat sufletul tânguitor; strigăturile, povestile şi ghicitorile la hore şi la şeḑătorĭ; bocetele la înmormîntărĭ; descântecele şi vrăjile la anumite ocasiunĭ; într'un cuvânt, trebue lăsat poporul a se manifesta la prilejurile potrivite naturel şi vieţeĭ luĭ, şi a nu-l scóte în chip artificial şi de poruncĭală din îndeletnicirile sale. Alt-fel, produsele inteligenţeĭ sale nu vor avea acel caracter sincer şi de spontaneitate,—condiţiunĭ absolut esenţiale uneĭ bune culegerĭ de folklore.

„Spiritul popular, observă Max Müller, sémănă cu sensitiva; el ca

www.dacoromanica.ro

şi dênsa, la primul contact puţin cam aspru, se strânge în sine şi-şĭ închide foile". De aceĭa trebue maĭ întâiŭ să capeţĭ încrederea poporuluĭ, să aĭ un traiŭ maĭ îndelungat cu el, o asimilare perfectă, dacă se póte, cu viéţa luĭ de tóte ḑilele. Numaĭ în acest chip putem alcătui colecţiunĭ autentice despre viéţa aşa de simplă la exterior şi atât de complexă psihicesce a poporuluĭ român.

VII. *Ghicitorile* sunt ĭarăşĭ bine representate în colecţiunea nóstră. Pe lângă multe cunoscute deja, avem cîte-va variante şi chĭar inedite.

Ghicitorile şi deceurile formézĕ un gen fórte caracteristic şi întins în literatura românéscă. Chiar după publicaţiunea aşa de completă şi interesantă a d-luĭ A. Goroveĭ, meritosul editor al revisteĭ folkloristice *Şeḑĕtórea*, maĭ rĕmâne încă mult de făcut pe acest teren.

VIII şi IX. *Descântece şi vrăjĭ.* Culegerea acestuĭ gen de literatură poporană e cea maĭ anevoĭósă, din cauza numĕruluĭ restrâns al celor ce sunt depositarĭ descântecelor şi vrăjilor. De obiceĭŭ puţine femeĭ bătrêne maĭ ştiŭ a descânta şi a vrăji; apoĭ ele aŭ superstiţia de a nu comunica cuĭ-va vr'un descântec, de témă ca nu cum-va descântecul, o dată comunicat, să nu maĭ aĭbă tărie, şi ast-fel meşteriţele descântătóre saŭ doftoróele satelor să-şĭ pérdă meseria lucrativă. De aci nevoĭa, ca să alergĭ la fel de fel de stratageme pentru a le descleşta gura, prefăcêndu-te a fi bolnav, ba une-orĭ a fi chĭar vrăjitor şi d'o meserie cu ele. Cu tóte aceste dificultăţĭ însă, volumul nostru presintă un material fórte bogat de descântece de tot soĭul. Peste 380 de descântece şi 60 de vrăjĭ, e un material vrednic de laudă. Sub tóte raporturile acest material e bine strâns; fiecare soiŭ de descântece are variante numeróse, e bogat în expresiunĭ, e complet şi însoţit de descrierea maĭ mult saŭ maĭ puţin amănunţită a procedeelor ce se urmézĕ la fie-ce descântec.

X. *Cântecele de mort* şi *bocetele* sunt puţine în volumul nostru. Într'o escursie de 3 lunĭ numaĭ, nu s'a putut da o atenţiune deosebită şi acestuĭ gen destul de important al literatureĭ poporane.

XI. De asemenea şi *Anecdotele şi povestile* în versurĭ sunt pu-

www.dacoromanica.ro

ţine. Un al doilea volum conţinênd prosă poporană e în preparaţie şi conţine multe povestĭ de un interes capital.

XII. *Locuţiunile şi idiotismele* merită o deosebită atenţiune, căcĭ aŭ o importanţă lexicografică fórte mare.

XIII. Volumul nostru se încheĭe cu *Varia,* care coprind: *a)* micĭ fragmente din *Calendarul poporan; b) Frînturĭ de limbă şi ḑicătorĭ; c)*puţine *Intrebărĭ şi rĕspunsurĭ* şi *d) cuvinte particulare* ce nu se aud pretutindenĭ.

Pentru a face interesantă colecţiunea şi din punctul de vedere linguistic şi a servi ast-fel sciinţa în chip îndoit, s'a alcătuit de d. profesor N. I. Apostolescu, eminentul nostru elev, ŭn index coprinḑênd particularităţile fonetice, morfologice, lexicale şi semantice. S'a adăogat şi un index al localităţilor, de unde s'a adunat materialul.

In primul index s'aŭ însemnat cuvintele întrebuinţate numaĭ în unele părţĭ românescĭ, şi carĭ nu se găsesc în limba vorbită în Ţara-Românéscă; de ex. *făgădău* [în Transilvania], *crivat* [în Moldova], *tămâióră* [(micşunea) în Oltenia], *machea* [interjecţie, în Oltenia], *burcă* [(haĭnă mocănéscă de bărbat) în Moldova], *sucnă* [(haĭnă mocănéscă de femee), în Moldova], *birău* [în Transilvania], etc. S'aŭ maĭ însemnat, apoĭ, şi cuvinte, carĭ de şi întrebuinţate dincóce de Milcov, se aud numaĭ în anumite părţĭ, cum e, de pildă, cuvîntul *mischiu* [„oţel", în unele părţĭ „magnet"].

Ca particularităţĭ semantice trecute în index am putea aduce de pildă cuvîntul *a năzări*, care în Oltenia însemnéză *„a zări"*, ĭar în România dincóce de Olt *„a se supăra"* saŭ maĭ bine *„a'ĭ sări ţandăra"*; în primul cas verbul are obiectul în acusativ, ĭar în al doilea cas în dativ. In privinţa trecereĭ de la un sens la altul, lucrul se póte uşor urmări aci, avêndu-se în vedere că dincóce de Olt se ḑice fórte des „'i-a năzărit din senin", de unde s'a întins sensul la „a se supăra din senin fiind-că un lucru *'ĭ se pare,* etc". Maĭ apoĭ a rĕmas numaĭ sensul de „a'ĭ se părea": *I se pare un lucru abĭa zărindu'l.* La acestea negreşit că s'a adăogat asemĕnarea cu verbul „a zări", care la început a fost numaĭ o asemĕnare de formă, nu şi de sens, ĭar maĭ apoĭ în Oltenia a devenit şi de sens, verbul „a năzări" contopindu-se de tot cu verbul „a zări".

www.dacoromanica.ro

In privinţa particularităţilor morfologice putem da ca exemplu formele *nost*=nostru, *vĕst* şi *vĕzt*=vĕḑut, *ginovaţ*=*vinovaţi*, etc. Am însemnat formele în care,—cum e în casul din urmă,—nu se vede maĭ de loc sensul pluralului [aci trecerea luĭ *t* în *ţ* prin influenţa luĭ *ĭ* care a dispărut, însă, e o urmă fórte slabă de plural al luĭ *ginovat*=vinovat], dar n'am notat formele verbale ca *vedeţ*, de exemplu, unde pĭerderea aceluĭ *ĭ* din *vedeţĭ*, nu are aceĭaşĭ însemnătate ca lipsa semnuluĭ pluralului din *ginovaţ*.

Relativ la formele plurale, puse în acest index, e de observat că s'aŭ trecut numaĭ acelea unde se presupunea a fi numaĭ plural, unde singularul era nesigur şi unde era trebuinţă numaĭ de forma plurală, singularul neavênd nicĭ o însemnătate din punctul de vedere al indexuluĭ. Aşa ar fi, de pildă, o însemnare relativă la o particularitate fonetică ca guturalisarea labialelor [*lupchiĭ*=*lupiĭ*, unde singularul *lup* nu ne interesézĕ]. Tot aşa une-orĭ s'a pus numaĭ forma feminină, cea masculină nefiind sigură saŭ neexistând.

Particularităţile cele maĭ însemnate, însă, sunt cele fonetice. S'aŭ însemnat în index de la casurile cele maĭ generale şi cunoscute — relativ generale — ca labialele guturalisate [*lupchiĭ*=lupiĭ; *cochil*=copil, *hĭer*, *χer*=tĭer, etc.]; ca *ă* înlocuit cu *â*, din judeţele Némţu, Botoşanĭ şi chĭar Iaşĭ; ca *mĭ* trecut în *n̆* [*n̆era* (a sĕ) mĭera, (a sĕ) mira (a se); *n̆ĭ*=mĭ; *N̆ercurĭ*=Mĭercurĭ; etc.],—până la cele maĭ rarĭ, ca trecerea luĭ *n* în *l* [probabil prin intermediul luĭ *r*; exemplu: „*a amelinţa*“=„a ameninţa“, probabil trecênd prin forma „a amerinţa“], a luĭ *r* în *l* [*amelică*=americă], şi a luĭ *m* în *v*, ca în cuvîntul *alimănit*, care se constată în Oltenia, pe când în judeţul Teleorman are forma *alĭvănit*, alăturĭ cu verbul *a alivăni*, tot cu sensul obicĭnuit al acestuĭ cuvînt de „a afurisi, a drăcui“. După câte scim în Teleorman există şi forma *alimănit, a alimăni*, însă, cu sensul de „pripăşit, a pripăşi“.

Indicele conţine şi vorbele streine cu diferitele lor metamorfose ce aŭ luat în gura poporuluĭ. Maĭ ales cele turcescĭ aŭ încercat schimbărĭ radicale: „ieniceriĭ“ aŭ devenit *niceră* şi *iangineră*; „spahiĭ“ s'a făcut *spafiĭ*, *pasfiĭ*, *pasfiră*, *saftiĭ*; „agarlîk“, la cronicarĭ *argalic* figuréză în colecţiunea nóstră sub forma *alardîk;* în loc de „bogaz“ din baladele dobrogene, aci se ḑice *buhaz;* cafas (la cronicarĭ) devine *cafat;* „*gialap*“ e un compromis din *gelat* şi *gelep* etc.

D-l Lazăr Şăinénu, care a studiat cu necontestată competenţă elementele turcescĭ în limba română, observă ca o particularitate ca-

www.dacoromanica.ro

racteristică a colecțiuneĭ oltenescĭ din presentul volum, că multe din vorbele turcescĭ propriĭ acesteĭ colecțiunĭ pórtă o pecete sĕrbéscă destul de pronunțată (Cf. bascea, beg, dugélîk etc.), ceea-ce indică un contact maĭ intim cu Sĕrbiĭ din vecinĕtate. Afară de acésta. cântecele istorice din Oltenia sunt bogate în vorbe turcescĭ și forme verbale ce nu le maĭ întîlnim aiurea (cf. alardîk, buhaz, cafat, cĭorbagiŭ, colgiŭ, derea, bulucesc, bulibășesc, căfenesc, mărtăcesc, etc.

In fine s'aŭ însemnat în index și cuvintele în care variază, de exemplu, o vocală, ca în *plăpămele*, *plăpomele*, *plăpumele*, și altele în care se vĕd deosebite particularităț fonetice.

De asemenea sunt notate și cuvintele așa ḑicênd *orășenescĭ*, carĭ se găsesc întâmplător în popor, ca de pildă *regal,* precum și cele împrumutate tot din oraș, dar pe alocurea răŭ pronunțate, ca *parfonat*= parfumat, *procest*=proces, *pecectorĭ*=perceptor, *paligorie*=parigorie, *antilerie*=artilerie, *mamemvră*=manevră, *Chisolom*=Kiseleff, etc.

In afară de aceste particularităț s'aŭ puș în index și numele propriĭ — de persóne și de localităț — întâlnite în textul diferitelor cântece, ghicitorĭ, descântece, etc., precum și adjectivele derivate de la nume propriĭ.

In privința pronunțăreĭ, s'a căutat a se păstra acésta întocmaĭ cum a fost auḑită. S'a întrebuințat γ pentru *g* provenit din $\varkappa$ fiindcă acest semn ne dă pronunțarea maĭ exactă; de asemenea χ e pentru un fel de *h* care nu admite ca *e*, când îl urmézā, să fie pronunțat *ĭe*, fie *ĭ* cât de scurt. Așa de exemplu, în strigătura următóre de la pag. 1058 — culésă din Șona, comitatul Târnava-Mare, Transilvania, — avem pe acest χ, care are un sunet cu totul deosebit *h*, aprópe alăturĭ de un cuvênt unde apare *h* cel obicĭnuit:

Lelea 'naltă și voĭnică,
Dórme lângă mămăligă.
Mămăliga corcăe,
Ea dórme de *horcăe*;
Mămăliga *χerbe* 'n ólă,
Ea dórme de se omóră!

Aruncând o privire asupra întregeĭ colecțiunĭ, observăm un lucru de care s'a maĭ vorbit: Țiganiĭ — aprópe singurĭ păstrătorĭ actualmente aĭ poesieĭ poporane, — fac să dispară partea lirică a cântecelor, și păstrează numaĭ partea narativă, numaĭ scheletul așa ḑicênd al lucrăreĭ, plus versificația, care în genere e fórte schiópă. Adeseaorĭ în unele părț rima lasă loc asonanțeĭ orĭ aliterațieĭ.

www.dacoromanica.ro

Rare-orĭ, şi maĭ ales când un cântec nu e cules de la Ţiganĭ, se întâlnesc versurĭ maĭ de sémă, cum sunt de pildă, o parte din cele de la p. 861, demne de observat maĭ ales pentru rima lor bogată, unde ceĭ luaţĭ în armată se tânguesc, că îĭ duc de acasă:

Să ne rupă pletele,
Să ne plângă fetele.
Fetele,
Sărmanele!

Accentul secundar face aceste versurĭ şi maĭ plăcute.

Ca valóre literară, negreşit că ne interesézá numaĭ cântecele bătrânescĭ, doĭnele, şi une-orĭ şi strigăturile. Ghicitorile şi descântecele presentă interes linguistic şi chĭar istoric, ele păstrând, de multe orĭ, vre-o formă veche, cristalisată, orĭ vre un nume propriŭ interesant. In plus, este evident că descântecele sunt preţióse şi pentru credinţele coprinse în ele. E interesant de exemplu, a observa în descântece, cam câte némurĭ cunósce poporul, după enumerarea felurilor vre-uneĭ bóle, cum se vede într'un descântec de gălbenare de la p. 1140, în care se vorbesce de gălbenare *turcéscă*, *grecéscă*, *nemţéscă*, *franţuzéscă*, *muscăléscă*, *românéscă*, *ţigănéscă*, *letinéscă*. Tot dintr'o ast-fel de enumerare se póte vedea cam până la ce numĕr se ridică colorile distinse de popor.

Maĭ avem de observat în privinţa unor cuvinte găsite în diferite părţĭ ale colecţiuneĭ, că nu le-am însemnat sensul, avênd în vedere următórele observaţiĭ ale luĭ Sayce*). „Le langage, comme les roches est parsemé des debris fossilisés des sociétés antérieures. Des mots qui étaient pleins de sens non développés peuvent avoir une signification nouvelle en conséquence des changements sociaux; un long usage et une longue habitude peuvent les avoir privés de leur sens, si bien que la seule signification qu'ils possèdent est leur simple son; on a pu encore oublier leur force originelle et ils peuvent ne survivre que comme des noms propres ou en rapports avec des cérémonies tombées en désuétude; enfin, on peut les avoir confondus avec d'autres mots mieux connus, d'où sera résultée une confusion d'idées."

Filologul şi istoricul vor maĭ găsi încă multe părţĭ interesante în acéstă culegere. Aşa în treacăt atragem atenţiunea asupra menţionărĭĭ

*) *Principes de Philologie comparée*, tr. franc. par E. Jovy p. 216—217.

www.dacoromanica.ro

localităţiĭ *Ciobârcie* (evident *Cĭobârciu* din Basarabia), şi asupra cânteculuĭ intitulat *Calofirescu*. In primul cas ţicêndu-se

Cel voĭnic din *Cĭobârcie*
Cu paloşul de mischie,

pe lângă importanţa localităţiĭ care ajunsese, după cum se vede, faĭmósă în cât e pomenită şi în cântece, vedem şi forma *Cĭobârcie*, care ne arată: saŭ că lăutarul nu'şĭ maĭ dă séma de însemnarea cuvêntuluĭ şi socotindu'l un nume comun a ţis „cel voĭnic din Cĭobârcie“, precum s'ar ţice: „lupul din lupărie“, „omul din prăvălie“, etc.,—saŭ că de la început s'a ţis în felul acesta, socotindu-se, póte prin vre-o etimologie poporană, că am avea a-face cu un substantiv colectiv de felul luĭ „lupărie, stufărie, gheţărie“, saŭ de felul luĭ „cĭobănie“, şi acésta din causa renumeluĭ de care se bucura localitatea. Şi e lămurit că forma acésta, nu se obicĭnuesce, căcĭ nicĭ o dată nu se ţice de pildă „omul din Alexandrie, din Vale-Largă, din Gură-Văiĭ, din Prahovă, din Herţă, din Sulină, din Brăilă, din Zimnice, etc.“ ci „omul din Alexandria, Valea-Largă, Prahova, etc.“ Tot ast-fel e cu tóte numirile de localităţĭ carĭ par femenine, lucrul aprópe invers de cît la cele cu înfăţişare masculină. Aşa se ţice: „lăcuitor din Buzĕŭ, din Rucăr, din Bucurescĭ, din Ploescĭ, din Predeal, etc.“, ĭar nu „lăcuitor din Buzĕul, din Rucărul, din Bucurescĭĭ, din Ploescĭĭ, etc.“; însă „lăcuitor din Vălenĭĭ-de-Munte, din Délul-Mare, etc.“, nu „lăcuitor din Vălenĭ-de-Munte, din Dél-Mare,“ etc. Excepţiunea e aparentă în „lăcuitorĭ din Turnu (articulat, în loc de Turnul), căcĭ aci avem a face cu o prescurtare din compusele Turnu-Severin, Turnu-Măgurele, etc., care compuse vĕţurăm că în partea lor primă sunt tot-d'a-una articulate. In ce privesce pe „Târgovişte“, acésta ar părea că face excepţie faţă de cele cu înfăţişarea femenină, dar aci lucrul este explicabil prin faptul, că numele acesta, care în slavonesce are însemnarea de *târg* „forum“, şĭ-a păstrat însemnarea etimologică mult timp, ĭar maĭ târţiŭ graĭul poporuluĭ nu 'ĭ-a maĭ schimbat înfăţişarea, lăsând a se ţice „lăcuitor din Târgovişte“, cum se ţicea la început, când lucrul însemna „lăcuitor din târg“.

Se găsesc une-orĭ, e adevĕrat, forme analóge cu „cĭobârcie“, ca de exemplu (pag. 855):

«Cine naĭba mĭ şopti mie
Să mĕ duc la Lixăndrie,
Să mĕ 'nsor, să'mĭ ĭaŭ soţie»

www.dacoromanica.ro

dar în cadul acesta avem de a-face tocmaĭ cu fenomenul de care vorbirăm, anume închipuirea în mintea poporuluĭ că e vorba de ceva colectiv,—lucru fórte vag în mintea luĭ şi póte nicĭ-o-dată precisat.

Dovadă că aicĭ nu póte fi vorba de necesitatea de a avea rima căutată, este că *mischie*, cu care riméză *ciobârcie*, nu e singura formă a aceluĭ cuvânt, căcĭ găsim *mischiu* la pp. 11.64.106.1223. Acest cuvênt ar fi mers perfect ca asonanţă luĭ *Ciobârciŭ*, pe când *mischie* ne întâmpină numaĭ aci (p. 7), ceea ce arată în mod invederat că *mischie* e din causa luĭ *Ciobârcie*, ĭar nu cazul invers.

Acesta este conţinutul primuluĭ volum din *Materialurĭ folkloristice,* consacrat în întregime literatureĭ poporane în versurĭ. Cu mijlóce micĭ şi puţine de care am dispus, cu tóte dificultăţile de tot soĭul ce întâmpină o ast-fel de lucrare, grea maĭ cu sémă la începutul eĭ, cu tótă lipsa de experienţă a culegătorilor,—s'a putut strânge o recoltă destul de bogată într'un interval numaĭ de 3 lunĭ de vacanţe. Vor fi multe lipsurĭ în colecţia de faţă, se vor fi strecurat multe erorĭ chĭar, mult ar maĭ fi fost de făcut; dar îĭ dăm drumul publicităţeĭ şi lumineĭ cu speranţa că în viitor, pătrunşĭ de experienţa trecutuluĭ, vom face ceva maĭ bun şi maĭ complet.

Destul că s'a pus începutul şi că materialele preţióse s'aŭ adunat şi sunt garantate de peire. Dar câte încă nu maĭ rămân de cules, câte de publicat, maĭ înainte de ce viaţa de oraşe şi şcóla să nu le altereze, să nu le facă să dispară cu desăvârşire?!

Să cugetăm numaĭ la partea folkloreluĭ care a fost cea maĭ puţin luată în sémă: la *artà populară*: ariile naţionale, desemnul şi ornamentica caselor ţĕrănescĭ, cusăturile, chĭar cadrele şi icónele desinate exclusiv pentru trebuinţa poporuluĭ.

Dar *capra*, *brezaĭa*, *ţurca*, acea materialisare simbolică, artificială în forma unuĭ idol cu capul saŭ cu botul de capră, de urs, ba şi cu douĕ capete unul peste altul, cântecele şi glumele, cum şi multe alte obiceĭurĭ bĕtrâne, carĭ se maĭ practică pe la ţară?

Se impune de la sine formarea de albumurĭ în carę să se represinte diferitele formc ale acestor representaţiunĭ, ca şi diversele desemnurĭ şi ornamentaţiunĭ de pe pereţiĭ caselor, şi de pe cămăşile (altiţele) şi vesmintele ţĕranilor, să se reproducă icónele şi cadrele tĕrănescĭ, când acestea nu sunt făcute în oraşe saŭ nu sunt importate, etc. De asemenea, albumurĭ musicale carĭ să cuprindă partiţiunea tutu-

www.dacoromanica.ro

lor cântecelor de dor şi a jocurilor populare: şi acésta cât maĭ ĭute, până ce să nu fie înlocuite de romanţele şi valsurile pe care lăutariĭ maĭ tinerĭ încep a le răspândi prin târgurĭ şi prin sate.

Volumul al II-lea al publicaţiuneĭ, care apare odată cu cel de faţă, conţine materialurĭ folkloristice de la fraţiĭ noştri Aromânĭ. Volumul al III-lea, care este în preparaţiune, va fi consacrat folkloreluĭ în prosă: basmelor şi povestelor, datinelor şi credinţelor poporuluĭ român din nordul Dunăreĭ.

Negreşit, culegerea materialelor nóstre folkloristice se póte ḑice că este încă la început. Silinţele sunt în mare parte perdute, căcĭ rĕmân isolate, în loc ca forţele să se întrunéscă şi să lucreze la o laltă. Apoĭ culegătoriĭ ceĭ bunĭ, ceĭ cu o cunoscinţă fonetică perfectă şi cu urechie fină, sunt rarĭ, şi se simte nevoe de ómenĭ anume pregătiţĭ pentru asemenea lucrare. Eĭ trebue maĭ întâiŭ să scie ceea-ce aŭ să adune şi cum să adune; să aĭbă în vedere colecţiunile deja publicate, pentru a le completa, a le verifica şi îndrepta; să mérgă singurĭ din sat în sat, din colibă în colibă, ispitind copil, tânĕr şi bĕtrân, orbĭ şi cerşetorĭ, babe meştere în doctoriĭ, în fermece şi vrăjitoriĭ, bocitóre etc., maĭ ales pe muncitorul cu ḑiua, pe cĭoban, pe vênĕtor, pe luntraş, pe micul meseriaş şi pe micul plugar, identificându-se cu dânşiĭ, trăind multă vreme între eĭ, luând parte la bucuriile şi întristările lor, la sĕrbătorĭ, colindărĭ, nunţĭ şi înmormântărĭ; să laude ce eĭ laudă şi să găséscă rĕŭ ce eĭ defaĭmă; să nu lase pe cel ispitit, până nu a aflat totul de la dânsul; să nu părăséscă un loc, până n'a sleit întréga comóră acolo ascunsă; să caute, pe cât e putinţă, a culege un cântec saŭ o poveste de la maĭ multe persóne de odată, căcĭ ceea-ce unul nu scie saŭ a ŭĭtat, póte să-şĭ aducă aminte cel-lalt; să observe a nu culege o producţie literară artificială drept un cântec poporan; cântecile de dor, de nuntă şi de joc să le culégă maĭ ales de la flăcăĭ şi fete, cele pentru mângâĭerea copiilor, ca şi cele de jale, de la mame, de la doĭcĭ şi de la babe bĕtrâne; ghicitorĭ, jocurĭ şi frânturĭ de limbă, de la băeţĭ şi fete; cântecele bătrânescĭ, poveştĭ, basme, cimilicurĭ, de la bărbaţĭ şi femeĭ maĭ în vârstă, căutând a se folosi de povestitoriĭ cu renume şi de tóte împrejurările, spre a putea culege materiale cât maĭ bogate, maĭ autentice, maĭ originale.

Materialele apoĭ ast-fel adunate, să fie scóse la lumină în marĭ *corpora* întocmite în ordinea geografică şi cu tot aparatul de erudiţie

www.dacoromanica.ro

necesar, dând texte coordonate cu însemnarea variantelor interne şi externe, şi cu adnotaţiuni din punctul de vedere etnografic, linguistic, istoric, bibliografic, etc.

Aceste desideria o dată exprimate, nu-mi rĕmâne acum, ca să încheiŭ precuvêntarea, ce a devenit puţin cam lungă, de cât să mulţumesc maĭ întêiŭ d-lor Spiru Haret şi Take Ionescu, foştiĭ miniştriĭ aĭ Invĕţĕmêntuluĭ Public, pentru sprijinul moral şi material ce aŭ bine-voit a da întru adunarea şi publicarea materialurilor folkloristice din acest volum şi cele următóre; de asemenea, tutulor autorităţilor şcolare, administrative şi eclesiastice carĭ aŭ sprijinit pe membriĭ Comisiuneĭ folkloristice, cum nu maĭ puţin puţinilor, dar pliniĭ de merite învĕţĕtoriĭ, carĭ aŭ rĕspuns cu sîrguinţă şi cu pricepere la cestionarul folkloristic ce li s'a fost trimes.

O specială menţiune în fine merită d. Chr. N. Ţapu, pentru zelul şi aptitudinea desfăşurată în culegerea şi rinduirea materialelor, d. N. I. Apostolescu pentru facerea indexurilor şi ajutorul ce, împreună cu d. M. Canianu, mĭ-aŭ dat la acéstă publicare.

Maĭ ţin încă să declar, pentru ceĭ obicĭnuiţi a vedea în orĭ-ce întreprinderĭ folóse materiale, că însărcinarea dată de vrednicul Ministru al Instrucţiuneĭ Publice, d. Haret, am îndeplinit-o fără altă rĕsplată, de cât bucuria sufletéscă că am putut îndruma o operă, care, să sperăm, va deveni din ḑi în ḑi maĭ bună şi maĭ preţiósă pentru toţiĭ aceĭa carĭ voesc a sórbe din nesecatul şi pururea próspĕt şi sănĕtos isvor al limbeĭ şi literatureĭ poporuluĭ român.

Până atuncĭ aceĭ ce ĭubesc din inimă némul românesc, traĭul, credinţele şi cântecele luĭ, să-şĭ aducă aminte de căldurósa şi entusiasta invocaţiune a nemuritoruluĭ poet polonez Adam Miczkiewicz, invocaţiune ce o dăm aci în limba minunată a neuĭtatuluĭ Al. Odobescu:

„Cântece poporane, voĭ sicriŭ sfînt al credinţeĭ, ce legaţĭ timpurile cele vechĭ de cele nouĕ, în voĭ îşĭ depune o naţiune trofeele eroilor sĕĭ, speranţa cugetărilor şi flórea simţirilor sale. Sicriŭ plin de sfinţenie! Pe tine nicĭ te atinge, nicĭ te sfăramă vre-o lovire, pre cât poporul tăŭ chĭar nu te-a profanat. O cântec poporan! tu staĭ şi păzeştĭ templul amintirilor naţionale; tu aĭ aripĭ şi glas ca de arhangelĭ, adese aĭ şi arme ca dênşiĭ. Flacăra mistuesce lucrările pensuleĭ, tâlhariĭ jefuesc comorile, dar cântecul scapă în vecĭ cu

www.dacoromanica.ro

viaţă şi se strecóră printre ómenĭ. Dacă sufletele înjosite nu sciŭ să-l hrănéscă cu dor şi cu speranţă, el fuge la munţĭ, se acaţă de ruine, şi de acolo spune din vremile trecute. Tot ast-fel şi privighetórea zbóră afară dintr'o casă ce a ars şi se opresce un minut pe învelitóre; dar dacă şi învelitórea se cufundă, atuncĭ pasărea fuge în păduri şi, din mijlocul ruinelor, din mijlocul mormintelor, ea cântă călătorilor, cu glas resunător, doĭna cea de jale!"

1 Octombre 1900

Gr. G. Tocilescu

www.dacoromanica.ro

CÂNTECE BĔTRÂNESCI

www.dacoromanica.ro

BALADE ŞI LEGENDE

MIORIŢA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura cobzarului Stancu Ión din Cucueţi (Teleorman) Acéstă baladă este o variantă modificată a «Oieĭ Năsdrăvane» din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 435 sqq. şi a «Mioriţiĭ» din colecţia luĭ V. Alexandri pag. 1—3.

P'un picĭor de munte
Scobóră oĭ multe,
Multe şi cornute
Şi maĭ multe sute.
Şi cin'le trăgea
Şi cin'le mâna ?
Vătafu Ion,
Ca el nicĭ un om,
Fecĭor de mocan
Şi de mocârţan,
Adus din Ardeal.
Da Ion mĭ-avea,
Mĭ-avea o mieluşică,
Mândră frumuşică,
Cu lâna plăviţă,
Cu patru corniţe,
Cu câte-o piatră nestimată,
De'mĭ lumină nóptea tótă.
Când simţĭa de vreme rea,
Trăgea oile la perdea.
Şi simţĭa de vreme bună,
Trăgea oile la păşune,
Unde iarba e maĭ bună.
Vin nouĕ cĭobanĭ
De la Poienarĭ,
Tot prima-primarĭ,
Cu căciulĭ de urs,
Că nu sunt supuşĭ,
Nalte şi moţate,
Pornite pe spate,
Cată strinătate.
La Ion mergea,
La oĭ că-ĭ băga,
Cu oile 'l pornea.
Măre se vorbĭa
Ca eĭ să'l omóre
Pe vătafu Ion,
Ca el nicĭ un om.
Mĭaua mĭ-audĭa
Şi mi-se 'ntrista
La Ion mergea.
Ion mi-o vedea
Şi el mi-o 'ntreba :
— Dragă mioriţă,
Cu lâna plăviţă,
Ce mi-eştĭ tristişóră,
Drăguţă mióră ?
— Ióne, Ióne,
Vătafe Ióne,
Aĭ nouĕ cĭobanĭ
De la Poienarĭ,
Tot prima-primarĭ.
Măre s'aŭ vorbit
Şi s'aŭ sfătuit
Şi-aŭ făcut prinsóre,
Ca să te omóre !
Ion că-ĭ spunea :
— Dragă mioriţă,

www.dacoromanica.ro

Cu lâna plăviţă,
Eĭ de m'or urî
Şi m'or omorî,
Eĭ tot să mĕ îngrópe
La stână aprópe,
In strunga de oĭ,
Să fiŭ tot cu voĭ,
Cam în dosul stâniĭ,
Să mi aud câiniĭ!
Fóie verde micşunea
Ciobaniĭ sosĭa
Şi mi-l omora.
Und'mi'l îngropa?
Cam în dosul stâniĭ,
Ca s'auză câĭniĭ.
Stâlp ce mi-ĭ punea?
Căvălaşul luĭ,
Crivăţ că'mĭ bătea
Cavalul urla,
Pe Ion jelea.
Dar eĭ ce'mĭ făcea?
Eĭ mi se uĭta
Şi eĭ că'mĭ vedea
D'o cucie verde
Sburând prin livede,
Cu doĭ căluşeĭ
Vineţĭ, porumbeĭ,
Luciĭ ca şerpiĭ
Şi iuţĭ ca şoĭmiĭ.
Dar cine-ĭ mâna,
Cine'ĭ bicĭuia?
D'un mic mocănaş
Cu glugă 'ntre spete,
Cu baieru de bete;
Fuge nu se vede,
Bicĭu cu zorzóne,
Fug caiĭ să móră.
Cucia 'mĭ venĭa,
Măre mi-aducea,
D'o călugăriţă
Albă la peliţă,
Neagră la hăiniţă.
La târlă'mĭ trăgea,
Pe Ion striga:
— Ióne, Ióne,
Vătafe Ióne.
El nu rĕspundea.
La mormênt mergea
Şi ea mi-l jelea
Şi mi l deştepta.
In braţe că'l lua,
In cucie mi-l punea
Şi acasă că mi-l ducea.

MIERLIŢA ŞI STURDUL

Audit de Christea Ţapu de la Stancu Ión lăutarul din Cucueţi (Teleorman).

Acest cântec este o varianta prescurtată a celuĭ din colecţia D-luĭ G. Dem. Theodorescu, pag. 453 sqq.

In colecţia luĭ V. Alexandri, acest cântec se aseamănă cu balada următoare: Cuculeţul.

Sus la munte ninge plouĕ,
Jos la baltă cade rouĕ.
Sus la munte cu iţarĭ,
Jos la baltă cu şalvarĭ.
Uiu, ĭu şi ĭa, ĭa, ĭa
Mĭ-a vĕduvit mierliţa,
Şi—umblă sturdu să mi-o ia.
—Mierliţă, mierliţă,
Pasăre pestriţă,
Naĭba să te 'nghiţă,—
Ia-mĕ tu pe mine,
Că mult ţi-o fi bine.
—Ba, sturdule, ba,
De urîtu tĕŭ
Şi d'al taĭcă-tĕŭ
Ce oĭ să mĕ fac eŭ?
Dar eŭ de m'aş face
D'o hóldă de grĕŭ,
Şi eŭ m'oĭ usca,
De tine-oĭ scăpa.
—Fă-te, mierlă, fă-te,
Fă-te sănĕtósă,
Că mie nu 'mĭ pasă,
Că şi eŭ m'oĭ face
Mic secerător,
Cu secerea 'n mână
Cu luleaua 'n gură
Şi'n tine-oĭ intra
Şi te-oĭ secera,
Şi znop te-oĭ făcea,
In braţe te-oĭ lua
Şi te-oĭ săruta
Şi-oĭ fi tot a mea
Plesniţi-ar fierea!
—Sturduleţule,
Mititelule,
Gingăşelule,
Frumuşelule,

www.dacoromanica.ro

De urâtu tĕŭ
Şi d'al frati-tĕŭ
Ce-oĭ să mĕ fac eŭ ?
Dar eŭ de m'aş face
D'o turtă de pâĭne
Şi 'n foc c'oĭ intra,
De tine oĭ scăpa
— Fă-te, mĭerlă, fă-te
Fă-te sănătósă,
Că mie nu 'mĭ pasă !
Că şi eŭ m'oĭ face
D'un mic vătrăiaş
Cu códa de fier,
Cu pana d'oţel
Şi 'n foc c'oĭ intra
Peste tine oĭ da
Şi m'oĭ apleca
Şi te-oĭ sĕruta
Şi-oĭ fi tot a mea
Plesniţi-ar fierea !

CUCULEȚUL

Cules din gura lăutaruluĭ Stancu Ión din Cucueţĭ (Teleorman) de Chr. Ţapu
Acésta balădă se asémănă întru cât-va cu balada «Cucul şi Turturica» din colecţia luĭ V. Alexandri pag. 7 sq.

Flóre ismă créţă,
Joĭ de diminéţă,
Pe rouĕ pe céţă,
Cu roua în picere,
Cu ceaţa'n sprîncene,
Treĭ fete surorĭ
Mi-aŭ plecat la florĭ,
Cerul s'a 'norat,
Dumneḑeŭ mi-a dat
D'o plóie şi-un vênt,
Ceaţă pe pământ.
Ele-a rătăcit
Şi n'a auḑit
Nicĭ câĭne lătrând,
Nicĭ cocoş cântând,
Nicĭ popă tocând,
Nicĭ cĭoban hăind,
Oile pornind,
Dór cucul cântând.
Fata cea maĭ mare,
Mi-apucă la vale,
Pîn sloiurĭ de munte,
Pîn tufe mărunte.
Din gură striga,
Pe cucu chema :
— Cuculeţule,
Mititelule,
Eştĭ mic la făcut,
Mare la cuvînt,
Limba roşióră,
Ia-mĕ 'n haripióre,
Scóte-mĕ la ţară.
Cucul mi-auḑĭa,
Maĭ sus se sălţa,
Maĭ frumos cânta,
Din gură'ĭ grăia :
— Ba, suroro, ba !
Cât sunt vara florĭ,
Tóte mi sunt soĭ !
Fata mijlocie
Mi-apucă la vie,
Tot să nu maĭ vie.
Din gură 'mĭ striga,
Pe cucu chema :
— Cuculeţule,
Mititelule,
Gingăşelule,
Limbă roşióră,
Ia-mĕ 'n haripióre,
Scóte-mĕ la ţară
Să-ţĭ fiŭ verişóră.
Cucul mi-auḑĭa,
Maĭ sus se sălta,
Maĭ frumos cânta,
Din gură-ĭ grăia :
— Ba, văruĭcă, ba !
Cât sunt vara pere
Tóte mi sunt vere.
Fata cea maĭ mică.
Mi-apucă la luncă,
Tot ca o haĭducă,
Unde cucu cântă.
Din gură 'mĭ striga,
Pe cucu chema :
— Cuculeţule,
Mititelule,
Frumuşelule,
Gingăşelule,

www.dacoromanica.ro

Limbă roşióră,
Ia-mă 'n haripióre,
Scóte-mĕ la ţară,
Să-ţĭ fiŭ soţióră.
Cucul mi-audĭa,
Maĭ jos se lăsa,
Maĭ frumos cânta
Şi'n hăripĭ mi-o lua,
La ţară-o scotea,
La măsa-o ducea.
Măsa mi-l vedea
Şi mi-l uşuĭa,
Şi'l sburăturea.
Fata că-ĭ striga:
— Mamă, mama mea,
Nu mi-l uşui,
Nu mi-l sburături,
Şi mi-l bagă'n casă
Şi'l pune la masă
Şi dă-ĭ să mănânce
Şi dă-ĭ mieḑ de nucă,
Să nu se maĭ ducă,
Flóre usturoĭ,
Să şaḑă la noĭ!

CANTECUL ŞÉRPELUI

Cules de Chr. Ţapu din gura lăutaruluĭ Dumitru Văleanu din Roşiorii de Vede. A se vedea varianta modificată din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 444 sqq şi «Balaurul» din colecţia luĭ V. Alexandri pag. 11 sqq.

Ţipă'mĭ vere, ţipă'mĭ dragă,
Ţipă inima de'mĭ sécă,
Ţipă fiŭ din maĭca luĭ,
Şi mă-sa că-ĭ dăruĭa,
Şi averĭ şi moşiĭ,
Ĭĭ dăruia şi hoţiĭ.
Măsa din gură-ĭ striga,
Cu cuvêntu-l blestema:
— Culcă-mi-te, lulă-mi-te,
Puĭ de şérpe sugă-mi-te,
De supt talpa casiĭ nóstre.
Atuncĭ copilul năştĭa;
Când copilul că năştĭa,
Şi şérpele că năştĭa
Se făcea copil d'un an;
Se făcea şi şérpe d'un an,
Creştea copilu de treĭ anĭ,
Se făcea şi şérpe de treĭ anĭ;
Când împovîrnea pe ḑece,
Şérpele de supt cas'işĭa;
Câmpuluĭ se dĕlungia,
La câmp vere, la câmpie
Unde fir de iarbă nu e,
Numaĭ d'albă colilie
Cóptă'ntre sântă Mărie.
Şérpele pe copil l'aştepta,
Dar băiatu ce'mĭ făcea?
La maĭcă-sa se ducea
Şi din gură că-ĭ grăia:
— Maĭcă, măĭculiţă mea,
D'aĭ cal bun de călărie,
Să mĕ duc în călĕtorie.
Să'mĭ daĭ sabia şi puşca
Şi buzduganu de la taĭca,
Că eŭ o să mĕ duc
Unde tu m'aĭ rênduit.
Iar maĭcă-sa auḑĭa,
Nĭam că luĭ nu-ĭ spunea,
Pênĕ el se nĕcăjĭa
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Maĭcă, măĭculiţa mea,
Eŭ aséră mi-am visat
Ca să-ţĭ sug ţîţica'ta,
C'atuncia n'oĭ maĭ pleca,
Pe supt talpa casiĭ s'o sug,
C'atuncĭ, mamă, nu mĕ maĭ duc.
Mamă-sa când auḑĭa
La talpa casiĭ mergea.
Dar voinicu ce'mĭ făcea?
El talpa mi-o ridica,
Cu mâna talpa ţinea,
Ţîţa supt talpă-o băga,
Talpa pe ţiţă-o lăsa.
Mă-sa începea d'a răcnĭa.
Şi din gură-ĭ cuvînta:
—Eŭ, maĭcă, când te-am făcut
Averĭ marĭ ţi-am dăruit.
Treĭ ḑile tu că mĭ-aĭ plâns
Tu din gură n'aĭ tăcut.
Maĭcă, eŭ te-am blestemat
De şérpe să fiĭ mâncat:
— Culcă-mi-te, lulă-mi-te,
Puĭ de şérpe sugă-mi-te,
De supt talpa casiĭ nóstre.
Când tu maĭcă, aĭ tăcut
Atuncĭ eŭ te-am şi născut.
Dară măsa ce'mĭ făcea?
Ţîţa de supt talpă-o scotea

www.dacoromanica.ro

Şi'n pod, măre se urca,
Armele luĭ tată-sĕŭ lua
Şi luĭ că i le dăruĭa.
Puşca şi sabia
La brĕŭ le încrucĭa,
Şi pe cal încăleca,
Drumuluĭ se dĕlungĭa,
In mijlocul câmpuluĭ ĭeşia,
Şérpele că'l aştepta.
Când el ochiĭ'şĭ arunca,
Vedea ochiĭ şérpeluĭ,
Ştiĭ ca para foculuĭ,
Din gură văpăĭ lăsând
Şi din códă tot plesnind.
Voĭnicelul că'l vedea,
Bătea calul şi silea,
Şérpele că'l ajungea.
Ochiĭ 'ndărăt 'şi-arunca
Vedea capul şérpeluĭ
La chisiţa caluluĭ.
Voĭnicu dacă vedea,
Calul în loc că'şĭ oprea
Şi şérpeluĭ că grăĭa :
— Măĭ, proclete dumneata,
Ce m'alergĭ în fuga mare,
Nu'mĭ daĭ drumu la cărare.
— Mĕĭ, voĭnice, voĭnicel,
Tu eştĭ rênduit al meŭ,
De când eraĭ mititel;
Maĭcă-ta te-a blestemat,
De când ereaĭ nefătat.
Descruceşte-ţĭ armele,
Să'ţi îmbuc cĭotónele
Armele nu descrucişa,
Procletu că'l îmbuca,
Pên'la brĕŭ că'l înghiţia;
De la brĕŭ nu maĭ putea.
Sta armele 'ncrucişate
Şi la şale şi la spate,
Voĭnicelul se văĭta,
Calul luĭ că rincheza,
Din picióre tropăĭa,
Nimenia nu'l auḑĭa.
Când ochiĭ că'şĭ arunca,
Tare venĭa şi sosĭa
Cel voĭnic din Ciobârcie
Cu paloşiu de mischie,
P'un cal galben conteşat.
Cóma 'ĭ bate genunchile,
Iar códa călcâiele,
Şi maĭ trage-un pojar verde,
De veḑĭ, urma i se pierde.
Când în dreptu lor venĭa
Pe băiat că mi-l lua,
Şi la mă-sa că-l ducea.
Procletu aşa'mĭ striga :
— Cel vitéz din Ciobîrcie,
Cu paloşu de mischie,
Ia armele l'cest voĭnicel,
Ca să'l îngiţ frumuşel,
Şi ţi-oĭ fi vr'un norocel,
Că e rênduitul meŭ
De când era mititel,
Maĭcă-sa l'a blestemat
De când era nefătat.
Voĭnicul din Ciobîrcie,
Cu paloşu de mischie,
Sta în loc şi se gândea
Ce noroc luĭ o să-ĭ dea ?
Că dacă armele i le-o lua,
L'o înghiţi şi pe el tot aşa
Voĭnicu din şérpe striga :
— Măĭ voinic din Ciobîrcie
Cu paloşu de mischie,
Omóră tu pe ăsta,
Delungeşte-mĭ viaţa,
Că ţi-oĭ fi frate pên'la mórte,
De tine nu m'oĭ desparte.
Unde voĭnicu auḑia,
Sta în loc, se maĭ gândea.
— Cată, f...'ĭ mumă-sa,
Asta o să fie aşa.
Procletu când auḑĭa,
Aşa din gură striga :
— Măĭ voĭnic din Ciobîrcie,
Cu paloşu de mischie,
Bate-ţĭ murgu,
Ţine-ţĭ drumu,
Că p'acesta l'oĭ lăsa,
După tine m'oĭ lua,
Grĭaba de viaţa ta.
Ăl voinicel se gândĭa,
Şi din gură că ḑicea :
Măĭ, proclete d-ta,
Ia cască-ţĭ tu guriţa,
Ca să taĭ eŭ a curea
Să nu'ţĭ stric vre-o măsea.
Când procletu gura căsca,
Paloşu că'l aşeḑa,
Pênă'n códă 'l sfâşia.
Pe voĭnicel că'l lua,
La tĭrla luĭ că'l ducea,
Lapte dulce că mulgea,
Pe voĭnic că'l îmbăia,
Fraţĭ de cruce se prindea,
De proclet că mi-l scăpa.
Ăl voinic din Ciobîrcie
Cu paloşu de mischie
Şi alt copil mi-oĭ tăcea,
Tot aşa l'oĭ rênduia,

www.dacoromanica.ro

El mă-siĭ că mi-ĭ ḑicea :
— Aba maĭcă, maĭca mea,
Pe mine m'aĭ dăruit
La procletu veninat,
Ăst voĭnicel m'a scăpat.
De tine este păcat,
Ca să te maĭ las în plac.
Tu eştĭ maĭcă tinerea,
De-o păţi maĭ greŭ, nu aşa.
Dar maĭ bine maĭcă-mea
Să-ţĭ scurtez eŭ viaţa !
Paloşu frati-sĕŭ lua,
Şi unde odată că mi-şĭ da,
In douĕ că mi-o făcea,
Cu frate-sĕŭ că pleca.

CÂNTECUL ŞERPÓICEI

(VARIANTA)

Cules din gura lăutaruluĭ Anghel Cambrea din Săcelu—Gorj de Chr. Ţapu.

Fóĭe verde a maculuĭ,
La inima câmpuluĭ,
La vêntra pămêntuluĭ,
Nu ştiŭ raḑa sóreluĭ,
Orĭ e ochiu şarpeluĭ,
Şarpeluĭ păgânuluĭ,
Maĭ mare procletuluĭ?
Fóie verde siminic,
Că mi-a'nghiţit d'un voĭnic,
De treĭ ḑile l'a 'nghiţit,
Trupşoru i-a putreḑit,
Sufletu nu i-a ieşit ;
Şi murgu 'ĭ stă priponit,
Şi pămêntu l'a pîrlit.
Săracu bietu voĭnic,
Nu maĭ póte-acum nimic !
El bine sĕ rĕsucia,
Şi peste câmp se uita,
Şi-un voinic că mi-şĭ vedea,
Tot călare că 'mĭ venĭa,
Un voĭnic ortomănos
C'un cojoc mare lăţos,
Cu cisme de capră stérpă
De sépte anĭ nefătată.
Dar el măre că 'mĭ venĭa,
Şi nimic nu mi-şĭ vedea,
Murgul i se speria
Cu cât în cap că nu'l da.
Dar voĭnicu ce ḑicea?
El caluluĭ că-ĭ vorbĭa :
— O d'aleĭ murguţu meŭ,
Ce mi-eştĭ dat de Dumneḑeŭ,
Eŭ pe tin' de când te-am luat,
Aşa nu te-aĭ speriat.
Dar murgu atuncĭ 'ĭ vorbĭa,
Şi din gură că-ĭ grăia :
— Stăpêne, stăpêne—al meŭ
Cum să nu mĕ sperĭ eŭ ?
Uĭtă-te 'n naintea ta
La inima cămpuluĭ,
La vêntra pămêntuluĭ,
Veḑĭ că-ĭ raḑa sóreluĭ,
Orĭ e ochiu şarpeluĭ
Şarpeluĭ,
Procletuluĭ ?
Fóie verde siminic,
Şi mi-a 'nghiţit d'un voĭnic,
Numaĭ póte acum nimic,
Şi murgu 'ĭ stă priponit.
Jumătate l'a 'nghiţit,
Dar jumătate nu'l póte
De curele 'ncrucişate,
De cuţite simcelate,
De un mănunchĭ de săbióre,
La stânga la supţióră.
Dar voĭnicu se uĭta
Şi 'ntr'un adevĕr vedea,
Jos după murgu se da
Şi bine 'nchingă 'l strângea,
Şi din gură 'l întreba:
—Poţĭ tu murgule să ţiĭ
Ḑi de vară
Pênĕ 'n seară,
Cu vorba să te mângâĭ
Nebĕut şi nemâncat,
Numa pe câmp alergat?
— Nu e voĭa murguluĭ,
Ci voia stăpênuluĭ.
Strânge-mè 'n chingă maĭ bine
Şi aruncă-te, tu, pe mine.
El pe murgu 'ncăleca
Tărcol câmpuluĭ că-ĭ da,

www.dacoromanica.ro

Pênĕ murgu 'nfierbênta.
El d'a dreptu că mergea
Şi la şarpe năvălea.
Săbióra mĭ-o trăgea
Şi pe şarpe că'l lovĭa ;
De douĕ deşte 'l crunta.
Şarpele se necăjĭa
Şi din gur' atuncĭ grăia :
O d'aleĭ tinĕr de lele
Scurtate 's ḑilele tele !
Bate-ţĭ murgu,
Ţine-ţĭ drumu,
C'ăst voĭnic mi-e rânduit,
De când era copil mic.
Eŭ puişor mic eream,
Supt talpa casi şedeam.
El la ţîta mă-siĭ erea
Şi de ţîţă c'o muşca,
Şi maĭca-sa'l blestema :
— Suge-ţĭ maică ţîţele,
Sugă-ţĭ şerpiĭ sângele.
Maĭca-sa l'a rênduit
Şi el singur a venit ;
Lasă-mĕ ca să'l mânânc,
Că de oĭ sta
M'oĭ mânia,
P'ăl din gur' oĭ strănuta,
Şi dupĕ tin' m'oĭ lua,
Nicĭ în pământ n'aĭ scăpa,
Pên' te-oĭ trece Dunărea !
Dar voĭnicu ce 'mĭ facea ?
Vorba 'n seamă n'o băga,
Murgu bine 'nfierbênta
Şi iar la şarpe mergea,
Şi cu sabia 'l lovĭa,
Şi d'o şchiópă mi-l crunta.
Şarpele sĕ necăjĭa,
P'ăl din gură'l strănuta,
Pe poĭană 'l lepăda,
Dup'ăl calare se lua.
Şi mĭ-l gonia ce'l gonĭa,
Pênĕ murgu-ĭ ostenĭa.
Dară murgu ce'mĭ făcea ?
Dacă vedea şi vedea
Că el frate ostenĭa,
Luĭ stăpână seŭ grăĭa :
— O d'aleĭ stăpâne—al meŭ,
Ce mi-eştĭ dat de Dumneḑeŭ,
Bagă mâna 'n pozînar,
Scóte iască şi amînar,
Şi aĭ să dăm foc câmpuluĭ
La vêntra pământuluĭ ;
De treĭ părţĭ
Cu rame verḑĭ,
De o parte
Cu uscate,
Ca să-ĭ sară ochiĭ 'ndată ;
Ne prinde bălăóna,
Şi ne scurtéză viaţa.
Mâna 'n pozînar băga,
Iască şi amînar scotea,
Şi foc câmpuluĭ că-ĭ da ;
De treĭ părţĭ
Cu lemne verḑĭ,
Şi d'o parte
Cu uscate,
Şi aci 'ĭ sărĭa ochiĭ 'ndată.
Şi de şarpe că 'mĭ scăpa,
Pe câmp înapoĭ o lua,
Şi la voĭnicu 'mĭ mergea,
Pe câmp trântit îl găsia,
Jos dupĕ murgu sĕ da,
Şi pe braţe că 'l lua,
Şi la o baltă 'l ducea,
Bine de bale 'l spăla,
Şi lângă el jos şedea
Pênĕ se desmeticea.
Fraţĭ de cruce sĕ făcea ;
Şi pe caĭ încăleca,
Şi către casă pleca ;
Şi mergea la el acasă
Şi 'mĭ striga frumos la pórtă :
— Maică măiculiţă,
Ea ieşĭ pênă afară,
C'am venit eŭ iară,
C'am plecat singur d'aicĭ
Şi acum venim doĭ voĭnicĭ.
Maĭcă-sa afară işĭa,
Şi pórta le-o descuĭa ;
Nicĭ bună ḑiua nu'ĭ da
Pênĕ când o judeca :
— Maĭcă, măĭculiţa mea,
Te vĕd că eştĭ tinerea ;
Şi mi-e c'aĭ pĕcătui,
Şi maĭ facĭ vr'unul ca mine,
Şi o petrece ca şi mine,
Şi atuncĭ maică nu e bine,
Că pe min' m'aĭ orîndit
De când am fost copil mic;
Cum, maică, m'aĭ orîndit,
Aşa, maică, am petrecut !
Mĕ plătiĭ cu cântecu
Ca lupu cu treapetu,
Vênătoru-l întâlneste,
Dă pielea şi să plăteşte.

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL ŞÉRPELUI

(VARIANTA)

Audit de Chr. Ţapu din gura luĭ Gheorghe Porumbescu din comuna Novacĭ (Gorju).

La inima câmpuluĭ,
La vêntra pământuluĭ,
Unde fir de ĭarbă nu e
Numaĭ d'albă colilie,
Nu ştiŭ ochiĭ şérpeluĭ,
Orĭ e rada sóreluĭ?
Nu e rada sóreluĭ,
Ci sunt ochiĭ şérpeluĭ,
Frunzuliţă siminic,
Că mi-a înghiţit d'un voĭnic,
Jumătate l'a înghiţit,
Jumătate nu mi'l póte,
Tot de arme ferecate,
De cuţite ascuţite,
De pistóle ghintuite.
De 3 dile l'a înghiţit,
Trupul nu ĭ-a putredit.
Al din gura şérpeluĭ
Puţintel că se 'ntorcea,
Ochiĭ la vale arunca,
D'un voĭnicel că vedea;
El din gură că'mĭ dicea:
—D'un voĭnicel ortoman,
P'ăl cal bun şi dobrogean,
Cu cisme de capră stérpă
De 7 anĭ nefătată.
Cel din gura şérpeluĭ dicea:
— Măĭ voĭnice ortoman,
P'ăl cal bun şi dobrogean,
Invălue mâna 'n basma,
Bagă mâna sub manta,
Şi ia săbióra mea,
Şi 'mĭ taie balaóna,
De 'mĭ maĭ lungeşte viaţa.
Démnă tu pe murgul tĕŭ,
Démnă-l, démnă-l, nu te teme,
Că m'a 'nghiţit ea pe mine,
Nu te mănâncă ea pe tine;
Să 'mĭ fiĭ frate pân la mórte.
Da ăl voĭnicel ortoman
Din guriţa luĭ dicea:
— Săbióră ca a ta
Par'că e maĭ bună a mea;
Dar ăl voĭnicel ortoman,
P'ăl cal bun şi dobrogean.
Murguluĭ că mi-ĭ dicea,
Balaóna că o ochea,
Odată se poticnea,
Cu cât în cap că nu'l da;
Dar ăl voinicel ortoman,
Pă'l cal bun şi dobrogean
Cu murgul luĭ că vorbia:
—D'aoleleĭ murguţ al meŭ,
Frunzuliţă de spanac,
Pe tine de când te-am luat
Asta nu mi s'a 'ntâmplat.
Că, când eŭ te-am cumpĕrat,
Ce-a cerut pe tine-am dat.
Dar ăl voĭnicel ortoman
Cu murgul luĭ că vorbea:
—D'aoleo murguţ al meŭ,
Putea-veĭ tu ca să fugĭ
Treĭ dile şi treĭ noptĭ,
Numaĭ pe câmp alergat,
Neběut şi nemâncat?
Dară murgu-aşa 'mĭ dicea:
— Nu e voĭa murguluĭ,
Ci voia stăpênuluĭ;
Ia strânge-mĕ în treĭ chingĭ bine
Şi tu încalecă pe mine,
Şi tu să te ţiĭ maĭ bine,
Să nu rĕmâĭ fără de tine.
Dară murgu c'alerga
Tot treĭ dile şi treĭ noptĭ,
Şi la şérpe că 'mĭ veniă
Puţintel că mi-l tăĭa,
Numaĭ d'o palmă 'l tăĭa;
Dar şérpele aşa 'mĭ dicea:
— Măĭ voĭnice Dumnea-ta,
Bateţĭ murgu, ţine-ţĭ drumu,
Că de-oĭ sta
M'oĭ mânia,
P'ăsta l'oĭ strănuta
Cât dă voĭnic cu stânga,
Şi dupe tine m'oĭ lua,
Nicĭ în pământ n'oĭ scăpa;

www.dacoromanica.ro

Până-oĭ trece Dunărea !
C'ăsta mĭ-a fost rânduit
De când a fost copil mic;
Mumă-sa l'a blestemat,
Din picior l'a legănat,
Din gură l'a blestemat:
— Suge-ţĭ maĭcă ţiţele,
Sugă-ţĭ şerpiĭ sângele.
Dar ăl voĭnic ortoman
Măre, şi de al doilea
Cu murgu luĭ că 'mĭ vorbĭa:
— Putea-veĭ tu ca să 'mĭ fugĭ
Treĭ ḑile şi treĭ nopţĭ,
Numaĭ pe câmp alergat,
Nebĕut şi nemâncat?
Dară murgu aşa 'mĭ ḑicea:
— Nu e voia murguluĭ,
Ci voia stăpânuluĭ;
Ia strînge-mĕ'n treĭ chingĭ bine,
Şi tu încalecă pe mine,
Şi tu să te ţiĭ maĭ bine,
Să nu remăĭ fără tine.
El măre, că 'ncăleca,
Şi pe câmp că 'mĭ alerga
Nebĕut şi nemâncat,
Numaĭ pe câmp alergat.
Mĕre, şi de al doilea
Voinic la şérpe mergea
Odată murgu repeḑĭa,
Mâna la spate punea,
Frumos paloş că scotea,
Pă mischiŭ că mi-l trăgea,
Frumos ca laptele 'l făcea,
Capul şérpeluĭ că 'l lua.
Dar ăl voĭnic ortoman,
P'ăl cal bun şi ortoman,
Indărăt că se 'ntorcea,
Şi la fugă că mi-o lua,
Cu murgul luĭ că 'mĭ vorbĭa,
Indărăt când se uĭta.
—La chişiţa murguluĭ,
Este capul şérpeluĭ.
Dar voĭnicul aşa 'mĭ ḑicea:
—D'aleleĭ murguţu meŭ,
Oĭ maĭ fi ştiind tu ceva;
Mĭ-a sosit balaóna
Şi mĭ-a scurtat şi viaţa.
Dară murgu ce'mĭ ḑicea:
—Măĭ voĭnice Dumnea-ta,
Bagă mâna 'n pozînar,
Scóte ĭască şi amînar
Şi dă foc câmpuluĭ,
Pă treĭ părţĭ
Cu lemne verḑĭ,
P'altă parte
Cu uscate,
Ca să-ĭ sară ochiĭ 'ndată.
Dar voĭnicel 'mĭ ḑicea:
—Heĭ murgule,
Indémnă la pas
La trestia uscată,
Unde m'aĭ scăpat odată.
Indărăt când se uĭta
Foc câmpuluĭ că da,
Şi ochiĭ îndată că-ĭ sărea.
Dar ăl voĭnic ce 'mĭ făcea?
Indărăt că se 'ntorcea,
Şi-acolo că 'mi-ş mergea
La ăl din gura şérpeluĭ.
El frumos că mi-l lua,
La o fântână 'mĭ mergea,
Şi de bale că 'l spăla;
Săbiile le punea,
Chip de cruce le făcea.
Fraţĭ de cruce se prindea,
Şi pe cal încăleca,
Drumul la maică-sa 'l lua,
La maĭcă-sa că 'mĭ mergea,
El din gură n'o trezĭa:
—Frunḑuliţă siminic
Avut'aĭ d'un copil mic?
—Am avut şi l'am pierdut,
De când era copil mic.
Dar voĭnicul ce 'mĭ ḑicea?
—Maĭcă, măĭculiţa mea,
Eŭ te vĕd cam tinerea;
Maĭcă aĭ maĭ păcătui
Şi-oĭ maĭ face unu ca mine,
De o pătimi tot ca mine.
Voĭnicelul ce 'mĭ făcea?
Mâna la spate punea,
Paloşul că mi-l scotea,
Capul maĭcă-si că'l lua;
Mergea trupul şovăind
Şi capul bolborisind,
Nu ştiŭ ce dracu ḑicênd!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL ŞÉRPELUI

(VARIANTA)

Auzit dela I. Ciocârlă Novacĭ, (Gorj) de Christea N. Ţapu.

La mijlocul câmpuluĭ,
La vêntra pământuluĭ,
Nu şciŭ ochiĭ şarpeluĭ,
Saŭ e mura câmpuluĭ?
—'I un şérpe mare înflorit,
Ce un voinic a înghiţit;
Jumătate l'a înghiţit,
Jumătate nu-l maĭ póte,
Că-ĭ de arme ferecate.
Sufletul nu-ĭ a eşit
Şi trupu 'ĭ a putreḑit.
El pe câmp că sĕ uita,
Un voinic că mi'şĭ vedea,
Şi din gură aşa-ĭ ḑicea:
—Măĭ voinice Dumneata,
Bagă mâna sub manta,
Şi scóte sabia mea,
Şi taĭe balaóna,
Şi mĭ maĭ lungeşte viaţa.
Cel voinic îĭ rĕspundea:
—Că sabie ca a ta
Póte este şi a mea,
Póte maĭ bună ceva.
Dar şérpele ce-mĭ ḑicea:
—Măĭ voĭnice ĭortomane,
Bate murgu,
Ţine drumu,
Că de oiŭ sta, m'oiŭ mânia,
Pe ăsta l-oĭ străfiga,
După tin' că m'oĭ lua
Zi de vară
Până 'n séră,
Neběut
Şi nemâncat.
Că ăsta l-a dăniit
De când a fost copil mic,
Cu-un picĭor l'a legănat,
Cu gura l'a blestemat:
—Suge maĭcă ţiţele,
Sugă-ţĭ şerpiĭ sângele.
Voinic nu s'astâmpăra,
Cu şabia în şarpe da,
Şarpele să-nfuria,
P'ăl din gură străfiga,
Care slobod, cum era,
După voĭnic că se lua,
Care murguluĭ zicea:
—Murgule, de când te-am luat,
De cal bun şi lăudat,
Ce-a cerut pe tine-am dat,
La fugă nu te-am cercat.
—Strânge-mă în chingă bine.
Şi-ncalecă tu pe mine,
Să te port puţin şi bine.
El pe cal încăleca
Şi pe câmp că se chitea,
Şi'n dărăt că se uita,
Şi din gură-aşa zicea:
—Maĭ ştiĭ, murgule, ce-va
Ne-ajunge balaóna.
Iară murgu rĕspundea:
—Bagă mâna'n pozînar,
Scóte iască şi amnar,
Şi dă foc câmpuluĭ,
De treĭ părţĭ cu lemne verzĭ,
Şi de-o parte cu uscate,
Să ardă cele verzĭ tóte,
Să-ĭ sară ochiĭ îndată.
Voĭnicu îl asculta,
De-o trestie vedea,
La cea trestie mergea,
Foc în trestie punea,
Ochiĭ şearpeluĭ sărĭa.

www.dacoromanica.ro

SOARELE ŞI LUNA

Culeș de Christea N. Ţapu din gura lăutarului Gheorghe Ilie Stângă din Alexandria.

A se vedea G. Dem. Theodorescu legenda *Sórele şi Luna* pag. 410 sq şi colecţia de poesiĭ pop. a luĭ V. Alexandri pag. 27 sq Idem varianta modificată din colecţ. d luĭ *Miron Pompiliu: Ión Bradu şi soru-sa* pag. 32-43.

Fóe verde salbă móle,
P'ăl buhaz de mare,
Spre sóre rĕsare,
P'în ceale resmicele,
P'în ceale argele,
Mi-este-o argeluţă,
Mică de nimică,
Cu uşĭ de sipică,
Cu ferestĭ de sticlă,
Cu rĕsboiŭ de fer,
Cu spate de oţel,
Ţese lana'n el
Pânză de mătase,
Luĭ Sóre cămaşă;
Fir şi ibrişim
Luĭ Sóre zăbun,
Postav de cel bun.
Iana că ţesea,
Sóre că umbla
Tot ca să se'nsóre;
Umbla mândrul sóre,
Să veḑĭ nouĕ aĭ,
Tot pe nouĕ caĭ;
Cincĭ a cĭumpávit,
Patru ĭ a spetit,
Şi el n'a găsit
Potrimnică 'n lume,
Samene cu el.
La Iana mergea,
Aşte-ḑeŭ că-ĭ da,
Iana'ĭ mulţumea,
Sóre că-ĭ striga:
Ţese, Iano, ţese,
Te cam chindiseşte,
Şi te cam găteşte,
Să ne logodim,
Că ne potrivim;
Că eŭ mi am umblat
Lumea'n lung şi 'n lat,
Să veḑĭ, nouĕ aĭ,
Tot pe nouĕ caĭ.
Cincĭ ĭ-am cĭumpăvit,
Patru ĭ-am spetit,
Şi eŭ n'am găsit
Potrimnică'n lume,
Samene cu tine.
— Sóre luminate,
Trup făr'de păcate,
Unde s'a vĕḑut
Şi s'a auḑit,
Să ia sor' pe frate,
In lume n'aĭbă parte,
Şi frate pe sor',
In lume n'aibă dor!
Aleĭ! sóre luminate,
Trupşorel făr'-de pĕcate,
Décă eştĭ vr'un vitéz
Şi nu ţi-e ḑĕŭ necaz,
Să'mĭ facĭ scară de fier
Cu tălpicĭ de oţel,
Pên'la 'naltul cer,
La bun Dumneḑeŭ.
Noĭ să ne'ntrebăm,
Şi să ne 'ndrumăm
Şi la Moş Crăciun,
Că e maĭ bĕtrân,
Şi la Moş Adam.
Pravila o citi,
De s'o'nemeri,
Şi de s'o cădea,
Noĭ că ne-om lua.
Sórele cum mi-auḑĭa,
Voĭa Iani că'mplinĭa,
Bicĭu că'l lua,
Odată'mĭ plesnĭa,
Scară că'mĭ făcea,
Scară, veḑĭ, de fier,
Tălpicĭ de oţel,
Pên' la 'naltu cer.
Iana c'o vedea,

www.dacoromanica.ro

De mână'l lua,
Pe scară'mĭ suĭa,
La cer ajungea.
Dumneḑeŭ cum îĭ vedea,
Spatele 'lor întorcea,
Şi din ochĭ lacrămĭ vĕrsa.
Iana atuncĭa striga:
— Dómne, milostive,
Unde s'a vĕḑut
Şi s'a pomenit
Să ia sor' pe frate,
Să facă pĕcate,
In lume n'aĭbă parte,
Şi frate pe sor',
N'aĭbe 'n lume dor?!
D-ḑeŭ ḑicea:
— Iano,
Sîmziano,
'Nainte plecaţĭ,
Acolo să daţĭ
De moşu Crăciun,
Că e maĭ bĕtrân,
Ştie de demult,
Unde s'a vĕḑut
Şi s'a pomenit.
De mână 'l lua,
'Nainte mergea,
Moş-Crăciun, cum îĭ vedea,
Spatele lor întorcea,
Şi din ochĭ lacrămĭ vĕrsa.
La el când ajungea
Iana că-ĭ striga:
— A bre! moş Crăciun,
Că eştĭ maĭ bĕtrân,
Unde s'a vĕḑut
Şi s'a pomenit
Să ia sor' pe frate,
Să facă pĕcate,
In lume n'aĭbă parte?!
Moş Crăciun că le grăia:
— Iano,
Sîmziano,
'Nainte plecaţĭ,
Pe drum întrebaţĭ
De moşul Adam,
Că e maĭ bĕtrân,
Ştie de demult,
Şi la el că sunt
Cheile Raiuluĭ
Şi ale Iaduluĭ.
Pe el înainte 'l da
Acolo, frate, ajungea,
Adam mi-ĭ vedea,
De mână-ĭ lua
Şi 'n Iad că-ĭ băga.
In Iad eĭ ce vedea?
Nişte pomĭ pârliţĭ,
Şi 'n ceĭ pomĭ pârliţĭ
Nişte păsărele
Staŭ la cuĭburele,
Unde-mĭ ciripesc,
Par'că-te jelesc:
— Vaĭ de noĭ, de noĭ,
De părinţiĭ noştri,
N'aŭ la ce muri,
N'aŭ la ce trăi,
Când eĭ or muri,
N'aŭ unde veni!
Sórele 'ntreba
Şi se minuna.
Adam tălmăcea:
— Copiiĭ a murit
Toţĭ negrijiţĭ
Şi nespoveditĭ,
Asta o să 'mĭ fie!
Sórele ce 'mĭ făcea?
El nu se pocăia,
Tot ḑicea s'o ia,
El, pe soru-sa.
Adam ce făcea?
Inainte-ĭ ducea.
Şi ce maĭ vedea?
Nişte mese strânse,
Şi făclĭĭ tot stinse,
Şi pahare secĭ,
Şi ómeniĭ negri.
Moş Adam ḑicea:
— Sóre luminate,
Trup făr'de pĕcate,
Pomană-aĭ făcut
Şi rĕŭ ţi-a părut.
Inainte-ĭ ducea,
Dar ce maĭ vedea?
O văcuţă slabă,
Uscată şi slabă,
Păştea liveḑĭ verḑĭ,
Şi bea ape recĭ,
Şi cădea de slabă.
Sóre că 'ntreba,
Adam rĕspundea:
— Sóre luminate,
Trup făr' de pĕcate,
O vacă aĭ avut
Şi-o-aĭ dăruit
Şi rĕŭ ţi-a părut.
Din Iad îĭ scotea
Şi 'n Raiŭ că-ĭ băga:
Da 'n Raiŭ ce vedea?
Nişte pomĭ înfloriţĭ;
Şi 'n ceĭ pomĭ înfloriţĭ,

www.dacoromanica.ro

Nişte păsărele
Ingână 'n versurele.
Din gură 'mĭ striga:
— Ferice de noĭ,
De părinţiĭ noştri,
Aŭ la ce trăi,
Aŭ la ce muri!
Eĭ, când or muri,
Aŭ unde veni.
Sóre că 'ntreba,
Adam rĕspundea:
— Sóre luminate,
Trup făr' de pĕcate,
Copiiĭ a murit
Grijiţĭ, spoveditĭ,
Şi toţĭ prohoditĭ.
Dar sóre ce făcea?
Frate, nu se pocăia,
Tot ḑicea să ìa
El pe soru-sa.
Adam ce făcea?
Din raĭ că-ĭ scotea,
Drumu că le da,
P'un pod că mergea;
Iana tot striga:
— Sóre luminate,
Trup făr'de pĕcate,
Unde s'a vĕḑut
Şi s'a pomenit,
Mireasa 'nainte,
Mirele pe urmă?
Sórele auḑia,
Inainte-ĭ mergea.
Iana ce'mĭ făcea?
In urmă rĕmânea
Şi'n gârlă sărea,
Da şi se'neca,
Sórele după ea.
Dumneḑeŭ îĭ vedea,
Pe eĭ nu'ĭ răbda,
Pe eĭ că-ĭ făcea
Doĭ luceferiĭ,
De te uĭţĭ la eĭ.
Dar Iana ce'mĭ făcea?
Ea 'n sus că sbura,
Pe sóre blstema:
—Dar'ar Dumneḑeŭ, frate sóre,
Frate sóre, mândre sóre,
Când tu oĭ fi la rĕsărit,
Eŭ să fiŭ în spre apus;
Când oĭ fi la rĕsărit,
Tu să fiĭ în spre sfinţit;
Noĭ când ne-om întâlni,
Atuncĭ ne-om pupa
Şi ne-om sĕruta¡

SÓRELE ŞI LUNA

(VARIANTA)

Cules de Christea N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Gheorghe Ilie Stângă din Alexandria.

Şoĭmanu de sóre
E puternic mare,
Umblă să se 'nsóre;
Vremea ĭ-a venit
De căsătorit.
Şi el că mi-şĭ umblă
Creḑ de nouĕ anĭ,
Creḑ pe nouĕ caĭ.
Patru a obosit,
Cincĭ a ciumpăvit,
Şi el n'a găsit
Potrivnică 'n lume,
Să se potrivéscă
Să se nemeréscă,
Papuc din picior,
Inelu din deşt.
Şi el s'a lăsat
La nouĕ argele.
Este o argeluşă,
Argea de marmură,
Cu uşa la vale,
Cu ferestre 'n sóre,
Cu sulurĭ d'argint,
Scripeţĭ de argint.
Pânza-ĭ de mătase
Luĭ sóre cămaşe.
Ţese, 'nchindiseşte
Iléna Zîmziana
Dómna florilor,
Şi a garófelor.
Ţese, 'nchindiseşte
Şi găităneşte.

www.dacoromanica.ro

Iacă, că 'mĭ venĭa
Şoimanu de sóre,
Pe ea mĭ-o 'ntreba:
Iléno Zîmziano,
Ia scól, te găteşte,
Te 'nsulemeneşte,
Că eŭ să te iaŭ,
Că vreme mi-a venit
De căsătorit.
— Aĭ Şoĭman de sóre,
Mult drag frăţióre,
Eştĭ puternic mare,
Unde s'a vĕdut
Şi s'a pomenit
Să ia sor' pe frate,
Şi frate pe sor,
Că e 'n lume dor?
De treĭ orĭ cuvênt ḑicea,
El, frate, nu 'nţelegea.
Din gură 'mĭ grăĭa:
— Aĭ Şoiman de sóre,
Mult drag frăţióre,
De eştĭ vr'un viteaz,
Tu mie să 'mĭ facĭ
D'o scară de fier,
Cuĭe de oţel,
Pên' la 'naltu cer,
Pên' la maica Iova
Şi la moş Adam,
Tu ca să-ĭ întrebĭ,
Tamje ca să spuĭ
Şi ţi-o arĕta,
Dacă s'o cădea,
Şi eŭ te-oĭ lua.
Ea ce 'ĭ poruncĭa,
Aĭa şi făcea:
D'o scară de fier,
Cuie de oţel,
Pên' la 'naltu cer.
Acolo mergea,
Tamja că spunea;
Moş Adam audĭa,
Barba 'n gură 'şĭ lua
Şi-alt cuvînt nu ḑicea;
Cheile 'n mână lua
Şi la raiŭ cu eĭ mergea,
Raiu îl descuĭa,
In el că intra.
Dar eĭ ce'mĭ vedea?
Făclióre aprinse,
Mesióre 'ntinse,
Păhărele pline;
In jur 'prejur de masă,
Nişte pomişorĭ
Sunt verḑĭ înfloriţĭ;
Dar pên'crângurele,
Nişte păsĕrele.
Da nu 's păsĕrele,
Ci sunt copilaşĭ,
Mândri îngeraşĭ,
Cântă, fericeşte,
Părinţiĭ şĭ-odihneşte:
— Ferice de noĭ,
De părinţiĭ noştri,
Când eĭ ne-aŭ făcut,
Bine ne-aŭ grijit;
Dacă or muri
Aŭ cu ce trăi,
Cu ce ne pomeni!
Iară Moş Adam
Din raiŭ că ĭeşĭa,
La iad că mergea,
Iadu descuĭa,
Cu ochiĭ că vedea:
Făclióre stinse,
Mesióre strânse,
Păhărele secĭ;
Imprejur de masă
Nişte pomişorĭ,
Nu sunt înfloriţĭ,
Negri şi pîrliţĭ;
Iar prin crângurele
Niste păsĕrele;
Da' nu 's păsĕrele,
Ci sunt copilaşĭ,
Sînt necreştinaţĭ.
Cântă, 'mĭ ciripeşte,
Părinţĭ pedepseşte:
— Vaĭ de noĭ, de noĭ,
De părinţiĭ nostri,
Când eĭ ne-aŭ făcut
Numaĭ ne-a grijit,
Dacă or muri
N'aŭ la ce veni;
Dacă or trăi
N'aŭ cu ce trăi.
Din Iad că ieşĭa
Şoĭmanu de sóre,
Mult drag frăţióre;
Moş Adam că'l întreba:
—Şoĭmane de sóre,
Mult drag frăţióre,
Ce ţi-e că-ţĭ place,
Raiul saŭ Iadul?
Şoĭmanu de sóre,
Mult drag frăţióre,

www.dacoromanica.ro

Nimic nu ḑicea,
Căcĭ şi el ştia,
Că nu se cădea;
Alt cuvînt că nu ḑicea,
Indărăt el se'ntorcea
La soru-sa Ileana,
Ileana Zîmzĭana,
Pe ea mĭ-o'nşela.
Ca să mĭ-o ĭa.
Ileana Zîmzĭana,
Dómna florilor
Şi-a garófelor,
Ea, frate, cum auḑĭa,
Luĭ Sóre că-ĭ rĕspundea :
— Şoĭmane de sóre,
Mult drag frăţióre,
Tu mie să'mĭ facĭ,
Dacă eştĭ vitéz,
D'un pod peste mare,
Iute şi maĭ tare;
La capu de pod
O d'albă mânăstire,
Fie pomenire,
Acolo să ne cunune
Amândoĭ de mână.
Ea ce poruncĭa,
El, frate, făcea,
La argea venĭa.
Dar ea ce-mĭ făcea ?
Din argea ĭeşĭa,
Dar nu se gătea,
Maĭ rĕŭ se cernĭa.
De mân'o lua,
Pe pod că mergea ;
Luĭ de dragă ce-ĭ ĭerea
Inainte-ĭ mĭ-o da,
El în urmă-ĭ rĕmânea.
Ea se socotea:
— De cât soţie fratelŭĭ,
Maĭ bine cina raculuĭ
Şi potmolu peştelŭĭ.
— Aĭ Şoĭman de sóre,
Unde s'a vĕḑut
Mireasa 'nainte,
Mirele pe urmă ?
C'un cuvînt îl înşela,
Ea în urmă rĕmânea
Şi în mare s'arunca ;
Dar ea nu se îneca,
D-ḑeŭ nu o răbda ;
Mrénă pe ea mĭ-o făcea
Şi pîn mare că 'nota.
Şoĭmanu de sóre,
Mult drag frăţióre,
Indărăt când se uĭta,
El pe ea nu mĭ-o vedea ;
Iute la sat alerga,
Năvódele le-aducea,
Şi 'n mare că le băga,
Pe ea, frate, mĭ-o prindea
Şi pe pod că mĭ-o scotea.
Şoĭmanu de sóre,
Mult drag frăţióre,
El, frate, n'o cunoştea.
Năvódele descurca,
Ea pe pod că rĕmânea.
Dumneḑeŭ aripĭ îĭ făcea
Şi 'n cer că sbura,
Din gură 'mĭ grăĭa,
Atuncĭ el c'o cunoştea :
— Aĭ Şoĭman de sóre,
Mult drag frăţióre,
Că noĭ ne om întâlni,
Când lumea o pĭeri,
Tu la rĕsărit
Şi eŭ la apus,
Tu la apus
Şi eŭ la rĕsărit !

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI MANOLE

Cules de Christea Ţapu din gura lăutarului Ion Stan Băluică din Mânăstirenĭ (Vâlcea).

A se vedea colecţia d-luĭ G. Dem. Theodorescu pag. 460 precum şi V. Alexandri pag. 186 192.

Acéstă legendă este varianta din sus citatele colecţiĭ.

Pe Argeş în sus,
Cam prin cărpiniş
Şi prin aluniş,
Plimbă-mi-se, plimbă
Ceĭ nouĕ zidarĭ,
De la Poĭenarĭ,
Cu Manole ḑece,
Care-ĭ şi întrece.
Eĭ că se plimba
Pe Argeş în sus
Şi eĭ căuta
Loc de mânăstire
Şi de case bune,
Facă-şĭ pomenire.
Eĭ că nu găsĭa,
De geaba umbla.
Negru Vodă vine
Cu dalvariĭ 'n vine,
Pe-un cal vinecĭor,
Iute la picĭor.
Şi el când venĭa,
Măre, se 'ntâlnĭa
Cu un cĭoban
Intorcênd la oĭ,
Din fluer cântând
Oĭlor la câmp,
Din caval ḑicênd,
Oile chemând.
El îl întreba:
—Mic de cĭobănaş,
Frumos drăgălaş,
Intorcênd la oĭ,
Cântând din fluer,
Orĭ tu n'aĭ vĕḑut,
Tot umblând p'aicĭ,
D'un zid părăsit
Şi neisprăvit?
— Ba eŭ l'am vĕḑut,
Pe el m'am suit,
Din fluer cântând
Oĭlor la câmp,
Şi eŭ vi'l arăt,
Dacă mĭ-oţĭ plăti
Şi m'oţĭ omeni.
El că mi-ş mergea,
Zidul l'arăta.
Negru Vodă ce'mĭ făcea?
D'un căpuţ scotea,
D'un căpuţ de os,
Răsuna frumos.
Şi el când cânta,
Lunca răsuna,
Zidarĭ auḑĭa
Şi la el venĭa
Şi Vodă le poruncĭa:
—Voĭ nouĕ zidarĭ,
De la Poĭenarĭ,
Cu Manole ḑece,
Care vĕ şi 'ntrece,
Vătafĭ de zidarĭ,
De la Poĭenarĭ,
Peste meşterĭ marĭ,
Voĭ aicĭ lucraţĭ
Şi eŭ voiŭ plăti,
Bine-voiŭ cinsti;
Dar să'l terminaţĭ
Din luna luĭ Marţĭ.
Eĭ că s'apuca
Şi 'mi-l plănuĭa
Şi eĭ că zidea;
Ḑiua ce zidea,
Nóptea se surpa.
Dar eĭ se gândiră
Şi să tâlmăciră,
Din lucru stătură,
Şi eĭ că se da
La umbriţă bună,
Cu garafa 'n mână,
Şi eĭ se cinstĭa.
Manole ḑicea:

www.dacoromanica.ro

—Voĭ nouĕ zidarĭ,
De la Poĭenarĭ,
Peste meşterĭ marĭ,
Să vĕ spuĭ ceva,
Că n'avem ce face:
Prinsóre să dăm,
De mână ne luăm,
Joĭ de diminéţă,
Pe róuĕ, pe céţă,
Cam pe neguréţă,
Cin 's'o mâneca,
Saŭ din zidărese,
Saŭ din tâmplărese,
Creḑ cu demâncare,
Voĭ să mĭ-o pândiţĭ,
Să dormiţĭ pe rênd,
Ca să strejuiţĭ.
Să nu vĕ gândiţĭ
Orĭ a cuĭ va fi,
Chĭar să fie a mea,
De mână s'o luaţĭ,
Pe zid s'o urcaţĭ
Şi 'n zid s'o ziditĭ,
Să nu vĕ gândiţĭ!
Cucóna Manoli,
Ea că se scula,
Joĭ de diminéţă,
Cam pe neguréţă,
Pe róuĕ, pe céţă,
Bucătar găsĭa
Şi mi-l trimetea,
Creḑ după Rujan,
Că-ĭ perdut d'un an.
Acas' l'aducea
Şi jos că'l punea,
Din el că tăĭa,
Bucate gătĭa;
Şi ea că le lua
Şi se mâneca,
Joĭ de diminéţă,
Cam pe neguréţă,
Cu céţa'n sprîncene,
Cu roua în picere,
Calea 'n jumătate.
Când ea mi-ş venĭa,
Manea ce făcea?
Ocheanu 'şĭ lua,
La vale 'l punea
Şi el se uĭta
Şi mĭ-o cunoştea,
Şi el se ruga:
— Dómne ca un sfînt,
Dă plóĭe cu vênt,
Ce n'a fost de mult!
Ea s'o 'nfricoşa,
Fuga că mĭ-o da,
Mĭ-o aluneca,
Bucate o vĕrsa,
Şi mĭ-o întârḑia;
Alta mĭ-o sosi,
De cum aş gândi!!
Ea ce mi-ş făcea?
'Napoĭ se 'ntorcea,
Alte bucate 'ncărca
Şi ĭarăşĭ pleca.
Manea ce'mĭ făcea?
Iară se uita,
Iară mĭ-o vedea
Şi mĭ-o cunoştea
Şi ĭar se ruga:
— Dómne ca un sfînt,
Creḑut la cuvînt,
Prea mĕ rog de mult,
Că eŭ sunt pĭerdut,
Că eŭ m'am greşit,
Prinsóre-am făcut.
Mic bălăurel
'Nainte să-ĭ scoţĭ,
Intins peste drum,
Creḑ în calea eĭ;
Ea că l'o vedea
Şi s'o 'nfricoşa,
Pe fugă s'o lua
Şi s'o 'mpĭedica,
Bucate-o vĕrsa,
Acas' s'o 'nturna,
Creḑ mĭ-o zăbovi,
De mĭ-o 'ntârḑia!
Ea ce mi ş făcea?
Aţa c'o trăgea,
Acas' se ducea,
Bucate 'ncărca,
'Napoĭ se 'nturna.
Atuncĭ îl înşela,
C'a greşit poteca
Şi a venit prin crâng
Şi el n'a vĕḑut,
De geaba a păḑit.
Când ea că sosĭa,
Zidarĭ o vedea
'Nainte ĭ ĭeşĭa,
Baniţa ĭ-o lua
Şi jos c'o punea.
Alţĭ mĭ-o trăgea,
Din nouĕ zidarĭ
De la Poĭenarĭ
Pe zid c'o urca
Şi eĭ că striga:
— Var şi cărămidă
Şi pĭatră măruntă,

www.dacoromanica.ro

C'avem să zidim,
Să nu ne gândim!
Şi eĭ c'o zidea,
Ea că se rîdea,
Gândea că glumea.
Zidul că creştea,
Eĭ că mĭ-o zidĭa,
Pên' la brăţişóre,
Pên' la ţiţişóre.
Dar ea ce făcea?
Rupea d'a plângea
Şi mi se ruga
Cu un glăscĭor de foc
Pentru busuioc,
Şi ea că striga:
— Manoleo, Manoleo,
Soţióra mea,
Nu ţĭ-o fi păcat,
Că n'oĭ fi legat,
La ce maĭ m'aĭ luat?
Zidul rĕŭ mĕ strânge,
Ţiţişóra 'mĭ curge,
Ivănel îmĭ plânge!
Că eŭ am plecat
Şi mi l'am lăsat,
Micul nescăldat
Şi nedĕsfăşat,
Nicĭ ţiţica nu ĭ-am dat!
Manolea ce făcea?
Lacrămile că-ĭ curgea
Şi la zidarĭ poruncĭa:
Pripiţĭ d'o ziditĭ
Şi mĭ-o cutrupiţĭ,
De la brăţişóre
Pên' la ţiţişóre.
Ţiţişórele eĭ
Să mi-le mărmuriţĭ,
Să mi-le 'nchipuiţĭ,
Creḑ afar' din zid,
Că e prĕvĕḑut.
Şi voĭ ca să faceţĭ
Leagăn de matase,
Şi de sêrmă 'ntorsă,
Să trimeţ acasă,
Pruncu să mi-l ĭaŭ
Şi aci să'l aduc,
In leagăn să'l culc.
Vêntu mĭ o bătea
Dă l'o legăna;
Ninsórea mĭ-o ninge,
Pĕ el că l'o unge;
Ploile or ploua,
Pĕ el l'or scălda!
Dară Manea ce 'mĭ făcea?
La zidarĭ că poruncĭa:
— Ia ziditĭ, băeţĭ,
Lucru isprăviţĭ,
Unde n'oţĭ putea,
Parte mĭ-oţĭ lăsa.
Eĭ că mi-ş zidea
Lucru isprăvĭa.
Sus, la turlă sus,
Parte că lăsa,
Parte luĭ Manea.
Dar Manole ce făcea?
La zid scara c'o punea
Şi sus că mi se urca.
Zidarĭĭ şedea,
La el că privĭa,
Că sĕ isprăvească,
Leafa s'o primească.
Eĭ dacă creḑură
Că s'a isprăvit,
Eĭ scara ĭ-o luară
Şi sus că 'l lăsară.
Dar, veḑĭ, Manea ce 'mĭ făcea?
De eĭ, frate, se ruga:
— Voĭ nouĕ zidarĭ,
De la Poĭenarĭ,
Peste meşterĭ marĭ,
Şi cu mine ḑece,
Care vĕ şi 'ntrece,
De ce scara 'mĭ luaţĭ?
Orĭ nu v'am plătit,
Orĭ nu v'am cinstit?"
— Bine ne-aĭ cinstit,
Dar nu ne-aĭ plătit.!
Noĭ aşa să 'ţĭ ḑicem,
Ca vătaf cel mare,
Vătaf de zidarĭ,
Peste meşterĭ marĭ,
De la Poĭenarĭ,
Fă ce-ţĭ dă prin gând,
Aripĭ de şindrilă,
Dupĕ mânăstire
Vino 'ncoa la mine.
Dacă-ĭ fi direpţ,
Nu te prapădeştĭ,
De-ĭ fi vinovat,
Noĭ n'avem ce-ţĭ face;
De cât Dumneḑeŭ
Ţĭ-o purta de grijă,
Dupĕ cum oĭ fi
Cu gândul la noĭ,
C'am muncit de mult
Şi nu ne-aĭ plătit!
Manole cum auḑĭa,
El, frate, se pregătĭa,
Aripĭ că-şĭ făcea,
D'acolo sbura.

www.dacoromanica.ro

Şi unde cădea,
Pĭatră se făcea,
Pĭatră curătóre,
Cu nouĕ isvóre
Şi apă uşóră.
Zidarĭ 'l vedea
Şi sĕ tâlmăcea:
— Ce-o fi de făcut,
Asta n'am vĕḑut!
Eĭ că s'apuca,
Ceşmea că lucra
Şi eĭ c'o făcea,
O ceşmea frumósă,
Cum nu s'a vĕḑut,
Nu s'a pomenit,
Creḑ şi maĭ de mult;
Dar acum se face,
Precum s'a făcut.
La cea mânăstire,
Facă-ş pomenire
Pentru case bune,
Negru vodă vine
Şi el urmăreşte
Şi aci plănueşte,
Cu zidarĭ vorbeşte
Şi el le plăteşte.
Şi el ce'mĭ făcea?
Masă le punea,
Bine că-ĭ cinstĭa
Şi eĭ se ruga
Creḑ pentru Manea;
Că el a rĕmas
Cu soţia luĭ,
Flórea câmpuluĭ,
La cea mânăstire,
Facă-ş pomenire,
Fie pomenit
In vecĭ de demult,
Şi va fi şi cu născut.
Apă d'ar maĭ bea,
Şi cine ar veni,
Eĭ că s'or ruga:
— Fie pomenire
A cuĭ a făcut
Acea mânăstire!

CANTECUL LUI MANOLEA

(VARIANTA)

Cules de Christu N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Gheorghe Porumbescu, din Novacĭ-Gorj.

Pe Argeş în sus,
Pe Argeş în jos,
Plimbă-mi-se 'mplimbă
Saŭ de Negru-Vodă,
Cu nouĕ zidarĭ,
Cu Manole ḑece,
Care mi-ĭ întrece.
Dar eĭ ce mi-ş cată?
Loc de mânăstire
Şi de case bune,
Fie pomenire,
Cât sóre pe lume,
Să se pomenéscă
In ţara rumânéscă
Şi la dumnea-vóstră!
Eĭ că'mi-ş căta,
Loc că nu găsĭa,
Eĭ că mi-ş pleca
Prin hăţiş,
Prin cărpiniş,
Tot p'o potecea,
P'o potecea părăsită,
Prin hăţiş,
Prin cărpiniş,
De-a drum curmeziş.
Fóĭe verde şi-o lelea,
Eĭ pe potecă 'mĭ mergea
Eĭ, măre, că se 'ntâlnea
C'un Iaş
Purcăraş,
Pĭelea ca hârtia,
Cămaşa ca tina.
Negru Vodă aşa 'mĭ ḑicea:
— Măĭ Iaş, Purcăraş,
Cu cămaşa neagră
Şi cu pĭelea albă,
Ştiŭ că n'aĭ vĕḑut,
Tot porcĭĭ mânând,
Luncile spărgênd,
Loc de mânăstire

www.dacoromanica.ro

Şi de case bune?
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Purcar din gură 'mĭ ḍicea
— Dade Negru Vodă,
Saŭ mĕ ispiteştĭ,
Nu ştiŭ să-ţĭ vorbesc;
Chĭar dirept să 'ţĭ spuĭ,
La a mea cocenéţă,
La purceaua grasă,
Sînt treĭ zidurele,
De treĭ Domnĭ zidite
Şi nu's isprăvite,
Că's afurisite.
Negru Vodă c'auḍĭa,
Mâna 'n pozunar băga,
Multe parale că-ĭ da,
Fórte bine că-ĭ părea.
Acolo mergea,
Ocol că le da,
Din gură 'mĭ striga,
Lumea 'mĭ sorocea:
— Var şi cărămidă,
Marmură şi sticlă,
Inima 'mĭ despică!
Lumea că 'mĭ venĭa
Cu var şi cărămidă;
De zid s'apuca,
Lunĭ de diminéţă,
Pe roŭă, pe céţă.
Ḍiua ce 'mĭ zídea
Nóptea că 'mĭ căḍea.
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
De zid s'apuca
Şi de-a doilea,
Marţĭ diminéţa.
Eĭ că ce zidea,
De geaba trudea,
Că nu isprăvea;
Ḍiua ce 'mĭ zidea
Nóptea că 'mĭ căḍea.
Verde fóĭe şĭ-o lalea,
Şi Mĭercurĭ diminéţa
Iar de zid s'apuca.
Dar Manolea ce 'mĭ făcea?
Pe scară se da,
In cunie mergea,
Cĭubuc aprindea,
Intr'o rână se da,
Somnu că mi-l lua;
Luĭ îngeru 'ĭ venĭa,
Prin vis că-ĭ spunea:
— Manoleo, Manoleo,
Vătafu Manoleo,
Vătaf de zidarĭ,
Şi de meşterĭ marĭ,
Şi de navodarĭ,
Geaba vĕ căsniţĭ
Şi vĕ maĭ trudiţĭ,
Că nu isprăviţĭ,
Pênĕ n'ăţĭ zidi
D'un cap de fomeĭe,
Maĭ bine să 'mĭ pleĭe,
De cât voĭ voĭnicĭ,
Cât ziḍiţĭ aicĭ;
Pênĕ n'ăţĭ zidi
Saŭ d'o surioară,
Saŭ d'o verişoară,
Saŭ d'o soţioară!
Manole din somn săriă,
Cĭubuc lepăda,
La zidarĭ mergea,
Din gură striga:
— Voĭ zidarĭĭ meĭ,
Frunḍă de spanac,
Pe scară m'am dat,
In cunie merseĭ,
Cĭubuc aprinseĭ;
Frunḍă de spanac,
Intr'o rână m'am dat,
Somnul că m'a luat.
Frunḍă verde mărgărit,
Ingerul a venit
Şi prin vis mĭ-a spus:
— Manoleo, Manoleo,
Vătafu Manoleo,
Vătaf de zidarĭ
Şi de meşterĭ marĭ
Şi de navodarĭ.
Geaba vĕ căsniţĭ
Şi vĕ maĭ trudiţĭ,
Voĭ nu isprăviţĭ,
Pênĕ n'ăţĭ zidi
D'un cap de fomeĭe,
Maĭ bine să'mĭ pleĭe,
De cât voĭ voĭnicĭ
Cât ziḍiţĭ aicĭ;
Verde frunḍă şĭ-o lelea
Manolea aşa 'mĭ grăia,
Cu zidarĭĭ luĭ vorbĭa:
— Voĭ zidarĭĭ meĭ,
Fiţĭ afurisiţĭ,
Şi alimăniţĭ,
Voĭ acasă oţĭ merge,
Voĭ ca să nu spuneţĭ
Voĭ gazdelor vóstre.
Eĭ acas 'mergea,
Eĭ că nu ţinea,
Gazdelor spunea,
Dar Manolea ce'mĭ facea?
Acasă 'mĭ mergea,

www.dacoromanica.ro

La poartă 'mĭ striga:
— Vilaĭe, Vilaĭe,
D'albă vătăşóĭe,
Tu să te ducĭ
Şi tu să'mĭ aducĭ
Tot pe bălan,
Al pĭerdut d'un an,
Pe bălan să-l taĭ
— Şi tu să te ducĭ,
Iară să'mĭ aducĭ
Tot grâŭ d'ăl alb,
Din spic d'ăl de an.
Ea că mi-ş pleca
Tot dupĕ bălan;
Pe bălan găsĭa,
Pe bălan tăĭa;
Ea că 'mĭ-ş pleca
Şi de-a doilea,
Dupĕ grâŭ d'ăl alb,
Din spic d'ăl de an,
Lunĭ de diminéţă,
Pe rouă, pe céţă.
Ea că 'mĭ-ş gătĭa
Pâĭne că'mĭ zolĭa,
Bucate 'mĭ gătĭa;
Ea că mi-ş pleca
Tot Lunĭ diminéţa,
Cu bucate 'n braţe.
Manolea o vedea,
Pe zid leşina,
Chip de cruce că-ş făcea,
La Dumneḑeŭ sĕ ruga:
—D'aleĭ, Dómne sfinte,
Scóte-ĭ înainte
D-o céţă cu vênt,
Pune-o pe pămînt;
Ea să rătăcească,
Bucate să verse,
Indărăt să se 'ntórcă,
Altele-mĭ gătéscă;
Dór de-o maĭ uĭdi,
Alta c'o veni.
Dar D-ḑeŭ îl asculta,
Inainte că-ĭ scotea
D'o céţă cu vênt,
O punea pe pămînt.
Ea că 'mĭ rătăcea,
Bucate 'mĭ vĕrsa,
Indărăt se 'ntorcea,
Altele 'mĭ gătĭa,
Cu ele 'mĭ pleca
Tot Lunĭ diminéţa,
Cu bucate 'n braţe.
Pe drum tăĭnuĭa:
— Manoleo, Manoleo,
Tóte or fi venit,
Toţĭ or fi prânḑit,
Amiaḑu-a venit!
Manolea o ochĭa,
Pe zid leşina,
Chip de cruce că'şĭ făcea,
La D-ḑeŭ se ruga:
— D'aleĭ Dómne sfinte,
Scóte-ĭ înainte
D'un şarpe balaur,
Cu solziĭ de aur,
Ea să spălmânteze,
Bucate să'mĭ verse,
Indărăt să se întórcă,
Altele 'mĭ gătéscă,
Dor de-o maĭ uĭdi,
Alta c'o veni!
Fóĭe verde şĭ-o lelea,
Dumneḑeŭ că'l asculta,
Inainte că-ĭ scotea
D'un şarpe balaur,
Cu solziĭ de aur.
Ea se spălmânta,
Bucate 'mĭ vĕrsa,
Indărăt se 'ntorcea,
Altele 'mĭ gătĭa.
Ea că mi-ş pleca
Lunĭ de diminéţă,
Cu bucate 'n braţe.
El că 'mĭ-o vedea,
Pe zid leşina,
La zidarĭ striga:
— Voĭ zidariĭ meĭ,
Fiţĭ afurisiţĭ
Şi alimăniţĭ,
Voĭ să n'o priviţĭ,
Nicĭ să nu vorbiţĭ,
Şi voĭ să 'mĭ-o luaţĭ,
Şi să mĭ-o ziḑiţĭ
Să mĭ-o covîrşiţĭ.
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Ea că mi-ş venĭa,
Masă că 'ntindea,
Pe el că'l chema:
— Manoleo, Manoleo,
Tóte or fi venit,
Toţĭ or fi prânḑit!
El din gură aşa 'mĭ striga·
Voĭ zidariĭ meĭ,
Fiţĭ afurisiţĭ
Şi alimăniţĭ,
Ce mĭ-o maĭ priviţĭ,
De nu mĭ-o ziḑiţĭ,
Să mĭ-o covîrşiţĭ?
Eĭ că mĭ-o lua

www.dacoromanica.ro

Şi 'n zid c'o punea,
Eĭ că 'mĭ-o zidea,
Şi eĭ că 'mĭ zorĭa.
Fóĭe verde de alună,
Ea gândea că-ĭ glumă,
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Ea că mi-ş ḑicea:
— Manoleo, Manoleo,
Vătafu Manoleo,
Orĭ nu-ţĭ maĭ ajungă,
Atâta glumă lungă?
Zidişor mĕ strânge,
Ţiţişóra 'mĭ curge,
Ivănică 'mĭ plânge!
Manolea 'mĭ ḑicea:
— Vilaĭe, Vilaĭe,
D'albă vătăş óĭe,
Ivănic' al tĕŭ,
Copilaş al meŭ,
Créscă-l D-ḑeŭ!
Zăpada c'o ninge
Pĕ el mi l'o unge;
Plóĭa c'o ploua,
Pĕ el l'o scălda;
Vêntul mĭ-o bătea
De l'o legăna;
Pasărĭ c'or veni,
De l'or ciricăi,
Pĕ el l'o adormi;
Douĕ turturele,
Surorile mele,
Cumnatele tele!
Manole 'mĭ ḑicea:
— Voĭ zidarĭĭ meĭ,
Fiţĭ afurisiţĭ
Şi alimăniţĭ,
Ce mĭ-o maĭ priviţĭ,
De nu mĭ-o ziḑiţĭ,
Să mĭ-o covîrşiţĭ,
Să nu maĭ vorbéscă.
Inima 'mĭ răuéscă!
Şi voĭ să'mĭ lăsaţĭ,
Douĕ găurele
Cu ţîţa pĕ ele. —
Manole ce mi-ş făcea?
Pe scară 'mĭ suĭa,
Din gură 'mĭ striga:
— Var şi cărămidă,
Marmură şi sticlă!
Negru Vodă c'auḑĭa,
Acolo 'mĭ venia,
El că'l întreba:
— Vătafu Manoleo,
Dar n'aĭ maĭ isprăvit,
Orĭ n'aĭ maĭ săvârşit?
Că eŭ mĭ-am vîndut
Şi mĭ-am zalogit
Şi n'aĭ isprăvit;
Pênĕ 'mĭ-am vîndut
Şi papuciĭ Dómneĭ
Şi acul din coade!
Negru Vodă ce 'mĭ făcea?
Sĕcurĭ că mi-ş lua,
Scările 'mĭ tăia
Sus pe mânăstire 'ĭ lăsa.
Manole 'mĭ ḑicea:
—Voĭ Zidarĭĭ meĭ,
Fiţĭ afurisiţĭ
Şi alimăniţĭ,
Voĭ să vĕ faceţĭ
Aripĭ de frăştilă
Şi voĭ să sburaţĭ,
Jos ca să 'mĭ picaţĭ!
Eĭ că 'mĭ-ş făcea
Aripĭ de frăştilă
Şi unde sbura,
Pĭetre se făcea,
Direptĭ nu ĭera.
Manole, unde sbura,
Ceşmea se făcea,
Bea lumea din ea!
Maĭ daţĭ cu stropitura,
Să 'şĭ ude ţiganu gura,
Şi să 'mĭ daţĭ câte o para,
S'o duc la ţiganca mea!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI MANOLEA

VARIANTA

[1] Cules de Christu N. Ţapu de la Dumitru Văleanu, lăutar din Roşiorii-de-Vede (Teleorman).

Pe Argeş în sus,
Pîn cel aluniş,
Pîn cel cărpiniş,
Plimbă-mi se pórtă
Domnul Negru Vodă,
Cu nouĕ zidarĭ,
Nouĕ meşterĭ marĭ,
Cu Manole ḑece,
Care mi-ĭ şi 'ntrece.
El că mi-'ş căta
Loc de case bune
Şi d'o mânăstire,
Fac'o pomenire.
El că se 'ntâlnĭa
C'un noĭaş,
Purcăraş,
Din fluer cântând,
Porcĭĭ întorcênd.
El că mi-l striga :
— Noĭaş,
Purcăraş,
Cu porcĭĭ te aĭ dus,
Tu nu mĭ-aĭ vĕḑut
Un zid părăsit ?
Dar el că 'mĭ striga :
— Domnul Negru Vodă,
Ba eŭ c'am vĕḑut,
Pe unde-am trecut,
După cocinéţă,
La cea moghindéţă,
D'un zid părăsit
Şi neisprăvit,
Câinĭĭ, când îl vĕd,
La el se reped,
Latră a muţiŭ
Şi urlă-a pustiŭ.
Negru Vodă c'auḑĭa,
Acolo el mergea,
Locul că'ĭ plăcea,
Din gură striga :
— Voĭ nouĕ zidarĭ,
Nouĕ meşterĭ marĭ,
Cu Manolea ḑece,
Care vĕ şi 'ntrece,
Iată eŭ am găsit
Loc de case bune
Şi de mânăstire,
Fac o pomenire.
Sforile să 'ntindeţĭ,
Locul să 'mĭ cuprindeţĭ,
Locul măsuraţĭ,
De zid v'apucaţĭ ;
Să siliţĭ să ziditĭ,
Cu cap să ĭeşiţĭ !
Manolea'mĭ striga :
— Dómne Negru Vodă,
Var şi cărămidă,
Marmură şi sticlă !
Domnul Negru Vodă auḑĭa,
El numaĭ că poruncĭa,
Tóte se făcea.
Dară Manea ce'mĭ făcea ?
Dĕ zid s'apuca
Cu nouĕ zidarĭ,
Nouĕ meşterĭ marĭ,
Cu Manolea ḑece,
Care mi-ĭ şi 'ntrece.
Ḑiua ce zidea,
Nóptea se surpa.
Ḑiua când venĭa,
Negru Vodă că 'mĭ sosĭa,
Din gură le cuvînta :
— Ce póte fi asta,
De voĭ nu ziditĭ,
La cap să ĭeşiţĭ ?
Manolea 'mĭ striga :
— Dómne Negru Vodă,
Ḑiua ce-am lucrat,
Nóptea s'a surpat !
Vodă Negru că pleca,

www.dacoromanica.ro

Meşteriĭ că s'apuca,
La zid ĭarăşĭ că lucra;
Ḍiua ce zidĭa,
Nóptea se surpa.
Negru Vodă ĭar venĭa,
Pe eĭ că se nĕcăjĭa
Şi din gură le ḍicea:
— Voĭ nouĕ zidarĭ,
Nouĕ meşterĭ marĭ,
Cu Manolea ḍece,
Care vĕ şi 'ntrece,
Siliţĭ de ziditĭ,
Cu cap să ĭeşiţĭ;
Că de unde nu,
Pe voĭ vĕ voiŭ pune
Chiar de viĭ
Printre temeliĭ!
Iar de mĭ-oţĭ isprăvi,
Vĕ voĭ da averĭ,
Vĕ voiŭ face boĭerĭ.
Manolea, când auḍĭa,
El se turbura,
Jos de pe scară se da,
Capul jos că 'l punea,
Puţinel că aromia,
O şóptă în vis că-ĭ venĭa,
Un jurământ că făcea:
—Cine 'n zorĭ, mâine, o veni
Cu demâncare,
Orĭ vre-o surióră,
Orĭ vre-o soţióră,
Mâna pe ea ca să 'mĭ puĭe,
In zid s'o zidéscă,
Capu să-ĭ isprăvéscă.
Negru Vodă că 'mĭ pleca,
Manolea se deştepta,
Şi din gură că striga:
— Voĭ nouĕ zidarĭ,
Nouĕ meşterĭ marĭ,
Eŭ, când m'am culcat,
Un vis am visat:
O şóptă în vis mĭ-a venit,
Că mâine cine-o veni,
Orĭ din surióre,
Orĭ din soţióre,
Mâna pe ea să puneţĭ,
In zid s'o aruncaţĭ,
Să siliţĭ s'o ziditĭ,
Cu cap să ĭeşiţĭ!
Voĭ, acasă când oţĭ merge,
Să nu spuneţĭ la soţióre,
Nicĭ măcar la surióre.
Eĭ jurămêntu nu'l ţineaŭ,
Toţĭ acasă că spuneaŭ.
Singur Manea nu spunea,
El jurământul ţinea,
La zid se ducea,
De zid s'apuca,
Eĭ că mi-ş zidea.
Dar Manole ce'mĭ făcea?
Pe schilă sus se suĭa,
In drumul Vilai se uĭta.
Când ochiĭ că'şĭ arunca
Pe Vilaĭa c'o vedea;
Cruce'n pĭept îşĭ ridica,
La D-ḍeŭ se ruga:
Aolică, Dómne sfinte,
Primeşte a mea rugăminte,
Dă o plóe cu vênt
Să curgă jiraĭe,
Apele să créscă,
Plântele să'móĭe;
Vilaĭa o aluneca,
Bucatele o vĕrsa,
Indărăt s'o întorcea,
Altele mĭ-o găti,
D'o maĭ zăbovi,
Alta mĭ-o veni.
D-ḍeŭ ca un sfînt
Il asculta la cuvînt;
El plóĭe că'mĭ da,
Vilaĭa aluneca,
Bucatele vĕrsa,
Indărăt se'ntorcea,
Altele gătĭa,
Indĕrĕt venĭa,
Alta nu sosĭa.
In cap le punea,
La Manolea'mĭ pleca,
Pe drum şovăind
Şi din gură ḍicênd:
— Manoleo, Manoleo,
Te-am întârḍiat
Cu demâncare,
Cu vin de prânḍare!
El pe schilă se suĭa,
Pe ea mĭ-o vedea
Şi tot aşa se ruga:
Aolică, Dómne sfinte,
Scóte-ĭ de nainte
Un lup turbat,
Cu limba p'o falcă,
Ea că l'o vedea
Şi s'o spăimênta,
Bucate-o vĕrsa,
Indărăt s'o întorcea,
Altele-o făcea,
Dór d'o întârḍĭa,
Alta mĭ-o pica.
Şi ea ca să 'mĭ cate,

www.dacoromanica.ro

Pe juncu bălan,
Că-ĭ pĭerdut d'un an,
Pe el l'o găsi,
Şi mĭ-o zăbovi ;
Pe el l'o tăĭa,
Bucate-o făcea
Şi atuncĭ o pleca.
Ea acasă se ducea
Pin obor că da,
După casă 'mĭ ĭeşĭa,
Juncu că 'l găsĭa ;
Pe el că 'l tăĭa,
Bucate făcea,
Indărăt că venĭa.
Dar Manole ce 'mĭ făcea ?
El pe schilă se suĭa,
Pe ea când o vedea,
Maĭ rĕŭ se turbura.
Jos că mi se da,
Sub schilă dormĭa.
Vilaĭa 'mĭ venĭa,
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Manoleo, Manoleo,
Tu te-aĭ supĕrat,
Că te-am 'ntârḑiat,
Cu demâncare,
Cu vin de prânḑare.
Manolea'mĭ striga :
— Ah, mândruţa mea,
Nu te speria,
Eŭ nu m'am supĕrat
Pentru demâncare
Şi vin de prânḑare. !
El ce mi-ş făcea ?
De mân'o lua,
Pe schil'o suĭa,
Pe zid mĭ-o punea.
— Staĭ, mândruţa mea,
Nu te speria,
C'am visat ceva,
In zid să te zidesc,
Ca să'mĭ isprăvesc.
Semn la zidarĭ că'mĭ făcea,
Şi'n zid mĭ-o arunca,
La zidarĭ striga :
— Siliţĭ de ziḑiţĭ,
Cu capu să ĭeşiţĭ !
Eĭ că mĭ-o zidea
Pên 'la tălpişóre,
Pên'la glesnişóre.
Vilaĭa 'mĭ striga :
— Manoleo, Manoleo,
Meştere Manoleo,
Ajungă-ţĭ de glumă,
Că nu este bună !
Dară Manea ce 'mĭ făcea ?
La zidarĭ că poruncĭa ?
— Siliţĭ de ziḑiţĭ
Cu cap să ĭeşiţĭ !
Eĭ că mi-ş silĭa
Şi eĭ că mĭ-o ziḑĭa
Pên'la glesnişóre,
Pên'la pulpişóre,
Pên'la genuche,
Şi sus de genuche.
Ea că mi'ş striga :
— Manoleo, Manoleo,
Ţĭ-ajungă de glumă,
Că nu-ĭ, dragă, bună.
Zidul rĕŭ mĕ strânge,
Ţîţişóra'mĭ curge,
Iorguleţu'mĭ plânge !
El că mĭ-auḑĭa,
El se turbura,
Din gură striga :
— Staĭ, mândruţa mea,
Nu te speria,
Că Iorguleţul tăŭ
Ştie-l D-ḑeŭ !
Şi el că striga :
— Siliţĭ d'o ziḑiţĭ,
Cu cap să ĭeşiţĭ !
Şi eĭ că-mĭ zidea
Pênĕ la genuche,
Şi sus de genuche,
Pênĕ pe la brĕŭ,
Şi de sus de brĕŭ ;
Pên'la pĭeptişor,
Pên'la sînişor,
Pên'la ţîţişóre,
Pên'la supţióre.
Ea atuncĭ striga :
— Manoleo, Manoleo,
Meştere Manoleo,
Ţi-ajunge de glumă,
Că nu-ĭ, dragă, bună !
Ţi-ajungă de şagă,
Că nu-ĭ bună, dragă ;
Zidul rĕŭ mĕ strânge,
Pĭeptişoru-mĭ frânge,
Ţîţişóra 'mĭ curge,
Iorguleţu'mĭ plânge !
Manolea 'mĭ striga :
— Tacĭ, mândruţa mea,
Nu te speria,
Căcĭ Iorguleţu tĕŭ,
Il creşte Dumneḑeŭ !
Dar Manolea ce 'mĭ făcea ?
La zidarĭ striga :
— Siliţĭ d'o ziḑiţĭ

www.dacoromanica.ro

Cu cap să ieşiţi !
Zidarii silea,
Silea d'o zidia,
De la ţiţişóre,
Pên'la supţióre,
Pên 'la umĕr,
Pên 'la gâtişor.
Ea atunci mai striga :
— Manoleo, Manoleo,
Nu 'ţi-ajunge de glumă,
Că nu este bună ?
Rĕŭ zidul mĕ strânge,
Iorguleţu'mi plânge !
Că eŭ, când am plecat,
L'am lăsat neînfăşiat
Şi nescăldat,
Nici ţiţică nu'i-am dat !
El că mi-i dicea :
— Ah, mândruţa mea,
Nu te speria,
Iorguleţul tĕŭ,
Créscă-l Dumnedeŭ !
Că eŭ luĭ i-oĭ face
Légăn de mătase,
Şi de sîrmă 'ntórsă.
Plóia c'o ploa,
Pe el l'o scălda ;
Zăpada d'o ninge,
Pe el că l'o unge ;
Vêntul o adia
De l'o legăna.
Zidarii 'mi zidia
Pên'o coperea,
De'nvăliş s'apuca.
Pên cel aluniş,
Pên cel cărpiniş,
Negru vodă vine,
Ca să 'mi se'nchine,
La cea mânăstire,
Facă-şi pomenire.
Când el că 'mi venia,
Pe ei că-i găsia
Sus pe cel grindiş,
Pe cel acoperiş.
El că 'mi-ş striga :
— Manoleo, Manoleo,
Meştere Manoleo,
Aĭ putea face alta mai bună ?
Manolea 'mi striga :
— Dómne Negru Vodă,
Asta e de 'nvĕţătură,
Fac alta şi mai bună,
Fac alta mai luminósă,
Şi mult mai frumósă !
Negru Vodă c'audia,
El, frate, că 'mi poruncia,
Scările de le lua,
Şi ei că 'mi rĕmânea
Sus pe grindiş
Şi pe acoperiş.
Ei că se gândia
Jos cum să sĕ dea ?
Manolea 'mi striga :
— Nouĕ meşteri mari,
Şi nouĕ zidari,
Voi că veţi face
Aripi de şindrilă,
D'aici ăţi sbura,
Jos că v'oţi mai da.
Ei aşa audia,
Aripi işi făcea,
Ei d'acolo sbura,
Şi unde cădea
Stâni de piatră se făcea.
Manea 'n urmă remânea,
Greŭ de la inimă ofta,
Când el, frate, mi-audia
Din zid un glas năduşit,
Sămănă a tânguit :
— Manoleo, Manoleo,
'Ţi-ajunge de şagă,
Că nu-i bună, dragă ;
Zidu rĕŭ mĕ strânge,
Iorguleţu 'mi plânge !
El când mi-audia,
De tot se turbura,
Ochii 'n cap se 'mpoĭjinea.
D'acolo sbura,
Cu faţa la rĕsărit cădea;
Fântână sĕ făcea,
Cu apă sĕrată,
De lacrămi vĕrsată.
Dar ea ce mi sĕ făcea ?
O lină ceşmea,
Care bea lumea din ea!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI MIRCEA

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ghiţă Stoica din Govora (Vîlcea). Veḑĭ varianta în colecţia D-luĭ G. Dem Theodorescu pag 682 sqq; şi Miron Pompiliŭ pag 41-46. Idem a se confrunta variantele: Manda bună, pag 8-10 şi Vers din Moldova pag 10-12 din colecţ. D-luĭ Bibicescu.

Fóĭe verde de treĭ nucĭ,
Strigă Mircea dintre luncĭ,
Dintre luncĭ,
Din văĭ adâncĭ.
—Ce ţĭ-e, Mirceo, de tot strigĭ,
Orĭ porciĭ mi-i-aĭ pĭerdut,
Saŭ merindea mĭ-aĭ sfîrşit?
— Eŭ porciĭ nu ’ĭ-am pĭerdut,
Nicĭ merindea n’am sfârşit,
D’am greşit d’am adormit
Supt un pom mare ’nflorit.
Vênt de vară mĭ a bătut,
Florile s’a scuturat,
D’un şarpe ’n sîn mĭ-a intrat,
De treĭ orĭ s’a ’ncovrigat;
D’un şarpe bălaurel,
Cu capu de aurel,
Cu códa de argiņtel.
Când sĕ ’ntinde
Mĕ cuprinde,
Să sgîrceşte,
Mĕ sfârşeşte,
Inimĭóra ’mĭ-o prăpădeşte!
Fóĭe verde şĭ-o lalea
Dară Mircea ce ’mĭ făcea?
La mumă-sa că mergea:
— Maĭcă, măĭculiţa mea,
Invăluĭe mâna ’n basma,
Bag’o ’n sîn,
Pe supt zăbun,
Şi ’mĭ scóte şarpe din sîn!
Fóĭe verde şi-o lalea,
Dar mumă-sa ce’ ĭ ḑicea?
— Fóĭe verde treĭ domneştĭ,
Mirceo, Mirceo, copil mĭ-eştĭ
De cât eŭ fără de mână,
Maĭ bine eŭ făr’ de tine!
Flóre verde şĭ-o lalea,
Dară Mircea ce ’mĭ făcea?
La tat’ seŭ că se ducea.
— Fóĭe verde treĭ domneştĭ,
Tată, tată, tată-’mĭ eştĭ,
Invălue mâna ’n basma,
Bag’o ’n sîn
Pĕ supt zăbun,
Şi ’mĭ scóte şarpe din sîn!
— Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Dară tat-sĕŭ ce-ĭ ḑicea?
Fóĭe verde treĭ domneşĭ,
Mirceo, Mirceo, copil ’mĭ-eştĭ,
De cât eŭ fără de mână,
Maĭ bine eŭ făr’ de tine!
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Dar Mircea ce ’mĭ făcea?
La ibomnică mergea:
— Soră, suriora mea,
Invălue mâna ’n basma,
Bag’o ’n sîn
Pĕ supt zăbun,
Şi ’mĭ scóte şarpe din sîn!
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Ibomnica ce ’mĭ făcea?
Invăluĭa mâna ’n basma,
O baga ’n sîn
Pe supt zăbun,
Iĭ scotea şarpe din sîn.
Ea aşa că ’mi-l scotea
Tronc pe masă ’l arunca,
Numaĭ aur că ’mĭ vĕrsa.
Fóĭe verde şi-o alună,
De cât tată, de cât mumă,
Maĭ bine o amantă bună,
Că amanta te rêsgâĭe,
Şi cu vorba te mângâĭe!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI MILEA.

VARIANTA

Cules de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Dumitru Văleanu de la Roşiorii-de-Vede.

Fóĭe verde treĭ lăptucĭ,
Strigă Milea dintre luncĭ,
Dintre luncĭ, din văĭ adâncĭ;
Ţipa Milea şi răcnea,
Nimenĭa nu'l audĭa,
De cât singurea măsa,
Şi la el că se ducea
Şi pe Milea 'l întreba :
—Ce ţipĭ, Mileo, şi răcneştĭ,
Te răcneştĭ, te văĭcăreştĭ ?
Orĭ din chelcĭug mĭ-aĭ fârşit,
Orĭ haĭne ţĭ-aĭ ponosit,
Orĭ murgu ţĭ-a 'mbătrânit,
Orĭ vremea că 'ţĭ-a venit
Insă de căsătorit ?
Atuncĭ Milea că-ĭ grăĭa :
— Maĭcă, măĭculiţa mea,
Stătuşĭ, maĭcă, mĕ 'ntrebaşĭ,
Eŭ să puĭ mâĭnile în piept,
Ca să-ţĭ spuĭ vorba cu drept.
Maĭcă, nicĭ din chelcĭug n'am [sfîrşit,
Nicĭ haĭne n'am ponosit,
Nicĭ murgu n'a 'mbătrânit.
Mie un somn când mĭ-a venit
Şi eŭ, maĭcă, m'am culcat
Supt cel pĕr mare rotat
Şi de florĭ mĭ-erea 'ncărcat,
Vêntul, maĭcă, mĭ-a adiat,
Florile le-a scuturat,
Tóte 'n sîn că mĭ-aŭ intrat;
Şi din ele s'aŭ iscat
Puĭ de şarpe bălaur,
Cu treĭ códe de aur.
Fóĭe verde ca nalba,
Na tu, maĭcă, basmaua
Şi 'nfăşură mâna'n ea,
Bagă mâna'n sîn de'l ĭa,
Că mĭ-aŭ coprins inima !
Bălaurul, când se'ntinde,
Inimĭóra 'mĭ-o coprinde,
Maĭcă, iar când se sgârceşte,
Inimĭóra 'mĭ-o topeşte !
Unde măsa c-audĭa,
Ea din gură că'mĭ striga :
—A ba maĭcă, Mileo, maĭcă,
De căt maĭca fără-o mână,
Maĭ bine eŭ făr'de tine,
Maĭca o face mulţĭ ca tine !
Şi maĭcă-sa că pleca,
Milea 'n urmă rĕmânea.
Atuncĭ ţipa şi răcnea,
Nimenĭa nu'l audĭa,
De cât tată-sĕŭ îl audĭa,
Şi din gură'l întreba :
—Ce ţipĭ, Mileo, şi răcneştĭ,
Te răcneşt , te văĭcăreştĭ ?
Orĭ din chelcĭug 'mĭ-aĭ fârşit,
Orĭ haĭne 'ţĭ-aĭ ponosit,
Orĭ murgu 'ţĭ-a 'mbătrânit ?
Tată, orĭ vremea că 'ţĭ-a venit
Vremea de căsătorit ?
Atuncĭ Milea că-ĭ grăĭa :
— Tată, tătişorul meŭ,
Stătuşĭ, tată, mĕ 'ntrebaşĭ,
Eŭ să puĭ mâĭnele 'n pĭept,
Ca să-ţĭ spuĭ vorba cu drept.
Taĭcă nicĭ din chelcĭug n'am [sfîrşit,
Nicĭ haĭne n'am ponosit,
Nicĭ murgu n'a 'mbătrânit;
Mie un somn că 'mĭ-a venit,
Şi eŭ, taĭcă, m'am culcat
Supt ăl pĕr mare rotat
Şi de florĭ mĭ-erea 'ncărcat
Vêntul, taĭcă, mĭ-a adiat,
Florile le-a scuturat,
Tóte 'n sîn că mĭ-aŭ intrat,
Şi din ele s'aŭ iscat
Puĭ de şarpe bălaur,
Cu treĭ códe de aur.
Fóe verde ca nalba,
Na tu, taĭcă, basmaua
Şi 'nfăşură mâna 'n ea,
Bagă mâna'n sîn de'l ĭa,
Că mĭ-a cuprins inima !
Balaurul, când se'ntinde.
Inimĭóra mĭ-o coprinde !
Taĭcă, iar când se sgârceşte,
Inimĭóra mĭ-o topeşte !

www.dacoromanica.ro

Unde tat'-sĕŭ c'auḑĭa,
El din gură că-mĭ ḑicea :
— A ba taĭcă, Mileo, taĭcă,
De cât taĭca făr'o mână,
Maĭ bine eŭ făr'de tine,
Mă-ta o face mulţĭ ca tine.
Şi tată-sĕŭ că pleca
Milea 'n urmă rĕmânea,
Atuncĭ ţipa şi răcnea,
Nimenĭa nu'l auḑĭa
De cât singur' amanta.
Şi la el că mi-ş venĭa
Şi singură 'l întreba :
D'aba, Mileo, draga mea,
Ce 'ţĭ-e, Mileo, de răcneştĭ ?
Orĭ cămaşa mĭ-aĭ negrit,
Orĭ galbenĭ mĭ-aĭ isprăvit,
Orĭ murgu ţĭ-a 'mbĕtrânit ?
Atuncĭ Milea că-ĭ spunea :
— Fă mândruţo, mândra mea,
Nicĭ cămaşă n'am negrit,
Nicĭ galbenĭ n'am isprăvit,
Nicĭ murgu n'a 'mbĕtrânit ;
Mie-un somn că mĭ-a venit
Şi eŭ, mândro, m'am culcat
La cel pĕr mare rotat
Şi de florĭ mĭ-era 'ncărcat,
Vêntu, mândră, mĭ-a adiat,
Florile le-a scuturat,
Tóte 'n sîn că mĭ-aŭ intrat,
Şi din ele s'aŭ iscat
Puĭ de şarpe bălaur
Cu treĭ códe de aur,
Cu capul ca de taur !
Fóie verde ca nalba,
Na tu, mândro, basmaua,
Şi'nfăşură mâna'n ea,
Bagă mâna 'n sin de'l ĭa
Că mĭ-a coprins inima !
Unde mândra c'auḑĭa,
La el că se ducea,
După gît că mi-l lua,
In guriţă'l sĕruta,
Mâna'n sîn că ĭ-o băga,
De cătărămĭ că mi-ş da,
Curelile le trăgea,
Zâmbócile le scotea,
Chimiraşul că'l trăgea
Şi pe ĭarbă că'mĭ şedea,
Chimiraşul că'l vĕrsa,
La gălbiorĭ numĕra,
Inima'n ea că creştea.
Atuncĭ Milea că'mĭ cânta :
—Multă lume s'a căsnit
Şi tótă m'a oropsit,
Maĭca, taĭca mĭ-a venit,
La mine că n'a'ndrăsnit,
De mine că s'aŭ lipsit !
Mândra mea că mĭ-a venit,
Numaĭ mândra m'a scăpat
De mórte grabnică ce-am dat !
Fóĭe verde ca nalba,
Staĭ, mândruţo, tu acilea,
Să mĕ duc pênă colea
Când îndărăpt m'oĭ întorcea,
Veĭ vedea ce-oĭ aducea.
Mândra pe loc că mi-ş sta,
Pênă, el că mi-ş sosĭa.
C'un sipet de galbenĭ venĭa,
Ţine, mândro, tu acilea
S'avem ce bea, ce mânca,
C'o să dea vre-o ĭarnă grea.
Fóĭe verde şi-o alună,
De cât cu tată şi mumă,
Maĭ bine cu-o mândră bună,
Că taĭca m'a oropsit,
Şi mândra m'a 'ndrăgostit,
Mĭ-a îndrăsnit şi mĭ-a venit
Şi mórtea că mĭ-a gonit !

www.dacoromanica.ro

CANTECUL CRIȘULUI

Cules de Christea N. Țapu de la lăutarul Dumitrache Pârladi, din Vădeni (Gorj). A se confrunta cu doina No. CCC din colecția D-lor Iarnic și Bârsan.

— Crișule, Crișuțule,
Crișule, drăguțule!
Apă limpejîóră,
De supt lespejîóră,
Tu mî-eștî curătóre,
Să'mî fiî vorbitóre.
Eŭ te-aș întreba,
De-o mândruț'a mea.
Apa așa 'mî grăîa:
— Și să fi vĕḑut
Eŭ n'am cunoscut!
Voînicu 'mî grăîa:
— Lesne 'î a cunóște:
Fețișóra eî
Ca flórea de teî,
Cólă de hârtie,
Vara 'n prăvălie,
Logofețî mî-o scrie,
Ochișoriî eî
Doî luceferei,
Două mure negre
Intr'un povrag verde,
Puse la pămînt,
Neatinse de vênt,
Puse la recóre
Neatinse de sóre.
Cosicîóra eî
Doî bălăureî,
In gură 'ncleștațî,
In códă 'nodațî.
Dar acea mândră frumósă,
Mult mândră și drăgăstósă
Diminéța cam pe céță,
Pe céță pe neguréță,
De pe vale că 'mî venîa
Vacî din urmă că mâna,
Cu mândruțu se 'ntîlnea
Și începea de-a'l sĕruta;
Îl sĕruta, îl îmbrățișa.
Ea din gură că'mî ḑicea:
— Fă surată Dumneata,
Mâî vacile tele,
Mâî și p'ale mele,
Dă și 'ntr'ale mele;
Să spuî maîciî mele
Că m'am depărtat
Departe de sat,
C'un băiețel înalt,
Inalt și sprîncenat
Cu semne învĕrsat;
Mustăc óra luî
Spicul grâuluî,
Sprîncenele luî
Pana Corbuluî,
Ochișoriî luî
Mura câmpuluî!
M'am dus în țĕrî pustiî,
In cele nadoliî,
Ziduî părăsite,
De mine 's gătite!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL LUI IORGU IORGOVAN

Cules de Christea N. Ţapu de la Dumitru Văleanu, lăutar din Roşiorĭ-Teleorman. Acest cântec este o variantă prescurtată a cânteculuĭ *Iovan Iorgovan* din colecţ. d-luĭ G. Dem. Theodorescu pag. 415 sqq.; veḑĭ şi *Erculean* pag. 14, 15 din colecţ. luĭ V. Alexandri.

Sus pe Cerna'n sus,
Mulţĭ voĭnicĭ s'a dus,
Şi mulţĭ s'a rĕpus;
Numaĭ c'a rĕmas
Iorgu Iorgovan,
Fecĭor de mocan,
Călare p'un cal,
Ca un ducĭupal.
El că 'mĭ-a plecat,
Sus pe Cerna 'n sus
Şi el să 'mi şĭ cată
Fată sĕrbatĭcă,
Mare năprasnĭcă
Cu vidra 'nainte,
Tot luând aminte,
Cu şoimiĭ pe mână,
Cu ogarĭ
Provarĭ.
El că 'mĭ-ajungea,
De Cerna că 'mĭ da,
Din gură 'mĭ striga:
— Cerneleo, Cerneleo!
Móĭe-ţĭ talazu,
Ceartă-ţĭ urletu,
Arată-mĭ vadu,
Să trec cu murgu;
Că eŭ că 'mĭ cat
O fată sĕrbatĭcă,
Mare năprasnĭcă.
Cerna 'l auḑĭa,
Talazu 'muĭa
Urletu 'nceta,
Vad că-ĭ arăta,
Dincolo trecea,
Cu vidra 'nainte,
Tot luând aminte.
Intr'o stâncă da,
Calu că 'mĭ sărĭa
Vidra 'nainte 'mĭ da,
Fata 'mĭ-o ochĭa,
La ea se repeḑĭa,
Ţîţa 'ĭ-o 'mbuca.
Iar ogarĭ,
Provarĭ,
De vênă-o apuca,
Şoĭmĭ de mâĭnĭ-o ţinea,
Pênĕ fata 'mĭ striga:
— Iorgule, Iorgovan,
Fecĭor de mocan,
Călare p'un cal,
Ca un ducĭupal,
Ceartă-ţĭ pe Vişa:
'Mĭ a 'mbucat ţîţa,
Imĭ seacă inima!
Cearlă-ţĭ ogariĭ,
Ogariĭ,
Provariĭ,
'Mĭ a smuls cosicĭóre,
'Mĭ-a rupt vinişóre!
Iorgu că 'mĭ striga:
— Ba, fetică, ba
Eŭ nu cert pe Vişa,
Că 'ţĭ-a 'mbucat ţîţa!
Lângă ea se da,
Frumos 'mĭ-o lega,
Pe cal c'o punea,
Acas' că 'mĭ pleca,
De Cerna că 'mĭ da,
Iorgu că 'mĭ striga:
— Cerneleo, cerneleo,
'Móĭeţĭ talazu,
Cearţă ţĭ urletu,
Arată-mĭ vadu,
Să trec cu murgu,
Că eŭ ce am căiat
Eŭ 'mĭ-am câştigat!
Cernelea auḑĭa,
Talaz nu 'muĭa,
Vad nu-ĭ arăta.
Iorgu ce 'mĭ făcea?

www.dacoromanica.ro

In Cerna 'mĭ sărĭa,
Cu murgu 'nota,
Pên' la mal că 'mĭ da,
Pe fată-o lega,
Pe mal 'mĭ-o asvîrlea.
Ea 'n stâncă intra,
El afar' ĭeşĭa,
El n'o maĭ vedea.
Drumu vidri-ĭ da,
Vidra o căuta,
In stâncă intra,
N'o putea scotea.
Cu murgu 'mĭ sărĭa,
Cu buzduganu da,
In cap 'mĭ-o lovĭa!

IVAN IORGOVAN

VARIANTA

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Marin I. Baban, Com. Piatra-Teleorman.

Pe séră, pe séră,
Pe lună, pe lună-
El că 'mĭ-a plecat,
Ivan Iorgovan,
Fecĭor de mocan
Şi de mocăncuţă,
Toţĭ lume drăguţă!
El ca să 'mĭ vêneze
Fată sĕlbatĭcă,
Mare năprasnĭcă.
El că 'mĭ-a plecat
Sus pe Cerna 'n sus,
Călare pe cal
Cu Vîjla 'nainte,
Tot luând aminte.
La Cern 'ajungea
La Cerna striga:
— Cerneleo, Cerneleo!
Móĭe-ţĭ talazu,
Ceartă-ţĭ urletu,
Să trec cu murgu;
Că eŭ că mĕ duc
Sus pe Cerna 'n sus!
Cerna 'mĭ-auḑĭa,
Urletu certa,
Vadu 'ĭ-arăta,
Cu murgu trecea.
Supt stană de pĭatră
Fuse aciótă,
Vîjla laba c'o punea,
Pĭatra o ridica,
Peste-a fată da,
Ţîţa 'ĭ îmbuca,
Fata că ḑicea:
— Ivane, Ivane,
Ceartă-ţĭ pe Vîjla,
Că mĭ-a 'mbucat ţîţa!
Că aicĭ d'oĭ sta,
De te-oĭ blestema
Şi te-o ajungea,
In mijlocu apeĭ
Te-oĭ face d'o pĭatră!
Ea că 'l blestema,
In mijloc de apă
'Mi-l făcu d' o pĭatră,
Pĭatră nestemată.
Ea că remânea
Şi 'mĭ pribegĭa
Prin tótă lumea!

---

www.dacoromanica.ro

ILINCA ŞANDRULUI

Copiat de Chr. N. Ţapu după un manuscript al răposatului Învăţător Trotea din Com. Runcurelu-Mehedinţi.

A se confrunta cu cântecul, «Ilincuţa Sandului» din colecţia D-lui G. D. Teodorescu pag. 635 sqq şi cu «Fata Sandului», din colecţia Părintelui Sim. Fl. Marian pag. 86-93.

Idem a se confrunta cu variantele „Fata, Ileana Petri, Irina Pintei" pag. 261-275 din colecţ. D-lui Bibicescu, precum şi «Chiruţa» pag. 491-496 din colecţia D-lor Iarnic şi Bîrsan.

Fóie verde a bobului,
Pe uliţa Gîurgîului,
La casili Şandrului,
Are Şandru-o fată mare,
Când o vede Turcii móre;
Iară mândra Şăndruleasă,
Cinstită cârciumăreasă
Şi cu sprâncenile trase,
Turcîlor se 'nfăţişa,
Pe Ilinca să nu dea.
— Pe Ilinca nu v'o daŭ!
Dar Ilinca ce'mi făcea?
Vadra 'n mână c'o lua,
La Dunăre că pleca
Şi pe Dunăre 'mi vedea
Un caic înpoleit
Cu postav verde 'nvălit,
Pentru Ilinca gătit.
Dar Ilinca ce 'mi făcea?
Vadra din mân' o trântea,
La maică-sa alerga:
— Maică, măiculiţa mea,
Ascunde-mĕ unde-va,
Că vin Turcii să mĕ ia!
Iară mă-sa ce 'mi făcea?
Intr'o ladă o băga,
Cu nóuĕ lacăte-o 'ncuia
Şi cheile le-ascundea;
Sapa 'n mână o lua,
La feréstră se ducea
Şi săpa, săpa, săpa;
Iar acolo ce 'mi punea?
Numai pietre şi butuci,
S'aibă crĕdĕmînt ăi Turci.
Turcilor se 'nfăţişa,
Pe Ilinca să n'o dea.
— Pe Ilinca nu v'o daŭ,
Căci Ilinca a murit!
Şi dacă nu mĕ credeţi,
Aid' mormîntu de 'l vedeţi!
— Noi pe tine te om tăia,
Ţîţili 'ţi le-om săra!
Iar Ilinca 'mi-audia,
Ea din ladă că ieşa,
Turcilor se 'nfăţişa
Şi din gură aşa dicea:
— Turcilor;
Păgânilor,
De cât pe mama s'o tăiaţi,
Mai bine pe mine mĕ luaţi!
Turcii 'mi se 'nveselia,
Pe Ilinca o lua
Şi 'n caic c'o arunca
Şi pe Dunăre pleca,
Dar Ilinca ce 'mi dicea?
— Mai slăbiţi 'mi mâinele,
Să 'mi mai dreg cosiţele!
Turcii mâinele 'i slăbia,
Ea cosiţele 'şi dregea
Şi la uşă se ducea,
In Dunăre s'arunca
Şi amar aşa dicea:
— De cât róbă Turcilor,
Mai bin' masă bróştilor
Şi mâncare peştilor!

www.dacoromanica.ro

NICULCA

Cules de Chr. N. Ţapu dln gura lăutaruluĭ Stancu Ion din Cucueţĭ (Teleorman)

Fóĭe verde a bobuluĭ,
Jos la lunca Gĭurgĭuluĭ,
La odaĭa Turculuĭ,
Turculuĭ luĭ Mustafa,
Care 'mĭ ţine Palanga,
Şi din Oreava ce-va
C'a poftit la Niculca.
Fóĭe verde porumb verde,
Şĭ-are Sêrba douĕ fete,
De frumóse 'ncondeĭete.
Dar pe nume cum le chĭamă ?
P'a maĭ mare Rădiţa,
P'a maĭ mică Niculca,
C'a poftit Turcu la ea,
Să se ĭubéscă cu ea.
Că veḑĭ, Turcul Mustafa
Tot de foc de Niculca,
Banĭ pe sapă sloboḑĭa .—
Câte fete 'n Cârtojanĭ
Tóte primiră la banĭ ;
Dar Niculca nu primĭa,
Că Niculca banĭ avea . —
Dar Niculca ce'mĭ făcea ?
Sapa 'n mână c'o lua,
Lua sapa şi códa
Şi da dosul în Năprîsca,
Pên'la unchiŭ-sĕŭ Oprea
Şi sapa că ĭ-o ascuţĭa
Şi códa că 'ĭ-o punea
Şi la clacă se ducea . —
Claca tótă cât mĭ-era
Se punea p'o lăturea;
Dar Niculca singurea,
Se punea p'o lăturea,
'Naintea clăciĭ erea ;
Mergea cu săpătura
Cât daĭ cu sburătura.
Dar, veḑĭ, Turcul Mustafa,
Tot de foc de Niculca,
La paharnic trimetea,
De tot omul un pahar îĭ da,
Dar Niculki douĕ 'ĭ da :
— Ţine, fa Niculco fa,
Că 'mĭ-aĭ secat inima,
Tot de dor de dumneata !
Fa Niculco, dumneata,
Ia năstrapa de colea
Şi dă dosul la ceşmea . —
Dar Niculca ce-mĭ făcea ?
Năstrapa 'n mână lua,
Dosul la ceşmea că'mĭ da
Şi de apă c'o umplea,
Pĕ căpcel că 'mĭ-o punea,
Pĕ picere se spăla .
Iară Turcu ce-mĭ făcea ?
El pe cal că 'ncăleca
După Niculca 'mĭ pleca,
La ceşmea că 'mĭ-o ajungea,
Năstrapa că mĭ-o cerea. —
Niculca 'n mână 'ĭ-o da
Şi bea Turcul nu prea bea,
Maĭ mult în gură-o oprea,
Pe Niculca c'o stropĭa ;
Şi Niculca se rîdea,
Voĭa Turculuĭ făcea.
Dară Turcu ce'mĭ făcea ?
Mâna 'n brĕŭ că 'ĭ-o 'nfigea
Şi pe cal că 'mĭ-o punea,
La Dunăre că 'mĭ-o ducea
Şi 'n caic că mĭ-o punea,
Cu opt curele o lega.
Dar Niculca ce'mĭ făcea ?
Faţa albă 'şĭ sgâria,
Pĕr galben derăpăna,
Pênĕ Turcu 'mĭ-o vedea
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Ce ţĭ-e, fa Niculco, fa ?
— Măĭ Turcule dumneata,
Sărutaţĭ-aş mustaţa,
Maĭ slăbeşte-mĭ curéua,
Să 'mĭ revenesc ţîţica !
Iar Niculca se gândĭa
Şi din gură cuvînta :
—De cât slugă Turcĭlor

www.dacoromanica.ro

Şi vătraĭ cadânĭlor,
Maĭ bine, frate, să fiŭ
Tot bătaĭe peştĭlor
Şi răcélă pĭetrĭlor
Şi cĭupéla racĭlor
Şi masă cosacĭlor!
Iară Turcu ce 'mĭ făcea?
Curelile 'ĭ le lua.
Dar Niculca ce 'mĭ făcea?
Drept în Dunăre sărea.
Dar veḑĭ, Turcu Mustafa,
Tot de foc de Niculca
D'un burghiaş că 'mĭ căta,
Gaură 'n caic că da,
Apa 'n dênsu că intra
Toţĭ Turcĭĭ că-ĭ îneca.
Dară Sêrba ce 'mĭ făcea?
Ea 'n sus, frate, se scula,
Năstrapa 'n mână-o lua,
P'o potecuţă o apuca
Din guriţă ce 'mĭ ḑicea?
— Asta e potecuţa,
Pe care-a mers Niculca.
Drept la Dunăre 'mĭ trăgea
Şi năstrapa o arunca,
Pîn Dunăre 'mĭ-o trăgea
Şi afar' că 'mĭ-o scotea
Şi acas' că 'mi-ş venĭa,
Pe laviţă c'o punea.
Niculca jos că 'mĭ sărea,
Frumósă, nu prea frumósă.
Dar de ce nu prea frumósă?
De bătaĭa peştĭlor,
De răcéla pĭetrĭlor,
De cupéla racĭlor.
Dară ele ce 'mĭ făcea?
Niculca 'n sus se scula,
Pe bordeĭ sus se suĭa,
Spre răsărit se uĭta.
Niculca nu 'şĭ ce vedea,
De ea, frate, se 'ngroză?
Dosu la măsa 'ncas' da.
— Mamă, măĭculiţa mea,
Incotro sóre răsare,
Nu ştiŭ sóre răsărit,
Nu ştiŭ bojor înflorit,
Nu ştiŭ capete de Turcĭ?
Dară măsa c'auḑĭa,
Păn' afară că ĭeşia,
Spre răsărit se uĭta
Şi din gură că ḑicea:
— A ba, fa Niculco fa,
Nu e sóre răsărit,
Nicĭ bujor nu e'nflorit,
Ci sînt capete de Turcĭ!
— Mamă, măĭculiţa mea,
Ia sapa şi lopata
Şi mĕ 'ngrópă la feréstră,
Să v'ascult vorba din casă!
Flóre verde micşunea,
Iată Turcii că 'mĭ sosĭa,
De Niculca că 'ntreba.
Dară mă-sa ce 'mĭ ḑicea?
Fóĭe verde matostat,
Niculca mĭ-a răposat.
Flóre verde şi o lalea,
Toţĭ Turcĭĭ că se 'ncredea.
Când fu unu mititel,
Cu căcĭula de cincĭ pĭeĭ,
Cu cojocu de opt pĭeĭ,
De pe cal descăleca,
La feréstră că 'mĭ trăgea,
Pe Niculca mĭ-o scotea
Şi pe cal că mĭ-o punea
Pe Dunăre că 'mĭ pleca.

www.dacoromanica.ro

TOMA ALIMOŞ

Comunicată de Invĕţătorul Leabu de la lăutarul Gh. Bălţatu din Şerbăneştiĭ-de-Jos-Olt.

A se vedea varianta în colecţ. d-luĭ G. Dem. Theodorescu pag. 581 sqq şi în colecţ. luĭ V. Alex. pag. 72—74; idem Calendarul Istoric şi popular din an. 1860, editura librărieĭ G. Ioanid pag. 149—152. «Sever Toma şi Sever Manea» comunicat de d-l I. C. Fundescu.

Departe, vere, departe,
Nu prea, frate, cam departe,
La câmp, vere, la câmpie,
Unde fir de ĭarbă nu e
Numaĭ d'alba colilie,
La gropana cu cincĭ ulmĭ,
Cu cincĭ ulmĭ dintr'o tulpină,
Ca şapte fraţĭ dintr'o mumă,
Ca cincĭ deşte la o mână ; —
La umbra că se umbrĭa
Săvaĭ Toma d'Alimoş,
Săvaĭ din ţara de jos.
Căluşelu 'l priponea
Iarba cu palma că-ĭ da,
Să nu'l prindă cine-va.
Mâna în disagĭ că băga,
Mândră masă că punea,
O ploschiţă în mână lua
Ploschiţa de şapte oca
C'aşa era mĕsura
De la maĭca Precista,
Ocaua 'mpĕratuluĭ,
Vadra Ţaligraduluĭ.
Plosca 'n mână c'o lua,
N'avea el cuĭ închina,
Nicĭ o slujbă nu'şĭ lua.
Inchina-voiŭ armelor ?
Armele sunt fĭare recĭ
Băgate prin lemne secĭ ;
Inchina-voiŭ murguluĭ ?
Murgu este vită mută
Gură n'are să'mĭ rĕspundă,
Numaĭ cu urechìa aude.
Inchina-vouĭ ulmĭlor,
Ulmĭlor ca fraţĭlor.
Ploschiţa 'n mân' o lua,
La rădăcină-ĭ uda,
Eĭ de vêrf că s'apleca
Şi Tomi se ploconĭa,
Şi 'mi-ţĭ bea
Şi 'mi-ţĭ mânca.
Când de-o parte că'şĭ căta,
Tare 'mĭ venĭa şi 'mĭ sosĭa
Săvaĭ Mane' al câmpiĭlor,
Stăpânu moşiĭlor,
Drăgăstosul fetilor,
Iubitul nevestiĭlor,
Inşelătorul Domnĭlor.
El, frate, că mi-ş venĭa,
Nicĭ bună ḑiua nu da,
Făr' d'apuca d'a ḑicea :
— D'aleĭ, Toma d'Alimoş,
Venit din ţara de jos
F . . . 'ţĭ crucea mâni-ta,
Ce caţĭ pe moşia mea,
De 'mĭ-aĭ încurcat ĭarba
Şi 'mĭ-aĭ turburat apa ?
— Tacĭ, Maneo, nu ḑice-aşa
Poftim, frate, vin de bea
Din astă ploscă mititea,
D'o vadră şi cincĭ oca,
Orĭ oĭ bea, orĭ n'oĭ maĭ bea,
Să beĭ de la mâna mea !
Unde Manea c'auḑĭa,
Ploschiţa 'n mână lua,
Numaĭ buzele uda,
De nĕcăjit ce era,
Şi la Toma că ĭ-o da
Şi la guriţă-o punea,
Treĭ ceasurĭ c'o vâjiĭa,
Şi Manea se nĕcăjĭa.
Paloş din teacă trăgea,
Peste burtă că'l isbĭa,
Maţele că-ĭ rĕvĕrsa
Şi la cal că 'mĭ alerga,
Picĭor în scară punea.

www.dacoromanica.ro

Fuge, vere, nu glumeşte,
De Toma nu mai gândeşte !
Iar Toma ce 'mĭ-ş făcea ?
Dupĕ maţe se lăsa,
Cu totul că le strângea,
Cam cu paĭe
Cu gunóĭe,
La coş, nene, le-arunca,
Cu brĕŭ verde se 'ncingea
Şi mai punea d'o curea,
Să nu cadă unde-va,
Pênĕ-o prinde pe Manea.
Şi la cal că se ducea,
Din guriţă-l judeca :
— Calule, când te-am luat
De cal bun şi lăudat,
Cinci sute de leĭ c'am dat,
De ce-oĭ fugi ca să scap
Şi ce-oĭ goni ca să prind.
Unde calu c'audĭa,
Odată că rĕspundea :
— D'aleĭ stăpâne, stăpâne,
Incalecă tu pe mine
Şi te ţine, frate, bine !
Picĭoru 'n scară punea,
El, frate, nu 'mĭ-ş putea
Să încalice pe şea;
Iar calul dacă vedea,
De genuchĭ că 'ngenuchĭa,
Şi pe el că 'ncăleca.
Mâna 'n pozînar băga,
Mic gârbăcel că scotea,
Gârbăcel
De bumbăcel,
Şi 'n cap este plumbuit
Cu cinci litre de argint.
Unde-odată 'n cal că da,
Şapte hotare sărĭa,
Şi 'ntr'un loc că mai şedea,
Pênĕ Manea că sosìa
Şi 'n drum că 'mi-l sprijinĭa.
Paloşul că 'ncrucişa
Şi din gură 'l judeca :
— D'aleĭ, frate, frate Maneo,
Ce rĕŭ, nene, ţi-am stricat,
Dĕ pe mine m'aĭ tăĭat ?
Nu m'aĭ tăĭat voĭniceste,
Ci m'aĭ tăĭat ţemeĭeşte !
Din guriţă 'l judeca,
Cu paloşul 'l cĭocârtea
Bucată de şapt' oca,
Nicĭ dulăiĭ n'o mânca.
Toma 'ndărăt se 'ntorcea
La gropana cu cinci ulmi,
Cu cinci ulmĭ dintr'o tulpină,
Cu şépte fraţĭ dintr'o mumă.
Venĭa calu 'mbuĭestrând,
Alde Toma tot gemând,
Şi din gură tot ţicênd :
Of-leo, leo, căluţul meŭ,
Dac'oĭ vedea c'o să pĭeĭ
Cu picĭorul ca să'mĭ baţĭ,
Mare taĭniţă să 'mĭ facĭ
Ş'acolo tu să mĕ bagĭ !
Unde la ulmĭ c'ajungea,
Şăuliţa că-ĭ lua,
Ibâncile c'aşternea,
Şaua căpătâĭ punea.
Unde calul că vedea
Sufleţelu că-ĭ ĭeşĭa,
Calu cu picĭor bătea,
Mare taĭniţă 'ĭ făcea ;
Şi de creştet că'l lua
Şi 'n taĭniţă că'l băga,
Un vênt rece că venĭa,
Ulmĭ de frunză scutura
Şi pe Toma 'l învelĭa,
De se ducea pomina.
Şi aşa s'a întâmplat,
Precum eŭ v'am cuvîntat !

www.dacoromanica.ro

TOMA ALIMOŞ

(VARIANTA)

Cules de Christu N. Ţapu, din gura lăutarului Ion Băluică din Mănastîreni-Vâlcea.

Câmpie, vere, câmpie
Unde 'ĭ d'alba colilie,
Unde fir de ĭarbă nu e,
La mijlocu câmpuluĭ,
Unde-ĭ drag voĭniculuĭ
Şi este păs murguluĭ,—
Nemerit'a
Tabărît-a
D'alde Toma d'Alimoş,
Sava din ţara de jos.
El măre, că 'mĭ tăbăra
La mijlocul câmpuluĭ,
La margĭnea crânguluĭ,
La puţu porumbuluĭ,
La trupina ulmuluĭ;
La trupina cu cincĭ ulmĭ,
Cu cincĭ ulmĭ dintr'o trupină,
Ca cincĭ fraţĭ dintr'o mumă.
El acolo tăbăra,
Căluşelu 'l priponĭa
Unde ĭarba ce 'ĭ plăcea
Şi la umbriţă se da.
Punea masa şi mânca.
Mică ploschiţă ş'avea
D'o vadră şi 5 oca,
Care bea Toma cu ea.
Două pahare scotea
Şi amîndouĕ le umplea
Şi n'avea cu-ĭ închina.
— Inchina-voĭŭ murguluĭ?
Murgu 'mĭ-este vită mută,
Nu vorbeşte, dar ascultă.
Inchina-voĭŭ armelor?
Armele sînt fĭare recĭ.
Bătute prin lemne secĭ;
Inchina-voĭŭ ulmiĭlor,
Ulmiĭ sînt dintr'o trupină,
Ca cincĭ frăţiorĭ din mumă.
Aşa Toma ce 'mĭ făcea,
Că n'avea cuĭ închina?
Mâna pe ploscă punea
Şi la gură 'mĭ-o sălta.
Ulmiĭ de vêrf s'apleca
La Toma se ploconea;
Dară Toma, când vedea,
De mirare că se lua
Şi din gură că 'mĭ dicea:
— Cată f..tu-ĭ mumă-sa
Eŭ de când am haĭducit,
De multe orĭ am bĕut
Şi la umbră m'am umbrit,
Astă faptă n'am vĕdut,
Codru verde ploconit...!
Dară Toma ce 'mĭ făcea?
Mâna 'n pozînar băga,
Mititel ochean scotea
Şi la vale că 'l punea
Şi pe ochean se uita;
D'un voĭnicel năzărĭa,
Tare fuga că venĭa,
P'un căluşel cam murg,
In buĭestru în fuga mare,
Strălucind din câte-o nare,
Par'că era sfîntu sóre;
Cu nările jugrăvite,
Cu unghiĭle poleite.
Dar ăla cine 'mĭ era?
Tot Manea al câmpiĭlor,
Stăpânu moşiĭlor,
Drăgăstosu fetelor,
Iubitu nevestelor.
Şi el măre, că 'mĭ venĭa,
Toma, dacă 'l vedea,
Paharele le umplea,
Drept la Toma că trăgea,
Jos dupĕ murgu se da
Şi pe murgu 'l priponĭa
Tot aci alăturea,

www.dacoromanica.ro

Unde ĭarba ce-ĭ plăcea,
Şi bună ḑiua că-ĭ da:
—Bună ḑiua, frate Tomo,
—Mulţămescu-ţ, frate Maneo,
Bine-aĭ venit sănătos!
Şeḑĭ la masă să mâncăm
Şi să bem să veselim,
Din pistóle să trosnim,
De nimenĭa nu grijim.
Tu viteaz şi eŭ viteaz
Să nu facem vr'un meraz,
Ca să pătimim necaz
Iar, veḑĭ, Toma ce făcea?
Mâna pe ploscă punea
Şi 'n mâna Mani c'o da
Şi paharnic că-ĭ făcea.
Dară Manea ce 'mĭ făcea?
Cât aĭ draculuĭ era,
Paharele le umplea
Şi tot la Toma le da,
Tot pe Toma 'l siluĭa,
Pênĕ Toma se 'mbĕta.
Dacă Toma se 'mbĕta,
Bine Manea 'l pricepea,
Mâna 'n pozînar băga,
Mititel briceag scotea,
Peste masă se 'ntindea
Şi în burta Tomi 'l băga,
Maţile ĭ le vĕrsa.
Dară Manea ce 'mĭ făcea?
De la masă se scula
Şi la murgu se ducea,
Şi pe murgu încăleca,
Drumu la vale şi 'l lua
Şi pe Toma că 'l lăsa.
Dar, veḑĭ, Toma se căĭa,
Că dacă bine ştia,
La masă nu'l maĭ poftĭa
Şi din vreme se păḑĭa,
Armele le pregătĭa
Şi pe Manea 'l înpuşca.
Dar, veḑĭ, Toma ce 'mĭ făcea?
El de murgu se ruga:
—Murgule, murguţu-meŭ,
Măĭ trăite-ar Dumneḑeŭ
Iarbă verde 'mĭ-aĭ păscut,
Apă rece 'mĭ-aĭ bĕut
Şi de mine n'aĭ ştiut
Că colgiĭ m'a rănit!
Ia să facĭ atâta bine,
Să viĭ pênĕ icĭ la mine,
Să vorbesc ce-va cu tine;
Că eŭ nu te stăpânesc
Şi de aḑĭ nu maĭ trăĭesc!
Aşa murgu ce făcea?
Pe 'mbuĭestru că se lua
Pênĕ priponu scurta,
Dupĕ ţĕruş că 'l punea.
Când odată că smincea
Şi ţĕruşu 'mi-l smulgea
Şi la Toma se ducea
Lângă Toma se culca.
Dar veḑĭ, Toma ce făcea?
Toma pe brângĭ se trăgea,
Maţe cu mâna aduna,
Cam cu paĭe,
Cu gunoĭe
Şi la disăgeĭ căta,
Nouĕ brêne că scotea,
Tot brêne de Tarigrad,
Cotu şapte galbenĭ luat.
Câte nouĕ le 'ncingea
Şi pe murgu încăleca
Şi cu murgu că 'mĭ vorbĭa
—Murgule, murguţu meŭ,
Eŭ pe tine că te 'am luat
De la bâlciŭ de la Bănat,
Ce mĭ-a cerut aĭa am dat,
Ca să fiĭ de fălălat
Cine m'o goni să scap.
Dară Toma ce 'mĭ făcea?
Când frêu-l slobodĭa,
Cu sgârbacĭu l'amelinţa
Şi lu murgu îĭ spunea:
—Tu pe mine să mĕ ducĭ,
Unde-or fi plugurĭ de cucĭ
Şi pe Manea să-l ajungĭ.
Dar ca vêntu să nu mergĭ,
Vêntu bate şi 'ncetéză,
Şi Manea se departeză.
Tu ca gându să te ducĭ
Şi pe Manea să 'l ajungĭ!
Şi de iute ce mergea,
Pe lângă Manea trecea
Şi Toma că nu 'l vedea.
Gonea murgu ce gonĭa,
Spumă albă se făcea,
Toma de gândurĭ se lua
Şi pe murgu că 'l oprĭa
Şi pe murgu 'l întreba:
— Murgule, murguţu-meŭ
Vaĭ, trăi-te-ar Dumneḑeŭ!
De multe orĭ te-am gonit,
Ca acum nu te-am vĕḑut
Aşa tare năduşit.
Dară Toma ce 'mĭ făcea?
Iar ocheanul că 'l scotea
Şi 'ndărăt că se uita
Şi pe Manea că 'l vedea
Şedea 'n drum şi hodinea.

www.dacoromanica.ro

Pênĕ Manea, că 'mĭ venĭa
Și bună ḑiua că-ĭ da:
—Bună, ḑiua, frate Maneo,
—Mulțămescu-ți, frate Tomo.
Toma din gură ḑicea:
—Ce-am fost, Maneo, vinovat,
Tu mațele 'mĭ-aĭ vĕrsat?
Tu m'aĭ tăĭat fomeĭeste,
Eŭ să te taĭ voĭniceste
Cum taĭe pescarii peste!
Când odată—aducea,
Capul c'o spată-ĭ stergea,
Ca pe varză mi-l toca
Și 'ndărăt se 'napoĭa
La trupina cu cincĭ ulmĭ,
Cu cincĭ ulmĭ dintr'o trupină,
Ca cincĭ frățiorĭ din mumă.
Acolo jos că se da
Și pe ĭarbă se lungea
Și lu murgu că-ĭ spunea:
—Murgule, murguțu meŭ,
Vaĭ, trăi-te-ar Dumneḑeŭ!
Lângă mine ca să staĭ,
Veḑĭ la nópte c'oĭ să mor
Și nu te maĭ stăpânesc,
Nicĭ nu te maĭ priponesc!
Să paștĭ ĭarbă cât oĭ-vrea
Și apă cât 'țĭ-o plăcea.
Eŭ la nópte c'oĭ muri,
Tu cu picĭoru să 'mĭ baț,
Mică taĭnită să 'mĭ facĭ
Și cu dințiĭ să mĕ tragĭ
Și 'n taĭnită să mĕ bagĭ.
Dar căpătăiŭ ce să 'mĭ puĭ?
Disăgeĭ,
Cu gălbĭneĭ,
Care am muncit noĭ pe eĭ!
Și tu, măre, să te ducĭ
Sus în plaĭu munteluĭ,
Să beĭ apă de isvor,
Să fiĭ ĭute de picĭor;
Și să 'mĭ paștĭ ĭarbă de jos,
Să te facĭ mândru frumos!
Și pe tine te-or goni
Hoțomanĭ d'aĭ munteluĭ,
Căĭmăcaniĭ plaĭuluĭ.
La nicĭ unul să nu staĭ;
Nu maĭ unul 'mĭ-e cam 'nalt
Și cu semne de vĕrsat
Și cu pĕru retezat.
Să 'l laș pen 'o 'ncăleca,
Să-l aducĭ la mine 'ncoa,
Mică oglindă el c'o avea
Amêndoĭ ne-om înfățișa.
Dacă bine-om semĕna,
Tot la mână 'ĭ maĭ sta
Și galbeniĭ 'ĭ arăta;
Dacă noĭ n'om sĕmĕna
Galbeniĭ nu-ĭ arăta,
Să 'l laș pênĕ o'ncăleca
Cu noriĭ te-oĭ mesteca;
Să te facĭ a poticni
Și 'n potcóve l' oĭ lovi.
Și tu, măre, să te ducĭ
În câmpul luĭ Calafat,
Unde sunt caiĭ de sfat;
Să nu staĭ la Călăraș
Că nu 'ĭ bine f.... l'aș!
Să te laș la Roșior,
Că te duce 'n Bucureșt,
Să veḑĭ ce bine trăĭeștĭ;
Că-țĭ dă orzu vênturat,
Și vin roșu strecurat
Și-țĭ pune câte-un argint,
Să fiĭ frumos și spălat
La mersură fălălat!

www.dacoromanica.ro

TOMA ALIMOȘ

(VARIANTA)

Cules de Chr. N Țapu din gura lăutarului Cosma Tuță, din com. Bărbătești-Vâlcea

Departe, vere, departe,
Departe, dar nu prea fórte,
La inima câmpului,
Unde-i preț voinicului
Și-e drag murgului,
La trupina cu cinci ulmi
Cu cinci ulmi dintr'o trupină,
Ca toți frații dintr'o mumă ;
Nemerit'a,
Tăbărît'a
Toma d'Alimoș.
Sava din țara de jos.
El astă noapte 'mi a venit,
Calul, și la priponit,
Colea 'n margine de crâng,
Cu țărușu de argint,
Ce n'am vĕdut, de când sînt;
Cu priponu de aramă,
Ca să nu se bage 'n seamă . —
Așa Toma ce'mi făcea ?
Calul că și-l priponea,
Mâna 'n desagi că'mi băga,
Mică ploscă că'mi scotea
D'o vadră și cinci oca,
Care bea Toma cu ea, —
Mesura 'mpĕratului,
Vadra Țaligradului.
Și Toma ce 'mi făcea?
Ochii la vale-arunca,
Tare 'mi venia d'un voinic,
Mânând un căluțel murg,
Strălucind de câte-o nare
Și'n-buestru 'n fuga mare
Dar ăla cine 'mi-erea?
Toma Mane'al câmpiilor
Stăpânul Jiilor
Stăpânul moșiilor,
Drăgăstosul fetilor,
Iubitul nevestilor.
—Bună diua, frate Tomo,
— Bine-ai venit, frate Maneo !
Dară Manea ce'mi grăia :
— Frate, frate, frate Tomo,
Ție cin'ți-a porâncit
Tu aici d'ai tăbărît,
Livedi mari d'ai prăpădit,
Iarba c'ai tăvălit ?
Dară Manea ce 'mi dicea ?
— Frate, frate Toma,
Ședi la masă să prândim,
Să prândim,
Să 'nveselim,
Din pistoale să trosnim.
Dară Toma ce'mi făcea ?
Mâna 'n pozânar băga,
Mica cheiță 'mi scotea,
Disagii 'i descuia,
Mica ploscuță scotea
Și 'n mâna lui Manea-o da :
— Ține Maneo, vin dĕ bea,
Vin de la mâna mea,
Că d'ast 'noapte 'mi-am venit,
Calul l'am priponit,
La margine de crâng,
Cu țărușul de argint,
Ce n'am vĕdut, de când sînt !
Dară Manea ce'mi făcea ?
Mâna 'n pozânar băga, —
Mic cuțitaș că scotea
In burta Tomi-l băga,
Mațile 'i-le vĕrsa. —
Dară Toma ce'mi făcea ?
Cu cinci brêne se 'ncingea,
Cu brêŭ alb de Țaligrad,
Cotu nouĕ galbeni luat,
Și la murgu se ducea
Și din gură cuvînta :
— Murgule, murguțu meŭ,

www.dacoromanica.ro

Pe tine de când te-am luat
De la bâlciŭ de la Bănat,
Ce 'mĭ-aĭ cerut aĭa am dat,
Cin' m'o goni să mĕ scapĭ.
Dară murgul ce'mĭ făcea?
Treĭ lacrămĭ din ochĭ vĕrsa,
De mijloc se cocoșa,
Pênè Toma 'ncăleca,
In câmpu luĭ sĕ sloboḑĭa.
Mergea Toma 'nbuestrând
Și din frunḑiță cântând,
'Naintea Mani ĭeșind.
— Ce-am fost Maneo vinovat,
De maţile mĭ-aĭ vĕrsat?
Tu m'aĭ junghĭat fomeĭește,
Eu se te taĭ voĭnicește!
Așa Toma ce'mĭ făcea?
Mâna 'n pozânar băga,
Scotea paloș ascuțit,
De nouĕ palme de lung;
Când ajungea ca să dea,
Capu c'o spată-i tăĭa. —
Frunḑuliță și-o lalea,
El pe cal 'ncăleca,
Cu murguțu că 'mĭ vorbĭa:
— Murgule, murguțu meŭ,
La trupină să mĕ ducĭ
La trupina cu cincĭ ulmĭ,
Cu cincĭ ulmĭ dintr'o trupină,
Ca toțĭ fraţiĭ dintr'o mumă.
Murgule, murguțu meŭ,
Veḑĭ la nóapte c'oĭ să mor,
Cu picĭoru ca să'mĭ baţĭ,
Mare taĭniță să'mĭ facĭ
Și cu dinţiĭ să mĕ tragĭ,
Dar căpătaĭ ce să'mĭ puĭ?
Disăgeĭ
De gălbineĭ,
Care am muncit pentru eĭ!
Și tu, murgule, să te ducĭ
Tot pe munţiĭ ceĭ cărunţĭ,
Ca să pascĭ ĭarbă de baltă,
Ca să-ţĭ facĭ coama călcată;
Să paștĭ ĭarbă de isvor,
Să'mĭ fiĭ ĭute la picĭor!
Tu, murguțule, să'mĭ veḑĭ,
Când scobóră oștile
La nicĭ unu să nu te lașĭ,
Numaĭ un voĭnicel 'nalt,
'Nalt și sprîncenat,
Cu semne de vĕrsat,
Chĭar la ala să te lașĭ,
Că eŭ sînt fratele luĭ.
Iar că murgul se ducea,
Oștile, că scobora,
Voĭnicul că s'alegea,
Calul că 'mi-l cunoștea.
Fuga la cal că mi-ș da,
Mâna pe cal că punea,
La trupină îl ducea,
La trupina cu cincĭ ulmĭ
Cu cincĭ ulmĭ dintr'o trupină,
Ca toțĭ fraţiĭ dintr'o mumă.
Iar jos după el se da,
Taĭniţa 'mĭ-o desfăcea
Pe Toma că mi-l găsĭa,
Afar 'cu dinţi'l trăgea
Și de gât s'alătura.
Frăţișoru că'șĭ găsĭa
Cin-ḑecĭ de popĭ aducea,
Pênĕ pe Toma slujĭa
Și'n carâtă mi-l punea,
La ţară că mi-l ducea!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL LUI ÓNCEA (CHIRIGIU)

Cules de Christu N. Ţapu de la lăutarul Ión Neblea, din Roşiorii-de-Vede (Teleorman)

Fóĭe verde foĭ de nalbă,
Ce gâlceavă 'n cea dumbravă?
Ce rĕsboiŭ
In sat la noĭ?
Dar resboiul cine'l face?
Veḑĭ Óncea cu Vlaĭcu,
Vlaĭcu pârcălabu,
Cela înalt şi supţirel,
Pórtă căciulă de jdrel,
Ochiĭ în cap ca de şoĭmel,
Parcă 'mĭ-e tras prin inel,
Móre Neaga dupĕ el.
Dară Neaga ce 'mĭ făcea?
Ea luĭ Óncea că-ĭ cânta:
Fóĭe verde d'asunie
Plécă Óncea cu chirie
Cu treĭ florĭ la pălărie,
Una verde şi lămâĭe
Si alta 'mĭ-este prăzulie,
Una mie şi una ţie
Bate vêntu 'mĭ le-adie,
'Mĭ-aduce miróse mie,
Bine-ar fi să nu maĭ vie.
Că'mĭ plécă la Bucureştĭ,
Cu nişte buţĭ marĭ domneştĭ,
Cu peceţile 'mpărăteştĭ,
Să-mĭ aducă buţĭ de vin
Si de vin şi de pelin,
Cu doĭ-spre-ce caĭ la car,
Tot juganĭ şi armăsarĭ
Şi cârlanĭ de câte-un an,
Carĭ se ţin dupĕ car.
Dară Óncea ce'mĭ făcea?
In seamă cântec nu băga
Şi el, frate, când pleca
Ḑiua bună că 'şĭ lua:
Remâĭ, Neago, sănătósă,
Ca o garófă frumoasă.
Dară Neaga ce'mĭ ḑicea:
Dute Ónceo, sănătos
Ca un trandafir frumos,
Drumul fie-ţĭ de folos!
Dar Óncea când îmĭ pleca,
Vlaĭcu 'n urmă cà pica;
Unde curva că'l vedea
Două raţe că-ĭ tăĭa,
Frumósă masă 'ntindea
Şi la masă că 'mĭ şedea
Şi mi-ş bea şi 'mi-ş mânca
Şi din gură că'mĭ ḑicea:
Măĭ Vlaĭcule, dumnea-ta,
O să omor pe Óncea
Să te ĭaŭ pe dumnea-ta,
Dar Vlaĭcu că 'mi-ĭ ḑicea:
—Nu te fă Neago, nebună
Să-ţĭ omorĭ tu soţia,
Să rḑă tótă lumea;
Că Óncea este 'n chirie,
Ş-iaduce băneturĭ ţie,
Dar eŭ sunt un pârcălab
Cu câĭnĭ 'n gónă luat.
Vlaĭcu mânca nu mânca,
Toĭegelul 'şi'l lua
Şi prin sat că'mĭ pleca,
Banĭ de bir să şi ĭ ĭa.
Dar Neguţa ce'mĭ făcea?
Dosu la móşă-sa 'mĭ da
Si din gură-o întreba:
— Fa, moşică, dumnea-ta,
Nu ştiĭ tu, soro, ce-va?
Să daĭ luĭ Óncea să bea?
Fóĭe verde şi-un spanac
Că 'mĭ-a căḑut Vlaĭcu drag
Fóĭe verde bob năut,
Pe Óncea că l'am urît,
Pe Vlaĭcu l'am îndrăgit,
Of, móşă, m'am prăpădit!
Dar móşă-sa că-ĭ ḑicea:
Fă Neguţo dumnea-ta,
Dĕ ce'ţĭ omorĭ soţia,
Să-ţĭ vĕduveştĭ căscĭóra?
Casa şi bătătura,
Prin prejur ce-oĭ maĭ avea?
Să veḑĭ case ca la tine

www.dacoromanica.ro

Nu se află la Domnie,
Câtă mĭere şi de unt
La tine s'a 'ngrâmădit,
Şi bun băiat l'aĭ avut,
Ce-aĭ cătat de l'aĭ urît ?
Astă-ḑĭ eştĭ împărătésă,
Mâĭne te vĕḑ făr' de casă,
Dar Neguţa ce 'mĭ ḑicea ?
Fă moşică, dumnea-ta,
Nu'mĭ maĭ răni inima !
Nu ştiĭ tu, soro, ce-va,
Să'mĭ omorĭ pe Óncea ?
Dar móşă sa că-ĭ ḑicea :
— Nepótă, nepóta mea,
Dacă 'ţĭ-a venit aşa,
Ca să-ţĭ omorĭ pe Óncea,
Moşă-ta nu ştie nimica ;
Dar dacă 'ţĭ-e ţie aşa,
Du-mi-te pênĕ colea,
Colea în valea cea rea,
La Gherghina ţiganca,
Ceia fermecătórea,
Care fermecă lumea,
Aĭa de n'o şti ceva
Să dea luĭ Óncea să bea.
Dar Neguţa ce'mĭ făcea ?
Tot acasă se ducea,
Lua douĕ-treĭ parale,
Pleca după vrăjitoare.
La Gherghina se ducea,
Şi bună ḑiua că-ĭ da :
—Bună ḑiua, Gherghiniţo.
—Mulţumescu-ţĭ, fa Neguţo !
Dar Gherghina ce-ĭ ḑicea ?
—Fa neguţo, dumnea-ta,
Fóĭe verde bob năut,
Ce vênt mare c'a bătut,
De la mine c'aĭ venit ?
Că nu te-am veḑut de mult
Par'că eu 'ţĭ-am poruncit.
Şeḑi la masă să mâncăm,
Să mâncăm să ospătăm,
Bine seamă să ne dăm.
Dar Neguţa ce'mi ḑicea ?
—Fa Gerghino, dumnea-ta,
N'am venit ca să mâncăm ;
Fóĭe verde ca nalba,
Nu ştiĭ tu, soro, ceva
Să facĭ luĭ Óncea să bea,
Ca să'mĭ omorĭ pe Óncea ?
Fóie verde bob năut
Eŭ pe Óncea l'am urît,
Pe Vlaĭcu l'am îndrăgit,
La inimă m'a topit !
Dar Gherghina ce'mĭ ḑicea
—Fa Neguţo dumnea-ta,
La ce-ţĭ omorĭ pe Óncea ?
Că-ţĭ văduveştĭ căscĭóra,
Casa şi bătătura,
Imprejur ce-oĭ maĭ avea.
Veḑĭ case ca la tine
Nu se află la Domnie;
Astă-ḑĭ eştĭ împĕrătească,
Mâĭne te vĕḑ făr' de casă !
Dar Neguţa ce'mĭ făcea ?
Vorba nu i-o asculta
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
—Nu ştiĭ tu, soro, ce-va,
Să facĭ luĭ Óncea să bea,
Ca să 'mĭ omor pe Óncea ?
Fóĭe verde şi-un spanac,
Că 'mĭ-a căḑut Vlaĭcu drag !
Dar Gherghina ce 'mĭ ḑicea?
Fa, Neguţo dumnea-ta,
Du-mi-te Neguţă acasă,
Să puĭ să-ţĭ facĭ demâncare.
Fiĭ cu ochĭ după sóre,
D'o da sórele 'n chindie,
Tu s'alergĭ la prăvălie,
Tocmaĭ la jupân Ilie ;
Ia 'mĭ săricică d'o para,
Argint viŭ de cât oĭ vrea
Şi otrava de alta,
Vino 'ncóce la gaĭca,
Să fac luĭ Óncea să bea.
Dar Neguţa ce 'mĭ făcea ?
Fóĭe verde d'asunie,
Suĭa 'n deal la băcănie,
La logoféţul Ilie,
Şi lua saricică d'o para
Şi otravă de alta.
O para că 'ĭ rĕmânea
Şi p'aĭa pe vin c'o da
Şi 'n pahar că mĭ-l punea,
La Gherghina se ducea
Şi 'n mână că 'ĭ le da.
Dar Gherghina ce'mĭ făcea ?
Paharu 'n mână 'l lua
Nu ştiŭ ce naĭba ḑicea,
Făcea luĭ Óncea să bea,
Ca să 'mĭ omóre pe Óncea.
Ieşia afar' în bătătură
Şi descânta 'n gura mare,
Să vie Óncea maĭ tare.
Păhărelul că'l lua
Şi 'n mâna Neguţĭ 'l da.
Dar Neguţa ce'mĭ făcea ?
Tot acasă se ducea
Deştiu cheĭe că'l făcea
Şi lada c'o descuĭa

www.dacoromanica.ro

Paharu-acolo punea,
Şi afară că ieşĭa.
Pe umbrar că se urca,
In drum mare se uĭta
Şi pe Oncea 'l nazărĭa.
Venea Óncea cât venĭa
La o margine că 'mĭ da
Căişoriĭ 'ĭ deshăma,
Iĭ deshăma 'ĭ împĭedica,
Şeuliţa că mĭ-o lua
Ibâncele-le aşternea,
Chimiraşul 'mĭ-l vĕrsa,
Pribuĭaşul 'mi-l lua
Gălbinaşĭ că 'mĭ găuria,
Salba Neaghi mĭ-o mărĭa,
De dragă luĭ ce'ĭ era!
Dar Neguţa ce'mĭ făcea?
Incepea de mĭ-ş cânta:
— Fóĭe verde d'asunie
Vine Oncea din chirie,
Cu treĭ florĭ la pălărie,
Una galbenă lâmâĭe
Şi alta albă colelie
Şi alta verde prăzulie,
Bate vêntul şi le-adie
'Mĭ-aduce miróse mie,
Bine-ar fi să nu maĭ vie!
Cuiva departe'l vedea,
La pórtă că alerga
Şi la pórtă că şedea,
Pênĕ Óncea că sosĭa
Ea din guriţă striga:
— Măre Óncea dumnea-ta,
De când Ónceo, c'aĭ plecat
N'am bĕut, nicĭ n'am mâncat,
In drumu-ţĭ că m'am uĭtat
De dorul teu m'am uscat!
Curva de gât îl lua
Şi în guriţă 'l săruta.
Dar Óncea ce 'mĭ-ş făcea?
Dupe cal descăleca,
Toţĭ caiĭ iĭ deshăma,
Dór şelariŭ rĕmânea,
O bură de plóie 'mĭ da.
Streangurile le uda
Mâna 'n pozînar băga
Un bricegel că scotea,
Striangurele le tăĭa
Deştĭul mic că şi-l scrîntea,
Luĭ semn că ĭ se făcea.
Dar Neguţa ce'mĭ făcea?
Pe Óncea 'n casă 'l poftĭa
Şi la masă 'l aşeda,
Ea 'n pivniţă că intra,
Scotea vin, scotea rachiŭ,
Scotea rachiŭ, başa rachiu
Şi luĭ Óncea că 'mi-ĭ da;
Pênĕ Óncea s'ameţ a.
Dacă friptura mânca,
Cu vadra la vin mergea
Cu vadra la vin scotea,
Deşitul cheĭe că 'l făcea,
Lădiţa mĭ-o descuĭa,
Pahărelu 'l lua,
Care pentru Óncea gătit erea
Cu vin că mĭ-l umplea,
Luĭ Óncea că ĭ-l dedea
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
Poftim Ónceo, vin de bea,
Vin roşu din mâna mea,
Orĭ oĭ bea, orĭ n'oĭ maĭ bea
De la mânuşiţa mea!
Dar Óncea ce mi-ş făcea?
Mâna pe pahar punea
Şi din gură că'mĭ ḑicea?
—Fa Neguţo, dumnea-ta,
Fóĭe verde, bob năut,
Eŭ am plecat c'am de mult
N'aĭ pus gând de omorît?
Eŭ viŭ, frate, călĕtor,
Orĭ aĭ vr'un gând să mĕ omorĭ?
Unde curva c'audĭa
Icóna 'n braţe c'o lua
De treĭ orĭ că se jura,
D'o avea ea 'n gând ce-va
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Dragă, Ónceo, dumnea-ta,
Eu ḑic, ḑeŭ, pre legea mea,
D'oĭ ştia de vorba asta!
Dară Óncea ce'mĭ făcea?
Pe Neguţa se 'ncredea,
Cruce la pĭept îş făcea,
La D-ḑeŭ se ruga,
Pahar la gură punea
Tocma 'n fund că-ĭ resufla.
Ochiĭ peste cap că-ĭ da,
De la masă că 'mĭ cădea
Versa Óncea ce vĕrsa,
Vĕrsa la sânge 'nchegat
Cu boşogĭ amestecat.
El din gură că 'mĭ ofta:
—Ah mândruţo, m'aĭ mâncat;
Ast vin roşu mohorît
La inimă m'a topit!
Dar Óncea ce maĭ striga
Fă Neguţo dumnea-ta,
Ia dă'mĭ tu d'un pic de-apă.
C'am la inimă cu gréţă!
Dar Neguţa ce'mĭ ḑicea:
—Nu e, Ónceo, pic de apă

www.dacoromanica.ro

De când Ónceo, 'mĭ-aĭ plecat
Fântânele 'mĭ-a secat;
N'a remas, Ónceo, de leac!
Vĕrsa Óncea şi vĕrsa,
Vĕrsa la sânge 'nchegat
Cu boşogĭ amestecat.
Ah, mândruţo, m'aĭ mâncat,
Ia dă-mĭ tu d'un par de vin
Sĕ mĕ curĕţ de venin!
Şi Neguţa că-ĭ spunea:
Nu e, Ónceo, pic de vin
De când Ónceo, 'mĭ te aĭ dus
Buţile că mi s'aŭ scurs,
De când Ónceo 'mĭ-aĭ plecat
Cercurile s'aŭ uscat,
Dógile s'aŭ rĕvărsat
N'a remas, Ónceo, de leac
Vĕrsa Óncea şi vĕrsa,
Vĕrsa la sânge 'nchegat,
Cu boşogĭ amestecat.
— Ah, Neguţo, m'aĭ mâncat!
Dar Neguţa ce'mĭ făcea
Ceia curva şi óţa?
Nicĭ acilea nu'l lăsa,
Şireangu 'n gât că ĭ-l punea
Pe ferestră mĭ-l trăgea,
In pimniţă că'l tira
Intre buţĭ că'l arunca
Sapa 'n mână c'o lua
O gropiţă că-ĭ făcea,
Jumĕtate 'l îngropa
Óncea se păstrăvălea,
Intr'o rână că se da
Şi din gură că ofta
Şi de Neaga se ruga
— Neago, nu ţĭ-o fi pĕcat
Că tu pe mine m'aĭ mâncat?
Zace Óncea in cea tină,
In cea tină 'n cea mocirlă.
Zace Óncea 'ntr'o rână
Şi-ĭ curge otravă pe gură.
Dar Neguţa ce'mĭ făcea?
La Óncea nu se uĭta,
In pimniţă 'mi-l lăsa
Curva lacătu-ĭ punea
Şi afară că ĭeşĭa
Două raţe că'mĭ tăĭa
Şi de masă se gătĭa.
Ştia Vlaĭcu când venĭa.
Dar Neguţa ce'mĭ făcea?
In chilie că intra,
Lua iĭe
Dintr'o mie
Şi rochiţă de cutie
Şi brĕŭ lat din Ţaligrad,
Cotul şépte galbenĭ luat,
Tot de Óncea cumpĕrat;
Cu papucĭ luaţĭ de la Turcĭ,
Potcoviţĭ cu cojĭ de nucĭ.
Ea la Vlaĭcu că intra,
In gură că'l sĕruta,
La masă cu el şedea.
Dară Neaga ce'mĭ făcea?
Din guriţă că'mĭ striga:
— Măĭ Vlaĭcule, dumnea-ta,
Mĭ-am omorît soţia,
Să te ĭaŭ pe dumneata!
Unde Vlaĭcu c'audĭa,
Drept în picere'mĭ sărĭa,
Două palme că 'mi-ĭ da
Şi în urmă-o judeca:
—Aĭ sictir, curvă căţea,
Ţĭ-aĭ omorît pe Óncea
Ţĭ-aĭ vĕduvit căşcĭóra,
De rîde tótă lumea!
Dar ştiĭ, tu, curvă căţea,
Óncea 'ţĭ-a fost din chirie,
Ţĭ-aducea băneturĭ ţie;
Aducea ca o albină,
De mĕ ţinea şi pe mine.
Ţi-aĭ omorît soţia,
Ţi-aĭ vĕduvit căscĭóra,
Care mâĭne şi poĭ-mâĭne,
O să mĕ omorĭ şi pe mine!»
Bastonu'n mână că 'l lua,
Pe Neguţa îl rupea
Şi'n casă că mĭ-o'nchidea.
Dar Vlaĭcu ce 'mi-şĭ făcea?
Afarăcă 'mĭ-ş ĭeşĭa,
Pe ea 'ncasă c'o lăsa,
Veriga că 'ĭ-o punea;
In bătătură ĭeşĭa,
Stéjăr acolo bătea,
Treĭ rogojinĭ c'aducea,
Şi, frate, le cătrănĭa
In cas'la Neaga intra
Şi de mână mĭ-o lua
Şi'n bătătură-o scotea,
Dar Neaga ce mĭ-ş făcea?
Cu pumni'n pĭept se bătea.
Pĕr negru că jumulĭa,
Faţa albă-o sgârĭa
Şi din gură că'mĭ ḑicea:
— Bine ḑicea moşica,
Să nu'mĭ omor soţia
Şi nu 'ĭ-am ascultat vorba!»
Dar Vlaĭcu ce 'mĭ ş făcea?
In rogojinĭ 'mĭ-o 'nfăşura,
La stéjăr mĭ-o aducea,
Cu lanţ de fier 'mĭ-o lega,

www.dacoromanica.ro

Foc de ḑece părţĭ că-ĭ da.
Când rogojinile plesnĭa,
Şi pe Neaga focu ajungea,
Neaga din gură ţipa:
— Măĭ Vlaĭcule dumneata,
Ajungă-ţĭ d'atâta glumă,
Nu mĕ arde'n rogojină!»
Dară Vlaĭcu că'mĭ striga:
— Aĭ sictir, curvă căţea,
C'aĭ omorît pe Óncea
De ţĭ-aducea ca albina
Şi cu mine-oĭ face aşa!»
Arde Neaga şi plesneşte,
Vlaĭcu bea se'nveseleşte;
El la Óncea se ducea,
Din pimniţă că'l scotea
Cu lacrămĭ că mi 'l scălda,
Tron de ceară că-ĭ făcea,
Pe Óncea că'l îngropa!

ANTOFIŢĂ AL LUI VIÓRA.

Cules de Chr. N. Ţapu, de la lăutarii Ión Neblea şi Dumitru Vălénu, din Roşiorii-de-Vede (Teleorman).

A se vedea varianta acestuĭ cântec în Colecţ. D-luĭ Ulpian pag. 18 sqq.

Fóĭe verde sălcióră,
In oraş în Slătióră,
La casele luĭ Vióră,
Luĭ Vióră vătaf mare,
Frumósă masă mĭ-e 'ntinsă,
De marĭ boĭerĭ mĭ-e cuprinsă.
Dar la masă cine-mĭ şéde?
Ceĭ cincĭ-ḑecĭ de năvodarĭ,
Patru-ḑecĭ de lopătarĭ,
Tot fecĭorĭ de boĭerĭ marĭ.
Dar la masă ce-mĭ mânca?
Numaĭ cegă şi postrungă,
Şi galbenă caracudă,
C'am auḑit pîn' bĕtrânĭ,
C'ala'ĭ peştele maĭ bun;
Şi cosăcel din saramură,
Face-un chef de bĕutură.
Toţĭ mi-ş bea, se'nveselĭa,
De nimenea nu gândĭa.
Cu pahar cin'le lumĭa?
Antofiţă al luĭ Vióră,
El nicĭ nu bea, nicĭ nu mânca,
Numaĭ cu ochiĭ se uĭta;
Şi el, frate, că'mĭ şedea
Cu cóte d'albe pe masă,
Cu palmele pe obraze.
Cine séma că'ĭ lua?
Numaĭ Vióră cel bĕtrân,
Cu bărbuţa pên'la brĕŭ,
Barba'ĭ bate braţele,
Genele sprîncenele,
Şi chica călcâĭele.
El în picere-mĭ sărĭa.
Ochiĭ'n rótă că-şĭ făcea,
Peste masă-ĭ arunca
Pe Antofiţă că'l vedea,
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Antofiţă, fiul taĭchiĭ,
Ce staĭ tu trist şi mâhnit?
Nicĭ nu beĭ, nicĭ nu mănâncĭ,
Numaĭ cu ochiĭ te uĭţĭ?
Orĭ din chilcĭug aĭ sfârşit,
Orĭ stăpân te-a oropsit,
Orĭ murgu ţĭ-a'mbĕtrânit;
Orĭ vremea că ţĭ-a venit,
Vremea de căsătorit
Şi de'nsurătóre
Şi de căsătorélă?»
Antofiţă ce-mĭ ḑicea?
—Bine, taĭcă dumnea-ta,
De stătuşĭ de mĕ'ntrebaşĭ,
Cu cuvinte spune-ţĭ-aş.
Să'mĭ puĭ mâinele în pĭept,
Să-ţĭ daŭ cuvîntul cel drept.
Nicĭ de chelcĭug n'am sfîrşit
Nicĭ haĭne n'am ponosit,
Nicĭ murgu n'a 'mbĕtrânit;
Mie vremea mĭ-a venit,
Frate, de căsătorit
Şi de'nsurătóre

www.dacoromanica.ro

Şi de căsătoréla.
Nu aséră, al-alt-erĭ-séră.
Logodna că mĭ-aĭ bĕut'o
Cu fata luĭ domn Ştirbey.
Fata, taĭcă a auḑit
Că sunt fecĭor de boĭer mare,
Tot vătaf de năvodarĭ.
Şi ea taĭcă, mĭ a trimes
Carte albă, slovă négră,
Ca să-ĭ aduc
Ştĭucĭle
Ca vacĭle ;
Morunĭĭ
Ca bioliĭ,
Să-ĭ aduc ca oĭle.
Cu carnea nunta s'o nuntesc,
Cu óse casa s'o zidesc,
Cu coastele s'o 'nlănţuĭesc,
Cu solziĭ s'o şindrilesc,
Cu sânge s'o zugrăvesc.
Taĭcă, să te pomenesc!
Tată-sĕŭ când auḑĭa,
Luĭ din gură că'ĭ striga :
— Antofiţă, fiul taĭchiĭ
Eŭ taĭcă am îmbĕtrânit,
Tóte apele-am vênat,
Şi le-am turburat,
Aşa peşte n'am aflat.
De cât, taĭcă, am auḑit
Dar de vĕḑut n'am vĕḑut,
In Vidros, apă spurcată
Şi de peşte lăudată,
Cine intră nu maĭ scapă.
Vidrosu e ap'adâncă,
Pĕ cine'l prinde'l mănîncă.
Că Vidrosu e de-adînc,
Cât în cer pênĕ'n pământ!
Antofiţă dacă auḑĭa,
Drept în picere sărĭa,
El maĭ vitéz se făcea,
Mâna pe pahar punea,
Tóte paharele umplea,
La toţĭ năvodarĭĭ da ;
Rênd paharu tat-sĕŭ il lua,
Cu vin că'l jumătăţĭa,
Cu spirt că'l împlinĭa.
Da luĭ taĭcă sĕŭ de bea.
Cum mĭ-ş bea, cum se'mbĕta.
Covor verde aşternea,
Cu băsmăluţa 'l învălĭa.
La năvodarĭ se ducea,
Câte un pahar de vin le da
Şi din gură le striga:
Ce staţĭ, măre, de priviţĭ,
Descurcaţĭ, năvódele,
Aşeḑaţĭ matiţele,
Si'ngreuĭaţĭ plutile!
Antofiţă ce-mĭ făcea?
Pe năvodarĭ că-ĭ lua,
Tóte apele'mĭ vêna:
Gârlele cu gâştele,
Bălţile cu raţele.
Ce fel de peşte'mĭ prindea?
Să veḑĭ, peşte de'l mărunt,
Nisipul de pe pământ,
De care boĭerĭĭ nu mânc.
Dar Antofiţă ce'mĭ făcea?
Dacă peşte nu'mĭ prindea,
Cum îĭ cerea inima,
Năvodarĭĭ că'ĭ lua,
La cârcĭumă că'ĭ aducea;
Vin cu vadra le scotea
Năvodarĭĭ de'ĭ îmbĕta.
Şi pe toţĭ că mi-ĭ lua
La Vidrosu se ducea,
La Vidrosu c'ajungea.
D'un stéjăr, mare'mĭ bătea
Năvódele 'mĭ aşeḑa,
Năvódele, vasele
Şi tóte matiţele.
Trase-o tónă, trase douĕ,
Trase, boĭerĭ pênĕ'n nouĕ.
Ce fel de peşte'mĭ prindea?
El nimica nu'mĭ prindea,
De cât puĭul vidrĭĭ,
In fundul matiţi.
Afar' frate, că'l scotea
Un foculeţ că'mĭ clădĭa,
Pe puĭu vidrĭĭ îl lega
Cu ochiĭ la foc îl pripĭa,
Mi-l bătea, mi-l canunĭa,
Incepea d'a chirĭĭa.
Vidra bĕtrână auḑĭa,
Faţa api fluştura,
In tóte părţile se uĭta,
Pe nimenea nu vedea ;
P'Antofiţă că'l vedea
Cu puĭu'n mână mĭ-erea,
Din guriţă că striga :
Antofiţă, dumnea-ta,
Ce'mĭ baţĭ puĭu şi'l căsneştĭ,
Tot de peşte'l suduĭeştĭ?
Dă mĭ tu drumu puĭuluĭ,
Puĭuluĭ, puĭculuĭ,
Că mĭ-e puĭu mititel,
Mititel şi crudicel,
Nu ştie séma peşteluĭ,
Moruncéla morunĭlor,
Tăvălitura ştĭucĭlor,
Că eŭ, frate, ţĭ-oĭ aduce;

www.dacoromanica.ro

Ştiucîle
Ca vacîle,
Moruniî
Ca bioliî,
Să-ĭ aduc ca oîle.
S'aduc peşte cât oĭ vrea,
Ţĭ-oĭ îndestula inima
Ţĭ-oĭ face tótă tréba !
Antofiţă c'audĭa
Prost de minte că'mĭ erea,
Drumul puĭuluĭ că-ĭ da ;
Că dacă drumu puĭuluĭ nu-ĭ da,
Vidra tot peştele luĭ că-ĭ scotea.
Ea dacă puĭu îl vedea
In fundu apeĭ îl ducea.
Atuncĭ vidra ce'mĭ făcea ?
La morunĭ fuga că da,
Tot de códă că-ĭ muşca,
La năvóde că-ĭ ducea.
Pe la ştĭucĭ, că se víra,
De spinare le muşca
Şi'n năvóde le-arunca.
Ea, frate se maĭ gândĭa,
Aminte d'un morun şĭ-aducea
Şi la el că se ducea.
Jumate spinarea'ĭ mânca,
El nu se maĭ deştepta.
Dacă vedea şi vedea,
De guşă că'l apuca,
Iar morunu că pleca
In spre năvod îl 'ndrepta.
In năvod el că intra
Năvodu la pământ băga.
Dară vidra ce'mĭ făcea ?
In faţa apeĭ că ĭeşĭa,
P'Antofiţă că'l vestĭa.
Antofiţă ce'mĭ făcea?
La năvodarĭ se răstĭa,
Câte-o palmă le trăgea,
Năvodariĭ se nĕcăjĭa,
La cârme se aşeda.
Trăgeaŭ o tónă, trăgeaŭ douĕ,
Trăgeaŭ boĭerĭ până'n nouĕ,
Nicĭ de pământ nu'l urmĭa,
Aşa de greŭ ce era.
Iar vidra se necăjĭa
Pîn năvóde că intra,
Peştele că'l rĕscolea,
Peştiĭ din códă bătea
Mare talaz că'mĭ scotea :
Venea Vidrosu îngăĭbărat
Cu nisip amestecat,
Toţĭ năvodarĭ ĭ-a 'necat,
Numaĭ Antofiţă-a scăpat.
Dar cum hoţu că scăpa ?
Raţă de baltă 'mĭ era,
Ştia oţu d'a 'nota.
El în not că se lăsa,
Ochiĭ pe Vidros arunca,
D'o salcie că năzărĭa,
O salcie cu mustăţĭ pe apă,
Pe Vidrosu mĭ-e cocoşată.
Când de salcie s'apropĭa
Vidra'naĭnte'ĭ ĭeşĭa,
Códa bicĭ că şĭ-o făcea,
Peste ochĭ că mi-l isbĭa,
Ochiĭ din cap că-ĭ sărĭa ;
De salcie s'apuca,
Şi'n salcie se suĭa.
Ţipa ḑiua rumâneşte,
Să veḑĭ, nóptea tot turceşte,
Despre ḑiuă letineşte.
Nimenea nu'l audĭa.
Să veḑĭ, mic de porcăraş,
Porciĭ, frate, întorcênd
Din flueraş doĭna doĭnând,
Glăsuleţu 'l înţelegea,
Purcaru lu tată-sĕŭ erea
Şi la el că se ducea.
Când purcarul că'l vedea,
Din guriţă că'ĭ striga :
— Stăpâne dumneaţa,
Ce-aĭ căutat p'aicĭa ?
Unde Antofiţă audĭa
Inima'n el că creştĭa,
Din guriţă că- striga :
—Măĭ purcăraş dumnea-ta,
Ia-mĕ tu d'aicea
Şi mă du la casa mea,
Că mare pomană-ĭ avea !
Purcaru că mi l lua,
Beţişoru că-ĭ întindea
Şi la tată-sĕŭ îl ducea.
Unde Vióră'l vedea,
Din guriţă că-ĭ striga
— Antofiţă, fiul taĭchĭĭ,
Nu mĭ-aĭ ascultat vorba
Lasă-ţĭ fie rĕŭ nu aşa !
Taĭcă nu mĭ-e pentru tine,
Mĭ-e pentru cin-ḑecĭ năvodarĭ,
Tot fecĭorĭ de boĭerĭ marĭ !
Cocónele le-aĭ vĕduvit,
Copilaşiĭ ĭ'aĭ sărăcit.
Dar-ar Dumneḑeŭ să dea
Şi Măĭculiţa Precista,
Tată să te'nsorĭ
De nouĕ orĭ,
Să facĭ noue fecĭorĭ !
Când o fi la'l ḑecilea,
Să-ţĭ facĭ şi d'o cuconiţă,

www.dacoromanica.ro

Să-ţĭ dea apă la temniţă!
Atuncĭ, taĭcă, nicĭ atuncĭ
Să'mĭ maĭ vênezĭ tu Vidrosu.
Atât tată-sĕŭ îl blestema,
Otravă'n cĭubuc punea,
Ochiĭ peste cap că da;
Făcea mórte peste mórte,
Care'n lume nu se póte!

ANTOFIŢĂ AL LUĬ VIOARĂ

(VARIANTA)

Cules de la Marin I. Baban, Piatra-Teleorman de Christu N. Ţapu.

Fóĭe verde de cicóră,
Tot din sat din Filişóră,
La casele luĭ Vióră,
Frumósă masă mĭ-e 'ntinsă;
Dar la masă cine 'mĭ şade?
Vr-o cin-decĭ de năvodarĭ,
Vr o şapte-opt lopătarĭ,
Cu treĭ patru ghicitorĭ,
Să dea cu ghicitorile,
Să nu bată vênturile,
Ca să prindá peştele.
Iar la capul meseĭ de la deal,
Şade Antofiţă cel bĕtrân;
Iar la capul meseĭ de la vale,
Şade Antofiţă cel tînĕr,
Nicĭ nu bea, nicĭ nu mânca,
Numaĭ cu ochĭ se uĭta.
Strigă Antofiţă cel bĕtrân:
— Antofiţă, fiul taĭchiĭ,
De ce nu beĭ, nu mănâncĭ,
Numaĭ cu ochĭ te uĭţĭ?
— De stătuşĭ de mĕ'ntrebaşĭ,
Maĭ cu dreptu spune-ţĭ-aş?
Să-mĭ daĭ, taĭcă, vasele,
Vasele, năvódele,
Ca să'mĭ vênez peştele;
Cu peştele nunta să mĭ-o [nuntesc,
Cu sângele casa s'o văruesc.
—Bine, să ţĭ daŭ, taĭcă, vasele,
Vasele, năvódele,
Dar tóte apele să le vênezĭ,
Bălţile cu raţile,
Numaĭ 'n Vidros să nu te ducĭ,
Că 'ĭ o apă cam spurcată,
Şi de peşte lăudată;
Că Vidrosu-ĭ cam adânc,
Cât din cer pênĕ 'n pământ.
Iĭ dete vasele, năvódele,
El nicĭ o apă nu vênă,
Ci drept la Vidros plecă.
Dete o tónă, dete douĕ,
Nu prinse nicĭ un rac
De perpeleac,
Nicĭ baboĭ de saramură.
In matiţa nevoduluĭ
Prinse puĭu vidriĭ,
Afară că mi-l scotea,
Mi-l scotea de mi-l lega,
Il bătea şi-l chinuĭa
De peşte că'l ispitea.
Când Vidrosu ţipĕtu audĭa,
Cu apa 'n cap că 'mĭ venĭa
Cu talazu cât casa,
Luĭ Anţofiţă striga:
— Măĭ Antofiţă al luĭ Vióră,
De ce'mĭ baţĭ puĭu
Il căsneştĭ,
Şi-l ispiteştĭ?
Dă'mĭ drumul puĭuluĭ
Să'ţĭ daŭ drumul peşteluĭ,
Moruniĭ ca bivoliĭ,
Ştucile ca vacile.
Antofiţă dac'audĭa
Drumu puĭuluĭ că da,
Dar Vidrosu ce făcea?
Cât peşte 'n Vidros că erea
Tot în năvod că'l băga,
Şi pe toţĭ că'ĭ îneca!

---

www.dacoromanica.ro

AGUŞIŢĂ AL LUĬ TOPALĂ

Cules de Invĕţătorul I. Leabu de la lăutarul G. Bălţatu—Şerbneştĭ-Olt.
Să se compare „Aguş. al luĭ Topal" din colecţ. D-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 611 şi „Aga Topala" pag 116-118 din colecţia D-luĭ Athanase Marienescu broş II.

Aguşiţă al luĭ Topală,
Care 'ĭ mândru făr' de sémă
Şi de revestit prin ţară,
Bate Turciĭ de 'ĭ omóră
Şi mi 'ĭ bagă prin harare
Şi mi 'ĭ dă pe Olt la vale,
Şi 'ĭ opresce la Carale,
Şi se 'ntórce de 'ĭ întrébă:
—Cine te-a ucis Ioldaşim?
—Vala birbam cardaşim!
Iar Topală cel bĕtrân,
Ce se plimba p'un cal bun,
Calcă rar şi năstrăpat,
Cum e luĭ Topală drag.
Iar Topală ce ḑicea?
— Frunḑuliţă treĭ măsline
Logofete Costandine,
Ia 'ngenuche lângă mine
Şi 'mĭ scrie d'o cărticică,
S'o trimeţ luĭ Aguşiţă,
Frunḑuliţă florĭ domneştĭ,
Pĕn' aci la Stoĭeneştĭ.
Frunḑuliţă ş'o lalea,
In ceas d'o vedea cartea asta
Tot la vale s'o lăsa,
La vale la Carale,
Ca să 'l puĭ la 'nsurătóre,
Să-ĭ dea taĭca fată mare,
Fata mare a luĭ Carale,
Ce are blagă ş'are stare,
De cincĭ chile de parale,
E fată de Agă mare.
P' un Romănaş trimetea,
Ştiĭa luĭ Aguş séma;
Când cartea el mĭ-o vedea,
Numaĭ din buze mişca
Cărticica mĭ-o cetĭa,
Afără că mi-ş eşĭa,
Mâna în cismă că băga
Treĭ pistóle că scotea,
C'o mână le sloboḑĭa,
Beşliĭ că sĕ strângĭa,
Ca câĭniĭ la zahana,
Ca patru-ḑecĭ de Beşliĭ
Parcă-ar fi Paşa din Diĭ.
Oltul pe unde 'l trecea?
Pe la Celeiu că da,
Şi aştina moriĭ lua,
Tot calabalîcu trecea,
La mirésă c'ajungea.
Pênĕ nunta isprăvĭa,
Şépte pungĭ de galbenĭ cheltuĭa
Şi cu nunta că pleca,
Iar pela Celeiu da,
Cu nunt'acasă venĭa.
Treĭ ḑile că nu 'ţĭ şedea
Şi 'ĭ sosĭa d'o cărticea,
De la Bucureştĭ venĭa.
Da mirésa cum o chema?
Mĭ-o chema Aişa,
De móre Aguş de ea.
El din gură că striga:
—Frunḑuliţă florĭ domneştĭ,
Mĭ-a venit nişte poveştĭ,
Să mĕ duc la Bucureştĭ,
Ca să ĭaŭ Ghĭuleria
Ghĭuleria, Beşlegia,
Ca să fiŭ Ghĭuler maĭ mare
Peste Beşliĭ din ţară,
Dela Nistru pĕnĕ la Diĭ,
Să daŭ léfă la Beşliĭ.
Aguşiţă că pleca,
Treĭ ḑile pe drum mergea.
Masu unde 'l ajungea?
Frunḑuliţă de brânduş
L-ajunse masu în Ruşĭ.
In gasdă unde trăgea?
In casă la Pătrulésa
Aprópe de Abdulah.
Pe Aguş că 'l cunoştea

www.dacoromanica.ro

Şi la masă mi 'l poftĭa.
Treĭ berbecĭ că mi-ĭ tăĭa,
Tótă nóptea bea, mânca,
Lăutarĭĭ le cânta
Şi mi 'ţĭ bea
Şi mi 'ţĭ mânca
Şi mândru se 'nveselĭa.
Şi Aguşită pleca,
Treĭ ḑile că mi 'ţĭ mergea
Şi 'n Bucureştĭ ajungea,
Frunḑuliţă de arnicĭ,
Pe podulde la Calicĭ:
— Ia 'n maĭ staţĭ, băeţĭ, aicĭ
Să numĕrăm la voĭnicĭ,
Vĕḑuĭ din patru-ḑecĭ şi cincĭ
Sîntem cizecĭ fără cincĭ;
Ia 'n să începeţĭ d'a cânta
Tare, să se ducă pomina!
Să vaĭt Turcĭĭ tot turceşte,
Arnăuţiĭ arnăuţeşte,
Să vaĭt ca dómne păzeşte!
Scava cu tambura
Că ştie ḑicĕtura:
—Tot de dor de Aişa,
C'a lăsat-o bolnăvĭóră,
Tot de dor ca să nu móră,
C'a plecat Aguş în ţară,
Unde începea d'a cânta,
Bucureştiĭ că urla,
Domnia nu putea sta!
— Sĕrăcuţ de maĭca mea!
Nu ştiŭ e rĕsvan în ţéră,
Orĭ Turcĭĭ că ne 'mpresóră?
Iar Costandin Brâncovénul!
C'ala stăpânĭa divanul,
Din palat afar' eşĭa
Incepea d'a tremura,
Şi din gură-aşa grăĭa:
— Sĕrăcuţ de maĭca mea,
Ne-a 'mpresurat potera!
— Dómnele, Măria Sa!
Nu te rĕu te spăĭmênta,
Că nu e rĕsvan în ţéră,
Nicĭ Turcĭĭ nu ne 'mpresóră,
Cicăĭ Aguş al luĭ Topală
Vine la Măria Sa,
Ca să 'ĭ daĭ Ghĭuleria,
Ghĭuleria, Beşlegia,
Să 'l puĭ Ghĭuler maĭ mare
Peste Beşliĭ din ţară.
A pus treĭ hăţĭ la coşare
Tocmaĭ din Vinerea mare.
Unu este murg rotat,
Póte Paşa i-l'a dat;
Unu e murg rotocóle,
E trimes de la Agale;
Unul este murg închis,
De la Visiru trimis.
Câ. or că isprăvi
Iacă şi Aguş sosĭa,
Hăţĭ la scară că 'ĭ lega;
Cât argint mĭ-este în ţéră,
Tot pe hăţiĭ luĭ Topală!
Aguş că 'mĭ venĭa,
Perdelile ridica,
In casă că mi'ş intra,
Salamanicu că-ş da.
Domnia nu-ĭ mulţumĭa,
Făr d'apuca d'a-ĭ ḑicea:
— Aguşiţă dumnea-ta,
Eşti fecĭor de Agă mare,
Bine ţi-ar şedea la fĭare
Şi trimes la Ocna mare,
Ca să ne taĭ ce-va sare!
Unde Aguş că auḑĭa,
Mâna la paloş punea,
Jumĕtate că 'l trăgea.
Domnia dacă vedea,
Incepea de mi-ţ vorbĭa:
— Mă Aguşiţă dumnea-ta!
Am auḑit, bre Aguş,
Ce Român e maĭ deliŭ,
La tine 'ĭ hergheligiu;
Ce Româncă 'ĭ maĭ frumósă,
La tine e odăĭasă.
Şi-am auḑit, bre Aguş,
Nu aséră, al-altă séră,
Mĭ-aĭ prins zapcĭĭ din plasă
Şi ĭ-aĭ închis într'o casă,
Le-aĭ dat bătaie domnéscă.
— Dómnele, Măria Sa!
Adă zapcĭĭ din plasă,
Să stea cu mine de faţă!
Unde zapcĭĭ auḑĭa,
Cărţĭ pe furiş trimetea:
— Dómnele, Măria Sa!
Nu ne pune cu Aguş faţă,
Aḑĭ suntem la Bucureştĭ
Măĭne 'n sat la banĭ domneştĭ;
Aguş de ne-o apuca,
Ne va pĭerde viaţa!
Când vorba că isprăvĭa
Hăţĭ la scară sĕ mânca,
Case marĭ că tremura,
Şindrile că mi 'ş cura,
Domnia se spăĭmânta,
Drept în picere sărĭa.
Când la hăţĭ că se uita
Cu pumnĭĭ în pĭept se bătea:
— Sĕrăcuţ de maĭca mea!

www.dacoromanica.ro

Geaba că domnesc lumea!
Cât argint mĭ-este în ţară,
Tot pe hăţiĭ luĭ Topală!
Iar Aguş că mi-ţĭ ḑicea:
— Dómnele, Măria Sa,
De când maĭca m'a făcut
Câte un cal bun am ţinut,
Maĭ mândru l'am 'mpodobit,
La Domniĭ l'am dăruit,
Prin lume m'am făluit,
Şi ce-am vrut, aĭa am făcut!
Unde Domnia auḑĭa,
In Călăraş că intra
Şi lua d'o floricea,
Şi 'ĭ atârna de celmea
Şi 'ĭ ḑicea: — Ghĭuler Aga!
A avut Aguş chisea gólă,
Şi ĭ-a umplut-o de parale,
Ca să aĭbă pên' la ţară.
— Dómnele, Măria Sa,
Am un frăţior maĭ mic,
Iă şi aluĭa mertic!
Şi aluĭa 'ĭ dăruĭa,
Craĭova şi Slatina.
Când la hăţĭ că se uĭta
Mândru alaĭ iĭ făcea,
Şi 'n oraş că mi'l s·otea,
Lăutarĭ şi temniceriĭ,
Ca roua din buruenĭ.
Masu unde 'l ajungea?
Iar la Ruşĭ că 'l ajungea,
In casă la Pătrulésa,
Aprópe de Abdulah,
Unde-a băut ş'a mâncat.
Când în casă că intra,
El se descătărăma,
Pistóle prin cuĭe punea
Şi mi'l poftea Abdulah,
Să bea cu dênsul cafea.
Ş' acolo că se ducea,
Salamanicu că-ş da,
Maĭ mândru că 'ĭ mulţumea:
— Aguşiţă dumnea-ta,
Tu viĭ de la Bucureştĭ,
Să ne-aducĭ ce va poveştĭ!
— Eŭ viŭ dela Bucureştĭ
Să v'aduc ceva povestĭ,
Ce Beşliŭ e pe pământ.
Mâĭne să 'l văd pribegit!
— Aguşiţă, dumnea-ta,
Nu ţi-o fi ca astă vară,
De m'aĭ dat din têrg afară,
De m'aĭ făcut de ocară!
Şi eŭ 's boer de pe baltă,
Cu căcĭula sprîncenată,
De-am speriat ţara tótă!
Unde Aguş că auḑĭa,
Punea mâna la pistóle,
Găsĭa tocurile góle.
Beşliiĭ luĭ Abdulah,
Ca câĭniĭ la zahana,
Cu măcĭucĭ că 'l cărdăşĭa.
Dosul pe scară că da,
Şi acasă că fugĭa,
Maĭ nimic că nu 'ĭ era.
Se-alese un Turculeţ mititel
Cu cojocul scurticel,
Par'că fu cu dracu în el,
Cătă creştetul fesuluĭ.
Unde cu paloşul da,
Rĕŭ pe Aguş îl smintea,
Car de olac îĭ făcea,
Ş' acasă că 'l trimetea.
Când fuse pe la Saele,
Sufleţel se bate în pĭele;
Când fuse pe la Boĭbicĭ,
Fugĭa Românĭĭ pe brâncĭ.
Nu gândea cà e tătĭat
Şi gândea că 'ĭ Aguş bét,
Cere caĭĭ de olac.
D'al draculuĭ ce erea,
Umbla vara cu sania,
Şi ĭérna cu trăsura,
Să nu'l simţă cine-va.
Mâna 'n trépădul maĭ mare,
Ca să ajungem noĭ maĭ tare;
Mâna 'n trépădul mărunt,
Ca să-ajungem maĭ curând.
Acasă că 'mĭ-ajungea,
— Aişico, Dumneata,
Am venit la vorba ta!
Dacă 'ĭ vedea c'o să pĭeĭ,
Am un frăţior maĭ mic,
Veḑĭ pe cela ca să'l ĭeĭ!
— Să'ĭ piş p... mâni-sa,
Cine p'ala 'l va lua!
N'am avut parte de tine,
De mĭ-aĭ fost un şoĭm pe lume!
Ala e o brumă rea
Mâĭne, poĭmâîne face-alta,
Mănâncă tótă blaga.
Eŭ în sărăcia mea,
Oĭ face, cum oĭ putea
De mĭ-oĭ stăpâni blaga!
Buruenĭ tarĭ că mi 'ĭ da
Sufleţelul că 'ĭ ĭeşia!
Şi s'a dus nu se maĭ vede
Numele nu 'ĭ se pĭerde,
Că plătiţĭ la lăutarĭ
De 'l spune la ḑile marĭ.

www.dacoromanica.ro

Mai ḑiceţi boieri, amin !
Că v'am spus cântec din plin;
Boieriĭ să trăĭască
Acest cîntec să 'l cetéscă.
Un bacşiş să dăruĭască
Luĭ Gheorghe Bălţatu !

AGUŞIŢĂ AL LUI TOPALĂ.

VARIANTA.

Cules de Christu N. Ţapu de la lăutarul Ioniţă Văleanu din Roşiori (Teleorman)

Frunḑă verde de secară,
Ast' Aguş al luĭ Topală,
Care e mândru fără sémă
Şi de rĕŭ vestit la ţară,
Bate Turciĭ de'ĭ omóră
Şi mi-ĭ bagă prin arare
Se opreşte la Carale,
Drept Islaz,
De mor Turciĭ de necaz
Şi se 'ntórce de-ĭ întrébă :
— Cine te-a ucis Soldaşim ?
— Valavir mĭ-am Cardaşim !
Nu ştie, cin' l'a bătut. —
Dar Topală cel bĕtrân,
Ce se plimbă p'un cal bun
Calcă rar şi năstrăpat,
Cum e luĭ Topală drag ;
Mândră carte că scria
L'Aguşiţă trimetea :
— Aguşiţă, fiul taĭchiĭ,
Găteşte-ţĭ tu oştirea
Şi la vale să te laşĭ,
La vale la 'nsurătóre,
Să-ţĭ dea taĭca fată mare,
Fata mare a luĭ Carale
Că-ĭ dă blagă multă 'n ţară,
E fata de Agă mare.
Aguşiţă ce 'mĭ făcea ?
Mâna sub brĕŭ că 'mĭ băga
Treĭ pistóle 'mĭ scotea
Cu-o mână le sloboḑĭa
Aşa de vesel era !
Cum cartea că mĭ-o citea
Vestea la Beşliĭ că 'mĭ da,
Toţĭ pe caĭ gata erea.
Tot la vale se lăsa,
La vale la 'nsurătóre .
Când fuse 'n luncă la Turnu
Din guriţă că'mĭ striga :
— Fóĭe verde de sporiş,
Ia să staţĭ, băeţĭ, aicĭ,
Să numĕrăm la voĭnicĭ,
D'ăĭ din patru-ḑecĭ şi cincĭ,
Ia să 'ncepem d'a cânta.
Să vaĭt Turciĭ tot turceşte,
Arnăuţiĭ arnăuţeşte,
Să vaĭt ca dómne fereşte !
Sacaua cu tambura
Că ştia ḑicătura :
— Tot de dor d'Aişiţa,
C'a lăsat'o bolnăvĭóră
Ea cu dor ca să mi-ş móră,
Unde Aguş că se 'nsóră !
El mare că mĭ-ajungea,
Iar Turneniĭ ce ḑicea ?
—Dómne, orĭ-e rĕsvală 'n ţară,
Orĭ Tătarĭ că ne 'mpresóră ?
Iar Topală cel bĕtrân
El din gură că ḑicea :
—Măre, să nu vĕ 'nspăĭmântaţĭ
Că nu e rĕsvală 'n ţară,
Nicĭ Nemţiĭ nu vĕ 'mpresóră,
Ci e Aguş al luĭ Topală,
Că se lasă el la vale
Să'ĭ dea tat-sĕŭ fată mare.
Aguş la cafenea 'mĭ trăgea,
O ceaşcă de cafea că-ĭ da,
Mâna 'n pozînar băga,
Cincĭ galbenĭ de aur scotea
Cafegiuluĭ dăruĭa. —
Dar Turneniĭ ce ḑicea ?
— Cată f.... tu-ĭ mumă-sa,
Că mĭ-a scumpit cafeaua !
Aguşiţă că'mĭ pleca,

www.dacoromanica.ro

Tótă oştirea o lua,
Şi la vale sĕ lăsa,
Şi de nuntă s'apuca. —
Într'o lună, în sĕptămână
Pênĕ 'şĭ luă cadână,
Lăutarĭ şi trîmbicerĭ,
Ca roua din buruĭenĭ. —
Şi-acasă că mĭ-o aducea
Mare stare că'şĭ lua,
Cincĭ chile de banĭ lua,
Pe ea el că mĭ-o chema,
Aişiţa mĭ-o chema. —
— Aişiţo,—dumnea-ta,
Mĭ-a venit nişte poveştĭ,
Să mĕ duc la Bucureştĭ
Ca să ĭaŭ Ghĭuleria
Şi Beşlegia
Să mĕ puĭ Ghĭuler maĭ mare
Peste Beşlegiĭ din ţară ;
De la Islaz pên' la Diĭ
Să daŭ léfa la Beşliĭ.
Dar Aişiţa ce ḑicea ?
— Aguşiţă dumnea-ta,
Seḑĭ, măre, la casa ta
C'avem ce bea, ce mânca ;
Blaga mea şi cu a ta
S'o mâncăm cu lingura,
Pênĕ ḑile om avea,
Te ducĭ să'ţĭ răpuĭ viaţa !
Aguşiţă n'o asculta,
Veste la Beşliĭ că'mĭ da
Şi eĭ, măre, că'mĭ pleca,
La Bucureştĭ c'ajungea.
Când fu pe pod la Calicĭ :
— Ia maĭ staţĭ, băeţi, aicĭ
Ia să 'ncepem d'a cânta ;
Sĕ vaĭt Turciĭ tot turceşte,
Arnăuţiĭ arnăuţeşte,
Sĕ vaĭt ca dómne fereşte !
Dacă eĭ, măre, 'ncepea
Bucureştiĭ c'auḑĭa
Şi eĭ că se 'nspăĭmânta !
Dar Domnia c'auḑĭa
Nicĭ în cas' nu putea sta,
Lacrămile 'l podidea
Şi din gură că ḑicea :
— Catră f...tu-ĭ mumă-sa !
Nu ştiŭ e răsvală 'n ţară,
Orĭ stolĭ de la 'mpĕrăţie
Să mĕ scoaţă din Domnie ?
Sărăcuţ de maĭca mea !
Veḑĭ, ce să fie asta ?
Asta 'mĭ răpune viaţa !
Ianginerĭ că-mĭ auḑĭa
— Dómne, tu Măria ta,
Nu tĕ răŭ înspăĭmânta,
Că e Aguş al luĭ Topală,
Vine la Măria Sa
Ca să-ĭ daĭ Ghĭuleria,
Ghĭuleria,
Beşlegia,
Să mi-l puĭ Ghĭuler maĭ mare,
Peste toţĭ beşliĭ din ţară. —
Catră f...tu-ĭ mumă-sa,
Domnia ce mĭ-ş ḑicea ?
— Dacă-ĭ Aguş al luĭ Topală
Bine ĭ-ar şedea la fĭare
Şi trimes la Ocna mare,
Să ne taĭe ce-va sare....
Aguşiţă că'mĭ sosĭa
La Domnie să ploconĭa.
Dar Domnia ce'mĭ ḑicea ?
— Tu eştĭ Aguşiţă al luĭ Topală ?
Bine ţĭ-ar şedea la fiare,
Să te trimet la Ocna mare
Ca să taĭ ce-va la sare !
— Domnule, Măria Sa
De ce să mĕ trimeţĭ la Ocna mare
Şi tu să mĕ bagĭ în fĭare ?
Mĕ mir ce răŭ ţĭ-am stricat ?
Cocóna nu ţĭ-am luat,
Visteria nu ţĭ-am spart.
Eĭ bine, paloşul uĭte-l,
Paloşul eŭ l'oĭ scotea
Şi capul ţĭ l'oĭ tăĭa !
Domnia 'n picere sărĭa,
La cutie se ducea
Şi lua d'o floricea
Şi mĭ-o atârna la celmea
Şi 'ĭ ḑicea — Ghĭuler Aga !
De la Islaz pên 'la Diĭ
Să dea léfă la Beşliĭ, —
Domnia mare halaĭ îĭ făcea ?
Dar Aguşiţă ce'mĭ făcea ?
El, măre, că se ducea,
La Abdulah că'mĭ trăgea,
Un pahar de cafea 'ĭ făcea
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Aguşiţă dumneta,
Tu viĭ de la Bucureştĭ
Ce-o să ne maĭ povesteştĭ ?
— Ghĭuler Aga mĭ-am venit
De la Islaz pên 'la Diĭ
Să daŭ léfa la Beşliĭ.
Dar Abdulah ce'mĭ ḑicea :
— Aguşiţă dumneata,
Nu ţĭ-o fi ca astă vară
De m'aĭ dat dîn têrg afară,
De m'aĭ făcut de ocară ?
Mâna pe dênsu punea.

www.dacoromanica.ro

Dar Aguşiţă ce'mĭ făcea ?
Odată, mare 'ĭ tăĭa,
Mâĭnile amândouĕ 'ĭ tăĭa
Şi Abdulah că'mĭ zbĭera.
Turcii la scară 'mĭ sosĭa,
Când pe scară jos se da,
Toţĭ Turcii că'l cărdoşĭa,
Unu capu 'n douĕ 'ĭ da
Şi 'n trăsură că'l punea
Şi-acasă că 'l aducea.
Aisiţa că'l vedea
Şi din gură că'ĭ ḑicea :
— Aguşiţă Dumnea-ta
Las' să'ţi fie rĕŭ nu aşa,
Nu mĭ-aĭ ascultat vorba !
Sufletul că-ĭ ieşĭa,
Aişiţa că'l jelea,
Aguşiţă se pĭerdea !

STOIAN BULIBAŞA

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ion Stancu, din comuna Cucueţi-Teleorman

Fóĭe verde micşunea,
Incepu primă-var' a da,
Ierbuliţa a se sălta,
Căluşeiĭa se'ncura,
Oĭţile a'mĭ sbĭera ;
Dar Stoĭan Bulibaşa,
Căpitanul de Craĭna,
De când s'a bulibăşit
Haznale n'a maĭ venit.
Bugeacul 'mĭ-a pustiit,
Bugeacul pe jumĕtate
Şi Crîmul a treĭa parte.
Pod pe Nistru mĭ-a făcut,
Nicĭ cu lemne, nicĭ cu cring,
Numaĭ cu carne de Turc.
Ce Turc ĭera maĭ bogat,
La Stoĭan băgat argat ;
Ce Turc era maĭ beşliŭ,
La Stoian arghelegiŭ,
Ce cadână maĭ frumósă,
La Stoĭan bucătărésă,
De-ĭ pune bucate 'n masă,
Trăĭeşte cu drag în casă.
Cadânile ce'mĭ făcea ?
Copiiĭ 'n braţe'ĭ lua
Şi'n Cladova că'mĭ trecea
La Baĭ-Hanul cel bĕtrân,
— Aleĭ Dómne, Han bĕtrân,
Cu hanger bogat la sîn,
Veḑĭ, Stoĭan Bulibaşa,
De când s'a bulibăşit,
Turchia mĭ-a sĕrăcit,
Haznale n'a maĭ venit ?
Dară Hanu c'auḑĭa,
D'un firmănaş că'mĭ scria
Cu slova ca furnica,
Să i se crĕḑă vorba.
Doĭ panţurĭ că mĭ-alegea,
La Stoĭan că-ĭ trimetea ;
Când Stoĭan că mi-ĭ vedea,
Mâna pe flint'o punea
Şi de rugină-o scutura
Şi 'ndărăt mi-ĭ întorcea.
Dar Chiran Hanul ce'mĭ făcea?
Alţĭ panţurĭ că mĭ-alegea,
La Stoĭan că-ĭ trimetea;
Când Stoĭan că mi-ĭ vedea,
Caiĭ din mână le lua,
In grajd de pĭatră că-ĭ băga,
Şi la masă mi-ĭ poftĭa.
Când la masă mi-ĭ poftĭa,
Firmanul i'l arăta ;
Când Stoĭan că mi-l citĭa,
Lăcrămile'l podidia
Şi din gură că ḑicea :
— Scól, nevastă, mĕ găteşte,
Că năşicu mĕ pofteşte,
Că naşu m'a cununat,
Doĭ copiĭ mĭ-a creştinat,
Nicĭ pĕ la el n'am maĭ dat.
D'o sta de m'o blestema
Douĕ 'n teĭ n'oĭ maĭ lega !
Dar nevasta că-ĭ striga :
— Măĭ Stoĭene dumnea-ta,
Eŭ aséră m'am culcat
Şi ast-fel vis că mĭ-am visat:
Visaĭ pistólĭle tele
Puse'n cuĭ făr'de oţele:
Scurtate's ḑilele tele !
Visaĭ puşculiţa ta
Pusă'n cuĭ făr'de vergea:
Scurtată e vĭaţa ta !

www.dacoromanica.ro

Şi ast-fel vis că mĭ-am visat,
Şapte corbĭ într'un cĭolpan,
Fóĭe verde micşunea,
P'un şarpe mic se'ntindea ;
Aĭa este splina ta !
Dar Stoĭan ce mi-ĭ ḑicea ?
— Scól, nevastă, mĕ găteşte
Că năşicu mĕ pofteşte !
Se scula de mi l gătea,
Za de argint ĭĭ da,
Şapte pistóle 'ĭ umplea,
Băga ĭarbă cu mâna,
Glónţele cu strachina ;
Le ungea cu unt-de-lemn,
Ca să lovéscă la semn.
Cal din grajd că mi-ş scotea
Şi la naşă-sĕŭ pleca.
Din guriţă ce ḑicea ?
— Fóĭe verde avrămésă,
Rĕmâĭ, casă, sănătósă,
Fóĭe verde mărăcine,
Că plécă Stoĭan din tine,
Şi-oĭ să'mĭ urle câĭni'n tine!
Dar Stoĭan ce mi-ş făcea ?
C'un harap că se 'ntâlnĭa
Cu dinţiĭ ca teslele,
Cu ochi ca sitile.
Ḑiua bună că mi-ĭ da
Şi harapu'ĭ mulţumĭa,
La naşu-sĕŭ că'mĭ pleca.
Naşu-sĕŭ că mi-l vedea,
Cal din mână că-ĭ lua
In grajd de pĭatră că'l băga,
Şi la masă mi-l poftĭa,
Iĭ da vin de'l îmbĕta.
Şedea Stoĭan rĕsturnat,
Ca un mare blestemat.
Dar naşu-sĕŭ ce'mĭ făcea ?
Pistólile i-le lua,
De ĭarbă le desumplea
Şi cu vin i-le umplea,
Cu pâĭne le astupa.
Voĭe la Turcĭ că'mĭ da,
Toţĭ Turciĭ că mi-ĭ stringea,
Luĭ Stoĭan capu să ĭ ĭa.
Turciĭ nu s'apropia
Aşa fricĭ de l'erea !
Dar naşu sĕŭ ce'mĭ făcea ?
Aşa fricĭ că-ĭ erea,
La temniţă trimetea,
Doĭ arestanţĭ că 'mĭ scotea,
Dar pe cine că scotea ?
Pe Popa din Cladova,
C'a urît biserica
Şi a 'ndrăgit săbioara
Şi la Stoĭan l'aducea.
Da Popa ce mi-ş făcea ?
Sama bine că-ĭ lua
Şi din gură că ḑicea :
— Asta e Stoĭan Bulibaşa ?
Iartă'mĭ, Dómne, pĕcatu ;
Pâĭnea, sarea ĭ-am mâncat!
Palma bicĭ că mĭ-o făcea,
Peste ochĭ că mi-l plesnĭa,
Stoĭan drept în sus sărĭa.
Când în Turcĭ mi se vedea
El pistóle nu avea,
Cisma din picĭor scotea
Şi prin Turcĭ se repeḑĭa,
Câte cincĭ pe loc trîntĭa,
Pênĕ cisma c'o rupea.
La un gard se repeḑĭa
D'o proptea că s'apuca,
Din pământ că mĭ-o scotea,
Din cuĭe nu se rupea,
Şi-atuncĭ Turciĭ că'l prindea.
Vorba lor ce mĭ o vorbĭa ?
Alţiĭ, frate, trimetea
Tocmaĭ la târgu d'afară,
Şi eĭ, frate, că 'mĭ bătea
Două furcĭ şĭ-o cumpeĭóră,
Să'l puĭe 'n spînzurătóre,
Pe Stoĭan să mi-l omóre,
Unde trec mocanĭ cu sare ;
Să mĭ-l bată vênt de vară,
Să se usuce ca o pómă,
Fie Stoĭan de mirare !
Dar Stoĭan ce mĭ-ş ḑicea ?
— Turcĭlor,
Agalĭlor,
Şi maĭ marĭ boĭerĭlor,
Nu mĕ duceţĭ nóptea la spîn-
[zurătóre]
Să mĕ duceţĭ ḑiua 'n spînzură
[tóre],
Ca să fiŭ ca de mirare !
Stoĭan vorba n'o sfîrşĭa,
Drept în sus că mi-ş sărĭa
Şi într'o grópă că cădea,
Peste-un Turculeţ cădea
Şi-un topor în mână-avea,
Toporu din mână-ĭ lua
Si pe Turc că mĭ-l tăĭa.
Afară la Turcĭ ĭeşĭa
Şi pe toţĭ că mi-ĭ toca
Şi ce bruma rĕmânea,
Pîn bordeĭe mi-ĭ toca,
Drumu la naşu-sĕŭ lua
Şi din gură că ḑicea :
— Măĭ naşule, dumnea-ta,

www.dacoromanica.ro

Credeaĭ să'mĭ scurtezĭ vĭaţa ?
O să'ţĭ scurtez eŭ p'a ta,
F...tu-ţĭ crucea şi legea
Şi d'alba-ĭ luminarea !
— Aba, fine dumnea-ta
Cum s'ar putea vorba aşa
Să se taĭe năşia,
Să rĕmâĭe finia?
Dar Stoĭan ce mĭ-ş făcea ?
Nu'l tăĭa, nu'l omora,
Numaĭ, frate, 'l canunĭa,
De pĭele mĭ-l jupuĭa,
Aşa necaz că-ĭ era !
Pĭelea cu paĭe-o umplea,
Pîn noroĭ c'o tăvălĭa,
D'un paltin o atîrna
Şi din gură că grăĭa :
— Măĭ, naşule, dumnea-ta,
Cască ochiĭ a-te uĭta,
De-ţĭ cunoştĭ tu pĭelea ta?
Fóĭe verde avrămésă,
A plecat Stoĭan acasă
La copiĭ şi la nevastă,
Fóĭe verde şĭ-un bujor,
De nevastă nu mĭ-e dor,
Dar de copiĭ mĕ omor,
M'ajunge nişte fiorĭ
Din tălpĭ pênĕ'n supţiorĭ !

STOIAN BULIBAŞA.

VARIANTA

Cules de Christu N. Ţapu de la Dumitru Radu lăutar, Comuna Băneasa-Teleorman.

Frunḍuliţă şĭ-o lalea,
Incepu primă-var'a da,
Cuculeţu d'a cânta,
Raĭta f...tu-ĭ mumă-sa,
P'aicĭ n'a maĭ dat frunḍa !
Pe la noĭ peste Olt
Lăstăraşu e d'un cot.
Raĭta f...tu-ĭ mumă-sa!
Că Stoĭan Bulibaşa,
Căpitanu de Craĭna,
De când s'a bulibăşit,
Şapte raĭe c'a făcut,
Cu Craĭov'a potrivit,
Turc în ele n'a vĕḍut !
Că era mărturisit,
Că dacă vedea vr'un Turc,
Cu măcĭuca'l băstorea,
Cu sângeru îl junghia,
Păstrămióră mĭ-l făcea,
Cu nisip mĭ-l presăra,
Pe mărăcinĭ îl arunca,
Să nu să strice carnea.
De când să bulibăşĭa
Curţĭ d'albe pustia,
Cucóne că vĕḍuvĭa,
Coconaşĭ că sĕrăcĭa !
Cocónile că vedea,
Coconiĭ 'n braţe lua,
La Cladova se ducea,
La Begu că se ducea
Şi din gură că ḍicea :
— Begule Domnia-ta
Şi cu Pasmangĭa ta,
Să ne facĭ judecata,
Luĭ Stoĭan Bulibaşa,
Căpitanu de Craĭna,
De când s'a bulibăşit,
Şapte raĭele c'a făcut
Cu Craĭov'a potrivit,
Turc pe ele n'a vĕḍut !
Că era mărturisit,
Că dacă vedea vr'un Turc,
Cu măcĭuca 'l băstorea,
Cu sângeru îl junghia,
De când s'a bulibăşit
Curţĭ d'albe a pustiit,
Pe noĭ că ne-a vĕḍuvit,
Coconaşĭ a sĕrăcit !
Begu că mi-le vedea
Şi din gură poruncĭa.
Şapte Niferĭ trimetea
Şi Stoĭenică că-ĭ vedea,
Vizionu slobozĭa.
Eĭ ca curvele fugĭa
Şi fugĭa ca curvele,
Şi sbĭera ca vacĭle
Şi umplea pîrlógĭle
Şi 'n napoĭ că se 'ntorcea,

www.dacoromanica.ro

Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Begule Domnia-ta
Şi cu Pasmangia ta,
Stoĭenică ne-a vĕḑut
Vizionu a slobozit!
Naşu luĭ Stoĭan veniă,
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Begule Domnia ta,
Şi cu Pasmangia ta,
Ce, frate, că'mĭ dăruieştĭ,
S'aduc pe Stoĭan legat,
Cum e bun de spînzurat?
Că de mic l'am botezat,
Al doĭlea moţ ĭ am tăĭat,
Al treĭlea l-am cununat,
Două fete şi-un băĭat
Să, veḑĭ, că ĭ-am botezat,
Pe la mine n'a maĭ dat;
Să, veḑĭ, că sunt naş maĭ mare,
I-am ţinut foc la spinare;
Când oĭ sta, l'oĭ blestema,
Două 'n teĭe n'o maĭ lega!
D'un Nifer că mi-ş lua
Care-ĭ ştia, veḑĭ, sama;
D'un rĕvaş că mi-ĭ scria,
Cu slova măruntĭa,
Cu amar şi cu mânie,
Finu Stoĭan ca să vie.
Niferu că'l trimetea,
La masă că mĭ l găsĭa
Ferman în braţe-ĭ arunca
Şi începea d'a mi-l citea.
Dar Stoĭan ce mĭ-ş făcea?
El, frate, când il citĭa,
Lăcrămile 'l podidea
Şi din gură că ḑicea:
— Scoĺ, nevastă, nu şedea,
Scoală, frate, de mĕ găteşte,
Să veḑĭ, naşu mĕ pofteşte;
Că de mic când m'a botezat
Al doĭlea moţ că mĭ-a tăĭat,
Al treĭlea m'a cununat
Şi pe la el că n'am maĭ dat.
Auḑĭ, că mĭ-e naş maĭ mare,
Mĭ-a ţinut foc la spinare;
Când o sta m'o blestema
Două 'n teĭe n'oĭ maĭ lega!
In grajd de pĭatră că intra,
Pĕ negru că 'l ţeşĕla
Şi-afară că mi-l scotea,
Picĭoru în scară-arunca,
Nevasta că mi-l ţinea
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Stoĭenică, lumea mea,
Nu te du la Cladova
Să-ţĭ rĕpuĭ tu viaţa!
C'aséră de la o vreme
Visaĭ nişte vise rele:
Visaĭ puşculiţa ta
Sta 'n cuĭ făr' de curea:
Scurtată-ĭ viaţa ta!
Al doĭlea am visat
Visaĭ pistólĭle tele!
Sta în cuĭ fără oţele!
Scurtate-s ḑilele tele
Al treĭlea am maĭ visat
Şapte utvane 'ntr'un cĭolpan;
Nu sunt şapte utvane 'ntr'un cĭolpan
Şi sunt şapte boĭerĭ de divan.
Al patrulea mĭ-am visat
Şarpe mare cu broasca'n gură,
Nu-ĭ şarpe cu bróscă 'n gură
Ci-ĭ gîdea cu stréngu 'n mână!
Dar Stoĭan ce mi-ş făcea?
Seama vorbiĭ nu o lua
Şi pe cal că încăleca,
Trăgea Stoĭan se ducea,
Nevasta rĕmânea, plângea,
Dar nevasta că ḑicea:
— Negotine, Negotine,
Pleacă Stoĭan de la tine,
O să urle câĭniĭ 'n tine!
Dar Stoĭan ce făcea?
La Cladova se ducea,
La naşu-sĕŭ că trăgea,
In pimniţă că-l băga,
Vin din şapte buţiĭ că-ĭ da
Pe Stoĭan că-l îmbĕta;
Macĭuchiţa ĭ-o lua,
Dupĕ buţĭ ĭ-o arunca;
Pistólĭle i-le lua,
Vin în ĭele că turna;
La Begu că se ducea
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Begule Domnia-ta,
Am adus pe finu Stoĭan,
Legat şi beregat,
Cum e bun de spînzurat.
Dară Begu ce făcea?
Potera c'o trimetea,
Pe crăpătura uşiĭ se uĭta
Si 'n dărăt că se întorcea,
Ca de dracu se feriă.
Dar Begu ce mi-ş făcea?
Treĭ hoţĭ în puşcărie c'avea
Unu e Mărinică din Saĭele,
Avu nişte ḑile rele;
Altu e Marin a luĭ Pandilică,
De tremură puiĭ în pisică,

www.dacoromanica.ro

Mi-a băgat boĭerĭ 'n frică,
Şi unu e Ion Ţiganu,
De mi-ş bate cu tufanu.
La Stoĭan că-ĭ trimetea,
Dar Ion ce mi-ş făcea?
— Iartă-mĭ, Dómne, greşala,
Să dau luĭ Stoĭan palma,
Dór de mĭ-o lungi viaţa!
Palma bicĭ că mĭ-o făcea,
Peste ochĭ că mi-l isbĭa
Stoĭan în picere sărĭa,
Şi din gură că ḑicea:
— F...tu-ĭ crucea şi legea,
Care mĭ a dat palma,
Să ĭ scurtez eŭ viaţa!
Eĭ afară că pleca,
Potera că năvălĭa,
Cu bumbaralele că mi-ş da.
Stoĭenică ce-mĭ făcea?
Punea mâna la pistóle,
Găsea tocurile góle.
Dacă vedea şi vedea,
Cisma din picĭor scotea,
Câte glónţe că venĭa
Tot în cismă sprijinĭa.
Odată se nĕcăjĭa,
Cisma de carîmb lua,
Când odată că mi-ş da,
Sapte-spre-ce dobora,
Cisma din carîmb sărĭa.
Dosu la un gard că da,
Să mi-ş scótă d'o proptĭa,
Să-şĭ lungĭască viaţa.
Din pămênt că mi-o scotea,
Din cuĭ că nu o putea.
Stoĭan din gură ḑicea:
— Să móră mărturisit,
De popă nespovedit,
Care a 'nfipt proptea 'n pămînt;
Că de scoteam propteaua,
Imĭ lungĭam eŭ vĭaţa!
Mâna pe el că punea
La Begu că-l aducea
Şi la Pasmangiu Aga.
Dar Begu ce făcea?
Luĭ Stoĭan că-ḑicea:
—Bă Stoĭan, n'aĭ fost aşa mare,
Ama numele ţĭ-a fost mare:
N'aĭ fost aşa voĭnic,
Ama, ḑeŭ, de zurbalîc!»
Dar Stoĭan că mi-ĭ ḑicea:
— Begule, Domnia-ta,
Frate, nu mĕ judeca,
Că să fiĭ tu la mâna mea
Oĭ vedea ce ţi-oĭ lucra!
Şi mĕ rog de Domnia-ta,
Să nu me spînzurĭ nóptea,
Să mĕ spînzurĭ, veḑĭ, ḑiua,
Să-mĭ privească raĭaua!
Frunḑuliţă d'un mĕr dulce;
Cântă cucu sus pe cruce,
Pe Stoĭan la streang îl duce,
Frunḑuliţă şi-o lalea,
Pe Stoĭan că-l spînzura
Şi nevasta că-ĭ pica.
Pe picere leşina
Şi din gură că striga
— Stoĭenică, lumea mea,
Lasă-ţĭ fie rĕŭ, nu aşa;
N'ascultaşĭ la vorba mea
Să nu te ducĭ la Cladova!

www.dacoromanica.ro

AGA BĂLĂCEANU

Comunicat de Invĕţătorul Ion Leabu din Şerbăneştiĭ de jos—Oltu — de la lăutarul Gheorghe Balţatu din Şerbăneştĭ.

Supt seninul ceruluĭ,
La poĭana mĕruluĭ,
Intâlnitu s'a întâlnit
Doĭ Domnĭ cu douĕ oştĭ:
O óste mĭ-este nemţéscă.
Vine să ne prăpădéscă;
Vine Aga Bălăceanu,
Care-a părăsit divanu,
Divanul l'a părăsit,
La vitejie a ieşit.
O óste mĭ-este turcéscă,
Este a luĭ Costandin Brân-
[coveanu
C'ala stăpânĭa divanu.
Dar de ce el se certa?
Că Aga Bălăceanu ḑicea
Să facă Bucureştiĭ la Bălacĭ,
Că sunt ziduri începute,
Frate, şi neisprăvite;
Biserica din Bălacĭ
Făcută cu o sută de anĭ,
Inaintea Bucureştĭlor.
Şi Costantin Brâncoveanu,
Şi cu Bucurel cĭobanu,
Ḑicea să facă Bucureştiĭ
Pe Dâmboviţă,
Că e apă de spălat,
Şi câmp mare d'alergat.
Eĭ, frate, nu se 'nvoĭa,
La bătaĭe se lua,
Oastea luĭ Costantin Brân-
[coveanu
Se punea pe oastea luĭ Aga
[Bălăceanu,
D'o tăĭa, d'o potopĭa.
Unde Aga Bălăceanu se uĭta,
Din pridvor că mĭ-ţĭ sărĭa
Şi la cal că mĭ-alerga,
In şépte chingĭ că mi-'l chinga,
Şépte chingĭ, şépte tafture,
Care face paĭ-spre-ḑece,
Şi-ĭ sta inimĭóra rece;
Şi maĭ pune d'o curea,
Să nu caḑă unde-va.
Unde 'n óste că intra,
Nu mĭ-o taĭe cum se taĭe,
Şi mĭ-o taĭe tot grâneşte
Şi o grămădeşte clăĭeşte.
Unde Costandin Brâncoveanu
[vedea
Cum óstea luĭ se 'mpuţina,
Mâna la gură punea,
Cu pumniĭ 'n pĭept se bătea:
— Sĕrăcuţ de maĭca mea,
Că mĭ-a prăpădit óstea,
F...tu-ĭ crucea mâne-sa!
Pristav, nene, că punea,
Treĭ ḑile, treĭ nopţĭ striga:
— Care, frate, s'o afla,
Şi, nene, s'o adevĕra,
Ca să taĭe p'acesta,
Iĭ dăruesc Domnia,
Domnia şi moşia,
Ca să taĭe p'acesta,
Că mĭ-a prăpădit óstea!
Nimenea nu se afla,
Fără cât că se găsĭa
Săvaĭ, Căpitan Costin,
Al Bălăceanuluĭ fin.
La Costandin Brâncoveanu
[mergea
Şi din gură-ĭ cuvênta:
— Costandine Brâncovene,
Imĭ dăruieştĭ moşia,
Moşia şi Domnĭa,
Ca să 'mĭ taĭ eŭ năşia?
Că mĭ-e părinte maĭ mare,
Mĭ-a ars focu la spinare,
Frică mĭ-e de luminare!
Unde Costandin Brâncovénu
[c'auḑĭa
In braţe că 'l îmbrăţişa
Şi 'n gură că 'l săruta,
Şi la masă că 'l trăgea,
Mândru înscris, măre, făcea,
Ca să 'ĭ dea el Domnĭa,
Domnia şi moşia.
El la cal că mĭ-alerga,

www.dacoromanica.ro

Şi bine 'n chingĭ că 'l strîngea,
Şi 'n óste că mĭ-ş intra.
Unde naşu-sĕŭ că 'l vedea,
El din óste s'alegea,
Şi la câmp, nene, fugĭa.
Şi'n gura mare striga :
— Aştéptă-mĕ, naşule, şi pe mine
Pune'mĭ scară,
Lângă scară
Şi oblânc,
Lângă oblânc,
Unul pe altul să ne păzim,
Să tăĭem, să potopim !
Dar naşu-sĕŭ că'mĭ grăĭa :
— D'aleleĭ, fine Costine,
Te-aş adăsta eŭ pe tine,
Mĭ-e frică de'nşĕlăcĭune.
Că sunt marĭ Domniile,
Mituesc cu pungĭle
Şi daŭ cu moşiile,
Să'şĭ taĭe năşiile !
— Nu te teme, naşule, de mine,
Că-mĭ eştĭ părinte maĭ mare,
Mĭ-aĭ ars focul la spinare,
Frică mĭ-e de lumînare !
De micşor m'aĭ botezat,
De mare m'aĭ cununat,
Treĭ copiĭ mĭ-aĭ creştinat,
Două fete şĭ-un băĭat,
Şi acu vorbeştĭ cu păcat !
Cu cuvêntu-'l înşela
Şi pe el că'l adăsta,
Amêndoĭ s'alătura.
— Naşule, taĭe dumneata mijlócele,
Că să taĭ eŭ mărginele.
Dară Costin ce'mĭ făcea ?
Maĭ în urmă rĕmânea,
Paloş pe mischiŭ trăgea,
Pe lângă el că se da,
La naşu-sĕŭ că trăgea,
Unde cu paloşu da
Lua mâna cu spata
Şi ţicĭoru cu şoldu
Şi ţésta şeleĭ
Şi treĭ feţe de ibâncă
Şi treĭ cóste de la cal.
Resmă paloşu în pămênt
Că intră pênă'n mănuchĭ
Aşa da de nĕcăjit.
Se simţi că l'a tăĭat,
Parc'ă fu de lupĭ mâncat.
Şi da dosul şi fugĭa,
Picĭórele în scărĭ rĕmânea,
In cirlă, mocirlă intra ;
Ş'acolo că se văĭta.
— D'aleleĭ, fine Costine,
Cum mĕ tăĭaş tu pe mine ?
Vino de mă scóte pe mine,
Din acea cirlă mocirlă,
Să te ĭert, fine, pe tine,
Să te arăneştĭ în lume !
Unde la el că mergea
Şi cu paloşu că da,
Tot în naşu-sĕŭ lovĭa
Şi cu paloşu că da,
Frumos capu i-l tăĭa.
In suliţă îl sprijinĭa,
La disagĭ îl aşeda
Şi pe cal că 'ncăleca,
La Costandin Brâncoveanu mergea,
Şi din gură-ĭ cuvênta :
— Brâncovene Costandine,
Dă'mĭ tu mie Domnia,
Domnia şi moşia,
Că mĭ-am tăĭat năşĭa.
Mĭ-a fost părinte maĭ mare,
Mĭ-a ars focul la spinare,
Frică mĭ-e de lumînare !
Costandin Brâncoveanu striga :
— Mă porc de câĭne, liftă rea,
Cine ţie ţĭ-a poruncit
Şi ţie ţĭ a volnĭcit,
Să ţiĭ tu calea Domnĭlor,
Al doĭlea 'mpĕraţĭlor,
Al treĭlea vitejĭlor ?
Mâĭne, poĭmâĭne înainte'mĭ-oĭ ieşi,
Şi pe mine m'oĭ întâlni,
Şi pe mine m'oĭ tăĭa,
Cum aĭ tăĭat năşia ;
Da nu e maĭ bine aşa,
Pênĕ eştĭ la mâna mea,
Să-ţĭ rĕpuĭ eŭ viaţa ?
Chip gĭalâpuluĭ făcea
Şĭ-ĭ dete capu alăturea.
Făcu mórte peste mórte,
Două capete, împreunate.
Tron de céră le făcea,
La 'mpĕrăţie 'ĭ mâna,
De se ducea pomina
Şi aicea şi'n Viena,
D'audĭa Mărĭa Sa
Şi tare se jeluĭa,
Şi cu tótă Nemţĭa,
De-a rĕmas pomîna.
Pe tótă Valahia !

www.dacoromanica.ro

AGA BĂLĂCEANU.

VARIANTĂ PRESCURTATA.

Cules de Chr. N. Ţapu de la bătrânul Burcea din com. Adameştĭ-Teleorman. Partea întâĭa a acestuĭ cântec lipseşte, şi toţĭ lăutariĭ din comuna Adameştĭ, încep acest cântec cu versetul «Brâncoveanu ce făcea ?»

Brâncoveanu ce făcea ?
Stolĭ la Bălăceanu trimetea ;
Bălăcean pe Drăgan chema
Şi din gură-l întreba :
— Ce-o fi asta, fine Drăgane ?
Stolĭ mĭ-a trimes Brâncoveanu,
Nu cum-va pentru bătaĭe,
Saŭ este resvală'n ţară ?
Dară Drăgan răspundea :
— Naşule, dumneata,
Prin Bucureştĭ am trecut,
Multe lifte am văḑut,
Turcĭ şi Nemţĭ şi Tătarĭ
Poloni, Ungurĭ, mustăţĭ marĭ;
La resbel dac-om mergea,
Multe lifte-om tăĭa.
Tu să taĭ în douĕ părţĭ,
Că's prea multe, multe legĭ,
Şi eŭ să taĭ într'o parte,
Ca să am maĭ buuă parte
Duminecă diminéţă,
Cam pe rouĕ cam pe céţă,
In răsăritul de sóre,
Amândoĭ porniră călare ;
La Dumneḑeŭ se rugară,
Şi din gură cuvîntară :
— Dómne, Dómne, ajută-ne,
Ca să venim sănătoşĭ,
Ca doĭ trandafirĭ frumoşĭ !
Drăgan, finu, se ruga :
— Dar'ar Domnu Dumneḑeŭ
Să fie pe gândul mĭeŭ :
Fóĭe verde teĭ frunḑos,
Capul naşuluĭ să-l văḑ jos !
Eĭ la resbel că pleca,
La Bucureştĭ ajungea.
In margine la Colintina
Multă oştire mĭ-era,
Ştiĭ ca frunḑa, ca ĭarba.
Aga Bălăceanu ce făcea ?
Când aşa sodom vedea,
Ochĭanu la ochĭ punea
Peste óste se uĭta
Şi din gură că striga :
— Aleleĭ, Drăgane, fine,
De noĭ acum nu e bine,
Să ne luptăm peste fire,
Cu ăst sodom de oştire!
Bălăceanu ce'mĭ făcea ?
Sus la pĭept mâĭnile punea
Şi luĭ Dumneḑeŭ se ruga :
Dómne, Dómne sfinte,
Ascultă ruga'mĭ ferbinte,
Cum m'aĭ scăpat întâĭa óră,
Scapă-mĕ şi a doua óră !
Drăgan atuncĭ ce făcea ?
El din gură se ruga :
— Fóĭe verde teĭ frunḑos.
Capu naşuluĭ să'l văd jos !
Bălăceanu în oştire intra,
Cu paloşu în ea năvală da
Dară Drăgan ce făcea ?
Sta la margine, se uĭta,
Nu'ĭ venea a-se lupta,
Calu oprit îĭ erea,
De tăiat nimic tăĭa.
Bălăcean la Turcĭ tăĭa,
Pên 'mâĭnele i se 'ncorda
Şi sângele se închega,
Pênă calu-ĭ ostenĭa.
Bălăceanu ce făcea ?
Dacă vedea că ostenĭa,
Finuluĭ Drăgan grăĭa :
— La margine şi acasă ;
Calu mĭ-a ostenit
Şi eŭ am stătut.
Când amândoĭ că fugĭa
Oştirea la gónă-ĭ lua,

www.dacoromanica.ro

Dupĕ eĭ se 'nşiruĭa,
Atuncĭ Drăgan ce făcea?
El odinĭt cum era,
Cu calul înainte fugĭa,
Pe naşu-sĕŭ în urmă 'l lăsa,
Şi 'n Dâmboviţa că 'l băga,
Şi din gură că-ĭ striga:
— Fugĭ, năşicule, nu aşa,
Că ne-a ajuns potera!
Bălăceanu ce 'mĭ făcea?
Cu calu 'n nămol intra,
Şi maĭ rĕŭ se'noroĭa.
Él din gură că striga:
— Saĭ, fine Drăgane,
Calu mi s'a potmolit,
Oştirea m'a cutropit!
Dară Drăgan ce ḑicea?
— Dăsfă-ţĭ, naşule, cămăşile,
Că cămăşile-ţĭ sînt grele,
Nu pătrund glónţele pîn ele.
De cămăşĭ se desfăcea,
Drăgan la el se năpustĭa,
Suliţă'n el c'o băga,
Maţile 'ĭ le vĕrsa;
Pênĕ oştirea sosĭa,
Bălăceanu mort era.
Brâncoveanu ce ḑicea?
— Drăgane să trăĭeştĭ,
Domnia s'o stăpâneştĭ!
Pe Drăgan în scaun îl punea,
Bărbieriĭ că chema,
Bine că mi-l maĭ spăla,
Mi-l rădea, mi-l potrivĭa
Pe braţe, atuncĭ mi-l lua,
Şi'n Domnie-l aşeḑa.
Brâncoveanu luĭ grăĭa:
— Drăgane, Drăgane,
Mare hoţamane,
Cum tu să domneştĭ
Lumea s'o stăpâneştĭ?
Ţĭ-aĭ tăĭat tu năşia,
Dar mĭ-te acum Domnia?
La gealâpĭ el poruncĭa
Capul luĭ Drăgan să-l ĭa.
— Luĭ Drăgan capul să ĭ luaţĭ,
De cât lumea s'o domnéscă,
Trupul luĭ să'ĭ putreḑéscă!
Capu luĭ Drăgan tăĭa
Şi pe el îl îngropa,
La Mânăstirea Domnéscă,
În lume să se pomenéscă!

CÂNTECUL LUI MOCAN-OLEAC

Comunicat de Invĕţătorul Leabu de la lăutarul Gh. Bălţatu, din Şerbăneştĭ (Olt). A se vedea variantele prescurtate «Toderel» în colecţia d-luĭ Bibicescu pag. 276 sqq. No. 335, pag. 279 No. 336 şi pag. 283 No. 283 No. 337 şi colecţia Ulpian «Fata popi Opri» pag. 52, 53.

Sus la Inidióră,
Voĭnicel se 'nsóră,
Voĭnicel Oleac,
De tată sĕrac,
De mamă prădat,
De blagă bogat;
Dumneḑeŭ ĭ-a dat
Ca unuĭ sĕrac.
Blagă ce-ĭ-a dat?
Treĭ turme de oĭ,
Treĭ cireḑĭ de boĭ,
Hergheliĭ de caĭ,
Nouĕ morĭ în vînt,
Nouĕ supt pămînt,
Macină argint;
Mĭere şi cu unt,
Curge pe pămînt;
Ce nu s'a vĕḑut,
Nu s'a pomenit!
Fata de unde-o ĭa?
Fata popiĭ Opri,
Din ţara Moldoviĭ.
Mândră ca a luĭ,
Nu-e a nimănuĭ,
Mândră şi frumósă,
Intre ochĭ mângâĭósă;
Intre gene, între sprincene,
Pică diamant din ele.
Nunta că o isprăvĭa,
Şépte pungĭ de galbenĭ cheltuĭa;]
Lăutarĭ şĭ temnicerĭ,

www.dacoromanica.ro

Ca roua din buruĭenĭ.
Acasă mĭ-o aducea,
Şi la horă o scotea,
Cum e datina,
Şi rînduĭala.
Turcĭĭ mĭ-o vedea,
Turcĭĭ Malagenĭ,
Căĭnĭĭ Giurgiuvenĭ,
Hoţĭĭ Brăilenĭ,
Şi Nicopolenĭ.
Din gură striga:
— F.tu'ĭ mâni-sa,
Mândră ca a luĭ
Nu e-a niměnuĭ,
Mândră şi frumósă,
Intre ochĭ mângâĭósă,
Intre gene, între sprîncene,
Pică diamant din ele!
In vorbă 'l punea,
La bir îl suĭa,
La dajdie domnéscă,
Să mi l sĕrăcéscă.
Pe an ce 'l punea?
Pe an,
Un car de banĭ,
Şi de luuă,
O pungă plină,
Şépte baniţe de făină
Şi-un puĭşor de găină.
Mocanu ce făcea?
Anu că-ĭ venĭa,
Vindea ce 'şĭ avea,
Biru nu 'l plătĭa,
Nicĭ, nu 'l curăţa.
Dator rĕmânea,
Şépte pungĭ de banĭ;
Şépte şi cu şépte
Face patru-spre ḑece,
Stă inimĭóra rece,
Tot nu se plăteşte!
Luĭ îĭ rĕmânea,
D'un cal, d'un cârlan,
De urechĭ cĭulit,
De vine stârcit,
Făcut pe fugit.
Mocan se gândĭa,
— F.tu'ĭ mumă-sa,
Să 'mĭ vînḑ pe maĭca?
O fi cam pĕcat,
Că ea m'a făcut,
Şi ea m'a crescut,
De foc m'a păzit.
Să'mĭ vînḑ pe taĭca?
Taĭca e bĕtrân,
Dă la preţ puţin;
Să'mĭ vînḑ eŭ calu
Ce-o să ĭaŭ pe el?
O mie de leĭ,
Ce să fac cu eĭ?
Să-mĭ vînḑ pe mândra?
Plătesc biruşca
Şi cheltuĭ şi datoria.
Mândro, mândra mea,
Scól de te găteşte
Şi te premeneşte;
Bagă faţa la 'nălbélă,
Buze moĭ de rumenélă
Şi sprîncene din cernélă,
Faţa albă 'n condeĭală
Şi-ţĭ ia iĭe dintr'o mie
Şi rochiţă de cuhnie
Şi brĕŭ lat din Ţaligrad,—
Cotu cincĭ galbenĭ luat —
Şi cu papucĭ de la Turcĭ,
Potcoviţĭ cu cojĭ de nucĭ.
Mândra se gătĭa
Şi se premenĭa,
La târg mergea;
La târgu de florĭ,
Că vin negustorĭ.
Pristav că punea,
Pristavu-nĭ striga:
— Mândră de vînḑare,
Că e biru mare!
El că se plimba,
Nimenĭ nu grăĭa,
Nicĭ că o întreba.
Dar un Turculeţ mititel,
Mititel şi frumuşel,
Şéde 'n dughinel;
Mult mĭ-e frumuşel
Şi mĭ-e ghindeşel,
Sémănă mândra cu el.
— Măĭ, mocane fărtate,
Ce mĭ-aĭ mânecat,
Dis de diminéţă,
Pe roueă pe céţă,
Vreme turburósă
Şi lăcrămiciósă,
Cu mândra de mână?
Saŭ ţĭ-este de dare?
— Mândra mĭ-e de dare
Că e biru mare!
— Dă-te maĭ încóce,
Că mândruţa'mĭ place.
Acolo mergea,
Iĭ lua séma d'a mărunt,
Din creştet pênĕ'n pămînt,
Sprîncenile-ĭ plătesc mult,
Faţa te bagă'n pămînt!

www.dacoromanica.ro

— Măĭ, mocane fărtate,
Asta bună, rea,
Ce să'mĭ cerĭ pe ea?
— Şapte pungĭ de baĭ,
Şépte şi cu şépte
Face paĭspre-ḑece,
Stă inimĭóra rece,
Tot nu se plăteşte!
Turcu c'auḑĭa,
Cheia'n mână lua,
La ladă căta,
Baniĭ că-ĭ lua,
Pe mândr'o plătĭa.
Mocan ce făcea?
Baniĭ că-ĭ lua
In traĭstă-ĭ băga,
La cal se ducea,
Treĭ vorbe ḑicea:
— Vînduĭ ce avuĭ,
Eŭ nu sărăciĭ;
Vînduĭ pe mândra,
Sărac cât lumea
De tată, de mumă,
De fraţĭ, de surorĭ,
Lume făr'de dor!
In cârcĭumă intra,
O oca de vin scotea,
Cu pahare că'mpărţĭa,
Să fie pentru mândra,
Că mĭ-a plărit biruşca
Şi tótă cheltuĭala.
Turcu ce făcea?
Pe mândra o lua,
Iu celăraş intra,
De ţiţe o apuca
Şi mĭ o săruta.
Mândra ce ḑicea?
— Turculeţule,
Imbrihorule,
Frumuşelule,
Las m'oĭ săruta,
Că eŭ sînt a ta,
Că m'aĭ cumpĕrat,
Că mulţĭ banĭ aĭ dat;
Staĭ să ne'ntrebăm
Din ce neam sîntem,
Prea ne semănăm?
Om fi verişorĭ?
Niscaĭ frăţiorĭ?
Lume făr'de dor!
Turcu că'mĭ grăĭa:
— Mândro, mândra mea,
Că eŭ mi-ţĭ sînt
Fecĭoru popiĭ Opri,
Din ţara Moldoviĭ;
Turciĭ m'a robit,
De mic m'a robit,
Şi'n eĭ c'am intrat,
Legea le-am luat,
De nu m'aŭ tăĭat.
Ce mĭ-aŭ dăruit,
Dughénă-am făcut,
De m'am pricopsit.
Mândra c'auḑĭa
Din ochĭ lăcrăma
Şi din gură ḑicea:
— Turculeţule,
Frumuşelule,
Frăţiorule,
Că şi eŭ că sînt
Fata popiĭ Opri,
Din ţara Moldoviĭ
Taica că m'a dat
Dupĕ ăl mocan fărtat,
Prea era bogat;
Şi acum a sărăcit,
Veḑĭ de m'a vîndut.
Turcu c'auḑĭa,
La ea se uĭta,
Hristóve căta,
Bunĭ fraţĭ se găsĭa
De tată, de mumă,
De fraţĭ, de surorĭ,
Lume făr 'de dor!
Turcu se scula,
După mocan se lua,
In cârcĭumă'l găsĭa
Şi din gură ĭ cuvînta:
— Măĭ, mocane, fârtate,
Baniĭ ce ţĭ-am dat,
Te-am împrumutat.
Ca p'un bun cumnat;
Nu mĭ aĭ fost fârtat,
Ci mi-aĭ fost cumnat,
Şi eŭ să-ţĭ maĭ daŭ,
'Ţĭ port cheltuĭala,
Să mergĭ la taĭca
Şi să'ĭ spuĭ de asta!
Mocanu c'auḑĭa,
In picere sărĭa,
In gură'l sĕruta,
Şi bine'ĭ părea.
Acasă mergea
Şĭ bea şi mânca
Şi se'veselĭa.
Turcu ce făcea?
De genunchĭ că'ngenuchĭa,
Mândra scrisóre scria,
La tat-sĕŭ îl mâna.
Cartea că-ĭ vedea,

www.dacoromanica.ro

Slova c'o cunoştea,
Pe ea leşina
Şi el că murĭa.
Mocan îl îngropa,
Blagă-ĭ remânea ;
Mocan o stăpânĭa,
Iar se'nbogăţĭa !

CÂNTECUL LUĬ MOCAN VOINICEL OLEAC.

VARIANTA.

Cules de Chr. N. Ţapu, din gura lăutaruluĭ Dumitru Văleanu-Roşiorii-de-Vede-Teleorman.

Fóĭe verde sălcióră,
Sus la Inidĭóră,
Voĭnicel se 'nsóră,
Voĭnicel Oleac,
De părinţĭ sĕrac,
De blagă bogat.
Dumneḑeŭ ĭ-a dat,
Ca unuĭ sĕrac.
Blagă ce 'şĭ avea ?
Treĭ turme de oĭ,
Treĭ cireḑĭ de boĭ,
Ergheliĭ de caĭ,
Nouĕ morĭ în vînt,
Nouĕ supt pămînt,
Macină argint ;
Mĭere şi cu unt,
Curge pe pămînt.
Şi el mi se 'nsóră
Şi ĭa fata popiĭ Opri,
Din ţara Moldoviĭ.
Fata mĭ-o lua,
Nuntă ca nuntĭa,
Acas' mĭ-o aducea,
La horă o-scotea,
Cum e datina,
Şi rânduĭala.
Pe ĭa mĭ-o vedea,
Turciĭ Malageniĭ,
Câĭniĭ Giurgiuveniĭ,
Oţiĭ Nicopoleniĭ.
Eĭ sĕ nĕcăjĭa,
Eĭ unde mergea ?
La neagră cafea,
Dĕ se căfenĭa;
Cĭubuce-aprindea,
La bir ridica,
La birta domnéscă,
Să mi-l sĕrăcéscă.
Că mândră c'a luĭ,
Nu e a niměruĭ,
Mândră şi frumósă,
Intre ochĭ mângâĭósă;
Intre gene,
Intre sprîncene,
Pică diamant din ele.
Mocan ce 'mĭ făcea ?
Vite ce 'şĭ avea,
Tóte le vindea,
Vindea şi móra,
Birul nu 'l plătĭa.
Că pe an ce da ?
Pĕ an car de banĭ,
Şi dĕ lună,
Pungă plină,
Şépte băniţi de făină,
Şi-un puĭşor de găină.
Şi, el că sĕrăcea,
Dar luĭ ĭĭ rĕmânea,
D'un cal,
D'un cârlan,
Fătat de treĭ anĭ,
De vine stîrcit,
De urechĭ• cĭulit,
Făcut pe fugit.
El că se gândĭa,
— F...tu'ĭ mumă-sa,
Să vinḑ eŭ calul,
Ce-o să ĭaŭ pe el ?
O mie de leĭ.
Ce-o să fac cu eĭ ?
Să vinḑ pe maĭca ?
O fi cam pĕcat,
Că ea m'a scăldat,
Şi că m'a 'nfăşĭat,
Şi m'a legănat,
De foc m'a păzit,
Mare m'a făcut !
Dar să vinḑ pe mândra ?

www.dacoromanica.ro

Plătesc biru, datoria,
Dar sînt sĕrac cât lumea,
Când oĭ vinde pe mândra!
— Mândro, mândruléna mea,
Scólă-te tu, nu şedea,
Şi tu mi-te găteşte,
Şi mi-te premeneşte.
Bagă faţa albă de'nălbĭală,
Buze moĭ de rummenélă,
Sprîncene de 'ncondeĭală.
Şi ĭa ĭĭe
Dintr'o mie
Şi rochiţă de cutie,
Brĕŭ lat din Ţaligrad, —
Cotu cincĭ galbenĭ luat, —
Tot de mine cumpĕrat
Şi cu papucĭ de la Turcĭ,
Potcoviţĭ cu cojĭ de nucĭ;
Că am să te duc,
La têrgu de florĭ,
Că vin negustorĭ.
Pĕ ea c'o lua,
P'ăl cal c'o punea,
La têrg c'o ducea.
Acolo ajungea,
Un zlot că mi şĭ da,
Un pristav punea.
Pristavul striga:
— Mândră de vînḑare,
Că mĭ-e birul mare!
Nimenĭa nu se găsĭa.
Un mic de Turculeţ,
Şéde 'n dughenel,
Vinde bumbăcel,
Samĕmănă mândra cu el.
El că mi-ş venĭa,
La ea se uĭta,
Iĭ lua seama d'amărunt,
Sprîncenile-ĭ plătesc mult,
Faţa mi l băga 'n pămînt!
El din gură striga:
— Mocane, fârtate,
Dă-te maĭ încóce,
Asta bună, rea,
Ce-o să 'mĭ ceĭ pe ea?
— Nouĕ pungĭ de banĭ.
Nouĕ şi cu nouĕ,
Facem opt-spre-ḑece,
Imĭ stă inimĭóra rece!
Turcu c'auḑĭa,
Chiar c'o lua,
La lădiţă alerga,
Cât cerea, atâta ĭĭ da.
Mocan ce făcea?
Banĭĭ că-ĭ lua,
La chimir că-ĭ băga,
In dughén intra;
O oca de vin scotea,
Cu paharu că'mpărţĭa:
— Să fie pentru mândra,
Că mĭ-a plătit biruşca,
Şi tótă datoria.
Dară Turcu ce'mĭ făcea?
Pe mândra c'o lua,
Acas'mĭ-o aducea,
In celărel o băga,
De ţîte o cĭupĭa,
In faţă-o sĕruta
Şi mândra că'mĭ striga:
— Turculeţule,
Mititelule,
Frumuşelule,
Gingăşelule,
Tu las'm'oĭ sĕruta,
Că eŭ sînt a ta,
N'a trecut vremea;
Că mulţĭ banĭ aĭ dat,
De m'aĭ cumpărat.
Dar stăĭ să ne'ntrebăm,
Din ce neam sîntem
Că prea ne semănăm?
Om fi niţĭ-caĭ verişorĭ,
Saŭ niţĭ-caĭ frăţiorĭ?
Turcu c'auḑĭa
Din gură striga:
— Mândro, mândra mea,
Ascultă-mĭ vorba,
Că eŭ că mi-ş sînt
Feciorul popiĭ Opri,
Din ţara Moldoviĭ.
Turciĭ m'a robit,
De mic m'a robit.
In eĭ am intrat,
M'a desbotezat.
Eĭ mĭ-a dăruit,
Eŭ că mĭ-am făcut,
De m'am pricopsit;
Legea le-am luat
De nu m'a tăĭat!
Mândra c'auḑĭa
Papuc din picĭor scotea,
Peste obraz se bătea,
Pĕr galben îşĭ jumulĭa,
Faţa albă 'şĭ sgâriĭa,
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Turculeţule,
Frăţiorule,
Şi eŭ că mi-ş sunt,
Fata popiĭ Opri,
Din ţara Moldoviĭ.

www.dacoromanica.ro

Taĭca că m'a dat,
Dup'ăst mocan fărtat,
Prea erea bogat!
Turcu hristóga 'mĭ căta,
Bunĭ fraţĭ se găsĭa,
De tată, de mun.ă,
Din fraţĭ, din surorĭ,
Lume fără dor!
Turcu ce 'mĭ făcea,
Dupĕ mocan se lua,
Şi 'n dughean că mi-l găsĭa,
Şi din gură că-ĭ striga:
— Mocane, fârtate,
Nu mĭ aĭ fost fârtat,
Ci mĭ-aĭ fost cumnat;
Baniĭ ce ţĭ-am dat,
Eŭ te-am înzestrat,
Ca p'un bun cumnat.
Şi am să-ţĭ maĭ daŭ,
Să-ţĭ port cheltuĭala eŭ,
Să te ducĭ la taĭc'al meŭ.
Mocan îl auḑĭa,
In braţe 'l lua,
Şi mi-l sĕruta.
Turcu îl lua,
Acasă-l ducea,
Mare masă 'ntindea,
Şi bea şi mânca,
Cu el se cinstĭa,
Pe mândra ĭ-o da.
O cărticică 'mĭ scria,
Cu slova cam mărunţĭa,
Mărunţică,
Ca furnica,
La tat-sĕŭ o trimetea.
Tat-sĕŭ c'o vedea,
Slova-ĭ cunoştea,
Din buze şĭoptĭa,
El că 'mĭ leşina,
Sufletu-ĭ ĭeşĭa.
Mocan rĕmânea,
Iar se 'mbogăţĭa!

CÂNTECUL LUI BADU CARCIUMARUL

(Cules din gura lăutarului Ion Stan-Băluică—Mânăstirenĭ-Vâlcea)
Să se compare ca variante «*Badiul*» din colecţ. d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 538 sqq şi cu balada «Badiul» pag. 124—127, din colecţ. d-luĭ V. Alexandri—cu «Badiul Cârciumarul», din brosura d-luĭ N. A. Caranfil, pag. 76—87, şi «Badiul» din colecţia păr. S. Fl. Marian pag. 128—141. Idem Colecţia D-luĭ Vulpian, pag. 21 sqq.

Vine Turciĭ tot-d'aĭurea,
In plaĭurea,
Tot umblând şi ispitind
Şi cu caiĭ nechezând
Şi de Badu'şĭ întrebând:
— Care'ĭ Badu cârcĭumaru,
De ḑiua cârciumăreşte
Şi nóptea măcelăreşte?
Plimbă-mi-se Turciĭ, plimbă
Pe marginea Dunăreĭ;
Aşa Turciĭ se plimba,
Cu treĭ fete se întâlnĭa,
Care la pânză 'nălbĭa
Şi bună ḑiua le da:
— Bună ḑiua fetelor,
— Mulţumescu-vĕ, Domnilor,
Şi maĭ marĭ Pafirilor!
Aşa Turciĭ ce'mĭ grăĭa?
Cu fetele că vorbĭa:
— Fetelor, ca dumnea-vóstră
De mĭ-aţĭ spune în direptate,
Pânzele să se 'nălbéscă,
Ştiĭ ca cóla de hârtie,
Care o ĭeĭ din prăvălie
Şi logofeţiĭ mĭ-o scrie.
De n'aţĭ spune în direptate,
Pânḑele să se cernéscă,
Ca rasa călugăréscă.
Care e Badu cârcĭumaru
De ḑiua cârcĭumăreşte
Şi nóptéa măcelăreşte?
Dar fetele ce'mĭ făcea?
Ele că mi-se 'ntrista,
Pânzele şi-le strângea,
Potecuţa casi'şĭ lua.
Dară Turciĭ ce'mĭ făcea?
Din urmă nu le slăbĭa,
Când în sat s'apropia,
Iar înainte le ĭeşĭa,
In potecă le întâlnĭa

www.dacoromanica.ro

Şi-al doîlea le 'ntreba :
Care'ĭ Badu cârcĭumaru,
De ḑiua cârcĭumăreşte
Şi nóptea măcelăreşte,
Măcelarĭ de Turcĭ d'eĭ marĭ,
Le taĭe capetele
Şi le ĭa haznalele ?
Dar fetele ce'mĭ făcea ?
Tot de frică şi de gróză,
Pe Turcĭ îĭ îndrepta
Şi casele le arăta :
— Turcĭlor, Pafirĭlor,
Vedeţĭ-a casă mititică,
La cea margine de luncă,
Cu ferestrile de sticlă,
Cu porţile zugrăvite,
Pin'năuntru poleite,
Cela Badu cârcĭumaru,
Acilea, măre, că'mĭ şade.
Aşa Turcĭĭ ce'mĭ făcea ?
Iatagane că scotea,
Pe căluşeĭ tăbăra
Şi la Badu că'mĭ mergea.
Porţĭ încuĭate găsĭa,
De treĭ orĭ că mi-l striga,
Nimenea că n'auḑĭa,
Porţile nu descuĭa.
Dară Turcĭĭ ce'mĭ făcea ?
Buzdugane că'mĭ scotea,
Creḑ în pórtă le repeḑĭa,
Porţĭ la părete că'mĭ da;
Turcĭĭ în curte că'mĭ întra,
Drept la grajd că'mĭ trăgea,
Caiĭ la ĭesle punea,
Fîn cu plóĭe că le da,
Sus pe sală se suĭa.
Când la Badu că mergea,
Puţinel uşa'mĭ crăpa
Şi pe Badu nu'mĭ vedea.
Dară Turcĭĭ ce'mĭ făcea ?
Peste Bădulésa da,
La oglindă se găţĭa,
Zulufiĭ şi'ĭ rĕsucĭa,
Bună-ḑiua că mi-ĭ da:
— Bună ḑiua, Bădulésă,
Fată de cârcĭumărésă,
Cu ochiĭ din curvă alésă ;
Pe Badu ce l'aĭ făcut,
Pentru Badu c'am venit ?
De ţĭ-e Badu, creḑĭ, la vie,
Trimete curênd să vie ;
De ţĭ-e Badu, creḑĭ, la cramă,
Trimite, ca să mi-l chiamă ;
De ţĭ e 'n secerat,
Trimite caĭ de olac,
Să mi-l aducă legat !
Bădulésa ce'mĭ ḑicea ?
— Turcĭlor, Pafirĭlor,
Nu mĭ-e Badu în secerat
Şi mĭ-e Badu mort de beat,
C'a bĕut şi s'a 'nbătat.
El, măre, când s'a culcat,
Către mine s'a jurat, —
Eŭ de când l'am luat
Aşa spaimă nu mĭ-a dat :
Că cine l'o deştepta
Frumos capu ĭ-o tăĭa!
Şi el, măre s'a culcat
Cu paloşu pus pe pĭept
Şi mĭ-e frică să-l deştept !
Aşa Turcĭĭ c'auḑĭa
Năvală ca porcĭĭ da,
Peste Badu că intra.
De adormit că mi-l lua,
Cu faţa'n jos că'l punea,
Frumuşel că mi-l lega
Sfîrc cu mâĭnele 'ndărăt ;
Cu frânghie de mătase,
Care e 'npletită 'n şase,
Taĭe carne, razmă'n óse.
Cu vîrsta 'n douĕ-spre-ḑece,
Taĭe carne, pîn os trece.
Şi bine mi-l priponĭa,
Tot de stâlpul coşuluĭ,
In bătaĭa fumuluĭ,
In dogórea foculuĭ,
Unde-ĭ păs voĭniculuĭ.
Mi-l bătea, mi-l chinuĭa,
Care nu se dovedĭa,
Cu latul ĭatanuluĭ,
Tot în lungu trupuluĭ,
Cu sfîrcul sgârbacĭuluĭ,
Pe faţa obrazuluĭ,
Unde-ĭ păs voĭniculuĭ !
Dară Badu ce'mĭ făcea ?
De nevastă se ruga :
— Aleĭ tu soţia mea,
Nu şedea, nu te uĭta,
Cată f....tu'ĭ mumă-sa,
Că mĭ-a scurtat vĭaţa !
Ia maĭ ĭa-ţĭ cheiţele,
Descuĭe lădiţele,
Şi'ţĭ ĭa iĭe
Dintr'o mie,
Rochiţă de citarie
Şi ochĭ negri din colivie,
Sprîncene de condeĭeĭélă,
Buze moĭ de rumenélă ;
Şi brĕŭ lat
De Ţaligrad, —

www.dacoromanica.ro

Cotu şapte galbenĭ luat.
La cămară să'mĭ descuĭ,
Oala de galbenĭ să'mĭ umpli
Şi în casă ca să'mĭ intri.
Când în casă că-ĭ intra,
Te facĭ a împĭedica,
Galbenĭ pe jos a vĕrsa.
Turcĭĭ, când or vedea,
Galbenĭ de jos or aduna
Şi pe mine m'or lăsa.
Ĉată f....tu'ĭ mumă-sa,
Vedea-veĭ ce lĭ-oĭ lucra!
Dară Turcĭĭ ce'mĭ făcea?
La galbenĭ nu se uĭta,
Tot pe Badu 'l canunĭa,
Doĭ la bătaĭe 'ĭ trăgea,
Doĭ la Badu se răstĭa.
Badu nevesti ḑicea:
— Aleĭ tu soţia mea,
Nu şedea nu te uĭta,
Ĉată f....tu'ĭ mumă-sa,
Că mĭ-a scurtat viaţa!
El aşa mĭ-o învĕţa:
— Dragă nevestica mea,
Sumete'ţĭ rochiţa'n brînă
Şi mi-'ţĭ ĭa vedriţa 'n mână
Şi-'ţĭ fă calea la fântână,
Şi vedriţa să mĭ o laşĭ
Pe uliţă să'mĭ apucĭ,
Pe uliţa Driuluĭ,
Driuluĭ,
Codriuluĭ.
In capul de uliţă
Este o mică pimniţă.
Bine séma ca să-ţi ieĭ,
La pimniţă ca să mergĭ,
La feréstră ca să strigĭ.
Este o mică pimniţă;
Are patru-ḑecĭ de uşĭ
Şi cu şapte-ḑecĭ de buţĭ;
Şi pe Niculcea să'l strigĭ.
Ĉ'acilea Niculcea 'mĭ şade,
Cu treĭ fete de'mpĕrat,
Luate de la Ţaligrad,
Tot cu sabĭe le-a luat.
Şi luĭ Niculcea să-ĭ spuĭ,
Să veḑĭ Niculcea ce ḑice?
Când aude, începe a plânge.
Aşa Niculcea auḑĭa,
Uşĭ la părete că'mĭ da,
Pe Bădulésa 'ntreba:
— Cumnată-mea Bădulésa,
De ce-oĭ fi maĭ dat p'acasă?
De când frati-meŭ te-a luat,
Pe la mine n'aĭ maĭ dat,
Dar acuma ce aĭ cătat?
Dar ea, măre, ce'mĭ ḑicea?:
— Eĭ, cumnatu meŭ Niculcea,
Nicĭ acuma nu veniam;
Creḑ, aḑĭ-nópte, la o vreme,
Creḑ, Turcĭĭ că mĭ a sosit,
Pe Badu mi l'a robit.
Şade Badu spânzurat
Tot de stâlpu coşuluĭ,
In bătaĭa fumuluĭ,
In dogórea foculuĭ,
Unde-ĭ păs voĭniculuĭ!
Mi-l bate, mi-l chinueşte,
De nu se dovedeşte,
Cu latul ĭatanuluĭ,
Tot în lungul trupuluĭ,
Cu sfîrcu sgârbacĭuluĭ,
Pe faţa obrazuluĭ,
Unde-ĭ păs voĭniculuĭ!
Şi tu beĭ şi chioteştĭ
Şi de Badu nu'ngrijeştĭ
Şi din pistóle trosneştĭ,
Cu treĭ fete de'mpărat,
Luate de la Ţaligrad,
Tot cu sabia le-aĭ luat!
Dar Niculcea ce'mĭ făcea,
Când aşa că mĭ-auḑĭa?
Acasă mĭ-o trimetea:
— Cumnată-mea Băduleasa,
Ia-ţĭ drumu, te du acasă,
Că mişelu s'a 'mbătat,
D'aĭa Turcĭĭ l'a legat;
Că el de nu se'mbăta,
Pe el Turcĭĭ nu'l lega.
Ea, aşa când mĭ-auḑĭa,
Din picĭóre că'mĭ cădea
Şi pe jos se tăvălĭa,
Mâna 'n cap că mi-ş punea,
Cât apuca, atât rupea.
Niculcea dacă vedea,
Cu inima se 'ntorcea
Şi la ea că se ducea,
De mânecă mĭ o lua
Şi acasă 'mĭ-o trimetea,
Cu guriţa mĭ-o învĕţa:
— Cumnată-mea Bădulésa,
Ia-ţĭ drumu, te du acasă,
Dă maĭ ĭute din picĭor
C'am un puişor de şoim,
L'oĭ deştepta din somn,
Te-oĭ ajunge, te omor!
Tu acasă să te ducĭ,
Eŭ pe urmă c'oĭ veni,
Tot cântând şi chioţând

www.dacoromanica.ro

Şi cu murgu nechezând,
Din buzdugan asvârlind,
Gardurile pologind.
Turcii, măre, or audi
Pe tine te-or ispiti.
Şi tu, măre, să le spui
Că sunt negustor de boi
Şi viu în gazdă la voi,
Că şi voi aveţi doi boi;
C'am vîndut ciredile
Şi-am băut câştigurile:
A băut de s'a 'nbătat,
D'aia face larmă'n sat.
Ea aşa că le spunea,
Dacă Turcii mi-o întreba.
Uite Niculcea sosia,
Turcii 'n casă că intra,
Tot de Badu s'apuca.
Iar Niculce, când venia,
Calu afară că'l lega;
Când în casă că intra,
Spate 'n uşă că punea
Şi bună ziua le da:
— Bună ziua, Turcilor,
Şi mai mari Pafirilor.
De vă e robul de vînzare,
Daţi-mi-l mie 'n parale,
Ori să facem d'o schimbare?
— Aşa Turcii c'audia,
Fórte rău se supăra
Şi ca mai tare spunea:
— Nu ni e robu de vînzare,
Nici că'i robu de schimbare,
Ci ni-e robu de pierdare!
Niculcea, când audia,
Fórte rău se supăra,
Ca mai tare poruncia:
— Cumnată-mea Bădulésa,
Nu şedea, nu te uita,
Şi mai ia-ţi cheitele
Descuie-ţi pimniţele
Scóte-mi o cupă de vin,
Să'nchinăm pe la ai creştini!
O cupă de vin scotea,
In mied casi-o punea.
Luau Turcii şi mi-l gusta,
Fórte bun li se părea.
Iară Turcii ce'mi zicea?
— De Turci şi cu pace rea!
Dar Niculcea 'mi răspundea:
— De Turc şi cupa voi da;
Cine cupa nu mi-o bea
Frumos capu i-oi tăia!
Bea Turcii şi se'mbăta
Şi pe Niculcea 'ntreba;
— Ce măsură cupa să aibă,
Care noi n-om putea bea,
De Turc şi cupa?
Dar Niculcea le spunea:
— O vadră şi cinci oca,
Care bea Badu cu ea,
Vadra Ţaligraduluĭ
Ocaua 'mpăratuluĭ.
Turcii vinu că'mi bea,
De Turc cupa 'şi primia,
Bea Turcii şi se'mbăta
Şi de Badu că'şi uita.
Dar Niculcea ce'mi făcea?
Bine el că'i cunoştea
Şi de loc că se ruga:
— Turcilor,
Boierilor,
Am băut,
Ne-am veselit,
Rându Baduluĭ a venit;
Sloboziţi i mâna dréptă,
Facă'şi crucea creştinéscă,
Să-i dăm un pahar de vin,
Să încerce vinu de bun,
Că şi el o fi creştin!
Dară Turcii ce făcea?
Ei că dacă se'mbăta,
Pe Niculcea 'l asculta,
Iataganele scotea,
Frânghiile le tăia,
Drumu Baduluĭ că-i da;
D'un pahar de vin că'i da,
Badu în mână 'l primia,
Numa buzele uda,
Ca mai tare poruncia,
De frate său se ruga:
— Aleĭ, frate Niculcea,
Mari ţi-a fost puterile,
De mi-ai lungit zilele;
Bate-mi tu marginele
Şi să'mi ţii sorócele,
Să'mi bat eu mijlócele.
Ce de la mine o scăpa,
De la tine să nu scape,
Nici pe gaură de şarpe!
Badu, măre ce'mi făcea?
De năcăjit ce era
Mâna'n pozînar băga,
Mititel paloş scótea
Şi pîn Turci că'mi-l isbia;
De năcăjit ce era
N'avea Badu ce tăia,
Ca pe varză mi-i toca.
Că fu Badu năcăjit,
Răzmă paloşu pin zid,

www.dacoromanica.ro

Scóse brazde ca de plug.
El de Niculcea se ruga:
— Aleĭ frate Niculcea,
Maĭ bine să te păzeştĭ,
Că sunt tare nĕcăjit,
Ochiĭ s'aŭ 'mpoĭejenit
Şi mĭ-e frică că te stric!
Dar Niculcea ce'mĭ făcea?
La Badu că se ducea,
De mână că mi-l lua
Şi-afară că mi-l scotea,
Apă rece că cerea,
Pe ochĭ negriĭ că'l spăla,
Badu că se deştepta,
Drept la graj că se ducea;
Şaua pe negru aşeḍa
Şi la cămară mergea.
Dăsăgeiĭ iĭ lua
Şi de galbenĭ iĭ umplea
Şi pe negru iĭ aşeḍa
Şi la plimbare pleca,
Pe uliţa Driuluĭ,
Driuluĭ,
Codriuluĭ.
Amândoĭ că se plimba
Şi Niculcea mi-ş cânta:
— Vaĭ, fratule,
Badule,
Cum îţĭ arde casile
Şi mi-ţĭ put slăninele!
Dară Badu ce ḍicea?
— Las, fratule, să ardă
Că maĭ am paralele
Şi mi-oĭ face altele;
Marĭ ţi-a fost puterile,
De mi-aĭ lungit ḍilele!

Mĕ plătiĭ cu cântecu
Ca lupu cu urletu,
Când potera mi-l goneşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte.

CÂNTECUL BADULUI.

(VARIANTA).

Cules de D-l Ión Odor de la Ion Pescaru, din Comuna Gura Beliĭ—Prahova.

Umblă Turciĭ tot d'aĭurea,
D'aĭurea prin păduriĭ,
Tot dinumurĭ,
Pĕ drumurĭ.
Dĕ cătat pe cine cată?
Tot pĕ Badu
Cârcĭumaru,
Ḍiua este cârcĭumar,
Nóptea este măcelar,
Măcelaru Turcilor,
Chisagĭu ovreilor.
Iar Turci, că nu'l afla,
Peste casili luĭ că da,
Şi la pórtă se oprea,
Şi din gură întreba,
Pe nevasta
Bădulésa:
— De e Badu'n casă,
Ḍi-ĭ să iésă!
De e 'n têrg,
La carne grasă,
Trimete'l să vie acasă;
De-ĭ în vie,
Ḍi-ĭ să vie!
Bădulésa ce ḍicea?
Ea aşa le rĕspundea:
— Nu e 'n vie;
Ca să vie,
Nicĭ în têrg,
La carne grasă,
Trimes, să vie acasă;
Ci e beat,
Culcat în pat,
Cu paloşu gol pe pĭept,
Şi mĭ-e frică să'l deştept,
Că-ĭ un om cam neînţelept.
Turciĭ dacă auḍĭa,
După caĭ descăleca,
Năvală'n casă că da,
Şi pe Badu îl lega,
Tot de stâlpu hornuluĭ,
In dogórea foculuĭ,
Unde'ĭ păs voĭniculuĭ.
Da Badu ce mi'şĭ ḍicea?
— Dragă Bădulésă,
Tu nevastă-mea,

www.dacoromanica.ro

Ce'mĭ staĭ şi'mĭ priveştĭ?
Turcĭĭ mĕ isprăvesc!
Ia'ţĭ o iĭe,
Dintr'o mie,
Rochiţă portocalie,
Brĕŭ roşu din Ţarigrad, —
Cincĭ galbinĭ cotu luat, —
Şi te fă d'a surcela,
Turcĭĭ sémă a nu'ţĭ băga,
Pênă mi te-ĭ depărta,
La frati-meŭ Niculcea,
C'ăla capu mĭ-o scăpa!
Bădulésa se ducea,
Vorba bine-ĭ asculta,
La Niculcea se ducea.
Niculcea când o vedea,
Sĕ'ntrista, sĕ bucura:
— Ce e dragă cumnată?
— Nu este rĕŭ pentru mine,
Şi nu e nicĭ pentru tine;
Da, îmĭ este de tot rĕŭ,
Pentru Badu, frati-tĕŭ;
Că Turcĭĭ mi l'aŭ legat, —
L'aŭ găsit culcat în pat, —
Tot de stâlpu hornuluĭ,
In dogórea foculuĭ,
Unde-ĭ păs voĭniculuĭ.
Niculcea când audĭa,
Aşa din gură'mĭ grăĭa:
— Ţîn' cumnată în de bea,
Şi mergĭ înaintea mea;
Că eŭ când oiŭ veni,
Din pistóle pârâind
Şi din gură hărăpind
Şi chiuind,
Turcĭĭ când o audĭa,
Pe tine te-o întreba:
— Cine este acela,
De vine aşa?
Tu să le spuĭ lor Juĭ:
Ala-ĭ negustor de boĭ,
Şi trage 'n gazdă la noĭ;
'Şĭ-a vîndut ciredili,
Şi şĭ-a strâns dobêndili,
Şi-acum bea din câştiguri!
Niculcea când sosĭa,
După cal descăleca,
Şi în casă că mergea;
O mână 'n prag că punea,
Cu alta fruntea ştergea.
Aşa cu ochiĭ privĭa,
Şi «Salamonichi» ḑicea,
Da Turcĭĭ nimic nu-ĭ rĕspundea.
Când mâna pe paloş punea,
Nicĭ un Turc nu rĕmânea,
Pe toţĭ grămadă-ĭ făcea,
Pe frati sĕŭ 'l deslega,
Afară că mi-l scotea,
Şi din gură-aşa ḑicea:
— Bădulésă, cumnată,
Scóte ce-aĭ maĭ bun din casă.
Scóte ce-aĭ maĭ scump în casă,
Apoĭ foc caselor punea,
Care pe drum că trecea,
Tot pe Badu'l văĭcărea:
Vaĭ sĕrace Badule,
Cum îţĭ arde casile!
— Las' să arḑă casele:
Să topesc slăninile,
Să curgă unturile!

Ne'nchinăm cu cântecu,
Ca calu bun cu umbletu,
Ca şi lupu cu crângu:
Cât trăĭeşte,
[Liboveşte,
Câte un coteţ, că isbeşte,
Câte-o gâscă jumuleşte,
Câte-un purcel guiceşte,
Vênătoru'l dobîndeşte,
Dă chelea şi sĕ plăteşte.

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL BANULUI

Cules de Christea N. Ţapu, din gura lăutarului Costea Gheorghe, din Săcenĭ-Teleorman

Fóĭe verde murile,
Scos'a Ban plugurile
Pe câmpu Craioveĭ,
Să'mĭ are miriştile,
Să'ntórcă ogórele,
Să'mĭ samene meile,
C'a 'nflămânḑit róbele.
Cerşesc săracele
Pe tóte uliţele,
Cu trăĭstile doldora;
Că umblă prin mahala
Ne-a făcut de mascara,
Rîd boeriĭ în cafenea.
Dară Banu ce'mĭ făcea?
Şi plugul că, şi'l porneĭa,
Mergea rótele turuind
Şi bicele tot plesnind
Şi mânḑile rinchezând.
Dar la plug cine 'mĭ trăgea?
Trage d'albiĭ,
Cu cod'albiĭ;
Inaintea cod'albilor
Trage pegiĭ câte-şĭ patru.
Dar înaintea pegilor,
Trage suriĭ d'amândoĭ,
Se 'ngăduesc ca doĭ boĭ.
Dar caiĭ cine ĭ mâna?
Copilaş d'al Pârvuluĭ,
Finişoru Banuluĭ,
Banuluĭ bogatuluĭ.
Că s'a lăsat de Bănie,
S'a apucat de plugărie;
Că Bănia 'ĭ sĕrăcie
Şi plugăria bogăţie.
Să veḑĭ plugariĭ Banuluĭ,
Ca sfetniciĭ 'mpĕratuluĭ,
Că le staŭ cojócele,
Ca vara ciupercile;
Tot cojóce de Samur,
Cusute cu barbă fir,
Pe pĭept numaĭ trandafir.
Când cătase cam d'o parte,
Cam din-spre sóre rĕsare
Tare 'mĭ vine şi'mĭ soseşte
Băneasa pe-o vălcea,
Demâncare la plug aducea.
Dar ce demâncare aducea?
Găinuşă
In ulceluşă,
Cocoşel
Pe tăĭerel,
Rachiaş
La clondiraş.
Dacă la plug că veneĭa
«Aşte-ḑeŭ» la plug că'mĭ da,
Dar Banul că 'ĭ mulţumeĭa:
— Mulţumesc, Băneasa mea!
Ea din gură că'ĭ ḑicea:
— Bine, Bane dumnea-ta,
Ce te laşĭ tu de Bănie
Te-apucaşĭ de plugărie?
Rîd boĭeriĭ 'n cafenea,
Rîd boĭeriĭ de dumnea-ta,
Că te aĭ lăsat de Bănie,
Te aĭ apucat de plugărie!
Dar Banul ce'mĭ făcea?
El din gură cuvnîta:
— Aoleo, mândruţa mea
Fórte cinstită fuseşĭ,
Grele cuvinte avuseşĭ;
Dar Bănia e sĕrăcie,
Plugăria e bogăţie.
N'aĭ vĕḑut Băneasa mea,
C'a înflămânḑit róbele,
Cerşĭuesc săracele
Pe tóte uliţele,
Cu trăĭstile doldora;
Şi'mĭ umblă prin mahala,
Ne aŭ făcut de mascara,
Rîd boĭeriĭ 'n cafenea!
Dar Băneasa ce'mĭ făcea?
— Frumósă masă 'ĭ întindea,
La un pleop că mĭ-o' ntindea,
Plugarĭ la masă şedea.
Cu pahar cin'le lumĭa?
Să veḑĭ Banul cel bĕtrân,
Cu bărbuţa pên'la brĕŭ,
Cu firea ca de copil,

www.dacoromanica.ro

Cu mintea de om bĕtrân.
Dar Băneasa ce'mĭ făcea ?
Acasă că mi-ş pleca
Şi c'un Turc că se'ndrăgĭa
Şi cu el că se cinstĭa,
Lăutarĭĭ că-ĭ cânta :
Lăutarĭ cu diblele,
Toboşarĭ cu tobele
Şi gornişt cu górnele.
Ea cu Turcu că pleca
Şi pe Ban îl părăsĭa.
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Iată pe Ban că'l vestĭa,
Nevestica Pârvuluĭ,
Finişoru Banuluĭ,
Banuluĭ bogatuluĭ.
Drept la Banu că mergea
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
—Naş Banule, dumnea-ta,
Beĭ şi te 'nveseleştĭ,
De năşica nu 'ngrijeştĭ ;
Pe dumnea-ta te-a lăsat,
Şi cu Medin Paşa a plecat.
Fóĭe verde şi-o lalea,
El aşa când mĭ'auḑĭa,
Fórte tare se 'ntrista,
Pahar din mână'ĭ cădea,
De necăjit ce era.
Dar către Ban imĭ grăĭa
Pârvu, finu Banuluĭ,
Banuluĭ bogatuluĭ,
El din gură cuvînta :
— Naş Banule, dumnea-ta,
Nu purta inimă rea,
Ţĭ-aduc eŭ pe năşica !
Să'mĭ daĭ tu pe suru,
Pe suru nebunu,
Care fuge cu anu
Şi rĕsuflă cu ceasu.
Banu din gură-ĭ grăĭa,
Când auḑĭa pe Pârvu-aşa :
— Măĭ, fine Pârvule,
Cum să'ţĭ daŭ eŭ pe suru ?
Că suru e c'am nebun,
Te duce nóptea făr'de drum,
Făr'de drum, făr'de cărare,
Nóptea pe la haĭmanale,
Şi te-aruncă în ceia ţară.
Dar Pârvu nu înţelegea,
El Banuluĭ rĕspundea :
— Naş Banule, dumnea-ta,
Dă'mĭ mie pe suru,
Pe suru nebunu,
Care fuge cu anu
Şi rĕsuflă cu ceasu,
Măcar de mĭ-o repune capu !
Dară Banu ce făcea ?
Dacă vedea şi vedea,
El pe suru că i-l da,
Pârvu mult se 'nveselĭa;
Frumos şeaua că'mĭ punea.
Il înşela moldoveneşte
Şi mi-l călărea turceşte.
Dară Pârvu ce făcea ?
Cruce la pĭept ridica
Şi pe suru încăleca ;
Cu scara că sdrăncănĭa,
Cu capu de cer ca'l da,
Incepu Pârvu a striga :
— Naş, Banule dumnea-ta,
Ceartă-ţĭ pe suru,
Pe suru nebunu,
Că'mĭ repune capu !
Dară Banu că-ĭ striga :
—Nu ţĭ am spus eŭ, dragă fine,
N'aş avea parte de tine,
Că e suru c'am nebun
Şi te duce făr'de drum,
Făr de drum, făr de cărare,
Nóptea pe la haĭmanale ?
Incepu Banu a striga :
— Dura, dura, surule,
Surule, nebunule,
Lasă-ţĭ nebuniile
Şi tóte drăciile
Şi-apucă-ţĭ drumurile.
Pune buza la pămînt
Şi códa fuĭor în vînt
Şi te pune la pămînt
Şi scóte brazde de plug.
Aşa el că'l asculta :
Punea buza la pămînt
Şi códa fuĭor în vînt
Şi s'aşeḑa la pămnit.
Pârvu pe sur încălica,
După Turc că se lua
Şi pe Turc că'l ajungea.
Când fuse pe la periş,
Puse loc d'a curmezişş.
El din gură că-ĭ striga :
— Naşă, năşicuţa mea,
Ea'ntinde-mĭ d'a mâna a ta,
Ca să-ţĭ maĭ sărut mâna,
Ca să-ţĭ maĭ erţĭ tu greşala.
Dară Naşa ce'mĭ făcea ?
Mâna luĭ că ĭ-o întindea
Şi'n brĕŭ luĭ că ĭ-o arunca,
Pe cal Pârvu că o punea,
Pe Turc că l'ajungea
Şi capul că i-l tăĭa.

www.dacoromanica.ro

Când Turcu ḑicea «aman»,
Il povîrtea dupe cal.
Dară Pârvu ce făcea ?
Ţólele Turculuĭ le lua
Şi el că mi-le'mbrăca.
Celmeaua că ĭ-o lua,
Pârvu în cap c'o punea,
Şi'n dărăt se'napoĭa,
La Banu la plug mergea.
Dacă Banu mi-l vedea
Din gură gróznic striga :
— Băeţĭ, luaţĭ oticele
Şi'nfundaţĭ colnicele,
Că vine Turc Medin Paşa,
A tăĭat pe finu Pârvu,
Acum vine să mĕ taĭe şi pe mine,
F.tu-l în lege de câĭne!
Iar Banu, când îl vedea,
Pe suru ăl mic încălica,
Pîn bascele se'nfunda
Şi'n casă că mi-ş intra
Şi Pârvu că ĭ striga :
— Naş Banule, dumnea-ta,
Staĭ, frate, pênĕ colea,
Că ţĭ-am adus năşica,
Să-ţi dreg inimióra!
Banu din gură striga :
— Sictir, păgân d'acilea,
Că tu eştĭ Turc Medin Paşa,
Aĭ tăĭat pe finu Pârvu
Şi acum vreĭ să mĕ taĭ şi pe mine,
F...te în lege de câĭne!
Dară Pârvu ce'mĭ făcea ?
El aşa, dacă vedea,
De tóte se desbrăca
Şi celmeaua o lepăda,
Cu ţólele luĭ se'mbrăca,
Pe feréstră se uĭta
Şi pe Pârvu îl cunoştea
Şi afară că ĭeşea.
Banu'n faţă 'l săruta
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Fine Pârvule, dumnea-ta,
Fiind-că mĭ-aĭ făcut ăst bine,
Ce bine să'ţĭ fac şi eŭ,
Din mila luĭ D-ḑeŭ ?
Să-ţĭ daŭ viĭ,
Să-ţĭ daŭ moşiĭ,
Saŭ erghelia de la baltă ?
Nu pe tótă, jumĕtate,
Pe cum nu e cu dreptate !
Dară Pârvu că-ĭ ḑicea :
— Naş Banule, dumnea-ta
Să nu'mĭ daĭ viĭ
Să nu'mĭ daĭ moşiĭ,
Să'mĭ daĭ pe suru nebunu,
Care fuge cu anu
Şi rĕsuflă cu ceasu;
Când este pe la periş,
Se pune'n loc d'a curmeziş.
Când Banu că'l auḑĭa :
Puţinel că se'ntrista
Şi din gurăcă-ĭ ḑicea :
— Aĭ, fine fie-ţĭ dăruit,
După cum tu aĭ dorit,
C'a purtat trupşoru meŭ,
Să maĭ pórte şi p'al tĕŭ !

www.dacoromanica.ro

STANISLAV

Spusă de G. Bălțatul lăutar. Auzită de el de la Radu Dârdâială lăutar bătrân și céuș de postă.

Culeș de I. Leabu învețător al com. Șerbănești-Olt și comunicat luĭ Christea N. Țapu.

Sus pe lucĭul Dunărieĭ,
Vine un caic zugrăvit,
Cu postav verde învelit,
Tot de maluri e isbit
Și de tină e stropit.
Dar în caic cine este ?
Sînt cinci-dece de Turcĭ bătrânĭ,
Cu bărbile pân la brĕu,
Cu firea ca de copil.
Mai marele care este ?
— Săvaĭ-Aga al Diuluĭ,
Mustafa de la Baba,
Care le împarte lefeaua.
Imbrihor de la Târgșor,
Că mi'l pórtă binișor.
Și eĭ, frate, că mi-ĭĭ umbla,
Tot din vad în vad,
Și din sat în sat,
Tot întrebând și ispitând
De Stanislav copilu,
Incinge barba cu brâu,
Casapul Ovreilor,
Măcelarul Turcilor.
Caic la margine 'mĭ da,
Fete marĭ frate găsĭa.
Fete marĭ pânze 'nălbind,
Cămășĭ la sóre cosând,
Fete marĭ Beligrădence,
Neveste Țeligrădence.
— Bună ziua fetilor,
Fetilor, nevestilor !
Dĕ mi-ațĭ spune cu dreptate,
Pânzele să se 'nălbéscă,
Știĭ ca cóla de hârtie,
Când o ĭeĭ din prăvălie,
Și logofețiĭ mi-o scrie,
Mai mândru că mĭ-o mângâie.
De mĭ-o-țĭ spune cu strâmbătate,
Panzele să se cernéscă,
Știĭ ca poșul de la gât.
Unde fetile audĭa,
Nevestile înmărmurea.
La cea fată smedișóră,
Cu cosița gălbióră
Și cu semne de vĕrsat,
Ibovnica luĭ Stanislav.
O iubise ș'o lăsase,
Pismă pe dênsnl prinsese :
— Turcilor, Spafiilor,
Pe Stanislav nu l'am vĕdut,
Dar am vĕdut pe mama luĭ [Stanislav,
La cea cămară de pétră,
Spălându-ĭ zăbunile,
Tóte hantiriile,
Vedĭ, de sânge, vedĭ, de Turc,
Și d'o chică de voĭnic
Și de mustață de Frâng.
Unde, nene, că mi'țĭ spală,
Și de pétră mi'ĭ trântește
Și de sânge că se scură,
Dunărea în două mi-o curmă.
Unde Turciĭ c'audĭa,
Năvală la caĭ da,
Ca câiniĭ la zahana,
Și din gură dicea :
— Măĭ, băeți,
Ia măriți voĭ cârmile,
Trageți cu lopețile.
— Hop, odată la lopată,
Să trecem Dunărea îndată !
La muma luĭ Stanislav că [mergea :
— Bună diua, mama mama luĭ [Stanislav.
De eștĭ mama luĭ Stanislav
Să ne fiĭ mamă și nouă,
Nu'l cătăm cu rĕutate,

www.dacoromanica.ro

Ci'l cătăm cu bunătate,
Că'ĭ al nostru, el, bun frate.
Cu el am negustorit,
Cu el am îmbătrânit
Capetile le am împărțit,
Câștigul ne-a mai rămas,
Ca să-l împărțim pe frați.
Nu știŭ de ce foc s'a mâniat
Și caicul, 'șĭ l-a luat,
Pe Dunăre a plecat,
Ochĭ cu dênsul n'am mai dat.
— Turcilor, Spahiilor,
Mai mariĭ Ienicerilor,
Stanislav, măre, că este
P'a cea gârlă,
Ciorogârlă, —
Unde Dunărea se cotește,
Malurile s'asvârlesce,
Pădurea că se răreste, —
Cu caicul priponit,
Cu lănțușul de argint,
Că de teĭ n'a maĭ găsit.
De treĭ dile 'mĭ este bét
Și'n caic 'mĭ este culcat.
Unde Turciĭ c'audĭa,
Năvală la caic da
Și'n caic că se punea
Și la Stanislav mergea
Și la el că se uĭta;
Eĭ dintre eĭ că vorbĭa,
Nu gândĭa, că este bét,
Ci credea că ĭe culcat.
Iar Stanislav se mișca,
Vîntul perișorul că'ĭ bătea;
Unde Turciĭ se uĭta,
Fugĭa ca muerile,
Și țipa ca curvile,
Și'mĭ fugĭa ĭepuresce
Ș 'mĭ săria ogăresce;
Și'șĭ rupea gĭubelile
Și'șĭ perdea pistólile.
Dar Stanislav maĭ avea
O slugă dréptă și înțeléptă,
Și de Dumnedeŭ lăsată,
Pe Neculae Neculcea,
Ce ședea într'un colnic,
Cu pistolul ruginit,
De treĭ lunĭ ne-slobodit.
— Mĕ Turcilor, Păsfiilor,
Ce fugițĭ ca muĭerile
Și țipațĭ ca curvele;
Și'mĭ fugițĭ ĭepurésca
Și vĕ aruncațĭ lupésca
Și rupețĭ gĭubelile
Și pĭerdețĭ pistólile?
Ce voĭ mie 'mĭ dăruițĭ
Să vĕ daŭ pe Stanislav legat,
Să vi'l predaŭ ferecat
Cum e bun de spânzurat?
Unde Turciĭ c'audĭa,
Fesurĭ din cap că lua
Și cu banĭ că le umplea,
Luĭ Neculcea 'ĭ dăruia.
Iar Neculcea ce făcea?
La Stanislav că mergea
Treĭ pumnĭ în cap că'ĭ trântĭa,
Cu șépte ștrénguri că'l lega, —
Șépte ștrénguri de Brașov
Și cincĭ funiĭ de mătase,
Ce l-a răsbit pân la óse.
Pân' la óse că'l răsbĭa
Și el nu se deștepta.
Târâș Turciĭ că'l lua,
Și la Pașa că'l ducea.
Judecata ce'ĭ făcea?
El tot bét, frate, era!
Judecata ce'ĭ făcea?
— Dunărea l'a crescut,
Dunărea l'a hărănit,
Dunărea decĭ să'l mănânce!
Și tot'ĭ maĭ dăruia
Petricica moreĭ,
Din țara Moldoveĭ.
Intre spete ĭ-o lega,
Brâncĭ în Dunăre că'ĭ da.
Treĭ dile și treĭ noptĭ
Dunărea că mi-șĭ urla,
Până la fund că cădea;
Și cu fața în jos cădea
Și cu pétra moreĭ d'asupra.
Raciĭ 'l pișca, raciĭ'l mișca,
Moruniĭ de el se freca
Și el nu se maĭ deștepta!
Dar un rac grozav venĭa
Și de nas că 'l apuca
Și de tare ce'l strângea,
Tocmaĭ atuncĭ se deștepta,
Și din gură așa dicea:
— Cată! f.... mâni-sa!?
Unde sînt eŭ aicea?!
. . . . . .
A! asta-ĭ din Neculcea!
Că Neculcea m'a legat,
Și'n mâna Turcilor m'a dat!
El nițel că se smucĭa,
Puterile 'șĭ aduna,
Din fundul apeĭ pleca
Și treĭ dile cât făcea,
Numaĭ dintre spete clătina
Și în fața apeĭ eșĭa

www.dacoromanica.ro

Cu pétra morĭ d'asupra.
Şi 'n faţa apeĭ dacă eşĭa
Şi începea de a-'mĭ înota,
Cam şerpesce,
Cam broschesce ;
Şi o lua în lungul Dunăreĭ
Până la vadul Brăileĭ.
Când ochiĭ că'şĭ ridica,
Ibovnica luĭ 'ş'o vedea.
Când la apă mi'ţĭ venía
Şi'n gura mare striga,
De'mĭ urla Dunărea :
-- Saĭ, Stăncuţo, soru-mea,
Scóte-mĕ tu d'aicea
Şi mĕ scapă din belea ;
Multă pomană veĭ avea !
Unde Stăncuţa auḑía
Găleţile lepăda,
Dosul la tat-sĕŭ că da:
— Scól tu, taĭcă, nu şedea,
Un negustor s'a înecat ;
Şi sieptru cu galbenĭ
De gât rĕŭ îĭ atârna.
Unde tat-sĕŭ c'auḑía,
Caic şi cuţitul lua ;
Şi lua şi lopata,
La Dunăre c'alerga.
Când în margine ajungea,
Numaĭ capul că'ĭ vedea
Ochiĭ în cap că'ĭ cunoscea :
— Haĭ tu, taĭcă, dragu taĭchi,
Că'ĭ ibovnicul tĕŭ,
Să mănânce capul meŭ !
Ad'la mine caicu şi cuţitu,
Că sunt maĭ iute de mână.
Caic şi cuţitul lua
Şi la Stanislav mergea,
Stréngurile că'ĭ tăĭa
Ş'apoĭ puţin zăbovĭa.
Unde pétra că'ĭ cădea,
Treĭ ḑile şi treĭ nopţĭ
Dunărea tare urla,
Pétra la fund că cădea,
Dunărea se liniscea,
După ce borbociĭ făcea.
Stanislav că'mĭ rĕmânea
Şi'n caic că se punea,
Lopata în mână lua ;
Si necăjit cum era
Numaĭ treĭ lopeţĭ trăgea ;
De şépte paşĭ pe mal
Caicul 'l arunca;
Aşa da de necăjit
Scârţia caicul de pământ.
Stanislav, frate, se găsĭa,
Despuiat în pelea gólă eră.
Şi, ruşine, frate'ĭ era,
El în oraş nu intra.
La margine o biserică era :
In ea, un călugăre cetea.
Stanislav dacă'l vedea,
Numaĭ cu pumnul 'l bătea
Până frate 'l omora.
Ţólile i-le lua
După ce în sémă le lua ;
Stanislav cu ele se'nbrăca,
Pe uliţă se plimba
Şi da pe la cafenea.
Unde Turciĭ că'l vedea :
— Baca, Baca, Ghĭaura !
Cată f.... mâni-sa ! ?
Orĭ-o fi vr'un frăţior,
Orĭ-o fi vr'un verişor,
Că prea'şĭ sémănă cu el !
Uniĭ din eĭ 'şĭ ḑicea :
Baca, Baca, Ghiaura,
Că nĭ-a înviat mortu,
Să ne mănânce capu.
Un călugăr ce trecea
Şi pe uliţă se plimba
Cu Stanislav se întâlnĭa
Şi cu barbă mi-l vedea
Si tare se speria ;
Şi-un paloş că'şĭ cumpĕra
Cincĭ sute de leĭ că da,
Că tare frumos era.
Pe Stanislav dacă'l vedea
Cu glas dulce'ĭ grăĭa :
— Părinte, sfinţia ta !
Că eştĭ, taĭcă, om bĕtrân,
Că cunoştĭ la fer maĭ bun.
Vino încoa, te-apropiază,
Priveşte'l şi'l cercetéză.
Ast paloş l'am cumpărat,
Cincĭ sute de leĭ c'am dat.
Stanislav paloşul'n mână că lua
Şi la el bine privea
Căcĭ el taie 'l cunoscea.
Paloşul al luĭ era,
Şi vîndut de Neculcea.
Stanislav se supĕra
Şi răstit popiĭ ḑicea :
— Călugăre, pĭază rea,
F...ţĭ crucea mâni-ta !
Saŭ te-aĭ lăsat de popie,
Să te-apucĭ de vitejie ?
Să nu'ţĭ fie de cincĭ sute de
[leĭ c'aĭ dat,]
Dar să veḑĭ într'acuĭ mână a
[intrat ?]

www.dacoromanica.ro

Călugăre pómă rea,
'Ngenunche înaintea mea,
Să te spovedesc ceva!
Călugărul ce făcea?
Inaintea luĭ îngenunchĭa
Gândĭa că'ĭ spunea ceva!
Stanislav cu paloşul da,
Frumos capul că'ĭ tăia.
Merge cap ghisdănăsând,
Trupul mătăniĭ făcênd.
Paloşul că mi'l lua
Şi de sânge îl ştergea
Şi în cârpă 'l înfăşura;
Şi mi'l băga în sîn la pĭele,
Tot ca maĭ 'nainte vreme.
D'aci lua têrgul d'alungul,
Pimniţele d'arêndul;
Unde vr'un Turc că găsĭa,
Acolo că mi'l toca.
El pe supt pat că intra
Şi de urechi că 'ĭ scotea
Că pĕr f.... nu'mĭ avea.
Tot têrgu că mi'şĭ umbla
Pe Neculcea nu'l găsĭa.
Dar într'un cap de têrguleţ
Maĭ este o pimniţă mică,
Ia maĭ mult nimica,
Cu cincĭ-ḑecĭ de uşĭ,
Cu o sută de buţĭ,
Tot buţĭ buslagele,
De-o sută de vedre.
Acolo Niculcea că'mĭ era
Cu treĭ fete de împĕrat,
Din oraş din Ţarigrad,—
Cu sabia le a luat.
Una 'l pişcă,
Alta 'l mişcă
Una cu vin 'l stropesce,
Feţişóra 'ĭ rumenesce;
Niculcea bea şi chefueşte,
De Stanislav nu gândesce.
Stanislav în gârliciŭ că mi-ţĭ [şedea,]
Şi pe Neculce că'l vedea,
Sângele 'n el s'aprindea.
O vadră de vin cerea,
De tórte că mĭ-o apuca,
La guriţă mĭ-o punea
Şi pe gât gâl-gâl făcea,
Tocmaĭ în fund că rĕsufla,
Şi de pămînt c'o trântĭa
Şi pusderiĭ o făcea,
De se minuna lumea.
Cârciumărésa-ĭ ḑicea:
— Călugăre, pĭază-rea,
Ce'mĭ spărse şĭ, tu, găléta?
Iar Stanislav mârâia,
Casa de se detuna
Şi toţĭ se cutremura
Şi fiorĭ 'ĭ coprindea
Şi tare se spăĭmânta.
Iar Neculcea de 'l vedea,
Pahar din mână 'ĭ cădea,
Hi! Sărăcuţ de maĭca mea,
Mi s'a scurtat viéţa!
Şi Neculcea se'ngroză.
Stanislav la el intra
Nicĭ o palmă că mi-ĭ da,
Numaĭ d'o mână 'l lua,
Pe uliţă 'n lung mergea,
La Dunăre că'l trăgea,
Ca ĭute morţiĭ să'l dea.
La Dunăre c'ajungea
Şi curând că poruncĭa,
Luĭ Neculcea 'ĭ aducea
Petricica rêşniţeĭ,
Tot din ţara Brăileĭ.
Intre spete ĭ-o lega
Şi începea d'al judeca:
— Haĭ, Niculcea, sluga mea,
Ce rĕŭ, nene, ţi am stricat,
De pe mine maĭ legat,
Şi'n mâna Turcilor m'aĭ dat?
Tótă simbria ţi-am dat,
Nicĭ o para n'am mâncat!
Poftim, dacă'aĭ fi voĭnic ca [mine],
Aĭ maĭ eşi p'astă lume,
Să vorbescĭ şi tu cu mine,
Cum vorbesc şi eŭ cu tine.
Şi 'ĭ dă 'n spate un picior
Şi'l aruncă sus în sbor;
Şi'l dă durda la pămînt,
Şi'l aruncă sus 'n vînt.
Şi gâlc, gâlc, valdo-gâlc,
In Dunăre a intrat adânc.
Şi el nu'ĭ ca Stanislav,
Ca să maĭ ésă la mal.
Si Stanislav a plecat,
Iar în pimniţă a intrat,
Şi s'a pus pe chefuit,
Cum nicĭ nu s'a pomenit.
Toţĭ s'aŭ dus, nu se maĭ vede,
Numele nu li se pĭerde.

Maĭ ḑiceţĭ, boĭerĭ, amin!
Că vĕ făcuĭ cântec din plin,
Bacşiş daţĭ la lăutarĭ,

www.dacoromanica.ro

Să'l cântăm la boerĭ marĭ ;
Bacşiş daţĭ şi la cobzarĭ,
Să'l cânte la ḑile marĭ.
C'aşa a fost istoria
Stanislav şi Neculcea,
De se duse pomina
La tótă Valahia !

CANTECUL LUI TANISLAU.

(VARIANTA)

Culésă de Christu N. Ţapu din gura lăutarului Dumitru Văleanu, din Roşiorĭ-de-Vede—Teleorman.

Pe luciul Dunărĭĭ
Vine un caic zugrăvit,
Cu postav verde 'nvĕlit,
Pîn năuntru şicuit.
Tot de Turcĭ mĭ-e îngrămădit,
Tot de Turcĭ d'eĭ bĕtrânĭ,
Cu bărbile pên' la brĕu.
Şi de tină mĭ-e stropit
Şi de malurĭ mĭ-e isbit.
Dar eĭ, frat' unde'l mâna ?
Tot la vale 'n Brăila.
Cam la Vadu Brăilĭĭ,
Cam de din josul schilĭĭ,
Turcĭĭ, frate, se opreaŭ,
Că eĭ, măre, mi-şĭ vedeaŭ
Fete marĭ pânze 'nălbind,
Neveste de câte-un prunc
Cămăşĭ la sóre trăgênd.
Drept la ele se oprĭa
Şi «salamanicu» le da :
— Bună ḑiua, fetilor,
Fetilor, nevestilor,
Voĭ d'aţĭ spune cu dreptate,
Pânzele să se 'nălbească
Ştiĭ ca cóla de hârtie,
Când logofeţiĭ mĭ-o scrie ;
De n'aţĭ spune cu dreptate,
Pânzele să se 'negréscă
Ca rasa călugăréscă
Şi ca poşu de la gât !
Voĭ, frate, nu mĭ-aţĭ vĕḑut
Pe Tanislaŭ copilu,
Incinge barba cu brĕu ?
Cea fetiţă bălăĭóră
Cu codiţa gălbióră
Şi la faţă smedişóră,
Iboinnica luĭ Tanislaŭ, —
O ĭubise şi o lăsase,
Pismă pe dênsul prinsase,
Ea din gură că'mĭ striga :
— Turcilor, Pasfiilor,
Şi maĭ marĭ Nicenilor !
Pe Tanislaŭ nu l'am vĕḑut,
Dar noĭ, frate, c'am vĕḑut
Pe muma luĭ Tanislaŭ,
La cea Caleră de piatră,
Pe Dunăre cocoşată,
Că'ĭ spală zăbunile,
Tóte anteriile,
Tot de sânge de voĭnic
Şi de mustaţă de Frânc.
Unde Turcii c'audĭa :
— Baca, baca, Ghĭaura,
Că ĭ-am aflat, ḑĕŭ, urma,
Ca să'ĭ scurtăm viaţa !
Hop odată,
Hop la lopată,
Să trecem Dunărea 'ndată !
Când acolo că trecea,
Eĭ, frate, că mĭ-o găsĭa
Şi bună ḑiua că'ĭ da :
— Bună ḑiua, muma luĭ Tanislaŭ,
De eştĭ mumă luĭ Tanislaŭ,
Să ne fiĭ şi nouĕ mumă.
Noĭ cu Tanislaŭ am copilărit
Cu el am negustorit,
Nu ştiŭ ce foc s'a mâniat
Caicu şi l'a luat,
Pe Dunăre s'a lăsat,

www.dacoromanica.ro

Ochĭ cu dênsu n'a maĭ dat.
Capetile le-am împărţit,
Câştigul că ne-a rĕmas,
Ca să'l împărţim pe fraţĭ.
Iar femeĭa ca femeĭa, —
Poale lungĭ şi minte scurtă,
Femeĭe nepricepută, —
Turcilor se 'nfăţişa
Şi lor frate le spunea:
— Turcilor, Pasfiilor,
Şi maĭ marĭ Nicenilor!
Unde Dunărea coteşte
Şi malul se asvîrleşte
Şi pădurea se răreşte,
E caicu luĭ Tanislaŭ
Priponit,
Inlănţuit,
Cu lănţuşurĭ de argint,
Că de teĭ n'a maĭ găsit;
Şi el e 'n caic rĕsturnat
De treĭ ḑile s'a 'mbĕtat!
Unde Turciĭ c'auḑĭa,
Eĭ din gură cuvênta:
— Hop odată
La lopată,
Să trecem Dunărea 'ndată.
Baca, baca, Ghĭaura,
I-am aflat noĭ de urma,
Ca să'ĭ scurtăm viaţa!
Când acolo c'ajungea,
De departe se uĭta,
El cu faţa 'n sus dormĭa;
Vêntul că mi-l adia,
Perişoru 'ì cletina.
Unde Turciĭ că vedea,
Fugĭa ca muĭerile,
Rupea anteriile
Şi perdea pistólele.
Iar Neculaĭ Neculcea,
Sluga luĭ Tanislaŭ din dreptate,
In gura mare striga:
— Turcilor, Pasfirilor,
Şi maĭ marĭ Nicenilor,
Ce fugiţĭ ca curvile,
De pĭerdeţĭ pistólele
Şi rupeţĭ anteriile?
Ce voĭ mie 'mĭ dăruiţĭ,
Să vĕ daŭ pe Tanislaŭ
Legat,
Veregat,
Cum e bun de spânzurat?
Unde Turciĭ c'auḑĭa
Fesul din cap îl lua
Şi de rile că 'l umplea,
Luĭ Neculcea 'l dăruĭa.
Dar Neculcea ce'mĭ făcea?
Mâna 'n pozînar băga,
Şapte sforĭ că mi-ş scotea,
Şapte sforĭ de mătase,
Impletite 'n cincĭ şi 'n şase.
Mi-l lega, mi-l verega,
In mâna Turcilor că'l da.
Dar Turciĭ, când mi-l vedea,
La Paş'al lor că mi-l ducea.
Paşa ce judecată-ĭ făcea?
O pietricică-ĭ aducea,
Pietrica moriĭ
Din ţara Moldoviĭ;
Intre spete ĭ-o lega,
La Dunăre că'l ducea,
Şi din gură'l blestema:
— Dunărea că l'a crescut,
Dunărea l'a hărănit,
Dunărea ca să'l mănânce!
Brâncĭ în Dunăre că'ĭ da,
Treĭ ḑile, treĭ nopţĭ urla,
Pânĕ la fund că cădea,
Cu faţa 'n jos că'mĭ cădea.
Raciĭ 'l mişcă,
Raciĭ 'l pişcă,
Moruniĭ de el se frecă,
Tanislaŭ nu se deştéptă.
Venĭa un rac,
Mare rĕscăcărat
Şi de nas că'l apuca,
Cu bucata că'mĭ pleca,
Tocmaĭ atuncĭ se deştepta!
Dar Tanislaŭ ce'mĭ făcea?
— Cată,, f..tu'ĭ mumă-sa,
Asta mĭ-e din Neculcea;
Neculcea că m'a legat,
In mâna Turcilor m'a dat!
Intre spete cletina,
In faţa apiĭ că se da
Şi el, frate, se trăgea,
Cam şerpeşte,
Cam broşteşte,
Pên' la Vadul Brăiliĭ,
Cam de din josul schiliĭ.
Dacă la Vadul Brăiliĭ da,
Voĭchiţa la 'apă 'mĭ venĭa,
Cu vedrile la spinare,
La apşóră ca să'şĭ ĭa.
Tanislaŭ, când se uĭta,
Pe Voĭchiţa mĭ-o vedea,
Şi 'n gura mare 'ĭ striga:
— Ah, Voĭchiţo, lumea mea,
Scóte-mĕ, neĭcă, d'aicea;
Mare pomană'ĭ avea!
Când Voĭca că'l auḑĭa

www.dacoromanica.ro

Şi la el că se uĭta,
Ochiĭ 'n cap îĭ cunoştea;
Dosu la tat' sĕŭ că da
Şi din gură că'ĭ ḑicea:
— Tăĭcuţule, taĭc'al meŭ,
Un negustor s'a 'necat
C'un sipet mare 'ncărcat,
Tot de galbenĭ mĭ-e 'nţesat.
Aĭ, taĭcă, cu caicu şi cuţitu,
Să'ĭ tăĭem noĭ, luĭ, sipetu!
Iar tată-sĕŭ că'mĭ pleca;
Când la Dunăre-ajungea,
Şi când ochiĭ 'şĭ-arunca,
Ochiĭ 'n cap îĭ cunoştea,
Dar el, frate, ce'mĭ ḑicea?
— Ah, Voĭchiţo, fata mea,
Taĭcă, negustoraşul tĕŭ
Oĭ să'mĭ mânce capul meŭ!
Unde Voĭca c'audĭa,
Ea luĭ tată-sĕŭ ḑicea:
— Ado, taĭcă, caicu şi cuţitu,
Să'ĭ tăĭem noĭ, luĭ, sipetu!
Caicu şi cuţitu 'l lua
Şi la Tanislav pleca;
Sforile i-le tăĭa,
Pĭatră 'n Dunăre cădea.
Tanislaŭ ce mi-ş făcea?
Mâna pe caic punea;
Ca o pasĕre sbura,
Şi 'n caic el s'arunca;
Mâna pe lopeţĭ punea,
De treĭ orĭ că mi-şĭ trăgea,
De şépte paşĭ, pe mal l'asvârlĭa
Aşa de necăjit erea!
La tatăl Voĭchiĭ se ducea,
Numaĭ cu pumnu 'l bătea,
Pân ce sufletul 'ĭ ĭeşĭa.
Acolo mort că'l lăsa,
Pe Voĭca în braţe-o lua,
In guriţă o sĕruta,
Ḑiua bună că-şĭ lua.
Pe uliţă c'apuca,
C'un popă că se 'ntâlnĭa,
Cu cisma că mi-l bătea,
Pânĕ sufletu'ĭ ĭeşĭa
Şi de haĭne 'l desbrăca,
Călugăr că se făcea;
Lua têrgul d'alungul
Pimniţile d'arêndul,
Intr'o pimniţă mică,
Mică de nimică,
Cu-o sută opt-ḑecĭ de uşĭ,
Cu-o sută opt-ḑecĭ de buţĭ,
Tóte buţĭ, nene, buzdugene,
Ḑ'o sută cincĭ-ḑecĭ de vedre.
Pe Neculcea că'l gasĭa
Cu treĭ fete de 'mpĕrat,
Luate din Ţaligrad,—
C'am cu hapca le-a luat, —
Bea cu ele dupĕ cap;
Alta 'l mişcă,
Alta 'l pişcă,
Alta cu vin mi-l stropeşte
Feţişóra 'ĭ rumeneşte.
Când Neculcea că'l vedea,
Acolo că'ncremenĭa.
Tanislaŭ că'l judeca:
— A ba, Neculceo, sluga mea,
Ce rĕŭ, fate, ţĭ-am stricat,
De pe mine m'aĭ legat,
In mâna Turcilor m'aĭ dat,
In Dunăre m'a aruncat?!
Sâmbrióra că ţi-am dat,
Nicĭ un ban nu ţi-am mâncat!
Pe fete că le lua
Pe la casele lor le trimitea,
Mâna pe Neculcea punea,
La Dunăre că 'l ducea,
Şi luĭ, frate, 'ĭ dăruĭa:
Pietricica râşniţiĭ,
Din ţara Moldoviĭ.
Intre spete i-o lega,
Brâncĭ în Dunăre că-ĭ da
Şi-aşa din gură-ĭ ḑicea:
— Dacă-ĭ fi şi tu vr'un vitéz,
Să maĭ eşĭ şi tu să vorbeştĭ [cu mine]
Cum vorbesc şi eŭ cu tine,
Bine-oĭ ieşi;
Dacă nu aicĭ te-oĭ handosi!
Şi d'acolo când pleca,
C'un popă că se întâlnĭa,
Un paloş că cumpĕra
Şi luĭ Tanislaŭ îĭ ḑicea:
— Părinte sfinţia ta,
Tu eştĭ călugăr bĕtrân,
Cunoştĭ fierul care-ĭ bun;
Eŭ frate, c'am cumpĕrat
Paloş bun şi lăudat
Cincĭ-sute de leĭ c'am dat.
Când paloşul că'l vedea,
Paloşul şi'l cunoştea,
Mustăcĭoara că-ĭ rîdea,
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— Părinte sfinţia ta,
Ia 'ngenuche 'naintea mea,
Să te spovedesc ce-va.
Când înainte-ĭ îngenuchĭa,
Paloş din teacă trăgea,
Ĭĭ dedea capul cât colea.

www.dacoromanica.ro

Paloşu de sânge 'l ştergea
Şi 'n cârpă 'l înfăşura
Şi 'l băga în sîn la pĭele,
Tot ca maĭ nainte vreme.
Pe o uliţă c'o lua,
Lua têrgul d'a lungul,
Pimniţile d'arêndul.
Când Turcĭĭ că mi-l vedea,
Toţĭ din gură că răcnea :
— Baca, baca, Ghĭaura,
Orĭ o fi vr'un frăţior,
Saŭ, măre, vr'un verişor,
Că prea séměnă cu el ?»
Tanislaŭ că'mĭ pleca,
La maĭcă-sa se ducea,
Caicu că şi 'l lua,
Pe Dunăre că 'mĭ pleca
Şi la Turcĭ că 'mĭ ciopîrţĭa !

CHIRA

Cules de Christea N. Ţapu de la lăutarĭĭ Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcĭĭ şi C. Cobzaru din T.-Jiu. Acest cântec este o variantă a celuĭ din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 643 sqq. şi a celuĭ din colecţia luĭ V. Alexandri pag. 116—119. Veḑĭ şi colecţia d-lui Th. Burada pag. 107—112.

Fóie verde salbă móle,
La vale, la vale,
La vale, la schilă,
Din jos de Brăilă,
Incarcă mi se 'ncarcă
Marfă mi se 'ncarcă :
Nouĕ galaóne,
Douĕ treĭ zandale,
Fir şi ibrişim,
Sculurĭ de mătase,
Parte femeiască,
Că e maĭ bănósă.
Dar cine 'mĭ încarcă,
Şi cine 'mĭ descarcă ?
Arapu buzat,
Negru şi ciudat,
Cu solziĭ pe cap,
Cu mustăţĭ de rac,
Cu solziĭ pe burtă
Parcă sunt de ştiucă.
Unde că'mĭ tuşaşte,
Casa 'mĭ trebusaşte
Unde că 'mĭ strănută,
Rĕĭ câînĭ 'ntărîtă.
Dar maĭ jos, în vale,
Mi-este-o cârciumióră
Şi 'n ea o cârciumărésă,
Mult e mândră şi frumósă.
Chira, Chiralina
Frumósa copilă,
Flóre din grădină.
Când Arapu mi-o vedea,
El mórte că'şĭ făcea,
Din gură 'ĭ grăia :
— Fóie verde şi o zambilă
Chiro, Chiralino,
Frumósă copilă,
Flóre din grădină,
Ia-mĕ tu pe mine,
Că mult ţi-o fi bine.
Eŭ ţie ţi-oĭ face
Zestre cum îţĭ place,
Aşternutul tĕŭ
Parale mărunte,
Pe sêrmă ţeşute ;
Căpătîiul tĕŭ,
Tot para grunjeŭ,
Galbinĭ vineticĭ
Tot de câte cincĭ,
Nu umblă p'aicĭ,
Să schimbĭ, să mănâncĭ.
Şi eŭ ţĭ-oĭ maĭ face,
Cum ţie îţĭ place,
Pe mare, la vale,
Tot d'o vie mare,
Cu araciĭ noĭ,
Cu strugurĭĭ moĭ !
Dară Chira ce'mĭ ḑicea ?
— Avuţia ta
Nu o pociŭ lua,

www.dacoromanica.ro

Nu'mĭ stric legea mea.
Şi de te-aş lua
Pe mine m'oĭ ducea
Peste Nadolie,
Vedea-o-aş pustie!
Pe mine m'ar vedea
Frăţiorĭĭ tĕĭ,
Şerpiĭ Dunăreĭ;
Surorile tele,
Bróşte Dunărele.
Pe min' m'or vedea,
Pe min' m'or mânca!
Că unde s'a vĕḑut
Şi s'a pomenit,
In ţara arăpéscă,
Fată creştinéscă?
Arapu, când auḑĭa,
Mult, frate, se necăjĭa,
Şése oca de vin cerea,
Intr'o ólă le punea,
Dintr'o dată le sorbia.
Arapu că se 'mbĕta,
Altele, el, că'mĭ cerea.
Până Chira că 'mĭ venĭa
Mâna pe ea că punea,
La caic că mĭ-o ducea
In caic el mĭ-o suia;
Drumu Caiculuĭ iĭ da,
Frumos, frate, mĭ-o lega,
Cu pleata din cap
De stâlp de catarg.
Unde mĭ-o săruta,
Fălcile strămuta.
Şi-unde mĭ-o strângea,
Cosiţa că-ĭ frângea.
Iată, măre că'mĭ venĭa
Fraţiĭ Chiralinĭĭ,
Hoţiĭ Brăilĭĭ
Şerpiĭ Dunărĭĭ.
Marfă multă aducea,
Marfă femeiască:
Sculurĭ de mătase
Şi eĭ că'mĭ striga:
— Chiro, Chiralino,
Deschide-ţĭ pórta,
Bagă-ţĭ averea.
Chira nu rĕspunde
Că n'are de unde.
Mă-sa 'nainte le ĭeşea
Şi din gură le ḑicea:
— Dine, Constandine,
Chira nu rĕspunde,
Că n'are de unde;
Pe Chira v'a furat
Arapu buzat.
— Aoleo, maĭ:a mea
Incetează-ţĭ gura
Şi arată cu mâna,
Pe unde s'a dus Chira?
Cu mâna le-arăta,
Pe Dunăre în jos,
Se duce cu folos.
Eĭ ce mi-şĭ făcea?
In caic se punea,
După ea se lua.
Unu cârma că ţinea,
Altu tare că vîslea.
Pe la mieḑ de nópte,
Cu sudorĭ de mórte,
Pe Chira mĭ-o auḑĭa.
Din gură 'mĭ striga:
Chiro, Chiralino,
Frumosă copilo,
Scóte-ţĭ tu cuţitu,
Şi să taĭ erchenu,
Ca să-ajung Arapu,
Să-ĭ tăiem luĭ capu.
— Nu pociŭ, neĭculiţă,
Soro, drăguliţă,
Că el m'a legat
De stâlp de catarg.
Eĭ, când mĭ-auḑĭa,
Buzdugan scotea,
De genuchĭ îl da,
Treĭ pene scotea,
De'l maĭ uşura.
Arap când vedea,
El se spăĭmânta,
In Dunăre sărĭa.
Cine 'mĭ remânea?
Un Turc ciupăcel,
Al draculuĭ mititel,
Se teme Gĭurgĭu de el.
Kira îl învĕţa,
Cotoĭ în ap'arunca
Şi caicu se oprea.
Fraţiĭ Chirĭĭ că 'mĭ venia,
Pe ea, frate, o deslega,
Acasă mĭ-o aducea,
Şi pe ea mĭ-o logodea,
Frumósă nuntă-ĭ făcea,
De nu se maĭ pomenea;
Blagă multă că-ĭ maĭ da,
Tótă lumea se mira!

www.dacoromanica.ro

RĂDIŢA

Comunicat de Invĕţătorul I. Leabu, de la lăutarul Gh. Bălţatu, din Şerbăneşti-Olt.

Frunḑuliţă de secară,
Cât era Beşliiĭ în ţeră,
Purta Rada cosicĭóre,
Taxidite cu parale,
Cu parale turaliĭ
Luate de la Beşliĭ.
Tot de Nemţĭ că s'auḑĭa,
Cosicĭóra lepăda.
Frunḑuliţă treĭ dovlecĭ,
Eşiră Nemţiĭ din Beciŭ,
Se lăsară Nemţiĭ 'n ţeră,
Of! oleo, muchiţă, Dómne!
Frunḑuliţă de năut,
Se-opriră 'n Câmpu-lung.
Frunḑuliţă de doĭ peştĭ,
Trecură pe la Piteştĭ;
Pe la Piteştĭ că trecea
Pe la Popeştĭ s'abătea.
Frunḑuliţă fin cu rouĕ
Trecură prin Rêca-nouĕ;
Pe la Cĭupag că mi-ţĭ da,
Pe la Bălósa trăgea,
De le maĭ spunea ce-va,
De le dregea inima;
Pîn Căldăraru că da,
Drept la Bălacĭ că trăgea,
In Dumbravă tăbăra,
Unde locu le plăcea;
Şapte vacĭ că mi-şĭ tăia,
Cu ocaua că 'mpărţĭa;
Cu ocaua, cu litra,
Cum era casa de grea,
Aşa 'ĭ da şi ocaua.
Treĭ ḑile că mi-ţĭ şedea,
Steagurile ridica,
Tobile că le bătea,
Ordia că mĭ-o pornĭa.
Deteră pe la Bălacĭ
Şi mâncară şépte vacĭ;
Trecură pe la Tecucĭ,
Şi furară şépte curcĭ,
Prin Stoborăştĭ că trăgea,
In deal la Vălenĭ suia,
Şépte viţeĭ că tăia,
In guriţă maĭ lua,
Ca să 'şĭ ţie inima!
Frunḑuliţă de brânduşĭ,
Se vorbĭa nişte mătuşĭ
C'o să vină Nemţiĭ 'n Ruşĭ;
Iar frunḑuliţă de brânduşĭ
Ghinărarĭu trase 'n Ruşĭ.
Frunḑuliţă de pelin,
Şi pe piaţa 'n Mavrodin.
Frunḑuliţă de şaret
Şi Ursariĭ la Peret,
La Beliton sunt Dragonĭ
Prin case că se 'mpărţĭa.
Frunḑuliţă de ardeiŭ,
Tot de casă câte treĭ,
Şi de bordeiŭ câte doĭ.
Toţĭ prin casă se 'mpărţĭa
Numaĭ unul rĕmânea.
Frunḑuliţă de fasule
Rĕmase căprar Vasile,
Umblă icĭ, umblă colea,
Intră 'n cas la Târcolea
Lĭ plăcea, nu-ĭ plăcea casa,
Dar maĭ bine Rădiţa.
Unde Rada că 'l vedea
Şi de spate că 'l ciupea,
Să pue gasda acilea,
Să nu mérgă unde-va.
Numaĭ din ochĭ se uĭta,
Dragoste pe cât făcea.
Unde vedeaĭ pe Rada
Par'că este d'o nuĭa,,
Móre Vasile de ea.
Vasile mult mi-e 'nalt şi subţirel
Par'că-ĭ tras printr'un inel,
Móre Rădiţa de el.
Dar Rădiţa ce făcea?
La surată-sa mergea:
— Surăţică, fată fa,
Frunḑuliţă de fasule,

www.dacoromanica.ro

Iubesc pe căprar Vasile!
Surată-sa că-ĭ ḑicea:
—Nu te fă, Radă, nebună;
C'ala este om de óste,
Mâĭne, poĭmâĭne că plécă,
Remâĭ cu inima sécă!
Rada acasă că venĭa,
Tótă ĭarna că 'l căta,
Cu bucate de mâncare,
Guriță de sĕrutare,
Până 'l dete 'n primă-vară.
O lună și jumĕtate
Se ĭubi cu Rada 'n dreptate.
De la o luñă jumĕtate,
Incepură-a face pĕcate.
In primă-vară ieșĭa,
Ĭĭ sosia d'o cărticea:
De la Maĭoru venĭa,
Să ridice ordia,
S'o ducă în deal la Uda,
Să bată Nicopolea,
Mânca-o-ar pustia
Sînt cu gândul tot la ea!
Când ordinul că pica,
Țesală 'n mână lua,
La Negru 'n grajd că intra
Și pe negru 'l țeseĭa,
Și începea d'a mi-șĭ cânta:
— Of! Rădiță, lumea mea,
Eŭ plec, Radă tu remâĭ,
Cu cin' să te maĭ mângâĭ?!
Cu doru star'ar pustiŭ!
Frunḑuliță d'o răsură,
Rada cóse 'n bătătură,
Unde cântând îl auḑĭa
Cusătura lepăda,
Pîn noroiŭ nu se știa,
Dosu la Vasile da.
Ce-ĭ asta, căprar Vasile,
Eŭ cântând nu te-am vĕḑut,
Nicĭ din buze fluerând?
— Of Rădiță, lumea mea —
Măcar de mi-ĭ blestema —
Mĭ-a sosit d'o cărticea,
Ca să ridic ordia,
S'o duc în deal la Uda,
Să bată Nicopolea,
Mânca-o-ar pustia
Sunt cu gândul tot la ea,
Mânca-o-ar pustia!
Unde Rădița auḑĭa
La inimă c'o seca,
Și umbla Rada nebună,
Tot cu mâna la inimă.
Jale icĭ, jale colea,
Jale la llie 'l mare,
Că 'șĭ ține copila 'n fiare;
Jale la moș Gruia
Că i s'a dus copila.
Avu în casă vr'o ḑece leĭ,
S'a dus copila cu eĭ,
Plângea mătușa de eĭ.
Le era fricĭ de rușine,
Că pleca și ale bĕtrâne.
Iar un Neamț, care pleca
Un fir de pĕr din cosița
Uneĭ fete maĭ cerea.
Ea pe maĭcă-sa o întreba,
Iar măsa din sită că-ĭ da
Și la Neamț că mi-l ducea;
De treĭ orĭ că 'l înoda
Treĭ nodulețe făcea.
Când ordia că pleca,
Sita din cuĭ că sărĭa
Dupĕ ordie să lua,
De se minuna lumea.
Dar Vasile ce ḑicea,
Vasile cu Rădița?
— Hotărăște-mĕ, Rada!
— Ce-o să fac, te-am hotărît,
Puișorule, vaĭ de mine,
Pe Lunĭ, pe Marțĭ sînt la tine!
Și ordia că pleca,
Rădița că remânea.
Frunḑuliță de arnicĭ,
Că ședea 'ntinsă 'n gârlicĭ.
Mă-sa la plug că pleca,
Rădița acas' remânea,
Cu picioru 'n ușă da,
Din balamale sărea;
Unde 'n casă că intra,
Cu picioru 'n ladă da,
Fundurile că-ĭ sărĭa.
Rada 'n ladă că căta.
Scotea șépte iĭ netăluite,
Nicĭ în apă nenălbite.
Lua ia cu nesăpițĭ,
Steteaŭ șerpiĭ 'ncolociți,
Staŭ pe mână 'ngrămădițĭ,
Se ia ómenĭ din minți!
Sticluța că mĭ-o lua,
Și sub brĕŭ că mĭ-o băga
Și Rădița că pleca,
Dupĕ ordie se lua.
Frunḑuliță foĭ de bob,
Cum fuge Rada pe glod,
De se miră d'un norod.
Când fu glodu jumĕtate,
Cu vĕr-sĕŭ Chiriță se întâlnea
Și bună-ḑiua că ĭĭ da;

www.dacoromanica.ro

— Bună ḑiua neĭcă Chiriță.
— Mulțumim, fată Rădiță.
D'aleleĭ, fată Rădiță,
Orĭ te ducĭ dupĕ ordie?
— Nu mĕ duc dupĕ ordie,
Vedea-o-aș, neĭcă, pustie —
Cum, frate o să rĕmâĭ?
Mĕ duc la móră la Zorzolinca,
Că mĭ-a bolnăvit muĭca.
Dacă nu'mĭ credețĭ vorba,
Iată vedețĭ și sticla.
Pe la Copaciŭ cu icóna da
In deal la Plosca ĭeșĭa,
Cu o maiorésă se'ntâlnĭa.
— Bună ḑiua, maĭorésă,
Mulțumescu-țĭ, căprărésă.
Na de la gaĭca o leință
Și mĕ pune în a căruță.
Maĭorésa c'auḑĭa,
In căruță c'o punea.
Dar Rada ce mi-ș făcea?
Incepea Rada d'a cânta.
Dar ce cânticel cânta?
— Fă-mĕ dómne ce m'oĭ face,
Fă-mĕ un puișor de lut
La Vasile 'n așternut!
Tótă nóptea să'l glodesc,
Trupul să nu-ĭ hodinesc;
Fă-mĕ un puĭ de pitulice
La vale pe pușculiță;
Să vĕḑ pușca strălucind
Pe Vasile tot zîmbind,
E fala dupĕ pămînt!
Frunḑuliță de lămâĭe,
Când fu sórele 'n chindie,
Rad'ajunse la ordie.
Umbă icĭ, umblă colea,
Pe Vasile nu'l găsĭa,
Vasile unde era?
La Giurgiu pe la Saĭele,
Sufletel se bate'n pĭele.
Frigurile că'l prindea,
Invĕluit în ipingea,
Tot de dor de Rădița.
Unde la el că mergea
Și la ochĭ că'l desvĕlĭa
Intre sprâncene'l săruta:
— Of, Rădiță, lumea mea,
Bine-aĭ făcut de-aĭ venit,
Parcă eŭ țĭ-am poruncit.
Și de mână c'o lua,
La maĭoru că mergea
Și din gură'ĭ cuvînta:
— Maĭorule, dumneata,
Cunună-mĕ cu Rada,
Că'țĭ năpustesc ordia.
Și mĕ duc la Mavrodin,
De daŭ cu Rumânu bir!
Unde Maĭorul auḑĭa
Frică mare ĭĭ era,
C'o face Vasile așa.
De nuntă că s'apuca.
Bradu cine'l tăĭa?
Unchiaș Cârstea din Saĭele,
Care a murit la Vălcele.
Dar popa care era?
Popa Guic din Uda,
Care a murit în Buta.
Lăutarĭ care era?
Să veḑĭ Gheorghe Duca-da
Și cu Barba Halînga,
Care le cânta nunta,
Cinci sute de leĭ lua.
Treĭ ḑile că mi-ș ședea
După ce se cununa,
Steagurile ridica,
Tobele că le bătea,
De bătaĭe s'apuca.
Dar Turciĭ ce mi-ș făcea?
Cetatea deschisă-o lăsa;
Lăsa vin, lăsa rachiŭ,
Lăsa vin d'ăl Marmaziŭ
Și rachiŭ baș-rachiŭ.
Nemțiĭ peste rachiŭ că da,
Și eĭ măre să'mbăta
Și Turciĭ că năpădĭaŭ,
Ca pe ciupercĭ-ĭ tăiaŭ.
Numa Vasile scăpa,
Vasile și cu Rada.
S'alese un Turculeț mititel;
Cu cojocul, scurticel,
Cu căciulița de jder,
Parcă fu cu dracu 'n el.
Unde cu paloșu da
Pe Vasile că'l tăĭa.
Unde Rădița 'l vedea,
Il săruta în tăĭetură,
Parcă l'ar sĕruta 'n gură.
Turciĭ pe Rada tótă ḑiua o gonĭa
Și pe Rada n'o prindea.
Rada acasă că pleca
In spre casă că fugĭa,
Pe la potropopu da
Și potropopu o vedea:
— Părinte, sfinția sa,
Asta este Rădița
De mĭ-a prăpădit lumea?
Mândră falangă-ĭ gătĭa.
Dară Rada ce făcea?
Ea falanga cum vedea,

www.dacoromanica.ro

La potropop se ruga:
Părinte, sfinţia sa,
—Mâna, póla'ĭ săruta, —
Să mĕ bagĭ într'un bordeĭ,
Să nu mĕ baţĭ în bătătură;
Că sunt streină pe lume
Si rîd curvile de mine.
Unde potropopu audĭa
Luĭ milă 'ĭ se făcea
Şi din gură cuvinta:
— Măĭ diacone Andreĭ,
Bagă pe Rada în fiare,
Să maĭ şédă pîn'diséră.
Popa fiarele 'n mână lua,
La Rădiţa că mergea,
Pólile că'ĭ ridica;
Unde popa că vedea
Picioruşul albişor
Şi pantoful gălbior,
Il lua nişte fiorĭ,
Din tălpĭ până'n supţiorĭ;
Şi la cap d'o şovăĭală,
La mână d'o tremurélă.
Frunḑuliţă d'o rĕsură,
Iĭ căḑu fiarele din mână;
Uĭte-le pe bătătură.
— Părinte, sfinţia sa,
Nu pocĭ băga pe Rada;
Unde la Rada m'am dus,
Pólele d'am ridicat,
Unde eŭ că am vĕḑut
Picĭoruşul albişor
Şi pantoful gălbior,
Mĕ luă nişte fiorĭ,
Din tălpĭ pînă'n supţiorĭ,
Şi la cap d'o şovăĭală,
La mâĭnĭ d'o tremurélă.
Frunḑuliţă d'o răsură,
Căḑu fiarele din mână,
Uĭte-le pe bătătură.
-- Părinte, sfinţia sa,
Asta este Rădiţa,
De mor şi popiĭ de ea.
— Haĭ, diacone Andreĭ,
Bagă pe Rada 'n bordeiŭ,
Nu mĕ veḑĭ tu c'o să pieĭ?
In bordeiŭ că-o băga,
Tótă nóptea bea mânca,
Lăutarĭ că le cânta
Şi chefurĭ bune făcea,
Iar Rădiţa ce ḑicea?
— Duculiţă, Bărbuliţă
Maĭ trageţĭ din cea cordiţă
Trageţĭ din córda subţire,
Mult mi-ardeĭe inima 'n mine,
Tot de căpraru Vasile!
Dacă ḑiuă se făcea,
Potropopu se scula,
Turna apă se spăla,
Mâna 'n pozînar băga,
Un spre-ḑece polĭ că'mĭ da
Şi Rădiţa acas'pleca.
Vasile se prăpădĭa
Şi se duse pomina
Pa tótă Valachia!

www.dacoromanica.ro

RADIŢA

(VARIANTA)

Audit de Chr. N. Ţapu de la lăutaru Ión Bălui din Monastireni—Vâlcea.

Frunduliţă trei dovlecĭ,
Ieşiră Nemţiĭ din Beciŭ,
Nisce Nemţĭ ca nisce smeĭ,
Pórtă căcĭuliţĭ de meĭ
Şi alérgă după femeĭ.
Nemţiĭ din Beciŭ că ieşĭa,
Pi la case-ĭ împărţĭa:
Tot de casă câte şase
Şi de bordeĭ
Câte treĭ.
Numaĭ la Rădiţa doĭ,
Cu căprar Vasile treĭ.
— Frunduliţă treĭ smochine,
Să trăieştĭ căprar Vasile,
Rupseşĭ inima din mine!
Astă iarnă te-am ĭernat,
Cu bucate de mâncare,
Cu trupşor de desmĭerdare,
Cu gură de sĕrutare.
Cum ţĭ-aĭ cale de plecare
Şi mĕ laşĭ de jale mare?
C'oĭ să daŭ în ofticare,
Din pricina dumitale!
Dragă, puişoru meŭ,
Unde te ducĭ, merg şi eŭ!
Las bărbat de cununie
Din mica copilărie,
Vreaŭ să-ţĭ fiŭ soţie ţie!!!
— Măĭ Rădiţă, dumnea ta
Veḍi-ţĭ de căscióra ta,
Nu te pociŭ lua cu mine,
Că mĕ veḍĭ că sînt soldat,
Nu mĕ pot numi bărbat,
Să rĕmâĭ de rîs în sat,
Că eŭ nevastă n'am luat;
Nicĭ nu vreaŭ ca să mĕ 'nsor,
Că am arma într'ajutor
Şi eŭ nu m'am terminat,
Să fiŭ gata de 'nsurat.
La ce să maĭ fac pĕcat,
Să te las fără bărbat,?
Dar Rădiţa ce'mĭ ḍicea:
— Să trăieştĭ, căprar Vasile!
Fie rĕŭ şi pentru mine
Eŭ nu maĭ rĕmân de tine!
Dar maĭoru ce'mĭ făcea?
Pe treĭ rênduri că ĭ punea
Şi odată le comanda;
Arma pe umĕr punea
Şi pe eĭ că mi-ĭ pornea.
Dar Rădiţa ce'mĭ făcea?
Dupĕ ordie se lua
Şi 'n ordie se băga.
Căprar Vasile ce'mĭ făcea?
El cu inima se întorcea,
De manta se desbrăca
Pe Rădiţa mĭ-o îmbrăca,
Arma pe umĕr îĭ da,
Ca un soldat mĭ o făcea.
Unde sta şi tăbăra,
Corturile le aşeḍa.
Căprar Vasile ce'mĭ făcea?
La maĭor că se ducea.
—Aĭ, maiore, dumnea-ta,
Maĭ măreşte-mĭ lefşióra
Că mĭ-e brutu cincĭ parale,
Móre Rădiţa de fóme!
Dar maioru ce'mĭ ḍicea?
—Să trăieştĭ căprar Vasile,
Mi-aĭ vorbit pe rumânie;
Şi eŭ vĕḍ că ţiŭ la tine
Şi te ĭubesc cu dorinţă,
Să'mĭ spuĭ adeverit,
De pe cum şi te-am dorit,
Acum eştĭ căsătorit;
Dacă vreĭ să te angajezĭ
Şi eŭ bine să-ţĭ plătesc,
Tu 'ţĭ-ĭa casă cu chirie

www.dacoromanica.ro

Sus în deal la Piscopie,
Că plăţile 'mĭ rĕmân mie.
Cheltuĭala este a ta,
Iubeşte pe cum oĭ vrea
Şi trăieşte cum oĭ putea.
Dacă nu'ţĭ maĭ place aşa,
Eŭ nu ţi 'n frâng voĭa ta,
Ca să te desnorocesc,
Maĭ bine să mĕ lipsesc.
Şi alta 'n loc să găseşcĭ
Şi de n'oĭ fi tocmaĭ bine,
Ca să semene cu tine,
Oĭ maĭ trage şi necaz.
Şi d'aceia n'am ce'ţĭ face,
Te-ĭ duce şi te-ĭ întórce.
Dacă ţi-eĭ lua séma bine,
Nicĭ eŭ nu mĕ îndur de tine.
— Séma bine că mĭ-am luat'o,
Pe Rădiţa mĭ-am lăsat'o,
Că nu era pentru mine,
Să fiŭ pedepsit pe lume;
Rădiţa a fost învĕţată,
Creḑ că de când a fost şi fată,
Dar acuşa măritată,
Ea nu s'a maĭ stăpînit,
Mulţĭ băeţĭ a păcălit.
Mĕ păcăli şi pe mine,
N'a voit într'o dreptate,
Şi eŭ n'am ce-ĭ face frate!
Să trăiesc cum oĭ putea,
Că eŭ am fost învĕţat,
Să trăiesc nesupĕrat.
La ce să fiŭ supĕrat
Cu fomeĭe cu bărbat?

Mĕ plătiĭ cu cântecu
Ca lupu cu urletu,
Când vênătoru îl goneşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte.
Maĭ daţĭ cu picătura,
Să ude cobzaru gura!

MOŞNÉGUL

Cules de la Anton Cojocaru din Vlădaia—Mehedinţĭ, de *Ión Ionescu, abs. Seminar.* Acest cântec este o variantă a *Moşnégului* din colecţia D-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 616.

Frunḑă verde florĭ de fîn,
Cel moşneag, moşneag bĕtrân,
El din friptă tineréţă
Până 'n dalbă bătrânéţă,
Fiŭ din trup nu s'a născut.
Dar la d'albe bĕtrâneţe
Cu rugăciunĭ s'a rugat,
La posturĭ s'a închinat,
Dumneḑeŭ l'a ascultat
Ş'un fecior a câştigat.
Vinerĭ şi l'a câştigat,
Tot Vinerĭ l'a botezat;
Sâmbătă l'a logodit,
Duminică l'a nunţit.
Şi Lunĭ carte i-a venit
Ferman de la 'mpărăţie,
Ca să'l ia la miliţie,
Să slujască Impăratuluĭ,
In pórta Ţarigraduluĭ.
Când ordinu a picat,
El pe cal a încălecat,
Cu părinţi s'a ertat,
Cu mândra s'a 'ncredinţat,
Să'l adăste nouĕ aĭ,
Nouĕ aĭ şi nouĕ ḑile
Şi d'o vedea că nu vine
Să se mărite prea bine.
— Mândră, mândra mea,
Tot de'aĭ vedea că nu viŭ
Tu să samenĭ busuioc,
Pĕ nouĕ vetre de foc,
Si d'o eşi verde frumos,
Să ştiĭ că sunt sănătos;
D'o eşi negru pălit
Să ştiĭ că m'am prăpădit!
Ia veḑĭ curva ce'a făcut
Nouĕ aĭ că ĭ'a ţinut,
Nouĕ ḑile n'a maĭ vrut;
S'a plecat s'a măritat,
Că ĭ-a plăcut alt băĭat,
Dup'este şépte hotare,
Unde 'şĭ făcea curva cale,
La ḑile de sĕrbătóre.
Iar moşnégul ce făcea?
Intr'o Sfântă Duminecă
Pe când preoţiĭ cetĭa

www.dacoromanica.ro

Săpoiu 'n mână că lua,
Săpoiu și lopata
Și la vie să ducea,
Să sape păragina,
In sfânta Dumineca.
Nu 'mĭ săpa cum să sapă
Și o săpa din vână în vână,
D'o scotea din rădăcină,
S'o asvârlea peste grădină.
Și strugurașiĭ mĭ-atârna.
Sapă cât'ĭ ḑioa mare,
Pân'numaĭ póte de șale;
Să uită pe drum la vale,
La către sóre răsare
Și vede'un voĭnicel călare.
Voĭnicul negru de gândurĭ,
Iar calul alb de drumurĭ.
Venea voĭnic fluerând,
Calu pe nărĭ sforăind
Și din cómă vînt trăgênd.
La cel moșneag ajungea,
Ne-bună ḑioa că'ĭ da,
Că era Dumineca:
— Ne bună ḑioa, moșule,
— Mulțumesc voĭnicule!
— Taĭcă, nu'țĭ este păcat
In Sfânta Dumineca,
Ca să sapĭ păragina?
— Cum stătușĭ de mĕ'ntrebașĭ
Așa și eŭ spune'țĭ-așĭ.
Nu'mĭ este taĭcă păcat,
Că din friptă tinerétă,
Până 'n daibă bătrânétă,
Fiŭ din trup nu mi'am născut;
Dar la d'albe bătrânețe
Un fecior am câștigat,
Vinerĭ mi l'am câștigat,
Tot Vinerĭ l'am botezat;
Sâmbătă l'am logodit,
Dumineca l'am nunțit;
Lunĭ ordin ĭ'a venit
Ordin de la Impărăție,
Ca să'l ia la miliție.
Cum ordinu a picat,
El pĕ cal a încălecat,
Cu părinți s'a ertat,
Nevesti ĭ-a 'ncredințat:
Să'l adăste nouĕ aĭ,
Nouĕ aĭ și nouĕ ḑile
Și d'o vedea că nu vine
Să se mărite prea bine.
Să samene busuĭoc
Pe nouĕ vetre de foc,
D'o eși verde frumos,
Să știe că e sănătos;
D'o eși negru pălit
Să știe că s'a prăpădit.
Ia, veḑĭ, curva ce a făcut?
Nouĕ aĭ că i-a ținut,
Nouĕ ḑile n'a maĭ vrut;
S'a plecat s'a măritat,
Că'ĭ i-a plăcut alt băĭat,
De peste șépte hotare,
Unde 'șĭ făcea curva cale,
La ḑile de sărbătóre.
Și astă-ḑĭ 'ĭ este nunta.
Eŭ de aĭa făcuĭ așa,
Să'mĭ răcoresc inima!
— Ia să facĭ moșule, bine
Să mergĭ D-ta cu mine,
Ca să-ĭ văd și eŭ nunta,
Să mĕ dăruĭ cu ceva.
Eĭ la nuntă să ducea,
Sta la masă nerugat,
Bea paharu ne 'nchinat.
Bea bine se sătura
Și la nuntașĭ poruncea,
S'aducă mirésa'ncoa,
S'o dărue el cu ceva.
Iar, mirésa când venea,
Mâna 'n pozunar punea,
Bagă mâna 'n pozunarĭ
Scóse șépte galbenĭ marĭ.
Iar pe urmă ce făcea?
Inelu din deșt scotea
Inelu de la logodnă,
Făcea la inimă rană!
In pahar că'l arunca
Și miresi 'ĭ da să bea
Ea inelu 'l cunoștea,
Odată tare ofta
Și din gură porucea:
Beți copiĭ vĕ 'nveseliți
Și la mine nu gândiți,
Că eŭ pe cine am dorit,
Iacă'l, frate, c'a venit,
Nu s'a fost maĭ prăpădit!
El de mână că ș'o lua
Și cu ea acas' pleca,
D'un pom verde mĭ'o lega
Și o 'ncepea d'o judeca;
— A ba mândră, mândra mea
F..... crucea și legea,
De ce mi-aĭ făcut așa?
N'ascultaĭ de mumă-mea,
Că nu e femeĭe ra,
Să nu poți trăi cu ea;
Mândră, orĭ de tată-meŭ
Că nu'țĭ maĭ gândea el rĕŭ;
Pedepsite'ar Dumnezeŭ!

www.dacoromanica.ro

După ce mi'o judeca,
Foc de la picĭóre că'ĭ da,
Ardea pîn s'astâmpăra.
El lopata că mĭ'o lua,
Cenuşa ĭ'o vântura,
Ce n'o maĭ primi vîntu,
Mănânce şi pămîntu.
Nicĭ aşa nu se sfârşea
Din ea rugĭ verdĭ că eşea,
Care împedică lumea,
D'a draculuĭ ce era,
Ce nu s'o fi pomenit,
De când lumea pĕ pămint
Şi nicĭ nu s'o pomeni
Cât sóre pe cer va fi !

CANTECUL LUI RADU

Auḑit de la Ghiţă Schiopu din R.-Vâlcea, cules de Ch. N. Ţapu

Fóie verde salbă móle,
De la Bucureştĭ la vale,
La Focşanĭ pe valea mare,
Câte care cu povară
Tóte 'mĭ suie şi 'mĭ pogóră ;
Numaĭ carul Raduluĭ
Nicĭ nu suĭe nicĭ cobóră,
Bate boiĭ de-ĭ omóră.
Fóie verde şi o lalea,
Rădulésa ce 'mĭ ḑicea ?
— Radule, soţia mea,
Nu'mĭ bate bou de cea,
Că e zestrisóra mea,
Care mi-a dat'o maica,
Să m'arînesc eŭ cu ea,
Din copilăria mea !»
Iară Radu ce'mĭ ḑicea ?
— Fóie verde treĭ granate,
Câte drumurĭ lungĭ şi late
Tot de Radu sînt călcate
Şi de care ferecate ;
Numaĭ drumul Giurgĭuluĭ
Şi cu al Calafatuluĭ
Deteĭ boiĭ draculuĭ !
Fóie verde de năut,
Haĭ, puică, la Câmpu-Lung,
Să vĕḑ ćaiĭ cum se vînd
Şi păgubaşu plângênd
Şi hoţiĭ bênd şi mâncând ;
Iar când fu la adălmaş,
N'aveaĭ loc de păgubaş
Şi hoţiĭ bea şi mânca,
Păgubaşiĭ toţĭ plângea
Şi Radu se înveselea.

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI PRISCOVEANU.

Cules de Christea N. Ţapu din gura lăutarului Radu Burcea din Putineĭ (Teleorman).

Flóre verde pĕr uscat,
La Prîscovénu la sfat
Mulţĭ boĭerĭ s'a adunat;
Toţĭ boĭeriĭ tîrguluĭ,
Sfetniciĭ Impĕratuluĭ,
Stâlpiĭ Ţarigraduluĭ.
Dar pe nume cum îĭ chĭamă?
Aga Bălăcénu,
Cu Costantin Brâncovénu,
C'aĭa stăpânĭa Divanul.
Unde aşa, veḑĭ, că şedeaŭ
Intre eĭ se pogodĭaŭ
Şi din gură toţĭ grăiaŭ:
— De când odăĭ turceştĭ s'a făcut
Zarafiĭ s'a pribegit,
Numaĭ ne vine dijmărit,
Dijmărit şi oĭerit,
Pe lume l'am pomenit,
De când eram copil mic.
Dar de ce nu ne maĭ vine?
Că'l rumânaş maĭ bogat
La Turcĭ îmĭ este argat;
Ce rumânaş maĭ deliŭ
La Turcĭ mĭ-este herghelgiŭ;
Ce rumânaş căimacan
La Turcĭ mĭ-este stupar.
Ciuda mare, rĕŭ ne pare,
Că n'ar fi vr'un lucru mare,
Că nevasta maĭ frumósă
La Turcĭ mĭ-este odăiaşă;
Copila cu mărgele
A supus'o la cheiéle;
Scóte vin din pimniţă,
Pênă'n d'alba primăvară,
Fără nicĭ o cheltuială!
Prîscoveanu cel bogat,
Boĭer mare şi aşeḑat
Calcă rar şi năstrăpat.
Dar el, nene, ce striga?
— Sépte boierĭ de ţară,
Să mergem la jăluială,
Să dăm jalbă Impĕratuluĭ,
In pórta Ţarigraduluĭ;
Şi Impĕratu la Domnie
Şi Domnia la 'mpĕrăţie.
Unde-aşa, veḑĭ, că'mĭ auḑĭa
Ceĭ şépte boierĭ se gătĭa,
La Ţarigrad că pornĭa,
In postu Crăciunuluĭ pleca.
Eĭ la Dunăre mergea
Şi'n caic că se urca;
Caicul că mi-l pornĭa,
Pe Dunăre în jos,
Că merge cu folos.
Când la jumătatea postuluĭ era,
Sf. Nicolae pe Dunăre-ĭ prindea.
Prîscoveanu ce'mĭ făcea?
Caicelu că'l oprea
Şi pe el că'l priponĭa
Cu frânghiă de mătase,
Impletite tóte 'n şase.
Pe Dunăre c'ăl oprea,
Şépte crapĭ că'mĭ prindea,
Cu ceafa ca de malac;
Şi el frate că'ĭ gătea.
Pe sf. Niculae-l slujĭa,
C'aşa este datina,
De la Maica Precista.
Unde-aşa, veḑĭ, că'mĭ vedea,
Caicelu că-l pornĭa
Pîn Idirna că mi-şĭ da,
La Ţarigrad ajungea.
Caicelu că'l oprea
Şi pe el că'l priponĭa
Cu frânghiĭ de mătase,
Impletite tóte'n şése.
Ceĭ şépte boerĭ ce'mĭ făcea?
Eĭ din caic jos se da,
Cu ipingele se'mbrăca,
Bicele pe mâinĭ că lua,
Chirigiĭ că se făcea
Pîn Ţarigrad se'mplimba,
Şapte rogojinĭ că'mĭ lua,
Cu bicele le'noda,

www.dacoromanica.ro

La spinare le lua,
In mâna luĭ Prîscovénu le da.
Prîscovénu ce făcea ?
Rogojinele le lua,
Cu catran le cătrănea,
Cu bumbac le bumbăcĭa
Şi cu spirt că le stropĭa ;
In treĭ prăjinĭ le ridica,
Lumînarea c'aprindea,
Foc la rogojinĭ că'mĭ da.
Rogojinele 'mĭ-ardea,
Focu mare se făcea,
Ţarigradu înspăimânta.
Dar Împĕratu ce făcea ?
El prin curte se 'mplimba,
Vedea foc se spăimânta,
Cu mare glas el striga :
— Treĭ copiĭ de la Măria-Sa,
Ce staţĭ voĭ acum aşa ?
Voĭ nu băgaţĭ sama
Că n'am măturat coşurile ?
S'a aprins Ţarigradu
Şi-o să ardem cu totu !
Dar eĭ, nene, ce făcea ?
Din ĭuţélă se scula
Şi Ţarigradul ocolea
Peste cine, veḑĭ, că 'mĭ da ?
Peste Prîscoveanu 'mĭ da,
Unde rogojinile ardea.
D'indărăt pe boierĭ lua,
Ca pe oĭ
Şi ca pe boĭ,
La Împĕrăţie-ĭ ducea.
Când acolo îĭ ducea,
Împĕratu le striga :
— Şépte boĭerĭ de ţară,
Ce păţ mare c'aţĭ vĕḑut,
De la mine c'aţĭ venit ?
Bine v'ar şedea la fiară,
Să vĕ trimet la Ocna Mare,
Să 'mĭ tăiaţĭ ce-va la sare.
Pênă 'n d'alba-ĭ primă vară,
Făr'de nicĭ o cheltuială !
Prîscoveanu ce striga ?
— Să trăieştĭ, Împĕrate luminate,
N'am venit să ne bagĭ la fiare,
Să ne ducĭ la Ocna Mare ;
Ci am venit la jeluĭală
Inaintea Mărieĭ Sale,
Cum judecĭ lumea tòtă
Să ne facĭ nouĕ dreptate !
Dar Împăratu ce striga :
— Ce păţ mare c'aţĭ vĕḑut
De la mine c'aţĭ venit ?
Brâncovénu cel bogat —
Prea mĭ-e un boer aşeḑat —
El nene ce a strigat ?
—Trăieştĭ, Împĕrate luminate,
De când odăĭ turceştĭ că s'a fapt,
Zarafiĭ c'a pribegit,
Creştiniĭ 'mĭ-a sărăcit,
Nu maĭ ne vine dijmărit,
Dijmărit şi oĭerit
Pe lume l'am pomenit.
Dar Împĕratu maĭ striga :
— Măĭ treĭ copiĭ aĭ meĭ, de la Măria Sa,
Acum din iuţélă vĕ sculaţĭ,
Şeile pe caĭ aruncaţĭ.
Car' cu securĭ,
Car' cu topóre,
Să 'mĭ daţĭ foc la foişóre,
De la baltă pênă la Olt,
Judeţele peste tot !
Câte odăĭ turceştĭ 'mĭ era
Pe tòte le dobora
Cu securĭ le dărîma.
Unde aşa, veḑĭ, că'mĭ vedea
Şi foc nene le punea,
Odăile că 'mĭ ardea.
Dară Turciĭ ce 'mĭ făcea ?
Şele pe caĭ că'mĭ punea,
Numaĭ o odaĭe că'mĭ remânea,
Acilea la Ţuţurca,
In gura Ologilor mĭ-era
Şi aia, veḑĭ, remânea.
Dar Turcu atuncĭ ce făcea ?
Póla cu galben umplea
Dinaintea lor ieşĭa.
Dară Turcu ce ḑicea ?
— Treĭ copiĭ de la Măria-Sa,
Luaţĭ galbenĭ cât oţĭ vrea,
Să nu'mĭ fărîmaţĭ odaĭa.
Dar eĭ, nene, ce făcea ?
Din gură Turculuĭ ḑicea :
— Turcule, dumnĭata,
Nu'mĭ trebue vlaga ta ;
Ci fărîmăţĭ odaĭa
Şi plécă în Merchiza.
Unde Turcul că vedea,
Odaĭa şĭ-o fărîma,
Disagiĭ de galbenĭ umplea
Şi pe cal că mi-ĭ punea
Şi de acolo că pleca.
Flóre verde florĭ de nuc,
Suĭ, Mario, în vêrf de nuc,
Să veḑĭ Turciĭ cum se duc.
A venit călărĭ pe măgarĭ,

www.dacoromanica.ro

Acum se duc pe armăsarĭ.
Nu pot se cârmi de banĭ,
Că'n sat nu maĭ e de traĭ
Că ne dă Turciĭ stupaĭ,
Să ieşim cu toţĭ la plaĭ!
Mĕ plătiĭ cu cântecu,
Ca lupu cu urletu;
Carnea o lasă în crâng,
Pĭelea o duce în têrg.
Maĭ îndemnaţĭ, cu ólele,
N'ascultaţĭ, mincĭunile.

CANTEC VÊNATORESC.

Auḑit de la Ión Băluĭ din Monastirenĭ-- Vâlcea, de Chr. N. Ţapu.

Ascultaţĭ, boierĭ, la mine,
Sĕ vĕ spun d'o istorie,
Istoria luĭ Zarpala,
Care a scos lupchiĭ din ţară;
Lupchiĭ urlă de geaba,
Vulpea vêna tot când vrea;
Şi venea şi da cu plasa
Colea prin cocenişte
Să găsiască niţĭ-caĭ gâşte.
La coteţu părăsit,
Şépte găinĭ mĭ-a găsit;
Pe colea la cotîrleaţă,
Să'mĭ găsiască niţĭ-caĭ raţe.
La cireşu dĕrîmat
Mĭ-este un cocoşel roşcat,
Tótă nóptea mĭ-a cântat;
Vulpea'n sus că s'a uĭtat,
Cocoşu jos c'a picat,
Vulpea de grab că l'a luat.
Dar stăpînul cocoşuluĭ
Făcu gură la ăĭ câĭnĭ
Şi luă vulpea la hebet (gónă)
Şi apoĭ pîn pîrlitură
Şi cu toţi îĭ dete gură.
Şi mergând vulpea pe luncă
Se 'ntâlnĭ cu treĭ Oltenĭ,
Să puĭe vulpiĭ hădărăŭ (jijăŭ),
Că prea umblă nóptea rĕŭ
Vine la coteţul meŭ.
Dară unu dintre eĭ
Se gândi se tâlmăci:
— Hădărău l'a pierdut
Şi ea tot rĕŭ a făcuf.
Rupse unu o tîrsînă,
Legă vulpea la o vénă
Şi-ĭ dă drumu prin grădină.
O goni intră prin têrg,
Şi-apucă prin băcănie,
Luă o litră şi o scumpie
Şi un cosac de peşte 'n gură,
Şi apucă pîn prâlitură,
Tótă lumea 'ĭ dete gură.
Ea fu ĭute de picior
Sări valea şi-un pripor (cóstă [de deal)
Şi-a intrat într'o pădure,
Se întâlni cu un vênător:
— Staĭ vulpe că te omor!
Şi ea muĭe din picior.
Vênătorul ce'mĭ făcea!
Arma la ochĭ că mi-ş lua,
Când odată sloboḑĭa,
Şi de loc mĭ-o prăpădea.
Iĭ lua pĭelea şi-o vindea.
Şi o duse la primărie
Şi-ĭ făcu socoteala
Pe câţĭ ómenĭ a stricat,
Câte óre a mâncat?
Luară pĭelea la vînḑare
Şi'mpărţiră din parale.
Unu a rĕmas păgubaş,
N'am ce-ĭ face f....

---

www.dacoromanica.ro

POPA FARCAŞ.

Comunicat luĭ Christeă N. Ţapu de învĕţătorul Leabu, de la lăutarul Gheorghe-Bălţatu din Şerbăneştĭ-Oltu

A se vedea o variantă în scrierile Dl. Odobescu Vol. II Antiquităţĭ din Romanaţĭ, pag. 427.sqq.

D'asupra Coralelor,
In josul măgurilor,
Multe cortuleţe sînt,
Multe sînt,
Mĕrunte sînt.
Maĭ multe de ipîngele,
De buştĭ negre tătărăşĭ,
Unde veḑĭ mi-te 'ngrozeştĭ!
La mijloc de cortuleţe
Este un cort mare rotat,
Cu creştetu nărîmzat,
Cu sforile de bumbac,
Cu ţĕruşiĭ de alamă,
Care nu se bagă în sémă.
In mijlocu cortuluĭ
Şade Domnu Negru-Vodă.
Dar cu el cin' maĭ şedea?
Roşiĭ dupĕ Dâmboviţa,
Albaştriĭ dupĕ Gheorghiţa,
Popa Stoica din Farcaş,
Care sare şapte paşĭ,
Şépte paşĭ, şépte văgaşĭ,
Şi cu Nedea Făcăleţ,
Care sta la rĕsboĭ bĕţ;
Cu Buzeştiĭ câte-şĭ treĭ,
Cu Căpreştiĭ d'amêndoĭ.
Unde bea şi mi-ţĭ mânca
Şi chefu bun că'l făcea,
Lăutarĭ că le cânta.
Când o parte că'şĭ căta,
Grea pulbere s'ardica,
Toţĭ în picere săriă,
La pulbere se uĭta.
Negru Vodă ce făcea?
In picere se scula,
La pulbere se uĭta
Şi din gură cuvînta·
—Măĭ băeţĭ! D'o fi pulbere de vînt
Veḑĭ pe câmp s'o risipi;
D'o fi pulbere de om,
Drept la noĭ c'o 'nemeri;
Şi cu noĭ frate o vorbi.
Nicĭ un ceas că nu trecea,
Cine, nene că sosea?
Sĭ veḑĭ Radu Calomfirescu
P'un cal negru, alb de spume,
Din suliţă vînt făcênd,
Din guriţă tot strigând:
— Mă Buzeştilor, fraţilor,
Căpreştilor, verilor,
Voĭ beţĭ, beţĭ, vĕ 'nveseliţĭ
Şi de Tătarĭ nu gândiţĭ!
Frunzuliţă usturoĭ,
Sînt Tătarĭ 'n sat la noĭ,
A robit pe maĭcă-mea,
De mĭ-a secat inima!
Să veḑĭ albiĭ coconaşĭ
Mi ĭ'a pus pe măgăraşĭ
Şi ĭ-a făcut ţigănaşĭ;
Când a fost ăĭ mititeĭ
I-a luat pin dăsăgeĭ,
S'a dus Tătariĭ cu eĭ!
Veḑĭ mânastirea din deal,
O făcură grajd de caĭ;
Să veḑĭ sfinte icónele,
Că le făcea scăunele,
Şedea cu c... pe ele!
Să veḑĭ pe Domnu Christos,
Că l'a pus cu faţa'n jos;
Iar pe Maica Precista
Şi tócă tutun pe gros.
O făcură d'o tęşghĭa,
De toca tutun pe ea,
De plânge tótă lumea!
Şi mă rog de Dumneata
Să'mĭ daĭ ajutor ce-va
Dar Negru-Vodă ce ḑicea?
Să veḑĭ, Radule,

www.dacoromanica.ro

Calomfirescule,
Că eŭ ajutor ţĭ-aş da,
Roşiĭ dupĕ Dâmboviţa,
Albaştriĭ după Gheorghiţa,
Verdiĭ dupĕ Ialomiţa;
Popa Stoĭca din Fărcaş.
Care sare şépte paşĭ,
Şépte paşĭ, şépte văgaşĭ;
Şi cu Nedea Făcăleţ.
Care stă la rĕsboĭ bĕţ;
Cu Buzeştiĭ câte-şĭ treĭ
Şi cu Căpreştiĭ d'amêndoĭ.
Pe mine nu m'or vedea
Şi maĭ rĕŭ s'o spălmânta,
Geaba de bătaia mea.
Radu Calomfirescu ḑicea:
— Mĕ rog, frate, de Dumneata,
Să'mĭ daĭ ajutor ceva.
El frate că poruncĭa,
Dârjelile că le lua;
Lua dârjelile,
Şi isbea pârlógile;
Să pitea Tătarĭ ca curvile.
Şi pe urmă că-ĭ lua
Bună spaĭmă că le da,
Toţĭ în tóte părţile fugĭa,
Numaĭ cine rĕmânea?
Numaĭ Nedea Făcăleţ,
Care stă la resboiŭ bĕţ. —
Patru uliţe 'şĭ făcea
Şi 'n patru părţĭ că tăia,
Ochĭ de Calomfirescu da,
Calomfirescu striga:
— Nedeo, Nedeo, sluga mea,
Apropie-te lângă mine,
Pune scară
Lângă scară,
Şi dârlog
Lângă dârlog,
Şi oblâng
Lângă oblâng;
Unul pe altul să ne păzim
Să tăĭem, să potopim!
Iar Nedea ce mi-ţĭ striga?
— Păzeşte-te, stăpân, de mine;
Daŭ cu calu peste tine;
Calul mi s'a 'nfierbântat,
Ochĭ s'a 'mpăĭejinat,
Paloşu 'n sânge s'a spurcat,
Să nu te taĭ şi pe tine. —
Când pe tine te-oĭ tăia
In grele pĕcate oĭ intra!
Cu căciulele schimba,
Frate de se cunoştea.
Când fu sórele 'n chindie
Tăĭa Nedea şépte miĭ
Şi Calomfirescu opt miĭ,
Făcură cinsprece miĭ,
Când fu sórele colea,
De Tătarĭ se curăţa
Şi cu Nedea că pleca,
Acasă că se ducea.
Iar Radu Calomfirescu ce făcea?
Sus în case se suĭa,
Şi Nedea jos rĕmânea,
La masă că nu'l poftia,
Şi el bea şi mi-ţĭ mânca,
Popa Stoica că 'l lua
Şi 'n chilie că 'l băga,
Foc în cisme că-ĭ băga
Şi 'l punea de mi-ţĭ juca
Şi de el frate rîdea
Şi jurământ că mi ĭ da:
Când o fi la zurbalîc
Să nu maĭ saie pentru Calomfirescu nimic.
Şapte inşĭ că se înhăĭta,
Sus în case se suĭa,
De la masă că'l lua
Pe Radu Calomfirescu.—
Cisma din picior scotea
Şi cu cisma că'l bătea
Pênă 'n cărîmb rĕmânea
Şi ochĭ că-şĭ arunca
Pe Nedea că mi-l vedea
Şi din gură că-ĭ striga:
— Nedeo, Nedeo, sluga mea!
Ia scóte tu măciuca
Şi dă-mĭ şi mie tórta
Că'mĭ rĕpune viéţa,
F.... curva mâni-sa!
— Haĭ! stăpâne, Dumnéta,
Nu se caută sluga
Numaĭ la zurbalîc,
Se caută şi la cinste; —
Pune sluga lângă tine,
Să vaḑă de tine bine.
Eŭ, frate, te-am ascultat
De grea óste te-am scăpat,—
Tu la masă c'aĭ mâncat
Pe mine nu m'aĭ chemat!
Unde Radu Calomfirescu auḑĭa
La un gard se repeḑĭa
Mâna pe proptea punea,
De treĭ palme din pământ o scotea,
Iar din cuĭ că n'o putea.
In gura mare striga:
— Ia, veḑĭ omul cu.....
Ca grădina cu proptele

www.dacoromanica.ro

Să fie d'afurisit,
De popă nespovedit,
Care o mai pune proptea,
Să mi-o puie din nuia
Scóte om de la belea,
Să nu-i răpui viéţa.
Şi Nedea se repedîa
Şi cu paloşu că da,
Frumos capu că-i tăia
Şi 'n suliţă 'l sprijinîa,
Pe tipsie că'l punea,
La Popa Stoica 'l ducea.
Unde capui că'l vedea,
Tipsia în mână lua
Şi de galbeni c'o umplea
Şi Nedei că i dăruia,
De-a rămas pomina
In tótă Valahia.

DOBRIŞAN

Comunicat de învĕţătorul I. Leabu din com. Şerbăneşti-Olt, — cules de la lăutarul Gh. Bălţatu din acea comună.

Să se compare cântecul de faţa *Dobrişan* din colecţia d-luĭ G. Dem. Theodorescu, pag. 473 sqq. cu Oprişan din colecţia d-luĭ V. Alexandri, pag. 201 — 205. O variantă a acestuia este şi în colecţia d-luĭ Th. T. Burada, pag. 184 — 187. Veḑi încă o variantă în colecţia d-luĭ Vulpian, pag. 43--44.

Din oraş din Bucureştĭ,
La ale case marĭ domneştĭ,
Din curte la Milea ăl Vodă,
Mândră masă mi-este întinsă,
De mulţĭ boierĭ mi-e coprinsă.
Iar la masă ce mănâncă?
Numaĭ ştiucă şi postrungă,
Galbenă de caracudă.—
Unde bea, unde mânca
Şi lăutari le cânta.
Dar în colţu meseĭ
Şéde un tênĕr moldovén,
Păraciu luĭ Dobrişan
— Dómnele, Măria sa,
Domnia ta eştĭ Domn în Bucureştĭ, —
Dobrişan la Stoĭeneştĭ,
Ridică case domneştĭ,
De sĕ vĕd în Bucureştĭ;
Nu's case ca casele,
Ci sunt case din vêrteje
Tot le suie şi le lasă.
Oile luĭ Dobrişan,
Nu sunt oĭ ca oile
Junicĭ ca junicile;
Berbecĭi luĭ Dobrişan
Nu sunt berbecĭ ca berbecĭi,
Ci sunt berbecĭ de-ĕĭ becĭi;
Cu córnele zugrăvite,
Sînt cu lâna cănită.
Din vêrful corniţelor
Câte-o piatră nestimată,
De lumină ţéra tótă.
Cĭobaniĭ luĭ Dobrişan
Nu se pórtă cĭobăneşte
Se pórtă povolniceşte.
Dulăiĭ luĭ Dobrişan
Nu sunt dulăĭ ca dulăiĭ,
Ci sunt zăvozĭ boĭereştĭ,
Unde 'ĭ veḑi mi te 'ngrozeştĭ!
Iar Domnul Milea-Vodă grăia:
— Măĭ, Săvĕr tênĕr moldovén,
Păraciul luĭ Dobrişan,
Tu'l părăşiĭ, tu să 'l aducĭ.
Mândru firman că scria,
Moldoveanu că pleca,
Pe la miedul nopţiĭ,
Cu sudorile morţiĭ
Şi la Dobrişan mergea.
Firman în mână că-ĭ da. —
Când firmanul el citea
De la inimă ofta.
La ciobanĭ că poruncĭa,
Oiţele le pornĭa
Cam cu câiniĭ,
Cam cu cĭobanĭ

www.dacoromanica.ro

Cam cu ardalîcu tot.
Oĭ puţine ce 'şĭ avea,
Fruntea ajunge în Bucureştĭ
Şi códa-ĭ la Stoieneştĭ.
Pe la mieḑul nopţiĭ,
Cu sudoriĭ morţiĭ,
Acolo că ajungea,
Porţile că deschidea,
Mergea fruntea oilor
Pe lumina pietrilor.
Oile 'n curte băga
Iar cĭobaniĭ ce'şĭ făcea ?
Cârlige de aur c'avea,
La feréstră le rĕsma,
Iar cĭobanul ca cĭobanul,
Nu ştie ce e şofranul:
Cârlige l'a feréstră rĕsma,
Ḑiuă în casă se făcea,
Ca sórele strălucea. —
Domnia se deştepta
Şi din gură aşa ḑicea :
— Nu ştiŭ ḑiuă s'a făcut
Saŭ Dobrişan mĭ-a sosit ?
Sórele 'n prânḑ se ridica,
Pĕ Dobrişan, că'l chema
Şi din gură 'l judeca :
— Unde aĭ făcut blaga asta ?
Paloş din técă scotea,
Veḑĭ capul ca să i-l ĭa.
Când o parte că'şĭ căta
O cucie că venĭa
In cucie cine 'mĭ era ?
D'o babă bĕtrână
Cu rochia de lână,
Cu brĕŭ de cămilă. —
Ea'n curte că mi-ş intra,
La Milea-Vodă trăgea,
Douĕ palme că mi-ĭ da :
— Asta e fratele tĕŭ.
Tu eştĭ în Bucureştĭ
Şi el e la Stoeneştĭ.
Hrisóve, nene, căuta
Şi bunĭ fraţĭ că se găsia.
In braţe se sĕruta
Şi amêndoĭ se îmbrăţişa
Şi tare se 'nveselea.
Mândră masă că punea
Şi mi-ţĭ bea şi mi-ţĭ mânca
Şi boieriĭ le ura.
Lăutariĭ le cânta
Şi apoĭ se despărţia,
Dobrişan la Stoieneştĭ,
Milea-Vodă 'n Bucureştĭ. —

DOBRIŞAN
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Dumitru Radu din Comuna Băneasa—Teleorman.

Frunḑuliţă florĭ domneştĭ,
Din oraş din Bucureştĭ,
La ale case marĭ domneştĭ,
Frunḑuliţă florĭ de tisă,
Mare masă mi-este 'ntinsă.
Dar la masă cine 'mĭ şéde ?
Să veḑĭ, Domnul Minea Vodă,
Cu toţĭ boierĭ d'a 'mpreună.
Lângă Domnul Minea Vodă
Şéde-un tînăr moldovean,
Mult mi-e câĭne şi duşman,
La inimă om iclean,
Pîrăşte pe Dobrişan.
— Dómne Mineo Vodă,
Unde s'a vĕḑut
Şi s'a dovedit
Ceriul cu doĭ sorĭ,
Ţară cu doĭ Domnĭ ?
Domnĭa-ta 'n Bucurestĭ,
Dobrişan în Stoĭeneştĭ,
Cu cap n'aĭ să maĭ traieşti.
Oĭle luĭ Dobrişan,
Nu sunt oĭ ca oile,
Ci sunt oĭ stogoşate,
Cu burtele lăsate.
Berbecĭĭ luĭ Dobrişan
Nu sunt berbecĭ ca berbecĭĭ,
Ci sunt berbecĭ, bercĭ

www.dacoromanica.ro

Cu córnele 'ntre melcĭ,
Cu córnele 'mbelcĭugate,
Cam pe spate tot lăsate ;
Din vêrful cornițelor
Câte-o piatră nestimată,
Una plătĭa lumea tótă.
Pe lumina pĭetrilor
Dați porneală oilor,
De simțea de vreme rea
Trage oile la perdea ;
De simția de vreme bună
Trage oile la pășune.
Cĭobanĭĭ luĭ Dobrișan
Nu sínt cĭobanĭ ca cĭobanĭĭ,
Ci sunt boĭerĭ de Divan,
Nu se pórtă cĭobănește,
Ci se pórtă chip domnește,
Cu cârlige de argint,
Face dâră pe pământ,
Unde nu s'a pomenit,
La Dobrișan s'a găsit.
Al câine de moldovean,
Pârăște pe Dobrișan,
Nu'l pârăște pe dreptate,
Il pârăște 'n strîmbătate,
Care 'n lume nu se póte.
Domnul Minea ce făcea?
D'un ferman că mi-și scria,
Pe Gheorghiță-l trimitea.
Dobrișan ce mi-și făcea?
El din somn că tresărĭa,
Luĭ, frate, semn se făcea,
Și din gură că grăĭa :
— Scól', cocónă, nu ședea !
Când lamba mĭ-o aprindea
Cu Gheorghe se pomenĭa
Fermanu 'n brat 'ĭ-arunca
Și 'ncepea d'a mi-l citea.
Lacrămile 'l podidĭa,
Semn la cĭobanĭ că făcea,
Cĭobanĭĭ, vedĭ, la oĭ
Și oile la dulăĭ.
Cĭobanĭĭ toți se gătea
Și-oițele le pornea.
Fruntea'ĭ bate 'n Bucureștĭ,
Códa este 'n Stoĭenești,
Cu cap n'aĭ să maĭ trăĭești!
Cĭobanĭĭ că mi-și sosĭa,
In curtea luĭ Minea intra.
Dar cĭobanu, ca cĭobanu,
Nu știe ce e șofranu
Și ca țiganu divanu.
Cârligele le rezima
Rade 'n casă că intra.
Minea Vodă se scula
Și din gură că dicea :
— Cată f.... mumă-sa
Nu știŭ sóre a rĕsărit,
Orĭ Dobrișan c'a venit?
D'o slugă că trimetea
Și sluga că mi-și venĭa
Și din gură cuvînta :
— Dómne, Minea Vodă,
Sórele n'a rĕsărit,
Nicĭ diuă nu s'a făcut,
Dar Dobrișan c'a sosit
Cam cu oĭ,
Cam cu mieĭ,
Cam cu cĭobanĭĭ
Cam cu ardalîp cu tot.
Dar Dobrișan ce făcea?
Caĭ la birjă punea,
La mă-sa că se ducea
Și mă-si că mi-ĭ spunea
Și mă-sa ce mi-și făcea?
Caĭ la cucie punea,
La Minea Vodă porneĭa.
Frundulită bob năut,
P'ăl drum mare părăsit,
Cu negară acoperit,
Cu troscot verde 'nvĕlit,
Tare vine și sosește
D'o cucie verde smolită,
Ce de maluri e trântită
Și de praf e prăfuită.
Dar cucia cine-o trage?
Patru telegarĭ,
Ce sunt armăsarĭ,
Negrĭĭ ca corbiĭ,
Lucĭĭ ca șerpiĭ
Și iuți ca șoimiĭ.
De mânat cine-ĭ mâna?
Mic de cĭobănaș,
Sĕruta-mi l'aș,
Cu hățurĭ de bete,
Cu gluga 'ntre spete,
Mână nu se vede.
Când în curte ajungĭa
Și-'un cal mic îĭ crăpa.
Și mă-sa ce mi-și făcea?
Nicĭ la el nu se uĭta,
Sus în Cafat se suĭa,
Pe Dobrișan îl judeca,
Cu cât capu nu i-l lua.
Dar maică-sa ce 'mĭ făcea?
Papuc din picior scotea
La Domnul Minea venĭa,
Cu papucul că'l isbĭa
Și din gură că-ĭ grăia :
— Dómne Mineo Vodă,

www.dacoromanica.ro

Unde s'a pomenit
Şi s'a dovedit,
Să taie frate pe frate,
In lume n'aibă parte ?
Eŭ vĕduvă c'am rĕmas,
Mult necaz cu voĭ am tras !
Pe voĭ eŭ că v'am crescut,
Pênă marĭ că v'am făcut;
Pe tine că te-am luat
Şi la şcólă că te-am dat,
Bună carte-aĭ învĕţat.
Pe Dobrişan că l'am luat
Şi după oĭ că l'am dat,
Mare turmă c'a făcut
Şi frate că s'a procopsit
Domnul Minea ce făcea ?
Rostóvele le căta,
Fraţĭ bunĭ că se găsĭa,
Şi de mumă şi de tată,
Crescuţĭ in streinătate.
El din gură că ḑicea :
— Aleĭ, frate Dobrişan,
Cât oĭ fi eŭ în domnie,
Tu să fiĭ în cĭobănie.
Dobrişan ce mi-şĭ făcea ?
Oiţele le pornea,
Fruntea 'ĭ bate Stoĭeneşti.
Codiţa e 'n Bucureşti.
Minea Vodă ce făcea ?
Pe mă-sa că mĭ-o lua,
In drépta luĭ c'o punea.

Maĭ ḑiceţĭ, boierĭ, amin !
Maĭ daţĭ cu ale ploscĭ de vin,
Oĭ găsi altu maĭ bun.

DOBRIŞAN

VARIANTA

Cules de la lăutarul Stan Piţigoĭ din Piatra Teleorman de Ch. N. Ţapu.

Din oraş din Bucurescĭ,
L'ale case marĭ domnescĭ,
In curte la Domn Ştefan Vodă
Frumósă măsă 'mĭ e 'ntinsă,
De mulţĭ boerĭ 'mĭ-e coprinsă.
Toţĭ boerĭĭ tĕrgului,
Cârmaciĭ divanului,
Dar la masă, ce mănâncă ?
Numaĭ cegă şi postrugă,
Galbenă de caracudă,
Şalâiaş, peşte d'îl gras,
Ştuculiţă lunguliţă,
Bună este cĭorbuliţă.
Dar la capu meseĭ,
Şade-un tênĕr moldovean,
Pârăşte pe Dobrişan.
— Dómne, Măria ta, Ştefane Vodă,
Unde s'a vĕḑut şi s'auḑit,
Ţara noastră cu douĭ Domnĭ,
Ceru nostru cu douĭ sorĭ ?
Domnia ta domnescĭ în Bucurescĭ,
Dobrişan în Stoenescĭ ;
Domnia ta domnescĭ cu nemele,
Dobrişan cu pungile.
Oile luĭ Dobrişan,
Nu sînt oĭ ca oile,
Sint tot oĭ d'ale bălăĭ
Şi sunt cu lâna cănită,
Cu unghiile zugrăvite.
Berbeciĭ luĭ Dobrişan
Este în cap cu patru córne ;
In vêrfu corniţelor,
Câte-o plătră nestemată,
De plătesce lumea tótă.
Cand Ştefan Vodă auḑĭa,
Mâna pe condeĭ punea
Şi pe hârtie scria,
In mâna pâruluĭ c'o da :
— Să 'mĭ-l aducĭ, poruncĭa,
Cam cu oĭ, cam cu cĭobanĭ,
Cam cu ardalîc cu tot.
Când la el, că se ducea,
Taman la masă 'l găsĭa,
Şi hârtia că 'ĭ-o da.
Când pe hârtie-citĭa,
Din ochĭ negri lăcrăma,
De la masă se scula,

www.dacoromanica.ro

Oile că le pornea.
Era fruntea 'n Bucurescĭ,
Códa 'n urmă 'n Stoenescĭ,
Stoenescĭ dupĕ Câlnescĭ.
Pe la mĭedu nopţieĭ,
Călcând tina Vlăscieĭ,
In curte oile intra.
Cĭobanu ca cĭobanu
Nu ştie ce e şofranu,
Cârligele le rezema,
La zăbrele de feréstră,
De lumina tot prin casă,
Lumina tot ca ḑiua.
Cocóna se deştepta,
La Ştefan Vodă striga :
— Scól, Ştefan Vodă,
Fiĭ dormit,
Nu sciŭ sóre a rĕsărit,
Orĭ Dobrişan c'a sosit.
Ştefan Vodă se scula,
Pe Dobrişan că'l vedea,
La gealapĭ că poruncĭa
Să'ĭ taĭe căpăţina.
Iar Dobrişan că'mĭ ḑicea :
— Daţĭ paloşurile bine pe mischiŭ,
Când m'oţĭ tăia să nu ştiŭ !
El la măsa trimetea,
Când măsa dacă veniă,
La Ştefan Vodă năvălea ;
Palma bicĭ că 'mĭ-o făcea
Peste ochĭ negri 'l pica,
Iar Ştefan Vodă 'ĭ ḑicea :
— Ce curvă fuseşĭ,
De cu palma 'mĭ dedeşĭ ?
— Oĭ fi curvă,
C'am curvit cu tatăl tĕŭ,
Te am făcut pe tine,
Şi pe Dobrişan.
La scólă că v'am dat,
Şi carte c'aţĭ învĕţat.
Ţie ţ'a fost dragă domnia,
Luĭ Dobrişan cĭobănia,
Să nu'ţĭ maĭ taĭ frăţia !

Mă 'nchinaĭ cu cântecu
Ca şi lupu cu crângu.
Dacă umblă isbăveşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte.
O duce la tăbăcarĭ,
O pórtă boerĭ d'ăĭ marĭ.
La boerĭ dacá se 'nvechea,
Pe la ţiganĭ o maĭ da ;
Ţiganiĭ în cârcĭumă intra,
Începea cu chĭot de 'ĭ da !

CANTECUL LUI BABA NOVAC

Cules de Christa N. Ţapu de la lăutarul Ion Concilă, Urdariĭ de-jos-(Gorj)
(A se compara acest cântec cu varianta «Novac şi Cerbul» din colecţia luĭ Vasile Alexandri pag. 144. Veḑĭ o mică asĕmĕnare şi în *Gruia Novac* din colecţia d-luĭ Bibicescu pag. 284 sqq).

Foie verde mărăcine,
Ascultaţĭ ómenĭ la mine,
Să vĕ spun d'o istorie,
Să vĕ cânt d'un cânticel
Mititel şi frumuşel,
Să trecem dealul cu el.
Pe luciul Dunăreĭ,
Pe scursura apeĭ,
Tare'mĭ vine şi'mĭ soseşte
Un caic mândru gătit,
Cu postav verde înflorit.
Incă în el cine era ?
Chiar ficĭorul luĭ Novac,
Luĭ Novac baba Novac.
Din Munţiĭ de Ardeal
La Dunăre că mergea,
Turciĭ, mare, că'l vedea,
Şi'l vedea şi'l cunoştea
Şi sărea de se'neca,
Toţĭ ca frunḑa şi ĭarba.
Iară sluga luĭ Gruia,—
Bat'o pâĭnea şi sarea
Şi tótă cheltuĭala—
Ea la Turcĭ că se ducea

www.dacoromanica.ro

Şi din gură aşa ḑicea :
— Turcilor,
Boĭerilor,
De ce, mâre, vĕ 'necaţĭ ?
Că Gruiţa este bét,
Cum este bun de legat,
Tot legat şi fericat,
Tot cu frânghiĭ de mătase
Şi cu cincĭ de sârmă întórsă,
Taĭe carnea pên'la óse.
Iară Turciĭ ce'mĭ ḑicea ?
— De treĭ-orĭ să'l cântărim
De treĭ orĭ cu gălbiorĭ,
De cincĭ orĭ cu sfănţişorĭ.
Iară sluga luĭ Gruia, —
Bat'o pâĭnea şi sarea, —
Ea la Gruia că mergea
Şi mâna pe el punea
Şi'l lega şi'l fereca,
Tot cu frânghĭ de mătase
Şi cu cincĭ de sârmă 'ntórsă
Taie carnea pên'la óse ;
Şi'l punea şi'l cântărea,
De treĭ orĭ cu gălbiorĭ
De cincĭ orĭ cu sfănţişorĭ.
Foie verde bob lalea,
La ţapa Corbiĭ îl ducea.
Doĭ de mână îl suduĭesc,
Patru cincĭ în sapă 'l cĭoplesc,
Mâinĭ în ḑiua mi-l topesc.
Foie verde bob lalea,
Când Gruia se deştepta
Şi pe sus că se uita,
Nicĭ o putere n'avea.
D'un Corbişor că vedea
Şi din gură aşa ḑicea:
—Corbeo, Corbeo, frate Corbeo,
Ia fă-te de aluneca,
Ineluşul de mi-l-ia
Şi cu el să mi-te ducĭ.
În munţiĭ de Cearideal;
Şi acolo să conclăneştĭ
La tóte prâḑurile,
La tóte amĭaḑurile.
Dară Novac ce'mĭ făcea ?
Masa afară că'mĭ scotea,
Corbişoru îmĭ cloncănea.
Dară Novac ce făcea ?
De la masă se scula,
In casă că intra,
Puşca din cuĭ că s'o ia,
Corbişorul d'a împuşca.
Când Novac în cas'intra,
Corbişorul se lăsa,
Ineluşul că'l punea,
Pe masă 'n pahar cu vin.
Novac afară ĭeşĭa,
Corbişorul se sălta,
N'avea Novac în cine da
Şi la masă că şedea ;
Mâna pe pahar punea
Şi la gură mi'l ducea
Şi vinul din el că'l bea.
Ineluşul că'l vedea
Şi'l vedea şi'l cunoştea
Şi din gură aşa ḑicea :
Gruio, Gruio, puiul taĭchiĭ
Pe tine Turciĭ te-a tăĭat,
Corbişoriĭ te-a mâncat !
De la masă se scula,
In chilie că intra,
Disagĭ cu galbinĭ încărca.
Lepădă tóte domneştĭ,
Lua rase călugăreştĭ
Şi-apuca pe o potocea,
Poteceaua cam cotită,
Cam cotită părăsită
Şi cu troscot învălită,
Numaĭ de Novac sciută.
La Dunăre că mergea,
Fete marĭ pânză înălbĭa
El din gură aşa ḑicea :
— Bună ḑiua, fetelor,
De mi-aţĭ pune în direptate,
Pânzele să vĕ albéscă,
Ca o cólă de hârtie,
Cum sta mândră în prăvălie,
Stiĭ când logofeţiĭ o scrie ;
Iar de'ţĭ supune în strâmbătate,
Pânzele să vĕ 'negréscă,
Cum sunt rasele pe mine,
Cum îĭ inimióra 'n mine.
Foie verde peliniţă,
Fată mare din cosiţă,
Ibomnica luĭ Gruiţă,
N'aĭ văḑut tu pe Gruia ?
Dară fata ce'mĭ ḑicea ?
— Călugăre, piază rea,
A luat Turciĭ pe Gruia,
La ţapa Corbiĭ îl ducea.
Doĭ de mână îl suduĭesc,
Patru cincĭ în sapă îl cĭoplesc.
Mâĭne în ḑiuă mi-l topesc.
Dară Novac ce făcea ?
Pe potecuţă apuca.
Şi la Turcĭ că se ducea
Şi din gură aşa ḑicea :
— Turcilor vizilor,
Ce vĕ robu vinovat,
De aşa tare l'aţĭ legat ?

www.dacoromanica.ro

De vĕ este de vîndare,
Vĕ daŭ galbenĭ şi parale,
De vĕ este de schimbare,
Să vĕ daŭ doĭ pentru unul.
Iară Turcii ce'mĭ ḑicea ?
— Nu ne este de vîndare,
Nicĭ ne este de schimbare,
Şi ne este de plĕḑare ;
Că-ĭ ficĭoru luĭ Novac,
Luĭ Novac, baba Novac,
Din Munţĭ de Cerdeal.
Iară Novac ce'mĭ făcea ?
Când el aşa auḑea
Indărăt că se întorcea,
Tot maĭ rĕŭ se necăjĭa.
Se făcea d'aluneca,
Disagiĭ cu galbenĭ vĕrsa,
Turcii năvală că da.
Iară Novac ce făcea ?
Fuga la Gruiţa da,
Şi paloşul mi'l trăgea,
Frânghiile le tăia
Şi drumul luĭ Gruia iĭ da,
Şi din gură aşa ḑicea :
— Gruio, Gruio, puiu taĭchiĭ,
Bate tu mărginele,
Să bat eŭ mijlócele,
Că le ştiŭ sorócele.
Măre, vr'unul de o scăpa
Capul tăŭ că ţi-l'oĭ lua !
Vine sórele în chindie,
Taĭă Novac şépte mie,
Şi Gruiţa nu se ştie ;
Când sórele scăpăta,
N'avea Novac ce tăia.
La Impĕratu că mergea
Şi din gură aşa ḑicea :
— D'aoleo, frate Impĕrate,
Să fi lăsat D-ḑeŭ,
Să se taie Impĕratu,
Acuşia ţi aş lua capul.
Impĕratul ce'mĭ ḑicea :
— D'aoleo, frate Novace,
Stăpâneşte-ţĭ ţara înpace,
Cât oĭ fi eŭ împĕrăţie
Să fiĭ şi tu în haĭducie.

Eŭ mĕ lupt cu cântecu,
Ca lupu cu chiotu
Maĭ daţi-ĭ cu băutura
Să-şĭ unde cobzaru gura !

CÂNTECUL LUI CĂLIN

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ión Concilă Urdartĭ de Jos (Gorj).

Fóie verde de pelin,
Şi s'ascultaţĭ la Călin.
Iară Călin ce făcea ?
Treĭ moşiĭ că cumpĕra :
Poiană şi Pleniţa,
Risipit, a treilea,
Poiana cu fênurile,
Risipiţiĭ cu grânele,
Pleniţa cu vinurile.
Fóie verde bob lalea
Iară Călin ce făcea ?
Caiĭ la butcă punea
Prin Pleniţă el pleca,
Tóte vinurile cerca
Care vin că nu-ĭ plăcea,
Buţile afar'le scoteą
Şi tăĭa cercurile,
Şi vĕrsa vinurile,
Se scălda păserile,
Pe tóte potecile.
Iară Călin ce'mĭ ḑicea ?
Logofătul îl întreba :
Logofete dumneata,
— A maĭ rămas cine-va,
— Să nu plătească claca ?
A maĭ rĕmas treĭ calicĭ,
De doĭ anĭ n'a dat p'aicĭ ;
Unul este Băsălan,
N'a plătit claca nicĭ an ;
Unul e Ghiţă Chiriş,
De doĭ anĭ n'a dat p'aicĭ,
Ion al Mariĭ din Poiana

www.dacoromanica.ro

N'a plătit'o de treĭ anĭ.
Iară Călin ce'mi ḑicea ?
— Logofete dumneata,
Du-te de ia pe Ion 'ncoa,
Ca să-şĭ plătéscă claca
Şi tótă socotéla;
Crucea şi legea,
Ce 'mĭ-a urît curtea,
Logăfătul că pleca,
La Ion al Mariĭ mergea
Şi la masă că'l găsĭa,
De o bună ḑiua că-ĭ da :
— Bună ḑiua, nene Ióne,
Haĭ că te cheamă Călin
Să-ţĭ dea un pahar de vin
F.... de păgân.
Ion al Mariĭ ce făcea ?
Imĭ lua furca din bordeĭ
Şi'ĭ trăgea vre-o douĕ treĭ
Şi intra iar în bordeĭ.
Logofătul ce făcea ?
La Călin Săidac mergea
Şi din gură aşa ḑicea :
— D'aoleo, Saidac Căline,
Săĭ în apă şi mĕ înec
La Ion al Mariĭ nu merg;
Că ia furca din bordeĭ,
Şi-ţĭ trage vre-o douĕ treĭ
Şi intră iar în bordeĭ,
Car cu logofĕtul merg.
Dar cu care logofĕt ?
Cu logofĕtul Mateĭ,
Că cutéză la bordeĭ;
Şi lucréză cu temeĭ.
Logofeţiĭ că'mĭ mergea
Ion al Mariĭ mi-ĭ vedea,
Cu nevasta se vorbĭa :
— Asculţĭ, nevastă, 'ncoa :
Adă tu punga încoa,
Că eŭ fac belelile
Şi punga păciuirile.
Ion al Mariĭ că mergea,
La Călin Săidac mergea :
— Bună ḑiua, mĕ Călin.
— Nu-ţĭ mulţumesc porc de
[câĭne.
— Dar n'auḑĭ, tu, mĕ Căline,
Nu mĕ face porc de câĭne
Că-s tot creştin ca şi tine.
Dară Călin ce făcea ?
Catestiful mi-l căta,
Vr'o cincĭ galbenĭ mi-l găsia.
Ion al Mariĭ ce făcea ?
Mâna în pungă că băga,
Baniĭ pe masă 'ĭ punea
Şi din gură aşa ḑicea :
— Ţine Călin, baniĭ bine,
Peste-un ceas mi-ĭ veḑĭ la mine
Ion al Mariĭ ce făcea ?
Cu nepoţiĭ se vorbĭa :
— Ascultaţĭ nepoţĭ încoa:
Să omorîm câĭnele,
Ne-a mâncat cu clăcile ;
De când e aicĭ la noĭ
Nu maĭ veḑĭ la car doĭ boĭ,
Nicĭ cĭoban cu ḑece oĭ.
Iar nepoţiĭ ce'mĭ ḑicea ?
— Nene Ióne, dumneata,
Noĭ am cam îmbĕtrânit,
Dar avem pe Tănase ăl mic,
Intră pe coş tăvălind,
Face potera colnic,
Fără bĕţ fără nimic,
Ion al Mariĭ ce'mĭ ḑicea ?
— Ascultaţĭ nepoţĭ încoa;
Ţine-ţĭ calea la nisip,
Că trece Călin pe pisc
Pân' la Ióna Vĕduva,
C'acolo ştie vorba
Şi tótă socotéla.
Acolo când ajungea
Ion al Mariĭ aşa 'mĭ ḑicea ?
— Deschide uşa, Căline,
— Nu vreaŭ, nu vreaŭ porc
[de câĭne !
Ion al Mariĭ ce făcea ?
Dete cu piciorul ăl stâng
Doborî uşa şi un stâlp.
Iară Călin ce'mĭ ḑicea ?
— Nene Ióne, dumneata,
Şeḑĭ la masă să cinăm.
Ion al Mariĭ ce'mĭ ḑicea ?
— Ardeţĭ focul cina ta,
Mie 'mĭ crapă inima,
Numaĭ pên 'te-a judeca :
Mi-aĭ prins fata la urḑicĭ
I-aĭ luat treĭ francĭ de la gât,
Fira-aĭ mort afurisit,
Cu măta, care te-a făcut !
Nu ţĭ-a fost milă şi pĕcat,
Că tot de la mine i-a luat
Şi i-a luat pe secerat ?
Iar Ióna Vĕduva
I-aĭ prins fata la măcriş,
I-aĭ luat vaca din gârlicĭ ;
Plâng copiiĭ în bordeĭ,
Că n'aŭ lapte 'n putineĭ
Ce o să facă vaĭ de eĭ !
Fóie verde bob lalea
Şi nimic nu-ĭ maĭ ḑicea

www.dacoromanica.ro

Lancea 'n gură 'ĭ punea
Şi din gură aşa-ĭ ḑicea :
— D'aoleo Saidac Căline,
Din botcă din telegarĭ
Cum te duce pe doĭ parĭ.

CANTECUL LUI MINEA

(CANTECUL NUNULUI)

Cules de Ch. N. Tapu de la lăutarul Ioniţă Valeanu din Roşiorĭ-de-Vede.

A se confrunta acéstă variantă cu «Nunul mare» pag. 653 din colecţie.
Idem cu «Bogdan» din colecţiunea D-luĭ V. Alexandri, pag. 175—178.

Din oraş din Bucureştĭ,
L'ale case marĭ domneştĭ,
In curte la Stefan Vodă,
Sînt căruţe stoborite
Cu postav verde 'nvălite.
Cocónele 'mpodobite,
Tot de nuntă sînt gătite.
De îrsurat cine se 'nsóră ?
Se însóră Minea Vodă
Şi 'l cunună Iancu Vodă.
Mireasa de unde-o ia ?
Din oraş din Dobrogea,
De la Letinu bogat,
Ovreiu nebotezat,
Şi de lege lepădat.
Iaca nunta se gătea
Iaca nunta că 'mĭ pleca,
Imĭ pleca de la Sâm-Pĭetru,
Abia ajungea la Sâm-Mĭedru.
Foiţică de spanac,
C'a fost nuntă cu conac.
Dacă-acolo c'ajungea,
La pórtă că 'mĭ tăbăra,
Pórta 'ncuiată era.
Dar Letinul cel bogat,
Ovreiul nebotezat
Şi de lege lepădat,
Dacă porţile 'nzăvora,
Sus în pritvor se urca
Şi din gură că 'mĭ striga :
— Care e ginerili,
Să 'mĭ descuĭe porţili,
Să 'şĭ bage caritili,
Cealea cu cocónili ?
Ginerile, Mirili,
Nalţa cu umeri,
Lacrămile 'l podidea,
Ḑicea c'a dat de belea.
Dar naşu-sĕŭ c'audĭa,
Din guriţă că striga :
— Tacĭ fine, nu te speria,
Naşu-tĕŭ o purta grija.
Calul că 'l închinga,
Bine 'n chingĭ că'l stringea.
Odată că mi-ş ţăcnea,
Pe sus porţile sărea,
Şi 'şĭ băga caritili,
Celea cu cocónili
Iar Letinul ăl bogat,
Ovreiul nebotezat
Şi de lege lepădat,
Nicĭ p'asta nu se lăsa
Şi din noŭ întreba :
— Care este ginerili,
Ginerili, Mirili ?
Să s'alégă din nuntaşĭ.
Din nuntaşĭ,
Din sichiraşĭ,
Şi din negriĭ ţigănaşĭ !
Letinul postavurĭ că lua
Şi grămadă le făcea :
—Ginerile să alégă postavurili,
Pe cum o fi nuntaşu
Aşa să 'ĭ dea postavu ;
D'o fi nuntaşul cu calu piag,
Să-ĭ dea postav de-l tocat ;
D'o fi nuntaşu cu calu sur,
Să-ĭ dea postav de cel bun.

www.dacoromanica.ro

Dară naşu-sĕŭ ce făcea?
Pe gineri-sĕŭ 'ncuraja:
— Iacă, fine, nu te speria,
Naşu tĕŭ ţĭ-o purta grija,
Rógă-te la D-ḑeŭ,
Să trăiască naşu-tĕŭ!
Şi pe cal că 'ncăleca,
Odată că mi-şĭ sbĭera,
Pe sus postavurĭ sărĭa
Şi măre că le toca.
Pe la nuntaşĭ le 'mpărţĭa.
Pe cum era nuntaşu,
Aşa 'ĭ da şi postavu.
Dar Letinul cel bogat,
P'aceĭa nu s'a lăsat,
Alt meşteşug mĭ-a aflat.
Treĭ fete de Letin mĭ-aducea,
Tot un stat şi tot un chip.
— Care e ginetili,
Ginerili, mirili?
Să-şĭ cunóscă mireasa,
S'o cunóscă şi s'o ia,
Bage o în ochiĭ mâne-sa!
Insă naşu se scula
Şi lua cununia,
Şi p'o tavă mĭ o punea,
La câte şi treĭ fete mergea,
Şi din gură le ḑicea:
—Vie să 'şĭ ia cununia
Care este mireasa,
Cununa s'ar cu dênsa!
Care era mireasa,
Lacrămile o podidea,
Coconile că 'mĭ pripea,
Imĭ pripĭa d'o 'ntohonĭa,
Şi 'n carîtă o punea:
Eaca nunta că'mĭ pleca.
Imĭ pleca de la Sân Mĭedru,
Abĭa ajungea la bobotéză,
Taman când popiĭ botéză.
Dar Letinul cel bogat,
P'aceĭa nu s'a lăsat.
Cochinzeri că 'mĭ trimetea,
La nuntă că 'mĭ trimetea,
Şi cu toţiĭ că juca.
Lăutarĭ şi trîmbicerĭ,
Ca roua din buruĭenĭ.
Naşu cochinzeriĭ că lua,
Şi 'ntr'o casă că-ĭ băga,
Câte-un ochĭ că le scotea,
Câte-o mână le tăia.
Şi la caĭ că se ducea,
Câte-un picior le tăĭa,
Şi cu treĭ că 'ĭ lăsa,
Pe toţĭ măre că-ĭ slutea
Şi drumu măre le da.
Dar Letinu ştia conchinzeriĭ
[când veniă,
Sus în Cafal se suia,
Cu ochĭanu se uĭta,
Pe nuntaşĭ că mi-ĭ vedea.
— Vaĭ de măĭculiţa mea!
I-am trimes ca fluturiĭ,
Şi vin ca cerşetoriĭ!
Eŭ le-am dat merticu ras şi
[afînat,
Eĭ mĭ-a trântit merticu cu vîrf
[şi îndesat!
Dar Letinul ce făcea?
Otravă 'n cĭubuc băga,
El vedĭ că se otrăvĭa,
Şi el frate că murĭa;
Maĭ mult de necaz murĭa
In lume se pomenĭa.

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI MIREA.

(VARIANTA)

Audit de Chr. N. Ţapu de la lautarul Gheorghe Porumbescu din Novacĭ (Gorj).

In oraş în Bucureştĭ,
La cele căşĭ, marĭ domneştĭ,
Multă mărîme se strânge,
Frumósă masă se 'ntinde.
Chihaĭaua târguluĭ,
Caimacaniĭ târguluĭ,
Stâlpiĭ Ţaligraduluĭ.
Frunḍuliţĭ şi-o lalea,
Câte căruţe 'mĭ veniа
Pe d'o parte imĭ jugrăvĭa,
Pe de alta 'mĭ poleia,
Tot de nuntă se gătĭa.
De 'nsurat cin' se 'nsura?
Se 'nsóră Mirea Vodă.
Şi 'l cunună Radu Vodă
Mireasa de unde o lua?
Tot din ţara Letinéscă,
De la un Letin bogat,
Savalat. câine spurcat;
Că de blagă mi-e bogat,
Şi de lege lepădat,
Şi de aur şi d'argint
Şi de miere şi de unt,
Dulcéţa de pe pămînt.
Frunḍuliţă şi-o lelea,
Dar nunta când mi-şĭ pleca?
Mi-şĭ pleca la Sân-Mĭedru
Şi 'mi-ajungea la Sân-Pĭetru.
Dar Letinul ăl bogat,
Savalat, câĭne spurcat,
El ochĭanul că'l punea
Şi nunta că mi-o vedea,
Porţile că le 'ncuĭa
Lacătile le punea,
Lacătile 's de argint,
Cum n'am vĕḍut de când sînt!
Dar Letinul ce 'mĭ făcea?
Din guriţa luĭ striga,
De-o-dată 'mĭ striga turceşte
D'a doilea letineşte,
D'a treilea româneşte.
Dar letinul ce 'mĭ ḍicea?
— Care 'mĭ este ginerile,
Ginerele, mirele?
Să s'alégă din nuntaşĭ,
Din nuntaşĭ din călăraşĭ
Şi din negriĭ ţigănaşĭ;
Ca să 'mĭ saĭe porţile,
Să 'mĭ taĭe lacătile
Ca să-ĭ vĕḍ puterile!
Dar ginerile ce'mĭ făcea?
El de grabă c'auḍĭa,
Faţa de pământ punea
Şi de lăturĭ că se da.
Dar naşu sĕŭ că striga:
— Tacĭ, fine, nu te 'ntrista,
Că-ţĭ pórtă naşu grija
Şi de tótă cheltuĭala.
Dar finä-sĕŭ c'auḍĭa
De grabă se 'nveselĭa,
— Pe negru 'n chingă 'l strângea,
O-dată că resuna
Cu scara stângă 'l tăĭa
Şi-o dată că'l repeḍĭa,
Porţile că le sărĭa,
Şi lacăţile că le tăĭa.
Dar Letinul ăl bogat,
Savalat, câĭne spurcat,
Nicĭ p'aĭa nu s'a lăsat.
Ci frunḍuliţa şi-o lelea
Frunḍuliţă mărgărit,
Eŭ pe câte le-cm făcut,
Pe tóte le-am potrivit;
Frunḍuliţă de atlas,
Nu-maĭ asta mĭ-a rĕmas.
Dar Letinul ce'mĭ făcea?
Nicĭ pe asta nu s'a lăsat,
Nouĕ buţĭ c'alăturat;
Buticele mititele
Şi maĭ era pi'ntre ele
De câte cincĭ-zecĭ de vedre.

www.dacoromanica.ro

Dar Letinul ce'mĭ făcea?
Din guriță că 'mĭ striga;
D'odată striga turcește,
D'a doilea letinește,
De-a treĭ óră românește:
— Care este ginerile,
Ginerile, mirele?
Din nuntașĭ să mi se-alégă,
Din nuntașĭ,
Din călărașĭ,
Ca să'mĭ sară buțile,
Să 'mĭ taĭe cercurile,
Să 'mĭ verse vinurile,
Să 'mbete oștirile,
Ca să-ĭ véd puterile?
Dar ginerele ce'mĭ făcea?
De o parte că se da,
Fața de pământ punea
Și de lăturĭ că se da.
Dară nașu ce 'mĭ ḑicea?
— Tacĭ, fine, nu te 'ntrista,
Că-țĭ pórtă nașu grija
Și tótă cheltuiala.
Dar ginerile ce făcea?
De grab' el se veselĭa
Și de lăturĭ că se da.
Pe negru 'n chingă 'l strângea,
Odată că 'l repeḑĭa,
Buțile că le sărĭa,
Cercurile reteza,
Vinurile le vĕrsa,
Mare risipă făcea.
Dar Letinul ăl bogat
Sta și se gândĭa:
— Cată f..... mumă-sa,
Dară ce-o maĭ fi și asta?
Frunḑă verde mărgărit,
Eŭ pe câte le-am făcut
Tóte le-am potrivit.
Frunḑă verde de aclas,
Numaĭ asta a rĕmas!
Veḑĭ Let ,nul ăl bogat,
Nicĭ p'aĭa nu s'a lăsat.
Treĭ fete că'mĭ scotea,
D'a lăturea le punea.
Cum îĭ una și alta;
Cine, diacĭ, le cunoștea?
Din guriță luĭ striga:
— Care este ginerile,
Ginerile, mirele?
Din nuntașĭ să mi s'alégă,
Din nuntașĭ din călărașĭ,
C'a s'alégă mireasa?
Iar ginerile c'auḑĭa
Fața de pământ punea,
Dar nașu-sĕŭ că striga:
— Tacĭ, fine, nu te 'ntrista,
Că-țĭ pórtă nașu grija.
Dar ginerele c'auḑĭa,
De grabă se 'nveselĭa,
Pe negru 'n chingă strângea
Și-odată că'l repeḑĭa
La portiță că 'mĭ mergea;
Odată că'l repeḑia
Și prin curte că'l plimba,
La ele că se uĭta,
Se uĭta ce se uĭta;
Cine, drac, le cunoștea;
Cum îĭ una și alta.
El de grabă se 'ntrista,
Fața de pământ punea
Și nașu-sĕŭ că striga:
— Tacĭ, fine, nu te 'ntrista,
Că-țĭ pórtă nașu grija.
Rógă-te la D-ḑeŭ
Să trăiască nașul tĕŭ!
Dar nașu-sĕŭ ce 'mĭ făcea?
Mâna 'n pozînar băga,
Tipsiĭ de galbenĭ umplea
Și prin curte risipea,
Din guriță luĭ striga:
— Care este mireasa
Să-șĭ adune risipa,
Care nu, dracu s'o ĭa!
Dar mireasa ce'mĭ făcea?
Din treĭ fete s'alegea
Și risipa șĭ-o aduna
Și 'ncăruță se punea,
Drumul la vale că'l lua!

* * *

Maĭ dațĭ mesenĭ cu stropitura
Să-șĭ ude țiganu gura;
Și 'mĭ maĭ dațĭ câte o para,
S'o duc la țiganca mea,
Să i-o leg de chiotóre,
Să mĕ lase 'ntre pic.....

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI IENCEA SABIENCEA.

Cules de Chr. N. Ţapu, din gura lăutaruluĭ Dumitru Văleanu-Roşiorĭĭ-de-Vede. A se confrunta cu *Jencea Sabincea* din G. Dem Theodorescu pag. 630 sq. şi cu *Sêrb sărac* cu care se asémănă puţin din pag. 105-108, colecţ. luĭ Vasile Alexandri. Idem Jencea Sabiencea din colecţia D-luĭ Burada 179 — 183, idem Encea Sabiencea, din colecţia d-luĭ Vulpian, pag. 48-49.

Fóĭe verde a bobuluĭ,
Pîn têrgul Odriuluĭ
Plimbă-mi se,
Pórtă-mi-se,
Săaĭ Iencea
Sabiencea,
Cu-o saia sumésă'n brêŭ,
Cu murguleţu de frêŭ.
Se'mplimba ce se'mplimba,
De pe cal descăleca,
La o cafenea'mĭ trăgea.
Cafeneaua Turcilor,
Turcilor păgânilor.
Şi pe scaun că'mĭ şedea,
Şĭ-o cafea 'mĭ poruncĭa.
Unde Turciĭ că'l vedea
Ca câĭni că se strângea
Şi din gură că'l întreba:
Băĭ, Ienceo dumneata
Ce-aĭ căutat tu p'aicea?
Dar Iencea că mi-ş striga:
— Turcilor,
Păgânilor,
Câte fete'n Ţaligrad,
Ţaligrad şi Beligrad,
Şi neveste cu bărbat,
Luĭ Iencea nu ĭ-a scăpat,—
Pe tóte le-am sĕrutat.
Câte un bogasin le-am dat,
Pe papuceĭ le-am călcat;
Numaĭ una mĭ-a scăpat:
Stăncuţa din Beligrad,
Nepoţica de'mpĕrat,
Fată de Sêrb bogat.
Unde Turciĭ c'auḑĭa:
Daba, Iencĭa Dumneata,
Noĭ de nouĕ anĭ ne căsnim
Pe Stanca s'o sărutăm.
Inelul să'ĭ-l luăm.
Dar tu daca eştĭ vitéz,
Tu pe Stanca s'o sĕruţĭ,
Inelul să ni-l aducĭ,
Cincĭ pungĭ de galbenĭ ţĭ-om da
Dar dacă n'oĭ sĕruta,
Inelul nu ni-l veĭ da,
Frumos capu-ţĭ l'om lua.
Unde Iencea c'auḑĭa,
Luĭ ochiĭ negri-ĭ lăcrăma,
Afar' din cafenea ieşĭa,
Şi la murgu se ducea,
Picĭoru în scară'l punea.
Mergea murgu 'mbuestrând,
Şi alde Iancea tot oftând.
Când maĭcă-sa 'l vedea
Ia din gură-ĭ ḑicea:
— Aleĭ Iencĭo Dumneata
Eŭ te-aştept maĭcă rîḑind
Şi tu'mĭ viĭ maĭcă plângênd!
— Maĭcă, măĭculiţa mea,
Eŭ aséră m'am plimbat,
Aci'n têrg'n Ţarigrad,
Pe la cafenea am dat,
Şi maĭ mult m'am lăudat:
Câte fete'n Ţaligrad
Şi neveste cu bărbat,
Nicĭ una nu mĭ-a scăpat,
De cât Stanca mĭ-a scăpat,
Stăncuţa din Beligrad
Nepoţica de'mpĕrat
Fată de chreştin bogat,
Prinsóre cu Turcĭ-am făcut:
Că pe Stanca-oĭ sĕruta
Şi inel i-l'oĭ lua,
Cincĭ pungĭ de galbenĭ mĭ-or da
Daca pe Stanca n'oĭ sĕruta,
Şi inelul nu l'oĭ lua
Frumos capul mi l'or lua.
Unde măsa c'auḑĭa,
Luĭ din gură că-ĭ ḑicea:
—Aleĭ, Iencio, Dumneata

www.dacoromanica.ro

Rógă-te la Dumnedeŭ,
Să-ți trăĭască murgul tĕŭ;
Și la Maĭca Precista,
Să trăĭască maĭcă-ta,
Să te scape de belea
Din mâna păgânilor,
Din cuțitul Turcilor.
Și de mână că'l lua
Și'n casă că mi-l băga,
Frumușel că mi-l tundea,
Mustățile i-le rădea,
De haĭne mi-l desbrăca;
Femeĭește'l îmbrăca,
In ace,
In spilce îl prindea,
O cârpă'n cap îĭ punea,
Femeĭe că mi-l făcea.
Și din gură că-ĭ dicea:
— Tu maĭcă să mi te ducĭ
La portița cu treĭ bĕșicĭ
Și așa din gură să dicĭ:
— Stanco, surățica mea,
Deschide, soro, ușa,
Că eŭ sunt surata ta!
Dar Stăncuța ce'mĭ dicea?
Nu'ți deschid, soro, ușa,
Căcĭ nu eștĭ surata mea;
Că ți-e glasu fomeĭesc
Și vorbele haĭduceștĭ.
Dacă eștĭ surata mea,
Bagă capul pe feréstră
Și dă-mĭ spilce și dă-mĭ ace!
Unde Iencea c'audĭa,
Capul pe feréstră băga,
De spilce, de ace da.
Atuncĭ Stanca se scula,
Ușulița 'ĭ descuĭa
Și'n casă că mi-l băga,
Și pe vatră-ĭ așternea.
Iar Iencea ce mi-și dicea?
—Stanco, surățica mea,
Nu'mĭ maĭ așternea colea,
Că mĭ-e focșoru de plop,
Și mĭ-o sări, vedĭ, vr'un foc
Și mĭ-o arde trup și tot!
Unde Stanca c'audĭa
Eĭ milă 'ĭ-se făcea,
La picere'n casă 'ĭ așternea,
Iencea acolo se culca.
Când fu pe la miedĭ de nópte,
Stanca e'n sudorĭ de mórte,
Când fu vĕrsatul de dorĭ
Stanca 'mĭ vĕrsa la sudorĭ.
Dar Iencea ce mi-ș făcea?
Mâna dreaptă ĭ-o arunca,
Inelul din deșt trăgea,
Adio că mi-și lua,
Stanca oftând remânea.
El afară că mi-și ĭeșĭa,
Piciorul în scară 'mĭ punea.
Fugea murgul îmbuestrând,
Alde Iencea fluĭerând.
Din ploscă tot vin bênd,
Din pistóle sloboḍind.
Când Turcĭĭ că mĭ-audĭa
Ca câĭnĭĭ că se strângea.
El în cafenea intra,
Mâna'n pozînar băga,
Inelul că mi-l scotea
Și pe masă că'l trântea.
Când Turcĭĭ inel vedea,
Nicĭ un ban nu vrea să-ĭ dea.
Și Iencea se necăjia,
Paloș din teacă 'mĭ trăgea
Șéĭ-decĭ de Turcĭ mi'ĭ tăĭa.
Nu mi-ĭ tae cum se taĭe,
Ci mi-ĭ tae tot fênește,
Ĭĭ grămădește clăeĭște.
Foc din dece părți le da,
Pe murgu că 'ncăleca,
La Stăncuța că'mĭ pleca.
Pe Stăncuța mĭ-o lua,
Nuntă țĕrănéscă 'mĭ făcea
Și de Turcĭ că mĭ-o scăpa.

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI COSTEA CIOBANU

Cules de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Dumitru Văleanu din Roşiorĭ-de-Vede· (A se confrunta acest cântec cu *Fulga* din Colecţia d-luĭ G. Dem. Theodorescu pag. 509 sqq., şi cu *Gealîp Costea* pag. 513 din aceiaşĭ colecţie şi cu varianta *Dolca* din colecţia luĭ V. Alexandri, pag. 54-56.

Pe câmpul Tighiniĭ,
Şi p'al Tighinuţiĭ,
Pe valea Bărăiĭ,
La colţul dumbrăvi,
La târla Costieĭ,
Că mĭ-a 'ntins perdelele,
Pe tóte vălcelele,
Ca să'ĭ fete oile.
Aşa 'ĭ fată oile,
Cum sunt vara cĭupercile.
Şi are Costea oĭ mărunte
Câte pietricele 'n munte;
Are Costea mĭeluşeĭ,
Cât sunt vara brebeneĭ;
Are Costea mieluşele,
Cât sunt vara viorele.
Şi maĭ are Costea, are
D'o miorea,
Nu'mĭ este 'n lume ca ea.
In trup mi-e de şépte palme
Şi 'n cap mĭ'e cu patru córne;
In vêrful corniţelor,
Câte o piatră nestimată
Dă lumină nóptea tótă;—
Pe lumina pĭetrilor
Ducea seama oilor;—
Cu lâniţa zugrăvită,
Cu unghiile poleite.
Când simte de vreme bună,
Trage oile în păştiune;
Când simte de vreme rea
Trage oile 'n perdea.
Tot maĭ are Costea, are
Vre-o cincĭ-ḑecĭ de câĭnĭ bă-
[trânĭ,
Care 'mĭ păzesc pe la stânĭ;
Vre-o cincĭ-ḑecĭ de căţelandri
Care păzesc pe la mandre,
Vre-o cincĭ-ḑecĭ de puşlăţeĭ
Carĭ păzesc pe la odăĭ.
Maĭ are, Costea, are
Pe doalfa, căţea bătrână;—
De bătrână ce era,
Dinţiĭ 'n gură nu maĭ avea;
Şedea 'nvăluită 'ntr'o lână
Şi lătra nóptea la lună.
Maĭ are Costea, are
Pe Togan,
Câĭne d'un an,
Cu capul ca de cârlan,
Că şedea el nóptea 'n c...
Şi păzea nouĕ stânĭ.
Aḑĭ mĭ-e Lunĭ,
Mâine mĭ-e Marţĭ,
Pleacă Costea la Galaţĭ,
Cu măgariĭ însămăraţĭ,
Să ĭa tărîţe
La oiţe
Şi bolovanĭ
Pe la cârlanĭ.
Opinci pe la cĭobanĭ,
Imineĭ
La vătăşeĭ.
Cu Fulga 'n cale se'ntâlnea,
Bună ḑiua lor că 'şĭ da:
— Bună ḑiua, nene Costeo!
—Mulţumescu-ţĭ, nene Fulgo!
Aleĭ, nene Fulg bătrân,
F.... bărbuţa în c...,
Tu răŭ, frate, oĭ înflămênḑi,
Tu la mine ca să viĭ,
Şi ca frate că ţi-oĭ da
Un berbece de frigare,
O mioră d'o căldare,
Brânză dulce din sădilă,
Caşcaval din comanic,
Cum stă bine la voĭnic.
Pe mine să nu mă stricĭ.
Aleĭ, nene Fulg bătrân,
Lasă-te de haiducie,

www.dacoromanica.ro

Vin' cu mine 'n ciobănie
Căcĭ maĭ bine-o să ne vie!
— Aleĭ, nene Costeo, nene,
Lasă-te de cĭobănie,
Vin' cu mine în haĭducie,
Că maĭ bine o să ne vie.
Iar Costeo că mi-şĭ pleca,
Ḑiua bună că-şĭ lua,
Fulga 'n urmă rĕmânea,
In vale că'mĭ cobora,
Cincĭ-ḑecĭ de haiducĭ avea.
Haĭducĭĭ că mi-l vedea :
— Aleĭ, nene Fulg bĕtrân,
F.....-mi-ţĭ bărbuţa 'n c...
De când frate tu te-aĭ dus,
Vinul în ploscă s'a acrit
Şi pâinea s'a muceḑit.
Când maĭ rĕŭ ne-am mânia
Şi pîn cângĭ că te-am lua,
Giaba de viaţa ta !
Iar Fulga că le striga :
— Voĭ voĭnicilor,
Luaţĭ-vĕ dupĕ mine,
La măgura cea surpată,
Unde-am maĭ urlat odată.
Alţiĭ ca câĭniĭ să lătraţĭ,
Alţiĭ ca lupiĭ să urlaţĭ,
Alţiĭ chiote să'mĭ daţĭ.
Câĭniĭ Costi mi-o auḑi
După voĭ s'o 'nşirui ;
Eŭ în târlă mĭ-oĭ intra,
N'oĭ lua una, n'oĭ lua douĕ,
Voiŭ rupe turma drept în douĕ;
Tot fruntea berbecilor,
Fala negustorilor,
Nădejdea stăpânilor.
Câĭniĭ Costi c'auḑĭa,
După eĭ se'nşiruia ;
Fulga 'n urmă rĕmânea,
La târlă că se ducea,
Iar dólfa că mi-l ochia :
— Vino, vino, Fulg bĕtrân,
F.....-mi-ţĭ bărbuţa în c...,
Că maĭ am douĭ dinţĭ 'n gură,
Aĭa am să-ĭ rup în tine !
Pe dolfa somnu o fura,
Fulga 'n târlă că intra,
Turma 'n douĕ mi-o rupea,
Din dărăt că le lua
Şi'n vale le cobora.
Când voinicĭĭ le vedea,
Uniĭ, frate, că'mĭ tăĭa,
Alţĭ frate'mĭ jupuĭa,
Alţĭ focurĭ că'mĭ făcea,
Alţĭ, neĭcă, că'mĭ frigea,
Alţĭ pîn gură lua,
De-şi maĭ ţinea inima,
Ia veḑĭ Fulga cel bĕtrân,
Că şedea p'un buştén,
Şi rodea d'un ciodălan.
Aḑĭ mĭ-e Lunĭ,
Mâĭne mi-e Marţĭ,
Vine Costea din Galaţĭ
Cu măgariĭ însămăraţĭ,
Cu bolovanĭ
Pe la cârlanĭ,
Cu opincĭ pe la cĭobanĭ,
Cu tărîţe
La oiţe.
Când Costea acas' că veniĭa
Oile la strungă le da,
Nu veniĭa lăpţile la mĕsură,
Nicĭ brânza la 'nchegătură.
Zerul frate că'l lua
Şi pîn cofe că'l punea,
Toţĭ dulăiĭ că'ĭ striga ;
Nicĭ dulăiĭ nu se sătura.
Dar Costea ce mi-ş făcea?
Braţul de sburăturĭ umplea,
Toţĭ câĭniĭ sburăturea,
Numaĭ dolfa remânea ;
De treĭ orĭ târla o ocolea,
La gura târliĭ veniĭa
Ea din gură că ḑicea :
—Nu mĕ bate, măĭ stăpâne,
C'am slujit la moş d'al tĕŭ,
Am stujit la taĭcă tĕŭ.
Vine vremea şi la tine,
Nu mĕ bate măĭ stăpâne,
Ia-te tu după mine !
La isvoru rece de mult,
Numaĭ de dolfa ştiut.
Unde Costea c'auḑĭa,
Cârligu 'n mână că lua,
Dolfa 'nainte mergea.
De picior amelinţa,
P'o nare că şuĭera,
Când în vale se uĭta,
Costea oile vedea,
Ca câĭniĭ la zahana;
Fulga pe buştean şedea
Şi rodea d'un ciodălan.
Dolfa când îl vedea,
Din deal se repedea
Şi de vênĕ l'a apuca.
Costea că mi-ş striga :
— Ţine, Dolfo, acilea,
Mare bacşis ţi-oĭ da.
Pênă Costea că'mĭ sosia
Cincĭ-ḑecĭ de voĭnicĭ pleca,

www.dacoromanica.ro

Pîn păduri se împrăştia,
Numaĭ Fulga rĕmânea.
Costea mâna pe Fulga punea,
La respântie îl ducea,
Din guriţă 'l judeca:
— Bine Fulgo, dumneata
Ce răŭ frate ţĭ-am stricat,
De pe mine m'aĭ furat?
Nu maĭ furat cum se fură,
N'aĭ luat una, n'aĭ luat două,
Mĭ-a luat turma drept pîn'douĕ,
Tot fruntea berbecilor,
Nădejdea stăpânilor.
Tu mi-aĭ furat haĭduceşte,
O să-ţĭ car eŭ ciobăneşte.
Câte o bucată tăia,
La răspântie arunca;
Toţĭ dulăiĭ că'ĭ striga,
Nicĭ dulăiĭ nu'l mânca,
D'al draculuĭ ce era.

MOGOŞ VORNICUL

Cules de Christea N. Ţapu, din gura lăutaruluĭ Dumitru Văleanu din Roşioriĭ-de Vede.

A se confrunta acest cântec cu varianta prescurtată Mogoş Vornicul din colecţiunea luĭ V. Alexandri pag. 153 sq.

La umbră la şépte braḑĭ,
Unde se cinstesc şapte fraţĭ
Albĭ ca nişte 'mpĕraţĭ,
Şi cu Mogoş sunt cumnaţĭ.
Eĭ în vorbă ce'şĭ avea,
Pe Stăncuţa o logodĭa.
După cine vrea s'o dea?
După Mogoş vornicul,
Călare pă galbenul,
Conteş îmbăĭerat.
Dar pe Stanca că ĭ-o da
Şi-a casă că mi-o ducea;
Dar cu Mogoş prinsóre avea:
— Măĭ Mogoş dumneata,
Noĭ pe Stanca că ţĭ-o dăm;
Dar noĭ prinsóre s'avem:
Să vie vara de ḑece orĭ,
Cam în luna luĭ Cuptor,
Că's maĭ multe sărbătorĭ,
Maĭ puţine lucrătorĭ;
Şi iarna viĭ de cincĭ orĭ, —
Că s'o 'ntâmpla d'o fi ger
Nu e bine călător.
Mogoş tot aşa ḑicea,
Pênă pe Stanca o lua.
Când acasă mĭ-o ducea,
Nouĕ anĭ că mi-ş trecea,
Pe la cumnaţĭ nu maĭ da.
Când împovârnĭa pe ḑece,
Eacă Mogoş se găteşte,
P'un cal galben Dobrogén,
Códa'ĭ trage pojar verde,
Ia veḑĭ urma 'ĭ se pĭerde.
Când la eĭ că mĭ ajungea
La umbră la şapte braḑĭ,
El din gură că'mĭ striga:
— Bună ziua şapte fraţĭ,
Şépte fraţĭ, şépte cumnaţĭ,
Albĭ ca nişte 'mpăraţĭ,
Cu Mogoş sînteţĭ cumnaţĭ,
Cu Stăncuţa sînteţĭ fraţĭ.
Ceĭ şépte fraţĭ se scula,
— Bine Mogoş mĭ-aĭ venit,
Pe Stanca ce ni-aĭ făcut?
—Măĭ şépte, fraţĭ şépte cumnaţĭ
Vine şi Stanca pe urmă,
Invĕlită'n rogojină,
Ca să nu vĕ fie ruşine,
Intr'un car mare moldovenesc;
De spiţat, mi-este spiţat,
Numaĭ nu mĭ-e obădat,
Cu doĭ boĭ moldoveneştĭ,
Când te uĭţĭ pîn c....
Le numerĭ măselele.
Ceĭ şépte fraţĭ când auḑĭa
Inima că le-o răniа.
Al maĭ mare ce-mĭ făcea?
Paloş din teacă'mĭ trăgea,
Luĭ Mogoş capu să'ĭ ĭa.
Iar Mogoş fu maĭ voĭnic,

www.dacoromanica.ro

Cu paloşul luĭ prijinea,
Pe cumnată-sĕŭ îndărăt îl da.
Iar la masă că'mĭ şedea,
Iar frate că mi-l ispitea,
Mogoş tot aşa spunea.
Cumnată-sĕŭ cel maĭ mic
Fu slugă la un ispravnic,
El fuse maĭ priceput.
Fratele maĭ mare ce'mĭ făcea?
Pe Mogoş de vorbă ţinea,
Al mic după Mogoş se da,
Paloşul din teacă scotea,
Capul luĭ Mogoş tăia
Şi cât colo el sărea.
De îngropat unde'l îngropa?
Tot la umbra braḑilor,
Cu frunḑa mi-l învălĭa,
Căluşelul 'ĭ-l lua,
In grajd de pĭatră 'l băga,
Şi maĭ mult că nu trecea,
O cucie că'mĭ venĭa.
Ce fel de cucie era?
Poleită,
Cu aur zugrăvită,
Cu postav verde 'nvălită,
Cu doĭ-spre-ḑece telegarĭ
Negri, nene, ca corbiĭ,
Supţirĭ, frate, ca şerpiĭ
Şi iuţĭ, frate, ca focu.
De mânat cine-ĭ mâna?
Mic de mocănaş,
Cu gluga 'ntre spete,
Cu băierĭ de bete,
Mâna nu se vede.
Dar în cocie cine era?
Veḑĭ Stăncuţa cea frumósă,
Surióră la şépte fraţĭ;
Albĭ ca niştе'mpăraţĭ.
Şi că nene, unde trăgea?
La umbră la şépte braḑĭ
— Bună ḑiua şépte fraţĭ,
Cu Mogoş sînteţĭ cumnaţĭ,
Şi cu mine sînteţĭ fraţĭ.
— Bine Stanco mi-aĭ venit
Pe Mogoş ce l'aĭ făcut?
— Măĭ şépte fraţĭ,
Albĭ ca niştе 'mpĕraţĭ,
Mogoş mĭ-a plecăt nainte,
P'un cal galben dobrogean,
Códa'ĭ trage pojar verde,
Ia veḑĭ urma i-se pĭerde,
Şi Mogoş era cam beat,
Orĭ că calu l'a trântit,
Orĭ că voĭ l'aţĭ omorît?
Unde eĭ că mĭ-auḑĭa,
Unul la altul se uĭta,
Semn la altu că'şĭ făcea,
Câte treĭ c'o ispitea,
Stanca tot aşa spunea.
Dar Stăncuţa ce făcea?
La cucie se ducea,
O boldeĭcuţă 'şĭ-avea,
Jos din cucie mĭ-o da,
La şépte fraţĭ mĭ-o ducea.
Dâra sângeluĭ afla,
Pe sânge că se lua
Pên'la grópă d'o ducea.
Boldeĭcuţa că scărma,
Peste Mogoş că mi-ş da,
Şi Stăncuţa că'l lua,
Mi'l săruta în tăĭetură,
Par'că'l săruta'n gură.
Tron de céră că'ĭ făcea
Şi pe cucie că'l punea,
La Domnie că'mĭ pleca.
Iar Stăncuţa că striga:
Dar da Stanca pênă'n iĭe,
Să resbéscă la Domnie,
Să vĕ vĕḑ pe treĭ legaţĭ,
Şi pe patru spânzuraţĭ.
La Domnie se ducea
Şi din gură că'mĭ striga:
— Dómne,—Măria-ta
Turci'n ţară mĭ-a venit
Pe mine m'a vĕduvit.
Domnu când mi-auḑĭa,
Un firman că'mĭ scria,
Ḑece ceauşĭ că'mĭ venĭa,
Toţĭ Turciĭ că mi-ĭ strângea,
La bătaĭe că-ĭ punea.
Iar Turciĭ că mi-ş striga:
—Baca, Baca Ghiaura
Cum bate pe dreptĭ,
Să spuĭe vinovaţĭ.
Unde Domnia auḑĭa
Pe Turcĭ îĭ ispitea,
Turciĭ drept că spunea:
Dómne,—Măria ta
N'am tăiat noĭ pe Mogoşu
Mogoşu Vornicu,
Ci pe Mogoş l'a tăĭat
Aĭ şépte fraţĭ,
Albĭ ca niştе 'mpăraţĭ,
Cu Stăncuţa eĭ sunt fraţĭ
Şi cu Mogoş sînt cumnaţĭ!
Unde Domnia auḑĭa,
Un ceauş mĭ'aducea,
La şépte fraţĭ că trimetea
Şi din gură'ĭ poruncea:
—De-ĭ veĭ găsi la masă,

www.dacoromanica.ro

Lasă-ĭ să cinéscă ;
De-ĭ veĭ găsi culcaţĭ,
Frumuşel să mi-ĭ legaţĭ.
Unde ceauşu pleca
S'acolo că se ducea,
El la masă că-ĭ găsĭa,
Firman pe masă le trântĭa.
Unde eĭ că mi-l vedea
Şi'ncepea de-al citea
Lacrămile'ĭ podidea.
Al maĭ mare se scula,
Treĭ catîrĭ că mĭ-aducea,
De gălbiorĭ îĭ încărca,
Un plocon la Domnie trimitea,
Domnia când catîriĭ vedea
Pe Stanca mĭ-o sictirea ;
Iar Stăncuţa când audĭa,
In cucie se punea
Şi din gură că ḑicea :
— Dómne, Măria ta,
Dar da Stanca pênĕ'n iĭe
Să resbéscă la 'mpărăţie,
Să te scóţă din Domnie!
Dar Domnia audĭa,
De ea, frate, se spăĭmânta.
De mână că mĭ-o lua,
Şi pe scaun mĭ-o poftĭa:
— Staĭ Stăncuţo tu acilea.
Stanca pe scaun stetea,
Domnia ce mi-ĭ făcea ?
Treĭ ceauşĭ că'mĭ chema
Şi la eĭ că'ĭ trimetea
Şi din gură le poruncea :
— De i-aţĭ găsi culcaţĭ
Să mi-ĭ aduceţĭ legaţĭ,
Pe câte şépte legaţĭ.
Şi cĭauşu când pleca,
El acolo c'ajungea,
Firman pe masă trântia.
Când ăl mare că'l citea,
Treĭ catârĭ că maĭ aducea
De gălbiorĭ îĭ încărca,
La ciauşĭ că'ĭ dăruĭa,
Să nu-ĭ maĭ ducă legaţĭ,
Să ḑică că's vinovaţĭ.
Când eĭ că s'apropia,
Stanca în gura mare striga
— Dar da Stanca pênĕ'n iie
Să vestesc la 'mpărăţie,
Să vĕ vĕḑ pe treĭ legaţĭ,
Şi pe patru spînzuraţĭ.
Unde Domnia audĭa
Pe câte treĭ mi-ĭ lega
Şi pe patru-ĭ spânḑura,
Cheful Stanciĭ că-ĭ făcea,
Şi pe Mogoş îl îngropa,
La umbra cu şépte braḑĭ,
Unde beaŭ ceĭ şépte fraţĭ,
Albĭ ca niște 'mpăraţĭ,
Şi cu Mogoş sînt cumnaţĭ.
Eĭ cu vadra se cinstea,
Vadra Ţaligraduluĭ
Mĕsura Impĕratuluĭ.

Mĕ plătĭĭ cu cântecul
Ca lupul cu urletu,
Când vênătoru'l goneşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte.
Şi maĭ daţĭ cu picătura,
Să-şĭ ude ţiganu gura

www.dacoromanica.ro

MOGOŞ VORNICUL

(VARIANTA)

Auḑit de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul Ioniţă Nicolae din Roşiorĭ (Teleorman)

La umbră la şépte braḑĭ,
Unde se cinstesce şépte fraţĭ,
Albĭ ca niştе împĕraţĭ,
Cu Stăncuţa că sînt fraţĭ
Şi cu Mogoş sînt cumnaţĭ;
Dar în vorbă ce-şĭ avea?
Tot pe Stanca o logodĭa.—
Dupĕ cine că mi-o da?
Dupĕ Mogoş vornicul
Vestitu, vitézu,
C'ala e fecior de domn,
N'are frică de om.
Dară eĭ ce mi-şĭ făcea?
Cu Mogoş eĭ că vorbĭa:
— Aleĭ, Mogoş dumneata,
Noĭ pe Stanca să ţi-o dăm,
De bogată, de avută
Iĭ stă pieptul clăbuşit
De aur şi de argint,
De n'am vĕḑut de când sînt!
Noĭ pe Stanca să ţi-o dăm;
Dar noĭ prinsóre să-avem
Să viĭ vara de cincĭ orĭ
Că-s maĭ multe sĕrbătorĭ;
Şi ĭarna de treĭ orĭ,
Că'ş maĭ multe lucrătorĭ,
Şi s'o întêmpla d'o fi ger,
Nu e bine călător.
Aşa prinsóre făcea.
Dară Mogoş ce făcea?
El pe Stanca c'o lua
Şi acasă că mi-şĭ pleca.
Nouĕ anĭ că mi-ş trecea,
Pe la cumnaţĭ nu maĭ da;
Când povêrnea pe ḑece,
Iaca Mogoş se găteşte
P'un cal galben dobrogean,
Códa-ĭ trage pojar verde,
Urmele 'ĭ se pĭerde.
Şi Mogoş că mi-şĭ pleca
Şi el frate se trăgea
La umbră la şépte braḑĭ,
Unde se cinstea, şépte fraţĭ.
— Bună ḑiua şépte fraţĭ,
Albĭ ca niştе împĕraţĭ,
Cu Stăncuţa sînteţĭ fraţĭ
Şi cu mine sunteţĭ cumnaţĭ.
— Mulţumescu-ţĭ dumitale,
Ca la un cumnat maĭ mare!
Să sculă fratele ăl maĭ mare:
— Bine Mogoş aĭ venit,
Pe Stăncuţa nu ni-o aduceĭ?
— Vine şi Stanca pe urmă,
Invĕluită 'n rogojină,
Să nu vĕ fie ruşine;
Intr'un car mare mocănesc,
Nalt în drig, mărunt în róte
Cu doĭ boĭ moldoveneştĭ,
Lungĭ de córne,
Ciungĭ de códe,
Unde te uiţĭ prin cu....le
Le numerĭ măselile.
De treĭ orĭ că'l ispitea,
Mogoş tot aşa spunea,
De-al draculuĭ ce era!
Fratele maĭ mare ce făcea?
Paloş din teacă scotea
Şi pe Mogoş l'amelinţa.
Mogoş fuse maĭ voinic,
Pe sub paloş s'a pitit
Şi cu-al luĭ l'a prijinit. —
Fratele cel maĭ mic se scula
Şi 'n cârciumă că-l băga,
O oca de spirit că-ĭ da
Şi pe Mogoş îl îmbĕta,
Paloş din teacă scotea
Şi pe Mogoş îl tăia. —
Unde frate că'l ducea?
La umbră la şépte braḑĭ,
Unde se cinstesc şépte fraţĭ;
Şi acolo că'l îngropa
Şi cu trunḑă îl învălĭa.

www.dacoromanica.ro

Nicĭ maĭ mult că nu trecea,
Iaca Stanca și sosĭa.
Nu venĭa cum ĭĭ spunea,
Și Stanca că mi-ș venia
Intr'o cucie zugrăvită,
Mult mĭ-e poleită,
Cu potintele de aur,
Cu cruciulițe de argint,
Care n'am vĕḑut de când sînt!
Și bună ḑiua le da:
— Bună ḑiua șépte fraț̆ĭ,
Că cu mine sînteț̆ĭ fraț̆ĭ,
Și cu Mogoș sunteț̆ĭ cumnaț̆ĭ.
— Mulțumescu-ț̆ĭ dumitale,
Ca la o soră maĭ mare!
Bine Stanco, c'aĭ venit,
Pe Mogoș nu mi-l aducĭ?
— Mogoș mĭ-a plecat înainte
P'un cal galben neinvĕțat,
Cu conteșu îmbăĭerat,
Și Mogoș era cam beat,
Orĭ că calul l'a trântit,
Orĭ că voĭ l'aț̆ĭ omorît?
Dar Stăncuța ce făcea?
O boldeĭcuță șĭ-avea,
De știa, de mi-ș vorbia.
Boldeĭcuța c'o lua,
Jos din trăsură c'o da.
Boldeĭcuța ce făcea?
Urma sîngeluĭ că lua,
Peste Mogoș că mi-ș da.
Și Stanca ce mi-s făcea?
La Mogoș că se ducea
Și de mână că mi-l lua,
Capul la spate-ĭ cădea;
Il săruta-in tăĭetură,
Par'că 'l săruta 'n gură! —
— Dar da Stanca pênĕ'n ĭie,
Să vĕ vĕd eŭ la Domnie,
Să vĕ vĕd pe treĭ legaț̆ĭ
Și pe patru spînzuraț̆ĭ.
Dar Stăncuța ce'mĭ făcea?
In cucie se punea,
La Domnie se ducea
Și din gură că ḑicea:
— Domnule, Măria-ta,
Turcĭĭ 'n țară că mĭ-a dat
De m'a ars și m'a prădat,
Pe Mogoș mi l'a tăiat,
Pe mine m'a vĕduvit,
Copilașĭ mi-a sĕrăcit!
Și Domnia șĭ-auḑĭa
La ceauș că poruncĭa:
— Măĭ, ceauș tu mĭ-eștĭ rĕŭ,
De când tu mi-aĭ ceaușit,
Nicĭ o slujbă n'aĭ făcut,
Dar pe asta ca s'o facĭ!
Firmanul în mână că-ĭ da
Și din gură-ĭ spunea:
— Dacă la masă-ĭ afla,
Să-ĭ laș̆ĭ pânĕ orĭ cina,
Că și eĭ orĭ fi ceva!
Dar ceaușu ce făcea?
Firman în mână le da,
Dar eĭ, frate, ce făcea?
Firmanul că'l citĭa
Lacrimile-ĭ podidĭa,
Că le-a scurtat viața! —
Eĭ de frică ce făcea?
Un catîr că mi-ș lua
Și de banĭ îl împovĕra,
La Domnie că pleca,
Domnieĭ ca ;să-ĭ dea.
Dacă la Domnie venĭa,
Eĭ baniĭ că-ĭ aducea.
Domnia baniĭ că lua
Și pe Stanca-o sictirea,
Jos din case o sictirea.
Dar Stanca ce mi-ș făcea?
— D'o da Stanca pênĕ'n ĭie
Să rĕsbéscă la 'mpĕrăție,
Să te scóță din Domnie.
Dar domnia ce făcea?
Sta niț̆el și se gândĭa,
Și pe Stanca c'o chema,
Indărăt c'o aducea,
Și pe Stanca c'o întreba.
Stanca tot așa spunea:
— Turcĭĭ în țară c'a intrat
Și m'a ars și m'a prădat
Și pe Mogoș l'a tăiat.
Domnia așa auḑĭa,
Toț̆ĭ Turcĭĭ-ĭ aducea,
La falangă că-ĭ punea.
Doĭ turcĭ bĕtrânĭ s'alegea;
Și la Domnie vorbĭa:
— Baca, baca, Gheaurea,
Domnule, Măria-ta
Că baț̆ĭ pe drepț̆ĭĭ,
Să spuĭe vinovaț̆ĭĭ,
Că pe Mogoș l'a tăiat
Șépte fraț̆ĭ d'aĭ Stanchiĭ.
Domnia așa auḑĭa,
Drumul Turcilor le da,
Pe fraț̆ĭĭ Stanchi ĭĭ lua,
Pe ceĭ patru ĭĭ spînzura'
Și pe treĭ că mi-ĭ lega,
Chefu Stanchi că făcea.
Și-a murit, nu se maĭ vede
Lumile nu li se perḑe

www.dacoromanica.ro

Şi a plătit la lăutarĭ
De l'a scris la sărindarĭ,
Să'l spuie la ḑile marĭ.

Mĕ 'nchinaĭ cu cântecul,
Ca lupul cu urletul:
Cât trăieşte lipoveneşte,
Dacă puşca 'l dobêndeşte,
Dă pielea şi se plăteşte!

MOGOŞ VORNICUL

(VARIANTA)

Cules de Ch. N. Ţapu din gura lăutarului Ioniţă Văleanu, Roşiorĭ-de-Vede.

Departe, vere, departe,
Departe dar nu prea fórte,
La umbra de şépte bradĭ,
Und' se cinstesc şépte fraţĭ,
Albĭ ca nişte 'mpĕraţĭ,
Şi cu Mogoş sînt cumnaţĭ,
Mare masă mĭ-este 'ntinsă,
De şépte fraţĭ mĭ-e coprinsă.
Eĭ pe Mogoş adăsta,
Iacă Mogoş că sosĭa,
Cam cu chef că mi-şĭ venĭa,
La eĭ că se ploconĭa.
Eĭ, măre, nu-ĭ mulţumĭa,
Şi din gură că-ĭ striga:
— Aleĭ Mogoş Vornice,
Tu, măre, că nĭ-aĭ venit,
Pe Stăncuţa nu ni-o aducĭ,
C'aşa prinsóre ni-aĭ dat,
Când pe Stanca noĭ ţĭ-am dat.
S'o aducĭ vara de cincĭ orĭ,
Că's maĭ multe serbătorĭ;
Şi iarna de treĭ orĭ,
Că's maĭ multe lucrătorĭ.
Dar Mogoş ce mi-şĭ făcea?
El nicĭ habar că n'avea.
Grăi fratele-ăl maĭ mare:
— Orĭ la puştĭ să'l împuşcăm,
Orĭ cu sabia să'l tăĭem?
Grăi fratele-ăl maĭ mic,
Că-ĭ maĭ mic şi maĭ voĭnic
Şi la minte priceput.
Paloş din teacă scotea,
Capu luĭ Mogoş tăĭa
Şi, măre, că'l îngropa.
Dacă, măre, îl îngropa,
Iacă Stăncuţa sosĭa,
Bună ḑiua că le da:
— Bună ḑiua şépte fraţĭ,
Cu mine sînteţĭ, voĭ, fraţĭ,
Şi cu Mogoş sînteţĭ cumnaţĭ.
Pe Mogoş ce l'aţĭ făcut?
Ea, măre, că mi-şĭ umbla,
Pe dâra sângeluĭ mergea,
Şi, măre, că'l desgropa.
Îl sĕruta 'n tăĭetură,
Parcă 'l sĕruta în gură:
— Cum pe Mogoş l'aţĭ tăiat,
Că era, frate, cam beat?
Ea mi se jelea,
Cu palmele se bătea,
Şi din gură le spunea:
— D'o da Stanca pêne 'n iĭe,
Ca să mĕ duc la Domnie,
Să vĕ vĕḑ pe treĭ legaţĭ,
Şi pe patru spânzuraţĭ!
Stanca, măre, că'mĭ pleca,
Pe Mogoş că mi-l lua,
Şi la tron că'l aşeḑa,
În trăsură că'l punea,
La Domnie că mergea.
La Domnie 'l arăta,
Şi pe fraţĭ învinuĭa.
Domnia ce mi-şĭ făcea?
La eĭ frate trimetea,
Pe câte şépte-ĭ aducea,
Şi pe treĭ că mi-ĭ lega,
În puşcărie că-ĭ băga.
Pe patru că-ĭ spânzura.
Stăncuţa că'mĭ remânea,
La un dughian se ducea,
Şi acolo că mi-şĭ plângea,
Tótă nóptea se jelea,
Şi vĕduvă remânea,
Acasă că se ducea,

www.dacoromanica.ro

STAN DIN BARAGAN

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Stancu Ion din Cucueţi (Teleorman). Acest cântec este o variantă prescurtată a celui întitulat «Juganii» din Colecţia d-lui G. Dem. Theodorescu pag. 688 sq.

Departe, vere, departe,
Nicĭ departe, nicĭ aprópe,
Tocmaĭ calea jumĕtate,
La mijlocu câmpuluĭ,
La puţu porumbuluĭ,
Unde fir de ĭarbă nu e,
Numaĭ d'albă colelie,
Cine, neĭcă, că 'mĭ mergea ?
Să veḑĭ, Stan din Bărăgan.
Dar el, neĭcă, ce'mĭ făcea ?
Peste câmp că se uĭta,
Treĭ cârlăĭorĭ năzărĭa,
Treĭ cârlăĭorĭ gălbiorĭ,
Pe spinare negrişorĭ;
Şi de nare,
O strânare,
Şi 'mbuestru 'n fuga mare.
El neĭcă ce mi-şĭ făcea ?
Indărăt că se 'ntorcea
Şi lua cósa şi gresia
Şi 'ndărăt mi se ducea
Şi de cósă s'apuca.
Dar el, neĭcă, ce'mĭ cosĭa ?
Tot secară,
Cu negară.
Tocmaĭ o vară cosĭa
Şi de arcan s'apuca.
Împletitura dintr'o vară
Iĭ muriră copiĭ de fóme!
Când arcanul că'l sfârşĭa,
La spinare că-l lua
Şi-unde, neĭcă, mi-l trăgea ?
La puţu luĭ Ciorăpĭel,
Ciorăpĭel ăl voĭnicel,
La stupina cea betrână,
Care e aprópe de fântână.
Sghiabu de apă-l umplea
Şi arcane mĭ-aşeḑa,
De furcă mi-le lega,
In dosu furci se da
Şi puţin mi-l scârţia,
Pên cârlăioriĭ veniă.
Apă, neĭcă, că mi-şĭ bea,
Pe lângă sghiab se juca,
Pînă 'n arcane că da.
Când eĭ prinşĭ că se vedea,
Odată că se uzmĭa,
Furcă din pămînt scotea,
Unde furca se trântĭa,
Grópă de bordeĭ făcea ;
Şi unde ĭutura cădea,
Gropĭ de grâŭ mi se săpa.
Dar Stoĭan ce mi-şi făcea ?
De necaz, frate, ce avea
Barba albă 'şĭ jumulĭa,
Mustăţĭ roşiĭ că-şĭ rupea.
Un cârlan 'ĭ se opria,
La salcia cocoşată,
Unde s'a maĭ umbrit odată.
Dară Stan că mi-ĭ afla
Şi pîn târg că se plimba ;
Lua treĭ traistĭ şi treĭ căpestre,
Tot căpestre de bumbac
Cum şade la juganĭ drag.
El la eĭ că se trăgea,
Căpestre 'n cap le-aşeḑa.
Paloş de la brĕŭ scotea,
Arcanele le tăia,
P'ăl maĭ mare încăleca
Şi unde, neĭcă, mi-şĭ mergea?
Colea 'n târg la Nâjloveţĭ,
Und'se vînd cârlanĭ cu preţ.
Când cârlaniĭ sforăia,
Din picere svăpăia,
Cocóne se spăĭmânta,
Ape că se turbura,
Liveḑĭ verḑĭ că să 'ncurca
Munţiĭ se cutremura.

www.dacoromanica.ro

Pênă Turcii că 'mĭ sosĭa,
Cât cerea atâta 'ĭ da,
Opt sute de leĭ că-ĭ da
Şi 'ndărăt mi se 'ntorcea.
Şi cu cin' că se 'ntâlnĭa?
Veḑĭ cu Stan din Pĭersica,
Omul cel de nimica,
Călare pe galbina.
Din guriță că'mĭ striga:
— Măĭ, unchiule Stane,
Tu frate nu mi-aĭ vĕḑut
Treĭ cârlăiorĭ gălbiorĭ,
Pe spinare negrişorĭ?
Dar el frate ce ḑicea?
— Măĭ, nepóte Stane,
Aseară pe la o vreme
Colea 'n têrg la Nâjloveţĭ,
Und' se vînd cârlanĭ cu preţ,
Treĭ cârlanĭ a rinchezat,
Cocóne s'a spăimântat.
Dacă este vorba aşa,
Adu pe galbina 'ncoa.
După ea descăleca
Şi Stan frate 'ncăleca.
Şi unde neĭcă mi o trăgea?
Tocmaĭ 'n têrg la Cladova,
Und'se vinde galbina.
Când galbina mi-ajungea,
Odată că'mĭ sforăia,
Cura Turcii ca bura.
Cât cerea, atâta 'ĭ da,
Cincĭ sute de leĭ că'mĭ lua,
Stan în pungă le băga
Şi 'ndărăt mi se 'ntorcea.
Când de Stan s'apropia
Şi căciula o lepăda,
Din guriță că striga:
— Măĭ, nepóte Stane,
N'a fost galbena a ta,
Ci ţi-a fost, veḑĭ de furat
Şi 'n têrg frate m'a apucat,
Cincĭ galbenĭ din pung'am dat,
Şi căciuliţa din cap,
Ce-am păţit până-am scăpat.
Dacă vedea Stan aşa,
Mâna 'n pungă c'o băga,
Cincĭ galbenĭ că scotea
Şi 'ndărăt că 'ĭ înturna.
Ḑiua bună că'şĭ lua
Acasă că se ducea.
Dar nevasta-l întreba:
— Pe galbena n'aĭ găsit,
Pe galbena ce aĭ făcut?
— Eŭ, nevastă, m'am întâlnit
Cu unchiu Stan,
Şi pe galbena 'ĭ-am dat
Şi el, frate, că s'a dus,
Icea 'ntêrg la Nâjloveţĭ,
Und'se vînd cârlanĭ cu preţ;
Şi 'n têrg că l'a apucat,
Cincĭ galbenĭ din pung'a dat
Şi căciuliţa din cap.
Indărăt 'ĭ-am întornat,
Dar nevasta ce-ĭ ḑicea:
— Asta nu e mincĭuna,
Că eştĭ Stan din Piersica,
Omu cel de nimica!
Dar nevasta ce'mĭ făcea?
Tótă nópţea bombănĭa,
Pîn' cârlanu-ĭ aducea.
Cam aşa pe supt nimĭez,
Imĭ sosia şi galbina,
Cu toţĭ mânjiĭ după ea.

www.dacoromanica.ro

MIZIL CRAI

Auḍit de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ioniţă Văleanu din Roşiorii-de-Vede.

Frunză verde de susaĭ,
In casă la Mizil Craĭ,
Mare masă mi-este 'ntinsă,
De mulţĭ boĭerĭ mi-e cuprinsă.
Fóĭe verde bob năut,
De când mă-sa l'a făcut,
Fiŭ din trup nu ĭ-a născut,
Făr' de treĭ pĭetre de fete,
Frumuşel încondeĭete.
Dar pe nume cum le chiamă ?
Una o chiamă Stăncuţa,
P'a mijlocie Rada,
Şi a maĭ mică Mizilca.
Din oraş din Taligrad,
De la cinstitu 'mpĕrat,
Mândră carte că'ĭ veniа,
Să dea fiŭ din trupul luĭ,
Să slujască 'mpĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ.
El cartea că mĭ'o citĭa,
Lacrămile 'l podidĭa,
Şi prin sală se plimba.
Fata mare că 'l vedea,
Şi din gură 'l întreba :
— D'aleĭ taĭcă, dragă taĭcă,
De ce plângĭ, te tânguĭeştĭ ?
Foiţică de năut,
Unde pe noĭ ne-aĭ crescut,
D'aia tu te-aĭ necăjit ?
Dar tat-sĕŭ că mi-ĭ grăĭa :
— D'aleĭ taĭcă, fata taĭchiĭ,
Stătuşĭ, taĭcă, mĕ 'ntrebaşĭ,
Maĭ cu dreptul spuneţĭ-aş,
Să'mĭ puĭ mâĭnele în pĭept,
Să-ţĭ spuĭ cuvîntul cu drept.
Mie taĭcă mĭ-a sosit,
Firman de la 'mpĕrăţie, —
Carte albă, slovă neagră ! —
Să daŭ fiŭ din trupul meŭ,
Să slujască 'mpĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ.
— Taĭcă, taĭcă, dragă taĭcă,
Dă'mĭ cal bun de călărie
Şi haĭne de premenélă
Şi baniĭ albĭ de cheltuĭală,
Ca eŭ taĭcă să mĕ duc,
Să slujesc la Impĕratul,
In pórta Ţaligraduluĭ.
Ea măre că se gătĭa,
Voĭniceşte se 'mbrăca,
Şi la cap că se tundea,
Şi pe cal că 'ncăleca,
Şi la împĕratu mergea.
Impĕratu c'o vedea,
El, vedĭ, nu mĭ-o cunoştĭa.
Dacă, măre, n'o cunoştea,
Dar Domniţa că-ĭ ḍicea :
— Ceasta o să fie fămeĭe.
Impĕratul nu credea,
Dar Domniţa ce'mĭ făcea ?
Un bâlcĭ, mare, că făcea,
Şi pe ea că mĭ-o 'ncerca ;
Toţĭ soldaţiĭ că-ĭ strîngea,
Şi, măre, le poruncĭa,
Furcĭ, măre, că mĭ-aducea,
Şi de puştĭ tot aşa.
Ea cu soldaţiĭ se plimba,
Impĕratu cu domniţa privea ;
Ea, măre, că se plimba,
Ceĭ alţĭ cu puştile umbla,
Ea la furcĭ c'alerga.
Dar Domniţa că rîdea,
Şi din gură că ḍicea :
— Nu ţi-am spus că este aşa ?
Şi pe ea că mĭ-o afla,
Şi la pĭept că mi-o căta,
Ţiţele că mi-ĭ vedea,
Şi acasă c'o trimitea.
Dar Mizilcuţa se scula,
Şi la tat-sĕŭ se ducea,
Şi din gură că-ĭ grăia :
— D'aleĭ taĭcă, dragul taĭchi,
Calul tĕŭ de la tinereţe,
Care-a ajuns la bĕtrâneţe,
Să mi-l daĭ, tu taĭcă, mie.
Hainele de la tinereţe,

www.dacoromanica.ro

Care aŭ ajuns la bĕtrâneţe,
Să mi le daĭ tu mie.
Dacă ea că se gătĭa,
Se gătea şi mi-şĭ pleca.
Veḑĭ, la un cap de pod
Lupul în cale 'ĭ eşia,
Ea mâna pe armâ punea,
Şi pe lup că mi-l plesnĭa,
Şi de drum că-şĭ căuta;
La Impĕratu că-şĭ mergea.
Când împĕratu o vedea,
Domniţa nu se 'ncredea;
Ea o boldeĭcă 'şĭ avea,
De ştia de mi-şĭ vorbĭa,
Boldeĭca tóte-ĭ spunea.
Dar Domniţa ce ḑicea:
— S'o culcăm cu patru inşĭ,
Dacă-o fi, măre, femeĭe,
Şĭoldurile le are marĭ.
Boldeĭca mi-audĭa,
La Mizilca se ducea,
Şi eĭ, măre, că-ĭ spunea.
Ea, măre, unde se culca,
Grópă, mare, că-şĭ făcea
Şi şoldul că'l îngropa,
Tocmaĭ cu ăĭa venĭa.
Domnitorul mĕsură le lua,
Tot una că mi-şĭ venĭa.
Dar Impĕratu ce ḑicea?
—Aĭ la bâlcĭ să-ĭ plimbăm,
Dac'o fi femeĭe,
Ea alérgă la furcĭ;
Dacă o fi voĭnic,
Alérgă la puscĭ.
Toţĭ soldaţiĭ se plimba,
Ea la puscĭ că mi-alerga,
Mâna pe puşcă punea,
Le soldaţĭ muştra făcea.
Domniţa se minuna,
Şépte anĭ că mi-şĭ slujĭa,
Nimenea n'o cunoştea,
Ghinărar că mĭ-o punea.
Dacă slujba isprăvĭa,
Impĕratu o încerca,
La işitóre o trimitea.
Dac'o fi femeĭe,
Se p... în jos;
Dac'o fi voĭnic,
Se p... cu ea în sus.
Boldeĭcuţa audĭa,
La Mizilca că mergea,
Şi din gurăĭ spunea,
Ea o ţévă că căta,
Bine în gură o punea,
Maĭ departe mĭ-arunca,
Pe toţĭ că'ĭ întrecea,
Termenul că mi-şĭ făcea.
Impĕratul ce'mĭ făcea?
Rĕvaş de drum că-ĭ da;
Şi când acasă'mĭ mergea
Impĕratul mare halaĭ îĭ făcea,
El, veḑĭ, dă mĭ-o petrecea,
Dacă, măre, o petrecea,
Ea'n vapor că se punea,
Soldaţiĭ pe mal şedea
Ea, măre se desbrăca
Şi ţiţile le scotea
Şi toţĭ măre c'o vedea
Şi toţĭ că se necăjĭa.
Cată, f... mumă-sa
Un cap de femeĭe pe noĭ să [ne stăpânească!
Eĭ, măre, că'mĭ poruncĭa
Vaporul de mĭ-l oprĭa,
Pênă Impăratu venĭa,
Şi la ea că mi-şĭ intra.
Ţiţele că mi-ĭ vedea
Şi de mână c'o lua
Şi din gură că'ĭ ḑicea:
—Aĭdi, fată, să trăĭeştĭ!
Când vaporul că'mĭ pleca,
Toţĭ drumu la puştĭ că da.
Acasă că se ducea;
Mizil Craĭ că mĭ-o vedea,
In guriţă c'o săruta
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— D'aleĭ taĭcă, draga taĭchiĭ,
Tu aĭ făcut tótă slujba,
Tu să mănâncĭ starea mea!

www.dacoromanica.ro

MIZIL CRAI

VARIANTA.

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Costea Gheorghe din Săcenĭ— Teleorman

Fóĭe verde de Susaĭ,
In curte la Mizil Craĭ,
Mare masă mi-este întinsă,
De mulţĭ boĭerĭ mĭ-e coprinsă.
Dar la masă cine-mĭ şade ?
Şade Domnul Mizil Craĭ Dom-
[nul
Cu d'alb palme 'n obraz
Şi cu cótele pe masă.
El din masă că 'nchina.
Mare firman că-ĭ pica,
Firman de la Impărăţie,
Carte albă, slovă neagră,
Să dea fiŭ din trupul luĭ,
El frate ca să slujască
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ.
El de la tinereţe,
Pân'la d'alba-ĭ bĕtrâneţe
Fiŭ din trup că n'a făcut.
Făr' că ce mĭ-a făcut?
Treĭ pietre de fete,
Frumuşele 'ncondiete.
Dar pe nume cum le chiamă?
A mare Delidarda,
A mijlocie Rada,
Şi-a maĭ mică Mizilca, —
Numele tătînă-sĕŭ.
Dar Mizil Craĭ ce 'mĭ făcea ?
Intra 'n casă tot rîḑênd,
Cheful mesiĭ tot făcênd,
Şi afară lăcrămând,
Faţa albă sgâriind,
Barba neagră jumulind
Şi la pământ grămădind.
Luĭ seama cine-ĭ băga ?
Fata mare că'l vedea,
Anume Delidarda,
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— A-ba, taĭcă dumneata,
De ce intri în casă tot rîḑênd,
Cheful mesiĭ tot făcênd ?
Eşĭ afară lăcrămând,
Faţa albă sgâriind,
Barba neagră jumulind ?
Şi la pământ grămădind ?
Dar el din gură ḑicea :
— D'aleĭ, taĭcă, fata mea,
Ce făcuşĭ de mĕ 'ntrebaşĭ ?
Maĭ cu dreptu spune-ţĭ-aş ;
Să 'mĭ puĭ mâĭnele 'n pĭept,
Ca să-ţĭ daŭ cuvîntu drept !
De când maĭca m'a făcut,
Trup din trup că n'am facut,
Mie, taĭcă, mĭ-a picat,
Firman de la 'mpĕrăţie,
Carte albă, slovă neagră,
Să daŭ fiŭ din trupu meŭ,
El taĭcă ca să slujească
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea 'mpĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ.
Eŭ de la tinereţe,
Pên'la d'alba'mĭ bĕtrâneţe,
Fiŭ din trup că n'am făcut.
Fără cât ce mĭ-am făcut ?
Pe voĭ treĭ pĭetre de fete,
Frumuşele 'ncondeĭete,
Şi pe anume cum vĕ chiamă?
Pe tine Delidarda,
Pe-a mijlocie Rada
Şi p'a mică Mizilca.
Ea din gură că ḑicea :
— Măĭ, taĭcă, nu purta grija,
Că de mine e purtată ;
Să mè ducĭ la bărbier,
Să mă tunḑĭ cerchezeşte,
Să'mĭ laşĭ chica dehieşte,
Să'mĭ daĭ cal de călărie,

www.dacoromanica.ro

Şi haĭne de vineţie
Şi baniĭ albiĭ de cheltuială
Şi cămăşiĭ de premenélă;
Să slujesc porţilor,
Porţilor,
Cetăţilor,
Înaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţaligradului.
Dar Mizil Craĭ ce'mĭ făcea?
Pe ea la bărbier c'o ducea
Şi frumos mĭ-o tundea,
Şi-o tundea cerchezeşte
Şi 'ĭ lăsa chică delieste:
Iĭ da cal de călărie
Şi haĭne de voĭnicie;
Iĭ da baniĭ de cheltuială,
Şi cămăşiĭ de premenieală.
Ea pe cal că'ncăleca,
Ḑiua bună că'şĭ lua:
— Rĕmâĭ, taĭcă, sănătos
Ca un busuĭoc verde frumos!
— Du-te, taĭcă sănătoasă
Ca-o garoafă frumoasă!
Delidarda că'mĭ pleca,
Tat-sĕŭ dupe ea se lua
Şi înaintea eĭ că ĭeşĭa,
La capul poduluĭ că sta;
Acolo el se făcea
Un urs mare
Cu gura căscată,
Cu limba p'o falcă.
Delidarda când vedea,
Indată se spăimânta
Şi acasă că se'nturna.
Dar Misil Craĭ ce'mĭ făcea?
Cu pumniĭ 'n piept se bătea
Şi din gură că ḑicea:
— Ce póte fi asta?
Imĭ slutiĭ copiliţa,
Copiliţa mĭ-o slutiĭ,
Nicĭ slujba nu mĭ-o făcuĭ.
Mizil Craĭ ce mi-ş făcea?
Acasă că mi-ş veniă,
Intra 'n casă tot rîḑênd,
Cheful mesiĭ tot făcênd,
Ieşĭa afară plângênd.
Luĭ seama cine-ĭ băga?
Fata mijlocie 'l vedea
Anume Rădiţa,
Şi din gură că-ĭ ḑicea:
— A-ba, taĭcă dumnea-ta,
De ce intri în casă rîḑênd,
Cheful meŭ tot făcênd?
Eşĭ afară lăcrămând,
Faţa albă sgârîind,
Barba neagră jumulind
Şi la pământ grămădind?
Dar el din gură ḑicea:
— D'aleĭ fată, fata mea,
Ce făcuşĭ de mĕ 'ntrebaşĭ?
Cuvîntu spune-ţĭ-aş;
Să'mĭ puĭ mâĭnile la piept,
Ca să-ţĭ daŭ cuvîntu drept!
De când maĭca m'a făcut,
Fiŭ din trup n'am facut,
Mie, taĭcă, mi-a picat
Firman de la Impĕrăţie,—
Carte albă, slovă neagră,—
Să daŭ fiŭ din trupul meŭ,
El taĭcă ca să slujească
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţarigraduluĭ.
Eŭ de la tinereţe,
Pên'la d'alba bêtrâneţe,
Fiŭ din trup că n'am făcut,
Fără cât ce mĭ-am făcut?
Pe voĭ treĭ pietre de fete,
Frumuşele încondeĭete.
Dar Rădiţa ce'mĭ ḑicea,
— Măĭ, taĭcă, nu purta grija,
Că de mine e purtată;
Să mĕ ducĭ la bărbier,
Să mĕ tundĭ cerchezeşte,
Să'mĭ laşĭ chica delieşte,
Să'mĭ daĭ cal de călărie,
Şi haĭne de vineţie
Şi baniĭ albiĭ de cheltuială,
Şi cămăşiĭ de premenélă,
Să slujesc Porţilor,
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţarigraduluĭ.
Mizil Craĭ ce mi-şĭ făcea,
La bărbier c'o ducea
Şi pe ea c'o tundea,
O tundea cerchezeşte,
Cu chica delieşte.
Ea pe cal că 'ncăleca,
La Imperăţie pleca.
Dara tat-sĕŭ ce 'mĭ făcea?
Cap de urs că se făcea,
La pod că se ducea,
Inaintea Radi ĭeşea.
Ea vedĭ frate se 'spăimânta,
Indărăt că se 'ntorcea,
Şi acasă că 'mĭ venea.
Mizil Craĭ ce mi-şĭ făcea?

www.dacoromanica.ro

Cu pumniĭ 'n pĭept se bătea
Şi din gură că ḑicea:
— Ce póte fi asta?
Imĭ sluţiĭ copilul, —
Pe Rada şi Delidarda, —
P'amêndouĕ le sluţiĭ,
Nicĭ slujba nu mĭ-o făcuĭ!
Mizil Craĭ ce mi-şĭ făcea,
El în casă că intra,
Intra 'n casă tot riḑênd,
Cheful mesiĭ tot făcênd;
Ieşĭa afară plângênd,
Faţa d'albă sgăria,
Barbă neagră jumulĭa
La pământ c'o grămădĭa.
Dar Mizilca ce'mĭ făcea,
Fata luĭ a mică?
Luĭ seama că-ĭ băga
Şi din gură întreba:
— Măĭ, taĭcă Dumnea-ta,
De ce intri în casă riḑênd,
Cheful mesiĭ tot făcênd;
Şi eşĭ afară plângând,
Faţa albă sgăriind.
— Fata taĭchi, Mizilca,
Bine făcuşĭ mĕ 'ntrebaşĭ
Cu cuvîntu spune-ţĭ-aş!
Mie, taĭcă, mĭ-a picat,
Firman de la 'mpĕrăţie,
Carte albă, slovă neagră,
Ca să daŭ fiŭ din trupul meŭ,
Să păḑiască Porţile,
Porţile,
Cetăţile,
Inaintea Impĕratuluĭ
In pórta Ţaligraduluĭ.
Eŭ de când maĭca m'a făcut
Fiŭ din trup eŭ n'am făcut;
Făr'de cât ce mĭ-am făcut?
Pe voĭ treĭ pĭetre de fete,
Frumuşele 'ncondeĭete.
Dar Mizilca ce'mĭ făcea?
Ea din gură ce-ĭ spunea:
— D'ala, taĭcă, dumnea-ta,
Eŭ o să slujesc,
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ.
Dar mie, taĭcă, să'mĭ daĭ
Calul tăŭ din tinereţe,
Armele din tinereţe,
Puşca şi cu sabia;
Şi mĕ du la bărbier
Şi tunde-mĕ cerchezeşte
Şi cu chică delieşte
Şi dă'mĭ banĭ de cheltuială
Şi haĭne de premenélă
Să slujesc Porţilor,
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ.
Ea în pod că se urca,
Şi frêul că'l găsĭa
Şi la erghelie se ducea
Şi din gură că striga:
Ptruĭa..., calul tati din tinereţe
Să viĭ la bĕtrâneţe.
Dacă calul că'mĭ venĭa
Fórte slab tare era.
Căpăstru în cap 'ĭ-l da,
Acas' cu el mergea,
Şi la grajd că'l băga,
Pe grăunţe că'l punea,
Cu ţesala 'l ţesăla,
Cu peria că'l ştergea,
Cu unt-de-lemn îl ungea
Şi afar din grajd că 'l scotea,
Frumos că mi-l înşela;
Cruce la piept ridica
Şi pe cal că 'ncăleca
Şi din gură că ḑicea:
—Remâĭ, taĭcă, sănătos
Ca un trandafir frumos!
Şi tat-sĕŭ din gură-ĭ ḑicea:
—Du-te, taĭcă, sănătósă
Ca o garoafă frumoasă.
Dacă fata că pleca,
Mizil Craĭ ce'mĭ făcea?
El p'altă parte că'mĭ da;
Când fata mĭ-ajungea,
La podu d'aur c'ajungea,
El p'altă parte că da,
Dincolo de pod trecea,
Doĭ şerpĭ că se făcea,
Unul p'altu se mânca.
Şi fata că mi-ĭ vedea,
Paloş din teacă scotea,
Când odată c'aducea
Şi capul ca să i-l ia.
Dar Mizil Craĭ ce făcea?
Drept în picere 'mĭ sărea:
—O taĭcă, tu, fata mea,
Staĭ tu, nu mĕ tăĭa,
Că tu o să slujeştĭ,
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ!

www.dacoromanica.ro

Ea trăgea de se ducea.
Dar tată-sĕŭ ce făcea ?
Din ochĭ negri lăcrăma
Şi el frate leşina.
Fata aşa că mi-şĭ vedea
Inapoĭ că se 'ntorcea
Şi pe tat-sĕŭ că mi-l lua
Şi-acas' cu el se ducea,
Frumósă masă 'ntindea
Şi cu el bea şi mânca,
Fórte tare se cinstea
Şi aşa din gură-ĭ ḑicea :
—Taică, taiculiţă al meŭ,
Ia să 'mĭ daĭ boldeĭcuţa
Ca să 'mĭ ţiŭ vorba cu ea,
Că eŭ o să slujesc
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ.
Şi boldeĭca că 'ĭ-o da,
Cruce la piept ridica
Şi pe cal că 'ncăleca
Şi din gură că ḑicea :
— Rĕmâĭ, taĭcă, sănătos
Ca un trandafir frumos!
Şi Mizil Craĭ că'ĭ ḑicea :
— Du-te, taică, sĕnătósă,
Ca o garófă frumósă,
Că tu o să slujeştĭ
Porţilor,
Cetăţilor,
Inaintea Impĕratuluĭ,
In pórta Ţaligraduluĭ!
Şi trăgea de se ducea
Şi-acolo că 'mĭ ajungea,
La pórtă că 'mĭ şedea,
Treĭ ḑile şi treĭ nopţĭ şedea,
Nimenĭ în seamă n'o băga.
Impĕratu ce făcea ?
Impĕrăteasa afar' ĭeşĭa
Şi pe sală se 'mplimba
Şi pe Mizil c'o vedea
Şi din gură că ḑicea :
— Aleĭ, Impĕrăteasa mea,
Feciorul luĭ Mizil Craĭ,
A venit să slujască,
Nouĕ anĭ şi jumĕtate,
Să 'mĭ slujască în dreptate.
Impĕrăteasa ce 'mĭ făcea ?
Ea din gură că ḑicea :
— Impărate luminate,
De ce nu judecĭ cu dreptate?
Feciorul luĭ Mizil Craĭ
Portul 'ĭ este voĭnicesc,
E femeie, nu se póte.
El aşa când mi-audĭa,
Fórte rĕŭ se întrista.
La masă că 'mĭ şedea,
Eĭ, fórte se sfătuĭa,
De fecioru luĭ Mizil Craĭ vorbia
Dar boldeĭca ce făcea?
Pe sub masă că umbla,
Face-óse d'a rodea,
Să nu-ĭ bage seama,
Când eĭ frate că'mĭ vorbĭa.
Tótă vorba c'o asculta,
Ce vorbire că vorbĭa.
Dar vorbirea lor ce era ?
Eĭ frate că se vorbĭa,
Să facă un têrg de măcĭucĭ,
Şi altul de furcĭ,
Că dacă o fi femeie,
Să tragă la furcĭ;
Dacă-o fi voĭnic,
O să tragă la măcĭucĭ.
Aşa boldeĭca audĭa,
La Mizilca că mergea
Şi din gură că ḑicea :
— Dragă, Mizilcuţa mea,
Imperatu s'a vorbit
Şi din gură-a poruncit,
Să facă un têrg de furcĭ
Şi altu de măcĭucĭ.
A ḑis, dac-oĭ fi femeĭe,
Aĭ să tragĭ la furcĭ;
Şi dacă-oĭ fi voĭnic,
Aĭ să tragĭ la măcĭucĭ.
Ea din gură că ḑicea :
— Dragă boldeĭcuţa mea,
Fă de maĭ asculţĭ ce-va,
De maĭ îmĭ drege inima!
Iar sub masă că intra,
Tótă vorba c'o asculta,
Eĭ vorbirea ce'mĭ vorbĭa.
Impărăteasa iar striga :
— Aĭ, împărate luminate,
De ce nu judecĭ cu dreptate ?
Feciorul luĭ Mizil Craĭ
Portul este bărbătesc,
Cu ochiĭ 'ncap ca de şerpóică,
E femeĭe, nu se póte.
Dacă aşa că mi-şĭ vedea
La móşa satuluĭ trimetea
Şi móşa că mi-şĭ venea
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
—Aleĭ móşă, móşa mea,
Feciorul luĭ Mizil Craĭ
A venit să slujéscă nouă anĭ,

www.dacoromanica.ro

Dar ochiĭ 'n çap ca de şerpóică,
[şi jumĕtate
Impĕrătésa mea dice că e fe-
[meie, nu se póte,
Cu ochiĭ ca de şerpóĭcă!
Când ea aşa audĭa,
Când în ochiĭ eĭ se uĭta
Şi ea din gură dicea:
— Impĕrate luminate,
Cum judecĭ cu dreptate,
Cu adevĕrat portul este băr-
[bătesc,
Are ochiĭ de şerpóĭcă,
E femeĭe, nu se póte.
Ea din gură aşa dicea:
— Impĕrate luminate,
Incercare ca să-ĭ dăm,
La umblătóre s'o ducem,
Că dacă'o fi femeĭe, trebue s'o
cunóştem.
Boldeĭca că mĭ-audĭa
Dosul la Mizilca da
Şi din gură că dicea:
— Dragă Mizilcuţa mea,
Impĕratu s'a vorbit,
Că să vĕ facă o încercătóre,
Să te ducă la umblătóre;
Că dacă'oĭ fi femeĭe,
Trebue să te cunóscă.
Dacă Mizilca aşa audĭa
Şi din gură că dicea:
—Dragă, boldeĭcuţa mea,
Fă de maĭ ascultă ce-va,
De maĭ îmĭ drege inima,
C'oĭ şti eŭ ce-oĭ făcea!
Dar Mizilca ce făcea?
O cucută că găsĭa
Dinainte c'o punea,
La umblătóre mergea;
Ea încerca şi s'apuca
Şi maĭ înainte arunca.
Atuncĭ Impĕratu, dacă aşa
[vedea,
Sictir, moşă, d'acolea,
El din gură că dicea.
Că e adevĕrat ficiorul luĭ Mi-
[zil Craĭ,
C'a ştiut să ne slujască,
Din porunca impĕrătească,
Nouĕ anĭ şi jumĕtate,
Să slujască 'n dreptate.
— Impĕrate luminate,
Feciorul luĭ Mizil Craĭ,
Portul este bărbătesc,
Ochiĭ 'n cap ca de şerpóĭcă,
E femeĭe, nu se póte!
Şi altă încercare să vedem,
La culcare să-ĭ punem,
Şi atuncĭ o să-ĭ cunoştem.
Aşa boldeĭca audĭa
La Mizilca că'mĭ veniă
Şi din gură că-ĭ dicea:
—Dragă Mizilcuţa mea,
Impĕratu s'a vorbit,
Incercare să vĕ dea,
La culcare v'o punea.
Dacă tu fomeĭe-oĭ fi,
Eĭ frate te-or cunoştea.
Ea aşa că audĭa,
Puţinel că se'ntrista
Şi de la frunt c'o lua.
La încercare c'o ducea
Şi la culcare c'o punea,
Şi ea că se tăvălĭa,
Numaĭ în labe că sta;
Iarba după ea se ridica,
Că să nu-ĭ bage seama.
Aşa împĕratu vedea,
Şi pe ea că mĭ-o lua
Şi 'n casă că mĭ-o băga,
Ciubuc cafea cu ea că bea.
Dacă slujba termina
Şi ea că se libera,
Impĕratu ce făcea?
Toţĭ gorniştiĭ că-ĭ strîngea
Şi pe ea c'o petrecea,
Pên'la mare că mergea.
Dacă apa, c'o trecea,
Ea dincolo că trecea,
Jos după cal se da;
Pênă 'n brĕŭ se desbrăca
Şi apă că'mĭ lua,
Ţîţele le recoriă.
Aşa împĕratu vedea,
De treĭ orĭ că-mĭ leşina!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI TUDOREL

Cules de Christea N. Ţapu de la Nicolae Cobzaru din T.-Jiu (Gorj).
A se vedea cântecul *Tudorel* complect din colecţia D-lui G. Dem. Theodorescu. pag. 669 sqq.

Pe din sus de Dunăre
L'acel sat mare sêrbesc,
Jumĕtate rumânesc,
N'avea naĭba ce lucra,
Tudor tînĕr se'nsura,
Frumósă mândră lua.
De frumósă ce era,
Cârcĭumăriţă mĭ-o punea.
Unde Turcĭĭ mĭ o vedea,
Câtă avere toţĭ avea
Tot la dênsa o toca,
Tudorel se'mbogăţĭa.
N'avea naĭba ce lucra,
Morĭ pe subt pâmînt făcea;
Nouĕ morĭ ferecate,
De macină nóptea tótă, —
De macină la argint,
La argint mărunţel
De mor boĭerĭ dupĕ el.
Turcĭĭ frate'mĭ sărăcĭa,
Numaĭ cu chisele rĕmânea;
Turcĭĭ mi se necăjĭa,
Veḑĭ, luĭ Tudor ce ĭ făcea?
La greŭ haraclŭ il punea:
Tot pe lună
Pungă plină
Şi pe an
Hazna de banĭ.
Avutu-le-a,
Datu-le-a,
Să se vadă cortorosit,
Cu-a luĭ Voĭcă dupĕ gât.
Tudorel că sărăcìa,
D'atâta avere ce da
Şi el din gură 'mĭ grăĭa:
—Aleĭ, Voĭcă, mândra mea,
Scutură hambarele,
Să'mĭ facĭ d'o azimĭóră,
Frământată'n lăcrămĭóre
Şi mĭ-o pune'n trăĭştióră;
Că eŭ mândro o să plec
Tot din sat, în sat, în sat,
Şi din vad, în vad, în vad,
La cinstitu de 'mpĕrat.
Mĕ duc să mă jeluesc,
Că nu pociŭ să maĭ trăesc!
Că Turcĭĭ silnicĭĭ,
Câĭnĭĭ mahalagĭĭ,
Averea mĭ-a jefuit,
Pe noĭ că ne-a sĕrăcit!
Când la 'mpĕratu mergea,
Treĭ ḑile în pórtă sta,
Nimenĭa nu'l cerceta.
Impĕratu în foişor ieşĭa
Şi pe Tudor îl vedea
Şi pe el că mi-l chema:
— Tudore aĭ sărăc t,
Orĭ mi-te-aĭ îmbogăţit,
Pe la mine c'aĭ venit?
— Impĕrate luminate,
Să mă judecĭ cu dreptate.
Nicĭ n'am sărăcit,
Nicĭ n'am bogăţit!
Am venit să mă jeluesc,
Că nu maĭ pot să trăesc!
Că Turcĭĭ silnicĭĭ,
Câĭnĭĭ mahalagiĭ
La greŭ haraciŭ m'a pus:
Tot pe lună,
Pungă plină
Şi pe an
Hazna de banĭ.
Avutu-le-am,
Datu-le am,
Să mă vĕḑ cortorosit
Cu-a mea Voĭcă dupĕ gât,
Pênă când m'am sĕrăcit!
Dar Impĕratu ce făcea?

www.dacoromanica.ro

Mai tare îl îmbogăţîa,
Precum inainte era.
De găsîa turme turceşti,
Le făcea împărăteşti.
De găsea cirezi turceşti,
Le făcea împărăteşti;
De găsîa herghelii turceşti,
Le făcea împerăteşti,
Luĭ Tudor le dăruîa.
Când acasă că mergea,
Tudorel le aduna,
Cu ciobani cu tot le lua.
Mergea calea jumătate,
Ciobani în urmă'i lăsa,
Conac acas 'le făcea.
Pe la miez de nópte ajungea,
El seama porţilor ştia,
Nevasta n'o deştepta.
El în pimniţă intra,
Mare sete l'ajungea;
Şése cupe de vin că bea
Până el că se'mbăta,
In pimniţă adormea.
Când fu nóptea jumătate,
Muma luĭ Tudor se deştepta
Şi din gură că-mi striga:
— Aleĭ, Voĭcă, noru-mea!
Voĭca din somn se deştepta,
In pimniţă că se ducea,
O cupă de vin că lua,
Când afară că ieşa,
De Tudorel se'mpiedica
Şi ea se'nspăimânta
Şi cupa că mi-o spărgea
Când auzîa că ţipa,
Sócră-sa mi-se scula,
Pe dânsa că mi-o certa:
— Aĭ tu curvă ţolină,
De când s'a dus Tudorel,
Tu ţi-aĭ prins ibomnicel?
A bĕut şi s'a 'mbĕtat,
In pimniţă s'a culcat.
Sócră-sa ce mi-şi făcea?
Sfóră de mătase lua,
Gâtul luĭ Tudor rĕpunea,
Incepe d'a-l sugruma.
Trage Voĭca nu prea trage,
Dar sócră-sa mórte-şi face.
Diminéţa se scula,
Ciobănaşii că striga:
—Tudorel, descuie porţile,
Să băgăm dobitócele,
Voĭca'n pimniţă intra,
Pe Tudorel îl cunoştea.
Incepea se văĭcărea,
Mă-sa mórte că-şi făcea,
P'amêndoĭ îĭ mormênta!
Dară Voĭca ce'mi făcea?
Ea vitele că le vindea,
Baniĭ la ciobanĭ că da
Şi pe toţi îĭ socotea.
Numaĭ unu rĕmânea,
Socotéla că nu-ĭ da,
C'are un semnişor,
Semăna cu Tudorel.
De soţie că'l lua,
Incepea Voĭca d'a cânta:
— Eĭ Tudore, Tudorel,
Saigean Tudorel,
Dobrogén Tudorel,
C'o să-ţi mor de dor,
Vara pe răzor,
Câmpu plin de florĭ,
In luna luĭ Coptor!
Din ciobănaşii teĭ
Unu c'am găsit,
Frate el s'a 'nemerit,
Cu un semnişor
Ca'n obrazu tĕŭ,
Şi eŭ l'am luat,
De focşoru tĕŭ!

www.dacoromanica.ro

ŢERANUL ŞI CIOCOIUL.

Cules de Christea N. Ţapu de la Gheorghe Porumbescu lăutar în com. Novacĭ (Gorj).

Vedĭ varianta prescurtată din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 296. Idem *Bogatul şi săracul şi ciocoiul* din colecţia d-luĭ V. Alexandri pag. 41, 42, 250.

Fóĭe verde ustoroiŭ,
Pe deal pe la Canaboĭ
Trecea un car cu şase boĭ,
Incărcat de păpuşoĭ.
Din dărăptu caruluĭ
Arindaşul satuluĭ,
Taĭe tutun draculuĭ.
Inaintea cáruluĭ
Primăraşu satuluĭ;
La leucele caruluĭ
Vătăşelu satuluĭ.
Trage Oaşu, nu prea trage,
Dar Gâscanu mórte 'şĭ face.
Arindaşu satuluĭ,
Să rĕstea ţĕranuluĭ:
— Mână boiĭ, măĭ ţĕrane!
— Nu maĭ pocĭŭ, măĭ cucóne,
De treĭ ḑile neîncetat
Boiĭ nu i-am dejugat,
Nicĭ la apă nu ĭ-am dat;
Cincĭ pogóne ţĭ-am arat,
De treĭ ḑile n'am mâncat
Şi tu'mĭ ḑicĭ mie că's beat!
Dar ciocoiu ce'mĭ făcea?
Trase biciŭ caluluĭ
Şi trase ţĕranuluĭ.
Lĭ trase o sută şi cincĭ!
De dete ţĕranu 'n brâncĭ!
Dar ţĕranu sĕracu, —
Să nu'şĭ lase nĕravu, —
Să dete pe din cea,
Şi băgă mâna 'ntr'o lésă
Şi tăiă d'o nuĭa grósă
Şi la cap căpăţînósă
Şi-ĭ trase o sută şase. —
— Staĭ, ţĕrane, nu mĕ bate,
Că mĕ ustură la spate.
Măĭ, ţĕrane, tu estĭ beat,
— Sictir, ciocoĭ, gulerat;
Treĭ pogóne ţi-am arat,
Boiĭ nu 'ĭ-am dejugat,
Nicĭ la apă nu ĭ-am dat,
De treĭ ḑile n'am mâncat
Şi tu'mĭ ḑicĭ mie că's beat.
Dar ciocoiu ce'mĭ făcea?
La fugă că mĭ o lua,
Sus acasă se ducea,
De la pórtă că'mĭ striga:
— Ióne, Ióne,
Ióne, barlabóne,
Deschide-mĭ pórta maĭ tare,
Şi du-te la han în vale
Şi ia spirt de cincĭ parale
Şi mĕ udă pe spinare,
M'a bĕtut ţĕranu 'n şale.
Vaĭ de mine, rĕŭ mĕ dóre!
— Bine ţi-a făcut, cucóne!
Că ţĕranu 'ĭ supĕrat,
Cincĭ pogóne ţĭ-a arat,
Nebĕut şi nemâncat,
Nicĭ boiĭ n'a dejugat,
Iar tu ḑicĭ luĭ că e beat!

www.dacoromanica.ro

ȚERANUL ȘI CIOCOIUL

(VARIANTA)

Comunicat luĭ Chr. N. Țapu de D. Brezulescu. — Novacĭ (Gorj).

Fóĭe verde foĭ trifoĭ,
Pe deal pe la Barlaboĭ
Trece-un car cu șése boĭ;
Caru-ĭ plin de păpușoĭ,
Iar pe urma caruluĭ
Arîndașul satuluĭ. —
— Bună, ḑiua măĭ țĕrane!
— Mulțumim ție, cócóne!
— Mĕ, țĕrane, tu eștĭ beat.
— Sictir, ciocoĭ gulerat
Tu mĕ facĭ pe mine beat!
Treĭ pogóne țĭ-am arat,
Boiĭ nu ĭ-am dejugat,
De mâncare nu le-am dat!
Iar cĭocoĭu-al draculuĭ
Nu'șĭ lăsa năravu luĭ,
Trage bicĭu caluluĭ
Și-ĭ trage țĕranuluĭ
Și-ĭ trage o sută și cincĭ,
De căḑu țĕranu 'n brâncĭ. —
Iar țĕran serac de el,
Taĭe o tufă cam tufósă
Și la cap căpĕțînósă
Și-ĭ trage o sută și șapte,
De cade ciocoiu pe spate.
Iar ciocoiu ce'mĭ făcea?
El pe cal încăleca
Și la Barlabon mergea:
— Ióne, Ióne,
Barlabóne,
Deschide pórta maĭ tare
S'aprinde d'o lumînare
Și te uĭtă la spinare
De veḑĭ că e o vargă mare.
Aolică rĕŭ mĕ dóre!
Ia-te du la han în vale
Și ĭa spirt de cincĭ parale
Și mĕ udă pe spinare,
M'a bătut țĕranu în șale.
— Bine ți-a făcut cucóne!

www.dacoromanica.ro

GHEORGHIȚĂ POIANU.

Audit de Chr. N. Țapu de la Precup Urlan, din Salcia-Teleorman.

Fóĭe verde salbă móle,
Când fu Vineri în diséră,
Treĭ beșliĭ se ridicară,
Treĭ beșliĭ și treĭ zapciĭ,
Acușĭ sositĭ de la Diĭ,
Cu căpute nărîmziĭ.
Dar eĭ unde se trăgea ?
La Gheorghiță Poĭanu,
C'ala le e căpitanu,
C'un tînĕr de Moldovén,
P'un cal galben dobrogean ;
Ala le e căpitanu,
De la pórta tainu.
In puterea nopțiĭ ajungĭa,
Gheorghiță Poĭanu în picere [sărĭa
Cu totu, frate-ĭ primĭa ;
Călușeiĭ îĭ lua,
In grajd de piatră-ĭ îĭ băga,
Fên cu florĭ le revĕrsa.
Dar el, frate, ce 'mĭ făcea ?
Le tăĭa câte o mióră,
Și un berbece de frigare,
Să le fie de gustare,
Pân' o veni prându mare.
Masa 'n foișor punea,
Moldovénu ce făcea ?
Hoțu, câĭnele dușman,
Vĕduse cucóna luĭ Gheorghiță,
Mult e mândră drăguliță,
Din creștet pênĕ 'n pămînt,
Numaĭ aur și argint,
De la pĭept pên' la guriță,
Părea că e o porumbiță.
Il secase la inimióră,
Așa mândră frumuș óră.
El apă de spălat cerea,
Cine focu vrea să-ĭ dea ?
Cucóna luĭ Gheorghiț'se scula,
Lua peșchiru pe stânga,
Și năstrapa în drépta.
Afară ea că 'mĭ ĭeșĭa,
Și apă 'n mâĭnĭ că-ĭ turna.
Dar Moldovén ce făcea ?
Apă 'n guriță lua,
Pe cucóna c'o stropĭa
Și 'ncepea d'o săruta.
Gheorghiță ce mi-șĭ făcea ?
Dor cu ochiĭ se uĭta,
La inimă că'l seca.
Gheorghiță că mi-l vedea,
Și din gură că striga :
— Istudore, sluga mea,
Țesală pe roșu meŭ,
Pune șaua pe suru,
Pe suru pe nebunu,
C'oĭ să 'mpușc p'ăl Moldovén,
La inimă fu viclean,
Că sărută cucóna mea,
Mĭ-a secat inimĭóra !
Luĭ Moldovén că-ĭ spunea :
— Moldovene dumneata,
Mĭ-aĭ sărutat cocóna,
Mĭ-aĭ secat inimĭóra !
N'o duseșĭ în grădină la bascea,
S'o săruțĭ tu cum oĭ vrea ;
Ș'o sărutașĭ la ivélă,
Mĕ secașĭ la inimĭóră !
La Moldovénu alerga,
Cu pistolu îl împușca.
Pe deal pe la Ialomița
Fuge căpitan Gheorghiță,
Cu a luĭ d'o sluguliță.
De gonit cine-l gonește ?
Treĭ beșliĭ și treĭ zapciĭ,
Cu căpute nărimziĭ,
Acuș sositĭ de la Diĭ.

www.dacoromanica.ro

BOGATUL ŞI SARACUL

Veḑĭ şi colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 296 sq. şi *Bogatul şi săracul* din colecţia luĭ V. Alexandri pag. 41, 42.

Fóĭe verde bob areŭ,
Colea 'n vale 'n Făgădăŭ,
In cârciuma luĭ Dămândăŭ,
Unde bea şi bun şi rĕŭ,
Bea săracu cu bogatu,
De se minună şi dracu ;
Bea săracu cu vadra
Şi bogatu cu litra,
De se minună lumea.
Dar bogatul că-ĭ striga :
— Băĭ, sărace, vreme rea,
Ce béĭ în potriva mea,
Că n'aĭ care fericate,
Cu cercurĭ de fier legate
Şi cireḑĭ de boĭ la baltă
Şi pătule cu bucate
Şi magaziĭ încărcate.
Dar săracu ce-ĭ striga ?
— Băĭ, bogate dumneata,
Eŭ béŭ astă-ḑĭ, beaŭ şi mâĭne
Şi le plătesc când îmĭ vine
Şi mĕ chĭamă ca pe tine.
Dar bogatu ce'mĭ ḑicea ?
—Măĭ, sărace dumneata,
Eŭ am care ferecate,
Cu cercurĭ de fĭer legate
Şi pătule cu bucate,
Şi magaziĭ încărcate
Şi cireḑĭ de boĭ la baltă.
Dar săracu că-ĭ striga :
—Măĭ, bogate dumneata,
Dar'ar Dumnezeŭ să dea,
Ca să-ţĭ arză carili
Se rĕmâĭ cu fiareli,
Ca mine cu palmili,
Să'ţĭ móră cireḑili.
Să mĕ duc la cuţitarĭ,
Să mĭ-ascut cuţitele,
Să-ţĭ belesc cireḑile,
Să'mĭ daĭ d'un boŭ câte-un leŭ,
Ca să plătesc ce béŭ eŭ !

www.dacoromanica.ro

VOICHIŢA

Cules de Chiistea N. Ţapu din gura lăutarului Dumitru Radu, din Băneasa.—Teleorman.

Fóĭe verde sălcioră,
P'a gură de vale,
Sórele rĕsare,
Este o casă mare,
Inaltă 'n foişóre,
Cu nouĕ celare,
Cu nouĕ uşióre,
Cu nouĕ umbrare.
La nouĕ umbrare,
Nouĕ legătóre,
Cu al Voichiţĭ—ḑece,
Inimióra-ĭ rece.
Maĭ marele lor,
Din şi Constantin,
Legător d'intâĭ,
Fără căpătâĭ;
Cel cu barba neagră,
Cu chip de ispravă,
Şi cu mintea 'ntrégă.
Frunḑă verde şi-o lalea
Voichiĭ că-ĭ venĭa,
Neşte negustorĭ,
Chip de peţitorĭ,
Din sus după mărĭ,
Tot din Nadolie,
Vedea-o-aş pustie,
Pĕ cum să rĕmâĭe!
La Din că trăgea,
Plosca că mi-ĭ da.
Din ce mi-şĭ făcea?
La masă pleca,
Şi din gură ḑicea:
— Mamă, maĭca mea,
Voichiĭ ĭ-a venit,
Neşte negustorĭ,
Chip de peţitorĭ,
De sus după mărĭ.
Haĭ s'o măritărm,
S'o căsătorim,
Până când trăim.
Mă-sa că nu vrea:
— Nu daŭ pe Voica.
Fata, ca fata
Tórce cu furca,
Dă mă-si turta;
Şi tórce pîn sat
Luĭ tat-sĕŭ colac.
Din ce mi-şĭ făcea?
Acas'că vinea,
Cu el se 'nvoĭa,
Pe Voica s'aducă,
Iarna de cincĭ orĭ,
Că sînt sĕrbătorĭ,
Vara de treĭ orĭ,
Că sînt lucrătorĭ.
Şi mĭ-o mărita
Şi-o căsătoria;
Mult că nu trecea,
Toţĭ fraţiĭ muriă,
Mă-sa rĕmânea,
De mi-ĭ tămâĭa
Şi mi ĭ comănda,
Pe Din blestema:
— Dine, maică Dine,
Fĭerul şi oţelul
El să putreḑească
Şi să mucezască,
Trupşorelul tĕŭ
Nicĭ să mucezască,
Nicĭ să putrezască.
Cum tu te-aĭ sculat
Pe Voica c'aĭ dat
Şi mĭ-o aĭ măritat
Tot în Nadolie,
Peste ţĕrĭ pustie?
Nouĕ anĭ trecea,
Nicĭ nu muceḑia,
Nicĭ nu putreḑia,
Sta cum mi-l băga.
Din ce mi şĭ făcea?
De D ḑeŭ se ruga:
— Dómne, sfinte Dómne,
Tu de ce nu'mĭ facĭ,
Tronişorul meŭ,

www.dacoromanica.ro

Mic de căluşel;
Pânzişóra mea,
D'albele ibîncı ;
Brêuleţul meŭ
Mică chinguliţă,
Pĭedicuţa mea
Mic de frîuleţ ?
D-ḑeŭ îĭ făcea,
El pe cal încăleca,
In Nadolie că pleca,
La Voica trăgea,
La ea că striga :
— Voĭchiţă, Voĭchiţă,
Vin tu la neĭca.
Ea că n'auḑĭa,
Pe ea c'o găsĭa,
Intr'o bascĭa,
Sta de cununa
Şi mi şĭ boteza,
Finĭ că dobândĭa.
Ea că mi-şĭ striga :
— Neică Constantine,
Te înţeleg prea bine,
Nu te vĕḑ pe tine.
Pe potecă apuca,
La Din se ducea,
Din pe cal c'o punea,
Drum că-şĭ lua,
Pe tărîmu ăl-alt intra.
Calu încontina,
Voĭca că vedea,
Neşte păsărele,
Cânta vĭersurele,
Pe rămurĭ verḑele.
Din gură ḑicea:
— Ferice de noĭ,
De părinţiĭ noştri,
Aŭ la ce trăi,
Aŭ la ce muri,
Aicĭ c'or veni.
Voica că-ĭ vedea
Şi se spăimânta,
Din că mi-ĭ ḑicea:
— Voĭchiţă, Voĭchiţă,
Nu te spăimânta,
Că eştĭ cu neĭca.
Nu sînt păsărele
Şi sînt copilaşĭ
Să veḑĭ, botezaţĭ
Şi veḑĭ, creştinaţĭ
Şi din mână daţĭ.
'Nainte mergea,
Voĭca că vedea
Neşte păsĕrele,
Cântă întunecóse,
Pe rĕmurĭ uscate,
Din gură ḑicea :
— Văĭ de noĭ,
De părinţiĭ noştrĭ,
N'aŭ la ce trăi,
Aicĭ c'or veni.
Neĭcă Constantine,
Ce sînt astea ?
Sunt bieţĭ copilaşĭ,
Veḑĭ nebotezaţĭ,
Din mână nu daţĭ.
Inainte mergea
Voica că vedea :
Două căţeluşe,
In gură s'alătra,
Gard le despărţĭa,
— Gardu este sócră-sa.
'Nainte mergea
Voĭca că vedea
D'un mormînt vedea,
In pară de foc ardea.
O oiţă ce făcea ?
La rîŭ se ducea,
In rîŭ se muĭa,
La mormînt venĭa,
Pĕ el se scutura,
Para d'o stingea.
Voĭca că-l vedea
Şi din gură 'ntreba :
— Neică Constantine
Ce este asta ?
— El cioban c'a fost,
Rĕŭ că mĭ-a făcut ;
O oiţă a dăruit,
Bine 'ĭ a părut.
Inainte mergea,
Voĭca că vedea
D'o vacă, veḑĭ, grasă,
Fără fir de iarbă,
Fără strop de apă.
Voĭca întreba :
— Neică Constantine
Ce este asta ?
— Neĭcă când a botezat
Şi mĭ-a cununat,
Din gură-a dăruit
Bine i a părut.
'Nainte mergea,
Voĭca că vedea
De, veḑĭ, vacă slabă,
Slabă şi mârşavă,
Tot p'în liveḑĭ verḑĭ
Şi pîn ape recĭ.
Voica că vedea
Din gură ḑicea :

www.dacoromanica.ro

— Neică Constantine,
Ce este asta?
— Când a botezat
Şi mĭ-a cununat,
Din gură o a dăruit,
Rĕŭ că 'ĭ-a părut!
Dupĕ tărîm că ĭeşĭa,
Casele mă-si se vedea,
Dupĕ cal descăleca,
Pe Voica c'o lua,
In cap că-ĭ căta,
Somnu c'o lua.
El se 'nfurişa,
El că mi-şĭ pleca,
La casa de vecĭ.
Acolo mergea,
Ţĕrână se făcea.
Voica se scula
Pe Din că 'l striga:
— Neică Constantine,
Dine, Constantine!
Costandin nu rĕspunde,
Că n'are de unde.
Voĭca ce făcea?
La măsa pleca,
La uşă-ĭ bătea
Şi din gură striga:
— Mamă, maĭca mea,
Descue-mĭ uşea
C'a venit Voĭca!
Măsa că-ĭ ḍicea:
— Fugĭ, mórte grăbită,
Nouĕ fiĭ că am avut
Şi pe câte nouĕ i-aĭ luat,
Şi-aĭ venit veḍĭ, şi la mine,
Să mĕ ĭeĭ, veḍĭ, vaĭ de mine!
Voĭca mereŭ că striga,
Mă-sa eĭ că-ĭ rĕspundea:
— Dacă eştĭ Voĭchiţa
Vino colea la măĭcuţa.
La fereastră că venĭa,
Cosiţa că mĭ-o băga
Şi mă-sa c'o cunoştea.
Atuncĭ uşa descuĭa,
In braţe că mĭ-o lua
Şi pe pat că mi-şĭ cădea
Şi mă-sa că mi şĭ murea!
La biserică c'o îngropa,
Voĭca rĕmânea,
De mi-o tămâia.
Torcea cu furca,
Da mă-si turta,
Torcea prin sat
Luĭ tat-sĕŭ colac.

www.dacoromanica.ro

CÂNTECE HAIDUCESCI

www.dacoromanica.ro

CANTECE HAIDUCEŞTI

BURILEANU

Cules de Christu N. Ţapu din gura lăutarului Dumitru Radu, din comuna Băneasa-Teleorman.

A se compara cu *Burileanu* din colecţia d lui G. Dem. Theodorescu pag. 600 sqq. Idem «Burileanu» din colecţia lui Vulpian pag. 17-18.

Frunḍă verde ismă créţă,
Când fu joĭ de diminéţă,
Luĭ Burilean cade gréţă.
De gréţă ce mi-ĭ cădea,
Nicĭ cafeaua n'o maĭ bea,
Nicĭ dulcéţa n'o mânca.
La slugă că poruncĭa,
Şi din gură că'ĭ ḍicea :
—Istudoie catana,
F...tu-ţĭ crucea şi legea,
Ia vedriţa din drépta
Şi te du la valea rea,
La fântâna cea de piatră,
De moşu meŭ e săpată,
De taĭca mĭ-e ridicată,
Prea e-o apă lăudată !
Istudor ce mi-şĭ făcea ?
Vedriţa 'n mân'o lua,
La fântână se ducea,
Mâna pe cĭutură punea
Şi 'n fântână c'o băga,
Apă rece că scotea,
In vadră că mĭ-o punea,
Ochiĭ negriĭ 'şĭ arunca
Tot pe vale în valea rea,
Aci'n gură de colnic
Şedea un tînĕr de voinic
Cu ghintu veḍĭ, pe butuc,
De cincĭ şinĭ e şinuit,
De cincĭ lunĭ neslobodit.
Istudor, când îl vedea,
Vadra 'n pământ că trântea,
Dosu la Burilean da
Şi din gură că'ĭ spunea ;
—Burilene dumniata,
Colea'n vale'n valea rea
Crescut-a trestichĭa'n ea
Şi mĭ-o 'ngână cinteza,
Impuiat'a haiducĭ în ea !
Burileanu c'auḍĭa,
Inima 'n el că sălta,
Frumuşel că se gătĭa,
La biserică pleca
Cu pîrcalab se 'ntâlnĭa
Şi din gură că-ĭ ḍicea :
—Pîrcălabe, pĭază rea,
Cin'te-a scos în calea mea ?
Tu mie ca să'mĭ găseştĭ,
Dacă vreĭ să maĭ trăieştĭ
Vre-o cincĭ-ḍecĭ de cositorĭ,
Să'mĭ coséscă fên de florĭ !
Pîrcălabu ce făcea ?
Pe Burileanu asculta,
Şi voĭa luĭ că 'mplinea.

www.dacoromanica.ro

Arvuna că-o primĭa,
Cincĭ-ḑecĭ cositorĭ tocmĭa.
Colea 'n vale 'n vale rea,
Acolo că mi-ĭ băga
Şi mult fên că zotonĭa
Dar Burilean ce făcea?
La biserică pleca,
La ce popă că mergea?
La popa, veḑĭ, Măcăcin,
Că dă la păcat puţin.
Nicĭ slujba n'o isprăvĭa,
Burileanu că ḑicea;
— Părinte, sfinţia ta,
Aĭ maĭ tare cu slujba.
Colea 'n vale 'n valea rea,
Impuiat'a haĭducĭ în ea,
Mĕ duc să câştig ceva,
Că ḑic, ḑĕŭ, pe legea mea,
Că n'am cĭubuc la lulea!
Frunḑuliţă şĭ-o lalea
Popa din gură ḑicea:
— Burilene dumneata,
Veḑi-ţĭ tu de tréba ta,
N'aĭ nimic cu slujba mea.
Dar Burilean ce făcea?
Mâna 'n pozînar băga,
Şapte rubĭele scotea,
In mână popiĭ că le da,
Singur că se miruia
Şi acasă că se ducea.
Frumuşel că se gătĭa,
Sflinta din cuĭ că lua,
La valea rea că pleca.
Dar nevasta că-ĭ ḑicea;
— Burilene dumneata,
Nu te du la valea rea,
Să-ţĭ răpuĭ tu viaţa!
Averea ta şi cu a mea
S'o mănâncĭ cu lingura
Şi de zat că nu 'ĭ-oĭ da.
Ala nu e tînĕr voinic,
Ci e Bîca Catana
D'a speriat graniţa;
De şapte orĭ m'am măritat,
El vĕduvă că m'a lăsat!
Burileanu ce făcea?
Séma vorbiĭ n'o lua,
La valea rea că pleca,
Pe Bîca că mi-l vedea,
Sflinta la ochĭ că punea
Şi 'n el, frate, că trăgea.
Sflinta foc nu lua,
Numa'n tigaĭe pîrlĭa.
Şi Bîca că mi-ĭ ḑicea;
— Burilene dumneata,
Intórce-te, frate, acasă
Şi veḑi-ţĭ de jupânésă,
Că de tine nicĭ nu'mĭ pasă;
Şi ţĭ-e ĭarba cam udată
Şi cremenea ţi-e cam spartă.
Burilean nu se lăsa,
Ci maĭ rĕŭ se 'nfuria,
Inc'o dată-o sloboḑĭa
Pustia foc nu lua!
Bîca atuncĭ se nĕcăjĭa,
Ghintu la ochĭ că'l punea
Şi 'n Burilean mi-l sloboḑĭa,
Patru caraveĭe-l făcea.
Nevasta că 'mĭ-auḑĭa
In fuga mare că venĭa,
Şi pe Burilean jălĭa!
Pe Burilean ea 'l lua
Şi acasă că'l aducea,
La mânăstire 'l îngropa,
La mânăstirea domnéscă
Aĭbă să se pomenéscă!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL LUI CORBEA.

(VARIANTA)

Cules de Ión Odor de la Moş Ión Guiu, Vălenĭ-Prahova.

Frunḑă verde de măcriş,
La temniţa lu Opriş,
Unde şade Corbea 'nchis,
Nicĭ prea de mult că nu'mĭ şade,
Dĕ nouĕ anĭ şi jumĕtate,
Şi nouĕ ḑile de vară
Şi alte treĭ de primăvară.
Muma Corbiĭ se scula,
Savaĭ, muma Corbieĭ,
Din ţara Moldovieĭ'
Cu treĭ ouĕ roşióre,
Cu treĭ luminărĭ de céră,
Treĭ colacĭ de grâŭ de vară,
La temniţă se ducea.
Unu da portaruluĭ,
Şi altu temniceruluĭ,
Şi altu păstra Corbieĭ.
Muma Corbiĭ-acolo mergea,
La temniţă sĕ ducea,
Şi-aşa din gură 'mĭ striga :
— Corbeo, Corbea, dragu [maĭchiĭ
De eştĭ viŭ,
Ca să te ştiŭ,
De eştĭ mort,
Să te jelesc,
La preuţĭ să te slujesc,
Sărindare să'ţi plătesc!
Aşa Corbea c'auḑĭa,
— Aleŭ, măĭculiţa mea,
Că'ţĭ înţeleg eŭ gura,
Că eştĭ maĭcă dumneata!
Nu pocĭŭ maĭcă,
Nu pocĭŭ dragă,
Nu pocĭu maĭcă-a maĭ trăi.
Dĕ rangătu bróştĭlor,
Dĕ zgóna năpârcĭlor,
Dĕ şueru şerpĭlor!
Nistru mare mĭ-a venit,
Temniţa mĭ-a nămolit ;
Şed în apă,
Pênĕ 'n sapă,
Şi 'n noroĭ,
Pênă 'n ţurloĭ.
Barba 'mĭ bate braţele,
Mustăţile cótele,
Şi pĕru călcâile!
O drăcóĭcă dĕ şerpóĭcă,
Iacă, că s'a încuĭbat,
In póla caftanuluĭ,
In gura pozinaruluĭ,
Şi puiĭ că şĭ-a scos.
De crescut, cu ce mi-ĭ creşte?
Carne din mine cĭupeşte!
Aleo, măĭculiţa mea,
Fă'ţĭ pomană pentru mine,
La Ştefan Vodă să mergĭ,
De departe să te rogĭ,
De-aprópe ca să'mĭ genunchĭ,
Póla, mâna să-ĭ săruţĭ,
Şi-aşa din gură să ḑicĭ :
— Aĭ, Dómne, Măria Ta,
Iartă'mĭ, Dómne, pĕ Corbea,
Că şĭ-a făcut vedéua,
Nouĕ anĭ şi jumĕtate
Şi nouĕ ḑile de vară,
Şi-alte treĭ dĕ primă-vară!
Ştefan Vodă ce ḑicea?
— Babo, slabo şi dĕ trébo,
La cuvinte dĕ ispravo,
Las', Corbea, că-ĭ logodit,
Logodnica ĭ-a venit,
Jupânésa Carpina,
Adusă din Slatina.
Din bardă, nu-ĭ bărduită,
Numa din topor cĭoplită,
Şi la cap e ascuţită,
La rădăcină-ĭ pârlită ;
Tot dĕ Corbea e gătită.
Ştefan Vodă ce ḑicea?
— Pĕ Corbea că l'o ĭerta,
Când el că mĭ-o dărui,
Pe Roşu nădsrăvanu,

www.dacoromanica.ro

Care fuge cu anu,
Cu anu, cu lunile,
Dĕ lungeşte ḑilele!
Muma Corbi-aşa auḑĭa,
Lăcrimile-o podidea,
Şi la Corbea se ducea:
— Corbeo, Corbeo, dragu maĭchiĭ
Tu eştĭ, maĭcă, logodit,
Logodnica ţĭ-a venit.
Jupâneasa Carpina,
Adusă din Slatina,
Din bardă nebărduită,
Numa din topor cĭoplită,
Şi la cap e ascuţită,
La rădăcină pârlită,
Tot de tine e gătttă.
Dar pe tine te-o ĭerta,
Când tu-ĭ dărui pe Roşu,
Pĕ Roşu năsdrăvanu,
Care fuge cu anu.
Dară Corbea ce ḑicea?
— Pót' să fie dăruit,
Inimĭóra ĭ-a poftit!
Dĕ cât, maĭcă, să te ducĭ,
Tot la Domnul Ştefan Vodă;
Salaoriĭ, ca să'mĭ ceĭ,
Tot cu sape, cu lopeţĭ
Şi tu, maĭcă, să te ducĭ,
In ce verde moviliţă,
Şi tu, maĭcă, ca să'mĭ sapĭ,
In rĕsăritu sóreluĭ
In băligaru cailor,
Daĭ de uşa grajduluĭ!
Muma Corbiĭ ce făcea?
La Ştefan Vodă mergea,
Şi salaorĭ că'mĭ ceren,
La movilă se ducea,
Şi ĭacă, că'mĭ poruncĭa.
Şi eĭ când săpa,
In rĕsăritu sóreluĭ,
In băligaru cailor,
Da de uşa grajduluĭ.
Muma Corbiĭ, ce făcea?
In grajd plătră că intra
Şi pe Roşu că'mĭ scotea,
Ne'nşelat, dĕ'nfrânat,
Cu căpăstru dĕ bumbac
Şi-afară, că mi'l scotea,
Cu unt-de-lemn că'l ungea,
Cu basmaua că'l ştergea
Tot dangale că'l făcea
Şi pĕ uliţă-apuca,
Negustoriĭ şir sĕ ţinea;
— Babo, slabo şi dé trébo,
De ţi-ĭ Roşu de vînḑare,
Iţĭ dăm galbinĭ şi parale,
In galbinĭ să'l cumpănim,
Prea bine să ţi'l plătim;
Pentru unu să'ţĭ dăm doĭ,
Să'ţĭ dăm herghelia tótă,
Car' plăteşte lumea tótă!
Mama Corbiĭ, ce ḑicea?
— Nu mĭ-e Roşu de vînḑare,
Să'mĭ daţĭ galbinĭ şi parale,
In galbenĭ să'l cumpăniţĭ.
Şi mĭ-e Roşu dĕ dar mare,
Scoţ pe Corbea de'nchisóre!
Muma Corbiĭ ce făcea?
De căpăstru că'l lua,
La Stefan Vodă 'l ducea,
Şi'n curte că mi'l băga,
De palimarĭ că'l lega.
Ştefan Vodă că'l vedea,
Mustăcióra că-ĭ rîdea,
La portar că'mĭ poruncĭa,
Poţile că le'nchidea.
La temniceriĭ poruncĭa,
Şi pe Corbea că'l scotea,
Pĕ la bărbieriĭ că'l da,
Mi'l spăla şi mi'l rădea,
Maĭ frumos mi'l primenĭa,
Şi 'n curte că'l aducea.
Dară Corbea ce'mĭ făcea?
La Roşu, că se uĭta,
Lacrămile 'l podidĭa,
Dară Roşu necheza.
Ştefan Vodă ce făcea?
Pĕ tóte slugile striga;
Car'pĕ Roşu 'ncăleca,
Tot în pămînt că-ĭ trântea,
Fĭerea într'ênşiĭ că plesnĭa.
Aşa Corbea când striga:
— Haĭ, Dómne, Măria Ta,
Maĭ încet cu slugile,
Că rĕmâĭ fără dênsele.
Ia să'mĭ daĭ haĭnele tăle,
Să se dedea Roş cu ele.
Ştefan Vodă aşa auḑĭa,
Tóte haĭne lĕpăda
Şi Corbea că le 'mbrăca,
Şi dĕsagiĭ cu galbinĭ că'mĭ cerea,
Ca Roşu să se dedea,
Că, când o eşi la ţară,
Să nu'ĭ facă vr'o ocară.
Dară Corbea, ce'mĭ făcea?
Pĕ Roşu că 'ncăleca,
Puţintel maĭdan făcea,
Pênĕ când bine 'nfierbînta,
Lua spuma cu mâna,

www.dacoromanica.ro

Clăbucul cât căciula,
Pĕ lângă mă-sa sĕ da,
Mâna scóbă că'mĭ făcea,
Dĕ brĕŭ pĕ mă-sa apuca,
Şi la spate o lipĭa ;
Pĕ sus ziduri că'mĭ sărĭa,
Şi din gură aşa ḑicea :
— Rĕmâĭ, Dómne, sănătos,
Că la mână că ţĭ-am fost,
Şi tu vrednic nu mĭ-aĭ fost !
Ştefan Vodă rĕmânea,
Aşa din gură 'mĭ striga :
— Veḑeţĭ hoţu înfierat,
Mĕ lasă gol despuĭat,
Numa cu fesu din cap,
Dĕ sfatu boerilor,
Dĕ rîsu cocónelor !
Ştefan Vodă ce'mĭ ḑicea ?
— Da nu'mĭ este dĕ cuşman
Nicĭ pĕntru desagĭ cu galbinĭ,
In póla caftanuluĭ,
In gura pozînaruluĭ
Era cărţĭ marĭ dĕ Domnie,
Orĭ în ce ţară-o merge,
Să domnéscă ţara 'n pace,
N'are nimenĭ ce-ĭ maĭ face !

CÂNTECUL LUI CORBEA HAIDUCUL

VARIANTA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe S. Stoica lăutar, din Comuna Costescĭ-Vâlcea.

Flóre verde florĭ domneştĭ,
Dómne, din oraş din Bucureştĭ
La 'nalte case domneştĭ,
De se vĕd în Bucureştĭ,
Flóre verde florĭ de tisă,
Mare masă mĭ-este 'ntinsă,
De mulţĭ boĭerĭ mĭ-e coprinsă.
Dar la masă cin' şedea ?
Şedea Domnul Ştefan Vodă,
Nicĭ nu bea, nicĭ nu mânca
Numaĭ cu ochiĭ privĭa,
Séma la băĭeţĭ că'mĭ lua.
Flóre verde foĭ de brid,
Dómne, de ḑiua de sân Văsiĭ
Când fac cucónele piftiĭ,
Şi să 'mpărţesc boĭerĭĭ,
Toţĭ boĭerĭĭ léfă 'mĭ lua,
Numaĭ Corbea 'mĭ rĕmânea !
Dar Domnia 'l întreba :
— Aleĭ, Corbea dumneata,
Ce boĭerie pofteştĭ
P'aĭa să ţĭ-o dăruĭesc ?
Dară Corbea ce'mĭ grăĭa ?
— Aleĭ Dómne, Măria Sa !
Ce boĭerĭe poftesc
P'aĭa să mĭ-o dărueştĭ ?
Poftesc caftan de 'mpĕrăţie
Şi dugealîc ḑe Domnie,
Că cu ala'mĭ şade mie !
Domnia că'mĭ auḑĭ
Treĭ băĭeţĭ că mi-ş mâna
La Gheorghiţă'ĭ trimetea
Şi Gheorghiţă că'mĭ venĭa,
Iar din gură că'ĭ grăĭa :
— Gheorghiţă, Gheorghiţă
Vătaf de temniţă
Şi de temniceriĭ
Peste marĭ boĭerĭ,
Tu pe Corbea să mi l ducĭ
Tot la temniţă de pĭatră,
De şapte Domniĭ uĭtată,
Cu muschĭuleţu d'o schĭópă !
Stetea Corbea la 'nchisóre
Nouĕ anĭ lipsit de sóre ;
Când împovêrni pe ḑece,
Muma Corbiĭ că'mĭ soseşte
Cu treĭ óuĕ roşĭóre,
Ducea Corbi de mâncare
Dar ea, frate, când pleca ?
Din Joĭa, Joaĭmarilor,

www.dacoromanica.ro

Din Vinerea ouĕlilor,
Din Sâmbăta Paştilor
Şi-ajungea pe la Sân-Pĭetru.
La pórtă că mi-ş trăgea,
Ouĕ la portar că'ĭ da,
La Corbea de mĭ-o lăsa;
La feréstră că'mĭ trăgea,
Din guriţă că'mĭ grăĭa:
— Aleo, Corbeo,
Dragă Corbeo,
Orĭ eştĭ viŭ,
Ca să te ştiŭ;
Orĭ eştĭ mort,
Ca să te port!
Că pe tine te-a tnchis
Nejudecat,
Ne înfăţişat,
Nicĭ pe la Domnie dat!
Dar Corbea, frate-ĭ grăĭa:
— Maĭcă, măĭculiţa mea,
Nu sunt viŭ
Ca să mĕ ştiĭ;
Nicĭ mort,
Ca să mĕ porţĭ!
Şi pe mine când m'a 'nchis
Eram tinerel copil
Ş'acum sunt boşneag bĕtrân;
Barba'mĭ bate braţele
Şi chica călcâĭele
Mustaţa umerile.
Şi pe mine ĭar când m'a 'nchis
Eraŭ năpârcile
Subţirĭ ca drugĭle
Ş'acum sunt ca furcile;
Şerpiĭ ereaŭ ca aţile
Ş'acum sunt ca grinḑile;
Bróştele ca nucile
Ş'acum sunt ca ploştile.
Pe tóte le-aş odihni,
Dar o drăcóĭcă
De şerpóĭcă,
De smeóĭcă
Ea, frate, că mĭ-a 'mpuĭat
Cam din cĭocul berbieĭ
In gura pozunaruluĭ.
Şi ea, frate, când se 'ntinde,
Inimĭóra mĭ-o coprinde,
Şi când, frate se sgârceşte!
Inimĭóra mĭ-o topeşte,
Sufleţelul mi l sfârşeşte!
Corbea din gură'ĭ grăĭa:
— Aleĭ, maĭcă, maĭca mea,
Făcut'aĭ vre-o dată bine;
Fă şi-acuma pentru mine:
Tu maĭcă, ca să te ducĭ
Tot la târgul ăl de florĭ,
Că vin vara săpătorĭ,
Săpătorĭ şi lopătarĭ;
Şi tu, maĭcă, să'mĭ tocmeştĭ
Patru-ḑecĭ de săpătorĭ
Şi cu cincĭ-ḑecĭ de lopătarĭ,
Şi de dus unde să'ĭ ducĭ?
La bălegarul uĭtat,
Care moş meŭ mi l'a dat.
Iar tu maĭcă să maĭ cercĭ,
Din guriţă să'mĭ grăeştĭ,
La palat ca să-mĭ vorbeştĭ:
— Ce e Corbea vinovat
De'n temniţă l'aţĭ băgat
Nejudecat,
Neînfăţişat,
Nicĭ pe la Domnie dat?
Drumu Corbiĭ ca să'ĭ daţi
Că luĭ vremea ĭ-a venit
Vremea de căsătorit
Şi mirésa ĭ-am găsit! —
Dar a babă
Slabă,
Cu brĕul de lână
De pĕr de cămilă,
La Domnie cĕ mergea,
In genuchĭ îngenuchĭa,
De Domnie se ruga,
Domnia că'ĭ răspundea:
— Haĭ, tu babo,
Slabo,
Cu brâul de lână
De pĕr de cămilă,
Inima'mĭ fărîmă,
Noĭ mirésă ĭ-am găsit
Pe jupânésa Carpina
Din pădurea Cócăna
Din bardă nebărduită,
De secure săbuită
Şi la cap e ascuţită!
Dar ea, frate, ce'mĭ făcea?
Dacă vedea că nu putea
Să scótă afar' pe Corbea,
La târgu de florĭ se'nturna,
Săpătoriĭ că'ĭ tocmĭa
Şi la băligar mergea. —
Săpa ḑi de vară
Pênĕ 'n séră,
Făr'de pic de năduşélă;
Când da sórele 'n spre séră
De uşa Roşuluĭ da.
Dar la uşă cum era?
Lacătu cât baniţa
Şi cheia de cincĭ oca.
Nimenĭa nu'ĭ îndrăsnĭa,

www.dacoromanica.ro

De cât singură baba,
Că 'ĭ maĭ ştia ea séma.
Cu picĭoru că mi-ĭ da,
Uşa din balemare sărĭa,
Şi la Roşu că 'mĭ intra,
Odată 'l ghĭoldorosĭa.
Ş'unde Roşu că nu'mĭ sta,
De căpăstru că mi-l lua
Şi-afară că mi-l scotea,
Cu chebréua că 'l ştergea;
Sórele că se 'nchidea,
Aşa de roşu 'mĭ-era;
Şi de căpestru că'l lua,
La vale că 'mĭ apuca.
Cam pîn dreptul Domnieĭ
Incepea Roşu a necheza;
Domnia se spăĭmânta,
Coconiţa se stârpĭa,
Iar din gură că grăĭa:
— Cată, f...tu'ĭ mumă sa,
Ce vitéz o fi ăla?
Treĭ băĭeţĭ că 'mĭ mâna,
Inaintea babiĭ ieşĭa,
Ş'aşa, frate, 'mĭ-o 'ntreba:
— Aĭ tu babo,
Slabo,
Cu brêul de lână
De pĕr de cămilă,
Inima'mĭ fărîmă,
De ţĭ-e Roşu de vînḍare,
Ca să'ţĭ daŭ ceva parale?
Orĭ, frate, ca de schimbare,
Să'ţĭ daŭ unu, să'ţĭ daŭ doĭ,
Să'ţĭ daŭ patru-ḍecĭ şi doĭ,
Numaĭ să se pomenéscă,
De herghelia domnéscă!
Dară baba ce'mĭ grăĭa?
— Nu 'mĭ-e Roşu de vînḍare,
Orĭ frate, ca de schimbare,
Ca să'mĭ daĭ ce-va parale.
Mĭ-e Roşu de dăruĭală,
Il dăruĭesc Măriel-Sale,
Lasă-mĭ Corbea de 'nchisóre!
Domnia, când auḍĭa,
Un băĭat că'mĭ trimetea,
Pe Corbea că mĭ-l scotea,
Afară mĭ-l aducea,
Pe la bărbier că'l da;
Şi mi-l tundea sfranţuzeşte,
Şi mi-l rădea cerchezeşte,
Cu mustăţĭ în vărvalic,
Şedea bine la voĭnic.
La Domnie că'mĭ mergea,
Sus pe scară se urca,
Din guriţă că 'ĭ grăĭa:
— Aĭ, Dómne, Măria-Ta,
Ia să'mĭ daĭ dugealîcu de [Domnie,
Că cu ala 'mĭ şade bine
Şi să'mĭ daĭ haĭnele tele,
Să se dea Roşu cu ele!
Dar Domnia ce'mĭ făcea?
Prost de minte că'mĭ era,
Pe Corbea mi-l îmbrăca,
Şi la Roşu că'mĭ mergea,
Şi cu el, frate, 'mĭ vorbĭa.
Domnia ce mi-şĭ făcea?
D'un picĭor îngenuchĭa
Pênĕ Corbea 'ncăleca.
Implimba el ce'mplimba,
Lua el spuma cu mâna,
De pórtă că o trântea,
Sloĭ de ghĭéţă se făcea,
Din guriţă că'mĭ grăĭa:
— Aĭ, Dómne, Măria-Ta,
Zăvorăşte porţile,
Şi 'ntăreşte-ţĭ strejile,
Nu'ţĭ năpusti slugile!
Luĭ nu 'ĭ erea d'alt ceva,
Ci'ĭ erea de maĭcă-sa,
Şi el, frate, că 'ĭ grăĭa:
— Aleĭ, maĭcă, maĭca mea,
Intinde la cea nuĭa,
S'ating pe Roşu cu ea,
Să nu'mĭ facă, creḍ, una!
Luĭ nu'ĭ erea de nuĭa,
Ci 'ĭ erea de maĭcă-sa.
El de mână mĭ-o apuca,
Şi la spate mĭ-o asvîrlĭa,
Pe sus porţile sărĭa
Şi din guriţă 'mĭ grăĭa:
— Rĕmâĭ, Dómne sănătos,
Ca un trandafir frumos,
Că la mână eŭ ţĭ-am fost,
Şi harnicu nu mĭ-aĭ fost!
— Du-te, Corbeo, sănătos,
Ca un trandafir frumos,
Că la mână tu mĭ-aĭ fost,
Şi vrednicu nu ţĭ-am fost!
Domnia că 'ĭ maĭ grăĭa:
— Aleĭ, Corbeo, dumneata,
Ce rĕŭ, frate, c'aĭ făcut,
Atât cât aĭ haĭducit?
— Aĭ, Dómne, Măria-Ta,
Adevĕru da-ţi-l'aş,
Pe mine de mĕ 'ntrebaşĭ:
Prindeam călĕtoru 'n drum,
Mi-l făceam de rodea fên;
Prindeam de-o băbuţă slabă!
Mĭ-o făceam de păştĭa ĭarbă!

www.dacoromanica.ro

Dară Corbea ce'mĭ făcea ?
Maĭ mergea ce maĭ mergea,
Sta în loc şi se gândĭa,
Şi din gură că'mĭ grăĭa :
— Cată f...tu-ĭ mumă-sa,
Ce rĕŭ Domnieĭ să'ĭ fac ?
Să'ĭ fur luĭ telegariĭ ?
Cumpĕră alţiĭ maĭ bunĭ ;
Să'ĭ omor coconiţa ?
Se 'nsóră şi ĭa alta,
Maĭ bună, nu ca asta.
Maĭ bin' să 'ĭ omor coconel,
Care dórme 'n legănel,
Ca să-ĭ sec ăl sufleţel !
Pĕ puterĭ de nópte,
Pĕ sudorĭ de mórte,
El că se 'nturna,
Pĕ supt doĭcĭ că se băga,
Coconaş de picĭor îl lua
Şi la pórtă că'i scotea,
Numaĭ cĭosvîrţĭ că'l făcea,
Şi la pórtă le-atârna ;
Capu coconaşuluĭ,
Il puse 'n ţépa draculuĭ.
Domnia de diminéţă se scula,
Pe ochĭ negrĭ se spĕla,
Ochiĭ pe feréstră 'şĭ arunca,
Şi la pórtă se uĭta,
Din guriţă că'mĭ grăĭa :
— Ia, veḑĭ, câĭnele'nfĭerat,
Mă lasă gol despuĭat,
Şi de coconaş sĕrac !
Mergea Corbea ce mergea,
Cu Ceauş Velcea se 'ntâlnĭa,
Care 'n temniţă 'l păzĭa,
Din guriţă că 'ĭ grăĭa :
— Iatagan din téca ta,
Bine-ar şedea în a mea !
— Fie-ţĭ, Corbe-o, dăruit,
Numaĭ să nu'mĭ facĭ nimic !
Dară Corbea ce'mĭ făcea ?
Sta în loc şi se gândĭa,
— Cată, f...tu-ĭ mumă sa,
Ast iatagan de l'am câştigat,
In carne nu l'am cercat !
Indărăt că se 'ntorcea,
Pe Ceauş Velcea că'l găsĭa,
Din picĭóre că'l toca,
Şi pe drum că mi-ş pleca.

Mĕ plătiĭ cu cântecu,
Ca lupu cu urletu ;
Când vênătoru 'l întâlneşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte.

CANTECUL CODRÉNULUI.

Cules de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Stancu Ion, Cucueţĭ.—Teleorman.

Veḑĭ Colecţ. d-luĭ V. Alexandri pag. 86 sq. Cântecul de faţa este o varianta.

Flóre verde spic de grâŭ,
Cântă cucu pe pîrâŭ,
Codrénu cu murgu de frâŭ,
El la têrg că mi-l trăgea,
Căluşelul mi-l vindea ;
Vindea calul, armili,
Rĕmânea cu baldacu,
Numaĭ cu şéua 'n spinare
Ce-o să mĕ fac, frăţióre,
Umblu cu şéua în spinare !
El pîn têrg mi se 'mplimba
Toţĭ căluşeiĭ 'ĭ cerca
Şi pe spate mi-ĭ bătea,
Altu căluşel să'şĭ ia ;
Nicĭ un cal că nu-ĭ plăcea.
Fóĭe verde a bobuluĭ,
In scapătul sóreluĭ
La uşa oboruluĭ,
Cam în drumul Gĭurgĭuluĭ,
Vĕḑu cóma roĭbuluĭ
Şi gluga mocanuluĭ.
El lângă mocan se da
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Bună ḑiua, măĭ mocane !
— Mulţumescuţ-ĭ, căpitane !
— Măĭ mocane mocârţane,

www.dacoromanica.ro

De ți-e roĭbu de schimbare,
Să-ți daŭ unu să ți daŭ doĭ,
Să-ți daŭ, neĭcă, până 'n treĭ,
Erghelia de la baltă,
Nu pe tótă, jumĕtate,
Și ca roĭbu nu se póte!
De ți-e roĭbu de vînḍare,
Să-ți daŭ galbenĭ și parale,
Să-ți daŭ galbenĭ vineticĭ
De câte-o sută și cincĭ,
Să tot schimbĭ, să tot mănâncĭ
Și nu se cunóște aicĭ.
Dar Codrénu ce'mĭ făcea?
Mâna pe frĕŭ c'o punea,
Picĭoru în scară 'l punea
Și pe roĭbu încăleca
Și prin têrg că mi-l plimba,
Până spumă mi-l făcea;
Se lua spuma cu mâna,
De pămînt că mĭ-o trântea
Sloĭ de ghéță se făcea.
Dór pe la mocan că'mĭ da,
Ḍiua bună că-și lua.
Fuge Codrénu și se duce,
Remâne mocanu și plânge!
— Măĭ Codrene, frățióre,
Intórce te, neĭcă, din cale
Dă-'mĭ dă câte-va parale
Că mor copiiĭ de fóme!
Nu mĭ-e roĭbu de schimbare
Și mĭ-e roĭbu de vînḍare,
C'a fost taĭca percitor,
Și-a rĕmas la sat dator
O sută șéĭ-ḍecĭ de polĭ.
Vîndu-ĭ muma roĭbuluĭ,
Plătiĭ plasa Oltuluĭ
Și-o să vînḍ și pe roĭbu,
Să 'mĭ plătesc Teleormanu.
— F...tu-ți crucea-ta mocane,
Când m'oĭ întórce din cale
Și ți-oĭ da șaĭ-spre-ce palme,
Să numerĭ că sînt parale,
Și m'oĭ întórce din drum
Și ți-oĭ da vre-o câțĭ-va pumnĭ,
Ți-oĭ da pumnĭ înghesuiți,
Să ḍicĭ că sunt leĭ mărunți,
Pĕ muchie de ceĭ bătuți!
N'aĭ auḍit d'un Codrén
Și d'un hoț de căpitan
Și d'un negru de țigan,
Că ia caĭ de la mocanĭ
Și mĭeĭ de la cĭobanĭ,
Vinu de la cârciumarĭ,
Nu plătește nicĭ un ban?
Că când aș sta să plătesc,
La ce dracu haĭducesc?
Iar Codrénu ce'mĭ făcea?
El p'un drum că mĭ-apuca,
La un cĭobănaș trăgea
Și din gură că-ĭ ḍicea:
— Frunḍuliță unt-de-lemn,
Ți sĕ 'ntâmplă un mĭelușel,
Fóĭe verde salbă móle,
Să ți-l plătesc cu parale?
Dar cĭobanu se gândĭa
Cată f...tu-ĭ mumă-sa,
O să daŭ un mĭelușel
Și o să 'mĭ ĭaŭ un sfănțișor.
Și cĭobanu ce'mĭ făcea?
El în târlă că intra
Și pe códă 'l alegea,
Patru ciosvîrți că'l făcea,
La desagĭ că'l așeḍa.
Fugea Codrén se ḍucea,
Fuge Codrén și se duce,
Remâne cĭoban și plânge!
Cĭobanu ca cĭobanu
Nu știe ce e șofranu,
Tot ca țiganu Divanu.
Dar Codrén ce mi-ș făcea?
La un cârciumar trăgea
Și un burduf de vin umplea
Și pe murgu'l așeḍa.
Fugea Codrén se ḍucea,
Dar cârciumaru 'mĭ striga:
— Măĭ Codrene frățióre,
Intorce-te, neĭcă, din cale,
Dă-mĭ dă câte-va parale,
Că mĭ-e marfa stăpânéscă!
Dar mocanu ca mocanu,
Veḍĭ pentru-o glóbă de cal
Dete jalbă la Divan
Și o băgă la Trebunal.
Unde Codrean se trăgea?
La movila cea crăpată,
Unde a maĭ scăpat odată,
Subt umbră de păḍucel,
Cu cărnicică de mĭel
Și cu vin din burdușel
Și cu murgu lângă el,
Cu costițe de purcel;
Rĕŭ trăĭește, vaĭ de el!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL HAIDUCULUI CODRÉNU.

VARIANTA

Cules de Christ. N. Ţapu de la Nicolae Mihăilescu, Roşiorii-de-Vede (Teleorman)

Fóĭe verde treĭ aglicĭ,
La Coţofénca la bâlcĭ,
Codrénu se trage pe brâncĭ;
Să trage din lésă 'n lésă
Pên'la Coţofénca 'n casă.
—Bună ḑiua, fa, cocónă!
—Iţĭ mulţumesc, căpitane!
Acuma 'mĭ ḑicĭ, căpitane,
Căcĭ sînt la brâŭ cu pistóle,
Patru pline şi treĭ góle,
Să'ĭ trag Coţofenciĭ 'n şale!
Iar când veniam la mălaĭ,
Mĕ luaĭ cu câînii 'n alaĭ;
Şi când veniam la opincĭ
Puneaĭ ţiganĭ de'mĭ da brâncĭ;
Dar când veniam la parale,
Puneaĭ ţiganĭ de'mĭ da palme!
Bucură te, bătătură,
Căcĭ te umplu de untură
Din Coţofénca bĕtrână!
Foĭe verde ca nalba,
Codrén la bâlcĭ că'mĭ pleca,
La un cârciumar trăgea
Şi din gură aşa'ĭ ḑicea:
— Măĭ cârciumar dumneata,
Ia dă'mĭ o felă de vin,
Ca să'l vĕd dacă e bun.
Codrén vinu că şi'l bea
Cu piciorul sticli'ĭ da,
Bucăţele mĭ-o făcea
Şĭ o băga 'n buzunar,
Ca să ḑică c'are banĭ.
Foĭe verde ca nalba,
Codrén la obor pleca,
La un mocan că trăgea,
Că un cal galben avea
Şi din gură aşa-ĭ ḑicea:
—Măĭ mocănaş dumneata,
Dĕ ţĭ-e galben de schimbare,
Să te duc la Herţa mare,
Să'ţĭ daŭ unu, să-ţĭ daŭ doĭ,
Să-ţĭ daŭ, frate, pânĕ 'n treĭ?
—Nu mĭ-e galben de schimbare
Şi mie galben de vînḑare,
C'am o soră fată mare,
S'o cântăresc în parale.
Iar Codrénu ce făcea?
Picĭor în scară punea
Şi pîn sus că se uĭta,
Doĭ pintenĭ la cal că-ĭ da
Şi ca fulgeru sbura.
Calul spumă se făcea,
Lua spuma cu mâna,
De pământ că-o trântea
Sloĭ de gheaţă se făcea.
Inapoĭ că se uĭta
Şi din gură aşa ḑicea:
—Cată f...tu-ĭ mumă-sa
Asta-ĭ cal pe seama mea!
Iar galbenu că sbura
Şi Codrénu 'ĭ ḑicea:
—Haĭ, galben, la Herţa mea,
Că mocanu nu-ĭ vrednic de tine,
Iar tu eştĭ smeŭ bun de mine!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL LUI GHEORGHELAŞIU

Cules de I. Odor de la Ion Gruĭ, din Vălenĭ (Prahova).

A se vedea şi colecţia d-luĭ G. Dem. Theodorescu «Gheorghelaş» pag. 591 sqq. Cântecul de faţă e o variantă a celuĭ din colecţia D-luĭ Theodorescu.

Frunḑă verde şi-o crăĭţă,
Cine urcă la Istriţă?
Savaĭ Căpitan Gheorghiţă,
Şi la brêu cu măcĭuchiţă,
Din bardă nebărduită,
Numaĭ din topor cĭoplită,
Dĕ Macoveiŭ e gătită.
Şi umblă din stână'n stână,
Să'ncerce brânza dĕ bună,
Şi caşu de'nchegătură,
Şi din cordună'n cordună,
Să'şĭ capete flintă bună,
Rea de lemn, bună de fĭer,
Să ducă glonţu la semn.
El la stână că mergea,
Aşa din guă ḑicea:
— Moş Radule, barbă sură,
Maĭ aĭ pĕ cineva'n stână?
— Eŭ îţĭ ḑic pĕ legea mea,
Că eŭ n'am pĕ nimenĭa,
Decât eŭ şi baba mea
Şi decât un bĭet de mânător.
Diminéţa sa sculat,
Oĭle'n strungă mĭ-a dat,
Jintiţă multă a mâncat,
Şi luĭ, mări, 'ĭ s'a plecat,
Frigurile l'a luat,
Şi sarica şĭ-a luat
Şi în stână mĭ-a intrat,
Intre burduşe s'a băgat.
Aşa Gheorghiţă auḑĭa,
In stână că mi'şĭ intra,
'Ntre burduşe căuta,
Peste Macoveĭ că'mĭ da.
— O, frunḑuliţă de teiŭ,
F....tu-ţĭ neamu, Macoveĭ,
Cin'te scóse 'n ochiĭ meĭ?
Saŭ îs ḑilele tale sfârşite,
Păcatele mele multe?!
Da Macoveĭ ce ḑicea?
—Aleĭ, neĭcă Gheorghelaş,
Mult eştĭ tînĕr şi gingaş,
La inimă om vrăjmaş.
Ia'mĭ calu şi oĭle.
Maĭ lungeşte'mĭ ḑilele,
Să'mĭ maĭ vĕd copilele,
Să mor lângă dênsele!
Da Gheorghilaş ce ḑicea?
—D'aŭ ştiŭ, vere, d'aŭ nu'mĭ ştiĭ,
Când eram noĭ şépte fraţĭ,
Pĕ toţĭ ne purtaĭ legaţĭ?!
Dĕ tinerel m'am însurat,
Frumósă mândră-am luat,
Tu la bir m'aĭ aşeḑat.
Nu m'aĭ pus ca p'un copil,
Şi m'aĭ pus ca p'un mazîl!
Aveam eŭ o bétă óĭe,
Mĭ-o puse satu la fóĭe;
Aveam şi-un bĭet cocoş,
Mi'l dăruise un moş,
Şi-acela-ĭ pus pĕ răboj!
Aveam şĭ-o bĭétă gâscă,
Mĭ-o dăruise o bĭétă mătuşe,
Şĭ-aceea mĭ-aĭ pus'o'n cislă.
Aveam o bĭétă raţă,
Umbla părcălabu cu ea'n braţe,
Ca s'o taĭe diminéţă,
Ca să nu-ĭ maĭ fie gréţă!
Eŭ de frica biruluĭ,
De groza zapciuluĭ,
Şi d'a părcălabuluĭ,
Eŭ mĕ băjenărĭam,
La Moldova că'mĭ treceam;
Tu la Buzĕŭ te duceaĭ,
Şi armaşĭ că cârduĭaĭ,
După mine că veniaĭ
Pe hotar că mĕ găsĭaĭ;
Mĕ băteaĭ mĕ chinuĭaĭ,
P'ângă cal că mĕ legaĭ,
Mĕ aduceaĭ pênĕ'n Râmnic

www.dacoromanica.ro

Nu puteam ḑice nimic ;
M'aduceaŭ pănâ'n Buzĕu,
Ardea sufleţelul meŭ !
De mĕ plecam să béŭ apă,
Tu'mĭ dedeaŭ cu cisma'n céfă,
Şi beam apă sângerată,
Cu măsele mestecată !
Şi aşa am pus eŭ de gând,
Câţĭ băgenarĭ mĭ-o fugi,
De t'ne s'or hodini !
Atuncĭ Gheorghiţă ce'mĭ făcea?
Mâna'n pĭept că mi-ĭ punea,
Din stân'afar' că'l scotea,
Tot bucăţĭ că mi'l făcea,
Şi la cânĭ că'l împărţĭa,
La moş Radu să ducea :
— Moş Radule, barbă sură,
Ia dă'mĭ cincĭ sute de leĭ,
Să nu paţĭ ca Macoveĭ !
Da moş Radu ce ḑicea ?
Ḑĕŭ, îţĭ ḑic pe legea mea,
C'aicĭ n'am nicĭ o para.
D'acas' dacă mĕ găsĭaĭ,
La altu mĕ'mprumutam
Şi conacu că'ţĭ făceam.
Puţinteĭ banĭ, ce-am avut,
Cununat'am, botezat'am,
Făcut'am fraţĭ şi fêrtaţĭ,
Şi surate 'n tóte sate !

Aşa Gheorghiţă—auḑĭa,
Mâna 'n buzunar băga,
Cincĭ-ḑecĭ dĕ ruble scotea,
Luĭ moş Radu-ĭ dăruĭa,
Şi-ĭ cerea şi-o potecea,
Care merg haĭducĭ pĕ ea !

CANTECUL LUI MIU HAIDUCUL

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ioan Şoteică lăutar, din Roşiorii-de-Vede (Teleorman).

Foĭe verde florĭ domneştĭ,
In oraş în Bucureştĭ,
La ale case marĭ domneştĭ,
Carĭ să vĕd în Bucureştĭ,
In curte la Ştefan-Vodă,
S'a strâns boĭerĭ la vorbă,
Toţĭ boĭerii têrguluĭ,
Stâlpĭ Ţaligraduluĭ,
Caĭmacanii têrSuluĭ,
Sfesniciĭ 'mpĕratuluĭ,
Inaintea Divanuluĭ.
Şi sfatul ce'l sfătuĭeşte
Şi duma ce mĭ-o dumeşte ?
Tot de Miu că'mĭ vorbeşte,
Să'l f.... 'n lege de Miu,
Că de când s'a haĭducit,
Drumurĭ marĭ s'a părăsit,
Agzale la Domnie n'a maĭ venit
C'auḑ pîn lume
Că se spune,
Că'ĭ stă fagul dĕrâmat
Numaĭ aur diamant,
De scumpe arme încărcat,
Toţĭ mĭ-ş bea, se'nveseliă
De nimenĭa nu gândiă.
Ştefan Vodă că'mĭ striga :
—Beţĭ, băĭeţĭ, vĕ'nveseliţĭ
De nimenĭa nu gândiţĭ !
Dacă vedeţĭ că vĕ 'mbĕtaţĭ,
Pe la chiliĭ vĕ culcaţĭ.
Mâine 'n ḑiuă vĕ aflaţĭ
Şele pe caĭ s'aşeḑaţĭ,
Pe la şele
Buzdugane,
La brêu cu atagane ;
C'o să facem d'o 'mplimbare,
D'o 'mplimbare 'n vênătóre
După păsĕrĭ gălbióre,
Că sunt bune de mâncare
Şi uşóre la purtare.
Dar cu paharu cine lumĭa ?
Aleĭ, Calea, fată mare,
Surióra Miuluĭ,
Ibomnica Domnuluĭ.
Ştefan Vodă ce'mĭ ḑicea?
—Aleĭ, Cale, fată mare,

www.dacoromanica.ro

Lumeşte cu paharu în dreptate
Să se îmbete toţĭ odată ;
Dacă n'oĭ lumi cu pahâru în dreptate
Să n'aĭ parte de fetie,
De alba-ţĭ măritaţie !
Aleĭ Calea mĭ-auḑĭa,
Că de frate-sĕŭ vorbĭa ;
Vinu 'n pahar că'l punea
Cu apă că mĭ-l umplea,
Cu rachiŭ l'amesteca ;
Care cuĭ îl da şi'l bea
Pe toţĭ frate'ĭ adormĭa.
Cine din eĭ rĕmânea ?
Ştefan Vodă 'mĭ rĕmânea
Punea d'albe cóte pe masă
Şi mâinĭ albe pe obraz
Şi 'ncepea de mĭ-aromĭa,
Mĭ-aromĭa şi mĭ-adormĭa.
Aleĭ Calea ce'mĭ făcea ?
Ea'n chilie că'mĭ intra,
Lua iĭe dintr'o mie
Şi rochiţa de cutie ;
Punea 'n cap d'o lergătóre
Cam în chip de fată mare ;
Lua nişte papuceĭ
Să intre 'n codru cu eĭ.
Mâna 'n pozînar băga,
D'o basma că mi-ş scotea,
Pe Stefan Vodă 'nvălĭa,
Cu basma verde rotată
Ca să'mĭ dórmă nóptea tótă,
Ca femeĭa să'şĭ petrécă.
Sărĭa icĭ, sărĭa colea
Şapte dealurĭ şĭ-o vălcea
Şi-o pustie de dorea,
Taman ca o păsĕrea,
Pênă 'n codru mĭ-ajungea ;
Ea în loc că mĭ contenĭa
Şi din gură că'mĭ ḑicea :
—Cum o să merg eŭ aşa,
P'ăst mijloc de nópte
Cu sudorĭ de nópte
Când dorm tóte ape ?
Cine-va că m'o simţĭa,
Frumos cap că mĭ-o tăĭa !
Ea d'o foiţă 'mĭ rupea,
In buzişóre o punea
Şi 'ncepea d'a şuĭera,
Şuĭera şi fluĭera.
Şepte cete 'mĭ deştepta,
Tot Nevrinḑĭ din sus
Cu căcĭulĭ de urs,
Să veḑĭ ţogoşate,
Lăsate pe spate
De négra strĕinătate ;
Groşĭ la céfă,
Raşĭ la falcă,
Cu mustăţĭ în varvarichĭ,
Cum stă bine la voinic.
Cine din eĭ c'auḑĭa ?
Numaĭ Miu 'nţelegea
Şi din gură le ḑicea :
—Ia să staţĭ, băĭeţiĭ meĭ,
Că nu'ĭ glasu haĭducesc
Şi e glasul femeĭesc ;
Aia o fi surióra mea.
Ce zor mare o fi vĕḑut,
De la mine c'a venit ?
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
El la ea că se ducea
Şi din gură mĭ-o 'ntreba :
— A bre, surióra mea,
Ce zor mare că'aĭ vĕḑut
De la mine c'aĭ venit.
P'ăst mijloc de nópte,
Când dorm tóte ape
Cu sudorĭ de mórte ?
Orĭ stăpân te-a oropsit
Orĭ din chelcĭug c'aĭ sfârşit,
Orĭ haĭne c'aĭ ponosit,
Orĭ vremea că ţĭ-a venit,
Frate, de căsătorit ?
Iar soru-sa că'ĭ ḑicea :
— Frate, Miule dumneata,
Nicĭ din chelciug n'am sfîrşit,
Nicĭ haĭne n'am ponosit
Nicĭ stăpân m'a oropsit.
Aséră la noĭ s'a adunat
Şi mĭ'aŭ stat la sfat
Toţĭ boĭerĭĭ târguluĭ,
Stălpiĭ Ţaligraduluĭ
Sfeşnicĭĭ 'mpĕratuluĭ,
Caĭmacanĭĭ târguluĭ.
La sfat că s'a adunat
Şi sfatul ce'l sfătuĭeşte
Şi duma ce mĭ-o dumeşte ?
Tot de dumneata frate, 'mĭ vorbeşte:
Să te f..'n lege de Miŭ !
Că de când te-aĭ haiducit,
Drumurĭ marĭ s'aŭ părăsit,
Agzale la Domnje n'a maĭ venit
Să te f...'n lege de Miŭ !
Taman la târgu d'afară
Să'ţĭ bată douĕ furcĭ şĭ-o cumpeĭóră,
Te puĭe vameş maĭ mare
Unde trec mocanĭ cu sare,
Să te privéscă d'o ţară !
Dară Miu ce'mĭ ḑicea ?

www.dacoromanica.ro

— A bre, surióra mea,
Tu acasă să te ducĭ ;
Ştefan-Vodă s'o scula,
Pe tine nu te-o vedea,
Frumos cap că ţĭ-o tăĭa,
De s'o duce pomina !
Nu purta inimă rea ;
Eŭ sînt peliţă de drac
De daŭ la Domnie 'n cap.
Aleĭ, Calea ce'mĭ făcea ?
Acas' că se ducea,
Pe Ştefan Vodă'l găsĭa
Tot adormit că'l găsĭa.
Urcĭorul în mână lua
Şi de apă că'l umplea.
Mâna pe măturăʼmĭ punea,
Da pe icĭ, da pe colea,
Să nu se bage séma.
Ştefan Vodă se scula,
Apă de spălat cerea,
Apă cu urcĭoruʼĭ da.
Pe ochĭ negri se spăla,
Bucĭumu'n mână'l lua
Şiʼncepea d'a bucĭuma,
Tótă óstea se strângea,
Ca frunda şi ca ĭarba.
Şăle pe caĭ că punea,
Pe la şale buzdugane,
La brêne cu ĭatagane
Şi pe la spete
Câte-o puşculiţă verde,
La Miu că mi-ş pleca.
Dar Miu ce mi-ş făcea ?
De diminéţă se scula,
Pe ochĭ negri se spăla,
De la fag că mi-ş pleca,
Pe, măgură se urca.
D'un cĭobănaş căʼmĭ vedea
Şi la el că se trăgea
Şi din gură căʼĭ dicea :
— Bună diua, măĭ cĭobane!
Mulţumescu-ţĭ, Căpitane !
—Măĭ cĭobane cĭobănaş,
Făcutʼaĭ fr'un bine'n lume
Făʼţĭ pomană şi cu mine !
Na de la mine dece leĭ,
Săʼmĭ daĭ mie dece oĭ.
Dar cĭobanu ca cĭobanu
Nu ştie ce e şofranu,
Ca şi ţiganu Divanu.
Luĭ dece oĭ că-ĭ da
Şi dece leĭ căʼmĭ lua
La chimir că-ĭ aşeda.
Iar Miu îĭ maĭ dicea :
— Măĭ cĭobane ciobănaş,
Făcurăm cu oile,
Facem şi cu haĭnele !
Na de la mine astă dulămiţă
Verde ca fóĭa de viţă,
Săʼmĭ dai ăl cojoc mare lăţos,
Care'l porţĭ vara pe dos,
Cam pe dos pe pĭelea gólă
Iţĭ ţine vara de răcóre.
Dar cĭobanu ce'mĭ făcea ?
Şi cojocu că i-l da,
Dulămiţa c'o lua
Şi pe dênsu c'o 'mbrăca.
Iar Miu căʼĭ maĭ dicea :
— Măĭ cĭobane cĭobănaş,
Făcurăm cu haĭnele,
Facem cu căcĭulele !
Na de la mine ăst comănac,
Care'l porţĭ vara cu drag
Şi dăʼmĭ tu mie a căciulă
Făcută hap
In cap,
Croită pe muşuroĭ
Cu ochiĭ stârpiţĭ la oĭ.
Dar cĭobanu ca cĭobanu
Nu ştie ce e şofranu,
Ca şi ţiganu Divanu.
Şi căcĭula că ĭ-o da
Comănacu căʼl lua
Şi Miu că-ĭ maĭ dicea:
—Măĭ cĭobane cĭobănaş,
Făcurăm cu haĭnele,
Şiʼnă cu căcĭulele.
Na de la mine paloşu meŭ
Săʼţĭ păstreze capu tĕŭ
Şi dăʼmĭ mie flueru tĕŭ !
Iar Miu căʼĭ maĭ dicea :
— Măĭ cĭobane cĭobănaş,
Pĭeĭ, câĭne, din ochĭ meĭ !
Peste-un cés cin 'te-o vedea
Frumos capu ţĭ-o tăĭa
De s'o duce pomina !
Dar cĭobanu c'audĭa
Intr'un răzor să ducea.
Bróscăʼn pământ să făcea.
Dară Miu ceʻmĭ făcea ?
Oĭle că le lua,
In drumu mare le scotea,
Cam pe troscot le păştea,
Cu flueru căʼmĭ cânta,
In tóte părţĭ că se uĭta,
Pe cine că mi-ş vedea ?
Pe Ştefan-Vodăʼl vedea
Cu cetile,
Ca muştile,
Ca frunda şi ca ĭarba,

www.dacoromanica.ro

Asupra Miuluĭ venĭa!
Şi luĭ frică că'ĭ ĭerea,
Dar inima şĭ-o ţinea.
Ştefan-Vodă că-mĭ venĭa
Calu'n loc că'mĭ contina
Şi din gură că'mĭ ḑicea:
— Bună ḑiua, măĭ cĭobane!
Mulţămescu-ţĭ, Domn Ştefane!
— Măĭ cĭobane dumnea-ta,
Ce curvă de lele fuseşĭ,
De pe lume că-mĭ ḑiseşĭ?
Şi luĭ Miu rĕspundea:
— Ştefan Vodă dumnea-ta,
Nu este cu lopata,
Este cu judecata!
Staĭ să-ţĭ spuĭ,
Ca să ştiĭ:
Noĭ avem tată bĕtrân
Şi calea bisericĭ o bate
Tot la ḑile marĭ,
Când cânt popiĭ 'n călindar.
Şi acasă că vine
Şi pe lume te spune,
D'aĭa pe lume ţĭ-am ḑis,
Cum tata mie mĭ-a spus.
Ştefan-Vodă c'auḑĭa
Şi la cĭoban rĕspundea:
— Bine, măĭ cĭobane, că'ĭ aşa!
De ce eştĭ frumos şi gras?
— De ce sînt frumos şi gras?
Că beaŭ apă din văgaş
Şi mănânc feliĭ de caş;
D'aĭa sunt frumos şi gras.
— Măĭ cĭobane cĭobănaş,
Din fluer doĭnaş,
Tot umblând cu oĭle
Pîn tóte crêngurile,
N'oĭ fi auḑit,
N'oĭ fi dovedĭt
De fagu luĭ Miu?
C'auḑ pîn lume,
C'aşa sĕ spune,
Că-'ĭ stă fagu dărâmat
Numaĭ aur, diamant,
De scumpe arme 'ncărcat!
F....tu'l în lege de Miu!
De când el s'a haiducit,
Agzale la mine n'a venit,
Drumurĭ marĭ mĭ-a părăsit!
Nu ştiĭ tu să mĕ ducĭ la el,
Să-ţĭ daŭ douĕ sute leĭ?
— Ştefan-Vodă dumnea-ta,
Bine ştiŭ şi bine te duc,
Dar de mĭ-oĭ lăsa cetile
Să'mĭ păzĭască oĭle;
Că sunt oĭle stăpâneştĭ,
M'apucă să le plătesc,
Cu cap n'am să maĭ treĭesc!
Ştefan-Vodă e Domn, Domn,
Dar n'avea minte de om.
Lăsa cetile
Să păzĭască oĭle;
Dar după el că 'mĭ lua
O mióră,
Dragă mióră,
In cap cu patru córne
Şi 'n vârfu córnelor
Câte-o pĭatră nestimată,
De 'mĭ plăteşte ţara tótă.
Ştefan Vodă ce 'mĭ făcea?
El cu Miu că'mĭ pleca,
P'o potecuţă strîmtă şi boltită
Cu alune pardosită,
Numaĭ de Miu ştiută.
Eĭ mergea ce 'mĭ mergea
Şi 'n loc că'mĭ contenĭa
Şi Miu că'mĭ striga:
— Ştefan Vodă dumnea-ta,
Unde s'a vĕḑut
Şi s'a pomenit,
Să mérgă sluga 'nainte
Şi stăpânu pe urmă?
Stefan-Vodă c'auḑĭa
Inainte că trecea
Şi Miu că'ĭ maĭ ḑicea:
— Ştefan Vodă dumnea-ta
Intórce-ţĭ mióra ta,
Că 'n turma oĭţelor
Am o mióră cu patru corniţe;
Şi 'n vêrful corniţelor
Câte-o pĭatră nestimată,
De'mĭ plăteşte lumea tótă;
Când prinde de vreme rea,
Trage turma la perdea;
Când simte de vreme bună,
Trage turma la păşune.
Ştefan Vodă e Domn, Domn,
Dar n'are minte de om.
Mioriţa o trimetea,
Amêndoĭ că rĕmânea
Şi 'nainte că pleca,
Miu 'n urmă rémânea.
Dar Miu ce mi-ş făcea?
Când de fag s'apropia
In pădure se ducea,
D'o dârjală că lua,
D'o dârjală mare
Sta să'l croĭască 'n spinare.
— Ştefan Vodă dumnea-ta,
Ia ridică scările,
Te isbesc smicelile
Şi m'aude cetile;

www.dacoromanica.ro

Că nu mĭ-e de tine,
Ci mĭ-e de mine
Că eŭ sînt, frate, schimbat
Din haĭne haĭduceştĭ
In haĭne cĭobăneştĭ.
Aĭcĭ nu eştĭ la hârţiş,
La curpiniş,
Orĭ la Bucureştĭ,
Ca să te fuduleştĭ;
Ci eştĭ la hârţiş,
La curpeniş,
Unde nu'ĭ loc de cârmiş !
Ştefan Vodă c'auḑĭa
Buza 'n patru că'ĭ crăpa,
Sânge pe caftan îĭ pica,
Cu cât fĭerea nu'ĭ plesnĭa.
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
Cu binişoru 'l lua,
Pên' la fag că mi-l ducea,
Desbrăca haĭne cĭobăneştĭ,
Imbrăca haĭne haĭduceştĭ.
Pe Ştefan Vodă 'l lua
Şi'n mâna băĭeţilor îl da
Şi la haĭducĭ poruncĭa :
| De tăĭat să nu'l tăĭaţĭ,
Numaĭ să mí-l judecaţĭ !
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
D'o cafea că'mĭ poruncĭa
Şi luĭ Ştefan că ĭ-o da,
Să'şĭ maĭ ţie inima,
Să nu'ĭ plesnĭască fĭerea,
Şi la urmă 'l judeca :
— Ştefan Vodă dumnea-ta,
Nu aséră, al-alt-erĭ séră,
La tine că s'a adunat
Toţĭ boĭerĭĭ tîrguluĭ
Stâlpiĭ Ţaligraduluĭ
Cărmăcaniĭ tîrguluĭ.
Şi vorba ce mĭ-o vorbĭaĭ
Şi duma ce mĭ-o dumĭaĭ ?
Tot de mine că'mĭ vorbĭaĭ
Să mĕ f.. ţĭ, în lege de Miu !
Că de când m'am haĭducĭt
Agzale la tine n'a venit.
Taman în târgu d'afară
Să 'mĭ baţĭ douĕ furcĭ şi-o [cumpeĭóră,
Să mĕ puĭ vameş maĭ mare
Unde trec mocanĭ cu sare,
Să mĕ privéscă d'o ţară !
Când vorbĭaĭ de mine,
Eŭ nu ĭeram la uşă la tine ?
Ştefan Vodă c'auḑĭa
Şi din gură că ḑicea :
— Eĭ bine, frate Miule,
Oĭ fi vorbit la beţie !
— Dar acuma la trezie
Ce-aĭ căutat, câĭne, după mine?
Când eĭ, frate, că'mĭ vorbĭa,
Sora Miuluĭ că venĭa
Şi din gură le ḑicea :
— Frate Miu, dumnea-ta,
Dĕ tăĭat să nu'l tăĭaţĭ,
Numaĭ să mi-l judecaţĭ,
Că slujesc de nouĕ anĭ jumate,
Sîmbrióră nu mĭ-a dat,
Am muncit şi-am alergat
Şi e, frate, mare păcat!
Cerul nostru cu doĭ sorĭ,
Ţara nóstră cu doĭ domnĭ,
E maĭ bine aşa să fie :
Cât o fi el în Domnie,
Să fiĭ şi tu 'n haĭducie ;
Şi când ţara e fără Domn
E ca femeĭa fără om !

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI MIU HAIDUCU

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Anghel Cambrea, Săcelu-Gorj.

Frunḑă verde florĭ domneştĭ,
In oraş în Bucureştĭ,
La casele domneştĭ,
Din apusul sóreluĭ
La palatul Domnuluĭ,
O frumósă masă 'ntinsă
De mulţĭ boĭerĭ e cuprinsă
Şi toţĭ bea şi chefuĭa.
Ştefan Vodă că'mĭ vorbĭa,
In capul meseĭ şedea,
Cu cĭocoiĭ tăĭnuĭa
Şi din gură as-fel ḑicea :
— Beţĭ, boĭerĭ, şi vĕ gătiţĭ
Dupĕ mine să veniţĭ ;
Şi la voĭ să vĕ luaţĭ
La brĕŭ cu şapte pistóle
Şi la spate flintă mare,
C'am să fac d'o vênătóre —
După paseŕĭ gălbióre,
Că sunt prea dulcĭ la mâncare
Şi uşóre la purtare. —
In munţiĭ codrinuluĭ,
Tot la fagul Miuluĭ,
Miuluĭ haĭduculuĭ.
Verde frunḑă şi-o lalea,
Vin la masă cin'le da ?
Le-aducea vinu la măsă
Florinca fată frumósă,
Din tótă lumea alésă,
Surióra Miuluĭ,
Amuréza Domnuluĭ.
Da, ea, măre, mĭ-auḑĭa
De frate-sĕŭ tăĭnuĭa ;
Pahar din mână 'ĭ scăpa
Numaĭ de părere rea,
Jos de scândurĭ cădea
Şi de grabă se spărgea.
Dară Domnul ce ḑicea ?
— Florincă, fată frumósă,
Din tótă lumea alésă,
Eŭ pe tin' de când te-am luat
Vin la masă mĭ-aĭ tot dat
D'astea nu ţi s'a 'ntâmplat !
Dar Florinca ce 'mĭ făcea ?
Fuga 'n cameră că'mĭ da,
Tristă, cu inima rea
Şi altu pahar că'mĭ lua,
Maĭ mare de cât ala
Şi mereŭ la vin le da,
Pênĕ cĭocoĭ îmbĕta
Şi pîn palat se culca.
Dar Florinca ce'mĭ făcea ?
Jos la cunie se da,
Papuciĭ 'n picĭor trăgea,—
Tot papucĭ d'un gălbior
Şi 'ĭ lua pe picĭoru gol.
Şi la fugă că mĭ o lua,
Sus la munte că'mĭ ĭeşĭa,
D'a direpţ la fag mergea,
Pe niminĭa nu'mĭ găsĭa.
Şĭ-o frunḑuliţă rupea
Şi 'n buze când o punea,
Odată când şuĭera,
Toţĭ haĭducĭĭ să strêngea
Ca frunḑa şi ca ĭarba.
Ea pîntre eĭ se uĭta
Şi pe Miu nu'l vedea ;
Şĭ-altă frunḑă că rupea
Şĭ-al doĭlea şuĭera,
Munţiĭ că se rĕsuna.
Iacă Miu o auḑĭa
De p'o vale şĭ-o vălcea
Şi cu tovarăşĭ vorbĭa :
— Machea, f...tu-ĭ mamă-sa,
Aceĭa e soru-mea !
Haĭda să ĭeşim la ea,
C'o cunosc pe şuĭerat
Că nu e voĭnic curat.
Şi d'a dreptul îmĭ ĭeşĭa
La culare,
In drumul mare,
Cu puşca peste spinare.

www.dacoromanica.ro

Dar Florinca mi-l vedea,
Nicĭ bună ḑiua nu'ĭ da,
C'aprópe nu'l cunoştea,
C'a plecat tînĕr copil
Şi era cu barba 'n sîn.
Foĭe verde bob năut,
Dar Miu ş'a cunoscut
Şi d'aprópe mĭ-o chema
Şi din gură aşa'ĭ ḑicea :
—Soră, surióra mea,
Tu porcĭĭ mi-'ĭ-aĭ pĭerdut,
Orĭ boĭerĭĭ te-a bătut,
De p'aicĭ c'aĭ nemerit ?
Dar Florinca ce'mĭ făcea ?
Atuncĭ şi ea 'l cunoştea
Şi din gură ast-fel spunea :
—Frate, frate Miule,
Eŭ porcĭĭ nu ĭ-am pĭerdut,
Nicĭ boĭerĭ nu m'a bătut ;
Dar pentru tine-am venit,
Că n'am venit pentru mine,
Că trăĭesc destul de bine;
Dar am alergat pentru tine.
Şi-mĭ ascultă vorba mea,
Frate Miu dumnea-ta !
In oraş în Bucureştĭ,
La casele marĭ domneştĭ,
E o frumósă masă 'ntinsă
Şi de mulţĭ boĭerĭ coprinsă ;
Şi 'n capul meseĭ şedea,
Ştefan Vodă cuvînta
Şi cu boĭerĭĭ vorbĭa,
Tot de tine tăĭnuĭa,
C'aŭ să facă vênătóre
In munţĭĭ Cadrinuluĭ,
Pên' la fagul Miuluĭ.
Dar Miu, când audĭa,
Aşa puţin că rîdea
Şi din gură ast-fel ḑicea :
—Soră, surióra mea,
Veḑĭ-ţĭ tu de grija ta
Şi nu purta grija mea.
Vie cum îĭ va plăcea,
F....tu-ĭ legea mâni-sa —
Că'ĭ-apuc eŭ p'aicea;
C'acuma nu sunt copil,
M'am făcut haĭduc bĕtrân !
Sus la munte că ĭeşĭa
Şi un cĭoban că mi-ş găsĭa,
Un cĭoban cu oĭ mărunte,
Dar n'avea el aşa multe:
Peste-o mie şi cincĭ sute,
Póte să fi fost maĭ multe,
Că era vite mărunte.
Şi din gură ce'ĭ ḑicea ?
—Fă-te, măĭ cĭobane'ncoa,
F..tu ţĭ legea mâni-ta !
Dă'mĭ tu o mie de oĭ,
Să-ţĭ daŭ douĕ miĭ de polĭ,
Că de aştia am prea mulţĭ,
Nu'ĭ maĭ pociŭ purta pe munţĭ
Şi vroĭ să'mĭ pĭerd capital
Şi să mĕ fac Ungurén.
Dă-mĭ şi un cojoc mocănesc
Să ţĭ daŭ un balton turcesc;
Dă'mĭ căcĭula mocănéscă
Să-ţĭ daŭ chivără turcéscă ;
Dă-mĭ şĭ-o bâtă unguréscă
Să-ţĭ daŭ o armă turcéscă ;
Dă-mĭ şi un fluer mocănesc
Să-ţĭ daŭ un pistol turcesc.
Oile şi le-alegea,
Cu cojocu se'mbrăca,
Căcĭula 'n cap o punea,
Bâta'n suţióră şi-o lua,
'Naintea oĭlor se da
Şi cu fluerul cânta.
Iacă oştirea venĭa,
Toţĭ p'ângă el că trecea,
Niminĭa nu'l cunóştea.
Ştefan Vodă când venĭa
Nicĭ el nu'l maĭ cunoştea
Şi bună ḑiua că'ĭ da :
—Bună ḑiua, măĭ cĭobane !
—Mulţumesc, Dómne Ştefane!
Ia 'scultă, cĭobane, 'ncócĭ,
Nu vĕḑuşĭ oştirea mea ?
Dară Miu ce'mĭ ḑicea ?
—O Dómne, Măria Sa,
O vĕḑuĭ trecênd colea,
Aĭda să te duc la ea.
Dumnea-ta nu ştiĭ séma,
Foĭe verde treĭ grăunţĭ,
Şĭ-aĭ maĭ rătăci pe munţĭ.
Calul de dârlogĭ îl lua ;
Şi pe vale mi'l băga
P'o vale p'o potecea,
P'o potecea mitutea,
Mică, mică şi cotită,
Cu alune pardosită,
Numa de Miu ştiută.
P'acolo dacă'l băgă
La judecată mi-l luă :
—O Dómne, Măria Sa,
Maĭ ridică-ţĭ scările,
Că te ĭaŭ smicelile.
C'aicĭ nu'ĭ la Bucureştĭ
Ca să te maĭ fuduleştĭ ;
Aicĭ îĭ la hăţiş, la cărpiniş,
Unde n'aĭ loc de cârmiş ;

www.dacoromanica.ro

Aĭ venit la largul meŭ
Şi-aĭcea'ĭ la strîmtul tĕŭ !
Eu 's Miu copilu,
Care mĕ ştiaĭ şi tu.
Dar acuma nu's copil,
M'am făcut haĭduc bĕtrân !
Ce-aveaĭ tu la Bucureştĭ
De mine să tăĭnuĭeştĭ ?
Jos de pe murgu'l trăgea
Şi'ntr'o poĭană 'l scotea
Şi de ţóle 'l desbrăca,
Şi d'un ştejar îl lega
Şi cojocu'l desbrăca,
Căcĭula o lepăda,
Cu ţólele se 'mbrăca,
Chivăra'n cap o punea
Şi pe murgu 'ncăleca,
Sus la munte că ĭeşa.
Ştefan Vodă rĕmânea
Acolo legat şedea.
Potera când îl vedea
Toţĭ la Miu c'alerga,
Verde frunḑă de bujor,
Că gândĭa că-ĭ Domnul lor.
Iară Miu că tăcea,
Pênĕ când s'apropia.
Degetu 'n gură punea
Şi-odată că şuĭera,
Tovarăşiĭ că'mĭ ĭeşĭa
Şi Miu le tăĭnuĭa :
— Daţi'mĭ durduliţa mea,
Să bag praf cu chivăra
Şi glónţele cu mâna,
Să risipesc potera !
Tovarăşiĭ alerga
Şi ĭ-o da plină gata.
De călare-o sloboḑĭa,
Făcea linie pîn ea,
Că pica ca perile,
Când le bat vênturile.
Şi care maĭ rĕmânea
Toţĭ la ţară că fugĭa
Şi la ţară povestĭa :
— C'am auḑit din bĕtrânĭ
Că pâĭnea nu'ĭ bună'n streinĭ;
Da am auḑit, n'am creḑut
Acum am văḑut şi creḑut.
Dumneḑeŭ să te păzĭască
De bătaĭa haĭducéscă:
Te bate te face lésă,
Te bagă'n bólă câĭnéscă !
Numa un foc a sloboḑit,
Jumĕtate ne-am topit,
Că de maĭ sloboḑĭa vr'unu
N'am maĭ fi rĕmas nicĭ unu !

Maĭ ḑiceţĭ, boĭerĭ, amin!
Faceţĭ voĭa pe deplin
Şi beţĭ câte-odată vin !

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL LUI MIU HAIDUCUL.

(VARIANTA)

Culeș din gura lăutarului Sandu Stoica, din Costescĭ-Vâlcea de Chr. N. Țapu.

Acest cântec este o variantă a luĭ «Stefan Vodă și Fagul Miului din colecția d-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 500 sqq. și «Ștefaniță Vodă» din colecția luĭ V. Alexandri, pag. 20'—209.

Fóĭe verde florĭ domnești,
La 'nalte case domnești,
De se vĕd în Bucureștĭ,
Mare masă mĭ-este întinsă,
De mulțĭ boĭerĭ mĭ-e cuprinsă,
Șed boĭerĭĭ țĕrienĭ,
Căimăcaniĭ târguluĭ,
Feșniciĭ 'mpĕratuluĭ,
Ca stâlpiĭ pământuluĭ.
In capu mesiĭ cin' ședea?
Ștefan Vodă, Domn cel mare
Nicĭ nu bere, nicĭ mâncare.
Numaĭ cu ochiĭ privea,
Séma la băețĭ că'mĭ lua
Și din gură că'mĭ grăĭa:
— Aleĭ, voĭ băĭeților,
Beațĭ și vĕ chiotițĭ,
Mâĭne în ḑiuă fițĭ gătițĭ
Să facem noĭ d'o plimbare,
D'o plimbare, d'o vênătóre,
Dupĕ paserĭ gălbióre
Că sunt dulcĭ la demâncare,
Și ușóre la purtare.
Dĕ s'o întâmpla vr'o tâmplare
Să prindem pe Miu în vênătóre.
Cu paharu cin' le da?
Savaĭ Calea, fata mare,
Surióra Miuluĭ
Din munțiĭ Catrinuluĭ.—
Dar eĭ frate ce'mĭ mânca?
Numaĭ cegă și postrungă
Și galbenă caracudă
Și șoricel
De purcel,
Trece deștele prin el
Și bea vin de Orodel.
Cu paharu cin'le da?
Savaĭ Calea fata mare,
Surióra Miuluĭ
A din munțiĭ Catrinuluĭ,
Din guriță că'mĭ grăĭa:
— Aĭ, Dómne, Ștefan Vodă,
Aséră te lăudaĭ
C'o să plecĭ în vênătóre
Dupĕ paserĭ gălbióre,
Că sunt dulcĭ la demâncare.
Așa Domnia auḑĭa,
De la masă se scula,
Cruce 'n pĭept că mi-ș făcea
Și el, frate, se culca.
Dar Savaĭ Calea ce'mĭ făcea?
Pe supt pat că se vêra,
Scotea niște papuceĭ,
Cât eraŭ de prosticeĭ,
Făceaŭ cincĭ-sute de leĭ.
Sărea icĭ, sărea colea,
Șapte dealurĭ și o vălcea
Și-o pustie de derea,
Sus pe munțiĭ Crinuluĭ,
Tot la fagul Miuluĭ,
Miuluĭ haĭduculuĭ.
Pe lângă fagu-ĭ se da,
Treĭ dește 'n gură băga,
D'o frunḑă că-mĭ o arunca
In buze 'mĭ arunca
Și începea d'a șuĭera.
Codriĭ marĭ se despica;
Nimenia nu 'nțelegea,
Numaĭ Miu pricepea;
Pîn brajĭ mărunțĭ se lăsa,
Pênĕ la ea că'mĭ venĭa.
—Fóĭe verde și o lalea,

www.dacoromanica.ro

Aĭ tu soră, soru-mea,
Nouĕ anĭ şi jumĕtate
Pe la mine n'aĭ dat, frate,
Dar acuma ce se póte?
Orĭ de chelcĭug aĭ sfirşit,
Orĭ haĭne aĭ ponosit?
Dară Miu ce'mĭ ḑicea?
— Indărăt ca o căţea,
Că s'o scula Domnia,
Ţĭ-o mânca sîmbrióra!
Şi'ndărăt că se 'nturna.
Pênĕ ea, frate, mergea,
Domnia că se scula.
Apă rece că'ĭ turna,
Pe ochĭ negri se spăla,
Chică neagră 'şĭ pieptăna.
Dar Savaĭca ce'mĭ ḑicea?
— Aleĭ, Dómne, Ştefan Vodă,
Aséră te lăudaĭ
C'o să facĭ d'o plimbare,
D'o plimbare,
In vênătóre.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
Cu bucĭumu bucĭuma,
Oştile că le strângea
Ca frunḑa
Şi ca ĭarba,
După Miu că pleca;
Dară Miu ce'mĭ făcea?
El la vale se lăsa
La vale, la vale,
Unde fir de iarbă nu e,
Numaĭ d'albă colilie,
Bate vêntu şi mĭ-o adie,
Face pământu piftie.
Dară Miu ce'mĭ făcea?
Pe măgură se suĭa,
Ochiĭ rótă că-ĭ făcea,
Pe nimenĭa nu vedea,
Numaĭ un mic cĭobănaş
Cĭobănaşu de zăvoĭ,
C'un numĕr de ḑece oĭ.
Dară Miu ce'mĭ făcea?
Acolo frate mergea,
Din guriţă că-ĭ grăĭa:
— Bună ḑiua, măĭ ciobane!
Mulţumescu-ţĭ căpitane!
Dară Miu ce'mĭ ḑicea?
Măĭ cĭobane dumneata,
Ia dă-mĭ tu ḑece oĭ,
Să-ţĭ daŭ cincĭ-sute de leĭ,
Şi dă-mĭ a căcĭulă a ta,
Dĕ e făcută hap pe cap,
Să-ţĭ daŭ verde comănac
Care'l purtam eŭ cu drag;
Şi dă-mĭ şi ăl fluer al tĕŭ,
Să-ţĭ daŭ arbiaşul meŭ.
Unde cĭobanu nu vrea,
Numaĭ că Miu 'l plesnĭa;
De grab' cĭoban se desbrăca.
Dară Miu ce'mĭ ḑicea?
— Când o fi la prânḑu mare,
Să viĭ la oĭ, frăţióre.
Iară Miu ce'mĭ făcea?
Oile că 'ĭ le lua
Şi el, frate, că'mĭ pleca
Pe drumu troscotuluĭ,
Cam în calea Domnuluĭ.
Pênĕ Domnul că'mĭ venĭa,
El din fluer nu tăcea;
Şi el, frate, că'mĭ cânta
Pământul se legăna.
Dară Domnul ce'mĭ ḑicea?
— Bună ḑiua, măĭ cĭobane!
Mulţumescu-ţĭ, Domn Ştefane,
Măĭ cĭobane dumnea-ta,
Fecior de lele fuseşĭ,
Cum pe nume 'mĭ ḑiseşĭ?
Te vĕd că eştĭ priceput
Pe mine tu să mĕ ducĭ
Tot la fagul Miuluĭ,
Miuluĭ haĭduculuĭ.
Dar cĭobanu ce'mĭ ḑicea?
—Eŭ, Dómne Vodă Ştefane,
Eŭ pe tine că te duc
La fagul Miuluĭ haĭduc;
Dar lasăţĭ oştile
Să'mĭ păzéscă oile,
Că sunt oile stăpâneştĭ,
M'apucă să le plătesc.
Domnul prost de mint' era,
Oştile că le lăsa
Oile că le păzĭa;
Cu Miu pe drum pleca
Şi mergea ce maĭ mergea
De fagul Miuluĭ da.
Dară fagul cum era?
De crăcĭ împologit
Şi de arme împodobit;
La trupina faguluĭ
Zac armele Miuluĭ,
Miuluĭ haĭduculuĭ.
Pe Domn acolo 'l ducea,
P'un pat că mi-l punea,
Treĭ deşte 'n gură băga
Şi începea d'a şuĭera,
Cetele că se strângea.
Dară Miu ce'mĭ ḑicea:
—Aleĭ, voĭ băeţĭ voĭnicĭ,
Pĕ baltace să mi-l luaţĭ,

www.dacoromanica.ro

Da 'nsusele să mi-l daţĭ,
Pîn săbiĭ să mi-l lăsaţĭ
Şi nimic să nu-ĭ stricaţĭ.
Pe Domn scăpat îl făcea.
Mĕ plătiĭ cu cântecu
Ca lupu cu urletul;
Când vênătoru 'l găseşte
Dă pĭelea şi se plăteşte.

CANTECUL LUI JIANU

Cules de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu-Gorj.

A se compara acest cîntec, care e maĭ complet, cu cel din colecţ. D-luĭ G. Dem. Theodorescu pag. 299 sq. Veḑĭ şi varianta prescurtată din colecţia D-luĭ V. Alexandri pag. 15 sqq.

Fóĭe verde leuştén,
N'aţĭ auḑit d'un Jian,
D'un Jian şi d'un Oltén
Şi d'un mare de Mislén?
Şi d'un hoţ Bucureştén,
Ce se plimbă prin pădurĭ,
Cu şaĭ-spre-ce pandurĭ?
Toţĭ voĭnicĭ, aleşĭ pandurĭ,
Cu chebe şi cu poturĭ,
Cu pistóle înarmaţĭ,
Cu puşcĭ, flinte încărcaţĭ,
Umblă ca nişte turbaţĭ,
Sécă lumea la ficaţĭ!
Că nicĭ unde nu gândeştĭ,
Cu eĭ în drum te 'ntâlneştĭ
Şi te'ntreabă binişor
Cu cuvênt blând blândişor:
—De unde eştĭ flăcăĭaş,
Din ce sat din ce oraş?
Ce negustorie aĭ,
Birul la cine ţi'l daĭ?
Spune, voĭnice, direpţ,
Te jur pe arma'mĭ din pĭept,
De aĭ banĭ maĭ multicĕĭ,
Dă'mĭ jumĕtate din eĭ,
Săţĭ daŭ la mână răvaş,
Să nu rĕmâĭ păgubaş;
Căcĭ cu vremea, d'oĭ trăi,
Pênĕ'ntr'un ban ţĭ-oĭ plăti;
Dar cum-va de-oĭ muri eŭ,
Să-ţĭ plătéscă Dumneḑeŭ!
Fóĭe verde matostat,
Jianu om mic de stat,
Făr'de rudă de pĕcat
Tot umblând din sat în sat
Multe case a călcat.
Pe cine 'ntâlnea smulgea,
Măduva la toţĭ sugea,
Lumea de dênsul fugĭa,
Da jalbă la Caragea.
Domnia numaĭ de cât
Potere la el mânând;
Dar Jianu înţelegênd
Se oprea la Olt fugînd,
Călare pe armăsar,
Strigând: — Măĭ frate podar,
Trage podu maĭ direpţ,
Nu mă face să te-aştept,
Că'ţĭ reped un glonţ în pĭept
Şi te culc, saŭ te deştept!
Trage podul, măĭ podar,
Să trec la ăl boscodar
Că e putred de bogat,
Şi să-ĭ ĭaŭ n'ar fi pĕcat,
Că e singur ca un cuc
Şi eŭ sînt tinĕr haĭduc!
Dar podarul ce făcea?
Să făcea că n'auḑĭa,
Voind poterĭ să'l dea.
Dar Jianul şi vĕḑênd,
Să maĭ aştepte nevrând,
Dete drept prin Olt ḑicênd:
—De cât să mĕ rog de prost,
Pên'a pune podu 'n rost,
Voĭŭ fi voĭnic cum am fost
Şĭ-oĭ trece la adăpost!
Fóĭe verde măr creţesc,
Când oĭ sta să mĕ smeresc,
La toţĭ să mĕ căcĭulesc,
La ce drac maĭ haĭducesc?

www.dacoromanica.ro

Şi pe murgu 'ncăleca
D'a dreptu pin Olt trecea
Şi dincolo când ieşîa
Murgul 'i se scutura
Şi aşa puţin că'mĭ sufla.
Dar Jianul ce-mĭ dicea?
—Haĭ murgule, nu sufla,
Nu sufla, nu te umfla
La gasdă vom resufla
Şi odihnă vom afla!
Când la gazdă apropiind
Aşa audi ţipând,
Potera gazda legând
Şi de Jianul întrebând.
Dar Jianul înţelegênd,
Se'ntorcea la plaĭ fugînd
Şi el fugînd tot la plaĭ
Şi striga la murgul: Haĭ!
— Haĭ, haĭ, haĭ, murgule, haĭ,
Să ieşim în deal, la plaĭ,
Să scăpăm de chiŭ şi vaĭ!
Şi din gură că'mĭ cânta:
— Fóie verde şĭ-o lalea,
Ţine gazdă, nu mĕ da,
Că'ţĭ voĭ da o malotea
Cu florile cât palma,
Pe la póle şebăcea,
Numa firurĭ şi betea,
Să se minune lumea!
Dar murgu când audĭa,
De sărit ce mi-şĭ sărĭa
Tocmaĭ ca căprióra,
Poşta un sfert că părea;
Dar de geaba că fugĭa!
Când la plaĭ apropia,
Potera mi-l ajungea,
Mânele în el înfigea
Şi'l ducea la Caragea.
Când fu sórele în apus
El la curte c'a fost dus,
Cu tovarăşiĭ'n rênd pus
Şi-aşa'mĭ cânta c'un glas sus:
— Fóie verde lemn domnesc,
Staŭ în drum şi mĕ gândesc,
Çe-o s'apuc ce-o să muncesc,
Pâĭne să-mĭ agonisesc,
Copilaşiĭ să'mĭ hrănesc?!
Verde frunză de sipică,
Taĭca mĕ mână la muncă,
Eŭ puĭ códă la măcĭucă
Şi mĕ suĭ în deal în cucă.
Mă uĭtaĭ în vale'n luncă,
Tóte plugurile umblă,
Numaĭ pluguleţul meŭ
La 'nţelenit Dumneḑeŭ!
Plugu'mĭ şéde la părete,
Boiĭ 'mĭ pasc la ĭarba verde,
Pogoniciĭ 's după fete.
Şi mĕ duseĭ la bogaţĭ,
Care avéŭ boĭ şi argaţĭ,
Să'mĭ dea boiĭ într'un ceas
Să ar şi eŭ loc d'un pas;
Dar în zadar m'am rugat
Că'n sémă nu m'aŭ băgat!
Atuncĭ şi eŭ mĕ'ntorseĭ
Şi întru sine'mĭ dişeĭ:
— Dar'ar bunul Dumneḑeŭ,
Să umble şi plugul meŭ,
Să'l puĭ să brăzdeze ales
Unde-o fi crângul maĭ des;
Să trag brazda draculuĭ
Pe marginea satuluĭ,
Drept uşa bogatuluĭ,
Fir'ar mult al draculuĭ!
Tótă vara l'am rugat —
Şi'n sémă nu m'a băgat —
Să'mĭ dea douĕ treĭ parale,
Să ĭaŭ copiilor sare;
Copiiĭ mĭ-aŭ leşinat,
Tot mâncând la nesărat!
Şi de atuncea m'am jurat,
Unde vĕd omul bogat
Să'l leg să'l arunc su'pat
Şi să-ĭ cer de cheltuĭală,
C'acum 'ĭ vreme de ĭarnă.
Să maĭ ĭes odată'n vară
Să puĭŭ şaua pe bălana,
Să mĕ plimb din cramă'n cramă
Cu disagiĭ cu pastramă
Şi cu ploschiţa cu vin,
Să'nec chinu şi suspinu!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI GHIȚA CATANUȚA.

Cules de Chr. N. Țapu din gura lăutaruluĭ Ion Stan Bălulcă, Mânăstirenĭ-Vâlcea.

Acest cântec este o variantă a celuĭ din colecția D-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 626 sqq.
In colecția luĭ Alexandri, pag. 67—101, figuréză sub numele de «Vidra».

Pe cel deal, pe cea culmiță,
Plimbă-mi-se Cătănuță,
Cu a luĭ frumósă mândruță,
Cu doĭ-sprece călușeĭ,
Incărcațĭ de disăgeĭ,
Disăgeĭ cu gălbineĭ,
Merge mândra pintre eĭ,—
Și doĭ-spre-ce catârașĭ,
Incărcațĭ de gălbinașĭ.
Iară Ghiță ce'mĭ făcea?
Pe culmiță se plimba,
Cu-a luĭ d'albă frumușea
Și la umbriță trăgea.
Unde umbra îĭ plăcea,
Călușeiĭ îșĭ priponĭa
Și de mândra se ruga:
— Mândro, mândruliță mea,
Săruta-ți-aș guriță,—
Eŭ, mândro, de când te-am luat,
Nicĭ un cântec n'aĭ cântat,
Dar acum o să'mĭ cânțĭ.
Dacă tu nu mĭ-oĭ cânta,
Fórte rĕŭ m'oĭ supĕra,
Frumos capu ți-l'oĭ lua!
Dar mândruța ce'mĭ dicea?
— Ghiță, soțióra mea,
Bine, dragă, ți-aș cânta,
O fi rĕŭ de dumnea-ta;
Că mĭ-e glasul fomeĭesc
Și cuvîntu voĭnicesc.
D'oĭ începe d'a cânta,
Munțiĭ că s'or tremura,
Ape marĭ s'or turbura,
Văĭ adâncĭ mĭ-or rĕsuna,
Harambașa mĭ-o asculta
Și gura mĭ-o cunoștea;
Harambașa de haĭducĭ,
Peste patru-dečĭ și cincĭ.
Și-o veni la dumneata
Și mĭ-e că ți-o face ceva,
Să nu fie vina mea!
Ghiță-atuncĭ, când audĭa,
Fórte rĕŭ sĕ supĕra
Și de mândra se ruga:
—Cântă-țĭ, mândro, cântecelu,
Că mĭ-e drag ca suflețelu;
Cântă-țĭ mândro, cântecu,
Că mĭ-e drag ca sufletu!
Dar mândruța ce făcea?
Glas de foc că'mĭ lepăda;
Când începea d'a cânta,
Munțiĭ că se tremura,
Ape marĭ se turbura
Văĭ adâncĭ că resuna,
Codru în póle se usca,
Iarba verde se pârlĭa!
Harambașa mĭ-o audĭa
Și gura ĭ-o cunoștea,
Cu potera că'mĭ vorbĭa:
—Stațĭ, băețĭ, și v'odihniți
Și armele pregătiți,
La mine să vĕ gândiți,
De poteră fiĭ gătițĭ!
Harambașa că'mĭ pleca
Și paloșu îl ascuțĭa;
Unde crângu că'l ținea,
Scotea paloșu și da,
Multă pădure strica,
Potecă bună făcea,
Pênĕ la Ghiță ieșĭa
Și bună diua că'ĭ da:
— Bună diua, frate Ghiță!
— Mulțămescu-țĭ Harambașo!
Harambașo de haĭducĭ,
Peste patru-dečĭ și cincĭ,
Știĭ baniĭ să mi-ĭ mănâncĭ!
— Ghiță nu te speria,
C'am venit la dumnea-ta,
C'am audit mândra mea,
I-am cunoscut guriță

www.dacoromanica.ro

Şi-o găsesc la dumneata,
Nicĭ o para nu ţĭ-aş lua,
Numaĭ mândra că e-a mea.
N'oĭ vrea mândra să mĭ-o daĭ,
Mare pricină-o să aĭ!
Dară Ghiţă ce'mĭ ḑicea?
— Eŭ pe mândra nu ţĭ-oĭ da,
Că mândruţa este a mea,
Că mĭ-a dat'o sócră-mea,
Să'mĭ ţiŭ viéţa cu ea!
Harambaşa ce'mĭ ḑicea?
— Aleĭ, Ghiţĭ, frate Ghiţă,
Dĕ ce să'mĭ vorbeştĭ aşa?
Eŭ vĕd că te 'mpotriveştĭ,
Orĭ-ce draculuĭ gândeştĭ?
Vreĭ în puştĭ să ne 'mpuşcăm,
Orĭ în săbiĭ ne tăĭem?
Dară Ghiţă ce'mĭ ḑicea:
— Nicĭ în puştĭ nu ne 'mpuş-
[căm,
In săbiĭ nu ne tăĭem;
Numaĭ la luptă ne luăm,
Că e bună şi diréptă
Şi de Dumneḑeŭ lăsată!
Harambaşa c'auḑĭa,
Fórte rĕŭ se supĕra,
Armele jos că trântĭa,
La Ghiţă se repeḑĭa
Şi de luptă s'apuca;
Fără veste mi-l lua,
Mijlocelu 'ĭ cuprindea.
Se lupta cât se lupta,
Ḑi de vară până 'n séră,
Fără pic de năduşélă.
Din lupta ce se lupta
Luĭ Ghiţă 'ĭ se 'ntêmpla,
Cureaua i se rupea.
Dară Ghiţă ce'mĭ făcea?
De mândruţa se ruga:
— Mândro, mândruliţa mea,
Nu şedea, nu te uĭta,
Cată f...tu-ĭ mumă-sa,
Că'mĭ pĭerde hoţu vĭéţa;
Vin' de'mĭ nódă curéua.
Dar mândruţa ce 'mĭ ḑicea?
— Gihţă, soţióra mea,
Luptă-te cum oĭ putea,
Curéua nu ţĭ-oĭ 'noda;
Care vĕ veţĭ birui,
Tot o soţie mĭ-o fi!
Atuncĭ Ghiţă 'mĭ auḑĭa,
Fórte rĕŭ se supĕra,
C'o mână că se lupta,
Cu alta curea 'noda;
Dupe ce curea 'noda,
Amêndouĕ le punea;
Când odată 'l aducea,
Pîn rădăcinĭ mi-l trântĭa,
Pênĕ 'n genunchĭ îl îngropa.
Harambaşa se căsnĭa,
Când pe Ghiţă 'l aducea,
De la pămînt nu'l hurnĭa.
Tot Ghiţă se maĭ căsnĭa,
Când al doĭlea l'aducea
Şi de pămînt că mi-l da,
Pênĕ 'n brĕŭ îl îngropa.
Haramḃaşa ce ḑicea?
La rugăcĭune pica:
— Aleĭ, frate Ghiţă, frate,
Maĭ lungeşte-mĭ vĭéţa
Şi mândruţa fie a ta,
Că'ţĭ dăruĭesc potera
Şi-oĭ trăi cum oĭ putea;
M'oĭ duce la ţara mea,
N'am ştiut de dumneata!
Dară Ghiţă ce'mĭ făcea?
Nicĭ o vorbă nu vorbĭa,
Numaĭ d'o parte se da,
Şi paloşu mi-l scotea.
Când odată aducea,
Capu c'o spată-ĭ tăĭa,
Ca pe varză mi-l toca,
Şi de mândra se ruga:
— Mândro, mândruliţa mea,
Să 'mĭ aducĭ pe murgu 'ncoa.
Dar mândruţa ce'mĭ făcea?
Ea pe murgu 'l aducea
Şi de dălog îl ţinea,
Pênĕ Ghiţă 'ncăleca.
Dacă Ghiţă 'ncăleca,
De călare se'ntindea
Şi pe mândra că mĭ-o lua;
Mâna în brêne 'ĭ punea;
La spate şi-o arunca
Şi cu murgu că vorbĭa:
— Murgule, murguţu-meŭ,
Eŭ de când te-am cumpĕrat
Nicĭ un sgârbacĭ nu ţĭ-am dat,
Dar acum o să te bat!
Când frêul îl sloboḑĭa
Cu pinteniĭ îl înghĭoldĭa,
Mitutel măĭdan făcea.
Trecea dealu Ardealuluĭ
Şi valea Sabaruluĭ,
Câmpu Severinuluĭ.
La mijlocu câmpuluĭ
Vĕḑu mică sălcióră
Cu umbriţa rotungĭóră.
Acolo descăleca,
Pe murgu şi'l priponĭa

www.dacoromanica.ro

Unde ĭarba 'ĭ plăcea.
La disageĭ căuta,
Mică ploschiță scotea
D'o vadră și cinci oca,
Care bea Ghiță cu ea.
Două pahare umplea :
— Ține, mândro, vin de bea
De la mânușița mea,
C'oĭ maĭ bea,
Orĭ n'oĭ maĭ bea,
De la mânușița mea !
Dar mândruța ce'mĭ facea ?
Incepea d'a suspina
Și din pahar nu maĭ bea.
Dar Ghiță ce mĭ-ș făcea ?
Dacă vedea că nu bea,
Fórte rĕŭ se supĕra,
Mâna pe ploscă punea
Și din gură mĭ-o sălta,
In fundu-ĭ o rĕsufla
Și pe ĭarbă mĭ-o trântĭa.
Mâna 'n pozînar băga,
Mitutel paloș scotea,
Să făcea d'amelința;
Capu c'o spată-ĭ tăĭa
Ca p'o varză mĭ-o toca.
Țițele 'ĭ le alegea
Țițele,
Cosițele,
La disăgeĭ le punea,
Pe murgu încăleca
Și la sócră-sa 'mĭ pornĭa.
Calu afară că'l lega
Și 'n casă când intra :
—Bună ḑiua, maĭcă-mea !
Maĭ țiĭ, maĭcă, varză acră,
Să băgăm cu carne grasă
Din fie-ta ta cea frumósă,
Dacă ĭ-a fost mintea próstă !
Sócră-sa că nu credea,
Gândea masa că cerea.
Frumósă masă-ĭ punea,
Cu vin dulce mĭ-l cinstĭa,
Bea Ghiță, se ospăta :
— Maĭcă, măĭculița mea,
Vino, maĭcă, să-țĭ arăt,
Dacă nu'mĭ credĭ cuvîntul,
Nicĭ nu 'ĭ-am făcut mormîntul.
Vin să-țĭ daŭ odórele,
Ca să-mĭ credĭ cuvintele !
In disăgeĭ căuta,
Țițele i le scotea,
Țițele,
Cosițele.
Ea atuncĭ, când le vedea,
Pe dată le cunoștea
Și tot hoțu mi-l făcea.
Mâna 'n cap îșĭ punea,
Cât apuca atât rupea,
De fie-sa se văĭcărea !
Dară Ghiță ce'mĭ făcea ?
Dacă vedea și vedea,
Paloșu el că'l scotea,
Dupĕ ea se repeḑĭa.
Sócră-sa ce mi-ș făcea ?
Ea de frică că fugĭa,
Pîn bălăriĭ se băga ;
Dar el căutând de ea,
Două plaste că'mĭ vedea
Și d'un furceluș căta
Și'n cosițe'l înfigea.
Sus pe plaste o urca,
Vêrful la plastă că făcea.
El pe murgu încăleca
Și pe culiniță pleca.
Mergea Ghiță șuĭerând
Și cu murgu neghezând.
Cine la Ghiță asculta,
Fete maĭ se 'mbolnăvĭa
Nevestele se stârpia !

Mĕ plătiĭ cu cântecu,
Ca lupu cu urletu ;
Când vênătoru'l gonește
Dă pĭelea și să plătește.
Și maĭ dațĭ cu picătura,
Să ude Policea gura !

www.dacoromanica.ro

CANTECU LUI GHIȚA CATANUȚA

(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Țapu de la lăutarul Dumitru Baranca, din Peșteana-de-sus.-Gorj.

Fóĭe verde peliniță
Pe cel deal, pe cea culmiță,
Trece Ghiță Cătănuță
Cu doĭ-spre-ce catârăĭ
Incărcațĭ de gălbineĭ,
Cu mândruța pîntre eĭ.
Trec prin codriĭ
Merg la socriĭ.
Dară Ghiță ce'mĭ ḑicea ?
—Eŭ mândro de când te-am luat
Nicĭ cântec nu mĭ-aĭ cântat,
Să te ascult, mândro, cu drag.
Dară mândra ce'mĭ ḑicea:
—Eŭ, Ghiță, când țĭ-oĭ cânta
Ape mari s'or turbura,
Copacĭ marĭ s'or despica,
Văĭ cu văĭ s'or împreuna,
Munțiĭ în capete s'or da;
Și am un glas cam femeĭesc,
Și cuvintele hăĭduceștĭ,
Și Lotrénul mi-o audi,
Lotrénul Lotrenilor,
Harambașa al hoților.
Dară Ghiță ce'mĭ grăĭa ?
—Cântă-țĭ, mândro, cântecu
Că mĭ-e drag ca sufletul !
Că cât m'oĭ vedea în picĭóre
De nimenĭ să n'aĭ fióre.
Dară mândra ce'mĭ făcea ?
Incepea d'a cânta;
Ape marĭ se turbura,
Văĭ cu văĭ se împreuna,
Munțiĭ în capete se da
Și Lotrénul mĭ-o audĭa,
Lotrénul Lotrenilor
Harambașa al hoților,
Foițică și-o lelea
Dar Lotrénul ce'mĭ făcea ?
Gură la băĭețĭ că da :
—Audițĭ mândruța mea,
Care mĕ iubĭam cu ea
Din copilăria mea !
Impĕnațĭ pădurile
Și tóte colnicile.
Eĭ pădurile împĕna.
Dar Lotrénul ce'mĭ făcea ?
La vamă el alerga
Și puținel că mi-ș sta,
Iacă și Ghiță 'mĭ sosĭa
Cu mândra d'a 'mpreuna.
Când Ghiță mi-l vedea
Un pas înapoĭ că da
Și Lotrén la el striga :
—Dă-țĭ, voinice, dă-ți de vamă
Dă-țĭ pe murgul teŭ de vamă
Să te las cu capu'n țară !
Dară Ghiță ce'mĭ grăĭa ?
Cât capul la trup mĭ-o sta,
Nicĭ pe murgul nu l'oĭ da,
Că mi l'a dat tatăl meŭ
Să'mĭ pórte trupșorul meŭ !
Dar Lotrénul iar striga :
—Dă-țĭ, voinice, dățĭ de vamă,
Dă-țĭ pe mândra ta de vamă,
Să te las cu capu'n țară.
Frunḑuliță și-o lalea,
Dară Ghiță ce'mĭ ḑicea ?
—Cât capul la trup mĭ-o sta,
Eŭ pe mândra nu mĭ-oĭ da,
Că mĭ-a dat'o sócră mea,
Din copilăria mea,
Să'mĭ supțiu casa cu ea !
Dar Lotrénul ce'mĭ ḑicea ?
— La luptă să ne luăm,
Orĭ în săbiĭ să ne tăĭăm ?
Dară Ghiță ce'mĭ grăĭa ?
—La luptă să ne luăm,
Că lupta este diréptă,
Nu-ĭ ca sabia spurcată.
Eĭ la luptă se luaŭ
Ḑi de vară pênă 'n séră.
Veni sórele la prânḑ

www.dacoromanica.ro

Luĭ Ghiță-ĭ veni un rîs ;
Veni sórele la amiaḑ'
Nu maĭ putea de necaz;
Veni sórele în chindie,
Veni luĭ Ghiță mânie..
Foĭe verde și-o lalea
Dară Ghiță ce'mĭ făcea ?
Brêu'n jos că'l sloboḑĭa
Și pe mândruța 'ncerca:
—Rădică'mĭ, mândro, brênețu,
Că mĕ prăpădește Lotrețu !
Dară mândra ce'mĭ grăĭa ?
—Voĭ, carĭ v'ațĭ pridudi,
Tot d'un bărbățel mĭ-o fi !
Dară Ghiță ce'mĭ făcea ?
Binișor el să 'nvêrtĭa,
Cu Lotrén în pămînt că da
Și paloșul că'l trăgea,
Capul luĭ Lotrén că lua.
El la cal că mi-ș mergea,
Picĭorul în scară punea
Și pe cal încăleca;
La cârciumă descăleca
La cârcĭuma Lotrilor
Din munțiĭ Carpaților.
El la cal că mi-ș mergea
Mâna 'n disagĭ c'o băga,
O ploschiță că scotea,
O ploschiță mitutea
De-o vadră și cincĭ oca
Și la mândruța mergea :
—Ține, mândro, vin de bea
De la d'albă mâna mea;
Orĭ oĭ bea, orĭ n'oĭ maĭ bea !
Iară mândra ce'mĭ ḑicea ?
—Iartă-mĭ, Ghiță, greșéla !
—Iac-oĭ să-țĭ ĭert greșéla !
El paloșul mi-l trăgea,
Capul mândruțiĭ că'l lua
Și în disagĭ că mi-l băga
Și pe cal încăleca,
La sócră-sa că mergea.
Sócră-sa, când îl vedea,
Masă afară că'ĭ punea.
Dară sócră-sa grăĭa :
—Să fie și mândra ta,
Tot maĭ bine țĭ-ar ședea.
—Daĭă Ghiță ce'mĭ grăĭa ?
— Maĭcă, măĭculița mea,
Mândra țĭ-a fost de furat,
Păgubașu m'a apucat.
Dar n'aĭ, maĭcă, varză acră,
Să băgăm cu carne grasă
Din mândruța ce-a frumósă,
Décă nu'mĭ creḑĭ cuvîntul,
Poftim și moțișorul !

www.dacoromanica.ro

BIŢA CATANUŢA.

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarii Dumitru Baranca, din Peşteana-de-sus, Gorj şi Ch. Cobzaru, din Târgu-Jiu.

Pe culmiţa dealuluĭ,
Dealuluĭ Ardealuluĭ,
Plimbă-mi-se Cătănuţă
Cu-a luĭ d'albă de mândruţă,
Cu doĭ banĭ în puzînar,
Cu doĭ treĭ catâraşĭ
Săcsănaţĭ de gălbinaşĭ
Şi cu douĭ căluşeĭ
Săcsănaţĭ de gălbineĭ,
Cu mândruţa pîntre eĭ.
Plimba Biţă cât plimba,
La o cârcĭumă că da,
Bea cu mândra şi mânca
Şi puţin chef că făcea.
Biţă mândriĭ că ḑicea :
— Aleĭ, mândră, mândra mea,
De când, mândro, te-am luat
Un cântec nu mĭ-aĭ cântat,
Să te-ascult, mândro, cu drag.
Dara mândra ce'mĭ ḑicea ?
— Aleĭ, Biţă Cătănuţă,
Am un glas cam femeĭesc
Cuvintele haĭduceştĭ ;
Când oĭ începe d'a cânta
Livedĭ verdĭ s'or scutura,
Munţiĭ că s'or tremura
Apa'n puţ s'o turbura,
Şi pe mine m'o auḑi
Aldi Pana,
Ruşiana.
Graĭul meŭ l'o înţelegea
Şi la tine c'o veni
Şi pe mine m'o lua,
Că ĭ-am fost ibovnicea
Din mică copilărĭa;
Geaba de dragostea mea
Căcĭ pe mine m'o lua !
Dară Biţă ce'mĭ ḑicea ?
—Cântă-ţĭ, mândro, cântecu,
Că mĭ-e drag ca sufletu !
Incepea mândra d'a cânta
Pana Ruşiana o auḑĭa
Şi la Biţă că'mĭ venĭa;
Pe Biţă că'l întreba :
— Ce ne calcĭ moşiile
Şi ne paştĭ ĭerburile ?
Ia să'mĭ daĭ pe murgu vamă,
Ca să scapĭ cu cap la ţară.
— Eŭ pe murgu nu'l-oĭ da
Odată cu viaţa mea ;
Că mi l'a dat socru-meŭ,
Să-mĭ pórte trupşoru meŭ !
— Dă-mĭ pe mândra atuncĭ, [vamă,
Ca să scapĭ cu cap la ţară.
— Nicĭ pe mêndra nu ţi-oĭ da
Odată cu vĭaţa mea,
Că mĭ a dat'o sócră-mea
Să ţiŭ căscĭóră cu ea !
Dară Biţă ce'mĭ grăĭa ?
—Aleĭ, Gruĭo, ce'mĭ pofteştĭ?
Orĭ în săbiĭ să ne tăĭem
Orĭ în luptă să ne luăm ?
— Lasă sabia 'ndrăcéscă,
Aĭ în luptă voĭnicéscă,
Că mĭ-e bună şi înţeléptă
Şi de Dumneḑeŭ lăsată !
Eĭ în luptă se luaŭ,
Se luptară ce se luptară,
Ḑi de vară pênĕ'n séră,
Nicĭ unu nu se trântĭa.
Dară Biţă ce'mĭ făcea ?
Brêneţu la vale lăsa
Şi pe mândra c'o chema
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Sărĭ, mândruţo,
Sărĭ, drăguţo,
De'mĭ légă brêneţu,
Că mĕ trânteşte Lotreţu,
Şi'mĭ rĕpune mie capu!
Dar mândruţa ce'mĭ grăĭa ?
— Ia luptaţĭ, Biţă, luptaţĭ,

www.dacoromanica.ro

Care cum o birui,
Tot un bărbățel mĭ-o fi !
Dară Biță ce'mĭ făcea ?
Brêneţu în dinţĭ că lua,
Când odată că răcnĭa
Pe Lotreț că mi-l trântĭa;
Lotreț din gură grăĭa,
Fraţĭ de cruce se prindea,
Voĭe de la altu'şĭ lua.
Dară mândra ce'mĭ ḑicea ?
— Iartă-mĭ, Biță, greşala
Că n'oĭ maĭ face asta !
— Lesne, mândro, te-oĭ ĭerta,
Anevoĭe oĭ uĭta,
Dar ştiĭ, mândruţo, ce-va ?
Astă vară ce-a trecut,
Tot de cósă m'am ţinut,
Şapte copiţĭ că mi-am făcut.
La şase le-am făcut vêrf,
Numaĭ una mĭ-a rĕmas;
D'o vrea bunul Dumneḑeŭ,
S'o fac eŭ cu capul tĕŭ !
Dară mândra ce'mĭ ḑicea ?
— Iartă-mĭ, Biță, greşala
Că n'oĭ maĭ face asta !
Dară Biță ce'mĭ grăĭa ?
— Mândro de când eŭ te-am luat
In spate nu te-am cătat.
Spatele că'l arătа,
Capu cu paloşu tăĭa,
Sus pe claĭe c'o urca
Vêrf la claĭe că făcea.
Códele şi ţiţele le tăĭa
Şi'n pozînar le băga
Şi la sócră-sa mergea.
Sócră-sa, când îl vedea,
Mult bine eĭ că-ĭ părea,
Frumósă masă'ĭ întindea;
La bĕutură că mi-ş bea,
Sócră-sa din gură'mĭ grăĭa :
— Bine-ţĭ şade, Biță, aşa;
Dar maĭ bine ţĭ-ar şedea
Când ar fi şi mândra ta.
Aminte luĭ ĭĭ aducea,
Códele din pozînar scotea :
— Poftim şi pe fiĭca ta !
Aleĭ, maĭcă, maĭca mea,
Maĭ aĭ niţică varză acră,
Să băgăm cu carne grasă,
Din fie ta ta cea frumósă,
Că ĭ-a fost eĭ mintea próstă !
Când mamă-sa că-ĭ vedea
Códele şi ţiţele,
Ea din gură că grăĭa :
— Lasă-ĭ fie rĕŭ, nu aşa,
Că mĭ-o cerea din vecinĭ,
Ĭĭ făcea ómenĭ nebunĭ ;
Dară Biță om de trébă
Ĭĭ tăĭe capu maĭ de grabă !

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI PAUN HAIDUCUL

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, lăutar în R.-Vâlcea.

Fóĭe verde dedeţel,
Cine trece prin Muscel?
Păunel ăl frumuşel
Cu doĭ spre-ce după el,
Cu doĭ-spre-ce catâraşĭ
Incărcaţĭ de gălbinaşĭ.
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Iară Păun ce'mĭ făcea?
In gazdă la popa trăgea,
La masă că mi-l găsĭa:
— Aĭ, Păune, să cinăm!
— Nu cinez, popo, cu tine.
Ia maĭ dă-mĭ cheiţele,
Să dăscuĭ lădiţele,
Să'mĭ ridic cu sutele,
Tot galbenĭ şi gălbiorĭ,
Că sînt la purtat uşor
Şi la schimbare cu spor.
Iară popa nu se dà.
Dară Păun ce'mĭ făcea?
Cu stânga că mi-l isbĭa
Cu dreapta mi-l sprijinĭa.
Iară popa ce ḍicea?
— Iartă-mĕ, tătĭcuţule!
Pune mâna după uşă,
Veḍĭ că e o căldăruşă,
E plină de părăluşĕ.
Păun nu se mulţumĭa
Cu stânga că mi-l isbĭa,
Cu dreapta mi-l sprijinĭa.
Dară popa ce'mĭ ḍicea?
— Iartă-mĕ, tătĭcuţule,
Că maĭ am un borcănaş
Şi mi-e plin de gălbinaşĭ!
Şi p'ala că mi şi-l lua
Şi tot nu se mulţumĭa.
Dară Păun ce'mĭ făcea?
La popa că se rĕstĭa
Şi cu palma că'l plesnĭa.
Când cu drépta că'l isbĭa
Cu stânga mi-l sprijinĭa.
Cată f....tu-ĭ mumă-sa.
Dară popa ce'mĭ ḍicea?
—Iartă mĕ, tătĭcuţule,
Că maĭ am un chimiraş
Cu dobânda din oraş!
Dară Păun ce'mĭ făcea?
Banĭĭ pe murgu 'şĭ punea
Şi la colnic se suĭa.
Fóĭe verde lemn de prun
De când s'a iscat Păun;
Nu maĭ trec cĭocoĭ pe drum,
Tot de frica luĭ Păun.
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Dară Păun ce'mĭ ḍicea?
F....tu-vĕ 'n lege cĭocoĭ,
De v'aşĭ prinde la zăvoĭ
Cu măciuca să vĕ 'moĭ,
Să vĕ fac capul
Ca bumbacul,
Şi spinarea
Ca căldarea;
Să vĕ belesc pe picióre,
Să'mĭ fac técă la pistóle;
Să vĕ ĭaŭ pĭelea după cap,
Să'mĭ fac técă la baltac;
Să vĕ ĭaŭ pĭelea după c....
Să'mĭ fac teaşcă dĕ tutun!
Fóĭe verde şĭ-o lalea
Negustorĭ la bâlciŭ trecea;
Negustorĭ Bucureştenĭ
Trec la bâlciŭ la Rîurenĭ.
Dar Păun ce'mĭ făcea?
Calea la strâmtorĭ ţinea
Şi d'un negostor prindea.
De chiotóre mi-l lua,
In valea mare 'l băga,
De parale 'l scutura,
Tot parale duraliĭ,
Luate de la zapciĭ,
De la hoţĭ de consiliĭ;
Tot galbenĭ şi vineticĭ
Tot de douĕ-ḍecĭ şi cincĭ,
Să 'mpărţéscă la voĭnicĭ.

www.dacoromanica.ro

Ḑiua 'mĭ beaŭ cu mândrele,
Nóptea 'mĭ isbesc tufele
Şi 'mĭ calcă mătuşele
Şi ridic cu sutele!
Mĕ plătiĭ cu cântecu,
Ca lupu cu urletu;
Când vênătoru 'ntâlneşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte.

CANTECUL HAIDUCULUI RADU ANGHEL

Cules de Christ. N. Ţapu de la Stancu Ión, lăutarul, Cucuieţilor-Teleorman.

Frunḑuliţă samulastră,
Aicĭ la drumu din cóstă
Bea Radu şi c'o nevastă,
C'o hóţă de priótésă,—
Frunḑuliţă barlaboĭ,
Priotésa din Priboĭ,—
Frunḑuliţă foĭ de viţă,
Priotésa popiĭ Ghiţă.
Frunḑuliţă ş'o lalea,
Dar Sóre că ce'mĭ ḑicea?
— Măĭ Radule dumneata,
Ce şeḑĭ cu femeile,
Că ne-a'mpresurat poterile?
Dară Radu ce'mĭ ḑicea?
— Maĭ Sóre, om blestemat,
Câte chefurĭ mĭ-aĭ stricat
Şi mereŭ că te-am ĭertat,
Tomn'acum am să te bat!
Nicĭ vorba nu isprăvĭa,
Ocol potera că'ĭ da,
Şi el, frate-ĭ respundea:
— Las să vie f...t'o'n cruce,
Că cum vine-aşa sĕ duce!
Mâna 'n brêne că băga
Şi un pistol mare scotea,
In poteră 'l sloboḑĭa,
Mare drum pîn ea făcea.
Foĭe verde şi-o lalea,
Da, veḑĭ, Radu ce'mĭ făcea?
El, frate, că se scula,
La vale că'mĭ scobora,
La popa Ghiţă 'mĭ sosĭa.
— Bună séra părinţele!
— Mulţămescu-ţĭ, căpitănele!
— Căpitaniĭ sînt la têrg,
Eŭ sînt Radu cel din crâng;
Eĭ sĕ pórtă cu papucĭ
Iar eŭ mĕ por cu opincĭ;
Cu opincĭ cu cataramă,
De nu'mĭ bagă nimenĭ samă!
Dar când popa mĭ-auḑĭa
Scotea vinu cu vadra,
Rachiu cu arama
Şi'ĭ da luĭ Radu de bea.
Şi bea Radu, nu prea bea,
De parale 'l întreba.
Dară popa ce'mĭ ḑicea?
— Răḑucule dumneata,
Eŭ ḑic, ḑeŭ, pe legea mea
D'oĭ maĭ avea fre-o para!
— Hoţule, aĭ parale,
Deslegând la sărindare!
Radu, frate, ce'mĭ făcea?
Buzduganu că'mĭ scotea,
Pe popa 'n cap îl isbĭa.
Dară popa ce'mĭ făcea?
Cheĭle în mână lua,
La casă de banĭ mergea,
Cincĭ pungĭ de galbenĭ că'ĭ da.
Ḑiua bună nu'şĭ lua,
Radu p'acĭ că'mĭ pornĭa.
Dară popa ce'mĭ făcea?
Fl, frate, mult se văĭta
Şi din gură că striga:
— Nu ţĭ-e, Radule, păcat
Atiţĭ banĭ de mĭ-aĭ luat?
— F..tu-ţĭ crucea ta de popă,
Aĭ tocat, orĭ n'aĭ tocat,
Multă lume-aĭ înşelat.
Mătuşele de prin sat
Aŭ luat baniĭ pe periat
Şi tot ţie ţi-ĭ-aŭ dat!
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Iacă potera'mĭ sosĭa,

www.dacoromanica.ro

Potera din Slatina,
Bat'o maĭca Precista!
Radu, frate, ce'mĭ făcea?
El la crâng, veḑĭ, s'ascundea.
Potera'l înconjura
Flintele'n el că ochea
Şi pe rând le sloboḑĭa.
Dară Radu ce'mĭ făcea?
Glónţele'n palmă prijinea
Şi'n dărăt că le-arunca:
— Ţineţĭ băĭeţĭ, glónţili,
De vĕ umpleţĭ flintili,
Că vĕ prind poterili!
Dar un hoţ de dorobanţ
Puse mâna pe un sfanţ,
In patru că mi-l tăĭă
Şi'n flintă că mi-l băgă,
Şi pe Radu 'l împuscă,
Cam la buza fesuluĭ,
La retezul pĕruluĭ,
La casa sufletuluĭ,
Unde'ĭ păs voĭniculuĭ;
Pe spate că mi-l culca,
Potera la el năvălea.
Radu, mâre, se scula,
Şi din guriţă grăĭa:
— Băĭeţĭ, staţĭ încetinel,
Să vĕ cânt d'un cântecel.
Foĭe verde treĭ sipicĭ,
Dintr'o cétă de voĭnicĭ,
Rĕmăseĭ singur p'aicĭ!
Câte văĭ sunt marĭ şi late
Tot de Radu sunt călcate,
Câte văĭ, câte vălcele,
Tóte's surorile mele!
Şi el sfârşitu că'şĭ da,
Potera mi-l ridica
Şi la Slatina'l ducea.
Cin' pe Radu că'l vedea,
Tot pe Radu'l miluĭa!

CANTECUL LUI IANCU JIANU

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Cosma, din Bărbăteştĭ-Vâlcea.

Fóĭe verde de lipan,
N'aţĭ auḑit d'un Jian
Şi d'un hoţ de căpitan,
Care umblă prin pădurĭ
Cu 16 pandurĭ?
Cu pistóle înarmaţĭ,
Cu puşcĭ flinte încărcaţĭ,
Umblă ca nişte turbaţĭ;
Fură mieĭ de la cĭobanĭ,
Armăsarĭ de la mocanĭ
Făr'de plată făr'de banĭ,
Umblă ca nişte duşmanĭ.
Dară Iancu auḑĭa,
Pe el potera îl căta,
El de poteră fugĭa
Tocmaĭ la Olt se oprĭa,
Călare pe armăsar
Şi striga: Frate podar!
Trage podul,
Să trec Oltul,
Că-ţĭ trimet un glonţ în pĭept,
Orĭ te culc, orĭ te deştept!
Aşa Iancu ce'mĭ ḑicea?
— De cât o para la pod
Murgu'mĭ trece cam la pod;
La ce să mĕ căcĭulesc
Şi la toţĭ să mĕ smeresc,
Pênĕ-oĭ trece Oltu'n piez?
Dară Iancu ce'mĭ ḑicea?
— Haĭ, haĭ, murgule haĭ,
Nu maĭ face pĕru creţ,
Haĭ la Slatina'n judeţ!
Iancu la judeţ venĭa
Şi pe el îl dojinĭa:
— Iancule Jianule,
Lasă-ţĭ nebuniile,
C'oĭ să-ţĭ daŭ d'o boĭerie,
Ca să-ţ fie bucurie!
F....tu-ţĭ boĭeria 'n c..
Aḑĭ mĭ-o daĭ, mâĭne mĭ-o ĭeĭ;

www.dacoromanica.ro

Tu cu boĭeria ta,
Eŭ cu nebunia mea,
Oĭ trăi cum oĭ putea!
De cât în têrg cu papucĭ
Maĭ bine în crâng cu opincĭ,
Să'mĭ ĭaŭ galbenĭ veneticĭ,
Să pădesc pe la strâmtorĭ
Ca să despoĭ negustorĭ.
Să le ĭaŭ pĭelea dupĕ c...
Să fac tecşor de tutun,
Să le ĭaŭ pĭelea dupĕ cap,
Ca să'mĭ îmbrac un măzdac!
Ce-oĭ câştiga într'o vară,
Beaŭ cu mândrele într'o seară,
Diua cu mândrele în chef,
Nóptea cu tufele'n pĭept.
De cât să mĕ căcĭulesc,
Maĭ bine să haĭducesc,
Să trăĭesc să 'nveselesc!

IANCU JIANU

(VARIANTA)

Cules de Christea N. Ţapu, de la G. Savian — Ocnele-Marĭ (Vâlcea).

Fóĭe verde de lipan,
N'aţĭ auḑit d'un Jian
Şi d'un hoţ de căpitan,
Care în codru mĭ-a ĭeşit
Cu ḑece întovăroşit?
Şi nicĭ unde te gândeştĭ,
Cu el în drum te întâlneştĭ.
Şi te'ntreabă binişor
Cu cuvênt bun blândişor:
—De unde viĭ, flăcăĭaş,
Din ce sat din ce oraş?
Luat-aĭ de drum răvaş
Să nu pătimeştĭ ce-vaş?
Ce negustorĭe aĭ?
Birul la cine ţi-l daĭ?
De aĭ banĭ maĭ multicel
Dă-mĭ jumĕtate din eĭ,
Că'ţĭ daŭ la mână révaş
Să nu rĕmâĭ păgubaş!
Şi cu vremea de-oĭ trăi,
Pênĕ 'ntruna ţĭ-oĭ plăti;
lar dacă-oĭ muri eŭ,
Iţĭ va plăti Dumneḑeŭ!

www.dacoromanica.ro

CANTEC HAIDUCESC

VARIANTA.

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ión Ţuguĭ, din Râmnicu-Vâlcea.
A se vedea varianta N. 210 pag. 167 din colecţia Bibicescu, idem variantă No. XXXII pag. 262 din colecţia D-luĭ V. Alexandri.

Fóĭe verde de livede,
Sub póle de codru verde
Ẅititel focşor se vede,
Mititel şi potolit
Şi de haĭducĭ ocolit.
Nu ştiŭ ḑece saŭ doĭ-spre-ce,
Peste sută câţĭ maĭ trece,
Şi mi-ş frige d'un berbece.
Nu mi-l frige cum se frige
Şi'l întórce din cârlige
Şi mi-l pune prin belciuge,
Ca să-ĭ fie carnea dulce
Şi mi-l duce la colnice
Şi mi-l bea cu vin de'l dulce!

CANTECUL LUI CORBEA

Cules de Ch. N. Ţapu de la Ion Stan Baluica-Mânăstirenĭ-Vâlcea.
A se confrunta cântecul «Corbea» din colecţia d-luĭ G. Dem. Theodorescu pag. 517 eqq. In cântecul de faţă sa vorbesce de metamorfosarea pasĕreĭ Corbea în haĭducul Corbea, şi este unicul cântec póte, unde se vorbesce de această metamorfosare.

Aḑĭ e joĭ de diminéţă,
Stefan Vodă s'a sculat,
Faţă albă ş'a spălat,
Pe ochiĭ negriĭ s'a spălat,
Chică négr'a pĭeptănat,
La icóne s'a închinat,
Multă óste a adunat
Şi în vênătóre a plecat,
Pe câmpu la Calafat,
După paserĭ gălbióre,
Că sunt bune la mâncare.
Păsĕrele n'a vênat,
El ochianu că şĭ-a luat
Şi pe câmp că s'a uĭtat,
D'un cĭungar 'nalt c'a ochĭat.
Cĭungar 'nalt,
'Nalt şi minunat,
De cóje curat,
De crăcĭ dĕrîmat,
De vêrf aplecat,
In el Corbea mĭ-a 'mpuĭat.
In luna luĭ Undrea,
Când iĭ ĭarna grea,
Corbul că oua
Corb pasere neagră,
Lighióną 'ntreagă.
In luna luĭ Cărindar
Şi a luĭ Făurar,
Când sunt gerurĭ tarĭ,
Şi nopţile marĭ,
El că mi-ş clocea,
Puiĭ că'ĭ scotea.

www.dacoromanica.ro

Martie venĭa,
Puĭ dolofănĭa,
Zac ca vaĭ de eĭ!
Corbea că'mĭ pleca
Pe munţĭ,
Cărunţĭ,
Sórele 'mĭ pripeşte,
Piatra se 'ncălḑeşte,
Fraga că 'nfloreşte.
Corbea c'o păzĭa
Pênĕ să cocea,
Şi el că mĭ-o lua
Şi la puĭ venĭa,
Vêntu mĭ-abătea
Despre Calafat,
Câinele spurcat.
Tare adĭa,
Cĭungar jos că'mĭ da,
Cuĭbu că'l surpa.
Corbea, când venĭa,
El se supĕra
Şi el că pleca,
Maĭ sus se sălta.
Corbea 'mĭ cloncăneşte,
Zidurĭ se clăteşte;
Corbea 'mĭ cloncănea,
Zidurĭ se surpa,
Pagubă făcea.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
Ştefan Vodă cel maĭ mare,
Care era Domn în ţară,
Multă óste aduna;
Aşa el că poruncĭa,
Ca pe Corbea să'l împuşte.
Eĭ cu armele trăgea,
Pe Corbea nu'l nemerea.
Dară Corbea ce'mĭ făcea?
Maĭ la vale se muta,
La late
Corlate,
Unde muriĭ-şĭ bate,
La colţĭ de cetate.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
El de gândurĭ că se lua
Şi treĭ fete mi-ş avea,
Treĭ fete de măritat,
Câte trele sunt de dat.
Aşa Corbea s'a gândit:
Să se lase de Domnie,
S'apuce de haĭducie,
N'o fi nemerită bine?
Ştefan Vodă c'audĭa,
Din vreme se pregătea
Şi mozică că chema,
Ficiorĭ de domnĭ 'nvita
Şi la dênsn că'ĭ poftĭa.
Ficiorĭ de Domnĭ că venĭa
Pe canapele şedea.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
Fetele că le'mbrăca,
Tóte la un port era,
Mere de aur le da
Şi el că le 'nvăţa:
—Care vouĕ vi s'o părea,
Merişóre le veţĭ da;
In cine veţĭ nemeri
Cu ăla vĕ voĭŭ logodi.
Iacă douĕ nemerea,
A maĭ mică remânea,
Frumósă masă întindea.
Dar la masă ce'mĭ mânca?
Numaĭ peste şi postrungă
Şi d'a dulce caracudă.
Bea boĭerĭĭ veselĭa
Şi de Corbea sfătuĭa,
Dară Corbea ce'mĭ făcea?
Că el la târg că mergea,
Ca boĭer se 'nchipuĭa,
Şi-ş lua haine 'nporuncélă,
Scris'a luna
Cu lumina
Şi sórele cu căldura;
Şi 'ntre doĭ umereĭ
Scris'a doĭ luceferĭ
De mor fetele de eĭ;
Fete marĭ se 'mbolnăvesc
Nevestele se stârpesc.
Corbea, dacă se'mbrăca,
La Ştefan Vodă mergea
Şi la uşă mĭ-asculta.
Când boĭerĭĭ sfătuĭa,
Numaĭ de el că vorbĭa.
Mâna pe clanţă punea,
Când în casă se ivĭa
In casă se lumina.
Boĭerĭĭ, dacă vedea,
De la masă se scula,
La Corbea se ploconĭa
Şi la masă că'l poftĭa,
Şi Corbea, mĕre, nu vrea.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
Din palat se ridica
Şi pe Corbea 'l aşeḑa.
A maĭ mică fetişóră,
Care 'n urmă remânea,
Ea la Corbea se ducea,
De gâtu-ĭ se agăţa
Şi pe genunchĭ-ĭ şedea.
Mĕr de aur că'l scotea
Şi'n pozînar îl băga.

www.dacoromanica.ro

Ştefan Vodă aşa vedea,
Pe Corbea mi'l logodĭa
Şi pe fie-sa că ĭ-o da.
De zestre ce'ĭ dăruĭa?
Tot cirezĭ de boĭ
Şi turme de oĭ,
Şi care de banĭ,
Şi-'un car de duşmanĭ.
Corbea ce făcea?
Nu se mulţumea;
El ce'mĭ-ş grăĭa?
— Taĭcă, tăĭculiţ-al meŭ,
In zadar m'aĭ logodit!
Mie ce mĭ aĭ dăruit,
Mie că nu mĭ-a plăcut,
Eŭ nu eram de însurat,
Dar la ce m'am bucurat?
Când odată te-am ochĭat,
Pe la noĭ pîn Calafat,
Tot pe Roşu 'ncălecat,
Şi cu norii amestecat,
Acilea m'am bucurat,
Dar nu eram de 'nsurat.
Ştefan Vodă c'auzĭa,
Fórte reŭ se supĕra
Şi el aci ce grăĭa?
— Că dacă eŭ că ştiam,
Fata n'o maĭ măritam.
Nicĭ pe Roşu nu'l maĭ dam.
Dar fata, dacă auzĭa,
Fórte rĕŭ că se'ntrista
Şi lacrămile îĭ curgea.
Dar boĭerii ce ḑicea?
— Ah, Dómne Măria-Ta,
De cât fata 'mbolnăveşte,
Dă-ĭ pe Roşu 'l dărueşte
Şi de nu ţĭ-o fi cu voĭa
Dór din gură dărueşte,
Pênă fata-ţĭ logodeşte
El din gură 'mĭ dăruĭa,
De la inimă nu vrea.
Dar el, măre, ce făcea?
El pe fie-sa că ĭ-o da.
In carîtă şi-o punea
Şi-acasă mĭ-o trimetea.
Unde casele ce ĭ da
El acolo se ducea,
Cu nevasta că'mĭ şedea,
Punea masa şi mânca
Şi d'o slugă trimetea,
Ca pe Roşu să i'l dea.
Ştefan Vodă că nu va.
Uĭte Corbea ce făcea?
Adăsta pênĕ 'nsera,
Frumosă masă punea,
Cu vin dulce se cinstĭa;
Nevasta şi-o adormĭa,
Paloş din cuĭŭ şi'l lua,
La socru-seŭ se ducea.
Porţĭ încuĭete găsĭa,
Lacăte cu mâna lua,
D'asvârlita că le da,
Corbea 'n curte că untra
Nimenĭa ca nu-l simţĭa.
Corbea la grajd că trăgea,
Mâna pe Roşu punea
Şi pe Roşu încăleca,
Cu norĭ s'amestecă
Şi acasă mi-ş venĭa,
In dosu grajduluĭ, trăgea.
Dar în dosu grajduluĭ,
In malu bălegaruluĭ,
Mică taĭniţă făcea,
Şi pe Roşu 'l îngropa.
El în casă că untra,
Nevasta şĭ o sĕruta,
Şi din som mĭ-o deştepta
Şi cheiţele că'ĭ da.
La pimniţă-o trimetea
Şi vin dulce că ĭ scotea,
Bea Corbea se ospĕta,
Pênĕ sóre rĕsărĭa.
Ştefan Vodă se scula
Şi la slugĭ că poruncĭa,
Cheiţele că le da
La pimniţă descuĭa,
Vin roşu că strecura
Şi ord verde vêntura,
Care la Roşu să'l dea;
Iar pe Roşu nu'l găsĭa,
Luĭ Ştefan Vodă-ĭ spunea.
Ştefan Vodă ce făcea?
Multă oştire chema,
Căutare că făcea
Şi de Roşu nu maĭ da.
Dacă vedea şi vedea,
Doĭ gialapĭ la drum scotea;
Cine pe drum că trecea,
Mi-ĭ bătea, mi-ĭ chinuĭa
Şi de Roşu nu maĭ da.
Când era sóre 'nchindie
Punea ómenĭ la frînghie;
Răsări şi sfânta lună,
Sosi d'o babă bĕtrână,
Cu brĕŭ de lână
De pĕr de cămilă.
Gealapĭ o vĕḑură,
De mână mĭ-o luară,
La Domnu o duseră.
A babă bĕtrênă

www.dacoromanica.ro

Cu cărțile da,
P'anume 'l spunea.
Adasta pênĕ 'nsera,
Doĭ gealapĭ că trimetea
Și pe Corbea 'l aducea;
În casă că'l închidea,
'L întreba mi-l ispitĭa,
Mi-l bătea mi-l chinuĭa,
Pênĕ sóre răsărĭa
Și Corbea tot nu se da.
Dacă vedea și vedea,
Ștefan Vodă ce făcea?
La gealapĭ că poruncĭa
Și pe Corbea mi-l lua,
La temniță mi-l ducea,
Sus pe apa Nistruluĭ,
La cea temniță pârlită,
De nouĕ anĭ e părăsită.
Și acolo că'l închidea
Nouĕ anĭ mi-l rênduĭa
Și fie-si că nu ĭ spunea.
Dar nevasta Corbiĭ
Ea că-l căuta,
Lumea ispitĭa
Și de el nu da.
Ea dacă vedea,
Pomană-ĭ făcea
Și mic sărindar
Și cruce la drumurĭ marĭ.
Puțin timp îmĭ trecea
Și ea că'mĭ audĭa,
La tat-sĕu mergea
Și ea se ruga,
Cu lacrămĭ plângea:
— Taĭcă, tăĭculiț-al meu
De nouĕ anĭ și jumĕtate
De când nu-l'am vĕdut, frate!
Ce rĕu mare ți-a stricat,
De 'n temniță l'aĭ băgat?
Ștefan Vodă asculta,
Și milă i se făcea
Și pe ea mĭ-o trimetea:
— Tu, tată, să mi te ducĭ
Sus pe apa Nistruluĭ,
La cea temniță pârlită,
De nouă anĭ e părăsită,
Și la feréstră sĕ-l strigĭ.
D'o fi mort,
Să ți-l portĭ,
Cu lacrămĭ să ți-l jelești,
D'ale morțiĭ să'ĭ gătești;
D'o fi viu, ca să ți-l scoț
Și-acasă să ți-l trimeț.
Tu acasă să te ducĭ,
Ouĕ roșiĭ să froșeștĭ,
Premenele să gătestĭ,
Că pe Corbea să ți-l scoț
Și—acasă să ți-l trimeț
Ea așa că'mĭ audĭa,
La Corbea că se ducea:
— Corbeo, soțióra mea,
De eștĭ mort
Ca să te port,
De eștĭ viŭ,
Ca să te știŭ
Și de taĭca să mĕ rog,
Ca pe tine să te scoț!
Dar Corbea, măre, audĭa
Și el că mi ĭ rĕspundea:
— Aleĭ, tu, soția mea,
Nu's mort, nicĭ nu's viŭ,
Numaĭ suflețelu'mĭ țiŭ!
Zac în apă
Pênĕ 'n talpă,
Și'n nămol,
Pênĕ 'n potmol!
Brîŭ la vale-a putredit,
Brîŭ la deal a mucedit;
Barba 'mĭ baț' genunchile
Și chica călcâile;
Mustățile,
Brațele,
De nouĕ anĭ și jumĕtate,
De când zac în gros pe spate!
Pe mine când m'a băgat,
Bróștile eraŭ ca nucile,
Năpârcile ca fusile;
Dar acuș de nouĕ anĭ,
Bróștile
Ca ploștile,
Năpârcile
Cât grindile!
Dar o hóță de năpârcă,
Cred în barbă mĭ-a 'mpuĭat.
Când se 'ntinde,
Mĕ cuprinde,
Se sgârcește,
Mĕ topește,
Solziĭ pe ea că trosnește,
Inimĭóra mĭ-o sfîrșește!
Dragă, soțióra mea,
Alt cum-va că n'aĭ putea.
Tu acasă să te ducĭ,
În dosu grajduluĭ să mergĭ,
În malu bălegaruluĭ,
În bătaĭa sóreluĭ,
Să sapĭ, mândruță, de sară,
Să'mĭ daĭ pe Roșu afară,
Că e 'nșelat și 'nfrînat,
De la taĭcă-tĕu furat,

www.dacoromanica.ro

Cum e bun de 'ncălecat,
Pentru Roşu m'a băgat!
Dară Marţi de diminéţă,
Se face d'un tîrguleţ,
Tu la tîrg cu el să mergi,
Şi să mi-l tragi de căpicĭ,
În gura mare să strigi:
— Aĭ la Roşu de vînḑare,
Să'mĭ daţi galbenĭ şi parale;
Dar, tu, măre, să le spuĭ:
— Nu mi e Roşu de vînḑare,
Să'mĭ daţi galbenĭ şi parale;
Mĭ-e roşu de dăruĭală,
Ca să scoţ pe Corbea afară.
Că mi-e Corbea la 'nchisóre,
De nouĕ anĭ şi jumĕtate,
De cînd nu l'am vĕḑut, frate!
Nimenĭa că nu s'afla,
Ştefan Vodă c'auḑĭa,
El ca şoĭmu că venĭa,
Mâna pe Roşu punea
Şi pe fie-sa o trimetea,
Acasă mi-o trimetea,
Cu guriţa mĭ-o 'nvĕţa:
— Aleĭ, tu ficuţa tati,
Tu acasă să te ducĭ,
Premenele să găteştĭ,
Ouĕ roşiĭ să roşeştĭ,
Ca pe Corbea să ţi-l scoţ
Şi acasă să ţi-l trimeţ.
Ea aşa că'mĭ auḑĭa,
Tare fuga că mi-ş da,
Ouĕ roşiĭ că roşĭa
Şi premenele gătĭa.
Adăsta cât adăsta
Şi Corbea nu maĭ venĭa.
Dĕcă vedea şi vedea,
Drumu 'ndărăt că'şĭ lua.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
Doĭ gealapĭ că trimetea
Şi pe Corbea 'l aducea,
În raza sóreluĭ îl punea,
La bărbĭer trimetea,
S'apuca de mi-l rădea,
Pĕru cu totu se lua.
Ştefan Vodă aşa vedea,
La gealapĭ că poruncĭa,
Frumos capul să i-l ĭa.
Dar Corbea dac' auḑĭa,
Ca maĭ tare se ruga:
— Taĭcă, tăĭculiţ' al meŭ,
Nu mĕ tăĭa pe pămînt,
Că nu's ficĭor de mojic,
Ci mĕ taĭe pe covor,
C'am fost ficĭoraş de Domn!
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
La gealapĭ că poruncĭa,
Frumos capul că i-l lua.
Nevasta Corbiĭ venĭa,
Mâna 'n sânge că băga,
Capu lu Corbea că 'l lua,
Creḑ în braţe mi-l strângea,
Şi p'obraz îl sĕruta.
Ştefan Vodă ce ḑicea,
Dĕcă el aşa vedea?
— Aleĭ, tu ficuţa tati,
Dĕcă ţĭ-a fost drag aşa,
Să dea unul Dumneḑeŭ,
Să facă d'un tîrguleţ
Şi 'n căruţă să te puiŭ,
Pên tîrg taĭca să te plimbe.
Care boĭer ţi-o plăcea,
Ala taĭca să ţi-l dea!
Dar ea, măre, ce ḑicea?
— Taĭcă, tăĭculiţ' al meŭ,
Nu'mĭ trebuĭe nimenĭa,
Numaĭ soţióra mea,
Dĕcă este vorba aşa!
Să dea unul Dumneḑeŭ
Şi tóte ḑilele marĭ,
Să te 'nsorĭ de nouĕ orĭ,
Să facĭ nouĕ fecĭorĭ,
Şi pe urmă-o cuconiţă,
Să te-adăpe la temniţă!

Mĕ plătiĭ cu cântecu
Ca lupu cu urletu,
Cînd potera'l goneşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte.

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI MIU HAIDUCUL

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Dumitrake Parladi, din Vădeni (Gorj).

Fóĭe verde foĭ de roĭbă,
Aséră la Ştefan Vodă
Mulţĭ boĭerĭ s'aŭ strâns la [vorbă
Să'mĭ facă d'o vênătóre
Dupĕ paserĭ gălbióre,
Că's uşóre la purtare
Şi sunt dulcĭ la demâncare,
Sus la 'naltul ceruluĭ,
Pên' la fagul Miuluĭ,
Miuluĭ haĭduculuĭ,
Din flórea Cadrinuluĭ,
De sub frunḍa teĭuluĭ. —
Acolo voĭ să vĕ duceţĭ,
Voĭ pe Miu să'l aduceţĭ,
Netăĭat neapipăĭat,
Nicĭ de armă vĕtămat,
Că nu-ĭ nimenĭ vinovat,
Nummaĭ o cracă mĭ-a tăĭat ;
Armele le-a aninat,
Să nu-ĭ plóĭe ploile,
— Ruginesc oţelile.—
Dară sora Miuluĭ,
Paharnica Domnuluĭ,
Cu pahar la masă 'mĭ da,
Şi atuncĭ ea că'mĭ auḍĭa,
Că se face o vênătóre,
Pe Miu să mi-l omóre. —
Ea atuncĭ, când mĭ-auḍĭa,
Pahar din mână 'ĭ cădea,
Mâna supat că'mĭ băga,
Scotea papucĭ gălbiorĭ
Şi-ĭ lua pe pic.orul gol ;
Pe potecă că'mĭ pleca,
Pe poteca părăsită,
Numaĭ de Miu ştiută.
Când la fag că mĭ-ajungea,
Imĭ rupea d'o frunḍicea
Şi pe buze mĭ-o punea ;
O dată că'mĭ şuĭera,
Miul de jos se scula,
Bună ḍiua că mi-ş da :
— D'aoleo, soru-mea,
Eŭ de când te-am măritat,
Nicĭ pragul nu mĭ-aĭ călcat.
Fóĭe verde şi-o lalea,
Rupea soru-sa a vorbĭa :
— Fóĭe verde foĭ de roĭbă,
Aséră la Ştefan Vodă
Mulţĭ boĭerĭ s'aŭ strâns la [vorbă,
Ca să'mĭ facă d'o vênătóre
Dupĕ fagul dumitale,
Dupĕ paserĭ gălbióre,
Că-s uşóre la purtare
Şi sunt dulcĭ la demâncare.—
Dar frati-sĕŭ că-ĭ grăĭa :
— D'aleo, măre, soru mea,
Ia veḍĭ, tu, de capul tĕŭ,
Nu vedea de capul meŭ,
Că eŭ sunt bólă de drac
De daŭ Domnilor de cap !
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
Pe potecă că'mĭ pleca
C'un Ungurean se 'ntâlnĭa ;
Dară Miu ce'mĭ ḍicea ?
— Ungurean cu şapte oĭ,
Să facem târg amêndoĭ,
Să'ţĭ daŭ eŭ óĭe domnéscă,
Să'mĭ daĭ tu p'a unguréscă ;
Să'ţĭ daŭ flintă ghintuită,
Să'mĭ daĭ tu bóta pârlită ;
Să'ţĭ daŭ potcapĭŭ domnesc,
Să'mĭ daĭ tu păl unguresc !
Pleca Miu şuĭerând,
La şapte oĭ tot mânând
Şi Ungureanu rîḍênd.—
Când la poĭană 'mĭ ĭeşĭa,
Pe'mpĕrat Miu 'ntâlnĭa,
Bună ḍiua, că mi-ş da :
— Bună ḍiua, Ungurene,
—Mulţumescu-ţĭ, Ştefan Vodă,

www.dacoromanica.ro

Dar Impĕratu ce'mĭ grăĭa :
— Ia, veḍi, f...tu-ĭ mumă-sa
Că şi ăsta mĕ ştia !
Ştefan din gură-ĭ grăia :
— Ungurean cu şapte oĭ,
De când paştĭ câmpurile
Şi tóte pădurile,
Orĭ nu ştiĭ fagul luĭ Miu,
Miuluĭ,
Haĭduculuĭ ?
— Ba eŭ ştiŭ fagul luĭ Miu,
Dar nu las oiţele,
Că le mânc oştirile ! —
Dar Iupĕrat ce'mĭ făcea ?
Şapte oşteniĭ că'mĭ chema
La şapte oĭ că'ĭ punea,
Şi-ĭ punea, mi-le păzĭa,
Cu Ungureanu pleca, —
Prin haţiş, prin curpiniş,
Unde-ĭ drumu la cârmiş. —
Miu din gură-ĭ grăĭa :
— Ştefan Vodă, dumneata,
Aicĭ nu-ĭ la Bucureştĭ,
Să ḍicĭ că te fuduleştĭ;
Ci-aicĭ eştĭ la hăţiş
La hăţiş, la curpiniş,
Unde merg Domniĭ cârmiş !—
Maĭ ridică-ţĭ scările,
Te lovesc smicelile ; —
Də te-o lovi vre-o smicea
Ţi s'o strica faţa ta !
Când din hăţiş că-mĭ ĭeşĭa
Şi la fag că'mĭ ajungea,
Atuncĭ Miu ce'mĭ făcea ?
Băga mâna 'n găurea,
Şi'mĭ scotea d'un scăunel
Scăunel de aurel
De şedea Miu pe el. —
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
El din gură aşa 'mĭ grăĭa :
— Ştefan Vodă, dumneata,
Să fi lăsat Dumneḍeŭ,
Acum ţĭ aş lua capul tĕŭ!
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea ?
El de frică 'ngălbinĭa
Şi începea d'a tremura
Şi din gură aşa grăĭa :
— Aida, Miule copil,
Cât oĭ fi eŭ în Domnie
Tu să fiĭ în haĭducie !
Când oştile că-ĭ venĭa
Mare masă că 'ntindea
Şi din guuă că'mĭ grăĭa :
— Beaţĭ copiĭ şi chiotiţĭ,
De 'mpĕratu nu 'ngrijiţĭ !
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
Incepea d'a şuĭera
Mulţĭ haĭducĭ el îmĭ strîngea
Şi pe Vodă 'nconjura ;
Paloşul că mi-l scotea
La Vodă se repeḍĭa.
Când vrea capul să i-l ĭa,
Miu 'n vale se uĭta,
Ce vedea el, nu credea.
Savaĭ Calea că'mĭ venĭa,
Surióra Miuluĭ,
Paharnica Domnuluĭ;
Ea la Miu ajungea
Şi 'ncepea de mi-ĭ grăĭa :
— Nică Miu dumneata,
Iartă-l pe Mărĭa-Sa,
Că veḍi, ţara fără Domn
E ca femeĭa fără om !
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
Pe Vodă că mi-l ţinea,
Cu soru-sa 'l logodĭa,
P'amêndoĭ îĭ cununa
La fagul Miuluĭ,
Miuluĭ haĭduculuĭ.
Din munţiĭ Cadrinuluĭ.
Iară Miu ce'mĭ făcea ?
El pe Domn 'mi-l sloboḍĭa,
P'amêndoĭ îĭ trimitea
În oraş în Bucureştĭ,
In ale case marĭ domneştĭ.
Acolo nuntă făcea
Şi cu Miu benchetĭa.
Dară Ştefan ce'mĭ făcea ?
El luĭ Miu că'ĭ grăĭa :
— Plécă, cumnate, sănătos
Şi haĭduceşte omenos ;
Haĭduceşte 'n direptate,
Eŭ nimic n'am ce'ţĭ maĭ face !

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI SACALA

Cules de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Cristea Cobzaru, din T.-Jiŭ.

Pe cel drum cam părăsit,
Părăsit cam de demult,
Cu negare acoperit,
Tare 'mĭ vine d'un voĭnic,
D'un voĭnic cam Ortoman,
C'un cal negru Dobrogean;
Să făcea de se trăgea,
La herghelia Sultanuluĭ,
Hanuluĭ, Sultanuluĭ.
Acolo când se ducea,
Ocol herghelieĭ da,
Pe herghelegiŭ nu'l găsĭa.
In herghelie că intra,
In staroştea juganilor,
In fătătórea ĭepelor,
Acolo, frate, îl găsĭa,
Adormit cu faţa 'n sus,
Părea din lume că 'ĭ dus,
Cu arcanul căpătâĭ,
Cu paloşu-atârnat în cuĭ.
Dar Ortoman ce'mĭ făcea?
O palmă bună că-ĭ da
Şi din somn că mi-l tresvĭa.
El din somn se deştepta
Şi luĭ Ortoman ḑicea:
— De ce pe min' mĕ suduĭeştĭ
Şi cu palma mĕ plesneştĭ?
Eŭ sînt herghelegiu Sultanuluĭ,
Hanuluĭ, Sultanuluĭ.
Aicĭ Sultanul m'a rînduit,
De când eream copil mic,
Ca să staŭ să stăruĭesc,
Herghelia să ĭ-o păzesc.
La capul arcanuluĭ
Este-ò ĭapă vinecĭóră,
Pintenógă de picĭóre,
Când pe ea îĭ încăleca,
Tótă herghelia după ea se ĭa.
Dar cel vitéz ce'mĭ făcea?
Şaua pe ea că'mĭ punea
Şi pe dênsa 'ncăleca.
Ea trăgea de se ducea,
Tótă herghelia mĭ-o lua;
Herghelegiu singur rĕmânea,
Incepea, frate, d'a plângea,
Băga mâĭnile în sîn
Şi plângea ca un nebun.
Herghelegiu ce făcea?
La Sultan că se ducea,
Sultanul bine pricepea,
Că la dênsu el venĭa,
Că i s'a 'ntâmplat ce-va.
Sultanu că'l întreba:
— Ce-aĭ păţit herghelegiŭ,
Herghelegiŭ, cĭorbagiŭ?
Incepea d'a mi-ĭ spunea,
Cum el, frate, pătimĭa.
Dar Sultan ce mi-ş făcea?
Potera după el trimetea,
Pe voĭnic că mi-l găsĭa,
In târgu din Câmpina,
Unde juganĭ că vindea.
Incepea'l împrejura
Şi pe dênsul mi-l ĭega
Şi frumos, frate, 'l bătea,
Cu sfîrcul gârbacĭuluĭ
Pe faţa obrazuluĭ.
Herghelia şi-o aduna,
Inapoĭ că se 'ntorcea,
Punea masa şi mânca.
De steajăr pe el că'l lega,
O pânză d'americă lua,
Frumos, frate, o cătrănĭa,
P'acel hoţ înfăşura,
Atuncĭa că mi-l lumĭa,
Cum pe el, frate, 'l chema.
Turcu aci bea, chiuĭa,
Sacal' ardea şi plesnĭa,
F...tu-ĭ crucea mâni-sa!

www.dacoromanica.ro

MIU SGLOBIU

Cules de Chr. N. Ţapu de la bĕtrânul Precup Urban, Salcia (Teleorman).
A se compara acest cântec cu «Miul Cobiul» şi «Miu Sglobiu» din colecţia D-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 490.—496 sq. şi cu «Mihu Copilu» din colocţia D-luĭ V. Alexandri pag. 62—68.

La dealu bărbat,
La malu săpat
Din cĭocan mĭ-e fapt,
Nu strică cĭocanu,
Ci strică ţiganu
C'ascuţit cĭocanu
Şi mĭ-a săpat malu.
Plimbă-mi-se, plimbă
Miu Sglobiu,
Miu Copilu,
Din topuz cântând
Fóĭa'n treĭ plesnind;
Miu Copilu,
Inşĕlător de dómne,
Iubeţ de cucóne,
Umblă nóptea pe rĕcóre,
Scutură ĭarba de rouĕ,
Din topuz cântând,
Fóĭa'n treĭ plesnind:
— Haĭ murgule, haĭ
Pe cóstă de plaĭ!
Nóptea că mergea,
Nóptea 'ntunecósă,
Calea mĭ-e pĭetrósă.
Nóptea că mergea,
Pĭatra'mĭ scăpăra,
Nóptea'mĭ lumina,
Nóptea ca ḑiua.
Unde se trăgea?
La pădure deasă,
La poĭană grasă,
La lină fântână
Cu apşóră bună.
Acolo se ţine
Patru-ḑecĭ şi cincĭ,
Cincĭ-ḑecĭ fără'de cincĭ:
Ianoş Unguru,
Cela bĕtrânu,
Cu barba lungită,
Cu brĕu 'nvelită
De rele 'nvechită.
Şi el că'mĭ mergea
Din topuz cântând,
Fóĭa'n treĭ plesnind,
Topuzu de os
Mult ḑice duĭos,
Córdele de peşte
Und'le sdrăncăneşte,
Inima luĭ Ianoş topeşte!.
Altele de tufă
Mult ḑice cu trufă,
Pădurea ascultă!
Frunḑele şoptĭa,
Calu se sfia,
Drumu că'l lăsa,
Colnicu lua.
Miu ce'mĭ ḑicea?
— Nea, murgule, nea,
Ce-mĭ laşĭ drumu
Şi apucĭ colnicu?
Calu că-ĭ vorbĭa:
— Stăpâne, stăpâne,
Nóptea mĕ'nseréză
Calea'n codri intră,
Codri Irşivinĭ
Şi-aĭ Suvelniţi.
Aicĭ că se ţin
Patru-ḑecĭ şi cincĭ
Cincĭ-ḑecĭ făr'de cincĭ,
De voĭnicĭ levinţĭ,
Duşĭ de la părinţĭ,
De când eraŭ micĭ:
Ianoş Unguru,
Ala bĕtrânu
Cu barba lungită,
Cu brĕu 'nvelită
De rele 'nvechită.
Şi e amar de mine
Şi e amar de tine!
— Ḑi, murgule, ḑi,

www.dacoromanica.ro

Nu lăsa drumu
Şi-apuca colnicu,
Nu-ţĭ fie teamă
Că te ţaŭ pe seamă ;.
Eŭ sunt Miu sglobiu,
Miu copilu !
Dar câţĭ sunt eĭ ?
O sută, o mie,
Iasă'n cale mie,
Dacă vrea să ştie
Cine e Miu,
Miu sglobiu
Păunaş de codru,
Voĭnicel de codru,
Inşelător de dómne,
Iubeţ de cucóne,
Umblă nóptea pe rĕcóre
Scutură ţarba de rouĕ !
Ianoş l-audĭa
Că s'apropia,
Din topuz câlţând,
Frunda'n treĭ plesnind,
Ianoş l'audĭa
Din gură striga :
— Ia mi vĕ sculaţĭ,
Inainte plecaţĭ ;
Că eŭ cam aud
Fóĭa'n treĭ plesnind,
Córdele de peşte
Un 'le sdrăncăneşte,
Inima'mĭ topeşte.
Inainte-ĭ ţeşiţĭ,
D'o fi vr'un beţiŭ
De vinurĭ stricat,
De fomeĭ fermecat,
Două palme-ĭ daţĭ
Drum să-ĭ arătaţĭ ;
D'o fi vr'un viteaz
Să ţasă la urmaz
Să nu'mĭ facă necaz !
Doĭ inşĭ se scula,
'Nainte-ĭ ţeşĭa,
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
El cu durda da,
Pădurea urla
Şi eĭ să spĕria,
Indărăt se da,
Şi toţĭ se scula,
Toţĭ se'ngrămădĭa
Şi la el venĭa.
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
El pe eĭ că se punea.
Pe toţĭ ĭĭ rescula
Şi pe fugă că-ĭ punea.
Ianoş din gură striga :
— Lăsaţĭ puscile,
Lepădaţĭ pistólele,
Că nouĕ nĭ-a venit
Vremea de prăpădit
Dară Ianoş ce făcea ?
La Miu se ducea
Şi se 'mbrăţişa ;
La masă'l poftĭa,
Amêndoĭ că bea
Şi se'nveselĭa
Şi din gură că ḑicea :
— Amêndoĭ să bem
Şi să ospătăm,
Pe urmă să ne luptăm ;
Care pe care om birui,
Tot ne-om omorî !
La masă şedea
Şi eĭ că şi-şĭ bea
Şi se'nveselĭa.
Eĭ că se scula,
D'o parte se da,
La luptă se lua,
Amândoĭ că se lupta.—
Miu copilu răcnĭa,
Ca cerbu sbĭera ; —
Când în sus îl ridica
Şi de pământ îl trântĭa,
Capul ĭĭ răpunea.
Rĕmaseră Ungurĭĭ 'ncremeniţĭ
Toţĭ de mórte gătiţĭ.
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
Armele jos le punea
Şi la eĭ că striga :
— Cine e să fie,
Acela să vie
Cu mine'n vitejie !
Busduganu meŭ
Cât mĭ-este de greŭ,
Puşculiţa mea
Cât este de grea,
Cine e vitéz,
Vie să le ea !
In spate să le puĭe,
Vie cu mine'n vitejie !
Toţĭ că se căsnĭa
Nicĭ unu nu putea,
Arme'n spate să puĭe
Să fie'n vitejie.—
Dară Miu ce'mĭ făcea ?
Din gură le striga:
— Fugiţĭ voĭ,
Nu sunteţĭ ca noĭ !
Lăsaţĭ crîngu
Şi luaţi-vĕ jugu. —
Sunteţĭ ómenĭ de glótă

www.dacoromanica.ro

Și de sapă lată!
Miu ce'mĭ făcea?
Armele lua
Cu deștiŭ le ridica,
La spinare le punea.
El în cerdac că intra,
Bănișorĭĭ și-ĭ lua
Și la disagĭ că-ĭ punea
Și pe cal că 'ncăleca.
Îndărăt că se 'ntorcea,
Din topuz că mi-ș cânta
Și Ungurĭĭ că'mĭ fugĭa.

CANTECUL LUI IONIȚA HAIDUCUL

Cules de Christu N. Țapu de la lăutarul Dumitru Văleanu, Roșiorĭ-de-Vede, Teleorman.

Fóĭe verde lămâiță,
Pe deal pe la Craĭoviță,
Trece paznicĭ cu Ioniță,
Să mi-l ducă la temniță,
La temniță la 'nchisóre,
La 'nchisóre, la gros mare,
Unde nu'l maĭ vede sóre,
Cu cătușĭ de mâĭnișóre,
Cu fĭarele de picĭóre!
La 'nchisóre mi l'a pus,
C'a călcat două cucóne,
A din deal și a din vale.
Fóĭe verde lămâiță,
Pe sus pe la Ialomiță,
Trece tat' al luĭ Ioniță,
Cu cincĭ-ḑecĭ de biolițe,
Să le puĭe la temniță,
Să scóță pe Ioniță.
Cum ajunse, cum le dete,
Pe Ioniță nu'l maĭ vede!
Maĭ de jos de Ialomiță,
Veniă muma luĭ Ioniță
Cu cin ḑecĭ de vacĭ legate,
Să le puĭe la temniță,
Să'mĭ scóță pe Ioniță.
Cum ajunse, cum le dete,
Pe Ioniță nu'l maĭ vede!
Maĭ de jos de Craĭoviță,
Ibomnica luĭ Ioniță,
Cu patru caĭ la căruță,
Cu cincĭ-ḑecĭ de sălbulițe,
Să le puĭe la Divan,
Să dea pe Ioniț' afar.
Ibomnica ce'mĭ făcea?
De departe 'ngenuchĭa,
De d'aprópe se ruga,
Gura la Divan mĭ-o da,
Nicĭ o salbă nu lua,
Pe Ioniță-ĭ dăruĭa.
— Aĭ, gaĭcă Ioniță, acasă,
La copiĭ și la nevastă,
Dacă ți-a fost mintea próstă!

---

www.dacoromanica.ro

IONIŢA HAIDUCUL

(VARIANTA)

Copiat de Chr. N. Ţapu dintr'un manuscript de Cântece bătrâneşti ale repausatului Invĕţător Trotea, din comuna Runcurelu — Mehedinţi.

Fóĭe verde de crăiţă,
Pe deal pe la Ialomiţă,
Trece tata lu Ioniţă,
Cu cin-ḑecĭ de bivoliţe,
Câte cin-ḑecĭ brezuliţe,
Ce le duce la temniţă,
Ca să'mĭ scótă pĕ Ioniţă.
Cum ajunse, cum le dete,
Pe Ioniţă nu'l maĭ vede!
Fóĭe verde d'o crăiţă,
Maĭ în jos pe Ialomiţă,
Trece fraţiĭ luĭ Ioniţă
Cu cin-ḑecĭ de cârlăniţe,
Câte cin-ḑecĭ sirepele,
Cu codile mititele.
Cum ajunse, cum le dete,
Pe Ioniţă nu'l maĭ vede!
Fóĭe verde de crăiţă,
Maĭ pe jos de Ialomiţă,
Trece sora lu Ioniţă,
Cu cin-ḑecĭ de sălbuliţe.
Trânti salba şi-o cunună,
Şi pe Ion îl luă de mână:
— Noĭ te ţiném la Domnie,
Tu aĭ fost la grea urgie!

ALDE NAE DIN VADENI

Cules de Chr. N. Ţapu din comuna Novacĭ-Gorj.

Fóĭe verde treĭ cocenĭ,
Este Nae din Vădenĭ
Şi cu câţĭ-va orăşenĭ,
Cu Ioniţă Piţigoĭ
Şi maĭ e unul Băloĭ,
Ce face dintr'un pol doĭ.
Eĭ nu fură, ci hoţesc,
Joĭa 'n târg le tălmăcesc,
Cu Scurtu din Măghereştĭ
Şi cu Cocoş din Bălceştĭ.
Joĭa 'n târg eĭ se strângea,
La Piţigoĭ se ducea,
Mare masă-ĭ aştepta,
Gătită de Ilinca.
De la masă se scula,
Podu Jiuluĭ trecea,
La un popă se oprĭa,
Doĭ inşĭ în curte intra,
Sus pe scărĭ că se suĭa,
De uşă că'mĭ împingea,
Uşa 'nchisă că ĭerea.
Zamfirache ce'mĭ tăcea?
Uşa popiĭ că spărgea
Şi în casă că'mĭ intra.
Popa un băĭat avea,
Uşa deschisă vedea,
Puşca 'n mână c'o lua
Şi 'ndată o sloboḑĭa,

www.dacoromanica.ro

Pe Zamfirache 'mpuşca,
Şi pe Cocoş îl rănĭa.
Iară Cocoş ce'mĭ făcea?
Jos pe scară că se da,
La tovarăşĭ că mergea
Şi din gură aşa ḑicea:
— Încălicaţĭ
Şi haĭdeţĭ,
C'am hoţit, cât am hoţit,
Aicea ne-am prăpădit!
Sus pe caĭ încăleca,
Către oraş că pleca,
La Piţigoĭ că mergea,
Masă mare 'ĭ aştepta,
Gătită de Ilinca.
Iară Cocoş ce făcea?
De pe cal descălica,
La hodaĭe că mergea,
Aprindea de-o lumînare
Şi vedea rana luĭ mare,
A doua ḑi Cocoş móre

CANTECUL LUI CORBEA

(VARIANTA)

Cules de Christu N. Ţapu, din gura lăutaruluĭ Cosma Tuţă, din Comuna Bărbătesci-Vâlcea.

Fóĭe verde de cireşĭ,
Maĭ aprópe 'n Stoĭeneştĭ,
Maĭ departe 'n Bucureştĭ.
Şi sînt case marĭ domneştĭ,
Şi sînt multe foişóre,
Zugrăvite pistricĭóre,
'Şĭ 'nsóră Vodă fecĭoru.
Mulţĭ ostaşĭ că 'mĭ aduna
Şi prin oraş trimetea,
Toţĭ boĭerĭĭ 'ĭ aduna.
Toţĭ boĭerĭĭ târguluĭ,
Şi cu aĭ Carmaziuluĭ
Ca stâlpiĭ pământuluĭ,
Feşniciĭ 'mpăratuluĭ.
Când boĭerĭĭ s'aduna,
Cu mozica când cânta,
Şi la masă s'aşeḑa,
Pe urmă ce sĕ vedea?
Iată Corbea că'mĭ venĭa,
Pe un căluşel cam mic,
Şi el un negru haĭduc.
El acolo când venĭa,
Boĭerĭĭ toţĭ se scula,
Cu cântărĭ că mi'l primĭa,
Şi la masă că'l poftĭa.
Ştefan-Vodă ce'mĭ făcea?
Fecĭor de masă 'mĭ punea,
Pahar la masă ĭĭ da,
Iar boĭerĭĭ bea, nu bea,
Corbea bea pên' se 'mbĕta.
Iar la masă ce'mĭ mânca?
Numaĭ peşte şi postrungă,
Şi pană de caracudă,
C'am auḑit din bêtrânĭ
C'ala e peşte maĭ bun.
Dar boĭerĭĭ ce'mĭ făcea?
Tot de Corbea 'mĭ vorbĭa,
Corbea pe urechĭ băga.
In capu mesiĭ cin' era?
Tot Corbea împeliţatul,
Care e frate cu dracul.
El odată ce'mĭ făcea?
Cu levodverile foc că'mĭ da,
Doĭ miniştrĭĭ că 'mpuşca.
Ştefan-Vodă ce'mĭ ḑicea?
— Iată, f..tu-ĭ mumă-sa,
Ce să-mĭ facă mie aşa?»
Treĭ gealapĭ că'mĭ trimetea,
Frumos pe Corbea 'l lega,
Cu treĭ funiĭ de mătase,
Cât un braţ voĭnic de gróse
Din ele să nu maĭ ĭasă.
Ştefan-Vodă ce'mĭ făcea?
Pên' la Jurĭ că mi-l ţinea,
Şi ţapa că 'ĭ-o gătĭa.
Dar Jurĭĭ ce mi-ĭ făcea?

www.dacoromanica.ro

De la ţapă că'l scăpa,
La temniţă 'l trimetea.
Sus pe apa Jiuluĭ,
Jiuluĭ Codriuluĭ,
Unde ĭ dor voĭniculuĭ;
La cea temniţă pârlită
De nouĕ anĭ părăsită.
Şi acolo că mi-l băga,
Cu treĭ funiĭ că'l lega
Cu treĭ funiĭ de mătase
Cât un braţ voĭnic de gróse.
Foĭţică şi o lalea,
Şi lacătu-ĭ punea,
Lacătu căt baniţa,
Şi cheĭa de cincĭ oca,
Ca să nu scape Corbea.
Dară Corbea ce'mĭ făcea?
Odată că se 'ntindea,
Douĕ funiĭ le rupea,
Numa una remânea,
O funie nodurósă,
Taĭe carne, razmă 'n óse.
Foĭe verde şi o lalea,
Vestea 'n ţară ajungea,
Că s'a închis Corbea.
Iară măsa c'audĭa,
Treĭ azmişóre făcea,
După Corbea că'mĭ pleca,
La Ştefan-Vodă ajungea.
Treĭ ḑile şedea la pórtă,
Nebăută, nemâncată,
Şi de nimenĭ ne'ntrebată.
Foĭe verde şi-o lalea
Ştefan-Vodă ce'mĭ ḑicea:
— Babă slabă şi bĕtrână,
Cu brîul de lână
De pĕr de cămilă,
Cu doĭ dinţĭ 'n gură,
De treĭ ḑile şedĭ la pórtă,
Nebĕută, nemâncată?
Dară baba ce'mĭ ḑicea?
— Să trăĭeştĭ, Măria-Ta!
Câţĭ boĭerĭ de sama Corbiĭ
Toţĭ aŭ fost în veselie,
Numa Corbea 'n pedepsie.
Pe Corbea ca să mi-l daţĭ,
Ca să'mĭ ĭaŭ d'o nor în casă,
Să'mĭ dea paharu la masă;
La vremea de slăbăciune,
Să'mĭ aducă d'un tăciune,
Să'mĭ aducă un pic de apă,
Să'mĭ aţîţe un foc în vatră.
Aşa baba ce'mĭ ḑicea?
— Ştefane, Măria-Ta!
Pe Corbea ca să mi-l daţĭ
Şi singură nu mĕ lăsaţĭ!
Ştefan-Vodă ce'mĭ ḑicea?
— Pe Corbea l'am însurat;
Bună mirésă ĭ-am dat
Tot pe Vişa,
Căpinişa,
Şi de zestre ce ĭ-am dat?
Tot satul Corbenilor,
Şi cu-al Coţofenilor.
Bucătar că ce ĭ-am pus?
Un vultur
Cu capul sur,
Ca să-l scobéscă la c....
Iar baba ce mi-ş făcea?
Dacă d'astea audĭa,
Potecuţa că mĭ-o lua,
La temniţă se ducea
Şi prin gratiĭ se uita
Şi pe Corbea că'l striga:
—Corbeo, Corbeo, fiul maĭchiĭ
De eştĭ mort,
Ca să te port;
De eştĭ viŭ,
Ca să te ştiŭ?»
Dară Corbea ce'mĭ ḑicea?
— Maĭcă, măĭculiţa mea,
Nu sînt mort ca să mĕ porţĭ
Ci sînt viŭ,
Ca să mĕ ştiĭ.
Maĭcă, maĭculiţa mea
Eŭ aicĭ căndu m'a băgat,
Şerpiĭ eraŭ ca fusile
Şi-acum sînt ca grinḑile;
Bróştile ca nucile
Şi-acum sînt ca ploştile!
Orĭ ştiĭ, maĭcă, când eram,
Nicĭ mustaţă că n'aveam,
Nicĭ barbă n'o năzăream;
Dar acuma, maĭca mea,
Mustăţile,
Umerile,
Şi barba genunchile!
O hoţoĭcă
De şerpóĭcă
Pe mine că m'a 'nşelat,
Puĭ în barbă mĭ-a fătat;
Căndu se 'ntinde, mĕ cuprinde,
Se sgârceşte,
Mĕ fărşeste,
Inimĭóra mĭ-o topeşte!
Aşa, măĭculiţa mea,
Ce-a ajuns ca să nu'mĭ fac?
Acasă ca să te ducĭ,
Ouĕ roşiĭ să'mĭ aducĭ,
Să maĭ daŭ pe la mocanĭ,

www.dacoromanica.ro

Să mĕ scóţă pe grătarĭ ;
Lopătarĭ ca să'mĭ tocmeştĭ,
In colţul grajduluĭ să mergĭ,
Să'mĭ scoţĭ pe Roşu nebunu,
Că e înşelat,
Şi 'nfrênat,
De nouĕ anĭ nepipiat.»
Aşa baba ce'mĭ făcea ?
Acasă că se ducea,
Lopătarĭĭ mi-ĭ tocmĭa,
In colţu grajduluĭ mergea,
Vr'o douĕ locurĭ săpa,
Şi-o tăĭniţă că'mĭ făcea.
Mare pĭatră ridica
Şi-o gaură se vedea,
D'abĭa pe murgu zărea.
Treĭ lopĕtarĭ că intra
Şi pe Roşu că'l scotea ;
Iară Roşu că'mĭ ĭeşia
Şi prea tare necheza,
Munţiĭ se cutremura,
Copacĭ marĭ se resturna,
De nu'l vedeaĭ pe Corbea.
Dară baba ce'mĭ făcea ?
De căpăstru că mi-l lua
Şi 'n oraş cu el pleca,
Toţĭ boĭerĭĭ se mira.
'Naintea babi ĭeşia,
Fete marĭ că 'nbolnăvĭa,
Cucóne că se stîrpĭa.
Ştefan Vodă ce'mĭ ḑicea ?
— Babă slabă şi bĕtrână
Nu ţi-e Roşu de vênḑare,
Să-ţĭ daŭ galbenĭ şi parale ?
In ruble l'oĭ socoti
Şi'n galbenĭ l'oĭ cântări.
Iară baba ce'mĭ ḑicea ?
— Nu mĭ-e Roşu de vênḑare,
Să'mĭ daĭ galbenĭ şi parale,
Mĭ-e Roşu de dăruĭală
Inaintea Măriĭ-Sale,
Scoţĭ pe Corbea d'închisóre.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea ?
Strejer verde că'mĭ bătea
Şi pe Roşu că'mĭ lega,
Treĭ gealapĭ mi-ĭ trimetea,
Frumos pe Corbea scotea
Şi mĭ-l scotea la mirare,
Unde vênd mocanĭĭ sare.
Treĭ bărbierĭ că'mĭ punea
Pênĕ pe Corbea'l rădea
Pênĕ la apus de sóre
Pĕru-ĭ zace hartapale.
Fóĭe verde şĭ o lalea,
Tot maĭ frumos Çorbi-ĭ sta
Iară Corbea ce'mĭ făcea ?
O dată se repeḑĭa,
Mâna pe Roşu 'mĭ punea
Şi pe el că 'ncăleca,
Ḑece zidurĭ că'mĭ sărĭa
Şi de ele n'atingea,
De-al draculuĭ ce era.
Ştefan Vodă ce'mĭ ḑice ?
— Iată, f....tu-ĭ mumă-sa,
De când maĭca m'a făcut,
Cal ca ăsta n'am vĕḑut.
Iară Corbea ce'mĭ ḑicea ?
— Ştefan Vodă, dumneata,
F...tu-mi-ţĭ cucóna ta,
Ţólele tóte dupĕ tine
Adu să le 'mbrac pe mine,
Când oĭ încăleca la scară,
Să mi te dea de ocară.
Cuşmanul din capul tĕŭ
Adu-l să'l pun într'al meŭ;
Caftanul de 'mpĕrăţie
Să mi-l daĭ şi p'ala mie,
Când oĭ încăleca la scară,
Să nu te dea de ocară!
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
De ţóle se desbrăca
Şi pe Corbea'l îmbrăca
Iară Corbea ce'mĭ făcea ?
Pên'la cal se repeḑĭa
Şi pe mă-sa c'o lua
Şi la spate c'o punea,
Zece zidurĭ că-mĭ sărĭa
Şi de ele n'atingea
Şi cu mă-sa se ducea.
Ştefan Vodă ce'mĭ ḑicea ?
— Să veḑĭ, dracu împeliţat
Mĕ lăsă gol dăspuĭat
Numaĭ cu fesu din cap !
Dară Corbea ce'mĭ ḑicea ?
Cu măsa că se vorbĭa :
—Maĭcă, măĭculiţa mea,
Ce-a ajuns ca să nu-ĭ fac ?
Să-ĭ omor telegarĭĭ ?
El are, măre galbenĭ mulţĭ
Şi-şĭ cumpĕră alţiĭ murgĭ ;—
Ca să-ĭ omor nevasta ?
Se 'nsóră şi'şĭ ĭa alta.
Dară mă-sa ce'ĭ ḑicea ?
—Corbeo, Corbeo, fiu maĭchi,
Aştéptă pênĕ-o 'nsera,
La stupărie să mergĭ,
Deştiu 'n mĭere ca să'l bagĭ
Şi la leagăn să te tragĭ,
Ca să-ĭ furĭ coconaşu. —
Unde era să te pue pe tine,

www.dacoromanica.ro

Să-ĭ înfigĭ copilaşul bine!
Iară Corbea ce'mĭ făcea?
Aştepta pênĕ'n sera,
La stupină că'mĭ mergea
Deştiu 'n mĭere că băga
La leagăn că se trăgea
La buzele copiluluĭ da,
Nicĭ dracu că mi-l simţĭa
Când copilul îl fura
Şi la ţépă că-l ducea,
Luĭ milă i se făcea,
Numa de faşă îl punea.
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
Despre ḑiuă se scula,
Mâna'n leagăn c'o punea,
Copilaşu nu găsĭa.
De părenĭ că se trântĭa
Şi rĕŭ capul şi-l zdrobea;
Cucóna se chinuĭa,
Pĕr din cap îşĭ jumulea.
Ştefan Vodă ce'm făcea?
Ochĭan pe masă punea
Şi la ţépă îl zărĭa,
Copilaşul luĭ plângênd,
Din gură şurligăind
Şi din lăbuţe bătênd!
Ştefan Vodă ce'mĭ făcea?
Argaţiĭ mi-ĭ trimetea
La ţépă ca să se ducea
Şi copilaşul că'l lua
Şi pe masă că-l punea,
Şi la pĭele 'l căuta,
Vĕtămat că nu'l găsĭa;
Ḑece miĭ de pungĭ le lua,
Şi cu aur le umplea,
Navală Corbea că'mĭ da;
Nouĕ care că'mĭ umplea
Şi cu ele că pleca.
— Măĭ Ştefane dumneata,
F....tu-ţĭ cucóna ta
Asta e sîmbria mea,
Care am slujit eŭ pe ea!»
Du-te Corbeo sănătos,
Că tu la mănă 'mĭ-aĭ fost
Şi vrednic eŭ nu ţĭ-am fost!

Mĕ plătiĭ cu cântecu
Ca şi lupu cu crângu;
Când vănătoriĭ 'l întâlneşte,
Dă pĭelea şi se plăteşte,
Maţile-ĭ remăn în crăng
Şi pĭelea-ĭ se duce 'n târg.

www.dacoromanica.ro

IANOŞ UNGURUL

Comunicat de colegul meŭ Normalist, Iliĕ Constantinescu-Dioştĭ (Romanaţĭ)

La măgura 'naltă,
Inaltă şi săpată,
Făcută de piatră,
Poartă mi-se, poartă
Tot Miul
Sglombiul,
Fecioraş de Sîrb
Başmarghiol de Lotru,
Ştejărel de codru,
Drăgălaş de fete,
Iubeţ de neveste.
El că se purta,
Calu-şĭ arânea ;
Da iarbă de lésă,
Facă coama désă,
Coada retezată
Cum e 'n lumea tótă ;
Bea apă din Olt.
Se 'ngraşă de tot.
— Murgule, Murgule,
Eŭ te-am arănit
Şi te-am ştrejuit,
Nu m'am odinit ;
Să te priponesc,
Să mĕ odinesc.
El mi-l priponĭa,
Frumos c'aşternea
Şi se răsturna,
Cu calu-mĭ vorbĭa :
— Murgule, Murgule,
Tu, când mĭ-eĭ vedea
Tot pe cine-va,
Din picĭor să baţĭ,
Priponul să-l mişcĭ
Şi tu să-mĭ nechezĭ,
Ca să mĕ deştepţĭ.
El mi-l priponĭa
Şi se răsturna,
Copusul lua,
In gură mi-l punea,
Copusul de os,
Mult cânta frumos !
Coardele de sîrmă
linima-mĭ fărîmă !
Pe el l'auḑĭa
Ianoş Ungurul,
Cela bĕtrânul,
De-a spart Braşovul,
F....tu-ĭ sufletul !
Braşovul l'a spart
Şi el c'aŭ plecat
Cu cincĭ-ḑecĭ de inşĭ,
Eraŭ fraĭvoĭnicĭ,
Cu mantale lungĭ,
'Ncalţaţĭ în opincĭ,
Cu căcĭulĭ tot 'nalte,
Inalte, stogoşate,
Lăsate pe spate
Tot de strinătate.
Şi el c'aŭ plecat
Tot prin codrĭ verḑĭ,
Prin d'albe liveḑĭ,
Pe el l'auḑĭa,
Din copus cânta.
Ianoş ce-mĭ făcea ?
O dată striga :
— Măĭ cincĭ ḑecĭ de inşĭ,
'Ncălţaţĭ în opincĭ,
Cu căcĭulĭ tot 'nalte,
Lăsate pe spate
Tot de strinătate,
Voĭ că mĭ-aţĭ dormit
Şi v'aţĭ odinit,
Eŭ v'am ştrejuit
Şi eŭ am auḑit
Un copus cântând,
Coardele de sîrmă
Inima-mĭ fărîmă !
Cuĭele de soc,
Mult cântă de foc !...
Voĭ că să-mĭ plecaţĭ
Tot de curmeziş
Şi de curpeniş,
De loc să-l găsiţĭ ;

www.dacoromanica.ro

De-o fi vr'un nebun
De-o palmă să-ĭ daţĭ,
Calul să-ĭ luaţĭ,
Drum să-ĭ arătaţĭ ;
De-o fi vitéz bun,
Noĭ să ne lovim
Să ne isbândim.
Ceĭ cincĭ-ḑecĭ de inşĭ,
Eĭ că mi-şĭ pleca
Tot de-a curmezişŭ
Şi de-a curpeniş. —
De loc mi-l găsĭa
Numaĭ cât bate puşca ;
Calul că-ĭ vedea,
Din picĭor bătea
Şi când necheza
Priponul mişca,
De mi-l deştepta. —
Miu ce grăĭa ?
Calul blestema :
— Murgule, Murgule,
Lup să te mănânce,
Maĭ rĕŭ nu ţ-oĭ ḑice !
Cum tu nechezaşĭ,
Priponu'l mişcaşĭ,
De mĕ deşteptaşĭ ?
Ce frumos visam !
Eŭ că mi-ş vedeam
Tot cincĭ-ḑecĭ de inşĭ,
Era fraĭvoĭnicĭ,
Veniţĭ dupĕ munţĭ,
Cu mantale lungĭ,
Cu căcĭulĭ tot 'nalte,
'Nalte, stogoşate,
Lăsate pe spate
De strĕinătate.
Cu eĭ că era
Ianoş Ungurul,
Cela bĕtrânul
De-a spart Braşovul,
F....tu-ĭ sufletul !
Braşovul l'a spart
Şi el c'aŭ plecat
Tot prin codrĭĭ verḑĭ
In d'albe liveḑĭ.
Calul ce mĭ-şĭ grăĭa :
— Stăpâne, stăpâne,
Vis ce l-aĭ visat
Ţĭ-e cu adevĕrat ;
Eŭ că mĭ-am vĕḑut,
Din picĭor mĭ-am dat
Şi mĭ-am nechezat,
De te-am deşteptat.
Miul ce-mĭ făcea ?
Şaua c'o punea,
Sabĭa-mĭ scotea,
Cu eĭ se intâlnĭa.
Miu ce'mĭ grăĭa ?
— Măĭ cincĭ-ḑecĭ de inşĭ
Sânteţĭ fraĭvoĭnicĭ,
Cine v'a mânat,
Capul v'a mâncat !
Eĭ că-mĭ rĕspundea :
— Pe noĭ ne-a mânat
Ianoş Ungurul,
Cela bătrînul,
F....tu-ĭ sufletul,
De-a spart Braşovul ;
D'eĭ fi vr'un nebun
De-o palmă să-ţĭ dăm,
Calul să-ţĭ luăm,
Drum să-ţĭ arătăm
Miu rĕspundea :
— Nu sânt vr'un nebun
De-o palmă să-mĭ daţĭ,
Calul să-mĭ luaţĭ,
Drum să-mĭ arătaţĭ,
Şi sânt vitéz bun.
Noĭ să ne lovim,
Să ne isbândim ;
Niște măĭnĭ curmate
N'aŭ cu cin'se bate,
Cu sîrmă legate,
Fie şapte sate. —
Eĭ îndărăt se 'ntorcea,
Luĭ Ianoş spunea.
Ianoş ce-mĭ făcea ?
Steag că'mĭ ridica
'N bătaĭe pleca,
Cu el se 'ntâlnea.
Miu ce-mĭ făcea ?
De treĭ orĭ că-ĭ ocolĭa,
Pe Ianoş tăĭa.
Aĭlanţĭ ce făcea ?
Arme-mĭ lepăda,
Toţĭ că 'ngenuchĭa,
La el se prăda,
Miu ce făcea ?
La rând că-ĭ punea,
Unu c'alegea,
Maĭ mare-l punea
Şi drumu le da,
Să se arănească,
Să nu se prăpădească.
Miu ce făcea ?
Acas' se ducea,
Pe mă-sa 'ntreba :
— Maĭcă, maĭca mea,
Să'mĭ spuĭ, mie, adevĕrat,
Frunzuliţă razachie,

www.dacoromanica.ro

Cine mĭ-a fost taĭcă mie,
De m'a făcut d'el voĭnic,
Ce am gândit,
Mĭ-am isbîndit?
Mă-sa ce grăĭa?
— Maĭcă, cine te-a făcut,
S'o fi prăpădit,
Că este de mult!
El că te-aŭ făcut,
Ianoș Ungurul,
Cela bătrânul,
De-a spart Brașovul.
Brașovul l'a spart
Și el c'aŭ plecat
Cu cincĭ-ḑecĭ de inșĭ,
Era fraĭvoĭnicĭ,
Cu mantale lungĭ,
'Ncălțațĭ în opincĭ,
Cu căciulĭ tot 'nalte,
'Nalte, stogoșate,
Lăsate pe spate,
Tot de strinătate.
Eĭ că mĭ-aŭ plecat,
Tot prin codri verḑĭ,
In d'albe liveḑĭ!
Miu c'auḑĭa,
Lăcrămĭ că-ĭ cura,
Calu 'ncăleca,
Indărăt se 'ntorcea,
Pe ta-sĕŭ lua,
Pe cal că'l punea,
Acas 'l-aducea,
Tron că mi-ĭ făcea,
Popiĭ că-ĭ strângea,
Pe el că-l sluja
Și mi-l îngropa
La mânăstirea domnească,
Ca să mi se pomenească!
Și, neĭcă, s'o pomeni
Cât soare pe cer va fi!

CANTECUL LUI IANCU JIANU

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Țapu, de la cobzarul Cristea, din T.-Jiŭ.

Fóĭe verde leuștén,
N'ațĭ auḑit d'un Jian
Și d'un șiret de Mislén,
Și d'un hoț de Ungurén,
Care se plimbă prin pădurĭ,
Cu șaĭspre-ḑece panduri,
Toțĭ cu chebe cu potorĭ buni,
Cu găĭtanĭ prin cusăturĭ?
Uĭte-aĭ draculuĭ înfocațĭ,
Cum se plimbă de harmațĭ,
Cu frânte arme 'ncărcațĭ!
Umblă ca niște turbațĭ,
Sécă creștinĭ la ficațĭ!
Pe care prindea
Smulgea,
Prea, frate, lumea sperja,
Da jalbă la Caragea.
Dar Caragea ce făcea?
Potera la el mâna,
Jianu nu se spăĭmânta,
Punea masa și mânca,
Carabina 'mĭ o umplea,
Și în poteră c'o sloboḑĭa,
Nimica nu înțelegea,
Căcĭ și el se spăĭmânta.
Atuncĭ pe el că'l întreba:
— Măĭ Jiene, de unde viĭ?
— De la târg de peste Jiĭ?
— Jiene, ce-aĭ târguit?
— Dat'am aur și argint,
Luat'am ĭarbă și plumb,
Să duc la băețĭ la crîng,
Că's băețiĭ făr' de minte,
Risipesc la glónțe multe,
Nu le stă 'nimenĭ 'nainte!
Dar Caragea că'mĭ auḑĭa,
La dênsul că se ducea,
Cu niște voĭnicĭ levinți,
Strînșĭ de vînă,
Buni de mână,

www.dacoromanica.ro

Graşĭ la faţă,
Groşĭ la céfă,
Cu mustăţĭ în vârvarichĭ,
Aferim! ce maĭ voinicĭ,
Strĕinĭ de pe la părinţĭ!
Dar Jian se spăĭmânta
Şi la pod el că mergea,
Din guriţ' aşa striga:
— Măĭ podar, podar,
Trage podul,
Să trec Oltul,
Că p'aicĭ mĕ calcă focul!»
Când podar că'mĭ auḑĭa,
Maĭ tare podul lega,
Pîn vase că s'ascundea.
Dară Jianu striga:
— Măĭ podare, trage podu
[maĭ d'adrept,
Să nu-ţĭ daŭ vr'un glonţ în
[pĭept,
Să te adorm, să te deştept!
Podarul că'mĭ auḑĭa,
Luĭ Jianu respundea:
— Măĭ n'aţĭ auḑit d'un Jian,
Că ĭa vinu fără banĭ,
Şi mĭeiĭ de la cĭobanĭ,
Şi el nu dă nicĭ un ban?
Şi păĭnea de la brutarĭ,
Şi el nu dă nicĭ un ban?
— Când oĭ sta să tot plătesc,
La ce focu haĭducesc!
Miu Panduru din gură-ĭ grăĭa:
— Măĭ Jiene dumneata,
Lasă-te d'atîta hoţie
Ca să'ţĭ daŭ d'o boĭerie!
F...tu-ţi boĭeria în bot,
Adĭ mĭ o daĭ,
Mâĭne mĭ-o ĭeĭ!
Tu cu boĭeria ta,
Eŭ cu haĭducia mea!
Cât câştigĭ tu într'o vară,
Eŭ câştig numaĭ într'o séră,
Şi beaŭ cu mândrele tómna!
Ore Jiene, nu-ĭ pĕcat,
C'aĭ fete de măritat
Şi flăcăĭ de însurat,
C'oĭ să morĭ spînzurat?
Maĭ las'o draculuĭ de hoţie,
C'oĭ să morĭ în puşcărie!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL LUI CATANUȚA

(VARIANTA)

Cules de Christea N. Țapu din gura lăutarului Ión Tuță, din com. Păsescĭ-Vâlcea.

Frunḑuliță gutuiță,
Pe cel deal pe cea culmiță,
Mi se plimbă un Cătănuță,
Singurel cu-a luĭ mândruță
Cu doĭ-spre-ce catâraș ĭ
Incărcaț ĭ de gălbenaș ĭ;
Cu doĭ-sprece catâreĭ,
Să plimbă Ghiță cu eĭ,
Cu mâĭnile'n pozînarĭ
Cu doĭ-spre-ce lăutarĭ.
Iară Ghiță ce'mĭ ḑicea?
— Mândro, mântruliț a mea,
Pe tine de când te-am luat,
Un cântec nu mĭ-aĭ cântat!
Iară mândra ce'mĭ ḑicea?
— Ghiță, Ghiță dumnea-ta,
Eŭ, măre, când ț ĭ-oĭ cânta,
Ape marĭ s'or turbura,
Munț ĭ că s'or surupa,
Aĭ fagĭ marĭ s'or despica
Livezile s'or 'ncurca;
Că mĭ-e glasul fomeĭesc,
Și mĭ-e glasul voĭnicesc,
Când oĭ începe d'a cânta,
Harambașa m'o auḑĭa,
Harambașa de haĭducĭ
Peste patru-ḑecĭ și cincĭ!
Iară Ghiță ce'mĭ ḑicea?
— Cântă-ț ĭ, mândro, cântecu
Că mĭ-e drag ca sufletu!
Incepea de mĭ-a cânta,
Harambașa mĭ-o auḑĭa,
Harambașa de haĭducĭ
Peste patru-ḑecĭ și cincĭ.
Verde frunḑă șĭ-o lalea,
Dară Ghiță ce'mĭ făcea?
Ochiĭ la vale șĭ-arunca,
Ce vedea el, nu credea,
Că tare'mĭ veniа d'un voĭnic,
Călare p'un cal cam murg,
Strălucind din câte-o nare,
Și'nbuestru 'n fuga mare,
Din pistóle tot trăsnind,
Gardurile pologind;
La Ghiță, că mi-șĭ veniа,
Bună ḑiua că mi-șĭ da.
— Ghiță, Ghiță dumnea-ta,
Dămĭ mie pe mândra ta!
— Eŭ pe mândra nu ț ĭ-o daŭ
Că mĭ-a dat'o sócră-mea,
Să fie soția mea!
— Ghiță, Ghiță dumnea-ta,
Dă-mĭ tu, frate, pe murgu,
Murgu cela nebunu.
— Eŭ pe murgu nu ț i-l daŭ,
Că mi l'a dat socru-meŭ,
Să'mĭ pótre trupșoru meŭ!
— Dă-ț ĭ, mă ghiță, paloșul,
C'acuma îț ĭ ĭaŭ capul!
— Eŭ paloșu nu ț i-l daŭ,
Mi l'a dat cumnată-meŭ,
Să'mĭ păzĭéscă capul meŭ!
Harambașa ce ḑicea?
— Ghiță, Ghiță dumnea-ta,
Orĭ-ce mórte vreĭ, poftește:
Orĭ vreĭ mórte 'tunecósă,
Orĭ vreĭ mórte luminósă;
Orĭ în săbiĭ ne tăĭem,
Orĭ în pușcĭ să ne'mpușcăm,
Orĭ la luptă să ne luăm?
— Aĭ la luptă să ne luăm,
Că e bună și'nțeléptă
Și de Dumneḑeŭ lăsată!
Verde frunḑă șĭ-o lalea,
Harambașa ce făcea?
Pe Ghiță'l îmbrățișa
Și la luptă se lua.
Și eĭ, frate, se lupta
Ḑi de vară
Pênĕ'n séră
Făr'de pic de nădușélă.
Ḑară Ghiță ce'mĭ făcea?

www.dacoromanica.ro

Se lupta, ce se lupta
Cureluşa i se rupea,
Şi din gură-atuncĭ grăĭa :
— Mândro, mândruliţa mea,
Săĭ de'mĭ 'nódă curéua,
Că'mĭ taĭe hoţu vĭaţa !
Iară mândra ce'mĭ ḑicea ?
— Ghiţă, Ghiţă dumnea-ta,
Care, frate, o ıemânea
Soţie mi s'o chema !
Dară Ghiţă ce'mĭ făcea ?
Treĭ lacrămĭ din ochĭ vĕrsa,
C'o mână curea 'noda
Şi cu una se lupta.
Dacă curéua 'noda
Pe Harambaşa 'mbrăţişa
Şi cu el mi se lupta
Ḑi de vară
Pênĕ'n séră
Făr' de pic de năduşélă ;
L'aducea ce'l aducea,
Pênĕ'n brâŭ că'l îngropa.
Dară mândra ce-mĭ ḑicea ?
— Ghiţă, Ghiţă dumnea-ta,
Cum prăpădiş Domnia,
Dă te blestémă ţara !
Dară Ghiţă ce făcea ?
Şele pe doĭ caĭ punea,
La sócră-sa că'mĭ pleca :
— Mândro, mândruliţa mea,
Eŭ pe tine de când te-am luat,
Pe la mă-ta n'aĭ maĭ dat !
Şele pe doĭ caĭ punea
La sócră-sa că pleca.
Mâna'n pozînar băga,
Mică cheiţă scotea,
La pimniţă descuĭa,
Mică ploschiţă umplea ;
La disagĭ mĭ-o aşeḑa
Şi la sócră-sa 'mĭ pleca
El mergea ce mi-ş mergea,
La o fântână tăbăra,
Mică cheiţă scotea
La disagĭ că descuĭa,
Mică ploschţă scotea
D'o vadră şi cincĭ oca,
Mĕsura 'mpăratuluĭ,
Vadra Ţaligraduluĭ,
El n'avea cuĭ închina
Şĭ-o da mândri ca să bea :
— Ţine, mândro, vin de bea
De la mânuşiţa mea,
C'oĭ maĭ bea, orĭ n'oĭ maĭ bea
De la mânuşiţa mea,
Curva 'ncepea d'a rêdea
F... tu'ĭ crucea şi legea !
Dară Ghiţă ce făcea ?
El pe vale se uĭta
Nişte clăĭ de fên vedea,
Care fără vêrf mĭ-era.
Mâna pe mândră-o punea
Frumos, frate, mĭ-o toca
Şi vêrf clăilor făcea.
Numaĭ ţîţele alegea
La disagĭ că le punea
Şi la sócră-sa'mĭ pleca :
— Maĭ ţiĭ, maĭcă, varză acră,
Să băgăm cu carne grasă
Din fi-ta ta cea frumósă,
Dacă ĭ-a fost mintea próstă ? !
Iar sócră-sa că'ĭ ḑicea :
— Lasă'ĭ fie rîndu-aşa,
N'a ascultat de vorba mea !
Dară sócră-sa ce făcea ?
Eşĭa afară tot plângênd,
Intra'n casă tot rêḑênd.
Dară Ghiţă ce ḑicea ?
F.., tu-ţĭ crucea mâne-ta !
Curvă mĭ-a fost fieta ta,
Maĭ curvă eştĭ dumnea-ta,
Să te scot în bătătură,
Să te toc ca pe untură !

www.dacoromanica.ro

A D E N D A

www.dacoromanica.ro

CĂNTECE BĔTRĂNESCI-HAIDUCESCI

CHERA CHERALINA

(VARIANTA)

Comunicată de D-l prof. Universitar Gr. Tocilescu — de la lăutarul Ilie C. Mănafu, din Cătunul Bucovicĭoru, Comuna Vela.—Dolj.

Vedĭ mai sus cântecul «Kira Kiralina».

Fóĭe verde fóĭe frunḍă,
Fóĭe verde ca mălura
De din jos de schilă,
Din jos de Brăilă,
Car că mi-se 'ncarcă;
Douĕ treĭ stamból̀e,
Nouĕ saraóle.
Dar de ce se 'ncarcă ?
Marfă fĕmeĭască
Că e maĭ bănósă,
Sculurĭ de mătasă (bis),
Marfă fĕmeĭască
Că e maĭ bănósă.
Dar cine le 'ncărca ?
Un arap sangĭap,
Negru şi buzat,
Cu lutu pe cap
Ca solziĭ de crap,
Cu lutu pe bucă
Ca solziĭ de ştiucă. —
Fóĭe d'o sarma,
Cine 'mĭ tĕrguĭa ?
Chera Cheralină,
Frumuşica zînă, (bis)
Flóre din grădină
Ruptă din tulpină.
Chera ce'mĭ avea ?
Nouĕ buţĭ de vin,
Douĕ de rachiŭ.
Vinu cine'l bea ?
Al arap sangĭap
Cu lut di pi cap
Ca solziĭ de crap,
Cu lutu pe bucă
Ca solziĭ de ştiucă. —
Flóre d'o sarma,
Din gură 'ĭ ḍicea :
— Cheră Cheralină,
Frumuşică zînă,
Flóre din grădină,
Aĭda tu cu mine,
In ţara arăpéscă,
Să se pomenéscă ! (bis)
Al arap sangĭap,
Negru şi buzat
Cu lut di pi cap
Cu solziĭ de crap,
Cu lutu pi bucă
Ca solziĭ di ştiucă,
Cu mustăţĭ de rac
Parc'ar fi un drac ;
Chereĭ că ḍicea :
— Chera Cheralină,
Aĭda tu cu mine
E bine de tine !
D'aĭ mergea cu mine,
Eŭ ţie ţĭ-oĭ face
Coperişul tĕŭ
Parale mărunte
Pe sîrmă ţesute (bis)

www.dacoromanica.ro

Sunt la zaraf multe ;
Perióra ta
Gălbiorĭ mărunţĭ
Sunt la arapĭ mulţĭ.
Fóĭe d'o sarma,
Cu vorba 'nşela,
La hazna mergea ;
In şeĭcă c'o punea,
Pe Dunăre 'n jos
Mergea cu folos. (bis)
Din gură 'mĭ ḑicea :
— Lopătarilor,
Lopătarilor,
Voĭ luntraşilor
Care nouĕ ḑile
Să mérgă 'n treĭ ḑile,
Că voiŭ plăti bine ! (bis)
Pe Dunăre 'n jos,
Mergea cu folos,
C'o cârmă de os,
Cum cânta frumos ;
C'o cârmă de sîrmă,
Cum cânta a milă.
Frăţiorĭ eĭ,
Din şi Costandin,
Hoţiĭ Brăiliĭ,
Şerpiĭ Dunărĭĭ,
Fraţiĭ eĭ venía,
La pórtă 'mĭ trăgea,
Din gură 'mĭ striga :
—Chera Cheralină,
Sora nóstră bună !
Flóre din grădină,
Ruptă din tulpină,
Deschide pórta,
Băgăm haznaua ;
C'am negustorit,
De ne-am procopsit !
— Chera nu respunde,
Că n'are de unde !
Mumă-sa ĭeşía
Şi lor se plângea :
— Chera nu respunde,
Că n'are de unde !
— Mumă, mumă-mea,
Nu poţĭ cu gura,
Arată cu mâna,
Cotro a mers Chera ?
— Pe Dunăre 'n jos,
Mergea cu folos,
C'o cârmă de os,
Mergea cu folos,
Cum cânta frumos ;
C'o cârmă de sîrmă,
Cum cânta a milă !
Flóre d'o sarma,
Fraţiĭ ce'mĭ făcea,
Din şi Costandin ?
Flóre d'o sarma,
In margine se da,
Ochĭanu-l punea
Şi se că uĭta,
Luntrea c'o vedea.
Asvîrlita 'mĭ da,
Buzdugane 'mĭ trăgea,
Cârma o frângea,
A cârmă de os,
Cum mergea frumos,
Şi-a cârmă de sîrmă,
Cum cânta a milă.
Flóre d'o sarma,
In loc se 'nvîrtĭa,
Ca vêrtelniţa,
Pênĕ mĭ-ajungea,
In luntre săría.
La arap mergea,
Culcat îl găsía ;
Când se ḑice treĭ sarmale,
Şi cu capu 'n póle.
Fóĭe d'o sarma,
Cu Chera 'mĭ vorbía :
— Fóĭe matostat,
Pe cine-aĭ întrebat,
Când te-aĭ măritat ?
Cu cine-aĭ vorbit,
Cânt te-aĭ logodit ?
— Fóĭe matostat,
Al arap sangĭap,
Negru şi buzat,
Cu lut di pi cap,
Parc'ar fi un drac,
Cu lutu pe bucă,
Ca solziĭ de ştĭucă.
Fóĭe matostat,
Să veḑĭ, m'a 'nşelat !
Paloşu-l trăgea
Şi cu el că'mĭ da,
Arapu-l tăĭa.
Pe Chera mĭ-o lua,
Indărăpt pleca,
Fóĭe mărgărit,
In către apus.
Fóĭe d'o sarma,
Din gură-o întreba :
— Cheră Cheralină,
Sora nóstră bună,
Fóĭe matostat,
Pe cine-aĭ întrebat,
Când te-aĭ măritat ?
Cu cine-aĭ vorbit,

www.dacoromanica.ro

Când te-aĭ logodit ?
Flóre d'o sarma,
Acas' o ducea.
Mumă-sa vedea,
Din gură 'ĭ ḑicea :
— Şi n'aţĭ pe fie-ta,
Că'ţĭ plesnĭa ĭerea !
Peţitorĭ venĭa,
Peţitorĭ, aşeḑătorĭ,
Tocmaĭ din códe de mărĭ.

MIHU COPILU

(VARIANTA)

Comunicată de D-l Prof. Universitar Gr. G. Tocilescu, de la Jlie C. Manafu lăutar, din cătunul Bucovicioru—Comuna Vela (Dolj).

A se confrunta cu variantele de maĭ sus «Miul haĭducul»

Fóĭe verde mĕr domnesc
Din oraş în Bucureştĭ,
Peste ale căşĭ marĭ domneştĭ,
Mare sunt împĕrăteştĭ
De se vĕd în Stoĭeneştĭ,
Dar la Ştefan Vodă 'n curte
Frumósă masă mĭ-e 'ntinsă
De mulţĭ boĭerĭ mĭ-e coprinsă
Cu şése făcliĭ aprinsă.
—Beţĭ, copiĭ, vĕ 'nveseliţĭ,
Mâĭne 'n ḑiuă vĕ gătiţĭ,
Să facem d'o vînătóre,
Vînătóre, de-o plimbare,
Colea din Peret ăl mare,
Ca să găsiin pe Mihu,
Unde este cu fagu —
Foĭe verde d'o sarma,
Mihu o soră mĭ-avea.
Soră-sa, când mĭ-auḑĭa,
Soră-sa, ce mi-şĭ făcea ?
In pimniţă că 'mĭ intra,
Scotea vin d'al marmuziŭ,
Coles tómna maĭ târḑiŭ,
Omóră omul de viŭ —
Foĭe verde d'o sarma,
Vinu 'n pahare 'l punea
Şi le da, frate, de bea,
Veḑĭ, frate, din ele bea,
Să veḑĭ, frate, se 'mbeta.—
Care pe su' pat intra
Şi prin pat că mi-şĭ cădea ;
Pe su' pat, frate, cădea,
Alţiĭ prin pat că pica,
Şi alţiĭ pe su' pat intra.—
Soru-sa ce mi-şĭ făcea ?
Mâna su' pat c'o băga,
Doĭ papucĭ că mi-ĭ scotea,
Papuceĭ d'ăĭ prosticeĭ,
Numaĭ de cin-ḑecĭ de leĭ.
In picióre că şi-ĭ lua,
Di pe Mihu că 'mĭ pleca.
Printr'o luncă că mi-şĭ da,
O fóĭe de pĕr rupea,
Incepea d'a şuĭera.—
Mihu că mĭ-o auḑĭa,
Veḑĭ, frate, o cunoştea :
— Aĭa este sora mea,
Vine să 'mĭ spuĭe ce-va.
Şi din gură că'ĭ spunea :
Fóĭe verde treĭ sarmale,
Să te păzescĭ, frate, tare,
Se face hurcuitóre,
Că se face 'n vênătóre
Colea din Peretu-ăl mare,
Ca să găsim pe Miu,
Unde este cu fagu.—
Fóĭe verde d'o sarma
Pe sorusa 'ndărăt mâna :
—Du-te 'ndărăt, dumnea-ta,
Aĭa este tréba mea !
Indărăt, frate, pleca,
Dar Miu ce mi-şĭ făcea ?
Şi el, frate, că'mĭ pleca,
P'un drum câ mĭ-o apuca,

www.dacoromanica.ro

Un cĭoban cu oĭ găsĭa,
Bună ḑiua că mi-ĭ da:
—Ciobănăş cu oile,
Să schimbăm cu ţólile!
'Ţĭ daŭ cojoc boĭeresc,
Să'ţĭ daŭ unul cĭobănesc;
'Ţĭ dău ă căciulă boĭeréscă,
Să'mĭ daĭ una cĭobănéscă;
Să'ţĭ daŭ flintă flintuită,
De cincĭ anĭ nesloboḑită,
Să'mĭ daĭ bâzdócă pîrlită.
Să veḑĭ, nu e isprăvită;
Schimbăm cu ţolile,
Schimbăm şi cu oile.
Foĭe verde d'o sarma,
Oile că i le da,
Cin-sute de leĭ ĭĭ da;
Un fluĭerel că mi-da,
La brĕŭ, frate, că'l punea,
Cu oile că'mĭ pleca,
Iarba verde că 'mĭ păştĭa.
Iacă óstea că'mĭ venĭa,
El cu fluĭerul cânta.
— Bună ḑiua, măĭ cĭobane!
— Mulţămesc Domnuluĭ Ştefan-Vodă
— De unde ştiĭ că mĕ chiamă Ştefan-Vodă?
— La noĭ la Mitropolie,
Te citeşte popa 'n hârtie.
— Nu ştiĭ, frate pe Miu
Unde este cu fagu?
— Foĭe verde d'o sarma
Ia lasă tu óstea ta,
Să păzĭască turma mea,
Că de mĭ o cheri fr'o mĭa,
Să'mĭ slujeştĭ un an pe ea,
Şi de mĭ-o cheri f'un mĭel,
Să'mĭ slujeştĭ un an pe el!
Foĭe verde d'o sarma,
Ostea că mĭ-o lăsa,
Cu el, frate, că'mĭ pleca.
In marginea lunciĭ că'l lăsa,
El la fag că se ducea
Şi frumos că se 'mbrăca.
Foĭe verde d'o sarma,
Biciŭ'n mână că şi-l lua,
Odată 'n el că'mĭ plesnĭa,
Lunca, frate, 'mĭ ţiunea.
Dară Ştefan c'auḑĭa,
Fuga prin luncă că'mĭ da.
— Na barda, tă-ţĭ colnic!
— Lasă-mĕ că fug pe câmp!
La margine că'mĭ eşia,
Foĭe verde mărgărit
C'un car de curpen la gît;
Cuţit că nu mi-şĭ avea
Şi cu dinţiĭ că rupea!

www.dacoromanica.ro

GHIŢA CATANUŢA

(VARIANTA)

Comunicat de Dl. prof. Universitar Gr. G. Tocilescu — de la Ilie C. Mănafu lăutar, din Cătunul Bucoviciorul—Comuna Vela (Dolj).

A se confrunta cu variantele de mai sus. «Ghiţă Cătănuţă şi Biţa Cătănuţă».

Fóĭe verde-o peliniţă
Pe cel deal, pe cea culmiţă,
Plimbă-mi-se o cătănuţă
Numaĭ el cu-a luĭ mândruţă.
Din gură mândri-ĭ ḑicea:
— Mândră, eŭ de când te-am [luat,
Fóĭe verde matostat,
Nicĭ un cântec n'aĭ cântat;
Dar să cânţĭ un cântecel,
Fie cât de scurticel,
Numaĭ fie frumuşel,
Să suim ăl deal cu el!
— Dară Ghiţă dumnea-ta,
Când oĭ începe d'a cânta,
Merĭ, braḑĭ că s'or scutura,
Apele s'or turbura,
Liveḑĭ verḑĭ că s'or culca,
Ketrile s'or despica,
Cu un glas mândru fomeĭesc
Cântecu mĭ-e haĭducesc!
Fóĭe verde d'o sarma,
Să veḑĭ, frate, n'o lăsa
Şi din gură că'mĭ cânta,
Merĭ, braḑĭ, că se scutura,
Apele se turbura,
Leveḑĭ verḑĭ că se 'ncurca,
Ketrile se despica. —
Treĭ voĭnicĭ că mĭ-auḑĭa,
Treĭ voĭnicĭ din văĭ adâncĭ,
Câte treĭ pe treĭ caĭ murgĭ.—
Când se ḑice ca lipanul,
Unul mĭ-este tot Lotreanul,
Fóĭe verde d'o sarma
La el, frate, că'mĭ veniă
Şi din gură că'ĭ ḑicea:
— Dară Ghiţă dumnea-ta,
F...tu-mi ţĭ crucea, legea,
Ce caţĭ pe moşia mea,
De'mĭ încurcĭ livadĭa?
Şi dă'mĭ mie mândra ta,
Ca să'ţĭ lungesc viaţa!
— Ba, pe mândra nu ţĭ-oĭ da
Odată cu viaţa,
Că mĭ-a dat'o sócra mea,
Să fac eŭ casă cu ea!
— Şi dă'mĭ mie calul teŭ,
Ca să'ţĭ lungesc capul tĕŭ!
— Ba calul, nu ţi l'oĭ da
Odată cu viaţa,
Că mi l'a dat socru meŭ,
Să'mĭ pórte trupşorul meŭ!
— Şi dă'mĭ mie paloşul tĕŭ,
Ca să-ţĭ lungesc capul teŭ!
— Paloşul nu ţi l'oĭ da
Odată cu viaţa,
Mi l'a dat cumnatul meŭ,
Ca să'mĭ apăr capul meŭ!
Fóĭe verde d'o sarma
Şi la luptă că se lua (bis)
— Dar la luptă să ne luăm,
Saŭ să viĭ să ne tărem?
— Ba la luptă că e dréptă,
E dréptă şi înţeléptă,
De Dumneḑeŭ mĭ-e lasată!
Şi la luptă că se lua,
Fóĭe verde treĭ sarmale,
Ḑi de vară pênĕ 'nséră.
Veni sórele la prânḑ,
Să veḑĭ lupta mĭ-e cu rîs;
Veni sórele 'n amĭaḑĭ,
Să veḑĭ lupta cu necaz.
Fóĭe verde d'o lămâĭe,
Veni sórele 'n chindie,
Să veḑĭ lupta cu mânie.
Fóĭe verde d'o sarma,
Dară Ghiţă ce făcea?
Brêneţul că'l sloboḑĭa,

www.dacoromanica.ro

Şi la mândra că'mĭ striga :
— Mândră, mândruleana mea,
Vin de 'mĭ sumete brênaşul,
Că mĕ taĭe tot vrăjmaşul !
Fóĭe verde d'o sarma,
Mândra din gură ḑicea :
— Car' pe car' v'aţĭ birui,
Tot un bărbăţel mĭ-o fi !
Dar Ghiţă când auḑĭa,
Pe Lotreanu că mi-l lua,
Odată că'l ridica,
Cu el în pămênt că'mĭ da,
Pênĕ 'n genuchĭ mi-l băga,
Odat' sĕ maĭ opintĭa,
In pămênt că mi-l lăsa,
Pênĕ 'n brĕŭ că mi-l băga.
Paloşul că mi-l trăgea,
Să veḑĭ gâtul că i-l lua
Şi pe cal că 'ncăleca,
Şi pe mândra că 'şĭ-o lua.
Ḑar la salcia cocoşată
Şi la măgura tăĭată,
Unde-a cosit el odată,
Nouĕ clăĭ că mĭ-a făcut
Şi la opt că le-a scos vêrf
Şi la una n'a ajuns :
— Fóĭe verde bob areŭ
Şi-o să-'l scot cu capul tĕŭ !
Fóĭe verde d'o sarma,
Supt un pĕr că mi-şĭ mergea,
Frumósă masă 'ntindea,
Vin în pahare punea :
— Ţine, mândră, vin de bea,
De la mănuşica mea,
C'ăĭ maĭ bea, orĭ n'ăĭ maĭ bea !
Ḑară ea că auḑĭa,
Să veḑĭ că să pricepea,
La inimă se ardea.
—Ḑară Ghiţă ḑumnea-ta,
Şi ce-o maĭ fi asta?
Când se ḑice treĭ măsline,
Că eŭ am glumit cu tine;
Când se ḑice d'o sarma,
Ţĭ-am ştiut vitejia !
Fóĭe verde d'o sarma,
Poloşul că'l ascuţĭa
Să veḑĭ capul că i-l lua
Şi pe claĭe că'l arunca
Şi pe claĭe că'l punea.
Ḑar de la ea ce maĭ lua?
Fóĭe verde murele,
Deştul cu inelele (bis)
Keptul şi cu ţiţele (bis)
Fóĭe verde d'o sarma
La disagĭ că le punea
Şi pe cal încăleca (bis)
La sócră-sa se ducea (bis)
Calu 'n uşă că'l lega (bis)
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
—Da n'aĭ, muĭcă, varḑă acră,
Să băgăm cu carne grasă
Din mândruţa cea frumósă ?
N'are muĭca varḑă acră,
Ca să bagĭ cu carne grasă
Din mândruţa cea frumósă.
Fóĭe verde d'o sarma,
Ulceaua 'n mână şĭ-o lua,
Pe la vecinĭ că 'mĭ pleca,
Indărăt că mi-ş venĭa,
Varḑă acră nu găsĭa.—
La disagĭ că se ducea
In disagĭ că 'mĭ căuta
Şi deştul că i-l găsĭa.—
Când se ḑice murele,
Deştul cu inelele
Şi keptul cu ţiţele.
Fóĭe verde d'o sarma,
Dar sócră-sa ce ḑicea?
Din gură că'l blestema :
—Dar'ar, muĭcă, Dumneḑeŭ,
Să te 'nsorĭ de nouĕ orĭ,
Să ieĭ nouĕ cuconĭ
Şi pe urmă o cuconiţă,
Să te plimbe pe uliţă !

www.dacoromanica.ro

MIUL HAIDUCUL.

(VARIANTA)

Comunicată de d. Ión Tănăsescu, fost Normalist. Culésă de la lăutarii din Focşani.

In curte, vere, în curte, dragă,
In curte la Domnu Ştefan Vodă
Frumósă masă mi-e 'ntinsă,
De mulţi boieri mi-e coprinsă.
Iar la masă cine-mi şéde?
Şed boierii ţării,
Cămăcanii târgului,
Cinstiţii divanului,
Nepoţi de-ai Impăratului.
Iar pe masă ce mi-e pusă?
Numai cegă şi păstrungă
Şi galbenă caracudă,
Şalăiaş,
De'l gras,
Ştiuculiţă
Lunguliţă,
Săbióră
Pai'că sbóră,
Ş'o mrénă gogonişóră
Şi-o aripă de morun,
C'am audit din bătrân
Că ăla-i peşte bun.
Vorba ce o vorbia,
Sfatu ce sfătuia?
Tot de Miu pomenia,
Tot de Miu copilul,
Cela, frate, vitézul;
Că, de când s'au tâlhărit,
Drumuri mari s'au părăsit,
Mărfurile s'au scumpit;
Aferim! ce mai voinic!
Cu pahar cin' le lumia?
Şi-am dis verde salbă móle,
Să vedi, Calea, fată mare,
Surióra Miului,
Miului haiduculuĭ.
Dar când fu despre beţie,
Despre d'alba'i veselie,
Grăi Domnul Ştefan Vodă:
— Hai, tu Caleo, fată mare,—
Să n'ai parte de fetie
Ca Miul de haiducie,
Ca şi eŭ, cred, de Domnie,—
Dă-ne cu pahar din dreptate,
Toţi să ne 'mbétăm odată.
Fata mare dac'audia,
Butoiu la subţióră că lua,
Mâna pe pahar punea,
Numai câte trei rênduri le da.
Toţi boierii s'amija,
Numai Domnul se 'mbéta,
Cóte pe masă rezema,
Nu ştia ce'şi mai vorbia.
Dar îi dise Calea, fată mare,
Surióra Miului,
Miului haiduculuĭ:
—Domnule Ştefan Vodă, te-am [audit,
Că o să faci d'o vênătóre,
Diminéţa 'n prândul mare,
Dupé paseri gălbióre,
Şi-o să-adormitezi pe cale,
Ruşine Măriei Sale!
Ştefan Vodă aşa audia
Şi din somn se deştepta:
— Iată f..tu-i mumă-sa,
Voi boierilor
Şi voi divănaşilor,
D'aţi mâncat,
De n'aţi mâncat,
D'aţi béut,
De n'aţi béut,
Talere, furculiţe v'adunaţi,
Pe la tocuri le-aşedaţi,
Pe la chilii vé culcaţi;
Pênă 'n diuă să vé aflaţi,
Toţi caii să-i ţeselaţi,
Diminéţa să vé aflaţi,
Care 'nşelaţi,
Care ne 'nşelaţi,

www.dacoromanica.ro

Care 'nfrênaţĭ,
Care ne'nfrênaţĭ,
Care numaĭ cu pĭedicĭ p'în [gură,
Numaĭ să fiţĭ de mĕsură!
Boĭerĭĭ aşa dac'auḑĭa,
Poticelele-apuca,
Fată mare-ĭ petrecea,
Cu o ploschiţă
Mititică,
D'o vadră şi cincĭ oca,
C'aşa era mĕsura.
Fata mare, când boĭerĭĭ petre- [cea,
Sus pe cer că se uĭta,
Tóte semnele ştia,
Pênĕ 'n ḑi cât maĭ era;
In pimniţă că intra,
Papucĭ pe talpă 'şĭ lua.
Lua papucĭoriĭ
Gălbiorĭ,
Numaĭ pe picĭorul gol;
Rochia 'n brêŭ mĭ o sumetea,
Săriă un deal şi o derea
Şi-o scursură de vălcea,
Tocmaĭ la fag ajungea.
O fóĭe de fag rupea
Şi'n guriţă c'o punea;
Unde-o dată că ţipa,
Nimenĭ glasul nu-l auḑĭa,
Numaĭ Miu o 'nţelegea:
— Iată f..tu-ĭ mumă-sa,
Aĭa este Calea, soru-mea,
Mĭ-o fi dat de vre-o belea.
El numaĭ de trĭĭ orĭ păşĭa,
Cu soru-sa se 'ntâlnĭa
Şi din gură că'ĭ grăĭa:
—Haĭ, tu Calea, sora mea,
Ce cauţĭ tu pe-aicea?
Că de când maĭca te-a făcut
Tu la fagul mĭeŭ n'aĭ venitŭ;
Orĭ papucĭĭ ţi ĭ-aĭ rupt,
Orĭ haĭnele ţĭ-aĭ ponositŭ,
Pe la mine că aĭ venitŭ?
Dar 'ĭ ḑise soru-sa:
— Neĭcă Miule, adevĕrat,
Că, de cănd maĭca m'a făcut,
Eŭ la fagul tĕŭ n'am venit.
Neĭcă Miule, nicĭ papucĭ n'am [rupt,
Nicĭ ţóle n'am ponosit,
Dar, măre, pâr am auḑit:
In curte la Domnu Ştefan Vodă
Mulţĭ boĭerĭ s'a strănş la vorbă.
Vorba ce-o vorbĭa
Sfatu ce sfătuia?
Tot de tine pomenia,
Pe tine să te vêneze,
Din pâmînt, din ĭarbă verde,
Aci la têrgul de-afară
Să stea neĭcă, la mirare
De faptele dumitale
Douĕ furcĭ ş'o cumpeóră!
Unde Miu c'auḑĭa
Ochiĭ 'n pâmînt că punea
Lacrămile'l podiḑĭa
Şi din gură că grăĭa:
— Eŭ cu nebunia mea
O să daŭ de vre-o belea.
La un ceas că-ĭ respundea,
— Haĭ, tu Caleo, sora-mea,
Indărăt să te întorcĭ
Binişor să nu-ĭ deştepţĭ,
Că şi eŭ sînt bólă de drac,
De daŭ Domnilor de hac.
Mâĭne se vĭĭ pe la mine,
Veḑĭ cum şeḑ cu Domnu de [mână
Şi-ĭ daŭ palme peste gură;
S-o lipsi el de cateaua luĭ cea [bună,
Să ĭ daŭ eŭ de-a de pădure,
F...tu-l în lege de câne!
Soru-sa c'aşa auḑĭa
Indărăt că'se 'ntorcea;
Ḑorile sĕ revărsa,
Antâia că se scula,
Ibric la foc că-l punea.
Pênĕ Domnul se spăla
Şi caféua se gătĭa.
Tare încura oştirea
Ca frunḑa, şi ca ĭarba,
Loc în curte că n'avea.
Bĭetul Miu ce'mĭ făcea?
La-un câmp luciŭ că'mĭ eşĭa,
La lucie,
La câmpie
Unde fir de ĭarbă nu e,
Numaĭ salfi colilĭĭ,
Vêntul bate de-mĭ adie.
In tóte părţile se uita,
Nimica nu mi 'şĭ vedea,
Numaĭ un cĭobănaş zărea,
Cĭoban cu o sută de oĭ
Neĭcă, străinul de noĭ.
Când pe cĭoban că-l vedea,
Sufleţelu că-ĭ venĭa:
— Ajută'mĭ, Dómne, cu bine,
Că acum sînt voĭnic în fire,
Să-mĭ ĭsbutesc p'astă lume!

www.dacoromanica.ro

El la cĭoban se ducea,
D'a buşele 'n oĭ că'mĭ intra,
Tóte oile că se speria,
In tóte părţile se risipea,
Cĭobanul ce mi'şĭ făcea ?
La Miu dărjéla c'ardica;
Iar Miu ce mi ĭ ḑicea :
— Dă-ţĭ la naĭba dărjéla,
Că nu-ţĭ facŭ eŭ nimica;
Să schimbăm cu ţólele,
C'o să'ţĭ cumpĕr oile.
Să'mĭ daĭ căcĭula de ţap
Bălţat,
Necroită hap
In cap;
Croită moşoroĭŭ,
Afumată prin odăĭ;
Să-ţĭ daŭ verde comănac,
Verde ca fóĭa de fag,
N'am, neĭcă, ce să-ţĭ fac!
Acum să-mĭ daĭ barsa ta cea [cănită,
Să'ţĭ daŭ scurteĭca 'mblănită
Verde ca fóĭa de viţă;
Să'mĭ daĭ tu cârligelul tĕŭ,
Să'ţĭ daŭ bâltăcelul meŭ,
Să'ţĭ apere capul tĕŭ,
Cum apĕră el p'al meŭ!
Treĭ ceasurĭ că se ruga,
In cale nu putea să'l dea,
Iar Miu ce-ĭ maĭ ḑicea :
—Nu-mĭ trebuĭe ţólele tele,
Nicĭ oile tele,
La prând să viĭ la ele,
Numaĭ să scap eŭ de belele,
Că sînt poterile grele!
Iar cĭobanul ce-ĭ ḑicea?
— Tu vreĭ să lungeştĭ ḑilele [tele,
Se scurteḑĭ pe ale mele!
Unde Miŭ-aşa auḑĭa
In gândul luĭ el îşĭ ḑicea :
— Eŭ cu bunĕtatea mea
N'am să fac nimica ;
Tot cu nebunia mea
De n-oĭ maĭ scóte ce-va.
Unde de plept că l lua
Şi din gură că-ĭ ḑicea :
— Măĭ cĭobane, frunḑuliţă [mărăcine,
De când mĕ rog eŭ de tine
Şi tu nu te uĭţĭ la mine,
A dat ḑiua peste mine.
Unde de plept că mi-l lua,
Numaĭ de treĭ orĭ că mi-l trântĭa
De se ducea pomina.
Cĭobanul că lepăda
Tóte ţolele cĭobăneştĭ,
Imbrăca haĭne haĭduceştĭ,
Daĭ cu glonţul nu răsbeştĭ.
Pe lângă el se uĭta
Şi Miul ce mi-ĭ ḑicea :
— Iată f...u-ĭ mumă-sa,
Te-am scos în rând cu lumea!
O rublişóră îĭ scotea
Pe ĭarba o trântĭa
Şi în oĭ că intra.
Ḑece oĭ că mi'şĭ lua,
Numaĭ pe códă le-alegea ;
Ḑece oĭ cu mieiĭ lor.
Pe cĭoban că mi-l gonĭa
Şi flueru i-l lua,
El în loc că remânea,
Oile că le păştea
Pe pólele crânguluĭ
Tot în calea Domnuluĭ.
Iar Domnul ce mi'şĭ facea :
Nicĭ un ceas că nu trecea,
Tare-mĭ încura oştirea
Ca frunḑa şi ca ĭarba.
Domnul, înainte venĭa
P'un cal vinecĭor,
Iute de picĭor.
Iar Miul cum îl vedea
Căcĭula pe ochĭ mĭ-o 'ndesa,
Să nu-l cunóscă cine-va,
Şi din fluer că cânta ;
Unde dracul de ştia,
El atuncĭ se-învĕţa,
Ca să scape de belea.
Domnul Ştefan Vodă că venea
Bună diminéţa că-ĭ da:
—Bună-diminéţa, măĭ cĭobane!
—Mulţumescu-ţĭ Ştefan Vodă,
Cela cam prostav de vorbă.
Ştefan Vodă aşa-auḑĭa
Şi pe cal că 'ncremenĭa :
—Iată, maĭcă, măĭcuţa mea,
Şépte-spre-ce anĭ de când am [domnit,
Om pe nume nu-mĭ-a ḑis;
Dar ăsta un cĭoban prăpădit
Cu mine s'a potrivit.
Fóĭe verde mărăcine,
De unde mĕ ştiĭ tu pe mine,
Fóĭe verde lobodă,
Că mĕ chĭamă Ştefan Vodă?
Cela cam prostav de vorbă
Dar ĭ ḑise Miul :
Cum să nu te ştiŭ eŭ pe tine

www.dacoromanica.ro

Noĭ avem omenĭ bĕtrănĭ şi
[mume
Care calea bisericeĭ ţine ;
Aude popiĭ citind.
De tine pomenind,
Că te chĭamă Ştefan Vodă,
Cela cam prostav de vorbă.
Ştefan Vodă dac'auḑĭa,
Din gură ce-ĭ maĭ grăĭa ?
— Măĭ cĭobane, dumnea-ta,
Te vĕd că eştĭ priceput
Şi la cuvînt desluşit ;
Eştĭ cu mustăcióra négră
Şi cu mintea tótă 'ntrégă.
Ştiĭ, tu frate, să mĕ ducĭ,
Cu aste oştirĭ d'aicĭ
In gura Iambruluĭ,
Supt pólele codruluĭ,
La puţul porumbuluĭ ;
Pîn'la fagul Miuluĭ ?
Că-am auḑit şi eu că e'nalt
Şi cocoşat,
Incărcat de d'albe ţóle,
De grele pistóle.
Jos la rădăcina faguluĭ
Galbenĭ cu baniţa vĕrsaţĭ,
Tot de Miul adunaţĭ
De la ómeni-ăĭ bogaţĭ.
Unde Miul c'auḑĭa,
El din gură că grăĭa :
—Ştefan Vodă, cum să nu ştiŭ
[să te duc
Că ăştĕ oĭ de le-am prăsit,
Acolo le-am păstorit ;
De când eram copil mic
La umbră de fag am dormit.
Dar să'ţĭ laşĭ oştirile
Să'mĭ păzéscă oile,
Că sînt oile turceştĭ
Mĕ-apucă să le plătesc.
Nu căta că sînt ḑece
Ca sînt prin tufe risipite.
Domnul ca prost de minte
[ce era
Oştira ca frunḑa şi ca ĭarba
[la ḑece oĭ lăsa,
Numaĭ cu Miul pleca.
Bĭetul Miul ce'mĭ fĭcea ?
Târa după el dârjéla ;
Dar Ştefan ce ĭĭ ḑicea ?
— Măĭ, cĭobane, dumneata,
Dă'ţĭ draculuĭ dârjéla,
Că te-o durea şi mâna,
Tot târând dârjéla.
Maĭ 'nainţe că-l ducea,
Iar Miu ce mi-şĭ făcea ?
Căcĭula dupĕ ochĭ că mĭ-o
[sălta,
Domnul faţa ĭ-o vedea.
Dar Ştefan ce mi-ĭ ḑicea ?
— Măĭ, cĭobane, dumneata,
Bobuleţ de grâŭ curat,
Să nu fiĭ bală de drac,
Ce-aĭ bĕut şi ce-aĭ mâncat,
Prea bine te-aĭ îngrăşat ?
Iar Miul ce mi-ĭ ḑicea ?
— Ce te mirĭ de mine,
D'un cĭoban ca mine prăpădit
Şi la târlă năpustit ?
Mănânc mămăligă rece
Şi cu seul de berbece
Şi beaŭ apă din văgaş
Şi-atuncĭ bine că mĕ'ngraş.
Maĭ 'nainte că-l ducea,
Iar Vodă ce mi-ĭ ḑicea ?
—Măĭ, cĭobane, dumnea-ta,
De ce sînt ţólele negre ca tina,
Pĭelea maĭ albă ca a mea ?
Iar Miul că-ĭ răspundea :
— De ce sînt ţólele ca tina,
Pĭelea maĭ albă ca a ta ?
De fumul odăiĭ,
De scrumul căldăriĭ.
Diminéţa când strecor eŭ
[jintiţa,
Vĕd că se albeşte pĭelea,
Maĭ albă de căt a ta.
Maĭ 'nainte că-l ducea,
P'o potecă că-l ducea,
Pe potecă că-l băga ;
Poteca 'n codri se 'nfunda,
Iar Miu la locu seŭ se vedea ;
Şi, măre, ce mi ĭ ḑicea ?
— Ştefan Vodă, maĭ sumeteţĭ
[scările,
Că lovesc smieelele
Şi ne-aude cetele,
Că nu-mĭ este de nimic,
Că eŭ sunt schimbat din ţóle,
Ştefan Vodă aşa-auḑĭa
Şi pe cal încremenĭa ;
Calul îndărăt înfrânguĭa,
Iar Miul ce mi'şĭ făcea ?
Mâna pe dârlog punea :
—Stăĭ, Domnule, că nu e aşa,
Că nu maĭ eştĭ în Bucureştĭ
Ca să te fuduleştĭ ;
Aicĭ eştĭ la hăţişĭ,
La cărpenişĭ,
Numaĭ e loc de cărmşi·

www.dacoromanica.ro

Aséră aĭ fost la beţie,
Dar aḑĭ eştĭ la trezie.
Ce caţĭ câne, pe la mine?
Te-aĭ lipsit de caféua cea bună
Şi-aĭ plecat după mine,
Şĭ-am să'ţĭ daŭ de-a de pădure
Fiind-că aĭ venit pe la mine!
Numaĭ atâta că-ĭ ḑicea,
Deştu în gură că băga,
Unde odată fluĭera,
O cétă de voĭnicĭ venĭa.
Ce fel de voĭnicĭ venĭa?
Roşĭ la falcă,
Groşĭ la céfă,
Cu mustăţĭ în vartvalichĭ
Cum stă bine la voinic!
A doua óră fluĭera,
Altă cétă că venĭa.
Ce fel de voĭnicĭ venĭa?
Strânşĭ la vână,
Bunĭ de mănă
Şi de resboĭ,
La vreme scot voĭnicĭ din nevoĭ
A treia óra fluera,
Altă cétă că-ĭ venĭa.
Ce fel de voĭnicĭ venĭa?
Voĭnicĭ de sus
Cu căcĭulĭ de urs,
Inalte,
Stogoşate,
Cu moţurĭ vĕrgate
Lăsate pe spate,
N'aŭ cu cine se bate,
Neĭcă, de strĕinătate.
Al patrulea 'şĭ fluĭera,
Altă cétă că'ĭ venĭa;
Şi ce fel de voĭnicĭ venĭa?
Boerĭ 'nalţĭ şi subţireĭ
Se saltă frunḑa cu eĭ.
Al cincilea 'şĭ fluera,
Altă cétă că'ĭ venĭa.
Ce fel de voĭnicĭ 'ĭ venĭa?
Voĭnicĭ încălţaţĭ
Cu opincĭ de capră stérpă,
Să umble la apă fĭartă,
N'are neĭca ce să'ĭ facă.
Al şéselea că fluĭera,
Altă cétă că'ĭ venĭa;
Ce fel de voĭnicĭ venĭa?
Frunḑuliţă salbă móle,
Vin voĭnicĭĭ de la vale,
Toţĭ călărĭ, în fuga mare,
Pe sub şale buzdugane
Şi pe la tocurĭ pistóle,
La spinare flintă mare,
Că-a aflat d'o vênătóre
Cam despre sóre-rĕsare.
Şépte cete se strângea,
Ocol Domnuluĭ că'ĭ da
Nicĭ-unul că 'l cunoştea,
Numaĭ pe Miul că-l întreba?
— Cine dracu este ăsta, măĭ frate?
Iară Miul ce spunea?
— Asta este Ştefan Vodă,
S'a lipsit de la caféua luĭ cea bună
Şĭ-a plecat el după mine.
La să-ĭ faceţĭ de pădure,
Fiind-că a venit pe la mine!
La băĭeţĭ că-mĭ poruncĭa,
Toţĭ ĭataganele scotea
Şĭ pe-o tufă se punea
Şi de cójă o curăţa
Şi 'n căldare mĭ-o ferbea,
Să ĭ facă cafea,
Domnul ca să bea.
Domnul la căldare că-mĭ venĭa,
Numaĭ de treĭ orĭ că'mĭ sorbĭa
Şi din frunte că 'ncreţĭa,
Bag séma că nu ĭ plăcea.
Dar Miul ce mi-ĭ ḑicea?
—Bea, Domnule, nu te 'ntrista,
Fiind-că 'ţĭ fuse mintea aşa!
La băĭeţĭ că'mĭ poruncĭa,
De treĭ stânjenĭ în sus că-l ardica,
In paloşe că 'l sprijinea,
La un deşt nu mi-l strivĭa.
Domnul jos se maĭ vedea,
La căldare năvălĭa,
Tótă zéma că-mĭ sorbĭa,
Atuncĭ la fag că-'l ducea.
Ce fel de fag că era?
Ca sórele strălucĭa.
Bĭetul Miul ce-mĭ făcea?
Dupĕ fag că se pitĭa,
Lepăda ţólele cĭobăneştĭ,
Imbrăca haĭne haĭduceştĭ,
Daĭ cu glonţul nu răsbeştĭ.
Luă niştе şelvăreĭ
Verḑĭ ca fóĭa de teĭ
Şi maĭ îmbrăca şĭ-o dulămiţă,
Verde ca fóia de viţă.
Şi maĭ încinge o săbioară,
Taman ca o sirióră
Şi la Vodă se arăta
Şi Domnul se jura,
Cum că nu era ăla.
Dar Miul ce mi-ĭ ḑicea?

www.dacoromanica.ro

— Ştefan Vodă ia şi dumnea-ta
Galbenĭ cu mâna,
De stărueşte Domnia,
Fiind-că aĭ venit pe aicea!
Vodă, ca prost de minte ce era,
Galbenĭ în mână că lua,
In buzunare că îndesa.
Bĭetul Miu că se necăjĭa
Trăgea măcĭuca de la sacsana
Care venea şapte-spre-ce oca
Şi unde odată că-l isbĭa,
Jos de pe cal că mi-l da,
Ingenuchĭat de mi-l tă a.
Dintr'o parte se uĭta,
Tare 'mĭ venĭa soru-sa
Intr'o căruţă poleită,
Prin năuntru numaĭ cu pĭetre [scumpe,
Cu opt telegarĭ
Ca munţiĭ de marĭ,
Negriĭ ca corbiĭ,
Iuţĭ ca şoimiĭ,
In gura mare că striga:
— Neĭcă Miule, sĕ nu taĭ tu [Domnia
Că ne blestémă lumea;
Că veḑĭ, ţara făr'de Domn,
Ca muĭerea făr'de om
Şi ţara fără 'mpĕrat,
Ca calul despedicat
Când îl veḑĭ séra, ţîştĭ peste [gard.
Unde Miul aşa auḑĭa
Şi scăpat că mi-l făcea;
Iar Vodă slobod se vedea,
Joc de fugă nu-şĭ bătea
Şi baltonu 'şĭ lepăda
Fugĭa ogăreşte,
Cotĭa epureşte,
Făcea crângu tot colnice
Şi lăsile hălăciuge!

IENCEA.

(VARIANTA)

Comunicată de d. Ion Tănăsescu vechiŭ normalist. Culésă de la lăutariĭ din Focşanĭ.

— Câte fete 'n Ţaligrad,
In Ţaligrad şi Beligrad,
Nicĭ una nu mĭ-a scăpat
Ne muşcată,
Ne pupată,
Pe papuc ne călcată.
Numaĭ una Stăncuţa,
Stăncuţa din Beligrad,
Nepoţică de 'mpĕrat,
Numaĭ ea că mĭ-a scăpat
Ne muşcată,
Ne pupată,
Pe papuc ne călcată.
Aşa 'mĭ căută, măre, Iencea,
Dar mă-sa ce mi-ĭ ḑicea:
— D'aleĭ Ienceo şi Bienceo,
Ţacĭ cu maĭca, nu oḑta,
Nu ofta, nu maĭ plângea.
Tu la Stanca te-oĭ ducea,
Mi ĭ muşca-o,
Mi-ĭ pupa-o
Şi pe papuc mi-ĭ călca-o;
— D'aleĭ Ienceo şi Bienceo,
Leapădă coĭfu bărbătesc,
Şi-mĭ ia conciu femeĭesc;
Şi-mĭ pune d'o furcă 'n brîŭ
Şi te du la Stanca 'n pórtă
Şi strigă în gura mare:
— D'aleĭ, surăţico Stanco,
D'aĭ făcut vre-o dată bine,
Fă-ţĭ pomană şi cu mine.
Stanca de ţĭ-o descuĭa,
Hal de dênsa c'ăĭ avea.
Mă-sa cum mi-l învĕţa,

www.dacoromanica.ro

Iencea 'ntocmaĭ că urma;
Ca tiptil mi se 'mbrăca,
Pên' acolo se ducea,
Pên' acolo c'ajungea,
Furca 'n brĕŭ că'şĭ înfigea,
Muĭereşte c'o striga.
D'aleĭ Stanca ce'mĭ făcea?
La róbe că'mĭ poruncĭa,
Porţile că'mĭ deschidea,
Pe Iencea 'n curte băga.
Dară Iencea ce mi-şĭ făcea?
Torcea şi nu-mĭ torcea
Şi'mĭ striga în gura mare:
— D'aleĭ, surăţico Stanco,
D'aĭ făcut vr'o dată bine,
Fă ţĭ pomană şi cu mine;
Căcĭ d'o veni puşchul bét
El pe mine m'o 'mpuşca,
Geaba de pomana ta!
D'aleĭ Stanca ce'mĭ făcea?
La róbe că'mĭ poruncĭa
Pe Iencea 'n sală 'l băga.
Iencea 'n sală cum intra
Timpul iar că nu-l pĭerdea,
Din furcă iar că mi'şĭ torcea;
Imĭ torcea ce mi'şĭ torcea,
Şi 'mĭ striga în gura mare:
— D'aleĭ, surăţico Stanco,
bre! bre!
D'aĭ făcut vre-o dată bine,
Făţĭ pomană şi cu mine;
Căcĭ d'o veni puşchul bét
El pe mine m'o 'mpuşca,
Géba de pomana ta!
Iar Stanca ce mi'şĭ făcea?
La róbe că 'mĭ poruncĭa,
Pe Iencĭa în casă că'l băga,
La masă că-l aşeda,
Cu Stanca el că mânca.
Dar Iencea dacă mânca
De făcut ce maĭ făcea?
Incepea ĭar a torcea,
Imĭ torcea ĭar ce mi'şĭ torcea
Şi striga în gura mare:
— D'aleĭ, surăţico Stanco,
D'aĭ făcut pe lume bine,
Fă-ţĭ pomană şi cu mine
Că viind puşchul bét
Acuma pe 'nserat
De la tine m'o lua,
Pe drum m'o arunca,
Geaba de pomana ta!
D'aleĭ Stanca ce'mĭ făcea:
La róbe că'mĭ poruncĭa
Aşternutul că-l făcea
Pe Iencea 'n plapomă l punea.
Când fu somnul de cu séră,
Iencea 'mĭ dormea cum se
[dórme,
Când fu pe la mĭeḑ de nópte,
Stanca 'mĭ varsă sudorĭ de
[mórte;
Când fu la revărsat de ḑorĭ.
Stanca 'mĭ plânge de s'omorĭ.

www.dacoromanica.ro

DOINE

www.dacoromanica.ro

DRAGOSTE

FOIŢICA TAMAIORA

Auḑit de Chr. N. Ţapu, de la Dumitru Băcioiu, din Petresci-de-Sus—Gorjiŭ

A se confrunta variantele «Rele-s dragostile» pag. 19, din colecţia d-luĭ Bibicescu.

Foiţică tămâĭóră,
D'aolică zac de bólă,
Nişte friguri mĕ omóră!
Rele snît frigurile,
Maĭ rele dragostile :
Frigurile te băşică,
Dragostile te usucă!
Aḑĭ cu dor, mâĭne cu dor,
Nicĭ nu pocĭ să maĭ adorm.
De treĭ ḑile n'am dormit,
De treĭ ḑile şi treĭ nopţĭ
Şi-am mâncat porumbĭ necopţĭ;
Ibovnica bate-o, Dómne,
Te face de morĭ de fóme!

FOIE VERDE FOI MIGDALE

(VARIANTA)

Comunicată de Ilie Constantinescu-Dioşti de la Vasile Nicolăescu Com. Pietrósa (Vâlcea).

Fóĭe verde foĭ migdale,
Dragostea e lucru mare,
Nu'ţĭ dă stare
La mâncare,
Nicĭ odină la culcare!
Fóĭe verde murele,
Rele sunt frigurile,
Maĭ rele dragostile :
De frigurĭ zacĭ şi te scolĭ,
De dragoste zacĭ şi morĭ!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE MURELE

VARIANTA

Comunicată de Ilie Constantinescu,—Dioşti de la Nic. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde murele,
Rele sînt frigurile,
Maĭ rele-s dragostile,
Că de frigurĭ maĭ legĭ capul,
De dragoste morĭ ca dracul ;
De frigurĭ beĭ şi mănâncĭ,
De dragoste te usucĭ !

FOIE VERDE AVRAMEASA

Culésă de Ilie Constantinescu, de la Nic. Zanescu, Com. Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde avrămeasă,
Oftează, mândră, oftează,
Tótă lumea să te creaḑă,
C'aĭ fost neĭcăĭ de-amorează !
Oftează şi pentru mine
C'am trăit amêndoĭ bine !
Mândro, când eraĭ a mea,
Tótă lumea te cinstĭa,
Iar de când te-aĭ părăsit,
Tótă lumea te-a urît !

AM UN FOC LA INIMIORA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Cojocaru,—Novacĭ, (Gorj).

A se confrunta varianta «Foc la inimióră» pag. 322 colecţ. poes. pop. G. D. Teodorescu.

—Frunḑuliţă sălcióră,
Puĭca neĭchiĭ bălăióră,
Am un foc la inimĭóră,
Potoleşte-l surióră.
— Ce puternică sînt eŭ,
Să-ţĭ potolesc focul tĕŭ ?
Focul tĕŭ când s'o aprinde
Şapte judeţe nu'l stinge,
Nicĭ Prahova, nicĭ Alomiţa,
Numaĭ leĭca cu guriţa !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE ŞI O LALEA

(VARIANTA)

Com. de Ilie Constantinescu-Dioştĭ, culésă de la Nic. Firculescu, com. Greceştĭ (Mehedinţĭ).

Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Trecu mândra pe colea,
Cu cămaşa lic, lic, lic
Cu papuciĭ tic, tic, tic,
Resucind la borangic;
De treĭ ḑile rĕsuceşte
Şi pe fus nu'ĭ maĭ sporeşte!

FOIE VERDE ORI-CE-AR FI

Comunicată de Colegul meŭ I. Constantinescu-Dioştĭ, de la Nic. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde orĭ-ce-ar fi!
Cât oĭ fi, cât oĭ trăi,
Fată mare n'oĭ iubi;
Fata mare sĕ mărită,
Rĕmâĭ cu inima friptă!

TRECE VASILE CALARE

Adunată din comuna Sorenĭ (Romanaţĭ), de colegul meŭ I. Constantinescu (Dioşti).

Trece Vasile călare
Cu stânjinul la spinare,
Cu cămaşa albă flóre,
Mĕsură nişte pogóne.
Dómne, fă-m'un fluturel
La Vasile pe inel;
Dómne, fă-mĕ d'o flóre
La Vasil'e n cingĕtóre!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE TREI MIGDALE

(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu de la Zănescu N., Vladimir (Gorj),

Fóĭe verde treĭ migdale,
Ş'apucaĭ drumul la vale,
Mĕ 'ntlâniĭ c'o fată mare,
Puseĭ mâna, luaĭ o flóre.
— N'are gaĭca florĭ de dat,
C'astă vară n'a plouat
Ş'am plătit de le-am sădit
Cu baniĭ după ĭubit,
Ş'am plătit de le-am udat
Cu banĭ după sĕrutat!

FRUNŢA VERDE TIRIPLIC

Com. de Ilie Constantinescu, din Dioştĭ, culésă din com. Dioştĭ (Romanaţĭ).

A se confrunta varianta prescurtată «Dorul Mândreĭ» pag. 278 Colecţ. G. D. Teodorescu.

Frunţă verde tiriplic,
Tiriplic şi siminic,
Vine lóna pe colnic
Cu papuciĭ lip, lip, lip!
Rĕsucind la borangic.
Fi-i-ar fusu afurisit
Că pe el n'are nimic
De treĭ ţile rĕsuceşte
Şi pe fus nu'ĭ maĭ sporeşte
— Cum dracu să fac să-ĭ ţic,
Să vie la neĭca 'n crâng,
Să'mĭ dea gura s'o sĕrut.
Parcă'mĭ fu gura legată
De n'o sĕrutaĭ odată!

FOIE VERDE TIRIPLIC

(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu de la Nic. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde tiriplic,
Trece mândra pe colnic,
Cu papuciĭ lic, lic, lic,
Cum să fac să-ĭ ţic, să-ĭ ţic,
Să vie la neĭca 'n crâng?
Fóĭe verde şi-o lalea,
Trece neĭca pe colea,
Cu ploschiţa supt manta
Cu mâna pe puĭcuţa!

www.dacoromanica.ro

DOAMNE, SA NU ME OMORI

De la Ioniță G. Mateiaș, Mieiță — Dolj.

— Frunḑuliță de treĭ florĭ,
Dómne, să nu mĕ omorĭ
Că m'am făcut deajutor,
Când îmĭ daŭ fetele florĭ,
Nevestele ochișorĭ!

FOAIE VERDE MAGHIRAN

(VARIANTA)

Comunicată de I. Constantinescu-Dioști, de la Nic. Zanescu, com. Vladimir (Gorj).

— Fóĭe verde maghiran,
De ce, neĭcă, nu murĭam,
Când eram copil d'un an?
Dar acum la ce să mor,
Când îmĭ daŭ fetele florĭ,
Nevestele ochișorĭ,
Ochișorĭ și cu bujorĭ?!

FOAIE VERDE SALCIOARA

Cules de Chr. N. Țapu de la Costică Ionescu, — București.

A se vedea mica variantă «Frunḑulĭană lozióră» pag. 55—56 colecția «cântece Moldovenescĭ» Sevastos.—Veḑĭ varianta «Marióreĭ» din colecția d-luĭ G. D. Teodorescu pag. 324.

— Fóĭe verde sălcióră,
Draga neĭchi Marióră,
Ce-aĭ în gușă, Marióră?
— Mărgărit și tămâĭóră.
— Dă și neĭchi mărgărit,
Căcĭ, nu maĭ pocĭ de ostenit,
Tot umblând după ĭubit
Și nimic n'am folosit!
— N'are țața florĭ de dat,
C'astă vară n'a plouat
Și-am plătit de le a udat
Cu banĭ după sĕrutat,
Și-am plătit de le-a sădit
Cu baniĭ după ĭubit!

www.dacoromanica.ro

FLORE VERDE TREI SMICELE.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Gheorghe Costea-Săceni-Teleorman

Flóre verde treĭ smicele
Merg la crâng să taĭ nuĭele,
Arḑă-le focu de nuĭele,
N'oĭ să făc niţicaĭ saĭele
Să bag armăsaru 'n ele.
M'apucaĭ de viorele,
Să le facem chiticele,
Să le dăm la ibomnicele.
Ibomnica o fi urîtă,
Să-ĭ dăm chita vestejită,
Şi legată cu răchită ;
Ibomnica o fi frumósă,
Să-ĭ dăm şi noĭ chit' alésă
Şi legată cu mătase.

ME SUII IN DEAL IN CUCA.

De la N. Ionescu, Dozesti-Vâlcea.

Mé suiĭ în deal în cucă,
Mĕ nĭtaĭ în vale 'n luncă,
Tóte plugurile 'mĭ umblă,
Numaĭ pluguleţul meŭ
Şade la părete reŭ!
Fóĭe verde treĭ smicele
Intru'n luncă, taĭ nuĭele,
Lunca ĭ plină de viorele.
Nu stiŭ orĭ să taĭ nuĭele,
Orĭ să culeg viorele,
Să le duc mândruţiĭ mele?
F....tu-le 'n bot de nuĭele
La ce să mĕ rup cu ele?
Maĭ bine culeg viorele,
Să mĕ duc acas' cu ele,
Să le daŭ mândruţiĭ mele,
Să mi-le dea, când le-oĭ cere!

CE MEŞTER TE-A MEŞTERIT?

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Costea Gheorghe, din Săceni Teleorman.

— Fóĭe verde bob năut,
Ce meşter te-a meşterit,
Ce tâmplar te-a tâmplărit?
Fóĭe verde mărăcine,
Cine te-a făcut pe tine
Aşa 'naltă şi subţire,
La buze făcută bine?
Parcă m'a 'ntrebat pe mine,
Secaşĭ inimĭóra 'n mine!

www.dacoromanica.ro

MARIORA DINTRE BALŢI

Culésă de I. Constantinescu-Dioştĭ de la Nicu Zănescu com. Vladimir (Gorj).

— Marióră dintre bălţĭ,
Na o rublă şi doĭ zloţĭ
Şi nu te ĭubi cu toţĭ.
Éŭ îĭ daŭ un pol frumos
Şi ea'mĭ spune că e şters ;
Éŭ îĭ daŭ o rubl'alésă
Şi ea'mĭ spune că e ştérsă !

MARIORA DINTRE BALŢI
(VARIANTA)

Culésă de I. Constantinescu — Dioştĭ, de la Nicu Zanescu, com. Vladimir (Gorj).

Marióra dintre bălţĭ,
Na o rublă şi doĭ zloţĭ,
Şi nu te ĭubi cu toţĭ !
Fóĭe verde şi o lalea,
Nn'mĭ trebue rubla ta
Ci'mĭ trebue banĭ mĕrunţĭ,
Ca să mĕ iubesc cu mulţĭ !

FOIE VERDE DE MARAR

Culésă de Christea N. Ţapu, din Hurez-Vâlcea.

Fóĭe verde de mărar,
Mĕ duseĭ la potcovar,
Să fac potcóve la cal.
De treĭ orĭ potcoviĭ calu,
De treĭ orĭ îl potcoviĭ
Şi nimic nu folosiĭ.
Nu e vina caluluĭ,
Nicĭ a potcovaruluĭ,
Ci e vina mândruţiĭ mele
C'a pus casa'n drumurĭ rele !

www.dacoromanica.ro

FRUNȚA VERDE CA LIPANU

(VARIANTA)

Auțită de la V. Nicolăescu com. Pietrósa (Vâlcea) de Ilie Constantinescu.

Frunță verde ca lipanul,
Tot suind la lóna dealul,
Mi s'a despotcovit calul.
Nu e vina caluluĭ,
Nicĭ a potcovaruluĭ,
Ci e vina puĭciĭ mele
C'a pus casa 'ntre văĭ grele!

TOT TRECÊND LA PUICA DEALU

(VARIANTA)

Culésă de Cristea N. Țapu la hora de la Novacĭ-Gorj

Tot trecênd la puĭca dealul
Mi s'a despotcovit calu.
Nu e vina caluluĭ,
Nicĭ a potcovaruluĭ,
Ci e vina mândriĭ mele,
C'a pus casa între vălcele,
Nu mi se vede la ĭele!

FOIE VERDE DE MOHOR

Auțit de Chr. N. Țapu de la Stancu Ion, lăutar din Cucueți-Teleorman.

Fóĭe verde de mohor,
Veni vremea să mĕ'nsor,
Trăseĭ gheata la picior
Și dedeĭ țĕrĭĭ ocol.
Tóte fetele nu vor,
M'a aflat că sînt dator
O sută cincĭ țecĭ de polĭ
Numaĭ la doĭ negustorĭ;
Maĭ sînt la o copiliță
O leiță și-o băncuță,
Pentru că mĭ-a dat guriță!

www.dacoromanica.ro

UND'TE DUCI TU PETRIŞOR?

(VARIANTA)

De la N. Popescu, Goardiniţa (Mehedinţi).

— Und'te ducĭ tu Petrişor ?
— La Craĭova să mĕ'nsor;
C'aicĭ fetele nu vor,
C'a auḑit că sînt dator.
Sînt dator la percitor
O sută-cincĭ-ḑecĭ de polĭ;
Sînt dator la o fetiţă,
Că nu ĭ-am dat o guriţă!

FRUNḐULIŢA DE BUJOR

De la Oaie lăutarul, Com. Dioştĭ (Romanaţĭ). A Se vedea varianta prescurtată «Rĕbunarea» pag. 335 din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Frunḑuliţă de bujor
Veni vremea să mĕ'nsor,
Scoseĭ calul din obor
Trăseĭ gheata la picĭor
Dedeĭ ţĕrilor ocol,
Tóte fetele me vor
O fată de preutésă
Şi una diaconésă
Ochiĭ lor să nu mĕ vaḑă,
Daŭ cu spuză pe feréstră.
Nu mĕ lasă să'mĭ fac casă,
Să'mĭ arḑă luminele
Să nu vĕḑ potecile,
Tóte grădiniţile,
Să'mĭ ĭubesc amantele!

FOIE VERDE MARACINE

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Ión Streche, din Polovracĭ—Gorj.

— Fóĭe verde mărăcine,
Ţin'te, puĭcă, pupĕ mine,
O lună douĕ de ḑile,
Pênĕ mişcă puĭu 'n tine.
Să'l daŭ la babă să'l créscă,
Şi să mi-l botez tot eŭ
Şi să'ĭ puĭ numele meŭ;
Şi să'mĭ ḑică mie tată,
Să se mire lumea tótă,
C'a fost dragostea curată!

www.dacoromanica.ro

BATA-L DUMNEȚEU SA'L BATA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Stancu Ión, din Cucueţi Teleorman.

Fóĭe verde, fóĭe lată,
Bată-l Dumneḍeŭ să'l bată
Pe Costică barbă lată,
C'a făcut podu de piatră
Şi-a pus felinar în pórtă,
De'mĭ lumină strada tótă
Şi Craiova jumětate.
Nu pot trece la hamantă,
Că'mĭ scirţie talpa 'n ghiată
Şi mě simte garda tótă!

FRUNḌULIŢA DE ŞERPET

(VARIANTA)

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu, din Petrescĭĭ-de-sus (Gorjiu).

Frunḍuliţă de şerpet,
Plec cu mândra s'o petrec,
Stréja mě 'ntorce 'ndărăt
Şi mě 'ntrébă de bilet.

BATA-L DOAMNE ŞI-L OMOARA

(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu de la Ioniţă Gh. Mateĭaş, com Mĭeiţa (Dolj).

Bată-l, Dómne, şi-l omóră
P'el d'a făcut drum de care;
Plec cu mândra s'o petrec,
Straja mě întórce 'ndărăt:
— Du-te-acas' băĭatule,
Să n'aud mâine, poĭmâĭne
Că e pricina din tine!

www.dacoromanica.ro

FRUNDA VERDE Ş'O LALEA,

(VARIANTA)

De la Ilie Constantinescu, com. Dioştĭ—Romanaţĭ.

— Frundă verde ş'o lalea,
Costică, inima mea,
De te-aş prinde unde-va,
Numaĭ ochiĭ ţi ĭ-aş lua !

MARIORA CU BARBAT

Comunicată de I. Constantinescu,— Dioştĭ de la Nic. Ionescu, com. Dozâlcea.

— Foĭe verde matostat,
Marióra cu bărbat,
Fă şi neĭcăĭ loc la pat,
Că e tînĕr ne'nvĕţat,
Nicĭ mustaţa nu 'ĭ-a dat
Marióră minte n'aĭ,
Nicĭ floricele nu'mĭ daĭ!
Şi când îmĭ daĭ câte odată,
Nu'mĭ daĭ chitişóră tótă
Şi mĭ-o daĭ pe jumĕtate,
Parcă mĭ-e lumea prădată!
Mi-oĭ căta în altă parte
Maĭ de soĭ şi maĭ de viţă,
Nu ca tine-o rĕmăşiţă !

MARIOARA DE LA PLAI

Comunicată de I. Constantinescu—Dioştĭ, de la Nae Ionescu, Com. Dozeştĭ (Vâlcea).
A se vedea varianta «Bărbat n'aĭ» pag. 316 din colecţia G. D. Teodorescu.

— Marióră de la plaĭ,
Spune'mĭ gura cuĭ o daĭ?
Dă-mi-o mie cu chirie,
Pênĕ la Sântă Mărie,
Când s'o cóce córna 'n vie
Şi struguriĭ şi razachie ;
Dă-mi-o mie 'n adăstare !
Pênĕ la Vinerea Mare.

www.dacoromanica.ro

MARIŢICO, BARBAT N'AI.

(VARIANTA)

Audită în Dioştĭ (Romanaţĭ) de Ilie Constantinescu.

— Mariţico, bărbat n'aĭ
Dar gurița cuĭ o daĭ?
Dă-mĭ-o mie cu chirie
Pênĕ la Sîntă Mărie,
Când se cóce córna'n vie
Şi strugurĭĭ razachie!

FOIE VERDE DE SUSAI.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ din Bucureştĭ.

Fóĭe verde de susaĭ,
Mariţico bărbat n'aĭ,
Dar gurița cuĭ ĭ-o daĭ?
Dă-o neichi cu chirie,
Pênĕ la sfîntă Mărie,
Pên' s'o cóce póma 'n vie,
Strugurĭĭ şi razachie;
Dă-o neĭchi cu parale
Pênĕ la Vinerea mare!

HAI MANDRA.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Frăţilă, Novacĭ. —Gorj.

— Haĭ, mândră, să ne ĭubim,
Numa amêndoĭ să ştim,
C'avem doĭ părinţĭ în casă
Şi pe noĭ că nu ne lasă!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE DE SPANAC.

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la hora din Novacĭ.—Gorj.

— Foĭe verde de spanac,
Dómne, la ce m'aĭ lăsat,
Băĭat tînĕr şi sărac,
Să fiŭ fetelor pe plac?
Foĭe verde treĭ alune
Ia-mĕ, Dómne, şi mĕ pune
Unde-s nevestele bune
Şi barbaţiĭ duşĭ în lume,
Să fie ţuĭca de prune.
Ia-mĕ, Dómne, şi mĕ lasă
Unde's nevestele frumóse
Şi bărbaţiĭ duşĭ la cósă!

CUCU CANTA.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Dumitru Bacioiu, din Petrescĭi de sus. — Gorj.

A se vedea No. XCV din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

— l'auḑĭ, mândro, cucu'mĭ cântă,
Eşĭ afară de'l ascultă.
De-o cânta de vitejie
Vino, dragă, spune mie;
De-o cânta de alt-ce-va
Uşuĭeşte-l la naĭba!

FOILIŢA FOI CA SALCA.

Auḑită de la Chr. N. Ţapu, de la Dumitru Bacioiu, din Petrescĭi de sus.— Gorj.

A se vedea sfîrşitul varianteĭ No. DI pag. 238—239 din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

— Foiliţă foĭ ca salca,
Porneşte, mândruţă, vaca,
Să pască şi ea săraca!
Pên'o pasce vaca ĭarba,
Amêndoĭ să facem tréba.
Viţelul să'l priponim,
Şi amêndoĭ să ne ĭubim.
Şi de dragĭ să ne fim dragĭ,
Dar nădejde să nu tragĭ;
Că nădejdea de la mine
E ca sârma de subţire.
Când o puĭ pe mărăcine,
Tragĭ de ea şi nu se ţine!

www.dacoromanica.ro

DOAMNE SA NU ME OMORÎ.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Costică Ionescu, str. Şelarĭ. — Bucureştĭ.

— Dómne, să nu mĕ omorĭ,
C'am ĭubit douĕ surorĭ.
A maĭ mare n'a ştiut,
Şi-a maĭ mică a priceput,
C'a fost ĭute la ĭubit.
Dă'mĭ, Dómne, bólă să zac,
Pe braţele cuĭ mĭ-e drag.
Dă'mĭ, Dómne, bólă să mor
Pe braţele cuĭ mi-e dor.
Şi-oĭ să mor, n'oĭ să trăĭesc,
Lumea să mĭ-o moştenesc.
Şi-oĭ să mor, ţaţo, ca mâĭne,
Întins pe braţe la tine.
Să'mĭ deschidĭ ferestili
Să'mĭ despleteştĭ pletili.
Să'mĭ treacă bună şi rea,
Să treacă ibovnica mea,
Care m'am ĭubit cu ea,
Din copilăria mea.
Şi-am să las cu jurămînt,
Cine m'o băga 'n pămênt,
Să'mĭ facă coscĭug de plumb,
Să mĕ 'ngrópe maĭ adênc
Să nu putredesc curênd.
Să putredesc la cincĭ anĭ
Să fac voia la duşmanĭ,
Duşmaniĭ, duşmancili,
Care sparge casili,
Şi strică dragostili !

LASA, DOAMNE, NU ME BATE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la Novacĭ—Gorj.

—Lasă, Dómne, nu mĕ bate,
C'am ĭubit douĕ cumnate,
Dómne, să nu mĕ omorĭ,
C'am ĭubit douĕ surorĭ !

www.dacoromanica.ro

AM SA LAS CU JURAMENT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Costea Gheorghe-Săceni (Teleorman).

A se vedea varianta «Să fie al meŭ» pag. 304 din colecţia d-lui G. Dem. Teodorescu

Fóie verde bob năut
Şi-oĭ să las cu jurămînt,
Care m'o băga 'n pămînt,
Să mĕ 'ngrópe maĭ adânc.
Să mĕ 'ngrópe unde-oĭ ḑice,
Intre pĭept cu douĕ ţiţe,
Că e dragostea prea dulce!
Frunḑă verde ca nalba,
Şi-oĭ să las cu viaţa
Să'mĭ trimeţ nevestica,
Să'mĭ cheme ibomnica,
Să'mĭ ţie lumînarea,
Să mor cu ochiĭ la ea.
Şi să şaḑă lângă mine,
Dor d'oĭ muri şi eŭ bine,
Să mĕ vaḑă tótă lumea
C'a fost amureaz'a mea!

DA-MI, DOMNE

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc—Bobu-Pojogeni—Gorj.

—Dă-mĭ, Dómne, bólă să zac
Pe braţele cuĭ mĭ-e drag,
Pe-o perină de bumbac,
Cu Maria dupĕ cap,
Să vĕd bine că mĭ-e drag.
Mario, sufletul meŭ,
Când oĭ muri, tu şi eŭ,
Am lăsat cu jurămînt
Să'mĭ facă cosciug de plumb,
Să mĕ 'ngrópe maĭ adânc,
Să nu putreḑesc curênd!

www.dacoromanica.ro

FOICICA MÊRULUI

Culésă de Christ. N. Ţapu de la Mihaĭ Ión din Bucureştĭ.

A se vedea sfîrşitul varianteĭ No. DXXVI, pag. 252 din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

— Foicica mĕruluĭ,
— Nu-ĭ credea flăcăuluĭ,
Căcĭ flăcău e mare câĭne,
Multe dealurĭ se cuvine
Pênĕ vine şi la tine
Şi se face ḑiuă bine
Şi te pune pe ghenuche
Şi-ţĭ propune miĭ şi sute,
Pênĕ te scóte din minte.
Tu eştĭ fata cu ruşine,
Eŭ sunt flăcăĭaş în lume.
— Nu ţĭ-e milă şi blândeţe
D'ale nóstre tinereţe?
Nu ţĭ-e milă şi pĕcat,
M'aĭ iubit şi m'aĭ lăsat,
Cu trupşoru 'nsărcinat,
Ca un dobitoc la gard,
Ne bĕut şi ne mâncat!

UNDE VED AMANTA MEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea—Săcelu—Gorj.

A se vedea varianta prescurtată No. CXXIV pag. 54, din colecţia d-lor Iarnic şi Bîrsan.

Unde vĕd amanta mea
Pe braţele altuĭa;
S'am cuţit m'aş junghia
Şi pe mine şi pe ea,
Să se ducă pomina:
S'a junghiat un voĭnic
Pentr'un lucru de nimĭc!

MARIŢO DE LA CEPARI

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul Florea, din Radomir—Romanaţi.

Frunḑuliţă de mărar,
Mariţo de la Ceparĭ,
Cu gâtul cu galbenĭ marĭ
Făcută de doĭ primarĭ:
De Costică din Comanĭ
Şi Mărin de la Frunḑarĭ;
Frunḑuliţă ca lipanul
Şi Costică Boşotĕnu;
Frunḑuliţă d'alion,
Suĭe 'n deal la sfîntu Ion,

www.dacoromanica.ro

Frunḑuliță și o lalea,
Acolo e dragostea,
Iubește pe Mariţa
Și'și petrece dragostea.
Frunḑuliță d'abanos,
Trece sara pe din dos,
Dar poteca unde 'l duce?
La Mariţa gură dulce.
Dar să veḑĭ tu, ce-ĭ aduce?
O felie de mĕr dulce,
Dar în dosul foiţeĭ,
Scris numele Mariţăĭ,
Că Mariţa e frumósă,
O iubesc zapciĭ din plasă
Și Costică nu mĭ-o lasă
Că e Mariţa frumósă!

MARIŢO DE LA CEPARI

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu.
Comunicată de de I. Constantinescu la lăutarul Oaie din Diotiș—Romanaţi.

Mariţo de la Ceparĭ,
Cu salba de galbenĭ marĭ
La mijloc cu icoșarĭ,
Eștĭ fetiță de primar,
Vin la neĭca supt umbrar,
Nu căta că sunt băbar,
Că iubesc și fete marĭ
Le daŭ polĭ și icoșarĭ.
Fóĭe verde mărăcine,
Când ĭubiam 'mĭ mergea bine
Aveam cin'-sute de lire,
Dar de vre-o treĭ săptămânĭ
N'am nicĭ treĭ francĭ în chimir!
Fóĭe verde de brânduș̆ă,
Fă-mĕ, Dómne, o căldăruș̆ă
La Mariţa după uș̆ă
Să mĕ fac stăpân pe ţiţe!

FRUNḐULIŢA DE MĂRAR

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Dumitru Ión Bacioiu din Petrescĭi-de-sus—Gorj

Frunḑuliță de mărar,
Mândra mea de la Cepar,
Cu dinţiĭ mărunţĭ și rarĭ,
Vin la neĭca subt umbrar,
Să-ţĭ dea neĭca icuș̆arĭ,
Icuș̆arĭ îngăurit
Să'l puĭ, mândruţo, la gât!

---

www.dacoromanica.ro

DE-AR FI MANDRE TOT DE-A RANDUL

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la D. Brezulescu, hora din Novacĭ—Gorj.

De-ar fi mândre tot de-a-
[rândul,
Dacă nu'ĭ cine mĭ-e gândul;
De-ar fi mândre tot şireag,
Dacă nu-ĭ cine mĭ-e drag;
De-ĕr fi mândre cât de multe
Dacă nu-ĭ cine mi-e 'n minte!

FRUNḐULIŢA PELINIŢA

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul Dumitru Ion Băcioiu, din Petrescĭi-de sus—Gorj.

Frunḑuliţă peliniţă,
Fire-aĭ a năĭbi, leliţă,
Că nu vreĭ să'mĭ daĭ guriţă;
Fire-aĭ a naĭbi, leliţă,
Cu cămaşa cu alţite,
Că nu vreĭ să'mĭ daĭ guriţă;
Că guriţa de la tine
M'a ofticat vaĭ de mine!
Şi cu gura de la tine
Maĭ trăĭam douĕ-treĭ ḑile!

ŞÉPTE VAI ŞI-O VALE ADANCA

Comunicat de d. M. I. Şerban din Bucurescĭ.—Acest cântec se cânta acum 30 anĭ de bĕtrânĭ lăutarĭ Bucureşteni.

Fóĭe verde de-o sipică,
Trecuĭ délu fără frică;
Şépte văĭ şĭ-o vale adâncă
Aicĭ lupiĭ mĕ mănâncă.
Stăĭ, lupe, nu mĕ mânca
Pân'o răsări luna,
Să daŭ mâna cu puĭca,
Cu puĭca, cu draga mea,
Care m'am ĭubit cu ea
Din copilăria mea!
Ş'apoĭ, lupe, oĭ mânca
Orĭ pe mine, orĭ pe ea,
Din doĭ care ţĭ-o plăcea,
Să se ducă pomina
Dincolo de Braniştea!

www.dacoromanica.ro

SUE-ME NEICA CALARE

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Dumitru Băcioiu, din Petrescii-de-sus—Gorj.

— Verde frunḍă treĭ lalele,
Sue-mĕ, neĭcă, călare,
Că nu maĭ pocĭŭ de picĭóre,
Că mĭ-e drumul glonţuros,
Şi nu pocĭŭ merge pe jos.
— Eŭ, mândruţă, te-aş sui,
Dar mĭ-e murgul tinerel,
Şi 'mĭ pare cam rĕŭ de el!
—Duce murgu doĭ şi triĭ,
Dar pe noĭ nişte copiĭ?
Duce murgu treĭ şi patru,
Dar nevasta şi bărbatu?
Duce murgu patru, cincĭ,
Dar pe noĭ nişte voĭnicĭ?
— Spune, murgule, ţĭ-e greŭ
Orĭ să mĕ daŭ jos şi eŭ?
Dacă poţĭ, murgule, mult,
Să n'am nicĭ un cunoscut.
Mi-ĭ băga vre-o vină mâĭne,
Că nu m'am dat jos dupĕ tine;
Să n'avem vre-o socotélă,
C'am mers dupĕ cósta 'n vale,
Cu mândruţa 'n supţióră.
—Eŭ, mândră, te-am coborît,
Că mĭ a fost murgu nepotcovit.

PUICA TOT GANDIND LA TINE

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Dumitru Băcioiu-Petrescĭ—Gorj.

A se vedea o mică varianţă, No. CLIII, pag. 67—68, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

— Puĭcă'mĭ, tot gândind la tine
S'o lipi ce-va de mine;
V'o bólă cu lipitóre,
Să facĭ pe neĭca să móră!
Că ţĭ-am ḍis de mĭ de orĭ
Puĭcă, când trecĭ pe la pórtă,
Nu-ţĭ arunca ochiĭ rótă,
Că pricepe lumea tótă.
Şi ţine ochiĭ 'n pământ,
Să ḍică că ne-am urît.
Că şi eŭ mĕ uĭt pe sat,
Să ḍică că ne-am lăsat.
Of! nu ştiŭ d'o buruĭană,
S'o daŭ la duşmanĭ să móră
Şi nu ştiŭ d'o rădăcină,
S'o daŭ la duşmanĭ în gură!

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIȚA DE ACLAS

Audită de Chr. N. Țapu de la Dumitru Băicoiu-Petrescĭ—Gorj.

Frunduliță de aclas,
Mor mândrele de necaz,
Că le ĭubesc și le las.
Că ĭubesc numaĭ pe una,
Altele zac cu luna!

BATE VENTU SALCILE

Audită de Chr. N. Țapu din gura lăutarului Dumitru Văleanu, din Roșior-de-Vede Teleorman.

A se vedea începutul varianteĭ «Șaicile», din colecția d-luĭ G. D. Theodorescu pag. 309.

Bate vêntu sălcile,
Sălcile ostróvele,
Sĕ porniră șeĭcile;
Sĕ pornește-o șaĭcă veche,
Și-mĭ taĭe Dunărea 'n dece;
Se pornește și alta nouă
Și'mĭ taĭe Dunărea 'n douĕ:
Se pornește și a mea,
Da a mea unde mĭ-o sta?
La Ileana vĕduva,
Care m'am ĭubit cu ea
Din copilăria mea!

BATE VENTU, VENTURILE

(VARIANTA)

Audit de Chr. N. Țapu, de la Dumitru Bacioiu din Pitesciĭ-de-sus—Gorj.

Bate vêntul, vênturile
Și pe neĭca gândurile,
Să'șĭ pornéscă șeĭcile,
Să'șĭ pornéscă șaĭca luĭ;
Să'mĭ pornesc și șaĭca mea
La Maria din Sladova,
Care m'am avut cu ea
Din copilăria mea!

www.dacoromanica.ro

INIMA MEA S'A JURAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Bacioiu, din Petrescĭi de-sus—Gorj.

Inima mea s'a jurat
Că nu maĭ face păcat
Cu femeĭe cu bărbat!
— Inimă, nu te jura!
Cu nevasta altuĭa.
De m'o prinde 'n pat cu ea,
Oĭ da glóbă şi-oĭ scăpa.
Fie glóba şépte leĭ,
Aia 'Ĭ grija dumneaeĭ,
Că se află 'n satul eĭ!

CRESCU IARBA, DETE FRUNḐA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Bacioiu, din Petrescĭi-de-sus—Gorj.

Crescu ĭarba, dete frunḑa,
Dacă nu-Ĭ şi mândra, surda.
Crescu frunḑa, dete ĭarba,
Dacă nu-Ĭ şi mândra, geaba!
Tóte trec, tóte se duc,
Numaĭ dorul şade 'n trup,
Ce-am ĭubit nu pot să uĭt!

D'AOLICA INIMIÓRA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Bacioiu, din Petrescĭi-de-sus—Gorj.

— D'aolică inimĭóră,
Să te pociŭ te-aş da afară,
Te-aş face bucăţĭ la scară
Şi te-aş preséra cu sare,
Că tu m'aĭ adus la stare
De-am făcut dragostea mare!
Am o inimă păgână,
De ĭubeşte fără milă,
Cu tînără cu bătrână,
Eŭ le fac tóte d'o mână;
Şi rumâncă şi ţigancă,
Ce-o vrea Dumneḑeŭ să'mĭ facă!

VERDE TREI AGLICE.

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ión Caza-u-Ştefăneştĭ—Gorj.

Verde. verde, treĭ aglicĭ,
Eŭ geaba veniĭ la bâlciŭ,
Că mândreĭ nu luaĭ papucĭ,
Nicĭ basma cu florĭ în crucĭ.
— Mândră nu te mânia
Pentru o trénţă de basma,
C'oĭ potrivi cum oĭ vrea.
Cu arniciu de la mine,
Cu ţesutu de la tine,
Să trăim amêndoĭ bine;
Să puĭ pisma la pământ,
Să trăim ca maĭ de mult!

DRAGOSTEA DE FATA MARE.

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la hora din Novacĭ—Gorj

A se confrunta varianta «Frunḍă verde de răchită, pag. 44 — 45, colecţia d-neĭ E. Sevastos.

Dragostea de fată mare
E ca flórea dupĕ cale,
Când o bate vêntu 'n faţă,
Umple câmpu de dulcéţă;
Când o bate vêntu 'n dos,
Umple câmpu de miros!
Dragostea cea de nevastă,
E ca flórea din feréstră,
Când o bate vêntu 'n faţă,
Umple casa de dulcéţă;
Când o bate vêntu 'n dos,
Umple casa de miros!

DE-AŞ ŞTI, NEICA, C'AI VENI.

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Nicolae Frăţilă—Novacĭ.

De-aş şti, neĭcă, c'aĭ veni,
Casa mea aş vărui
Tot cu var d'ela mărunt,
Dór viĭ, neĭcă, maĭ curând
Tot cu var d'el maĭ mare
Dór viĭ, neĭcuţă, maĭ tare!

www.dacoromanica.ro

CODRULE FRUNȚA ROTUNDA

Auḍită de Chr. N. Ṭapu, de la Nicolae Frăţilă — Novacĭ.

Veḍĭ varianta «Codrul» în colecţiile «Iarnic-Bârsan», V. Alexandri etc.

— Codrule, frunḍă rotundă,
Lasă-mĕ la tin' la umbră.
— Eŭ la umbră te-oĭ lăsa,
Dar ţĭ-e puĭca tinerea
Şi ĭ face pĕcat cu ea
Şi mĭ-o cădea frunḍuţe!
Cucu 'n ea n'o maĭ cânta.

DUMBRAVIORA, DUMBRAVIA

(VARIANTA)

Auḍită de Chr. N. Ṭapu, de la Nic. Ionescu Dozeştĭ—Vâlcea.

— Fóĭe verde ş'o lalea,
Dumbrăvĭóră, dumbrăvĭa,
Lasă-mĕ la umbra ta
Să mĕ ĭubesc cu mândra!
— La umbră nu te-oĭ lăsa
Că-ţĭ e mândra tinerea
Şi-eĭ face pĕcat cu ea,
De mi s'o usca ĭarba
Şi s'o veşteji frunḍa,
Cucu 'n ea n'o maĭ cânta!

AI, NOROC, NOROC

Auḍită de Chr. N. Ṭapu, de la Constantin Dobre din Govora—Vâlcea.

A se vedea o varianta No. IV, pag. 8 din colecţia d lui Iarnic şi Bîrsan.

— Aĭ noroc, noroc, noroc,
De te-aş prinde la un loc,
Să-ţĭ puĭ paĭe, să-ţĭ daŭ foc,
Să-ţĭ remăĭe ochişoriĭ,
Ochiĭ şi sprâncenile
C'alea fac pĕcatele.
De n'ar fi ochĭ şi sprâncene
N'ar maĭ fi pĕcate rele!

www.dacoromanica.ro

SPUNE-MI PUICA ŞI-MI GHICEŞTE

(VARIANTA)

Auḍită de la Ión Şt. Udrescu-Bogaţĭ.-Dâmboviţa. de Ion Ionescu, abs în Seminar

— Fóĭe verde solz de peşte
Spune'mĭ puĭcă şi 'mĭ ghi-
[ceşte
Codru de ce 'ngălbeneşte,
Omul de ce 'mbĕtrâneşte?
— Codrul de zapadă grea,
Omul de inimă rea.
Codru 'l bate vênturile
Omul 'l bate gândurile!
— Fóĭe verde salbă móle
Mĕ jur, codre, dumitale,
Să mĕ laşĭ supt umbra tale.
— Eŭ, voinice te-aş lăsa,
Dar ţĭ-e mândra tinerea
Şi-ĭ glumi ce-va cu ea
Şi mie 'mĭ cade frunḍa,
Şi 'mĭ rĕmâne ramura
Şi-ţĭ bolnăveşte puĭca!
— Ş-altă fóĭe treĭ smicele
Codre, ramurile tele
Mult fu lungĭ şi subţirele
Le-aruncă vêntu 'n văicele
Zace zăpada pe ele!

PECAT DE DRAGOSTEA MEA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea-Săcelu.—Gorj.

A se vedea sfîrşitul varianteĭ «Mângâierea, pag. 319, din colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu.

Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Pĕcat de dragostea mea;
Eŭ o fac şi altu o ĭa,
Las s'o ĭa, s'o ĭa, s'o ĭa
Bage-o 'n ochiĭ mâne sa;
N'o s'o ţie închisă 'n casă
Şi o să ĭese să mĕ vaḍă,
Orĭ la apă la fântână,
Orĭ la lemne 'n bătătură.
Să'mĭ ĭes nóptea pe stele,
Când duşmaniĭ taĭe lemne;
Să'mĭ ĭes nóptea pe lună,
Când duşmaniĭ dorm în ducă!

www.dacoromanica.ro

DRAGOSTE FARA NOROC

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Mihaĭ, din Bucureştĭ.

A se vedea o mică variantă «Frunḍă verde şi-o lalea» din colecţia d-neĭ E. Sevastos.

Foĭe verde siminoc,
Dragoste făr' de noroc
Ştiĭ ca cărţile de joc,
Altu pune, şi altu ĭa,
C'aşa merge dragostea.
Las' s'o ĭa, s'o ĭa, s'o ĭa
Bag'o 'n ochiĭ mâni-sa
Că n'o s'o ţie închisă 'n casă
Şi la mine tot o să ĭasă.
N'o s'o ţie 'n colivie
Şi la mine tot o să vie!

UCIGA-TE CRUCEA, DRACE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Ión Bacioiu lăutar, din Petrescĭi-de-sus – Gorj

— Foiliţă treĭ spanace,
Ucigă-te crucea, drace,
Cum nu laşĭ dragostea 'n pace?
Eŭ o fac şi tu o stricĭ,
Mĕ mir, drace, ce câştigĭ?
Foiliţă şi-o lalea
Păcat de dragostea mea,
Eŭ o fac şi altul mĭ-o ĭa.
Lasă s'o ĭa cum o vrea,
N'o s'o bage în colivie
Şi tot la min' o să vie!

CINE IUBEŞTE ŞI LASA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcea.

Fóĭe verde avrămésă,
Cine ĭubeşte şi lasă,
Dă-ĭ, Dómne, mare pedépsă,
Mărăcinĭ pe la feréstră.
Cine, ĭubeşte şi ţine
N'ar avea mórte pe lume!

www.dacoromanica.ro

LA FANTANIŢA DIN PLAI

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Toma Todea, din Sălişte—Transilvania.

Fóĭe verde de susĭ,
La fântâniţa din plaĭ
Puseĭ masa şi mâncaĭ,
Pe mândra nu-o aşteptaĭ.
Mĕ mustră mândruţele,
Că nu'mĭ plac bucatele.
— Orĭ ţĭ-o maĭ dat altele,
Orĭ bucatele nu's bune,
Orĭ mândruţe sînt pe lume.
—De-ar fi mândre cât de multe,
Şi bucatele nu's bune.
De-ar fi mândre mulţămite,
Bŭcatele's negătite ;
De ar fi maĭ bune ale tele,
Nu's ca ale mândruţiĭ mele.
Ale mândri nu's gătite,
Că nu's bine potrivite.
Geaba sînt, mîndruţo, dulcĭ,
Dar cuvîntu unde-l ducĭ?
— Du-mĕ neĭcă la biroŭ,
Dacă ţĭ-am fost eŭ vr'un reŭ !

PUICA NEICHI CEA DORITA

Auḍită de Christea N. Ţapu, de la Ghiţă Schiopu lăutar, din R.-Vâlcea.

Fóĭe verde şĭ-o sipică,
Puĭca neichiĭ cea iubită,
Te-a mâncat duşmaniĭ friptă.
Când eraĭ a mea ĭubită
Ţi-era casa zugrăvită.
Numaĭ de când lipsă's eŭ
Reŭ te pârli Dumneḍeŭ,
Nicĭ maĭ bine, nicĭ maĭ reŭ,
Numaĭ cum ţĭ-am gândit-eŭ!

FRUNḌULIŢA SPIC DE GRAU

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Ión Bacioiu, din Petrescii-de-sus—Gorj.

— Frunḍuliţă spic de grâŭ,
Spune'mĭ, mândră, când să viŭ
Maĭ de vreme, orĭ maĭ târḍiŭ.
— Nicĭ de vreme, nicĭ târḍiŭ,
Când se cóce bóba în grâŭ !

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE ŞI O LALEA

Culésă de Chr. N. Ţapu, din Novacĭ—Gorj.

— Fóĭe verde şi o lalea,
Mândro, mi-aĭ fâcut ce-va
De nu te maĭ pocĭ uĭta ?
Fóĭe verde siminic
— Eŭ nu ţĭ-am făcut nimic
Dar mĭ-e vorba cu lipic,
Când mi-aĭ ḑis nu nu te am [minţit,
Unde mĭ-aì ḑis am venit.
—Spune'mĭ mândro când să [vin ?
Maĭ din nópte, maĭ târḑiu ?
—Maĭ târḑ u la mieḑu nopţiĭ
Când duşmaniĭ dorm somnu [morţiĭ !

AOLICA MOR PLESNESC

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Dumitru Baciou, din Petrescĭi-de-sus

Aolică mor plesnesc
Cu mândra să mă 'ntâlnesc.
Eŭ mor mândra pentru tine
Şi tu n'aĭ habar de mine!
Aolică, mândro, fa
Aŭ făcutu-ţĭ ţĭ-am ceva
Dă nu mĕ maĭ poţĭ uĭta?
Ba nu mĭ-aĭ făcut nimic,
Dar ţi-e vorba cu lipic.

VAI DE MINE CE-AM FACUT ?

Auḑit de Chr. N. Ţapu, de la hora din Novacĭ—Gorj.

Vaĭ de mĭne ce-am făcut?
C'am dat dragostea 'mprumut
Şi acuş cu ochiĭ mĕ uĭt,
Cum-aş face să mĭ-o apuc¿
Mult mĕ mir şi mĕ gândesc,
Cum aş face s'o ĭubesc,
C'am dat'o cu strachina
Şi s'o ĭaŭ cu lingura.

www.dacoromanica.ro

DRUM LA DEAL, DRUM LA VALE

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Stancu Ión, din Cucueţi—Teleorman.

Fóĭe verde sălcióră,
Drum la deal şi drum la vale,
Drum prin pórta dumitale,
Şi aséră trecuĭ călare
Pe la pórta dumitale;
Vĕḍuĭ portiţa crăpată
Şi rochiţă ridicată,
Cu cămaşa de ţiţîc
Incheiată cu borangic.
Sfircu ţiţi l'am vĕḍut,
Am ameţit şĭ-am căḍut,
Calu mi s'a poticnit
Din pustiu de ĭubit.

CAND OI ḌICE TREI SARMALE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la I. Ionescu—Muscel.

— Când oĭ ḍice treĭ sarmale,
Puĭcă, trecuĭ asară călare
Pe la pórta dumitale,
Te zăriĭ la lumînare
Cu cămaşa ca o flóre,
Mĕ oficaşĭ frăţióre!
Mĕ uĭtaĭ pîntre portiţe,
Veḍuĭ botu uneĭ ţîte,
Mĕ prăpădişĭ, dăĭculiţă!
Să-ţĭ fi veḍut ţiţa tótă,
M'aĭ fi găsit mort la pórtă,
S'ar fi 'nchinat lumea tótă!
— Când oĭ ḍice peliniţă,
Cum aş face, Mariuţă
Să mĕ vĕd stăpân pe ţiţă
Ca sêrbu pe lubeniţă?
Când oĭ ḍice fênişor
Neĭcă, neĭcă, neĭchişor
Muşcă-mĕ maĭ binişor
Să nu'mĭ facĭ vr'un semnişor
C'am un frate, dracu gol
Sĕ ulţă pe obrăjor,
Şi d'o vedea semnu pĕ mine
Mĕ omóră ca p'un câine.
Când oĭ ḍice ĭarbă neagră,
Dacă ţi sînt aşa dragă,
Muşcă-mĕ de pe subt barbă;
Nu mĕ muşca de obraz,
Că mĕ vĕd ăĭ dup' acas'
Şi 'mĭ aruncă vr'un ponos,
C'am şeḍut cu tine jos!

www.dacoromanica.ro

AM IUBIT CAT AM IUBIT

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Dumitru Baranca, din Pesteana-de-sus—Gorj.

Frunḑuliţă siminic
Am ĭubit, cât am ĭubit,
Dar acum sînt om cinstit ;
Am umblat cât am umblat,
Dar acum mi s'a 'nfundat,
M-ĭa dat ĭubitu de cap !
Frunḑuliţă şi-o lalea
De ĭubit nu m'oĭ lăsa
Pên' o suna scândura,
Popa cu cădelniţa
Că mĭ-a fost dragă mândra !—
Când o vĕd pe potecea
Cu cămaşa subţirea,
Să vĕd ţiţele pîn ea;
Ţîţe micĭ cu bolturele
Să muşte neĭca din ele
Ca din doĭ fagurĭ cu miere !

CANTA CUCU

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Ión Cazacu, din Ştefăneştĭ—Gorj.

Cântă cucu în dealu mare
Şi glasu 'ĭ resună 'n vale
La mândruţa, bate-o Dómne,
Că-ĭ frumósă ca o flóre
Of, of, bate-o Dómne !
Dar nicĭ neĭca nu-ĭ urît
Că-ĭ frumos afurisit !

FOAIE VERDE TREI MIGDALE

(VARIANTA)

Comunicată de I. Constantinescu, de la Niculae Zănescu, com. Vladima—Gorj.

Fóĭe verde treĭ migdale,
Descalică, neĭcă, 'n cale
La mândruţa peste vale,
Că-ĭ frumósă, bate o Dómne,
Dar nicĭ neĭca nu-ĭ urît
Şi e frumos alimănit !

www.dacoromanica.ro

MĂRIE, MARIOARĂ

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de-la Novacĭ—Gorj.

—Fóĭe verde salcĭóră,
Măĭ Mărie, Mărioră,
Nu veḑĭ, c'am căḑut în bólă?
Ia dă'mĭ gură şi mĕ scólă
Orĭ ia parĭ şi mĕ omóră!

—Eŭ, neĭcă, nu te omor,
Ci-ţĭ daŭ gură să te scolĭ,
Că eştĭ tinerel băĭat
Şi ca să morĭ e păcat!

FOAIE VERDE TREI SMICELE

Culésă de Ilie Constantinescu, de la Niculae Zănescu, com. Vladimir Gorj.

A se vedea varianta No. CVIII, din colecţia d-luĭ Iarnic şi Bîrsan.

Fóĭe verde treĭ smicele,
—Mă băĭete, băĭeţele,
Nu mĕ lua de la surcele,
Vin' la maĭca, de mĕ cere.

De-o vrea maĭca, de n'o vrea,
Vin' pe noapte şi mĕ ĭa,
Cu carul cu sania
Şi mĕ du la casa ta.

MANDRO, DE DRAGOSTEA NOASTRA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu—Covacĭ.

A se vedea No. CLVI, din colecţia arnic şi Bîrsan pag. 70.

Fóĭe verde samurastră
Mândro, de dragostea nóstră
A crescut doĭ pomĭ în cóstă
Şĭ-a crescut şĭ-a făcut prune
Precum ne-avem noĭ de bine,
Şi a crescut şi a făcut fragĭ
Precum ne-avem noĭ de dragĭ!
—De aşĭ şti, badeo, că's a ta
Maĭ bine m'aş spânzura
De ciucurĭĭ brĕuluĭ
Să fac fală vêntuluĭ!

www.dacoromanica.ro

DE CAND IUBIAM LA COPILE

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la D. Brezulescu—Novacĭ.

A se vedea «Dragostele», varianta, pag. 302 din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Fóĭe verde de treĭ fire,
De când ĭubĭam la copile,
Eream băĭeţăl în fire ;
Iar acuma la neveste
Mĭ-a dat barba fără veste.
Dumneḍeŭ să-te păzéscă
De dragostea muĭeréscă
Că te usucă ca pe-o ĭască
Şi te scóte 'n primă-vară
Galben ca turta de céră !

MANDRO PÊN' NU TE ŞTIAM

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la D. Berzulescu—Novacĭ.

Mândro, pên'nu te ştiam
Unde mĕ culcam dormĭam,
Dar acum de când te ştiŭ
Puĭ capu pe căpătâĭŭ
Şi la tin' gândesc întâĭ ;
Puĭ capu pe pernĭóră
Şi gândesc la Marióră,
La Marióra peste vale
Că-ĭ frumósă, bat-o, Dómne,
Dar nicĭ neĭca nu-ĭ urît
Ci ĭ frumos afurisit !
Puĭ capu pe periniţă
Şi gândesc la tin' Anuţă,
La Anuţa de pe deal
Care parcă 'mĭ da alean !

VALVAE LUMEA DE NOI

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Constantin Dobre din Govora—Vâlcea.

Fóĭe verde foĭ de foĭ,
Vâlvâĭe lumea de noĭ
Că ne ĭubim amêndoĭ.
Lasă lumea vâlvâĭască
Numa neĭca să'mĭ trăĭască
La neveste să'mĭ ĭubéscă ;
La neveste tinerele,
Ţĭ-e drag să te plimbĭ cu ele,
Prin grădinĭ cu floricele
Pe pofta inimeĭ mele.—

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE SALCIOARA

Auḑită de Chr. N. Ṭapu, de la Ión Bondoc-Bobu—Gorj.

Fóĭe verde sălcióră,
Măĭ Mario, Marióră,
Ia-ţĭ bobociĭ de la móră
Că vin porciĭ şi-ĭ omóră.
—Mânca ţĭ-ar lupiĭ porciĭ,
Că 'mĭ prăpădiră bobociĭ!
Fóĭe verde de stejar
Să daŭ jalbă la jandarĭ,
Şi să 'mĭ chem un comisar,
Să'ţĭ încheĭe procest verbal,
Că mĭ-a fost bobociĭ marĭ
Să ĭ plăteştĭ c'un icusar,
Mĕ judec cu tine un an.

Fóĭe verde colelie
D'aolică, măĭ Mărie,
Câte mĭ-aĭ făcut tu mie
Să te trag la Primărie
Să spuĭ tu, să spuĭ şi eŭ;
Tu nevastă, eŭ flăcăŭ,
Să vedem cuĭ şade rĕŭ.
Tu nevastă cu bărbat,
Eŭ voĭnicel neînsurat,
Nicĭ mustaţa nu mĭ-a dat;
Tu cu copilaşu 'n braţe,
Eŭ cu mustaţa nedată!

MARIUŢO MARIOARA

(VARIANTA)

Culséă de I. Ionescu, de la Ión Ştefan Udrescu, Bogaţĭ—Dîmboviţa.

Fóĭe verde sălcióră,
Mariuţo Marióră,
Ia-ţĭ bobociĭ de la móră,
Că vin porciĭ şi-ĭ omóră.—
—Mânca mi ţĭ-ar lupiĭ porciĭ
Că mĭ-a omorît bobociĭ!
Fóĭe verde foĭ lipan,
Am să-ţi fac procest verbal
Să te daŭ la Trebunal,
Că mĭ-a fost bobociĭ marĭ,
Să-ĭ plăteştĭ c'un icuşar
Şi c'un pol imperial.

— Frunḑă verde salcióră,
Ce aĭ în gură, Marióră?
— Mărgărit şi lămâióră
Ş o sămînţă sălcióră.
— Dă'mĭ şi mie, Marióră
O sămînţă sălcióră,
Să'o samăn la primă-vară,
Să ne umbréscă la vară.
Dă'mĭ şi mie lămăióră
Că dragostea mĕ omóră;
Dă-mĭ şi mie mărgărit
Ca să'mĭ treacă de urît!

www.dacoromanica.ro

N'AM GANDIT, N'AM SOCOTIT

Audită de Chr. N. Ţapu, de la Ión Toma Todea, din Sălişte a—Transilvania.

Verde frunză rug pălit,
N'am gândit n'am socotit:
Dorul o avea sfîrşit
Şi dragostea despărţit?
Verde frunză şĭ-o lalea,
C'am lăsat la mórtea mea
Să'mĭ iscăléscă mândra,
Să fiŭ cu tronul iscălit
Că's nesătul de ĭubit.
Că de-ar fi frunză pîn fagĭ
Câte mândruţe mi-s dragĭ;
Şi nu-ĭ ĭarbă pe pămînt
Câte mândre mĭ-am ĭubit
Că'mĭ ĭubiam ḑiua câte ḑece
Şi nóptea douĕ-spre-ḑece
Tot mi-ĭ fricä că m'o 'ntrece
Dar Oltul dacă l'oĭ trece
Oĭ ĭubi vre-o şéĭspre-ḑece!

FOAIE VERDE SAMULASTRA

Audită de Chr. N. Ţapu, de la Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcea.

A se confrunta cu textul varianteĭ «Frunḑa teiuluĭ» pag. 204 din colecţia d-neĭ E. Sevastos.

Fóĭe verde samulastra
Joĭ de diminéţă,
Pe róuĕ pe céţă,
Bate mi se bate.
Ce frunḑă se bate?
Frunḑa teĭuluĭ
Şi cu a plopuluĭ.
Dar de ce se bate?
Se bate că-ĭ pasă,
Că e frunḑă désă
Şi fóĭa rătundă
Şi codiţa lungă.
— Haĭ, teĭule, haĭ,
Cum o să te taĭ,
Cu o bardă tăĭósă
«Cu puĭca frumósă!»—
Să mi-te duc acasă
Să mi-te fac d'o masă,
Mândră ¡şi frumósă,
Pentru puĭcuţa d'acasă;
Să'mĭ gătească de mâncare
Guriţă de sĕrutare!

www.dacoromanica.ro

FRUNḌA VERDE DE-O LAPTUCA

Auḍită de Chr. N. Ţapu, din com. Rucurelu—Mehedinţĭ.

Frunḍă verde de lăptucă,
La luncă, puĭcă, la luncă
Să'ţĭ taĭ rîschitor şi furcă.
La mijlocu lunculiciĭ
Să daĭ datoria furciĭ;
Şi la capu dealuluĭ
Plata rîschitoruluĭ!

Şi ĭar verde treĭ sarmale,
La vale, puĭcă, la vale
C'a făcut fasulea flóre
Şi mazărea păstăĭóre.
Haĭ puĭcă să hărnicim
Şi-amândoĭ să ne ĭubim!

FOAIE VERDE SALBA MOALE

Auḍ'tă de Chr. N Ţapu, de la Stăncu Ion-Cucueţĭ.—Teleorman.

A se vedea o variantă de 10 versurĭ, No. 109 din colcţia d-luĭ Vulpian, pag. 47

Fóĭe verde salbă móle,
Căcĭ nu mĕ lovĭa d'o bólă
Când dormĭam la puica 'n pólă
Cu capul pĕ perióră,
Cu mâna la ţĭţişóră,
Cu gura la bărbióră.
Fóĭe verde şĭ-un lipan,
Dar de ce eŭ nu murĭam,
Când venĭam de te ĭubiam
Din Vlăşcuţa 'n Teleorman
Numaĭ singurel pe cal?

Uĭte, dadă, n'am murit
Şi am trăit de te-am ĭubit
N'am murit cât am fost mic
Dar acum că sînt voĭnic?
De 'mĭ dă fetiţele florĭ,
Nevestile brăţişorĭ
Şi ştiŭ calul să'l înching
Şi puşculiţa s'o ung
Şi săbióra s'o 'ncing
Şi pe puĭca s'o mângâĭ.

CATE GAROAFE AM IUBIT

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Stancu Ión-Cucueştĭ—Teleorman.

Fóĭe verde bob năut,
Câte garófe am ĭubit
Pe tóte le-am oropsit!
Dar am p'asta d'o ĭubesc
Nu mĕ 'ndur s'o oropsesc!
O ĭaŭ de mĭ-o suflu 'n vênt
Ea se sădeşte 'n pământ,
Mĕ strigă să mĭ-o sĕrut!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE TREI COSTEI

Auḑită Chr. N. Ţapu, de la Ioan din Cucueţi—Teleorman.

Fóĭe verde treĭ costeĭ,
A ĭeşit un obiceĭŭ
Să nu se pórte cerceĭ
Numaĭ negri zulufeĭ
Cu panglice pîntre eĭ.
Pentru zulufu din frunte
Trecuĭ gârla făr' de punte,
La Didiţa mea din luncă.
Fóĭe verde bob şi linte,
Aolică, Dómne sfinte,
Scóte-mĭ pe Dida 'nainte,
Să'mĭ vorbĭască,
Să-ĭ vorbesc,
Să'mĭ spuĭe und' s'o găesc.
Colea 'n bălăriĭ
Unde ne ĭubeam întâĭ.
Uĭt'te dealu, uĭt'te via
Unde ĭubĭam pe Măria ;
Uĭt'te şi tăvălitura
Unde'mĭ da Măria gura.
Uĭt'te tufa curăţată,
Unde ne ĭubĭam odată;
Uĭt'te şi pĕrugénu
Unde priponém cu calu.
Puneam pe murgu 'n pripon
Sărĭam la puĭca 'n pridvor
Mĭ-o sărutam binişor
Nu mĕ simţia puĭ de om.
Dar acuma că ĭubiĭ,
Dĕ ĭubiĭ învăpăĭat
De mĕ dovedi un sat.
Fóĭe verde solz de peşte,
Ia veḑĭ lumea cum ĭubeşte
Şi nu se maĭ dovedeşte.
Dar eŭ ĭubiĭ într'o séră
Şi mĕ dovedi o ţară,
Dar să fi ĭubit maĭ mult
Că m'aşĭ fi facut pâmînt!

VARA, VARA

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Ión Preuteşescu-Novacĭ—Gorj.

Vară, vară primă-vară,
Ia zapada di p'afară,
Di pe dos şi di pe faţă,
Să resaĭe florile,
Să umple costiţele
Şi tóte vălcelile,
Să le-adune fetele.
Să le facă chiticele,
Să le puĭe pîn mărgele,
Pe voia inimi mele.
S'adune şi mândra mea
Să le dea la neĭcuţa;
Că e neĭcuţa dorit
De viorele de crâng!

www.dacoromanica.ro

COLEA 'N VALE IN POTICELE

Audită de Chr. N. Ţapu de la Ion Bondoc, Bobu—Bojogenĭ—Gorj.

Colea 'n vale în poticele,
Putrędesc ochĭ şi sprincene!
De n'ar fi ochĭ şi sprincene
N'ar maĭ fi păcate rele ;
Ochiĭ şi sprincenile
Alea fac dragostile.
Verde frunză de bujor
Mĕ uĭtaĭ pîntre stoborĭ
Văḑuĭ ochiĭ negrişorĭ
Fă-miĭ neĭcă vînḑătorĭ
Că şi neĭca-ĭ negustor
De ochi negri negrişorĭ!
— Verde frunză treĭ smicele
Nu mi-s ochiĭ de vêndare
Şi mi s ochiĭ de schimbare
Ţi-ĭ dăruesc dumitale !

MARIO CE MI-AI FACUT

Audită de Chr. N. Ţapu, de la Ion Bondoc, Bobu, Gorj.

Fóĭe verde mărgărit,
Mario, ce mĭ-aĭ făcut,
Mario, nu te maĭ uĭt,
Pe vara care a trecut
Treĭ perechĭ de ghete am rupt
Pentru-un pustiu de ĭubit,
Tot suind şi coborând.
Cu treĭ cismarĭ am vorbit
Facă ghete de ĭubit.
Fir'ar cias alimănit
Când m'apucaĭ de ĭubit
Maĭ bine să fi murit
C'ala m'a înbĕtrânit.
Iubitu mĭ-a scos barba,
Şi dragostea mustaţa!

AŞA 'MI VINE UNE-ORI

Audită de Chr. N. Tapu, de la Ión Michaĭ—Bucureştĭ.

Fóĭe verde de mohor,
Aşa 'mĭ vine une orĭ
Să beaŭ otravă să mor.
Fóĭe verde mĕr domnesc
Staŭ în drum şi mĕ gândesc,
La ce să mĕ otrăvesc ?
Maĭ am ḑile să trăĭesc
Cu puĭca să mĕ 'ntâlnesc,
Două vorbe să-ĭ vorbesc,
Că am să mĕ prăpădesc !
Rabdă inimă şi tacĭ,
Ca pâmêntu care-l calcĭ.
De le facĭ de nu le facĭ
Eŭ văḑ bine că le trag ĭl

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE SALBA MOALE

Audită de Chr. N. Ţapu de la Stancu Ión, din Cucueţĭ—Teleorman.

Fóĭe verde salbă móle,
Intr'o ḍi de sĕrbătóre,
Scoboram din deal de vale
Cu vînătu de zabale.
Mĕ 'ntâlnĭĭ cu puĭca 'n cale.
Şi într'o scară mĕ lăsaĭ,
De zulufĭ o apucaĭ,
Şi 'n guriţă-o sĕrutaĭ.—
— Sĕrută-mĕ, neĭcă, bine,
Să-ţĭ ţie astă-ḍĭ şi mâĭne
Pên' la patru ḍecĭ de ḍile,
Că nu maĭ daŭ pe la tine.
— Mĕ mir ce pămînt te ţine
De nu maĭ daĭ pe la mine?
— Mă ţine pămînt uscat
Nu pociŭ veni nechemat;
Mĕ ţine pămînt cu ĭarbă
Nu pocĭŭ veni făr' de trébă.

NU ŞTIU CE PAMINT TE ŢINE

(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Ţapu, de la D. Brezulescu—Novacĭ.

— Fóĭe verde mărăcine,
Nu ştiŭ ce pămînt te ţine
De nu maĭ daĭ pe la mine?
—Mĕ ţine pămînt cu ĭarbă
Nu pot veni fără trébă!
Mĕ ţine o ţalmă de loc
Nu pot veni la soroc!
Mĕ ţine pămînt uscat
Nu pot veni nechemat,
Că 'mĭ-e frică de bărbat!
—Dar bărbatu, ce gândeştĭ,
Ştie că tu mĕ ĭubeştĭ?
—De cât tine maĭ am doĭ
Şi cu tine să fac treĭ,
Cu bărbatu să fac patru
Bată-l, Dómne, fermecatu!
Nicĭ nu vede, nicĭ n'aude
Parcă e pe altă lume.—
Sînt lăsată 'n voia mea
Ca să ĭubesc, nu geaba.
Sînt nevastă cu credinţă
Trimit bărbatu 'n pivniţă
Şi eŭ beaŭ şi ospătesc
Cu amanţiĭ, ce'ĭ ĭubesc.
Aşa fac, aşa trăĭesc
Şi pe tine te ĭubesc.
Dacă 'ţĭ place, spune, bine,
Că maĭ sunt voĭnicĭ ca tine!

www.dacoromanica.ro

ASTA-I VIA, ASTA-I VIŢA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, din Săcelu—Gorj.

Asta-ĭ via, asta-ĭ viţa
Unde mĕ ĭubĭam cu Ghiţa,
Şi beam vinu cu ploschiţa.
Uĭt'te via uit'te dealu
Unde-priponeam noĭ calu
Şi beam vinu cu borcanu.
Ĕu te beaŭ vine, de bun,
Tu mĕ facĭ şi maĭ nebun.

DIN IUBITUL MEU CEL MULT

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Ión Cazacu din Ştefăneştĭ—Gorj.

A se vedea varianta prescurtată «Frunḍuliţă mărgărit», pag. 132 din colecţia «Cântece Moldoveneşti» a d-neĭ E. Sevastos.

Din ĭubitul meŭ cel mult
Ajunseĭ ca să mĕ 'mprumut
La cine n'am socotit,
N'am gândit, n'am socotît
C'o avea dorul sfîrşit
Şi dragostile mâhnit.
Ce dragoste aveam noĭ, frate?
Gândeam mórte ne-o desparte
Nu ştiŭ cine s'a găsit
De mi-a făcut de urît.
Cine şĭ-ar face pomană
Să ne 'ndrăgostiască ĭară,
I-aş da munca dintr'o vară,
I-aş da şi o mie de leĭ
Să ne'mpreune p'amêndoĭ!

PUICA DIN PRICINA TA

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Ion Cazacu, Ştefăneştĭ—Gorj.

Puĭcă din pricina ta,
Mĭ-am căḍut la bólă grea
Şi astă bólă de-o zac eŭ,
Nu e de la D-ḍeŭ,
Singur mĭ-am făcut'o eŭ,
Singurul cu mâna mea,
Că mĭ-a plăcut dragostea
Din d'alba copilărea.—

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE TREÍ SMICELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Constantin Pruná, lăutar, din Pesteanu-de-sus.— Gorj.

Fóĭe verde treĭ smicele,
Peste vêrful caseĭ mele
Ţrece un pâlc de rândunele;
Nu e pâlc de rândunele
Ci sînt mândruţele mele,
Care m'am ĭubit cu ele
Din tinereţele mele!

LA CE, DOAMNE, NU MUREAM

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Constantin Pruná, din Pesteana-de-sus—Gorj.

Fóĭe verde de lipan,
La ce, Dómne, nu murĭam
Când cu mândra mĕ ĭubĭam?
Şi mĕ ĭubĭam pe zăvoĭ
Cânta cucu lângă noĭ.
Să fi murit amêndoĭ.—
Fóĭe verde de lipan,
De ştiam, mândro, ştiam,
Nu ne maĭ amurezam
Şi şedeam tot cum eram
Că maĭ bine petreceam.
De ştiam că n'o să fie,
Pentru noĭ statornicie
N'ar maĭ fi nicĭ o mânie!

HAMORULE HAMURAŞ

Auḑită de Chr. N. Ţapu, din gura lăutarului Ćostea Gheorghe, din Săcenĭ—Teleorman.

A se vedea varianta prescurtată «Amorul» pag 314 din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Fóĭe verde mărăcine,
Hamorule, ce aĭ cu mine?
Nu fac nicĭ o stricăciune
Numaĭ dragoste pe lume.
Flóre verde arţăraş
Hamurule, hamuraş,
Vedea-te-aş călugăraş
La mânăstirea din Iaş,
Cu mâĭnele pe psaltire
Cu ochiĭ dupĕ copile;
Cu mâĭnele pe ferestre
Cu ochiĭ dupĕ neveste;
Cu mâĭnele pe icóne
Cu ochiĭ dupĕ cucóne.
Fóĭe verde de alună,
Hamorul când se 'mpreună,
Par'că beaĭ vutcă d'a bună,
Hamurul când se desparte,
Par'că beaĭ pahar de mórte!

www.dacoromanica.ro

PASARE PRIVICATORE

(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Ţapu, de la Costică Ionescu din Bucurescĭ.

Pasere privicătóre,
Ce cânţĭ nóptea pe rĕcóre?
Ce tot cânţĭ şi ciripeştĭ,
De hamor te jelueştĭ,
De hamorul teŭ tiran
Şi la inimă duşman?—
Hamorule, hamuraş
Vedea-te-aş călugăraş
Pênĕ 'n patru-ḑecĭ de ḑile,
Să te vĕḑ la mânăstire,
La mânăstirea din Iaş
Cu mâĭnele pe psaltire,
Cu ochiĭ dupĕ copile;
Cu mâĭnele pe icóne,
Cu ochiĭ dupĕ cucóne;
Cu mâinele pe ferestre
Cu ochiĭ dupĕ neveste.

MANDRUŢA NEICHII D'ODATA

Audită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Dumitru Baranca, din Pesténa de sus — Gorjiŭ.

Frunḑuliţă grâŭ de baltă
Mândruţa neĭchiĭ d'odată
Ia dă'mĭ mâna şi mă ĭartă
Că ţĭ-oĭ fi greşit odată
De n'am stătut nóptea tótă
Am şeḑut'o jumĕtate
C'oĭ fi fost într'altă parte!

MARGARITARUL

Audit de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul P. Brânduşianu, Costescĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde leuştén
Pe deal pe la Vicşorén
Mi-a 'nflorit mărgăritaru.
Mărgăritar înflorit
Cine mi te-a cĭumpăvit?
Fetele trecênd la têrg,
Trec la têrg la Ialomiţă
Să'şĭ cumpere d'o rochiţă
Strîmtă 'n şale
Largă 'n póle
Croită pe ţîţişóre!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE FOI DE MURE

Auḑită de Chr. N. Tapu de la Costea Gheorghe-Săceni, Teleorman.

A se vedea varianta în «Dorul» ediţia 1896.

Foĭe verde foĭ de mure.
Pe supt plaĭ, pe supt pădure,
Trec fetiţele la mure
Şi băeţiĭ la alune,
Flóre verde foĭ de mure,
Pe supt póle de pădure,
Se duce-o femeĭe în lume
Cu prunculeţu pe mână,
Gonită de o săptămână,
Flóre verde matostat,
Cu pruncu ne botezat
Oropsită de bărbat
Şi gonită de amant
Ne-scăldat ne-boteḑat!
Flóre verde de mĕr dulce,
Prunca plânge, măsa' ĭ ḑice:
—Taceĭ cu maica nu maĭ plînge
Că te scald în lapte dulce!
Măcar fie şi 'n zahar
Trupul mĭeŭ e tot amar!
Verde, verde de spanac,
Vine anul de când zac,
Mĭ-a crescut ĭarba la cap,
Că n'am pe nimenĭ cu drag
Să'mĭ puĭe mâna la cap
Să mĕ 'ntrebe de ce zac
De ce zac, de ce bolesc,
Şi cu ḑile mĕ topesc,
Lasă'mĭ zac şi să'mĭ bolesc,
Ca ceara să mĕ topesc
Ca ceara de lumînare
Când o bate vênt de vară
Şi cură ceara la vale
Şi remâne feştila
Reŭ mĭ-a secat inima!

RESAI LUNA, RESAI SORE

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Costică Ionescu din Şelarĭ, Bucureşti.

Rĕsaĭ lună, rĕsaĭ sóre,
Rĕsaĭ lung, maĭ de vreme
La puĭcuţa 'ntre sprăncene;
Rĕsăĭ, lună, maĭ în nor
La puĭcuţa 'n pridvor
Că sunt prăpădit de dor,
Tot umblând după hamor!
Că de dorul teŭ şĭ-al meŭ
S'a măniat Dumneḑeŭ;
Nicĭ nu ninge, nicĭ nu pluĕ
Nicĭ din cer nu cade róuĕ
Şi tótă nóptea mĕ bat
Ca un peşte pe uscat,
Şi tótă nóptea mĕ 'ntorc
Ca un peştişor pe foc!

www.dacoromanica.ro

PRINTRE MUNŢI, PRINTRE PADURE

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Oie lăutarul, Dioştĭ — Romanaţĭ.

Veḑĭ varianta de maĭ sus «Fóĭe verde foĭ de mure», pag. 259.

Frunḑuliţă treĭ masline
Printre munţĭ, printre pădure,
Trec fetiţele la mure,
Nevestele la alune,
Cu coşuleţe pe mână;
Şi băieţiĭ la nuĭele
Să facă hamor cu ele.
Frunḑuliţă treĭ granate,
Pe supt munţiĭ, pe supt cetate
Trec fetiţele la lapte,
Cu ólele îmbăĭerate
Cum una şi alta de'nalte,
Cu freḑura la o parte
Inima'n neĭca se bate.
Pe supt póle de pădure
Se duce-o femeĭe 'n lume
Cu prunculeţu pe mână,
Ne'nfâşat, ne botezat
Şi'mĭ uublă din sat în sat,
Oropsită de bărbat
Pruncu 'mĭ plânge
Mă-sa 'ĭ ḑice:
—Tacĭ cu mama nu maĭ plânge
Pân'om suiĭ în deal la cruce,
Să te scald în lapte dulce.
Dar pruncul ce'mĭ grăia?
Aşa mic cum se afla?
—Maĭcă fie şi zahar
Trupul mĭeŭ tot este amar!

IOANA A DRACUI IEŞTI

Auḑită ḑe Chr. N. Ţapu, de la Costea Gheorghe, din Săcenĭ—Teleorman.

— Lele Ióná a dracuĭ ĭeştĭ!
De ce focu nu ĭubeştĭ?
Orĭ cu pismă să'mĭ trăeştĭ?
Lasă'mĭ pisma la pământ
Şi te ap:că de ĭubit
Pe cum ştiaĭ de de mult.
Verde, verde matostat,
Spune'mĭ, Ióná, adevĕrat,
Spune'mĭ drept, că nu te bat,
Lele, cin' te-a sĕrutat,
Cât am foşt înconcetrat?
Căcĭ vĕḑ obrazu muşcat
Parcă e matricolat,
Matricolu de soldat
La inimă m'a secat!
Fóĭe verde bob areŭ,
M'a sărutat vĕrul teŭ
Şi are şi umbletul teŭ
Şi cântă cântecul teŭ
Mi-a trecut de dorul teŭ!

www.dacoromanica.ro

PE DEALUL LUI VICŞOREANU

Auḑit de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul Costea Gheorghe, din Săcenĭ —Teleorman

Fóĭe verde de lipan,
Pe dealul luĭ Vicşorénu,
La hanu luĭ Grigorénu,
Pădurea din capu dealu,
Lastaru luĭ Scrioşténu,
Mĭ-a 'nflorit mărgăritaru,
Mărgărit verde 'nflorit
Şi pe póle 'mbobocit
Spune'mĭ cin'te-a cĭumpăvit?
— Fete marĭ de la prăşit,
Neveste de la ĭubit,
Trecênd Vinerea la târg;
Şi dorobanţĭ de la schimb,
Flăcăĭ la cósă mergând
Şi babe la spovedit;
Dorobanţĭ la schimb trecênd,
Dorobanţi dorobănţeştĭ,
Câcĭularĭ căcĭulăneştĭ,
Imbrăcaţĭ în haine domneştĭ,
Trec de rênd la Bucureştĭ,
Ducênd baniĭ ostăseştĭ.

PE DEALUL LUI SAPUNARU

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Ilie Constantinescu—Dioştĭ.

Pe dealu luĭ Săpunaru
Mĭ-a 'nflorit mărgăritarul,
Mărgăritar 'nflorit
Cine mi te-a cĭumpăgit?
—Fete marĭ trecênd la târg
Călăraşĭ trecênd de rênd,
Trec de rênd la Bucureştĭ,
Să 'mĭ ducă baniĭ domneştĭ.

AM IBOMNICA LA GORJ

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la P. Brânduşianu, Costescĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde foĭ de boz,
Ş'am ibomnică la Gorj;
Fóĭe verde şi-o lalea,
Aşa 'naltă supţirea,
Cu cămaşa fir betea,
Cusută cu igliţa,
Să vede ţiţa pîn ea,
Roşie ca vişina,
Gurguĭată ca para.
N'aş maĭ bea, n'aş maĭ mânca,
De treĭ orĭ te-aş săruta,
Că ţi-e dulce guriţa!

www.dacoromanica.ro

CE-AM IUBIT NU SE MAI VEDE

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Costică Ionescu, din Şelarĭ, Bucureştĭ.

A se vedea variantă, «Verde, verde», pag. 304 din Colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu.

Verde, verde şi iar verde,
Ce-am ĭubit nu se maĭ vede
Nicĭ pe câmp. nicĭ pe livede
Nicĭ pe cositura' verde.
Cătaĭ ĭarba fir cu fir
Şi găsiĭ d'un trandafir;
Trandafir cu treĭ bobocĭ
Te-aş ĭubi, dragă. nu pociŭ;
Trandafir cu fóĭa lată
Pentru tine, dragă fată!

LELIŢO, SAFTIŢO

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Costică Ionescu, din Şelarĭ—Bucureştĭ.

A se vedea varianta «Leliţă Săftiţa», pag. 313, din colecţ. d-luĭ G. D. Teodorescu.

— Leliţă Săftiţo,
— Auḑĭ, neĭculiţă
— Dar dacă auḑĭ,
De ce nu'mĭ respunḑĭ?
Căcĭ e mult d'aseară
De când staŭ p'afară,
Vremea 'mĭ vremuĭeşte
Cămaşa 'mĭ răceşte,
Straşióră 'mĭ pică
Gĭubeluşa 'mĭ strică.
Nu mĭ-e de gĭubea
Ca de fermenea;
Nicĭ de fermenea
Ca de găitan,
C'am muncit d'un an.
—Nu pociŭ, neĭcă, acum
Căcĭ mĭ-e omu 'n cas',
E lungit în pat
Ca un blestemat!
Du-te, neĭcă, du-te
La locu ştiut,
Und' ţĭ-am aşternut
Ismă, calonfir
Şi cu trandafir.
Plăpămióra ta
Pĭeptişorul mĭeŭ,
Pernióra ta,
Mâna drépt' a mea!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE ABANOS

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la P. Brândușianu, Costeștĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde abanos,
Ş'aĭ, lele, pe vale 'n jos
Să găsim un loc frumos,
Să ședem amêndoĭ jos,
Tu să numerĭ stelele
Şi eŭ floricelele!—

TARE'MI PLACE A ME PLIMBA

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Costică Ionescu, din Șelarĭ—Bucureștĭ.

Tare 'mĭ place a mĕ plimba
Prin mahala,
Cu basmaua cu stafide şi năut,
Cu stafide cu năut,
Să'ĭ daŭ puĭciĭ de urît.
Tótă nóptea bat la pórtă
Şi tu dormĭ, dormir'aĭ mórtă.
Şi julica ta mĕ latră.
Dacă vĕḑuĭ şi vĕḑuĭ,
Puseĭ şapca căpĕtâĭ,
Cu gĭubeaua mĕ 'nvălĭĭ,
Of, Tano, ieşĭ afară de mĕ veḑĭ.

SALCIOARA PRESADITA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ion Cazacu, din Bobu—Gorj.

Fóĭe verde sălcióră,
Sălcióră presădită,
Puĭca neĭchi cea dorită,
Ce eştĭ tristă şi mâhnită,
Orĭ eştĭ de tat-tĕŭ bătută
Şi de mă-ta horopsită ?
— Nu sînt de taĭca bătută,
Nicĭ de maĭca horopsită,
Dor de matale dorită !
— Dacă eştĭ a mea ĭubită,
Pleacă-te şi mĕ sĕrută,
Dacă n'aĭ fost mulţumită
D'a mea dragoste cinstită !

www.dacoromanica.ro

FIRICEL DE IARBA NÉGRA

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Costică Ionescu, din Şelarĭ—Bucurescĭ.

A se vedea variantele «Firicel de ĭarbă négră», pag. 308 din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Firicel de ĭarbă négră,
Dragă, dragă şi ĭar dragă,
Cine mĕ vede mĕ 'ntrébă
De ce port cămaşa négră ?
Las' s'o port c'aşa mĭ-e dragă,
Căcĭ mĭ-e nevasta bolnavă,
D'o lună şi-o sĕptĕmână,
D'o mână şi d'un picĭor.
— A la ţaţa, s'o spăl eŭ,
Cu săpun din sînul meŭ
Şi cu apă din Buzĕŭ,
Dragă, dragă şi ĭar dragă !

DE CE PORŢI CAMAŞA NÉGRA

(VARIANTA)

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Stancea St. Ungureanu, Diostĭ—Romanaţĭ.

Dragă, dragă, şi ĭar dragă,
De ce porţĭ cămaşa négră ?
— Las' s'o port c'aşa mĭ-e drag,
Că mĭ-e nevasta bolnavă ;
Nu mĭ-e bolnavă de bólă,
Ci mĭ-e bolnavă d'o mână,
N'a spălat rufe d'o lună.
— Ad' la ţaĭca, s'o spăl eŭ,
Cu apă din aleşteŭ,
Cu lemne de la Buzĕŭ,
Cu săpun din sînul meŭ,
Dragă, dragă, şi ĭar dragă.

FOIE VERDE BOB DE LINTE

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Costea Gheorghe, din Săcenĭ—Teleorman.

Fóĭe verde bob de linte,
Bată-te focu de minte,
Că nu te-aveam maĭ nainte !
Când aveam parale multe,
Aveam polĭ şi galbenĭ marĭ,
De-ĭ dam pe la fete marĭ ;
Aveam polĭ şi firfiricĭ,
De'ĭ dam pe la fete mĭcĭ ;
Aveam polĭ şi mahmudele,
De dam la mândrele mele,
De mĕ ĭubĭam cu ele !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE BOB DE LINTE

(VARIANTA)

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la Novacĭ—Gorj.

Fóĭe verde bob de linte,
Fire-aĭ a dracu de minte!
De ce nu fuşĭ maĭ 'nainte,
Când aveam parale multe?
Numaĭ polĭ şi icusarĭ
Şi când dam la fete marĭ,
Fete marĭ şi lăutarĭ!

FA-ME, DOMNE, CE M'OI FACE

Auḍită de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul Gheorghe Costea, din Săcenĭ-Teleorman.

Flóre verde treĭ granate,
Fă-mĕ, Dómne, ce m'oĭ face,
Fă-mĕ un puĭŭ de bodârlăŭ,
La Şegarcea la aleşteŭ,
Să prind peşte şi şalăŭ;
Peştele să'l mănânc eŭ,
Că-ĭ lăsat de Dumneḍeŭ.
Şalăul să'l fac batoc,
Să mi-l trimeţ într'un loc,
La Mariţa peste Olt,
Să mĭ-o sĕrut eŭ cu foc!
Fóĭe verde de spanac
Şi maĭ ḍice treĭ spanace,
Fă-mĕ, Dómne, ce m'oĭ face,
Fă-mĕ róta stelilor,
In drumul Craĭovencilor
Şi 'ntr'al Piteştencilor.
Să'mĭ aleg d'o Piteşténcă,
Care mĭ-o fi mie dragă.
Ce fată o fi maĭ curată,
Flóre la flăcăŭ nedată,
Cu gura nesĕrutată!

LA CARCIUMA DIN PARLOGE

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Costea Gheorghe, din Săcenĭ—Teleorman.

A se confrunta varianta «Frunḍă verde treĭ vĭzdóce» pag. 243 din colecţia d-neĭ Elena Sevastoș.

Fóĭe verde treĭ spanace,
De la Bucureştĭ încóce,
La cârcĭuma din pârlóge
Mĭ-este vin de treĭ soróce
Şi mi-l vinde treĭ nemţóice,
Treĭ nemţóice, treĭ jidóĭce,
Cine bea copiĭ nu face.
N'a ştiut şi maĭcă-mea,
Că veniĭa şi bea şi ea
Şi nu maĭ remânea grea,
Ca să pórte pe gaĭca,
Să'şĭ facă inimă rea
D'un voinic ca dumnea-ta!

www.dacoromanica.ro

NU E CEAS NU E MINUT

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul Costea Gheorghe din Săceni-Teleorman

Fóĭe verde bob năut,
Nu e ceas, nu e minut
Ca să nu fiŭ nĕcăjit
Pentr' un puişor dorit ;
Nu e ḑi şi nu e ceas
Ca să nu daŭ de necaz,
Pentr'un puişor cu haz.
Fóĭe verde de spanac,
Un lucru care mĭ-e drag,
Fie negru, fie alb,
Eŭ cu lumea ce mĕ bag ?
Eŭ fug de urît să scap,
El mĕ ţine dupĕ cap
Şi mĕ sĕrută cu drag.
Flóre verde mărăcine,
De urît m'aş duce 'n lume,
Dragostea pe loc mĕ ţine !

NU MAI E NICI O FERICIRE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Văleanu.—Roşiorii-de-Vede.

Fóĭe verde treĭ aglice,
N'a maĭ fost nicĭ o ferice,
De neĭca cu ibomnice,
Că el multă grijă duce.
Multă duce, multă are,
N'are timp când să adórmă,
Să miră cum să se stricóre
Pên' la puĭcuţa din vale.
Că e frumósă, bate-o Dómne,
Dar nicĭ eŭ nu sînt urît,
Sînt frumos alivănit.
Multe fete le-am ĭubit,
Le-am iubit, le-am oropsit;
Dar p'asta d'o ĭubesc
Eŭ nu pot s'o părăsesc.
Amêndoĭ să facem têrg,
Nu departe colea 'n crâng,
Douĕ cóste 'n pĭept să'ţĭ frâng,
P'ale l'alte tóte 'n rînd.
Şi maĭ am să ĭubesc opt,
O fată de protopop,
Să-mĭ steĭe inima la loc !

www.dacoromanica.ro

FÓIE VERDE TREI GRANATE

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul G. Stoica, Costeşti—Vâlcea.

Fóĭe verde treĭ granate,
I-ascultă, ĭubite frate,
Să-ţi spuĭ patimile tóte.
Fóĭe verde treĭ aglicĭ,
Nu maĭ e nicĭ o ferice,
De omul cu ibomnice ;
Multă grijă, multă are,
Pe unde să se stricóre,
Să vie la puĭca 'n vale,
Că e frumósă, bat'o Dómne !
Nicĭ neĭca nu mi-e urît,
E frumos alimănit !

FERICE ŞI IAR FERICE

(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu, de la Niculae Zănescu, com Vladimir Gorj.

Fóĭe verde treĭ aglice,
Ferice şi iar ferice
De omul cu ibomnice.
Ferice, dar nu-ĭ ferice,
Săracu, ce grijă duce !
Fóĭe verde treĭ migdale,
Multă duce, multă are,
Cum să facă să se stricóre,
Să trécă la mândra 'n vale,
Că-ĭ frumósă, bate-o Dómne !
Şi maĭ pune şi zorzóne.
Fóĭe verde foĭ de breĭ,
Ia cu zorzónele eĭ
Mĕ face pe drum de pĭeĭ.
Fóĭe verde bob năut,
Nicĭ neĭcuţa nu-ĭ urît,
Da-ĭ frumos alimănit !

NU MAI E NICI O FERICE

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Ión Băcioiu, din Petrescĭ-de-sus-Gorjiŭ.

Nu maĭ e nicĭ o ferice
De omul cu ibomnice.
Că el multă grijă duce.
Multă duce, multă are,
Pe unde să se strecóre,
Să vie la puĭca 'n vale.
Să vie să mĭ-o mângâĭe
Şi de dragoste să'ĭ spuĭe !

www.dacoromanica.ro

NU MAI E NICI O FERICIRE

(VARIANTA)

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Oĭe, Dioşti — Romanaţĭ.

Frunḍuliţă treĭ sipicĭ,
Numaĭ e nicĭ o ferice,
De omul cu ibomnicĭ,
Că el multă grijă duce.
Nicĭ la masă nu mănâncă,
Nicĭ în pat nu se maĭ culcă,
Cu gândul la ibomnică !
Iese afară la răcóre
Şi cu ochiĭ la privélă,
Se miră cum să s' stricóre,
Pênĕ la Lenuţa 'n vale,
E frumósă, bat'o Dómne !
Frunḍuliţă bob năut,
Dar nicĭ eŭ nu sînt urît,
Sînt frumos alimănit.
Amêndoĭ să facem têrg,
Nu departe, colea 'n têrg,
Treĭ cóste din pĭept să-ţĭ frâng,
P'ele l'alte tot de-arând,
Să te ducĭ acas' plângênd,
Una să ţi-o las maĭ móle,
Aci între ţiţişóre !

DE AMUŖEZAT CE SINT

Culésă de Ilie Constantinescu, comuna Dioştĭ, (Romanaţĭ).

A se vedea varianta «*Grêŭ mărunt*» pag. 319, din colecţia d-luĭ G. D. Theodorescu.

De amorezat ce sînt,
Nu văḍ ĭarba pe pămînt,
Nicĭ sórele răsărind,
Nicĭ luna pe cer mergênd.
Nu ştiŭ luna pe cer merge,
Orĭ puĭca la apă-mĭ trece,
Să'mĭ aducă apă rece, —
Cine bea de dor îĭ trece.
Apă rece de ceşmea,
Cine bea rămâne grea ;
Apă rece de fântână,
Cine bea de dor 'ĭ-alină.
Bate vêntul, ĭarba-mĭ creşte,
Dorul ţaţiĭ mĕ topeşte ;
Bate vêntul, ĭarba-mĭ culcă,
Dorul ţaţiĭ mĕ usucă ;
Bate vêntul, ĭarba-mĭ scólă,
Dorul ţaţiĭ mĕ omóră !

www.dacoromanica.ro

IA VEȚI, DOMNE CE-AM AJUNS

(VARIANTA)

Culésă de Ión Odor, din Cireşiu—Prahova.

Verde, verde bob năut,
Ia veți, Dómne, ce-am făcut?
Am dat dragostea 'mprumut,
Am gândit să ĭaŭ maĭ mult.
Verde flóre de năut,
De amorezat ce sînt,
Nu vĕd ĭarba pe pămînt,
Nicĭ luna pe cer mergênd.
Nu ştiŭ luna pe cer merge,
Orĭ puĭca la apă trece,
Să'mĭ aducă apă rece?
Apă rece năstrăpĭóră
Şi năsip în batistĭóră,
Să mi-l puĭ la inimióră,
Să'mi trécă de foc d'aséră!
Focu meŭ, când s'o aprinde,
Şépte judeţe nu-l stinge,
Nicĭ gârla, nicĭ Dâmboviţa,
Numa puĭca cu guriţa
Şi Mariţa cu guriţa!

DE S'AR VINDE IUBITU

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu,— R.-Vâlcea.

De s'ar vinde ĭubitu
Aş da boiĭ şi plugu
Şi-aş cumpĕra ĭubitu;
De s'ar vinde dragostea,
Aş da boiĭ şi vaca,
Şi-aş cumpĕra dragostea.
Că de-amurezat ce sînt,
Nu vĕd ĭarba pe pămînt,
Nicĭ luna pe cer umblând,
Tot la puĭca mea gândind!

IN ORAŞ IN CALAFAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Constantin Dobre lăutar, din Govora,—Vâlcea.

Fóĭe verde matostat,
In oraş în Calafat
Mĭ-este un pomişor rotat
Nu mĭ-e pomişor rotat
Ci mĭ-e neĭca amorezat:
Amurez făcut lulea
Cu nevasta altuĭa.

www.dacoromanica.ro

CAND AM PLECAT LA INSURAT.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Ghiţă Stoica, lăutar în Govora,—Vâlcea

Fóĭe verde matostat,
Când am plecat la 'nsurat
Fórte rĕŭ m'am îmbĕtat;
Dupĕ ce m'am desbĕtat,
Par'că nu m'aş fi însurat.
Rĕŭ mĭ-a părut de junie
Şi fetiĭ de logodie.
Duce-m'aş cu vêntu 'n norĭ
Cu al mândri, mele dor!
Ducem'aş cu norĭĭ 'n vênt
Cu al mândriĭ mele gând.
Ducem'aş cu stelele,
Nu-mĕ lasă mândrele.
Ducem'aş cu norĭĭ 'n lume
Cu al mândriĭ mele nume!

FÓIE VERDE ŞI O SILIE.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Constantin Dobre lăutaru din Govora,— Vâlcea.

Fóĭe verde şi o silie
Tótă lumea 'mĭ ḑice mie
Că sînt amuréză ţie.
Şi unde naĭba să nu fie
D'a nóstră statornicie!

BATA-L CRUCEA DE HAMOR

Auḑită de Chr. N. Tapu din gura lăutarului Ión Iepure, din Hurez—Vâlcea.

Fóĭe verde de mohor,
Bată-l crucea de hamor,
De l'aş prinde la isvor,
Ca să'l taĭ şi să'l omor!
Tuturor le făcu parte,
Dar mie nicĭ o dreptate.
Nicĭ dreptate, nicĭ noroc
Să fim, puică, la un loc;
La un loc şi-alăturea,
Ca doĭ puĭ de rândunea!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE BOB NAUT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Streche, din Polovracĭ—Gorj.

A se confrunta mică variantă „Frunḑuleană bob năut" pag. 56—57 din colecţia (Cântece Moldoveneştĭ) a d-neĭ E. Sevastos.

Fóĭe verde bob năut,
Tóte fetele se duc
Supt umbră de nuc.
Numaĭ eŭ nu mĕ maĭ duc
Supt umbră de nuc (bis),
Căcĭ măĭcuţa nu mĕ lasă,
Că-ĭ pădurea désă (bis);
Căcĭ măĭcuţa nu mĕ vede,
Că-ĭ pădurea verde (bis).
Fóĭe verde matostat,
Tóte fetele se trag
La umbră de fag (bis);
Dar măĭcuţa nu mĕ lasă,
Câ-ĭ pădurea désă (bis).
Tóte fetele se trag
La umbră de fag,
Numaĭ eŭ nu mĕ maĭ trag
La umbră de fag (bis);
Căcĭ pe mine nu mĕ lasă
Măĭcuţa d'acasă,
Că 'ĭ-e frică că mĕ pĭerde,
Că-ĭ pădurea verde.

FOIE VERDE MER MUSTOS

Auḑită de Christ. N. Ţapu de la Costică Ionescu, din Şelarĭ-Bucurescĭ.

A se confrunta sfîrşitul varianteĭ «Frunḑuliţa puĭ de nuc», pag. 91—92 din colecţia d-neĭ E. Sevastos.

Fóĭe verde mĕr mustos,
De ce n'a lăsat Hristos
Să ĭa frumos cu frumos,
Să trăĭască drăgăstos;
Şi urîtu cu urît
Să trăĭască amărît!
Fóĭe verde bob areŭ,
De ce n'a lăsat D-ḑeŭ,
Ce-oĭ ĭubi să fie al meŭ?
Pelin beaŭ, pelin mănânc,
Séra pe pelin mĕ culc;
Diminéţa, când mĕ scol,
Cu pelin pe ochĭ mĕ spăl!

www.dacoromanica.ro

PENTRU O MANDRA CARE-MI PLACE

Culésă Chr. N. Tapu, de la lăutarul Ion Streche, din Polovracĭ—Gorj.

Fóĭe verde treĭ spanace,
Pentru-o mândră care'mĭ place
Treĭ ḑile pătimaş sînt,
Treĭ ḑile şi-o săptămână,
Că ĭ-a fost guriţa bună.
Fóĭe verde de bujor,
Bate murgu din picior
Să puĭ şaua binişor,
Să mĕ duc unde mĭ-e dor,
La mândruţa din Pribor.

Fóĭe verde samulastră,
De eştĭ bună şi înţeléptă
Să laşĭ uşa descuĭată
Şi feréstra destupată,
Să vedem cum eştĭ culcată ?
Dacă-ĭ fi culcată bine
Să mĕ daŭ pe lângă tine ;
Dacă-ĭ fi culcată rĕŭ
Să'mĭ caut cu Dumneḑeŭ !

SERUT OCHII ŞI O SPRINCEANA

Culésă de Chr. N. Tapu, din gura lăutarului Constantin Barlabancea, din Costeştĭ—R.-Vâlcea.

Fóĭe verde şi-o castană,
Sĕrut ochiĭ şi o sprîncénă
Şi aluniţa de sub génă
Puĭculiţa mea!
Şi-aĭ să maĭ trecem pârleazu
Să maĭ sĕrutăm obrazu,
Să ne maĭ uităm necazu,
Puĭculiţa mea!
Sĕrut ochiĭ şi-o sprinceană,
Şi aluniţa de supt geană
Şi-aĭ să maĭ bem noĭ cu haz,
Să ne trécă de necaz,
Puĭculiţa mea !
Fóĭe verde de livede,
D'ar fi puşca'n ĭarbă verde
Şi-o companie de fete,
Puiculiţa mea !
Eŭ să fiŭ locotinent
Să le comand cu rispet,
Puiculiţa mea,
Şi-aĭ să maĭ bem noĭ cu haz,
Să ne trécă de necaz,
Să maĭ trecem ăl pârleaz
Să maĭ sĕrut ăl obraz,
Puĭculiţa mea !
Şĭ-am în brazdă patru boĭ
Şi maĭ am în grajd vre o doĭ
Puĭculiţa mea !
Of ! leliţo, trecĭ pârleazu,
Să ne trécă de necaz.
Şi aolică, nene Dincă,
Geaba aĭ casa de sticlă
Şi n'aĭ, neică, ibomnică !
Dar eŭ şeḑ într'un bordeiŭ,
Iubesc ḑiua douĕ-treĭ
Puĭculiţa mea !
Potcovesc calu cu sfanţu
Şi trec la Mariţa şanţu,
Puiculiţa mea !
Potcovesc calu cu rubla
Şi trec la Mariţa gârla
Puĭculiţa mea!
Of ! lelişóră, trecĭ pârleazu
Să maĭ sĕrutăm obrazu,
Să ne maĭ trécă necazu
Puĭculiţa mea !

www.dacoromanica.ro

IÓNA, DAICA IONA

(VARIANTA)

Comunicată de I. Constantinescu (Dioştĭ). Culésă de la Calistrat Stoenescu comuna Tîrpeziţa (Dolj).

Fóĭe verde bóbă córnă,
Ióně, Ióně, daĭcă Ióně,
Naĭba te scóse 'n poĭană,
Albă ca o buĭdiană,
Frumósă ca o icóně ?
Pupu ţĭ ochiĭ şi-o sprîncénă
Şi-aluniţa de supt génă
Şi negelul din obraz,
Să fac la duşmanĭ necaz!

RESAI LUNA, RESAI DRAGA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Stoica, lăutar, Costeştĭ—Vâlcea.

A se vedea varianta prescurtată „Frunḑuléně puĭ de nalbă" pag. 85, din colecţia d-neĭ Sevastos.

Fóĭe verde fir şi nalbă,
Rĕsaĭ lună, rĕsaĭ dragă,
Rĕsaĭ lună, maĭ de grabă,
Să'mĭ vie puĭca 'n ogradă,
Să vedem cum e culcată ?
Să'mĭ taĭ ĭarba
Să'mĭ taĭ nalba,
Să'mĭ daŭ puĭchiĭ să'mĭ desfacă.
— Desfă-mĭ, puĭcă, ce-aĭ făcut
Nu mĕ ţine zalogit,
Că nimic nu ţĭ-am făcut!
— Nu ţĭ-am făcut să-ţĭ desfac,
Ţĭ-am făcut că mĭ-aĭ fost drag ;
Nu ţĭ-am făcut ca să pĭeĭ
Ţĭ-am făcut ca să mĕ ĭeĭ !

RESAI LUNA MAI DE GRABA

(VARIANTA)

Culésă din T.-Jiŭ, de la Christea Cobzaru, de Chr. N. Ţapu

Fóĭe verde fir de nalbă,
Rĕsaĭ lună, maĭ de grabă,
Să se vadă prin livadă,
Să daŭ puĭcăĭ să-mĭ desfacă.
— Desfă, puĭcă, ce-aĭ făcut
Şi-mĭ dă drumul să mĕ duc,
Că ţi-oĭ da un leŭ bătut.
— Măcar să-mĭ daĭ ḑece leĭ,
Nu ţĭ-am făcut eŭ să pĭeĭ,
Ş'am făcut ca să mĕ ĭeĭ !

www.dacoromanica.ro

STAI LUMINA IN OGRADA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Costea Gheorghe, din Săceni—Teleorman.

Fóĭe verde foĭ ca nalba
Stăĭ lumină, în ogradă.
Să cosim pelin şi nalbă.
Verde, verde bob năut,
Desfă-mĭ, puĭcă, ce-aĭ făcut
Şi'mĭ dă drumul să mĕ duc
Nu mĕ ţine zalogit!
—N'am făcut să-ţĭ maĭ desfac
Ţĭ-am făcut că mi-aĭ fost drag!

IORGULE, GURA MATALE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nic. Popescu, din Goardiniţa—Mehedinţi.

Frunḑă verde treĭ sarmale,
Iorgule, gura matale,
Face-un pol şi cincĭ parale
Şi-o basma de cuişóre
Şi una de scorţişóre!
N'am cuĭ da douĕ-treĭ parale
Să'mĭ-aducă pe Iorgu 'n cale
Cu cămaşa cusută 'n póle,
Spălată de o fată mare,
Uscată la luminare.
Fóĭe verde a bobuluĭ,
Pe malul Siretuluĭ
Paşte calul Iorguluĭ;
Un fir paşte, ḑece creşte,
Iorgu mi se călĕtoreşte!

IORGULE GURA MATALE

(VARIANTA)

Comunicată de Zănescu N. din Vladimir,— Gorj.

Fóĭe verde treĭ sarmale,
Iorgule, gura matale,
Face-un pol şi treĭ parale
Şi-o mână de cuişóre
Şi un pumn de scorţişóre!
Pe malul Olteţuluĭ
Paşte calul Iorguluĭ;
Un fir paşte ḑece'mĭ creşte
Cóma'n patru se 'mpleteşte;
Calu paşte şi nechézĕ,
Iorgu'mĭ dórme şi'mĭ oftézĕ!
Iacă pe colea la vale

www.dacoromanica.ro

Imĭ trece Iorgu călare,
Cu cămaşa albă 'n póle.
Pe vălcea, pe colea'n vale
Taĭe un om un pleop mare,
Fata 'ĭ ḑice 'ngura mare:
— Tu să-mĭ taĭ aschia mare
S'o puĭ punte peste mare,
Să trécă Iorgu călare
Cu cămaşa albă'n póle!

ARḐA-TE FOCUL, PADURE!

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Oie, lăutarul, din Dioştĭ—Romanaţĭ.

A se confrunta cu începutul varianteĭ «Frunḑuléna rug de mure», pag. 94 din colecţia E. Sevastos.

Arḑă-te focul, pàdure,
Să se facă drum prin tine,
Să mĕ uĭt la mânăstire.
Să'mĭ vĕd cârdurĭ de copile,
Să'mĭ vĕd şi copila mea,
Care mĕ ĭubĭam cu ea
Din copilăria mea!
Să mĕ uĭt şi eŭ la ea,
Cum şi-o pórtă maică-sa
Cu rochiţa de bazea,
Scurteică de catifea,
Ca la ea la nimenea.
Cu pantofĭ d'eĭ de covor,
Înăuntru gălbiorĭ,
De eĭ mor boĭerĭ de dor!

FRUNḐA VERDE DE-ALION

Comunicată de I. Constantinescu—Dioştĭ. Culésă de la Nic. Ionescu, com. Dezeştĭ—Vâlcea.

Frunḑă verde de-alion,
Pe liveḑeaua luĭ Ion
Tóte pasĕrile 'mĭ dorm;
Numaĭ una n'are somn
Şi sbor din pom în pom
Şi strig pe nume Ion.
Nu e Ion, nu e nimic,
Numaĭ calul priponit;
Ion s'a dus dupĕ ĭubit.
Fi-ĭ-ar ĭubitul de cap
Că nu s'a maĭ săturat!

www.dacoromanica.ro

IARA FRUNȚA D'ALION

(VARIANTA)

Auțită de Chr. N. Țapu, de la lăutarul Niță Baranca, din com. Pesteana-de-sus—Gorj.

Iară frunță d'alion,
La livadea luĭ Ion
Tóte păserile 'mĭ dorm ;
Numaĭ una n'are somn,
Că umblă din pom în pom,
Intrebând d'anume Ion.
Nu e Ion, nu e nimic,
C'a plecat după ĭubit.
Fi-ĭ-ar ĭubitu de cap
Că nu s'a maĭ săturat,
Cu ĭubitu m'a mâncat !
M'a mâncat, mânca-l'ar focu,
Că el mĭ-a stins mie norocu !

LA LIVEȚILE LUI ION

(VARIANTA)

Comunicată de I. Constantinescu-Dioștĭ, de la Ioniță Gh. Mateiaș din comuna Mieița—Dolj.

La liveților luĭ Ion
Tóte pasĕrile 'mĭ dorm,
Numaĭ una n'are somn,
Și'mĭ umblă din pom în pom
Și'mĭ strigă pe nume Ion.
Nu e Ion, nu e nimic,
Fi-ĭ-ar ceasu aturisit
Cuĭ l'a 'nvĕțat la ĭubit ;
Fi-ĭ-ar ĭubitu de cap
Nicĭ de cum nu s'a lăsat !

LA LIVADIA LUI ION

(VARIANTA)

Auțită în Dioștĭ (Romanați) de Ilie Constantinescu.

La livadia luĭ Ion
Tóte pasĕrile 'mĭ dorm,
Numaĭ una n'are somn,
Ți sbóră din pom în pom
Și 'ntrébă unde e Ion.
Nu e Ion, nu e nimic,
Ion s'a dus după ĭubit ;
Fi-ĭ-ar ĭubitu de cap
Cu ĭubitu m'a mâncat !

www.dacoromanica.ro

FRUMOS CANTA CUCU 'N DEAL

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Ţuguĭ, lăutar, Romanĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde de lipan,
Frumos cântă cucu 'n deal,
Cu glas ca de căpitan;
Mândra şade pe mărĭdan
Şi'mĭ înşiră la mărgean.
Şi nu 'nşiră cum se'nşiră
Şi 'mĭ înşiră câte-un bob,
La tot bobul face nod
Ca să fiŭ de dênsa rob.
Să-ĭ maĭ daŭ cu ghiocu
Să-ĭ ghicesc ibomnicul;
Cu ghiocu ĭ-oĭ maĭ da,
Guriţa i-oĭ sĕruta,
Fiu-ar dulce ca şi-a mea.

FOIE VERDE MAGHIRAN

(VARIANTA)

Culésă de I. Constantinescu—Dioştĭ de la Nic. Zănescu, com. Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde maghiran,
Mândra şade pe mărĭdan
Şi 'mĭ înşiră la mărgean.
Nu'mĭ înşiră
Cum se'nşiră,
Ci mi 'nşiră câte-un bob,
Să mĕ vadă la ea rob!

CANTA CUCU COLEA 'N DEAL

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ, Bucureştĭ.

Fóĭe verde leuştean,
Cântă cucu colea 'n deal,
Frumos ca un căpitan;
Ţaţa 'mĭ suie la dăman;
Ca să'mĭ şire la mărgean.
Şi nu 'nşiră cum se 'nşiră,
La tot bobu
Face nodu,
Să mĕ vaḑă ţaţa robu.
Dar ce fel de rob să fiŭ?
Numa'n braţe să mĭ-o ţiŭ
Ḑiua să'ĭ spăl vasele,
Nóptea să-ĭ moĭ ósele!

www.dacoromanica.ro

STAI INIMIORA PE LOC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul G. Paicu, Bistriţa—Vâlcea.

Frunduliţă foĭ de soc,
Staĭ inimióră pe loc,
Să'ţĭ puĭ lacăt la mijloc.
Lacăte să fie o mie,
Dragostea nu vrea să ştie
Să rupe şi să mânie;
Dragostea mea e cu foc,
De nu pot să staŭ pe loc!

PUICA NEICHII CEA DORITA

Culesă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Gheorghe Paicu, Bistriţa—Vâlcea.

Puica neĭchi cea dorită,
Mânca-ţĭ-aşĭ guriţa friptă;
Ochişoriĭ să ţi-ĭ beaŭ,
După drumuriĭ nu maĭ staŭ!
Cine mĕ vede pe drum,
Toţi m'arată că's nebun.
Dar nu'mĭ ştiŭ că mi-am dorit
Pentr'un pustiŭ de ĭubit,
Că nu mi l'am legumit.
D'oĭ stetea l'oĭ dobêndi,
Voĭŭ şti cum l'oĭ legumi:
Ca gaia puişoru,
Cum duce vêntu pîrjolu!

ŢINE-ŢI BARBAŢELU BINE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul G. Stoica, Costeştĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde mărăcine,
Ţine-ţĭ bărbăţelu bine,
Că vine séra la mine
Şi cĭocăne la feréstră
Şi-afară plouĕ şi varsă;
Ĕŭ sînt femeĭe milósă
Deschid uşa 'l bag în casă
Şi mi-l culc cu capu'n pólă
Să-ĭ trécă de rebegélă;
Căcĭ mĭ-e puiu ostenit,
Alergând după iubit!

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIȚA DE MER DULCE

Comunicată de D. Brezulescu—Novacĭ.

Frunduliță de mĕr dulce,
Șĭ-aminte să mi-țĭ aducĭ
De-ale nóstre vorbe dulcĭ.
Când eram nișteȋ copiĭ,
Ne sburăturĭem cu gliĭ,
Și când venĭam pe la voĭ
Și ședém pe pat la voĭ
Și ședém pe pajiște
Și vorbĭam de dragoste!

PRIETINA ȘI VECINA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Țapu de la lăutarul G. Stoica, Costeștĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde mărăcine,
Prietină și vecină,
La mulțĭ voĭnicĭ făcușĭ bine.
Fă și-acuma pentru mine,
C'am trăit amêndoĭ bine,
Când ședém pe branište
Și vorbĭam de dragoste!

FOIE VERDE LEUȘTEAN

Culésă de Chr. N. Țapu de la lăutarul G. Stoica, Costeștĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde leuștean,
Colea 'n deal într'un piscan
Mĭ-a 'nfrunzit d'un făgulén.
Cum aș face să mĕ duc,
Să ĭaŭ frunda s'o sĕrut?
Că pên' la anu e mult,
Nu știŭ ajung, orĭ n'ajung
Să mĭ-aŭ frunda s'o sĕrut!

www.dacoromanica.ro

TRANDAFIR CU DOI BOBOCI

Culésă de Ch. N. Ţapu de la lăutărul G. Paicu, Bistriţa.—Vâlcea

A se confrunta varianta «Numaĭ», pag. 319 din colecţia luĭ G. Dem. Teodorescu.

Trandafir cu doĭ bobocĭ,
Te-aş ĭubi şi nu maĭ pocĭ.
Frunḑuliţă solz de peşte,
Tótă lumea că ĭubeşte
Şi nu se maĭ dovedeşte.
Ĕŭ odată că ĭubiĭ
Şi dă loc mĕ dovediĭ.
Dar să fi ĭubit maĭ des
De mine s'ar fi ales!
Uniĭ daŭ cu sutele
De ĭubesc slutele,
Dar eŭ daŭ numaĭ o leiţă,
De ĭubesc d'o porumbiţă
Şi mĕ fac stăpîn pe ţiţă:
Pe ţiţe pe boldurele,
Muşcar'ar neĭca din ele
Ca din doĭ fagurĭ de mĭere!

FOIE VERDE TREI SPANACE

Culésă de Ch. N. Ţapu de la lăutarul Constantin Dobre, Hurez—Vâlcea.

Fóĭe verde treĭ spanace,
Pentru mândra care'mĭ place,
Treĭ ḑile pe drum aş face,
Treĭ ḑile şi-o sĕptĕmână
Că ĭ-a fost guriţa bună.
Treĭ ḑile pe drum m'aş duce
Că ĭ-a fost guriţa dulce!

AICI LUPII ME MANANCA

Culésă de Ch. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ—Bucureştĭ.

A se vedea varianta de maĭ sus «şépte văĭ şi-o vale adîncă» pag. 236.

Şépte văĭ şi o vale adâncă
Aicĭ lupiĭ mĕ mănâncă!
— O lupe, nu mĕ mânca
Pên' n'o resări luna,
Să'mĭ vie ibovnica,
Cu strugurĭ negriĭ 'n basma.
Pe-urmă tu m'oĭ mânca
Şi pe mine şi pe ea!

www.dacoromanica.ro

HO, HO, VALE ADINCA

(VARIANTA)

Comunicată de D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Ho, ho, ho, vale adîncă,
Aicĭ lupiĭ mĕ mănîncă.
— Stăĭ, lupe, nu mĕ mânca
Să vie şi mândra mea,
Şi-atuncĭ, lupe, m'oĭ mânca,
Şi pe mine şi pe ea,
Să ne pĭară dragostea
Şi cu ea ĭubirea !

CATE FETE MI-AM IUBIT

Culésă de la Gh. Nicolăescu, com. Pietrósa (Vâlcea) de Ilie Constantinescu.

Câte fete mĭ-am ĭubit
Pe tóte le-am mulţumit
C'am fost în scara de sus ;
Dar acum pe care o am
Nu maĭ pot s'o maĭ ĭubesc,
Că sunt în scara de jos
Mĭ-a dat cuţitul de os !

ME UITAI DIN DEAL IN LUNCA

Audită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ.—Gorj.

Mĕ uĭtaĭ din deal în luncă
Şi vĕḑuĭ o nevestică,
Se certa cu mórtea furcă.
Fóĭe verde şi-o lalea,
Iar nevasta ĭĭ ḑicea :
— Maĭ staĭ, mórte, nu mĕ lua,
Că maĭ am şi eŭ ce-va !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE DE SIPICA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Ionescu, com. Dozeştĭ (Vâlcea).

Fóĭe verde de sipică,
Ş'apucaĭ pe-un drum de sticlă,
Mĕ'ntâlnĭĭ c'o nevestică,
Se certa cu mórtea furcă.
Mórtea ḑicea ca s'o ĭa,
Dragostile n'o lăsa!

ME SUII IN DEAL IN CUCA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ilie Constantinescu, Dioştĭ, (Romanaţĭ).

Mĕ suiĭ în deal în cucă
Şi mĕ uĭtaĭ peste luncă,
Vĕḑuĭ lunca 'nbobocită
Şi-o nevastă primenită,
Într'o cămaşă supţirică.
De supţire ce era,
Se vedea ţîţa prin ea,
Se certa cu mórtea furcă:
— Fugĭ, mórte, nu mĕ lua
Sunt nevastă tinerea!

FRUNḐA VERDE BOB NAUT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Cristea Popescu, din com. Goardiniţa (Mehedinţĭ).

Frunḑă verde bob năut,
Câte-amante mĭ-am ĭubit
Frigurile nu le-a prins;
Numaĭ mândra de demult
Mĭ-am rugat'o şi n'a vrut
Şi-acum zace 'n aşternut
Şi trimite să mĕ duc!
De m'oĭ duce, să fiŭ câĭne,
Să fiŭ câĭne, şarlă rea,
Să-ĭ mătur bătătura!

www.dacoromanica.ro

AŞ MURI, DAR NU ACUMA.

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Calistrat Stoenescu, com. Tîrpeziţa (Dolj).

Fóĭe verde ca aluna,
Şi-aş muri, dar nu acuma,
La tómnă, când o da bruma
Pe braţe la Catalina.
— Catalino, fată fa,
Fi te-ar fi stârpit mă-ta,
Când era cu tine grea,
De lua apă din ceşmea
Şi da murguluĭ să bea.
Apă de la treĭ ceşmele,
Strecurată prin basmale.

FÓIE VERDE CA ALUNA
(VARIANTA)

Comunicată de Ilie Constantinescu-Dioşti, de la Gh. Grămescu, com. Pleniţa (Dolj)

Fóĭe verde ca aluna,
Şi-aş muri, dar nu acuma
La tómnă, când o da bruma
Pe braţe la Catalina.
Una Ióna şi alta Dina
Sémănă cu Catalina.
Maria 'mĭ face cu mâna,
Să mĕ duc să-ĭ vĕd grădina,
Grădina cu brebeneĭ
Se plimbă Ióna prin eĭ!

FÓIE VERDE CA ALUNA.
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde ca aluna,
Şi-aşĭ muri, dar nu acuma,
La tómnă, când o da bruma,
Pe Braţe la Catalina.
Fóĭe verde şi o lalea
— Catalino, fată fa,
Fi te-ar fi stârpit mă-ta,
Când era cu tine grea.
Haĭ să'mpărţim dragostea,
Să nu ḍicĭ mâĭne, poĭmâĭne,
C'a fost maĭ multă la tine
Şi maĭ puţină la mine!

www.dacoromanica.ro

MANDRA MANDRULÉNA MEA.

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Iorgu Popescu, com. Goardiniţa-Mehedinţi.

Mândră, mândruléna mea,
— Fi-te-ar fi stârpit mă-ta,
Când era cu tine grea.
Ştiĭ asară la ceşmea
Calu mĭeŭ apă nu bea,
Tocmaĭ din pricina ta;
Pên'l-oĭ duce la ceşmea,
Să-ĭ daŭ apă cu vadra
Strecurată prin basma,
Recorésc̆ă inima mea!
Mândră, mândruleana mea,
De-aş şti, mândro, c'aĭ pleca,
Ţi-aş ţine calea'n şosea,
Să'mpărţim dragostea,
Să nu ḑicĭ mâĭne, poĭmâĭne
C'a fost maĭ multă la mine
Si maĭ puţină la tine!

FETIŢO DE NEGUSTOR.

Comunicată de D. Ilie Constantinescu-Dioştĭ, de la Nic. Ionescu com. Dozeştĭ (Vâlcea).

Fóĭe verde de treĭ florĭ,
Fetiţo de negustor
Cu salba de gălbiorĭ,
De nu te-oĭ ĭubi, să mor!
— Să morĭ, neĭcă, să plesneştĭ,
Pe mine nu mĕ ĭubeştĭ,
Că eŭ sunt cu păzitorĭ
Pên'la grădina cu florĭ!
Fă-ţĭ grădină cu pârleaz
Şi'n grădină
Fă-ţĭ fântână,
Că atuncĭ maĭca mĕ mână
De treĭ orĭ pe sĕptĕmână
Cu donicioru pe mână,
Să-ĭ aduc apă de-abună!

www.dacoromanica.ro

SA ŞTIU, NEICA, C'AI PLECA

(VARIANTA)

Culésă de Ch. N. Ţapu de la Nic. I. Popescu, com. Goardiniţa (Mehedinţi).

Să ştiŭ, neĭcă, c'aĭ pleca,
Ţi-aş ţine calea'n şosea,
Să'mpărţim dragostea;
Să nu ḑicĭ mâĭne, poĭmâĭne
C'a fost maĭ multă la mine
Şi maĭ puţină la tine!

FÓIE VERDE MATOSTAT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Zănescu, din com. Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde matostat,
Murgu'mĭ şade legat
Cu batista împĭedicat.
Fire-aĭ, neic'afur isit,
Că te-aĭ pripit la ĭubit!

FOILIŢA PELINIŢA

(VARIANTA)

De la Calistrat Stoenescu, comuna Tîrpeziţa (Dolj) auḑită de Ilie Constantinescu, com, Tîrpeziţa (Dolj).

Foiliţă peliniţă,
Cântă cucu'n Dâmboviţă,
Să'mĭ deştepte pe Ioniţă.
Să'l deştepte negreşit,
Că la tómnă mĕ mărit
Şi rĕmâne neĭubit
Ca nimenĭa pe pământ,
Ca Corbu-ăl călugărit!

www.dacoromanica.ro

MARIÓRA DE LA JII

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

D'aolele, mor plesnesc,
Cu mândra nu mĕ 'ntâlnesc!
— Marióră de la Jiĭ
Cu ţîţele durdulii,
Vin de dă nechiĭ guriţă,
Iubeşte-te cu Ioniţă!
— Cucule, măria ta
Veniĭ pân'la dumniata,
Du-te, spune luĭ Ioniţă
Să vie să-ĭ daŭ guriţă,
Că la tómnă mĕ mărit
Şi rĕmâne ne ĭubit!

www.dacoromanica.ro

DOR ŞI JALE

VERDE FRUNḌA STEJEREL

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru—Novacĭ.

Verde frunḍă stejerel,
Cât e omul tinerel,
Se ţine dorul de el,
Ca oiţa după mĭel;
Dar dacă 'mĭ îmbĕtrâneşte,
Dorul se călĕtoreşte,
Pe alt tînĕr mi-l găseşte!

FÓIE VERDE LAMAIŢA

Comunicată de d-l V. Alexandrescu, şef de tipografie—Bucurescĭ.—Acéstă doină —după mărturia d-luĭ Alexandrescu—se cânta, acum 30 anĭ, de bĕtrâniĭ Bucurescilor.

Fóĭe verde lămâiţă,
Intr'o verde grădiniţă
Şade-o d'albă copiliţă,
Supt umbră de trandafir
Pe scaun de calomfir.
Trece-un voĭnicel îngrabă,
Cu suspin mare mĭ-o 'ntrébă:
— Ce eştĭ fată, saŭ nevastă,
Saŭ zînă din cer picată?
— Nu sunt fată, nicĭ nevastă,
Sunt zînă din cer picată.
— Du-te dor,
Pên' e nor,
Căcĭ dacă o senina,
Maĭ departe te-oĭ mâna.
Şi te-abate la cetate,
De veḍĭ neĭcuţa ce face?
De l'aĭ găsi viind pe cale,
Să'ĭ spuĭ că sunt fată mare;
De l'aĭ găsi adormit,
Să-ĭ spuĭ că m'am logodit;
Iar d'ĕĭ zăbovi maĭ mult,
M'oĭ găsi negru pământ!

www.dacoromanica.ro

DORULE DE UNDE VII ?

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru, din Novacĭ — Gorj.

— Dorule, de unde viĭ?
— Din ale pădurĭ pustiĭ.
— Dar acuma, unde tragĭ?
— Sus la munte la Novacĭ,
Că mĭ-a 'nfrunḍit vre-o doĭ fagĭ,
Vre-o doĭ fagĭ, vre-o doĭ go-
[runĭ,
Şi vre-o cincĭ-şése alunĭ.

FÓIE VERDE MARACINE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ — Gorj.

A se vedea o mică variantă No. CCXXXVI din colecţia d-luĭ Iarnic şi Bârsan pag. 109.

Fóĭe verde mărăcine,
Eŭ plec, màndro, de la tine
Ofilit şi făr' de fire,
Murgu meŭ drumu nu ţine,
Ce-oĭ să mĕ fac vaĭ de mine?!
Dorul meŭ la tin' rĕmâne,
Să 'mi-l păstrezĭ, mândro, bine
Cum m'aĭ păstrat şi pe mine!
Să mi-l culcĭ în pat la tine,
Cum m'aĭ culcat şi pe mine.
Fóĭe verde şi un dudăŭ,
Să mi-l culcĭ în patul tĕŭ,
Unde m'am culcat şi eŭ!

AM AVUT INTR'O VREME

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ión Cazacu — Ştefăneştĭ — Gorj.

Foiliţă treĭ smicele,
Am avut şi eŭ intr'o vreme
Un puişor cu plăcere.
Eŭ boboc, mândra boboc,
Amêndoĭ fără noroc.
Of, noróce de te-aş prinde,
Ca pe-un câĭne te-aş ucide;
Că la unĭĭ daĭ noroc
Şi pe alţiĭ-ĭ bagĭ în foc!

www.dacoromanica.ro

EU BOBOC, MANDRA BOBOC.

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Bacioiu, din Petrescĭ-de-sus — Gorj.

Eŭ boboc, mândra boboc,
Amêndoĭ făr' de noroc.
Of, noróce, de te-aş prinde,
Ca p'un câĭne te-aş ucide ;
Că la unĭĭ daĭ noroc
Şi pe alţiĭ îĭ bagĭ în foc !
Focşor icĭ, focşor colea,
Maĭ foc pe inima mea,
De dor de la mândruţa
Că mĭ-a secat inima !

CINE NU MI-O CREDE MIE.

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Anghel Cambrea, din Sacelu—Gorj.

A se vedea o variantă «jelui-m'aş» din colecţia d-luĭ Teodorescu, pag. 279 Idem a se confrunta No. CDXI din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Fóĭe verde mărăcine,
Cine nu mĭ-o crede mie,
Ducă-l Dumneḑeŭ să ştie,
Nicĭ maĭ bine, nicĭ maĭ rĕŭ,
Of ! numa cum pătimesc eŭ !
Patima ce-o pătimesc
N'am cuĭ să-o jeluĭesc.
M'aş jelui dumitale,
Ca la un frate maĭ mare ;
Nu mi-ĭ crede, frăţióre !
M'aş jelui şi n'am cuĭ ?
Jelui-m'aş prunduluĭ ;
Prundu are bolovanĭ,
Vorba mea are duşmanĭ !
Jelui-m'aş codruluĭ ;
Codru-ĭ verde,
Nu mĕ crede !
Jelui-m'aş munţilor
De doru părinţilor !
Jelui-m'aş câmpuluĭ ;
Câmpu are peliniţă,
Vorba mea n'are credinţă !

VAI TINEREŢELE MELE.

Cules de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu— lăutar, Petrescĭ — Gorj.

Fóĭe verde treĭ smicele,
Vaĭ, tinereţele mele,
Cum v'aţĭ trecut fără vreme !
V'aţĭ trecut, v'aţĭ veştejit,
Nimica n'am folosit,
Da maĭ mult m'am amărît.
Frunḑuliţă foĭ dĕ creste,
F...vĕ'n bot, bătrâneţe,
Cum aţĭ sosit făr' de veste !

www.dacoromanica.ro

CAT TRAIEŞTI, NEICA, PE LUME.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la I. Const. I. Petre — Dioştĭ — Romanaţĭ.

Fóĭe verde mărăcine,
Cât trăĭeştĭ, neĭcă, pe lume,
Pórtă-te puţin şi bine,
Că nu ştiĭ mórtea când vine
Şi te ia de lângă mine.
Că mórtea când se găteşte
Nu maĭ vine să'ţĭ dea veste
Şi te ia cum te găseşte;
Şi de-o fi la vre o'ntâmplare,
Morĭ şi făr' de lumînare !

TOT GANDIND, PUICA, LA TINE.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novacĭ — Gorj.

Tot gândind, puică la tine,
N'a rĕmas inimă 'n mine
Nicĭ cât un bob de neghină ;
Puţinică ce-a rĕmas
Arde'n mine de necaz !

MANDRUŢO, NUMELE TELE.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novacĭ — Gorj.

Fóĭe verde treĭ smicele,
Mândruţo, numele tele
Sînt la neĭca 'n covăţele ;
Când mĭ-e dor mĕ uĭt la ele!
Deschid covăţelele
Şi citesc biletele,
Mĭ-alină junghĭurile,
Mĕ 'ntăresc durerile,
Imĭ vin iar puterile !

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIŢA FÓIE FRAGA.

Audită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novacĭ.

Frunduliţă fóĭe fragă,
— Ş-aolică, mândră dragă,
De ce 'mĭ eştĭ albă şi slabă?
— Albă sînt de neamul meŭ
Şi slabă de dorul tĕŭ!
— Dorul meŭ cu-al dumitale,
Facă-l Dumneḑeŭ d-o flóre,
Să resară 'n drumul mare,
S'o ĭa neĭca de călare,
S'o puĭe la pălărie,
Să se 'ndemne ca să vie.
— Ia-o, neĭcă, flórea, ĭa-o,
Fire-aĭ a nabeĭ de n'oĭ lua-o!

DRAGA, DRAGA.

Audită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novacĭ — Gorj

— Fóĭe verde ĭarbă neagră,
Dragă, dragă, şi iar dragă,
Prinde dorul şi ţi-l légă
C'un fir de mătase négră.
— Eŭ l'am prins şi l'am legat,
Dorul a rupt şi-a scăpat
Şi s'a dus la mândra 'n pat,
C'acolo 'l doru 'nvĕţat!

FÓIE VERDE MARACINE.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Michaĭ, din Bucureştĭ.

Fóĭe verde mărăcine,
Drag mĭ-a fost trăind pe lume;
Frică mĭ-e că mor ca mâĭne!
Remâne lumea de mine,
Mĕ duce la mânăstire
Şi trage pământ pe mine!
Pământu mĭ-este cu ĭarbă,
Trece puĭca nu mĕ 'ntrébă!
Pământu-ĭ cu ĭarbă verde,
Trece lumea nu mĕ vede!

www.dacoromanica.ro

COLO'N VALE.

Culésă de Chr. N. Ţapu, din com. Runcurelu — Mehedinţi.

Colo 'n vále 'n dealu mare
S'aude un sgomot mare
De boĭerĭ şi de cocóne,
C'a murit o fată mare,
Fată mare logodită
Cu tótă zestrea gătită.
— Bucură-te, mânăstire,
Că frumósă flóre-ţĭ vine,
Nu vine ca să 'nfloréscă,
Ci vine să putrédéscă!

IN CEA VALE URLATÓRE.

(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Ţapu de la Zamisi C. J. Pleniţa — Dolj.

In cea vale urlătóre,
Plină de boĭerĭ şi cocóne,
A murit o fată mare.
Mă-sa plânge, nu prea plânge,
Ginerile varsă sânge!

TRANDAFIR FRUMOS.

Culésă de Chr. N. Ţapu, din Runcurelu — Mehedinţi.

Mĭ-arde foc în Bucureştĭ,
Trandafir frumos,
Că lencuşu nu 'ĭ-acasă
Şi e dus la vênătóre
Să vêneze căprióre.
Căprióre n'a vênat,
Iancu singur s'a 'mpuşcat
Cu pistol de diamant.
Săriţĭ fraţĭ,
Săriţĭ surorĭ,
S'aducem luĭ Iancu florĭ!
Trageţĭ drigú maĭ la scară,
Să scótem pe Iancu-afară,
Să 'l ducem la mânăstire,
Să fie de pomenire!

www.dacoromanica.ro

PESTE PODUL MOGOŞANI.

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Zamisi C. J. Pleniţa — Dolj.

Peste podul Mogoşanĭ
Iancu trece 'n vênătóre,
Să'mĭ vêneze căprióre.
Căprióre n'a vênat,
Iancu singur s'a 'mpuşcat!
Săriţĭ fraţĭ, săriţĭ surorĭ,
Să punem pe Iancu 'n florĭ;
Să'l întindem pe o masă
Ca pe-o flóre de garófă.
Bucură-te, mânăstire,
Că intră o flóre 'n tine!
Nu intră să veseléscă
Şi intră să'mĭ putredéscă!

BUCURA-TE MANASTIRE.

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la I. G. Mateiaşĭ. Mieliţa — Dolj.

Frunḑă verde treĭ măsline,
Bucură-te, mânăstire
Ce garófă intră 'n tine!
Nu intră să 'mbobocéscă
Şi 'mĭ intră să putreḑéscă!
Dacă nu 'mĭ credeţĭ cuvîntul,
Aideţĭ să v'arăt mormîntul;
Daţĭ ţĕrîna la o parte,
De vedeţĭ óse 'nşirate,
Trupuşor plin de păcate!
Coborĭ, Dómne, pe pămînt
De veḑĭ mórtea ce-a făcut,
Ţĕrîna s'o sufli 'n vênţ!

ME GANDESC, MANDRO, LA TINE.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Ioan Băcioiŭ, din Petrescĭi-de-sus—Gorj.

— Mĕ gândesc, mândro, la tine
Ce negru pămînt te ţine,
De nu maĭ viĭ pe la mine?
— Mĕ ţine pămînt cu ĭarbă,
Nu pociŭ veni făr' de trébă!

www.dacoromanica.ro

MANDRUŢA MEA DE DEMULT.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Ión Băcioĭŭ, din Petrescĭĭ-de-sus—Gorj.

Mândruţa mea, eştĭ de mult,
Nu gândi că te-am urît.
Te-am urît două-treĭ ḑile
Şi mĭ-e gândul tot la tine !
Eŭ peste ḑi mor, plesnesc,
Cu tine să mĕ 'ntâlnesc,
Două vorbe să-ţĭ vorbesc,
Inima să'mĭ potolesc !
Că'mĭ crapă inima 'n mine,
Mândră, ḑe dor de la tine !
Trec pe drum, mĕ uĭt la tine,
Tremură carnea pe mine ;
Mĕ bat pe treĭ căpătâĭe,
Mĕ prăpădesc vaĭ de mine !
Mĕ uĭt la căscióra ta,
Imĭ lăcrămézĕ inima !
Ardă-ţĭ căscióra ta,
Cum îmĭ arde inima ;
Ardă-ţĭ căscĭóra pe tine
Cum arde inima 'n mine !

DRAG MI-E DEALUL SA'L SUI.

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Ion Băcioĭŭ, din Petrescĭĭ-de-sus—Gorj.

Drag mĭ-e dealul să'l suĭ
La amanta mea dintâĭ.
Amanta mea de demult,
Nu gândi că te-am urit ;
Te-am urît două-treĭ ḑile
Şi mĭ-e gândul tot la tine.
Mândruţă, amanta mea,
Să-ţĭ dea cine ce ţĭ-o da,
Tu să nu-ţĭ pĭerḑĭ credinţa,
Să te urască neĭca !

SPUNE'MI, MANDRO, M'AI DORIT ?

Auḑită de Chr N. Ţapu de la Dumitru Băcioĭŭ, din Petrescĭĭ-de-sus — Gorj.

— Spune'mĭ, mândro, m'aĭ [dorit,
Cât am fost călĕtorit ?
Că eŭ de tine m'am fript !
De-aş maĭ trăi rĕŭ, nu bine,
Numaĭ ca să fiŭ cu tine !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE MARACINE.

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Constantin Dobre, din Govora — Vâlcea.

Fóĭe verde mărăcine,
Tot gândind, puĭcă, la tine,
Să uscă carnea pe mine,
Ca frunda pĕ mărăcine;
O litră d'a maĭ rĕmas
Şi-aĭa s'a fript şi s'a ars!

FOIŢICA, FOIE LATA.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiŭ din Petrescii-de-sus — Gorj.

Foiţică fóĭe lată,
Inima neĭchiĭ e 'nfocată,
Veselă era o dată,
Era lóna nemăritată;
Dar de când s'a măritat,
Inima mea s'a 'ntristat!
S'a 'ntristat mândrele mele,
Că nu maĭ daŭ pe la ele,
Sara şi diminéţa,
Peste ḑi tot d'auna!

VERDE, VERDE DE DUDĂU.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Bondoc, Pojogenĭ — Gorj.

Verde, verde de dudăŭ,
Pe drumu care merg eŭ,
Nu-ĭ fântână, nu-ĭ pîrĕŭ,
Să'mĭ potolesc dorul meŭ!
Dorul de la inimióră,
Nu mi-l potoleşte-o ţară,
Numa mândruţa 'ntr'o séră!

www.dacoromanica.ro

FÓIE VERDE BOB AREU.

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la lăutarul P. Brândușianu din Costescĭ.

— Fóĭe verde bob areŭ,
Pe drumul care merg eŭ,
Nu e ĭarbă nicĭ dudăŭ,
Nicĭ fântână, nicĭ pîrĕŭ,
Nicĭ apă din eleşteŭ,
Să'mĭ potolesc focul meŭ !
Focul de la inimióră,
Potoleşte-l, bălăĭóră !
— Ce puternic aşĭ fi eŭ
Să-ţĭ potolesc focul tĕŭ ? !

ALÉRGA, DORULE ALÉRGA.

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru — Novacĭ.

Verde frunḑă, ĭarbă négră,
Alérgă, dorule, alérgă,
Pênĕ 'ţĭ-este lumea dragă ;
Că dacă-ĭ îmbĕtrâni,
Veĭ şedea şi-eĭ hodini,
La tinereţe-eĭ gândi,
La ce-aĭ făcut te-ĭ căi.
C'aĭ pĭerdut tinereţea
Şi ţi s'a pălit faţa !

DORULE BUCATA REA.

Auḑit de Chr. N. Ţapu din gura luĭ Nic. Fraţilă din Novacĭ — Gorj.

A se confrunta varianta «Badea pe costişă ară» pag. 100, colecţia E. Sevastos.

— F...u-ţĭ morţiĭ tĕĭ, de dor,
De te-aş prinde te omor !
Dorule, bucată rea ;
Eşĭ de la inima mea,
Dorule, bucată amară,
Eşĭ de la inimă afară.
Amară-ĭ frunḑa de nuc,
Amar dorul care 'l duc ;
Dulce e frunḑa de fag,
Amar dorul care 'l trag !

www.dacoromanica.ro

VERDE FRUNḌA DE SECARA.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Toma Todea din Săliştea — Transilvania.

A se vedea o variantă No. DXXXIII pag. 255, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

— Verde frunḍă de secară,
M'am gândit, mândro, şi-aséră,
Verde frunḍă ĭarbă négră,
Să'mĭ spuĭ, mândro, să'mĭ [spuĭ, dragă,
Astă nópte ce-aĭ ghisat ?
— Da-ţĭ-ar Dumneḍeŭ mult [ghine,
Te-am ghisat, bădiţ, pe tine,
Că năpraua ta aĭa nóuĕ
Am ghisat'o ruptă 'n douĕ.
— Ba minţĭ, puĭcă, ba minţĭ, [dragă,
Că năpraua e la mine,
Dar s'o rupt inima 'n tine,
Tot gândindu-te la mine !
M'oĭ gândi, mândrò, şi eŭ
Şi ne-o 'ntâlni Dumneḍeŭ,
Dumneḍeŭ şi ducul sfîntu,
Care ne ţin' pe pământu !

CINE N'ARE DOR.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Costea Gheorghe, din Sacenĭ — Teleorman.

Veḍĭ varianta «dorul greŭ» vers. 8—9 din colecţia G. D. Teodorescu pag. 277.

Fóĭe verde bob năut,
Cine n'are dor maĭ mult
Să vie să'l împrumut,
Că la mine este mult ;
Isvorăşte din pământ
Ca un nastur de argint,
Când cade 'n apă la fund !

www.dacoromanica.ro

MARE-I DEALU LA BACAU.

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu din Vladimir — Gorj

Frunḑă verde de dudău
Mare-ĭ dealu la Bacău,
Tot maĭ mare'ĭ doru meŭ!
Cine n'are dor pe lume
Vină să ĭa de la mine,
Că la mine e isvor,
Ca să 'mĭ ţie tot un dor.
Cine n'are dor în trup,
Vină ca să 'l împrumut,
Că la mine e prea mult!
Şi aşa 'mĭ vine une orĭ,
Să béŭ otravă să mor!
Fóĭe verde lemn domnesc,
Staŭ în drum şi mĕ gândesc,
La ce să mĕ otrăvesc,
Când am ḑile să trăĭesc
Şi pe puĭca s'o ĭubesc?!

CINE N'ARE DOR D'AJUNS.

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu din R.-Vâlcea.

Fóĭe verde de năut,
Cine n'are dor d'ajuns,
Să vie să'l împrumut;
Că la neĭca e dor mult
Cură isvor din pămînt
Lele, lelea mea!

CINE N'ARE DOR SUPT SORE.

Auḑită de I. Ionescu de la I. Negoescu din Bogaţi — Dâmboviţa.

Frunḑă verde de cicóre,
Cine n'are dor supt sóre
N'are ḑile 'ntristătóre,
Ci ḑile de sĕrbătóre.
Frunḑuliţă mărăcine,
Tutulor le pare bine,
Că o să plecĭ de la mine.
Nu maĭ mie 'mĭ pare rĕŭ,
Nu maĭ pocĭ de dorul tĕŭ,
Că aĭ fost ĭubitul meŭ!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE D'AVRAMÉSA.

Auḍită de I. Ionescu, abs. seminarist, de la S. Udrescu, din Bogaţi —Dâmboviţa.

Fóĭe verde d'avrămésă,
M'ajunse un dor d'acasă,
De copiĭ şi de nevastă,
De copiĭ ca de copiĭ,
De nevastă mĕ topiĭ!
D'o fi dor de la copiĭ
Să puĭ şaua şi să mâĭ;
D'o fi dor de la mumă
Să fac calul numaĭ spumă;
D'o fi dorul de la tată,
Să fac calul numaĭ apă!

UŞOR, PUIULE, UŞOR.

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ion Cazacu, lăutar din Ştefăneştĭ — Gorj.

Fóĭe verde de bujor,
Uşor, puĭule, uşor,
Ce'mĭ trimeţĭ atâta dor,
Prin gurile tuturor?
Nu'mĭ trimeţĭ maĭ puţinel,
Să viĭ dumneata cu el,
Intr'o fóĭe de bujor,
Să te vĕd că 'ţĭ este dor?!

UNDE-AUD CUCU CANTAND.

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la lăutarul Christea din T.-Jiu.

Unde-aud cucu cântând
Şi mĭerliţa şuĭerând,
Plóĭa'n codru răpăind,
Luna pe cer cercuind,
Noriĭ la vale-se lăsând
Şi puĭcuţa suspinând,
Nu mĕ ştĭŭ om pe pământ!
Puĭca cu jale plângênd,
Din ochiĭ negriĭ lăcrămând
Tot de neĭcuţa 'ntrebând:
— Fóĭe verde mărăcine,
Fă vecină, fă creştină,
Am auḍit că daĭ cu bobĭ bine;
Dă'mĭ şi mie cu bobĭ bine,
Să vĕḍ neĭcuţa maĭ vine,
C'arde inimióra 'n mine!
De când neĭca m'a lăsat,
N'am bĕut nicĭ n'am mâncat,
De pe drumurĭ n'am maĭ stat!
Vine nóptea şi 'nserez,
N'am cu cine să vorbesc.
Es afară şi răcnesc,
Lumea ḍice că 'nebunesc,
Nu mĕ ştie că doresc,

www.dacoromanica.ro

De neĭca mĕ prigoresc !
Incă ḑiuă s'a făcut
Şi neĭc'al meŭ n'a maĭ venit !
Să puĭ masa să mănânc
Aminte de el mĭ-aduc ;
Când mĕ puĭ ca să mănânc,
Nu pocĭŭ, frate, să mănânc !
Imbucătura o bag in gură,
Ea se face clisă'n gură,
Că neĭcuţa nu maĭ vine !
Cine'mĭ ḑice, cine'mĭ spune
Că neĭcuţa o să maĭ vie,
Aş da tot ce veḑĭ pe mine,
Că umblu pe drum nebună !
Casc gura să'mĭ ĭasă pară,
Că nu maĭ pociŭ inimĭóră !
Casc gura să ĭasă foc,
Arde 'l-ar focu noroc !
Ah ! noróce, de te-aş prinde,
Ca p'un câĭne te-aş ucide.
De te-aş prinde la un loc
Să-ţĭ puĭ paĭe, să-ţĭ daŭ foc ;
Că la tótă lumea făcuşĭ parte,
Dar mie nicĭ o dreptate.
Că vĕḑuĭ dragoste 'ntr'un loc
Tot cu parte cu noroc,
La mine mult e cu foc
Arde-te-ar focu noroc !

DORUL DE CINE S'ALÉGA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Dumitru Baranca din Peşteana-de-sus, Gorj.

Frunḑuliţă de oblégă,
Dorul de cine se légă
Nu maĭ este nicĭ o trébă.
De se légă d'o nevastă
Pĭerde din lucru din casă ;
De se légă d'o copilă
Uĭtă vadra pe fântână
Şi cusătoréua 'n mână,
Cu ochĭĭ la curmătură.
Că de mine s'a legat
Ca făsuĭu pe arac.
Făsuĭu are soroc,
Se suĭe pên' la un loc,
Se întórce şi légă bob ;
Dar ce bob alimănit,
Că e făcut din ĭubit !
Iubitul nu e moşie,
Numaĭ pismă şi mânie ;
Iubitul mĭ-a scos barba
Şi dragostea mustaţa,
Şi mustaţa 'n tóte părţĭ
Ca vreju de castraveţĭ !

DORUL DE CINE SE LÉGA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Stancu, lăutar din Cucuieţĭ —Teleorman.

Firicel de ĭarbă négră
Dorul de cine se légă,
Nu-ĭ paĭe lucru de şagă,
Că de mine s'a legat
Ca bóla de om sĕrac,
Ca fasulea pe arac,
Fasulea are soroc
Se suĭe pên' la un loc,
Stă pe loc şi légă bob.
S'a legat şi d'un voĭnic
Şĭ-a lăsat plugu 'n pământ
Şi boiĭ 'njugaţĭ la jug
Şĭ-a plecat după ĭubit.
S'a legat şi d'o nevastă
Şĭ-a lăsat războiu 'n casă,
Cusătura pe feréstră
Şĭ-a ĭeşit să mĕ ĭubéscă !

www.dacoromanica.ro

PE DÉLU CU LILIACU.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Const. Dobre din Horez— Vâlcea.

Verde frunḑă foĭ ca macu,
Pe dealu cu liliacu
Şĭ-a mutat mândra conacu.
Nu l'a mutat de vr'un bine,
Când îĭ vine dor de mine,
Rupe liliac şi pune;
Când îĭ vine dor şi foc,
Rupe liliacu tot!

PE DÉLU CU LILIACU.

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Dumitru Baranca din Peşteana-de-sus, Gorj.

Frunḑuliţă foĭ ca macu,
Pe dealu cu liliacu
Şĭ-a mutat neĭca conacu.
Nu l'a mutat de vr'un bine,
Ci l'a mutat pentru mine;
Când îĭ vine dor de mine,
Rupe liliac şi pune;
Când îĭ vine dor de foc,
Rupe liliacu tot!

LASA-TE PUICA DE MINE.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Costea Gheorghe din Săceni—Teleorman.

— Verde, verde mărăcine,
Lasă-te, puĭcă, de mine,
Să trăim pe lume bine!
— Dar cum focu o să mĕ las,
Că ţĭ-e casa de doĭ paşĭ;
De doĭ paşĭ şĭ-o pâşitură,
Sînt la tine 'n bătătură,
Şi'mĭ trece doru de gură!

www.dacoromanica.ro

ŢII TU MINTE, ORI NU ŢII ?

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Costea Gheorghe din Săceni—Teleorman.

— Fóĭe verde treĭ lămâĭ,
Ţiĭ tu minte, orĭ nu ţiĭ
Când eram noĭ doĭ copiĭ,
Când culegeam florĭ din viĭ,
Mĕrul îl tăĭam făliĭ
Şi'l mâncam pe căpătâĭ ?
Când băgam ţiţica 'n gură,
Eŭ trăgeam sânge din mură ?
Fóĭe verde treĭ lămâĭ,
Ţiĭ tu minte, orĭ nu ţiĭ ?
Geaba, puĭcă, mĕ mângâĭ
Cu gutuĭ şi cu lămâĭ,
Cu zar şi cu mirodiĭ,
Că de mine tot rĕmâĭ !
—Cu cine-oĭ să te mângâĭ ?
Cu dorul star'ar pustiĭ ?
—Du-te, leĭcă, şi să viĭ
Colea 'ntre stă-Măriĭ
Când se cóce póma 'n viĭ
Şi ciréşa 'n prăvăliĭ.
Puĭcă, tu te-oĭ mângâĭa
Cu voĭnicĭ de séma mea !
—Fie voĭnicĭ ca frunḑa,
Ca frunḑa şi ca ĭarba,
Dacă nu eştĭ dumneata,
Care făceaĭ dragostea !

AFARA-I LUNA ŞI BINE.

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Dumitru Baranca, din Peşteana-de-sus—Gorj.

Afară-ĭ lună şi bine,
Cine mĭ-e drag nu maĭ vine.
Mĕ culcaĭ şi aţipiĭ,
Doru puseĭ căpĕtâĭ,
Cu urîtu mĕ'nvĕliĭ,
Dómne, rĕŭ mĕ odihniĭ !
Mĕ sculaĭ şi pipăiĭ,
Dómne, nimic nu găsiĭ !
Numaĭ doru inimiĭ
Scris pe faţa periniĭ,
Cu cernéla ochilor
Şi cu pana genelor !

DORULE CE-AI CU MINE ?

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Const. Dobre din Horez—Vâlcea.

Fóĭe verde treĭ sulfine,
Doruleţ, ce aĭ cu mine,
De mĕ horopseştĭ pe lume ?
Dorule, tu ştiĭ ce ştiĭ,
Făr'de mine nu rĕmâĭ ;
Dorule, bucată rea,
Ieşĭ de la inima mea
Şi du-te la mândruţa,
Să te supţie şi ea !

www.dacoromanica.ro

DORUL MEU CE L'AM AVUT.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la G. Paicu, lăutarul Bistriţeĭ (Vâlcea).

Fóĭe verde bob năut,
Dorul mĭeŭ ce l'am avut,
L'am dat de mult împrumut
Şi-acum cu ochĭ mĕ uĭt,
Că ce-am ĭubit nu maĭ uĭt!
Că de la Paştĭ pên' la Ispas,
Câte necazurĭ mĭ-am tras
Şi de mândra nu mĕ las;
Că m'oĭ lăsa de ea,
Când mĭ-o suna scândura,
Popa cu cădelniţa!

LA VALE LA CALARAŞI.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Ionescu, com. Dozeştĭ (Vâlcea).

La vale la Călăraşĭ,
Strig' un căpitan de marş.
Nu ştiŭ marşul să'l ascult,
Orĭ la Ióna să mĕ uĭt?
—Ióno, mijlocelul tĕŭ
Să-l fac lumînărĭ de seŭ,
Să le puĭ la capul meŭ;
Să lumine
Peste mine,
Să'mĭ trécă de dor de tine!

CINE MI-ARE DOR LA VALE

Culesă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zăgănescu, din com. Vladimir (Gorj).

Cine mĭ-are dor la vale,
'I se pare nóptea mare,
Umblă nóptea tot călare
Şi se scólă 'n prânḍul mare;
Cine mĭ-are dor la deal
'I se pare nóptea an!

www.dacoromanica.ro

HAI HAI HAI, DORULE.

Culésă de Chr. N. Ţapu din Dioştĭ — Romanaţĭ.

— Haĭ, haĭ, haĭ, dorule haĭ,
Cu Mariţa cum te daĭ ?
—Cu Mariţa mĕ daŭ bine,
Că beaŭ vin şi mănânc pâĭne
Şi cu puĭca lângă mine !

AŞ TRAI ŞI N'AM CU CINE.

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din Dioştĭ — Romanaţĭ.

Frunḑă verde mărăcine,
Aş trăi şi n'am cu cine ;
Nu e puĭca lângă mine,
Să béŭ vin, să mănânc pâĭne
Şi cu rachiaş de prune !

BUSUIOC DE SUPT RESTEU

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu din Vladimir — Gorj.

—Fóĭe verde de un areŭ,
Busuĭoc de supt resteŭ
Vĕḑut'aĭ vr'un frate-al meŭ ?
—L'am vĕḑut, l'am cunoscut
In pămînt verde 'nflorit !

www.dacoromanica.ro

DE GANDURI DE OFTAŢ

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Costea Gheorghe din Sacenĭ—Teleorman.

Fóĭe verde matostat,
De gânduri şi de oftat,
Staŭ la masă neînchinat,
Mĕ pomenesc nemâncat!
Mĕ scol în sus să mĕ'nchin,
Picerile nu mĕ ţin,
Par'că nu's făcut de plin!
Şĭ-aduc mâna să'mĭ fac cruce,
Mâna din cot nu s'aduce;
Şi 'nghiţ câte-o 'mbucătură,
Mi se face clisă 'n gură!

UND' TE DUCI, BADEO, SARACE?

Culésă de Chr. N. Ţapu de la G. Grămescu — Pleniţa — Dolj.

— Frunduliţă treĭ spanace.
Und'te ducĭ, badeo sărace?
—La pimniţa din pârlóge,
Béŭ vinul cu treĭ soróce.
— De ţĭ-e ruşine cu mine,
Fă-mĕ brĕŭ pe lângă tine,
Ca să merg şi eŭ cu tine,
De ţĭ-e ruşine cu brĕŭ,
Fă-mĕ trăgĕtor la frĕŭ,
Că de tine nu rĕmâiŭ.
De ţĭ-e ruşine şĭ-aşa,
Fă-mĕ trăgĕtor la şea,
Să merg şi eŭ cu dumnea-ta.
Că de-oĭ zăbovi o lună,
Mĕ găseştĭ pe câmp nebună;
Şi de'ĭ zăbovi un an,
Mĕ găseştĭ négră buştén!

TINEREŢELE SE DUC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Costea Gheorghe din Săcenĭ,—Telorman.

Flóre verde foĭ de nuc,
Tinereţele se duc,
Bĕtrâneţile m'ajung,
Ce-oĭ să mĕ fac de ĭubit?
C'auḍ mândrele oftând,
Că le las pe drum plângênd.
Mi's sătule de ĭubit,
Păcat c'am îmbĕtrânit!
Barba négră mĭ-a albit,
Pĕrul s'a scărleonţit,
Copilele m'a urît.
Flóre verde şĭ-o lalea,
De s'ar găsi cine-va
Cu parale nu geaba,
Ca să'ĭ vĕnḍ bĕtrâneţea,
Să'mĭ cumpĕr tinereţea,
C'am trăit bine cu ea!

www.dacoromanica.ro

FIRICEL DE IARBA NÉGRA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu din R.-Vâlcea.

A se vedea începutul varianteĭ No. 375, pag. 367, colecţia d-luĭ Bibicescu.

Firicel de ĭarbă neagră,
Haĭdeţĭ, puĭcă, haĭdeţĭ dragă,
Haĭdeţĭ puĭcă să fugim,
Să fugim, să pribegim,
C'acum e vremea de fugă
Pênĕ este ĭarba crudă.
Unde calcĭ
Urmă nu facĭ;
Unde şeḍĭ
Nu te maĭ veḍĭ.
Haĭdeţĭ, puĭcă, haĭdeţĭ, dragă,
Haĭdeţĭ, puĭcă, să fugim,
Să fugim, să trecem Oltu,
Că p'aicĭ ne-a călcat focul!
Trecuĭ Oltu jumĕtate
Mĕ coprinse un dor de spate;
Trecuĭ Oltu, apă lină,
Mĕ cuprinse un dor cu milă;
Trecuĭ Oltu şi de tot
Mĕ cuprinse un dor cu foc!

FIRICEL DE IARBA NÉGRA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la P. Brânduşianu lăutar, Costescĭ— Vâlcea.

Firicel de ĭarbă négră,
Ş'aĭdeţĭ, puĭcă, ş'aĭdeţĭ, dragă,
Haĭdeţĭ, puĭcă, să fugim,
Că p'aicĭ nu maĭ trăim.
Acum e vremea de fugă,
C'acuma e ĭarba crudă.
Unde şeḍĭ nu te maĭ veḍĭ,
Unde calcĭ urmă nu facĭ.
Să fugim să trecem Oltu,
Că p'aicĭ ne arde focu
Şi ne-aude protopopu.
Fóĭe verde treĭ alune,
D'ar fi drumul prin pădure
M'aş duce cu puĭca 'n lume;
Şi mĭ-e drumul prin oraş
Şi mĕ 'ntreabă de rĕvaş.
Doĭ mĕ 'ntrébă, doĭ mĕ légă,
Doĭ mĕ légă cot la cot,
Şi mĕ pórtă târgu tot!

www.dacoromanica.ro

VERDE, VERDE ROSMARIN

Auḑită de Chr. N. Ţapu din gura luĭ Dumitru Băcioiu, din Petrescĭ — Gorj.

Verde, verde rosmarin,
Voĭnic tînĕr, cal bĕtrân,
Rĕŭ să'ngăduĭa la drum;
Calu trage la conace,
Voĭnic tînĕr unde-ĭ place,
Nu ştie că puĭca zace.
Cum să'mĭ fac niştе mijlóce,
Să'mĭ vĕḑ pe puĭcă cum zace?
Să'mĭ lovesc dealurile,
Să-ĭ găsesc leacurile;
Să-ĭ găsesc treĭ clopoţeĭ,
Să le ĭaŭ în treĭ ulcele,
Să le puĭ séra la stele
Şi diminéţa la sóre,
Să'mĭ daŭ puĭcĭĭ să se scóle,
Că'mĭ zace puĭca şi móre,
Vaĭ, Dómne, ce rĕŭ 'mĭ pare!

ZACE ION DE LUNGORE

Cules de Chr. N. Ţapu din comuna Runcurel — Mehedinţĭ.

La Cĭolpanu din ogóre
Zace Ion de lingóre,
Şi'l păzeşte-o fată mare,
Cu drépta pe lumînare,
Cu stânga la inimióră.
— Zacĭ, Ióne, orĭ te scolĭ,
Că mie'mĭ vin peţitorĭ?
— Mărită-te, fa fetiţă,
Că dacă m'oĭ maĭ scula,
Oĭ veni la nunta ta;
Oĭ sta lângă naşi-ta
Şĭ-oĭ da şi eŭ vre-o para,
Ce m'o lăsa inima!

COLEA 'N VALE LA ISVORE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Ionescu din Dozeştĭ — Vâlcea.

Fóĭe verde ĭarbă mare,
Colea'n vale la isvóre,
Zace-un voĭnicel de-o bólă,
De-o bólă şi de-o lungóre,
Mi-l păzeşte-o fată mare,
Cu códele pe spinare,
Cu brĕŭ încinsă pe şale,
Cu stânga la inimióră,
Cu drépta pe lumînare!
— Fóĭe verde de treĭ florĭ,

www.dacoromanica.ro

Zacĭ, voĭnice, orĭ te scolĭ ?
Că mie'mĭ vin peţitorĭ,
Peţitorĭ, logoditorĭ.
— Fóĭe verde şi o lalea
Catalino, fată fa,
Mărită-te cum ĕĭ vrea,
Că dac'o vrea Dumneḑeŭ,
M'oĭ maĭ îndrepta şi eŭ ;
Şi-oĭ veni la nunta ta,
Să daŭ banĭ cu poala,
Galbenĭ cu strachina,
Icusarĭ cu chivăra !

FRUNḐULIŢA FOI DE PUR

(VARIANTA)

Auḑită de Ílie Constantinescu normalist, de la Mariţa Caraian — Craiova.

— Frunḑuliţă foĭ de pur,
Domnule sergent majur,
Te chiamă domnu Maĭur,
Te pune la cercetare.
— Fănică ce bólă are,
De zace 'n spitalu-ăl mare,
De 'l păzeşte-o fată mare,
Cu códele pe spinare,
Cu stânga la inimióră
Cu dreapta pe lumînare ?
— Zacĭ, voĭnice, orĭ te scolĭ,
Că mie'mĭ vin peţitorĭ,
Ca şi eŭ să mĕ mărit ?
— Mărită-te, fată mare,
Că eŭ dacă m'oĭ scula,
Oĭ juca la nunta ta
Şi mĭ-eĭ săruta mâna,
Ţi-oĭ da ruble cu póla.
Dar dacă nu m'oĭ scula,
Oĭ veni la mórtea mea
Şi mĭ-eĭ săruta mâna !

VOINICUL NEINSURAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, lăutar în R.-Vâlcea.

Fóĭe verde salbă móle,
Cine are, cine n'are,
'I se pare nóptea mare
Şi plapoma supĕrare,
Şi saltéua glob de sare.
Cine are nevestică
Tînără şi frumuşică,
'I se pare nóptea mică
Şi plapoma uşurică,
Ca pana de rândunică ;
Plapoma cu floricele
Te gâdilă la picere !

---

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE MARACINE

Comunicată de d-l Ión Tănăsescu, fost normalist, auḑită de la lăutarĭ din Focşanĭ.

Fóĭe verde mărăcine,
Badeo, cât trăĭeştĭ pe lume,
Nu-ţĭ striga mândra pe nume,
Că dragostea ţĭ-oĭ răpune.
Strigă-mĕ flóre de cépă,
Nimenĭ să nu te pricépă
Şi strigă flóre de vie,
Nimenĭa să nu te ştie!

CURGE UN PEREU CU JELE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Cepariŭ, din Ocnele Sibiilor (Transilvania

Supt feréstra maĭcĭĭ mele
Curge-un pârĕŭ cu jele,
Iasă maĭca să se spele.
Şi nu se póte de jele,
Că 's tot lacrămĭ de-ale mele!

FRUNḐA VERDE Ş'O RASURA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Cepariŭ, din Ocnele Sibiilor (Transilvania).

Frunḑă verde ş'o rasură,
Răsărit-a luna 'n şură,
Nu'ĭ aci cine'mĭ dă gură.
Frunḑă verde foĭ de fag,
Răsărit'a luna'n prag,
Nu'ĭ aci cine mi·ĭ drag.
Ce mi-ĭ drag, nu ĭe pe lume
Bădiţa cu dulce nume!
Ce mĭ-e drag mie 'n vĭaţă?
Bădiţa fără mustaţă,
Că'l sărut şi nu mĭ-e gréţă,—
Are gura cu dulcéţă
Şi cuvîntul blândişor,
Badeo, te ĭubesc pên' mor!
Haĭ, bădiţo, când ţĭ-e dor,
Că te ĭubesc pênĕ mor!

www.dacoromanica.ro

PASERE GALBINA'N CIOC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Cepariu, din Ocnele Sibiilor (Transilvania).

Pasĕre galbină 'n cĭoc,
Rĕŭ mĭ-aĭ cântat de noroc !
De ţĭ-ar seca cĭocul tĕŭ,
Cum mĭ-aĭ cântat mie de rĕŭ ;
Şi tótă vĭaţa mea
Aĭ cântat să'mĭ fie rea ;
Şi tóte ḑilele mele
Le-aĭ cântat să'mĭ fie rele !
Cum nu ţĭ-a fost ţie gréţă
A'mĭ cânta mie de faţă ?
Blestema-te-ar Dumneḑeŭ,
Când veĭ face cuĭbul tĕŭ ;
Când veĭ vrea puiĭ să'ĭ scoţĭ,
Să ţi-ĭ mănce corbiĭ toţĭ ;
Cât de rĕŭ mĭ-aĭ cântat mie,
De-am rĕmas făr' de soţie !
De-aş şti unde locuĭeştĭ,
Ce fel de pasĕre eştĭ,
Cu arcu te-aş săgeta
Şi la vulturĭ te-aş ţipa !
Nu eştĭ tu nicĭ porumbiţă,
Nicĭ mĭerlă, nicĭ cĭocârliţă,
Făr'o mică păsĕrică.
De te-ar bate Dumneḑeŭ,
Cum mĭ-aĭ cântat mie de rĕŭ,
Eŭ te-aş blestema,
Ca săţĭ cascĭ o falc'a ta
Şi tot prin păduri pustiĭ
Sburând pururea să fiĭ !
Nicĭ să morĭ, nicĭ să trăĭeştĭ
Numaĭ să te chinuĭeştĭ.
Să nu morĭ fără 'mpuşcată
Şi de gadină mâncată !

SPUNE'MI MANDRO

Comunicată de d-l Ión Tănăsescu fost normalist, auḑită de la lăutarĭĭ din Focşanĭ.

— Spune'mĭ, mândro, mergĭ, [nu mergĭ,
Orĭ poteca să'mĭ deslegĭ ;
Spune'mĭ, mândro, viĭ, nu viĭ,
Că colo mĕ rógă triĭ.
Haĭda, mândro, să fugim,
Să fugim, să trecem Oltu,
Să ne schimbăm, mândro, [portu,
Că satul ni s'a mărit
Şi duşmanĭĭ s'aŭ 'mulţit.
Unde sînt douĭ saŭ treĭ,
Vorbesc de noĭ între eĭ,
Duşmanĭĭ meĭ şi aĭ tĕĭ.
Unde sunt doĭ cu doĭ,
Vorba lor 'ĭ tot de noĭ
Şi osînda de nevoĭ !
Ştiĭ, mândro, ce-am pus de [gând ?
Să plec, să te las plângênd,
Din ochĭ negri lăcrămând.
Şi-oĭ să 'ncalic pe cal murg,
Maĭ curând ca să ajung,
Către deal la Cincu-Lung,
Către deal, către muscel,
Să trec dumbrava cu el ;
Să mĕ duc la mândra mea,
Care mĕ ĭubiam cu ea
In copilăria mea !
Că eŭ nu am să-o uĭt,
Că's voĭnic să o sĕrut,
Că pe mine m'o plăcut !

www.dacoromanica.ro

FRUNḌA VERDE DE AGLICA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Cepariŭ, din Ocnele Sibiilor (Transilvania).

Frunḍă verde de aglică,
Draga badiĭ frumuşică,
Ce'mĭ eşĭ séra la portiţă,
Cu florĭ aniante 'n chică?
Cine florĭ ţĭ-aŭ pus de-ajuns,
Să-ţĭ puĭŭ şi eŭ doĭ bujorĭ.
Bujorĭĭ 's de sĕrutat,
Să mĕ satur de oftat!

AOLEO, LELIŢA DRAGA

Comunicată de d-l Ión Tănăsescu, fost normalist, din Focşanĭ.

— Aoleo, leliţă dragă,
De-aĭ fi bună şi 'nţeléptă,
Să'mĭ laşĭ pórta descuĭată
Şi feréstra destupată,
Să te vĕd cum eştĭ culcată.
Şi de-ĭ fi culcată bine,
Să mĕ daŭ pe lângă tine;
Iar de-ĭ fi culcată rĕŭ,
Să mĕ duc la Dumneḍeŭ
Să'mĭ beaŭ vinişorul meŭ!

www.dacoromanica.ro

U R Î T

VERDE FRUNȚA, MERULE

Auḍită de Ch. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu, din Petrescĭ — Gorj.

A se confrunta sfîrşitul varianteĭ No. 251 pag. 201 din colecţia d-luĭ Bibicescu.

— Verde frunḍă, mĕrule,
Unde te ducĭ, dorule ?
— La voĭ, puişorule.
— Dar la noĭ la ce maĭ viĭ ?
C'a venit urîtu 'ntâĭ
Şi s'a pus la căpĕtâĭ.
Dac-am vĕḍut şi vĕḍut,
La potecăraş m'am dus
Să'mĭ dea lécurĭ de urît.
Potecăraşul mĭ-a spus
Că lécurĭ de urît nu-s.
Că lécul urîtuluĭ
E 'n fundu pămîntuluĭ.
Că urîtu n'are loc,
Două scândurĭ de brad
Şĭ-un gorun mare la cap
Şi altă frunḍă şĭ-o lalea,
De-acum pên 'o fi lumea !

FOIE VERDE ŞI-O SIPICA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ion Ţuguĭ, lăutar în Romanĭ — Vâlcea.

Fóĭe verde şĭ-o sipică,
Sictir curvă prefăcută,
Dacă n'aĭ fost mulţămită
De dragostea mea cinstită.
Toţĭ caliciĭ te sĕrută,
Te sĕrută pe obraz,
Ca să'mĭ facĭ mie necaz.
Când te sĕrut şi eŭ,
Dumitale 'ţĭ pare rĕŭ.
Sictir curvă prefăcută,
Curvă-aĭ fost la maĭcă-ta,
Curvă eştĭ la casa ta,
La neĭca n'aĭ ce căta.
Curvă-aĭ fost,
Curvă să fiĭ,
La neĭca să nu maĭ viĭ !
Sictir curvă, rublă ştérsă,
Să nu viĭ la mine acasă.
Sictir curvă, rublă veche,
Ce'mĭ porţĭ cârpa p'o ureche !

www.dacoromanica.ro

PUICA NEICHI TU ERAI

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Dumitru Ion Băcioiu, din Petrescii-de-sus Gorjiú.

Puĭca neĭchiĭ tu eraĭ,
Care te făgăduiaĭ
Că pe altul nu maĭ aĭ ;
Dar aséră la fântână
Te prinseĭ cu treĭ de mână.
Unul te ţinea de mână,
Altul te săruta 'n gură.
Curvă-aĭ fost, curvă să fiĭ,
La mine să nu maĭ viĭ !
Curvă a-ĭ fost la maĭcă-ta,
Curvă-aĭ fost la casa ta,
La mine n'aĭ ce căta !

FRUNḐULIŢA IARBA MARE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Cojocaru — Pojogeni, Gorj.

Frunḑuliţă ĭarbă mare,
Şi-aséră, la cina mare,
Mĭ-am ĭeşit la drumu mare
Ca câĭnele de turbare.
Mĕ 'ntâlniĭ c'un şarpe 'n cale,
Vĕrs otravă d'a tare.
Verde, verde de dudău,
Să mĕ otrăvesc şi eŭ
Că m'a urît neĭc'al meŭ !
Nu m'a urît că 's urîtă,
N'am zuvelcă firuită,
Niciĭ cămaşă lănţuită !
Primă-vara mĭ-o veni,
Zuvelcă mĭ-oĭ lănţui,
Cămaşa mĭ-oĭ firui,
Şi cu neĭcuţa mĭ-oĭ fi !

www.dacoromanica.ro

BLESTEM

OSANDI-TE-AR ŞI TE-AR BATE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Cazacu — Stefăneşti, Gorj.

A se confrunta mica varianta «Osândi-te-ar» din G. Dem. Teodorescu op. citat, pag. 279. Idem No. DIV pag. 242 din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan, Idem sfîrşitul variantei No. 429 pag. 393, din colecţ. d-luĭ Bibicescu.

Fóĭe verde treĭ spanace,
Osândi-te-ar şi te-ar bate
Perióra de erĭ nópte,
Car' ţĭ o puneam eŭ la spate
Şi spuneaĭ că nu se póte!
Aséră ţĭ-am dat inele
Şi acu te vĕḑ făr' de ĭele.
Eŭ întreb ce le-aĭ făcut,
Tu'mĭ puĭ capu în pământ
Şi 'mĭ spuĭ că le-aĭ pĭerdut!

FOIE VERDE TREI LALELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la I. Negoescu, Bogaţi,— Dâmboviţa.

A se vedea varianta «Muierea urîtă» din colecţ. d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 272.

Fóĭe verde treĭ lalele,
Mĕ 'nsuraĭ să'mĭ ĭaŭ muĭere,
Mĕ bucuraĭ la avere,
Şi'mĭ luaĭ muma mamiĭ mele,
Vaĭ de pĕcatele mele!
La avere, la argint,
La un boŭ de priponit!
Bou icĭ, bou colea,
Bou, trece Dunărea.
Averea s'a cheltuit
Nebuna mĭ-a 'mbĕtrânit
Şi eŭ tot m'am prăpădit!
Puĭcă, fuseĭ urgisit
De Dumneḑeŭ cel ĭubit.
Bate-vĕ crucea de femeĭ,
M'aţĭ lăsat încins cu teĭ,
Cu tótă averea să pĭeĭ!
Fire-aĭ, maĭcă, blestemată
Că nu mĕ făcuşĭ o fată!

www.dacoromanica.ro

VERDE FRUNDA DE LIPAN

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Toma Todea, Sălişţea,—Transilvania.

Verde frundă de lipan,
Iată neĭca trece dealu,
Că-ĭ cunosc frêu şi calu ;
Că mĭ-e calu vinecĭor
Şi pintenog de picĭor.
Calu să'l lovéscă bóla,
Să-ĭ aduc orzu cu póla,
Bóbele ca bănicĭóra
Şi apă cu vedrişóra !

DORUL MEU AJUNGA-TE

Culésă de I. Odor de la Anica Mihăescu, com. Roşioru — Prahova.

A se vedea o mică variantă No. DXLIII pag. 262, din colecţia D-lor Iarnic şi Bârsan.

Mă, neĭcuţă, puĭule,
Doru meŭ ajungă-te
Pe cale ducêndu-te,
Sara desculţându-te,
La masă puindu-te.
Nicĭ odată să nu 'mbucĭ,
Pân' aminte să'ţĭ aducĭ
D'ale nóstre vorbe dulcĭ,
Vorbe dulcĭ şi mângâĭóse,
De la inimĭóră scóse,
Care ţi le-am cuvîntat
Şi nu mi le-aĭ ascultat.
Da acu d'aş cuvînta,
Ştiŭ, că nu le-aĭ asculta.
Neĭcă, pe mormîntu teŭ
Să rĕsare trandahirĭĭ
Şi pe mormiţelu meŭ
Să rĕsaĭe rosmarinĭĭ.
Rosmarinu să se 'ntindă,
Trandahiru să'l coprindă,
C'am fost şi noĭ doĭ ĭubiţĭ
Ca niştе pomĭ înfloriţĭ
Şi pomiĭ s'a scuturat
Noĭ tare ne-am depărtat !

www.dacoromanica.ro

AI, PUICA, LA SEVERIN

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Zănescu Nicolae, Vladimir,—Gorj.

Fóĭe verde lin pelin,
Ş'aĭ, puĭcă, la Severin,
Să ţinem calea la trin,
Să vedem vine Marin,
Marin şi cu Costandin ?
Trenu plécă şuĭerând,
Léna 'mĭ remâne plângênd !
— Tacĭ, Léno, nu maĭ plângea
Că-ţĭ pórtă neĭca grija
Şi tótă cheltuĭala !
— Neĭcă, de ce nu muriaĭ,
Când ḑiceaĭ ca să mĕ ĭaĭ ?
Marine, să te usucĭ
Ca pâĭnea care o mănâncĭ
Şi ca vinul care-l beĭ,
Când tu 'mĭ făgăduĭaĭ
Că ḑiceaĭ că să mĕ iaĭ.

FOIE VERDE FOI DE NUCI

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Vasile Nicolescu, Petrósa,—Vâlcea.

— Fóĭe verde foĭ de nucĭ,
Neĭcă, să mi te usucĭ
Ca păĭnea care o mănâncĭ
Şi ca vinul care-l beĭ,
Când ḑiceaĭ ca să mĕ ieĭ,
Şi acum ḑicĭ că nu maĭ vreĭ.
Neĭcă, să mi-te blestem,
La mânăstirea d'un lemn,
Să te usucĭ ca un pom,
Ca un pom neroditor,
Ce nu face vara floriĭ,
Nicĭ umbră de călĕtoriĭ !

FOIE VERDE CA LIPANUL

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Constantin Baranca, din Hurez—Vâlcea.

Fóĭe verde unt-de-lemn,
Să nu fac să te blestem,
La biserica de lemn
Să'ngenunchĭ să te blestem.
Să te usucĭ ca un pom
Ca un pom neroditor,
Ce nu face vara floriĭ,
Nicĭ umbră la călĕtoriĭ !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE CA LIPANUL

Culésă de D-l Ión Ionescu, abs. seminarist, din comuna Bogat-Dâmboviţa.

A se vedea începutul varianteĭ «Pe cea culme armenéscă» pag. 186, din colecţia «cântece Moldoveneşti», a D-neĭ Elena Sevastos, şi sfîrşitul varianteĭ «Frunda treĭ curmale» pag. 123—124 E. Sevastos.

Fóĭe verde ca lipanul,
Cine'mĭ suĭe dealu,
La Radu căpitanu ?
Ión Ardeleanu
Gheorghiţă cu calu.
Cine'mĭ trece cósta ?
Gheorghe cu nevasta,
Albă la peliţă,
Négră la hăĭnuţă.
Cine'mĭ trece lunca ?
Gheorghe cu mândruţa.
Mândra din gură-ĭ grăĭa :
— Pune-mĕ, Gheorghe, călare
Indărătu dumitale,
Că nu maĭ pocĭ de picĭóre ;
Că mĭ-e drumu gloduros,
Nu maĭ pocĭ merge pe jos !
— Eŭ călare nu te puĭ,
Că mĭ-e murgu mititel
Abia'mĭ duce trupul meŭ,
Trupul meŭ şi armele,
Sileaf cu pistólele.
Mândra din gură-ĭ grăĭa :
—Tu, Gheoghiţă, să mi-te ducĭ
Pên'oĭ vedea pâlc de cucĭ,
Tot printr'o pădure deasă
Inainte lupĭ să-ţĭ iasă,
Calu să se spăĭmântéscă,
Pe tine să te trântéscă.
Mâna stângă,
Să ţĭ-o frângă
Şi p'a drépiă s'o scrântéscă !
Să mâĭ calu, ştiĭ ca muţiĭ,
Să ţiĭ frêul, ştiĭ, cu dinţiĭ.
Să te ducĭ, Gheorghiţă, ducĭ
Să te ducĭ, să mi te ducĭ,
Pên'oĭ da de lup arând,
De piţigoĭ semănând,
Vulpea cu códa grâpând,
Vrăbiile secerând,
Berzele pâĭne făcênd,
Şi tu, Gheorghe, să mi te ducĭ
Pên'oĭ ajunge rob la Turcĭ,
Rob la Turcĭ pe marea albă,
Să'mĭ tragĭ ḑiua la catargă ;
Să'mĭ tragĭ catarga pe uscat
Şi nóptea cu fier legat,
Să veḑĭ că te-am blestemat.
Că un blestem de fată mare
Nu'ţĭ dă sare la mâncare,
Nicĭ la lucru de'ndemnare ;
Când blestemu te soseşte,
Acolo că te trânteşte !

www.dacoromanica.ro

DRUM PE DEAL ŞI PE VALE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ, din Bucureştĭ.

Fóĭe verde salbă móle,
Drum pe deal şi drum pe vale,
Drum la puĭca, piste vale,
Drept pin pórta dumitale,
Trece un voĭnicel călare,
Cu cămaşa albă flóre,
Când mĭ-l vede ţaţa móre;
Cu brêul lăsat pe şale,
Cu ceasu de chiotóre,
Strigă Leana în gura mare:
— Pune-mĕ, neĭcă, călare,
La spatili dumitale,
Că nu maĭ pocĭ de picĭóre;
Că mĭ-e drumu gloduros,
Nu maĭ pocĭ merge pe jos!
— Nu pocĭ, neĭcă, să te puĭ,
Că mĭ-e murgu mic de ḑile
D'abia mĕ duce pe mine,
Şi e născut într'o Joĭ
Şi nu póte duce doĭ!
— Dar'ar, neĭcă, Dumneḑeŭ,
Să fie pe gândul meŭ,
Calul tĕŭ să poticnéscă,
Pĕ tine să te trântéscă,
Mâna dréptă să-ţĭ scrântéscă,
Şi p'a stângă
Să ţĭ-o frângă!
Dar voĭnicul ce-mĭ făcea?
Pe murgul se pitula,
Pe murgul se pitula,
Şi cântând mereŭ, ḑicea:
—Aĭ, măĭ murgule, la drum
Să întăresc viforăle,
Şi ne-astupă urmele.
S'ajungem de vreme acasă,
La puĭcuţa cea frumósă,
Că nu-ĭ e bărbatu acasă,
Şi e dus la vênătóre,
Să vêneze căprióre.
Căprióre n'a vĕnat
Şi el singur s'a împuşcat!
Puĭca pe loc rĕmânea
Şi lăcrămând îĭ striga:
—Unde, neĭcă, mi-ĭ 'nsera,
Pe ce pernă te-ĭ culca,
Ce trupşor oĭ desmĭerda,
Să te gândeştĭ la mândra.
Nu-ţĭ e milă şi osândă,
Trupul meŭ ţĭ-a fost dobêndă
Şi ţîţile jucărie
C'aşa mĭ-a plăcut şi mie.
Te-am culcat te-am desmĭerdat
Ş'aḑĭ cu alta m-aĭ schimbat!

DU-TE, BADEO, DUCA-TE

Cules de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu,—Novacĭ.

A se vedea o mică varianta No. CCXXXVII din colecţia D-lor Iarnic şi Bârsan.

Du-te, badeo, ducă-te,
Dorul meŭ, ajungă-te!
Du-te, badeo, şi ĭar vină,
Nu mĕ maĭ lăsa streină
Ca pe-o flóre din grădină!
Nicĭ aceĭa nu-ĭ streină
Că maĭ are o rădăcină;
Nicĭ aceĭa nu-ĭ singurea,
Că maĭ are-o floricea
Şi 'şĭ trece timpu cu ea!

www.dacoromanica.ro

ARA BADEA CU PLUGU

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu,—Novacĭ.

Ară Badea cu plugu
Alăturea cu drumu;
El ară şi sémănă
Şi din gură blastămă:
—Să te facĭ, grâule, facĭ
Şi să staĭ pên'la plivit
Ca şi mândra la ĭubit.
Să staĭ bin' la secerat
Ca mândra la sĕrutat!

MANDRO, CAND ŢI-O FI MAI BINE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu,—Novacĭ.

A se vedea No. DXLI vers. 20—97 din colecţia D-lor Iarnic şi Bârsan.

Mândro, când ţĭ-o fi maĭ bine,
Şépte doftorĭ lângă tine.
Patru să te lecuĭască
Şi treĭ să te doftorésca!
Şépte sute banĭ în pungă
Catrinţă să nu'ţĭ ajungă!
Să-ţĭ mănâncĭ cu doftorĭĭ
Patru boĭ ca păunĭĭ;
Căruţa cu patru caĭ
Să te ducă la spitaiŭ!
Mândro, din tótă avere
Să rĕmâĭ pe sat a cere,
Ca soldatu prin cortele.
Să viĭ şi la satu meŭ,
Să te miluĭesc şi eŭ
C'o mănuţă de grăunţă,
Să ştiŭ că mĭ-aĭ fost drăguţă!

PRINTRE ŢERI, PRINTR'AMENDOUA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Frăţilă,—Novacĭ.

Printre ţĕrĭ, printr'amêndouĕ
Se fac douĕ podurĭ nouĕ,
Pe unu neĭca trecea,
Pe unu mândra 'mĭ venĭa.
Amêndoĭ întâlnindu-se
Şi de mâĭnĭ ţinêndu-se
Şi din gurĭ mustrându-se:
—Bădiţ-bădişorul meŭ,
Ajungă-te dorul meŭ
Călare pe murgul tĕŭ;

www.dacoromanica.ro

Murgul să se poticnéscă,
Drept în cap să te trântéscă,
Mâna stângă să ţĭ-o frângă
Mâna drépţă s'o scrântéscă!
Frunḍuliţă de dudău,
Stăĭ să te blăstem şi eŭ:
—Tótă ḍiua să staĭ în prag
Cu aţa băgată în ac;
Să nu poţĭ odată 'mpunge,
Pênĕ nu veĭ începe a plânge.
Mândro, când ţĭ-o fi maĭ bine,
Şépte doftorĭ lângă tine:
Patru să te doftoréscă
Şi treĭ să te lecuéscă.
Patru boĭ ca păunĭĭ
Să ţi-ĭ mâncĭ cu doftorĭĭ;
Căruţa cu patru caĭ,
Să te ducă la spital!
Mândră, dintr'a ta avere
Să umbli prin sat a cere,
Ca soldatu prin cortele.
Să viĭ şi la satu meŭ
Să te miluesc şi eŭ
C'o mânuţă de grăunţe,
Să ştiĭ că mĭ-aĭ fost mândruţă!

CAND OI ḌICE ŞI UN NAUT

Culésă de Chr. N Ţapu de la Zănescu N., Vladimir, Gorj.

Când oĭ ḍice şĭ-un năut,
Imĭ ară neĭca c'un plug.
Frânge-i-s'ar cormanul,
Cormanul şi fĭeru ăl lat,
Să vie de saṛă 'n sat,
Să'ĭ aştérnă daĭca 'n pat
O perină şĭ-un macat,
Lino, şĭ-o gură de sĕrutat!

FOIE VERDE MARACINE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Barlabancea, lăutar Peşteana-de-sus — Gorj.

A se confrunta cu varianta «Frunḍă verde treĭ gutuĭ, pag. 65, colecţia E. Sevastos.

Fóĭe verde mărăcine,
Tu plecĭ, neĭcă, de la mine,
Tu te ducĭ şi eŭ nĕmăĭ
Şi singură mĕ mângâĭ.
Tu te ducĭ, neĭcă, sărace
Da eŭ ce focu m'oĭ face?
—Tu ţĭ-oĭ face, mândro,bine,
Că maĭ sînt voĭnicĭ ca mine!
Eŭ mĭ-oĭ face, mândro, rĕŭ,
Plec, mĕ duc, din satu meŭ!
—Tot cireḍĭ, neĭcă, să'mĭ stea,
Dacă nu eştĭ dumneata!
Să'mĭ trécă de braḍĭ în sus,
Dacă nu-ĭ care s'a dus!
Să te ducĭ, neĭcă, te ducĭ,
Pên' te-o prinde rob la Turcĭ;
Să porţĭ caiĭ Turcilor,
Să ducĭ doru mândrelor;
Să porţĭ caiĭ de căpestre,
Să ducĭ doru la neveste!

www.dacoromanica.ro

AM O MANDRA CILIBIE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu, din Petrescĭ — Gorj.

Am o mândră cilibie,
Unde-ĭ ḑic nu vrea să vie.
Dómne, Dómne, mĕ rog ţie,
Scurtă-ĭ vĭaţa eĭ, saŭ mie,
De cât tot aşa soţie,
Unde-ĭ ḑic nu vrea să vie !

PRAPADI-TE-AI NEICULIŢA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Anghel Cimbrea d n Săcelu — Gorj.

Fóĭe verde lămâiţă,
Prăpădi-te-aĭ neĭculiţă,
Prin florĭ şi prin grădiniţă !
—La ce să mĕ prăpădesc
Că am ḑile să trăĭesc,
Cu puĭca să mĕ 'ntâlnesc !

MAICA, TU CAND MAI FACUT

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Dumitru Băcioiu, Petrescĭ — Gorj.

Fóĭe verde bob năut,
Maĭcă, pe mine când m'aĭ făcut,
Ştiĭ bine că ţĭ-a părut
Că ţĭ-am născut fiŭ din trup.
C'o mână ţiţă 'mĭ daĭ,
C'un picĭor mĕ legănaĭ,
Din gură mĕ blestemaĭ !

www.dacoromanica.ro

FIRE-AI NEIC'AFURISIT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Firulescu, Greceşti, Mehedinţi

Fire-aĭ neĭc' afurisit,
Cu batista de la gât;
De ce, neĭcă, nu murĭam.
Când amêndoĭ ne ĭubiam?
Dar acum la ce să mor,
Când 'mĭ daŭ fetele florĭ,
Nevestele ochişorĭ!

VERDICICA D'O LELEA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul I. Buşă, Ciauru, Gorj.

Verdicică d'o lelea,
Când vorbisem cu Lina,
S'a 'ntâmplat o vreme rea,
Duduia şi fulgera
Şi trăgea cu vremea rea,
Nu pocĭ ĭubi pe Lina.
—Mult o fi, Lino, d'aséră,
De când tot staŭ eŭ p'afară?
Mĭ-a 'ngheţat picĭoru 'n scară
Şi mâna pe săbióră.
Nu ţĭ-e, Linä, şi păcat
Că eŭ tremur lângă gard
Şi tu dormĭ cu altu 'n pat?
Tu mĭ'eştĭ bună de 'mpuşcat!
Ajungă-te mila mea
Nicĭ maĭ bine, nicĭ maĭ rea,
Und 'ţĭ-o fi calea maĭ grea!
Ajungă-te dorul meŭ,
Nicĭ maĭ bine, nicĭ maĭ răŭ,
Numaĭ cum te-am ĭubit eŭ!
Nu ţĭ-e milă şi păcat
Că eŭ tremur lângă gard?
M'aĭ ĭubit şi maĭ lăsat
Cu cuvîntu m'aĭ legat
Ca p'un dobitoc la gard,
Nebĕut şi nemâncat.
Şi mĭ-eştĭ bună de 'mpuşcat
Fără frică de păcat!

DU-TE, NEICA, UND' TE-I DUCE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, com. Vladimir—Gorj.

—Dute, neĭcă, un' te-ĭ duce,
Că guriţa mea cea dulce
Te-aduce de un' te-ĭ duce.
Du-te, neĭcă, şi o lună,
Că guriţa mea cea bună
Te'aduce într'o săptămână;
Du-te, neĭcă, şi un an
Eŭ rămân négră buştén.
Du-te, du-te, ducu-ţĭ mila,
Cum duce ulĭul găina;
Du-te, du-te, ducu-ţĭ dorul
Cum duce vêntul pîrjolul.
De te-ĭ duce, nu te-ĭ duce,
Ştiŭ bine că ţĭ-am pus cruce!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE ŞI-O LALEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Alex. Veleanu, com. Vela (Dolj).

Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Mâniósă mĭ-e Íóna,
De Duminecă séra,
Că ĭ-am luat batiştĭóra,
Batiştĭóra de mătasă
Pe la colţurĭ tot alésă
Cu arnicĭ şi cu mătasă, —
Tot ca Íóna de frumósă.
Şi ĭar verde şĭ-o lalea,
Că nu am pe unde da,
Să nu-ĭ vĕd căscióra,
Casa şi bătătura
Ş'mprejur ce-o maĭ avea.
— Lino, inimĭóra mea,
Dar'ar, Domnul Dumneḑeŭ
Să fie pe gândul meŭ :
Casa eĭ cea zugrăvită
S'ajungă părăginită ;
Lino, podu-ĭ orzărie
Şi căscĭóra grânărie !

SUI MARIŢO'N DEAL LA VIE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu Dozeştĭ (Vâlcea).

Fóĭe verde iasomie,
Suĭ Mariţo, 'n deal la vie,
C'aŭ venit mĭĕrliţele
Şi-aŭ mâncat corniţele.
Când deteĭ c'o sburătură,
Lĭ pică córna din gură.
Córna se făcu fântână,
Fântână cu cinci isvóre,
Să bea duşmaniĭ să móră ;
Să bea şi duşmanca mea,
Să plesnéscă fĭerea 'n ea !

FOIE VERDE ŞI-O LALIE
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu Dozeştĭ (Vâlcea).

Fóĭe verde şi o lalie,
Mĕ suiĭ în deal la vie
Şi găsiĭ mĭerliţele,
Mâncându-mĭ corniţele !
Şi luaĭ d'o sburătură,
Loviĭ mĭerla peste gură
Şi-ĭ căḑu córna din gură.
Córna se făcu fântână,
Fântână cu treĭ isvóre,
Să bea duşmaniĭ să móră,—
Să bea şi duşmanca mea,
Să plesnéscă fĭerea 'n ea !

www.dacoromanica.ro

CUCULEŢUL

CUCUL

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiŭ — Petrescíĭ-de-sus. (Gorj).

A se confrunta cu varianta «Frunḑuléna şi de mure», din cântece Moldoveneştí, (Elena Sevastos) pag. 13 şi pag. 23. n. 2 şi No. CCLVIII pag. 118—119, din colecţ. d-lor Iarnic şi Bârsan.

— Cuculeţ de unde'mĭ viĭ ?
— De la têrg de peste Jiĭ.
— De Lencuţa ce'mĭ maĭ spuĭ?
— Da, Lencuţa-ĭ sănětósă,
Şade la gherghef şi cósă ;
Nu ştiŭ cósă orĭ descósă,
Orĭ de neĭca 'mĭ cercetéză.

FOIE VERDE BOB DE BOB

Auḑită de Ión Ionescu, de la Ión Şt. Udrescu. Bogaţi—Dâmboviţa.

— Fóĭe verde bob de bob,
Cucule de Topolog
Cobóră din deal în Olt,
De'mĭ maĭ potoleşte un foc !
— N'am ce foc să-ţĭ potolesc,
Nicĭ n'am glas să-ţĭ hăulesc,
Că mi l'a luat mândra 'n crâng
Când eram copilaş mic,
Ş-acu n'am cu ce să'ţĭ cânt.
Ş-altă fóĭe d'arţăraş,
S'a dus, neĭcă, drăgălaş
Şĭ-a rĕmas puiĭ golaşĭ
Şi ĭ-a lăsat golăşeĭ
Cu perişoru pe eĭ,
De plânge codru de eĭ !
Mi ĭ-a lăsat pe nisip,
Pitulicea ĭ-a găsit.
Trecu luna lu Sîn-Pĭetru
Părăsì cucu făgetu
Şi turtureaua vălcéua
Şi mĭerliţa potecéua !

www.dacoromanica.ro

CUCULUI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Christea Cobżaru, din T.-Jiu.

A se vedea varianta «cucului» pag. 347, din colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu.

— Cuculeţ de la pădure
Du-te la mândra şi spune,
Să nu maĭ se pórte bine
Cu parale de la mine,
Că gălbinaşiĭ de la gât,
De neĭcuţa sînt făcuţĭ!

CANTA, CUCE, NUMAI MIE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Christea Nicolaĭ Cobżaru — T.-Jiu.

Cântă, cuce, numaĭ mie
Că pên' la vară cine ştie?
Orĭ că mor orĭ că trăĭesc
Saŭ d'aicea pribegesc.
Nu mĕ duc de sărăcie,
Ci mĕ duc de duşmănie
Şi mĕ duc pên' la un loc
Şi ĭar, puĭcuţă, mĕ 'ntorc,
Să puĭ la duşmanĭ foc.
C'aşa 'ĭ voĭa la duşmanĭ,
Să'mĭ vadă carnea 'n cântar,
Şi sângele 'n terezie
Să'mĭ véḑă casa pustie,
C'aşa la duşmanĭ le pare bine!
Casa mea cea zugrăvită
Ajunse părăginită,
De duşmanĭ ocolită!

FOIE VERDE DE SIPICA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Cazacu din Ştefăneştĭ — Gorj.

Fóĭe verde de sipică,
F...u-te'n lege furnică,
C'ă tu eştĭ juvină mică,
De ştiĭ cucu unde cântă.
Frunḑuliţă de lipan,
Că cântă p'un bolovan;
Frunḑuliţă bob năut,
F....u-te'n lege de cuc,
Cântă bine că te 'mpuşc
Şi 'ţĭ frig carnea şi-o mănânc,
Şi 'ţĭ-o frig şi nesărată,
Numaĭ pîn cenuşă dată!

www.dacoromanica.ro

CUCUL ȘI CORBUL

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru, din Pojogeni — Gorj.

A se confrunta varianta «Cucul şi Corbul» pag. 347, colecţia D-luĭ G. D. Teodorescu.

Frunḑuliţă foĭ ca plopu,
Se céartă cucu cu corbu,
Care să reınâĭe 'n codru?
Corbu 'mĭ este lege rea.
—Tacĭ, corbe, nu mĕ 'ngâna,
Că tu eştĭ o lege rea;
Că eŭ sînt lege curată
Spovedită 'n an odată.
—Spune cuce pop'al tĕŭ,
Să mĕ spovedesc şi eŭ.
—Pop'al meŭ e vênător,
Cu puşculiţa cu florĭ,
Când te-oĭ spovedi, tu morĭ!

UND-AUD CUCUL CANTAND

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Mihaĭ, din Bucureştĭ.

Fóĭe verde bob năut,
Unde-aud cucul cântând
Şi mĭerliţa şuĭerând,
Jos la baltă fulgerând,
Plóia 'n codru răpănind,
Mĕ fac bróscă pe pământ,
Ca un puişor de lup
Şi intru la puĭca 'n crâng!

CUCULEŢ DE LA PADURE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcea.

Fóĭe verde foĭ de mure,
Cuculeţ de la pădure
Du-te la mândra şi-ĭ spune,
Să'şĭ spele obrazu bine,
Să vie la neĭca 'n culme,
Fóĭe verde şĭ-o lalea
Ca să mĕ ĭubesc cu ea;
Că de când nu m'am ĭubit,
Amêndoĭ ne-am ofilit,
La faţă ne-am prăpădit!

www.dacoromanica.ro

CUCULE DE MIC EŞTI MIC

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru — Novacĭ.

A se vedea varianta prescurtată «Cucuşor» pag. 207, colecţia Elena Sevastos.

— Frunḑuliţă siminic,
Cucule, de mic eştĭ mic,
Dar ţĭ-e glasul de voĭnic.
F...u-ţĭ legea ta de cuc,
Vara viĭ, vara te ducĭ,
Mĕ mir iarna ce mănâncĭ ?
— Mănânc mugurel de fag
Şi beaŭ apă dintr'un lac
Şi cânt codruluĭ cu drag.
— F...u-ţĭ legea ta de cuc,
Vara viĭ, vara te ducĭ,
Şi de muncă nu te-apucĭ.
Ia biciu şi haĭ la plug.
— N'am venit să mân la plug
Şi-am venit ca să vĕ cânt.
— Cântă cuce numa mie,
Că la vară, cine ştie ?
Că pên' la vară o fi mult,
Cine ştie, ajung, n'ajung,
Glasul tĕŭ ca sĕ'l aud ?

FOIE VERDE BOB NAUT

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru — Novacĭ.

— Fóĭe verde bob năut,
F...u-te 'n lege de cuc,
Vara viĭ, vara te ducĭ,
Nicĭ de muncă nu te-apucĭ;
Mĕ mir ĭarna ce mănâncĭ ?
— Putrigaiŭ, cójă de fag
Şi beaŭ apă de pin lac
Şi cânt codruluĭ cu drag.
— Fóĭe verde ĭasomie,
Ia maĭ cântă'mĭ, cuce, mie.
— Nu maĭ pociŭ voĭnicule,
C'astă ĭarnă mĭ-am cântat
Peste Olt la Calafat.
P'un bordeĭaş dărimat,
Tótă ĭarna m'a picat,
Un picĭor mĭ-a degerat,
Cel-al-alt mi s'a uscat,
Limba 'n gură mĭ-a 'ngheţat,
La cocóna Bălăşiţa,
Pênĕ mĭ-a amorţit guriţa,
Mĭ-a degerat limbuliţa !

www.dacoromanica.ro

CORBULEȚU

Culésă de Chr. N. Țapu din gura lăutarului Ghiță Schiopu, din R.-Vâlcea.

A se confrunta cu varianta «Corbul» pag. 251 din colecția Poesiĭ Poporane a luĭ Vasile Alexandri.

Fóĭe verde a bobuluĭ,
Țipă puĭu corbuluĭ.
— Ce țĭ-e, puișor de corb ?
Orĭ țĭ-e fóme, orĭ țĭ-e sete,
Orĭ țĭ-e dor de codru verde ?
— Nu mĭ-e fóme, nu mĭ-e sete,
Nu mĭ-e dor de codru verde ;
Ci-aș mânca carne de Turc
Și-aș bea sânge de haĭduc !
— Corbe, corbe, frățióre,
Ce tot țipĭ cu-atâta jale ?
Orĭ țĭ-e fóme, orĭ țĭ-e sete,
Orĭ țĭ-e dor de codru verde ?
— Nu mĭ-e fóme, nu mĭ-e sete,
Nu mĭ-e dor de codru verde ;
Ci-aș mânca inimĭ de cal
Și-aș bea sânge de Muscal ;
Și-aș mânca creĭer de cuc
Și-aș bea sânge de haĭduc !

PE CULMIȚA DEALULUI

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Țapu de la Nic. Ionescu, Dozeștĭ (Vâlcea).

Pe culmița dealuluĭ
Țipă puĭul corbuluĭ.
— Ce țĭ-e, puĭșor, de țipĭ,
Au ți-e fóme, aŭ ți-e sete,
Aŭ țĭ-e dor de codru verde ?
— Nu mĭ-e fóme, nu mĭ-e sete
Nu mĭ-e dor de codru verde ;
D'aș mânca carne de Turc,
Ș'aș bea sânge de haĭduc.

CUCULEȚ, UNDE-AI IERNAT

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Țapu din com. Dĭoștĭ (Romanațĭ).

A se vedea varianta de maĭ sus «Fóĭe verde bob năut» pag. 328.

Cuculeț unde aĭ ĭernat ?
Peste Jiŭ la Vadulat,
Intr'un bordeĭ dărâmat,
Fără ușă, fără pat,
Aripa mĭ-a degerat,

www.dacoromanica.ro

FÓIE VERDE Ş'O LAPTUCA!

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde şĭ-o lăptucă.
F...u-ţĭ legea ta de curcă,
C'aĭ intrat cu puiĭ 'n „luncă,
La răcóre şi la umbră,
La umbră şi la lăcuste,
Să daĭ puilor să 'mĭ guste,
Puişoriĭ mĭ-or mânca,
Când mĭ-o suna scăndura;
Nicĭ atuncea, ba, ba, ba.

SE'NGANA CORBUL CU CUCUL

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, Vladimir (Gorj).

A se vedea varianta de maĭ sus «Cucul şi corbul», pag. 327.

Se 'ngănă corbul cu cucul:
— Nu mĕ îngăna, corbule,
Că 'mĭ-aŭ puşca la cătare,
Când oĭ da, cură penele la vale,
Că tu nu eştĭ legea mea;
Că tu eştĭ legea spurcată,
Că beĭ apă dupĕ matcă,
Şi mănâncĭ carne de vacă!

FOIE VERDE FOI CA NUCUL

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gh. Nicolăescu, Pietroasa (Vâlcea).

A se vedea variantele de maĭ sus «Cucule de mic eştĭ mic şi Fóĭe verde bob năut», pag. 328.

—Nu-mĭ blestema, Leană, cucul,
Că mĭ-e singurel cu trupul.
Spune-mĭ, cuce, ce mănâncĭ?
—Mănânc mugurel de viţă
Şi beaŭ apă din băltiţă;
Mănânc mugurel de teĭ
Şi beaŭ apă din ştiubeĭ,
Mănânc mugurel de fag
Ş'apoĭ cânt, «cucu» cu drag!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE TREI LAPTUCI!

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde treĭ lăptucĭ
F... în cĭoc de cucĭ:
Vara vĭĭ, vara te ducĭ,
Mĕ mir ĭarna ce mănâncĭ?
—Mănânc mugurel de fag
Şi beaŭ apă dintr'un lac;
Mănânc mugurel de teĭ
Şi beaŭ apă din ştĭubeĭ.
— Ce ţĭ-e guşa galbină?
— Tot mâncând la sadină.
— Ce ţĭ-e guşa gălbĭóră?
— Tot mâncând la pădióră.

CUCULE, VOINICULE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Ionescu, Dozeştĭ (Vâlcea).

— Cucule, voĭnicule,
Vara vĭĭ, vara te ducĭ,
Mĕ mir ĭarna ce mănâncĭ?
— Mănânc mugurel de teĭ
Şi beaŭ apă din ştiubeĭ
Şi cânt mândrelor cât treĭ.
Mănânc mugurel de fag
Şi cânt mândrelor cu drag!

CUCULEŢ DE SADINA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Gh. Mateiaş, Mieiţa (Dolj).

—Cuculeţ de sadină,
Ce ţĭ-e gura galbină?
Cuculeţ cu pana sură,
Ce tot daĭ pe bătătură?
—Cunosc locu unde-am ouat,
Nu-l găsesc cum l'am lăsat.

www.dacoromanica.ro

CANTA CUCU SUS PE CRACA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiŭ, din Petrescĭ (Gorjiŭ)

Cântă cucu sus pe cracă,
Cântă hoţu de mĕ sécă,
Tot în pica mea să facă.
Eŭ ḑic cuculuĭ să tacă,
El se suĭe p'altă cracă,
Cântă hoţu de me sécă,
Tot în pica mea să facă!
— Cântă, cuce, nu înceta,
C'am dat d'o inimă rea,
Mĭ-a 'mbolnăvit mândruţa!
Mândruţă cât a mea,
Nu e cât îĭ Blaniţa,
Cât Blaniţa, cât Gilortu,
Numaĭ peste Jiĭ la Motru.
Eŭ aicĭ, mândra la ţară,
Amêndoĭ zăcem d'o bólă;
Eŭ într'un pat, ea 'ntr'un pat,
Pe nişte scândurĭ de brad,
Jugrăvite 'n Ţaligrad!

VINE CUCU

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcea.

A se vedea mica variantă CDLI pag. 213 Iarnic şi Bârsan. Idem „Frunḑuléna de treĭ fire» pag. 205, din colecţia E. Sevastos.

Fóĭe verde mărăcine,
Vine cucu de treĭ ḑile
Şi n'are pe ce se pune.
S'ar pune p'o rămurea
De la deal de casa mea,
Şi-ĭ e frică de belea,
Să nu'l vaḑă cine-va.
Fóĭe verde de susaĭ,
De treĭ ḑile viŭ pe plaĭ
Cu merinde pe cincĭ caĭ,
Nu bĕuĭ, nicĭ nu mâncaĭ,
Numaĭ la cucu ascultaĭ.
Eŭ ḑic cuculuĭ să tacă,
El se suĭe p'altă cracă;
Cântă hoţu de mĕ sécă,
Numa 'n pisma mea să facă

www.dacoromanica.ro

VERDE FRUNDA MARACINE

(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru, Novaci (Gorj).

A se confrunta varianta «Cucul» pag. 346 colecţia d-luĭ G. D. Teodorecu.

Verde frundă mărăcine,
Vine cucu de treĭ ḑile
Peste câmp făr' de pădure,
Şi n'are pe ce se pune.
S'ar pune p'un mărăcine
Şi 'e frică că nu'l ţine ;
S'ar pune p'o rămurea
Şi 'ĭ e frică c'o cădea.
D'ar fi cucul d'un voĭnic,
L'aş prinde d'un ibomnic ;
Dar mĭ-e cucu păsĕrea,
Nu ştie de dragostea mea !

FOIE VERDE FOI CA BOBUL

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, R.-Vâlcea.

Fóĭe verde foĭ ca bobul,
Se cértă cucu cu corbul,
La ce mĭ-a intrat în codru ?
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Dară Corbu ce'mĭ ḑicea ?
— Rĕmâĭ, cuce dumneata,
Să ne cănţĭ primă-vara
S'audă şi puĭca mea,
Ca să'mĭ maĭ dea guriţa,
Că mi s'a uscat limba !

CUCULEŢ CU PANA SURA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Anghel Cambrea, din Săcelu, Gorj.

A se vedea o variantă prescurtată, colecţia d-luĭ Bibicescu, din pag. 370 n. 379. Idem No. CCLXIV, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

—Cuculeţ cu pana sură
Ce tot cânţĭ la noĭ pe şură,
Orĭ nu ţĭ-e inima bună ? !
— De mĭ-e bună, de mĭ-e rea,
Nu mĭ-o ştie nimenea,
Numaĭ eŭ şi mândra mea !
— Cuculeţ cu pana sură,
Ce tot cânţĭ la noĭ pe şură ?
Orĭ ţĭ-e fóme, órĭ ţĭ-e sete,
Orĭ ţĭ-e dor de codru verde ?

www.dacoromanica.ro

— Nicĭ mĭ-e fóme, nicĭ mĭ-e [sete,
Nicĭ mĭ-e dor de codru verde;
Ci mĭ-e dor de satu meŭ,
C'am lăsat douĕ mândre 'n el :
Una 'n vale
Ca o flóre,
Alta 'n deal
Ca un pahar !
— Cântă, cuce, nu tăcea,
Că mĭ-aĭ secat inima !
Cântă, cuce,
Limba 'ţĭ pice,
S'o daĭ ţaţiĭ s'o mânânce
Că mult e bună şi dulce !
— Cucule, nu'mĭ fiĭ duşman,
Că nu mĭ-aĭ cântat d'un an.
Şĭ-acuşĭ cânţĭ sus pe buştén !
F...u-ţĭ legea ta, de cuc,
Tu eştĭ cuc şi eŭ haĭduc ;
Cântă bine, că te 'mpuşc !
Cântă cucu sus pe cracă,
Eŭ ḑic cuculuĭ să tacă,
Cântă cucu de mĕ sécă !

FÓIE VERDE ŞI-O RASURA

(VARIANTA)

Auḑită de Ch. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcea.

— Fóĭe verde şĭ-o răsură,
Cuculeţ cu pana sură,
Ce te plimbĭ pe bătătură ?
Orĭ nu ţĭ-e inima bună ?
— De mĭ-e bună, de mĭ-e rea,
Nu mĭ-o ştie nimenĭa,
Numaĭ puĭculiţa mea !
— Fóĭe verde samulastră,
Cucule cu pana albastră,
Ce te plimbĭ pe la feréstră ?
Nu sînt fată nicĭ nevastă,
Sînt garófă la feréstră,
Garófă mirositóre,
Cine mĕ miróse móre !
Cine pe mine m'o lua,
De loc că şi pornesc grea.
De-ar fi cucu d'un voĭnic,
L'aş prinde d'un ibomnic.
Dar mĭ-e cucu o păsărea,
Nu'mĭ puĭ mintea eŭ cu ea !

CUCULE, NU MAI CANTA

(VARIANTA)

Culésă de I. Odor auḑită în com. Cireşiŭ (Prahova).

— Cucule, nu maĭ cânta,
Că mĭ-aĭ secat inima ;
D'ar fi cucu d'un voĭnic
L'aş prinde d'un ibomnic,
Şi mĭ-e cucu o păsĕrea,
Nu ştie ce'ĭ dragostea !
Cuculeţ, pasĕre sură,
Ce te plimbĭ pe bătătură
Orĭ nu ţĭ-e inima bună ?
—De mĭ-e bună, de mĭ-e rea,
Nu mĭ-o ştie niminea.
— Cuculeţ, pasĕre albastră
Ce viĭ nóptea la feréstră,
Că sînt fată, nu's nevastă !

www.dacoromanica.ro

FÓIE VERDE CA NALBA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Costea Gheorghe — Săceni, (Teleorman).

— Fóĭe verde ca nalba,
Cântă, cucu, nu înceta,
C'am dat de inimă rea.
Mĭ-a pĭerdut calu şaua,
Şaua şi ipîngĭaua,
Şi mĭ-a găsit'o mândra.
Mĕ rog de ea să mĭ-o dea,
Mândra ḑice să mĕ ĭa,
Că mĭ-a fost ibovnicea,
De când era mititea,
In braţ de la maĭcă-sa,

VERDE FRUNḐA DE ŞERPETU

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru, Novaci, (Gorj).

Verde frunḑă de şerpetu,
Trecu postu lu Sim-Pĭetru,
Mĭ-a urît cucu făgetu
Şi turturéua
Vălcéua
Şi mândruţa potecéua.
Verde frunḑă foĭ, trifoĭ,
Plécă cucu de la noĭ,
Lasă puiĭ mititeĭ ;
Pitulicea maĭ cu milă,
Găsi puiĭ făr' de mumă.
Păsărica aşa milósă
Luă puiĭ de cuc să-ĭ créscă ;
Coborâ din dél în vale,
Şi le duce demâncare,
Să créscă puiĭ maĭ tare.
Verde frunḑă tămâĭóră,
Veni cucu 'n primăvară,
Găsi puiĭ sta să sbóră
Şi când le făcu întrebare
Cine le-a dat de mâncare,
Puiì 'n sémă nu'l băgară,
Că ĭ lăsase făr' de pene,
Nu vrură să-ĭ ḑică nene!

CANTA CUCU ŞI-O MIERLIŢA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu, din Petrescĭ — (Gorj).

Cântă cucu şi o mĭerliţă,
Găteşte-mĕ maĭculiţă,
Că la vară e resmiriţă,
Şi resboĭŭ
La Dorohoĭ,
Şi gâlcévă
La Cepléva !

www.dacoromanica.ro

CANTA CUCU SA ME DUC

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu, din Petrescíi-de-sus.—(Gorj).

Cântă cucu să mĕ duc
Şi mĭerliţa să mĕ 'ntorc
Să'mĭ daŭ duşmanilor foc;
Să'mĭ daŭ foc cu lemne verḍĭ
Şi p'o parte cu uscate,
S'aprindă şi cele-l-alte.
De-aş şti cânta ca cucu,
N'aş maĭ ĭeşi din codru;
Ca cucu nu ştiŭ cânta,
In codru n'am ce căta!

www.dacoromanica.ro

MURGULEŢUL

DÉMNA MURGULEŢ

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Dumitru Baranca, din Pesteana-de-sus, Gorj.

A se confrunta varianta «Flăcăul şi murgul» pag. 350—351, din colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu.

— Frunḑuliţă ruguleţ,
Démnă, démnă murguleţ,
Frunḑuliţă foĭ castană,
Tot-la puĭca la Peşteana.
— Bată-l focu de 'ndemnat,
Unde-ajungĭ, mĕ legĭ de gard,
Şi'mĭ daĭ fên nuĭelile
Şi tu te jocĭ cu ţiţele
Ca cu gutuiţele!
Pe mine mĕ legĭ de gard
Şi tu şeḑĭ cu puĭca în pat.
Cum ţĭ-e drag cu mândra 'n pat
Şi mie cu traĭsta 'n cap;
Cum îţĭ sînt dragĭ ţiţele
Şi, mie grăunţele;
Cum ţĭ-e drag cu mâna 'n sîn
Şi mie cu gura 'n fên!

MURGULE, CALUŢUL MEU

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu, din Petrescĭ— Gorj.

— Murgule, căluţul meŭ,
Ce te-abaţĭ din drum mereŭ?
Orĭ ţĭ-e greŭ trupşorul meŭ?
— Nu mĭ-e greŭ trupşorul tĕŭ,
Că tu la cârşmă te-abaţĭ,
Şi de gard legat mĕ laşĭ.
Cum ţĭ-s dragĭ mândruţele,
Şi mie grăunţele;
Cum mĭ-e dragă traĭsta plină,
Şi ţie mândra pe mână!

www.dacoromanica.ro

ÎNDÉMNA, 'NDÉMNA, MURGULEȚ.

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Țapu de la Ión Michaĭ, — Bucureștĭ.

Fóĭe verde ruguleț,
Indémnă, 'ndémnă, murguleț.
Colea 'n vale 'n deluleț,
Să face d'un têrguleț
La Ióna 'ntre Olteț.
Să-ți cumpĕr d'un frêuleț,
Mĭ-aĭ fost drag de mânzuleț,
Și'mĭ creșteaĭ în cómă creț ;
Nóptea 'mĭ călcaĭ un județ,
Ḍiua 'mĭ trăgeaĭ în grăjduleț
Și mâncaĭ la orzuleț.
Și iar verde ruguleț,
Indémnă, 'ndémnă, murguleț.
—F... în c... de 'ndemnat!
Unde-ajungĭ mĕ legĭ de gard
Și'mĭ daĭ fên nuĭelile
Și grăunțe stelile
Și apă zăbalile,
Și tu'mĭ beĭ cu mândrele!
Cum ți-e drag cu mândra'n pat
Și mie cu traĭsta 'n cap!
Cum ți-e drag cu mâna 'n sîn
Și mie cu botu 'n fên!

FRUNḌULIȚA BOB ANGLAS.

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Țapu de la I. G. Mateias, Misița — Dolj.

A se confrunta varianta «Voĭnic bețiv» No. 283 pag. 217—218, din colecția d-luĭ Bibicescu.

— Frunḍuliță bob anglas,
Indémnă, murguleț, la pas!
—F..u-l.. în bot de 'ndemnat,
Ca când n'aĭ maĭ 'ncălicat.
Nu mĭ-e greŭ trupșorul tĕŭ,
Ci mĭ-e urît năravul tĕŭ,
Jumĕtate mergĭ călare
Și jumĕtate la vale.
F..u-l.. în bot de 'ndemnat,
Unde-ajungĭ mĕ legĭ de gard
Și'mĭ daĭ fên nuĭelile
Și grăunțe stelile.
Cum ți-s dragĭ cârcĭumile,
Așa și eŭ grăuńțile ;
Cum ți-e drag cu mândra'n pat,
Așa și eŭ cu traista 'n cap!

www.dacoromanica.ro

MURGULEȚ, CALUȚUL MEU
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Țapu de la lăutarul P. Brânduşianu, Costeştĭ — Vâlcea.

— Fóĭe verde de dudău,
Murguleț, căluțul meŭ,
Ce te-abaț̆ĭ din drumul tĕŭ?
Orĭ ț̆ĭ-e greŭ trupşorul meŭ?
— Nu-mĭ-e greŭ trupşorul tĕŭ,
Mĭ-e urît năravul tĕŭ!
Pe la câte cârciumĭ trecĭ,
Pe mine de gard mĕ legĭ
Şi 'mĭ daĭ fên nuĭelele
Şi grăunțe stelele.
Cum ț̆ĭ-e drag la veselie
Şi mie la herghelie:
Cum ț̆ĭ-e drag la refenea
Şi mie asemenea.
Cum ț̆ĭ-e drag cu mîndra'n pat
Şi mie cu traista 'n cap;
Cum ț̆ĭ e drag cu mândrele
Şi mie grăunțele!

FOIE VDRDE FOI DE PRAZ

Culésă de Chr. N. Țapu de la Alecu Dumitrescu-Abălaru, Roşiorĭi-de-Vede.

A se vedea varianta «Murguluĭ» pag. 351, din colecția d-luĭ G. D. Teodorescu.

Fóĭe verde foĭ de praz,
Foĭ de praz şi de aclaz,
Morĭ, murgule, de necaz
Că n'am unde să te las!
Să te las la tată meŭ?
Tată-meŭ e om bĕtrân,
Nu coseşte vara fên.
Cositura ce-a cosit'o
Nicĭ p'aĭa n'a grămădit'o;
Cu primaru mĭ-a 'mpărț̆it'o!
Să te las la maĭcă-mea?
Maĭcă-mea e vrăjitóre,
Ia disagiĭ ĭa spinare,
Plécă 'n sat după moşmóne,
Tu morĭ murgule de fóme!
Să te las la soru-mea?
Soru-mea e fată mare,
Ia furca pleacă la fete,
Tu, murgule, morĭ de sete!
Să te las la frați-meŭ?
Frați-meŭ e hoț ca mine,
Umblă călare pe tine
Şi te ține nemâncat,
Nemâncat şi nebĕut,
Parc'aĭ fi fost oropsit!

www.dacoromanica.ro

CE STAI MURGULE TRIST?

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu, Dozeştĭ — Vâlcea.

— Ce staĭ, murgule, aşa trist?
— Cum n'aş sta, stăpâne, sta,
Că tu la cârcĭumă mergĭ,
Pe mine de gard mĕ legĭ!

Şi 'mĭ daĭ fên nuĭelile
Şi grăunţe stelile,
Şi tu 'mĭ beĭ cu mândrele!

www.dacoromanica.ro

CĂLETORIE - STREINATATE.

VAI VOINIC STREIN !

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcea.

A se vedea varianta «Străinul sărac» din colecţia G. D. Teodorescu op. citat, pag. 282 ; idem «Strein singur» din aceiaşi colecţie, pag. 283 vers. 14—25.

Fóĭe verde de pelin,
De pelin de rosmarin,
Vaĭ de voĭnicel strein !
E ca mĕru dulce 'n drum :
Câţĭ pe drum că'mĭ trec,
Il sburăturesc ;
Crăcióre 'mĭ frânge,
Trupióra 'mĭ plânge,
Cu lacrămĭ de sânge !
— Tacĭ, trupină, tacĭ,
Că tot tu le facĭ ;
Nu e vina ta,
Ci-a cuĭ te-a sădit
Şi nu te-a 'ngrădit !

COLINDAI ŢERILE TÓTE.

(VARIANTA)

Culésa de Chr. N. Ţapu de la Teodor N. Ţapu, Roşiorĭi-de-Vede.

A se vedea mica variantă «Dorul de rude» pag. 254 din colecţ. D-luĭ G. D. Teodorescu, op. citat. Idem varianta din cântece Moldovenescĭ pag. 10 No. 2, a D-neĭ E. Sevastos şi No. MCDXXXI, din colecţ. d-lor Iarnic şi Bârsan.

Colindaĭ ţĕrile tóte,
Şi de bine n'avuĭ parte.
Şi 'mĭ vine câte odată
Să mĕ suĭ la munţĭ cu pĭatră,
Să'mĭ vĕd mumă, să'mĭ vĕd tată...
Nu vĕd mumă, nu vĕd tată,
Par'că sînt născut din piatră !
Şi aşa 'mĭ vine une-orĭ,
Să mĕ suĭ la câmp cu florĭ,
Să'mĭ vĕd fraţĭ, să'mĭ vĕd surorĭ.
Nu'mĭ vĕd fraţĭ, nu'mĭ vĕd surorĭ,
Par'că sînt născut din florĭ !

www.dacoromanica.ro

PUSEI LACATU LA PÓRTA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu, Dozeştĭ (Vâlcea).

Puseĭ lacătu la pórtă,
Şi plecaĭ în strinătate,
Să'nĭĭ găsesc mamă şi tată!
Nu e mamă, nu e tată;
Par'că sînt născut din piatră!
Nu sînt fraţĭ, nu sînt surorĭ;
Par'că sînt făcut din florĭ!

FOIE VERDE MARACINE

Auditä de Chr. N. Ţapu de la Ion Preuteşescu, Novacĭ — Gorj.

Fóĭe verde mărăcine,
M'a făcut mama pe mine,
Numaĭ singurel pe lume;
Eŭ n'am fraţĭ, nicĭ n'am surorĭ,
Numaĭ grădina cu florĭ.
Fóĭe verde de berbină,
Puseĭ lacăt la grădină,
Şi plecaĭ 'n ţéră streină,
Fóĭe verde de treĭ florĭ,
Să găsesc fraţĭ şi surorĭ.
Şi umblaĭ şi ispitiĭ
Fraţĭ şi surorĭ nu găsiĭ!
Şi de ceĭa mĕ întorseĭ,
Fóĭe verde treĭ bujorĭ,
Drept la grădina cu florĭ!
Mĕ duseĭ la peliniţă,
Şi o găsiĭ călugăriţă!
— Bine, dragă peliniţă,
De ce eştĭ călugăriţă?
— De ce n'am avut credinţă!
Mĕ duseĭ la leuştén,
Şi-l găsiĭ negru buştén!
— Bine, dragă leuştean,
De ce eştĭ negru buştén?
De ce nu sînt udat d'un an!
Mĕ duseĭ la busuioc,
Şi 'l găsiĭ plângênd cu foc!
— Bine, dragă busuioc,
De ce 'mĭ plângĭ tu cu foc?
De ce n'am avut noroc,
Să fiŭ cu tine p'un loc!

www.dacoromanica.ro

REU ŞADE MUNTELUI
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Paicu, din Bistriţa, Vâlcea.

A se vedea varianta No DCXI, pag. 318, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Fóĭe verde de dudău,
Rĕŭ şade munteluĭ rĕŭ;
Rĕŭ 'ĭ şade făr' de pĭatră,
Ca şi mie făr' de tată!
Rĕŭ 'ĭ şade făr' de brumă,
Ca şi mie far' de mumă!
Rĕŭ 'ĭ şade făr' de brajĭ,
Ca şi mie făr' de fraţĭ!
Rĕŭ 'ĭ şade făr' de florĭ,
Ca şi mie de surorĭ!
Mĕ suiĭ pe munţĭ de pĭatră,
Făcuĭ ochişoriĭ rótă,
Mĕ uĭtaĭ prin lumea tótă,
Să'mĭ vĕḑ mamă, să'mĭ vĕḑ [tată.
Nu vĕḑ mamă, nu vĕḑ tată;
Parc'aşĭ fi născut din pĭatră!
Mĕ suiĭ pe munţĭ de florĭ,
Să vĕḑ fraţĭ, să vĕḑ surorĭ.
Nu vĕḑ fraţĭ, nu vĕḑ surorĭ;
Parc'aş fi născut din florĭ!

FOIE VERDE FOIE LATA
(VARIANTA)

Fóĭe verde fóĭe lată,
Mĕ suiĭ în munţĭ de pĭatră,
Să'mĭ vĕḑ mumă, să'mĭ vĕḑ [tată.
Nu'mĭ vĕḑ mumă, nu'mĭ vĕḑ [tată,
Parcă sînt născut din pĭatră!
Mĕ suiĭ pe munţĭ de florĭ,
Să'mĭ vĕḑ fraţĭ, să'mĭ vĕḑ [surorĭ.
Nu'mĭ vĕḑ fraţĭ, nu'mĭ vĕḑ [surorĭ,
Parcă sînt născut din florĭ!

www.dacoromanica.ro

AMARA STREINATATE.

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ, Bucureştĭ.

Amară streinătate,
Mult eştĭ tu fără dreptate ;
Am umblat ţĕrile tóte,
Şi de bine n'avuĭ parte !
Din tinereţile mele,
Trăĭesc în lume cu jele ;
Lumea, ţara mĕ huleşte,
Dumneḑeŭ mĕ milueşte !
Lumea, ţara am umblaĭ,
Şi de bine n'am aflat,
Pe nimenĭ n'am cunoscut,
Făr' pe cel ce m'aŭ făcut.
De-ĭ umbla în lumea tótă,
N'oĭ afla mumă şi tată ;
De-ĭ umbla şi cât să cauţĭ,
N'oĭ afla doriţiĭ fraţĭ.
Aşa 'mĭ vine une-orĭ,
De gândesc pe loc să mor !
Jelui-m'aşĭ, vaĭ de mine,
Jelui-m'aşĭ n'am la cine !
Jelui-m'aş munţilor
De dorul părinţilor.
Jleui-m'aş braḑilor,
Vaĭ ! de dorul fraţilor ;
Jelui-m'aşĭ florilor,
De dorul surorilor !
Aşa gândesc câte-odată,
Să mĕ suĭ pe munţĭ de pĭatră,
Să'mĭ fac ochişoriĭ rótă,
Sĕ mĕ uĭt în lumea tótă ;
Să mĕ uit spre răsărit,
Să vĕḑ dincotro-am venit ?
Căcĭ eŭ sînt nenorocit,
Şi prin lume părăsit !
Vĕḑut'am tótă lumea.
Şi marea şi Dunărea.
— Vino, dragă turturea,
De'mĭ sbóră la casa mea,
Să'mĭ vorbesc cu măĭcuţa.
Am şĭ-o dragă surióră,
De dorul meŭ stă să móră !
Jele, Dómne şi pe ele....
Jele la tot neamul meŭ,
Din băĭeat cum am fost eŭ ;
Că eŭ tare sînt străĭn,
Plin de dor şi de suspin !
Dar mĕ rog luĭ Dumneḑeŭ,
Care'mĭ ştie gândul meŭ,
Să'mĭ dea viaţă curată,
Să maĭ scap de icĭ odată :
Vaĭ de robia străĭnă,
Când 'ţĭ apucă Némţu inima,
N'aĭ nimica pe viaţă,
Numaĭ puşculiţa 'n braţe !

www.dacoromanica.ro

CAND ERAM IN VREMEA MEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu, în Runcurelu — Mehedinţi.

A se vedea variantele: «Săriţi fraţi şi privighetórea prinsă» din colecţia d-lui G. D. Teodorescu, pag. 280. Idem varianta prescurtată No. 405, pag. 382, din colecţia d-lui Bibicescu.

Când eram în vremea mea,
Sburam ca o turturea;
Şi sburam din cracă 'n cracă,
N'avea nimeni ce să'mi facă!
Ş'un drăcit de vênător,
Smulse trei fire de pĕr,
Şi 'mi făcu d'un lăţişor
Şi mĕ prinse de picior
Şi mĕ băgă 'n colivie,
Să mĕ scóţă 'n prăvălie,
Să mĕ ducă la Domnie!

CAND ERAM IN VERSTA MEA
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu, Dozeşti (Vâlcea).

Când eram în vêrsta mea,
Sburam ca o paserea;
Şi'mi umblam din cracă 'n cracă,
N'avea nimeni ce să'mi facă.
Veni un hoţ de vênător,
Puse laţul umblător;
Cum îl puse,
Aşa mĕ prinse.
M'aruncară 'n colivie,
Mĕ puseră la feţie!
Câte paseri mĕ vedeau
Tóte mĕ ciricăiau:
— Und'te duci tu, sora-mea?
— Eŭ mĕ duc în ţară streină,
Unde nu e dor, nici milă!
Că mila de la părinţi,
Anevoie vrei s'o uiţi;
Iar mila de la bărbat,
Ca frunḑa de pĕr uscat,
Când te dai să-te umbreşti,
Tot mai rĕŭ te 'năduşeşti!

In altă variantă ultimul vers sună:

Iar mila de la bărbat,
Tot cu pumni dupĕ cap!

www.dacoromanica.ro

FÓIE VERDE ŞI-O LALEA
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la V. Nicolaescu, Pietrósa (Vâlcea).

Fóĭe verde şĭ-o lalea,
F...'o 'n bot inima mea,
Nu maĭ este cum era!
Când eram în firea mea,
Sburam ca o pasĕrea,
Ca o pasĕre pribégă,
N'avea nimenĭ ce să'mĭ facă.
Dar un hoţ de vênător,
Călare p'un cârlăĭor,
Rupse treĭ fire de pĕr
De la micul cârlăĭor
Şi 'mĭ făcu d'un lăţişor,
În revĕrsatul de zorĭ;
Şi m'apucă de picĭor,
De aripă şi de cap;
Mĭ-e frică că nu maĭ scap!

PASERICA DUPE LAC

Auḑită de Chr. N. Ţapu în Novacĭ — Gorj.

A se vedea varianta No. 152, pag. 116, colecţia d-luĭ Bibicescu.

— Păsărică dupĕ lac,
Nu mĕ blestema să zac,
Că n'am pe nimenĭ cu drag
Să'mĭ puĭe mâna la cap,
Să mĕ 'ntrebe de ce zac.
— Păsărică de pe Jiĭ
Da de neĭcuţa ce ştiĭ?
— De neĭcuţa că ştiŭ bine,
Bea la vin şi mâncă pâĭne
Şi gândeşte tot la tine.

UNDE-AUD ME DUC, ME DUC

Auḑită de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Constantin Dobre, din Govora, R.-Vâlcea.

A se vedea o mică varianta «*Intrebarea*» la d-l. G. D. Teodorescu op. cit. pag. 278.

Fóĭe verde foĭ de nuc,
Unde aud mĕ duc, mĕ duc,
Ca frunḑa eŭ mĕ usuc, —
Ca frunḑa goronuluĭ,
Pe marginea drumuluĭ!
Fóĭe verde de dudăŭ,
Şi bătuĭ şi pariĭ reŭ
Pe margine de pîrĕŭ,
Uĭtându-mĕ 'n drumul tĕŭ.
Fóĭe verde bob năut,
Cum aş face să mĕ duc
Sĕ'mĭ ĭaŭ frunḑa să'mĭ sĕrut,
Că pên' la anu mĭ-e mult,
Nu şciŭ ajung, orĭ n'ajung
La puĭcuţa de demult,
Să'mĭ dea gura s'o sĕrut?
Că sînt călĕtor mĕ duc
Şi unde am pus de gând, [n'ajung,
La puĭcuţa de demult!

www.dacoromanica.ro

UNDE AUD CA PLEC
(VARIANTA)

Audită de Chr, N. Ţapu de la I. G. Mateiaş, Mieiţa, (Dolj).

Şi unde aud că plec, că plec,
Ştiĭ ca frunda mĕ petrec,
Ca frunda alunuluĭ
Pe marginea drumuluĭ.

SUNA, SUNA

Audită de Chr. N. Ţapu de la Christea Cobzaru — Târgu-Jiu.

A se vedea varianta «Sună pietricica 'n vale» pag. 283, colecţia poesiĭ poporane de d-l V. Alexandri.

Sună, sună şi resună,
Sună pĭetricica 'n vale,
Puĭca mea plânge cu jale;
Sună pietricica 'n Olt,
Puĭca mea plânge cu foc,
Că n'am parte nicĭ noroc,
Să fiŭ cu puĭca 'ntr'un loc.
De m'aş vedea 'n deal suit
Şi la vale scoborît,
Să puĭ masa să mănânc
Şi cu puĭcą după gât
Şi cu murgu 'mpriponit,
De-o crăculiţă de nuc.
— Vino, puĭcă, să te sĕrut,
Că d'aĭa o să mĕ duc!
— Dar pe mine cuĭ mĕ laşĭ?
— Negrilor, streinilor,
Pe mâna duşmanilor!
— Iaca, neĭcă, frăţióre,
Fă-ţĭ o milă şi pomană,
Nu mĕ lăsa de ocară,
Sue-mĕ cu tin' călare,
La spatele dumitale.
De veĭ merge 'ntr'altă ţară,
Ca să-ţĭ fiŭ eŭ soţióră!
— Eŭ te-aş lua, puĭcă, călare,
La spatele meŭ, frăţióre;
Dar mĭ-e murgul mititel,
Abĭa duce trupul meŭ.
D'aş merge încă pe jos,
Da mĭ-e drumu gloduros
Şi nu pociŭ merge pe jos.
Şi mĭ-e drumul ars de sóre
Nu pociŭ merge pe picĭóre!
Milă de ea că-şĭ făcea
La spate o arunca,
In Moldova cu ea mergea,
O cârciumă că'şĭ făcea,
Amêndoĭ în ea trăĭa,
Avere că'şĭ căpăta,
Mulţĭ sĕracĭ adăpostĭa!

www.dacoromanica.ro

SUNA, SUNA ŞI RESUNA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

A se confrunta varianta «sună sună» pag. 325, din colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu.

Fóĭe verde şi-o rĕsură,
Sună, sună şi resună,
Sună pĭetricica 'n gârlă
Mândra mea, 'mĭ plânge cu [milă;
Sună pĭetricica 'n Olt,
Mândra'mĭ plânge cu mult foc,
Cu milă şi cu pârjol,
Ca să ţie tot un dor!

FOIE VERDE ROSMARIN

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir (Gorj).

Fóĭe verde rosmarin
F...u-ţĭ legea ta de trin,
Cum ducĭ Olteniĭ de lin,
Pe la Turnu-Severin.
Şi mĭ-ĭ ducĭ de-ĭ ocoleştĭ
Pênĕ mi-ĭ trecĭ prin Piteştĭ
Şi mi-ĭ laşĭ în Bucureştĭ.
Pe toţĭ mi-ĭ facĭ precupeţĭ
Să vînḑă mere creţeştĭ,
La curţile boĭereştĭ,
— Cântăre, oltene, bine,
Să ĭaŭ mere de la tine;
Cu drépta să cântăreştĭ,
Cu stânga banĭ să primeştĭ

CINE'MI FLUIERA PRIN LUNCA?

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Vasilache F. Costake, Dioştĭ (Romanaţĭ).

Cíne-'mĭ fluĭeră prin luncă?
Rădiţa cu gura mică
Şi cu buza supţirică.
Cine-'mĭ cĭocăne prin luncă?
Rădiţa cu Marinică,
Taĭe răschitor şi furcă
Şi Marin baston de ducă,
Să se ducă 'n Dobrogea,
Acolo pămînt să ĭa.
Dar'ar Dumneḑeŭ să dea,
Ca să intre Turcĭĭ 'n ea,
Să'mĭ robéscă Dobrogea!

www.dacoromanica.ro

CINE FLUIERA PRIN LUNCA
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Oie, lăutarul Dioştilor (Romanaţi).

Frunḑuliţă de sipică,
Cine-'mĭ fluieră prin luncă ?
Rădiţa şi cu Ionică,
Taĭe râschitor şi furcă;
Ionică baston de ducă.
Frunḑuliţă şĭ-o lalea,
Că se duce 'n Dobrogea
Că se dă pămînt în ea,
Mânca-o-ar pârdalnica !
De când Dobrogea s'a dat,
Multe sate mi s'a spart
Şi Marin că mĭ-a plecat.
Aoleo, ce foc mĕ calcă !
Neĭcă la Dobrogea plécă,
Cu cămaşa necălcată,
Batista ne parfonată,
Cu chica nepĭeptănată.
De când Marin mi s'a dus
Maĭ nimic că n'am făcut :
Nicĭ porumbiĭ n'am prăşit,
Nicĭ orzul n'am secerat,
Nicĭ grâul nu l'am cărat ;
M'am ţinut de vorbă 'n sat,
Tot de el mĭ-am întrebat !

CINE-I SINGUREL CA MINE ?

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu — Gorj.

A se vedea primele versurĭ din «Singur pe lume» din G. Dem. Teodorescu, op. citat pag. 283.

Cine-ĭ singurel ca mine ?
Numaĭ mĭerla din pădure;
Nicĭ mĭerla nu-ĭ singurea.
Mĭerla ouĕ, scóte puĭ
Şi face vecinĭ destuĭ.
Unul sbóră şi se duce,
Mĭerla rĕmâne şi plânge
Şi strigă cu mare glas :
— Intórce-ve-ţĭ c'am rĕmas ;
Intórce-ve-ţĭ care puteţĭ,
De mĕ scoteţĭ din judeţ !

www.dacoromanica.ro

STRAINAŞ, MAICA, CA MINE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Dumitru Băcioiu, din Petrescii-de-sus — Gorj.

Fóĭe verde mărăcine,
Streinaş, maĭcă, ca mine,
N'o maĭ fi altu pe lume
Ca şi cucu din pădure!
Fóĭe verde rosmarin,
Da nicĭ cucu nu-ĭ strein;
Că tot are-o surióră
Pe mĭerla cea pestricĭóră.
Streinaş, maĭcă, ca mine
N'o maĭ fi nimenĭ pe lume,
Ca şĭ-o flóre din grădină.
Da nicĭ flórea nu-ĭ streină,
Că tot are-o rădăcină
Şi cu ĭarba p'ângă ea;
Da eŭ n'am pe nimenĭa!
Fóĭe verde de muşcată,
Aşa 'mĭ vine câte-o dată
Să mĕ urc pe munţĭ de pĭatră,
Să mĕ uĭt la mândra 'n pórtă!
Fóĭe verde de mohor,
Aşa 'mĭ vine une-orĭ
Să mĕ urc pe munţĭ de florĭ,
De dor de fraţĭ şi surorĭ!
De s'ar face dealu şes
Şi pădurea luncĭ frumóse,
Să se vadă sat cu sat,
Să vĕd şi eŭ ce-am lăsat.
Lăsaĭ maĭcă, lăsaĭ taĭcă,
Lăsaĭ fraţĭ, lăsaĭ surorĭ,
Lăsaĭ grădina cu florĭ!
Dragile mele surorĭ,
Pliviţĭ şĭ-ale mele florĭ,
Le pliviţĭ şi le udaţĭ
Şi bine mi le păstraţĭ;
Să crească cât gardurile,
Să le bată vênturile,
Ca pe mine drumurile
Şi pe mama gândurile!

DE S'AR FACE DEALU ŞES
(VARIANTA)

Auḑită de I. Odor de la A. Mihaiescu, Cireşu (Prahova).

De s'ar face dealu şes
Şi pădurea luncĭ frumóse,
Să se vadă sat cu sat,
Să vĕd şi eŭ ce-am lăsat.
Că lăsaĭ maĭcă,
Lăsaĭ taĭcă,
Lăsaĭ fraţĭ,
Lăsaĭ surorĭ,
Lăsaĭ grădină cu florĭ!
Dragile mele surorĭ,
Pliviţĭ şĭ-ale mele florĭ,
Le pliviţĭ şi le udaţĭ
Şi bine mi le păstraţĭ.
Să créscă cât gardurile,
Să le bată vênturile
Ca pe mine drumurile
Şi pe maĭca gândurile.
Iacă, dragă, plec, mĕ duc,
Dă'mĭ guriţa s'o sĕrut,
Să ţĭ-o sĕrut de-a călare,
Să'mĭ paĭe drumu plimbare
Şi mie şi dumitale!

www.dacoromanica.ro

CATANIE

CAT-II SIBIU DE MARE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novacĭ.

Cât-ĭĭ Sibiu de mare,
Numaĭ o cărare are, —
O cărare de nisip
Merg Catanele tot rând,
Maĭca dupĕ eĭ plângênd
Şi te-ar bate, Impĕrate,
Lacrămile maĭcelor
Şi jalea fecĭorilor !

TU TE DUCI, BADEO SARACE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novacĭ — Gorj.

A se compara cu varianta prescurtată No. 180 pag. 138, din colecţia d-luĭ Bibicescu.

— Fóĭe verde treĭ spanace,
Tu te ducĭ, badeo sĕrace,
Dar eŭ, mĕre, ce m'oĭ face ?
— Tu te-oĭ face, mândro, bine,
Că maĭ sunt voĭnicĭ ca mine ;
Dar de mine este rĕŭ,
C'acolo unde merg eŭ
Nu maĭ sunt de felul tĕŭ,
Fără sânge pênĕ 'n brĕŭ ;
Şi de mine'ĭ, vaĭ de mine,
Că nu maĭ găsesc ca tine !

www.dacoromanica.ro

REMAI, MANDRO,

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la I. G. Mateiaş, Mierţa (Dolj).

Frunḑuliţă şĭ-o lalea,
Rĕmâĭ, mândro, cuĭ oĭ vrea,
Eŭ mĕ duc la róta mea.
C'acolo unde sînt eŭ,
Nu e grâŭ, nu e porumb,
Numaĭ sânge de Român.
Sângele Muscaluluĭ
Pên' la burta caluluĭ,
Sângele Românuluĭ
Pên' la-cóma caluluĭ!

M'A FACUT MAICA FICIOR

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Calistrat Stoienescu, Tîrpeziţa (Dolj).

Foiliţă bóbă fĭartă,
Nu m'a făcut maĭca fată,
Ca să staŭ cu ea pe vatră;
M'a făcut maĭca fecĭor,
Să daŭ ţĕrilor ocol.
M'a făcut mărgăritar,
Să mĕ ĭa la militarĭ!

REU, MAICA, M'AI BLESTEMAT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Calistrat Stoienescu, Tîrpeziţa (Dolj).

Foiliţă pĕr roşat,
Rĕŭ, maĭcă, m'aĭ blestemat,
Să staŭ în puşcă rezimat
Şi să mănânc de furat,
Cu Ungurul să mĕ bat!

www.dacoromanica.ro

VINO, MANDRO, DE ME VEḌI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la I. G. Mateiaşĭ, Mieiţa (Dolj).

A se vedea începutul din varianta «Frunḍuliţă lanurĭ verḍí» din colecţia «cântece Moldoveneştí» a dómneĭ E. Sevastos.

Fóĭe verde bob urez,
Vino, mândro, de mĕ veḍĭ
Pênĕ sunt grânele verḍì;
Că dacă s'or secera
Vine ordin şi mĕ ia.
Şi mĕ duce la Galaţĭ,
Unde 's Turcĭĭ 'narmaţĭ!

FRUNḌA VERDE D'ASOMIE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarĭĭ din Runcurelu (Mehedinţi).

— Frunḍă verde d'asomie,
Mĕ duc, maĭcă 'n miliţie,
C'am ajuns în vârsnicie
Să port puşca 'nchituită,
O sabie subţirică,
O manta şi c'o tunică,
Şi pintenĭ pe la picĭóre;
Iară calu cu zorzonale,
Cum le place la cocóne.
Mĕ duc, maĭcă drăguliţă,
Să slujesc cu-a mea credinţă
Pentru rege, pentru fraţĭ,
Ce's în lume strĕinaţĭ!
Iar tu, maĭcă măĭculiţă,
Şi tu, taĭcă drăguliţă,
Rugaţi'mĭ mie de bine,
Că voĭ pleca aḍĭ şi mâĭne
Şi mĕ duc în Bucureştĭ
În palatele domneştĭ,
Spre-a vĕ face vouĕ nume,
C'aveţĭ un fiŭ bun pe lume!
Decĭ să nu vĕ 'nstrinaţĭ,
Pe mine să m'aşteptaţĭ,
Că voĭ veni cum mĕ duc,
Maĭ frumos şi maĭ făcut!

www.dacoromanica.ro

PLANGE-ME MAICA CU DOR

Auḑită de Chr. N. Ţapu la bâlciul din Poiovraci.

A se confrunta varianta «Frunḑă verde de mohor» pag. 274, din colecţia dómneĭ E. Sevastos.

— Fóĭe verde de bujor,
Plânge-mĕ, maĭcă, cu dor,
Că şi eŭ ţĭ-am fost ficĭor;
Ţĭ-am scos boiĭ din obor
Şi plugul de supt şopron.
Nicĭ o brazdă n'am brăzdat
Şi'n miliţie m'a luat!
Vinde-ţĭ maĭcă, ce'ĭ avea
Şi mĕ scóte din belea!
Vindeţĭ, maĭcă, boiĭ toţĭ,
Şi mĕ scapă de la sorţ!
— Maĭca nu te póte scóte
De la sorţ şi de la mórte!

VERDE FOIE DE MOHOR

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Frăţilă—Novacĭ (G rj).

Verde fóĭe de mohor,
Plânge-mĭ maĭcă, cu dor,
Că şi eŭ ţĭ-am fost ficĭor.
Ţĭ-am scos boiĭ din obor
Şi plugu de supt şopron
Şĭ-am tras brazda la răzor!

FOIE VERDE MANDALAC

Culésă de I. Ionescu, de la Anton Cojocaru, Vladaia (Mehedinţi).

Fóĭe verde mândălac,
M'a făcut mama băĭat,
M'a crescut, m'a legănat,
M'a legănat cu picĭoru
Şi din furcă a tras fuĭoru.
M'a legănat, m'a crescut,
Mĕ făcuĭ maĭ măricel,
Mĕ chemă taĭca cu ĭel
La sapă la plug s'ajut,
Pên de vêrstă m'am făcut.
Şi nu trecu multă vreme
Vĕḑ că patria mĕ cere,
Să merg şi să isbutesc
Pe tĕrâmul cel turcesc.

www.dacoromanica.ro

C'o opincă mĕ'ncălţaĭ,
In cap căcĭulă că luaĭ,
Căcĭulă c'a luĭ Mihaĭ.
Trecuĭ rîu Dunărea,
Cetatea Nicopolea ;
La Griviţa când sosiĭ,
Pe părinţĭ nu maĭ doriĭ.
Ş'apucaĭ în jos pe vale ;
Striga Turcii 'n gura mare
Din reduta cea maĭ tare :
— Bre ! Avradini sictir !
Cu toţiĭ ne prăpădim,
Ghĭauru ne'a împresurat
Şi nu e loc de scăpat !
Baca, baca ghĭauru,
Ne răpeşte sufletu !
Valter, căpitanu bun,
Adevĕratu Român,
Să suĭe pe parapet
Cu nouĕ glónţe pin pĭept.
— Naĭnte, băĭeţĭ nainte
Şi să v'aduceţĭ aminte
De al vostru căpitan,
Adevĕratu oştén !
Mórte cruntă a suferit,
Ce-a dorit a isbândit ;
Patria nu şĭ-a vîndut !
— Saltă, Românie, saltă,
C'acum te-afli măritată
Dupĕ mirele dorit,
De doĭ-spre-ce aĭ venit.
Românie, fiiĭ tĕĭ
Te vor scăpa de nevoĭ !
România mĭ-a avut
Doĭ fiĭ bravĭ care-a trecut :
Pe Ştefan cel lăudat,
Pe Mihaĭ, bravu bărbat !

PENTRU-O ARMA RUGINOSA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Florea lăutarul, Radomir (Romanaţi).

A se vedea mijlocul varianteĭ «Frunḑă verde ismă créţă» din colecţia d-mneĭ E. Sevastos, pag. 269.

Fóĭe verde avrămésă,
Pentru-o armă ruginósă
Lăsaĭ masă, lăsaĭ casă,
Lăsaĭ nevestea frumósă,
Cu doĭ copilaşĭ la braţe,
Fóĭe verde matostat,
C'o fată şi c'un băĭat,
Băĭeţaşul strigă—tată,
La inimă mĕ săgétă !
Fata strigă—mamă, mamă,
La inimĭóră mĭ-e rană !
Fóĭe verde treĭ bujorĭ,
Şi'ntrébă copiiĭ lor :
—Mamă, unde-ĭ tatăl nostru ?
Tatăl vostru 'n Bucureştĭ
Călăreşte caĭ domneştĭ,
Şi se pórtă 'n ţóle verḑĭ,
Să'l vedeţĭ nu'l cunoşteţĭ !

FRUNḐULIŢA ŞI-O LAMAIE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Florea lăutaru, Radomir (Romanaţi).

Frunḑuliţă şĭ-o lămâĭe
Şĭ-o lămâĭe şĭ-o gutuĭe,
Cântă, cuce, numaĭ mie;
Pên' la vară nu se ştie,
M'o lua statu 'n miliţie
Şi rĕmâne mândra ţie !
—Rĕmâĭ, mândro, cuĭ 'ĭ vrea,
Iaŭ puşca şi raniţa,
Şapte nasturĭ pe manta,
Să mĕ duc la slujba mea,

www.dacoromanica.ro

Ca să'mĭ fac datoria,
Să mĕ curăţ, de belea!
Să m'adăştĭ la patru anĭ;
Când oĭ povîrni pe ḑece,
Să'ţĭ fie inima rece!

Când oĭ ḑice bob năut,
Cântă, cuce, să te-ascult,
Pên'la vară este mult,
Orĭ trăĭesc, orĭ nu trăĭesc,
Orĭ în pămînt putreḑesc!

RECRUTUL

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarĭ din com. Runcurelu (Mehedinţĭ).

A se confrunta varianta prescurtată «Frunḑuléna grâŭ mărunt» pag. 246—247, din colecţia d-mneĭ E. Sevastos. (cântece Moldovenescĭ).

Şĭ'altă dată bob năut,
Vinerĭ, maĭca m'a făcut,
Sâmbătă m'a botezat,
Duminecă m'a 'nsurat,
Lunĭ în óste m'a băgat,
Vorbă la nevast'am dat:
Să m'aştepte şépte anĭ,
Şapte anĭ şi şapte lunĭ
Şi fr'o patru săptĕmânĭ.
— Dac'oĭ vedea că nu viŭ
Să samenĭ, puĭcă, busuĭoc,
Iarna, pe geru de foc.
De-o ĭeşi el crăcănos,
Să ştiĭ că sînt sănĕtos;
D'o ĭeşi ĭel cam pălit,
Să ştiĭ că m'am prăpădit;
D'o ĭeşi el resfirat,
Să ştiĭ că m'am depărtat!
Soldatu ce mi-şĭ făcea?
El, frate, sĕ libera,
Acasă că mi-şĭ pleca,
Pe drum singur că venĭa
Şi c'un moş că se 'ntîlnea:
— Bună-ḑiua, moşule!
— Mulţumim, voĭnicule!
— Unde-aĭ plecat moşule?
— Ia, mĕ duc în deal la vie
Să taĭ viea din trupină
Că s'a umplut de cĭorchină.
—Spune, moşule adevĕrat
De nu e vre-o nuntă 'n sat?
—Spuĭ, tată, în credinţa mea,
Că e chiar la casa mea:
S'a măritat noru-mea.
— Spune, moşule adevĕrat,
Spune, pe cine-a luat?
— Băĭatu primaruluĭ,
Din capu oraşuluĭ.
Soldatu că mi-şĭ pleca
Şi la nuntă se ducea.
Mirésa câtu'l vedea:
— Maĭcă, măĭculiţa mea
Mĭ-a venit soţióra!

FOIE VERDE DE NAUT
(VARIANTA)

Culésă de Ión Ionescu, de la N. Rădulescu, din com. Bozaţi,—Dâmboviţa.

A se vedea varianta prescurtată «Frunḑuléna gr ŭ mĕrunt», din colecţia dómneĭ E. Sevastos.

Fóĭe verde de năut,
Vinerĭ maĭca m'a făcut,
Sâmbătă m'a botezat,
Duminecă m'a 'nsurat,
Lunĭ la óste că m'a luat,
La Bucureştĭ am plecat,
Şĭ aşa răspuns am lăsat:
Să 'mĭ ţie puĭcuţa bine,
Cu pâĭne şi cu masline,
Cu rachiŭ de tiscovină,

www.dacoromanica.ro

Să nu ducă dor de mine!
Nicĭ o lună n'a trecut,
Nicĭ anul nu s'a umplut
Şi scrisóre mĭ-a sosit,
Că puĭca s'a logodit.
Eŭ atuncĭ, cum auḑiĭ,
La Maĭor că mĕ ceruĭ.
Maĭorul drumu că 'mĭ da,
P'un cal negru încălecam
Şi pe cale că mĭ-o luam,
Pe văicele mĭ-apucam,
Ostenit, of! cum eram.
Când la jumate de cale,
Unde scoborîĭ îĭ vale,
Mĕ 'ntâlnĭĭ c'un moş bătrân:
— Bună ḑiua, moş bătrân!
— Mulţămesc, soldat strein,
Ca 'n tot-d'auna 'n deplin!
—De unde eştĭ moş bătrân
Venit aicĭ în ăst fîn?
— Din sat de la Milueştĭ,
D'aci 'n vale, cum ocheştĭ.
— Spune, moşe adevĕrat,
N'aĭ vĕḑut vr'o nuntă 'n sat,
Nicĭ pe ḑi, nicĭ pe 'nserat?
— De la deal de casa mea,
Jócă nunta noru-mea.
Eŭ atuncĭ cum auḑiĭ,
Bicĭ caluluĭ că dăduĭ,
Drept la pórtă mĕ oprĭĭ.
Şi drept cum m'am repeḑit,
Pórta 'n patru s'a făcut.
De mână doĭ că mĕ lua
Curva 'n mână că mĭ-o da:
—Haĭ, tu curvă, dupĕ mine,
C'am bĕut baniĭ cu tine,
'I-am bĕut şi 'ĭ-am mâncat,
'I-am băgat în sĕrutat.
Cum aş plânge şi ofta,
Să'mĭ vĕḑ eŭ amanta mea
Pe braţele altuia.
N'am cuţit la mâna mea
Pe-amêndoĭ 'ĭ-aş junghia
De s'ar duce pomina,
De s'ar duce vestea 'n ţară
Şi ḑĕŭ aş fi de ocară!
Fóĭe verde ĭarbă lată,
Bată-te crucea, armată,
Cum mĕ laşĭ făr' de nevastă!
Fóĭe verde d'un fuĭor,
Să trăĭeştĭ, Dom'le Maĭor,
Că 'mĭ făcuşĭ parte di fecĭor.
Fóĭe verde d'avrămésă,
Să trăim bine, nevastă,
Eŭ nu ţi-oĭ maĭ ḑice ba,
Tu mĭ oĭ ḑice tot aşa!

MOŞNÉGUL

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu din gura luĭ Constantin Dobre, din Govora (Vâlcea).

Veḑĭ varianta «Moşnégul» (baladă), în colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 616.

Fóĭe verde samulastră,
Lăsaĭ vorbă la nevastă
Să m'aştepte nouĕ anĭ,
Nouĕ anĭ şi nouĕ lunĭ
Şi câte-va sĕptĕmânĭ.
Dar soldatu ce'mĭ făcea?
Din armată că ĭeşĭa
Şi acasă că'mĭ pleca,
Cu tată-sĕŭ se'ntâlnĭa.
Fóĭe verde şĭ-o lalea
Şi din gură ĭĭ ḑicea
Bună ḑiua că îşĭ da.:
—Bună ḑiua, moşule!
—Mulţămescu-ţĭ, soldatule!
Dar soldatu întreba:
— Fóĭe verde matostat,
Spune, Moşe, adevĕrat,
De este vre-o nuntă 'n sat?
Fóĭe verde şĭ-o lalea
Şi moşu luĭ rĕspundea:
—Nuntă este 'n casa mea,
Se mărită noru-mea!
Soldatul, când auḑĭa
Ochiĭ luĭ îĭ lacrăma
Şi din gură aşa ḑicea:
—Moşule, pe cine ĭa?
— Fecĭorul primaruluĭ.
Soldatul, când auḑia,
Fuga acasă se ducea,
Toţĭ meseniĭ că'l vedea
Dar pe el nu'l cunoştea.
Fóĭe verde şĭ-o lalea

www.dacoromanica.ro

Şi la masă că şedea
Numaĭ vin roşu că bea.
Veni vremea banilor,
De schimbul darurilor.
Fóĭe verde de bujor,
Bagă mâna 'n portòfel
Şi mi-ş scóse d'un inel.
Fóĭe verde şĭ-o lalea
Şi pe pâĭne că'l punea.
Dacă naşu mi-l vedea
Şi mirésa că chema
Inelu în mână 'ĭ da.
Mirésa că mĭ-l vedea
Şi din gură aşa ḑicea:
—Mĭ-a venit soţióra!
Dar soldatul ce făcea?
Drept în sus că se scula
Şi din gură aşa ḑicea:
— Beţĭ, voĭnicĭ, şi ospătaţĭ,
Dar mirésa să n'o luaţĭ!
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Dar soldatu ce făcea
Tótă nunta împlinea
Şi mirésa că 'şĭ lua
Şi'n fericire trăĭa!

LA UMBRA DE STEJEREL

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu, Dozeştĭ (Vâlcea).

Veḑĭ o variantă în Dorul, carte de cântece.

Colea 'n vale 'n făgeţel,
La umbră de stejerel,
Frumos dórme-un soldăţel,
Cu raniţa lângă el
Şi cu puşca căpătâĭ:
—Mĕ duc, maĭcă, să'l mângâĭ!
—Nu te duce, fata mea,
C'ala e om cu belea,
Vine ordin şi mĭ-l ĭa
Şi mi-l trece Dunărea
Aprópe de Turchia,
Maĭ în sus de Plevina!

FOIE VERDE DEDEŢEL

(VARIANTA)

Fóĭe verde dedeţel,
Supt umbră de păducel,
Frumos dórme-un grănicer,
Cu raniţa lângă el.
— Mĕ duc, maĭcă, după el!
— Nu te duce, fata mea!
Grăniceru-ĭ cu belea.
Vine ordinu şi-l ĭa
Şi mi-l duce 'n Dobrogea
Şi tu rĕmâĭ tot a mea!

---

www.dacoromanica.ro

REU E, DOMNE, PRIN STREINI

Audită de Chr. N. Ţapu de la l utarul Paicu din Bistriţa (Vâlcea).

A se confrunta sfârşitul varianteĭ No. 169 şi începutul varianteĭ No. 170, pag. 130 131, din colecţia d-luĭ Bibicescu.

Rĕŭ e, Dómne, prin streinĭ,
Ca desculţ pîn mărăcinĭ;
Rĕŭ e, Dómne, pîn duşmanĭ,
Ca desculţ pîn bolovanĭ!
— Tu te ducĭ, bade, te ducĭ,
Tu te ducĭ, bade sărace,
Dar eŭ ce focul m'oĭ face!
— Tu, mândruţă, ăĭ face bine,
Că maĭ sînt voĭnicĭ ca mine.
— Ba eŭ, bade, oĭ face rĕŭ,
Că nu's mândre 'n portul meŭ.
Ia-mĕ badeo, şi pĕ mine,
Fă-mĕ brĕŭ pĕ lîngă tine.
'Ţi s'o părea brâul greŭ,
Fă-mĕ lumină de seŭ
Şi mĕ bagă 'n sînul tĕŭ.
Că tu unde-oĭ însera,
Eŭ din sîn ţĭ-oĭ lumina,
Ţie bine ţĭ-o părea!
Munte, munte, pĭatră sécă
Lasă'mĭ voĭnicel să'mĭ trécă!
Să'mĭ trécă la cĭobănie
Să'mĭ scape de cătănie.
Cătănia cuĭ ĭe dată?
La fecĭoru făr' de tată.
Cătănia cuĭ ĭe bună?
La fecĭoru făr' de mumă,
Că 'nvaţă mustra 'ntr'o lună!

FOIE VERDE DE BUJOR

Audită de d-l I. Ionescu, abs. seminarist, în com. Runcu (Dâmboviţa).

Fóĭe verde d'un bujor,
Tot pe deal pe delușor,
Urcă-o fată şĭ-un fecĭor;
Fecĭoru urcă cântând,
Fata dupĕ ĭel plângênd.
— De ce cânţĭ, băĭete, á jale?
Orĭ ţĭ-e grea arma 'n spinare?
—Nu mĭ-e grea arma'n spinare,
Dar mĭ-e dor de părinţĭ tare!
Şĭ-am ḑis verde d'avrămésă,
Eŭ când am plecat d'acasă,
Am lăsat boiĭ 'njugaţĭ
Şi căişoriĭ 'nhămaţĭ
Şi părinţiĭ supĕraţĭ!
Şĭ-am ḑis fóĭe d'avrămésă,
Că, când am plecat d'acasă,
Am trecut podu pe lésă;
Şi m'ajunse-un dor d'acasă
De copiĭ şi de nevastă!
D'ar fi dor de la copiĭ,
Să puĭ şaua şi să mâĭ;
D'ar fi dor de la nevastă,
Să las calul să maĭ pască.
D'ar fi doru de la mumă,
Să fac calu numaĭ spumă;
D'ar fi doru de la tată,
Să fac calul numaĭ apă!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE MATOSTAT

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Petrescu, Picher, Petrescĭ (Gorj).

Fóĭe verde matostat,
M'a făcut maĭca bătat ;
Of, of şi aoleo !
M'a făcut m'a legănat,
Din gură m'a blestemat,
Of, of şi aoleo !
Ca să fiŭ şi eŭ soldat (bis),
Of, of şi aoleo !
La o pórtă de 'mpĕrat
Staŭ în puşcă rezemat,
Of, of şi aoleo !
Nebĕut şi nemâncat,
Ca un sfînt din cer picat (bis)
Of, of şi aoleo !
Fóĭe verde merişor,
Pe cel deal pe delişor
Trece-o fată şĭ-un flăcăŭ,
Of, of şi aoleo !
Flăcăul fluieră a jale
Fata-ĭ face o întrebare (bis):
Of, of şi aoleo !
— De ce fluerĭ bătete a jale ?
Orĭ ţĭ-e grea arma 'n spinare ?
Of, of şi aoleo !
—Nu mĭ-e arma grea'n spinare,
Dar mĭ-e dor de maĭca tare (bis).
Of, of şi aoleo !
Fóĭe verde treĭ granate,
Regimentul doĭ cetate
Mult e dus în strinătate,
Şi n'are cine să'l cate.
Of, of şi aoleo !
Mama din pămînt nu póte,
Tata este prea departe. (bis)
Of, of şi aoleo !
Foĭe verde treĭ cocenĭ,
Sus în deal la Cotrocenĭ,
Este-un regiment de gen.
Of, of şi aoleo !
Gorniştiĭ marşu sunând, (bis)
Comandanţiĭ comandând, (bis)
Of, of şi aoleo !
Şi dacă aĭ greşit în front,
Numa'n palme 'n ghiont te scot
Şi ce-va de maĭ grăieştĭ,
La carceră nimereştĭ. (bis)
Of, of şi aoleo !
Când e sórele 'n chindie:
— Haĭ copiĭ la teorie.
Of, of şi aoleo !
Siliţĭ copiĭ de 'nvĕţaţĭ
Numa să nu desertaţĭ; (bis)
Of, of şi aoleo !
Căcĭ dacă veţĭ deserta,
Garda pĭeţiĭ v'o mânca.
Of, of şi aoleo !
Maĭ la vale de cazarmă
Un azil de domnişóre, (bis)
Of, of şi aoleo !
Domnişóre tinerele
Mor sergenţiĭ de pe ele !
Sergenţiĭ când se-adună,
Nu vorbesc vr'o vorbă bună,
Şi vorbesc tot vorbe rele
Pentru fete frumuşele,
Cu igreta fâlfâind
Şi cu cocarda lucind (bis)
Of, of şi aoleo !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE TREI BUJORI

Audită de Chr. N. Ţapu din gura lui Gheorghe Petrescu, Picher, Petrescĭ (Gorj).

Veḑi-l şi în *Cartea de dor.*

Fóĭe verde treĭ bujorĭ,
Adio, mamă, fraţĭ, surorĭ;
Să vĕ maĭ revĕḑ odată
Şi-apoĭ pot să mor.
Fóie verde de stejar,
Vaĭ, sĕrmaniĭ marinarĭ,
Duce viaţa cu amar,
Făcênd termen de cincĭ anĭ!
Fóĭe verde de treĭ florĭ,
Aĭ regineĭ sînt fecĭorĭ;
Eĭ se duc ca fluturiĭ
Şi vin ca călugăriĭ!
Cine-a prelungit armata,
Dumneḑeŭ să-ĭ dea rĕsplata:
Să'ĭ ĭa mâna şĭ-un picĭor
Ca s'ajungă cerşetor!
Cine m'o fi blestemat,
Mările să le străbat,
Pîn' la Oceanu 'ngheţat?
Nu m'a blestemat la lună,
Ca să staŭ cu arma 'n mână;
Şi m'a blestemat la nor,
Ca să staŭ sus pe vapor!
Mână, mână, lopătar,
Mână pên' la ţermul meŭ,
Ţĕrmul meŭ cel părintesc,
Unde-am născut
Şi crescut.
Fóĭe verde treĭ sfănţóĭce,
De la Galaţĭ maĭ încóce,
Este o cârciumă în pârlóge,
Ţinută de treĭ Turcóĭce,
Vinde vinu treĭ sfănţóĭce,
Beaŭ marinariĭ sĕraciĭ.
Vinu 'ĭ bun de Drăgăşanĭ
Ocaua opt-ḑecĭ de banĭ,
Beaŭ marinariĭ sĕrmanĭ.
Fóĭe verde ĭarbă mare,
Când eram la recrutare,
Eram frumos ca o flóre,
Ce sta vara la rĕcóre;
Dar acum la liberat
Mult sînt palid şi uscat,
Parcă 'n temniţă am stat!

FOIE VERDE MARACINE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiŭ, din Petrescĭĭ de sus, (Gorj).

— Fóĭe verde mărăcine,
Tu plecĭ, neĭcă, de la mine;
Du-mĕ, neĭcă, şi pe mine
Neĭcă, 'ntr'o ţară cu tine!
— Fóĭe verde de mĕr dulce,
Bucuros, mândro, te-aş duce;
Da mĭ-e murgu tinerel,
Nu ne duce doĭ pĕ el,
Şi mĭ-e murgu de treĭ ḑile,
D'abia mĕ duce pe mine;
Fóĭe verde de dudăŭ,
D'abia 'mĭ duce trupu,
Trupu cu pĕcatele,
Mijlocu cu armele.

www.dacoromanica.ro

— Fóĭe verde mărăcine
Tu plecĭ, neĭcă, de la mine;
Du-mĕ, neĭcă, şi pe mine,
Neĭcă, într'o ţară cu tine!
— Mândro, unde mĕ duc eŭ,
Nu-ĭ nicĭ ĭarbă, nu-ĭ nicĭ grâŭ,
Numa sânge pênĕ 'n brâŭ!
Fóĭe verde de dudăŭ,
Mândro, unde mĕ duc eŭ,
Nu e ĭérbă,
Nicĭ nu-ĭ nalbă,
Numa sânge pênĕ 'n barbă!

FRUNŢULIŢA USTUROI

A se confrunta şi variantele de mai sus «Recrutul şi Moşnégul» pag. 356—358. Auţită de Chr. N. Ţapu de la Gh. Porumbescu, din Novaci (Gorj).

Frunţuliţă usturoĭ,
Colea 'n vale 'ntr'un zăvoĭ,
Face Badiu case nuoĭ,
Cu ferestrele la sóre,
Cu uşile 'n vêntu mare.
Foicică şĭ-o lalea,
In casă cine şedea?
Un bosnég, bosnég bĕtrân
Şi mi-ş avea d'un copil.
Sâmbătă l'a logodit,
Dumineeă l'a nuntit.
Lunĭ scóse plugu din obor,
Şi mi-l porni pe ogor.
Nicĭ o brazdă n'a brăzdat,
Pe el la óste l'a luat.
Dar băĭatul ce'mĭ ţicea?
Din guriţa luĭ grăĭa:
— Fa, nevastă, mândra mea,
Şi tu, măre, să m'aştepţĭ,
Şépte anĭ şi jumĕtate,
Să m'aştepţĭ în direptate.
Şi, măre, tu să'mĭ sădeştĭ
Treĭ vetre de busuĭoc.
Busuĭoc d'o resări,
La şépte anĭ şi jumĕtate,
Să ştiĭ bine c'oĭ veni;
Busuĭoc n'o rĕsări,
Pên 'la şépte anĭ şi jumetate,
Tu să nu maĭ aştepţĭ, frate!
Tu puĭcă să te logodeştĭ,
Şi cu altu să trăeştĭ!
Ea, măre, că mĭ-aştepta
Şépte anĭ şi jumĕtate,
Busuĭoc că 'mĭ semĕna,
Busuĭoc nu resărĭa.
Ea, măre, se logodĭa;
Sâmbătă s'a logodit,
Dumineeă s'a nuntit.
Dar bosnégu ce 'mĭ făcea?
Sapa 'n spinare c'o lua
In deal la vie 'mĭ suĭa.
Săpa via din tulpină
S'o secе la rădăcină,
Struguri verdĭ şi pêrguiţĭ,
Peste garduri asvîrliţĭ.
Dar bosnégul ce 'mĭ făcea?
Ochiĭ la vale arunca,
D'un voĭnicel că 'mĭ vedea,
D'un voĭnicel ortoman
P'un cal bun şi Dobrogén,
Cu mustăţĭ în tóte părţĭ,
Par 'că-ĭ vrej de castraveţĭ.
Dar bosneagu ce 'mĭ făcea?
Nicĭ gândul nu 'l isprăvĭa
Pênă voĭnlcel sosĭa.
Dar voĭnicelu 'mĭ venĭa,
Către unchiaş ĭĭ ţicea:
— Bună-ţiua, moşule!
— Mulţămesc, copilule!
— Frunţuliţă şi-o lelea,
Măĭ moşule, dumnea-ta,
De ce sapĭ tu via aşa?
Şi mĭ-o sapĭ de la tulpină
Şi mĭ-o secĭ din rădăcină?
Struguri verdĭ şi pêrguiţĭ
Peste garduri asvîrliţĭ?
Dar moşu că răspundea:
— S'a măritat noru-mea;
De foc de inimă rea,
D'aĭa sap eŭ via aşa.
— Frunţuliţă ş-o lalea,
Măĭ, moşule, dumneata,
Ia lasă-ţĭ via aşa;
N'o săpa de la tulpină
Şĭ o seca din rădăcină,
Şi lasă-ţĭ via aşa,
Haĭda, să-ţĭ văd nunta!
Dar bosnégu ce făcea?

www.dacoromanica.ro

Sapa 'n spinare c'o lua,
Cu voĭnicu acas' pleca,
Şi porţile le descuĭa
Şi la grajd că mi-ş mergea,
Calu 'n grajd că mi-l băga
Şi 'n casă că mi-ş intra
Şi la masă că 'mĭ şedea.
Meseniĭ cum îl vedea,
La el ţintă se uĭta
Şĭ din gură că grăĭa:
— Cată f...u-ĭ mumă-sa,
Dar cine-o maĭ fi şi ăsta?
Şade la masă nechemat,
Bea paharu neînchinat?
Dar voĭnicul ce'mĭ ḑicea?
— Mă moşule, dumnea-ta
Ia scóte-mĭ, tu, mireasa,
Să-mĭ sĕrute mânuţa,
S'o dăruesc cu ce-va.
Moşul mireasa scotea,
Mânuţa ĭ-o sĕruta.
Ea inelul cunoştea,
Inelul din logodit,
Şi din guriţă 'm ḑicea:
— Beţĭ, copiĭ, ospĕtaţĭ
Şi de cale vĕ cătaţĭ;
C'asta-ĭ bărbăţelul meŭ,
Care-ĭ dat de Dumneḑeŭ!

TU TE DUCI, BADE SERACE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Vacariŭ, din Ocna Sibiilor (Transilvania).

A se vedea şi varianta «Fóĭe verde mărăcine» pag. 361—362.

— Tu te ducĭ, bade sĕrace,
Eŭ cu dorul tĕŭ ce-oĭ face?
— Tu ţi-ĭ face, mândro, bine,
Căcĭ maĭ sînt fecĭorĭ ca mine;
Dar eŭ m'oĭ face maĭ rĕŭ,
Căcĭ mĕ duc din satul meŭ!
Mândro, unde mĕ duc eŭ,
Nu veḑĭ firicel de grâŭ,
Numaĭ sânge pênĕ 'n brĕŭ:
Sânge de-al Muscaluluĭ,
Pênĕ 'n cóma caluluĭ;
Şi sânge de-al Turculuĭ
Pênĕ 'n cóma murguluĭ!
Mândro, mândruléna mea,
De te-ajunge dor de mine,
Ia drumurile de-a-lungu,
Oraşele de-a rêndu;
Unde te-o ajunge dor de mine,
Sue 'n munţiĭ luĭ Tirol
Şi 'ţĭ fă ochişoriĭ rótă
Şi te uĭtă 'n lumea tótă.
Und'eĭ vedea steag împlântat,
Acolo oĭ fi picat,
Tot în sânge închĭegat!
Tot în sânge d'el roş
De la fecĭorĭ d'eĭ frumoşĭ!
Mândro, mândruléna mea,
Mândro, semnul mĭ-oĭ afla,
La picĭóre ĭarbă mare
Şi la brĕŭ holdă de grâŭ,
Şi la guriţă
Tămâiţă;
Din ochi-ţĭ
Doĭ păuniţĭ,
Din sprîncene
Douĕ pene;
Din buziţe
Scânteĭuţe
Şi la gât
Şaschiŭ 'nflorit,
Că de grea mórte-am murit!

www.dacoromanica.ro

IN VÊRFUŢUL NUCULUI
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ştefan Munteanu din Braşov, Transilvania.

In vêrful nuculuĭ
Cântă-şĭ puĭul cuculuĭ,
Maĭ în jos pe rămurele,
Cântă şĭ două turturele,
Maĭ în jos pe la tulpină
Cânt'o pasĕre streină.
Şi-aşa cântă de cu jele,
Frunḑă, ĭérba tótă plere,
Sĕ opresce sfîntul sóre,
Şi ĭes maĭcile în cale;
Num'a mea nu maĭ ĭeşĭa
Să 'mĭ asculte pasĕrea
Cum mĭ-a cântat patima?
Maĭcă, măĭculiţa mea,
De te-a lovi dor de mine,
Ia drumuţul de-alungu,
Oraşele de-a rêndu,
Că pe mine mi-ĭ afla
In fundul Italieĭ,
La compania mândreĭ,
Supt o trupină de brad
Acolo mi-ĭ afla 'ngropat,
Unde Néinţul m'a puşcat,
Mândre semne mi-ĭ afla:
La picĭóre
Iarbă mare,
Pe la brêŭ
Holdă de grêŭ,
Din buzuliţă
Schinteĭuţă,
Din guriţă
Tămâiţă,
Din ochiţĭ
Doĭ păuniţĭ;
Din sprîncene
Două pene,
Şi din frunte
Ierbă verde.
Şi la gât
Saftiŭ florit
Că de grea mórte am murit.
De plasa cuţituluĭ,
De puşca 'mpĕratuluĭ;
Făr' de lumină de céră,
Făr' de om din a mea ţéră,
Făr' de lumină de sĕŭ,
Făr' de om din satul meŭ!

EŞI, MANDRA, PAN' LA FERÉSTRA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ştefan Munteanu din Braşov, Transilvania.

Eşĭ, mândră, pên' la feréstră
Şi te uĭtă 'n sus pe cóstă.
Eşĭ, mândruţă, din chilie
Şi te uĭtă 'n sus spre vie,
Veḑĭ pe drum cine cobóră?
Un car mare cu povară.
Şi te suĭe 'ntr'un mĕr dulce,
Veḑĭ bădiţa cum se duce
Cu cămaşa luĭ cea nouĕ,
Cu inima ruptă 'n două.
Eşĭ, mândruţă, 'n drumul sĕŭ
Şi-ĭ dă tu inelul tĕŭ
Şi te uĭtă după el
Cum se duce cătinel.
Pentru ce nu merge tare?
Că rĕŭ inima îl dóre.

www.dacoromanica.ro

Şi se duce fluerând
Şi din ochĭ tot lăcrămând
Şi din gură cuvêntând:
—Plânge-mĕ, mândră, cu dor,
Că ţĭ-am fost voĭnic feţior
Şi ţĭ-am fost drag pe plăcere
Pe voĭă şi mângâere,
Pe plăcerea ochilor,
Pe voĭa părinţilor.
Când poruncă mĭ-a picat,
Dómne, ḑĕŭ m'am supĕrat;
Când am prins a o ceti,
Inima mi se topi!
Mândra mea, mândră ĭubită,
Nu-ţĭ fie voĭa urîtă
Şi inima rĕŭ scârbită;
Că de-a fi 'n lume vr'un bine,
Eŭ ĭar voiŭ veni la tine
Şi de-a fi 'n lume vr'o pace,
Eŭ ĭară mĕ voĭŭ întórce;
Dar de-a fi vr'o rĕutate,
M'oĭŭ lipi lâng-o cetate
Şi ţĭ-oĭŭ scrie mândr'o carte.
— Aĭ, bădică, bădişor
Scrie-mĭ, scrie-mĭ, că mi-ĭ dor,
Dar n'o scrie cu cernélă
Că de-aceĭa 'ĭ multă 'n ţéră,
Şi n'o scrie cu cărbune
Că de acela 'ĭ mult în lume,
Ci mĭ-o scrie cu argint
Să ştiŭ că-ĭ de la iubit.
Cărticică 'n cornurele
Pe de lăturĭ cu mărgele
Cine-o prinde s'o citéscă
Lacrămile să'l pornĭască.
Şi n'o scrie tare greŭ
Să o pot ceti şi eŭ.
Eŭ oĭŭ ceti prin grădină
Şi séra pe la lumină
Cu suspinul din inimă,
Şi-oĭŭ ceti prin pomişorĭ
Cu lacrămĭ din ochişorĭ!

PORUNCITU-MI-O ION

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Vacariul din Ocna Sibiilor, Transilvania.

Poruncitu-mĭ-o Ion
Din Cluşiŭ, din batalion,
Să-ĭ fac péně de ţitron.
Eŭ încă ĭ-am poruncit
Pe şuĭerul vêntuluĭ,
In casarma Cluşiuluĭ,
Că ţitronul s'a scumpit
Şi péně nu ĭ-am gătit!

REMAS BUN TATA ŞI MAICA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ştefan Munteanu, din Braşov, fost sergent în armata Austriacă în Bosnia.

Cântă cucu dintr'o cracă,
Rĕmas bun, tată şi maĭcă;
Cântă cucu 'n perĭ cu florĭ,
Rĕmas bun, fraţĭ şi surorĭ.
Eŭ, când am eşit din sat,
Ḑiua bună mĭ-am luat.
De la clopu meŭ cu péně,
De la tată, de la mamă;
De la grădina cu florĭ,
De la fraţĭ, de la surorĭ;
De la pĕrul cel cu pere,
De la verĭ şi de la vere;
De la prunĭ înfloriţĭ,
De la prietinĭ şi ĭubiţĭ.
Vin din vie n'oiŭ maĭ bea,
Pretinĭ bunĭ n'oiŭ maĭ vedea.
Rĕmâĭ tu, ĭubită ţéră,
De-oĭ trăi, să te calc éră.
Ştiŭ eŭ bine c'oĭŭ veni,
Dacă treĭ anĭ oiŭ plini,

www.dacoromanica.ro

Dar treĭ anĭ, e vreme lungă
Cine póte să-ĭ ajungă ?
Şi pe-atuncĭ dac' oiŭ veni,
Fórte tare-oiŭ bătrâni,
La nime n'oiŭ trebui.

Dar îmĭ ḑicé mândra mea :
— Nu te, bade,-supĕra,
Că orĭ când i înturna,
Drag mi-ĭ fi ca acuma !

www.dacoromanica.ro

VOINICESCI - HAIDUCESCI

CE MI-E DRAG PE LUME

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Constantin Baranca, din Horez, (Vâlcea).

A se vedea mica variantă «Frunză verde avrămésă» pag. 250, colecţia E. Sevastos. Idem «Calul şi nevasta» pag. 298, colecţia G. Dem. Teodorescu.

Fóĭe verde treĭ alune,
Ce mĭ-e mie drag pe lume?
Potecéua din pădure,
Pardosită cu alune, —
Cu alune mărunţele,
Se plimbă puĭca prin ele,
Că-ĭ trosneşte sub picere.
Ce-mĭ e drag pe lumea asta?
Calu, puşca şi nevasta:
Nevasta te primeneşte;
Puşca de hoţĭ te păzeşte;
Calu te călĕtoreşte!
Calu-ĭ negru de drumurĭ
Voĭnic verde de gândurĭ;
Calu trage la conace
Şi voĭnicul unde-ĭ place!
Ce mĭ-e mie drag în cale?
Cărarea cea după vale,
Făcută de-o fată mare
Şi d'un voĭnicel călare,
Tot trecênd la vrăjitóre,
Să ghicéscă ce mĕ dóre?
Focul de la inimióră,
La inima mea e rană.
Nu e rană de cuţit
Şi mi-e rană de ĭubit!

CE MI-E DRAG MIE PE LUME
(VARIANTA)

Culesă de Chr. N. Ţapu de la N. Firculescu, Greceştĭ (Mehedinţi).

Ce mĭ-e drag mie pe lume?
Mariţo, stejarul,
Păduricea verde,
Trandafirule,
Bobocelule!
Poteceaua dĕ pe culme,
Pardosită cu alune,
Trandafirule,
Bobocelule!
Cu alune 'nghiorate,
Să 'm ĭubesc douĕ cumnate,
Douĕ cumnate şi-o soră,
Douĕ surorĭ şi o cumnată
Şi pe o bĕtrână din vatră!

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIŢA FOI SMICÉUA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Cazacu, lăutar, Ştefăneşti (Gorj)

Frunḑuliţă foĭ smicéua,
Pe valea cu turturéua
E lăstarul cât undréua,
Frunḑuliţă cât paraua.
Imĭ luaĭ puşca şi vergéua,
Şi 'mĭ apucaĭ potecéua,
Potecéua de pe culme,
Pardosită cu alune,
Cu alune mititele,
Scârţie ghĭata pîn ele;
Potecéua dupĕ vale,
Făcută d'o fată mare,
Urdinând la vrăjitóre,
Să'mĭ facă să mĕ omóre;
Potecéua dintre fagĭ,
Făcută de doĭ dănacĭ,
Urdinând la noĭ la vacĭ.
Frunḑuliţă solz de peşte,
Primă vara că'mĭ soseşte,
Câmpurile că'mĭ verḑeşte,
Mândra la pânză 'nălbeşte,
Neĭca de plug se găteşte.
Când neĭca plugu porneşte,
Mândra 'n luncă hăuleşte.
Cine ĭ om atuncĭ trăĭeşte!

VERDE, VERDE DE NAUT
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Cazacu, lăutar, Ştefăneştĭ (Gorj).

Verde, verde de năut,
Mĕ uĭtaĭ la rĕsărit,
Vĕḑuĭ primă-vara viind;
Primă-vara că'mĭ soseşte,
Tóte câmpurile 'nverḑeşte,
Neĭca la plug că'mĭ haĭeşte,
Mândra la pânză 'mĭ nălbeşte,
Cine-'ĭ om atuncĭ trăĭeşte!
Neĭca 'mĭ haĭeşte la plug
Şi eŭ cu mândruţa 'n crâng;
Neĭca 'mĭ hăĭeşte din gură,
Eŭ cu mândra 'n curmătură.
Verde, verde d'o mălură,
Şed cu mândra 'n bătătură
Şi nu sînt sătul de gură.
Mândra neĭchiĭ, puĭ boboc,
Dă'mĭ guriţa să mĕ joc,
Să'ţĭ dea Dumneḑeŭ noroc!

www.dacoromanica.ro

PE DEAL VIU, PE DEAL ME DUC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu, Dozeştĭ (Vâlcea).

Fóĭe verde de năut,
Pe deal viŭ, pe deal mĕ duc
Şi n'aud gură de cuc,
Numaĭ gură de voĭnic.
Voĭniceiĭ codruluĭ,
Nu vĕ dareţĭ somnuluĭ,
Că somnul e 'nşelător,
De voĭniciĭ călĕtorĭ!

DRAG MI-A FOST CALU BALAN

Culésă de Ilie Constantinescu, din Dioştĭ, Romanaţĭ. Acéstă doĭnă era la modă cum vre-o 10 anĭ în acea comună.

Frunḑă verde leuştén,
Drag mĭ-a fost calu bălan,
Calu alb şi şaua verde,
Ţine'l, Dómne, nu mi-l pĭerde,
Că l'am maĭ pĭerdut odată
Şi l'am cătat ţara tótă,
Bucureştiĭ jumĕtate
Şi Craiov' a treĭa parte
Şi l'am găsit la Focşanĭ,
Priponit d'un leuştén,
— Leuştén, cin'te-a sădit?
— Mariţa care-a fugit.
— Leuştén, cine te-a pus?
Mariţa care s'a dus!

FOIE VERDE DE TULPAN
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, Vladimir, — Gorj.

Fóĭe verde de tulpan,
Drag 'mĭ-a fost calu băţan,
Şi voĭnicu ĭortoman.
Cal bălan şi şaua verde,
Ţine-l, Dómne nu'l maĭ pĭerde
Că l'am maĭ pĭerdut odată,
L'am cătat o vară tótă;
L'am găsit în Bucureştĭ
La căjmariĭ? căjmariĭ boĭereştĭ,
Şi pus lângă florĭ domneştĭ,
Să-l maĭ veḑĭ, tu, nu'l cunoştĭ!

www.dacoromanica.ro

CAL BALAN ŞI ŞAUA VERDE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gh. Nicolaescu, Pietrósa, Vâlcea.

Cal bălan şi şaua verde,
Ţine'l, Dómne, nu mi-l pĭerde,
Că mi l'am pĭerdut odată,
L'am căt̆at o vară tótă,
Şi-o ĭarnă şi jumĕtate;
Şi l'am găsit în Focşanĭ,
Legat de un leuştén!

FRUNŊULIŢA FILALEA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Oaie lăutarul, Dioştĭ, Romanaţĭ

Frunŋuliţă filalea,
F...'o 'n bot inima mea,
De ce nu e cum era,
Când eram în flórea mea?
Tăĭam calul cu scara,
Iebînca, trăgĕtórea,
Aplecându-mĕ pe şea,
S'adun câte-o viorea,
Să mĭ-o fac de-o chiticea,
S'o trimet la mândra mea;
In pădure la Scorila,
Unde cântă cinteza
Şi mĭ-o 'ngână presura!

FOIE VERDE ŞI-O LALEA
(VARIANTA)

Fóĭe verde şi-o lalea,
F...'o 'n bot inima mea,
De ce nu e cum era,
Când eram în vremea mea?
Tăĭam calul cu scara
Aplecându-mĕ pe şea,
Ca să rup o viorea,
Scobind cu briciul la ea,
Ca s'o duc la mândra mea,
Care m'am iubit cu ea
Din copilăria mea;
Să mi-o puĭe 'n sên la pĭele,
Să mi-o dea când eŭ i-oĭ cere-o.

www.dacoromanica.ro

LUNCA CALINEŞTILOR

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir, Gorj.

Lunca Călineştilor
In tóte vere
Făcea mere.
De păzit cin' le păza?
— Un băĭat şi o fată mare
Mi-şĭ păziră cât îmĭ vrură.
De mână că mi se luară,
La biserică 'mĭ plecară.
Fraţiĭ eĭ că mĭ-o aflară.
Fraţiĭ eĭ,
Ca nişte smeĭ,
Cu cuţite poleite,
Cu beţele aurite,
Unde ajungea,
O tăĭa.
— Staţĭ, fraţĭ,
De mĕ judecaţĭ
Şi la urmă mè tăĭaţĭ.
Und' s'o fi maĭ dovedit
Om tăĭat
Nejudecat?
— Du-te, fată, sănătósă,
Dac' aĭ fost aşa sfătósă;
— Du-te, neĭcă, sănătos.
Ca un trandafir frumos!

VOINIC LOTREAN

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ioniţă G. Mateiaş, Mieiţa, Doĭj.

Fóĭe verde de lipan,
Bată-te crucea de deal;
Când eram voĭnic Lotrén,
Te suĭam, te coboram,
Eŭ de tine nu grijam.
Dar acum am bĕtrânit,
Nu te-oĭ maĭ vedea suit,
Şi la cruce tăbărît,
Şi cu murgu priponit,
Să puĭ masa să mănânc,
Să mĕ 'nchin la Duhul Sfînt

DRAG MI-A FOST

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, R.-Vâlcea.

Fóĭe verde mărăcine,
Drag mĭ-a fost şi 'mĭ pare bine,
C'am cal negru pe supt mine
Şi cu şaua de meşină,
Şi cu disagiĭ cu pâĭne,
Şi c'un puĭ fript de găină,
Şi cu plosca la cĭochină,
Plină de ţuĭcă de prună,
De la Leana din grădină,
Ea ḑice că nu e bună!

www.dacoromanica.ro

ME MANA TAICA LA PLUG

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Stancu Ión, din Cucuieţi —Teleorman.

Fóĭe verde de năut,
Mĕ mână taĭca la plug ;
Nu ştiŭ boiĭ să-ĭ înjug :
Eŭ îĭ înjug cu códele,
Eĭ mĕ 'mpung cu córnele.
Că şi plugu ĭ dandana ;
Nişte lemne înşiruite,
Nişte fiare ruginite,
Nişte vite amârîte.
Mĕ mână tata la sapă ;
Bat'o potca muncă slabă.
Sapa'ĭ grea, códa-ĭ scurtă,
Numaĭ vĕd parale 'n pungă!

DAR'AR DUMNEḐEU SA NINGA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Schiopu, din R.-Vâlcea.

Dar'ar Dumneḑeŭ să ningă,
Să'mĭ încing calul c'o chingă
Şi pe urmă să maĭ plouĕ,
Să'l încing într'amêndouĕ ;
Să'mĭ taĭ drumurile 'n douĕ,
Să'mĭ scutur ĭarba de rouĕ,
Să'mĭ prind ibomnicea nouĕ!

FOIE VERDE BOB NAUT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Ión Băcioiu, din Petrescĭi-de-sus — Gorj

Fóĭe verde bob năut,
Bob năut şi foĭ de nuc,
Şi-aşa 'mĭ cântă un puĭ de cuc,
Să'mĭ puĭ şaua să mĕ duc,
Să mĕ duc că. sînt voĭnic,
Şi-am parale la chelcĭug,
Să cinstesc mândrele 'n têrg.
Am parale şi rubĭele
Să'mĭ cinstesc mândrele mele ;
Am parale şi-o rubĭa,
Să'mĭ cinstesc mândruţa mea,
Care m'am ĭubit cu ea,
Din copilăria mea,
Din braţ de la maĭcă-sa,
De când era mititea !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE TREI SPANACE

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Gheorghe Costea, din Săceni — Teleorman.

Fóĭe verde treĭ spanace,
De la Bucureşti încóce,
Este-o cârcĭumă 'n pârlóge,
Şi are vin de treĭ soróce,
Şi mi-l vinde treĭ Nemţóĭce,
Treĭ Nemţóĭce, treĭ Jidófce,
Cine'l bea copiĭ nu face.
Numaĭ maĭca l'a băut,
L'a băut că•n'a ştiut,
Dór pe mine m'a făcut.
M'a făcut numa pe mine,
Se temea lumea de mine;
Dar să fi făcut vr'o doĭ, treĭ,
Se temea Turnu de noĭ!
Ea m'a făcut dór pe mine,
Se teme Giurgiu de mine!

LA CARCIUMA DIN PARLOGE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Stancu Ion, Cucuieţi — Teleorman.

La cârcĭuma din pârlóge,
'Mĭ este vin de treĭ soróce,
Şi mi-l vinde treĭ Nemţóĭce,
Treĭ Nemţóĭce, treĭ Jidófce,
Cine bea copiĭ nu face.
Dar şi mama a băut,
Pe mine tot m'a făcut,
De ştiŭ calul să'l înching
Şi armele să le 'ncing!

FOIULIŢA POPALNIC

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la N. Ionessu, Dozeşti, Vâlcea.

Foĭuliţă popâlnic,
Fire-aĭ codru afurisit,
Nu veḍĭ vara c'a venit,
Copaciĭ toţĭ a 'nverḍit,
Şi tu şeḍĭ negru încănit?
Şi cucu că mĭ-a venit,
Mititel şi jigărit
Şi tu şeḍĭ negru 'ncănit,
Fire-aĭ codru afurisit!

www.dacoromanica.ro

FOIE RUPTA 'N CINCI

Auḑită de Chr. N. Ţapu din gura luĭ Ión Preuteşescu, Novacĭ, Gorj.

A se vedea varianta prescurtată No. 201, pag. 162, colecţia d-luĭ Bibicescu.

Idem a se vedea variantele de maĭ sus: zace un voĭnic şi colea'n vale pag. 307—308.

Fóĭe verde ruptă 'n cincĭ,
Plin îĭ codru de voĭnicĭ,
La tot bradul câte cincĭ.
Dar la un brad tot maĭ mare
Zace un voĭnic de lungóre,
Cu mândruţa la picĭóre,
Tot mutând la perinóre,
Nicĭ la umbră nicĭ la sóre,
Nicĭ la cap, nicĭ la picióre!
La perinóre mutând,
Din ochĭ negrĭĭ lăcrămând,
Şi din guriţă ḑicênd:
— Zacĭ, bădiţă, orĭ te scolĭ,
Orĭ maĭ dă-mĭ şi mie bóla?
Cacĭ mie mi s'a urît,
La perinóre mutând,
Din ochĭ negrĭĭ lăcrămând!
Tot mutând la perinóre,
Nicĭ la umbră, nicĭ la sóre,
Nicĭ la cap, nicĭ la picĭóre,—
Tu zacĭ, badeo, de lungóre!

M'A FACUT MAICA PE MINE

(VARIANTA)

Culésă de I. Odor, de la Mihaĭ Guran, Podu-Vaduluĭ.

Fóĭe verde mărăcine,
M'a făcut neĭca pe mine
Şi se duse vâlva 'n lume.
Da dacă făcea maĭ mulţĭ,
Gemea codru de haĭducĭ,
La tot fagu câte cincĭ.
Dar la fagu ăl maĭ mare,
Zace un voĭnic de lungóre,
Cu-a luĭ mândră la picĭóre.
Mândra de'n graĭ îmĭ grăĭa:
— Orĭ zacĭ, orĭ te şcólă,
Orĭ maĭ dă-mĭ şi mie bólă?
Să bolesc bólă cu tine,
Şi-apoĭ să mor, vaĭ de mine!

www.dacoromanica.ro

ASTA-ḌI BEU ŞI MAINE BEU

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Michaĭ, Bucureştĭ.

A se vedea Vulpian, colecţie de poes. pop. pag. 9, No. 1 şi ca varianta «haiducul» G. Dem. Teodorescu, pag. 290.

Astă-ḍĭ béŭ şi mâĭne béŭ,
Mĕ mir banĭ de unde ĭaŭ?
Nicĭ cu cósa nu cosesc,
Nicĭ cu sapa nu prăşesc,
Mĕ mir banĭ d'unde găsesc?
Din cârcĭumă nu lipsesc.
Ḍiua béŭ cu mândrele,
Nóptea isbesc tufele,
Să'mĭ câştig paralele,
Ce le-am bĕut cu mândrele!
Fóĭe verde ĭarbă négră,
Taĭca, maĭca tot mĕ'ntrébă,
Ce munculiţă mĭ-e dragă?
Taĭca, maĭca, mĕ mân la sapă;
F...'o'n códă, nu mĭ-e dragă.
Sapa'ĭ scurtă, códa-ĭ lungă,
Nu maĭ veḍĭ para la pungă!
Veni sórele la călcâĭ,
Puseĭ sapa căpătâĭ
Şi cu códa mĕ'nvăliĭ!
Taĭca mĕ mână la plug;
F...u-l în c... meşteşug,
Nu ştiŭ boiĭ să-ĭ înjug.
Eŭ îĭ înjug cu córnele
Eĭ se 'ntorc cu códele;
Plugul este góngă rea,
Dă cu córne 'n burta mea.
Taĭca, maĭca mĕ mân'la cósă;
F...'o'n códă bătătósă.
Trăseĭ douĕ treĭ brazde,
Fómea la pămînt mĕ trase!
Dacă vĕḍuĭ şi vĕḍuĭ
O trântiĭ d'un păducel;
Daca vĕḍuĭ şi vĕḍuĭ
O luaĭ la subţióră
Şĭ-apucaĭ pe drum la vale,
Mĕ 'ntâlniĭ c'un meşter mare:
— Măĭ meştere, meşter bun,
Aşéḍă cuşniţa 'n drum
Şi lucréză fără cărbunĭ.
Să'mĭ facĭ tu d'un căţel,
D'un căţel, d'un bălţăcel,
Să nu-ĭ puĭ códă de teĭ,
Că n'are lemnu temeĭ.
Să nu-ĭ puĭ códă de ulm,
Că nu este lemnu bun,
Şi să-ĭ puĭ códă de corn,
Când oĭ da, să mĭ-l adorm!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE TREI SCAIEŢI
(VARIANTA)

Auḑită ăe Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ion Stancu, Cucueţĭ — Teleorman.

Fóĭe verde treĭ scaĭeţĭ,
F ..u-le copiiĭ toţĭ,
Cuĭ îmĭ strigă că sunt hoţ.
Nu sunt hoţ, ci sunt haĭduc,
De unde ĭaŭ, nu maĭ duc.
Astă-ḑĭ béŭ şi mâĭne béŭ,
Mĕ mir banĭ de unde ĭaŭ ?
Că cu cósa nu cosesc,
Nicĭ cu sapa nu prăşesc ;
Din cârcĭumă nu lipsesc,
Baniĭ 'n pungă isvoresc,
Ca nisipu se prăseşc.
Se miră şi cârcĭumariĭ,
De unde le maĭ daŭ baniĭ ?
Ḑiua 'mĭ beaŭ cu mândrele,
Pe la tóte umbrele ;
Nóptea isbesc tufele,
Lovesc buturugele,
Taman ca nebunele !

DUNARE, APA VIORA

Auḑită de I. Constantinescu de la I. Const. Petre, Dioştĭ, — Romanaţĭ.

A se confrunta o variantă din colecţia Sevastos «Cântece moldoveneştĭ» pag. 14 n. 2.

Fóĭe verde de negară,
De negară, de secară,
Dunăre, apă vióră,
Face-te-aĭ négră cernélă,
Să te pun în călimară,
Să te scriŭ pe-o hârtióră,
S'o trimet la maĭca 'n ţară.
Să'mĭ dea banĭ de cheltuĭală
Şi haĭne de primenĭală
Şi un cal bun de călărie,
Ca să plec în haĭducie
Ce-oĭ câştiga să-ţĭ daŭ ţie !
De-oĭ câştiga polĭ, argint,
Să ţi-ĭ daŭ să-ĭ puĭ la gât ;
De-oĭ câştiga caĭ şi boĭ,
Să-ĭ împărţim amêndoĭ !

www.dacoromanica.ro

CAND ERAM COPILAŞ MIC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Văleanu, lăutar — Roşiorii-de-Vede.

Frunḑuliţă de năut,
Când eram copilaş mic,
Aveam minte de voĭnic,
Nu mĕ hodineam nimic.
Dacă mĕ făcuĭ maĭ mare,
Mĕ hodinesc de-a călare.
Cine mĕ vede călare
Toţi îmĭ ḑice: căpitane!
— Nu 'mĭ maĭ ḑice căpitane,
Veḑi şi ḑi-mĭ pe nume: Ióne!
Căpitaniĭ sînt la târg,
Eŭ sunt Ionel din crâng,
Câţi trec, toţi de el se plâng.
Mă băete, băeţaş,
Cu faţă de copilaş,
La inimă om vrăjmaş,
De unde eştĭ, băeţaş?
Din ce sat, din ce oraş?
Aĭ luat la mână răvaş,
Să nu pătimeştĭ ce-vaşi?
De aĭ baniĭ maĭ multicei
Să'mĭ daĭ şi mie din ei,
Să-ţĭ fac la mână răvaş
Să nu pătimeştĭ ce-vaşi!

S'A TRECUT VINEREA MARE

Culésă de I. Odor, din com. Cireş — Prahova.

Frunḑă verde salbă móle,
S'a trecut Vinerea mare,
S'a răzit codru pe póle, —
Haĭduciĭ scobor de vale,
De vale la lunca mare,
Să 'mpărţéscă la parale, —
La parale gălbióre
Strălucesc ca sfântu sóre.
— Căpitane Dragomire,
Impărţeşte la baniĭ bine,
Să nu trag cu flinta 'n tine.
Aşa căpitan auḑĭa,
La toţi grămeḑi le făcea.
O grămadă rĕmânea
Şi la cârciumă mergea
Şi bea şi se 'nvesélea;
Ḑiua bună că 'şĭ lua,
P'acasă că se ducea.
Primă-vara că 'mĭ veniia,
Iar cu toţi că se 'ntâlniia,
Din Giurgiu şi din Galaţi,
Şi 'mĭ intră 'n codriĭ juraţi.
— Căpitane, vara 'ţĭ trece,
Din două una 'ţĭ alege:
Saŭ la muncă,
Saŭ la luncă,
Saŭ la câmp în halagiucă?
Să câştigĭ la gălbiorĭ,
La purtare îs uşorĭ
Şi la schimbare cu sporiŭ!

www.dacoromanica.ro

CINE E VOINIC, VOINIC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Văleanu, lăutar, Roşiorii-de-Vede.

A se vedea varianta, pag. 161, din colecţia d-luĭ Bibicescu.

Frunduliţă tiriplic,
Cine e voĭnic, voĭnic
Urcă séra la colnic,
Fără băţ, făr' de nimic,
Numa cu pălmile góle,
La brêŭ cu-şapte pistóle,
Patru pline şi treĭ góle!

FOIE VERDE MARACINE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir, Gorj.

A se vedea varianta «Potera» pag. 294, colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Fóĭe verde mărăcine,
Ţine, mândră, uşa bine,
Să-'mĭ pun mâna pe baltac,
Să-'mĭ veḑĭ strejiĭ ce-o să'ĭ fac.
Să-ĭ daŭ un pumn după cap,
Că sînt mulţĭ bătu-i-ar focul,
De nu 'ĭ maĭ încape locul!
Fie câţĭ de mulţĭ, nu'mĭ pasă,
Numaĭ tu să'mĭ fiĭ acasă,
Să le găteştĭ demâncare
Treĭ fripturĭ şi treĭ rasóle,
Cu ce-o curge din pistóle!

VUI, VUI, MANDRELE MELE!

Culésă de Ilie Constantinescu de la Ion Petre, Dioştĭ, Romanaţĭ.

Vuĭ, vuĭ, vuĭ, mândrele mele,
Cele 'nalte supţirele
Şi retrase la sprâncene,
Care mĕ ĭubiam cu ele,
Din tinereţile mele!
Să vĕ strângeţĭ câte trele,
De prin văĭ, de prin vâlcele,
Să serbăm d'o sĕrbătóre,
Că mi-e Gligă la 'nchisóre,
La 'nchisóre la gros mare,
Pentru o trénţă de basma,
Cu cincĭ miĭ de polĭ în ea.
Fóĭe verde ş-o lalea,
Ş'o lalea ş-o micşunea,
Maĭcă, măĭculiţa mea,
Vinde, mamă, ce-ĭ avea
Şi mĕ scapă de belea,
Că mie mi s'a urît,
Tot suind şi coborând,
Cu fiarele după gât!
Fiarele mĭ-aŭ ruginit,
Mâinele mi-aŭ putreḑit!

www.dacoromanica.ro

VUI, VUI, VUI, MANDRELE MELE

(VARIANT)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Baranca—Peşteana-de-sus – Gorj

Vuĭ, vuĭ, vuĭ, mândrele mele,
Cele 'nalte supţirele,
Cam trase pe la sprâncene,
Scurtarea ḑilelor mele!
Ce-aţĭ pus cârciuma 'n vălcele,
Scurtarea ḑilelor mele?
Maĭ ţineţĭ de-o sĕrbătóre,
Că mĭ-e Gligă la 'nchisóre,
La 'nchisóre la gros mare,
Cu fiarele de picióre,
Cu cătuşĭ la mâĭnişóre!
Lanţurile aŭ ruginit
Piciórele mĭ-aŭ răniť!
Vinde-ţĭ, maĭcă, averea
Şi mĕ scapă de belea.
Că mie mi s'a urît
Tot suind şi coborând,
Cu fiarele zorzoind,
Picĭórele mĭ-aŭ răniť!
Vinde-ţĭ, maĭcă, ce'ĭ avea
Şi mĕ scapă de belea.
Vinde-ţĭ, maĭcă, porciĭ toţĭ
Şi scapă-mĕ că nu maĭ pocĭ

INFRUNḐEŞTE, CODRE, BINE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Văleanu, lăutar, Roşiorii-de-Vede.

Frunḑuliţă mărăcine,
Infrunḑeşte, codre, bine,
Că ca mâĭne intru 'n tine
Cu doĭ-spre-ce după mine,
Îmbrăcaţĭ cu haĭne verḑĭ,
Intră 'n codru, nu mi-ĭ veḑĭ!
In alte variante ultimul vers sună:
Intră 'n tine, nu'ĭ maĭ veḑĭ!

CANTA, CUCE, NUMAI MIE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N Ţapu de la I. Mihaĭ, Bucureştĭ.

Fóĭe verde iasomie,
Cântă, cuce, nu maĭ míe,
Că la vară nu se ştie,
C'oĭ să plec în haĭducie.
Ţine, codre, frunḑa bine
Căcĭ ca mâine intru 'n tine,
Cu doĭ-spre-ce dupĕ mine!

www.dacoromanica.ro

LA CARCIUMA DIN PADURE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Michaĭ — Bucureştĭ.

Fóĭe verde mărăcine,
La cârcĭuma din pădure,
Béŭ voĭnicĭ d'adunătură,
Béŭ voĭnicĭ de séma mea,
Drag 'mĭ-a fost la refenea,
Cu voĭnicĭ de séma mea,
Drag 'mĭ-a fost la bĕutură
Cu voĭnicĭ d'adunătură :
— Beţĭ copiĭ şi ospĕtaţĭ,
Beţĭ copiĭ şi viiţĭ
Şi la nópte s'o loviţĭ
Colea jos la Slatióră
La boĭeru cel maĭ mare !
Dar băĭeţiĭ, când audĭa,
Inainte că pleca.
Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Acolo când ajungea,
La pórta că se oprĭa,
Doĭ, treĭ în casă intra.
Pe cĭocoĭ cum îl găsĭa ?
Tocmaĭ la masă mânca
Şi din gură că-ĭ dicea :
— Bună séra, măĭ cocóne !
— Mulţumim, măĭ capitane !
— Şi iar fóĭe şi-o lalea,
Cată f....u-ĭ mumă-sa,
Ce staŭ eŭ şi mĕ gândesc,
La toţĭ să mĕ căcĭulesc ?
Mâna pe paloş punea,
La boĭerĭ se repedĭa,
Către drépta că'l lovĭa !
— Fóĭe verde şi-o lalea,
Căpitane, de oĭ da,
De n'oĭ da,
Noĭ ce om avea,
Tot ţie ţĭ-om da !
Fóĭe verde şi-o lalea,
Paloşu că mi-l trăgea,
Ochiĭ că mi şĭ arunca,
Şi vedea şi ce'mĭ vedea ?
D'o găletuşă
D'o vadră şi cincĭ oca.
Nicĭ p'atât nu mulţumĭa.
Fóĭe verde şi o lalea,
Dar cocóna ce dicea ?
— Maĭ am d'o sĕlbuliţă,
Şi s'o daŭ la copiliţă,
Care este pe poliţă.
Căpitanu d'audĭa,
Intindea mâna şĭ-o lua
Şi 'n pozlnar mi-o băga,
Şi afară că'mĭ ĭeşĭa.
Haĭduciĭ că mi-ĭ strângea
Şi la refenea pleca !

FOIE VERDE BOB NAUT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Concilă, lăutar în Urdariĭ-de-jos — Gorj.

Fóĭe verde bob năut,
Mĕ duseĭ Joia la târg,
Să văd caiĭ cum se vînd
Şi păgubaşiĭ plângênd.
Fóĭe verde d'arţăraş
Şi când fu la adălmaş,
N'aveam loc de păgubaşĭ.
Mĕ duseĭ să'mĭ ĭaŭ o pâĭne
Păgubaşiĭ dupĕ mine !

www.dacoromanica.ro

FOILIŢA FOI DE PRUN

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Michaĭ — Bucureştĭ.

A se vedea varianta «Hoţul de caĭ», pag. 299, şi nota asupra istoriculuĭ acestuĭ cântec în colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

—Foiliţă foĭ de prun,
Spune'mĭ, spune'mĭ, moş bĕ-
[trân,
Spune'mĭ caĭĭ cum se fur ?
— Când este céţă şi bură,
Atuĭnca caĭĭ se fură.
Se ĭa cam de diminéţă,
Cam pe rouĕ, cam pe céţă,
Când eştĭ cu mândruţa 'n braţe.
—Fóĭe verde foĭ de nuc,
Spune'mĭ şi tu, puĭ de cuc,
Dacă'ĭ fur, unde să'ĭ duc ?
— Supt polată de pădure,
C'a crescut fênéţa mare,
De nu te veḑĭ de călare.
Fóĭe verde bob lalea,
Spune'mĭ şi tu, turturea,
Ingheţată'ĭ Dunărea,
Să trec cu caĭĭ pe ea,
Călare pe galbina,
Cu doĭ-spre-ḑece dupĕ ea,
Toţĭ născuţĭ din mumă-sa ?
— Fóĭe verde murele,
Căpitane, hoţule,
Ce-aĭ făcut pe roĭbele ?
— La Giurgiu sĕracele,
Aştéptă cârlanele,
Să'mĭ primesc paralele.
Fóĭe verde foĭ de spânz,
F...u-ţĭ legea ta de mânz,
Să sui sórele 'n prânḑ
Şi pe tine nu te-am prins,
Păgubaşiĭ m'aŭ ajuns.
Fóĭe verde de lipan,
Şi să mergem la divan,
Să-ţĭ daŭ baniĭ pe cârlan !

SUPT POLELE CODRULUI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Michaĭ — Bucureştĭ.

Supt pólele codruluĭ,
Zac haĭnele haĭduculuĭ;
Şi le plóuĕ şi le ninge,
Şi n'are cine le 'ncinge!
Haĭducu care le-a 'ncins
Şade la temniţă 'nchis!
La temniţă ĭaduluĭ,
In fundu pămîntuluĭ!
Treĭ mĕ 'njură,
Treĭ mĕ-légă,
Pentr'un murg şi-o ĭépă négră.
Iépă négră de furat,
Lupiĭ să te fi mâncat,
Când eŭ te-am despĭedecat!
Tu m'aĭ dus,
Tu m'aĭ adus,
Tu la temniţă m'aĭ pus !

www.dacoromanica.ro

DOINA LUI CARTIAN

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Concilă, lăutar, Urdarii-de-jos, Gorj.

Fóĭe verde mândălac,
Port cămaşa băĭbărac,
Nu's fecĭor de om sĕrac,
Şi's fecĭor de Ungurén
Is născut în Cartian.
Port căcĭulă d'astragan
Şi cămaşă de tulpan,
De nimenĭ nu am habar,
Că maĭ am un cal cocor,
De'mĭ ĭa pasĕrea din sbor.
Şi maĭ am şi pe cĭolacu,
De nu mĭ-l întrece dracu.
Când ḑiceam odată hăĭ!
Treceam patru-ḑecĭ de văĭ
Şĭ-o luncă cu păduceĭ;
Şi maĭ am pe fulgeriş
Te face de fugĭ cârmiş!
Fóĭe verde usturoĭ,
F..u-vĕ 'n lege cĭocoĭ,
Că voĭ ne-aţĭ mâncat pe noĭ.
N'o veni vremea d'apoĭ,
Să punem primar din noĭ,
Să vĕ judece pe voĭ
Şi să vĕ bag în zăvoĭ,
Cu măcĭuca să vĕ moĭ.
Să vĕ luăm cucónele,
Să grăpăm pogónele.
Câte grăpĭ sînt pe pogóne
Atâţĭa dracĭ în cucóne!

FOIE VERDE ŞI-O SIPICA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ, Bucureştĭ.

Fóĭe verde şĭ-o sipică,
F..u-te 'n lege richită,
Când să te vĕd înfloritră,
Să te puĭ curea la flintă?
Să ĭaŭ flinta la spinare,
S'o ĭaŭ pe ăl drum la vale,
Să 'ntâlnesc cĭocoiu în cale.
Mă cĭocoiŭ, cĭocoiaş,
Vino 'n sat la noĭ,
Să-ţĭ daŭ douĕ, treĭ cĭomege;
Să te 'nmoĭ,
Să ţi-aŭ plelea dupĕ cap,
Să'mĭ fac sileap la mazdrac;
Să-ţĭ ĭaŭ plelea dupĕ c..,
Să'mĭ fac chisea de tutun,
Că ţine tutunu bun!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE SOLZ DE PEŞTE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ion Concilă, Urdarii-de-jos —Gorj.

A se confrunta varianta No. XXXII, pag. 262 din colecţia D-luí V. Alexandri şi No. 210 pag. 167 din colecţia d-luí Bibicescu. Idem G. Dem. Teodorescu, colecţia poesiĭ pop. pag. 295.

Fóĭe verde solz de peşte,
Supt póle de codru verde,
Micşorel focşor se vede.
Nu ştiŭ focu'ĭ potolit,
Saŭ de haĭducĭ ocolit:
La tot fagu patru-cincĭ;
Nu ştiŭ, ḑece saŭ doĭ-spre-ce,
Orĭ o sută şépte-spre-ce;
Că mi-şĭ frige d'un berbece.
Nu mĭ-l frige cum se frige,
Ci mĭ-l întórce prin cârlige,
Ca să'ĭ fie carnea dulce;
Şi 'l unge cu saramură,
Ca să'ĭ fie carnea bună.

FOIE VERDE DE SULFINA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ion Concilă, Urdarii-de-jos, Gorj.

Fóĭe verde de sulfină,
Şade Stângă pe trupină,
Cu şépte pistóle 'n mână.
Nu ştiŭ góle saŭ sînt pline,
Că'mĭ bagă potera 'n zîne.
— Fóĭe verde bob lalea,
Mă cucóne dumneata,
Indărăt cu potera,
Că-ţĭ vĕduvesc cucóna
Şi-ţĭ sĕrăcesc fecĭóra!

F....U-TE'N LEGE, OLTEŢ

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Christea Cobzaru, Târgu Jiu.

F... tu-e'n lege, Olteţ,
Din tine n'o să maĭ ĭes;
C'am intrat tînĕr copil
Şĭ-acum sînt maĭ mult bĕtrân!
Şĭ-am intrat făr' de mustaţă
Şĭ-acum eŭ raḑ barba grósă,
Nu maĭ mĕ cunosc acasă
La copiĭ şi la nevastă!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE BOB NAUT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Stancu Ion, Cucueţĭ —Teleorman.

— Fóĭe verde bob năut,
Tu, maĭcă, când m'aĭ făcut,
De ce nu m'aĭ strâns de gât,
Să daĭ cu mine 'n pământ?
De cât să mĕ fi făcut
Ca să trăĭesc amărît,
Amărît şi necăjit,
Cu purcelu 'n disagĭ fript,
Cu plosca cu vin trezvit,
Cu mîurgu nejugănit,
Cu pistolu ruginit.
Şi al treilea m'aĭ blestemat,
Să staŭ în puşcă rezimat
Şi să mănânc de furat;
Pên' n'oĭ mânca de furat,
Să nu mĕ vĕd săturat!

VIN, MANDRO, DE ME GATEŞTE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Stancu lón, Cucuieţĭ — Teleorman.

A se vedea varianta prescurtată «Fa'mĭ un căpenég» pag. 161, din co'ecţia d-luĭ Bibicescu.

— Foicică solz de peşte,
Vin, mândro, de mĕ găteşte,
Că primă-vara soseşte,
Zăpada se pĭetriceşte,
Colţu ĭerbiĭ se iveşte,
Murgu 'n grajd înebuneşte
Armile 'n cuĭ rugineşte,
A-ba, nică mândra mea,
Pune mâna, nu şedea,
Ia cofu şi fórfeca,
De 'mĭ croĭeşte o ipingea,
Numaĭ verde ca frunda,
Să intru 'n codru cu ea;
Şi 'mĭ croĭeşte imurluc
Verde ca frunda de nuc,
Că cu el oĭ să mĕ duc.
Şi 'mĭ croĭeşte nădrăgeĭ,
Maĭ verdĭ ca frunda de teĭ,
Să intru 'n codru cu eĭ!

www.dacoromanica.ro

ME URCAI IN DEAL IN LUNCA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Michaĭ, din Bucureştĭ.

A se vedea varianta «Jianul» pag. 291 din colecţia d-luĭ Bibicescu.

Fóĭe verde foĭ de nucă,
Mĕ urcaĭ în deal, în luncă,
Vĕḑuĭ lunca 'mbobocită
Şi câmpia înflorită
Şi plugurile brăzdând
Şi ómeniĭ semĕnând.
Numaĭ pluguşĭorul meŭ
Şade la perete rĕŭ!
Sabia s'o fac un plug,
Pistólele să le 'njug;
Să'mĭ puĭ plugu să'mĭ brăzdez,
Unde-o fi crângu maĭ des.
Să'mĭ trag brazda draculuĭ,
Pĕ la capul satuluĭ,
Pîn uşa bogatuluĭ!

SALTA INIMIOARA'N MINE

(VARIANTA)

Culésă de I. Ionescu, de la C. Tomescu, Bogaţi — Dâmboviţa.

Fóĭe verde mărăcine,
Când îmĭ veḑĭ vara că'mĭ vine,
Mult mĭ-e drag şi'mĭ pare bine.
Saltă inimióra 'n mine.
I'auḑĭ, neĭcă, pupăza,
Eşĭ afară, nu maĭ sta,
Ia 'ţĭ cotu şi fórfeca
Şi 'mĭ croeşte o ipingea,
Să samene cu frunḑa,
Cu frunḑa şi cu ĭarba;
Să intru 'n codru cu ea.
I'auḑĭ, neĭcă, 'n grângureiĭ,
Ia croeşte-mĭ potureiĭ,
Verḑĭ ca şi frunḑa de teĭ,
Să intru 'n codru cu eĭ,
Cu doĭ-spre-ce voĭniceĭ,
Să'mĭ apăr ţara cu eĭ!
Toţĭ voĭnicĭ înalţĭ ca mine,
Imbrăcaţĭ şi 'narmaţĭ bine.
Fóĭe verde mărăcine,
M'a făcut maĭca pe mine
Un tâlhar ş'un porc de câĭne,
Nu'şĭ aude nicĭ un bine,
Numaĭ blesteme pe lume.
Dar ce bine să-şĭ auḑă?
Trage Grecĭ de viĭ prin spuză.
Şi păzesc pe la zăvoĭ,
Unde trec Turciĭ 'n puhoĭ,
Eŭ de pĭele mi-ĭ jupoĭ
Şi-o vînd de'mĭ cumpĕr boĭ.
Pĭelea de Turc cincĭ parale
Şi cumpĕr la copiĭ sare.
Să fi făcut maĭca cincĭ,
Mi-era codru plin d'aĭducĭ,
De tot fagu câte cincĭ.
Să fi făcut măcar doĭ,
Jucam ţara cum vrém noĭ.
M'a făcut numaĭ pĕ mine
Şi tot mĕ ştie o lume.
Că's voĭnic şi sunt Oltén

www.dacoromanica.ro

Copil de Mehedinţén,
De trec Oltu pĕ buştén,
Suĭ în dél la popa Stan,
Că maĭ ţine câte-un ban,
Pentru mine că's sĕrman.
Mĕ cunoşteam că de mic
Am să fiŭ Oltén voĭnic.
Când eram de şépte lunĭ,
Furam épa din grădinĭ
Şi custurĭ de la vecinĭ
Şi custurĭ şi bricegele
Şi pânza de prin argele
Şi de la fete inele!
M'am făcut de şépte anĭ,
Dăduĭ busna prin duşmanĭ.
Duşmanu meŭ om bogat,
Venit de la Ţaligrad,
C'o trénţă de fes în cap,
Cu caftanu zdrenţuit,
In cincĭ anĭ s'a 'mbogăţit
Şi satu mĭ-a sărăcit!
Pe tata fript l'a mâncat
Şi pĕ mine rob m'a luat.
Multă vreme am slujit,
Sâmbria nu mĭ-a plătit,
Şi pentru-o purcea păpată,
Mĭ-a oprit simbria tótă;
Pentru-o şarlă de căţea
Mi-a mâncat tinereţea!
Şi iar verde mărăcine,
Staŭ Loviştenĭ de mine,
Ca să mĕ scóţă din fire,
Că ştiŭ calea 'n codru bine.
Dar eŭ le spuĭ că nu merg,
Că sînt slugă la un Grec;
Şi Grecu mĭ-e om bogat,
Sâmbrióra mĭ-a mâncat!
Mĕ căsnesc să'l bag supat,
Să'l trântesc, să'l tăvălesc,
De el să mĕ mântuesc!
D'ar veni ḑiua de mâĭne,
Să'mĭ ḑică şi el jupâne
Şi eŭ să-ĭ ḑic :—porc de câĭne!
Ţiĭ minte, fiară spurcată,
Când m'aplecam să béŭ apă,
Mĕ picaĭ cu cisma 'n céfă,
De dam cu gura de pĭatră,
De beam apă sângerată,
Cu măsele amestecată?!
De spuneam că 'mĭ este sete,
'Mĭ daĭ cu biciu pe spete;
Şi de spuném că n'am pâĭne,
Asmuţiaĭ câĭniĭ pe mine!
Mĕ făceaĭ că sînt calic
Şi că nu's bun de nimic?
Verde frunḑă mărăcine,
Când îmĭ vĕḑ ĭarna că'mĭ vine,
Rĕŭ îmĭ pare vaĭ de mine!
Iarna 'ĭ mare, gerurĭ grele,
Şi că sînt sĕrac în pĭele,—
Vaĭ de păcatele mele!
D'ar veni primă-vara
Cu frunḑa şi cu ĭarba,
Tot dărâmând vacilor
Prin vêrfu copacilor,
Nu daŭ sama sdrenţilor!
Tótă vara mĭ-am cosit,
Altuĭ am agonisit,—
Eŭ nimic n'am folosit!
Acum mĕ duc la vecinĭ,
Să'mĭ dea o pólă de fên,
Că mor vacile leşin!
Dar vecinu, om bogat
In sémă nu m'a băgat!
Eŭ puĭ mâna pe ţĕpoĭ,
Oile se fac purcoĭ,
Crede că le daŭ trifoĭ.
Arunc ţĕpoiu 'n zăpadă,
Vacile se fac grămadă,
Crede că le daŭ la ĭarbă!
Dar de un' să le daŭ iarbă
Că-ĭ pustia de zăpadă?
Tótă vara am muncit,
Pe Grec l'am îmbogăţit,
Ş-am rĕmas sărac lĭpit!
N'am să mĕ maĭ duc la sapă;
Bată-ĭ códa, nu 'mĭ-e dragă,
Că prea are códă lungă;
Numaĭ nojesc para 'n pungă!
Verde fóĭa faguluĭ,
Ia ḑi-ĭ, maĭcă, taĭculuĭ
Să ḑică ţiganuluĭ,
Să dea fieru draculuĭ,
Din gura cĭocanuluĭ;
Nu'mĭ trebuĭe sapa luĭ!
Mĭ-a dat frunḑa şi ĭarba,
Şi 'mĭ trebuĭe flinta mea,
Ş'un brĕŭ verde pentru şale,
Ş'un sileaf cu opt pistóle.
Fóĭe verde de năut
Taĭca mĕ mână la plug,
Nu ştiŭ boiĭ să-ĭ înjug.
Eŭ 'ĭ înjug cu codiţele;
Eĭ mĕ înpung cu córnele.
Plugu 'mĭ este o góngă rea,
Merge d'a 'ndaratele,
Cu córnele 'n burta mea.
Nişte lemne înşiruite
Nişte vite omorâte
Şi ḑile prăpădite.

www.dacoromanica.ro

Nişte brazde rĕsturnate
Nişte pĕcate 'nşirate.
Câte găurĭ sînt la plug
Tóte mĕ mână la crâng,
Să taĭ cuĭe să le astup.
Taĭca mĕ mâna la sapă,
Nu mĕ duc, că nu 'mĭ-e dragă;
Că sînt voĭnicel înalt,
Rĕŭ 'mĭ şade cocoşat,
Cu argaţiĭ la săpat!

FRUNDULIŢA ISMULIŢA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Stancu Ion, Cucueţĭ —Teleorman.

Frunduliţă ismuliţă,
Ce bine mĭ-e, măĭculiţă,
Cu doĭ-spre ₫ece dupĕ mine,
Inarmaţĭ şi 'mbrăcaţĭ bine!
Veniţĭ, băĭeţĭ, după mine,
Veniţĭ, băĭeţĭ, să bem vin, —
Să bem vin, să ne vorbim,
De seară unde să isbim?
Să isbim la Cârligaţĭ
De vale la Dorobanţĭ,
Că sînt ómenĭ bogaţĭ,
Numĕră nóptea la sfanţĭ.
Da d'aş trece Dunărea
Pe la Suliman Paşa,
Da d'aş câştiga ceva,
S'avem ce-va ce mânca?
D'aş avea vr'un norocel,
Să mĕ joc cu gălbiorĭ,
C'o să'mĭ plec din sat în sat,
Să'mĭ găsesc omu bogat,
Să mĭ-l trag la plug legat,
Să 'ĭ trag măcĭucĭ după cap.
Şi unde-oĭ găsi om bĕtrân,
Să'ĭ daŭ baldace la c...
Să'l fac să mănânce fên;
Şi unde-oĭ găsi câte-o babă.
Să mĭ o 'ngenuchĭ ca p'o ĭadă,
S'o fac să mănânce ĭarbă!

FOIE VERDE BOB NAUT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Stancu Ion, Cucueţĭ—Teleorman.

A se vedea variantele No. 204, 295 pag. 163—164, din colecţia d-luĭ Bibicescu.

Fóĭe verde bob năut,
De când maĭca m'a făcut,
Pîn codru m'am pomenit;
Nicĭ lumea nu m'a vĕ₫ut,
Nicĭ luna, nicĭ sórele,
Numaĭ căpriórele.
— Căprióră,
Surióră,
Ce 'mĭ eştĭ curvă şi marghiólă,
Inalţă-te 'n douĕ picióre,
De róde crângu pe póle,
Că nu maĭ pocĭŭ de picĭóre;
Şi mĕ dor şoldurile
Tot ţiind pistólile!
Róde póla codruluĭ,
Să vĕd matca Oltuluĭ,
Chivera voĭniculuĭ
Şi cârcĭuma Raduluĭ!
Oltule, Olteţule,
Seca-ţĭ ar isvórele,
Să-ţĭ remăĭe pĭetrile,
Să trec cu picĭórele,
Să mĕ vadă mândrele!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE BOB NAUT

Cuulésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Stancu Ion, Cucueţi]— Teleorman.

Fóĭe verde bob năut,
Unde-aud pe cer tunând,
Jos la baltă fulgerând,
Plóĭa 'n codru răpăind
Apa văgaş curând
Şi mĭerliţa şuĭerând,
Şturzu 'n vale ciripind—
Mĕ făc bróscă pe pămînt
Ca un puişor de lup,
Să'mĭ trag negustoriĭ la crâng,
Negustorĭ Bucureştenĭ
Trec la târg la Rîurenĭ,
Să'şĭ cumpere boulenĭ,
Marĭ de trup şi graşĭ de carne
Şi cam ĭeftinĭ de parale.

ME FACU MAICA PE MINE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ — Bucureştĭ.

Fóĭe verde mărăcine,
Mĕ făcu maĭca pe mine,
Nu s'aude nicĭ un bine !
Da ce bine să s'audă,
Că trag negustorĭ prin spuză !—
Negustorĭ Bucureştenĭ,
Jumĕtate Piteştenĭ
Şi treĭ-patru Slătinenĭ
Şi câţĭ-va din Craĭovenĭ,
Trec la târg la Rîurenĭ
Să-şĭ cumpere boulenĭ,
Boulenĭ şi junicĭ grase,
Să vie cu ele acasă,
Să vadă câştig le ĭasă !

VERDULIŢA DE FASUI

Audită de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc, din Bobu-Pojogenĭ — Gorj.

Verduliţă de făsuĭ
F...u-te'n lege, făguĭ,
Tu'mĭ frunzeştĭ, mie nu'mĭ spuĭ,
Să'mĭ ĭaŭ armele din cuĭ,
Puşca de supt căpĕtâĭ,
Ca să plec în codru întâĭ !
Frunduliţă şĭ-o lalea,
Să mĕ duc la hamanta,
Care mĕ ĭubĭam cu ea.
Din d'alba copilărea !

www.dacoromanica.ro

TEIULEŢ CU FOIA LATA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

Fóĭe verde fóĭe lată,
Teĭuleţ cu fóĭa lată,
Ce bine mĭ-aĭ prins odată,—
Odată la vremea mea,
Când potera mĕ gonĭa,
Potera din Slatina
Şi cu a din Craĭova,
C'aĭa mĭ-a uscat vĭaţa!
Supt umbra ta mĕ umbrĭam,
Sup frunda ta mĕ 'nvălĭam
Şi de poteră scăpam!
Poterile că trecea,
Pe mine nu mĕ vedea.
Fóĭe verde foĭ de nuc,
Iar acuma să mĕ duc,
Să'mĭ gonesc pe Arsan Turc,
Să 'ĭ mĕsur grajdu de lung,
De la uşă pên' la fund;
Să'mĭ aleg d'un cal porumb
Scurt în gât şi 'nalt în trup,
Să 'ncerc Dunărea d'adânc.
Să nu se ude scara,
Nicĭ colţu la ipîngea,
Ca să trec în Cladova
La Maria vĕduva,
Care mĕ ĭubiam cu ea
Din copilăria mea!

TOTA LUMEA 'MI ŢICE HAIDUC

Auditä de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Porumbescu, Novacĭ, Gorj.

A se vedea doĭna haiducéscă No. DLXXXVI, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Frunduliţă mărgărit,
Tótă lumea 'mĭ ţice haĭduc;
Eŭ nu le-am făcut nimic;
Dar le-am spart grajdu prin [fund.
Din treĭ caĭ luaĭ pe-l porumb,
Il păşteam nóptea la crâng
Şi ţiua 'l scoteam la târg.
Negustoriĭ că 'mĭ venĭa
Cum îĭ frunda şi ĭarba,
Bune parale că 'mĭ da.
Păgubaşu că'mĭ sosĭa;
Bătatu aşa 'mĭ ţicea:
—F...u-te, de păgubaş
Nicĭ pe ăsta nu mi-l laşĭ?
Frunduliţă de spanac,
Nu ţĭ-o fi ţie păcat,
Tu cu treĭ caĭ la coşare
Şi eŭ tînĕr pe picĭóre!
D'oĭ sta de m'oĭ mânia
Şi pe negru ţi l'oĭ lua,
Te-oĭ lăsa cu sarcina,
De ţi-oĭ vedea beléua!

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIŢA CA SMICÉUA

Audită de Chr. N. Ţapu de la Ion Cazacu, Ştefăneşti, Gorj.

Frunduliţă ca smicéua,
Vĕduĭ frunda ca paraua
Şi lăstaru ca undréua.
Imĭ luaĭ puşca şi vergéua
Şi 'mĭ apucaĭ potecéua.
Suiĭ dealu şi vălcéua
Şi mĭ-aşternuĭ ipîngéua,
Unde cântă turturéua!

CINE MI-I VOINIC LOTREAN?

Audită de Chr. N. Ţapu de la Ión Preuteşescu din Novacĭ—Gorj.

Frunduliţă leuştén,
Cine mi-ĭ voĭnic Lotrén
Să mérgă cu min' un an,
Să mi-l puĭ d'un căpitan?
— Căpitane de judeţ,
Ce tot mĕ ţiĭ la coteţ,
Pentr' un puiŭ de mânzuleţ?
Şi dă-mĭ drumu pe la prând,
Ţi-l aduc f..u-l de mânz;
Şi dă-mĭ drumu la amiadĭ,
Să ţi-l aduc murg şi bréz!
Căpitane de Ardeal
Ce mĕ ţiĭ închis d'un an,
Pentr'o ĭépă şi-un cârlan?
Şi ĭépa a murit de slabă,
Cârlanu l'am dat de glóbă.
Şi 'mĭ luaĭ şaua la spinare
Şi ajunseĭ pe drum la vale;
Dar un nebun de rumân
Priponise ĭépa 'n drum.
Mĕ făcuĭ şaua d'a pune,
Mĕ făcuĭ d'a 'ncăleca;
Iĭ dam pintene să stea,
Ea maĭ tare că fugĭa;
Iépa Giurgiu apropia,
Bune parale că lua.
Dar băĭatu ce 'mĭ făcea?
Şaua din spinare c'o lua,
Şi-apuca pe Câmpina,
Se întâlni cu Galbina.
Şarga neagră pe spinare,
Pe supt fóle rotogóle,
Pintenógă de picĭóre,
Stremurată de o nare,
Şi 'n buĭéstră 'n fuga mare.
Dar nu era singurea;
Cu cinci cârlăĭ lângă ea,
Şi avea şapte jugaĭorĭ,
Cum ţi-este drăguţ de eĭ.
El pe Şarga 'ncăleca,
Drumul d'alungul că'l lua.
Frunduliné mĕr de 'l creţ,
Se ducea la Magloveţĭ,
Se face d'un târguleţ,
Und' se vînd cârlanĭ cu preţ.
Acolo când mĭ-ajungea,
Bune parale că 'mĭ lua,
Păgubaşu că 'mĭ sosĭa,
Mâna cu ciocoiĭ da,
Frumuşel că mi-l lega
La judecată 'l ducea,
Acolo că 'l întreba:
— F..u-ţĭ mama ta de hoţ,
Cum facĭ, când furĭ caiĭ toţĭ?
— Frunduliţă de maslină,

www.dacoromanica.ro

Eŭ ĭaŭ ĭépa cea bĕtrână,
Şi cârlanii vin pe urmă.
Eŭ merg din gură cântând
Şi cârlanii nechezând.
Dar bătatul ce 'mĭ făcea ?
Mâna stângă c'arunca,
Bune parale le da
Şi boĭerilor le ḑicea :
— Măĭ boĭerĭ, măĭ dumnea-ta,
Să 'mĭ daţĭ la mână bilet,
Să trec Dunărea 'ndărăt,
C'am viĭ şi am moşiĭ
Şi nevastă cu copiĭ !

N'AM O CALE SĂ ME DUC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Frăţilă—Novacĭ.

Fóĭe verde bob năut,
N'am o cale să mĕ duc,
Să 'mĭ maĭ trécă de urît.
Nu me duc de sărăcie
Şi mĕ duc de duşmănie ;
Că duşmaniĭ s'aŭ vorbit
Să mĕ prinḑă 'n aşternut,
Să ne lege cot la cot,
Să sperie satu tot !
Ş' altă verde de năut,
Tu, maĭcă, când m'aĭ făcut,
De ce nu m'aĭ strîns de gât,
Să n'am nume de voĭnic,
Că la vară ĭar mĕ duc !
Mĕ făcuĭ maĭ măricel,
Taĭca mĕ luă dupĕ el ;
Şi mĕ 'narmă cu pistóle,
Mĕ puse să daŭ târcóle,
Să omorîm pe ciocoĭ,
Că eĭ nu maĭ ţin cu noĭ,
Ne-aŭ prăpădit, vaĭ de noĭ !
Că sînt mulţĭ bătu-ĭ-ar focu,
De nu-ĭ maĭ încape locu !

DOINA HAIDUCULUI ION TUNSU

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din com. Corbiĭ marĭ—Vlaşca.

Veḑĭ maĭ sus cântecul luĭ Jianul haĭducul.

Veste'n ţară inĭ-a ajuns
De un hoţ, ce'ĭ ḑice Tuns,
Care 'n codru mĭ-a eşit,
Cu şase întovărăşit,
Toţĭ voĭnicĭ, aleşĭ Panduriĭ,
Tâlharĭ néoşĭ de păduriĭ,
Cu ghebe şi cu poturĭ.
Şi'mĭ umblă din crâng în crâng,
Câţĭ trec toţĭ de eĭ se plâng.
Şi'mĭ ese la colnicel
Şi te 'ntrébă binişor,
Cu cuvînt blând blândişor :
— De unde viĭ, flăcăĭaş ;
Din ce sat din ce oraş ?
Luat'aĭ de drum rĕvaş,
Să nu pătimeştĭ ce-vaşi ?
Ce negustorie aĭ ?
Birul la cine ţĭ-l daĭ ?
Spune, voĭnicule, drept ;
Te jur pe arma din pĭept ;
De aĭ banĭ maĭ multiceĭ
Dă'mĭ jumĕtate din eĭ,
Să-ţĭ daŭ la mână rĕvaş
Să nu rĕmâĭ păgubaş !
Că eŭ cât oĭŭ maĭ trăi,
Pênĕ 'ntr'una ţĭ-oĭ plăti ;
Dar cum-va de-oiŭ muri eŭ,
Iţĭ va plăti Dumneḑeŭ !

www.dacoromanica.ro

MUGUR, MUGUR, MUGUREL

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca

Mugur, mugur, mugurel,
Ia fă-te maĭ măricel
Şi 'nfrunḍeşte frumuşel;
Că ne-am săturat de ĭérnă
Şi de greutate 'n ţară, —
Cărând fên cu sarcina
Şi lemne cu crosnia.
De cât slugă la cĭocoĭ,
Maĭ bine cĭoban la oĭ,
Cu capu pe muşuroĭ,
Cu ochiĭ stâlpiţĭ la oĭ.
Şi pĭelea după cĭocoĭ
S'o fac burduf de cĭmpoĭ,
Ca să cânt cu ĭel pe ploĭ;
Şi pĭelea după picĭóre
S'o fac coburĭ de pistóle!

FÓIE VERDE SOLZ DE PEŞTE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potogeanu, din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

Fóĭe verde solz de peşte,
Primă-vara, că-mĭ soseşte,
Zăpada se peticeşte,
Colţu la ĭarbă 'mĭ iveşte,
Murgu 'n grajd înebuneşte.
— Scól, mândro, de mĕ gă-
[teşte!
Ia cotu şi fórfeca
Şi 'mĭ croeşte o ipingea,
Maĭ verde de cât frunḍa,
Să intru 'n codru cu ea;
Şi 'mĭ croĭeşte dulămiţă,
Verde ca fóĭa de viţă,
Să ĭaŭ codru cu credinţă;
Şi 'mĭ croĭeşte nădrăgeĭ,
Maĭ verḍĭ ca fóĭa de teĭ,
Să intru 'n codru cu eĭ;
Şi 'mĭ croĭeşte un comănac,
Verde ca fóĭa de fag,
Se intru 'n codru cu drag!
Şi să nu mi-l croĭeştĭ larg,
Că mĕ dóre după cap,
Umblând prin crâng aplecat.
Şi 'mĭ croĭeşte imurluc,
Verde ca fóĭa de nuc.
Şi să nu mi-l croĭeştĭ lung,
Că mĕ dóre dupĕ gât,
Tot umblând pe brâncĭ prin
[crâng!

www.dacoromanica.ro

ARDE PODU MOGOŞOIEI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

A se vedea varianta de maĭ sus «Arde podu Mogoşóieĭ».

— Arde podu Mogoşóĭeĭ
Şi casele Morozóĭeĭ.
— Las' să ardă că nu 'mĭ pasă,
Că Iencuţu nu-ĭ acasă ;
Este dus la vênătóre,
Să 'mĭ vêneze căprióre.
Căprióre n'a vênat,
Iancu singur s'a 'mpuşcat,
Cu pistol de diamant
Şi cu pĭetre de smarand.
Fóĭe verde de cicóră,
Cântă cucu sus pe móră,
Iancuţu 'mĭ trage să moră!
Cântă cucu sus pe cracă
Pe Iancu 'l duce la grópă ;
Cântă cucu sus pe cruce
Pe Iancu la grópă 'l duce ;
Cântă cucu sus pe casă,
Pe Iancu la grópă 'l lasă!
Veniţĭ, fraţĭ, veniţĭ, surorĭ,
De 'mĭ vedeţĭ pe Iencuşor,
Cum e 'mpodobit cu florĭ!
De la cap pên' la picere,
Numaĭ florĭ şi micşunele,
Şi pe pĭeptu-ĭ trandafirĭ,
Şi în mână-ĭ calomfir!

FOIE VERDE DE TREI FIRE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

Fóĭe verde de treĭ fire,
Cine n'a iubit în lume
Să ĭa 'nvĕţul de la mine,
Căcĭ, când eram tinĕr pe lume
Şi ĭubĭam numaĭ copile,
Eram flăcăĭaş în fire ;
Dar de când ĭubesc neveste,
Barba mĭ-a dat făr' de veste,
Mustaţa mĕ pridideşte,
Pĕru 'n cap încărunţeşte,
Copilili mĕ urăşte,
Nevestile mă ĭubeşte!
Cât oĭŭ fi şi-oĭ maĭ trăi,
Nevastă n'oĭ maĭ ĭubi,
Că dragostea de nevastă
Mă bagă 'n bólă cârnéscă,
Mă usucă ca p'o ĭască ;
Dar dragostea de copilă
E ca flórea din grădină,
Ca mĭerea de la stupină,
Mănâncĭ cu lingura plină
Şi 'ţĭ pare că e puţină.
Dragostea de cin' se légă
Nu 'l lasă cu mintea 'ntrégă ;
Căcĭ de mine s'a legat
Ce-am maĭ dat pên'am scăpat.
De când s'a legat de mine
M'a prăpădit, vaĭ de mine!
M'a făcut din om ne-om
Şi m'a uscat ca p'un pom!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE MER CREŢESC

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

Fóĭe verde mĕr creţesc,
Drag mĭ-a fost ca să trăĭesc,
Să ĭubesc pe cin' gândesc,
Măcar să mĕ prăpădesc!
Că ce'mĭ place tot ĭubesc,
Căcĭ ca mâĭne putreḑesc
Şi nu maĭ pocĭ să ĭubesc,
Să ĭubesc pe cin' gândesc!
Fóĭe verde mărăcine,
Drag mĭ-e să trăĭesc pe lume;
Frică mĭ-e că mor ca mâĭne;
Mĕ duce la mânăstire,
Şi pune pământ pe mine!
Pământul cu ĭarbă verde,
Nimenĭa nu maĭ mĕ vede;
Pământul cu ĭarbă négră
Nimenĭ nu mĕ maĭ întrébă
Ce puĭculiţă mĭ-e dragă!
Fóĭe verde de năut,
Drag mĭ-e să trăĭesc maĭ mult;
Frică mĭ e că mor curând!
Şĭ-am să las cu jurământ,
Cine m'o băga 'n pământ,
Să 'mĭ facă coscĭug de nuc,
Coperişul de argint,
Să'mĭ lege dragostea de gât
Şi amoru 'n aşternut,
Să nu mĕ ma ţiŭ căit,
Că pe lume n'am ĭubit!
Şi să mĕ 'ngrópe maĭ adânc,
Să nu putreḑesc curênd;
Să putreḑesc la cincĭ anĭ,
Să fac voĭa la duşmanĭ.
Duşmaniĭ, duşmancile
Că nu'şĭ păzesc casile
Şi păzesc gardurile
Şi ascultă ferestrile
Şi strică dragostile.
Şi duşmaniĭ şi veciniĭ,
Mânca-ĭ-ar vĭermiĭ şi câĭniĭ!

FOIE VERDE RUG INTINS

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

Fóĭe verde rug întins,
Mĕ culcaĭ în drum 'n-adins,
Să'mĭ visez pe Leana'n vis.
Me culcaĭ şi mĕ sculaĭ,
Şi pĕ Leana n'o visaĭ.
Puseĭ punte peste punte,
Ca să trec la Leana'n curte,
Să'ĭ ĭaŭ bobocel din frunte.
Nu fu bobocel,
Fu ismă,
Prinseră duşmaniĭ pismă;
Nu fu ismă şi fu flóre,
Stă duşmaniĭ să mĕ omóre;
Nu fu flóre şi fu dracu,
Stă duşmaniĭ să'mĭ taĭe capu!

www.dacoromanica.ro

BULGARAŞI DE GHIÉŢA RECE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

A se vedea varianta de maĭ sus din Dor şi jale, «Bucură-te mănăstire».

Bulgăraş de ghĭéţă rece,
Iarna'mĭ vine, vara'mĭ trece
Şi n'am cu cine'mĭ petrece ;
Că cu cin' mĭ-am petrecut
S'a dus şi n'amaĭ venit !
Mĭ-a pus spate la pământ
Şi faţă la rĕsărit !
Fóĭe verde mărăcine,
Bucură-te, mânăstire,
Că ce bobocel îţĭ vine !
Nu vine ca să'nfloréscă,
Şi vine să putreḑéscă !

TINERA, COPILA DRAGA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

— Tînĕră, copilă dragă,
Iubeşte pênĕ eştĭ fragă,
Cacĭ ca mâĭne îmbĕtrâneştĭ ;
Tinereţea jindueştĭ !
— Tinereţe ticălósă,
Mult aĭ fost nenorocósă !
Tinereţe c'ale mele
N'a maĭ fost altele rele !
Tinereţe ce-am avut
Cu amor le-am petrecut !

INIMIORA, INIMIORA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Potlogeanu, din com. Corbiĭ marĭ — Vlaşca.

— Inimĭóră, inimĭóră,
Inimĭóră, surĭóră,
Ce'mĭ staĭ trĭstă şi amară ?
Inimĭóră ce te baţĭ
De cóste şi de ficaţĭ ?
Inimĭóră staĭ pe loc
Că-ţĭ puĭ lacăt la mijloc.
— Să-mĭ puĭ lacăte şĭ-o mie
Inima face ce ştie !

www.dacoromanica.ro

BACHICE

FOIE VERDE DE TREI MURE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu, Dozeşti — Vâlcea.

A se confrunta varianta No. 33 pag. 19, din colecţia «Poesia populară» a d-luĭ Vulpian.

Fóĭe verde de treĭ mure,
La cărcĭuma din pădure,
Zidită pe patru bârne,
Bĕuĭ astă-ḑĭ, bĕuĭ mâĭne,
Bĕuĭ patru-ḑecĭ de ḑile
Cu flăcăĭ d'adunătură ;—
Bĕuĭ preţul la cincĭ caĭ,
De vin nu mĕ sĕturaĭ ;
Bĕuĭ preţul murguluĭ,
Vĕḑuĭ saţiul vinuluĭ.

M'AM JURAT CA NU BEAU VIN

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir — Gorj.

M'am jurat că nu béŭ vin,
Pên' n'o fi paharul plin ;
M'am jurat că nu béŭ ţuĭcă,
Pênĕ n'o fi pusă 'n sticlă ;
M'am jurat că nu béŭ spirt,
Pên' n'o fi ş-un purcel fript ;
M'am jurat că nu béŭ bere,
Pênĕ nu mĭ-oĭ lua muĭere.

www.dacoromanica.ro

DE TREI ḐILE BEAU LA BERE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Christea Cobzaru — Tîrgu-Jiu.

A se vedea o mică variantă No. 33, din colecţia d-luĭ Vulpian, pag. 19.

De treĭ ḑile béŭ la bere,
Las' să béŭ că n'am muĭere,
Ḑ'ărcălabu bir nu'mĭ cere.
De treĭ ḑile béŭ supţ cóstă,
Las' să béŭ că n'am nevastă.
Běuĭ preţu murguluĭ,
Vĕḑuĭ gustu vinuluĭ
Şi saţiŭ rachiuluĭ;
Běuĭ preţ de şapte ĭepe
Adu vin, că mor de sete!
La Voĭca cârcĭumărésa, —
Bat'o, Dumneḑeŭ s'o bată, —
Mult e 'naltă sprincenată,
Scóte litra plină rasă,
Şi mĕ ţine dupĕ cap,
Şi béŭ vinu eŭ cu drag;
Alta muşcă, alta pişcă,
Alta cu vin mĕ stropeşte,
Feţişóra 'mĭ rumeneşte
Punga mea se cheltueşte!
Când 'mĭ era punguţa plină,
Mĕ culca puĭca pe mână;
Când fu pe jumĕtate,
Mĕ dădu puĭca la spate;
Când povârnea pe fund
Mĕ luă cu prăjina 'n-lung.
Când bag mâna 'n pozonar,
Nu găsesc nicĭ un crăĭţar.
—I-am băut şi 'ĭ-am mâncat
Cu Voĭchiţa după cap;
Mĭ-a dat dragostea de cap,
C'am umblat cât am umblat,
Dar acum mi s'a 'nfundat;
Curv' asta m'a bĕut şi m'a [mâncat,—
Remâseĭ gol despuĭat!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECE DE NUNTA

www.dacoromanica.ro

CĂNTECE DE NUNTA

CANTECUL GINERELUI

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

A se confrunta varianta «Dupĕ însurătóre» din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 271—272.

Fóĭe verde treĭ alune,
Când eram la taĭca june,
Ştiam şaua cum se pune.
O puneam moldoveneşte
Şi 'ncălicam haĭduceşte;
Mĕ plimbam printre neveste,
Tot neveste giurgiuvence,
Că sînt curve făr' de lege.
Fóĭe verde de dudăŭ,
Ce bine trăĭam flăcăŭ,
Că 'ncălicam calul meŭ
Şi mĕ plimbam und' vream eŭ.
Fóĭe verde de susaĭ,
Ce făcuĭ de mĕ 'nsuraĭ?
Multă dragoste stricaĭ,
Nu stricaĭ pe-a multora.
— Fóĭe verde foĭ de dres,
Rade-te, neĭcă, maĭ des,
Că mĕ 'nţépă barba ta
Şi 'mĭ strică rumenéla
Şi tótă feţişóra!

CANTECUL MIRESEI

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

A se confrunta «Măritişul şi cântecul mireseĭ», din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 270 şi Lado-Lado No. 4, pag. 383, din colecţia luĭ V. Alexandri.

Fóĭe verde samulastră,
Când eram la maĭca acasă,
Ştiam flórea cum se pórtă;
Dar dacă mĕ măritaĭ,
Floricica lepădaĭ.
— Infloriţĭ, florĭ, înfloriţĭ
Că mie nu'mĭ trebuiţĭ.
Mie când îmĭ trebuiţĭ,
Voĭ atuncĭ îmbobociţĭ.
Infloriţĭ de staţĭ părete,
Că eŭ mĭ-am ĭeşit din fete!
Plângeţĭ ochĭ şi lăcrămaţĭ,
Că voĭ sunteţĭ vinovaţĭ,
Că ce ĭubiţĭ nu lăsaţĭ
Şi ce vedeţĭ nu u taţĭ.
Busuĭoc verde pe masă,
Rĕmâĭ, maĭcă, sănătósă,
Că eŭ mĕ duc şă'mĭ fac casă.

www.dacoromanica.ro

Busuĭoc verde ştevios,
Rĕmâĭ, taĭcă, sănătos,
Ca un' trandafir frumos.
— Taci, mirésă, nu maĭ plânge,
Că la maĭcă-ta te-om duce
Când o face plopu pere,
Şi richita vineţele ;
Când o da lapte din pĭatră,
Atuncĭ te-ĭ maĭ vedea fată !
Pênĕ adĭ cu fetele,
Mâĭne cu nevestile !

CANTECUL NUNULUI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

A se vedea varianta «Nunésca», din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 271 colóna I, jos.

Fóĭe verde salbă móle,
Şi te scólă, nune mare,
Să jucăm d'o horă bună,
Să ne luăm sara de mână.
Că destul de când mâncaţĭ,
Legumea s'a isprăvit
Lingurile s'aŭ cĭobit.
Mamaligă nu maĭ este
Şi nicĭ un baboĭ de peşte.
Niţĭ caĭ cojĭ de mălaĭ uscate,
Să aruncăm pîn ale gurĭ căscate;
Luaţi-vĕ cuţitele,
Că s'a cĭobit lingurile.

CANTECUL GINERULUI
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Constantin Dobre, din Govora.

A se confrunta colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu, pag. 271—272 «Dupĕ însurătóre»

Idem «cântecul ginerelui» de maĭ sus pag. 305.

Fóĭe verde de dudăŭ,
Ah ! ce bine trăĭam flăcăŭ !
Că 'ncălecam calu meŭ
Şi mergeam unde vream eŭ.
Imĭ puneam şaua turceşte
Şi plecam dupĕ neveste.
Fóĭe verde de susaĭ,
Ce făcuĭ de mĕ'nsuraĭ?
Căcĭ multă dragoste stricaĭ.
Nu stricaĭ numaĭ p'a mea
Şi stricaĭ p'a multora !
Fóĭe verde samulastră,
Usucă-te, mândră 'n cóstă,
Cu ochiĭ la casa nóstră.
Plângeţĭ, ochĭ, şi lăcrămaţĭ,
Că voĭ sînteţĭ vinovaţĭ,
Ce vedeţĭ nu maĭ lăsaţĭ
Şi ce ĭubiţĭ nu uĭtaţĭ !

www.dacoromanica.ro

CANTECUL BRADULUI MIRESEI.
(VARIANTA)

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la Constantin Dobre din Govora.

— Flóre verde fóĭe lată,
Când eram la maĭca fată,
Ştiam flórea cum se pórtă;
Şi dacă mĕ măritaĭ,
După uşă o lepădaĭ,
Cu picioru mĭ-o călcaĭ.
— Flóre verde treĭ arginţĭ,
Oh, copiliţă cu părinţĭ,
La ce focu te măriţĭ,
Că mila de la părinţĭ
Anevoie vreĭ s'o uĭţĭ;
Dar mila de la bărbat
E ca umbra de pĕr uscat,
Ştiĭ, când daĭ să te umbreştĭ,
Şi maĭ rĕŭ te înăduşeştĭ!
Tacĭ, mirésă, nu maĭ plânge,
Că la maĭcă-ta te-oĭ duce,
Când o face pleopul pere
Şi tânjala mugur verde;
Când o cânta ştĭuca 'n baltă,
Atuncĭ te-oĭ maĭ vedea fată!
— Infloriţĭ, florĭ, înfloriţĭ,
Căcĭ mie nu'mĭ trebuiţĭ
Că mie când îmĭ trebuĭaţĭ,
Voĭ atuncĭ îmbobocĭaţĭ.
Infloriţĭ de staţĭ părete,
Că eŭ mĭ-am eşit din fete
Şĭ-am intrat între neveste.
Astă-ḑĭ sînt cu fetele,
Mâine cu nevestele!
— Fóĭe verde şĭ-o lalea
Rógă-te de naşă-ta,
Să-ţĭ maĭ lase codiţa,
Codiţa şĭ-o viţişóră,
Şă'mpleteştĭ şi tu la vară.
Rógă-te la Dumneḑeŭ
Să-ţĭ trăĭască naşu-tĕŭ,
Şi la Maĭca Precista
Să-ţĭ trăĭască naşă-ta!

CANTECUL NUNULUI

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la Ion Şoteică, lăutar în Ocnele Marĭ.

Bine şéde doĭ cu doĭ
Şi noĭ frate d'amêndoĭ.
Crucĭuliţă de argint,
Amêndoĭ v'aţĭ potrivit
Şi la ochĭ şi la sprâncene,
Ca doĭ porumbeĭ la pene.
Crucĭuliţă de alamă,
Amêndoĭ sunteţĭ d'o sémă.
Fine, nu te spăĭmênta
Naşu ţĭ-o purta grija.
Rógă-te la Dumneḑeŭ
Să-ţĭ trăĭască naşu tĕŭ,
Şi la maĭca Precista
Să-ţĭ trăĭască naşă-ta.
Nuna în prun,
Nunu supt prun,
Nunu vede ce e bun;
Să trăĭască şi nunu,
Să ne deĭe galbenu;
Să trăĭască şi nuna
Să ne deĭe rubĭaua.

www.dacoromanica.ro

CANTECUL MIRESEI

(VARIANTA)

Culésă de I. Ionescu de la lăutarul Ivan Lăeţul, din com. Aurora—Mehedinţi.

— Când eram la maĭca fată,
Ştiam flórea cum se pórtă;
Iar acum mĕ măritaĭ,
Flóre 'n cap nu maĭ purtaĭ.
Multe dragoste stricaĭ,
Nu stricaĭ numaĭ pe a mea,
Ci stricaĭ pe a multora!
Fóĭe verde salbă móle,
Arḑă-te focul de vale,
Cum rĕmăseşĭ tu de jale,
Fără glas de fată mare,
Fără voĭnicel călare!
Cât sînt tineriĭ se jucară,
Doĭ cu doĭ nu se luară;
Cât sînt tineriĭ se ĭubiră,
Doĭ cu doĭ nu se 'ntâlniră.
Infloriţĭ, floricelelor,
Da v'ar daĭca relelor!
Infloriţĭ de staţĭ ca macul,
Că daĭchi ĭ-a trecut vacul;
Infloriţĭ de staţĭ ca culmea,
Că mie mĭ-a trecut lumea;
Infloriţĭ de staţĭ părete,
Că daĭca a plecat din fete!
Infloriţĭ, floriĭ, înfloriţĭ,
Că mie nu'mĭ trebuiţĭ,
Căcĭ când mie 'mĭ trebuĭaţĭ,
Voĭ atuncĭ înbobocĭaţĭ.
Lăsaĭ taĭcă, lăsaĭ maĭcă
Şi plecaĭ în strinĭ la sócră;
Iar mila de la bărbat,
Tot cu pumnul dupĕ cap!
—Tacĭ mirésă nu maĭ plânge,
Că la mumă-ta te-oĭ duce,
Când o face jugul mugur
Şi tânjala ĭarba verde;
Atuncĭ mă-ta te o maĭ vede:
Când o cânta ştiuca 'n baltă,
Atuncĭ te-oĭ maĭ vedea fată!
Copiliţă la părinţĭ,
Ce prîpeştĭ să te măriţĭ;
Că mila de la părinţĭ
Amânat o s'o maĭ uĭţĭ,
Iar mila de bărbat
Ca frunḑa de pĕr uscat:
Tu când daĭ să te umbreştĭ,
Tot maĭ rĕŭ te scorojeştĭ!
Fetiţo de om bogat,
Nu pripi la măritat,
Ca ruja la scuturat,
Că ruja maĭ 'nflóre odată,
Iar tu nu te maĭ veḑĭ fată!
Busuĭoc verde pe masă,
— Maĭcă, rèmăĭ sĕnătósă
Că eŭ mĕ duc să'mĭ fac casă,
Să'mĭ fac casă de mătasă,
Să trăĭesc cu drag în casă.
Că, maĭcă, de aḑĭ, de Joĭ,
Mĕ despart, maĭcă, de voĭ!
Plângeţĭ, ochĭ, şi lăcrămaţĭ,
Că voĭ sînteţĭ vinovaţĭ,
Că ce vedeţĭ nu lăsaţĭ
Şi ce ĭubiţĭ nu uĭtaţĭ!
Dragostile dintr'o lună,
Le făcuĭ grămadă 'n mână,
Le aruncaĭ peste grădină;
Dragostile dintr'o vară
Le facuĭ grămadă 'n pólă,
Le scoseĭ pe gard afară.
Nu ştiŭ vênturĭ le luară,
Oĭ în apă se 'necarĕ?
Şi plecaĭ pe poticele,
Găsiĭ maldăr de nuĭele;
Răshiraĭ nuelele,
Plecară dragostile.
De m'aş vedea măritată,
De pe potecele luată,
Din gura lumiĭ scăpată;
De m'aş vedea şi cu concĭ
N'aş maĭ ḑice că nu pocĭ!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL MIRESEI

(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Radu, lăutar, din Băneasa—Teleorman.

— Arde-te focul de vale,
Cum o să rĕmâĭ de jale,
Fără glas de fată mare,
Fără voĭnicel călare.
Cât fuseĭ vedĭ neînsurat,
Purtaĭ calul zorzonat
Şi chilumu ferecat.
Plângeţĭ ochĭ şi lăcrămaţĭ,
Că sînteţĭ voĭ vinovaţĭ,
Că ce iubiţĭ nu lăsaţĭ;
Că ĭubiţĭ boştenĭ pîrliţĭ
Şi la urmă vĕ căiţĭ.
Adĭ sînt cu fetele,
Mâĭne cu nevestele!
Infloriţĭ, florĭ, de staţĭ părete,
Că daĭca şi-a eşit din fete!
— Tacĭ, mirésă, nu maĭ plânge,
Că te-ĭ duce la altă mumă,
Cu râşniţa 'n bătătură.
Infloriţĭ, florĭ, de staţĭ ca macu,
Că daĭchiĭ ĭ-a trecut vacu!
Când eram la maĭca fată
Ştiam flórea cum se pórtă;
Dar dacă mĕ măritaĭ
După uşă o aruncaĭ,—
Multă dragoste stricaĭ!
Infloriţĭ, florĭ, înfloriţĭ,
Că mie nu 'mĭ trebuiţĭ;
Că mie când îmĭ trebuĭaţĭ
Voĭ atuncĭ că 'mbobocĭaţĭ!

ZORILE MIRESEI

Audită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu—R.-Vâlcea.

Fóĭe verde samulastră,
Zorile de diminéţă
Tuturor se pare gréţă,
Numaĭ mie cu dulcéţă,
Că sînt cu puĭcuţa 'n braţă.
— Fóĭe verde samulastră,
Bobocel de la feréstră,
Du-mi te, puĭcuţă, acasă,
Că dorile se revarsă
Şi te aştéptă mă-ta acasă,
Cu ocaua plină rasă,
Cu fripturica pe masă.
— Să m'aştepte cât de mult
De la neĭca nu mĕ duc,
Că mĭ-e drag în aşternut
Şi guriţa să-ĭ sĕrut.
De la stele pên' la zorĭ
Tóte stelele că pĭer,
Numaĭ stéua stelilor,
Ursătórea fetilor,
Şéde 'n pórta raĭuluĭ
Şi 'mĭ judecă florile,
Ce-aŭ făcut mirósele?
Le-a împărţit cu fetile.

www.dacoromanica.ro

ZORILE MIRESEI

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Dumitru Vălénu din Roşiorii-de-Vede.

Zorile de diminéţă
La tótă lumea cade gréţă,
Dar mireseĭ cu dulcéţă,
Că e cu ginerile 'n braţe.
— Zorilor,
Surorilor,
Ce siliţĭ de vĕ vĕrsaţĭ,
Multă dragoste 'mĭ stricaţĭ!
C'astă nópte n'am dormit,
Nicĭ la nópte n'am să dorm,
Să'mĭ trudesc trupşor de om.
Tótę păsărelile dorm,
Numaĭ păsérica mea
Tótă nóptea 'mĭ ciripìa,
De hamur se jeluĭa!
— Zorile de diminéţă,
Strânge-mĕ, mirésă 'n braţe,
Mĕ sĕrută cu dulcéţă.
Cocónă, mìréso, of!
Ce-a fost verde s'a uscat,
Ce-a 'nflorit s'a scuturat;
Pênĕ aḑĭ cu fetile,
Mâĭne cu nevestile!
Tacĭ mirésă nu maĭ plânge,
Că te-oĭ duce la mă-ta,
Când o 'nflori salcia
Şi-o face salcâmu pere
Şi tânjala mugurele.
Când o cânta ştĭuca 'n baltă,
Atuncĭ te-oĭ maĭ face fată!

HORA MIRESEI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

Ginerele

— Haĭda doĭ, cu doĭ, cu doĭ
Şi noĭ. neĭcă, d'amêndoĭ.
Crucĭuliţă de argint,
Amêndoĭ ne-am potrivit;
Crucĭuliţă de alamă,
Amêndoĭ sîntem d'o sémă,
Amêndoĭ ne-am potrivit
Şi la ochĭ şi la sprâncene
Ca doĭ porumbeĭ în pene!

Nunul

Fóĭe verde salbă móle,
Hopa, hopa, nune mare,
Cu doĭ finĭ d'aĭ dumitale!
Să trăĭască şi naşu,
Să ne dea gălbinaşu;
Să trăiască şi naşa
Să ne dea gălbinaşa!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECUL CUMETRULUI

Auḑit de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu din R.-Vâlcea.

— Fóĭe verde de treĭ mure,
Hi, cumetre, hi!
La cârciuma din pădure,
Hi, cumetre, hi.
Bĕuĭ aḑĭ, bĕuĭ şi mâine,
Bĕuĭ patru-zecĭ de ḑile;
Bĕuĭ preţul la cincĭ caĭ,
De vin nu mĕ săturaĭ.
Bĕuĭ preţul la treĭ ĭepe
Ado vin, că mor de sete!
Bĕuĭ preţul murguluĭ
Şi céprazul suruluĭ.
Vĕḑuĭ saţul vinuluĭ,
Hi, cumetre, hi!

O URARE DE NUNTĂ

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la moş Nicolae Bucur, din com. Predeal pl. Teleajen.

— Bună dlminéţa, cinstiţĭ so-
[criĭ marĭ!
— Ce căţaţĭ,
Ce umblaţĭ?
— Noĭ ce cătăm şi ce umblăm,
D-vóstră samă o să vĕ dăm!
Noĭ am venit pe stelele ceruluĭ,
Pĕ semnili pământuluĭ,
Pĕ aburiĭ vêntuluĭ,
Şi-am venit la d-vóstră aicĭ!
Am vĕḑut o stea verde, unde
[mi se lasă.
Or stéua să ni-o arĕtaţĭ,
Or răspunsu să ni 'l daţĭ!
Răspunsu nostru ce va să ḑică?
Patru basmale de in,
Umplute cu hir
Să ne ştergem gurile dĕ ghin,
Că aşa ne este dĕ la Christos,
[Amin!
Sănătate, masă, frumósă,
Inchinaiŭ d-vóstră,
Acest pahar dĕ ghin,
Pentru Maĭca Domnuluĭ în-
[chin,
Pentru buna sĕnătate a socri-
[lor şi sócrelor,
Să vĕ fie dĕ ghine,
Să vĕ vĕḑ sănătoşĭ,
Şi voioşĭ,
Ca pe nişte codriĭ tinerĭ şi fru-
[moşĭ!

www.dacoromanica.ro

ORAŢIE DE NUNTA

Culésă de Ilie Constantinescu, din Dioştĭ—Romanaţĭ.

A se confrunta cele treĭ oraţiĭ de nuntă, pag. 166, 182 şi 183, din colecţia d-luĭ G Dem. Teodorescu.

Ascultaţĭ, fraţĭ, înţelegeţĭ,
Cu mintea vĕ culegeţĭ,
Ascultaţĭ şi luaţĭ aminte,
La vre-o câte-va cuvinte,
Care în cărţĭ ne staŭ scrise
Şi trebuesc astă-dĭ ḑise.
Când Dumneḑeŭ cu cuvîntul,
Făcu cerul şi pămîntul,
Le-a dat podóbe mărețe
Şi destulă frumuseţe.
Cerul împodobit cu sóre
Şi cu stele lucitóre;
Marea şi apele tóte,
Cu peştĭ fără numĕr, glóte.
Decĭ vrênd să se proslăvéscă
Fapta-ĭ cea Dumneḑeĭéscă,
Intinḑênd prea sfînta mână,
Zidi pe Adam din ţerînă,
Dupè a sa aseměnare,
Cu cuvînt şi cu suflare.
Apoĭ vĕḑênd că nu e bine
Să fie omul de sine,
Somn lin trimise 'ntr'însul
Şi, când dormĭa, veni la dînsul
Şi dintr' a luĭ cóstă
Făcu pe Eva, strămóşa nóstră.
De aceea fiĭ acuma
Lasă pe tatăl şi mama
Şi doĭ cu doĭ se împreună,
C'aşa Dumneḑeŭ voeşte
Ş'a sa lege porunceşte.
Cinstiţĭ socriĭ, acuma...
Aceştĭ fiĭ ce 'ngenunchĭară
Şi smeriţĭ cu rugăcĭune,
Vĕ cer astă-dĭ ĭertăcĭune,
Saŭ că v'aŭ greşit cuvinte,
Din prostie şi ne minte
Şi póte că în acea vreme
Veţĭ fi ḑis niscaĭ blesteme...

Părinţiĭ rĕspund:

— Iertaţĭ să fie,
Să 'nfloréscă ca crinul,
Să 'nverḑĭască ca măslĭnul
Şi 'n traĭ bun, prin tot locul,
Să-ĭ ţie de pĕr norocul;
Şi 'n traĭ bun să se resfeţe
Până 'n adincĭ bĕtrâneţe!

VERSUL COLACULUI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Jón Vaca·iul, Ocna Sibiilor—Transilvania.

Şi maĭ bună ḑiua la dumnea-
[vóstră,
Ce saltă, ce veselie,
Ce lucru póte să fie?
Ce staţĭ aicĭ adunaţĭ
Dumnea-vóstră, iubiţĭ fraţĭ;
Că noĭ multe mărĭ am trecut
Şi sate
Indepărtate
Am umblat,
Şi nimenea 'n cale nu nĭ-a stat.
Cine sînteţĭ dumnea-vóstră
De ne ţineţĭ calea nóstră?
Dar fiind-că 'n cale ne staţĭ,
Maĭ bine 'n curte să ne lăsaţĭ,
Cu încetul,
Cu încetişorul,

www.dacoromanica.ro

Să ne dăm cuvîntul,
Cu adevĕrul;
Că de multe ce sînt şi dese,
Nu le vom putea spune alese.
Tînĕrul nostru 'mpĕrat
Fórte de diminéţă s'a sculat,
Faţă albă a spălat
Chica négră a pĭeptănat,
Cu straĭe noĭ s'a îmbrăcat,
Murgul şi l'a înşelat,
In trâmbiţă a suflat,
Mare óste a adunat:
Două sute grănicerĭ,
O sută fecĭorĭ boĭerĭ,
Din ceĭ maĭ marĭ
Nepoţĭ de ghinărarĭ.
Pe la rĕsărit de sóre
Aŭ plecat la vênătóre;
Şĭ-aŭ vênat ţara de sus;
Despre apus,
Pênĕ caĭĭ nĭ-o stătut
Şi potcóvele o pĭerdut.
Apoĭ ne lăsarăm maĭ în jos,
Pe un deal frumos
Ş'alergarăm
De vênarăm
Munţiĭ
Cu braḍiĭ
Şi cu fagiĭ;
Cerul
Cu stelele;
Câmpul
Cu fiorile;
Délul
Cu podgoriile,
Vâlcelele
Cu viorelele;
Şi satele
Cu fetele.
Când sórele rĕsare,
Eşirăm la drumul cel mare.
Găsind o urmă de fĭară,
Stătu tótă óstea 'n mirare
Şi ḍiseră că e urmă de ḍină,
Să fie 'mpĕratuluĭ cunună.
Aşĭa, se chibzuiră
Şi se găsiră
Alţĭ vênătorĭ
Maĭ cunoscătorĭ,
Şi ḍiseră că-ĭ urmă de căprióră
Să fie 'mpĕratuluĭ soţióră.
Dar nunul cel mare
Cu grija 'n spinare,
Călare p'un cal,—
Ca un căpitan,—
Se ridică 'n scărĭ,
Se umflă 'n nărĭ,
Şi făcu ochiĭ rótă.
Peste oştirea tótă
Şi când încóce privi,
Aicĭ zări
O floricică frumósă
Şi drăgăstósă;
Dar vĕḍênd că nu 'nfloreşte,
Nicĭ nu rodeşte
Şi maĭ mult se vestejeşte
Ne-aŭ trămis pe noĭ, treĭ lipanĭ,
Călărĭ pe treĭ juganĭ,
Cu córnele cănite,
Cu unghiile costorite
Şi cu códele 'mpletite;
Ca cu toţiĭ să pornim
Şi la curţile dumnea-vóstră
Să venim.
Pornirăm
Şi venirăm
Pe faţa pămîntuluĭ,
Pe aburiĭ vêntuluĭ;
Bênd
Şi chiuind
Şi din pistóle trăznind;
Caiĭ încurând,
Pe nărĭ foc lăsând,
Rânchezând
Şi din unghiĭ scăpărând,
Pân' am sosit
Şi v'am găsit.
Acum floricica să ne-o daţĭ,
Căcĭ de unde nu, nu scăpaţĭ!
Căcĭ am venit cu târnăcópe
De argint,
Să scótem floricica
Din pămînt;
S'o scótem cu rădăcină,
S'o ducem la 'mpĕratu 'n grădină;
C'acolo se 'mfloréscă
Şi să rodéscă
Loculuĭ săĭ priĭéscă
Şi să numaĭ vestejéscă!
Socriĭ micĭ,
Dumnea-vóstră ne vedeţĭ
C'am venit aicĭ,
Dar avem şi dreptăţĭ
Cu pecetă de la 'mpĕrăţie.
Cine ştie carte letinéscă,
Să vie la ĭépă 'n copită să citéscă;
Cine nu ştie
Sĕ nu vie,

www.dacoromanica.ro

Şi ca de foc să se păzîască !
Să ne daţî un popă cu barba [désă,
Să ne citéscă carte-alésă ;
Să nu fie cu barba cănită
Să rĕmâie cartea necitită.
Saŭ vie-unul cu barba rară,
Să n e ţie pên' de séră ;
Ci săefie unul cu barba ca fusul,
Să nu deie curênd răspunsul.
Răspunsul nostru să ni-l daţî
Şi 'n curte că ne lăsaţî ;
Că de unde nu, cu noî bine nu [umblaţî !
Cinstite stariste de loc,
Ţie-te Dumneḑeŭ
Cu bine şi cu noroc,
Mergî în casă,
Dupĕ masă,
Că este un colac frumos,
Semnul luî Christos,
Spre a împĕratuluî cel tînĕr de folos !
Acela 'l căutăm ;
Acela să ni-l daţî.
Noî nu sîntem învĕţaţî sĕ bem
Pên' nu mâncăm.
Căcî, când la maîcă mititeî [eram
Am luat o dată să bem
Pênĕ n'am mâncat ;
Şi-a luat maîca o plăcintă verde
Şi aşa ne-a plesnit peste u- [rechîe,
Cât dumnea-vóstră cu toţiî nu ['ţî putea crede.
Ba tata dac' a auḑit,
Aŭ luat un lemn de dupĕ [cuptor,
Şi m'aŭ pălit de era să mor !
Puţinel colac:
Sta-ţi-ar de cap ;
Carne şi maî puţinică,
Mânca'o-aî împuţită !
Socriî micî, dumnea-vóstră,
Să vĕ gătaţî cu cuptóre de pită,
Cu buţî de vin,
Cu porţiî legate de fên,
Că vin patru-ḑecî de călăraşî,
Cu caî de se sparg de graşî.
Şi, de când sînt pe drum,
Aŭ mâncat tot paîe
Şi nu pot să saîe ;
De n'or fi tóte gătate
Vĕ vor suna cojocu 'n spate !

ORAŢIA PINTENULUI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Vacariul, Ocna Sibiilor—Transilvania.

— Şi maî noroc bun la dum- [nea-vóstră,
Să ne luaţî séma nóstră.
Socriî micî, ascultaţî
Şi 'n urechî băgaţ :
Noî nî-am dus pên' la un loc
Şi am fost fără de noroc,
Ni s'a făcut calea cruce
Şi nu ne-am maî putut duce ;
Şi pentru aceîa îndărăpt nî-am [înturnat,
Să vĕ spunem cum am umblat.
Dumneavóstră caru ni l'aţî îm- povărat,
Pogăniciu ni l'aţî îmbĕtat,
Şi fórte reŭ ni l'aţî învĕţat,
Să 'mpedice la deal carul şi la vale boiî.
El şi aceîa a făcut :
Coborându-ne din deal la vale,
A împedicat boiî şî-a lăsat [carul.
Caru s'a răsturnat,
Când caru peste boî, când boiî peste car.
Ce ni s'a întêmplat ?
Nunu peste nuna a dat.
Nuna acum zace pe pământ, [de mórte,
Nunu ar scula-o şi n'o póte ;
Nunu ar vrea s'o gâdele ;
Dar ea nu sufere,

www.dacoromanica.ro

Caru 'n pêrîŭ stă rĕsturnat,
Omenîĭ cum aŭ putut aŭ scăpat;
La popă capu dedesupt i l'aŭ [apucat.
El din dos se tot sălta
Dar capu d'acolo nu-ĭ eşĭa,
Pênĕ nĭ-am apucat
Şĭ-am ridicat
Şi óre-cum capu ĭ-a scăpat.
Aşĭa dar dumnea-vóstră să ne [daţĭ
Patru ómenĭ groşĭ la grumazĭ [să tragă
Şi patru boĭ să 'mpingă,
Să scótem orĭ caru 'n deal,
Orĭ dealu 'n car.
Şĭ'un doftor bun.
Pe nuna să o ungă
Pe la póle,
Pe din jos de cîngătóre,
Pe unde o dóre,
Dór s'o maĭ scula din bóle.
Şi a nunuluĭ să ĭ-o puie la loc
Că i s'a rupt de prin nod.
Pe popa la cap să-l lecuĭască,
Ca pe Duminică să pótă să [slujéscă.
Noĭ am fost avut şĭ'un diplaş
Fórte frumos îmbrăcat:
Avea bunda şi nădragĭ de su- [glie.
Pe el petece numaĭ o mie.
Avĭa şĭ-o şapchĭa.
De... numaĭ în fund i s'aŭ fost [spart;
Avea şi 'n picĭóre nişte dragĭ [de cĭobóte,
Numaĭ ĭera rupte tóte.
Şi noĭ ca pe un om de cinste
L-am pus să şédă maĭ 'nainte.
Şi cum s'o rĕsturnat,
Un petec din tur 'ĭ s'a luat
Şi oblu într'o baltă aŭ picat.
Şi s'aŭ sculat tot flotiăit.
Şi, dacă l'am vĕdut,
Cu toţiĭ am fugit.
Şi, când s'a scuturat odată să- [racu,
Noĭ am fugit de el ca de dracu.
Aşĭa dar dumnea-vóstră să ne [daţĭ un petec noŭ,
Socrĭĭ micĭ.
Dumnea-vóstră vedeţĭ c'am ve- [nit aicĭ,
Dar pentru aceĭa îndărăpt ne am înturnat,
Că óre-ce am uĭtat.
Mergĭ în casă după masă,
Unde-a şedut jupânésa mirésă
Că aŭ uĭtat o năframă,
Fórte mândră şi frumósă;
Fie şi de in
Cu care 'şĭ şterg voĭnicĭĭ bu- [zele de vin,
Şi cine s'ar afla
De nĭ-or da,
Bună vâlcĭag, ar căpĕta.
De-o fi şi de fuĭor
Nouĕ şi de-acele ni-ĭ dor,
De-or fi şi grósă,
Şi aceĭa-ĭ frumósă;
Dar de-o fi de câlţĭ,
Să vĭ-o trageţĭ dumnea-vóstră [prin dinţĭ.
Ia-mĭ să cate sócra mică,
Că dór o fi maĭ voĭnică.
Că noĭ frumos om cinsti-o,
Cu cisme de veveriţă,
Cumpĕrate c'o groşiţă;
Cu cisme de căprióră
Cumpĕrate de la Sighisóra,—
De la vară când o secera,
In ele n'o degera.
Către socru mare
Nu s'a povestit nimic de acea [întâmplare,
Ce s'aŭ făcut,
Nu maĭ ĭe de desfăcut.
Să daţĭ numaĭ vre-o patru boĭ
Şi vre'o cin-spre-ce oĭ.
Şi vre-o şépte vacĭ
Şi alte ce-ĭ maĭ da

Le rabdĭ şi să tacĭ.
Noĭ am maĭ descălica,
Am maĭ sta,
Că cu dumnea-vóstră ni-ĭ drag;
Dar avem de trecut
Stâncĭ,
Munţĭ,
Cu bradĭ mărunţĭ,
Intunecoşĭ.
Să rĕmâneţĭ sănătoşĭ!

www.dacoromanica.ro

ORAŢIE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Văcariul—Ocna Sibiilor—Transilvania.

Ce-ĭ asta, ce veselie,
Ce lucru póte să fie?
Ce staţĭ aicĭ adunaţĭ
Dumnĭa-vóstră, ĭubiţĭ fraţĭ?
Că noĭ mult loc am umblat
Şi nicăĭerĭ n'am aflat
Ŭn lucru aşa frumos.
Treĭ lunĭ sînt de când venim,
Ne uĭtăm şi nu dormim.
Şi lucrurile sînt tocmite
Încă nu ne sînt sucite.
Maĭ vedem pórta legată
Şi cu paĭe ferecată:
Lângă dînsa multă glótă,
Ostea 'ntinsă ş'adunată.
Pórta legată cu paĭe,
Glóta 'n cap să ne saĭe,
Gândind să ne 'ngrijéscă;
Caĭĭ să ne prăpădéscă!
Legată cu lanţ de car,
Că venim în zadar,
Cu funie de fuĭor,
Dór de noĭ v'o fost dor.
Drept, aceĭa vĕ rugăm
Şi sfatu sănătos vĕ dăm:
Să fiţĭ cu noĭ bunĭ şi blânḑĭ,
Că nicĭ nu sîntem flămânḑĭ,
Nicĭ nu ne temem de voĭ;
Măcar că sîntem treĭ saŭ doĭ;
Şi noĭ avem glótă minunată
Şi fórte bine armată.
Că a nóstră cétă în car vine înapoĭ;
Adică nu cu rĕŭ, feréscă Dumnezeŭ!
Sfârşitul e bun
Precum şi dumnea-vóstră aţĭ prins de veste.
Apoĭ, cinstite vornice,
Ţ'am maĭ spune óre-ce,
Spune multe şi nu ne pasă.
Dumneḑeŭ să te vadă,
Şi nădragiĭ să-ţĭ cadă
Şi să-ţĭ dea Dumneḑeŭ noroc
Să umbli cu opincĭ de porc;
Şi Dumneḑeŭ să te trăĭască
Gura să ţi se lăţĭască,
Urechile ca fereştile
Şi ochiĭ ca ţĕrile!
Nu ne lua aşa cu cuvîntul
Ca pulberea vêntul
Şi nicĭ nu mĕ tem
Că noĭ ómenĭ mulţĭ avem
Şi sîntem întregĭ ca mĕrul
Şi grăim tot adevĕrul.
Tînĕrul nostru crăĭşor,
Plin de părăsitul dor,
S'aŭ sculat de diminéţă
Şi spălându-se pe faţă,
D'o sĕptĕmână, d'o lună,
Pentru acéstă tribună (mirésa)
A luat un bucĭum mare
Şi a suflat de treĭ orĭ tare
Şi a adunat óste mare.
Şi de el bine asculta
Patru-ḑecĭ de călăraşĭ,
Cu caĭ de sĕ sparg de graşĭ.
Tot însul vine cu doĭ,
Vine ostea 'napoĭ,
Înşirată tot doĭ cu doĭ,
Precum şi dumnea-ta ştiĭ.
Noĭ prin codriĭ am umblat
Şi prin munţĭ am intrat.
Munţĭ am străbătut
Şi câmpurile frumose,
Dumbrăvile răcorose;
Când ne-am aflat în mijloc,
A stat óstea pe loc.
In loc sînt douĕ urme de fiară.
Craĭul avênd nevoĭe de sfat,
Pre aĭ săĭ aŭ adunat.
Sfetnicĭ aŭ sfătuit,
Filosofiĭ aŭ ghicit
Că n'o fi urmă de fiară,
Nicĭ de sălbătişoră,
Ci de a sa dăruită,

www.dacoromanica.ro

De soţ să fie ĭubită !
Aşa craĭuluĭ lasă tote,
Adună ale sale glote
Şi a făcut cu calul rotă.
Şi pre noĭ din ostea totă,
Fiind caiĭ maĭ fugacĭ
Şi din gură maĭ ischitacĭ,
Ne-aŭ trimis maĭ înainte,
Să călĕtorim ferbinte,
Ispitând maĭ din tărie
D'o mânăstire din trevire.
Noĭ am venit ca prin vênt,
Şi prin semne pre pămînt,
Pe a ceruluĭ lumină,
Prin raḍa destulă,
Pe urma a doue fiare,
Prin ţară, pănă la acest cap
[de sat,
Unde-ĭ un pod stricat.
Şi aŭ rupt şi o blană cu mine,
Ş'am căḍut fără ruşine,
Căḍu şi a mea soţie.
Cu o aşa minune tare
Pênĕ când ne-am sculat,
Urma ni s'a astupat.
Eşi o babă sbârcită
Spre al nostru folos ĭubită
Şi spus'a să nu ne pasă,
Să mergem din casă 'n casă,
Pênê la acela car,
Unde stă al nostru noroc.
Noĭ aicea vedem multe fete,
Sfătuindu-se sub perete ;
Multă glotă adunată
Spre ce-va mare gatată.
Aci urma ne-a adus,
Precum şi baba ne-a spus
Şi acuma rĕŭ vĕ pasă
Să ne faceţĭ loc în casă.
In curte să ne lăsaţĭ
Şi urma să ne-o arătaţĭ,
Orĭ calea să ne-o îndreptaţĭ.
Apoĭ, cinstite vornice, ţĭ-am
[maĭ spune óre-ce:
Sburând gâştile din sat,
Lupul de le-ar fi mâncat !
Că s'aŭ făcut calea cruce,
Şi nu ne maĭ putem duce.
Apoĭ, cinstite vornice,
Ţĭ-am maĭ spune óre-ce :
Nu ne lua aşa cu graba !
Dar de vreĭ să ştiĭ maĭ bine,
Apoĭ eŭ îţĭ voĭ maĭ spune
Adevĕrat că sîntem solĭ împă-
[răteştĭ,
Vorba să nu ne-o clăteştĭ !
Că al nostru crăişor
Cu al cuvîntuluĭ dor,
Pe acest loc óre când
Crăişoru, când-va umblând,
A găsit fiĭcă cuvîntătóre anu-
[mită,
Cu cisme nouĕ 'ncălţată,
Cu haĭnă négră 'mbrăcată,
Mutată la cap şi mare,
Bălţată sub barbă tare.
In curte să ne lăsaţĭ,
Orĭ pe cĭuta să ne-o daţĭ.
Apoĭ, cinstite vornice,
Ţĭ-am maĭ spune óre-ce :
Noĭ de aceia ne dăm solia,
Ca să ne iasă simbria.
—Băgaţi-vĕ 'n lăuntru 'n casă
Că în cornul cel de masă
Stă un colac frumos,
Spre al vostru folos ;
Impĕnat, bine gătit,
Şi cu multe 'mpodobit,
Şi stă şi-o ploscă cu vin
Şi-o mănăştergură de in,
Ca buzele să le ştergem
Şi 'ncălḍiţĭ de vin să mergem !
— Fórte vĕ mulţumesc dum-
[nea-vóstră,
Că nu sîntem învĕtaţĭ
Să bem pênĕ nu mâncăm.
Când la maĭca mititeĭ eram,
Am luat odată să bem
Pên' n'am mâncat ;
Iar ea s'a mâniat
Şi nu ne-aŭ maĭ dat.
Apoĭ, cinstite voĭnice,
Ţĭ-am maĭ spune óre-ce :
Buţĭ de vin,
Care de fên,
Ovĕz bine vînturat,
Caĭ albĭ şi gataţĭ,
Masa gatată,
Palită 'nfrumuseţată,
Că de n'or fi tóte gătate
Iţĭ vor suna pugniĭ în spate !

www.dacoromanica.ro

STRIGATURI

www.dacoromanica.ro

STRIGATURI

FRUNDULIȚA BUSUIOC

Audită de Chr. N. Țapu de la hora din Novacĭ—Gorj.
A se confrunta varianta No. 265, pag. 210, colecția d-luĭ Bibicescu.

Frunduliță busuĭoc,
Iar n'avem fete la joc.
Hora mare fete n'are,
C'aŭ murit de gălbinare;
Și cele d'aŭ maĭ rĕmas
Le cură muciĭ pe nas;
Și voĭ băĭețĭ cari ședețĭ,
Facețĭ bine le ștergețĭ!

HORA MARE
(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Țapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Hora mare
Băĭețĭ n'are,
C'a murit de gălbinare.
Iar n'avem fete la joc
Și stăm cu știru pe bot!

TRECUI RIU ARS DE SETE

Audită de Chr. N. Țapu în Poiana—Transilvania.
A se vedea varianta No. LXXXVII, pag. 384, colecția d-lor Iarnic și Bârsan.

Trecuĭ rîu ars de sete,
Mĕ 'ntâlniĭ cu douĕ fete;—
Fetele cu bete nouĕ,
Săruta-le-aș p'amêndouĕ;
Și pe una tot-d'auna,
Că ĭ-a fost maĭ dulce gura!

www.dacoromanica.ro

FETELE AŞA ḌIC

Auḍită de Chr. N. Ţapu în Poiana—Transilvania.

Fetele aşa ḍic,
Să mĕ 'nsor cât îs mic.
Nevestele ĭară ḍic,
Să mĕ las să nu mĕ stric.
Să mĕ las niţel mânzat :
Ḍiua 'n ciurdă,
Nóptea 'n sat.
Ḍiua 'n ciurda vacilor,
Nóptea 'n patu nanelor ;
Ḍiua 'n ciurda boĭlor,
Nóptea 'n patu mândrelor !

SAPA DRACU'N VOI FICIORI

Auḍită de Chr. N. Ţapu în Poiana—Transilvania.

Sapă dracu 'n voĭ, ficĭorĭ,
De ce voĭ nu vĕ 'nsuraţĭ
Şi pe noĭ să ne luaţĭ ?
Nişte mucoşĭ ce-o rĕmas,
Numaĭ trag muciĭ pe nas !

NEVASTA DE ASTA IARNA

Auḍită de Chr. N. Ţapu în Poiana—Transilvania.

Nevastă de astă ĭarnă :
Trage la bărbat o palmă.
— Nu mĕ călca pe chicĭor,
Că te ştiŭ de ce ţĭ-e dor.
De ţi-e dor de sĕrutat,
Calcă-mĕ pe ăstă-l'alt !

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE DE TRIFOI

Audită de Chr. N. Ţapu în Poiana—Transilvania.

Fóĭe verde de trifoĭ,
Nu sînt fete ca la noĭ;
Da maĭ sînt într'alte sate;
Da's cu gurile căscate!

PAGUBA DE CINCI GROŞIŢE

Audită de Chr. N. Ţapu în Poiana—Transilvania.

Pagubă de cincĭ groşiţe,
Că eştĭ prea mare la ţîţă;
Pagubă de cincĭ criţarĭ,
Că eştĭ prea lungă la narĭ!

HAI, SARACU SULIMANU!

Culésă de Chr. N. Ţapu din Roşiorii-de-Vede — Teleorman.

Haĭ, săracu sulimanu,
Cum mărită gugumanu!
Săracile ḑecile,
Cum mărită secile!
Săracile sutele,
Cum mărită slutele!
Mĕ bucuraĭ la avere
La străchinĭ şi la ulcele,
Vaĭ de pĕcatele mele!

www.dacoromanica.ro

ARE POPA DOUE FETE

Auḍită de Chr. N. Ţapu în Costeşti—Vâlcea.

Are popa douĕ fete,
Amêndouĕ staŭ să fete :
Una fată la Ispas,
Când e laptele maĭ gras ;
Alta fată la Crăciun,
Când e laptele maĭ bun.

FATA POPII DIN SALIŞTE

Auḍită de Chr. N. Ţapu în Costeşti—Vâlcea.

Fata popiĭ din Sălişte
Şade 'n c... şi 'mpuşcă gâşte.

MAI STRANGE-TE, LELE

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul P. Brânduşianu, Costeşti—Vâlcea.

Fóĭe verde de stâmbriŭ,
Maĭ strânge-te, lele 'n brêŭ,
Că mĕ bagĭ 'n foc de viŭ ;
Cu ale tale margheoliĭ
Mĕ băgaşĭ în foc de viŭ !

www.dacoromanica.ro

VERDE FOIE MER SALCIU

Culésă de I. Odor de la Mariţa Diaconescu, Cireş—Prahova.

— Verde fóĭe mĕr sălciŭ,
Fată de cântaragiŭ
Nu te strânge tare 'n brĕŭ
Că mĕ bagĭ în foc de viŭ!
— Lasă, neĭcă, să te bag,
Că prea te-am ĭubit cu drag!

MAI BAIETE FERMECATE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Frăţilă—Novací—Gorj.

— Măĭ băĭete, fermecate,
Pe uliţă nu te-abate,
Că sînt fetele turbate,
Nevestile fermecate.
Fóĭe verde de tutun,
Şi popa ĭeste nebun,
De ce-aŭ pus cârşma 'n drum,
Oprind orĭ-ce voĭnic bun?
Şi bătrâna Ploĭeşténa,
Ce femeĭe ĭe sărmana!
Vinu-ĭ bun, ocaua-ĭ mare,
Béŭ voĭnicĭ, se omóră.
Fóĭe verde solz de peşte,
Pe mine cin' mĕ topeşte?
Refenéua de neveste
Şi fete de câşmăreţe!

NEVASTA C'A MEA FRUMOASA

Comunicată de Ión Tănăsescu; auḑită de la lăutarĭĭ din Focşanĭ.

Nevastă c'a mea frumósă
Nu ĭe 'n sat la d-vóstră;
Cându-ĭ pomeneştĭ de furcă,
Ea ĭa straĭu şi se culcă
Şi se'nveleşte cu sacu
Şi dórme pên'o ĭa dracu.
Cându-ĭ pomeneştĭ de vărjeà!
Par'că intră dracu 'n ea!

www.dacoromanica.ro

CAT ÎÏ CERNADIA MARE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Cât îĭ Cernădia mare
Dragoste în ea nu are,
Dar Novacĭĭ mititeĭ
A'mpuĭat dragostea 'n eĭ!

FETELE DE LA NOVACI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Fetele de la Novacĭ
Nu sînt fete, ci sunt dracĭ;
Bagă mâna în nădragĭ
Par'că bagă după racĭ
Şi scot d'un păpuşoĭ,
Cu ochiĭ ca de răţoĭ!

DRUM LA DEAL ŞI DRUM LA VALE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Drum la deal şi drum la vale,
S'a luat lumea de mirare
Că's marghĭol şi mĕ ţiŭ mare;
Şi'n pungă nicĭ cincĭ parale,
Numaĭ aţa mămăligiĭ,
Lipită pe fundu pungiĭ!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE ŞI-O LALEA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj

— Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Jócă şi nu prea juca,
Că cămaşa nu e-a ta;
Când oĭ merge acas' ţĭ-o ĭa.
Aḍĭ, ţĭ-o ĭa, mâĭne ţĭ-o ĭa
Şi rĕmâĭ cu trénţa ta.
— Maĭ am una de bumbac,
Ruptă 'n c... şi dupĕ cap.
— Mĕ duseĭ la sócră-mea
Şĭ-o găsiĭ c-o trénţă rea,
Cea maĭ bună şĭ-o cârpĭa;—
Şapte gheme şĭ-o undrea,—
Şi-aţa nu'ĭ maĭ ajungea.

DA-TE, LELE, NU TE DA

(VARIANTA)

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

— Dă-te, lele, nu te da,
Că cămaşa nu e a ta;
Aḍĭ ţĭ-o dă, mâĭne ţĭ-o ĭa
Şi rĕmâĭ cu trénţa ta!

FOIE VERDE MURELE

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Fóĭe verde murele,
Frumóse sînt unele
Şi nu le ştiu vorbele;
Când se duc cu pânzele,
Să mĕ duc şi eŭ dupĕ nuĭele,
Să petrec ḍiua cu ĭele!

www.dacoromanica.ro

ŞI SA MIRA NEAMUL MEU

Auḑită de Chr. N. Ţapu în Novacĭ de la horă.

Şi să miră neamul meŭ
Ce flăcăŭ m'am făcut eŭ ?
Că cu turu nădragilor
Fac părtie vacilor,
Şi, când merg pe cositură,
Imĭ daŭ păişele 'n gură.

VERDE FRUNḐA PELINIŢA

Auḑită de Chr. N. Ţapu în Novacĭ—Gorj.

— Verde frunḑă peliniţă,
Draga neĭchiĭ copiliţă,
D'astă vară sugeaĭ ţîţă
Şi-acum daĭ neĭchiĭ guriţă.
Ḑice maĭcă-ta ceva
De ce 'mĭ daĭ mie gura ?
Maĭcă-ta nimic nu ḑice,
Că ştie că-ĭ gura dulce.

ŞI MAI DAŢI CU GURILE

Auḑită de Chr. N. Ţapu în Novacĭ—Gorj.

Şi maĭ daţĭ cu gurile,
C'am gătat minclunile.
Bagă mâna după ladă,
Scóte la minclunĭ grămadă.
Bagă mâna 'n săcătaŭ
Scóte la minciunĭ mereŭ ;
Bagă mâna pe supt pat,
Că maĭ e un sac legat.

www.dacoromanica.ro

ȚI-O, ȚI-O N'O SMINTI

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novací—Gorj.

Ḑi-o, ḑi-o n'o sminti,
Când oĭ începe a-te trânti
Şi la naĭba-oĭ pomeni.
Ḑi-o, frate, ca la frate,
Să-ţĭ dea Domnul sănătate,
Sănĕtatea oului
Şi puterea bouluĭ.
Ḑi-mĭ-o neĭcă sdrâncănită,
Că mi-ĭ mândra hodinită.
— Hodinită, pe dracu,
C'a bătut'o bărbatu!
Iasă afară şi suspină,
C'a bătut'o făr' de vină.
N'a bătut'o cum se bate
Şi-a pus'o dirept pe spate,
Să dea trupul chinuluĭ,
Facă baniĭ biruluĭ;
Să se dea dirept pe spate,
Facă baniĭ jumĕtate,
Jumĕtate a treĭa parte!

VAI DE MINE MOR DE CALD

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Novací—Gorj.

Vaĭ de mine mor de cald
Şi n'am apă să mĕ scald.
Şi fuseĭ la rîu sec
Şi vruseĭ ca să mĕ 'nec.
Iară frunḑă de susaĭ,
Şi avuseĭ parte c'un paĭ,
Scăpaĭ de nu mĕ 'necaĭ.
Frunḑuliţă usturoĭ,
Este o baltă dirept voĭ
Şi-ĭ plină de lăturoĭ;
M'aş băga de m'aş scălda,
Frică mi-ĭ că m'oĭ 'neca!

MANDRO, MANCA-TE-AR CAINII

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novací—Gorj.

— Mândr'o, mânca-te-ar câĭniĭ,
Tu mé 'nvĕţaşĭ a ĭubi,
A ĭubi şi strânge 'n braţe
Şi a sĕruta cu dulcéţă
Şi pe nuor şi pe ceaţă,
Că aĭ gură cu dulcéţă!

www.dacoromanica.ro

STRIGATURA DE HORA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la tinerii jucători din hora din Novaci—Gorj.

Ascultaţi, ficiori, la mine,
Să ve spui pe sêrba bine,
Să nu dăm de vre-o ruşine,
Că sîntem ómeni de fire.
Frunduliţă bob năut
Puneţi una la pămînt,
Ce n'am vĕdut de când sînt !
De la una, sus la două,
Coperiţi-o să n'o plouĕ.
S'a dus una, mai e una,
Pên'om porni pe nebuna.
Daţi-i una,
Luaţi-i urma !
De la două, sus la trii
Vai de mine, ce iubii ? !
Nevastă cu trei copii,
Parcă fu sate pustii.
S'a dus una, mai e două
Coperiţi-o să n'o plouĕ.
S'a dus două, mai e una,
Să jucăm cu toţi 'ntr'una
Pên'om porni pe nebuna.
Daţi-i una,
Luaţi-i urma !
De la trei şi sus la patru !
Leliţe din Calafatu,
Lepădaţi cu dreptu patru ;
De la patru, sus la cinci
Şi o pereche de opinci
Să le rup jucând aici.
De la cinci şi pên'la şase,
Leliţă cărciumărésă,
Lasă-mĕ de séră 'n casă,
C'afară plouĕ de varsă.
Şi simbrie nu ţi-oi cere
Numa să mĕ laşi la pîele,
Să ţi-o b... pîntre picere.
De la şése pên'la şepte,
Pişc'o, muşc'o măi bătete,
Şi mi-o 'ndréptă la părete,
Să plesnéscă iia 'n spete.
De la şepte pîn'la opt,
Cucuruzu nu s'a copt ;
Da d'o fi vre-o vreme bună,
S'o cóce nóptea pe lună.
De la opt şi pên'la nouĕ,
Ciocârlia sus pe ouĕ :
Mie unu, popii două ;
De la nouĕ, sus la ḑece,
Părĕuţ cu apă rece
Pe la pórta mândrii trece ;
Cine-o bea de dor îi trece,
Cine-o bea porneşte grea,
Cine nu remâne aşa.
Dar din ḑece
Ce mai trece ?
I-auḑi una, i-auḑi două,
I-auḑi trei şi i-auḑi patru,
La pămênt şi bateţi patru !
De la patru daţi-i drumu,
Că s'a 'ntărîtat nebunu.
Că nebunu când se porneşte,
Jócă pênă' nebuneşte ;
Că nebunu când se pune
Jócă pênă face spume.
Taie curmu şi stoborii,
Că s'a 'ntărîtat feciorii ;
Taie curmu şi pârmacii,
Că s'a 'ntărîtat dânacii !

www.dacoromanica.ro

STRIGATURA DE HORA

(VARIANTA)

Culésă de I. Ionescu, abs. seminarist, de la Gh. Mihaĭ, Topoloeni—Muscel.

Lăsaţĭ dura pe călcâĭ,
Ca móra pe căpătâĭ
Şi la fete să le-o puĭ,
Nevestelor să le-o bag.
Să jucăm hora cu drag.
Strigă popa din Brăila
Şi cu soru-sa Păuna
Să ţinem dura la una.
Daţi-ĭ una
Luaţĭ urma !
Ciocârlanu sus pe óuĕ,
Ţineţĭ dura pên' la douĕ.
S'a dus una, maĭ e una
Pên' om porni pe nebuna.
Daţi-ĭ una,
Luaţi-ĭ urma !
Fóĭe verde samulastră,
Al treilea de casa nóstră,
Sĕ rógă vecina nóstră
S'o fac din fată nevastă.
Eŭ de rugămintea eĭ
I-aşternuĭ făşiĭ de teĭ
Şi făcuĭ dupe obiceiŭ.
Puneţĭ dura pên' la treĭ.
S'a dus două, maĭ e una
Pên' om porni pe nebuna.
Daţi-ĭ una,
Luaţi-ĭ urma !
Ciocârlanu deşelat
Sări gardu tot pe lat;
Se jelui la 'mpĕratu.
Să ţinem dura la patru.
S'a dus una, maĭ e treĭ
Pên' om porni pe Andreĭ.
S'a dus douĕ maĭ e douĕ,
Ţineţĭ dura pên' la nouĕ.
S'a dus treĭ şi maĭ e una
Pên' om porni pe nebuna.
Daţi-ĭ una,
Luaţi-ĭ urma !
Frunḍulită de sipicĭ,
N'aţĭ veḍut dura p'aicĭ ?
Ba uĭte-o, neĭcă, în urḍicĭ,
Face la fete opincĭ,
Să le rupă jucând aicĭ.
Ţineţĭ dura pên' la cincĭ.
Şi mĭ-a ḍis popa Năstase
Să ţinem dura la şase.
S'a dus una, maĭ e cincĭ
Pên' om porni pe Drăghicĭ,
A intrat cotoiu 'n lapte
Şi pisica jumătate.
Ţineţĭ dura pên' la şapte.
S'a dus una, maĭ e şase,
Pên' o veni şi Năstase.
S'a dus două, maĭ e cincĭ,
Ţineţĭ dura, măĭ voinicĭ !
Şi mĭ-a ḍis un potropop
C'ar mânca un porumb copt.
Ţineţĭ dura pên' la opt.
S'a dus una, maĭ e şapte,
Ese cotoiu din lapte.
Tăĭeţĭ curmu şi-ĭ daţĭ drumu,
Că s'a 'ntărîtat nebunu.
Şi ne-a ḍis, mă, satu nouă,
Să ţinem dura la nouĕ.
S'a dus una maĭ e opt,
Când ḍicea un potropop
C'ar mânca un porumb copt.
S'a dus douĕ, maĭ e şapte,
Ese cotoiu din lapte.
Tăĭeţĭ curmu şi-ĭ daţĭ drumu,
Că s'a 'ntărîtat nebunu.
Să bem vinu pênĕ-ĭ rece,
Să ţinem dura la ḍece.
S'a dus una, maĭ e nouĕ,
Ştiţĭ ce ne-a ḍis satu nouă?
Să ţinem dura la nouĕ.
Şi s'o rupem drept în douĕ.

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE TREI GRANATE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Constantin Dobre, din Horez—Vâlcea.

Fóĭe verde treĭ granate,
La fântâna din Vârtópe
Lemnele sunt strâmbe tóte,
Nevestele curve tóte,
Babele pe jumĕtate,
Fetele umblă turbate,
C'aŭ rămas nemăritate!

FRUNḐULIŢA TREI MIGDALE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la G. Paicu, lăutarul, din Bistriţa—Vâlcea.

Frunḑuliţă treĭ migdale,
Merg la deal şi merg la vale
Pe la curtea dumitale;
Şi sînt fudul şi mĕ ţiŭ mare
Şi nu ĭubesc pe fie-care.
Alţiĭ daŭ cu miile
Şi ĭubesc nebunele;
Ĕŭ nu daŭ nicĭ o para
Şi ĭubesc pe care oĭ vrea!

UCIGA-TE CRUCEA DRACE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la G. Paicu, lăutarul Bistriţeĭ—Vâlcea.

Frunḑuliţă treĭ spanace,
Ucigă-te crucea, drace!
Trimeseĭ şépte olace,
Nu'mĭ-aducĭ pe mândra'n cóce?
Trimeseĭ dracu ăl mic,
N'am folosit maĭ nimic;
Trimeseĭ dracul maĭ mare,
Vine pe mândra călare,
Prin gloduriĭ şi prin colţane,
Cu tăgârţa cu bombóne.
Că muĭerea fişte-care
Umblă pe dracu călare.
Ia cârpa şi 'şĭ légă capul,
Ca să mĭ-o créḑă bărbatul.
— Măĭ bărbate fermecate,
Tu te lauḑĭ că m'oĭ bate,
Dar sînt mâĭnele legate
Cu lanţuriĭ ferecate,
Ca faşa copiluluĭ,
Să ĭubesc al draculuĭ,
Din pizma bărbatuluĭ!

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIŢA RUG INTINS

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul G. Paicu, Bistriţa—Vâlcea.

Frunduliţă rug întins,
Sĕrută-mĕ, neĭcă, 'n dinţĭ,
De buze să nu te atingĭ;
Că's buzele cântărite
Cu cântar
De la fĭerar,
Le păstrez unuĭ primar;
Dar primarul tinerel,
Se ţine dorul de ĭel!

MANDRULIŢO, PENTRU TINE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul G. Paicu, Bistriţa, Vâlcea.

Mândruliţo, pentru tine
Mĭ-aş da inima din mine;
Dar pentru aĭ voştri d'acasă
Inimĭóra nu mĕ lasă!

CANTECUL CIOCOILOR

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Paicu, lăutarul Bistriţeĭ, Vâlcea.

Frunduliţă barlaboĭ,
F...u-mi-vĕ de cĭocoĭ,
Venit'a vremea d'apoĭ,
Să punem primarĭ din noĭ,
Să vĕ judece pe voĭ,
Cum ne-aţĭ judecat pe noĭ!
Să punem şi comitet,
Să judece pe prefect.
Consiliiĭ satuluĭ
S'a făcut aĭ draculuĭ.
Când le daĭ ocaua plină,
Iţĭ fac judecată bună;
Când le daĭ ocaua rasă
Iţĭ fac judecat'alésă.
Dar notarul satuluĭ
S'a făcut al draculuĭ.
Când ĭĭ puĭ jalba pe masă
Se face că plécă acasă,
Şi te 'njură de nevastă.
Dar când scoţĭ d'un icosar
Sare ca un armăsar,
Iţĭ vorbeşte ca un ţinţar!

www.dacoromanica.ro

DESTUL VOINICEL MI-AM FOST

Culésă de Chr. N. Ţapu de la G. Paicu, Bistriţa—Vâlcea.

Destul voĭnicel mĭ-am fost
Şi la minte mĭ-am fost prost,
Şi 'n vêrstă că mĭ-am venit
Şi mândrele m'aŭ urît!
De m'aş pune intru 'n-adins
Pe mândruţa să mĭ-o prinḍ,
Să mĭ-o prinḍ cu cine-va,—
Că cu mine nu maĭ vrea,
F.. tu-ĭ legea mâĭne-sa.

FOIE VERDE LOBODA

Culésă de I. Constantinescu, Dioştĭ—Romanaţĭ

Fóĭe verde lobădă,
Fă cu mine, fa dodă,
Fă cu fecior de vĕduvă;
Dacă n'eĭ face cu mine,
Dracu tot face cu tine!

COLEA'N VALE LA ISVORE

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Ión Ţuguĭ din Roman—Vâlcea.

Fóĭe verde sălcióră,
Colea 'n vale la isvóre,
Supt umbră de sălcióră,
Bea un naş cu finişóră,
Şi béŭ vin de cel pelin,
Pelin bun de rosmarin.
— Ţine, dragă, vin de bea,
C'am un gând cu dumneata,
De-aĭ maĭ bea, de n'aĭ maĭ [bea!
— Nu este, fine, pĕcat
Pentr'un pustiŭ de sĕrutat?
— Ţaţo, are naşu parale,
Plăteşte la sărindare,
Fântăne la drumurĭ marĭ,
Te ispăşesc de pĕcate
Şi de dragoştĭ fermecate!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE DE-O MASLINA
(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu, Dioşti—Romanaţĭ.

Fóĭe verde de o maslină,
Fină, fină şi ĭar fină,
Ieşĭ în deal pe la grădină,
Să te ĭubesc ca pe-o strină.
— Naşule, n'o fi pĕcat ;
Treĭ copiĭ mi-aĭ creştinat,
Douĕ fete şi-un bărat !
— Lasă, fină, nu-ĭ pĕcat
C'are naşu-tĕŭ parale,
Face crucĭ şi sărindare
Şi le pune 'n drumul mare,
Cine o trece să se 'nchine,
Să róge finiĭ de bine !

FOIE VERDE BOB NAUT

Audită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul P. Brândușianu, Costescì—Vâlcea.

Fóĭe verde bob năut,
Dracu, naĭba te-a ştiut
C'aĭ fost bună de ĭubit,
Că te ĭubĭam maĭ de mult ?

FRUNDULIŢA DE-O SIPICA

Culésă de Ilie Constantinescu de la Ioniţă Mateiaş, com. Mieiţa—Dolj.

A se confrunta varianta No. 402, pag. 381 din colecţia d-luĭ I. G. Bibicescu.

— Frunduliţă de-o sipică,
Costică, batista-ţĭ pică.
— Ia-o, Leană, şĭ-o ridică
Şi mĭ-o spală 'n lăcrămióre,
Ŭsuc'o la ţiţîşóre !

www.dacoromanica.ro

LA TULPAN, LA CRUCEA 'NALTA

Culésă de Jlie Çonstantinescu de la Ioniţă Gh. Mateiaş, com. Mĭeiţa—Dolj.

La tulpan, la crucea 'naltă,
Se 'ntâlnesc fată cu fată:
— Ce-o să ne facem surată,
C'am rămas nemăritate?
Ş'aĭdĭ la Porésta la dănacĭ,
Că sînt nalţĭ şi sprâncenaţĭ,
Nu ca la noĭ niște pârliţĭ,
Cu genunchiĭ prigoriţĭ.
Unde vĕd tărîţele,
Mĭorlăĭe ca mâţele.

MANDRULÉNA, PENTRU TINE

Culésă de Ilie Constantinescu de la Nic. Zánescu, Vladimir—Gorj.

Mândrulénă, pentru tine
Mĭ-aş da sufletul din mine;
Dar pentru bărbatu-tĕŭ
N'aş maĭ çălca pragul tĕŭ!

DOMNE, CE-AM AJUNS

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Const. Dobre, Hurez—Vâlcea.

Verde frunḍă lemn de sus,
Ia vedĭ, Dómne, ce-am ajuns:
Să fiŭ la curvă supus
Şi supus şi aplecat.
Pentr'un pic de sĕrutat,
Tótă nóptea am tremurat,
La un colţuleţ de gard.
La o cruce de feréstră,
Pentru-o curvă de nevastă!

www.dacoromanica.ro

MANDRA MEA E O TELELEICA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Const. Dobre, Horez—Vâlcea.

Mândra mea e-o teleleĭcă
Că popa ĭĭ ia scurteĭcă
Şi primaru imineĭ
Şi logofĕtu cerceĭ;
Ajutoru ĭ-a luat bumbac,
De şĭ-a vêrgat cârpă 'n cap,
Că mĭ-a fost de rîs în sat.

DE TREI AI PRIMAR FUSEI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Const. Dobre, Horez—Vâlcea.

Verde frunză treĭ costreĭ,
De treĭ aĭ primar fuseĭ
Socotéla n'o deteĭ.
Şi-oĭ da-o la primă-vară
Cu capu la mândra 'n pólă!

TREI IBOMNICI AM PE LUME

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lautarul Ión Buşă, din Ciauru—Gorj.

Frunză verde treĭ alune,
Treĭ ibomnicĭ am pe lume;
Vreĭ să ţi le spuĭ pe nume?
Una şade lângă mine;
Una'ĭ de la deal de minè,
Cu casa cĭoplită bine,
Cu bărbatu nătărău,—
Acolo mĕ trag şi eŭ;
Fie bine, fie rĕŭ,
Orĭ mĭ-o fi de capu meŭ!

www.dacoromanica.ro

ME ROG DOICA DOICULIŢA,

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul I. Buşa, Ciauru—Gorj.

Fóĭe verde peliniţă,
Mĕ rog, doĭcă, doĭculiţă,
Să mĕ fac stăpân pe ţiţă
Ca sêrbu pe lubeniţă ;
Să mĕ fac stăpân pe ele
Ca ungurénu pe mĭele !

VERDICICA TREI SARMALE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lautarul Ión Buşă, com. Ciauru—Gorj.

Verdicică treĭ sarmale,
Şi-am o mândruţă la vale,
Cu cămaşa albă flóre,
Când o vede neĭca móre.
Dar de-o vede un logofăt
Uĭtă şi condeĭ şi tot,
Să fie cu ea p'un loc.
Veḑĭ, al dracuĭ logofĕt,
Aséră trecu prin foc
Şi'ĭ cu mândr'acum p'un loc,
Şĭ se sĕrută de foc!

CUM AŞ FACE, FA MARIŢA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ S. Stoica, Costeştĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde peliniţă,
Peliniţă, gutuiţă
Şi-o chită de albăstriţă,
Cum aş face, fa Mariţă,
Să'mĭ vĕd mâĭnile la ţiţă,
Picĭórele supt rochiţă,
Să te sărut în guriţă
Şĭ-apoĭ să mor, neĭculiţă ?!

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIȚA FOI MARUNTE

Culésă de Chr. N. Țapu de la Anghel Cambrea, lăutarul Săceluluĭ—Gorj.

Frunduliță foĭ mărunte,
Tóte paserile cântă,
Ies mândruțele și-ascultă.
A ieșit și mândra mea
Să'și asculte paserea,
Cum ĭĭ cântă patima.
Patima eĭ din fetie
Și-a neĭchiĭ din fecĭorie!
— Mânce-ți trupu puștcăria,
Cum mĭ-aĭ mâncat tu fetia!

FRUNDULIȚA D'ARȚARAȘ

Culésă de Chr. N. Țapu de la Nicolae Frățilă, Novacĭ—Gorj.

A se confrunta varianta «Nașul și finul» pag. 334—335, colecția d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Frunduliță d'arțăraș
— F....u-ți legea ta, de naș,
Cu cine mĕ cununași ?
Cu urîtu satuluĭ
Cu proptéua gardului!
— F....u-ți crucea ta, de fine.
Nu ți-a fost ochiĭ la tine,
Să te uiți la tónta bine?
— Nașule, asér' la lumînare
Imĭ părură ca o flóre.
Fuse nóptea 'ntunecósă,
Lumînarea fișteldsă,
Imĭ păru tónta frumósă.
Ḍi ĭ nașule să se ducă,
Că la nópte o mănânc ;
Cine dracu s'o sărute?
Ochi-ĭ curge,
Gura-ĭ pute!

NU ȘTII VECINE CE-VA ?

Culésă de Chr. N. Țapu de la Nicolae Frățilă, Novacĭ—Gorj.

A se confrunta varianta «Hi cumetre», pag. 336, colecția d-luĭ G. Dem. Teodorescu, și «Nevasta bolnavă», pag. 203, colecția de cântece Marian S. Fl.

— Nu știĭ, vecine, ceva ?
Mĭ-a bolnăvit nevasta !
— Ba eŭ știŭ, vecine, bine,
Câte lécurĭ sînt pe lume
Tóte sînt în sên la mine.
Injugă boiĭ și-o ĭepșóră
Și fă-te a pleca la móră,
Că nevasta ți se scólă!

www.dacoromanica.ro

ŞI ŢI-AM SPUS EU SAMBATA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Frăţilă. Novacĭ—Gorj

Frunḑuliţă de ridiţă,
Şi ţĭ-am spus eŭ Sâmbătă,
Ca să viĭ Duminică
Că-ĭ maĭca la biserică,
Taĭca 'n sat la cârcĭumă,
Eŭ acasă singură,
Culcată pe scândură,
Cu mâna la inimă.
Ia-mĕ 'n braţe, strânge-mĕ
Şi pe pat aruncă-mĕ
Şi la burtă trage-mĕ :
Când oĭ vedea că mĭ-e ruşine,
Atuncĭ să mĕ strângĭ maĭ bine !

CE CAŢI, LELE, PE COLNIC ?

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc, Pojogenĭ, Gorj.

A se vedea varianta «Craiĭ», pag. 339, colecţia D-luĭ G. Dem. Teodorescu.

— Fóĭe verde tiriplic,
Ce caţĭ, lele, pe colnic
C'o vacă şĭ-un viţel mic ?
—D'un drăguţ de ibomnic.
Verde verde samulastră,
Viţelul să'l potopéscă,
Ibomnica să'mĭ trăĭască,
Să vie să mĕ ĭubéscă !

PENTRU TINE, DRAGA FATA

Comunicată de D. Brezulescu, Novacĭ.

Pentru tine, dragă fată,
Perduĭ nóptea jumĕtate,
Aşteptându-te la pórtă
Şi tu dormĭ, dormirea-ĭ mórtă !

www.dacoromanica.ro

TOATA NOPTEA BAT LA PORTA
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Michaĭ—Bucureştĭ.

Fóĭe verde fóĭe lată,
Tótă nóptea bat la pórtă
Şi tu dormĭ, dormir'aĭ mórtă!
O, căţea mare bălţată
Mĕ goni ograda tótă;
Când fuse la un pârleaz
Mĕ 'ntâlnĭĭ c'un câĭne bréz,
Fir'ar al draculuĭ aḑĭ,
C'asta fuse cu necaz!
M'aruncă peste pârleaz,
Intr'o grópă cu urḑicĭ,
Socoteam că e lăptucĭ,
Imĭ făcu pĭelea bĕşicĭ!
Pentru o fleórţă de muĭere,
Imĭ prăpădiĭ bĭata pĭele!

DUMNEḐEU M'A POTICNIT
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Ţ.guĭ lăutar—Romanĭ (Vâlcea).

Dumneḑeŭ m'a poticnit
Intr'o grópă cu urḑicĭ,
Am gândit că sînt lăptucĭ
Şi ĭele fură urḑicĭ,
I ăcuĭ pĭelea tot bĕşicĭ.
Când ĭera la sĕrutat,
Nu puteam de scărpinat!

PUICA DAU SA VIU LA TINE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ión Bondoc, Bubu—Gorj.

Puĭcă, daŭ să viŭ la tine,
Câĭniĭ tĕĭ se daŭ la mine.
O căţea négră bălţată,
Fir'ar a draculuĭ mórtă!
Şi la gât cam gulerată,
M'a gonit ograda tótă,
Grădina pe jumĕtaţe,
Mĭ-a rupt baltonaşu 'n spate,
Pantalonĭĭ jumĕtate!
Şi eŭ sînt un om milos
Dă 'ngenuchĭ la dênsa jos
Şi-ĭ desfac lucru frumos!

www.dacoromanica.ro

SPUNE'MI, MANDRO

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Vacariu, din Ocna Sibiilor—Transilvania.

— Spune 'mĭ, mândro, poţĭ, nu [poţĭ ;
Cu vorba să nu mĕ porţĭ.
Spune'mĭ, mândro, vĭĭ, nu vĭĭ,
Cu vorba să nu mĕ ţĭĭ!
Nu mĕ purta cu mincĭunĭ,
Că-ţĭ umplu ceafa de pumnĭ!

MAI, BADIŢA, TU EŞTI CANE

Culésă de Chr N. Ţapu de la Ión Vacariu, din Ocna Sibiilor—Transilvania.

— Măĭ, bădiţă, tu eştĭ câne,
Că nu vĭĭ séra la mine!
— Ba, tu, mândro, eştĭ căţea,
Că şi-aséră am fost la voĭ,
Şi tu şedeaĭ între doĭ.
El ce şedea lângă tine
Era bun pretin cu mine;
El ce şedea lângă masă
Era cu inima arsă,
Ca şi mine la feréstră!

BATA-TE CRUCEA BARBAT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Cojocaru, lăutar, Pociovalĭştea—Gorj.

Frunḑuliţă foĭ de mac,
Bată-te crucea, bărbat,
Nu făcuşĭ patu maĭ larg,
Să 'ncape şi d'ăl sărac.
Făcuşĭ patu preţ d'o blană,
Nu-ţĭ maĭ trebue pomană.
Făcuşĭ patu de nuĭele,
Vaĭ de spinările mele
Şi de genunchele tele!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE MER SALCIU

Comunicată de Ión Tănăsescu—Focşanĭ.

Fóĭe verde mĕr sălciŭ,
D'aş fi gros ca un burghiŭ
Şi cu barba pên' la brĕŭ,
De dragoste tot mĕ ţiŭ!

FRUNŢA VERDE DE SAFAT

Comunicată de Ión Tănăsescu, fost Normalist, Focşanĭ.

A se confrunta maĭ sus în cântece de nuntă «Cântecul mireseĭ».

— Frunţă verde de săfat,
Fetiţo de om bogat,
Nu primi la măritat
Ca flórea la scuturat.
Că flórea maĭ ĭnflóre-odată,
Iar tu nu te maĭ facĭ fată!
Când o face jugu mugur
Şi tânjéla ĭarbă verde,
Tu atuncĭ te-oĭ vedea 'n fete;
Când o cânta ştĭuca în baltă,
Tu atuncĭ te-oĭ face fată!

AOLEO, CE MULT DORESC

Culésă de Ión Tănăsescu, vechiŭ Normalist, de la lăutarĭĭ din Focşanĭ.

Trandafir braşovenesc,
Aoleo, ce mult doresc
Cu mândra să mĕ 'ntâlnesc,
Douĕ vorbe să 'mĭ vorbesc.
Să 'ĭ vorbesc, s'o zăpăcesc
Şapoĭ să mĕ despărţesc,
De nu vrea s'o maĭ ĭubesc!

www.dacoromanica.ro

FOIE VERDE BOB UREZ

Audită de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Pĕtru Brânduşeanu, din com. Costeştĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde bob urez,
Ş'am o mândră la Hurez,
De frumósă n'are preţ,
De curvă nu e în judeţ.
O cunosc numaĭ pe mers,
Că-ĭ e mersul legănat,
Şi mărgeanul resfirat,
Pe sfârcul ţiţeĭ lăsat,
Pentru ea umblu turbat!

LEICUŢA CU OCHII VERDI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Fóĭe verde din liveḑĭ,
Leĭcuţă cu ochiĭ verḑĭ,
Aséră veniĭ la tine
Greşiĭ calea, vaĭ de mine!
Fuse nóptea 'ntunecósă
Şi poteca luciósă,
Nemeriĭ la altă casă,
Cu nevestică frumósă,
Cu bărbăţelu cam prost,
Bun hodor la cas'a fost.
Că, când vine séra beat,
Iş ĭa cojocelu 'n cap
Şi să bagă pe supt pat.
Câte gunóĭe 's pĕ pat,
Tóte 'n ochiĭ luĭ că cad.
Dar bărbatu că 'mĭ ḑicea?
—Fă nevastă ce gunóĭe's astea?
—Nu 's gunóĭe, omule,
Ci sunt dragostele nóstre.
Bărbatu de supt pat ĭeşĭa
Şi afară se ducea,
Dar nevasta ce făcea?
Pe ibovnic mi-l lua,
Şi 'n dulap că mi-l băga.
Bărbatu 'n cas' că intra,
Da nu era nimenea.
— Culcă-te, omule 'n pat,
C'aicĭ n'a fost alt bărbat!

www.dacoromanica.ro

VAI, SĔRACU, OMU PROST
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc, Bobu Pojogeni—Gorj.

Vaĭ, sĕracu, omu prost,
Bun odor la cas'a fost!
Vine séra du pîn sat,
Şi 'şĭ ĭa cojocelu în cap
Şi se bagă pe supat.
Câte gunóĭe 's pe pat
Tóte cad la el în cap!

MERGE RACU SA SE'NSORE

Culésă de Chr. N. Ţapu din com. Runcurelu—Mehedinţi.

Frunḑuliţă foişóră
Merge racu să se 'nsóre,
Dar n'are nicĭ o prinsóre.
Intâlni pe bróscă 'n cale:
— Haĭ! tu bróscă, dupĕ mine,
Că te-oĭ ţine tare bine.
Am o móră dupĕ casă,
Curge făin' pe feréstră.
Doĭ cocoşĭ,
Ţine de coş.
Doĭ gândacĭ,
Pune în sacĭ.
Dar la nuntă cine-ar fi?
Doué muşte,
Tot găluşte;
Doué cocóre,
Cu topóre,
Şed şi taĭe lemne afară.
Dar în casă çin' le-aduce?
Raţele,
Cu braţele.
La nuntă cine-a poftit?
Doĭ purceĭ
Sînt vătăşăĭ.
De cântat cine a cântat?
Doĭ ţînţarĭ
Sînt lăutarĭ.

FIRICEL DE PELIN VERDE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Florea lăutarul, Radomir—Romanaţi.

Firicel de pelin verde,
De-ar fi drumul cum se vede
M'aş duce desară 'n Rede,
Să 'mĭ ĭaŭ bete de la fete,
Şĭ, cerceĭ de la neveste.
F..u-le în lege fomeĭ,
Mĕ lăsară 'n brĕŭ de teĭ!

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIŢA DE VIZDEU
(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Ţapu de la Ion Bondoc, Pojogeni—Gorj.

Frunduliţă de vizdeĭŭ,
F ..u-vĕ 'n lege fomeĭ,
M'aţĭ lăsat încins cu teĭ,
Cumpĕrându-vĕ cerceĭ;
M'aţĭ lăsat încins cu aţă,
Cumpĕrându-vĕ dulceaţă!

LA PERU CU PERILI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la C. Ionescu, Şelarĭ—Bucureştĭ.

A se vedea varianta «Cîntecul Sêrbilor», pag. 334, colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

La pĕru cu perili,
Und' sĕ strânge Sêrbili,
La pĕru cu fóĭa lată,
Und' sĕ strânge Sêrbiĭ rótă,
A pĭerdut Sêrba zivelca,
Şi 'ĭ arde obrazu ca sfecla.
A pĭerdut Sêrbu cojocu,
Şi 'ĭ arde capu ca focu!

LA PERU CU PERELE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. Ţapu de la I. G. Mateiaş, Mieiţa—Dolj.

La pĕru cu perele,
Unde jócă Sêrbele
La pĕru cu perele,
Unde jócă fetele
La pĕru cu fóĭa lată,
Unde jócă Sêrbiĭ rótă,
La pĕru cu pere moĭ,
Unde jócă doĭ cĭocoĭ!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE DE-UN DUDAU

Culésă de Ilie Constantinescu, Dioştĭ, de la Nic. Zănescu, com. Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde de-un dudăŭ
Mândro, de urîtul tĕŭ
Nu maĭ plouă Dumneḑeŭ!
Când dă câte-o picătură,
Suflă vêntu şi mĭ-o scură;
Când dă câte-un pic frumos,
Suflă de la loc mănos!

SALCIOARA PRESADITA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, lăutarul Săcelului—Gorj.

Fóĭe verde sălcióră,
Sălcióră presădită,
Puĭca neĭchiĭ cea dorită,
Mânca-ţi-aş guriţa friptă,
Ochişoriĭ să ţi-ĭ beaŭ,
Dĕ pĕ drumuriĭ nu maĭ staŭ!

FRUNḐA VERDE FOAIE LATA

Auḑită de Ilie Constantinescu de la Zănescu Nicolae, din com. Vladimir (Gorj)

Frunḑă verde fóĭe lată,
Nu ţi-am spus, leliţ' odată
Să nu facĭ cârpa vĕrgată?
Şi ţi-am spus de douĕ orĭ
Ca să 'n'o maĭ facĭ cu florĭ,
Că mĕ otrăveştĭ şi mor!
Fóĭe verde tiriplic,
Şi s'o facĭ de borangic
Şi să viĭ la neĭca 'n crâng,
Ca să nu 'ţĭ maĭ ḑic nimic!

www.dacoromanica.ro

MAI BAETE BAEŢELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

— Măĭ băete, băeţele,
Nu-ţĭ da sfatu pe muĭere;
Că muĭerea 'ĭ pĭază rea
Te-o băga în vre-o belea,
De ţi-oĭ da tot ce-ĭ avea,
Nicĭ cu capu n'oiŭ scăpa!

IA VEḐI BATUTA DE STELE

Auḑită de Chr N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Ia veḑĭ bătuta de stele
Că pleacă din prânḑ la lemne
Şi vine sara pe stele
Numaĭ cu douĕ surcele,
Şi nicĭ elea nu 's surcele
Ci curăturĭ de nuĭele.

ŞI ME DORE PESTE 'NCINS

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la hora din Novacĭ—Gorj.

Şi mĕ dóre peste 'ncins,
De mândruţe câte-am strâns;
Câte am strâns şi-am sĕrutat,
Să le strâng aş face-un sat:
Un sat maĭ mitutel,
Să mĕ plimb séra prin el.

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE BOB NAUT
(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu din Dioştĭ—Romanaţĭ.

Fóĭe verde bob năut,
Câte mândre mĭ-am avut
Să le strâng,
Aş face un crâng;
Câte mi le-am sĕrutat
Să le strâng aş face un sat,
Să mĕ pun de un pârcălab
Să le strâng baniĭ de drag!

AOLELE, DOMNE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Firculescu, Greceştĭ—Mehedinţĭ.

Aolele, Dómne,
Ia mĕ 'n braţe Ióne
Şi du-mĕ luĭ Radu,
Să mĕ pupe Vladu!

FRUMOSE SUNT UNELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nic. Zănescu, Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde murele
Frumóse sînt unele,
Maĭ dulcĭ de cât murele!

www.dacoromanica.ro

PUICA MEA DIN MEHEDINŢI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Gheorghe S. Stoïca, Costeştï (Vâlcea)

Fóïe verde treï arginţï,
Puïca mea din Mehedinţï,
A cu rîurï risipiţï,
Pên' la póle grămădiţï,
Bat'o patru-decï de sfinţï
Şi sfânta Dumineca,
Cu ea 'mpărţiï dragostea!

D'ASUDAT, AM ASUDAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacï (Gorj).

D'asudat, am asudat,
Da n'am asudat de gras:
De cïudă şi de necaz.
Rup gardu şi fac pârléz
Şi de mândra nu mĕ las,
Să maï trag pe câte-am tras.
De cïudă şi de mânie,
M'a dat satu 'n cătănie.
Cătănit'aş cătăni,
Numa puşca de n'ar fi.
D'ar fi puşca de tocană
M'aş duce şi eŭ cătană;
Reghimentu de femeï
M'aş duce şi eŭ la eï.
Dară frunḑă de scaïete
Şi reghimentu de fete,
Trec pin apă fript de sete.
D'ar fi sabia scaïete,
M'aş face sergent la fete!

ŞI-AŞ FI BUCUROS CATANA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ion Vacariu, din Ocna Sibiilor (Transilvania).

Şi-aş fi bucuros cătană,
De-ar fi puşca de tocană,
Patrontaşul plin de zamă.
Şi-aş fi bucuros recrută,
De-ar fi puşca de cucută,
Patrontaşul plin cu urdă;
Curelele de răchită
Patrontaşul plin cu pită!

www.dacoromanica.ro

CINE TE-A FACUT PE TINE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din Runcurelu (Mehedinţi).

Fóĭe verde mărăcine,
Cine te-a făcut pe tine
Aşa 'naltă şi supţire
Şi la chip făcută bine,
Par' că m'a 'ntrebat pe mine.
Fóĭe verde garofiţă
De la pĭept pên' la guriţă
Par' că eştĭ o porumbiţă!

FRUNŢULIŢA DE NAUT

(VARIANTA)

Frunţuliţă de năut,
Mândruţa mea de demult,
Să te ĭaŭ cu de-a mĕrunt,
Din creştet pên 'n pămînt,
Să 'mĭ spuĭ cine te-a făcut?
Că cin' te-a făcut pe tine,
Par'că m'a 'ntrebat pe mine.
Eŭ să te fi poruncit
Şi aşa nu te-aş fi brodit;
Aşa 'naltă şi subţire,
Şi la trup făcută bine!

FOAIE VERDE MARACINE

Auţită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ (Gorj).

Fóĭe verde mărăcine,
Fa vecină, fa creştină,
Măĭ vecine, măĭ creştine,
Nu 'ţĭ purta nevasta bine,
Că fuge de lângă tine
Şi vine seara la mine.
Că tot bine s'a purtat,
In grea bólă m'a băgat,
Pên' m'a lăsat lemn uscat!

www.dacoromanica.ro

MANDRO, MANCA-TE-AR CAINII

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc, Bobu, Gorj.

— Mândrò, mânca-te-aṛ câĭniĭ,
Cum te 'nvĕţaşĭ a ĭubi,
A ĭubi ş'a nu dori ?
Mĕ mir ce dragoste-o fi.
Cum uĭtaşĭ numele mele
Şi-mĭ puseşĭ altele grele,
De nu pot trăi cu ĭele ?

FOAE VERDE TREI LALELE

(VARIANTA)

Culésă de la hora dĭn Dioşti (Romanaţĭ) de la Ilie Constantinescu.

Fóĭe verde treĭ lalele,
Vuĭ, vuĭ, vuĭ, mândrele mele,
Cum uĭtaţĭ numele mele
Şi-mĭ puneţĭ altele rele,
De nu pot trăi cu ĭele ?

FRUNḐULIŢA TREI SPANACE

Culésă de Ilie Constantinescu de la N. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

Frunḑuliţă treĭ spanace,
Fă-mĕ, Dómne, ce mĕ-ĭ face,
Fă-mĕ róta stelelor
In drumul Popovencelor,
Să-mĭ aleg de-o Popoveancă.
Cu ochiĭ bălăuróĭcă,
Cu códa ca de şerpóĭcă.

www.dacoromanica.ro

MANDRA NEICHII TU ERAI

Culésă de Ilie Constantinescu de la Ioniţă Gh. Mateiaş, com. Mieiţa—Dolj.

Mandra neĭchiĭ tu ĭeraĭ
Care te făgăduĭaĭ
Că pe altul nu'l maĭ aĭ;
Dar aséră la fântână
Te prinseĭ cu treĭ de mână ;
Unul Ion şi unul Matheĭ
Şi cu Nicolae treĭ !

FRUNḌA VERDE ARŢARAŞ

Comunicată de I. Constantinescu, Dioşti de la Nic. Zănescu, com. Vladimir (Gorj).

Frunḍă verde arţăraş,
Mĭ-am ĭubit un boĭeraş.
Frunḍă verde treĭ lalele
Şi mĭ-a pus la gât mărgele
Şi la códe planticele.
Domnule, boĭerule,
Mi te-a urît fetele,
Te-a 'ndrăcit nevestele !

FOAIE VERDE OTINTEAVA

Comunicată de I. Constantinescu, Dioşti, de la Christea Popescu, Gvardiniţa Mehedinţi.

Fóĭe verde otintévă
Pe mine maĭca mĕ'ntrébă,
Ce muncă mĭ-este maĭ dragă?
— Nu mĭ-e dragă altă muncă
De cât cu mândra pe luncă !

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE ISMA CREAŢA

Comunicată de I. Constantinescu, Dioştĭ de la Zănescu N. Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde ismă créţă,
Pe mine maĭca mĕ'nvaţa
Să'mĭ ĭubesc de diminéţă,
Copilaş făr'de mustaţă,
Cândse'nvaţă a strânge 'nbraţe
Şĭ-a sĕruta cu dulcéţă !

SARUTATUL DE CULCAT

Comunicată de I. Constantinescu, Dioştĭ de la Zănescu N., Vladimir—Gorj.

Sărutatul de culcat,
Neĭcă, mult mĭ-e desmĭerdat ;
Sărutatul de călare,
Neĭcă, nicĭ un folos n'are !

FOAIE VERDE DE TREI PEŞTI

Culésă de Ilie Constantinescu de la Nic. Zănescu, com. Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde de treĭ peştĭ,
Ghĭolbană de Bucureştĭ,
Mulţĭ voĭnicĭ prăvăluĭeştĭ,
Dar ca mine nu găseştĭ.

www.dacoromanica.ro

DRAGUŢA, NEVASTA MEA

Culésă de Ilie Constantinescu de la Ioniţa Mateïaş, com. Mïeiţa—Dolj.

Drăguţă nevasta mea,
Nu purta inimă rea,
Că mĕ ïubesc cu alta,
Cu alta cu vecina.
Vecina de lângă casă,
Când ţĭ-e drag, atuncĭ te lasă!

SÊRBA DOFTORILOR

Auḑită de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Constantin Barlabancea, din Costeştĭ—Vâlcea.

Fóïe verde bob secară,
S'a 'mulţit doftorĭ 'n ţară
Şi s'a 'nmulţit prin jurnale
Că sunt nişte haĭmanale.
Ba de una, ba de alta,
Pênĕ 'şĭ pun tabla la pórtă.
Bune sunt şi babele
Că-ţĭ dă burienele.
Burienĭ fïerte 'n vin
Şi te scapă de venin.
Fóïe verde foĭ de ştir,
Iacă şi doftor Cârstin,
Jócă sêrba doftoréscă
Şi strigă să 'nebunéscă.
— Aĭde, spiţerĭ, de jucaţĭ,
Zecĭuiala să mĭ-o daţĭ,
Şi carĭ n'aŭ parale,
Poftéscă pe la spitale!

DE INSURAT M'AŞ INSURA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutarului Constantin Barlabancea, din Costeştĭ—Vâlcea.

A se vedea varianta prescurtată, No CCC pag. 453 din colecţia d-lor Iarnic şi Bîrsan.

De'nsurat m'aş însura,
Nicĭ urîtă nu mĭ-aş lua,
Nicĭ frumósă nu prea prea,
Puĭculiţă, draga mea!
Nicĭ frumósă nu prea 'mĭ place
Că prĭetenĭ nu'şĭ maĭ face,
Nicĭ frumósă, nicĭ urîtă,
Numaĭ să fie plăcută,
Şi la ochĭ şi la sprîncene
La tóte faptele mele.
Nicĭ urîtă nu prea 'mĭ place
Că prĭetenĭ nu'şĭ maĭ face,
Nicĭ frumósă, nicĭ urîtă,
Numaĭ să'mĭ fie plăcută!

www.dacoromanica.ro

FA-ME, DOAMNE, CE M'OI FACE

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ--Gorj.

Fă-mĕ, Dómne, ce m'oĭ face
Fă-m'un măldărel de teĭ
Şi m'aruncă 'ntre femeĭ,
Să le aud taĭna şi sftatu
Cum îşĭ fermecă bărbatu,
Cu pămînt de la mormînt
Să remâĭe mut şi surd.
Şi la cap
C'un dovleac ;
La picĭóre iţele
Să-ĭ ĭa dracu minţele.

FRUNḐULIŢA TREI MALINE

Auḑită dc Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ — Gorj)

Frunḑuliţă treĭ maline,
Nicĭ odată nu e bine
Să-ţĭ ĭeĭ nevasta cu tine.
Fóĭe verde şi-o lalea
Când te-ĭ duce unde-va
Şi-o fi şi ibomnica
Şi-ĭ vorbi ce-va cu ea
Şi te-o vedea nevasta
Şi pricina că-ĭ gata !

FOIE VERDE PELINIŢA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Ţuguĭ lăutar, Romanĭ—Vâlcea.

A se vedea varianta No. CXII, pag. 390—391, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Fóĭe verde peliniţă
Şi aolică puĭculiţă
Astă vară sugeaĭ ţîţă,
Acum daĭ neĭchiĭ guriţă !

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE BOB NAUT

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dinu al Petri, din Polovracĭ—Gorj.

— Fóĭe verde bob năut
Dino, cu galbenĭ la gît
Şi cu bărbatu urît,
Maĭ bine cu gîtu gol
Şi cu bărbatu galanton.
Neĭcă de cât cu argintu'n ladă
Şi cu natantóla'n vatră,
Maĭ bine cu lada góla
Cu nevasta galantóna.
De cât cu cisma sgîrcită
Şi cu nevasta urîtă,
Maĭ bine cu opincĭ nerase
Şi cu nevastă frumósă.

SPUNE'MI PUIC'ADEVERAT

Culésă de Chr. N. Ţapu din Dioştĭ,—Romanaţĭ.

— Spune-mĭ, puĭcă, adevĕrat,
Cine mi te-a sĕrutat,
Cât am fost eŭ concentrat?
Spune'mĭ drept că nu te bat
Că ţĭ-e obrazu pătat!

AIDI, ANICO, LA CEŞMELE

Culésă de Chr. N. Ţapu din Dioştĭ—Romanaţĭ.

— Frunḑă verde treĭ lalele
Aĭdĭ, Anico, la ceşmele,
La ceşmelele din dos
C'acolo e loc frumos.
Aoleo, ce loc frumos
Numaĭ sălciĭ şi rogoz,
Rogozul de tăvălit,
Sălciile de umbrit.
— Maĭ poftim, Anico, jos,
Să-ţĭ arăt un pol frumos,
Polul meŭ ĭe ferecat
Şi pe dungă şi pe lat!

www.dacoromanica.ro

DE CAT IN SARAOLIE

Culésă de Chr. N. Ţapu din Dioştĭ,—Romanaţĭ.

De cât în saraolie
Maĭ bine cu puĭca 'n vie,
Séra la neĭca să 'mĭ vie,
Să-ĭ puĭ drépta căpătêiŭ,
Cu stânga s'o mângâĭŭ.

FOAIE VERDE ŞI-O LALEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Zanescu N., Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Huĭdu icĭ, huĭdu colea,
Huĭdu 'n colţu garduluĭ,
Făcuĭ pofta Raduluĭ;
Huĭdu 'n colţu grădini,
Făcuĭ pofta inimi.

BARBAŢELU NATAREU

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Ionescu, Dozeştĭ—Vâlcea.

Bărbăţelu nătărău
Rĕŭ l'a ursat Dumneḑeŭ,
Işĭ ĭa cojocelu 'n cap,
Vine nóptea mort de bét.
C'un bricég de gât legat
Şi bricégul nu e al luĭ,
Că bricégul e furat,
Ca mâĭne o să'l vĕd legat.

www.dacoromanica.ro

I-AUȚI, LELE, POPA TOCA

Auțită de Chr. N. Țapu la hora din Novaci—Gorj.

A se confrunta varianta No. 420, pag: 389, colecția d-luĭ Bibicescu Veți varianta «auți lele», pag. 325, din colecția d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

I'auțĭ, lele, popa tócă,
Ieșĭ afară și te rógă,
Să móră bărbatu tĕŭ,
Să rĕmâĭ să te ĭaŭ eŭ,
Că cu el aĭ trăit rĕŭ ;
Și cu mine,
Vaĭ de tine !

FOAIE VERDE USTUROI

Auțită de Chr. N. Țapu de la Dobre Dungă, din Cetățuia—Vâlcea.

Fóĭe verde usturoĭ
Și la drépta câte doĭ ;
Fóĭe verde și-o lalea
Și la stânga ĭar așa.
Fóĭe verde barlaboĭ
Și la drépta câte doĭ.
Fóĭe verde siminoc,
Ia faceți hora la loc.
Fóĭe verde usturoĭ
Și la stânga câte doĭ.
Fóĭe verde ca aluna
Și la drépta câte una.

FOIE VERDE MATOSTAT

Auțită de Chr. N. Țapu de la N. Zănescu, Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde matostat
Sultanica s'a uĭtat,
De când nu s'a maĭ jucat.
Fóĭe verde lobodă,
Lăsațĭ hora slobodă.
Fóĭe verde balaboĭ
Și la drépta câte doĭ,
Câte doĭ și câte treĭ.
Fóĭe verde și-o lalea
Și la stânga ĭar așa,
Fóĭe verde și-o lalea
Și la dréptă ĭar așa.
Fóĭe verde și-o alună,
Aĭ să dăm mână cu mână,
Să 'ncherbăm de-o horă bună,
Fóĭe verde mĕr, întors
Maĭ frumósă cum a fost !

www.dacoromanica.ro

CE-AI FACUT PARALELE ?

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Bacioiu, Petrescĭ—Gorj.

— Ce-aĭ făcut paralele,
Tată, Iancule ?
— Le-am bĕut şi le-am păpat;
Le-am făcut cu fetele
Şi le beaŭ cu mândrele.

MARIŢO DE DRAGUL TEU

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Popescu, Guardiniţa—Mehedinţĭ.

A se vedea varianta «Variantă», pag. 310, din Colecţ. d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Mariţo, de dragul tĕŭ,
M'aş băga la tată-teŭ,
Ḑiua să spăl vasele,
Nópţea să 'ţĭ moiŭ ósele !

BATE-O BATE-O

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Iorgu Popescu, Gvardiniţa—Mehedinţĭ.

Bate-o, bate-o şi-o mustréză,
Vara pe unde 'nserează.
Inserează la fîntână,
Unu 'ĭ ţine cobiliţa,
Şi altu-ĭ sĕrută guriţa.
Bate-o, bate-o la papuc,
Că mâĭne s'o mâĭ la plug !

www.dacoromanica.ro

CIOCARLANU S'A 'MBATAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Firculescu, Greceşti—Mehedinţi.

Ciocîrlanu s'a 'mbĕtat,
Haĭda, upa de!
Umblă nóptea pe supt pat
Şi prin sat umblă turbat,
Haĭda upa de!

Ciocîrlanu 'ncins în bete
Haĭda, upa de!
Umblă nóptea dupĕ fete
Şi ḑiua dupĕ neveste!

IAR ACUM ŞI NICI ACUM

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir—Gorj.

Iar acum şi nicĭ acum,
Nicĭ asară, nicĭ acum,
Dar de sară orĭ şi cum.
Heĭ, heĭ, viĭ şi te du

Şi de sară
Să viĭ ĭară,
Să-ţĭ plătesc de cheltuĭală.
Şi să-ţĭ daŭ la cataramă!

NU TE UITA LA COJOC

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir—Gorj.

Nu te uĭta la cojoc,
Ci te uĭtă cum maĭ joc;
Nu te uĭta la căciulă,
Ci te uĭtă la făptură.

Nu te uĭta că joc rĕŭ
C'aşa jócă neamul meŭ,
Că de-ar fi jucat el bine,
M'ar fi învĕţat şi pe mine!

www.dacoromanica.ro

NU ME BATE MAICA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir—Gorj.

Nu mĕ bate, maĭcă, bate,
Că n'am şeḑut mult pe spate.
De auḑiaĭ cum se ruga,
Aĭ fi stat şi dumneata !

MAI, CAZACE, CAZACELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir—Gorj.

— Măĭ, Cazace, căzăcele,
Ce caţĭ nóptea prin argele?
— Dupĕ pânză de ismene
C'am rĕmas ca dracu 'n pĭele !

FOAIE VERDE ŞI-O MASLINA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu din Petrescĭ—Gorj.

— Fóĭe verde şi-o maslină
Of, spune, afurisit'o, spune,
Maĭ aĭ vr'unu de cât mine?
— Maĭ am unu, maĭ am doĭ
Şi cu tine se fac treĭ,
Cu barbatu
Se fac patru,
Bate'l, Dómne, fermecatu!
— Spune, afurisito, spune,
Pe care ĭubeştĭ maĭ bine?
Pe mine, orĭ pe barbat?
— Maĭ mult te ĭubesc pe tine
Că 'ţĭ-e punga 'n sîn la mine
Dar ĭubesc şi pe barbat
Căcĭ cu el sînt cununat;
Dar să nu fiŭ cununat,
L'aş pune proptea la gard!

www.dacoromanica.ro

ME 'NTREABA IBOMNICELUL
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Zănescu Nicolae, Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde ghiocelul,
Mĕ 'ntreabă ibovnicelul:
— Spune, afurisit'o, spune,
Maĭ aĭ vr'unul de cât mine?
— Maĭ am unul, maĭ am doĭ,
Şi cu mătăluţă treĭ,
Cu bărbatul face patru
Cu care m'am cununat.
Şi ĭar verde otrăţelul
Mĕ 'ntreabă şi bărbăţelul:
— Spune, afurisit'o, spune,
Câţĭ ibovnicĭ aĭ pe lume?
Pe cine ĭubeştĭ maĭ bine?
Ce ţi-e drag ţie pe lume?
—Imĭ eştĭ maĭ drag dumneata,
Că ţi-e punga 'n mâna mea,
Nicĭ unul de cât tine,
Că ţi-e punga 'n sîn la mine!

SPUNE AFURISIT'O, SPUNE
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la C. Barbacioru, din com. Ilovĕţ—Mehedinţĭ.

Spune, afurisit'o, spune,
Maĭ aĭ altu fără mine?
— Maĭ am unul, maĭ am doĭ,
Cu matale face treĭ;
Maĭ am doĭ, şi maĭ am treĭ
Cu bărbatul face patru,
Că-ĭ tot al meŭ, lua-l'ar dracu!

SPUNE-MI MIE, IBOMNICA
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la G. Mateiaş, Mleiţa—Dolj.

Frunḑă verde de sipică,
Spune 'mĭ mie ibovnică
De cine ţi-e ţie frică
De amant saŭ de bărbat?
— Maĭ frică mĭ-e de bărbat
Că cu el m'am cununat
Şi l'am pus proptea la gard.
La picĭóre iţele,
Să-ĭ ĭa dracul minţile!

www.dacoromanica.ro

DE MITITEL ME 'NSURAI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ioniţă Văleanu, Roşiorii-de-Vede.

De mititel mĕ 'nsuraĭ,
Frumósă nevastă luaĭ
De frumósă e frumósă,
Dar e cam căpăţînósă,
La gaură nu mĕ lasă!

UNDE-ŢI VEḐ ŢIŢICA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ioniţă Văleanu—Roşiorii-de-Vede.

Unde-ţĭ vĕḑ ţiţica 'n sên,
Picerile nu mĕ ţin,
Par' că nu 's făcut din plin.
Sînt făcut din jumĕtate,
De leliţa n'avuĭ parte!

FOAIE VERDE RUG INTINS

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ionescu Nicolae, Dozeştĭ—Vâlcea.

Fóĭe verde rug întins,
Mĕ culcaĭ în drum 'nadins
Să 'mĭ visez pe Ióna 'n vis.
Dormiĭ şi mĕ săturaĭ,
Pe Ióna n'o visaĭ,
Imĭ luaĭ şuba şi plecaĭ!

www.dacoromanica.ro

MANDRO CAND ERAI A MEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Zănescu Nicolae din Vladimir—Gorj.

Fóĭe verde şi-o lalea,
Mândră, când eraĭ a mea,
Tótă lumea te cinstea,
Că-ţĭ da rachiŭ cu litra.
Fóĭe verde otrăţel,
Bine e cu bărbăţel
Şi'n sat cu ibovnicel:
Bărbaţul te necăjeşte,
Ibovnicul te cinsteşte
Că-ţĭ dă vin şi mălăĭaş,
Şi de-amĭaḑĭ un struguraş,
Ado'l, ado'l pupa-l'aş!

FOAIE VERDE BOB AREU

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nic. Popescu, Goardiniţa—Mehedinţĭ.

Fóĭe verde bob areŭ,
Ḑice mândra că nu 'ĭ plac eŭ,
Dar nicĭ ea nu 'mĭ place mie
Că nu are pălărie,
Să 'mĭ facă umbră şi mie!

S'A GATAT CU SPUSELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu—Novacĭ.

S'a gătat cu spusele,
S'a gătat mincĭunile,
Inc'o horă să jucăm
Şi acasă să mergem!

www.dacoromanica.ro

UNGURU E FIARA SPURCATA

Audită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

Unguru e fiară spurcată,
Şi pe dracu are tată ;
Românu-ĭ limbă curată,
Are pe Dumneḑeŭ tată !

UNGURII NE-OR PRAPADI

Auzită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu—Novacĭ.

Ungurĭĭ ne-or prăpădi,
Dacă nu i-om rĕfui.
Haĭ pe eĭ, flăcăĭ bĕtrânĭ,
Să ştie cine 's Românĭ !

UNGURU E LIFTA REA

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

Unguru e liftă rea,
Jefuĭesce ţara mea.
Când necazu m'o ajunge,
Pe Ungur că l'oĭ străpunge!

www.dacoromanica.ro

AM SCAPAT DE TURCI, DE GRECI

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Am scăpat de Turcĭ, de Grecĭ,
Şi de Muscaliĭ ăĭ beţi.
Pe Ungur îl maĭ avem,
Haĭ, pe el să 'l repunem!

HAIDEŢI, BAIEŢI, SA JUCAM

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Haĭdeţĭ, băĭeţĭ, să jucăm,
Horă mare să 'ntindem,
Să jucăm şi să cântăm
Şi-apoĭ să ne ospătăm!

LELIŢA DE PESTE JII

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Leliţă de peste Jiĭ,
Eŭ plec, tu aci rĕmâĭ.
Plec în armată cântând,
Mândra remâne plângênd.
Tacĭ, mândra mea şi nu plânge,
Că 'n armată nu m'oĭ duce!

www.dacoromanica.ro

CATANIRE-AŞ CATANI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu—Novacĭ.

Cătănire-aş cătăni
Numaĭ puşca de n'ar fi ;
Puşca şi oţelele
Alea 'mĭ rupse şelele !

PENTRU TINE DRAGA FATA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu—Novacĭ.

Pentru tine, dragă fată,
Mâncaĭ Vinerea odată
Şi Sâmbătă nicĭ odată !

REU ME 'NDEAMNA INIMA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Rĕŭ mĕ 'ndémnă inima,
Să'mĭ uresc ibovnica ;
Bin' mĕ 'ndémnă sufletu
Ca să nu las ĭubitu !

SA IEŞI PE LUNA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Leliţo, să ĭeşĭ pe lună
La tufiţa de resură
Şi acolo să'mĭ daĭ tu gură !

www.dacoromanica.ro

MANDRULEANA CA A MEA.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Mamdruléně ca a mea
Nu e în tótă comuna,
'I frumósă ca o zînă,
Şi-are inima tot bună!

DE DORUL TEU.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Neĭcuţă, de doru teŭ
Arde sufleţelu meŭ,
Iară de dragostea ta
Arde inimĭóra mea!

MANDRO, MANDRULEANA MEA.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Mândro, mândruléna mea,
Nu sciŭ ţĭ-am făcuţ ce-va
De te uĭţĭ la mine aşa?

DRAGU MIEU, CARE MI-E DRAG.

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Dragu mĭeŭ, care mĭ-e drag
La lume 'n sémă nu'l bag;
Cu ăl care n'am nimic
Cu ala vorbesc şi rid!

www.dacoromanica.ro

FETIŞÓRA DIN ALT SAT

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Fetişóră din alt sat,
Vin cu neĭca la jucat
Ş'apoĭ şi la sĕrutat,
Că pe aĭa sînt plecat!

SUS, SUS, SUS OPINCA SUS

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Sus, sus, sus, opincă, sus,
Că boĭerimea s'a dus
Şi pe Grecĭ noĭ ĭ-am rĕpus!

HAIDEŢI, FICIORI, SA JUCAM

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Haĭdeţĭ, fecĭorĭ să jucăm
C'o ţiră făină avem,
Facem turtă şi mâncăm!

OPINCUŢA DE JUNICA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Opincuţă de junică,
Dĕ-aĭ juca pên'aĭ juca
Tu ca cisma n'aĭ suna!

www.dacoromanica.ro

MAI, MARIE MARIOARA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novací.

Măĭ, Mărie, Marióră,
Ochiĭ teĭ mĕ bagă 'n bólă,
Sprîncenile mĕ omóră !

DRAGOSTEA NOASTRA DE MULT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novací.

Dragostea nóstră de mult
Mult mĕ mir ce s'a făcut !

IEŞI ANICO LA PORTIŢA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novací.

Ieşĭ, Anico, la portiţă,
Să-mĭ daĭ repede o guriţă,
Că póte vine Gheorghiţă.

DRAGU'MI BADIŢUL MEU

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu — Novací-Gorj,

Dragu 'mĭ bădiţul meŭ,
Că mĕ strânge 'n braţ mereŭ,
Când mĕ pune jos în pat
Şi mĕ strânge 'n braţ cu drag.

www.dacoromanica.ro

HAIDEŢI FETILOR LA JOC

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ.—Gorj.

Haĭdeţĭ, fetilor, la joc,
Orĭ vĕ duceţĭ dracu 'n foc,
N'aţĭ venit să vĕ uĭtaţĭ,
Ci aţĭ venit ca să jucaţĭ

FETIŢA DE OM BOGAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Novac—Gorj.

Fetiţă de om bogat,
Nu pripi la sĕrutat
Ca flórea la scuturat!

HAIDA FETIŢO LA JOC

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Veḑĭ varianta în colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan pag. 361, No. XI.

Haĭda, fetiţo, la joc,
Să te joc, să te sucesc.
Altuĭa să povestesc!

DRAGA MI E MANDRUŢA 'NALTA

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

A se vedea o variantă No. CXVII din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Dragă mĭ-e mândruţa 'naltă,
Că-mĭ dă gura peste pórtă
Şi leliţa scundicea
Sare gardu şĭ-o proptĭa
Şi făcu tréba şi ea!

www.dacoromanica.ro

DRAGU'MI MANDRUŢA 'NALTA
(VARIANTA)

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Novacĭ—Gorj.

Dragu'mĭ mândruţa 'naltă
Că'mĭ dă gura peste pórtă.

N'AM MANDRA PE UNDE DA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

A se vedea mica variantă No. LXDVIII, pag. 381, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

N'am, mândră, pĕ unde da
Să nu'ţĭ maĭ vĕd căscióra,
Căscĭóra şi bătătura.
Unde'ţĭ vĕd casa şi şopru
Mĭ-arde inima ca focu ;
Unde'ţĭ vĕd cămaşa 'n gard
Mĕ loveşte-un tremurat ;
Când cămaşa s'a uscat,
Tremuratu m'a lăsat.
Unde 'ţĭ vĕd ţiţele 'n sîn
Piciórele nu mĕ ţin,
Parcă nu 's făcut din plin !

O ! JIANA, BATE-O FOCU

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

O ! Jiana, bate-o focu,
Pe supt ea dudue focu !

PE LA IONA, PRIN OBOR

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu din Novacĭ—Gorj.

Pé la Ióna prin obor
Mĭ-a dat ghimpele 'n picĭor,
Nu ştiŭ ghimpe-ĭ 'nghimpător,
Orĭ ĭĭ şérpe muşcător,
Că mĕ ustură de mor !

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE SIMINOC

Culésă de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu din Novacĭ—Gorj.

Fóĭe verde siminoc,
Dragu mi-ĭ cu cine joc,
Că mirósă a busuĭoc!

IATA BATUTA DE STELE!

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Iată bătuta de stele,
Aséră cu cincĭ inele
Şi-acum vine fără ĭele!

CATE FETE 'S CU CHEPTARE

Auḑită de Chr. N. Ţapu din Poiana—Transilvania.

A se vedea varianta No. CCXXIV pag. 430, colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Câte fete 's cu cheptare
Tóte 's strâmbe de schinare;
Numaĭ una, ce'ĭ a mea
Iĭ dréftă ca secera.

HOI, LELIŢO SCURTA 'N BURTA

Auḑită de Chr. N. Ţapu din Poiana—Transilvania.

Hoĭ, leliţo scurtă 'n burtă,
Bun' aĭ fi straĭţă de urdă!

www.dacoromanica.ro

ME MANA MAMA LA JOC

Auḑită de Chr. N. Ţapu din Poiana—Transilvania.

Mĕ mână mama la joc,
Să joc fata cea frumósă.
Dintre treĭ
Dracu le ştiĭ
Care a hi
Nora Machi?

PAGUBA DE O PIŢULA

Auḑită de Chr. N. Ţapu din Poiana—Transilvania.

Pagubă de o piţulă
Că n'aĭ nicĭ un dinte 'n gură;
Pagubă de un suştac
Că eştĭ prea mare la cap!

UNDE VED COPILELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora de la Novacĭ—Gorj.

Unde vĕd copilele,
Mĕ tîrĕsc ca câĭnele;
Unde vĕd fetiţele,
M'aş tîrî ca mîţele.
Unde vĕd nevestele,
M'aş tirî ca şerpele;
Unde vĕd bĕtrânele
Le sumuţ cu câĭnele.
Unde vĕd cârdu de fete,
Trec prin apă fripţ de sete!

www.dacoromanica.ro

UNDE VED CARDU DE FETE
(VARANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Unde vĕd cârdul de fete,
Trec prin apă fript de sete,
Unde vĕd nevestele,
Mĕ reped ca şerpele!

FETELE DIN ROŞIORI

Culésă de Chr. N. Ţapu de la tinerĭi jucătorĭ din Roşiorĭi-de-Vede—Teleorman.

Fetele din Roşiorĭ
Mor tóte dupĕ feciorĭ;
Cele din Alixandria
Tóte şĭ-aŭ pĭerdut fetia!

LELIŢA CU OCHII VERḐI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Leliţa cu ochiĭ verḑĭ
Nicĭ odată să n'o credĭ;
Când o ḑice ḑĕŭ şi ḑĕŭ,
Atuncĭ minte maĭ rĕŭ!

PE ULIŢA CAR'MI DRAG

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Pe uliţa car'mĭ drag
Cale n'am şi trébă 'mĭ fac.
Iar pe care mi urît
Ţrébă am şi nu mĕ duc!

www.dacoromanica.ro

CINE LA IUBIT NU CREDE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Cine l'a ĭubit nu crede
N'ar măĭ calcă ĭarbă verde ;
Cine ĭubit n'a avut
Să pĭară de pe pământ !

UŞUREL CU IUBITU

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj

Uşurel cu ĭubitu,
Că s'aprinde pământu ;
Uşurel cu dragostea,
Că s'aprinde pajiştea !

SUCA-TE SUCEŞTE-TE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Sucă-te, sucește-te
De dracu păzește-te
Şi de puşca cu oţele
De patu cu şebăcele !

LELE, A DRACULUI MAI EŞTI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Gambrea lăutar, Săcelu—Gorj.

Lele, a draculuĭ maĭ eştĭ
Numaĭ când te 'mprimeneştĭ,
Dar când eştĭ ne 'mprimenită
Şi draculuĭ eştĭ urîtă !

www.dacoromanica.ro

ME ROAGA VECINA NOASTRA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarii Dumitru Băcioiu şi Anghel Cambrea, Sâcelu şi Petreşti—Gorj.

Mĕ rógă vecina nóstră,
S'o fac din fată nevastă.
Eŭ îĭ spuĭ că n'o pot face,
Ea să suĭe 'n pat şi zace!
Eŭ de rugămintea eĭ,
Mĕ băgaĭ într'un bordeĭ,
I-aşternu-ĭ frunḑă de teĭ
Şi la cap i-am pus ghizdeĭŭ.
Mĕ suiĭ pe cheptul eĭ
Şi i-am tras vr'o douĕ treĭ,
A ḑis, bravo! dumneaeĭ.
— Dumneḑeŭ să-ţĭ facă parte,
Că mĭ-aĭ luat junghiu din spate,
Care mĕ ţinea de mórte!

DE LA NOI A TREIA CASA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Ión Boboc—com. Bobu—Gorj.
Auḑită şi de el de la ciobanii, din Poiana—Transilvania.

Frunḑuliţă samulastră,
De la noĭ a treĭa casă
Se rógă-o vecină a nóstră
S'o fac din fată nevastă.
Eŭ îĭ spuĭ că n'o pot face,
Ea se suĭe în pat şi zace.
Eŭ de rugămintea eĭ,
Am băgat'o într'un bordeĭŭ,
Şi aşternuĭ frunḑă de teĭ
Şi la cap i-am pus ghizdeĭu.
M'am suit pe cheptu eĭ
Şi i-am tras vr'o douĕ treĭ
Mĭ-a ḑis: bravo, dumneaeĭ.
Frunḑuliţă şi un susaĭ,
Diminéţă mĕ sculaĭ
Pe ochĭ negriĭ mĕ spălaĭ
Şi din gură 'mĭ-o 'ntrebaĭ:
—Dragă vecinica nóstră,
Bine-ĭ fată, orĭ nevastă?
—Să-ţĭ facă Dumneḑeŭ parte
De noroc, de sănĕtate,
De lumînare la mórte,
Că mĭ-aĭ luat junghiu din spate,
Care mĕ ţinea de mórte!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE SAMULASTRA

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Stancu Ión lăutar, Cucuieţi—Teleorman.

Fóĭe verde samulastră
De la noĭ, a treĭa casă
Mĕ strigă vecina nóstră
S'o fac din fată nevastă.
Şi mĭ-o culc în foĭ de nuc,
Fóĭe verde treĭ costeĭ,
Să mĭ-o învălesc cu vizdeĭ.
Şi mĭ-e vizdeĭul cam verde,
Numaĭ ţîţa i se vede!

CE MI-I DRAG NU MI-I URAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

Ce mi-ĭ drag, nu mi-ĭ urît
Şi mi-s dragĭ fetiţele
Vara 'n tóte ḑilele.
Şi mi-s dragĭ fetele dragĭ,
Vara când culeg la fragĭ,
Şi mi-s dragĭ la sĕrbătorĭ,
Vara când culeg la florĭ!

ME SUII P'UN CIOB DE STICLA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Michaĭ—Bucureştĭ.

Fóĭe verde şi-o sipică,
Mĕ suiĭ p'un cĭob de sticlă,
Zărĭĭ casă mititică,
Şi o nevastă frumuşică
Şi bărbatu nătărău,
Acolo mĕ trag şi eŭ!

www.dacoromanica.ro

SERACII NADRAGII MEI

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

Seracĭĭ năḑragiĭ meĭ,
Cum se uĭtă la fomeĭ
Şi fomeile la eĭ !

GEABA, LELE, EŞTI FUDULA

Auḑită de Chr. N. Ţapu din Novacĭ—Gorj.

Geaba, lele, eştĭ ḑudulă,
Că n'aĭ nimic pe bătătură.
Aĭ avut d'o purcea sură
Şi aĭa ţi-a murit de gură.
Fóĭe verde şi-o lalea,
Mi-a dat socru-meŭ purcea.
Sócră-mea femeĭe rea,
Când se mânie, mi-o ĭa;
Dar socru-meŭ e maĭ bun
A legat'o la pătul,
Şi-ĭ trage măciucĭ la c...

PLEACA POPA LA PADURE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Constandin Radu, din Pociovalĭştea—Gorj.

Plécă popa la pădure
C'o bardă şi c'o secure,
Cu barda că 'mĭ bărduĭa,
Cu sĕcurea că 'mĭ cĭoplea.
Frunḑuliţă treĭ migdale
Şi-apucă pe drum la vale,
Se 'ntâlni c'o fată mare:
— Bună ḑiuă, fată mare
— Mulţumim, Sfinţiĭ-sale !
Puse mâna la buric,
Fata nu ḑise nimic;
Puse mâna la mărgele,
— Maĭ la vale părinţele,
Lucrurile sfinţii-sele !
Frunḑuliţă de alun,
O trase alăturĭ de drum
Şi s'apucă de meşteşug,
Să facă córne de plug.
Boişoriĭ
Ochişoriĭ,
Rotiţele
Ţiţele,
Mânile
Tînjălile.
Bate pene şi zăvóre,
Dă popa din c... să móră;
Bate pene zăvorite
Maĭ salt'o de c.., părinte !

www.dacoromanica.ro

FRUNDULIŢA D'ALILUI

Audită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Constandin Radu din Pociovaliştea—Gorj

— Frunduliţă d'aliluĭ
Aveţĭ grijă că vĕ spuĭ:
Veni vremea de 'nvêrtit
Frică mi-ĭ de prăpădit;
Dar mi-ĭ frică dar nu prea
Că mĕ ţine soţia,
Ea pe mine, eŭ pe ea.
Frunduliţă frăsinel
Daţi-ĭ drumu păţintel,
Şi cu stânga după el.
Daţĭ 'ĭ drumu să se ducă,
La fecioru luĭ măciucă,
C'are el rachiŭ de nucă.

FETICO DE OM BOGAT

Audită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

Veḑĭ mai sus în Cântece de nuntă «Cântecul Miresei».

Fetico de om bogat,
Nu pripi la măritat,
Ca flórea la scuturat.
Că flórea maĭ înflóre odată,
Iar tu nu te maĭ facĭ fată;
Când o cânta ştiuca 'n baltă
Şi cârsteiul pe corlată,
Atuncĭ te-ĭ maĭ face fată.
Iar atuncĭ,
Dar nicĭ atuncĭ!
Când o face plopu nucĭ,
Şi gutuiŭ mere dulcĭ,
Iar atuncĭ
Dar nicĭ atuncĭ!
Când o face salca mere
Şi răchita platagele!

ŞI ME DOR PICIORELE

Audită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

Şi mĕ dor picĭórele
Tot trecênd isvórele,
Ale micĭ şi ale marĭ,
Tot trecênd la Poĭenarĭ;
Ale marĭ şi ale micĭ,
Tot trecênd la ibovnicĭ!

www.dacoromanica.ro

ŞI AOLICA CE POTOP

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ — Gorj.

Şi aolică ce potop,
Cum jócă şi popĭ şi tot
Şi priotesele plâng cu foc.
—Părinte, sfinţia-sa,
Păzeşte-ţĭ biserica.
De ţi-oĭ pune mâna 'n barbă,
Te satur de haĭa négră ;
De ţi-oĭ pune mâna 'n cap,
Te satur de sărutat,
Că priotésa ca priotésa
Că cu haĭa 'şĭ ţine casa !

FOAIE VERDE LEMN DE SUS

Culésă de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Fóĭe verde lemn de sus,
Pe câte ochĭĭ am pus
Pe tóte mi le-am supus,
Şi am pus ochĭĭ şi pe tine
Cin' te-o lăsa fie câĭne !
Fie câĭne 'n patru brângĭ,
De mi-ĭ scăpa tu d'aicĭ !

FOAIE VERDE LEMN DE SUS

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea—lăutarul Săceluluĭ—Gorj.

Fóĭe verde lemn de sus,
Pe câte ochĭĭ mi-am pus
Pe tóte mi le-am rĕpus
Şi-am pus ochĭĭ şi pe tine,
De mi-eĭ scăpa, să fiŭ câĭne ;
Să fiŭ câĭne 'n patru lăbĭ
De nu te-oĭŭ face să crăpĭ ;
Să fiŭ câĭne 'n patru brâncĭ
De nu te-oĭŭ face să plângĭ,
Să-mĭ plîngĭ urmiţele mele
Ca pe doĭ fagurĭ de mĭere !

www.dacoromanica.ro

MAI BAIETE BAIEŢELE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Paĭcu, lăutarul Bistriţiĭ—Vâlcea.

Măĭ băĭete, băĭeţele,
Insóră-te de-ţĭ ĭa muĭere,
Nu fiĭ făcĕtor de rele,
Vin la maĭcă şi mĕ cere,
N'o vrea maĭca să mĕ dea,
Vin pe lună şi mĕ ĭa,
Cu caiĭ, cu sania,
Să mĕ ducĭ la curtea ta.
Şi mĕ pune pe saltea
Şi dă'mĭ pâĭne cu cafea
Mĕ sĕrută cât-ĕĭ vrea !

FOAIE VERDE DE NAUT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ — Gorj.

Fóĭe verde de năut
Şi-a venit o veste 'n vênt
Să mĕ las tot de ĭubit.
Fóĭe verde de spănac
Şi să m'apuc de furat
La neveste cu bărbat.
Să las copiiĭ plăngĕnd,
Şi bărbaţiĭ tot oftând.

DRAGILE MELE DE FETE

Dragile mele de fete,
De v'aş putea face oĭ,
M'aş pune cioban la voĭ,
La strungă nu v'aş băga
Numa v'aş tot sĕruta.
Nicĭ la strungă nu v'aş duce,
Numa 'n braţe v'aş tot strînge !

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE FOI DE NUC

Auḑită de Chr. N. Ţapu la hora din Novacĭ—Gorj.

Fóĭe verde foĭ de nuc,
Mărie, gură de cuc,
Ce-aş face ca să te apuc?
Numa seara când mĕ culc
Să 'mĭ daĭ gura s'o sĕrut,
Că guriţa de la tine,
M'a ofticat, vaĭ de mine!

FOAIE VERDE BOB NAUT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Cazacu lăutar, Ştefăneştĭ—Gorj.

Fóĭe verde bob năut,
De când maĭca m'a făcut
Treĭ amante n'am avut,
Dar acum le-am dobêndit:
Una 'n Gorj
Şi alta 'n Dolj,
Alta e 'n sat la Cârcea
Şi alta la Rîmnicu-Vâlcea.
A din Cârcea e fată mare,
Mi se pórtă ca o flóre,
Cu cămaşa fir betélă,
Sĕ vĕd ţîţele prin ea.
Ţîţe micĭ cu boldurele,
Muşcar'ar neĭca din ele
Ca din doĭ fagurĭ de mĭere!
Şi-a din Dolj e priotésă
Şi-a din Gorj e cârcĭumărésă,
Se pórtă cu cârpa alésă,
Ĭĭ bună de cârcĭumărésă.
Vinu-ĭ bun, ocaua 'ĭ mică
Cârcĭumăriţa 'ĭ frumuşică!

FRUNḐA VERDE MARGARIT

(VARIANTA)

Comunicată de I. Constantinescu Dioştĭ de la Nicu Zănescu, com. Vladimir—Gorj.

Frunḑă verde mărgărit
De când maĭca m'a făcut
Treĭ amante mi-am avut:
Una 'n Gorj şi alta 'n Cârcea,
Şi alta la Rîmnicu-Vâlcea.
A din Gorj mi-e primăriţă
Cu răsureĭ de altiţă;
A din Cârcea e priotésă
Imĭ tot pórtă cârp' alésă;
A din Vâlcea 'ĭ fată mare
Cu codiţa pe spinare
Cu cămaşa de altiţe
Făcută cu o igliţe,
Făcută cu găurele,
Să vĕd ţîţele prin ele
Muşcar'ar neĭca din ele
Ca din doĭ fagurĭ de mĭere!
De frumósă n'are preţ,
De curvă 'ntrece un judeţ!

www.dacoromanica.ro

DIN SIRET ŞI PÂNA'N PRUT
(VARIANTA)

Culésă de I. Constantinescu—Dioştĭ de la Christea Popescu din com. Gvardiniţa—Mehedinţĭ.

Din Siret şi pênĕ 'n Prut
Treĭ amante mĭ-am avut:
Una 'mĭ este 'n Severin,
Se pórtă cu pĕr blondin;
Şi una 'mĭ-este, Calafat
Se pórtă cu pĕr buclat.
Şi-o dragă Bucureşténcă,
Cu ochiĭ ca de şerpóĭcă,
Când se uĭtă mĕ sĕgétă!

ŞI TE'NVARTE PE SUPT MANA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la D. Brezulescu, Novacĭ—Gorj.

Şi te 'nvârte pe supt mână,
Dacă ştiĭ că eştĭ rumână;
Iar de 'ĭ fi de altă lege,
Pe supt mâna mea n'aĭ trece!

ŞI TE SUCA PE SUPT MANA
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la hora din Novacĭ—Gorj.

Şi te sucă pe supt mână,
Dacă ştiĭ că eştĭ romănă;
Dar de-aĭ fi de altă lege,
Pe supt mâna mea n'aĭ trece.
Sucă-mi-te, suveĭcuţă,
Dacă ştiĭ că 'mĭ eştĭ drăguţă;
Sucă-mi-te, suveĭchea,
Dacă ştiĭ că eştĭ a mea.
Şi te sucă 'ntr'un picĭor,
Dacă ştiĭ tórce fi ĭor;
Şi te sucă într'amêndouĕ,
De ştiĭ ţese pânză nouĕ!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE MARGARITU
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Fóĭe verde mărgăritu,
Veni vremea de 'nvêrtitu
Frică mi-ĭ frică de prăpăditu;
Dar mi-ĭ frică şi nu prea,
Că mĕ ţine soţia,
Ea pe mine eŭ pe ea.
Suceşte-ţe pe supt mână
Ca să ştiŭ că eştĭ română;
Că de-oĭ fi de altă lege
Pe supt mâna mea n'oĭ trece!

FOAIE VERDE TREI SIPICE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Ghiţă Stoica din Govora—Vâlcea.

Fóĭe verde treĭ sipice,
Fie gura cât de ḑulce,
La neveste nu m'oĭ duce;
Când fu dragostea maĭ dulce
Pe bărbat dracu l'aduce.
Şi, când făcu palma pumn,
Imĭ cară din spate fum,
Ca dintr'o claĭe cu fên;
Iar când făcu pumnu palmă,
In obraz imĭ făcu rană!

LELEA NALTA ŞI D'USCATA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Doctorul Vasile Glodoru din Luduşu, fost profesor. la Gimn. din Braşov.—Transilvania.

Lelea naltă şi d'uscată
De treĭ-ḑecĭ de anĭ ĭĭ fată,
Eŭ ĭ-am ḑis să se mărite,
Ea mĭ-a ḑis că nu-ĭ de vêrste.
— Tacĭ la dracu ce vorgheştĭ
Că şi de patru-ḑecĭ de anĭ eştĭ;
Te părăşte vecinuţa d'ingă tine,
Că te chi....nóptea supt tine!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE DE DOI BRAJI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu din R.-Vâlcea.

A se vedea varianta «Femeie cu doĭ bărbaţi» pag. 307, colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

— Fóĭe verde de doĭ brajĭ,
Nevastă cu doĭ bărbaţĭ,
Ia'mĭ cuţitu din ficaţĭ;
Nu'l lăsa să ruginĭască,
Ficaţiĭ să'mĭ putreḑĭască,
Voĭnicel să'mĭ pedepsĭască!

HAI, SURATA, SA MAI BEM

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Paicu, din Bistriţa—Vâlcea.

— Hai, surată, să maĭ bem.
— Dar cum dracu să maĭ bem,
C'am o pânză la rĕsboĭŭ
Cu şaĭ-ḑecĭ de lăturoĭ.
La sulu de din'nainte
Dracu le maĭ ţine minte!
Printre iţe, printre spată
Trece ĭapa 'mpiedicată;
Printre iţe şi fusceĭ
O scrófă cu cincĭ purceĭ!

NEVESTICA CA A MEA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Paicu, din Bistriţa—Vâlcea.

Veḑi varianta No. CCIV, în colecţia d-lor Iarnic—Bârsan pag. 423.

Nevestică ca a mea
Nu e 'n sat la nimenea.
Eŭ îĭ spuĭ să'mĭ pue masa,
Ea intră şi 'şĭ ĭa cămaşa
Şi mĕ 'ntrébă că 'ĭ stă bine?
Décă 'ĭ spuĭ că-ĭ şade bine,
Sare nebuna pe mine.
Când îĭ spuĭ că-ĭ şade reŭ,
Pune mâna pe resteŭ
Şi năpadă 'n capul meŭ.

www.dacoromanica.ro

FIR'AI AL DRACULUI DE FUS

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Paicu, din Bistriţa—Vâlcea.

Fir'ar al draculuĭ de fus ;
S'a dus la bărbat şi-a spus :
—Bărbate, nevasta ta
Şade 'n cârcĭumă şi bea.
A pus şi furca zălog,
Şi fusu în boloboc.
Dar bărbatu ce ḍicea ?
—Săraca nevasta mea
Mĭ-a 'nebunit'o furca,
Furca şi cu cânepa !
Ia maĭ dă-te pe la vrană,
Maĭ scóte, nevastă, o ólă.
Săraca nevasta mea
Nu maĭ póte să maĭ bea !

FOAIE VERDE BOB DE LINTE

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

—Fóĭe verde bob de linte,
Maĭ bărbate, fiĭ cu minte,
Ia cósa şi fă 'nainte ;
Şi 'mĭ coseşte cânepa,
Că 'mĭ-a 'negrit inima !
Măĭ bărbate fiĭ cu minte,
Ia cânepa şi mĭ-o vinde
Şi mĭ-o vinde maĭ cu preţ,
Că eŭ Lunĭa nu lucrez ;
Marţia ţiŭ de serbătóre,
Miercurea de fată mare,
Joĭa nimenia nu tórce,
Vinerea 'ĭ de dobitoce,
Sâmbătă de premenit,
Duminică 'ĭ de ĭubit !

FOAIE VERDE SALBA MOALE

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu—R.-Vâlcea.

Fóĭe verde salbă móle,
Am o sócră cârtitóre
Şi o uşă scârţiitóre
Şi o boldeĭcă lătrătóre.
Mĕ simte latră de móre.
Ia untură de găină,
Unge uşa la ţîţînă ;
Móĭe pâĭne în lapte dulce
Dă-ĭ boldiceĭ să mănânce ;
Şi c'o mână de cenuşă
Dă-ĭ în ochĭ la mătuşă ;
Şi vin la neĭca pe uşă,
Să te pup, să te sĕrut ;
Că de când n'am sĕrutat,
Limba 'n gură s'a uscat !

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE FIR DE BOZ

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

Fóĭe verde fir de boz,
Am ibomnică la Gorj,
'Naltă, 'naltă, subţire,
Cu cămaşa fir betea,
Să vede ţiţa pên ea ;
Ţîţe micĭ cu boturele
Muşcar'ar neĭca din ele,
Ca din doĭ fagurĭ de mĭere,

CAND M'AŞ VEDEA CU BARBAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu, din R.-Vâlcea.

A se confrunta varianta prescurtată No. CCCVI pag. 455, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Când m'aş vedea cu bărbat
Şi cu concĭuleţu 'n cap
Nu m'aş maĭ da jos din pat.
Mulţumesc luĭ Dumneḑeŭ
C'am bărbat pe placul meŭ,
Când mĕ chĭamă la prăşit,
Nu pocĭ că m'am bolnăvit ;
Când mĕ chĭamă la bĕut,
Bodaproste mĭ-a trecut,
Fă 'nainte că te-ajung.
Eŭ o chem la strâns de fên,
Ea 'şĭ bagă oglinda 'n sin ;
Ea oglinda se frezeşte
Fênu 'n luncă putreḑeşte !

FOAIE VERDE FOI DE NUCA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ghiţă Şchiopu din R. Vâlcea.

—Fóĭe verde foĭ de nucă,
Cine s'auleşte 'n luncă ?
—O femeĭe făr' de furcă.
—Ḑi-ĭ la dracu să se ducă
Că mĕ lasă făr' de muncă
Şi mĕ umple de pĕcate,
Nu mĕ spală lumea tótă !

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE ŞI-O LALEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Jón Mihaĭ din Bucureştĭ.

Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Nevestică tinerea,
Măritată de ĭarna,
Cine mĭ-a ḑis, n'am ḑis ba.
De mĭ-ar ḑice un om frumos,
De ruşine m'aş pune jos;
De mĭ-ar ḑice un om urât,
Nicĭ eŭ n'am tăgăduit;
Am pus spate la pămînt
Şi faţă la rĕsărit.
Vĕḑ pe neĭca mĭ-a venit
P'un cal negru buĭestrând.
Calu 'ĭ negru şi fugar,
Neĭca tînĕr şi curvar.
Fóĭe verde castravete,
Bată-te focul, băete,
Că m'aĭ sĕrutat cu sete.
Mĭ-a plesnit rochiţa 'n spete
Şi şépte coturĭ de bete!

FOAIE VERDE TREI BOBLINTE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Jón Mihaĭ din Bucureştĭ.

Fóĭe verde treĭ boblinte,
Ia luaţĭ băeţĭ aminte
De vênătu de 'nainte
Şi de murgu de la rótă,
Mĭ-a secat inima tótă!

FOAIE VERDE FOI DE FRAGA

Culésă de Chr. N. Ţapu din gura lăutaruluĭ Dumitru Gheorghe Manda, din Govora—Vâlcea.

Fóĭe verde foĭ de fragă,
Ia veḑĭ puĭca mea cea dragă
Trece drumu, nu mĕ 'ntrébă;
Parcă cine-va o rógă.
Nicĭ n'o rog, nicĭ n'o poftesc,
Căcĭ ca dênsa maĭ găsesc,
Maĭ de neam şi maĭ de viţă,
Nu ca dênsa rĕmăşiţă,
Că'şĭ dă gura pe credinţă;
Maĭ de neam şi maĭ ce-va,
Nicĭ ca dênsa farfana,
Dă-şĭ da gura într'o para!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE ŞI-O LALEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Cazacu din Ştefăneştĭ—Gorj.

Fóĭe verde şĭ-o lalea
Mĕ 'ntrebă mândruţa mea,
Maĭ am vr'una de cât ea?
— Ba nu sciĭ, mândruţo, bine,
Maĭ zambilă, nu ca tine;
Maĭ zambilă, maĭ de neam,
Nu ca tine de ţigan;
Maĭ zambilă, maĭ de viţă,
Nu ca tine rudăriţă!

FRUNḐA VERDE DE ARŢAR

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Toma Todea, din Saliştea—Transilvania.

— Frunḑă verde de arţar,
Leliţă tu cu pĭeptar,
Cum ţĭ-aş face un sărindar?
Sărindaru ţĭ-e făcut
Cu spatele la pămînt
Şi cu picióre le în vênt.
Tu să numerĭ stelele
Şi eŭ petricelile!

FRUNḐA VERDE ARŢARAŞ

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Toma Todea, din Săliştea—Transilvania.

Frunḑă verde arţăraş,
Leliţa cu ochiĭ traşĭ
S'o săruţĭ şi să te 'ngraşĭ
Şi din braţe să n'o laşĭ.
Că şi eŭ când mĭ-aveam
Tot în braţe mĭ-o ţineam.
Şi acuma d'oĭ căpĕta
Tot în braţe mĭ-oĭ ţinea.
Iac'-acum mĭ-am căpĕtat,
Iar din braţe n'o maĭ las!

www.dacoromanica.ro

CATE FETE 'N BRAŢE-AM STRANS

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ión Toma Todea, din Săliştea—Transilvania.

Câte fete 'n braţe-am strâns,
Dupĕ mine tóte o plâns ;
Câte-am strâns şi-am sĕrutat
Tóte o plâns şi m'o oftat.
Şi pe tin' te-oĭ săruta
Şi tu-ĭ plânge şi ofta,
Să sciĭ că-ĭ pe urma mea.
Să fiĭ neĭcă sigurată,
De te-ĭ maĭ ĭubi vr'o dată.
Să fiŭ câĭne în patru brâncĭ,
De nu te oĭ ĭubi să plângĭ.
Să fiŭ câĭne pênĕ mâĭne,
De n'oĭ plânge dupĕ mine ;
Să fiŭ câĭne regulat,
De te-oĭ fi iubit vre-o dat !

VERDE FRUNḌA ŞI-O LELEA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Ión Toma Todea din Săliştea—Transilvania.

Verde frunḍă şĭ-o lelea,
C'aşa 'mĭ ḍice mândra mea,
Că guriţă ca la ea
Nu e 'n sat la nimenea.
Ea este şi maĭ dulce,
Dar nu mĕ maĭ pociŭ eŭ duce;
Da este şi la neveste,
Numa nu se potriveşte.

AM O DOICA, AM O LELE

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcoiu, din Petrescĭ—Gorj.

Am o doĭcă, am o lele,
Am o curvă de muĭere,
Cu tótă lumea mĕ teme
Şi cu bune şi cu rele
Şĭ cu vecinele mele !

www.dacoromanica.ro

MANDRA FIR'AI A NAIBILUI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcoiu, din Petrescíĭ-de-sus—Gorj.

Mândră fir'aĭ a naĭbiluĭ,
De-ĭ spune bărbatuluĭ,
Că eŭ séra vin la tine,
Nesupĕrat, vaĭ de mine!

VERDULIŢA TREI MIGDALE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Verduliţă treĭ migdale,
De la Novacĭ maĭ la vale
S'a scumpit guriţa tare;
Face-un pol şi cincĭ parale,
Şi-o litră de portocale.

CE CAŢI MANDRO PE ŞUŞA?

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcoiu, din Petrescĭ—Gorj.

—Ce caţĭ mândro pe şuşa?
—O lupită de purcea.
—Vino, vino, la neĭca,
Să-ţĭ aştern măntăluţa
Şi căpătâĭ tunica,
Să te 'ntreb bine aşa,
Să-ţĭ arăt purceluşa,
Că tu eştĭ mândruţa mea.
Mititică eştĭ de stat
Şi dulce la sĕrutat!
Odat' eraĭ amanta mea,
Te rog să-ţĭ dea cin' ţĭ-o da,
Tu să nu-ţĭ pierḑĭ credinţa,
Să te urască neĭca.
Să-ţĭ dea aur şi argint,
Tu să ḑicĭ că nu-ĭ nimic!

www.dacoromanica.ro

VERDE, VERDE ROSMARIN

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcoiu, din Petrescĭ—Gorj.

Verde, verde rosmarin,
Haĭ la popa Constantin,
Că e duhomnic bĕtrân,
Ne dă pĕcat maĭ puţin.
Dintr'o mie ĭartă o sută,
Dintr'o sută ĭartă ḍece.
Părinte, blagosloveşte
Şi 'mĭ dă drumu la neveste.
Părinte sfinţia-ta,
Spovedeşte-mĭ pe mândra
Să nu-ĭ daĭ pĕcate multe,
Şi să-ĭ daĭ maĭ puţintele,
Că-ţĭ-aduc un car de lemne.

VERDE PELINIŢA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcoiu, din Petrescĭ—Gorj.

A se vedea varianta No. CCCXV pag. 458, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

—Verde, verde peliniţă,
Spoveditu-te-aĭ leliţă ?
—Ba eŭ nu m'am spovedit,
Că eŭ când m'oĭ spovedi
Şépte popĭ mĭ-o trebui:
Şépte popĭ ş'un potropop,
Că nu spun canunu tot,
Şi să fie şi un deconecĭŭ,
Să fiŭ spovedită 'n vecĭ!

FOAIE VERDE PELINIŢA

Auḍită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcoiu din Petrescĭ—Gorj.

Fóĭe verde peliniţă,
Cin' ţĭ-a pus numele Niţa
Sfîntă să-ĭ fie guriţa;
Şi popa care a spovedit
Să fie blagoslovit!

www.dacoromanica.ro

VERDE, VERDE DE LELEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu din gura luĭ Dumitru Băcoiu, din Petrescĭ—Gorj.

Verde, verde de lelea,
De la vale de casa mea,
Este o mândră frumuşea,
Ţine pricină cu a mea.
Şi eŭ ḑic nevesteĭ mele :
— Măĭ nevastă, nu fiĭ próstă,
C'aia e vecina nóstră ;
Cin' nu ĭubeşte vecina,
Nu ştie prânḑu şi cina.

VERDE, VERDE FOI SPANAC

Verde, verde foĭ spănac,
Pe câmpu cu liliac,
Mândra şĭ-a pĭerdut amantu.
Cată să 'şĭ găsiască altu ;
Neĭca n'o scie c'oĭ s'o ĭa dracu.
A draculuĭ e puĭca.
Eŭ o rog şi ea nu vrea,
Cu parale nu geaba.
O rog cu sfănţóica 'n mână
Şi ea 'mĭ spune că nu-ĭ bună !

IA-ME DOAMNE

Auḑită de Chr. N. Ţapu da la Ión Cazacu, Ştefăneştĭ—Gorj.

A se vedea varianta No. LXV pag. 377, din colecţia d-lor Iarnic şi Bârsan.

Ia-mĕ, Dómne, şi mĕ pune
La mândruţe d'ale bune,
Cu bărbaţiĭ duşĭ în lume.
Duşĭ în lume, în Calafat,
Să mĕ vĕd singur la pat,
Singurel făr' de bărbat !

www.dacoromanica.ro

MANDRUŢA A DRACULUI EŞTI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Cazacu, din Ştefăneştĭ—Gorj.

Mândruţă a draculuĭ eştĭ,
Câţĭ voĭnicĭ prăvăluĭeştĭ?
Dar cu mine ce gândeştĭ?
Nicĭ nu rîḑĭ, nicĭ nu vorbeştĭ,
Numaĭ din buze 'mĭ zîmbeştĭ!

FOAIE VERDE ŞI-O LALA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

— Fóĭe verde şi-o lala,
Mărită-mĕ mamă fa,
Că s'a făcut cât a ta
Şi de négră tot aşa.
Să le punem la mĕsură;
E maĭ mare a mea la gură.
—Eŭ maĭcă te-aş mărita,
Dar eştĭ maĭcă mitutea
Şi mĕ vaĭt că te-ĭ strica.
—Dă-mĕ mamă 'ntr'un noroc,
Că măciuca 'şĭ face loc!

FOAIE VERDE DE DUDAU

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ang. Cambrea, Săcelu—Gorj.

Fóĭe verde de dudăŭ,
Vaĭ, săracul mânzul meŭ,
Dórme nóptea 'n lăcăsteŭ,
Diminéţa cată rĕŭ.
Eŭ îĭ daŭ fên cu rocoz,
El çată de cap în jos!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE MAGHIRAN

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Elisabeta Răcelescu, Corabia—Romanaţi.

— Fóĭe verde maghiran,
Mariţico cu ghĭozdan,
Ce te ţiĭ cu Lipiscan ?
Lipiscan cu ochiĭ verḑĭ,
Să nu'l veḑĭ, să nu te 'ncreḑĭ;
Că te bagă 'n prăvălie,
Şi te 'nşală c'o lămâĭe
Şi te pune pe canapea,
Şi-ţĭ dă lapte cu cafea
Şi te pune pe feréstră
Şi 'ţĭ dă carte franţuzéscă.

UNGURÉN, UNGURENAŞ

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

— Ungurén, Ungurenaş,
Pentru-o felie de caş
Tótă nóptea mĕ frecaşĭ.
Las' felia la pustia,
Şi scóte móca d'acilea.
— D'aş şti Turciĭ c'or veni,
Eŭ móca n'o scot d'aci;
D'aş şti că m'or şi tăĭa
N'o scot pên nu s'o 'muĭa!

UNGURÉN, UNGURENAŞ
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir—Gorj.

Ungurén, Ungurenaş,
Pentr'o felie de caş.
Tótă nóptea mĕ frecaşĭ.
N'aţĭ felia
La pustia,
Şi scóteţĭ móca d'acĭa.
O scoseĭ şi mĭ-o svântaĭ
Şi o svântaĭ
Şi mĭ-o băgaĭ!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE BUSUIOC

Audită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea Săcelu—Gorj.

Fóĭe verde busuĭoc,
Ungurene, apă 'n toc,
Adu fata să ţĭ-o joc;
Că de n'oĭ juca-o bine,
Intră dracu în ea şi 'n tine!

FRUNDULIŢA ŞI-O LALEA

Audită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Frăţilă, Novacĭ—Gorj.

A se confrunta varianta No. 225 pag. 184 colecţia D-luĭ Bibicescu.

Frundulită şĭ-o lalea,
Venĭĭ séra de la sapă,
Ostenit şi plin de apă
Şi-am găsit pe tónta 'n vatră.
Mĕ restiĭ la ea odată,
A căḑut pe foc gramadă.
Scóse capu dupĕ uşă,
Cu cincĭ oca de cenuşă.
Unde-o vĕd cu capu gol,
Fug vacile din obor
Şi viţeiĭ pênĕ mor!
— Légă-te, tonto, la cap,
Că mĕ laşĭ de boĭ sĕrac.
Ptru, ptru, viţel bălţat,
Cu şépte lanţurĭ legat
Şi tot a rupt şĭ-a scăpat.

VENII SERA DE LA SAPA
(VARIANTA)

Audită de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Porumbescu din Novacĭ—Gorj.

Venĭĭ séra de la sapă,
Ostenit şi plin de apă
Şi găsiĭ nebuna 'n vatră,
Desculţă şi desmăţată.
Se ivi prósta pe uşă,
Cu capu plin de cenuşă.
Mĕ rĕstiĭ la ea o dată;
Ea coprinse vatra tótă.
Mĕ rĕstiĭ de douĕ orĭ,
Ea sărĭ dupĕ cuptor.
Se ivi prósta pe uşă,
Rupse bălan şi se duse;
Din pricina luĭ bălan
Se duse şi viorén!

www.dacoromanica.ro

Verde frunḑă de spanac,
Şi maĭ avuĭ şĭ-un mânzat,
Şi ala a tras şi scăpat.
— Na, na, na, bălane, na,
Nu mĕ lăsa cu sapa,
Căcĭ sînt slab, nu pot săpa!
Sărăcuţ de maĭca mea,
Rĕmăseĭ de plug aşa!
Na, na, na, bălane na,
Că nu este bóla ta,
Ci este nevestica mea.
Ia-ţĭ, tónto, o cârpă maĭ bună
Să'mĭ vie bălan la mână.
— N'am de unde neĭculiţă,
C'am o ţîră de fuĭor,
Stă pustie pe mosor.
Am o ţîră d'aĭa grósă,
Pustia că nu e tórsă.
Şĭ-am avut douĕ fuĭóre
Şi le-am dat la torcĕtóre.
A fătat mâţele în ele
Nicĭ în p.... nu mĕ dóre!

NEVASTA CA A MEA FRUMOSA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nic. Frăţilă, Novacĭ—Gorj.

Nevastă ca a mea frumósă,
Nu e 'n sat la dumneavóstră.
Când îĭ pomeneştĭ de furcă,
Ia pătura şi se culcă,
Şi se 'nvăleşte cu sacul
Şi dórme pên' o ĭa dracul!

FRUNḐA VERDE SI-O LALEA
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Frunḑă verde şĭ-o lalea,
Nevestică ca a mea
Nu maĭ are nimenĭa.
De bărbată ce e ea,
Intr'o lună tórce o lână
Şi mânc' un sac de făină
Şi o făşie de slănină.
Când îĭ pomeneştĭ de furcă,
Ia pătura şi se culcă
Şi s'acopere cu sacul
Şi dórme pên' o ĭa dracul!
Când îĭ pomeneştĭ d'argea,
Par'că bagĭ pe dracu în ea.
Nóptea spală şi cârpeşte
Şi ḑiua se premeneşte
Şi din horă nu lipseşte.
Verde frunḑă şĭ-o lalea
Bărbată ce era ea
Semăna cu mamă-sa.
Fóĭe verde şi o lala,
Mĕ duseĭ la sócră-mea,
O găsiĭ c'o trénţă rea,
P'a maĭ bună şĭ-o cârpea;
Cu cincĭ fuse lângă ea,
Rupea nouĕ, cârpea douĕ,
Ca să facă una nouĕ.
Dară ea când mĕ vedea
Aşa bine ce-ĭ părea;
Ia veḑĭ cinste ce'mĭ făcea?
Lapte dulce într'o lulea,
Mămăligă într'o ulcea,
Şi aşa bine mĕ cinstea.
Trimetea la măcelar
Şi lua ghighirĭ (ficaţĭ) de ţînţarĭ,
Căpăţână de albină,
Fĭerbe 'n ghióce d'alună,

www.dacoromanica.ro

Ca să facă o ciorbă bună.
Punea masa subt pătul,
C'acolo e locu bun.
— Ţine, fine, ia cumetre!
Cât p'aci, să'mĭ dea şi mie
Cu rachiŭ de comină,
Să se ducă pomina.
Când veni rêndu la mine,
M'a trecut cu nevederea,
C'aşa a ajuns puterea!

FOAIE VERDE TREI LAMÂI

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Fóĭe verde treĭ lămâĭ,
M'aş învârti într'un călcâĭ,
Să pociŭ ţese pânza 'ntâĭ;
M'aş învêrti într'amêndouĕ,
Să pocĭŭ ţese pânza nouĕ!

FATA POPI, MARÌA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ánghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Fata popi, Maria,
Se trage cu sania;
Dar caiĭ cu ce-ĭ mâna?
Cu o bicĭuşcă de nuĭa,
Toporîşte cum o vrea,
Să puĭe şi p... mea!

FOAIE VERDE SI-O LALEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Fóĭe verde şĭ-o lalea,
Săraca nevasta mea,
Ce de grije duce ea,
Că mĕ ĭubesc cu alta
Nevasta mi s'a 'mboţat,
Că m'am luat cu alta 'n sat.
Cât de multe d'aş avea
Tot am grije şi de ea!

www.dacoromanica.ro

VERDULIŢA DE BUJOR

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc, Bobu—Gorj.

Verduliţă de bujor,
Ḑise muma să mĕ 'nsor;
Ĕŭ ĭ-am spus că nu mĕ 'nsor.
Verde, verde matostat,
Ca să mĕ maĭ las mânzat,
Ca să daŭ ocol pîn sat
Pe la d'eĭ de s'a 'nsurat!

ḐISE MAMA CATRE MINE

(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea, Săcelu—Gorj.

Ḑise mama către mine:
— Insóră-te, măĭ copile!
— Iaca tata nu mĕ lasă,
Să ĭ-aduc pe dracu în casă;
Şi-o să mĕ maĭ las mânzat,
Să maĭ daŭ târcol pîn sat
Pe la ceĭ ce s'a 'nsurat!

FOAIE VERDE COLALIE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Anghel Cambrea din Săcelu—Gorj.

Fóĭe verde colalie,
Sub cătrinţă vişinie
N'am cătat de nu să ştie;
Dar supt catrinţă călcată
M'am uĭtat numa odată,
Şi sub zăvelca cu florĭ
Am cătat de ḑece orĭ!

www.dacoromanica.ro

BATE-ME, DOAMNE, PE MINE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nic. Frăţilă, Novacĭ—Gorj.

Bate-mĕ, Dómne, pe mine,
Că n'am făcut nicĭ un bine.
Nu mĕ bate, Dómne, rĕŭ,
Că şi eŭ sînt copilul tĕŭ;
Nu mĕ bate, Dómne, tare,
Că şi eŭ sînt al dumitale!

PENTRU MANDRA CARE'MI PLACE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nic. Frăţilă, Novacĭ—Gorj.

Pentru mândra care 'mĭ place
Nicĭ părinţiĭ n'aŭ ce 'mĭ face,
Nicĭ juraţiĭ satuluĭ
Nice Domniĭ sfatuluĭ.
Domniĭ 'n sfat se sfătuesc,
Eŭ cu mândra mĕ ĭubesc!

PUICULIŢA DE DEMULT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nic. Frăţilă, Novacĭ—Gorj.

Puĭculiţă de de mult,
Car'mĭ-aĭ dat gura 'mprumut,
Vino diséră la noĭ,
Să'ţĭ daŭ guriţa 'napoĭ;
Ca să nu cum-va să mor
Şi-apoĭ să-ţĭ rĕmân dator!

www.dacoromanica.ro

MAI, BADIŢA NOVACENE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Nicolae Frăţila, din Novacĭ—Gorj.

Măĭ bădiţă Novăcene,
Vino sara maĭ de vreme,
Că'ĭ pădurea crăcurósă,
Novăcencele 's frumóse!

FOAIE VERDE ŞI-O LALEA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc, Bobu—Gorj.

Fóĭe verde şi-o lalea,
Trece mândra pe şuşa,
Supĕrată vaĭ de ea,
Mĕ lovi cu mâneca.
Foiliţă fóĭe lată,
Parcă 'mĭ fu gura legată,
Ca să mĭ-o sĕrut odată!

FOIŢICA SIMINICU

Auḑită de Chr. N. Ţapu, de la Ion Cojocaru, din Pociovalişţea—Gorj.

Foiţică siminicu,
Al draculuĭ e voĭnicu,
Că, când vede nevasta,
Işĭ resuceşte mustaţa
Şi mĭ-o 'ncepe d'a 'ntreba:
—Mândră mândruléna mea
De-ĭ însera unde-va,
Să-ţĭ ţie neĭca calea,
Să nu umbli de geaba!

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE MATOSTAT

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la N. Zănescu, Vladimir—Gorj.

Fóie verde matostat,
Ungurica s'a uĭtat
De când nu s'a maĭ jucat.
Ungureanu, f.... te-l'aş,
Nicĭ în casă să nu'l laşĭ;
Aḑĭ iţĭ fură căldăruşa,
Mâĭne 'nşală muĭeruşa!

IUBEŞTE, NEICA, IUBEŞTE
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ión Bondoc, Bobu—Gorj.

Iubeşte, neĭcă, ĭubeşte,
Şi de duşmanĭ te păzeşte,
Că duşmanu, f...te-l'aş,
Nicĭ în casă să nu'l laşĭ;
Că orĭ cĭupeşte mătuşa,
Orĭ iţĭ fură căldăruşa!

FOILIŢA SOLZ DE PEŞTE
(VARIANTA)

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Dumitru Băcioiu, lautar, din Petrescĭi-de-sus—Gorj.

A se vedea şi varianta modificată «Invĕţul» pag. 316, din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

Foiliţă solz de peşte,
Iubeşte, neĭcă, ĭubeşte
Şi fetiţe şi neveste
Şi de duşmanĭ te păzeşte;
Că duşmanu, f...te l'aş,
Nicĭ în casă să nu'l laşĭ;
Vine, şéde la tăcĭune,
Umple satu de mincĭune!

www.dacoromanica.ro

LELEA CARE E MARÉŢA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Michaĭ—Bucureştĭ.

Lelea care e măréţă,
Se scólă de diminéţă.
Pe ochĭ, pe faţă se spală,
Ia douĕ-treĭ bóbe 'n pólă
Şi ĭese pe prisp' afară
Şi 'mĭ strigă:—puĭ, puĭ, puĭ!
Moţăţico, d'oĭ mânca, de n'oĭ mânca,
Eŭ să'mĭ fac datoria,
Să mĕ vaḑă şi neĭca!

NEVASTA CARE IUBEŞTE

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Ion Mihaĭ — Bucureştĭ.

Fóĭe verde solz de peşte,
Nevasta care ĭubeşte
Spală nóptea şi cârpeşte
Şi din horă nu lipseşte;
Ibomnicu mĭ-o priveşte!

VENDU-I VIA ŞI MOŞIA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la lăutarul Gh. Porumbescu, Novacĭ—Gorj.

Vîndu-ĭ via şi moşia,
Să duduĭ prósta ḑ'acilea;
Vînduĭ via şĭ-un prislop,
Tónta 'mĭ şade tot pe loc;
Vîndu-ĭ via şĭ-un părete,
Tónta 'mĭ şade la ungete,
Róde la un castravete,
Nesărat şi nemurat,
Numaĭ prin cenuşe dat.
Unde-o vĕd prin ăl unghete,
N'o cunosc din căminete!

www.dacoromanica.ro

AIDA, DRACE, IA-O 'N CARCA

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Porumbescu lăutar în Novacĭ—Gorj.

Aĭda, drace, ĭa-o 'n cârcă,
Că la nópte tot mĕ mâncă.
Frunḑuliţă de spanac
C'ast nópte am dormit în pat,
Am scăpat nu m'o mâncat.
De nu era securea
Mĕ mânca balaóna.
Aĭda, drace, ĭa-o 'n cârcă
Că la nópte tot mĕ mâncă!

CIOBANEL LA OI AM FOST

Auḑită de Chr. N. Ţapu de la ciobanul Ión Anghel din Poiana—Transilvania

Cĭobănel la oĭ am fost
Douĕ ḑile, douĕ nopţĭ.
O venit un vênt şi o plóĭe,
Şi n'am maĭ vĕḑut o óĭe.
Ŭĭu, ĭu, copil de curvă,
De ce ţiĭ cămeşa murgă?
— Că mi-ĭ murgă de curele,
Că n'am mândruţă s'o spele.
Mândruţa 'mĭ zace 'n pat,
Porumbul e nesăpat.
Mândruţa de s'ar scula,
Porumbu că s'ar săpa,
Cămĕşuţa mĭ-ar spăla!

FA-ME PASERE PESTRIŢA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Văcariul, din Ocna Sibiilor—Transilvania.

Fă-mĕ, Dómne, ce mi-ĭ face,
Fă-mĕ pasĕre pestriţă
Şi la Cluşiŭ o crâşmăriţă;
Să crâşmăresc vin şi bere
La recrute tinerele,
Care m'am ĭubit cu ele!

www.dacoromanica.ro

NU TE UITA, LELE NU

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ión Văcariul, din Ocna Sibiilor—Transilvania.

— Nu te uĭta, lele, nu,
Nu te uĭta, lele heĭ,
Nu te uĭta 'n ochiĭ meĭ!
Ochiĭ meĭ nu's de oglindă,
Să-ţĭ cauţĭ faţa de mândră.
Faţa mea 'ĭ faţă de domn;
A ta 'ĭ bugedă de somn.
Nu eştĭ albă de frumósă,
Nice roşie de grasă,
Ci eştĭ albă de 'nălbele,
Roşie de ruminele!

www.dacoromanica.ro

CÂNTECE ŞI JOCURI DE COPII

www.dacoromanica.ro

RUGĂCIUNI ŞI CANTECE DE COPII

CANTECUL MELCULUI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Florian Răcelescu, Corabia—Romanaţi.

A se confrunta «Cântecul Melculuĭ» din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 191.

Melc, melc,
Codobelc,
Scóte córne boĭerescĭ
Şi te du la baltă
Şi bea apă caldă ;
Şi te du la Dunăre
Şi bea apă turbure,
Şi te suie pe boştén
Şi mănâncă leuştén !

CANTECUL MELCULUI

(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu din Dioştĭ—Romanaţi.

Melc, melc
Codobelc,
Scóte córne boereştĭ
Şi te du la Dunăre
Şi bea apă turbure
Şi ad'o dea limpede,
Să spălăm cămăşile ;
Pe-ale mele,
Pe-ale tele,
Pe-ale luĭ nea Stan din vale
Şi mănâncă leuştén
Şi te fă cât un buştén.

www.dacoromanica.ro

CANTECUL ARICIULUI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Florian Racelescu, Corabia—Romanaţi.

Aricĭ, Aricĭ
Pogonicĭ,
Du-te la móră,
De te 'nsóră ;
Şi ĭa fata lu Cĭobóră,
Cu cerceĭ,
De nouĕ leĭ,
Cu mărgele de surcele.

CANTECUL ARICIULUI
(VARIANTA)

Cules de Ilie Constantinescu din Dioştĭ—Romanaţi.

Aricĭ,
Aricĭ
Pogonicĭ,
Du-te la móră,
Şi te însóră ;
Şi ĭa fata luĭ Cicóre,
Cu cerceĭ
De nouĕ leĭ,
Cu mărgele
De surcele.

CANTECUL ARICIULUI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu din Vladimir—Gorj.

Aricĭ,
Aricĭ
Pogonicĭ,
Aĭ la móră
De te însóră ;
Şi ĭa fata luĭ Cicóre
Şi boiĭ împĕratuluĭ
Şi caléşca Raduluĭ.

www.dacoromanica.ro

CANTECUL CAPREI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Elena Pretorian, Costeştĭ—Vâlcea.

Şiş capră cu mărgele,
Că-s maĭ multe viorele.
Bonciş, bonciş.
După casa luĭ Tiviş.
Tivison busuioc,
Ranţurile,
Branţurile,
Cuscudia, veselia,
Ia-ţĭ mâna d'acia !

CANTECUL CAPREI
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Florian Răcelescu Corabia—Romanaţĭ.

Sare capra din argele,
Cu maĭ multe ghiocele,
Ronţiş,
Bonţiş,
După casa luĭ Tiviş.
Tivicana,
Berbecana,
Ranţurile,
Branţurile,
Curcudia,
Veselia,
Spârc Măndia !

CANTECUL CAPREI
(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu din Dioştĭ—Romanaţĭ.

Sîşĭ capră cu mărgele,
Că sînt maĭ multe râncele
Şi maĭ multe ghiocele ;
Ronciş,
Ponciş
Pe la casa luĭ Tivicĭ.
Tivicana,
Berbecana,
Ranţurile,
Banţurile,
Cucutia
Veselia,
Spăimântă mânia.

www.dacoromanica.ro

RUGACIUNEA PENTRU PLOAIE

Rostită de copiĭ orĭ de câte orĭ începe vara să ploŭe.

Culésă de Chr. N. Ţapu din Dozescĭ—Vâlcea.

Ploŭă, Dómne, ploŭă,
Fetele să ouĕ,
Băĭeţiĭ să trăĭască
Să le cotârcéscă.

TRECI PLOAIE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din Vladimir—Gorj..

Trecĭ plóĭe
Trecătóre,
Că te-ajunge sórele
Şi-ţĭ taĭe picióre le,
C'un maĭ,
C'un paĭ,
Cu căcĭula luĭ Mihaĭ.
Aruncaĭ
La nouă caĭ;
Caiĭ nechezară,
Câĭniĭ lătrară,
Lupiĭ urlară.
Ad'o, mamă, druga,
Să mulgem pe murga,—
Murga cufurită,
Plóĭa risipită.

CANTECUL GARGARIŢEI

Rostit de copiĭ primă-vara, când prind insecta «boul luĭ D-ḑeŭ şi se jócă cu ea adresându-ĭ versurile de maĭ jos :

Cules de Ilie Constantinescu din Dioştĭ—Romanaţĭ.

Gârgăriţă,
Mârgăriţă,
Incotro oĭ sbura,
Intr'acolo m'oĭ însura.

www.dacoromanica.ro

PUSEI ŞAUA PE TREI CAI

Culésă de Chr. N. Ţapu din comuna Bobu, Pojogeni—Gorj.

Puseĭ şaua pe treĭ caĭ,
Ş'apucaĭ drumul la raĭ.
Când la raĭ, raiu 'ncuĭat.
Făcuĭ muscă de argint
Şi Dumneḑeŭ ca un sfînt,
Imĭ aduse cheile
Şi descuĭaĭ uşile.
Când intraĭ
In raĭ
Mĕ plimbaĭ,
Mĕ bucuraĭ.
Vĕḑuĭ mese albe 'ntinse
Şi făcliĭ de cear' aprinse;
Vĕḑuĭ ómenĭ spovediţĭ
Ca nişte pomĭ 'nfloriţĭ;
Vĕḑuĭ şi nespovediţĭ,
Ca nişte buştenĭ pârliţĭ;
Vĕḑuĭ fete spovedite,
Ca nişte florĭ înflorite;
Vĕḑuĭ şi nespovedite
Ca nişte tufe pârlite.
Vĕḑuĭ şi pe Leana mea,
Şedea Iuda lângă ea.
Leana dete să se scóle,
Iuda mĭ-o ţine de póle.

OLELEU CE VAḐUI!

Culésă de Chr. N. Ţapu din Pociovaliştea—Gorj.

A se vedea varianta de sub No. 4 şi 5 din colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu pag. 193.

Aolele ce vĕzuĭ!
Vĕḑuĭ fata Greculuĭ,
Pe malul petreculuĭ.
Vine Grecul mânios,
Ca un dinte ruginos.
Ad, fată, cheiţele,
Să'mĭ descuĭ lădiţele,
Să-mĭ vĕd coconiţele.
— Nu-s la mine,
Vaĭ de mine;
Sînt la Badea 'n Bucureştĭ,
Unde ouă raţele,
Unde fată vacile.

www.dacoromanica.ro

OAIE, OAIE, RAPANA

Culésă de Chr. N. Ţapu din Horez—Vâlcea.

A se confrunta varianta prescurtată No. 383 pag. 372 din colecţia d-luĭ Bibicescu.

Oaĭe, oaĭe, rapână,
Şade 'n cur şi dapână,
Şi se rógă ruguluĭ
Şi se 'nchină cuculuĭ:
— Cuculeţ, măria ta,
Veniĭ pân' la dumneata,
Să-mĭ daĭ ăl cal porumbac,
Să mĕ duc pân' la Novac,
C'am auḑit
C'a făcut
Treĭ feţĭ,
Logofeţĭ.
Unul a murit
Ş'unul a pĭerit;
Unu 'n munte s'a suit,
Muntele s'a şurupat,
Apele s'aŭ turburat,
Peste-un gros,
Furnigos,
Ţiştĭ un ĭepure flocos.
Mĕ duseĭ la musc'a mare;
Musc'a mare treĭera,
Cu fetiţa lîngă ea,
Cu fetiţa cu chitie
De spanghie,
Cu pană de cĭocârlie.
— Dă-mĭ, fetiţă, cheile.
— Nu-s la mine,
Vaĭ de mine;
Sînt la Badea 'n Bucureştĭ,
Sus pe curţile domneştĭ.
Mĕ duseĭ la Alburuş.
Alburuş, cĕră-cĕră s'aprindea,
Raĭul se deşchidea;
Cruce 'n casă,
Cruce 'n masă,
Dumneḑeŭ cu noĭ la masă.
Iomete,
Inflorete,
Dumneḑeŭ să ne ĭerte.

OAIE, OAIE RAPANA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din Bărbătescĭ—Vâlcea.

Oaĭe, oaĭe rapână
Şade 'n cur şi dapână,
Şi se rógă ruguluĭ,
Şi se 'nchină cuculuĭ.
— Cucule, măria ta,
Veniĭ pân' la dumneata,
Să-mĭ daĭ ăl cal porumbac
Să mĕ duc pân' la Novac,
C'am auḑit c'a făcut
Doĭ feţĭ
Logofeţĭ.
Unu 'n munte s'a suit,
Muntele s'a surupat
Peste un ĭepure bălţat.
De gonit cine-l gonĭa?
Vătaful Ţiganilor,
Mórtea coţofenelor,
Să-l ajungă
Să-l străpungă
Să-ĭ verse maţele 'n pungă.

www.dacoromanica.ro

OAIE, OAIE RAPANA

(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu din Dioştĭ—Romanaţĭ.

Oaie, óie rapănă,
Şade 'n cur şi dapănă
Şi se rógă ruguluĭ
Şi se 'nchină cuculuĭ:
— Cucule, măria ta,
Veniĭ pân' la dumneata
Să-mĭ daĭ ăl cal porumbac
Să mĕ duc pân' la Novac,
C'am auḑit c'a făcut,
Treĭ feţĭ
Logofeţĭ.
Unul a murit,
Unul a pĭerit;
Altu 'n munte s'a suit,
Muntele s'a usurpat,
Apele s'aŭ turburat.

OAIE OAIE RAPANA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din Drăgănescĭ—Olt.

Oaĭe, óĭe rapănă,
Şade jos şi dapănă
Şi se rógă roguluĭ
Şi se 'nchină cuculuĭ.
— Cucule, măria-ta,
Dă'mĭ un cal porumbac
Să mĕ duc la soru-mea;
C'am auḑit c'a făcut
Treĭ feţĭ logofeţĭ.
Unu a murit,
Unu a pĭerit,
Unu 'n munte s'a suit.
Tiri, tiri tangarana,
Incălicaĭ pă pistricĭóra,
Mĕ duseĭ la musca mare;
Musca mare treĭera
Şĭ-a maĭ mică vêntura,
Păduchele premetea,
Puricele mĕsura.
— Eşĭ, Voĭchiţă la portiţă
Că te chĭamă Talion,
Talion fecĭor de domn,
Cu tichie de frânghie,
Cu pană de cĭocârlie.

www.dacoromanica.ro

FOAIE VERDE DE-UN SUSAI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Polovracĭ—Gorj.

Fóĭe verde de-un susaĭ,
Sus, bădiţă, sus,
Vinerĭ în peţit plecaĭ,
Sus, bădiţă, sus;
Sâmbătă că-mĭ aşeḑaĭ,
Sus, bădiţă, sus;
Duminecă mĕ'nsuraĭ,
Sus, bădiţă, sus,
Lunĭ cu caprele plecaĭ,
Sus, bădiţă, sus.
Dar de merinde ce-mĭ luaĭ?
Sus, bădiţă, sus;
Un codricel de mălaĭ,
Sus, bădiţă, sus.
Ş'apucaĭ pe drum la vale,
Sus, bădiţă, sus;
Mĕ 'ntîlnĭĭ c'un lup în cale,
Sus, bădiţă, sus.
— Bună ḑiua, lupule,
Sus, bădiţă, sus.
— Mulţumesc, voĭnicule,
Sus, bădiţă, sus.
— Da ce-aĭ făcut caprele?
Sus, bădiţă, sus.
—Căpăţânĭ fântânile,
Sus, bădiţă, sus;
Maĭ pe deal, maĭ dupĕ deal,
Sus, bădiţă, sus,
Maĭ ĭe câte-un şodolan,
Sus, bădiţă sus!

VENI TIMPUL SA ME'NSOR
(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu din Dioştĭ—Romanaţĭ.

Veni timpul să mĕ 'nsor,
Sus, Mariţo, sus.
Sâmbătă mĭ-o aşeḑaĭ,
Sus, Mariţo, sus;
Duminecă mĕ 'nsuraĭ,
Sus, Mariţo, sus.
Lunĭ cu caprele plecaĭ,
Sus, Mariţo, sus,
Le păscuĭ, le săturaĭ,
Sus, Mariţo, sus.
Mĕ culcaĭ şi adormiĭ,
Sus, Mariţo, sus,
Şi caprele le pĭerduĭ.
Sus, Mariţo, sus.
Frunză verde salbă móle!
Sus, Mariţo, sus,
Ş'apucaĭ pe drum la vale,
Sus, Mariţo, sus.
Mĕ 'ntîlnĭĭ c'un lup în cale,
Sus, Mariţo, sus.
— Bună ḑiua, lupule,
Sus, Mariţo, sus.
— Mulţumesc, voĭnicule.
Sus, Mariţo, sus.
N'aĭ vĕḑut caprele mele?
Sus, Mariţo, sus.
— Le'am vĕḑut
Sus, Mariţo, sus,
Şi le-am păscut,
Sus, Mariţo, sus,
La ogaşe,
Sus, Mariţo, sus,
Carne grasă,
Sus, Mariţo, sus,
La fântână la Stroĭeştĭ,
Numaĭ carne de berbecĭĭ!

www.dacoromanica.ro

FACUI FOCUL PE UN COJOC

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din Pesteanu de sus—Gorj.

Făcuĭ focul pe-un cojoc,
Mĕ culcaĭ pe lângă foc.
Mĕ sculaĭ maĭ peste nópte,
Mĕ uĭtaĭ în târlióră,
Nu vĕḑuĭ nicĭ-o mióră.
Luaĭ sĕcurea la spinare,
Ş'apucaĭ pe drum la vale,
Mĕ 'ntâlniĭ c'un lup în cale.
— Bună ḑiua, lupule.
— Mulţumesc, voĭnicule.
— Vĕḑut-aĭ oile mele ?
— Le-am vĕḑut
Şi le-am păscut ;
Pe la fântânĭ
Căpăţânĭ,
La zăvóĭe
Costişóre !

FACUI FOCUL SUB COVERCĂ

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu din Vâlcea-cu-apă—Gorj.

Făcuĭ focul sub covercă,
Mĕ culcaĭ pe lângă foc,
M'acoperiĭ c'un cojoc.
Mĕ sculaĭ peste noptiţă,
Mĕ uĭtaĭ în târluliţă,
Nu vĕḑuĭ nicĭ-o oiţă.
Mĭ apucaĭ pe drum la vale,
Mĕ 'ntâlniĭ c'un lup în cale.
— Bună ḑiua, lupule,
— Mulţumesc, voĭnicule.
— N'aĭ vĕḑut oile mele ?
— Le-am vĕḑut
Şi le-am păscut ;
Şi le-am dat pâĭne cu sare,
Pe răzóre
Maţe góle ;
Pe vâlcele
Platagele ;
Pe vâlcane
Şodolane,
Pe la fântânĭ
Căpăţânĭ !

www.dacoromanica.ro

D'UNDE VII, MA NUŢULE?

Cules de Chr. N. Ţapu, din Roşiorii-de-Vede.

A se vedea o mică variantă No. VI pag. 193 din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu.

— D'unde viĭ, mă Nuţule?
— De la pârîŭ repede.
— Ce-aĭ vĕḑut, mă Nuţule?
— Doĭ puĭ de scripete.
— Cum făceaŭ, mă Nuţule?
— Chiţaĭ,
Chiţaĭ
Baniţa,
Dă-ĭ cu stremuraliţa,
De la vale
Pên' la deal
Pên' la pomiĭ luĭ Drăgan.
Florică, nu cădea,
Nu e nean-tĕŭ să te ĭa,
Şi e dus la Dobrogea,
Să ia banĭ cu secera,
Să plătéscă dajdia, —
Dajdia 'mpĕratuluĭ
Drumu Ţarigraduluĭ!

CANTECUL CUCULUI

Acest cântec îl recitéză copiiĭ când aud pentru prima óră primă-vara, cucul cântând.

Cules de Chr. N. Ţapu, din Roşiorii-de-Vede.

Cucule, măria ta,
Veniĭ pên' la dumnéta
Să'mĭ daĭ un cal porumbac
Să mĕ duc pên' la Novac;
C'am auḑit,
Fi-mea a făcut
Douĭ feţĭ,
Logofeţĭ.
Unu 'n munte s'a suit,
Muntele s'a sudumit.
Mĕ duseĭ la musca mare,
Musca mare treĭera
Şi a maĭ mică vêntura,
Cu pana de ciocârlie,
Hi, Marie, hi!

www.dacoromanica.ro

CANTECUL BERZEI

Acest cântec îl rostesc copiiĭ primă-vara, când încep să vină berzele.

Cules de Chr. N. Ţapu din Roşiorii-de-Vede.

— Barză, barză
Ce-aĭ în cĭoc?
— Un boboc.
— Dar în gură?
— O căpuşă.
— Vino la noĭ după uşă.
Dar în ghiare?
— Râschitóre.

JOCUL D'A PITULATA

Auḑit de Chr. N. Ţapu din gura domnişóreĭ Elisabeta Racelescu, Corabia-Romanaţĭ.

Opi sena, sena di,
Chistin boli na costi,
Ţangăr, mangăr na cartof,
Tu avto belenger buf.
Cioc, boc
Trecĭ la loc!

JOCUL D'A PITULATA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la elevul Florian Racelescu, din Corabia-Romanaţĭ.

Ala, bala,
Portocala,
Eşĭ bădiţă
La portiţă,
Că te-aştéptă Talion,
Talion, fecior de Domn,
Cu chitie de frânghie,
Cu pana de ciocârlie,
Cu căruţa Raduluĭ,
Cu caiĭ 'mpĕratuluĭ,
Cu biciŭ cumnatuluĭ,
In mijlocul satuluĭ.
Clanţ, banţ,
Dorobanţ,
Cioc, boc,
Trecĭ la loc!

www.dacoromanica.ro

JOCUL D'A PITULATA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Pretorian, Costeştí—Vâlcea.

Una,
Douĕ,
Trema,
Pana,
Gârli
Mârli,
Roto,
Goto,
Ţava cioc!

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Pretorian, Costeştí—Vâlcea.

Unilichi,
Şindilichi
Şi decana
Porocana,
Ghelnica,
Melnica,
Oprica, clanţ!

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Elena Pretorian, Costeştí—Vâlcea.

Enti
Tenti,
Turc,
Cazac;
Rapiti,
Papiti,
Nod!

www.dacoromanica.ro

C O L I N D E

www.dacoromanica.ro

COLINDE

PLUGUŞORUL

Cules de Chr. N. Ţapu din Com. Runcurelu—Mehedi.

Veḑi varianta «Pluguleţul şi Pluguşorul din Colect. d-lor G. Dem. Teodoreccu şi Vasile Alexandri.

Heĭ se sculară Domnu Dum-
[nealuĭ
Intr'o sfîntă Joĭ,
Cu plugu cu doĭ-spre-ce boĭ,
Să are văile,
Să are Joile ;
Sub brazda négră
Grâŭ de vară
Să rĕsară.
Se duse Domnu Dumnealuĭ
Intr'o sfîntă Joĭ
Pe la grâŭ.
De departe verde ĭ se părea,
De aprópe copt ĭ se părea,
Spicu cât vrabia.
Aşa se pune Domnu Dum-
[nealuĭ
Intr'o Joĭ
In vilégu vênturuĭ
Cu o mână secera,
Cu o mână snop făcea.
Şi aduse caiĭ
Cu piciórele treĭera,
Cu códele vêntura,
Cu urechile în sac băga.
Aşa se duse Domnu Dum-
[nealuĭ
Intr'o sfîntă Joĭ
La têrg la Modroganĭ,
Să cumpere nouĕ juncanĭ,
De câte nouĕ anĭ.
Şi încărcară carele de povară
Şi le pornirĕ pe subt pămînt
[la móră,
La morărița de supt pămînt,
Unde macină maĭ curênd.
Morărița de groaza ce vĕḑu
Puse códa pe spinare,
Ş'apucă pe scoc la vale.
Moraru hoţ şi priceput,
Băgă mâna 'n pozunar,
Scóte treĭ tărâţe late,
De când cu fómetea uĭtate.
Făcură hârcĭoc boc,
Hart, morişcă, ĭar la loc.
Măcinară şi încărcară,
Carele de povară.
Şĭ-a ḑis morarul :
— Hi, băĭeţĭ, mânaţĭ,
Pe lângă boĭ v'alăturaţĭ !
—Noĭ, tot am maĭ mâna,
Dar ni s'a 'nţepenit caru
Intr'o rădăcină de lăptucă,
Nu pot boiĭ să-l maĭ ducă.
—Hi, băĭeţĭ, mânaţĭ
Şi pe lângă boĭ v'alăturaţĭ !
—Noĭ, tot am maĭ mâna,
Dar ni s'a 'nţepenit caru
Intr'o rădăcină de hrean,
Şi ne a stat boul prian.

www.dacoromanica.ro

PLUGUŞORUL

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ión Michaĭ, din Bucureştĭ.

— Ho, ho, copiĭ şi fraţĭ,
Ia maĭ staţĭ şi maĭ îndemnaţĭ,
Pe lângă boĭ v'alăturaţĭ,
Cu cerceĭ,
Cu clopoţeĭ,
Ia maĭ trageţĭ, măĭ flăcăĭ !
— Tot de bine, măĭ stăpâne
C'a venit séra luĭ Sfînt Vasile.
Pune spate la perete
Şi urechĭa la feréstră
Şi ascultă şi minciuna nóstră :
Iar Junĭ gasdă sĕ sculară
Intr'o Joĭ de diminéţă,
P'un cal graur,
Cu şaua d'aur
Şi plecă la mĕrul rotat,
Unde e frumos de arat.
Brazdă négră a revĕrsat
Grâŭ de vară a semănat.
Grâŭ arnăut,
Ce-a dat Domnul s'a făcut.
Veni la lună, la sĕptĕmână,
Să vadă grâu dacă-ĭ copt.
Şi'l vĕḑu în spic cât vrabia,
Şi'n paĭ ca trestia.
Se duse la obor,
Şi luă nouĕ oca de fier
Şi nouĕ de oţel
Şi facu nouĕ secerele,
Cu dinţiĭ de chiparele
Şi dete pe la nepoţĭ, pe la nepoţele
Să secere grâŭ cu ele.
Se puse din susul vêntuluĭ;
Cu drépta trăgea,
Cu stânga polog făcea;
Din polog snop,
Clăile
Ca otopăile.
Făcu un stog mare minunat,
De toţĭ boĭerĭĭ lăudat.
Se duse la obor şi luă doĭ
Negriĭ ca corbiĭ, juncĭ
Iuţĭ ca focu.
Cu picerile treĭera
Cu urechile 'n sac băga,
Nicĭ lopată nu trebuĭa,
Cu dinţiĭ înţepuşa,
Nicĭ aţă nu trebuĭa.
Incărcară nouĕ cară mocăneştĭ
Şi nouĕ moldoveneştĭ
Şi plecă la móră la Ierbăneştĭ.
Dar móra cum vĕḑu
O luă pe lunca mare.
Lunca mare
Frunḑă n'are,
Lunca mică
Frunḑa-ĭ chică.
Ptru, ptru, ptru, morişca mea,
Pênĕ puseĭ mâna pe ea ;
Iĭ dăduĭ una la şale
Şi o aşeḑaĭ la măseale.
Băgarăm grâu în coş
Şi aşteptarăm să curgă făină
Şi nu curse făină ;
Curse aur şi mărgăritar
Pentru casele dumnévóstră, boĭerĭ marĭ.
Dă-ne, dă-ne, că n'o să ne daĭ Oltu cu totu
Şi o să ne daĭ d'un gălbior,
Să facem d'un boldişor,
Să 'mboldim boiĭ la curişor,
Să mérgă maĭ tărişor,
C'a 'nţepenit plugu într'o rădăcină de lăptucă
Nu'l maĭ póte boiĭ să'l ducă.
Tot am maĭ sta şi am maĭ ḑice,
Dar nu sîntem dup'aicĭ, după colea,
Ci sîntem de la móră de la Mustafa,
Unde n'aŭ şoreciĭ ce mânca !
Pentru o frămăturică
Şépte-ḑecĭ se trag de chică ;
Pentru o strachină de lapte
Douĕ-ḑecĭ se bat în spate.

www.dacoromanica.ro

IN CELE CASE LUMINOSE

Cules de Ión Ionescu de la Ilie Bâldan, în etate de 80 anĭ, comuna Bogaţĭ — Dâmboviţa.

In cele case luminóse,
Greŭ, ḑĕŭ, dórme, greŭ boĭeriĭ.
Treĭ porumbeĭ că'mĭ sburară,
Sus, maĭ sus că se'nălţară,
Cu norĭ d'albĭ s'amestecară,
Jos, maĭ jos că se lăsară,
Jos, maĭ jos pĕ prundu mării.
Luară apşóră 'n gurişóră
Pĭetricele 'n degiţele,
Şi 'mĭ săltară de'mĭ sburară,
Sus, maĭ sus că se 'nălţară.
Pe zebrele de feréstră,
Şi'mĭ cântară 'ngrângonară,
Cu apşóră 'nrîurară,
Boĭerĭ marĭ că 'mĭ deşteptară.

D'ACILEA 'N VAḐU BRAILII

Cules de Ión Ionescu de la Ilie Bâldan, din com. Bogaţĭ—Dâmboviţa.

D'acilea 'n vadu Brăilĭĭ
Şade Ion fĕt-frumos,
P'un căluşel bididiŭ,
Şade 'n apă
Pênĕ 'n sapă
Şi 'n noroĭ pênĕ 'n genuche
Şi el să cértă cu Turcii,
Şi cu Turcii şi cu Frâncii.
Turcii să-ĭ dea vadurili
Şi Frâncii corabili.
Se certase şi le luase
Şi trecuse d'aĭa parte.
D'aĭa parte 's Arvunaşii,
Arvunaşii 's ómenĭ graşi.
Şi eĭ robise treĭ ḑile
In treĭ ḑile, treĭ pe norĭ
S'umplea numa de juneĭ.
Vin juneiĭ şuerând,
Fete marĭ horă făcênd.
Iar pe urmă cine'mĭ vine?
D'o cucónă smedişóră;
Nicĭ nu rîde, nicĭ nu jócă,
Ci plânge sama să'şĭ facă.
—Tacĭ, cucónă, nu maĭ plânge,
Nu te duc róbă să'mĭ fiĭ,
Ci te duc Dómnă să'mĭ fiĭ:
Dómnă mie, curţilor,
Stăpână argaţilor,
Cumnătică fraţilor,
Nor' bună părinţilor!

www.dacoromanica.ro

FLORILE D'ALBE DE MER

Acest colind se cântă în nóptea de sf. Ión.

Cules de Ión Ionescu de la Ilie Bâldan, com. Bogaţi—Dâmboviţa.

— Florile d'albe de mĕr,
Ia sculaţĭ voĭ cam domol
Faceţĭ focu cam maĭ mare,
Şĭ-aprindeţĭ d'o lumînare
Şĭ-o lipiţĭ pe la icóne.
Nu vĕ vin cine vĕ pare,
Şi vin junĭ colindătorĭ,
Printr'ênşiĭ şi Dumneḑeŭ.
Frumuşel mĭ-e 'mpodobit
Cu vesmîntu mohorît.
Şi mĭ-e lung pênĕ 'n pămînt,
Cam din spate, cam din pĭept,
Scris mĭ-e luna cu lumina
Şi sórele cu căldura;
Într'amêndoĭ umereĭ
Scris în doĭ luceferĭ.
In mâna stângă crucea duce
Şi'n a dréptă busuĭoc.
Crucea e a bĕtrânilor,
Busuĭocu-al fetelor,
Şi mĕru-al juneilor.

ŞI'NTRÉBA ŞI'NTRÉBA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ión Popescu, funcţionar la Museul din Bucurescĭ.

Şi 'ntrébă şi'ntrébă
Sfinţĭ pĕ Dumneḑeŭ,
Şi 'ntrébă d'astʼ trébă:
Ünd-s'a rătăcit,
Christos cel ĭubit?
Domnul le ḑicea,
Şi-ĭ bine cuvînta:
— Dar, voĭ, sfinţĭ mărunţĭ,
Şi nepricepuţĭ,
La ce ispitiţĭ?
Că voĭ bine ştiţĭ
Că l'a rĕsticnit
Şi l'a chinuit,
Sus la Rusalim,
In casa lu Noim.
Ş'unde că-ĭ bătea
Tot cue de fer,
Ţinte de oţel.
In faţă le bătea,
In dos le ţintuĭa.
Ş'unde le 'nfigea
Şudorĭ îl trecea,
Sĕ rostogolĭa
'N pahar sprijinĭa,
Tot grâŭ se făcea.
Ş'unde-l 'mbrăca
Cu cămaşă verde,
Verde de urḑică
Rĕŭ trup îĭ băşică.
Şi când îl freca,
Şudorĭ îl trecea,
Sĕ rostogolĭa
'N pahar sprijinĭa
Tot mir se făcea.
Ş'unde-că-ĭ punea
Cunună de spinĭ
Verde mărăcinĭ.
Ş'unde ĭ-o 'ndesa
Şudorĭ îl trecea,
Să rostogolĭa,

www.dacoromanica.ro

'N pahar sprijinĭa
Tot vin să făcea,
Ia-l, creştin, de-l bea!
Bună vremea 'n casă
Să se pomenéscă,
Boĭeriĭ dumnea-vóstră.
La mulţĭ anĭ!

IA SCULAŢI, SCULAŢI

Cules de Ión Ionescu din gura bĕtrânuluĭ Ilie Bâldan, din Bogaţĭ—Dâmboviţa.

— Ia sculaţĭ, sculaţĭ,
Voĭ, boĭerĭ bogaţĭ;
Şi voĭ vĕ uĭtaţĭ
In spre a gură de vale,
Spre sóre rĕsare.
Vouĕ vi se pare
Că sóre rĕsare;
Nu sóre rĕsare,
Vouĕ vi se pare,
Că vouĕ vĕ vine
Tot turme de oĭ,
Oĭ ocheşăle,
Cu lâna cănită
Intr'aur poleită.
Ia sculaţĭ, sculaţĭ,
Voĭ, boĭerĭ bogaţĭ,
Şi voĭ vĕ uĭtaţĭ,
In spre a gură de vale,
In spre sóre rĕsare.
Nu sóre rĕsare;
Vouĕ vi se pare,
Că vouĕ vĕ vine
Tot cirediĭ de vacĭ,
Vacile strichind,
Viţeiĭ sbĭerând.
Ia sculaţĭ, sculaţĭ,
Voĭ boĭerĭ bogaţĭ,
Şi voĭ vĕ uĭtaţĭ,
In spre a gură de vale,
In spre sóre rĕsare.
Vouĕ vi se pare
Că sóre rĕsare.
Nu sóre rĕsare,
Vouĕ vi se pare,
Ci vouĕ vĕ vine
Tot turme de porcĭ,—
Porciĭ poleiţĭ
Cu colţiĭ ieşiţĭ
Intr'aur poleiţĭ!

LEROI IN CEASTE CURŢI

Acest colind se cântă pe la case în séra ajunuluĭ Sf. Ión Botezatorul.

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ión Michaĭ, din Bucurescĭ.

Leroĭ în céste curţĭ
Şi 'n céste Domniĭ,
La tulpinĭ de merĭ,
Mese de boĭerĭ,
Danţ de negustorĭ.
Danţul cin' mi-l trage?
Icĭ, tînĕr Ion
Cu papucĭ pe talpă,
Cu fesu 'ntr'o parte.
Toĭag rĕsuceşte
Sus de'l asvârleşte
In palmă 'l sprijineşte
Şi se fericeşte.
Ferice de dênsul
Şi d'aĭ luĭ părinţĭ,
In ce ceas l'a născut,
Ḍile d'a crescut;
Parte ce-a avut
De taĭcă de maĭcă,
D'un bărbat frumos

www.dacoromanica.ro

Mult mĭ-e cuvios.
Frumuşel mi'l pórtă
Cămaşă de in
Cusută cu fir,
Fir şi ibrişin,
Guler baĭba fir.
Sus la vêrf de merĭ
Mĭ-este un legănel.
Dar în légăn cine'mĭ şade?
Dómna dumnealuĭ,
Cucona cutare,
Cóse închindiseşte.
Trage câte-un fir,
Rupe câte-un mĕr,
Sus de'l asvârleşte,
Il palmă 'l sprijineşte
Şi se fericeşte.
Ferice, ferice,
Ferice de dênsa
Şi de-aĭ eĭ părinţĭ,
In ce ceas o aŭ născut,
Ḑile ce-aŭ crescut,
Parte ce-a avut
De taĭcă, de maĭcă,
De-o dómnă frumósă,
Mult mĭ-e cuviósă.
Frumuşel mĭ-o pórtă,
Rochĭe de cuhnie,
Iĭe ghĭorghĭolie,
Cĭorapĭ albişorĭ,
Pantofĭ negrişorĭ,
Pe la toc cu florĭ;
Mult mĭ-e jucătorĭ,
Rar la ḑile marĭ
Intre sĕrbătorĭ,
In ḑiua de Crăcĭun
Şĭ-a de bobotéză
Când prioţĭ botéză,
Lumea 'ncreştinéză.
Lumea şi norodu
Şi pre noĭ pre toţĭ,
La anul şi la mulţĭ anĭ!

PRIN CEL CEL

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ión Mihaĭ, din Bucurescĭ.

Prin cel cel,
Prin cel nocet,
Prin cel verde vişinel,
Légănă-se
Clétină-se,
Légăn verde de mătase.
Dar în légăn cine'mĭ şade?
Ionica d'ochi-şĭ negri.
Şi nu'mĭ şade cum se şade;
Şi'mĭ cóse şi'mĭ chindiseşte,
La un guler şĭ-o batistă,
Guleraşu, maĭchisiĭ
Batişcĭóra frati-sĕŭ.
Şi nu'mĭ cóse şi să'mĭ tacă
Şi'mĭ cântă d'un cântecel.
Nu e cântec mojicesc
Şi e cântec împĕrătesc.
Impĕratu e la vênat
Şi p'aicea că aŭ dat,
Şi pe tine te-a auḑit,
Dupĕ cânteċ te-a 'ndrăgit.
— Fă, fetiţo, atâta bine
De nu maĭ cânta ăst cânticel
Că nu e cântec mojicesc,
Ci e cântec împĕrătesc.
Impĕratul trimitea
Scrisorĭ dupĕ scrisorĭ,
Şi olac, dupĕ olac.
Da 'n scrisóre ce scria?
— Fă'mĭ, fetiţo, atâta bine,
De nu maĭ cânta ăst cânticel
— Eŭ nu cânt pentru 'mpĕrat
Şi cânt d'al meŭ focşor,
Că's de mică, logodită,
Astă-ḑĭ, mâĭne, nunta 'mĭ pică.
Dacă nu te 'ncreḑĭ pe mine,
Iacă colăcerĭ 'mĭ vine
Şi mĕ ĭea din céste curţĭ,
De la fraţĭ de la părinţĭ,
Şi mĕ trece peste munţĭ,
La alţĭ fraţĭ, la alţĭ părinţĭ,
La alţiĭ necunoscuţĭ.
Jelui-m'aş şi n'am cuĭ.
Jelui-m'aş munţilor,
De dorul părinţilor;
Jelui-m'aş braḑilor,
De dorul fraţilor;
Jelui-m'aş florilor,
De dorul surorilor!

www.dacoromanica.ro

LA TULPINA, L'AŞTI DOI MERI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Dimitrie Popescu, funcţionar, Bucurescĭ.

La tulpină, l'aştĭ doĭ merĭ
Leroloĭ, mărăloĭ,
Este-un pat mare'ncheĭat,
Cu scânduri d'albe de brad,
Leroloĭ, măroloĭ,
Cu busuioc presărat.
Dar în-pat ce mĭ e aşternut?
Leroloĭ, măroloĭ
D'o-pilotă şi un cearceaf.
Peste astea, peste tóte
Leroloĭ, măroloĭ,
Covor verde de mătase.
Dar în pat cine mi-ş dórme?
Leroloĭ, măroloĭ,
Dórme (cutare) d'ochi-şĭ negri,
Cu a luĭ d'albă soţióră,
Leroloĭ, măroloĭ,
La obrăjeĭ rotunjóră
Şi cu d'albiĭ coconaşĭ,
Leroloĭ măroloĭ,
Voĭoşĭ ca doĭ îngeraşĭ.
Dar (cutare) ce-mĭ ḑiceară?
Leroloĭ, măroloĭ,
Soţioruluĭ strigară:
—Scólă-te, frate, fiĭ dormit,
Leroloĭ măroloĭ,
Că ne-a nins, ne-a viforît.
Din picĭoru patuluĭ,
Leroloĭ, măroloĭ,
Salt-un stol de porumbeĭ.
Să săltară şi sburară,
Leroloĭ, măroloĭ,
Şi mai sus s'aridicară,
Cu doĭ norĭ s'amestecară,
Leroloĭ măroloĭ,
In fundul mări să lăsară,
Leroloĭ, măroloĭ,
Somnul nostru ne stricară.
—Culcă-te, dragă, fiĭ dormită,
Leroloĭ, măroloĭ,
Că n'a nins n'a viforît;
Florĭ de mĕr s'a scuturat,
Leroloĭ măroloĭ,
Feţele nóstre a rumenat.
Bună vremea la feréstră,
Leroloĭ, măroloĭ,
La boĭerĭ la dumnévóstră,
La anul şi la mulţĭ anĭ!

IN ḐIUA DE SFINT VASILE

Cules de Ión Odor de la I. Oprişan—Vălenĭ de munte—Prahova.

In ḑiua de sfînt Vasile,
Toţĭ boerĭĭ la curte'mĭ vine,
Numa Gheorghe, sfete Ghe-
Nu îmĭ vine, [orghe-
C'are-o Grécă ibovnică,
In cale de nouĕ ḑile.
—Nu mi-l credeţĭ, marĭ boerĭ,
C'am gonit o cĭutalină,
Făr' de splină,
Din malu Solotruluĭ,
Pênĕ 'n mapa Oltuluĭ.
Acol'a stat,
Făr' de vad,
La sabie s'a 'nchinat,
Frumos gâtu 'ĭ-am tăiat;
Pĭelea 'n târg la tăbăcarĭ
S'o fac zgardă la ogarĭ!

www.dacoromanica.ro

DOAMNE ISUSE CHRISTOSE

Cules de Ión Odor de la Dumitru Popescu, din Star-Chiojd—Buzĕŭ.

Acest colind se cântă în séra de Sf. Vasile.

Dómne, Isuse Christóse,
Tu ne eştĭ isvor, prea frumóse,
Că din ceriŭ te-aĭ pogorît,
Din fecióra te-aĭ născut,
Cu ómeniĭ aĭ petrecut
Treĭ-ḑecĭ de anĭ pe pământ.
Şi la ceriŭ că te-aĭ suit
Şi prin iad te-aĭ abătut,
Porţile iaduluĭ le-aĭ sfărîmat,
Şi p'Adam l'aĭ liberat.
Şi ceriul l'aĭ împodobit,
In patru stâlpĭ de argint,
Tot cu stele
Mărunţele,
Şi 'n mijlocul stelelor
Duce luna,
Cu lumina,
Şi sórele
Cu raḑele.
Pe zăbrele
Turturele,
Şi'ntre ele-un porumbel,
Fuse sfîntu Ionel,
Trimis de la Dumneḑeŭ,
Să măsóre pământu,
Pământu cu umbletu
Şi ceriu cu cugetu.
Dumnévóstră, boĭerĭ marĭ,
Aprindeţĭ o lumînare,
Şi-o lipiţĭ între icóne,
Treĭ icóne,
Treĭ cucóne.
Cucónele sĕ pregătiră
D-un colac
De grâŭ curat,
Pe faţa colaculuĭ,
Jumĕtatea franculuĭ;
Pe colacvadră de vin,
Să fie luC hristos, Amin !

COLIND LA SFANTU VASILE

Cules de Ión Odor de la Gh. Cojocaru din Bréza-de-jos—Prahova. Acest colind se cânta acum 100 de anĭ.

După vale din jos,
Ine o herghelie dĕ caĭ,
Caiĭ nechezând,
Mânjiĭ jucând,
Cu codiţa 'n baltă,
In baltă răsucită
Intr'aur poleită.
Pĕ urma lor cine 'mĭ ine ?
Ine-un cârd de vacĭ,
Vacili sberând,
Iţeluşiĭ sărind,
Cu codiţa 'n baltă,
In baltă răsucită,
Intr'aur poleită.
Pĕ urma lor maĭ ine,
Ine-un cârd dĕ oĭ;
Oili sberând,
Meluşeiĭ jucând,
Cu codiţa 'n baltă,
In baltă răsucită,

www.dacoromanica.ro

Într'aur poleită.
Şi 'n urma lor ine,
Ine-un cârd dĕ capre:
Caprili sberând,
Ieḑîşorii sărind,
Cu codiţa 'n baltă,
In baltă răsucită,
Intr'aur poleită.
Şi 'n urma lor cin' maĭ ine?
Ine-un cârd de porcĭ,
Porcii grooind,
Scrófili sberând,
Purceiĭ sărind,
Cu colţu 'n baltă,
In baltă poleit,
Intr'aur învĕlit!

VASILCA

Cules de Chr. N. Ţapu, din Roşiorii-de-Vede—Teleorman.

In séra ajunuluĭ Anuluĭ noŭ, spre Sfîntul Vasile, lăutariĭ ţiganĭ umblă din casă 'n casă cu Vasilca. Este o căpăţînă de porc din ajunul Crăcĭunuluĭ, pusă pe o tavă, împodobită cu parale, mărgele, spilcĭ (un fel de ace cu gămălie mare colorată) şi îmbrobodită saŭ legată cu un bariş, de regulă verde saŭ castaniŭ.

Ţiganiĭ cântă din casă 'n casă cântecul de maĭ jos, în care se arată tóte peripeţiile bĭeteĭ scrófe.

Colindul acesta este fórte vechiŭ, după cum se constată din însuşĭ cuvintele luĭ.

Lerui Dómne. Leruĭ, după părerea d-luĭ Hasdeŭ este o prescurtare din cuvêntul *Aurel*, Aurelian, Împĕrat Roman, care cuvênt îl găsim şi în sfîrşitul descântecelor, dĕ deochĭ, d. e. Să vĕ duceţĭ la fata luĭ *Ler Împĕrat*, că are mese întinse, cu făcliĭ aprinse, etc.

Sira este numele ḑeuluĭ Indian, *Sivas*.

Intrebuinţarea acestuĭ cuvênt în acest colind se explică prin însuşĭ faptul că ţiganiĭ fiind de origină indiană—la emigrarea lor din India, aŭ adus cu dênşiĭ între alte cuvinte sancrite şi numele ḑeuluĭ *Siva*, *Sivo*.

Colindul începe cu următórele versurĭ, culese de la lăutarul Ión Constantin Neblea din Roşiorii-de-Vede:

Leruĭ Dómne, Domn din Cer,
Ce mĭ-e 'n Cer şi pe pământ?
Mĭ-este o dalbă mânăstire.
Intre d'albe mânăstirĭ,
Mĭ-este jeţurĭ de argint.
Intre jeţurĭ de argint,
Şade bunul Dumneḑeŭ
Şi cu maĭcă Precista.
Lângă maĭca Precesta,
Şade bĕtrânul Crăcĭun,
Cu busuĭocu 'n drépta,
Cu crucĭuliţa 'n stânga
Şi'mĭ judecă pe Siva:
Sivo, leo,
Vasilco, leo,
Ce-aĭ bĕut şi ce-aĭ mâncat,
De mi te-aĭ îngrăşat?
—Sus la munte m'am suit
Jir şi ghindă mĭ-am mâncat,
De-aceĭa m'am îngrăşĭat.
Maĭ la vale m'am coborît,
Apă rece mĭ-am bĕut,
Grădinile le-am isbit,
Rumâniĭ că m'aŭ vĕḑut,
De pe mine s'a luat:
Rumânĭ cu topórele,
Ţiganiĭ cu barósele.
M'ajunseră,
Mĕ doborîră,
Şi cu paĭe mĕ pârliră,
Şi carnea că mĭ-o 'mpărţira:
Luară Rumâniĭ slănina

www.dacoromanica.ro

Şi ţiganiĭ căpăţîna.
Vĕḑură că se 'nşelară,
Frumuşel mĕ 'npodobriă,
Cu parale, cu mărgele,
Cu frumóse panglicele ;
Şi m'aduse 'n céstă casă
La cinstiţĭ ca dumnea-vóstră,
Şi mĕ puse p'astă masă,
Ca pe noĭ să ne dăruiţĭ
Cu aur şi cu argint,
La anul şi la mulţĭ anĭ!

www.dacoromanica.ro

GHICITORI

www.dacoromanica.ro

GHICITORI

CULESE DE CHRISTEA N. ŢAPU DIN OLTENIA ŞI JUDETUL TELEORMAN

Talvul

Burta mea pe burta ta,
Lunga mea 'n gaura ta.

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

B.....

Cine naşte fără suflet
Şi móre ţipând?

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

Cântarul

A se vedea varianta «Cântarul» pag. 58 sqq., din Colecţia «Cimiliturile Române» a D-luĭ Artur Goroveĭ.

Am o mâţă găgăuţă
Şi de códă, hăp tăĭcuţă.

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

Vióra-dipla

Am o gâscă-'ntr'un gâtlej.

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

Móra

Veḑĭ varianta «Móra» pag. 230 sqq. Goroveĭ, op citat.

Turta ta pe turta mea
Heleşteŭ supt caru tĕŭ.

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

(VARIANTA)

Pană împănată,
Pe apă lăsată.

Din Roşiorĭĭ-de-Vede.

(VARIANTA)

Se vaĭtă Cocoratu
Că ĭ-a perit satu,

Culésă de Ión Odor, din Prahova.

Lumînarea

A se confrunta cu varianta «Lumînarea», pag. 207 sqq. din «Cimiliturile Române» op cit.

Mititéua, umple argeaua.

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

Cósa

Idem varianta «Cósa», pag. 111 sqq., Artur Goroveĭ, op cit.

Coţofană sdruncoviţă
Pĕ unde merge, cale'şĭ face
Prin copacĭ,
Tacĭ! tacĭ!

Din Costeşeĭ—Vâlcea.

(VARIANTA)

Miş, miş
Pîn păiş,
Cotcodacĭ
Pîn copacĭ.

Culésă de Ión Odor, din jud. Buzĕŭ.

Popa când intră nóptea în biserică

Veḑĭ varianta «Popa», Goroveĭ, op cit. pag. 301 sqq.

Coţofană taură
Intră nóptea 'n gaură.

Din Roşiorĭĭ-de-Vede.

www.dacoromanica.ro

(VARIANTA)

Coţofană faură
Intră nóptea 'n gaură.

Culésă de Ión Odor, din Prahova.

Căciula

Veḑĭ varianta «Căciula», Goroveĭ, op cit. pag. 48—49.

Reteveiŭ rotund
Bagă flociĭ afund.

Din Roşioriĭ-de-Vede.

Ghiéţa

A trimes dómna de sus
La cea de jos
Să'ĭ dea pânḑă făr'de rost

Din Roşioriĭ-de-Vede.

Rîma

Veḑĭ varianta «Rîma», Goroveĭ, op cit. pag. 315 sqq.

A trimes Dómna de sus
La cea de jos
Să-ĭ dea carne făr'de os

Din Roşioriĭ-de-Vede.

Rîschitorul

Veḑĭ varianta «Rîschitorul», Goroveĭ, op cit. pag. 315.

Ce stă ţépăn în ismene?

Din Roşioriĭ-de-Vede.

Vinul în butie

Veḑĭ varianta «Vinul», Goroveĭ, op cit. pag. 394.

Nebunul satuluĭ
Intr'un cojoc de lemn.
Ghicĭ ce e?

Din Roşioriĭ-de-Vede.

Căldarea şi tórtele eĭ

A se vedea varianta «Căldarea», Goroveĭ, op cit. pag. 53—54.

Punte strâmbă,
Vale-adâncă.

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

Şérpele

Veḑĭ varianta «Şérpele», Goroveĭ, op cit. pag. 362 sqq.

Resteŭ rece Dunărea o trece.

Din Costeşcĭ—Vâlcea.

(VARIANTA)

Resteŭ rece Marea Négră trece.

Din Roşioriĭ-de-Vede.

Oala la foc

Veḑĭ varianta, «Doniţa şi Căldarea», Goroveĭ, op cit. pag. 271 sqq.

Cincĭ în brângĭ,
Négra 'n nainte.

Din Roşioriĭ-de-Vede.

Doniţa şi Căldarea

Veḑĭ varianta «Doniţa şi Căldarea», Goroveĭ, pag. 53 sqq.

Dobro, gróso, und'te ducĭ?
Arso'n burtă, la ce mĕ 'ntrebĭ?

Din Roşioriĭ-de-Vede.

(VARIANTA)

— Scurtă, grósă, und'te ducĭ?
— Arsă'n cur la ce mĕ'ntrebĭ?
Und' mĕ duc
Tot ţie ţĭ-aduc.

Culésă de Ión Odor, din jud. Prahova.

Fumul şi Coşul

A se vedea varianta «Fumul şi Coşul»—Goroveĭ—op. cit. pag. 161.

Und'te ducĭ, strâmbule?
Ce mĕ 'ntrebĭ, găunosule?

Din Costescĭ—Vâlcea.

Suvelniţa (suveica)

A se vedea varianta «Suveica», Goroveĭ, op. cit. pag. 362 sqq.

O cută de pepene
Trece printre fire repede.

Din Roşioriĭ-de-Vede.

www.dacoromanica.ro

Pulberea în raza sórelui

Ghicĭ ghicitórea mea:
Am o funie de nisip.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Buricul omuluĭ

A se confrunta varianta «Buricul», Goroveĭ, op. cit pag. 34.

Ghicĭ ghicitórea mea:
La mijlocul câmpuluĭ
Puţu şotînguluĭ.

Din Costescĭ—Vâlcea.

(VARIANTA)

Cuĭbul Cĭotâculuĭ,
In mijlocul câmpuluĭ.

Culésă de Ilie Constantinescu, din Dioştĭ—Romanaţĭ.

Corabia saŭ luntrea

A se confrunta varianta «Corabia», Goroveĭ, op. cit. pag. 100 sqq.

Raţa 'n baltă,
Penele 'n pădure.

Din Costescĭ—Vâlcea.

(VARIANTA)

Fulgiĭ 'n pădure
Şi raţa 'n gârlă.

Din R.-Vâlcea.

Aria şi steajerul

A se vedea varianta «Aria», Goroveĭ, pag. 12.

Pe o tipsie spălată
La mijloc o p... sculată

Din Costescĭ—Vâlcea.

Citĭra cu ţuţuroiŭ

Am o fată de pandur
Tótă lumea o pupă 'n c...

Din Costescĭ—Vâlcea.

Călcâile

A se vedea varianta «Călcâĭele», Goroveĭ, op. cit. pag. 51 sqq.

Am doĭ caĭ,
Când ĭĭ duc la fântână,
Să uĭtă acasă;
Când ĭĭ duc acasă,
Să uĭtă la fântână.

Din Roşiorii-de-Vede.

Oglinda

A se confrunta varianta «Oglinda», Goroveĭ, op. cit. pag. 255 sqq.

Lipie pe lipie
Voĭe 'n varvarichie.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Cârligul de fên

A se vedea varianta «Cîrligul de smuls paĭele», din colecţia Goroveĭ, op. cit. pag. 62.

Am un cal, care mănâncă o şiră [de paĭe
Şi el nu se satură.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Capul, fruntea, ochiĭ, nasul, gura şi bărbia

A se confrunta varianta «Capul, sprîncenile», Goroveĭ, pag. 39 sqq.

Am o clăiţă de fên,
Lângă clăiţă
O poeniţă,
Lângă poeniţă doĭ luceferĭ,
Lângă luceferĭ un cuĭb mucos,
Lângă cuĭbul mucos
O móră ferecată,
Lângă móra ferecată
Un genunchĭŭ de porc.

Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Uşa şi Vêntul

Leĭca, ţufudeĭca,
Nea Stan fluĭerătorul.

Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Păduchele

A se confrunta varianta «Păduchele», Goroveĭ, op. cit. pag. 284.

In pădurea chiriaculuĭ
Este cuĭbu liliaculuĭ.

Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

www.dacoromanica.ro

Uşa

Veḑĭ varianta «Uşa», Goroveĭ, op. cit. pag. 370.

Am o fată neagră,
Cine vine dă cu palma în ea
Şi ea plânge mereŭ.
Din Costescĭ—Vâlcea.

Porcul şi Coţofana

A se vedea varianta «Coţofana pe porc», Goroveĭ, op. cit. pag. 110 sqq.

Titiriscu priscu
Póte să ducă pe titirisca prisca 'n
Da titirisca, prisca ciuş ;
Nu póte să ducă
Pe titiriscu, priscu în ciuş.
Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

(VARIANTA)

Ţaţa maţa, şade pe ţăţoiŭ, mîţoiŭ,
Da ţăţoiŭ mîţoiŭ nu póte să şédă pe [ţaţa maţa.
Culésă de Ión Odor, din jud. Buzĕŭ.

Opinca

Nuia duduiană,
Incunjuraĭ ţara cu ea
Rĕmase un crâmpeĭ
Făcuĭ obor de viţeĭ.
Din Runcùrelu—Mehedinţĭ.

Opinca

Am o casă desvălită,
Intâĭ o mărtăcesc,
La urmă o 'nvelesc.
Din Dozescĭ—Vălcea.

Sĕmânţa, vrejul, dovlécul saŭ pepenele

A se confrunta varianta «Semênţa, vrejul», Goroveĭ, op. cit. pag. 342.

O bag lată,
O scot funie
Şi o iaŭ ghem.
Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Óia

A se confrunta varianta «Óia», Goroveĭ, op. citat pag. 270.

Am patru resteĭe
Şi duc un car de fên.
Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Briciul

A se confrunta varianta «Briciul», Goroveĭ, op. citat pag. 31.

Am un cal de fier
Şi paşte p'un deal de os.
Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Pléva de porumb şi de grâŭ

Am o erghelie de caĭ,
Aĭ slabĭ săr gardul,
Aĭ graşĭ staŭ pe loc.
Din Costescĭ—Vâlcea.

Vătraiu când scârmĭ cărbunii

A se vedea varianta «Vătraĭul», Goroveĭ, op. cit. pag. 392—393.

Am o erghelie de caĭ negriĭ
Din care unu'ĭ rescoleşte pe toţĭ.
Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Cununa

Ce şéde 'n cuĭ
Şi n'are fund ?
Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Meliţa

A se confrunta varianta «Meliţa», Goroveĭ, op. citat pag. 225 sqq.

Am o căţeluşă cluşă
Alatră p'o vălceluşă.
Din Costescĭ—Vâlcea.

Sufletul şi trupul

A se vedea varianta «Sufletul», Goroveĭ, op. cit. pag. 360—361.

Am o porumbiţă şi-o lădiţă,
A sburat porumbiţa
A rĕmas lădiţa.
Din Costescĭ—Vâlcea.

www.dacoromanica.ro

Sprâncenele şi ochiĭ

(VARIANTA)

Veḑĭ varianta de maĭ sus, «Capul, fruntea, etc.» pag. 35,

Pe douĕ deluşele
Staŭ douĕ săgeţele
Subt douĕ săgeţele
Staŭ douĭ luceferiĭ
Te veḑĭ mereŭ în eĭ.
De vreĭ să'ĭ ghiceştĭ
Citeşte 'n ochiĭ meĭ
Şi veĭ vedea pe-aĭ tĕĭ.

Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Sórele

Κλειδόνω, μανταλόνω
Κλέφτης βρίσκω μέσα.

Incuĭ, zăvoresc uşa,
Iar hoţul îl găsesc înăuntru.

Comunicată de d-l. Aristid Milan, Samarineanul—Macedonia.

Cârligile de ciorap

Cincĭ surerițe s'avină
Şi vrineóră nu se ajung.

Cincĭ surorĭ se urmăresc
Şi nicĭ odată nu se 'ntâlnesc.

Comunicată de d-l. Aristid Milan — Macedonia.

Casa

A se vedea varianta «Casa», Goroveĭ, op. cit. pag. 47 sqq.

Am o vacă cu ugerul în spinare.

Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Lubenița

Am o fântână cu ghizdurile verzĭ
Şi cu apa roşie.

Din Runcurelu—Mehedinţĭ.

Cercelul

A se confrunta varianta «Cercelul», Goroveĭ, op. cit. pag. 63 sqq.

Incârligat,
Imbârligat,
In gaură de
Fată mare băgat.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Móra

(VARIANTA)

Veḑĭ variantele de maĭ sus «Móra».

Am o vacă, o mulg cu seara
Şi-o 'mparţ cu ţara.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Brânza

M'a trimis Domnul de sus
La cel de jos
Să'ĭ aduc carne făr'de os.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Oul

A se confrunta varianta «Oul», Goroveĭ, op. cit. pag. 262 sqq.

M'a trimes Domnul de sus la ăl [de jos
Să'ĭ aduc apă şi rachiŭ
Tot într'un buriŭ.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Mierea

Ce e dulce şi maĭ dulce
Şi pe taler nu se taĭe.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Melcul

Are córne şi nu e boŭ,
Are şea şi nu e cal,
Se sue 'n pom
Şi nu e şérpe.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Castravetele

Il bagĭ tare şi uscat
Il scoţĭ móle şi udat
Şi din cap apă'ĭ curge.

Din Costescĭ—Vâlcea.

Dăsagiĭ

A se confrunta varianta «Desagiĭ», Goroveĭ, op cit. pag. 130.

Pe valea luĭ berbeluş
Un curcan cu douĕ guşĭ.

Din Costescĭ—Vâlcea.

www.dacoromanica.ro

Mălaiu în țest

Mama ridică pólele
Şi tata 'ĭ bagă mólile
Din Costescĭ—Vâlcea.

Plosca cu vin

A se confrunta varianta «Plosca», pag. 294 sqq., Goroveĭ, op citat.

Titiĭană
Ianǎ,
Gaură vicleană
Cur cu meşteşug
Şi la gură cu belciug.
Din Costescĭ—Vâlcea.

(VARIANTA)

Am o găină cucuĭată,
O țiŭ în cameră încuiată.
O să mor să n'o descuĭ,
Iĭ puĭ mâna pe cucuĭ.
Culésă de Ión Odor, din jud. Buzĕŭ.

Mămăliga şi Căldarea

A se vedea varianta «Mămăliga», Goroveĭ, op cit. pag. 221.

Am o vacă négră,
Când se baligă,
Toţĭ alérgă.
Din Costescĭ—Vâlcea.

Cosciugul

A se vedea varianta «Cosciugul», Goroveĭ, op cit. pag. 102 sqq.

Cine'l face, nu'ĭ trebue,
Cine'l cumpără, nu'l doreşte
Şi cuĭ îĭ trebue, nu'l vede.
Din Coetescĭ—Vâlcea.

Țestul

Cât am trăit
Pe foc m'am fript;
După ce am murit,
Pe drum m'a asvîrlit
Din Costescĭ—Vâlcea.

Suveica

(VARIANTA)

Veḑĭ variantele maĭ sus «Suveica».

De de-asupra ghiéță
De desupt ghiéță
La mijloc măcăne o rață.
Din Costescĭ—Vâlcea.

Lanțul

A se vedea varianta «Lanţul», Goroveĭ, op cit. pag. 196—197.

Am un copilaş,
Când îl ĭaŭ în braţe, plânge,
Când îl las jos, tace.
Din Costescĭ—Vâlcea.

Mâna

A se conforma varianta «Mâna», Goroveĭ, op cit. pag. 224.

Am o greblă cu cincĭ dinţĭ
Pe ḑi 'mĭ trebue de miĭ de orĭ.
Din Costescĭ—Vâlcea.

Umbra

A se vedea varianta «Umbra», Goroveĭ, op cit. pag. 337—399.

Ce şade pe apă şi nu se scufundă?
Din Drăgăneştĭ—jud. Olt.

Boul

A se confrunta varianta «Boul», Goroveĭ op cit. pag. 29 sqq.

Cât trăĭeşte,
Pământul negreşte;
Dacă móre,
Jócă 'n horă.
Din Drăgăneştĭ,—jud. Olt.

Sulurile rĕsboiuluĭ

A se vedea varianta «Sulul resboiuluĭ» Goroveĭ, op cit. pag. 361.

Am douĕ fete,
Când una se goleşte,
Alta se premeneşte
Din Drăgăneştĭ—jud. Olt.

www.dacoromanica.ro

Clopotul

A se confrunta varianta «Clopotul», Goroveĭ, op cit. pag. 85 sqq.

Intr'un copaciŭ găunos
Urlă un lup bătăios.
Din Serbăneştiĭ-de-sus—jud. Olt.

Birul

A se confrunta varianta «Birul», Goroveĭ, op cit. pag. 23.

Ce e greŭ pe casă.
Din Drăgăneştĭ—jud. Olt.

Numele

A se vedea varianta «Numele», Goroveĭ, op cit. pag. 247 sqq.

Ce şade pe mine
Şi nu'l simţ.
Din Drăgăneştĭ—jud. Olt.

Mâna

(VARIANTA)

Veḑĭ varianta de maĭ sus «Mâna».

Am o grebluţă
Cu cincĭ dinţişorĭ,
Pe ḑi 'mĭ trebue
De o mie de orĭ.
Din Şerbănesciĭ-de-jos—jud. Olt.

Cuptoru cu pâĭne

A se confrunta varianta «Cuptorul», Goroveĭ, op citat pag. 122.

Veniră rigile
Şi mâncară mămăligile,
Iar doftoru rĕmase gol.
Din Drăgăneşcĭ—jud. Olt.

Pepenele verde

Am o baltă
Cu malurile verḑĭ,
Apa roşie
Şi peştiĭ negriĭ.
Din Drăgăneşcĭ—jud. Olt.

Zorile, Cocoşiĭ şi Ómeniĭ

Munţiĭ se revarsă
Diblele cântă
Viermiĭ se mişcă.
Din Şerbănesciĭ-de-sus—jud. Olt.

Cântarul

(VARIANTA)

Veḑĭ varianta de maĭ sus «Cântarul».

Am o capră găgăuţă
Cu ghĭarele ca de mîţă
Face adesea din codiţă
Na tăĭcuţă, na tăĭcuţă !
Din Şerbănesciĭ-de-jos—Olt.

(VARIANTA)

Am o găinuşă ciuşă
Cu minciunile
In guşă,
Cu dreptatea
Pe spinare.
Din Roşioriĭ-de-Vede

Spiţele roţiĭ

Am ḑece copilaşĭ,
Dorm toţĭ p'un căpătâĭ
Şi nicĭ unul nu e la margine.
Din jud. Olt

Cuţitul şi teaca luĭ

Ieşĭ Angheluş
Din lăcătuş
Că te cheamă
Cincĭ afară.
Din Drăgănesciĭ—jud. Olt.

Vêntul

Veḑĭ varianta «Vêntul», Goroveĭ, op cit, pag. 355.

Intr'un vêrf de plop
Alatră un câĭne orb.
Din Drăgănescĭ—jud. Olt.

Barza

Dobra 'naltă
Şade 'n pórtă
Şi 'ngrădeşte
Ovreĭeşte.
Din jud. Olt.

www.dacoromanica.ro

Vérḍa

A se confrunta varianta «Curechĭul», Goroveĭ, op citat pag. 124 sqq.

Am o fată sdrenţurósă,
Şéde cu Vodă la masă.

Din R.-Vâlcea.

Ariciul

A se vedea varianta «Ariciul», Goroveĭ, op citat pag. 17—18.

Este un unchĭaş bĕtrân,
Iese dintr'o vale mare
C'o mie de cercurĭ în spinare.

Din Şurupatele—Vâlcea.

www.dacoromanica.ro

DESCANTECE

www.dacoromanica.ro

DESCANTECE DE DEOCHI

DESCANTEC DE DEOCHI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Păuna Dumitraşcu, din Pesteana-de-Sus—Gorj.

Amin, amin,
Descântecul meŭ să fie deplin!
Deochĭul să fie peste munte,
Descântecul peste frunte.
Cine a râmnit la (cutare),
A plesnit.
De-o fi deochiat de fată mare
Să-ĭ pice cosiţele
Să-ĭ plesnéscă ţiţele ;
De-o fi deochĭat de voĭnic,
Să-ĭ plesnéscă bóşele
Să'ĭ cure pisâţiĭ ;
De-o fi deochĭat de pădure
Să se usuce ;
De-o fi deochĭat de ĭarbă,
Iarba să se pârléscă.
De-o fi deochĭat de ape,
Să-ĭ sece vadurile
Să-ĭ rĕmâĭe pĭetrile.
De-o fi deochĭat de vênt,
Să se ducă ca un sfînt.
Iar (cutare) să rĕmâĭe,
Curat, luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.
Leac şi de mâna mea
Şi de la Maĭca Precista.

Reţetă : Se descântă cu apă şi busuĭoc şi se ḑice la sfîrşitul descânteculuĭ cuvintele :

— Cum stă busuĭocul verde în grădină
Şi faguriĭ plinĭ de mĭere în stupină,
Aşa să fie vesel şi sănĕtos (cutare),
Ca un trandafir frumos !

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Nicolae Văduva, din Mănăstirenĭ—Vâlcea.

Fugĭ deochĭ
Dintre ochĭ,
Din frunte
Dă-te peste munte (de la cutare).
De-o fi deochĭat de voĭnic,
Să-ĭ crape bóşele,
Să-ĭ curgă pişatul.
Să-ĭ cază chica,
Să rêḑă toată lumea,
Tótă suflania.

www.dacoromanica.ro

De-o fi deochiat de fomeĭe,
Să i se umfle ţîţele,
Să-ĭ curgă laptele,
Să-ĭ móră copilul de fóme.
Să-ĭ cadă cosiţele
Să rămână chélă,
Să rĕdă tótă lumea,
Tótă mulţimea
Şi tótă suflania.
De-o fi deochiat de fată mare
Să-ĭ plesnéscă ochiĭ
Să-ĭ curgă urdorile
Să-ĭ cadă cosiţele,
Să-ĭ plesnéscă ţîţele,
Să rĕdă tótă lumea de ea.
Iar cutare să rĕmâĭe curat
Şi luminat
Ca de Maĭca Precista dat.

Reţetă: Se descântă cu ramură de salcie verde în apă, în care se sting 3 cărbunĭ—pentru cele 3 nume de deochetorĭ ce se pomenesc în descântec. Cu apa descântată se stropeşte cel deochĭat pe frunte şi gustă de treĭ orĭ din ea. Restul de apă se aruncă pe parĭ de la gard saŭ pe un câĭne.

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Ión Ionescu de la o babă din Cucutenĭ—Dâmboviţa.

Picătura pică,
Pĭatra se despică,
Să plesnéscă ochiĭ cuĭ a deo-
[cheat pe (cutare)
De-o fi deochĭat de bărbat
[să-ĭ plesnéscă bóşele,
Să-ĭ curgă maţele.
De-o fi deochĭat de femeie să-ĭ
[plesnéscă ţîţele,
Să-ĭ curgă laptele, să-ĭ móră
[copilul de fóme.
De-o fi deochĭat de fată mare,
[să-ĭ cadă cosiţele
Să'ĭ rămâĭe hârcele.
De-o fi deochĭat de sóre,
Să-ĭ pĭéră raḑele;
De-o fi deochĭat de vênt,
Să-ĭ plesnéscă calul;
De-o fi deochĭat de apă,
Să-ĭ sece vinele.
De la mine descântecul,
De la Dumneḑeŭ lécu.

Reţeta: Se suflă de treĭ orĭ în faţa obrazuluĭ şi se repetă vorbele de maĭ sus.

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Tudora Nae Dobrică, din Roşiorĭi-de-Vede.

Cu sufletul am suflat,
De deochete pe (cutare) l'am
[scăpat,
Cu limba am descântat,
De deochete l'am curăţat.
De o fi deochĭat (cutare) de
[strigoĭ
Ochiĭ să-ĭ plesnească,
Deochetele de la (cutare) să se
[rĕspândească.
De o fi deochĭat de sóre
Saŭ pieĭe raḑele,
Să se mire mic şi mare
Cum s'a mirat de (cutare).
De o fi deochĭat de vînt,
Să stea în loc.

www.dacoromanica.ro

Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare);
De o fi deochĭat de fată mare
Să-ĭ cadă cosiţa,
Să-ĭ crape peliţa,
Să-ĭ cadă genele şi sprâncenele,
Să-ĭ plesnéscă ochiĭ,
Să rĕmâie órbă,
Să se mire tótă lumea,
Cum s'a mirat de (cutare);
De o fi deochĭat de fomeĭe,
Să-ĭ plesnéscă ţiţele,
Să-ĭ cure laptele,
Să-ĭ móră copilul de fóme.
Păsărică albă în códă,
Sărĭ icĭ, sărĭ colea,
De colea 'n clincĭ·
Clincĭul a plesnit
Deochĭatul a fugit
Şi (cutare) a remas curat luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp;
Ca póla Maĭciĭ-Precistiĭ.
Descântecul de la mine,
Leacul de la Maĭca Precista.

Reţeta: Se descântă cu fir pe busuioc, saŭ cu cracă de salcie în apă neîncepută.— Apa descântată se bea şi se stropeşte pe frunte cel deochiat şi se ḑice cuvintele :

Stropiĭ aŭ sărit,
Deochĭatul de la (cutare) a fugit.

Restul din apa descântată se aruncă pe un câĭne, saŭ pe par de gard.

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Catrina Ióna Scurtu, Urdariĭ-de-Sus—Gorj.

Fugĭ deochetură,
Fugĭ plesnitură,
Fugĭ isbitură,
Din creĭeriĭ capuluĭ,
Din gogóşele ochilor,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ.
De o fi deochĭat de fată mare,
Să-ĭ cócă ţiţele,
Să-ĭ pice códele,
Să rîdă lumea de ea;
De o fi deochĭat de voĭnic,
Să-ĭ cócă bóşele,
Să-ĭ cure pişatul;
De o fi deochiat de femeĭe,
Să-ĭ plesnéscă ţiţele,
Să-ĭ curgă laptele,
Să-ĭ móră copilul de fóme.
Cine a rîmnit,
A plesnit,
In munte s'a suit.
Când s'o deocĭha muntele de înalt,
Şi drumul de lat,
Atuncĭ să se maĭ deóche (cutare),
Atuncĭ, nicĭ atuncĭ.
Şi să remâĭe (cutare) curat luminat,
Ca argintul stricurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă în apă cu un fir de busuĭoc.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Ión Odor de la Sandu Potcovaru, din Vălenĭ—Prahova.

Să se compare acest descântec cu cel din colecţia d-luĭ G. Dem. Theodorescu, pag. 369, jos colóna I şi II.

Se ĭa un fus de tors şi se spune:

Fugĭ dĕochĭ,
Dintre ochĭ.
Dĕ-ĭ fi dĕochiat dĕ voĭnic,
Crape pişăţiĭ;
Dĕ-ĭ fi dĕ femee,
Să-ĭ crepe ţîţîli,
Să-ĭ pâlngă pruncu de fóme!
Fugĭ dĕochi,
Dintre ochĭ.

Dĕ unde aĭ venit,
D'acolo să te ducĭ;
Cu mâncăturĭ,
Cu apucăturĭ de inimă,
Cu ceas rĕŭ.
Fugĭ, fugĭ,
Să te ducĭ.

Dómne dă-le lécu,
Şi eŭ descântecu!

DESCANTEC DE DEOCHI

Cules de Chr. N. Ţapu de la I. Oprişanu din Vălenĭ—Prahova.

Cum s'a potolit vêntu
Şi pămîntu
Şi plóĭa din cer,
Focu din cuptor,
Potlésckă dĕochiŭ săgetat,
Têmpinat,

Din creerĭĭ capuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ, lu (cutare),
Din sgârciu nasuluĭ,
Dintr'o sută două dĕ óse,
Să sĕ topéscă tótă dĕochetura!

Reţetă: Se ĭa treĭ cărbunĭ şi sĕ pun în apă neîncepută,

Dacă se întâmpla ca atuncĭ cărbunĭĭ să se lase la fund, atuncĭ omul e dĕochiat. După ce bolnavul bea de treĭ orĭ din apa descântată, se maĭ spală la cap, ochĭ, inimă, etc., şi apoĭ după ce scóte cărbunĭĭ, aruncă apa pe un câne, şi acesta dacă sĕ scutură, atuncĭ e semn, că bolnavuluĭ îĭ trece; dacă nu, nu-ĭ trece. Cărbunĭĭ apoĭ sĕ aruncă în rĕspântiĭ, semn, ca şi dĕochiul să fugă şi să sĕ împrăştie, cum se împrăştie cărbunĭĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Ión Ionescu de la Cătăluţa N. Popescu din com. Bogaţi—Dîmboviţa.

Păsĕrică albă,
Codalbă,
In sus sburaşĭ,
In norĭ intraşĭ,
Norĭĭ pe pĭatră pică
Şi pĭatra crăpă.
Crăpa-ĭ-ar ochiĭ în cap cuĭ a [dĕochĭat pe (cutare).
Avuseĭ o găinuşe cĭuşe,
O smulseĭ,
O scurseĭ,
Nouĕ găletuşĭ de lapte umplu- [seĭ.
Mĕ duseĭ în tîrg şi strigaĭ,
Cine auḑi
Şi surḑi;
Cine bĕu,
Crăpă.
Crăpa-ĭar ochiĭ 'n patru,
Cuĭ a dĕochĭat pe (cutare)!
De-o fi deochĭat de om să-ĭ crape bóşele;
De-o fi deochĭat de fomeĭe, [să-ĭ crape ţîţele
Să-ĭ cure laptele,
Să-ĭ móră copilu de fóme.
De-o fi deochĭat de fată mare
Să-ĭ cadă pĕru,
Să fie de rîsu fetilor;
De-o fi deochĭat de flăcăŭ,
Să-ĭ cadă dinţiĭ,
Să-ĭ cure balele,
Să fie de rîsu băĭeţilor;
De-o fi deochĭat de codru,
Să-ĭ cadă frunḑa;
Dacă-o fi deochĭat de pămînt
Să-ĭ arḑă ĭarba;
Dacă-o fi deochĭat de vênt,
Să-ĭ cadă aripile.
Să rĕmâe (cutare) curat luminat
Ca argintu stricurat,
Cum Maĭca Precista l'a lăsat
Şi naşiu-sĕŭ l'a botezat!

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Oprica G. Diaconu şi Ióna Gheorghe Nicolae Purice din Bărbateştĭ—Vâlcea.

Să se compare acest descântec cu cel din colecţia d-luĭ G. Dem. Teodorescu pag. 370—371.

Păsĕrică albişóră,
Sus sburaşĭ
Cu norĭĭ te-amestecaşĭ,
Jos pĭatră picaşĭ.
Pĭatra se făcu în douĕ
Deocheturile se făcură în nouĕ,
De la (cutare) din creĭerĭĭ ca- [puluĭ,
Din băĭerile inimi.
Fugĭ deochĭ
Din patru ochĭ,

www.dacoromanica.ro

Că eŭ te-oĭ sufla
Şi te-oĭ depărta de la (cutare).
De-o fi deochĭat (cutare) de sóre,
Să-ĭ pieĭe raḑele,
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare);
Dacă-o fi deochĭat de vênt,
Să peĭe dupĕ pămînt,
Să-ĭ caḑă calul şi să móră,
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare);
Dacă-o fi deochĭat de voĭnic,
Să rĕmâĭe de nimic,
Să-ĭ plesnéscă bóşele,
Să-ĭ cure pişatul,
Să se mire tot satul,
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare);
De-o fi deochĭat de flăcău,
Să-ĭ caḑă chica
Să rĕmâĭe de nimica,
Să rĕmâĭe chĭel
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare).
Dacă-o fi deochĭat de fomeĭe,
Să-ĭ crape ţîţele,
Să-ĭ curgă laptele,
Să-ĭ móră copilul de fóme,
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare);
De-o fi deochĭat de fată mare,
Să-ĭ caḑă cosiţa
Să-ĭ pieĭe pĭeliţa,
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare).
De-o fi deochĭat de păsĕrele,
Să-ĭ caḑă penele,
Să-ĭ rĕmâĭe tuleĭele,
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare);
De-o fi deochĭat de gard,
Să-ĭ cadă proptelele,
Să-ĭ cure nuĭelele,
Să se mire şi mic şi mare,
Cum s'a mirat de (cutare);
Fugĭ deochĭ, cu patru ochĭ.
Doĭ
Ca şi noĭ.
Să trecĭ ca vêntul,
Că eştĭ greŭ ca pămîntul.
Mic să staĭ,
Indărăt să daĭ.
Să te ducĭ,
Unde cocoş nu cântă,
Unde popă nu tócă,
Unde fete marĭ códa nu împleteşte,
Unde casa nu se spoĭeşte.
Şi pe cutare să'l părăseştĭ,
Şi să'l laşĭ curat
Şi luminat,
Ca argintul strecurat,
Ca din cer Maĭca Precista ce l'a lăsat!

DESCANTEC DE DEOCHI

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Simina din Gresia—Teleorman.

Pasĕrică galbenuşă,
In norĭ crescuşĭ şi jos căḑuşĭ.
Pĭatra plesnĭa
Şi strigóĭele de la (cutare) eşĭa.
D'o fi deochĭat din vênt,
Să-ĭ pĭaĭe răcelile,
Să 'ĭ se astupe găurele;
D'o fi din sóre, să-ĭ caḑă raḑele;
D'o fi din gardurĭ, să-ĭ caḑă proptelile;
D'o fi din bărbat, să-ĭ crape bóşele,
Să-ĭ curgă pişatu, să rĕmâe de rîsul lumi,
Cum a rĕmas (cutare);
D'o fi deochĭat de muĭere,
Să-ĭ crape ţîţele,
Să-ĭ curgă laptele, să-ĭ móră fiul,
Să rĕmâĭe de rîsul lumiĭ,

www.dacoromanica.ro

Cum a rĕmas (cutare);
De-o fi deochĭat de fată mare,
Să-ĭ caḑă cosiţele,
Să-ĭ crape călcâĭele,
Să rĕmâĭe de rîs ca (cutare).
Eŭ de deochĭ am descântat,
De deochĭ te-am curăţat;
Seminţele aŭ încolţit.
La rădăcina merilor le-am în-
[gropat.
Iar strigóĭca cu strigoĭul îĭ
[sorocesc
La ceĭ doĭ copacĭ minunaţĭ.
Acolo se 'ntâlnea strigóĭca cu
[strigoĭu,
Muma păduriĭ cu păduroĭu,
Mamorniţa cu mamorniţoĭu.
Muma pădureĭ o descântam,
In córnele vacilor o trimeteam
Pe (cutare) îl tămăduĭam,
Mamorniţa în cocinele porci-
[lor o băgam,
Strigóĭca în lemne şi pĭetre o
[sorocĭam.
Şi pe (cutare) îl lăsam curat,
[luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca argintul strecurat
Ca de Maĭca Precista curat şi
[luminat!

Reţetă: La copiiĭ micĭ se descântă cu căiţa, în vin, în care se pune seminţe de mĕr, de pĕr, etc. La vite se descântă în apă şi tărîţe, pe care le dă spre mâncare.

DESCANTEC DE DEOCHI

(VARIANTA)

Cules de Ilie Constantinescu, Dioştĭ—Romanaţĭ.

Păsĕrică albă,
Codalbă,
Calcă 'n cer,
Calcă 'n pămînt;
Călcă 'n piatră
Nestemată.
De'ĭ fi deochĭat de fată,
Să-ĭ crape ţîţele,
Să'ĭ cure laptele;
De'ĭ fi de băĭat,
Să-ĭ crape bóşele,
Să'ĭ cure pişatul,
Să se mire satul,
Cum s'a mirat el de (cutare),
De l'a deochĭat.

DESCANTEC DE DEOCHI

(VARIANTA)

Cules de Ilie Constantinescu din Dozeştĭ—Vâlcea.

Păsĕrică albă,
Codalbă,
Pică din ochiĭ deochetorilor,
Moroilor,
Strigoilor.
Pică 'n pĭatră;
Piatra crăpa 'n două-spre-ḑece,
Şi se tămăduia
Şi rămâne curat,
Luminat,

www.dacoromanica.ro

Ca aurul strecurat
Ca maĭca ce l'a lăsat.
Maĭcă sfîntă, ne rugăm
Şi ne'nchinăm,
Să ne daĭ sănĕtate bună
Şi inimă bună,
Să păzeştĭ lécul de la tine
Şi descântecul de la mine.
Maĭca sfînta Marie
Se dete jos din cer,
Pe scară
De céră;
Şi luă pe (cutare)
Şi-l spălă
Şi-l duse la rîul luĭ Iordan
Şi-l spălă
Şi-l curăţă
De deochetoróĭca,
De moróĭca,
De muma păduriĭ,
De gróznica lumiĭ.
—Tu strigóĭco,
Tu moróĭco,
Tu muma păduriĭ
Fugĭ de la (cutare),
Fugĭ, depărtéză-te,
Că Maĭca sfîntă ne-auḑi ţipând
Şi ne luară
Şi ne duseră
La rîul luĭ Iordan
Şi ne curăţi
Şi ne dărui
Cu sănĕtate bună
Şi cu inimă bună.
Cum e busuĭocu în grădină,
Aşa (cutare) să fie
Cât o fi,
Cât o trăi.
Dac'o fi deochĭat de femeĭe
Să'ĭ crape ţiţele,
Să'ĭ cure laptele,
Să'ĭ cadă cosiţele,
Să'ĭ crape pĭelea,
Să'ĭ plesnéscă fierea.

DESCANTEC DE DEOCHI

(VARIANTA)

Culésă de Ilie Constantinescu din Vladimir—Gorj.

Mĕ duseĭ pe o cale,
Pe-o cărare;
Mĕ 'ntîlniĭ cu ăl soc mare.
— Bună ḑiua, soc mare,
— Mulţumescu-ţĭ dumitale.
— N'aĭ vĕḑut
De când aĭ şeḑut
Pe deochetóre cu deochetoroĭu,
Pe frigura cu friguroĭul,
Muma pădurĭĭ cu păduroĭul,
Striga cu strigoĭul,
Bântuĭéla cu bântuitoroĭul
Şi metricĭa cu metricioĭul?
— N'am vĕḑut, n'am auḑit.
Iar plecaĭ pe-o cale,
Pe-o cărare,
Mĕ duseĭ pênĕ la ăl pĕr mare.
— Bună ḑiua, pĕr mare.
— Mulţumescu-ţĭ dumitale.
— N'aĭ vĕḑut
De când aĭ şeḑut,
Pe deochetórea cu deocheto-
(roĭul
Frigura cu friguroĭul,
Muma pădurĭĭ cu păduroĭul,
Striga cu strigoĭul,
Bântuiéla cu bântuitoroĭul
Şi metricĭa cu metricioĭul?
— N'am vĕḑut,
N'am auḑit.
Iar plecaĭ pe o cale,
Pe-o cărare,
Mĕ duseĭ pînĕ la ăl mĕr mare.
— Bună ḑiua, mĕr mare.
— Mulţumescu-ţĭ dumitale,
— N'aĭ vĕḑut.
De când aĭ şezut
Pe deochetórea cu deocheto-
(roĭul.
Frigura cu friguroĭul,
Muma pădurĭĭ cu păduroĭul,
Striga cu strigoĭul,
Bântuĭéla cu bântuitoroĭul
Şi metricĭa cu metricioĭul?
— Le-am vĕḑut,
Şi le-am auḑit;

www.dacoromanica.ro

Uĭte-le colo la ĕl pĕr mare.
Aŭ tăĭat un stânjen de lemne
Şĭ-aŭ făcut un foc mare
Şĭ-aŭ luat inima luĭ (cutare)
Şĭ-aŭ pus-o în frigare;
Şi frig
Şi mănâncă.
Alérgă, maĭcă sfîntă Mărie
De ĭa inima luĭ (cutare)
Din mâĭnile lor;
Şi ĭa-o din frigare
Şi plămădeşte-o
Cum se plămăde treĭ cĭuĭturĭ
[de vîrfurĭ de vardă;
Cum se plămăde treĭ cĭupiturĭ
[din vîrfurile mugurilor.
Ca mĭerea în stupină;
Şi cum se plămădeşte aluatul
de pâĭne,
Aşa să se plămădе inima luĭ
(cutare)
De cum se potole
Oile în staul,
Caprele 'n staul,
Porcĭĭ 'n cocină,
Găinile în culcuş,
Caĭĭ 'n grajd,
Boĭĭ şi bivolĭĭ în bordeĭe,
Omul acasă,
Paserile pe cuĭb,
Aşa să se potole după inima
[luĭ (cutare)
Striga cu strigoĭul,
Moroaĭca cu moroĭul,
Deochetórea cu decchetoroĭul,
Metricĭa cu metricĭoĭul,
Muma pădurĭĭ cu păduroĭul,
Frigura cu friguroĭul.
Aşa să se potole după inima luĭ
(cutare).
Amin,
Amin!
Descântec de la mine,
Lécul de la Maĭca Domnuluĭ.

Reţetă: Se repetă acest descntec de treĭ orĭ; cel bolnav pune lingura la brĕŭ. Se face un amestec de treĭ cĭupiturĭ de vîrfurĭ de vardă, treĭ cĭupiturĭ de vîrfurĭ de mugurĭ de salcie, mĭere şi aluat. Se amestecă acestea când se zice descântecul. Din acest amestec se ĭa de treĭ orĭ diminéţa, de treĭ orĭ la amiadĭ şi de treĭ orĭ séra cu un surcel, aşa ca din aceste luăturĭ să se isprăvéscă amestecul.

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la baba Ióna Ion Fĭrotin, din Bărbăteştĭ—Vâlcea.

Apucă (cutare)
Pe cale, pe cărare;
Se întâlni cu Maĭca Precista în
(Cutare) se olecăĭa, [cale.
Se văĭta şi plângea
Maĭca Precista îl auḍi,
Pe scară de aur scoborî,
La (cutare) că veni,
De mâna dreaptă 'l luă,
In apă mare îl aruncă.
Şi-l scutură de tóte bólele luĭ
De nouĕ-ḍecĭ şi nouĕ de nea-
[murĭ de deochĭ,
De nouĕ-ḍecĭ şi nouĕ de mo-
[róĭce,
De nouĕ-ḍecĭ şi nouĕ de stri-
[góĭce,
De nouĕ-ḍecĭ şi nouĕ ómenĭ
[cu patru ochĭ.
Cum pĭere spuma de mare
Şi roua de sóre,
Aşa să periţĭ voĭ, deocheturilor,
[după (cutare)
Şi să vĕ duceţĭ în luncĭ lungĭ
Şi în văĭ adâncĭ,
De lume necălcate,
De rouĕ nescuturate.
Pĭeĭ, deochĭ, maĭ tare
Ca spuma de mare,
După trupul lu (cutare);
Iar pe (cutare) să'l lăsaţĭ
Curat, luminat,
Ca Maĭca Sfînta Maria dincer
[ce l'a dat.

www.dacoromanica.ro

Curat,
Mai curat
Şi luminat,
Ca argintul stricurat,
Leac să aibă şi de ḑiua de aḑi,

Reţetă: Se descântă în apă cu salcie verde. Se stinge şi trei cărbuni în apă descântată şi se dă bolnavului de o bea şi se udă cu ea pe obraz.

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Stana Lungoci-Oprişoru—Mehedinţi.

Să se compare acest descântec cu cel de deochiŭ, din colecţia d-luĭ S. Fl. Marian, pag. 111 sq.

Plécă (cutare) pe cale
Pe drumul ăl mare,
Se întâlni cu deochetórea în [cale
Şi cu deochetorul.
Il zobiră,
Il trântiră,
De spate îl luară
Inima ĭ-o mâncară.
El se olecăi,
Se văită,
Maĭca Precista îl auḑi;
Pe scară de argint din cer se [coborî.
—Ce te olecaĭ? Ce te vaeţi?
—Plecaĭ pe cale,
Pe cărare,
Mĕ întâlniĭ cu deochetórele;
Mĕ trântiră,
Mĕ zobiră;
De spate mĕ luară
Inima mĭ-o mâncară
—Nu te văĭta,
Nu te olecăi.
Du-te la (cutare) descântătóre,
Că e uşoară de mână,
Şi cu léc din gură.
Ea va descânta
Cu mâna dréptă,
Cu limba curată;
De o fi deochĭat din sóre,
Să-ĭ sece raḑele,
Lécul să 'ĭ-l dea;
De o fi deochĭat din lună,
Să-ĭ pĭară lumina,
Lécul să 'ĭ-l dea;
De o fi deochĭat din apă,
Să-ĭ sece vinele,
Lécul să 'ĭ-l dea;
De o fi deochĭat din codru,
Să i se păléscă frunḑa
Leacul să 'ĭ-l dea;
De o fi deochĭat din câmp,
Să ĭ păléscă florile,
Lécul să 'ĭ-l dea;
De o fi deoch at de fată mare,
Să-ĭ cadă cosiţele,
Lécul să 'ĭ-l dea;
De o fi deochĭat din femee,
Să-ĭ crape ţîţele,
Să-ĭ curgă laptele,
Să-ĭ móră copilul,
Lécul să 'ĭ-l dea;
De o fi deochĭat de voĭnic,
Să-ĭ crape bóşele,
Să-ĭ curgă pişatul la vale,
Lécul să i-l dea.
Deochetórea de necaz ce-ĭ fu
Se sui în comarnic (la stână)
Şi strigă la brânză roşie,
Şi-ĭ plesniră ochiĭ în patru
Şi rămase (cutare) curat,
Ca argintul strecurat,
De Maĭca Precista lăsat.
Cum a pĭerit spuma din mare
Roua de sóre,
Aşa să pĭară deocheturile
Şi isbiturile de la cutare.
Cum se plămădeşte mĭerea în [fagure,
Pâinea în căpistere,
Salcia în baltă,
Aşa să se plămădéscă
Carnea luĭ
Puterea luĭ (cutare)!

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Descântecul se face în apă neîncepută cu busuĭoc verde, saŭ în oŭ de găină neagră ouat Sâmbăta.

Oul, ast-fel descântat, se sparge şi cu albuşul se mânjeşte cel deochĭat pe frunte, saŭ îl bea.

DESCANTEC DE MOROIU

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Stanca Diaconescu, din comuna Sacelu—Gorj.

Amin, Amin!
Descântecul meŭ
Şi al luĭ Dumneḑeŭ
Şi al Sfinteĭ Mariĭ
Leac să-ĭ fie!
Plecă (cutare)
Pe cale, pe cărare,
Se întâlni cu un moroiŭ în cale
Şi-l luă şi-l săltă
Şi inima îĭ mâncă.
Şi 'ncepu a'l ţipa
Şi a'l văĭcărea,
Cu un glas mare pênĕ în cer,
Cu lacrămile pênĕ 'n pământ.
Maĭca Precista îl auḑi
Şi pe scară de argint se scoborî.
— Ce ţĭ e de ţipĭ şi te olecăieştĭ (cutare)?
— Cum să nu ţip Maĭcă Precistă?
Că plecaĭ pe cale,
Plecaĭ pe cărare,
Pe ăl drum mare,
Mĕ 'ntâlniĭ cu deochiu şi moroiu în cale.
Şi mĕ luară,
Mĕ săltară,
Inima mĭ-o mâncară.
— Unde sînt eĭ?
—Eĭ sînt într'un ostrov mare,
Acolo beaŭ şi mănânc.
Maĭca Precista după eĭ tare se lua
Şi cu mătura 'ĭ mătura,
Cu sabia îĭ tăĭa
In Marea Négră îĭ băga
Şi-aducea (cutăruia)
Putere la putere,
Sânge la sânge,
Şi pe deochiu cu moroiŭ şi cu strigoiu
Şi cu rîmnitorul
Şi cu deochetorul.
Îĭ ducea în copitele cerbiĭlor,
In códele mărilor,
In pădurea négră,
Acolo să şéḑă,
Unde cocoş nu cântă,
Unde voĭnic cu securea nu cĭopleşte
Nicĭ fată mare cosiţa nu 'mpleteşte.
Leac din descântecul meŭ,
Şi din Maĭca Precista
Şi din Dumneḑeŭ
Şi din Sfântu Christos.
Leacul să-ĭ fie de folos
Şi bóla să ĭ-o ĭa
Şi sănĕtatea să ĭ-o dea
Şi să'l lase curat,
Luminat,
Ca argintul strecurat,
Ca aurul suflat,
Ca de Maĭca Precista dat.

Observare: Când se deóche un copil, se ḑice că e deochĭat de ómenĭ şi femeĭ cu ochiĭ verḑĭ. Babele care descântă ĭaŭ copilul în braţe şi punênd degetele pe têmplele copiluluĭ începe descântecul de maĭ sus. La începutul descânteculuĭ, baba face treĭ crucĭ şi ḑice: «Dómne ajută-mĭ să daĭ lécul cutăruia». Descântecul de deochĭ se maĭ face şi în apă neîncepută cu busuĭoc verde, saŭ se descântă într'un oŭ de găină négră, ouat Sâmbăta şi se ḑice la sfârşit cuvintele:

www.dacoromanica.ro

Cum se plămădeşte oul în găină,
Varza în grădină,
Mierea în stupină,
Aşa să se plămădĭască inima cutăruĭa!

DESCANTEC DE MOROIU
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Niţă Udroiŭ, din Roşiorii-de-Vede—Teleorman.

A plecat strigoiu cu strigóĭca
Şi moroiu cu moróĭca
Şi deochetorul cu deochetórea.
De-oĭ fi deochĭat de fată mare,
Să ĭ cadă cositele,
Să rîdă de ea fetele;
De o fi deochĭat de fomeĭe,
Să-ĭ crape ţiţele,
Să-ĭ crape în patru,
Patru să sară în ochiĭ cuĭ a deochĭat pe (cutare);
De o fi deochĭat de om,
Să-ĭ crape bóşele,
Bóşele să se facă în patru,
Patru să sară în ochiĭ cuĭ a deochĭat pe (cutare).
Voĭ, deochetelor,
Eşiţĭ de la (cutare) din creĭeru capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ.
Şi să vĕ duceţĭ la fata luĭ Craĭ Împĕrat.
Că v'adastă cu mese 'ntinse,
Cu pahare pline,
Să mâncaţĭ, să ospătaţĭ
Şi pe cutare să'l ĭertaţĭ;
Şi să'l lăsaţĭ curat, luminat,
Ca roua din câmp,
Ca stéua din cer,
Ca argintul cel curat,
Ca ziua ce l'a dat!
Ling oiţele, căpriţele,
Ledişorĭ de frumuşorĭ;
Eŭ ling pe (cutare)
De deochete,
De desmerdete.
Fugĭ, deochete,
Că te ajunge vêntul turbat!

Reţetă: Se descântă la capul celuĭ bolnav. La vite se descântă în tărâţe de grâŭ şi de porumb; se maĭ descântă şi în aghĭasmă. Şi se repetă cuvintele:

«Cum se plămădeşte mămăliga în căldare,
Aluatul în căpistere,
Pâĭnea în cuptor,
Aşa să se plămădĭască inima cutăruĭa.
Eŭ ciocănesc, bocănesc,
Inima cutăruia o plămădesc.
—Ce ciocăneştĭ, bocăneştĭ?
—Inima cutăruia o plămădesc.»

Se gustă din aghĭasmă şi apoĭ se unge buricul copiluluĭ deochĭat.

DESCANTEC DE DEOCHI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Manea Matheiŭ, din Roşiorii-de Vede.

De o fi (cutare) deochĭat de strigoĭ,
De strigoĭ cu moroĭ,
De moroĭ cu moróĭcă,
De strigoĭ cu strigóĭcă,
De leoĭ cu leóĭcă,
De ţăpoĭ cu ţăpoĭcă,
Să le plesnéscă ochiĭ 'n patru.
Şi să se plămădĭască inima (cu-tăruĭa).

www.dacoromanica.ro

Cum se plămădeşte mânzu în [ţépă,
Viţelul în vacă,
Puĭul în oŭ,
Pruna 'n prun,
Para 'n pĕr,
Mĕrul 'n mĕr,
Zarzăra 'n zarzăr,
Mĭerea 'n stupină,
Varda 'n grădină,
Aşa să se plămădĭască inima [cutăruĭa).
Şi cutare să remâĭe
Curat, luminat,
Ca aurul suflat,
Ca firul de grâŭ semănat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.
Descântecul de la mine,
Lécul de la Maĭca Precista [să fie!

Reţetă: Se descântă cu cracă verde de salcie în apă saŭ în aghĭasmă. Apa descântată se bea de cel bolnav; restul se aruncă într'un par de gard saŭ pe un câĭne, şi se ḑice cuvintele:

Cum spală plóĭa şi ninsórea parul,
Aşa să se spele deochiul de la (cutare).
Când s'o maĭ deochĭa ăst par de gard,
Atuncĭ să se maĭ deóche (cutare).

Dacă apa descântată se aruncă pe un câine, saŭ pe mâţă cuvintele se rostesc ast fel:

Când s'o maĭ deochia mâţa şi
Câĭnele,
Atuncĭ să se maĭ deóche (cutare),
Atuncĭ, nicĭ atuncĭ!

DESCANTEC DE DEOCHETE

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Tinca Bălan, din Costeştĭ—Vâlcea.

Cine l'a deochĭat
A crăpat;
Cine a râmnit
A plesnit!
Să 'ĭ se descheĭe
Deochetura,
Strigóĭca,
Moróĭca,
Anglezóĭca.
— Nu-l fărâmaţĭ,
Nu-l dĕtunaţĭ,
Nu-ĭ daţĭ cu spărieturĭ
Cu măsele de oţel.
Dar să vĕ duceţĭ
In dutinĭ,
In văĭ,
In colo-văĭ;
In vêrful munţilor,
In umbra brajilor,
In copitele cailor,
In córnele cĭutelor.
Trage-ĭ deochetura
Tu Moróĭca,
Strigóĭca,
Anglezóĭca;
Şi tu muma pădureĭ
Nu-l spăriéţĭ,
Nu-l fârşiţĭ, nu-l prăpădiţĭ.
Ci să remâĭe (cutare) curat,
Luminat,
Ca Maĭca Domnuluĭ ce l'a lăsat!

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE DEOCHI

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Rada Nicolae Sovălgău, din Valea cu apă—Gorj.

Descântecul meŭ,
Lécul de la Dumneḑeŭ !
De o fi (cutare) deochĭat de [voĭnic,
Să-ĭ pice pĕrul, să remâĭe chel,
Să se mire lumea de el ;
De o fi deochiat de muĭere
Să-ĭ crape ţîţele,
Să-ĭ curgă laptele,
Să-ĭ móră copilul de fóme.
A plecat un om roşu
De la streje roşiĭ,
Cu secure roşie,
Cu cămaşa roşie,
Cu brêul roşu,
Cu opincele roşiĭ,
In pădure roşie
Şi a tăĭat copaciul roşiŭ,
Şi a făcut o strungă roşie,
Şi a făcut o gălétă roşie,
Şi a muls în ea lapte roşiŭ,
De la o capră roşie,
Şi a închegat laptele roşiŭ,
De la o capră roşie ;
Şi a plecat cu caşu roşiŭ,
Pe drumu roşiŭ,
La bâlciŭ roşiŭ,
Şi a început a striga :
— Aĭ, moroĭ cu moroĭcele,
Şi leiĭ cu leóĭcele
Strigoiĭ cu strigóĭcele,
Păduroiŭ cu păduróĭcele,
Să mâncaţĭ lapte roşu,
Şi caş roşu,
De la capră roşie.
Cum se potoleşte vêntu,
Şi pământu,
Fete marĭ de joc,
Şi voĭniciĭ de la petrec,
Copiĭ micĭ în leagănele
Şi boeriĭ în plăpumele,
Aşa să se potoléscă rimna de [la (cutare).
Şi (cutare) să remâĭe curat,
Luminat,
Ca lacrăma din ochĭ,
Ca roua din câmp,
Ca argintul stricorat,
Ca aurul suflat,
De Dumneḑeŭ lăsat !

DESCANTEC DE RIMNA

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Constantina Ion Rădoĭ—Valea cu apă—Gorj.

Tu moróĭco,
Tu strigóĭco,
Rîmnă din deochĭ,
Rîmnă cu florĭ,
Rîmnă cu arḑime,
Rîmnă cu dogorime,
Nu intinde,
Nu cuprinde,
Nu înţepa,
Nu săgeta,
Nu încuţita,
Nu umfla,

www.dacoromanica.ro

Nu gâmfa,
Iar în trupul cutăruia nu te [voiŭ lăsa,
Şi cu apă te voĭŭ spăla
Şi ĭar pe apă te voĭŭ da,
Şi trupul cutăruĭa îl voĭŭ cu- [răţa.
Să rĕmâĭe (cutare) curat, lu- [minat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat!

Reţetă: Se descântă în apă neîncepută, cu miere.—Cu apă îl spală şi din mĭere îĭ dă să mânce şi 'l unge pe bolnav la têmple.

DESCANTEC DE DEOCHETE

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Dina Radu Preda Marcu, din Buzescĭ—Vâlcea.

Deocheturĭ cu întâlniturĭ,
Fugĭ de la cutare,
Din creĭerĭ capuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ.
De o fi deochĭat de câmp,
Să-ĭ pieĭe rodul,
Să-ĭ cadă frunda ;
De o fi deochĭat de gard,
Să-ĭ cadă nuĭelile,
Să-ĭ curgă proptelile ;
De o fi deochiat de muĭere,
Să-ĭ crape ţiţele,
Să ĭ curgă laptele,
Să-ĭ móră copilul de fóme ;
De o fi deochĭat de fată mare
Să-ĭ cadă cosiţele
Să-ĭ crape ţiţele.
Iar inima (cutăruia) să se plă- [mădéscă,
Cum se plămădeşte
Viţelul în vacă,
Mânzul în ĭépă,
Oul în găină,
Varda în grădină,
Fagura în stupină ;
Şi cum se plămădeşte
Stéua 'n cer
Şi roua în câmp.
Iar cutare să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu busuĭoc şi cracă de salcie, în apă de isvor şi se sting în acea apă treĭ tăciunĭ de lemn de alun.

DESCANTEC LA NASCEREA COPILULUI

Cules de Chr. N. Ţapu, de la vrăjitórea Simina, din Gresia—Teleorman.

Maĭca Precista d'un genunchĭ [îngenuchĭa,
Ceasul bun îl striga.
Domnul Hristos poruncĭa,
Pântecile (cutăreĭa) îĭ deschi- [dea,
Pruncul îĭ pornĭa,
Că mĭ-a strigat de la iépă cu [mânz,
De la vacă cu viţel,
Şi de la óĭe cu miel,
Că ele fac maĭ curând,
Ceasul ăl bun venĭa.
Şi pe (cutare) uşura,
Căcĭ pruncu l'a născut,
Dupĕ ce cu unt s'a uns.

www.dacoromanica.ro

Notă.— Vorbele acestuĭ descântec se ḑic pe când să mestică cu códa uneĭ linguri niște unt alb próspăt, cu care unt în urmă se unge pântecile și pe la șale femeĭa, care este în muncĭ pentru naștérea copiluluĭ. Untul de regulă trebue să fie puțin cald.

DESCANTEC DE DEOCHI

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Țapu de la d. Vasile Alexandrescu, șef de atelier tipografic. Auḑit de domnĭa-sa când erea copilandru — acum 35 anĭ — de la o babă în etate de 70 anĭ — numită Zinca — de loc din Bucurescĭ.

Cum se potolește vêntu,
Pămîntu,
Potoliĭ patru-ḑecĭ și patru de-
[ocheturĭ
Patru-ḑecĭ și patru mâncăturĭ
[de la (cutare),
Din fața obrazuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ.
Să rĕmâĭe (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca maĭca ce a fapt.
D'o fi deochĭat de fată mare,
Să-ĭ cadă pletele,
Să remâĭe (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca maĭca ce a fapt;
D'o fi deochĭat de muĭere,
Să-ĭ crape țîțele,
Să-ĭ curgă laptele,
Să remâĭe (cutare),
Curat,
Luminat,
Ca maĭca ce a fapt;
D'o fi deochĭat de bărbat
Să-ĭ crape bóșele
Să-ĭ cure pișatul,
Să remâĭe (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca maĭca ce a fapt.
Să vĕ duceți, voĭ dĕochetelor,
[la împĕratu,
Că șade cu masa întinsă,
Cu făclĭ aprinse
Cu pahare pline,
Că acolo vĕ este cina,
Că acolo vĕ este odina.

Reḑetă: Se ĭa un pahar cu apă ne'ncepută și se pune în el treĭ cărbunĭ aprinși, și se amestecă cu un paiŭ de mătură, repetându-se cuvintele descânteculuĭ.

Cu apa ast-fel descântată se unge têmplele bolnavuluĭ deochĭat.

Restul din apă se aruncă pe un câĭne.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTECE DE SÓRE SEC

DESCANTEC DE SORE SEC

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Predi, din comuna Bărbaţeştĭ—Vâlcea.

Plécă (cutare),
Pe cale,
Pe cărare.
Se întâlni cu Maĭca Precista
[în cale.
El se văĭta,
Se olecăĭa,
Maĭciĭ Precistiĭ se ruga :
— Am plecat pe-un drum mare
Şi m'am întâlnit cu sfîntu sóre
Şi m'a cuprins de picióre.
— Sóre, sóre,
Sfinte sóre,
Eşĭ de la mine,
Din picióre.
Sóre sec,
Lucru vrăjmăşesc,
Sóre din nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de
[sorĭ,
Eşĭ de la (cutare) din mădulărĭ.
Eşĭ din pĭept,
Din spate,
Din ósele tóte ;
Din mâĭnĭ,
Din plămânĭ,
Din urechĭ,
Din frunte,
De supt frunte
Din gogóşele ochilor.
Nu'l junghia,
Nu'l cuţita,
Nu'l aprinde,
Nu'l cuprinde,
Nu'l fârşi
Nu'l năplăi.
Că sórele sec,
Cu lucru vrăjmăşesc
In potecă pe (N) l'a 'ntâmpinat.
In gură, ĭ-a resuflat,
Capu 'ĭ l'a turburat,
Sângele 'ĭ l'a vĕrsat,
Şi jos pe pământ a picat.
— Tu sóre sec
Şi resec,
Să nu umfli pe (N),
Să nu'l gumfli;
Să'l potoleştĭ,
Cum se potoleşte
Toate suflările,
La tóte călcările,
Tóte păsărelele
La tóte scorburelele
Şi caĭĭ la coşierĭ
Şi oile la târle
Şi vacile la obóre.
Aşa să se potoléscă
Tótă durerea,
Tótă gréţa,
Tótă céţa,
Năplăĭala
Şi fârşiala de la (cutare),
Că tu sóre sec
Cu muma pădurĭĭ
Şi cu miaḑă ḑi
Şi cu miaḑă-nópte,
De o fi din frig,
De o fi din mâncare,
De o fi din ostenélă,

www.dacoromanica.ro

Din apucate,
Din dătăturĭ,
De la streine,
De la vecine,
De la surate,
De la cumnate
De la móşe,
De la naşe,
Să te ducĭ şi să te întorcĭ,
Cum se întórce stéua'n cer,
Flóre de sóre.
Că eŭ te-am întors
Şi te-am sorocit
De la (cutare) te-am gonit,
Pe trupinĭ
Şi rădăcinĭ.
Să rămâĭe (cutare) curat
Şi luminat,
Ca o casă măturată,
Ca o fată pĭeptănată
Ca de Maĭca Precista lăsat.

Reţetă: Se descântă la rîŭ în marginea vaduluĭ cu nouĕ pĭetre albe. Se ocoleşte cu ele capul bolnavuluĭ şi se aruncă câte o pĭétră pe rând către cele patru puncte cardinale. Cu apa din rîŭ se stropeşte cel bolnav şi la sfârşitul descânteluĭ se ḑice şi cuvintele :

— Fugĭ sóre sec
Şi prea sec,
Că te 'nec !
(Se repetă de treĭ orĭ).

DESCANTEC DE SOARE SEC

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Dumitrana Dumitru Stoica, din Rogojelu—Gorj.

Veḑĭ un mic descântec «din de sóre» ca variantă a acestuia, în colecţia părinteluĭ Marian, pag. 321.

Sóre roşu, alb, negru, galben, [verde,
Sóre turbat,
Sóre veninat,
Sóre sec,
Sóre prea sec,
Eşĭ din trupu (cutăruia),
Din cap,
Din creĭerĭ capuluĭ,
Din sgârciul nasuluĭ.
Tu sóre sec din sburăturĭ,
Tu sóre sec cu muma pădurĭĭ,
Cu moroiu,
Cu moróĭca,
Cu strigoiu,
Cu strigoĭca,
Nu'l gâmfa,
Nu'l umfla,
Nu'l săgeta
Eşĭ de la (cutare) şi'l uşuréză,
Ca pasĕrea sburătóre
Ca lâna de óie.
Şi dute în văĭ,
In corovăĭ,
In códele mărilor,
In copitele cerbilor.
Şi pe (cutare) să'l laşĭ
Curat, luminat,
Ca aurul strecurat
In numele tatăluĭ şi al Maĭcĭĭ Precistĭĭ închinat !

Reţetă: Se descântă cu nouĕ pietre la rîŭ şi cu pelin şi se ḑice vorbele:

Cum spală apa tóte pĭetrile,
Aşa să se spele dorul de la cutare.
Cu pelinul îl împelinaĭ,
Cu pĭetrile îl împietrĭĭ,
De la cutare îl potolĭĭ!

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SOARE SEC
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Simina vrăjitórea din Gresia—Teleorman.

Fugĭ sóre sec,
Că te 'nec;
Că pe vêntul turbat
Eŭ l'am înecat.
Că peste (cutare) aĭ suflat;
Urechile îĭ plesnĭa,
Ochiĭ 'ĭ se umfla,
Têmplele 'ĭ se bătea.
Eŭ dar te-am descântat,
Pe (cutare) l'am lăsat
Curat,
Luminat,
Ca stéua din cer lăsat.

Reţetă: Se descântă la fântână de treĭ orĭ cu câte treĭ pĭetre, carĭ se aruncă şi în fântână. Descântecul se face în scăpătatul sóreluĭ.

DESCANTEC DE ´SOARE SEC
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Niţă Udroiu din Roşioriĭ-de-Vede.

Sóre sec
Şi prea sec,
Din rĕsăritul sóreluĭ,
Din rĕvĕrsatul zorilor,
Din cântatul cocoşilor,
Din miaḑă ḑi,
Din miaḑă-nópte,
Din apus,
Din rĕsărit,—
Eşĭ de la (cutare),
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din măduva osuluĭ,
Şi du-te în scăpătatul sóreluĭ,
Unde cocoşu nu cântă
Unde mătură nu se légă,
Unde câĭne nu latră,
Unde om nu se simte.

Reţetă: Se descântă cu nouĕ pĭetre în apă şi cu secerea şi se ḑice cuvintele: «Cum taĭe secerea tóte paĭele, tóte ĭerburile şi tóte gunóĭele, aşa să se taĭe dorul de la cutare; cum spală apa tóte pĭetrele, tóte malurile, aşa să se spele tóte junghĭurile, cuţitele de la cutare»—Se ia fie-care din cele nouĕ pĭetre şi se face cu ele cruce în faţa obrazuluĭ şi se repetă cuvintele de treĭ orĭ: «cum e pĭétra de tare, aşa să se întăréscă capul cutăruĭa».

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SOARE SEC
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Ilinca Găgeanu, din Petrescíĭ-de-sus — jud. Gorj.

Sóre alb,
Sóre negru,
Sóre din vênt,
Sóre din pământ,
Sóre de ḑiuă,
Sóre de nópte,
Sóre cu sóre;
Nu umfla,
Nu săgeta,
Nu junghia,
Nu cuţita,
Nu gâmfa;
Că eŭ te ĭaŭ
Tu să te ĭeĭ.
Eŭ te trag,
Tu să te tragĭ.
Te ĭaŭ din icĭ,
Te arunc colea;
Te ĭaŭ dupĕ spinĭ de mărăcinĭ
Şi te arunc pe plapomă de [mătase,
Tu sóre să te ducĭ acasă.
Şi (cutare) să rĕmână curat,
Leac din mâna mea, de la [Maĭca Precista.

Reţetă: Se descântă la pârîŭ cu nouĕ pĭetre şi se lépădă la cele patru puncte cardinale.

DESCANTEC DE SOARE SEC
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Flórea Sărăcinóĭa, din Roşia—Gorj.

Fugĭ sóre sec,
Că te-ajunge paĭ sec,
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de oscĭóre
Şi din cótele amêndouĕ.
Şi te du, unde cocoş nu cântă,
Unde câĭne nu latră,
Unde popă nu tócă.
Cum se respândeşte drumurile,
Cum se respândeşte hotarele,
Cum se respândeşte potecile,
Aşa să se respândéscă dorul [de sóre sec de la (cutare).
Şi să rămâĭe (cutare), curat, lu- [minat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.
Ca argintul stricurat,
Ca aurul suflat,
Ca roua din câmp,
Ca stéua din cer,
Ca în césul ce a născut,
Ca mamă-sa ce l'a făcut.

Reţetă: Se descântă cu nouĕ pĭetre şi nouĕ paĭe şi se aruncă în pârîŭ.—Cel bolnav se udă de treĭ orĭ cu apă, cu pĭetrele şi cu paĭele.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SOARE SEC
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Matache Ciurea, din Urdarĭ-de-Jos—Gorj.

Sórele sec,
Cu viforul,
Cu sburătorul,
Cu păduroĭu,
Cu păduróĭca,
Cu moróĭca;
Nu întindea,
Nu junghĭa,
Nu cuţita
Pîn cap,
Pe sub cap,
Pîn creĭerĭ
Pe supt creĭerĭ,
Pîn măsele,
Pe supt măsele.
Eşĭ şi du-te în gheena foculuĭ nestins.
Acolo să cinĭ,
Acolo să odinĭ;
Acolo să facĭ casă,
Acolo să facĭ masă.
Că acolo v'aştéptă
Cu nouĕ cuptóre de pâĭne,
Cu nouĕ butóĭe de vin,
Să mâncaţĭ,
Să ospătaţĭ.
Iar pe (cutare) să-l lăsaţĭ
Curat, luminat,
Ca argintul stricurat,
Ca Maĭca Precista lăsat.

Reţetă: Se descântă cu nouĕ pĭetre de la rîŭ şi se aruncă în patru părţĭ: La rĕsărit, la apus, la miaḑă-ḑi şi miaḑă-nópte.

DESCANTEC DE SOARE SEC
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Catrina Ióna Scurtu, din Urdarĭ-de-sus—Gorj.

Fugĭ sóre sec,
Că te 'nec,
Cu apă din lac,
Cu ĭarbă din gard,
Să trécă (cutăruĭa) dorul de cap.
Fugĭ isbitură,
Că te-ajunge stropitură,
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ.
Fugĭ, isbitură,
Că te-ajunge stropitură.
Tóte cuţitele,
Tóte frigările,
Tóte săgetările,
Eşiţĭ şi fugiţĭ,
Pe (cutare) 'l părăsiţĭ
Şi 'l curăţiţĭ.
Şi cutare să rĕmâĭe curat, luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca argintul strecurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă la pârîŭ cu nouĕ pĭetre şi se aruncă pĭetrile în nouĕ părţĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SOARE SEC

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Năstase, din Romaneşti—Gorj.

Tu, sóre sec din rĕsărit,
Tu, sóre sec din prând,
Tu, sóre sec din amiadĭ,
Tu, sóre sec din chindie,
Tu, sóre din cântatul cocoşilor,
Să ĭeşĭ de la (cutare),
Din crierĭ capuluĭ,
Din bobóşele ochilor,
Din bărĭerile inimiĭ,—
Cu tóte junghĭurile,
Cu tóte cuţitele,
Cu tóte săgetăturile.
Că tu, sóre căĭesc,
Sóre bivolesc,
Sóre văcesc,
Sóre oĭesc,
Sóre căpresc,
Sóre porcesc,
Sóre câĭnesc,
Sóre şerpesc,
Sóre păsĕresc,
Sóre rumânesc,
Sóre lăĭeţesc,
Sóre ţigănesc,
Sóre cătcăunesc,
Sóre turcesc,
Tu, sóre al sorilor,
Tată al surorilor,
Eşiţĭ de la (cutare);
Nu'l săgetaţĭ,
Nu'l cuţitaţĭ,
Nu'l junghiaţĭ.
Ci ĭeşiţĭ şi mergeţĭ în ale vărĭ
In scorovărĭ,
Unde popă nu tócă,
Unde câĭne nu latră,
Om nu chioteşte.
Acolo sînt fete frumóse,
Plapome de mătase,
Mese'ntinse,
Făclĭi aprinse,
Buţĭ cu vin,
Care cu fên.
Acolo să vĕ duceţĭ,
Să mâncaţĭ,
Să ospătaţĭ;
Pe cutare să'l lăsaţĭ
Curat; luminat,
Ca steaua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca argintul stricorat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă în apă cu nouĕ pĭetre şi se aruncă de obiceiŭ la rîŭ în nouĕ părţĭ, repetându-se cuvintele: «Pĭétra a avut nouĕ surorĭ; şi s'aŭ măritat în nouĕ cornurĭ de ţară şi nimica nu s'a ales de ele. Aşa să nu se alégă de sórele sec de la cutare».

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SOARE SEC
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Dumitra Nicolae Ióna Vĕduva, din Monastirenĭ—Vâlcea.

Tu sóre din rĕsărit,
Din apus,
Din amiadĭ,
Din chindie,
De la cina boĭeréscă,
De la miadă-nópte,
Din revĕrsatul zorilor,
Din glasul cântărilor,
Să ĭeşĭ de la (cutare):
Din os,
Din os mădulos;
Din carne,
De supt carne;
Din măsele,
Din oscĭorele,
Din mădulare,
Din pĭele,
De supt pĭele.
Şi să te ducĭ,
Şi să fugĭ,
In códele mărilor.
Că are cu ce te cinsti;
Dar (cutare) n'are cu ce te cinsti
Cu ce te omeni.
Şi pe (cutare) să'l laşĭ curat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu nouĕ bóbe de porumb în apă de rîŭ saŭ şi de la fântână şi după aceĭa se aruncă în nouĕ părţĭ bóbele. Cu apa se stropeşte suferindul pe frunte.

DESCANTEC DE SOARE D'EL MARE

Cules de Ión Odor, de la baba Rada, din Bréza-de-sus—Prahova.

Pasĕrea dĕ her,
A făcut cuĭbu dĕ her,
In copaciŭ dĕ her,
Şĭ-a făcut ouĕ dĕ her,
Şi-a scos puĭ dĕ her.
Şi să vaĭtă,
Să olăcăeşte,
Că n'are cu ce-ĭ îmbucătări,
Cu ce-ĭ sburători.
— Du-te la (cutare), care-ĭ bol-
[nav
Şi ĭaĭ sórili dîn cap,
Dîn faţa obrazuluĭ,
Dîn zgârcĭu nasuluĭ,
Şi lasă'l luminat,
Că maĭcă-sa, care l'a făcut,
Ca roua dĕ pĕ pămînt;
Să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista dîn cer.
Dĕ la mine dĕscântecu,
Dĕ la Maĭca Domnuluĭ lécu!

www.dacoromanica.ro

DESCANTECE DE APUCATE

DESCANTEC DE STRANS

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria M. Colţatu, Scrioştea—Teleorman.

Sórele a scăpătat,
Nouĕ fete curate a plecat; —
A plecat din casă 'n casă,
Din masă 'n masă,
Din uşă în uşă,
Să găsĭască uşa descuĭétă,
Feréstra destupată.
La pat trăgea
Pe (cutare) îl lua.
Sus îl ridica,
In suliţĭ îl sprijinĭa,
Creĭerĭĭ îĭ turbura,
Sângele îĭ înfierbânta.
El chiria,
Şi ţipa.
Maĭca Precista îl auḑĭa
Pe scară de aur,
Din cer scobora,
Pe (cutare) îl întreba:
—Ce plângĭ şi te chirieştĭ (cu-[tare)?
—Plâng şi mĕ chiriesc,
Că 'ntâmpinatu m'a găsit,
Intâmpinatu,
Cu apucatu.
In suliţe m'a înţepat,
Oasele mi le-a 'ncleştat,
Creĭerĭĭ mĭ-a turburat.
Maĭca Precista îl trimetea
La Maria descântătórea,
Cu limba îl descânta,
Cu mâna îl trăgea,
Leacu 'ĭ-l da.
Şi 'l lăsa
Curat,
Luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca argintul cel curat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

DESCANTEC DE APUCATE

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Gheorghe Toma, din Dideştĭ—Teleorman.

Aséră înserat,
Dracu cu drăcóĭca a umblat,
Din casă în casă,
Din masă în masă,
Din uşă în uşă,
A găsit feréstra ḑestupată,
Uşa descuĭétă,
Focul desvălit,
Aşternutul aşternut,
Şi 'l lua pe ţutare,

www.dacoromanica.ro

Frêul în gură 'ĭ arunca,
Ochiĭ îĭ roşia,
Creĭerĭĭ îĭ turbura,
Ochiĭ îĭ roşia,
Oasele 'ĭ le 'nclešta.
Iar (cutare) ţipa,
Şi din gură se văĭcărĭa.
Maĭca Precista îl auḑĭa,
Pe scara de aur din cer se [pogora,
Pe cutare îl întâlnĭa
Pe cale,
Pe cărare;
Şi pe el îl întreba:
—Ce ţipĭ şi te olecăĭeştĭ?
—Cum să nu ţip, să nu mĕ o-
Că aseară înserat, [lecăĭesc?
Strânsu cu apucatu a umblat,
Şi de mâna dréptă m'a luat.
M'a sdrobit,
Ochiĭ mi 'ĭ-a roşit.
Maĭca Precista auḑĭa,
De mâna dréptă pe (cutare) lua;
La altar îl ducea;
Cu toiég de aur îl atingea;
Carne la carne punea;
Sânge la sânge punea;
Osânză la osânză,
Rînză la rînză.
Maĭca Precista îĭ grăĭa:
— Tacĭ, (cutare), nu te văĭta!
La Maria, descântătórea îl tri-
Cu untu îl ungea, [mitea,
Cu pĭeptenele îl descleşta,
Cu tămâĭe pe apucat îl de-
Şi din gură-'ĭ grăĭa: [părta.
— Fugĭ, strâns,
Cuprins,
Că cu untul te am uns,
Leacul (cutăruĭa) l'am adus.

Reţetă: Se descântă cu pĭeptenele cu tămâĭe pisată în unt şi se unge cu ea pe corp. Când bolnavul e greŭ bolnav, atuncĭ tămâĭa se bea cu apă.

DESCANTEC DE APUCATE

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Badea Voĭcu Ştirbu, din Drăgşanĭ — Teleorman.

Am plecat la salcie:
— Bună diminéţă, salcie.
—Şeḑĭ, dacă aĭ venit.
— N'am venit să şeḑ,
Ci am venit să te întreb,
D'un strigoĭ roşu mucos,
Şi de o strigóĭcă roşie mucósă.
Şi m'am dus la rug:
—Bună dimineaţă, rugule.
—Şeḑĭ.
—Nu şeḑĭ;
Că n'am venit să şeḑ,
Ci am venit să te întreb,
D'un strigoĭ roşu mucos.
L'am vĕḑut,
A mâncat fragĭ,
S'a săturat,
Şi s'a culcat.
Am prins pe strigoĭ,
L'am trântit,
L'am crăpat,
Inima 'ĭ-am luat.
Am prins pe strigóĭcă,
O trântiĭ,
O plesniĭ,
Inima 'ĭ-o luaĭ,
Tóte inimile le strânseĭ,
Şi le adunaĭ
In inima (cutăruia) le băgaĭ
Şi acolo le aşeḑaĭ,
Şi inima cutăruĭa 'ĭ-o plămădiĭ.
Cum se plămădeşte aluatul în [căpistere
Şi faguru de mĭere,
Varḑa în grădină,
Ceara în stupină, —
Aşa să se plămădéscă inima (cutăruia)
Şi să rĕmâĭe (cutare) curat
Luminat,
Ca Maĭca sfîntă Mărie,
Leac să-ĭ fie!

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE APUCAT

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Niţă Udroiu, din Roşiorii-de-Vede.

Apucătură,
Călcătură,
De la mĭedul nopţiĭ,
Din cântarea cocoşilor,
Din vĕrsatul zorilor,
Din rĕsăritul sóreluĭ.
A plecat mĭercan cu mĭercă-
Din casă'n casă, [nésa
Din coş în coş,
Din uşă în uşă,
Din feréstră'n feréstră.
Pe supt prag se strecurase
Şi în cas' intrase
Şi pe (cutăriţă) îl aflase
Adormit,
Aloşit.
Şi'l luase
Şi'l călcase,
Il întâmpinase,
Fălcile i le'ncleştase ;
Iar cutare se văĭta
Tare se oligărea.
Maĭca Precista,
Maĭca Sfînta Maria,
Tare audĭa,
Tare venĭa,
Pe (cutare) îl găsĭa
Şi'l striga.
El tare audĭa
Tare se scula,
Uşa Maĭciĭ Precistiĭ
Şi Maĭciĭ Sfintiĭ Măriĭ descuĭa.
Maĭca Precista
Şi Maĭca Sfînta Măria în casă
Şi pe cutăriţă'l lua [intra
Şi'l spăla
De apucăturĭ,
De întâlniturĭ,
De călcăturĭ.
Şi trimetea apucatul
Şi călcatul,
Unde popă nu tócă,
Unde cocoş nu cântă,
Unde fete marĭ códa nu împle- [teşte,
Unde casă nu se spoĭeşte,
Unde câĭne nu alatră,
Unde om nu se simte.
Iar pe cutare îl lăsă
Curat şi luminat,
Ca aurul stricurat,
Ca roua din câmp,
Ca stéua din cer,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă : Se descântă pe trupul celuĭ bolnav, se unge cu unt-de-lemn şi se ḑice cuvintele :

Cu untu de lemn te unseĭ,
Oasele le descleştaĭ,
Sângele pe la locul luĭ îl porniĭ ;
Şi pe apucatul şi călcatul îl trimiseĭ
La (cutare) vrăjitóre,
Că ea are mâna uşóră
Şi léc la limbă.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE APUCATE
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Marica Petrişor—Roşiorii-de-vede.

Apucă (cutare) pe cale, pe că-
[rare,
Cu cerbu Treţine să 'ntâmpină
[in cale.
In córne 'l luă,
In sus îl aruncă
Şi ósele 'ĭ le zobi,
Le frământuri.
(Cutare) s'a vărtat, s'a olecăit,
Maĭca Precista din cer a auḑit,
Scară de argint a făcut
Şi jos din cer s'a scoborît,
Şi pe cutare l'a 'ntâlnit:
— Tacĭ nu te vărta,
Nu te olecăi,
Că pe Cerbu Treţine l'oĭ goni:
In munţĭ înalţĭ,
In văĭ adâncĭ,
Unde cocoş nu cântă,
Popă nu tócă,
Fată mare cosiţa nu 'mpleteşte.
Dumneḑeŭ nu se pomeneşte,
Acolo să trăĭeştĭ,
Acolo să văcuĭeştĭ.
(Cutare) să rămâie curat şi lu-
[minat,
Ca de Maĭca Precista lăsat,
Ca argintul cel curat,
Ca viţa din vie.

Leac să-ĭ fie!

Reţetă: Se descântă pe corpul copiluluĭ, când îl trage şi îl unge cu unt-de-lemn.

DESCANTEC DE APUCATE
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la baba Oprica Gr. Diaconu, din Bărbăteştĭ—Vâlcea

Apucate de la ḑile urîte,
Din coborîturĭ,
Din întărĭturĭ,—
Eşĭ de la (cutare) din pĭept, din
[spate,
Din ósele tóte.
Nu fărîma.
Nu junghia,
Nu cuţita,
Nu înţepa,
Eşĭ şi du-te pe lemne,
Pe pĭetre!

Reţetă: Se descântă cu tămâĭe şi usturoiŭ şi cu unt-de-lemn şi cu acest amestec se unge copilul bolnav pe corp.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE APUCATE
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Preda Comănescu, din Bărbătescĭ—Vâlcea.

Ucigă-te crucea, vrăjmaşe,
Pe urechĭ de ferestre intraşĭ,
In gura (cutăruĭa) te 'nfundaşĭ,
In limba (cutăruĭa) suflaşĭ,
Pĭeptul cu spatele 'i-l încleştaşĭ.
(Cutare) glăsuĭa
Şi plângea.
Maĭca Precista îl audĭa
Şi la el că venĭa.
De mâna dréptă îl lua
Şi'l hâţîna
Pĭeptul cu spatele i-l descleşta,
Capul i-l desturbura,
Trupul îl uşura
De apucăturĭ,
De încleştăturĭ.
Şi (cutare) remase curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista din cer ce l'a dat.

Reţetă: Acest descântec se rosteşte, trăgêndu-se copilul cu unt de-lemn pe corp.

DESCANTEC DE APUCATE
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Neaga Zamfir Gheorghe, din Butculescĭ — Teleorman.

Umblă ucigă-l crucea
Din casă în casă,
Din masă în masă,
Din vatră în vatră.
Găsi uşile încuĭate
Ferestrele astupate,
Focul învălit.
Uşa o plesni,
La părete o trânti,
In casă intră,
Ferestrele destupă,
La pat năzui.
Pe (cutare) îl luă
Şi'n sus îl aruncă ;
Şi el ţipa
Şi se văĭta.
Şi Maĭca Precista audi,
Se înălţă în scărĭ de argint
Şi făcu ochĭ rótă
Peste lumea tótă,
Şi sări
Şi pe (cutare) îl prinse,
Şi mi-l descleştă :
Din tóte ósele,
Din tóte măduvele,
Din tóte încheĭeturile.
Mi-l şterse,
Mi-l curăţi,
Mi-l duse la Neaga,
Cu limba îl descântă,
Cu untu-de-lemn îl unse.
— Indărăt, ucigaşule,
Ucigă-te crucile ;
Descleşteşte ósele
Şi aşédă sângele.
Şi (cutare) să fie curat,
Luminat,
De la Dumnedeŭ lăsat !

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE APUCATE
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Dragomira Tudor Cîţă, din Sfinţeştĭ—Teleorman

A plecat Maĭca Precista din casă
[în casă.
A găsit'o pe (cutare) cu casa
[descuĭétă,
Cu feréstra destupată,
Cu mătura deslegată,
Cu cenuşa în vatră,
Cu gura căscată,
Cu limba lăsată.
Pe (cutare) de faşă l'a luat,
In sus l'a aruncat,
Nu l'a spăĭmântat.
Curênd la Dragomira, descân-
[tătórea, te-a trimes,
Cu gura te-a descântat,
Oasele le-a descleştat.
Şi pe (cutare) l'a lăsat
Curat,
Luminat,
Ca roua din câmp,
Ca argintul cel curat
Ca orĭ-ce strecurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Reţetă: Se descântă pe capul copiluluĭ, când îl trage şi îl unge cu unt de lemn.

DESCANTEC DE STRANS
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Manea Mateĭ, din Roşioriĭ-de-Vede—Teleorman

A plecat moroĭu cu moróĭca
Strigoĭu cu strigóĭca,
Leu cu leóĭca,
Deochetorul cu deochetórea,
Ţapu cu ţăpóĭca.
Petutindenĭ a umblat
Petutindenĭ a întrebat
Şi a găsit uşile 'ncuĭéte,
Ferestrile astupate,
Focurile învĕlite,
Focul învĕlit,
Şi pe (cutare) în pat aromit.
La (cutare) a găsit
Ferestre destupate,
Uşile descuĭéte,
Focul desvĕlit,
El în pat aromit.
La el a intrat cu ochiĭ beliţĭ
Cu dinţiĭ rânjiţĭ;
In córne l'a luat,
In sus l'a ridicat,
L'a trântit, l'a fărîmat,
Sângele 'i l'a vĕrsat.
El ţipa se olecăĭa,
Maĭca Precista 'l auḑĭa
Şi la el că venĭa
Şi cu jale'l întreba :
— Ce plângĭ şi te vaĭeţĭ (cu-
[tare) ?
— Maĭcă Precistă, mĕ plâng
[şi mĕ jeluesc,
Că strigoiu cu strigóĭca
Şi moroĭu cu moróĭca,
Leul cu leóĭca,

www.dacoromanica.ro

Deochetorul cu deochetórea,
Râmnitorul cu râmnitórea,—
Aŭ venit, m'aŭ întâmpinat,
In córne m'a luat,
In sus m'aŭ ridicat,
M'aŭ trântit, m'aŭ sfărîmat,
Şi sângele mi l-aŭ vĕrsat.
Maĭca Precista aşa auḑĭa
Cu el la Manea vrăjitórea [mergea.
De mâna dréptă 'l lua,
Cu mâĭnele îl fărîma,
Cu limba 'l descânta,
Sânge la sânge'ĭ punea,
Os la os împlinĭa,
Vinele 'ĭ le descorda,
Fălcile 'ĭ le descleşta,
Şi pe (cutare) 'l vindeca.
Descântecul de la mine,
Lécul de la Dumneḑeŭ
Şi de la Maĭca Precista!

Reţetă: Se descântă în unt de-lemn şi cu el se trage copilul mic şi se rostesc cuvintele de maĭ sus.

www.dacoromanica.ro

DESCÂNTECE DE CUŢIŤ

DESCANTEC DE PUS CUŢITUL

Cules de Chr. N. Ţapu, de la vrăjitórea Simina, din Gresia—Teleorman.

Tu cuţite cununate,
Tu cu dracu 'mĭ eştĭ frate;
Să umbli din sat în sat,
Să găseştĭ p'ăl d'a furat.
Să'ĭ trânteştĭ,
Să'l snopeştĭ,
Sânge pe gură să verse.
Eŭ te sorocesc pe capul celuĭ [care a furat,
Eŭ pe tine te-am mânat,
In pântecele (cutăruĭ) te-am [băgat.
Din tóte ósele l'am adunat
In creĭerĭĭ capuluĭ
Cuţitul 'ĭ l'am băgat.
Pe cel ce a furat
Să'l chinuĭéscă,
Orĭ să'l propădéscă.

Reţetă: Acest descântec se face cu un cuţit cununat, al căruĭ vêrf se înmóĭe în sĕŭ de boŭ saŭ de cal plesnit momentan.—Cuţitul ast-fel preparat se înfige în grindă, în pragul caseĭ saŭ în pământ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE PUS CUŢITUL
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Bălaşa Petru Săceanu din Rovinarĭ—Gorj.

Cuţit alămat,
Plăsĕlat,
Nu te încind,
Nu te aprind pe tine,
Ci încind
Şi aprind inima (cutăruĭa).
Ĭl umflu,
Il gâmfu,
Il bolesc,
Il prăpădesc.
Să te vârĭ prin rănunchĭ
Prin inimă,
Prin ficaţĭ.
Să'l înţepĭ,
Să'l înjunghiĭ,
Să'l boleştĭ,
Să'l prăpădeştĭ.

Notă: Se descântă cu cuţitul de nouĕ orĭ pe ḑi, şi ḑiua şi nóptea. Se ĭa cuţitul şi se încinde în foc şi după fie-care rostire a vorbelor de sus, se înfige în pămînt după uşă.—După ce se răceşte, iarăşĭ se bagă în foc şi se încinde din noŭ şi se repetă iarăşĭ cuvintele de maĭ sus. — Când se înfige cuţitul în pămînt se ḑic vorbele:

Nu înfig cuţitul ascuţiţ în pămînt,
Ci îl înfig în inima cutăruĭa,
In plamânĭĭ luĭ, în cap, în picĭere etc».

DESCANTEC DE LUAT CUŢITUL

Çules de Ión Odor, de la cocóna Lénca, sócra preotuluĭ Ioniţă—Ploeşti.

Cuţit cu d'ăĭ rĕĭ,
Cu d'ăĭ din ele,
Cuţit din mâncare,
Din culcare,
Din ostenélă,
Din ferbinţélă ;
Cuţit cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [săgetăturĭ,
Cuţit cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [întâmpinăturĭ,
Cuţit cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [ceasurĭ rele,
Cuţit cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [vênturĭ turbate,
Cuţit din bólele necuratuluĭ,
Cuţit pus, de fermecătóre pre-[pus,—
Fermecătórea n'a ştiut să te [căléscă,
In trupu cutăruĭa să te nime-[réscă.
Ieşĭ, peĭ şi rĕspeĭ,
In pămînt saĭ şi rĕsaĭ,
Cum se rĕspândeşte rĕspântiile,
Aşa să se rĕspândéscă tóte bo-[lile şi cuţitu de la (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESCÂNTEC DE INTORS CUŢITUL
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Tinca Bălan, din Costeştĭ—Vâlcea.

Cine a pus cuţitu ăsta la(cutare),
Nesărat,
Nepiperat,
Neardeĭat,
Neustoroĭat?
Eŭ îl întorc legat,
Ferecat,
La uşa cuĭ l'a dat.
Dacă l'a dat c'o mână,
Eŭ îl întorc cu douĕ;
Dacă l'a dat cu douĕ
Eŭ îl întorc cu treĭ; etc.
Dacă l'a dat cu nouĕ
Eŭ îl întorc cu ḑece.
Din ḑece
Nu maĭ trece.
Să-ĭ fac brĕul colac,
Vârcolac
Să-ĭ trimet cuţitele în caĭ de [olac
La casa cuĭ le-a dat.
Hăis, bolovan bălţat,
Să ducă cuţitele la care ĭ-a dat.
Dacă o găsi-o pe drum stând,
Saŭ la foc şeḑênd,
La masă mâncând,
Saŭ la vorbă stând,
Saŭ în pat,
S'o daĭ supat.
La foc,
S'o daĭ pe foc.
Pe ea nebunia s'o găséscă,
Orbia s'o găséscă,
Trupul să 'ĭ-l necăjĭască,
Bóla s'o îndestuléscă,
Trupul (cutăruĭa) să se uşu- [rĭască
De bóla, de cuţitele, de junghiu- [rile de lucru vrăjmăşese.
Iar (cutare) să rĕmâĭe
Curat şi luminat
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu o cruce, un cuţit şi tămâĭe în apă. Se bea apa şi ce rĕmâne se asvârlă în foc saŭ în apă curgĕtóre şi se repetă cuvintele:

Nu mĕ spăl de gras, de frumos;
Şi m'am spălat de lucru vrăjmăşesc,
După trupul meŭ,
Picĭórele mele.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE LUAT CUŢITU
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Lénca Gheorghe Rîlea, din Făcăĭ—Vâlcea.

Cuţit cununat,
In nicĭ o slujbă nu te-am băgat;
Dar acum te-am mânat
Să ĭeĭ tóte durerile,
Junghiurile şi cuţitele (de la [cutare)
Din inimă, din ficaţĭ,
Din oscióre
Şi maĭ rĕŭ de unde'l dóre.
Eşĭ cuţit şi să te ducĭ,
Unde popă nu tócă
Unde topor nu taĭe,
Unde fete marĭ códa nu împletèşte,
Unde casa nu se spoĭeşte.
Acolo vĕ sunt întinse
Mese cu făcliĭ aprinse,
Cu pahare pline.
Să'mĭ mâncaţĭ,
Să ospătaţĭ,
Pe (cutare) să'l părăsiţĭ,
Să-l lăsaţĭ,
Să-l oropsiţĭ.
Cu mâna drĕptă vĕ luaĭ,
Cu crucea vĕ închinaĭ,
Cu cuţitu vĕ tăiaĭ,
Şi v'am trimes de la (cutare)
In códele mărilor
In córnele cerbilor.

Reţetă: Se descântă cu o frigare: «Cu frigare îl înţepaĭ, cu tămâia îl tămâĭaĭ, cu focul îl aprinseĭ şi 'l depărtaĭ în córnele mărilor». Se bagă frigarea repede după uşă şi se scóte, şi dacă e ruginită, se ḑice că a avut cuţit.

DESCANTEC DE LUAT CUŢITUL
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la vrăjitórea Simina, din Gresia—Teleorman.

Maĭca Precista cu(cutare)pleca,
Cu cuţitele se întâlnĭa,
Pe ele în dărăt le da,
Ceasul ăl bun îl striga,
Lécurile le aducea,
Pe (cutare) le scutura.
De durerĭ, de junghiurĭ şi cuţit
Pe cutare 'l tămăduia.
Sfintul Ión auḑĭa,
Cuţitul de la (cutare) îl lua,
La hotarele câmpuluĭ îl trimetea
Pe nouĕ Ţiganĭ, pe nouĕ Turcĭ [şi pe nouĕ Ovreĭ îl punea,
Căcĭ nu sînt în lege cu noĭ.
Lécurile le striga,
Pe (cutare) 'l tămăduĭa.

Reţetă: Se descântă cu un fir de mătură în apă adunată în ólă nouă de la fântâna de unde bea cel bolnav de cuţit. Cu acéstă apă, adunată în treĭ dimineţĭ: Lunea, Mĭercurea şi Vinerea, se mânjeşte cel bolnav peste tot corpul, şi se spun cuvintele:

Fugĭ, cuţite,
Ascuţite,
Că cu mătura te-am măturat,
De la (cutare) te-am depărtat.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE LUAT CUŢITUL

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Bălaşa P. Săcénu, din Rovinarĭ—Gorj.

Descântecul meŭ,
Lécu luĭ Dumneḑeŭ.
De o fi la (cutare) cuţit din ale [sfinte,
Să-şĭ aducă aminte,
Lécul să 'ĭ-l dea,
Bóla să 'ĭ-o ĭa ;
De-o fi din ḑile greşite,
De-o fi din vênt,
De supt vênt,
De-o fi din vr'o întânlnitură,
De-o fi din vr'o făcătură,—
Ĭĭ făcuĭ brêul colac
Şi'l trimeseĭ în caĭ de olac,
La casa cuĭ l'o fi dat.
De-o fi mórtă în grópă,
De-o fi vie,
Pe casa eĭ, pe trupul eĭ de aḑĭ înainte să se puĭe.
Şi pe cutare îl las, curat, luminat,
Ca Maĭca Precista lăsat.
Cum întórce plugul tóte teile [tóte meile
Aşa întorc lu (cutare) cuţitele
Şi'l las curat luminat,
Ca argintul stricurat,
Ca aurul suflat,
Ca de Maĭca Precista lăsat.
Léc din mâna mea,
Léc din gura mea,
Léc din Sfinta Marie,
Léc de la Dumneḑeŭ să'ĭ fie!

Reţetă : Se descântă cu cuţitul în apă neîncepută şi cu busuĭoc.

DESCANTEC DE INTORS CUŢITUL

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la vrăjitórea Ióna Măldăĭanca, din Roşiorĭĭ-de-Vede.

Tu, cuţit cununat,
Tu, cuţit alămat,
Tu, cuţit plăsĕlat,
Tu, cuţit sîmcelat
Şi de dracu sângerat.
Voĭ nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de cuţite:
De la fină,
De la vecină,
De la drac,
De la drăcóĭcă
Să ieşĭ din trupul (cutăruĭa).
Eĭ te-a pus cu un cuţit neascuţit,
Eŭ te întorc cu un cuţit ascuţit;
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din ficaţĭ,
Din bojocĭ,
Din plămânĭ.
Ea te-a pus cu douĕ,
Eŭ te 'ntorc cu nouĕ.
Ea te-a pus cu nouĕ,
Eŭ te'ntorc cu ḑece.
Din ḑece nu maĭ trece.
Ea te-a trimes colac,
Eŭ te trimet vârcolac,

www.dacoromanica.ro

In caĭ de olac,
La casa cuĭ te-a dat !
Te trimet în caĭ de smeĭ,
In códele mărilor,
In córnele cĭutelor,
Unde popă nu tócă,
Unde cocoș nu cântă,
Unde bivol nu răcnește,
Unde casă nu se spoĭește,
Unde fată mare cosița nu împletește.
Că cutare nu scie a te odihni,
A te prânḍi
Și a te cina.
Și să te ducĭ acolo,
Că te-a adastă,
Și te-aștéptă
Cu mese 'ntinse,
Cu făclĭĭ aprinse,
Cu pahare pline;
Să mâncațĭ,
Să ospătațĭ,
Pe cutare să'l ĭertațĭ
Și să'l lăsațĭ curat, luminat,
Ca stéua din cer,
Ca póla Maĭcĭĭ Domnuluĭ!

Reţetă: Se descântă cu un cuțit cununat și se bagă în pământ după ușă; dacă cuțitul rugineste se ḍice că are leac cel bolnav.

Când cuțitul se înfige în pământ după ușă, se ḍic cuvintele: Cum se alivăneste și se potolește toțĭ după ușă, așa să se potolésca tóte cuțitele și junghĭurile de la (cutare).

DESCANTEC DE LUAT CUȚITUL

Cules de Chr. N. Țapu, de la Maria Nicolae Șovâlgău, din Valea cu apă—Gorj.

Tu, cuțit lat
Implăsĕlat
Și cununat,
Dar astă séră îțĭ daŭ o slujbă mare,
Să scoțĭ junghiurile de la (cutare),
Din mâĭnĭ,
Din plămânĭ,
Din picĭóre,
Din oscĭóre,
Maĭ vêrtos de unde'l dóre.
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din fața obrazuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,—
Cu fârșala,
Cu ameţéla,
Cu gréța,
Cu neputerea,
Cu trândăvéla,
Cu mploșéla.
Plînge (cutare) și se olecăĭește
Cu glas mare pênĕ 'n cer,
Cu lacrămile pênĕ 'n pământ.
Maĭca Domnuluĭ din cer auḍi
Țipăturĭ
Și văĭtăturĭ,
Pe scară de argint se scoborî:
— Ce plângĭ,
Ce te jăluĭ (cutare)?
— Plâng și mĕ jeluĭesc,
Că mĭ-a venit junghĭurile,
Cuțitele,
Săgețile,
Sfârșéla,
Gréța,
Ameţeala.
— Dute la vrăjitórea (curare)
Să ți le taĭe cu cuțitul.
Cu cuțitu le-a tăĭat
In Marea Négră le-a aruncat,
La fântâna luĭ Adam,
La fetele luĭ Fălcan,
Unde cocoș nu cântă,
Unde câĭnele nu latră,
Secure nu taĭe.
Cum se potolia vêntul
Și pământul,
Copiiĭ micĭ în legănele,
Boĭerĭ marĭ în plăpămele,

www.dacoromanica.ro

Aşa să se potoléscă junghĭu-
[rile, cuţitele de la (cutare);
Iar cutare să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca fagul de mĭere
Ca aluatul în căpistere,
Ca busuĭocu în grădină
Şi mĭerea în stupină.

Léc din mâna mea,
Din limba mea,
De la Maĭca Pecista!

Reţetă: Se descântă cu cuţit cununat, şi cu crucea în apă.

DESCANTEC DE JUNGHIU

Cules de Chr N. Ţapu, de la Anca Mozoloĭa, din T.-Măgurele.

Tu cuţitule, blestematule,
Nicĭ o slujbă nu ţĭ-am dat;
Tu cuţitule, cununatule,
Alămatule şi plaselatule,
Eŭ de când te-am cumpĕrat,
Şi de când te-am cununat,
Nicĭ o slujbă nu ţĭ-am dat;
Dar acum te-am ursat,
Şi la cutare te-am dat;
Te-am sorocit
Şi la el te-am pornit,
Ca să-ĭ scoţĭ tóte junghĭurile,
Tóte durerile,
Tóte cuţitele,
Tóte ţepile din (cutare),
Din inimă,
De sub inimă,
Din ficaţĭ,
De sub ficaţĭ,
Din rănunchĭ,
De sub rănunchĭ,
Din criirĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din măsele,
Din gingiĭ,
Din tóte mădulările,
Din tóte oscĭórele.
Şi pe (cutare) nu'l maĭ junghĭa,
Nu 'l maĭ cuţita,
Nu 'l maĭ înţepa,
Şi să-l laşĭ pe (cutare)
Curat;
Şi să te ducĭ în smărcurile
[mareĭ,
In apele Dunăreĭ.
Că acolo popă nu tócă,
Câĭne nu latră,
Fată códa nu împleteşte,
Acolo este locul tĕŭ,
Sorocul tĕŭ,
Sălaşul tĕŭ,
Acolo să junghiĭ,
Să înţepĭ,
Să cuţitezĭ;
Iar pe cutare să 'l laşĭ
Curat, luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca argintul cel curat,
Ca maĭcă-sa ce l'a anfapt.

Reţetă: Se descântă cu cuţitul în apă; 'ĭ se dă să bea din apă şi se unge cu ea pe corp. Cuţitul trebue să fie cununat bolnavuluĭ. Cuţitul descântat se înfige după uşă.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE ŢEAPA

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Anca Mozoloia, din T.-Măgurele.

Ţépă blestemată,
Ţépă din pădurĭ tărĭétă,
Cu cuţitul ascuţită,
In vêrful copiţilor înfiptă.
Să eşĭ de la (cutare),
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din măduva óselor.
Şi să te ducĭ la (cutare)
Că aicĭ nu este loc de înţepat,
De săgetat,
De cuţitat;
Şi este loc sfînt,
De la Domnul venit, —
Loc de monastire,
De cruce,
Şi de biserică.
Tu ţépă cu ucigaşul,
Cu córnele ascuţite,
Cu ghiarele 'ncovoĭate,
Eşĭ de la (cutare).
Nu 'l săgeta,
Nu 'l înţepa,
Nu 'l cuţita;
Ci te du în ale cóme a cerbilor,
In copitele cĭutelor,
In smârcurile mărilor.
Că acolo vĕ aştéptă să cuţitaţĭ
Şi se înţepaţĭ pe fata luĭ Ler [Impĕrat,
Cea grasă şi frumósă;
Şi v'aştéptă cu mesele întinse
Şi cu făcliie aprinse,
Să mâncaţĭ, să ospătaţĭ;
Iar pe (cutare) să'l lăsaţĭ
Curat,
Ca de maĭcă-sa dat!

Reţetă: Se descântă în apă cu ţépă de lemn, făcută din tufan, care se şi pune la copiţele de fên, şi se ḑice vorbele:

— Cum, tu ţépă, aĭ fost tărĭétă
Şi din pădure ridicată,
Aşa să ĭeĭ tóte ţepile şi junghĭurile
Şi să le taĭ de la (cutare).

Se bea din apa descântată şi se unge pe corp. O parte din apa remasă se aruncă pe gard şi se ḑice:

— Cum cade şi se scurge apa după gard, aşa să se scurgă tótă durerea, junghiurile, ţépa şi ḑurerile de la (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESÇANTEC DE CUIU

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Radu Stoichiţa din Salcia—Teleorman.

Cuĭule blestematule,
De oĭ fi din frig,
Din căḑut,
Din întâlnit,
Din rĕcélă,
Din târomélă,
—Din ameţélă,
Eşĭ de la (cutare),
Din inimă,
Din bóşe,
Din şeḑut;
Şi să se usucĭ ca cornul,
Care nu maĭ face póme.

Reţetă: Acest descântec se repetă de nouĕ orĭ de femeĭa, care trage pe cel bolnav de cuĭŭ.

DESCANTEC DE JUNGHIU
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Păuna Dumitrescu, din Peşténa-de-sus — Gorj.

Luaĭ securea
Şi plecaiŭ
La ogor de cânepă de vară,
Junghĭul se rupse de la (cutare);
Şi araĭ ogor de cânepă de vară,
Şi veniĭ cu securea acasă,
Şi junghĭul se rupse de la (cutare);
Şi luaĭ sapa
Şi plecaiŭ la ogoru de cânepă, de vară
Şi săpaĭ ogoru de cânepă de vară
Şi junghiul se rupse de la (cutare).
Junghĭul se rupse de la (cutare).
Se cópse cânepa de vară
Şi culeseĭ cânepa de vară
Şi junghiul se rupse de la (cutare).
O băgăĭ în baltă cânepa de vară
Şi junghĭul se rupse de la (cutare).
Se mură cânepa de vară,
Junghĭul se rupse de la (cutare).
Spăalĭ cânepa de vară
Şi junghĭul se rupse de la (cutare).
O deteĭ în proţap cânepa de vară
Junghĭul se rupse de la (cutare).
O deteĭ în meliţă cânepa de vară

www.dacoromanica.ro

Intorseĭ ogorul de cânepă de vară,
Junghiul se rupse de la (cutare).
Şi puseĭ cânepa de vară
Junghĭul se rupse dela (cutare).
Pĭeptănaĭ cânepa de vară
Junghĭul se rupse dela (cutare),
Torseĭ cânepa de vară,
Junghĭul se rupse dela (cutare).
O copseĭ cânepa de vară,
Junghĭul se rupse dela (cutare).
Urdiĭ cânepa de vară,
Junghĭul se rupse dela (cutare).
Invăliĭ cânepa de vară,
Junghĭul se rupse de la (cutare).
O guriĭ cânepa de vară,
Junghĭul se rupse dela (cutare)
O ţesuĭ cânepa de vară,
Junghĭul se rupse de la (cutare).
O înălbiĭ cânepa de vară,
Junghĭul se rupse de la (cutare).
Croiĭ cămaşă de cânepă de vară,
Junghĭul se rupse de la (cutare).
Se rupse cămaşa şi junghĭul
Şi remase (cutare) curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu câlţĭ de cânepă de vară, se face o aţă de cânepă şi se pune la gât şi la subţióră.

DESCANTEC DE JUNGHIU
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Ióna Traşcă Papuc, din comuna Valea cu apă—Gorj.

Apucaĭ p'un drum la vale,
Mĕ întâlniĭ cu un Turc călare,
Cu sluguliţa după el:
— Slugă, sluguliţa mea,
Incetéză şi ascultéză:
Ce s'aude p'a vale mare,
Ce s'aude d'un ramăt mare.
Nu ştiŭ şarpe din proţap,
Saŭ muĭere din bărbat?
— Nu e muĭere din bărbat;
Ci e (cutare) bolnav.
—Léc să-ĭ fie din mâna dréptă,
Din inimă curată.
Staĭ junghĭ nu junghia!

Reţetă: Se descântă de treĭ orĭ, făcêndu-se o aţă de cânepă, care se resuceşte pe mână fără să se înóde şi se pune de gât şi la subţióră.

DESCANTEC DE JUNGHIU
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Flórea Stanca Slăbescu, din Nanov—Teleorman.

Plecă un boĭer mare
In vênătóre,
Cu slugile luĭ,
Cu copoiĭ luĭ
Şi umblă
Şi nimĭca nu vênă.
Şi auḑi ţipându-se,
Văĭcărindu-se
Şi oligăindu-se.
Şi întrebă pe slugă:

www.dacoromanica.ro

— Cine ţipă şi se văĭcăreşte
Şi se oligăreşte?
Pas în a ogradă mare
Şi rupse treĭ fire de cânepă [de vară
Şi le băgă în apă să se to- [péscă.
Şi să ĭasă de la (cutare) jun- [ghiurile,
Cuţitele, săgeţile, ţepile, acele,
Şi să ĭasă din óse în carne,
Din carne în pĭele,
Din pĭele în vênt
Din vênt în pământ,
De unde a venit.
Şi cutare să rămâĭe curat şi lu- [minat,
Ca maĭcă-sa ce l'a fapt,
Ca póla Sfinteĭ Marie.
Léc să-ĭ fie,
Descântecul meŭ,
Lécul de la D-ḑeŭ!
Lécul de la Sfânta Marie,
Léc să-ĭ fie!

Reţetă: Se descântă în apă cu un cuţit găsit.

Cu apa se udă cel bolnav de junghiŭ, iar restul se aruncă pe un par de gard şi se ḑice vorbele: «Cum se risipeşte apa şi nu stă aci în par, aşa să se risipésca junghĭurile, cuţitele de la (cutare)».

DESCANTEC DE JUNGHIU
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Ioniţă Sandu David, Salcia—Teleorman.

Plecă Maĭca Precista pe cale,
Pe cale, pe cărare,
Se întâlni cu (cutare) în cale.
Şi'l junghia
Şi'l înfiora
Din tălpile picióreloŕ
Pênĕ 'n creştetul capuluĭ.
De l'o fi pus junghĭul c'o mână,
Eŭ îl întorc cu douĕ;
De l'o fi pus cu douĕ,
Eŭ îl întorc cu treĭ etc. etc.
De l'o fi pus cu nouĕ,
Eŭ îl întorc cu ḑece.
Din ḑece
Numaĭ trece,
Şi dracul plesneşte.
Eşĭ junghiŭ de la (cutare)
Din creeriĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din măduva osuluĭ,
Şi să te ducĭ în pământ,
Că din pământ aĭ eşit,
In pământ să intri.
Şi (cutare) să rămâĭe curat şi [luminat,
Ca roua din câmp,
Ca argintul curat,
De nouĕ orĭ stricurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat

Reţetă: Se descântă cu cuţitul şi cu secerea în apă.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE JUNGHIU
(VARIANTA)

Cules de Ión Odor, de la moş I. Oprişanu din Vălenĭi-de-Munte—Prahova.

—Fugĭ, junghiŭ,
Că te 'njunghiŭ ;
Te facĭ câne 'n patru picĭóre,
Să latri la lună pĕ vale.
Ptĭŭ ! ce te-aĭ lungit ?
Ce te-aĭ încolăcit ?
Din măduvă să ĭeşĭ în os,
Din os în carne,
Din carne 'n pĭele,
Din pĭele să se spele ;
Să rămâie (cutare) sănĕtos,
Curat,
Luminat,
Ca argintu ăl curat,
Ca roua nescuturat,
Ca póla Maĭchiĭ Précistiĭ ne-
[călcat.

De la mine descântecu,
De la Dumneḑeŭ lécu !

DESCANTEC DE JUNGHIU
(VARIANTA)

Cules de Ión Odor, de la Sandu Potcovaru-Vălenĭ—Prahova.

Fugĭ junghiŭ,
Că te 'njunghiŭ.
Fugĭ spurcatule,
Săgetatule,
Têmpinatule.
Cin' te-a trimis,
D'acolo să te ducĭ !

DESCANTEC DE JUNGHIU SAU DE MATRAGUNA

Cules de Ión Odor, de la Păuna luĭ Moldovénu, din Buzĕŭ.

— Bună diminéţă, împĕrătésă,
[Dómnă mare !
Eŭ îţĭ daŭ ţie pâne, sare şi vin,
Tu să'mĭ daĭ măriele, împĕră-
[ţiile şi lécurile tale.
Eŭ îţĭ daŭ ţie mĭere şi unt,
Tu să'mĭ daĭ lécurile şi bunu-
[rile de pe pământ.
Cum te-am luat eŭ din pămîn-
[tul tĕŭ,

www.dacoromanica.ro

Din tulpina ta,
Din rădăcina ta,—
Aşa să ĭeĭ (cutăruĭa) bóla, lipitura,
Spărietura, bântuĭéla, ameţéla.
Că cutare nu te póte purta,
Nu te póte ţinea,
Că este în apă botezat,
Şi cu mir amestecat.
Cutare de diminéţă s'a sculat,
Pe cale, pe cărare a apucat,
Cu o mulţime de şerpĭ în cale s'a 'ntâlnit,
Cu gurile căscate,
Cu limbile tapoete ;
Cu gura îl muşca,
Cu limba 'l înţepa,
Toţĭ şerpiĭ pe trupu luĭ se 'ncolăcĭa.
El s'a speriat,
S'a 'nfiorat,
De carne, de şale, de spinare s'a 'ncleştat,
Puterea 'ĭ-a luat.
El s'a văĭtat, s'a tânguit ;
Maĭca Precista l'a auḑit,
La el s'a coborît,
De mâna dréptă l'a luat,
In riŭ la Iordan l'a botezat,
L-a curăţit,
Şi cu léc mare l'a dăruit!

DESCANTEC DE JUNGHIU
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Maria Nicolae Matheĭ din Belitorĭ—Teleorman.

Cânepă de vară,
Te-aĭ arat,
Te-aĭ semĕnat,
Te-aĭ grăpat,
Şi mare te-aĭ făcut.
Stăpânul a venit şi te-a cules.
Cum aĭ ĭeşit din pământ,
Aşa să ĭasă junghĭul de la (cutare),
Din măsele,
De sub măsele,
Din mădulărĭ,
Din subţiorĭ,
Din cap,
De sub cap.
Eşĭ şi te du, unde cocoş nu cântă,
Unde fete marĭ codiţa nu împleteşte,
Unde popă nu tócă,
Unde câĭne nu latră.
Şi (cutare) să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Reţetă: Se descântă cu cânepă de vară, din care se face o aţă ce se resuceşte la spate, se pune dupĕ gât şi se 'nódă la subţióră.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE JUNGHIU

(VARIANTA)

A plecat (cutare), cânepă a arat.
A grăpat'o,
A sĕmĕnat'o,
A cules'o,
A topit'o,
A meliţat'o,
A dărăcit'o,
A tors'o,
A ţesut'o,
A 'nălbit'o,
A trâmbit'o,
A croit'o,
A purtat'o,
A rupt'o.
Aşa să se rupă junghĭurile,
Cuţitele, durimile,
Usturimile,
Rĕutatea,
Greutatea,
Fărâmătura,
Zdrobitura,
Fârşéla,
Ameţéla din corpul (cutăruĭa).
Cum ĭese cânepa de vară
Peste cea de tómnă,
Aşa să ĭésă junghĭurile,
Cuţitele şi ţepile,
Durimile,
Usturimile,
Fiorile,
Frigurile,
Recorile de la (cutare);
Să remâĭe (cutare) curat,
Ca de Maĭca Precista dat.

Reţetă: Se ĭa cânepă dărăcită se face o aţă lungă, se resuceşte repetându-se cuvintele de maĭ sus. Se légă aţa de supţióră şi se înódă la spate.

DESCANTEC DE RINZA

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Nicolae Mrejeru, agricultor, din Peşteana-de-ssn — Gorj.

Plecaĭ pe cale, pe cărare,
Spre sóre rĕsare.
Şoimanele mĕ 'ntâmpinară,
În braţe mĕ luară,
In sus mĕ aruncară,
Rînza 'mĭ resturnară;
Intorcêndu-mĕ îndărăt,
Jeluindu-mĕ, olecăindu-mĕ,
Maĭca Sfînta Maria din cer [mĕ auḑi,
Şi către mine strigă:
— Ce plângĭ (cutate) şi te ole- [căĭeştĭ?
—Ce să nu plâng, Maĭcă Sfîntă [Mariă!
Că aḑĭ diminéţă,
Plecaĭ pe cale, pe cărare
Spre sóre rĕsare.
Şoĭmanele mĕ 'ntâmpinară
Şi 'n braţe mĕ luară,
În sus m'aruncară,
Şi burta 'mĭ turburară!

www.dacoromanica.ro

— Tacĭ nu maĭ plânge,
Că cu bucĭumu oĭ bucĭuma,
Şi oiŭ pune demn la demn,
Puterĭ la puterĭ,
Os la os,
Plămânĭ la plămânĭ,
Ficaţĭ la ficaţĭ.
Cum fuge vaca din strungă
Şi óĭa din luncă,
Porc din cârtog,
Stomacul să'mĭ vie la loc.

Amin, amin,
Descântecul de la mine,
Leacul de la Maĭca Sfînta [Mărie!
(Cutare) să remâĭe curat, lu- [minat,
Ca argintul strecurat,
Ca în ceasul ce a născut!

Reţeta: Se descântă de treĭ orĭ cu un fir de mătură, în mălaĭ saŭ pâĭne şi în rachiŭ saŭ în apă. Se dă bolnavuluĭ să bea apă şi rachiŭ şi firul de mătură se pune la stomac.

DESCANTEC DE RÎNZA

(VARIANTA)

Cules de Ión Ionescu, de la Maria N. Turbatu-Runcu—Dîmboviţa.

Eşĭ rînză séca,
Eşĭ rînză rumânéscă,
Eşĭ rînză letinéscă,
Eşĭ rînză ovreéscă,
Eşĭ rînză turcéscă,
Eşĭ rînză porcéscă,
Eşĭ rînză de nouĕ felurĭ de la [(cutare).
Nu-ĭ strica rînza,
Nu-ĭ strica osânza.
Şi te du în lemne secĭ,
Şi în ale pĭetre recĭ;
Că eŭ Maria dreg rînza,
Plămădesc osânza,
Cum se plămădeşte aluatu în [capistere
Şi faguri de mĭere.

De la mine (cutăruia),
Léc să-ĭ fie!

Reţetă: Se descântă în rachiŭ şi cépă albă. Rachiul se bea şi cépa se mâncă.

---

www.dacoromanica.ro

DESCĂNTECE DE VENINARE DE ŞÉRPE

DESCANTEC DE VENINARE DE ŞÉRPE

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Stanca Deconescu, din Săcelu—Gorj.

A se vedea un mic descântec în colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu, pag. 393, colóna I, unde câte-va versurĭ de la început se asémănă.

Pasĕre albă,
Codalbă,
Sus se înalţă,
Jos se lasă,
Pe buturĭ de viţă se puse.
Buturul s'aprinse,
Viţa tăĭétă,
Mestecată,
Peste gard aruncată,
Din gură de şérpe vindecată.
De şérpe, de şerpóĭcă,
De puiŭ, de puĭandră,
De năpârcă, de năpârcóĭcă,
De puiŭ, de puĭandră
De guştere, de guşteróĭcă,
De puiŭ, de puĭandră,
De şopârlă, de şopârlóĭcă,
De puiŭ, de puĭandră,
De muscă, de muscoĭ
De puiŭ, de puĭandră,
De câĭne, de câĭnóĭcă,
De puiŭ, de puĭandră,
De copoĭ, de copóĭcă,
De năvăstuĭcă, de năvăstóĭcă,
De urşĭ, de ursóĭcă, etc.
De albină, de albinóĭcă
De vĭespe, de vĭespóĭcă,—
Tóte muşcăturile,
Tóte loviturile,
Tóte 'nţepăturile,
Tóte se desveninară,
Trupul (cutăruia) se desvenină
Şi se vindecă.
Şi remase (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca aurul strecurat,
Ca Maĭca Precista în cer ce [l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu viţă verde de vie în lapte dulce şi cu laptele se udă la muşcătură şi se bea şi din el.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE ŞÉRPE

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Moş Badea Coşerénu—Roşiorii-de-Vede.

Codăule, ce staĭ pe ghĭzdurele
[trist şi măhnit ?
Orĭ aĭ muşcat pe cine-va ?
Tacĭ, proclete, de câĭne
Că eŭ oĭ lua un ban de argint,
Şi un băţ de alun
Şi te-oĭ lovi în cap
Şi tu oĭ muri,
Şi (cutare) s'o 'nsdrăveni.

Reţetă: Se descântă de treĭ orĭ în apă neîncepută şi în ólă nouĕ cu un ban de argint şi cu un băţ de alun saŭ de boziu; se spală cu apa şi se dă să bea.

DESCANTEC DE ŞÉRPE

Cules de Chr. N. Ţapu de la Moş Stan Tobă, Roşiorii-de-Vede.

Veḑi G. D. Theodorescu pag. 393 colóna I, primul descântec de şérpe, în care ultimele câte-va versurĭ se asémănă.

Apucaĭ prin nişte prunĭ mă-
[runţĭ,
Intâlniĭ un şérpe necăjit,
Mâhnit şi amărît.
—De ce eştĭ, şérpe, necăjit,
Amărît şi mâhnit ?
—Am muşcat pe (cutare).
—Ce-ĭ daĭ lécul ?
—Fĭerul şi oţelul,
Măsga de alun,
Şi apa neîncepută.

Reţetă: Se repetă de nouĕ orĭ descântecul ; băţul de alun se cojeşte, se pune în apă şi se dă să bea bolnavuluĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE ŞÉRPE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la Oprea Şerban, din Drăgăneştĭ—Teleorman.

A se vedea o variantă în colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu, pag. 393 colóna I sus şi col. II jos, şi pag. 396, col. I sus.

A plecat (cutare) pe cale pe [cărare,
S'a întâlnit cu vipera în cale.
El pe viperă a călcat,
Vipera s'a 'nveninat
Şi pe el l-a muşcat.
Şi leacul ĭ l-am căutat;
Şi l-am aflat în nuia de alun,
În răchită de boj.
Să ĭasă junghĭurĭle, usturimele,
Cuţitele, durimile de la (cutare),
Din picere, din umflătură,
Din muşcătură,
Din veninătură.
Şi (cutare) să rămâie curat, lu- [minat
Ca de Maĭca Precista lăsat.

Reţetă: Se descântă în lapte dulce şi se bea din el şi se oblojeşte la muşcătură cu bojĭ fierţĭ în lapte dulce.

DESCANTEC DE ŞÉRPE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la Măria Năstase, din Romaneştĭ—Gorj.

Pasĕre pestruĭe
In sus sbură
Pe buştén de vie pică.
Buşténu s'aprinse,
Plóĭa îl stinse.
Buduroĭ gălétă,
Muşcătură de şérpe
De şerpóĭcă
Veninată
Vindecată.

Reţetă: Se descântă cu viţă de vie saŭ cu vêrf de boj în lapte; cu laptele se unge omul unde este rana de muşcătură de şarpe. Se repetă descântecul de treĭ orĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE ŞÉRPE
(VARIANTA)

Comunicată de D-nul M. Çanianu — Bucureştĭ.

A se compara cu cele două variante din colecţia d-luĭ G. Dem. Theodorescu, pag. 394, col. II. Veḑĭ şi «Descântece Marian pag. 224, 226, 227.

Tună 'n cer,
Tună pe pământ.
Prepeliţa pestriţă,
Se ţine de peliţă,
Peliţă de carne,
Carnea de os,
Osul să remâĭe sănĕtos.
Cine 'ĭ-a adus vestea,
Să-ĭ beĭe povestea.
Câte cuvinte am uĭtat,
Tóte să fie cu adevĕrat.

Reţetă: Se descântă cu crengĭ de alun, cu ĭarbă crescută prin gard, şi cu apă neîncepută. Se descântă treĭ ḑile de a rêndul, în fie-care ḑi câte de treĭ orĭ: diminéţa, la amiaḑĭ şi séra; şi la fie-care dată se spune descântecul de treĭ orĭ.

DESCANTEC DE MUŞCATURA DE ŞÉRPE
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu, de la I. Pêscaru, din cât. Gura-Beliĭ.

Sfînta Troiţă,
Pasĕre pistriţă.
Calcă 'n pĭétră,
Pĭétra a trăsnit,
Şérpele a plesnĭt,
La un loc cu naşu,
Naşu, alunaşu.

Mĕ 'nchin cu dĕscântecu
Şi Dumneḑeŭ să vie cu leacu.

www.dacoromanica.ro

DESCANTECE DE MUMA PADURII

DESCANTEC DE MUMA PADURI

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Stana Lungociŭ-Oprişoru—Mehedinţi.

Tu muma pădurii,
Tu de astă séră în colo să nu [mai vii,
Că tu vii cu mâinile cât riş- [chitórele,
Cu picióre cât prăjinile
Cu ochii cât sitele,
Cu dinţii cât teslele,
Cu unghiile cât secerile.
Să te duci în códele mărilor,
In córnele cerbilor,
Unde fata mare cosiţa nu îm- [pleteşte
Voinic nu chioteşte.
Că ele te-adastă cu făcliele [aprinse,
Cu mesele întinse,
Cu paharele pline rase,
Puse pe masă.
Acolo să muşci,
Acolo să mănânci.
Acolo să şedi,
Acolo să odihneşti
De astă séră în colo.
Să nu mai vii la cutare,
Că te tăiŭ cu securea.
Şi nici acolo să nu şedi,
Ci să te duci în ăl fund de mare,
Că te-aştéptă o fată mare,
Móşea dumitale.

Notă.—Femeile cari aŭ copiii mici, nici o dată nu-i bat cu mătura ori cât de necăjite ar fi ele. Ceia ce le face de a nu lovi saŭ ameninţa pe copiii cu mătura, este credinţa că dacă bat copiii cu mătura, nóptea vine muma pădurii, li se arată în vis şi-i sperie. —Când copiii plâng în somn şi continuă a plânge chiar deşteptându-se—ḑice-se, că a venit la ei muma pădurii, de aceia femeile tot-d'auna chiamă pe baba satului, ca să descânte copiilor descântecul de mai sus.—Descântecul se face cu ajutorul unei *securi*, care se înfige cu tăişul în pragul uşei, când se ḑic vorbele :

«Că eŭ cu securea te-oi tăia
«De la (cutare) te-oi depărta».

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE MUMA PADURII

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la baba Badea Voicu Stirbu, din Drăgşanĭ—Teleorman

Tu, muma păduriĭ,
Tu mĭaḑă nópte,
Şi tu mamorniţo,
Voĭ câte trele să vĕ 'ntâlniţĭ,
Şi să plecaţĭ,
Pe (cutare) s'o lăsaţĭ,
Să n'o maĭ cĭupiţĭ,
Să n'o maĭ necăjiţĭ,
Să n'o maĭ olecăiţĭ.
Ci să vĕ duceţĭ la copiiĭ voştri,
Că v'adastă cu mese întinse,
Cu făcliĭ aprinse,
Să mâncaţĭ,
Să ospătaţĭ,
Pe (cutare) să'l ĭertaţĭ,
Şi sà'l lăsaţĭ curat, luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.
Că eŭ cu descântecul te-am [descântat,
Cu cuţitul te-am tăĭat,
De la cutare te-am depărtat.

Reţetă: Se unge copilul cu usturoĭ şi cu tămâĭe şi să fac rĕscrucĭ din umĕrul drept la picĭorul stâng, şi din picĭorul drept în umĕrul stâng. Tămâĭa şi cu usturoĭul pisat se daŭ în apă şi le bea copilul.

DESCANTEC DE PLANS

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la Voica Anghel Ţapu—Roşiorii-de-Vede.

Tu, muma păduriĭ,
Tu colţato,
Tu strâmbo,
Tu scâlcĭato,
Să fugĭ,
Şi să te ducĭ,
In păduriĭ,
In adâncuriĭ,
In smârcuriĭ,—
Unde popă nu tócă,
Unde cocoş nu cântă,
Unde câĭne negru nu latră.
Să'l laşĭ pe cutare,
Să nu'l maĭ necăjeştĭ,
Să'l laşĭ mă-sa să'l necăjĭască,
Mă-sa să'l amărască.
Tu să te ducĭ la colţaţiĭ tĕĭ,
La purceiĭ tĕĭ,
La căţeiĭ tĕĭ.
Pe eĭ să te necăjescĭ,
Pe eĭ să te amărĕştĭ.
Că eŭ unde oĭ afla numele tĕŭ,
Cu toporu te-oĭ tăĭa,
Cu focu te-oĭ ardea,
Cu tămâĭa te-oĭ tămâĭa.

Reţetă: Se descântă cu foc, tămâĭe, topor şi apă. Se pune foc cu tămâĭe şi se tămâĭe cămaşa copiluluĭ.

Se fac rĕscrucĭ pe cămaşa copiluluĭ cu toporul începând de la picĭorul stâng la umĕrul drept şi de la picĭorul drept la umĕrul stâng.— In urmă se îmbracă copilul cu cămaşa.

www.dacoromanica.ro

DESCANTECUL DE SPARIETURA

Cules de Ión Odor de la Păuna Moldovénca din Buzĕŭ.

S'a sculat (cutare) Sfânta Lunĭ [de diminéţă,
Pe cale, pe cărare a apucat,
Cu treĭ spurcaţĭ în cale s'a 'n- [tâlnit:
Cu leĭ,
Cu smeĭ,
Cu leóĭcile,
Cu smeóĭcile,
Cu lipitura,
Cu spărietura.
Sburătorul era buzat şi 'ncor- [norat,
(Cutare), l'a vĕḑut, s'a 'nspăĭ- [mântat,
De carne, de spinare, de şale
S'a 'ncleştat. [s'a apucat,
El s'a văĭtat, s'a tânguit,
Maĭca Precista la el s'a coborit;
In braţe l'a luat,
De carne, de spinare, de şale [l'a descleştat,
Şi cu leac l'a dăruit,
De şépte milurĭ de loc pe spur- [cat l'a gonit.
Blestemu-te Domnul, pe tine [spurcatule,
Ce-aĭ avut, de te-aĭ apropiat [de (cutare),
Şi l'aĭ apucat de rinichĭ,
De sub rinichĭ,
De ficat,
De sub ficat,
De grumazĭ,
De sub grumazĭ?
Ieşĭ, că Domnul te-a blestemat;
Ieşĭ de la cutare din maţe, de sub maţe,
Din ficaţĭ, de sub ficaţĭ, din bojogĭ, de sub bojogĭ,
Din inimă, de sub inimă, din rânză, din osânză,
Dintr'o sută şi nouĕ de oscióre,
Din nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de vini- [şóre,
Să rămâĭe (cutare) curat, lu- [minat,
Ca argintu strecurat,
Ca florile înflorite,
Ca altoile altoite, cum este de la Dumneḑeŭ lăsat.

Eŭ, cu Dumneḑeŭ şi cu Maĭca Precista cu leacul!

DESCANTEC DE MUMA PADURII

Culésă de Chr. N. Ţapu. de la Bărbătescĭ—Vâlcea.

Tu, muma păduriĭ de miaḑă-ḑi
Tu, muma păduriĭ de miaḑă- [nópte
Tu să fugĭ,
Tu să te ducĭ
Indărăt de unde aĭ venit şi pe (cutare) să'l părăseştĭ.
Du-te la fetele tale
La frumósele tale,
La gramnicele tale,
Indărăt de unde aĭ veṇit.
Lasă pe (cutare), curat,
Luminat
Ca Maĭca Precista din cer ce [l'a dat.

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Se descântă cu toporul şi cu mătura în talpa caseĭ despre sóre-scăpătă. Apoĭ cu tăcĭune de foc şi cu un surcel de alun. Vrăjitórea învârteşte sub călcâiul eĭ tăciunele şi rosteşte cuvintele de maĭ sus. Cu pulberea cărbuneluĭ se mânjeşte cel suferind făcêndu-ĭ-se în frunte şi 'n obraz semnul crucĭĭ.

DESCANTEC DE SPAIMA

Cules de Chr. N. Ţapu, de la baba Naţa în etate de 85 anĭ, din Alexandria — Teleorman.

Acest descântec este bulgăresc.

Stra ut başta,
Stra ut maĭca,
Stra ut muma pădurĭĭ,
Stra ut mamorniţa,
Stra ut noşti,
Stra ut vic,
Stra ut gâlcĭ,
Stra ut besnic,
Stra ut davnic,
Stra ut fulger,
Stra ut haiducĭ,
Stra ut ogăn,—
Dă izlezĭ ut serţe
Dă izlezĭ ut glava
Dă izlezĭ ut crăcă
Dă izlezĭ ut rîţeti
Seacă dihanie nă legalu
Serţe (N) nă meastu.

Reţetă: Se descântă în făină strânsă de la treĭ case primare. Descântecul se face în vatra foculuĭ. Se aruncă la fie-care descântec câte un pumn de făină pe păretele coşuluĭ. După figurile care se închipue pe păretele înegrit al coşuluĭ, descântătórea explică spărietura bolnavuluĭ.

Se râcâĭe funinginea după coş, se amestecă în apă cu făina descântată şi se dă de bea cel speriat.

www.dacoromanica.ro

DESCANTECE DE BUBA

DESCANTEC DE BUBA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Tinca Bălan, din Costescĭ—Vâlcea.

Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă verde,
Bubă galbenă,
Bubă roşie,
Bubă ovreĭască,
Bubă porcéscă,
Bubă turcéscă,
Bubă românéscă,
Bubă de nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [felurĭ.
Tu te tragĭ,
Eŭ să te trag,
Dupĕ limba mea,
Dupĕ buruĭana ta,
Dupĕ descântecul meŭ,
Dupĕ al Maĭchiĭ Precistiĭ.
Domoleşte-te,
Potoleşte-te,
Cum să potoleşte
Porciĭ prin straturĭ,
Omeniĭ în paturĭ,
Aşa să se potoliască
Buba, spurcatul,
Dalacul,
De la cutare,
Din inimă, din ficaţĭ,
Din picĭere,
Din mădulere,
Din oscĭorele.
Mută-te,
Strămută-te.
Du-te 'n văĭ,
Pe lemne, pe pĭetre,
Acolo, unde popă nu tócă,
Unde secure nu rĕsună,
Unde topor nu taĭe,
Unde fete marĭ códa nu 'm-(pleteşte,
Unde casa nu se spoĭeşte,
Unde cocoş nu cântă,
Unde câĭne n'a lătrat,
Unde popă n'a tocat.
Acolo vĕ sînt paturile,
Acolo vĕ sînt halaturile ;
Mese 'ntinse,
Cu făcliĭ aprinse.
Acolo să beţĭ,
Acolo să mâncaţĭ,
Acolo să vĕ aşeḑaţĭ,
In trupul (cutăruĭa) să nu maĭ (staţĭ.
Şi să rĕmîĭ cât bobul de meĭ,
Şi ala să te facĭ în treĭ,
Şi din trup să pĭeĭ.
Iar cutare să rĕmâĭe,
Curat, luminat,
Ca stéua din cer,
Roua din câmp,
Ca ferecăturile de argint,
Ca Maĭca Precista ce l'a făcut (şi l'a lăsat.

Reţeta : Se descântă cu o cruce, cu tămâĭe, ac, cuţit găsit şi cununat, apă, sare şi rachiŭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Ioniţă Neblea, din Cetăţuia—R.-Vâlcea.

Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă turcéscă,
Bubă albastră,
Bubă cu izdat,
Bubă cu dălac,—
Nu cuprinde,
Nu întinde,
Nu înţepa,
Nu cuţita,
Nu junghia,
Că eŭ ţi-oĭ descînta ţie,
De la mine léc oĭ avea.
Eŭ în bute te-oĭ lega (băga),
Cu cercurĭ de fĭer te-oĭ lega,
Cercurilé or plesni,
Buba s'o risipi,
Şi s'o duce
In códele mărilor,
In córnele cerbilor.
Eşĭ bubă şi te du,
Că eŭ cu mătura te mătur,
Cu crucea te gonesc,
Cu cuţitu te taĭ,
De la cutare te pornesc.

Reţetă: Se descântă cu crucea, cu tămâĭe, ac, cuţit găsit şi cununat, apă, sare şi rachiŭ.

DESCANTEC DE DALAC

Cules de Chr. N. Ţapu de la Stanca Reşică, din Drăgăneştĭ — Teleorman.

Să se compare acest descântec cu cel din Colecţia D-luĭ G. Dem. Teodorescu intitulat «De bubă rea» pag. 359, colóna I sus.

Plecat'a (cutare),
Pe cale, pe cărare,
Iar la mijloc de cale,
Buba l'a întâlnit
Şi pe el că l'a isbit, —
Buba cu săgetătură,
Buba cu pocitură,
Buba cu întâlnitură,
Buba albă,
Buba vînătă,
Bubă négră,
Bubă cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [junghĭurĭ,
Buba armenéscă,
Bubă jidovéscă,
Bubă ţigănéscă,
Bubă rumânéscă,
Bubă ţigănéscă, căĭască, o-[ĭască.
(Cutare) s'a plâns şi s'a văitat,
Cu lăcrămĭ pênĕ 'n pământ,
Cu glasu pênĕ 'n cer.
Nimenĭa nu 'l auḑĭa,
Nimenĭa nu 'l întreba,
Numaĭ Maĭca Precista din cer [îl auḑĭa.

www.dacoromanica.ro

Pe scară de aur se scobora,
De mâna dréptă 'l lua,
Şi 'l întreba: — Ce te plângĭ şi [te olecăĭeştĭ?
Iar el plângea şi suspina:
—Plâng şi mĕ olecăĭesc
Că de diminéţă m'am sculat;
Pe cale, pe cărare am plecat;
Cu buba rea,
Cu dălacu m'am întâlnit.
Maĭca Precista de mâna dréptă [îl lua,
Şi pe cărare dréptă 'l îndrepta,
La (cutare) descântătóre îl [ducea.
Că ea cu limba te-o descânta
Cu mâna buba rea ţĭ-o lua,
Cu fum de petec te-o afuma,
Cu tămâĭa te-o tămâĭa,
Cu crucea buba ţĭ-o depărta,
Cu mătura buba ţĭ-o mătura.
Şi (cutare) rĕmânea,
Curat şi luminat,
Precum Domnul te-a lăsat,
In ḑiua ce te-a născut.

Reţeţă: Descântecul de bubă rea—ḑis şi dălacul — se descântă de obiceiŭ în rachiŭ de drojdie, cu fir de mătură şi cu crucea.

Din rachiul descântat gustă bolnavul şi cu restul sĕ stropeşte la bubă.

DESCANTEC DE DALAC

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Ión Matheiŭ, din Govora— Vâlcea.

Fugĭ, dălace,
Imbălate,
De la inima (cutăru a).
Nu întinde,
Nu cuprinde,
Nu umfla,
Nu gâmfa,
Nu înţepa,
Nu cuţita.
Nu înţepa cu acele
Nu umfla cu nucile,
Şi eşĭ de la (cutare),—
Din inimă,
De supt inimă,
Din boşogĭ,
De supt boşogĭ.
Eşĭ şi te du,
Unde popa nu tócă,
Unde câĭne negru nu latră,
Unde cĭoban nu chiote;
Şi să laşĭ pe (cutare),
Curat,
Luminat,
Ca argintul stricurat,
Ca de Maĭca Domnuluĭ lăsat.

Reţetă: Se descântă cu cuţitu, pistornicu (cruce) şi fir de mătură, în apă de isvor şi cu tămâĭe de la bobotéză. Cu apa descântată se stropeşte buba suferinduluĭ, şi restul din apă se aruncă pe par, saŭ pe un câĭne şi se repetă vorbele:

«Cum nu póte sta apa în par şi se usucă,
Aşa să fugă şi să se usuce junghĭurile,
Cuţitele, dălacul, izdatul de la (cutare);
Şi cum mătura mătură gunoĭul,
Aşa să se măture tótă durerea,
Junghĭurile şi cuţitele de la (cutare).

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA

Culeș de Chr. N. Țapu de la Ilinca Nicolae Săceanu, Drăgșanĭ—Teleorman.

Plecară patru-ḑecĭ de muĭerĭ
Pe patru-ḑecĭ de drumurĭ.
Ele jos a șeḑut,
Focul l'a făcut,
Buba la (cutare) a rĕsărit.
Impĕrătéșă albă,
Impĕrătéșă vînătă,
Impĕrătéșă galbenă,
Impĕrătéșă roșie, —
Să ĭeșĭ de la (cutare) din fața (obrazuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din tóte mădulările,
Din tóte oscĭórele.
Și să te ducĭ,
Unde popă nu tócă,
Unde cocoș nu cântă,
Unde câĭne n'alatră.
Și să te ducĭ la copiiĭ tĕĭ,
Că eĭ te-adastă,
Cu mesele întinse,
Cu paharele pline,
Să mănâncĭ,
Să ospătezĭ.
Și pĕ (cutare) să'l lecuĭești
Și să'l laș
Curat,
Luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca Maĭca Sfînta Mărie,

Leac să-ĭ fie.
Descântecul al meŭ
Și leacul luĭ Dumneḑeŭ !

Rețetă: Se descântă cu cuțitul și cu fir de mătură și se ḑic la sfîrșitul descânteculuĭ și vorbele:

Cu cuțitul te tăĭaĭ,
De la (cutare) te depărtaĭ,
Te goniĭ,
Te risipiĭ,
Cu mătura te măturaĭ,
Junghĭurile și durerile de la (cutare) le depărtaĭ.

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Țapu de la Maria Preda Comănescu, din Bărbătescĭ—Vâlcea.

Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă turchéză,
Bubă albastră
Și cu lucru vrăjmășesc,
Cu ucigașu,
Cu dătătura,
Cu legătura,
Cu strigoĭu,
Cu moroĭu,

www.dacoromanica.ro

Eşĭ din inimă şi ficaţĭ,
Din plămânĭ,
Din măsele,
Din oscĭorele,
Din şale,
Din picĭóre,
Maĭ curênd de unde'l dóre.
Că eŭ te-am sorocit cu soroc (de foc
Să ĭeşĭ din (cutare) tot din tot,
Cu gréţa,
Cu năplăĭala,
Cu ameţéla,
Cu târoméla,
Cu moloşéla,
Cu pirotéla.
Eŭ te-am descântat,
Eŭ te-am mânat,
Unde popă nu tócă,
Unde fată mare cosiţă nu împleteşte,
Unde casă nu se spoĭeşte,
Unde popă nu ceteşte,
Unde topor nu taĭe,
Unde cocoş nu cântă.
Acolo sĕ pălătueştĭ
Pĕ (cutare) să'l urăştĭ.
Acolo să staĭ să prăndeştĭ,
Să hodineştĭ,
Pĕ cutare să'l urăştĭ.

Reţetă: Se descântă cu un ac, cu cuţit cununat şi cu sare în apă, pe care suferindul o bea; restul se aruncă pe gard saŭ pe un câĭne.

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Baba Oprica, din Bărbătescĭ—Vâlcea.

Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă vînĕtă,
Bubă turchéză,
Bubă cafenie,
Bubă din patru-decĭ şi patru de [némurĭ de bube,
Bubă cu spurcat,
Nu te 'ntinde ca şérpele,
Nu înţepa ca cuţitele,
Nu 'nghimpa ca acele.
Şi să picĭ şi să respicĭ,
Ca spuma de mare,
Ca roua de sóre;
Şi să ĭeşĭ din inimă,
Din măsele,
De sub măsele,
Din nas, de sub nas,
Şi să te ducĭ
In córnele cerbilor,
In copitele cailor,
In munţĭ scundĭ.
Acolo sînt livedĭ verdĭ,
Cu ape recĭ,
Casele vóstre de vecĭ.

Reţetă: Se descântă cu cuţit, cu sare şi cu apă. Apa rĕmasă se aruncă pe gard şi se rostesc cuvintele:

«Cum se scură apa după gard,
Aşa să se scure şi să fugă buba de la (cutare).

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Baba Stanca Deconescu, din Săcelu—Gorj.

Plecă cutare pe cale,
Pe cale, pe cărare.
Se 'ntâlni cu buba 'n cale:
— Bubă albă,
Bubă négră,
Buba bubelor,
Sora cĭumelor,—
Nu gămfa,
Nu junghia,
Nu înţepa,
Nu făcea carnea rea
Că eŭ te-oĭ împungea
Te-oĭ străpunge,
Cu nouĕ cuţite,
Late
Săncelate,
Cu alamă suflate.
Te-oĭ scóte din ficaţĭ, din inimă, din boşogĭ,
Şi să te ducĭ în copitele cailor,
În córnele cerbilor,
In códele mărilor.
Acolo să cocĭ,
Acolo să rescocĭ,
Şi pe (cutare) să'l laşĭ,
Curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Reţetă: Se descântă cu cuţitul în mĭere. Cu mĭerea se unge la bubă şi se mâncă din ea.

DESCANTEC DE BUBE DULCI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ióna Călniceanu, Costescĭ—Vâlcea.

Néţă,
Cârtănéţă,
Tinde masă de mătase;
Tóte bubele chemase,
Numaĭ pe ale dulcĭ nu le chemase.
Ele rĕŭ se mâniase
De vêrf s'aplecase
Din rădăcinĭ secase.
Să rĕmâĭe (cutare)
Curat,
Luminat,
Cum Maĭca Precista l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu balegă de vacă, atingêndu se bubele dulcĭ; apoĭ se usucă balega la coşul caseĭ, ḍicêndu-se cuvintele: «Cum se usucă balega de sóre şi de fum, aşa să se usuce bubele de la (cutare)».

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Maria Preda Comănescu, din Bărbătescĭ — Vâlcea

Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă turchéză,
Bubă albastră,
Şi cu lucru vrăşmăşesc ;
Cu ucigaşu,
Cu dătătura
Cu legătura,
Cu strigoĭu
Cu moroĭu,—
Eşĭ de la (cutare),
Din inimă,
Din ficaţĭ,
Din plămânĭ,
Din unghiĭ,
Din măsele,
Din gingiĭ,
Din limbă,
De supt limbă,
Din şale,
Din picióre,
Maĭ curând de unde 'l dóre.
Că eŭ te-am sorocit cu soroc [de foc,
Să ieşĭ din trupul (cutăruia) [tot din tot.
Să ieşĭ cu gréţa,
Cu céţa
Cu năplăĭala,
Cu ameţéla,
Cu târoméla,
Cu moleşéla
Cu pirotéla.
Eŭ te-am mânat,
Unde popă nu tócă,
Unde fată mare cosiţa nu îm- [pleteşte,
Unde popă nu citeşte,
Unde casă nu se spoeşte,
Unde topor nu taĭe,
Unde cocoş nu cântă.
Acolo să staĭ
Să pălătuĭeştĭ,
Şi pe (cutare) să'l urăştĭ.
Acolo sînt în córnele cerbilor
Şi în colţurile mărilor,—
Acolo sînt făcliĭ aprinse,
Acolo sînt mese întinse.
Acolo să staţĭ să prânḑiţĭ,
Să vĕ hodiniţĭ
Şi pe (cutare) să'l urîţĭ.
Acolo să vĕ opriţĭ,
Să prânḑiţĭ,
Să hodiniţĭ,
Să mâncaţĭ,
Să ospătaţĭ,
Şi pe (cutare) să'l lăsaţĭ,
Curat,
Luminat,
Ca argintul stricorat
Ca de Maĭca Sfînta Marie lăsat.

Reţetă: Se descântă cu un ac, cu cuţitul cununat şi cu sare. Sarea o bea cu apă suferindul şi restul din ea se aruncă pe un câĭne şi se ḑic cuvintele : «Când o maĭ veni buba la acest câĭne, atuncĭ să maĭ vie buba la (cutare), atuncĭ, nicĭ atuncĭ».

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Simina, din Gresia—Teleorman.

Bubă din culcare,
Bubă din sculare, —
D'o fi bubă câĭnéscă,
D'o fi bubă ovreĭéscă
Să sară din pântecele trupuluĭ.
Nouĕ ḑecĭ şi nouĕ de bube,
Nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de dălacĭ,
Nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de brâncĭ,
Să nu întindeţĭ,
Să nu cóceţĭ,
Să nu căscaţĭ;
Ci veninul din inima (cutăruĭa) [să'l mutaţĭ.
Şi cutare să rĕmâie curat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Reţetă: Descântecul de bubă se face cu un cuţit pe d'asupra bubeĭ. In urmă se dă bolnavuluĭ o cĭupercă — ḑisă ciuperca bubeĭ — ciuperca pucĭósă, sau o buruĭană numită dovlecel, care se aplică d'asupra bubeĭ.

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Baba Neaga Zamfir Gheorghe, din Butculescĭ — Teleorman.

Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă cu dălacu,
Bubă cu isbitură,
Bubă de nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [felurĭ de bube,
Să ieşĭ de la (cutare)
Cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de durorĭ,
Cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de fiorĭ,
Cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de um- [flăturĭ,
Cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de o- [brîntiturĭ;
Să ieşĭ din pĭele în sare,
Din sare în pământ.
Tu să te topeştĭ,
Şi să te prăpădeştĭ,
Şi pe (cutare) să'l lecuĭeştĭ.

Reţetă: Se descântă cu sare în apă. Cu sare se atinge buba şi se lépădă jos şi se rostesc vorbele:

«Cum se topeşte sarea în apă,
Aşa să se topéscă tótă durerea,
Junghĭurile şi buba de la (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Ion Matheiŭ, din Govora — Vâlcea.

Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă tătăréscă,
Bubă ovreĭéscă,
Bubă turcéscă,
Bubă ruséscă,
Bubă românéscă,
Bubă de nouĕ ḑecĭ şi nouĕ de [felurĭ de bube,—
Nu întinde,
Nu cuprinde,
Nu umfla,
Nu gâmfa,
Nu obrânti,
Nu tîromi.
Eŭ te ĭaŭ
Tu să te ĭeĭ.
Cu crucea te-oĭ depărta,
Cu mătura te-oĭ mătura,
Cu cuţitu te-oĭ înjunghia ;
De la (cutare) te-oĭ lua
Şi te-oĭ depărta.
Să eşĭ şi să te ducĭ de la(cutare),
Unde câĭne negru nu latră,
Unde popă nu tócă,
Unde cĭoban nu chioteşte,
Unde casă nu se spoeşte.
Şi pe (cutare) să 'l laşĭ
Curat,
Luminat,
Ca maĭca ce de sus l'a lăsat.

Reţetă : Se descântă cu cuţitul, fir de mătură şi cu cruce în apă neîncepută şi cu sare şi cu tămâe de la bobotéză.

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Nicolae Ióna Vĕduva, din Monastirenĭ—Vâlcea.

Bubă cu dălac,
Bubă cu izdat,
Bubă cu brâncă,
Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă galbenă,
Bubă turchéză,
Bubă cafenie,
Buba bubelor ;
Bubă de vacă,
Bubă de câĭne,
Bubă de cal,
Bubă de porc,
Nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de descân-[tătorĭ,
Tóte descântă,
Tóte leac aŭ.
Bubă órbă

www.dacoromanica.ro

Bubă ovreiéscă,
Bubă turcéscă,
Bubă ţigănéscă,
Bubă ruséscă,
Bubă din netoţĭ, —
Eşĭ de la (cutare)
Din óse,
De supt óse,
Din ochĭ,
De supt ochĭ,
Din inimă,
Din ficaţĭ,
Din óse
Mĕduvóse ;
Şi te du în códele mărilor
Căcĭ acolo aveţĭ cu ce vĕ cinsti,
Cu ce vĕ omeni.
Dar (cutare) n'are cu ce te cinsti
Nicĭ cu ce te omeni.
Şi să laşĭ pe (cutare) curat,
Şi luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Reţetă: Se descântă în apă cu cuţitul şi cu pistornicul (crucea). Cu apa descântată se udă cel bolnav la locul unde este buba.

DESCANTEC DE BUBA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Baba Naţa, în etate de peste 85 aní, din Alexandria—Teleorman.

Bubă bună,
Bubă dulce,
Bubă vînătă,
Bubă mistréţă,
Bubă din somn,
Bubă din sculare,
Bubă din mâncare,
Voĭ nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de bube,
Nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de năjiturĭ,
Să eşiţĭ de la (cutare) din popu nasuluĭ,
Din creĭeriĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din inimă,
Din ficaţĭ ;
Să vĕ duceţĭ în códele măreĭ,
Unde popă nu tócă,
Unde fete mariĭ códa nu împleteşte; —
Că sînt douĕ fete
Cu códa pe spete.
Şi v'aştéptă cu mese 'ntinse,
Cu pahare pline,
Să mâncaţĭ,
Să ospĕtaţĭ,
Pe cutare să 'l ĭertaţĭ,
Şi să 'l lăsaţĭ curat,
Luminat,
Cum Dumneḑeŭ l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu un cuţit pe locul unde este buba şi se atinge cu niţică sare.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Baba Rada Şovâlgaŭ, din com. Valea-cu-apă—Gorj.

Tu, bubă de cal,
Tu, bubă de vacă,
Tu, bubă de capră,
Tu, bubă de óĭe,
Tu, bubă de purcea,
Tu, bubă de căţea,
Tu, bubă veninată,
Tu, bubă de scrófă turbată,
Tu, bubă trupéscă,
Tu, bubă netoţéscă,
Tu, bubă boeréscă,
Tu, bubă rudăréscă,
Tu, bubă ţigănéscă, —
Eŭ te mut,
Tu să te muţĭ, —
Să te ducĭ la fetele luĭ Ler îm-
[pĕrat,
Unde cocoş nu cântă,
Unde sĕcure n'o taĭa.
In pădurĭ
Pe supt buturĭ ;
Unde câĭnĭĭ n'o lătra
Şi popă n'o toca,
Fată mare nu s'o pĭeptĕna.
Cum nu póte popa sluji sfînta
[leturghie
Fără cruce şi fără tămâĭe,
Aşa să nu te lipeştĭ de (cutare);
Cum se potoleşte vêntul
Şi pământul
Copiiĭ micĭ în legănele
Boerĭ marĭ în plăpomele,
Păsărele pe la cuĭburele, —
Aşa să se potoléscă buba din
[ósele (cutăruĭa)
Şi cutare să rĕmâĭe curat lu-
[minat,
Ca argintul stricurat,
Ca sórele rĕsărit,
Ca busuĭocul înflorit.

Reţctă : Se descântă de treĭ orĭ, repetându-se versurile de maĭ sus. Se descântă cu crucea, cuţit şi sare în apă. Apa descântată o bea cel suferind şi se unge cu ea unde este buba.

Restul din apa descântată se aruncă pe o mâţă saŭ câĭne şi se ḑic vorbele: «Când o maĭ scri, saŭ grăi, saŭ descânta şi căţéua asta, atuncĭ să maĭ vie buba la (cutare). Buba pe pământ a venit, pe pământ să se întórcă ; pe pământ a venit, pe supt pământ să se ducă.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BUBA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Marica Petrişor—Roşiorii-de-Vede.

—Bubă bună
Şi maĭ bună,
Bubă dulce,
Bubă de nouĕ felurĭ de bube;
Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă verde,
Bubă vînătă,
Bubă turchéză,
Bubă roşie,
Bubă albastră;—
Nu te 'ntinde,
Nu te prinde,
Nu ca ghimpele 'nghimpa,
Nu ca urzica urzica,
Nu ca şérpele 'nvenina,
Nu ca brósca te umfla.
Şi eşĭ de la cutare,
Cu tóte junghĭurile,
Cu tóte cuţitele,
Cu tóte durerile,
Cu tóte obrîntelile
Şi cu tóte răcelele;
Şi te du 'n fundul mărĕĭ,
La rădăcina copaculuĭ,
La fata 'mpĕratuluĭ.
Că fata 'mpĕratuluĭ te-aştéptă,
Cu mese 'ntinse,
Cu făclĭĭ aprinse,
Cu pahare pline,
Să măncaţĭ să ospĕtaţĭ,
Pĕ (cutare) să'l ĭertaţĭ.

Reţetă: Se descântă în cicóre saŭ prune uscate şi se pun pe locul unde este buba.

DESCANTEC DE HA BUBA
(VARIANTA)

Cules de Ión Odor, de la ăRţóĭa—Valenĭ—Prahova.

—Bubă albă,
Bubă vînĕtă,
Bubă albastră,
Bubă négră,
Bubă mocănéscă,
Bubă ovreiéscă,
Bubă veninată,
Bubă săgetată,
Bubă rea,
Sor' cu cĭuma rea;—
Nicĭ să te lăţeştĭ,
Nicĭ să te 'nmulţeştĭ,
Maĭ mult să te sfîrşeştĭ,
Afară să ĭeşĭ,
Din turpină să secĭ.
Te-aĭ mistuit,
Te-aĭ risipit,
Jupănésă,
Împĕrătésă?
Móĭă-ţĭ cuţitili,
Móĭă-ţĭ săgeţili,
Móĭă-ţĭ tóte cusururile,

www.dacoromanica.ro

Să sece dĕ la (cutare)
Să sĕ mistuĭască,
Să sĕ risipéscă ;
In vênt să ĭésă,
Afar' să plece,
Să se mistuéscă,
La (cutare) să nu se maĭ găséscă.
Dĕ la min' dĕscântecu,
De la Maĭca Precista lécu !

DESCANTEC DE BUBA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Maria Năstase, din Romanescĭ—Gorj.

— Tu, bubă veninată,
Tu, bubă bĕşicată,
Tu, bubă din bere,
Tu, bubă din mâncare,
Tu, bubă din odină,
Tu, bubă din bătaĭa vêntuluĭ,
Tu bubă din bórea pămîntuluĭ,
Să ĭeşĭ de la (cutare)
Din inimă,
Din trupul luĭ,
Din tóte închĭeturile,
Să ĭeşĭ şi să te ducĭ,
In vênturĭ marĭ.
Eŭ te ĭaŭ şi te duc
In vênturĭ marĭ,
Peste munte,
Unde popă nu tócă,
Unde fată mare códa nu împletește
Unde câĭne nu latră,
Unde cĭoban nu chioteşte,
Unde óĭe nu sbĭară,
Unde secure nu e,
Miros de tămăĭe.
Acolo să lăcuiţĭ,
Să vĕ odiniţĭ,
Pe (cutare) să'l părăsiţĭ,
Şi să'l lăsaţĭ curat,
Luminat,
Ca argintul stricurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Reţetă : Se descântă în usturoĭ, rachiŭ, cu cuţit şi fir de mătură.

DESCANTEC DE BUBA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de 'a baba Manea Matheĭ, în etate de 85 anĭ, din Roşiorĭĭ-de-Vede.

— Bubă albă,
Bubă négră,
Bubă roşie,
Bubă turchéză,
Bubă veninată,
Bubă topsicată,
Buba bubelor,
Sora cĭumelor ;
Bubă sor cu dălacul,
Bubă sor cu dălacu negru,
Bubă sor cu dălacu vinĕt,
Bubă sor cu dălacu roşu,
Bubă cu dălacu veninat,
Bubă cu dălacu topsicat,
Bubă cu dălacu bĕşicat, —
Eşĭ de la (cutare)

www.dacoromanica.ro

Din os în carne,
Din carne în pĭele,
Din rânză
In osănză.
Şi (cutare) să rĕmâĭe,
Curat,
Luminat,
Ca stéua din cer;
Ca roua din câmp,
Ca Máĭca Precista ce l'a făcut.

Reţetă: Se descântă cu sare în apă. Apa se bea şi se stropeşte la bubă şi se ḑic cuvintele:

Cum se topeşte sarea 'n apă,
Aşa să se topéscă buba, dălacul de la (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESCÂNTECE DE BRÂNCĂ

DESCANTEC DE BRANCA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ióna Guţă Stanciu, din Săceni—Teleorman.

Brâncă négră,—
Brâncă albă,
Brâncă veninată,
Brâncă galbenă,
Brâncă bĕşicată
Brâncă cu izdat,
Brâncă cu dălac,
Brâncă sora cĭumelor,
Sor cu buba,
Sor cu dălacu,
Sor cu izdatu, —
Eşĭ de la (cutare)
Din cap,
Din ochĭ,
Din fălcĭ.
Ia-ţĭ cuţitele,
Ia-ţĭ ameţiturile,
Ia-ţĭ vĕrsăturile,
Ia-ţĭ junghĭurile.
Şi să te ducĭ la fata luĭ Lilăr [împĕrat,
C'acolo te-adastă o fată izinită
La o salcie prisădită,
Cu mese întinse,
Cu făclĭ aprinse,
Cu pahare pline şi scrise.
Aĭa ştie să vĕ prânḑĭască
Să vĕ odinĭască.
(Cutare) nu ştie să vĕ odinĭască
Nicĭ să vĕ prânḑĭască ;
Şi (cutare) să rĕmăĭe curat [luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca argintul cel curat,
De Maĭca Precista lăsat.

Reţetă: Se descântă cu un drug (un fus mare), în rachiŭ, unt-de-lemn şi în săpun. Cu tóte aceste amestecurĭ la un loc, se unge corpul suferinduluĭ. La sfĕrşitul descânteculuĭ se maĭ adaogă şi cuvintele urmĕtóre:

«Cum mătură mătura gunóĭele,
Aşa să se măture tóte junghĭurile, cuţitele de la (cutare).
Că Maĭca Precista m'a învĕţat,
Şi cu limba te-am descântat.
Cum dă druga îndărăt,
Aşa să dea îndărăt durerile, junghĭurile de la (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BRANCA
(VARIANTA)

Culésă de Ión Odor de la Sandu Potcovaru, din Vălenii-de-munte—Prahova.

Brâncă négră
Brâncă fosicată,
Brâncă veninată,
Brâncă din vênt aĭ venit,
In vênt să te ducĭ!

Dumnedeŭ cu lécu,
Şi eu cu descântecu!

DESCANTEC DE BRANCA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Stana Reşică, din Drăgănescĭ—Teleorman.

Să se compare acest descântec cu cel din colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu, pag. 366 col. I.

Cu cârpa aprinsă am descântat,
Brânca îndărăt de la (cutare) [a dat.
—Brâncă séca,
Brâncă bĕşicată
Brâncă topsicată,
Brâncă înveninată,
Să ĭeşĭ şi să fugĭ de la (cutare),
Din creerĭi capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din măduva óselor,
Din pĭele,
De subt pĭele,
Din rinichĭ,
Din boşogĭ,
Din tóte închieturelele,
Din tóte mĕdulările.
Să te ducĭ, unde popă nu ci- [teşte,
Unde cĭoban nu chioteşte,
Unde câĭne nu latră,
Unde fată mare nu se pĭéptănă
Şi (cutare) să rĕmâĭe
Curat şi luminat
Ca'n ḑiua ce maĭcă-sa l'a făcut;
Ca stéua din cer
Ca roua din câmp.

Cu cârpa aprinsă am descântat,
Brânca îndărăt de la (cutare) [a dat.

Reţetă: Se afumă de brâncă cu cârpă aprinsă şi se rostesc cuvintele de maĭ sus.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BRANCA
(VARIANTA)

Culésă de Ion Ionescu de la o bĕtrână din comuna Cucutenĭ—Dâmboviţa.

Cu cârpă aprinsăam descântat,
Brânca îndărăt a dat.
Brâncă sécă,
Brâncă cu d'ăĭ rĕĭ,
Brâncă 'nveninată,
Să ĭeşĭ şi să fugĭ de la (cutare),
Din creerĭ capuluĭ,
Din popul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din tóte încheĭeturelele,
Din tóte mĕdulările,
Eşĭ, fugĭ şi te du,
Unde cĭoban nu chiuĭeşte,
Unde popă nu citeşte,
Unde fată códă nu 'mpleteşte;
La tórta pămîntuluĭ,
La aripa vêntuluĭ.
Să rĕmăĭe (cutare) curat,
Luminat,
Ca auru stricorat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca Maĭca Precista cînd l'a făcut.

Reţetă: Se descântă de treĭ orĭ, afumându-se bolnavul cu cârlţĭ aprinşĭ saŭ cu cârpă.

DESCANTEC DE BRANCA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gheorghe Cârstoiu, în etate de 68 anĭ, din com. Făcăĭ—Vâlcea.

Tóte brâncele se înşela,
Se împovăra,
Brânca de la (cutare) n'avea cu [ce se înşela,
Cu ce se 'mpovăra,
Din rădăcină seca,
De la (cutare) pleca.
Şi se ducea, unde popă nu tócă,
Unde fată mare cosiţa nu 'm[pleteşte,
La ómenĭ lecueşte.
Rĕmânea (cutare) curat
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu cuţitu în sare şi se presară pe locul unde este brânca. O parte din sare se înghite de cel bolnav şi se repetă vorbele: «Cum se topeşte sarea de apă, aşa să se topéscă brânca de la (cutare)».

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BRANCA

VARIANTA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Ión Matheiŭ, din Govora—Vâlcea.

Curva brâncă încăleca,
Pe furcă încăleca,
La Marea Négră alerga,
Bistriţa trecea,
De la (cutare) se lua.
—Brânca brâncelor,
Sora cĭumelor,
Şi a bubelor
Nu întinde,
Nu cuprinde,
Nu umfla,
Nu gâmfa,
Nu înţepa,
Nu cuţita.
Că eŭ cu cuţitu te-oĭ junghĭa,
Cu crucea te-oĭ depărta,
Cu mătura te-oĭ mătura,
Cu tămâia te-oĭ tămâĭa,
De la (cutare) te-oĭ lua,
In Marea Négră te-oĭ arunca.
Eŭ te ĭaŭ
Tu să te ĭeĭ;
Eŭ te mut
Tu să te muţĭ.
Şi să ĭeşĭ de la (cutare)
Din creeriĭ capuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din inimă,
De supt inimă
Din boşogĭ,
De supt boşogĭ
Şi să rĕmâĭe (cutare)
Curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă : Se descântă cu un cuţit, fir de mătură, cu crucea şi cu tămâĭe de la bobotéză în apă neîncepută.

DESCANTEC DE BRANCA

VARIANTA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la baba Oprica din Bărbătescĭ—Vâlcea.

— Bubă cu brâncă
Bubă cu vifor,
Bubă cu dălac,
Bubă cu izdat,
Cu vrăjmaşu amestecat,—
Eşĭ de la (cutare) din cap,
Din ochĭ, din picĭóre
Şi maĭ ţarę de unde 'l dóre.
Eşĭ şi dute, unde cocoş nu cântă
Unde popă nu tócă,
Unde óĭa nu sbĭară,
Unde boul nu rage,
Unde calul nu nechézĕ
Unde câĭne roşu nu latră.
Acolo să şedĭ,
Să locueştĭ

www.dacoromanica.ro

Şi să lecuĭeştĭ
Unde sînt mese întinse,
Cu făcliĭ aprinse
Şi pahare pline.
Să mâncaţĭ
Să ospĕtaţĭ
Şi pe (cutare) să 'l urîţĭ,
Să 'l părăsiţĭ
Şi să 'l lăsaţĭ curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu lemn de alun, ca să fugă brânca, cu crucea şi cu cuţit găsit saŭ cununat. De regulă se descântă cu tămâĭe în apă, saŭ în rachiŭ de drojdie şi se pune şi usturoiŭ şi sare. Tóte acestea se amestecă la un loc în rachiŭ şi se dă suferinduluĭ să bea şi se unge la locul unde este eşită brânca.

Ce rĕmâne din acea apă saŭ din rachiŭ se aruncă pe mâţe (pisicĭ) saŭ câĭnĭ, repetindu-se de treĭ orĭ vorbele:

«Mâţa şi căĭnele să vie,
Dar bóla (brânca) (cutăruĭa) să nu vie».

Alte orĭ apa descăntată se aruncă pe un mărăcine şi se ḑice:

«Să rĕmâĭe brânca pe mărăcine
Şi îndărăt să nu maĭ vie».

DESCANTEC DE BRANCA

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Maria Niţă Udroiŭ, din Roşiorii-de-Vede.

Brâncă négră,
Brâncă vînĕtă,
Brâncă cu orbariţă,
Brâncă din ĭele
Brâncă din ţépă,
Brâncă cu vifor,
Brâncă cu dălac,
Brâncă cu izdat,
Brânca brâncelor,
Sora cĭumelor,—
Nu junghĭa,
Nu cuţiţa,
Pîn dinţĭ,
Pîn măsele,
Pîn gingiĭ,
Pîn faţa obrazuluĭ,
Pîn sgârcĭul nasuluĭ.
Iar (cutariţă) tare se văĭta,
Tare se olecăĭa.
Maĭca Precista,
Maĭca Sfîntă Măria,
Tare auḑĭa,
Tare venĭa,
Pe (cutăriţa) îl spăla,
De brâncă,
De bubă,
De vifor,
De dălac.
(Cutăriţă) ţipa,
Se văita.
Maĭca Precista auḑĭa,
Că ea nu scia cinat
Şi dormitat.
Şi ele venĭa,
Şi căta
Caĭ de călărie.
Caiĭ de călărie nu găsĭa,
Săbiĭ de tăĭere nu găsĭa.
De cĭudă, de amar,
Pe furcă încăleca,
In fundul măriĭ se arunca.

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Se descântă cu furca de tors şi cu fus şi se repetă cuvintele:

— Cocónă mare,
Screme-te mai tare
Şi fă un cocon mare,
Să umble călare.
Să se ducă la (cutare),
Şi să-i potolească dorul.
Cum se potoleşte pasările la [cuiburele,
Ómenii în pat,
Porcii în strat,
Vitele în sat, —
Şi (cutare) să se potolească,
Şi să se liniştiască.
Şi să remâie curat,
Luminat,
Ca aurul stricorat,
Ca ḑiua ce l'a dat.

Se mai descântă şi în balegă de bivoliţă şi se ḑic cuvintele: «Cum se îmóie balega de plóie şi de roue, aşa să se îmóie durerile din tot trupul cutăruia».

DESCANTEC DE BRANCA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitrana Dumitra Stoica, Rogojelu—Gorj.

A plecat, cutare,
Pe cale, pe cărare;
Se 'ntâlni cu brânca în cale,
Brâncă négră,
Brâncă roşie,
De nouĕ-ḑecĭ şi nouă de felurĭ (de brâncă,
Brânca brâncelor,
Sora cĭumelor.
Brânca pe furcă a încălecat,
La Marea Négră a plecat.
Brânca dupĕ furcă a alunecat,
Brânca în Marea Négră s'a ['necat.
Cum se topeşte spuma de mare
Şi roua de sóre,
Aşa să se potolească
Viforul, durerile,
Junghĭurile,
Ţépa,
Săgetăturile,
Cuţitele,
Fiorurile de la (cutare).
Şi să plece brânca,
In marĭ văĭ,
In văĭ corobăĭ,
Acolo să hodinéscă,
Acolo să prânḑiască,
Şi pe cutare să'l lase,
Curat, luminat,
Ca argintul strecurat,
In numele Tatălui şi Fiului şi [Sfîntului Duch închinat.
Acolo să staţĭ,
Că sînteţĭ aşteptate,
Cu mese întinse,
Cu pahare pline;
Să mâncaţĭ,
Să ospĕtaţĭ,
Pe (cutare) să'l ĭertaţĭ.
Că (cutare) nu ştie a vĕ culca,
Că (cutare) nu ştie a vĕ scula,
Că (cutare) nu ştie a vĕ prânḑi,
Că (cutare) nu ştie a vĕ odini.
Şi să'l lăsaţĭ curat, luminat,
In numele Tatălui şi al Sfîntu- [luĭ Duch închinat!

Reţetă: Se descântă cu furca în apă. Apa descântată se bea şi se udă partea unde e brânca.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BRANCA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gherghina Dumîtru Gâdea, din Săcenĭ—Teleorman.

— Brâncă négră,
Brâncă albă,
Brâncă turungie,
Brâncă cafenie,
Buba bubelor,
Muma cĭumelor,
Tu, brâncă roşie,
Tu, brâncă turchéză,
Tu, brâncă albastră,
Tu, brâncă verde,
Tu, brâncă galbenă,
Tu, brâncă din sóre,
Tu, brâncă din ninsóre,
Tu, brâncă din mâncare,
Tu, brâncă din sculare,
Tu, brâncă din lovĭturĭ,
Tu, brâncă din întâlnĭturĭ,
Tu, brâncă din şoĭmane,
Tu, brâncă din cărare,
Tu, brâncă cu sóre sec,
Brâncă cu isbitură,
Brâncă cu vifor,
Brâncă cu ruşită,
Brâncă cu izdat,
Brâncă cu caĭ negrĭĭ,
Brâncă cu caĭ albĭ,
Cu códele jugrăvite,
Cu córnele poleite,
Inchideţĭ uşele,
Astupaţĭ ferestrile
Şi scoteţĭ brâncele dela (cutare),
Din şale,
Din spinare,
Din ochĭ,
De supt ochĭ,
Din fălcĭ,
De supt fălcĭ,
Din óse,
De supt óse,
Din mădulărĭ,
Din supţiorĭ,
Din ţîţe,
Din cosiţe.
Nu te 'ntinde,
Nu cuprinde,
Nu te lăţi,
Nu te'nfrăţi.
Ia-te după descântecul meŭ,
După buruĭéna ta,
După mâna mea.
Să vĕ duceţĭ,
Să alergaţĭ,
Să vĕ 'mpĕcaţĭ,
Unde cocoş nu cântă,
Unde popă nu tócă,
Unde topor nu taĭe,
Unde fete marĭ códa nu împletește,
Unde casa nu se spoĭeşte.
Acolo vĕ sînt paturile ;
Acolo vĕ sînt halaturile ;
Acolo vĕ sînt palaturile ;
Mesele vĕ sînt întinse,
Cu făclĭĭ aprinse,
Cu pahare pline
Să mâncaţĭ,
Să ospătaţĭ,
Să'mĭ prânḑiţĭ,
Să mi-vĕ odiniţĭ.
Iar pe (cutare) să'l părăsiţĭ
Şi să'l lăsaţĭ
Curat, luminat,
Ca argintul cel curat,
Ca orĭ-ce stricorat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Léc de mâna mea
Şi de Maĭca Precista!

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BRANCA
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Maria Năstase, din Romaneşti—Gorj.

Plecă brânca cu brâncoĭu eĭ,
Amêndouĭ într'o căróĭe.
Se întêlni cu Maica Precista [în cale.
Maĭca Precista iĭ întrebă:
— Unde te ducĭ, tu brâncă, cu [brâncoĭu în căróĭe?
—Ne ducem la (cutare) în cap, [în creĭerĭ;
Să 'l săgetăm,
Să 'l junghiăm,
Să 'l cuţităm,
Să 'l umflăm,
Să 'l gâmfăm
Să 'l facem sânge şi coptură.
—Indărăt, brâncă, cu brâncoĭŭ [de unde aĭ plecat.
Că Maĭca Precista vĕ opreşte
Şi cu glas din cer glăsueşte:
— Să nu vĕ duceţĭ la (cutare),
Creĭerĭĭ să-ĭ dĕtunaţĭ,
Pe (cutare) să 'l săgetaţĭ,
Să-l junghĭaţĭ,
Să-l cuţitaţĭ,
Să-l umflaţĭ,
Să-l gâmfaţĭ.
Ci, tu brăncă, să te ducĭ în ale [văĭ
In ale colobăĭ.
Brânca îndată ce auḑĭa
Şi aşa se mânia
Şi veni şi-şĭ adună durerile,
Tóte umflăturile
Tóte junghĭurile.
Şi le adună
Şi în sac le băgă
Şi 'n gârlă se înecă.
Şi pe (cutare) îl lăsă
Curat,
Luminat,
Ca argintul strecurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu furca de tors saŭ cu cuţit, în vin, oţet şi cu usturoiŭ.

DESCANTEC DE BRANCA
(VARIANTA)

Cules de Ión Odor de la Păuna Moldovénca—Buzĕŭ.

Brâncă albă,
Brâncă négră,
Brâncă roşie,
Brâncă vinĕtă,
Brâncă stacojie,
Brâncă conabie,
Brâncă din paĭe,
Brâncă dîn gunóĭe,
Brâncă dîn rĕcélă,
Brâncă dîn ferbinţélă,
Brâncă cu trimes,
Brâncă cu umflătură, —
Ieşĭ de la (cutare)
Din creeriĭ capuluĭ,

www.dacoromanica.ro

Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din scăfărliele ochilor,
Din auḑul urechilor,
Din vinele gâtuluĭ,
Din băerile inimeĭ.
A plecat patru sfinţĭ la vênă-
[tóre:
Sfîntul Gheorghe, Sfîntul Du-
[mitru, Sfîntul Haralambie
Şi Sfîntul Mina.
La vênătóre a plecat
Şi nimica n'a vênat,
Numa caiĭ 'şi-a 'nţĕpat.
Nicĭ nu 'ĭ-a 'nţĕpat,
Nicĭ nu 'ĭ-a durut,
Nicĭ n'a obrintit,
Nicĭ nu s'a spuzit,
Nicĭ n'a obrintit,
Nicĭ sânge n'a curs,
Nicĭ coptură n'a strîns.
Aşa şi pĕ (cutare)
Nicĭ să nu 'l înjunghie,
Nicĭ să nu se umfle,
Nicĭ să nu se obrîntéscă,
Nicĭ sânge să nu curgă,
Nicĭ coptură să nu strângă.
Sóre mare,
Sóre mic,
Sóre apune,
Sóre s'apune,
Sóre cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ dĕ
[zărĭ,
Ia-ţĭ zărili,
Ia-ţĭ umflăturili,
Ia-ţĭ junghiurili,
Durerile şi
Brânca négră de la (cutare).
Cum să răpune sórele dĕ pe cer,
Aşa să se răpună tóte bólili
[de la (cutare)!

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BRANCA

Cules de Chr. N. Ţapu dintr'o copie de la Pr. Gh. Popescu, din comuna Runcu, luată de la Pr. Sandu, decedat în etate de 93 anĭ în comuna Gemenea—Dâmboviţa.

Veḑĭ acest descântec şi figura şi în cartea doctoruluĭ Ionessu Buzĕŭ : «Medicina Familieĭ».

(eratuc) ŭĕt ĭulubor etatănăs ăd enmóD

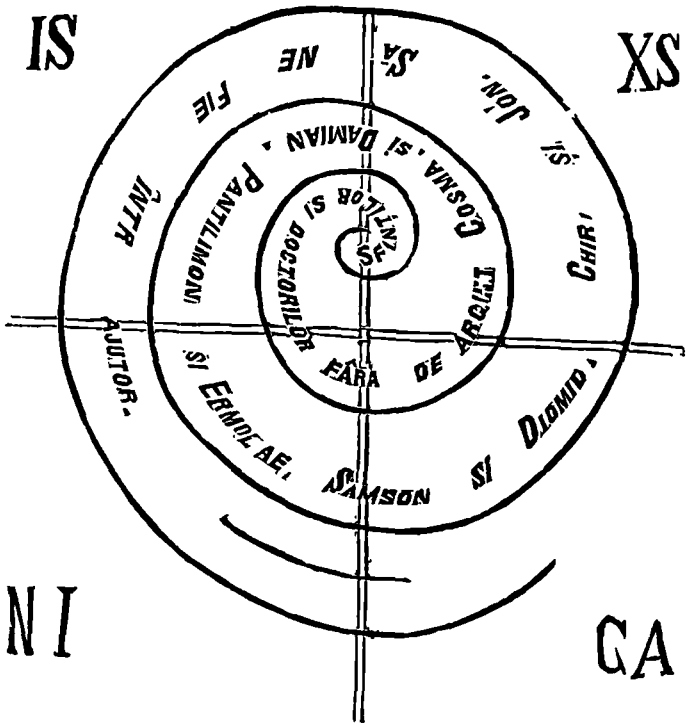

.ĭad ăs tărădnî ŭircs et tărădnî ăcnârB

Reţetă : Se scrie întocmaĭ pe o bucată de hârtie, se unge cu mĭere peste care se pune puţin piper şi fórte puţin ardeiŭ şi se aplică pe partea bolnavă. In lipsă de mĭere se pune malaiŭ îmuiat în rachiŭ de drojdie.

www.dacoromanica.ro

DESCANTECE DE IZDAT

DESCANTEC DE IZDAT

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Anca, din comuna Măgurele—Teleorman.

— Tu, izdatule,
Impĕratule,
Spurcatule,
Săgetatule,
Aĭ plecat,
Ca un turbat
Să ĭeĭ ḑilele la (cutare).
Nu le lua,
Ci du-te la casa ta.
Acolo să beĭ,
Acolo să mănâncĭ.
La (cutare) nu bea,
Nu mânca.
Fugĭ, sângeratule,
Spurcatule,
Şi du-te la casele tale.
Acolo să beĭ,
Acolo să mănâncĭ,
Şi să locuĭeştĭ,
Şi pe (cutare) să'l lecuĭeştĭ.
Şi să'l laşĭ curat,
Luminat,
Ca roua din câmp,
Ca de Maĭca Precista lăsat.

Reţetă: Se descântă în apă neîncepută cu fir de busuĭoc, cu crucea şi cu tămâĭe şi se ḑic la sfîrşitul descânteculuĭ, cuvintele:

Cu mătura te-am măturat,
Cu tămâĭa te-am tămâĭat,
Cu crucea te-am depărtat,
Cu limba te-am descântat;
Şi pe (cutare) l'am lăsat,
Curat,
Luminat,
Ca de Maĭca Precista lăsat.

Apa descântată se bea de cel bolnav şi o parte din ea se aruncă în vêrful unuĭ par de gard şi se ḑice cuvintele:

Cum se spală parul ăsta de ploĭe şi de vênt,
Aşa să se spele (cutare) de izdat.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE IZDAT

VARIANTA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Stana Reşică, din Drăgăneştĭ—Teleorman.

Tu izdate,
Spurcate,
Blestemate,
Nu mugi ca boŭ,
Nu râma ca porcu,
Nu rugea ca câĭnele.
Tu să ĭeşĭ cu durerile,
Cu junghĭurile,
Cu cuţitele,
Cu durimele,
Cu usturimele de la (cutare),
Din măĭnĭ,
Din picere,
Din rinichĭ,
Din mădulere,
Din pleópele ochilor,
Din auḑul urechilor.
Cum potoleşte vêntu pămîntu,
Aşa să se potoléscă junghĭurile
Icnelele, ameţelele,
Cuţiţele, ţepile, fârşelile,
Greutatea,
Reotatea de la (cutare).
Şi (cutare) să remâĭe curat,
Luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Cu ce măsa l'a făcut.

Reţetă: Se descântă de regulă pe corpul omuluĭ cu cuţitul şi cu niţică sare.

DESCANTEC DE IZDAT

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Constantina Ion Rădoĭ, din Valea-cu-apă—Gorj.

—Tu izdate,
Blestemate,
Topsicate,
Inveninate,
Turburate,
Nu întinde,
Nu cuprinde (pe cutare),
Nu încindea,
Nu cuţita,
Nu săgeta,
Nu gâmfa,
Nu umfla ;
Că eŭ te voiŭ descânta,
Cu limbă curată,
Cu faţa ridicată;
Şi te voiŭ curăţa,
Şi te voiŭ spăla,
Şi în nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de hotare te voiŭ arunca
Şi de pe trupul (cutăruĭa) te voiŭ curăţa,
De bóle şi de durerĭ.
Iar (cutare) să remâĭe curat,
Luminat,
Ca argintul stricurat,
Ca stéua din cer lăsat.

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Se descântă cu crucea, cu usturoiŭ, praf de puşcă, oţet şi tămâĭe de la bobotéză şi busuĭoc de la stég. Se dă de bĕut şi se unge unde-l dóre pe bolnav.

DESCANTEC DE IZDAT
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Maria Năstase din Romanaţĭ—Gorj.

Mărine, nene Domn mare,
Şi ĭeşĭ de la (cutare),—
Din inima luĭ,
Din ficaţiĭ luĭ,
Din trupul luĭ.
Şi să ĭeşĭ, să te ducĭ la hăl
[de te-a mâncat,
Să-ĭ puĭ cap la cap,
Cur la cur,
Ficaţĭ la ficaţĭ,
Inimă la inimă.
Pe (cutare) să-l laşĭ curat, lu-
[minat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca argintul strecurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă în usturoiŭ cu oţet, cu care se unge suferindul la stomac.

DESCANTEC DE DOR DE INIMA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ióna G. Purice din Bărbătescĭ—Vâlcea.

Ucigă-te crucea, vrăjmaşe,
De la biserică plecaşĭ,
La icóne te-aĭ închinat
Şi draciĭ i-aĭ crăpat,
De la (cutare) i-aĭ luat,
Cu junghĭurile,
Cu cuţitele.
Nu umfla,
Nu gâmfa,
Nu face carnea rea,
Nu junghia,
Nu cuţita.
Şi să te eĭ de la (cutare);
Să plecĭ,
Să ĭeşĭ:
Din inimă,
Din ficaţĭ,
Din şale,
Din măsele,
Din picĭere,
Din ósele de unde 'l dóre.
Eşĭ, şi du-te în munţĭ scunḑĭ
Şi'n rădăcinile braḑilor.
Acolo să şeḑĭ,
Să locuĭeştĭ,
Pĕ cutare să 'l urăştĭ,
Să'l părăseştĭ.

Reţeta: Se descântă cu sfînta cruce în apă, în care se bagă tămâĭe şi usturoĭ. Din apa descântată se gustă de treĭ orĭ şi se unge cu ea pe stomac.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE IZDAT
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Dumitrana Dumitru Stoïca, din Rogojelu—Gorj.

Crăpĭ izdate,
Blestemate.
De la inima (cutăruĭa) să pleçĭ;
Şi te du în códele mărilor,
In copitele cĭutelor.
Acolo să locuĭeştĭ,
Acolo să văĭcăreştĭ,
Acolo să hodihneştĭ,
De la inima cutăruĭa să fugĭ,
Că eŭ cu crucea te-am des-
[cântat
Cu cuţitu te-am tăĭat,
De la cutare te-am duhuit
Şi de la inimă te-am potolit.
Cum se potoleşte sórele în cer,
Vêntul pe pământ,
Focul în cuptor,
Oile în stână,
Aşa să se potoléscă dorul de
la (cutare)
Şi să se ducă în códele mărilor.
In copitele cĭutelor,
In cóinele cerbilor,
In rădăcinele braḑilor.
Acolo să hodruéscă,
Acolo să prânḑéscă,
Pe cutare să'l părăséscă.

Reţetă : Se descântă în apă cu crucea şi cu cuţit cununat saŭ găsit. Apa descântată se bea şi se udă cu ea.

DESCANTEC DE IZDAT
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Răducan—Mărgoiŭ din Urdarii-de-jos—Gorj.

Tu izdate,
Blestemate,
Mută-te,
Strămută-te :
Din cap,
De la inimă,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din băĭerile inimeĭ.
Du-te în códele mărilor,
Acolo să-ţĭ facĭ casă,
Acolo să-ţĭ facĭ masă,
Légăn de mătase.
Acolo să te aciuĭezĭ,
Acolo să 'mpuĭezĭ.
(Cutare) să rĕmâĭe curat şi lu-
[minat,
Ca argintul stricurat,
Ca Maĭca Precista lăsat.

Reţetă: Se descântă cu fir de mătură şi se ḑic cuvintele: «Cum se mătură cu mătura tóte gunóĭele, aşa să se mâture, să se curăţéscă izdatul

www.dacoromanica.ro

de la cutare ; că eŭ izdate, blestemate, cu mătura te-am măturat, cu tămâĭa te-am tămâĭat şi te-am trimes la Vadul lat.

Că eŭ izdate
Blestemate,
Cu mătura te-am măturat,
Cu tămâiă te-am tămâĭat,
Şi te-am trimes la Vadul lat.
Amin, Maĭcă Sfîntă Mărie,
Leac din mâna mea să fie!

DESCANTEC DE IZDAT
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Maria Marin Colţatu din Scrióstea—Teleorman.

Fugĭ negor
Din rĕzor,
Şi tu izdate,
Blestemate;
Că la cutare nu e loc de mórte
E loc de têrg,
De biserică,
De cruce
Şi de tămâĭe.
Ce e cutăruĭa să nu maĭ fie!
Că eŭ cu limba te-am descântat
Cu crucea te-am depărtat,
Cu tămâĭe te-am tămâĭat,
Cu cuţitu te-am străfigat,
De la cutare te-am depărtat.
Şi (cutare) a rĕmas
Curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista lăsat.

Reţetă: Se descântă în apă cu crucea, cu un cuţit şi cu tămâĭe d'a mare, de la bobotéză. Apa descântată şi amestecată cu tămâĭe se dă bolnavuluĭ de bea.

DESCANTEC DE IZDAT
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Bălaşa Petru Săceanu din Rovinarĭ—Gorj.

Fugĭ izdate,
Blestemate;
Că crucea te bate,
Că nu-ĭ loc de tine;
Şi e loc de cruce,
De biserică şi de tămâĭe.
Viţă de vie tăĭată
Cap de şérpe vindecat,
Du-te unde cocoş n'a cântat,
Du-te unde popă n'a tocat,
Du-te unde câĭne n'a lătrat.
Şi ĭeŭ izdate din inimă, din fi-[caţĭ,
Tu izdate cu leóĭca,
Cu sburătoróĭca,
Eşĭ şi du-te în córnele cerbilor,
In pădúrĭ,
Pe supt buturĭ.
Acolo să locuĭeştĭ,
Acolo să văcuĭeştĭ,

www.dacoromanica.ro

Şi pe cutare să'l ĭerţĭ
Şi să'l părăseştĭ.
Şi el să rĕmâĭe curat,
Ca de D-ḑeŭ lăsat.
Şi când oĭ afla că te-oĭ în-
[tórce
Cu crucea te-oĭ depărta,
Cu tămâĭa te-oĭ tămâĭa,
Cu cuţitul te-oĭ cuţita,
De la cutare te oĭ depărta.

Reţetă: Se descântă cu tămâĭa în apă, cu crucea şi cu cuţit. Apa descântată o bea cel bolnav.

DESCANTEC DE IZDAT
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Simina din Gresia—Teleorman.

Tu izdate,
Blestemate,
Aĭ fost trecător din nouĕ sate
[trecĕtor.
Dar să mergĭ la pas de lup,
La cap de ghigean.
Că eŭ cu crucea te descântam,
Cu tămâĭa te tămâĭam,
De la cutare te depărtam.
Şi să te ducĭ unde popă n'a
[tocat,
Glas de voĭnic nu s'a auḑit,
Fata mare cosiţa n'a 'mpletit.
P'o capră neagră te-am aruncat,
Intr'un vêrf de munte te-am
[aruncat.
Dar sf. Ioan nouĕ înger tri-
[metea,
Din munte o dărâma
Fără cuţit l'a tăĭat,
Pe izdat l'a depărtat.
Fără sare o săra
Şi tóte bólele de la (cutare) le
[depărta.

Reţetă: Se descântă cu crucea asupra celuĭ bolnav precum şi cu tămâĭe (de la bobotéză) cu care se afumă bolnavul.

DESCANTEC DE IZDAT
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Catrina Ióna Ursu din Urdarii-de-sus—Gorj.

Fugĭ izdate,
Blestemate,
Că aicĭ nu e loc de mórte,
Ci e al tămâi şi al crucĭ.
Şi când se împreună cur de urs
La cur de lup,
Atuncĭ să se maĭ izdeze (cutare);
Atuncĭ, nicĭ atuncĭ.
Şi ieşĭ necurate,
Blestemate:
Din inimă,
Din plămânĭ,
Din ficaţĭ,
Din rănunchĭ,
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ.
Şi te du, unde popa nu tócă,

www.dacoromanica.ro

Unde păsărică nu ciricăĭe,
Unde vacă nu rage,
Unde topor nu taĭe,
Unde cocoş nu cântă.
Că acolo vĕ sînt pregătite
Mese întinse,
Cu pahare pline.
Să mâncaţĭ, să ъspĕtaţĭ,
Pe (cutare) să'l ĭertaţĭ.
Şi să'l lăsaţĭ curat, luminat,
Ca argintul din stricurat,
Ca Maĭca Precista lăsat.

Reţetă : Se descântă cu crucea, cu cuţitul şi cu tămâĭe de la Bobotează în apă neîncepută.

DESCANTEC DE IZDAT

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Maria Matake Ciurea din Urdarĭ-de-jos—Gorj.

Cap de gâligan,
Gospodi po milo,
Cruce luminată,
Gospodi po milo,
Cruce de argint,
Gospodi po milo,
La inimă de vidră,
Gospodi po milo,
La genuchĭ de fier,
Gospodi po milo,
La talpe de oţel,
Gospodi po milo.

Descântecul de la mine
Şi leacul de la Maĭca Precista.

Reţetă : Se descântă pe corpul celuĭ bolnav, cu crucea şi cu un cuţit găsit saŭ cununat.

---

www.dacoromanica.ro

DIFERITE DESCANTECE

DESCANTEC DE OFTICA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Maria Predi, din comuna Bărbăteştĭ—Vâlcea.

Ieşĭ, oftică, de la cutare,
Nu întinde,
Nu cuprinde,
Nu umfla,
Nu gâmfa.
Ieşĭ oftică din bere,
Din inimă rea,
Din duşmănie,
Din cértă,
Din aşteptare,
Din dragoste,
Din cărare,
Din mâncare,
Din pişare.
Tu oftică cu lucru vrăjmăşesc
Să ieşĭ de la (cutare)
Din pĭept,
Din spate,
Din ósele tóte.
Tu, oftică, din nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de felurĭ de oftică,
Pe cutare la inimă de ce'l a-pucĭ ?
Şi 'ĭ-aĭ luat fómea
Şi puterile
Şi l'aĭ supţiat
Şi l'aĭ fârşit.
Deochetura cu sóre sec,
Sórele a rĕsărit,
Oftica din pĭeptul cutăruĭa a pĭerit ;
Sórele a scăpătat,
Oftica din pĭeptul cutăruĭa a secat.
A secat cu fârşala
Şi cu năplăĭala.
Ieşĭ, oftică, că-ţĭ taĭ buzele
Şi'ţĭ taĭ picĭórele
Şi'ţĭ taĭ mâĭnele
Şi'ţĭ taĭ ghĭarele
Că tu ghĭarele le-aĭ întins,
Pe cutare de inimă l'aĭ cuprins.
De inimă l'aĭ apucat,
L'aĭ fârşit,
L'aĭ năplăit,
I'aĭ luat,
Şi 'ĭ-aĭ furat,
Fómea şi gréţa
Şi năplăĭala.
Ĕŭ nu cĭocănesc,
Nu bocănesc,
Ci inima cutăruĭa ĭ-o plămădesc
Fómea luĭ,
Setea luĭ
Putere,
La putere,
Sănĕtate,
La sănĕtate,
Vîrtute,
La vîrtute.
Cum se plămădeşte aluatul în căpisterie,
Fagurul de mĭere,
Şi copilul în muĭere,
Varḑa în grădină
Caşul la stână,
Oul în găină,
Para 'n pĕr,

www.dacoromanica.ro

Mĕru 'n mĕr,
Pruna 'n prun,
Aluna 'n alun,
Viţelu 'n vacă,
Mânzu 'n ĭapă,
Zarzăna 'n zarzăn,
Pĭersica 'n pĭersic,
Vişina 'n vişin,
Nuca 'n nuc,
Strugurile în viţă,
Castravetele 'n vrejĭ,
Usturoiu în răzor. —
Aşa să se plămădéscă inima [cutăruĭa).
Putere
La putere,
Sănĕtate,
La sănĕtate,
Vêrtute
La vêrtute.
Să rĕmâĭe cutare spălat,
Curat şi luminat,
Ca roua din câmp,
Ca stéua din cer,
Ca argintul cel curat,
Ca orĭ-ce stricurat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Lécul din descântecul meŭ,
Şi cu puterea luĭ Dumneḑeŭ!

Reţetă : Se descântă cu un cuţit cununat şi cu treĭ linguri în apă neîncepută, curată, de la isvor şi se fierbe într'o ólă nouĕ. Apa, dupĕ ce s'a fiert, se pune într'o strachină mare (cenac). Se caută, şi se ĭa o ólă nouă în care nu s'a fiert nimic şi se pune în cenacul cu apă fierbinte cu gura în jos. Dacă óla rĕsturnată înghite apa, se ḑice că bolnavul are leac şi, din contră, dacă óla rĕsturnată cu gura în jos nu înghite din apă, bolnavul nu maĭ are léc. Se ĭa acea ólă aburită şi se pune la gura bolnavuluĭ, care trebue să înghită de câte treĭ orĭ aburul din ólă. Se repetă acésta pênĕ de nouĕ orĭ. Se ia apoĭ apă ferbinte, se amestecă cu candel, tămâĭe négră, unt-de-lemn, şi se dă din acea apă amestecată ca să bea bolnavul de nouĕ orĭ câte treĭ linguri,—bine-înţeles la fie-care descântec câte treĭ linguri. După ce bolnavul a fost aburit la gură, se ia óla aburită şi 'ĭ se pune la linguréua pĭeptuluĭ, unde se ţine câte-va minute. Se face apoĭ o turtă mică de făină, şi când se frământă se şi descântă, repetându-se vorbele de maĭ sus. Turta făcută şi cóptă se înţépă cu acul, repetându-se cuvintele urmĕtóre :

Nu înţep turta,
Ci înţep oftica de la (cutare).
Am înţepat'o,
Din inima (cutăruĭa) am spart'o.
Cóptă a fost,
In pămînt am trîntit'o,
Din inima (cutăruia) am mânat'o,
Din rădăcină am secat'o,
Din mijloc am smintit'o,
Din vêrf am vestejit'o!

Se dă mijlocul pâĭneĭ—mĭeḑul—bolnavuluĭ ca să-l mănânce, ĭar marginele şi cojile turteĭ de pâĭne se aruncă la câĭnĭ şi la porcĭ, ca o oftică porcéscă, câĭnéscă, ţigănéscă şi ovreĭască ce este.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE FRIGURI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Constantina Ioan Rădoĭ din Valea-cu-apă—Gorj.

Friguriĭ ruseştiĭ,
Friguriĭ nemţeştiĭ,
Friguriĭ porceştiĭ,
Friguriĭ de la amiadĭ,
Friguriĭ de la chindie,
Eŭ pe (cutare) îl voiŭ spăla,
Şi 'l voiŭ curăţa,
Şi 'n friguriĭ nu 'l voiŭ maĭ lăsa,
Şi 'n noueḑecĭ şi noueŭ de hotare vĕ voiŭ mâna,
Şi pe trupul (cutăruia) nu vĕ voiŭ maĭ lăsa.
Şi (cutare) să rĕmână,
Curat, luminat,
Ca stéua din cer lăsat.

Reţetă: Se descântă cu fir de mătură în apă neîncepută şi în aluat amestecându-se cu bóbe de tămâĭe. Cu apă descântată se udă cel bolnav şi firul de mătură, aluatul şi tămâĭa se daŭ pe apă şi se ḑic cuvintele:

«Pe apă le-am dat,
Şi pe (cutare) l'am spălat».

DESCANTEC DE ISBITURA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Badea Voĭca Stirbu din Drăgşaniĭ—Teleorman.

Mĕ sculaĭ Joĭ de diminéţă,
Pe roueŭ, pe céţă,
Şi plecaĭ pe potecă neumblată,
Pe céţă neridicată
Şi mĕ întâlniĭ cu un om roş,
Cu calu roşu,
Cu frêu roşu,
Cu tóte haĭnele luĭ roşiĭ.
Palma bicĭ a făcut
Pe (cutare) peste ochĭl'a plesnit.
Şi luaĭ lopata şi râniĭ
Cu têrnu îl têrnuiĭ,
Cu mătura îl măturaĭ,
Şi cu fulgul îl limpeḑiĭ.
Să remâĭe (cutare) curat
Ca póla Sfinteĭ Mărie

Leac să-ĭ fie!

Reţetă: Se descântă cu mâneca cămăşiĭ pe ochĭul bolnavuluĭ şi tot cu mâneca cămăşiĭ îl şterge la ochĭul care'l dóre.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE ISBITURA

(VARIANTA)

Cules de Christu N. Ţapu de la Baba Stana Reşică, Drăgăneştĭ—Teleorman.

Copită copităriţă,
Cal negru din picĭor te lepădă
Pe (cutare) peste ochĭ îl isbişĭ,
Şi leacul că 'ĭ-l găsiĭ ;
Cu fulg negru te rîcăiĭ
Cu busuĭoc te limpeḑiĭ,
Cu fir roşu turburarea o scoseĭ,
Junghĭurile, cuţitele, usturimele
Din vederea (cutăruia) le scoseĭ.
Cu lopata tóte durerile le vên-
[turaĭ
Cu mătura le măturaĭ,
In córnele cerbilor le aruncaĭ.
Cum potoleşte vêntu
Pămîntul,
Aşa să se potoléscă durerile,
Junghĭurile, cuţitele de la (cu-
[tare) ;
Iar (cutare) să remâie curat,
Luminat,
Ca ḑiua ce l'a dat.

Reţetă : Se descântă în apă cu busuĭoc şi cu fir de mătură. Cu apa se stropeşte la ochĭ.

DESCANTEC DE TRANJI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Flórea Saracinóia, din Roşia—Gorj.

Descântecul meŭ
Lécu luĭ Dumneḑeŭ.
Cât o sta un părcălab în raiŭ,
Atât să stea trânjiĭ la (cutare).
Cât o sta un popă în raiŭ
Atât să stea trânjiĭ la (cutare).
Cât o sta o smeóĭcă în raĭŭ,
Atât să stea trânjiĭ la (cutare).
Cât o sta sburătoĭŭ cu sbu-
[rătoĭca în raĭŭ
Atât să stea trânjiĭ la (cutare)
Cât o sta ovreiŭ cu ovreica în
[raĭŭ
Atât să stea trânjiĭ la (cutare).
Cât o sta o curvă cu doĭ fraţĭ
[în raĭŭ,
Atât să stea trânjiĭ la (cutare).
Cât o sta o fermecătóre în raĭŭ
Atât să stea trânjiĭ la (cutare).

Reţetă : Se descântă în ólă cu apă, cu boji şi cu fir de pĕr, şi tóte acestea se pun la coş, unde se usucă de fum, şi dacă se usucă bine se usucă şi trânjiĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE TRANJI

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Flórea Stancu Slăbescu, din Nanov—Teleorman.

Şoricie, buruĭénă mare
Şi maĭ mare
De cât tóte buruĭenile,
Nu te-am luat de vr'o bere
De vr'o mâncare,
Ci te-am luat să lecuĭeştĭ pe [(cutare).
D'o avea trânjĭ, d'o avea trân- [jóĭcă,
D'o avea neg, d'o avea bubă,
D'o avea nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de [felurĭ de bubă;
Ce fel de bubă o avea,
Să te milostiveştĭ,
Şi să tămăduĭeştĭ.
Să-ĭ secĭ tóte vinele,
Tóte durimile.
Tóte usturimile.
Şi să remâĭe (cutare) curat şi [luminat
Ca stéua din cer
Ca roua din câmp,
Ca argintul stricurat,
Ca maĭcă-sa ce l'a fapt.

Descântecul meŭ
Leacul de la Dumneḑeŭ!

Reţetă: Se descântă în şoricie albă şi galbenă. Se amestecă cu unt alb şi se unge cel ce are trânjĭ. Acest medicament usucă rana şi buba, pênĕ când se face o gaŭră. Dupĕ aceia se face o alifie care creşte carnea, compusă din tămâĭe, unt, seŭ de óĭe şi céră. Cu acéstă alifie se unge bolnavul la ranĕ pênĕ când carnea creşte la loc.

DESCANTEC DE BOALA COPIILOR

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ilie Cazan, din Dideştĭ—Teleorman.

Dracu cu drăcóĭca,
Dĭavolu cu devolóĭca,
Cu vêntu turbat,
S'a amestecat.
In ţară a plecat,
Şi pe (cutare) în cale l'a în- [tâlnit,
Şi l'a zăpăcit,
Minţile 'ĭ le-a luat;
Dracu nu l'a lăsat,
Indărăt la el s'a întors,
Şi la zobit,
Şi la zăpăcit.

Reţetă: Se descântă cu aţă de cânepă; se mĕsóră capul cu ea şi se aruncă la un mormînt saŭ la un hotar. Se ĭa apoĭ céră de roĭ fugit şi se amestecă cu unghiile omuluĭ ce suferă d'aşa bólă; se maĭ ĭa şi pĕru din cap, din gene, din sprâncene, din céfă şi tóte acestea se îngrópă la un hotar saŭ la un mormînt. Se îngrópă muteşte, şi tot muteşte vine pênĕ acasă cel ce le-a îngropat şi trebue să nu vorbéscă cu nimenĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE BOALA COPIILOR

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Bălaşa Petre Săceanu, din Rovinarĭ—Gorj.

Se bagă nouĕ pĭetre şi marmură pe măduva unuĭ os părăsit şi se bagă unghiile de la mâĭnĭ şi de la picĭóre, de la bolnavul care suferă de atare bolĭ şi se îngrópă acel os la un hotar, în timpul nopţeĭ şi se dic cuvintele:

«Cum s'a hotărît hotarul ăsta,
Aşa să se hotărască bóla devoléscă după trupul (cutăruĭa),
Şi cum s'a părăsit osul ăsta de tóte cĭorile şi de tóte hoĭturile,
Aşa să se părăséscă bóla după trupul (cutăruĭa)».

Apoĭ se ĭa din unghiile tăĭate de la mâĭnĭ şi de la picĭóre şi se bagă într'o nucă cu nouĕ feluri de mătase şi se dic cuvintele:

«Când s'o maĭ împreuna grec cu grec,
Atuncĭ să maĭ aĭbă (cutare) bóla devoléscă».

Se îngrópă nuca în malul unuĭ rĭŭ şi se dic vorbele:

«Când s'o maĭ împreuna malul ăsta cu cel-alt,
Atuncĭ să maĭ aĭbă (cutare) bóla devoléscă».

După aceea se ĭa nouĕ feluri de mătase şi se pun în gura uneĭ brósce şi se bagă brósca cu mătasa şi cu unghiile într'o ólă nouă şi se îngrópă la un hotar şi se dic cuvintele:

«Când s'o maĭ împreuna olar cu olar,
Şi o maĭ face târg de óle,
Atuncĭ să maĭ vină bóla devoléscă la (cutare)».

DESCANTEC DE MATRICE

Cules de Chr. N. Ţapu de la Oprea Şerban, din Drăgăneştĭ—Teleorman.

Să se compare acest descântec cu cel de «Mătrice» din Colecţia D-luĭ G. Dem. Teodorescu, pag. 379 colóna I, sus.

Tu, mătrice, mătrăgună,
Capră roşie te făcuşĭ,
Sus în munte te suişĭ,
Şi cĭobanĭĭ te aflară,
Te luară,
Te tăĭară,
Fără cuţit te tăĭară,
Fără foc te fripseră,

www.dacoromanica.ro

Fără sare te mâncară,
In córnele cerbilor te aruncaĭ.
Fără c... te c. .
Tóte junghĭurile de la (cutare)
Eŭ cu mătura te măturaĭ,
[le adunaĭ.
Cu lopata te vênturaĭ,
Şi în Marea Négră le aruncaĭ.

Reţetă: Se descântă la buric cu fir de mătură şi se adaugă cuvintele: «Cum mătură astă mătură tóte gunóĭele, aşa să se măture durerea, mătricea, junghĭurile de la (cutare).

DESCANTEC DE MATRICE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Badea Voicu Ştirbu, din Drăgşanĭ — Teleorman.

Pe ăl munte mare roşu.
Mătricea mătrăguna,
Alérgă o capră roşie,
S'o cace (cutare),
Un cĭoban roşu o prinde,
Verde ca ĭedera
Şĭ-o taĭe cu un cuţit roşu
Şi négră ca păcura;
Şĭ-o mănâncă fără gură, —
Şi cutare să rĕmâĭe curat,
Nesărată,
Luminat,
Nepiperată,
Ca Maĭca Sfânta Marie,
Neardeĭată.
Léc să-ĭ fie!

Reţetă: Se descântă cu cuţitul pe corpul omuluĭ şi în apă. Cu apa se udă bolnavul pe corp, bea din ea şi o parte se lépădă pe par de gard, ḑicêndu-se: «Cum se scurge apa în par, aşa să se scurgă durerea de mătrice de la (cutare), şi cum limpedĕşte apa tóte pĭetrile şi tóte malurile aşa să se limpedéscă şi să se curăţéscă (cutare) de mătrice».

DESCANTEC DE MATRICE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Anca Vrăjitórea din comuna Măgurele — Teleorman.

Căpricică,
Fără cuţit te tăĭa,
Turturică,
Fără sare te săra,
In vêrf de munte suită,
Fără gură te mnâca,
Vênătorĭĭ te vedea,
Fără c... te c...
Fără puşcă te'mpuşca,
Mătrice cu bubă,

www.dacoromanica.ro

Mătrice cu dălac,
Mătrice întâmpinată,
Mătrice de judecată,
Lovitură cu tăĭerĭ,
Cu ţepĭ,
Cu săgeţĭ,
Cu vĕrsăturĭ,
Cu sticniturĭ, —
Eşĭ de la (cutare),
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din grumajul gâtuluĭ,
Din aţa buriculuĭ.

Reţeta: Se descântă în apă cu sare şi cimbru şi se dă de bea şi se mânjeşte la buric copilul mic. Se maĭ descântă la copiiĭ micĭ şi în lapte din ţîţa femeĭeĭ.

DESCANTEC DE MATRICE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Neaga Zamfira Gheorghe, Butculescĭ—Teleorman.

Mătrice albă,
Mătrice galbenă,
Nu te bate ca peştele,
Nu te 'ntinde ca şarpele.
Te-aĭ întins,
Pênĕ aĭ cuprins pe (cutare);
Te-aĭ bătut,
Pênĕ aĭ fârşit pe (cutare).
Şi te-a aflat Neaga descântă-
[tórea.
Pe lopată te am luat,
Şi 'n Dunăre te-am aruncat.
Cu crucea te-am gonit,
De la (cutare) te-am pornit.
Cu cuţitu te-am tăĭat.
De la (cutare) te-am mutat,
Şi pe (cutare) să'l laşĭ curat,
Luminat,
Ca Dumneḑeŭ ce l'a lasat.

Reţeta: Se descântă cu sare, cuţit, etc. La copiiĭ micĭ se descântă cu piciorul peste stomacul copiluluĭ şi se fac rescrucĭ cu piciorul.

DESCANTEC DE MATRICE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Maria Marin Colţatu, din Scrióstea—Teleorman.

Mătrice mătrăgună,
Capul pe (cutare) 'l adună,
Inima ĭ-o săgeta.
Cu scuĭpatu scuĭpam,
Cu limba te descântam,
Şi de la cutare te depărtam,
Şi cutare rĕmânea curat,
Luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca aurul suflat,
Ca orĭ-ce strecurat,
Ca Maĭca Precista lăsat.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE GALCI

Cules de Ión Ionescu de la Stana D. Lungocĭ, Oprisor—Dâmboviţa.

Să se compare acest descântec cu cel «de gâlcĭ» din colecţia d-luĭ G. D. Theodorescu pag. 379 colóna I.

Gâlcilor,
Mostofâlcilor,
La bălcĭ plecarăţĭ,
Plecă una,
Plecă două,
Plecară treĭ,
Plecară patru,
Plecară cincĭ,
Plecară şése,
Plecară şépte,
Plecară opt,
Plecară nouĕ,
Plecară ḑece.
Se întorseră nouĕ,
Se întorseră opt,
Se întorseră şépte,
Se întorseră şése,
Se întorseră cincĭ,
Se întorseră patru,
Se întorseră treĭ,
Se întorseră două,
Se întorseră una,
Se întórse nicĭ una.
Şi rĕmase copilul curat, luminat,
Ca argintul cinat,
De Maĭca Precista lăsat.
Gâlcile,
Mostofâlcile,
Treĭ babe le păḑĭa.
Lupiĭ veniră
Şi le speriară.
Una nu vĕḑu,
Una nu auḑi,
Una nu putu.
Lupiĭ le mâncară,
Gâlcile din gâtul luĭ (cutare) secară.

Reţetă: Femeĭa care descântă de gâlcĭ pune degetul pe gât—unde sunt gâlcile—şi le trage, le fărâmă, ungêndu-le cu unt-de-lemn şi repetă cuvintele de maĭ sus.

DESCANTEC DE GALCI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu.

Gâlcă cât oul,
Gâlcă cât boul,
Gâlcă cât aluna,
Gâlca cât minciuna,
Să nu maĭ remâie nicĭ una.

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Descântătórea trage vinele gâtuluĭ, ungêndu-le cu unt-de-lemn şi repetă cuvintele de maĭ sus. Adesea-orĭ se face o pastă de aluat móle, se unge cu unt-de-lemn şi se légă la gât ca să îmóĭe umflătura.

DESCANTEC DE GALCI

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu.

Voĭ gâlcilor,
Motălcilor,
Plecarăţĭ pe câmp,
Una órbă,
Alta şchiópă,
Una surdă,
Alta mută.
A órbă nu vĕḑu,
A şchiópă nu putu merge,
A surdă nu auḑi,
Şi a mută nu putu da chiot,
Lupu veni şi vĕ luă;
Şi (cutare) rĕmase curat,
Luminat,
Ca argintul strecurat,
Ca Maĭca Precista ce.l'a lăsat.

Reţetă: Descântătórea trage vinele gâtuluĭ, ungêndu-le cu unt-de-lemn şi repetă cuvintele de maĭ sus. Adesea orĭ se face o pastă de aluat móle, se unge cu unt-de-lemn şi se légă la gât ca să îmóĭe umflătura.

DESCANTEC DE GALCI

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Ióna Câlniceanu, Costeştĭ—Vâlcea.

Gâlcile,
Motofâlcile,
Pune-ve-ţĭ pĕ sĕcure,
Să vĕ duceţĭ la pădure.
Sĕcurea să vie,
Gâlcile să remâĭe;
Să remâĭe (cutare) curat,
Luminat,
Ca argintul de curat,
Cum Maĭca Precista l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă, trăgênd gâlcile cu degetele muĭate în unt-de lemn.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE OBRINTÉLA

Cules de Chr. N. Ţapu, de la Preda Radu Gudină din Dideşti—Teleorman.

Am plecat p'un câmp negru cu doĭ boĭ negri; c'un plug mare negru. Araĭ un loc de meiŭ negru; făcuĭ nişte meiŭ mare negru; îl secerаĭ cu nişte seceri marĭ negre meĭul negru; îl făcuĭ snopĭ marĭ negri şi nişte clăĭ marĭ negre; îi puseĭ într'un car mare negru şi'l aduseĭ într'o arie mare négră şi 'l treieraĭ cu nişte caĭ marĭ negri; îl vênturaĭ cu nişte lopeţĭ marĭ negre; îl puseĭ într'un car mare negru şi'l aduseĭ într'o arie mare négră şi'l treĭeraĭ cu nişte caĭ marĭ negriĭ; îl vênturaĭ cu nişte lopeţĭ marĭ negre; îl puseĭ într'un car mare negru; îl duseĭ la o móră mare négră; plecaĭ prin sate marĭ negre; strigaĭ la mălaĭ negru de meĭŭ negru de vêndare, că e bun de obrîntélă.

Cine'l lua
Cĭungea;
Cine'l vedea
Orbĭa.
Junghĭurile de la (cutare) se potolĭa;
Şi (cutare) rĕmânea
Curat,
Luminat,
Ca argintul stricorat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Observare: Obrîntéla fiind o umflătură, care înegreşte pĭelea, o înveneţeşte, — de aceĭa babele în descântecul lor întrebuinţéză cuvintele: meĭŭ negru, câmp negru, plug negru, boĭ negriĭ etc.

Reţetă: Se descântă în meiŭ, se amestecă cu oţet şi se pune pe bubă.

DESCANTEC DE OBRINTÉLA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la baba Naţa, din Alexandria—Teleorman.

A luat un topor mare negru şi s'a dus la o pădure mare négră. A tăĭat (cutare) un lemn mare negru, a făcut un plug mare negru, a arat un loc negru mare, a semănat grâŭ negru mare, l'a secerat cu douĕ seceri negre marĭ, l'a pus în douĭ sacĭ negri marĭ, l'a pus într'un car negru mare, l'a dus la o móră négră mare. L'a măcinat şi l'a dus acasă, tóte durerile şi junghĭurile de la (cutare) se alinară.

Reţetă: Se descântă de nouĕ orĭ acest descântec cu un dumicat de pâĭne, sare şi usturoĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE OBRINTÉLA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la baba Voica Ştirbu, din Drăgşanĭ—Teleorman.

Plecară douĭ ómenĭ marĭ negri,
Cu douĕ securĭ marĭ negre.
Merserĕ într'o pădure mare [négră,
Să facă un plug mare negru,
Să are un loc mare negru,
Cu douĭ boĭ marĭ negri,
Să semene nişte meĭ mare [negru.
Meĭul negru nu e bun de mân- [care,
Ci e bun de obrintélă,
Să'l puĭe (cutare) la obrintélă.
Cum se seceră meĭul şi se [strânge
Şi se treĭeră şi se vêntură,
Aşa să se vênture şi să se se- [cere şi să se treĭere tóte dure- [rile, obrintelile de la (cutare).

Reţetă: Se descântă în meiŭ, ce se încălḑeşte într'o tigaĭe prăjit cu untură şi se pune la buba obrintită.

DESCANTEC DE OBRINTÉLA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Oprea Şerban şi Stanca Reşica, din Drăganeştĭ—Teleorman.

A se vedea o variantă «de obrintire» în colecţia «Descântece» a d-luĭ S. Fl. Marian, pag. 153.

Peste o mare négră,
Sbĭéră o óĭe négră;
Peste un câmp negru
Latră un câĭne negru,
Dă un cĭoban negru chiot.
Tăcu óia din sbĭerat,
Câĭnele din lătrat,
Cĭobanul din chiotit,
Să trécă (cutăruĭa) de obrintit.
Cum potoleşte vêntul pămîn- [tul,
Cum se potoleşte musca în roĭ,
Sórele în cer,
Ómenĭĭ în sat,
Şi câĭnĭĭ din alătrat,
Aşa să se potoléscă junghĭu- [rile,
Cuţitele, usturimile,
Rĕutatea, greutatea,
Fârşala, ameţéla, de la (cutare).
Şi (cutare) să rĕmâĭe curat, [luminat,
Ca Sfînta Maria ce l'a lăsat.
Descântecul de la mine,
Leacul de la Dumneḑeŭ.

Reţetă: Se descântă în oţet şi se stropeşte la bubă pe locul unde e obrintit.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE NAJIT

Cules de Chr. N. Ţapu de la Balaşa Săceanu, Rovinarĭ—Gorj.

A ce compara cu descântecul «de năjit», din colecţia d-luĭ G. D. Teodorescu pag. 380.

Fugĭ, năjite,
Vâjiite (de la cutare):
Din urechĭ, din nas,
Din crieru capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din gingiĭ,
Din dinţĭ.
Nu'l săgeta pe (cutare),
Nu'l fulgera,
Nu'l cuţita,
Nu'l bolnăvi,
Nu'l trândăvi,
Şi ĭeşĭ şi dute în códele mărilor,
In córnele cerbilor,
In copitele cĭutelor.
Acolo să locuĭeştĭ,
Acolo să bolnăveştĭ,
Acolo să trândăveştĭ.
Că (cutare) nu te póte cina,
Nu te póte culca,
Nu te póte odini,
Nu te póte prânḑi,
Nu te póte bolnăvi.
Şi (cutare) se remâĭe,
Curat, luminat
Ca argintul stricurat,
Ca aurul suflat,
Ca roua din câmp,
Ca în ceasul născut,
Ca Maĭca Precista ce l'a făcut.

Reţetă: Se descântă în unt şi se pică cu secerea încălḑită în urechĭ.

DESCANTEC DE NAJIT
(VARIANTA)

Comunicată de M. Canianu—Bucureştĭ.

Fugĭ, năjit,
Precăjit.
Că cu peria te-oĭ peria,
La rădăcină ĭĭ seca,
La vêrf te-ĭ usca,
Şi (cutare)
Remâne luminat şi curat,
Ca argintul strecurat,
Ca Dumneḑeŭ ce l'a lăsat
Ca maĭcă-sa ce l'a făcut.
Ca sórele 'n senin.
Ptiŭ! Amin.

Reţetă; Se descântă cu o perie cu care se perie cânepa. Şi femeĭa saŭ bărbatul care descântă, tot dă cu peria pe locul unde se simte durerea. Se descântă numaĭ în ḑile de sec: Lunĭ, Mĭercurĭ şi Vinerĭ, de treĭ orĭ de-arêndul şi în fie-care ḑi de câte treĭ orĭ şi la fie-care dată se spune descântecul de treĭ orĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SURDUMACI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Catrina Ióna Scurtu, din Urdarii-de-sus—Gorj.

Voĭ surdumacĭ,
Turmacĭ,
Să ĭeşiţĭ,
Să pĭeriţĭ,
Să muriţĭ,
Să plesniţĭ de la (cutare):
Din creĭeriĭ capuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ.
Şi să vă duceţĭ,
Unde popă nu tócă,
Unde păsĕrică nu ciricăĭe,
Unde raţă nu macăĭe,
Unde gâscă nu gâgâĭe.
Pe spinĭ,
Pe mărăcinĭ,
V'am aruncat,
Şi voĭ surdumacĭ v'aţĭ îmmuĭat.
Şi pe (cutare) l'aţĭ lăsat,
Curat, luminat,
Ca argintul din strecurat
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat

Reţetă: Se descântă cu óla cu linguri şi cu un cuţit. Cu óla se abureşte copilul în gură şi la cap.

DESCANTEC DE SURDUMACI
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Răducan Mărgoĭ, din Urdarii-de-jos—Gorj

Voĭ surdumacĭ,
Vrăjmaşĭ,
Câĭnĭ,
Păgânĭ,
Să ĭeşiţĭ,
Să pĭeriţĭ,
Cum pĭere spuma de mare
Şi roua de sóre;
Aşa să pĭeriţĭ de la (cutare).
C'oţĭ fi surdumacĭ cu trecătură,
Cu isbitură,
Cu râmnitură,
Cu moroiŭ,
Cu moróĭcă,
Cu strigoiŭ,
Cu strigóĭcă.
Oţĭ fi cu părerĭ,
Oţĭ fi cu durerĭ,
Oţĭ fi cu umflătură,
Oţĭ fi cu gâmfătură,
Oţĭ fi prin inimă,
Pe supt inimă
Şi pîn cap
Pe supt cap,
Pîn creĭerĭ,
Pe supt creĭerĭ.
Voĭ să ĭeşiţĭ
Şi să vĕ duceţĭ
In ghena foculuĭ nestins,
In valea adâncă,
Unde cocoş nu cântă,
Unde fată mare nu se pĭéptănă,
Unde urmă de secure nu e.
Şi (cutare) să remâĭe,

www.dacoromanica.ro

Curat, luminat,
Ca argintul strecurat,
Şi ca aurul suflat.
Descântecul de la mine,
Lécul de la Maĭca Precista.

Reţetă: Se descântă cu óla cu apă fĭértă cu şase linguri, cu pĭeptenul, făcăleţul şi cu cuţitul. Copilul bolnav se aburesce cu óla la gură şi în cap, repetându-se la fie-care aburélă descântecul de maĭ sus.

DESCANTEC DE MOLEŢI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Dina Petrana, din Satu Noŭ—Teleorman.

Moleşiţi-vĕ,
Coleşiţi-vĕ;
Voĭ să ĭeşiţĭ de la (cutare),
Cu frigurile,
Cu fiorurile,
Cu rĕcorile,
Cu rĕutatea,
Cu greutatea,
Cu fârşala
Cu ameţéla,
Cu moloşéla.
Să ĭeşiţĭ din creĭeriĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din tóte încheĭeturile,
Din tóte mădulările.
Că eŭ cu pĭeptenele vĕ pĭep-[tĕnaĭ,
Cu unt vĕ muĭaĭ,
Cu limba vĕ descântaĭ,
Rădăcina v'o secaĭ.
Pĕ cutare curat, luminat, îl lăsaĭ
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca mă-sa ce l'a făcut.

Reţetă: Se descântă în capul copiluluĭ cu pĭeptene, unt şi cu nouĕ vĭermuşĭ—moleţĭ,—carĭ cresc în tărâţe de făină de grâŭ, se omor în capul copiluluĭ. Se ĭaŭ şi se ard pe foc, se piséză şi se dă copiluluĭ bolnav, de-ĭ bea în apă.

DESCANTEC DE MOLEŢI
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Voica Anghel Ţapu, din Roşiorii-de-Vede.— Teleorman.

Lamoste de la cocoşĭ,
Lamoste de la cântatul coco-[şilor,
Lamoste din rĕvărsatul zorilor
Lamoste din rĕsăritul sóreluĭ,
Lamoste de la nimĭeḑĭ,
Lamoste din tótă ḑiua,
Să'l lăsaţĭ pe cutare,
Să nu'l maĭ coleşiţĭ,
Să nu'l maĭ lămostiţĭ,
Să nu'l maĭ moleşiţĭ,
Ci să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca Maĭca Precista ce l'a lăsat.

Reţetă: Se descântă cu vĭermişorĭ (moleţĭ) în mólele capuluĭ. Se unge mólele capuluĭ copiluluĭ cu unt-de-lemn, saŭ cu unt topit de vacă în care se omóră vĭermuşiĭ. Se pun într'o lingură cu apă şi se daŭ de bĕut copiluluĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SPURCAT

Cules de Chr. N. Ţapu de la baba Simina, din Gresia—Teleorman.

A fost un om roşu trecĕtor,
Din nouĕ sate viitor;
Şi peste (cutare) a suflat
Şi tóte bólele 'ĭ le-a dat.
Dar eŭ, spurcatule, necuratule,
Urîtule, colţatule,
Te trimiteam în códele şerpilor,
In crăcile racilor,
In ţĕpile aricilor,
In fundul mărilor.
Că cu vin şi cu rachiŭ te-am îmbĕtat,
Cu tămâĭe négră te-am tămâĭat,
Cu şar te-am însemnat,
Cu piper te-am ardeĭat,
De la (cutare) te-am alungat.
La nouĕ căţele te-am trimis,
Căţelile te-aŭ înghiţit;
In cornele cerbilor te-am aruncat,
In talpa ĭaduluĭ te-am băgat;
In gura smeilor te vâram,
Şi de la (cutare) te gonĭam.

Reţetă: Se descântă în vin amestecat cu rachiŭ, în care se pune şi tămâĭe négră şi piper (bóbe), şi puţintel usturoĭ. Se descântă în treĭ serĭ, Lunea, Miercurea şi Vinerea-nóptea târdiŭ, pe vatra foculuĭ, uĭtându-se cu ochiĭ pîn coşul caseĭ la o stea. Amestecul de rachiŭ şi vin descântat se bea de cel bolnav în treĭ ḑile.

DESCANTEC DE INTAMPINAT

Cules de Chr. N. Ţapu de la Oprea Şerban, din Drăgăneştĭ—Teleorman.

Eŭ fac biserică şi cruce şi leturghie,
Intâmpinatu la (cutare) să nu maĭ vie.
Eşĭ dĭavole de la (cutare) cu mânie de cap,
Cap de viclén,
Inimă de vidră.
Să ĭeşĭ de la cap,
Cap de viclén,
De la inimă,
Inimă de vidră,
De la picere,
Cap de şérpe.
Să ĭeşĭ cu întâmpinăturile tale,
Cu tâlniturile,
Cu loviturile,
Cu frigurile,
Cu fiorurile,
Cu ameţelile,
Cu rĕcorile de la (cutare),
Cu ameţéla,
Cu zobéla,
Cu fărâmătura,
Cu fârşala.
Să ĭeşĭ de la (cutare),
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,

www.dacoromanica.ro

Din faţa obrazuluĭ,
Din tóte mădulările,
Că eŭ cu tămâĭe te-am tămâĭat,
Cu crucea te-am alungat,
De la (cutare) te-am depărtat,
Cu apă te-am înecat.
Iar (cutare) a rĕmas curat,
Ca de Maĭca Precista lăsat.

Reţetă : Se descântă în apă cu tămâĭe şi cruce. Apa se bea amestecată cu tămâĭe pisată.

DESCANTEC DE TIMPINATURA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Badea Voicu Ştirbu, din Drăgşanĭ —Teleorman

La capul pămîntuluĭ,
E capul ursuluĭ ;
Şi la capul ursuluĭ,
E capul lupuluĭ.
Cap de pară (foc),
Inimă de vidră,
Crăpĭ, drace,
Ucigaşe,
Că n'aĭ ce face,
Că te-a bătut crucile.
Şi cutare să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca Maĭca Sfînta Mărie.

Léc să-ĭ fie!

Reţetă : Se descântă cu crucea în apă şi pe corpul bolnavuluĭ.

DESCANTEC DE SFINTE

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ilianca Baranga, din Pesteana-de-sus—Gorj.

Tu, apă mare,
Dómnă mare,
Cum eştĭ mândră curătóre,
Să fiĭ şi limpeḑitóre.
Să limpeḑeştĭ pe (cutare) de bólă,
Din cele sfinte.
De o fi din cele sfinte,
Ele să 'şĭ aducă aminte,
Lécul să 'ĭ-l aducă.
De o fi din Dumneḑeŭ,
Dumneḑeŭ să'şĭ aducă aminte,
Lécul (cutăruia) să i-l aducă.
De-o fi întâlnélă din resfinte,
Din vênturĭ, din dătăturĭ,
Din întâlniturĭ
Să ĭasă din trupul (cutăruĭa).

Reţetă : Se bea apă din locul acela, unde se întâlnesc douĕ isvóre şi se scaldă cu acea apă Marţĭa, Joĭa şi Dumineca.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SFINTE

Cules de Chr. N. Ţapu de la Rada Nicolae Șovâlgău, din Valea-cu-apă—Gorj.

—Bună ḑiua, rachiŭ mare,
Domn mare,
C'a plecat (cutare),
Pe câmpu ăl mare,
Spre sóre rĕsare.
S'a întâlnit cu sfintele în cale.
In braţe l'a luat,
Peste căruţă l'a aruncat,
Sângele 'ĭ l'a sorbit,
Puterea 'ĭ-a sfârşit.
Plângea şi se văĭta (cutare),
Maĭca Precista din cer îl auḑĭa,
Pe scărĭ de argint se pogora
Şi pe (cutare) îl întreba:
—Ce plângĭ, ce te olecăeştĭ, [(cutare)?
Du-te la vrăjitóre
Să-ţĭ făcă d'o apă,
Nastrapă,
Cu o steblă de busuĭoc,
Să te spele pe trupul tot.
—Sfintelor,
Bunelor,
Să veniţĭ line ca apa,
Bune-ca pâĭnea,
Dulcĭ ca mĭerea
Şi moĭ ca mătasea.
Şi lécul (cutăruĭa) să i-l daţĭ,
Cu sburăturoĭŭ cu sburăturóĭca
Cu smeul cu smeóĭca,
Cu moroĭul cu moroĭca,
Să eşiţĭ să vĕ mutaţĭ.
Pe pămînt aţĭ venit,
Pe supt pămînt să vĕ duceţĭ,
Unde cocoş nu cântă,
Unde secure nu taĭe,
Unde popă nu tócă,
Unde fete marĭ códe nu 'm-[pleteşte,
Unde câĭne nu latră,
In pădurĭ,
Pe supt buturĭ.
Cum nu póte sluji popa sfînta [leturghie
Fără cruce şi tămâĭe,
Aşa să nu pótă veni sburăto-[rul cu sburăturóĭca
Şi moroĭu cu moróĭca,
Şi (cutare) să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca Maĭca Domnuluĭ ce l'a lăsat.

Descântecul meŭ
Lécul de la Dumneḑeŭ.

Reţetă: Se descântă în rachiŭ de drojdie, cu fir de mătură şi cu cuţit şi se ḑic vorbele:

Tu, cuţit mare,
Domn mare,
Cum aĭ tăĭat tot ce ţĭ-a eşit în cale,
Aşa să taĭ tótă legătura dupĕ (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESCANTECUL DIN ŞOIMANE

Cules de Ión Odor, de la cocóna Lénca, sócra preotului Ioniţă din Ploeşti, Mahalaua Tabací.

Nouĕ sfinte şoĭmane,
Cu nouĕ lopăţele,
Cu nouĕ măturele,
Cu rochiĭ negre 'mpodobite,
Cu sălbĭ dĕ galbinĭ gătite,
Cu rochiile rotate,
Cu iile rîurate,
Cu sălbili pĕ chept lăsate,
Dĕ la apus s'a ridicat,
La rĕsărit a plecat,
Cu (cutare) s'a 'ntâlnit,
Pĕ el l'a 'ntâmpinat,
L'a săgetat.
Vĕrsăturĭ,
Trecăturĭ,
Ameţélă,
Ferbinţélă,
In trup ĭ-a lăsat,
Şi 'la cetate a plecat.
La masă s'a pus,
Lăutarĭ, cobzarĭ, cimpoĭerĭ,
[muscalagiĭ le cânta,
(Cutare) cu genunchili plecate
[înaintea sfintelor sĕ ruga:
—Dómnelor,
Impĕrăteselor,
Vrednicelor şi
Harnicelor,
Puternicelor şi
Sfintelor,
Iertaţĭ pĕ (cutare),
Că n'are putere sămérgă cu voĭ,
Să calce locurĭ curate,
Verdeţurĭ neumblate,
Munţĭ înalţĭ şi
Văĭ adêncĭ,
Că voĭ ape marĭ aţĭ trecut,
Şi bolile în ape le-aţĭ lăsat,
Şi multă lume şi dobitóce,
Şi pĕ (cutare) l'aţĭ pocit.
Horĭ marĭ, prin liveḑĭ, voĭ aţĭ făcut,
Şi multă lume şi pĕ (cutare) voĭ l'aţĭ pocit.
De-o fi (cutare) pocit din apă,
Din bĕutură,
Din culcare,
Din spălătură,
Din scăldătură,
Noĭ ne rugăm sfinteĭ Lunĭ,
Sfinteĭ Mercurĭ şi
Sfinteĭ Vinerĭ:
—Lăsaţi-vĕ heripili
Şi codili şi
Luaţĭ junghĭurili,
Cuţitili,
Umflăturili,
Spuzelili şi
Tótă bóla dĕ la (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DIN IELE

Cules de Ión Odor de la Păuna Moldovénu—Buzĕŭ

A plecat Dumneḑeŭ din nouĕ [ceruri
Şi s'a întêlnit cu lipitura,
Spărietura,
Umflătura,
Vĕrsătura,
Trecĕtura,
Cu spuzéla,
Cu junghĭul,
Cu cuţitele,
Ieşind din marea sécă.
Dumneḑeŭ a poruncit:
—Fugĭ şi ĭeşĭ dĕ la (cutare)
Şi te du în córnili cerbilor,
Şi staĭ acolo pênĕ s'o isprăvi [cerĭul şi pămîntu.
Teme-te de Dumneḑeŭ, care [şade pe scaun de judecată,
Şi te blastămă cu numele Ta- [tăluĭ, al Fiuluĭ şi al Sfîn- [tuluĭ Duch, amin!
Cum pĭere spuma dĕ pĕ mare,
Vênturile de prin copacĭ,
Intunerecul de pe faţa pămîn- [tuluĭ,
Aşa să pĭéră tóte junghĭurili,
Apucăturili,
Trecĕturili.
Să remâĭe (cutare) curat,
Luminat,
Că eŭ în córnili cerbilor am [încălicat
Şi în munte la cĭute m'am [lăsat.
Tóte bolile mânca,
Bea şi
Sĕ juca,
Numa bóla (cutăruĭa) nu bea, [nu mânca, nu se juca;
Sórili nu rĕsărĭa,
Norĭĭ pe cerĭ mergea,
Corbiĭ marĭ bóla luĭ o bea,
O mânca.
Şi (cutare) remânea curat,
Luminat,
Ca argintu strecurat,
Cum e de la Dumneḑeŭ lăsat.

www.dacoromanica.ro

V R A J I

www.dacoromanica.ro

VRAJI

DESCANTEC PENTRU VERSAT COSITORUL

Cules de Chr. N. Ţapu de la baba Simina, Gresia—Teleorman.

Se sculă (N) în vĕrsatul zorilor, în cântatul cocoşilor
Şi se 'ntâlni cu vênturile, cu vêrtéjele, cu spurcatu.
Eŭ cu sfintele 'l am descântat,
De la (N) 'l-am depărtat,
De vêrful măceşilor 'l-am atârnat,
La biserică l'am mănat, să cadă la darurĭ cel bolnav.
Dar d'o fi, d'o fi de la femee dat,
Ea te-a sorocit maĭ înblânḑit.
Eŭ te întorc maĭ amărât;
Ea te-a sorocit cu una, cu douĕ,
Eŭ te întorc cu şépte şi cu nouĕ.
Să te ducĭ ca câĭnele alătrând,
Ca bróştele orăcăind şi ca şerpiĭ dârăind;
Să te facĭ un leŭ para-leŭ,
Să te puĭ în beregăţĭ, unde sufletu ese des.
Toţĭ costărariĭ te cumpărară,
Tóte căldările, tingirile le spoiră.
Tot aşa să se spele trupul luĭ (N).
Nouă păsĕrele veniа,
Sfânta Mercurĭ le chema,
De lécurĭ le întreba,
La puntea Raĭuluĭ le trimetea,
Acolo erburile să 'nverḑĭéăscă,
Vitele să pască; ĭar (N) să se tămĕduĭască
De spurcat, de sfinte, de bólă şi altele.

Notă. Cositor vrăjit cu vorbele de maĭ sus, se topesce pe foc în o tinichea şi topit se tórnă într'o strachină cu apă pusă de-asupra capuluĭ celuĭ bolnav şi dacă cositorul este prea fărâmat în apă, arată zăcere lungă şi grea; ĭar de nu este fărâmat, ci strâns la un loc, îs semne de însănătoşire. Se ĭa cositorul şi se vără sub o proptea la gard pentru a nu călca şi alţĭ ómenĭ prin el, căcĭ se bolnăvesc. Dacă voesce rĕul unuĭ alt om, cel ce varsă cositorul, aruncă cositorul în oborul vitelor aceluĭa.

www.dacoromanica.ro

DESCANTECUL COSTORULUI

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Ilinca Mirtuleasa, din Roşiorii-de-Vede.

— Costor,
Vostor,
In tigaĭe te-am pus,
Pe tine te-am topit
Şi ómenii 'ĭ-aĭ lecuit;
Şi te am pus la (cutare),
Să-ĭ scoţi durorile,
Junghĭurile,
Fiorurile,
Cuţitele,
Săgeţile,
Târoméla,
Fârséla,
Ameţéla,
Din creştetul capuluĭ,
Pênĕ 'n deştele picĭerilor.
De-o fi din călcătură
De o fi dupĕ drum,
Din rĕspântiĭ,
Din mâncare,
Din sculare,
Din culcare,
De-o fi din rĕsărit de sóre,
De-o fi din fete necununate.—
Cum taĭe secera asta buruĭenile,
Rugiĭ, boziĭ, verdĭ şi uscate
Şi dulcĭ şi amare,
Aşa să se taĭe de la (cutare),
Bóla, durórea, junghĭurile,
Cuţitele, săgeţile.
Şi (cutare) să rĕmâĭe curat, luminat,
Ca argintul strecurat,
Ca aurul suflat,
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

De la mine descântecul,
De la Maĭca Precista leacul.
Leacul să se găsĭască,
Şi (cutare) să se tămăduĭască!

Reţeta: Se descântă cu secerea. Costorul se pune într'o tigaĭe mică, unde se topeşte pe foc şi se vérsă într'o strachină cu apă. Rugina ce rĕmâne dupĕ costor — în apă — este semnul că bolnavul are argint viŭ dat de duşmanĭ. Dupĕ cantitatea de rugină rĕmasă în vasul cu apă, vrăjitórea recomandă bolnavuluĭ câte dramurĭ de argint viŭ trebue să bea, ca să se însănĕtoşĭéscă.

DESCANTECUL COSTORULUI
(VARIANTA)

Culésă de Chr N. Ţapu de la Oprica Şerban, din com. Drăganescĭ—Teleorman.

Lunĭ de diminéţă (cutare) s'a sculat,
Pe cale, pe cărare,
Plecă în spre sóre rĕsare,
Vărîtându-se,
Olecăindu-se.
Maĭca Sfîntă Mărie din cer îl audi,
Pe scară de aur se pogorî,
La (cutare) descântătóre îl trimise.
Ca să scótă tóte frigurile,
Tóte fiorile şi rĕcorile,
Tóte durerile şi ameţelile,
Greutatea şi rĕutatea,
Fărâmătura, zobéla şi fârşéla.

www.dacoromanica.ro

Argintu viŭ cu spurcatu,
Cu necuratu
Şi cu visele rele.
D'o fi (cutare) isbit din sfinte,
Din cale, din vênt,
D'o fi din pămînt,
Să scoţĭ, costorule,
Vostorule,
Frigurile,
Rĕcorile,
Durerile,
Rĕutatea şi greutatea,
Fărâmătura, zobéla,
Fârséla cu ameţéla,
Argintu viŭ cu necuratu,
Cu visele rele, cu spurcatu,
Cu scăldăturĭ,
Cu aruncăturĭ,
Cu datăturĭ,
Cu făcĕturĭ.
Tu să'l scoţĭ din mâĭnĭ,
Din picere,
Din mădulare,
Din rinichĭ,
Din ficaţĭ,
Din boşogĭ,
Din inimă,
Din auḑul urechilor,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din plopile ochilor,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din tóte vinile,
Din tóte mĕduvele.
Să'l trimeţĭ argintul viŭ cu necuratul,
In códele smeilor,
In copitele cĭutelor,—
Unde cocoş nu cântă,
Unde câĭne negru nu latră.
Că acolo vĕ este lăcaşul
Şi olégul.
Şi pe (cutare) să'l laşĭ,
Curat,
Luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca maĭca ce l'a făcut.

Reţeta: Se descântă cu secerea pe un vătraĭ in care se incălḑesce costorul şi când se tórnă în vasul cu apă, se ḑic cuvintele:

— Cum taĭe secerea toţĭ boziĭ şi toţĭ rogoziĭ, tóte paĭele şi uscăturile aşa să se taĭe tóte durerile, junghĭurile, cuţitele, usturimele, văpăile, aprinderile de la (cutare).

DESCANTECUL ARGINTULUI VIU

Cules de Chr. N. Ţapu de la baba Oprea Şerban din Drăgăneştĭ—Teleorman.

Tu, argint stricorat,
In mare aĭ născut,
In mare aĭ crescut;
Negustoriĭ te-a aflat
Şi te-a luat,
In cutie te-a băgat.
(Cutare) de léc te-a luat,
Ca să'l vindecĭ
Şi să'l lecuĭeştĭ.
Să te bagĭ pîn mâĭnĭ,
Pîn picere,
Pîn vinele gâtuluĭ,
Pîn rănichĭ,
Pîn ficaţĭ,
Pîn boşogĭ,
Pîn inimă,
Pîn tóte vinele,
Pîn tóte mĕduvele,
Pîn tóte sgârcĭurile,
Pîn grumaziĭ gâtuluĭ,
Pîn auḑul urechilor,
Pîn pleópele ochilor,
Pîn sgârcĭu nasuluĭ,
Pîn faţa obrazuluĭ,
Pîn creĭerĭĭ capuluĭ,
Pîn dinţĭ,
Pe sub dinţĭ,
Pîn măsele,
Pe sub măsele,
Pîn fălcĭ,
Pĕ sub fălcĭ.
Să te baţĭ ca juganiĭ

www.dacoromanica.ro

Şi ca armăsariĭ,
Ca berbeciĭ,
Ca ţapiĭ,
Ca curcaniĭ,
Ca gâscaniĭ,
Ca răţoiĭ,
Ca cocoşiĭ,
Ca porciĭ mistreţĭ,
Ca peştiĭ,
Ca berzele,
Ca tóte jigăniile,
Ca tóte lighiónile.
Eŭ te sorocesc treĭ ḑile
Şi tu treĭ nopţĭ,
Să umbli prin tot trupul (cu-[tăruĭa);
Şi să ĭ scoţĭ tótă rĕutatea,
Tótă greutatea,
Tóte frigurile,
Tóte fiorile,
Tóte rĕcorile,
Junghĭurile,
Cuţitele,
Durimele,
Usturimele.
Să'mĭ scoţĭ argintu viŭ dat,
Cu necuratu,
Dat cu spurcatu,
Cu visele rele.
D'o fi din sfinte,
D'o fi din cale,
D'o fi din dătăturĭ,
D'o fi din făpturĭ,
D'o fi din aruncăturĭ,
Să scoţĭ pirotéla,
Gălbinarea,
Lipitura,
Bântuĭéla.
S'o scoţĭ de la (cutare),
Din mâĭnĭ,
Din picere,
Din rinichĭ,
Din ficaţĭ,
Din boşogĭ,
Din creĭerĭĭ capuluĭ,
Din sgârcĭul nasuluĭ,
Din faţa obrazuluĭ,
Din dinţĭ, etc.
Şi să rĕmâĭe (cutare),
Curat, luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca mama ce l'a făcut.

Reţetă : Se descântă argintul viŭ cu un fir de mătură, ḑicêndu-se la sfârşitul descânteculuĭ şi cuvintele : Cum mătură mătura asta tóte gunóĭele şi paĭele, aşa să se măture tóte junghĭurile şi durerile de la (cutare). Argintul viŭ ast-fel descântat se bea de cel bolnav. I se recomandă dieta : Să nu mănânce sărat treĭ ḑile, nicĭ acrime, nicĭ ardeĭat.

DESCANTECUL ARGINTULUI VIU

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Simina, din Gresia—Teleorman.

Fetele luĭ *Leĭ* Impĕrat,
Ele te-aŭ scuĭpat,
Eŭ te-am descântat
Şi cu scuĭpat te-am scuĭpat.
Negustorĭ te-aŭ cumpĕrat,
Eŭ ţie slujbă nu ţĭ-am dat ;
Dar acum slujbă ţĭ-oĭ da,
Să'mĭ slujeştĭ, să'mĭ isbândeştĭ,
Pe (cutare) să'l tămădueştĭ,
Argintul viŭ să 'ĭ-l goneştĭ.
P'un Moldovén l'am aruncat,
Pe (cutare) de argint viŭ l'am scăpat,
Din pĭele,
De supt pĭele,
Din os,
De supt os,
Din rădăcina urechilor,
Din creĭerĭĭ capuluĭ 'ĭ l'am scos.
De un genunchĭ (cutare) o în-[genunchia,
Aicĭ din naintea mea,

www.dacoromanica.ro

De-o fi de la vecină,
De-o fi de la streină,
Să te ducĭ d'a'mbou,
Să te ducĭ ca ou.
D'o fi mórtă,
Să te ducĭ în grópă.
D'o fi vie, să te ducĭ pe tru-
[pu-ĭ.
Că cu pĕru-ĭ s'o 'nveli,
Cu sângele-ĭ s'o griji
Şi carnea căpătâĭ 'ĭ-o fi.
Că eŭ te-am descântat,
Pe (cutare) l'am uşurat
Şi l'am dres ca p'un oŭ
Să se 'ngraşe ca un boŭ.

Reţetă: Acest descântec se face d'asupra a câte un dram de argint, în treĭ rânduri, şi se dă de'l bea cel bolnav. Se descântă Lunea şi Mĭercurea.

La descântecul argintuluĭ viŭ se întrebuinţézĕ fir de mătură şi o seceră:

Cum mătură mătura gunóĭele
Aşa să se măture durerile dupĕ (cutare).
Cum taĭe secerea toţĭ boziĭ şi rogoziĭ,
Aşa să se taĭe durerile şi junghiurile de la (cutare).

După ce bolnavul a bĕut argintul viŭ, ţine treĭ ḑile dietă de nu mĭnâncă ardeĭ, sărat şi acru.

DESCANTECUL ARGINTULUI VIU

(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ilinca Mirtulésa din Roşiorii-de-Vede.

—Argintul eviŭ, tămăduitorule,
Lecuitorule,
In mare aĭ crescut,
In mare aĭ născut,
In corabie aĭ trecut,
La negustorĭ în prăvălie te-a
[pus;
Vrăjitorile te-a luat.
Nu te-a pus la bere,
Nu te-a pus la mâncare,
Ci te-a pus la ómenĭ să lecu-
[ĭeştĭ,
Să intri prin dinţĭ,
Pe supt dinţĭ,
Pîn măsele,
Pĕ supt măsele.
D'o fi din sfinte,
Ele să se milostivească
Şi leacul să'l găsească.
Dar de-o fi din dat,
Din aruncat,
Din lovitură,
Din întâmpinătură
Din săgetătură
Din vênt,—
Vênturile să se potolésca
Şi el să se lecuĭască.
Şi să scóţă patru-ḑecĭ şi patru
[de junghĭurĭ,
Patru-ḑecĭ şi patru de fiorĭ,
Patru-ḑecĭ şi patru de durerĭ,
Să le scóţă din dinţĭ,
De supt dinţĭ,
Din măsele,
De supt măsele,
Din pĭept,
De supt pĭept,
Din inimă,
De supt inimă,
Din picere,
De supt picere,
Din creştetul capuluĭ,
Pênĕ'n deştele picĭórelor.
Să nu rĕmâĭe junghĭ,
Să nu rĕmâĭe fiorĭ,
Să nu rĕmâĭe aprindere,

www.dacoromanica.ro

Să nu rĕmâĭe fârşĭală,
Să nu rĕmâĭe ameţélă,
Să nu rĕmâĭe durerĭ,
Să nu rĕmâĭe fiorĭ.
Fugĭ lipitură,
Fugĭ bântuĭală,
Fugĭ bólă cu ucigaşu,
Fugĭ bólă din sfinte,
Fugĭ bólă din aruncăturĭ.
Că cu fusele te 'nţep,
Cu lingurile te bat,
Cu cuţitul te taĭ,
Cu focul te ard,
Să fugĭ şi să te ducĭ
Pe smârcurile mărilor,
Pe códele smeilor ;
Unde cocoş nu cântă,
Câĭne nu latră,
Român cruce nu'şĭ face.
Şi (cutare) să rĕmâĭe curat,
Curat luminat
Ca Maĭca Precista ce l'a dat.

Reţetă: Se descântă cu un fir de mătură. De regulă se bea câte-un dram de argint viŭ pentru fie-care descântec. Se ţine dieta: să nu mănânce acrime, sărat şi ĭute.

DESCANTECUL ARGINTULUI VIU

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Ióna Măldaénca, din Roşiorĭi-de-Vede.

Tu, voĭnice,
Peste mare crescut,
Peste mare născut,
Greciĭ afla,
La tine veniă,
In disagĭ te lua,
In prăvăliĭ te scotea.
(Cutăriţă) afla,
La tine veniă
Şi te cumpĕra.
Nu te cumpĕra
De vre o hoţie,
De vre-o mişelie,
De vre-o curvărăsie;
Ci te cumpĕra,
Ca tu să'l lecueştĭ
Şi să'l vindecĭ.
Să'mĭ umbli
Treĭ ḑile
Şi treĭ nopţĭ.
Unde-ĭ găsi păinjinéla,
Unde-ĭ găsi ameţéla,
Unde-ĭ găsi sfârşĭala,
Acolo tu să 'mplineştĭ,
Unde l'oĭ găsi înecat,
Să'l desnecĭ.
Unde-o fi junghĭu,
Tu să'l scoţĭ,
Unde-ĭ gasi rănĭ,
Să le spelĭ
Şi să le lecuĭeştĭ.
Pe (cutare) să'l tămăduĭeştĭ,
Carnea să ĭ-o grămădeştĭ.
Cum e oul alb, gras şi împlinit,
Aşa să se facă (cutare) roşu, gras şi frumos.
Cum nu se mistuĭe mirosul de usturoĭ
Aşa să nu se mistuĭască tóte păsurile,
In trupul (cutăruĭa);
Şi pe el să'l lecuĭască
Şi carnea să'ĭ îngrămădĭască.
Şi să umbli treĭ ḑile şi treĭ nopţĭ,
Pin tot trupul (cutăruĭa),
Să'l spelĭ,
Să'l curăţeştĭ,
Să'l lecuĭeştĭ
Şi să te ducĭ, unde cocoş nu cântă,
Unde bivol nu răcneşte,
Unde fată mare cosiţa nu 'mpleteşte,
Unde om nu chioteşte.
Şi pe (cutare) să'l lecuĭeştĭ,
Să'l hărăniţĭ,
Carnea să ĭ-o 'ngrămădiţĭ,
Şi să rĕmâĭe (cutare),
Curat,

www.dacoromanica.ro

Luminat,
Ca stéua din cer,
Ca roua din câmp,
Ca póla Maĭceĭ Domnuluĭ.
Descântecul luĭ Dumneḑeŭ
Şi al Maĭceĭ Domnuluĭ
Şi al Sfinteĭ Măriĭ
Şi al Ioniĭ vrăjitórea,
Lécul (cutăruĭa) să fie !

Reţetă : Se descântă cu fir de mătură şi se ḑic cuvintele : Cum mătura mătură gunoĭul din tóte colţurile, aşa să se măture lipitura, bóla, junghĭurile, rĕiĭ, datul, aruncatul de la (cutare).

Pe (cutare) să'l lecuĭeştĭ,
Să'l hărăneştĭ,
Carnea să ĭ-o 'ngrămădeştĭ.

Argintul viŭ descântat se bea de lecuit de cel bolnav şi se ţine urmĕtórea dietă, — dupĕ ce s'a bĕut : Bolnavul să nu mănânce sărat, ardeĭat, piperat şi acrime în timp de treĭ ḑile ; în schimb póte bea rachiŭ şi mânca bucate dulcĭ cu totul de sare.

DESCANTECUL ARGINTULUI VIU

(VARIANTA)

Culésă de Chr N. Ţapu de la baba Anca, din Măgurele—Teleorman

— Tristule,
Voĭnicule,
Frumosule,
Luminosule,
Cin'te da,
Cin'te sorocia,
Mare şarpe te făcea,
Bălaur,
Cu ochiĭ de taur,
Cu córne de taur,
Cu gura găscată,
Cu limba uscată.
Te-a dat rar şi afênat,
Eŭ te daŭ plin şi îndesat.
Să te ducĭ în casa cuĭ te-a dat.
Cu limbile te-am descântat,
Cu cuţitu te-am tăĭat,
Cu mătura te-am măturat.
Să te ducĭ în casa cuĭ te-a dat.
Aşéḑă-te,
Lipsă să'mplineştĭ,
Dorurĭ, bubele şi astupătura [să potoleştĭ.
Maĭca Precista aşa auḑĭa,
Din gură striga,
Din ochĭ negriĭ lăcrăma.
Eŭ cu limba te descântam
Şi nu lăcrămam,
Că nicĭ eŭ nu lăcrămez
Şi bucurĕză-te,
Că frumos descânt,
In ósele (cutăruĭa) te-arunc.
Să scoţĭ tótă bóla,
Tótă durórea,
Tótă moloşéla,
Tóţă târomĕla.

Reţetă : Se descântă argintul viŭ cu cuţitul, care se pune pe o mătură. Se dă de se bea şi se ţine dieta de treĭ ḑile să nu mănânce acru, sărat şi ardeĭat.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE INTORSURI

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Ilinca Mirtulésa, din Roşiorii-de-Vede.

Voĭ patru-ḑecĭ şi patru de bu-
[ruĭenĭ,
Nu v'am pus să infloriţĭ,
Ci să odrăsliţĭ
Şi lumea s'o tămăduiţĭ ;
Să plecaţĭ cu mirósele,
Să găsiţĭ leacurile.
D'o fi din ape,
D'o fi din drumurĭ,
D'o fi din somn,
D'o fi din vis,
D'o fi din dragoste,
D'o fi din ĭuţélă,
D'o fi din vênturĭ,
D'o fi din ĭele, —
A venit cu ḑece,
Eŭ l'am întors cu nouĕ ;
A venit cu nouĕ,
Eŭ l'am întors cu opt ;
A venit cu opt,
Eŭ l'am întors cu şépte ;
A venit cu şépte,
Eŭ l'am întors cu şé-e ;
A venit cu şése,
Eŭ l'am întotors cu cincĭ ;
A venit cu cincĭ,
Eŭ l'am întors cu patru ;
A venit cu patru,
Eŭ l'am întors cu treĭ ;
A venit cu treĭ,
Eŭ l'am întors cu douĕ ;
A venit cu douĕ,
Eŭ l'am întors cu una.
Să plecĭ, faptule,
Datule,
Din vecinĭ în vecinĭ,
Din streinĭ în streinĭ,
Din cumnate
In cumnate,
Din naşă
In naşă,
Din móşă
In móşă.
Nicĭ atuncĭ n'oĭ sta,
La grópă te-oĭ ducea.
Osele le-oĭ scotea,
Judecată cu ele veĭ avea.
Nicĭ acolo nu e lasată,
Nu e pribégă,
Nu e uĭtată.

Reţetă : Acest descântec se numeşte al scăldăturilor. După ce bolnavul a bĕut argintul viŭ, face scăldăturĭ cu burienĭ înflorite, după câmp saŭ din pădurĭ. Asemenea descântec se face cu o para de argint.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE INTORSURI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Radu Nicolae Şovâlgău, din Valea-cu-apă—Gorj.

— Bună ḑiua, apă mare,
Dómnă mare,
Cum aĭ ĭeşit din rêurile téle
De aĭ spălat frunḑa şi ĭarba,
De smólă
Şi pĭetrile de rugină,
Maĭ vèrtos,
Cu puterea luĭ Christos.
In numele Tatăluĭ
Şi Fiuluĭ
Şi Sfântuluĭ Duh
Şi Maĭca Domnuluĭ
In împĕrăţia ceruluĭ
In lumina lumiĭ.
Sóre frăţióre,
Să fiĭ martor
C'am dat argintu viŭ (cutăruĭa);
Şi nu 'ĭ-l'am dat să bolĭască,
Ci 'ĭ l'am dat să se curăţĭască.
Şi o fi blestem de nouĕ némurĭ,
De tată, de mumă, de frate,
De soră, de móşă,
De naşă,
De cumnată,
De vĕduvă fără bărbat,
De fată mare fără cosiţă în cap,
De la surate,
De la cumnate,
De la vecine,
De la streine,
De la bătăturésă bună.
Cine a dat cu una,
Eŭ întorc cu douĕ;
Cine a dat cu douĕ,
Eŭ întorc cu treĭ;
Cine a dat cu treĭ
Eŭ întorc cu patru, etc. etc.
Cine a dat cu nouĕ
Eŭ întorc cu ḑece;
Că din ḑece
Numaĭ trece.
Nicĭ cu tăria n'aĭ ce'ĭ face,
Că ĭ-am făcut brêul colac,
Vârcolac
Şi l'am trimes în caĭ de olac;
Să mérgă din vad în vad,
Pên'la casa cuĭ a dat,
Că nu mĭ-e pĕcat.
Dar dacă-o fi din Dumneḑeŭ,
Dumneḑeŭ ca un sfînt,
Făcu cheĭe de argint,
Descuĭe şi spălă
Şi uşură.
Că tu arginţele,
Vineţele,
Eştĭ adus din Ţaligrad,
Pe calu alb.
Cum aĭ umblat din hârtie în hârtie,
Din prăvălie în prăvălie,
Aşa să umbli la (cutare)
Şi să scoţĭ argintul vĭŭ.
Că l'o fi luat pe pâĭne,
Că l'o fi luat pe carne mórtă,
Că l'o fi luat pe carne vie,
Şi 'ĭ l'o fi dat în bĕutură,
Şi 'ĭ l'o fi dat în mâncare,
Şi l'o fi petrecut
Pên ce mişcă în pământ,
Pên putinĭ hodorogite,
Pên butóĭe neisprăvite.
Tu să'l scoţĭ
Şi să'l goneştĭ
Din óse
In carne,
Din carne
In pĭele,
Din pĭele
In pământ,
Acolo de unde a venit.
Şi (cutare) să rĕmâĭe luminat şi curat
Cum Dumneḑeŭ l'a lăsat.

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Argintul viŭ se descântă cu fir de mătură, ḑicându-se şi cuvintele :

Mătură mare,
Dómnă mare,
Cum aĭ spălat tóte casele,
Tóte bătăturile, —
Aşa să speliĭ
Şi să măturĭ de la cutare tótă [bóla,
Tótă dătătura,
Tótă aruncătura,
Tótă făcătura,
De-o fi dat în bere,
In mâncare,
In sculare,
In culcare,
Să se ducă la vrăjitóre
Şi să'l spele cu apă
Din năstrapă
Şi cu steblă de busuĭoc
Pe trupul tot.

DESCANTEC DE INTORSURI

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Maria Năstase, din Romaneştĭ—Gorj.

A se vedea «descântecul de fapt, «din colecţ. «descântece poporane române» a părinteluĭ S. Fl. Marian pag. 118.

Apă curătóre,
Nu te întorc pe tine,
Ci întorseĭ dătăturile,
Aruncăturile,
Cuţitele,
Uricĭunile,
Făcăturile,
Junghĭurile,
Bólele de la (cutare).
Dacă or fi date de móşe,
De naşe,
De surate,
De cumnate,
De vecine,
De streine,
De bătăturésă bună,
Eŭ le 'ntorc pe capul cuĭ le-a dat
Şi le 'ntorc după trupul (cutăruĭa),
Că ea le-a dat c'o mână,
Eŭ întorc cu douĕ,
Le-a dat cu douĕ,
Eŭ le întorc cu treĭ;
Le-a dat cu treĭ,
Eŭ le întorc cu patru;
Le-a dat cu patru,
Eŭ le întorc cu cinciĭ;
Le-a dat cu cinciĭ,
Eŭ le întorc cu şése;
Le-a dat cu şése,
Eŭ le întorc cu şépte;
Le-a dat cu şépte,
Eŭ le întorc cu opt;
Le-a dat cu opt,
Eŭ le întorc cu nouĕ;
Le-a dat cu nouĕ,
Eŭ le întorc cu ḑece;
Din ḑece
Nu maĭ trece.
Că eŭ le-am mânat pe códă [de vacă,
La (cutare) să nu se maĭ întorcă [tórcă;
Pe viţă de vie,
La (cutare) să nu maĭ vie.
Că eŭ cu cuţitu le-am tăĭat,
Cu busuĭocu le am scuturat,
De pe trupul (cutăruĭa) le-am luat
Şi le-am trimes la haĭa care le-a dat.

Reţetă: Se descântă în apă cu un cuţit şi busuĭoc saŭ şi cu o secere şi se spun cuvintele :

Cum taĭe secerea toţi boziĭ, şi rogoziĭ, tóte paĭele, grânele, etc., aşa să se taĭe tot datul, tot aruncatul, făcutul, urîtul de la (cutare).

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE JUDECATA

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Ióna Maldaianca, din Roşiorii-de-Vede.

Bat parul de topilă,
Parul mişcă lacul,
Parul scóte dracul.
Dracul să ĭasă,
Să'mĭ plece,
Pe cale,
Pe cărare,
Să se întâlnéscă cu (cutare) [în cale.
Eŭ îl bat parul în lac,
Ca să'mĭ scótă pe dracu.
Il bat cu nuĭele de alun,
Să se ducă ca un nebun;
Il bat cu nuĭele de nuc,
Să se ducă ca un haĭduc;
Il bat cu nuĭa de sânger,
Să fugă ca un înger;
Il bat cu nuĭa de arţar,
Să fugă ca un armăsar.
Săĭ tu, târtane,
Al mare,
Cu patru-ḑecĭ şi patru de muţĭ,
Cu patru-ḑecĭ şi patru de orbĭ,
Cu patru-ḑecĭ şi patru de [cĭungĭ,
Cu patru-ḑecĭ şi patru de a- [măgiţĭ.
Iute şi de grab,
Că mĭ-e mie la cap.
Daţĭ şi voĭ pîn ţigănie,
Şi luaţĭ un cal de călărie,
Şi vĕ întâlniţĭ cu (cutare),
Pe cale,
Pe cărare,
Şi mi-l întâlniţĭ,
Mi-l ameţiţĭ,
Mi-l tălmăciţĭ,
Mi-l zăpăciţĭ,
Să n'aĭbă gură căscată,
Limbă desfăcută,
D'asupra mea ridicată,
Să mĕ vorbĭască,
De reŭ să mĕ grăĭască.

Reţetă: Se descântă de treĭ orĭ ḑiua şi nóptea la lac saŭ la baltă. Femeĭa vrăjitóre intră despuĭată în lac şi mânjeşte parul cu seŭ de vită întâmpinată.

Se ḑice că ĭes ceĭ patru-ḑecĭ şi patru de tartorĭ dracĭ şi se suĭe toţĭ în vêrful paruluĭ şi se întreabă unul pe altul asupra (cutăruĭ) fapt. Vrăjitórea ĭa cu sine un cĭurel şi 'l pune de nainte, la cap, în urechĭ, la ochĭ, la gură, ca dracĭĭ să n'o pótă batjocori.

Se maĭ întrebuinţéză nouĕ cojĭ de ouĕ clocite, care servesc de nouĕ buţĭ de vin, ce se dăruĭesc diavoluluĭ.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE JUDECATA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gheorghiu Dumitru Gâdea din Săceni—Teleorman.

Scólă-te drăgoiŭ,
Sbĭerând tare din cimpoiŭ,
Iute şi de grab,
Că mĭ-eştĭ la cap;
Cu toţĭ bĕtrâniĭ,
Cu toţĭ tartoriĭ,
Cu toţĭ unchiĭ,
Cu toţĭ mititeiĭ,
Cu toţĭ mărunţeiĭ.
Să mergeţĭ la judecătorĭ,
Pe drum cu nişte călĕtorĭ.
In pólă să-ĭ luaţĭ,
Gura să le-o 'ncleştaţĭ,
Cĭubucile să le-aprindeţĭ,
Cu fórfecile să-ĭ tundeţĭ.
Să mi-ĭ zăpăciţĭ,
Pe mustăţĭ să-ĭ neteḑiţĭ:
Să mi-ĭ orbiţĭ,
Să mi-ĭ ologiţĭ.
Da'supra (cutăruĭa) să-ĭ luaţĭ,
Că eŭ vĕ daŭ mălaĭ de mân-[care,
Cisme de 'ncălţare,
Banĭ de cheltuĭală.
Scólă-te şi tu Iónică,
Sbierând tare din bĕşică,
Iute şi de grab,
Că 'mĭ-eştĭ la cap;
Cu toţĭ bĕtrâniĭ,
Cu toţĭ tartoriĭ,
Cu toţĭ unchiĭ,
Cu toţĭ mititeiĭ,
Cu toţĭ mărunţeiĭ.
Să mergeţĭ la judecătorĭ,
Pe drum ca niştе călĕtorĭ.
In pólă să-ĭ luaţĭ,
Gura să le-o 'ncleştaţĭ,
Cĭubucile să le-aprindeţĭ.
Pên' la (cutare) n'o veni,
Dracul în eĭ o plesni;
Pên' la (cutare) n'o pleca,
Dracul în eĭ o crăpa.
Să nu le fie a mânca,
Să nu le fie a bea,
Să nu le fie a odini,
Să nu le fie a prânḑi.
Să vie cu gurile căscate,
Cu picĭórele bĕşicate.
Pên' la (cutare) n'o veni,
Fierea în eĭ o plesni;
Pên' la (cutare) n'o pleca,
Fierea în eĭ o crăpa.
Că eŭ cu cĭocurile 'ĭ-am cĭocnit,
Cu aripele 'ĭ-am plesnit,
In contra cutăruĭa (vrăjmaşu-[luĭ) 'ĭ-am pornit,
D'asupra (cutăruĭa) 'ĭ-am gonit
Şi asupra (cutăruĭa) să nu maĭ [aĭbă gură căscată,
Şi limba ridicată,
Ca să 'l vorbéscă,
Şi să 'l grăĭască de reŭ.

Reţetă: Se descântă de treĭ orĭ pe ḑi: diminéţa, la prânḑ şi séra în ḑiua de judecată. Se ĭa o căldare, puţintel mălaĭ (măcinat), un bănuţ de 5 saŭ de 10 parale şi o ghiată, pantof saŭ papuc rupt. Tóte acestea se pun supt acea căldare, şi se rĕstórnă cu gura în jos. Se bate apoĭ cu un lemn de alun în grinda caseĭ, în căldare şi cu picĭorul se isbeşte pămîntul şi se repetă descântecul de maĭ sus.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE JUDECATA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Simina din Gresia—Teleorman.

Tu, peline,
Eŭ te mişc pe tine;
Tu să mişcĭ pămîntul,
Să scoţĭ pe dĭavolul ca vêntul,
La (cutare) judicător, şi la (cu-
[tare) tribunal să mergĭ,
Slujba sĕ'mĭ facĭ,
In pólă să le şedĭ,
Pe mustăţĭ să-ĭ neteḑeştĭ
Şi tótă afacerea s'o isprăvĕştĭ.
Că am să-ţĭ daŭ de prânḑ,
Un mânz,
De cină,
O găină;
De diminéţă,
Un boboc de raţă.
Dar slujba de nu mĭ-oĭ făcea,
Eŭ trăsnetuluĭ şi fulgeruluĭ
[te-oĭ da,
In Caraĭman al mare pe Divan.
Să eşĭ din rîmătura porculuĭ,
Din códele Oltuluĭ.
Că eŭ o să-ţĭ daŭ noueĕ buţĭ
[de vin şi noueĕ de mĭere,
Pâĭne şi sare,
Să facĭ judecata maĭ tare.
Să se gonéscă,
Să se spargalnĭască,
Să se isprăvĭască.
Tu gunoĭŭ gunoĭaşe,
De când eŭ te-am făcut,
Şi te-am arănit,
Eŭ ţie slujbă nu ţĭ-am dat.
Acum slujbă eŭ ţi-oĭ da,
Să'mĭ slujeştĭ, să'mĭ isbândeştĭ,
Judecata (cutăruĭa) s'o poto-
[leştĭ.
Că eŭ ţi-oĭ da noueĕ gropĭ de
[orz
Să facĭ judecata cu folos.
Ţi-oĭ da şi noueĕ ocne de sare,
Să facĭ judecata maĭ tare.

Reţetă: Se descântă în o ólă cu apă în care se pune noueĕ bóbe de orz şi noueĕ bóbe de sare. Vraja (descântecul) nu se face de cât nóptea târḑiŭ într'un loc unde se adună gunoĭul ce se strânge, măturat din casă. Cu apă vrăjită se stropeşte pe furiş pragurile pe unde trec judecătorĭĭ şi ceĭ ce ĭaŭ parte la o judecată.

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE JUDECATA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Bălaşa P. Săceanu, din Rovinarĭ—Gorj.

— Bună ḑiua apă mare,
Dómnă mare.
— Maĭ şeḑĭ.
— N'am venit să şeḑ,
Ci am venit să te dăruĭesc cu meĭŭ;
Tu să dăruĭescĭ pe (cutare) cu o sută de smeĭ.
Martoriĭ luĭ să se sfrijéscă,
La judecătorĭ în divan să se risipéscă,
Să nu maĭ aĭbă gura căscată,
Limbă ridicată,
Să nu maĭ vorbĭască,
Să nu maĭ grăĭască,
Vorbă de rĕŭ,
Asupra capuluĭ meŭ.
Tu pământ,
Cum eştĭ mut şi surd
Şi hărăneştĭ lumea,
Aşa să amuţeştĭ pe (cutare),
Să nu maĭ aĭbă gură căscată,
Limbă ridicată,
Vorbă de rĕŭ,
Asupra capuluĭ meŭ,
Să mĕ vorbĭască,
Să mĕ grăĭască.
— Bună ḑiua, alun mare,
Domn mare,
Ce rudă eştĭ cu (cutare)?
— Nimic.
Nimic să n'alégă (cutare) la judecătorie în Divan.
— Bună ḑiua, soc mare,
Domn mare,
Ce rudă e mă-ta cu tată-tĕŭ?
— Nimic nu e.
— Nimic să nu se alégă de (cutare), la judecata în Divan.
Cum ţine gardu cu proptu,
Aşa să ţină (cutare) cu (cutare);
Nu legaĭ aceste proptele ale garduluĭ,
Ci legaĭ gura (cutăruĭa),
Să nu maĭ aĭbă gură căscată,
Limbă ridicată,
Vorbă de rĕŭ,
Asupra capuluĭ meŭ,
Să vorbĭască,
Să grăĭască.

Reţetă: Se descântă cu meĭŭ şi se aruncă de nouĕ orĭ în apă, repetindu-se descântecul. Dupĕ acésta se duce la un alun, la un soc (arbore) şi la un gard şi se spune vorbele de maĭ sus. Se ĭa apoĭ pĭetre din ḑiua de Sfîntu Petru şi cu ele se ḑic vorbele: «Cum a împĭetrit Sfîntul Petru pĭetrele, aşa împĭetresc eŭ gura şi limba (cutăruĭa)».

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE POTOLIREA DUŞMANILOR

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Simina, Gresia—Teleorman.

Tu moş Apeş,
Aĭ să ieşĭ;
Dar n'aĭ să ĭeşĭ, tu,
Ci să ĭasă băĭeţiĭ tĕĭ,
Să ĭasă Archiĭeĭ tĕĭ,
Să-ĭ facĭ slujitoriĭ meĭ.
Să se ducă la Trebunal, la Ju-
[dicătorie,
Tóte să le 'mblânḑĭască,
Să le potolĭască,
Să le spărgăluĭască.
Că dacă slujba mĭ-oĭ face-o,
Eŭ ţie ţi-oĭ da,
Un cal înfrênat,
Cum e bun de 'ncălicat.
Eŭ ţie ţi-oĭ maĭ da
Incă şi ce mĭ-oĭ maĭ cere,
Numa fă ce-ţĭ stă 'n putere!

Reţetă: Se ia un oŭ şi, dupĕ ce se légă cu o aţă peste vêrf şi mijloc, se îngrópă în bălegar, unde şade îngropat treĭ ḑile.

In a treia ḑi, séra, vrăjitórea merge la locul unde este îngropat oul, îl vrăjeşte — spunênd vorbele de maĭ sus — apoĭ desgrópă oul şi'l aruncă într'o fântână, ca ast-fel bênd lumea s'o amuţéscă şi să tacă.

Când se aruncă oul în fântână se maĭ ḑic şi cuvintele:

Şi, tu ucigaşe pe (cutare) să'l amuţeştĭ,
Să'l tonteştĭ, să'l zăpăceştĭ,
Să nu maĭ aĭbă limba ridicată
Şi gura căscată asupra (cutăruĭa),
Să'l vorbéscă
Şi să'l grăĭască de rĕŭ.

DESCANTEC DE AMUŢIREA BARBATULUI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Tinca Bălan Stoica, din Costeştĭ—Vâlcea.

— Pelin tare şi maĭ tare,
Să-mĭ aducĭ pe lucru vrăjmă-
[şesc în cale.
Ce leg şi cu ochiĭ nu vĕd?
Gândul (cutăruĭa) îl legaĭ;
Il legaĭ,
Il ferecaĭ,
Il amuţiĭ,
Il împĭetriĭ,
Il încremeniĭ,
Să nu maĭ aĭbă gând asupra
[(cutăruĭa),
Şi gură căscată
Şi limbă ridicată.
Să se potolĭască
Şi să amuţĭască
Cum se potoleşte stéua 'n cer,
Oĭa'n staul,
Porciĭ'n strat,
Vitele în sat;
Şi el sĕ rĕmâĭe în seamă ne-
Ca un sac vărgat, [băgat
Pe gard aruncat
Şi el la gard să fie legat.

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Se descântă cu cânepă de vară făcêndu-se patru noduri la spate şi legând'o la o proptea de gard. Acolo se ḑice că rĕmâne legat bărbatul saŭ amantul cuĭ i se face de urît.

DESCANTEC DE LEGAT OMUL

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Maria Petre Crăsnaru din Animişu—Gorj.

Femeĭa care voĭeşte să'şĭ lege bărbatul saŭ amantul, ĭa bumbac netors (vată) din zăbunul bărbatuluĭ saŭ al amantuluĭ şi, în momentul când ea s'a împreunat, îmóĭe bumbacul în sperma bărbatuluĭ şi apoĭ şi'l légă într'o cârpă la spatele eĭ. Merge apoĭ cu acel bumbac la un mormînt şi'l légă la crucea aceluĭ mort, care pórtă numele bărbatuluĭ, pe care femeĭa voĭeşte să'l lege şi acolo la mormînt femeĭa rosteşte cuvintele: «Cum şĭ-a uĭtat mortul acesta de tóte poftele şi bunătăţile lumeĭ, aşa să'şĭ uĭte (cutare) de poftele lumeştĭ şi de femeĭ» (de 3 orĭ).

DESCANTEC DE DESLEGAT OAMENII

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Simina, Gresia—Teleorman.

Nucile din nuc curat cura,
Nodurile de la pânză se deslega,
Pĭedicile de la caĭ s'aŭ sfărîmat,
(Cutare) s'a deslegat.
Nouĕ nucĭ aŭ a se fĭerbea,
Apa cu puşca a se împuşca,
Tóte vinele (cutăruĭa) a se deslega;
Cà 'ĭ-am deslegat mijlocul şi vinele
De la tóte streinile,
Gândul şi pofta, pentru a se îndrepta,
Aşa cum şi înainte era.

Reţetă: Se descântă cu nouĕ nucĭ şi cu nouĕ noduri de la guritul pânzeĭ, se îmóĭe şi se descântă în apa împuşcată.

Nucile le mâncă în nouĕ ḑile. Apa o bea, ĭar nodurile de pânză se ard se scruméză şi se amestică totul cu apa descântată.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE DESLEGAT BARBATUL
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Maria Petre Crăsnaru, din Aninişu—Gorj.

Se ia nouĕ peştişorĭ micĭ viĭ şi se înghit cu apă de cel legat, adică de cel neputincĭos. După ce se beaŭ peştişoriĭ viĭ se spun cuvintele :

Cum curge apa şi peştiĭ sînt slobodĭ prin ea şi sînt deslegaţĭ, aşa să fie (cutare) deslegat şi slobod. (Se repetă de treĭ orĭ).

FACERE DE DRAGOSTE

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Voica A. Ţapu, din Roşiorii-de-Vede.

— Buna séra fântână lină.
— Mulţumim dumitale, tînĕră [copilă,
— Şedĭ.
— Nu şed,
Că n'am venit să şed,
Şi am venit să'mĭ daĭ
Cătările tele,
Să strâng dragostile în ele,
Să móră tótă lumea de ele.
Cum nu póte răbda de tine
Tóte lighiónile,
Tóte pasĕrile,
Aşa să nu pótă răbda (cutare)
De vorba, de chipul, de ochiĭ
Şi sprâncenile mele.
Tótă lumea,
De la mic pên' la mare,
Maĭ vêrtos (cutare).

Mĕ sculaĭ Duminecă de dimi- [néţă,
Pe ochĭ nespălată,
Pe rouă nescuturată.
Maĭca Precista mĕ vĕdu,
Jos din cer se scoborî,
Pe scară de argint
Şi la mine veni.
Cu buciumu buciumă,
Dragostile le adună,
In astă ólă le băgă.
Cum nu póte răbda vaca de [viţel
Şi óia de mĭel,
Scrófa de purcel
Şi cloşca de puĭ,
Gâsca de boboc,
Bobocul de gâscă,—
Aşa să nu pótă răbda,
Tóte fetile,
Tóte nevestile,
Tóte priotesile,
Tóte miresile,
Toţĭ popiĭ,
Toţĭ protopopiĭ,
Toţĭ zapciiĭ,
Toţĭ conţiliiĭ,
Toţĭ primariĭ,
Toţĭ notariĭ,
Toţĭ judicătoriĭ,
Toţĭ întâlnitoriĭ,
Toţĭ băĭeţiĭ,
Toţĭ logofeţiĭ,
De la mic pên' la mare,
Maĭ vêrtos (cutare) !

—Rĕsaĭ, sóre,
Frăţióre,

www.dacoromanica.ro

Nu rĕsări pe gardurĭ uscate,
Pe ţolurĭ vărgate;
Rĕsaĭ pe ochiĭ meĭ,
Pe genele mele,
Pe sprîncenile mele,
Sĕ se uĭte lumea cu drag la ele!
Cine 'n urmă mĭ-o călca,
In gură mĭ-o căuta;
Cine cu mine n'o vorbi,
Inima 'n el o plesni!

Explicare. Fata, care voĭeşte să'şĭ facă de dragoste, se duce maĭ întâĭ Sâmbătă séra în scăpătatul sóreluĭ şi ĭa apă de la fântână într'o ólă saŭ sticlă curată. Ajunsă la fântână ḑice versurile primeĭ părţĭ a descânteculuĭ.

Duminecă de diminéţă se scólă în revĕrsatul zorilor, ia apa şi începe a o vrăji cu busuioc, para de argint şi fir roşu. Acéstă a doua parte a descânteculuĭ se face pe vatra foculuĭ. Când fata termină partea a doua a descânteculuĭ, maĭ adaogă şi cuvintele: Cum arde vatra de foc şi focul de vatră, aşa să arḑă inima şi în mic şi în mare, maĭ vêrtos în (cutare), şi cum trage fumul la coş, aşa să tragă la mine şi mic şi mare, maĭ vêrtos (cutare)!

Apoĭ fata ĭese afară şi se întórce cu faţa către sóre răsare şi rosteşte partea a treia a descânteculuĭ. Cu apa ast-fel vrăjită, se stropeşte fata pe frunte, se spală pe ochĭ, iar busuiocul cu paraua de argint le pórtă cu sine.

DE DRAGOSTE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ilianca Ilie Badea, din Vêrtópele-de-sus—Teleorman.

— Bună séra, fântână lină.
—Mulţumescu-ţĭ, tînără copilă,
Şeḑĭ.
— Nu şeḑ.
N'am venit să şeḑ,
Ci am venit,
Să caut cătările tale de ḑiua,
Şi eŭ să-ţĭ daŭ pe ale mele de nóptea.
Cum nu póte tóte pasĕrile ceruluĭ
Şi ale pămîntuluĭ fără apă,
Aşa să nu pótă (cutare)
Fără (cutare).
Pên' la mine n'o veni,
Să se bată a plesni.
Pên' la mine n'o pleca,
Să se bată a crăpa,
Ca capul de om tăĭat,
Ca peştele pe uscat,
Ca untu de putineĭ,
Ca unda de mare, —
De cuvêntul meŭ,
De chipul meŭ,
De sprîncenile mele,
De vorbile mele.

Duminică diminéţa mĕ sculaĭ,
Pe ochĭ negrĭĭ mĕ spălaĭ,
Chica négră'mĭ pĭeptănaĭ,
Cu zuvelcile în pólă,
Cu brêu în supţióră,
Plângênd
Şi olecăind.
Maĭca Precista mĕ auḑĭa
Jos pe scară de argint se da,
Cu toĭagu mĕ atingea,
La rîu luĭ Iordan mĕ ducea,
Mĕ'mbrăca ca 'ntr'un vĕşmînt
Negru, urît şi mohorît,
Pênĕ 'n pămînt.
Mĕ spăla,
Mĕ curăţa,
De fapt,

www.dacoromanica.ro

De aruncat,
De făcătură,
De aruncătură,
Pe cap,
De pĕr de ţap;
Pe trup,
De pĕr de lup;
Pe ţîţe,
De pĕr de mâţe;
Pe picere,
De vorbe rele;
Pe buze,
De fapt de fomeţe.
Imĭ punea sórele 'n pĭept,
Luna 'n spate,
Doĭ luceferĭ,
In doĭ umerĭ,
Intre sprîncene,
O chită de micşunele.
In buze
Imĭ puse,
Doĭ faguri de mĭere;
Pe póle jur, prejur,
Stele mărunţele,
Se uĭtă tótă lumea cu drag la [ele.
— Rĕsaĭ, sóre,
Frăţióre,
Nu rĕsaĭ pe turme de oĭ,
Pe cirezĭ de boĭ,
Ci rĕsaĭ pe chipul meŭ,
Pe trupul meŭ,
Pe haĭnele mele,
Pe casa mea,
Pe averea mea.
Tu rĕsaĭ cu raţele mele,
Pe braţele mele.
Cum nu póte tótă lumea
Fără sóre,
Şi cum nu póte nimenĭ
Fără mâncare.
Aşa să nu pótă (cutare) răbda
Fără (cutare).
Să vie călare pe nuĭa de alun,
Să fugă ca un nebun;
Să vie călare pe nuĭa de sânger,
Să fugă ca un înger;
Să vie pe nuĭa de nuc,
Să fugă ca un haĭduc;
Pe nuĭa de arţar,
Să fugă ca un armăsar.
Să nu'ĭ fie a bea,
Să nu'ĭ fie a mânca,
Să nu'ĭ fie a sta,
Pên' la mine n'o veni
Şi cu mine n'o vorbi,
Să se bată a plesni.
Cum se 'ntórce nalba dupĕ sóre
Aşa să se 'ntórcă tótă lumea,
Şi mic şi mare
Dupĕ (cutare).
Şi cum se ţine umbra dupĕ om
Aşa să se ţină (cutare) dupĕ (cutare).
Cum e busuĭocul frumos
Şi la tótă lumea drăgăstos,
Şi cum nu póte popa intra
In biserică fără busuĭoc
Şi fără isop,
Aşa să nu pótă flăcăiĭ fără (cutare) în joc.
Cum arde focul în vatră,
Aşa să arză inima (cutăruĭa) [de (cutare).
Şi cum nu póte lumea fără foc
Şi cum se arde prigoria de sete,
Aşa să se ardă inima (cutăruĭa) [de (cutere).

www.dacoromanica.ro

VRAJA DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Oprea Şerban, din Drăgăneştĭ—Teleorman.

Tu, şérpe bălaur,
Cu solzĭĭ de aur,
Cu cĭocul de aur,
Cu nouĕ limbĭ împungĕtóre,
Cu nouĕ coḑĭ isbitóre,
Să ţe ducĭ la (cutare).
De l'oiŭ afla acasă,
La masă,
In sat,
La sfat,
Vorbind cu tată-sĕŭ,
Cu mă-sa,
Cu frati-seŭ,
Cu ibovnica luĭ,
Cu drăgăstósa luĭ,
Să nu-ĭ daĭ pace a sta.
De o fi culcat,
In pat,
Tu să 'l cĭocneştĭ,
Cu solzĭĭ să 'l plesneştĭ,
La mine să 'l porneştĭ.
Să nu 'l laşĭ pênĕ ce cu mine [nu s'o întâlni,
Şi cu mine n'o vorbi.

Explicaţia: Se ĭa o steblă de busuĭoc şi se légă cu fir de mătase roşie. De stebla de busuĭoc se légă şi o para de argint şi se descântă în apă de isvor neîncepută, repetându-se vorbele de maĭ sus. La sfârşitul descânteculuĭ se spun şi cuvintele:

— Cum trage lumea la mătase roşie, în prăvălie,
Aşa să tragă (cutare) la (cutare).
Cum nu póte lumea fără argint şi aur,
Şi cum e aurul şi argintul drăgăstos la tótă lumea,
Aşa să fiŭ eŭ drăgăstósă (cutăruĭa).

VRAJA DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Iónа Măldaianca, din Roşiorĭĭ-de-Vede.

Adĭ, sînt Joĭ Joiţele,
Maĭ sus floriuţele.
Sus fusĕră,
Jos se lăsară,
In braţe mĕ luară,
In jeţ m'aşeḑară,
Gură de pâĭne 'mĭ făcură,
Ochĭ de mir,
Sprîncene de fir;
De mine să se mire,
Şi tinĕr,
Şi bĕtrâne,
Şi priotese,
Şi diaconese,
Ochĭ de mir,
Sprîncene de fir,

www.dacoromanica.ro

Să se mire şi mic şi mare,
Mai vêrtos (cutare).
Toţi popii,
Toţi protopopii,
Toţi tinerii,
Toţi bătrânii,
Ca calu în erghelie,
Ca mătasa 'n prăvălie
Şi banii 'n zarafie,
Aşa să fie (cutare),
In sémă băgat,
Şi de lume întrebat.
De tótă lumea,
De tótă mulţimea,
Să fie vĕḑut,
Şi auḑit.
De sus pênĕ jos mĕsurat,
Şi în sémă băgat.
Şi cele rele să fie ca nişte mă-
[turi deslegate,
In gunóie aruncate.
Iar eŭ să fiŭ peste fete şi ne-
[veste,
Căpitan peste ele tóte.

Resai sóre frăţióre,
Cu patru-ḑeci şi patru de ră-
[ḑişóre,
Cu stele pe picióre,
Sórele 'n pĭept,
Luna în spate,
Cu doi lucefereĭ,
In doi umereĭ.
Să cate tótă lumea,
Cu drag la eĭ.
Intre sprâncene îmi puse,
O chită de micşunele,
Se uĭta lumea cu drag la ele.
In buze
Imi puse,
Doi faguri de mĭere,
Se uĭta tótă lumea cu drag
[la eĭ,
Când vorbeşte,
Par'că zîmbeşte.
Cum alérgă copilul la ţiţă,
Şi mă-sa la copil,
Şi cum nu póte mama mânca
[fără copil,
Aşa să nu pótă (cutare) fără
(cutare).
Cum alérgă lumea la anaforă
Şi nu póte lumea fără ana-
[foră,
Şi cum nu póte lumea fără bi-
[serică
Şi cum se sbuciumă şi mic şi
[mare,
De vin la biserică,
Aşa să se sbucĭume dupĕ (cu-
Tótă lumea, [tare),
Şi tótă mulţimea!

Nota.— Baba Ióna Vrăjitórea Măldaianca din Roşiorii-de Vede recomandă pentru acest descântec mĭere cununată de trei ori, în care se vrăjeşte de trei ori. Cu mĭerea se unge pe sprâncene şi pe ·pĕr tînĕrul saŭ fata, care voĭesc să-şi facă de dragoste. Se mai descântă şi în sare, care se pune în ghete şi se ḑic şi cuvintele:

Cum trage tóte vacile şi tótă lumea,
Şi mic şi mare la sare,
Şi cum nu póte nimeni fără sare
Aşa să nu pótă nimeni fără (cutare).
Şi cum nu pot eŭ călca,
Aşa să nu pótă călca (cutare) fără (cutare)!

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE DRAGOSTE

Cules de Chr. N. Ţapu de la Tinca Bălan Stoica, din com. Costeştĭ — Vâlcea.

Mĕ suiĭ în curmătură,
Nimenea nu m'audĭră.
Numaĭ eŭ voĭnic frumos,
Cu chica grósă,
Din guriţă paloşind,
Lumea séra sorocind,
La cuvîntul meŭ,
La chipul meŭ,
La vorba mea,
La cinstea mea
Şi la dragostea mea.
Unde oĭ pune eŭ cuvîntul,
Să fie uns ca untul,
Dulce ca mĭerea,
Să se lipéscă ca céra.
Doĭ luceferĕĭ,
In doĭ umerĕĭ.
Sórele 'n pĭept,
Luna 'n spate,
De tótă lumea vĕdut,
De tótă lumea lumit.
Cum se bate mătasea roşie în [prăvălie,
Aşa să se bată tótă lumea
Şi tótă mulţimea,
La cuvîntul meŭ,
La cinstea mea,
La dragostea mea.
Şi cum nu póte mĭelu de óĭe,
Cârlanu de épă,
Copilu de mamă,
Aşa să nu pótă (cutare) fără [cuvîntul meŭ.

Reţetă: Se descântă cu apă neîncepută, cu o steblă de busuĭoc şi mĭere cununată, cu care se unge îndrăgostitul.

DESCANTEC DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Tinca Bălan Stoica, din com. Costeştĭ—Vâlcea.

Mĕ sculaĭ,
Mĕ spălaĭ,
Mĕ pĭeptănaĭ,
Mĕ spălaĭ
Cu apă din plaĭ,
Cu apă din năstrapă,
Cu o steblă de busuĭoc.
Cu bucĭumu bucĭumaĭ,
Dragostile le chemaĭ.
Şi mĕ duseĭ la rîul luĭ Iordan
Şi mĕ spălaĭ,
Mĕ curaţaĭ,
Şi 'mĭ luaĭ:
Dupĕ tîţe,
Pĕr de mîţe;
Dupĕ cap,
Pĭeĭ de ţap;
Dupĕ picĭere,
Pĭeĭ de şérpe;
Dupĕ trup,
Pĭeĭ de lup.
Mĕ spălaĭ,

www.dacoromanica.ro

Mĕ curăţaĭ,
De urîcĭuniĭ,
De legăturĭ,
De dătăturĭ,
De aruncăturĭ, —
De la cumnate,
De la surate,
De la vecine,
De la streine,
De la móşe,
De la naşe.
Şi (cutare) rĕmase spălat,
Mândru şi frumos,
Ca un trandafir frumos.

Reţetă : Se descântă cu apă neîncepută, cu o steblă de busuĭoc şi mĭere cununată, cu care se unge îndrăgostitul.

DESCANTEC DE DRAGOSTE

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la baba Dumitra Nedelea, din Cetăţuia— R.-Vâlcea.

Mĕ sculaĭ Joĭ de diminéţă,
Pe roué, pe neguréţă,
Pe potecă necălcată,
De roué nescuturată.
Cu bucĭumu bucĭumaĭ,
Dragostile le adunaĭ,
De la tóte fetele,
De la tóte nevestile,
De la tóte vecinile,
De la tóte streinile.
In apa asta le băgaĭ,
Pe (cutare) le aruncaĭ,
De urîcĭuniĭ îl spălaĭ,
Cu dragostile îl împreunaĭ,
De la tóte fetele,
De la tóte femeile.
—Ce te olecăĭeştĭ (cutare)?
—Cum să nu mĕ olecăĭesc?
Eŭ aḑĭ cu ḑile mĕ prăpădesc.
Maĭca Sfînta Maria îl auḑĭa,
Scară de céră făcea,
Jos la (cutare) pogora,
De mâna dréptă 'l lua,
La rîul luĭ Iordan pleca,
De urîcĭuniĭ îl spăla.
— Tacĭ, maĭcă, nu te olecăi
Şi nu te speria,
Că strănsura mea ţĭ-oĭ da,
Ţĭ-oĭ da guriţă
De miriţă
Şi ochĭ de albiniţă.
Cum trage tóte vĭespele,
Tóte furnicele,
La mĭere, —
Aşa să tragă (cutare),
La limba, cuvîntnl,
Chipul (cutăruĭa);
Cum trage matca la roĭ,
Aşa să tragă toţĭ voĭniciĭ,
Toţĭ tineriĭ la (cutare),
Maĭ vêrtos scrisa (cutăruĭa).
Cum nu póte tótă lumea fără apă
Şi fără vase la masă,
Cum nu póte toţĭ domniĭ fără
Străchinĭ, farfuriĭ
Şi linguri la masă, —
Aşa să nu pótă fără mine (cutare).
Şi (cutare) să nu pótă sta,
Să nu pótă mânca, nicĭ hodini;
Să vie cu gura căscată,
Cu picĭerile crăpate,
Cu limba beşicată după scrisa (cutăruĭa)

---

www.dacoromanica.ro

VRAJA DE DRAGOSTE

Culésă de Chr. N. Ţapu, de la Dumitrana Dumitru Stoica din Rogojelu — Gorj.

Plecă (cutare)
Pe cale, pe cărare,
Duminecă diminéţa,
Pe potecă necălcată,
Pe roue nescuturată.
Poteca o călca,
Roua o scutura.
Dragostile le adună
Şi pe cutare le aruncă.
In faţă 'şi puse sóre cu raḑele,
In spate luna cu luminele;
Pe póle stele mărunţele,
Să se uĭte tótă lumea la ele;
Doĭ luceferei,
In doĭ umereĭ,
Să se uĭte tótă lumea cu drag [la eĭ.
Plecă (cutare) pe cale, pe cărare
Se întâlni Maĭca Precista în [cale.
De mâna dréptă 'l luă,
La Iordanul Maĭchiĭ Precistiĭ [îl aruncă
Şi pe trup îl spălă,
De tóte dătăturile,
De tóte aruncăturile,
De tóte făcăturile,
De tóte legăturile,
De tóte uricĭunile,—
De la surate,
De la cumnate,
De la vecine,
De la streine,
De la naşe,
De la móşe,
De la fete frumóse,
De la vĕduve grase.
Il spăla,
Il curăţa;
In faţă-ĭ puse sórele cu raḑele,
In spate luna cu luminele;
Pe póle
Maĭ la vale,
Stele mărunţele;
Şi se uĭtă tótă lumea cu drag [la ele.
Cum se bate limba'n gură
Şi de bune şi de rele,
Puiĭ pe bătătură,
Aşa să se bată (cutare), de [cutare).

Reţetă: Se descântă cu apă neîncepută cu busuĭoc şi se ḑic cuvintele:

— Cum stă busuĭocul înflorit în grădină,
Aşa să stea (cutare) frumos,
Frumos, drăgăstos,
In sémă băgat
Şi de tótă lumea întrebat.

www.dacoromanica.ro

VRAJA DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Răducan Mărgoi, din Urdarii-de-jos—Gorj.

Plecă (cutare)
Pe potecă necălcată,
De rouă nescuturată.
Roua o scutură,
Dragostile le adună
Şi în ólă le băgă
Şi pe trup se spălă,
De tóte uricĭunile,
De tóte făcăturile,
De tóte aruncăturile
De tóte lepădăturile.
Şi'l uşură,
Ca pasărea când sbóră,
Ca óia când se scutură.
Şi-ĭ puseĭ în umereĭ
Douĭ luceferiĭ,
Să privéscă lumea şi ţara la eĭ,
Maĭ vêrtos care-mĭ o fi drag;
Şi puseĭ pe póle stele mărunţele,
Să privéscă lumea şi ţara la el.
Maĭ vêrtos (cutare).
Suflu din gură,
Mură,
La toţĭ să le fiŭ în gură;
Suflu din gură frăguţă,
La toţĭ să le fiŭ drăguţă.
Ingenucheaţĭ buştenĭ pârliţĭ,
Că vin braḑiĭ înfloriţĭ,
Cu pólele poleite,
Cu vêrfurile aurite,
Tótă lumea să se uĭte,
Şi mic şi mare,
Boierĭ şi cocóne,
Maĭ vêrtos (cutare).
Eŭ să fiŭ maĭ vĕḑută,
Maĭ auḑită,
Şi maĭ luminată,
Ca o vacă albă
Intr'o cirédă négră.
Cum se bate limba 'n gură
Şi de bune şi de rele,
Aşa să se bată tótă lumea, de cuvîntul meŭ, de vorba mea.
Să nu'ĭ dea a sta, să nu'ĭ fie a mânca.
Să nu'ĭ fie a mânca,
Pân'la (cutare) n'o pleca.
Să nu-ĭ dea somn a somni,
Odină a odini,
Pên'la (cutare) n'o veni.
Să treacă pîn fete frumóse
Şi pîn văduvĭ grase,
Să vie la mine, la o slabă şi şi trenţurósă.
Şi să-ĭ par mândră şi frumósă.
Eŭ din gură când grăiam,
La mărgăritar chitĭam.
Când pe mine mĕ vedea
Lumea tótă mĕ cinstĭa
Şi toţĭ la scaune mĕ poftĭa.

Amin, amin
Maĭcă Sfînta Marie.
Leac din măna mea să fie!

Reţetă: Se descântă cu busuĭoc cu apă neîncepută şi se ḑic cuvintele:

«Pămînte, urîte,
«Câtă lume şi frunḑă pe tine,
«Atâta dragoste pe mine.
«Cum e busuĭocul maĭ frumos,
«Şi maĭ cu miros,
«Aşa să fiŭ eŭ maĭ vĕḑut şi maĭ auḑit

www.dacoromanica.ro

De tótă lumea,
De tótă mulţimea,
In sémă băgat,
De toţĭ întrebat.

VRAJA DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Comunicată de Ilie Constantinescu—Dioştĭ—Romanaţĭ.

Duminecă de diminéţă mĕ [sculaĭ,
Vadra 'n mână o luaĭ,
La fântâniţă plecaĭ,
Pe potecă necălcată.
Pe rouă nescuturată,
Cu busuĭocu ăsta bucĭumaĭ,
Dragostile adunaĭ,
De la cârcĭumărese,
De la jupânese,
De la flăcăĭ,
De la fete marĭ,
De la copiĭ micĭ,—
Şi în apa luĭ (cutare) le băgaĭ
Şi pe (cutare) 'l luaĭ
Şi 'l duseĭ la rîul luĭ Iordan
Şi 'l spălaĭ
Şi 'l curăţaĭ
Pe trup
De pĕr de lup,
Pe cap
De păr de ţap,
Pe ţîţe
De pĕr de miţe.
Şi 'l dăruiĭ
Cu doĭ luceferĕĭ,
In doĭ umerĕĭ,
Cu stele,
Mărunţele,
Pe mânecele.
Cu cine o vorbi (cutare),
Cu cine-o tăinui,
Cu mĭere l'o lipi;
Să le vie a plesni,
Prin gene,
Prin sprâncene,
Maĭ ales prin ismene.
Să nu-ĭ dea a sta,
Să nu-ĭ dea a mânca.

Descântătórea mestecă cu un fir de busuĭoc într'o sticlă cu apă, din care trebuĭe să bea cel căruĭa 'ĭ-a descântat.

DESCANTEC DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de I. Odor de la Răţóĭca, din Vălenĭ—Prahova.

Mĕ sculaĭ Marţĭ de diminéţă,
Pe rouă nescuturată,
Pĕ poteca necălcată.
Şi m'am întâlnit în cale,
In cale şi în cărare,
Cu Maĭca Precista,
Şi când Maĭca Precista m'a [auḑit,
Văĭtându-mĕ şi olecăindu-mĕ [(tânguindu-mĕ),
M'a întrebat:
— De ce te vălăcăeştĭ, mĕ [creştine?
— Muncesc şi mĕ rog,
Şi nicĭ un folos nu vĕd!

www.dacoromanica.ro

— Păĭ, eŭ sunt Maĭca Pre-
[cista!
— Da, milostivă, dacă eştĭ,
Poţĭ şi pĕ mine, pĕcătosu, să
[mĕ dărueştĭ!
— Şi cu ce pofteştĭ?
— Voiŭ şi eŭ să hiŭ poftit şi
[câştigat,
Să am valóre, la cuvîntu meŭ
[cu lipiciŭ,
Şi la adunare cu boĭerĭĭ să hiŭ
[poftit!
— Na cheiţele mele şi du-te
[colo,
Şi ĭa-ţĭ mana ta,
Venitu tĕŭ, ĭubirea ta,
Dragostea ta;
Tótă lumea să te 'mbrăţoşeze;
Să hiĭ poftit şi chemat,
La boĭerĭ şi la 'mpĕrat.
Cum arde tóte paili,
Şi tóte gunoili,
Şi tóte gazurili,
Să arḑă tóte dragostili,
Tóte iboştili, dĕ (cutare)...
Să nu pótă să aĭbă răbdare,
Nicĭ hodină la culcare,
Stare la mâncare,
Să vie în car dĕ olac,
Cu dragoste mare aşeḑat,
Că eştĭ mândru şi chemat,
Ca să hiĭ cu drag şi mândru şi
Chemat în tótă lumea, şi dĕ
[mine!

VRAJA DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Iôna Gheorghe Bucaţia, din Romaneştĭ—Gorj.

Plecă (cutare) pe cale,
Pe cale, pe cărare.
Se întâlni cu dragostile în cale.
Dragostile le-adună,
Pe trupul (cutăruĭa) le scutură,
In sînul (cutăruĭa) le aruncă;
Pe trupul eĭ,
Pe statul eĭ,
Pe chipul eĭ,
Pe sprincenile eĭ.
Să fie auḑită
Şi vĕḑută
De tótă lumea,
De tótă ţéra
De tótă suflarea.
Care cum o vedea
Tot în gard se suĭa,
Dupĕ (cutare) se uĭta,
Dragostile le-aduna.
Cu bucĭumu bucĭumaĭ,
Dragostile le adunaĭ,
Pe trupul (cutăruĭa) le-aruncaĭ.
Tóta lumea că auḑĭa,
Pe gard se suĭa,
De (cutare) întreba:
— Asta este cea frumósă,
Asta este cea drăgăstósă,
De tótă lumea alésă?
In sémă băgată,
De tótă lumea întrebată?
Cum se bate apa de tóte ma-
[lurile,
De tóte pĭetrile,
De toţĭ bolovanĭĭ,
Aşa să te bată tótă lumea
Tótă mulţimea,
Tóta suflarea de (cutare).
Cum se bate luna cu sórele,
Aşa să se bată tótă lumea,
Tótă mulţimea,
Dupĕ cuvîntul
După chipul (cutăruĭa);
Şi cum alérgă sórele dupĕ lună,
Aşa să alerge dupĕ (cutare)
[toţĭ tinerĭĭ,
Toţĭ marĭĭ, toţĭ mirĭĭ, toţĭ flă-
[căĭĭ.
Şi (cutare) să fie întrebată şi is-
[pitită de tótă lumea
Maĭ vârtos de cutare.

Reţetă: Se descântă cu busuĭoc în apă Joĭa, diminéţă, Sâmbătă şi Dumi

www.dacoromanica.ro

neca. Cu apa cel ce'şĭ face de dragoste, se stropeşte pe frunte şi pe haĭne şi se ŕepetă vorbele :

Cum nu póte tóte păsĕrile ceruluĭ
Şi tóte vĭeţuitórele pămîntuluĭ fără apă
Aşa să nu pótă trăi cutare fără cutare.

VRAJA DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Onaria Năstase din Romanaţi—Gorj.

Spre dragă de Duminecă mĕ [sculaĭ,
Pe potecuţă plecaĭ,
Pe potecă necălcată,
De rouă nescuturată,
La rîul luĭ Iordan.
Găsiĭ acolo o fată spălându-se
Dichisindu-se.
Eŭ aşa dacă vĕḑuĭ,
Indărăt mĕ 'ntorseĭ ;
Chirăindu-mĕ,
Jeluindu-mĕ.
Maĭca Sfînta Maria m'auḑi
Pe scară de argint se pogorî
Şi de mână mĕ luă
Şi cu mine că plecă.
La rîul luĭ Iordan,
La fântâna luĭ Bogdan.
Apa cu drépta luă
Şi peste mine aruncă
Şi pe mine mĕ spălă,
De urîcĭunĭ,
De dătăturĭ,
De cuvinte rele,
De năpăsturĭ rele.
Imĭ puse în pĭept sórele cu [raḑele.
Tótă lumea se uĭta cu drag [la ele.
In frunte 'mĭ puse stéua mare,
Se uĭta la mine cu drag lu- [mea şi ţara;
Imĭ puse în umereĭ,
Douĭ luceferiĭ,
Tótă lumea se uita cu drag [la eĭ;
In spate îmĭ puse luna cu [stele,
Se uĭta lumea su drag la ele.
Maĭca Precista nu mĕ lăsă,
Ci de mâna dréptă mĕ luă,
Şi cu mine plecă,
In câmpul cu dorul,
Unde înflóre bujorul.
Cu busuĭocu bucĭumă,
Tóte dragostile le adună,
Şi în ăst vas le băgă
Şi pe mine le aruncă.
Şi pe mine mĕ făcu frumos
Şi drăgăstos
La tótă lumea,
La tótă mulţimea.
Şi remăseĭ curat, luminat,
Ca argintul stricorat,
Ca Maĭca Precista ce m'a lăsat.

Reţetă : Se descântă de treĭ orĭ în apă neîncepută, cu busuĭoc.

---

www.dacoromanica.ro

VRAJA DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Constantina Ión Rădoĭ din Valea-cu-apă—Gorj.

Plecă (cutare)
Pe cale, pe cărare
Se întâlni cu Maĭca Precista [în cale
Şi de mână l'a luat
Şi 'n gură l'a sărutat.
În faţă la judecat,
Şi cu glas l'a întrebat:
— Ce te văĭcăreştĭ,
Ce te olecăĭeştĭ (cutare)?
— Cum nu m'aşĭ văĭcări,
Cum nu m'aşĭ olicăi?
Că de făcăturĭ,
De aruncăturĭ,
De scăldăturĭ,
Eŭ sînt mânjit
Şi pe faţă înegrit.
Tacĭ (cutare), nu te văĭcări,
Nu te olecăi,
Că eŭ cu bucĭumu am bu- [cĭumat,
Dragostile le-am adunat;
Pe d'albă peliţă,
Pe négră cosiţă,
Le-am aruncat
Şi pe tine te-am spălat
De făcăturĭ,
De scăldăturĭ,
De aruncăturĭ,
De urîcĭunĭ,
De spurcăciunĭ,
De tótă bóla,
De tótă duhórea.
Maĭca Precista de mâna drépta [îl luă,
In spre rĕsărit cu el plecă,
Cu sórele îl încinse,
Cu luna îl cuprinse;
Cu buciumul bucĭumă,
Dragostile le adună,
Intr'o ţîră de apă le băgă;
Pe d'albă peliţă,
Pe négră cosiţa,
Le aşedă.
Iĭ puse în doĭ umereĭ,
Doĭ luceferĭ,
Se uĭta lumea cu drag la eĭ.
Şi (cutare) să fie vĕdut,
Lumit,
Cunoscut
Şi audit,
De tótă lumea,
De tótă mulţimea,
De tótă ţara,
De tótă suflarea.
Cum nu póte ţine mama făr' [de bărat
Şi óĭa făr' de mĭel
Şi vaca făr' de viţel,
Aşa să nu pótă ţine lumea lu- [minată fără (cutare).
Cum se bate calul în grajd
Şi mătasa în prăvălie,
Aşa să se bată (cutare) de (cu- [tare.

Reţetă: Se descântă în apă neîncepută cu busuĭoc; în apă se sting cărbunĭĭ din vatra focului şi se ḑic vorbele:

«Cum nu póte frigurosul fără foc,
Secetosul fără apă
Şi flămândul fără mâncare,
Aşa să nu pótă (cutare) fără cuvîntul, chipul, dragostile (cutăruĭa).

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gherghina Dumitru Gâdea, din comuna Săceni—Teleorman.

— Ce plângĭ şi te aoleştĭ (cu-
[tare) ?
— Ce să nu plâng şi să nu mĕ
[aolesc ?
Eŭ astă-dĭ cu ḑile mĕ prăpădesc.
Taĭca, maĭca m'a urît
Şi fermece mĭ-a făcut,
Maĭca Precista în braţe l'a luat
Şi la rĕsărit cu (cutare) a plecat.
În brêne îl infipse,
Pe pĕrîŭ îl puse.
Pĕrîul curgea ;
Pe picĭóre de fapt, de muĭere
Pe ţîţe [îl spăla.
De pĕr de mâţe,
Pe trup
De pĭeĭ de lup,
Pe cap
De pĭeĭ de ţap,
Pe nas
De pĭeĭ de rac,
Pe picĭere
De pĭeĭ de şérpe şi de bróşte.
In spăla
Il curăţa,
De tótă dorea
De tótă putórea.
Maĭca Precista în braţe îl luă
Şi la rĕsărit cu el plecă.
Dragostile le luă,
Peste (cutare) le aruncă.
Păsĕrile ciripĭaŭ
Şi pomiĭ înfloriaŭ ;
Zorile rĕsărise
Şi pe dealurĭ fugise.
Nu rĕsărĭa pe dealurĭ,
Nicĭ pe maluri,
Nicĭ pe monastirĭ,
Nicĭ pe zidirĭ ;
Şi rĕsărĭa pe haĭnele (cutăruĭa)
Pe averea luĭ,
Pe chipul luĭ,
Pe sprîncenile luĭ,
Pe ţîţele luĭ.
Intre sprîncene 'ĭ puse
Un fagure de mĭere
Şĭ-o chită de micşunele,
Se uĭta tóte lumea
Cu drag la ele :
Tóte fetele,
Tóte nevestele,
Toţĭ popiĭ,
Toţĭ protopopiĭ,
Tóte priotesele,
Tóte protopopesele,
Toţĭ miriĭ,
Toţĭ emiriĭ.
Cum se bate limba'n gură
Şi puiĭ pe bătătură,
Aşa să se bată (cutare) dupĕ
(cutare)
Să se bată,
Să se rĕsbată
Dupĕ chipul luĭ,
Dupĕ vorba luĭ,
Dupĕ averea luĭ.
Pên'la el n'o veni,
Dracul în el o plesni ;
Pên'la el n'o pleca,
Dracul în el o crăpa ;
Să nu'ĭ fie a bea,
Să nu'ĭ fie a mânca,
Să vie cu gura căscată,
Cu picĭerele bĕşicate,
Cu limba crăpată.
Cum sbĭară oile de mĭeĭ
Şi mĭei de oĭ,
Mumele de copiĭ
Şi copiiĭ de mume,
Bivoliţele de puĭ,
Puiĭ de bivoliţe,
Vacile de viţeĭ,

www.dacoromanica.ro

Viţeiĭ de vacĭ,
Popiĭ de priotese,
Priotesele de popĭ,
Miresile de ginerĭ
Şi ginerii de mirese,
Protopopiĭ de protopopese,
Şi protopopesele de protopopĭ,
Dĭaconiĭ de dĭaconese,
Diaconesele de dĭaconĭ
Aşa să sbĭere (cutare)
De chipul
De cuvîntul
De statul,
De avutul (cutăruĭa).
Cum se bate limba'n gură
Şi de bune şi de rele,
Aşa să se bată tótă lumea
Şi tótă mulţimea,
Maĭ vêrtos (cutare)
(Cutare) să fie de toţĭ vĕḑut,
De toţĭ auḑit,
De toţĭ întrebat
Şi'n sémă băgat —
De tótă lumea
De tótă mulţimea.
Cine'n urma (cutăruĭa)
O călca,
Tot urîtul să i'l ĭa.

Reţetă : Se descântă în apă de isvor, Duminecă diminéţa, la sóre rĕsare, cu o steblă de busuĭoc. Din apa descântată se bea şi se stropeşte haĭnele şi chipul celuĭ îndrăgostit.

DESCANTEC DE DRAGOSTE
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Gherghina Dumitru Gâlea, din comuna Săceni—Teleorman.

Tu laurule,
Balaurule,
Cum te beaŭ toţĭ băeţiĭ de fri-
[gurĭ,
Tóte fetele,
Tóte nevestele,
Şi mi-ĭ tonteştĭ,
Şi miĭ cănteştĭ
Aşa să'mĭ tonteştĭ
Şi să'mĭ cănteştĭ (pe cutare) ;
Şi cum plesneştĭ
Şi te veştejeştĭ
Şi cum arḑĭ în vetre,
Aşa să'mĭ arḑĭ în pĭetre
Inima luĭ (cutare)
—Rĕsaĭ, sóre frăţĭóre
Cu nouĕ-ḑecĭ şi nouĕ de rĕ-
[ḑişóre,
Cu treĭ raḑe fă-mĭ cununa,
Să-mĭ strălucéscă ca luna.
Să rĕsaĭ, să nu rĕsaĭ
Din deal şi pênĕ'n plaĭ,
Să'mĭ puĭ cununa 'n cap,
Să se uĭte tótă lumea cu drag :
Toţĭ popiĭ,
Toţĭ protopopiĭ,
Toţĭ dĭaconiĭ,
Toţĭ călmăcaniĭ,
Tóte fetele,
Tóte nevestele,
Tóte preotesele,
Tóte protopopesele,
Toţĭ miriĭ,
Toţĭ emiriĭ;
Să te puĭ, sóre, în pĭept,
Iar tu, lună, în spate.
Ce'ĭ doĭ luceferei
Să-ĭ puĭ în umereĭ
Să se uĭte tóte lumea cu drag
[la eĭ.

Reţetă : Se descântă cu seminţe de laur pe vatra focului, repetându-se vorbele de maĭ sus. Apoĭ se descântă în apă neîncepută de la isvor cu busuĭoc verde la sóre rĕsare. Cu apa descântată se stropeşte cel ce'şĭ face de drageste.

---

www.dacoromanica.ro

INTORSURI PENTRU FACERE DE DRAGOSTE

Cules de Chr. N. Ţapu de la baba Gherghina Dumitra Gâdea din Săceni—Teleorman.

Ce te plângĭ şi te aoleştĭ (cu-
[tare) ?
Ce să nu plâng şi să nu mĕ
[aolesc ?
Eŭ astă-ḑĭ cu ḑile mĕ prăpă-
[desc !
Taĭca, maĭca m'a urît
Şi fermea mĭ-a făcut.
Maĭca Precista 'n braţe m'a
[luat
Şi l'a rîul luĭ Iordan m'a mâ-
[necat,
Şi m'a spĕlat, m'a curăţat
De tóte urîcĭunile,
De tóte spurcăcĭunile,
De tot datul,
De tot aruncatul,—
De la streine,
De la vecine
De la cumnate,
De la surate.
Cum sparge plugul brazdele
Boziĭ şi tóte rădăcinele,
Mărăciniĭ,
Cĭuliniĭ, —
Aşa să se spargă şi să se taĭe
[tot faptul,
Tot datul,
Tot aruncatul,
Tot urîtul,
Tot făcutul.
Cum taĭe secerea asta tóte ró-
[dele
Tóte bucatele,
Şi se usucă, —
Aşa să se taĭe şi să se usuce
[şi să se desfacă
Tot urîtul, tot făcutul,
Tot datul,
Tot aruncatul,
De la vecine,
De la streine,
De la cumnate,
De la surate.
Iar (cutare) să rĕmâĭe curat,
Luminat,
Ca steaua din cer,
Ca flórea din câmp,
Ca argintul stricorat,
Ca aurul suflat,
Ca Maĭca Precista
Ce l-a dat.
Şi (cutare) să fie spurcat
Şi în sémă nebăgat;
Să fie scuĭpat de tóte
Cĭorile, de tóte coţofenile
Şi de tóte păserile.
Să fie ca gunoiŭ dupĕ uşă
Şi ca la o vită o căpuşă;
Şi ca un sac vĕrgat,
Pe gard aruncat
Şi în sémă nebăgat.

Reţetă: Se descântă cu secerea şi fĭer de plug într'o ólă cu apă. Cu apa vrăjită se scaldă cel căruĭ 'ĭ se întórce de dragoste. Scăldăturile se aruncă la respântiĭ (unde se întâlnesc treĭ drumuriĭ).

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE URIT

Cules de Chr. N. Ţapu de la Simina, Gresia—Teleorman.

Tu stea logostea,
Tóte stelele să stea;
Numaĭ stéua luĭ (cutare) să nu stea.
Să umble prin tóte zahanalele,
Pe la tóte coţele şi privăţile,
Să adune puterile.
Cum pute zahanaua de goneşte câĭniĭ,
Aşa să se gonéscă şi să fugă (cutare) de (cutare);
Şi cum fug îngeriĭ de coteţ şi gănieţ',
Aşa să se huĭduĭască (cutare) cu (cutare).
Să se gonéscă
Şi să nu vorbĭască.
Şi cum nu póte pune judicătoriĭ, arendaşiĭ şi boĭeriĭ
Masă la uşa privăţiĭ,
Tot aşa să nu maĭ puĭe (cutare) cu (cutare)
Cină la masă-ĭ şi la masă-ĭ să nu vadă.

Reţetă : Se descântă în apă strânsă într'o ólă de Lunĭ până Lunĭ, în care apă se omóră un puĭŭ de şérpe şi tot cu acéstă apă se spală un armăsar la membru şi o bivoliţă la fătătóre. Cu apa ast-fel preparată şi descântată se stropesc ceĭ ce se urăsc.

DESCANTEC DE SCRISA

Cules de Chr. N. Ţapu de la Ilinca Mirtulésa din Roşiorii-de-Vede.

Uhu, uhu ! stea, stea.
Tóte stelele să stea,
Stéua (cutăruia) la nópte să nu stea.
Să se bată în lung şi în lat
Şi la noĭ în sat
Să caute scrisa (cutăruia),
Pîn tóte paturile,
Pîn tóte casele,
Pîn tóte căpătâĭele,
Unde l'o găsi,
Cu códele l'o plesni,
La (cutare) l'o porni.
Cu gura l'o rupea,
La (cutare) l'o aducea.
De-o fi adormit,
Să-l deştepte ;
D'o fi culcat,
Să'l scóle ;
De-o fi în picióre

www.dacoromanica.ro

Să'l aducă.
Să nu-ĭ dea a mânca,
Să nu-ĭ dea a culca,
Să nu-ĭ dea a dormi;
Să nu-ĭ dea a odini,
La (cutare) l'o porni.
Să'l aducă despuiat pîn sat,
Pîn câĭnĭ fără cĭumag,
Să nu'l pótă potoli,
Pîn' la (cutare) n'o veni.
Iţĭ fac basmaua colac,
Să mi-l aducă în caĭ de olac,
La nópte 'n vis să'l visez,
Mâĭne aevea să mi-l vĕd ;
La nópte o veni,
Cu mine o vorbi,
Mâĭne l'oĭ isbândi,
Pe el să'ĭ sorocesc,
Puriciĭ şi păduchiĭ de la nouĕ [porcăriĭ,
De la nouĕ şerpăriĭ,
De la nouĕ brutăriĭ,
Pe el să'l soroceascâ,
Să'l musce şi să'l pisce
Şi unde l'o cere să se ducă.

Reţetă : Se descântă cu o batistă la o stea din spre rĕsărit saŭ de la sóre prând. Batista cu care se descântă se pune sub cap şi fata dórme pe ea. Dacă stéua nu se mişcă din loc se dice că móre ursita ; iar dacă se mişcă şi jócă stéua, e bine — că cel îndrăgostit se însóră repede.

VRAJA DE SCRISA

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Iliana Nicolae Lăceanu, din Drăgşanĭ—Teleorman.

— Stea, steuliţa mea,
Tote stelele să stea.
Tu pênĕ 'n ḑiuă să nu staĭ
Şi să umbli lungiş
Şi curmeḑiş,
In lung şi în lat.
Şi la noĭ în sat,
Să te facĭ mare bălaur,
Cu solziĭ de aur,
Şi să te ducĭ la scrisul (cută-ruia).
Cu ciocul să'l ciocneştĭ,
Cu aripele să'l plesneştĭ,
La scrisa mea să'l porneştĭ,
Iute şi maĭ de vêrtos,
C'ala 'mĭ este de folos !

Reţetă : Se face de scrisă la stea cu betele, mărgele saŭ cu un tulpan. Când tînĕrul căruĭa 'ĭ se face de scrisă este să se însóre — stéua, ḑice-se, că jócă şi-şĭ măreşte raḑele. Dér décă scrisul ĭĭ este mort, e semn rĕŭ şi stéua 'ĭ pĭere şi se crede că şi acel tînĕr móre.

---

www.dacoromanica.ro

VRAJA DE SCRISA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Voĭca Anghelache Ţapu, din Roşiorii-de-Vede.

— Stea, steluliţa mea,
Tóte stelele să stea,
Numa tu să nu staĭ,
Să umbli în sus ca gândul,
Jos ca vêntul.
Să umblĭ
Din casă
In casă,
Din masă
In masă,
Pên' la ursitu (cutăruĭa) acasă.
La masă să'l găseştĭ,
Cu códa să'l iubeştĭ,
De la masă să'l plesneştĭ,
La (cutare) să'l porneştĭ ;
Să vie cu gura căscată,
Cu limba beşicată.
Să nu'ĭ vie a sta,
Să nu'ĭ vie a mânca,
Pên' la (cutare) n'o da.
In vis să'l visez
Aĭevea să'l vĕd,
Mâĭne 'n zorĭ să'l cunosc
Şi cu el să vorbesc.

Notă : Să ĭa batista feteĭ care voĭeşte să'şĭ facă pe scrisă, se aminţă cu ea la o stea maĭ luminósă din spre resărit. Sa face batista colac şi se pune sub cap, în locul unde dórme nóptea.

VRAJA DE SCRISA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Ióna Moldăianca, vrăjitóre, din Roşiorii-de-Vede.

Stea, steluliţa mea,
Tóte stelele să stea.
Iară tu să nu staĭ.
Să te facĭ un şérpe bălaur,
Cu codiţa de aur.
Să'mĭ umbli ţara,
Şi 'n lung şi 'n lat,
Şi la noĭ în sat,
Să'mĭ găseştĭ scrisa (cutăruĭa).
Cu cĭocu s'o cĭocneştĭ,
Cu códa s'o plesneştĭ,
La (cutare) s'o porneştĭ.
In vis s'o visez,
Aĭevea s'o vĕd,
Mâĭne 'n zorĭ s'o cunosc
Şi cu ea să vorbesc.

Notă : Se vrăjeşte cu batista la o stea din spre resărit. Dacă stéua, în timpul când se face de scrisă, pĭere, se ascunde, se crede că nu e bine de tînĕrul saŭ tînĕra care 'şĭ fac pe scrisă. Dacă stéua jócă şi 'şĭ măreşte raḑele, seḑi ce că atât tînĕrul cât şi fata vor fi norocoşĭ în căsătoria lor.

www.dacoromanica.ro

VRAJA DE SCRISA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Stanca Radu Modea din Scrióstea—Teleorman.

Stea, steluliţa mea,
Tóte stelele să stea,
Numaĭ trupul tĕŭ să nu stea.
Să te facĭ şerpóĭcă,
Balauróĭcă,
Cu totul de aur.
După scrisa (cutăruĭa) te so-
[rocesc,
Să umbli în scurt şi în lat,
Şi la noĭ în sat,
După scrisul (cutăruĭa)
De l'oĭ găsi în pat,
Culcat
Orĭ în sat la sfat,—
Cu cĭocul să-l cĭocneştĭ,
Cu aripile să 'l plesneştĭ,
La (cutare) să 'l porneştĭ,
Cu limba crăpată,
Cu gura căscată,
Cu buza beşicată.
Pên' la (cutare) n'o veni,
Să se bată a plesni,
Să nu-ĭ vie a sta,
Să nu-ĭ vie a mânca,
Să nu-ĭ vie a culca,
Să nu-ĭ vie a vorbi,
Să nu-ĭ vie a sfătui,
Pênĕ cu mine n'o vorbi.
Să vie trăsnind,
Plesnind,
Din gură văpăĭ lăsând,
Pîn fete grase şi frumóse,
Ca pîn-bróşte vĭermănóse;
Pîn neveste grase şi frumóse,
Ca pîn căţele vĭermănóse,—
Desculţ d'un picĭor,
Şi cu capul gol,
Pîn sat fără sfat,
Şi pîn câînĭ fără cĭomag.
In vis să 'l visez.
Aĭevea să 'l vĕd.
Mâĭne în zorĭ să 'l năzăresc.
Şi cu el să vorbesc.

Reţetă: Se descântă cu batista şi cu bete la o stea din spre resărit.

DESCANTEC DE SCRISA
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Leanca Gheorghe Rêlea din Flăcăĭ—Vâlcea.

Stea, stea logostea,
Tóte stelele să stea,
Scrisa—orânda (cutăruĭa) să
[nu stea.
Să te ducĭ din vad în vad,
Din sat în sat,
Pênĕ unde o fi scrisa şi orânda
(cutăruĭa) ursat.
Acolo să găsĭască,
Să prânzĭască,
Să amiezĭască,
Să odinĭască.

www.dacoromanica.ro

În pat să nu'l lase.
Să 'l scóle,
Să 'l trimétă,
Prin sat fără cĭumag,
Cu nuĭa de alun,
Să umble ca un nebun;
Cu nuĭa de arţar,
Să umble ca un armăsar;
Cu nuĭa de sânger,
Să umble ca un înger;
Cu nuĭa de nuc,
Să umble ca un haĭduc.—
La scrisa (cutăruĭa) să se ducă.
In vis s'o viseze,
Aĭevea s'o vaḑă,
In ḑorĭ de ḑi,
La resăritul sóreluĭ,
In glasul cântătorilor,
In revărsatul zorilor.

Reţetă: Se descântă cu nuĭele de alun, nuc, sânger, arţar, carĭ se taĭe Joĭa diminéţa, în revărsatul zorilor şi, când se taĭe, se ḑice:

Mĕ sculaĭ Joĭ de diminéţă,
Pe róuă, pe céţă,
Pe cărare neumblată,
De rouă nescuturată.
Roua o scuturaĭ
Şi scrisa o deşteptaĭ
Şĭ-o porniĭ în sat, etc.

Şi se repetă vorbele de maĭ sus: Stea, stea, logostea, etc. Se descântă séra şi diminéţa, în spre Joĭ, în cântatul cocoşilor. Descântecul se face la o stea mică din spre răsărit; se ĭa apă neîncepută de la treĭ isvóre, repetându-se cuvintele:

Cum se întâlnesc isvórele,
Aşa să se întâlnéscă (cutare) cu (cutare).

DESCANTEC DE SCRISA CU CARBUNI

Cules de Chr. N. Ţapu de la Leanca Gheorghe Rêlea, din Făcaĭ—Vâlcea.

Voĭ nouĕ cărbunĭ,
Ca nouĕ gărgăunĭ,—
Eŭ vĕ aprinseĭ,
Şi la scrisa (cutăruĭa) vĕ trimiseĭ;
Să vie la nópte 'n vis,
Aĭevea s'o vĕḑ,
Mâĭne în revărsatul zorilor,
In glasul cântătorilor,
Cu ea să vorbesc.

Reţetă: Se descântă cu resteŭ (un lemn de la jug), găsit în nóptea luĭ Sfîntu Gheorghe şi în nóptea de Ispas.

Se maĭ descântă cu un ţĕruş de la ĭeslea caluluĭ şi se repetă cuvintele:

«Cum găsiĭ eŭ resteul ăsta şi cum trage calul la ĭeslea de fên, aşa să se găséscă scrisa (cutăruĭa) şi s'o tragă la casa, la averea, oleabul (cutăruĭa).

Dacă nu se găseşte resteŭ, se fură şi se ḑice:

«Cum furaĭ eŭ resteul, aşa să fur gândurile, vorbele, inima, sufletul scriseĭ mele. S'o pornesc, în vis s'o visez, aĭevea s'o vĕḑ, mâĭne în ḑorĭ de ḑi să vorbesc.

Resteul şi ţĕruşul de la ĭeslea caluluĭ se bagă în foc şi dacă se aprinde şi arde se ḑice că scrisa este bogată; dacă este săracă scrisa, ţĕruşul şi resteul se sting.

---

www.dacoromanica.ro

DESCANTEC DE SCRISA CU CARBUNI
(VARIANTA)

Cules de Chr. N. Ţapu de la Petruţa E. Niţulescu, Ocnele-Marĭ.—Vâlcea.

Stea, stea logostea,
Tóte stelele să stea,
Stéua (cutăruĭa) să nu stea ;
Să umble în lung şi în lat,
Şi la noĭ în sat.
În ţara Turcéscă,
Bulgăréscă,
Românéscă,
Moldovinéscă, —
Să aducă scrisa (cutăruĭa).
De-o fi cismar,
De-o fi zidar,
De-o fi têmplar,
De-o fi dulgher,
De-o fi moşier,
De-o fi cârcĭumar,
De-o fi focţionar,
De-o fi cojocar,
Să vie, în vis să 'l visez,
Aĭevea să 'l vĕd,
Să 'l cunosc bine-ales.

Reţetă: Se descântă cu tulpanu; se face covrig şi se uĭtă prin el la o stea mică din spre rĕsărit. Se dă apoĭ tulpanul feteĭ saŭ tînĕruluĭ care 'şĭ-aŭ făcut de scrisă şi 'l pun sub căpĭtâiŭ şi dórme pe el.

VRAJA DE SCRISA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Maria Năstase, Romaneşcĭ—Gorj.

Moţ, moţişorul meŭ,
De când te-am spălat,
De când te-am pĭeptĕnat,
Nicĭ o slujbă nu ţĭ-am dat.
Dar astă séră îţĭ daŭ slujbă mare,
Să te facĭ şarpe bălaur
Cu solziĭ de aur,
Cu douĕ-spre-ḑece capete,
Cu douĕ-spre-ḑece códe,
Cu douĕ-spre-ḑece aripĭ,
Să mergĭ la scrisa mea ursată,
De la Maĭca Precista îndreptată.
Cu cĭocurile să'l cĭocăneştĭ,
Cu aripile să-l plesneştĭ,
Cu códa să'l porneştĭ,
Pe el, pe tată-sĕŭ, pe mumă-sa,
[pe fraţĭ şi pe tóte némurile luĭ.
Toţĭ de el să stea,
Să vie să mĕ ĭa,
De o fi în munte,
De o fi peste munte,
De o fi aicĭ în sat,
Toţĭ de el să stea,
Şi să vie să mĕ ia.

www.dacoromanica.ro

Reţetă: Se descântă în moţul feteĭ cu un ac gălben cu gămălie. Fata care'şĭ face de scrisă îşĭ ia pĕr din moţul eĭ şi ducându-se în vatra foculuĭ îl pârleşte pe cărbunĭ ḑicênd vorbele:

«Cum se pârleşte şi arde pĕrul ăsta în vetre, aşa să sfârâe şi să ardă în pĭetre inima (cutăruĭa)». (De treĭ orĭ).

Apoĭ cu acul se înţépă perna înainte de a se culca fata şi repetă vorbele:

«Nu te înţep pe tine, ci înţep scrisa mea. Să nu'ĭ fie asta, să nu-ĭ fie a bea, a mânca etc.

VRAJA DE SCRISA
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Bălaşa, vrăjitórea, din Rovinarĭ—Gorj.

In colo spre rĕsărit,
Mare foc se vede.
Dar pe foc ce era?
Treĭ cazane fierbătóre,
Treĭ cuţite tăĭetóre.
Dar foc cine le da?
Draciĭ mărĭĭ şi aĭ ţĕrĭĭ.
Il frigea, îl ardea,
Şi în frigare îl întorcea,—
Pe el, pe tată-sĕŭ,
Pe el, pe mumă-sa,
Pe el, pe popa din sat.
Pe el cin'l'o vedea,
Tot de el să stea,
La scrisa luĭ să vină s'o ĭa.
Tu pĭetroĭŭ bălţat,
Să mi-l aducĭ prin sat,
Fără de sfat,
Pîn câĭnĭ, fără de cĭumag.—
Da luĭ ce'ĭ dărueştĭ?
Un cal din munţĭ,
De unde ĭ-o plăcea,
De acolo să'l ĭa.—

Reţetă: Se crapă uşa de treĭ orĭ şi la fie-care deschiḑĕtură de uşă se repetă descântecul.

Apoĭ se légă un semn din cârpa fusteĭ saŭ rochĭeĭ celeĭ ce 'şĭ face de scrisă·

VRAJA DE SCRISA
(VARIANTA)

Culésă de I. Ionescu, abs. seminarist, de la Stana Lungoĭ, com. Oprişor—Mehedinţĭ.

Cuţit, cuţitaşule,
De când te-am alămat
Şi te-am plăsălat,
Şi la ţigan te-am lucrat
Şi te-am cununat,
Nicĭ o slujbă nu ţĭ-am dat.
Dar astă séră
Este o séră mare;
Iţĭ daŭ o slujbă tare,
Să umbli din deal în vale
Şi lungiş,
Şi curmeḑiş,

www.dacoromanica.ro

In lung şi în lat
Şi la noĭ în sat,
Dupĕ scrisa mea,
Dupĕ ursita mea,
De ursătorĭ ursată,
De Dumneḑeŭ la mine în-
[dreptată.
Să vie prin sat,
Fără de sfat ;
Să vie prin câĭnĭ,
Fără de cĭomag ;
Să vie pe drum lupeşte,
Să intre în casă porceşte, –
Cu punga deschĭată,
Cu gura căscată.
Eŭ îl împung,
Şi îl străpung
Pe el, pe mamă-sa,
Pe el, pe tată-seŭ,
Pe el, pe frate-sĕŭ,
Pe el, pe soru-sa,
Pe el, pe moşul seŭ,
Pe el, pe naşu-seŭ,
Pe el, pe mahalaua luĭ,
Pe şi cu cin' s'o 'ntâlni,
Că eŭ îl bat şi 'l străpung
Şi 'l bat între picĭóre,
Să 'ĭ dea în gând de însură-
[tóre.
Că eŭ îl împung,
Şi 'l străpung
Prin inimă,
Pe supt inimă,
Prin ficaţĭ,
Pe supt ficaţĭ,
Prin rărunchĭ,
Pe supt rărunchĭ,
Prin limbă,
Pe supt limbă,
Prin dinţĭ,
Pe supt dinţĭ,
Prin pĭele,
Pe supt pĭele.
Să 'ĭ-l bat între picĭóre,
Să 'ĭ dea în gând de însură-
[tóre,
Să vie cu portofelul descuĭat,
Cu sângele întărîtat,
La nópte să 'l visez
Mâĭne aĭevea să 'l vĕḑ,
Cu calul furuind,
Din bice plesnind,
La mine venind.
Nicĭ să nu maĭ şadă,
Nicĭ să nu maĭ mănânce.
Inima să-ĭ sară,
Ochiĭ să-ĭ plesnéscă,
Să nu-ĭ dea a sta.
Căcĭ dacă o maĭ sta,
Il-oĭ întâmpina.
Sângele din nas ĭ-o pica.

Reţetă: In tot timpul descânteculuĭ, cuţitul se ţine în mână, înţepând încetinel pământul cu el şi apoĭ îl bate în pământ după uşă şi se ḑic cuvintele:

La nópte să'l visezĭ,
Aĭevea să'l vĕḑ etc.

VRAJA DE SCRISA

(VARIANTA)

Culésă de Chr. N Ţapu de la vrăjitóŗea Bălaşa, din Rovinarĭ—Gorj.

Nu încind
Şi aprind
Ast pietroiŭ bălţat ;
Şi încind
Şi aprind inima scrisuluĭ (cu-
tăruia),
Incind şi aprind
Capul de căcĭulă,
Căcĭula de cap,
Ciórecĭ în cur,
Curul de ciórecĭ,
Cămaşa de pĭele,
Pĭelea de cămaşă,
Pîn rărunchĭ,
Pe supt rărunchĭ,
Pên' în plămânĭ,

www.dacoromanica.ro

Pe supt plămânĭ,
Incind şi aprind trupul (cutăruĭa).
De o fi în haia ţară,
Să vină până mâine séră;
De o fi în astă ţară,
Să vină pênĕ diséră;
De-o fi peste munte
Iĭ pun punte,
Să trécă pîn fete frumóse,
Prin văduve grase,
Pên' la scrisul eĭ acasă.
Pe el, pe tată-sĕŭ,
Pe el, pe mumă-sa,
Pe el, pe cin' l'o vedea,
Tot de el să stea
Şi scrisa luĭ să vină s'o ĭa.
Tu pĭetroiŭ bălţat
Să mi'l aducĭ prin sat,
Fără de sfat
Prin câinĭ făr' de ciomag,
Tu secere
Cum taĭ spicele
Şi meĭele
Şi grânele
Şi orzele,—
Aşa să taiŭ eŭ tóte gândurile,
Tóte făcăturile,
Tóte legăturile,
De la tóte fetele,
De la tóte nevestele.
La scrisa luĭ să'ĭ fie
Gândul de aḑĭ înainte.

Reţetă: Se descântă cu pĭetroiŭ alb în foc şi cu o secere. Pĭetroĭul se arde şi se cĭocneşte cu secera spunêndu-se versurile de maĭ sus. Pĭetroiul se scóte din foc, se pune în pragul uşeĭ, se pişe pe el şi se ḑic cuvintele.

— Cum nu póte ţine lumea şi ţara pişatul, aşa să nu ţină scrisul (ursitul) (cutăruĭa) şi să vină maĭ în grabă. Şi cum nu stă uşa, aşa să nu stea scrisul (ursitul) (cutăruĭa) pên' n'o veni la (cutare).

VRAJA BOBILOR

Culésă de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Tinca Bălan, din Costeşti—Vâlcea.

— Voĭ patru-ḑecĭ de bobĭ,
Voĭ patru-ḑecĭ de fraţĭ,
Cum ştiţĭ încolţi
Şi lunca şi ţara hărăni,
Aşa să ştiţĭ de bóla (cutăruĭa).
De-o fi din sfinte,
Saŭ din ḑile greşite
Să 'mĭ eşiţĭ pe cincĭ;
Dar dacă o fi niscaĭ dătăturĭ,
Saŭ aruncăturĭ de la mulerĭ,
Să 'mĭ eşiţĭ pe nouĕ,
La inimă douĕ.
Să vĕḑ bine că 's dătăturĭ,
Din mâĭnĭ de fomeĭe,
Nu sînt din sfinte, din milostive.

---

www.dacoromanica.ro

VRAJA BOBILOR
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Iliana Nicolae Săceanu, din Drăgşanĭ—Teleorman.

—Voĭ patru-ḑecĭ şi unu de bobĭ,
Dupĕ cum ştiţĭ să rĕsăriţĭ
Şi să încolţiţĭ
Şi lumea albă o arâniţĭ,
Aşa să ştiţĭ
Să ghiciţĭ de (cutare).
Dacă 'l va găsi
Să vĕ deschideţĭ pe nouĕ ;
Dacă n'oţĭ găsi
Să eşiţĭ pe cincĭ ;
Să vĕ închideţĭ în prag şi în [temeĭ,
Să vĕd bine că nu găseşte bu- [curiĭ.

VRAJA CARŢILOR

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Constantina Ión Rădoĭ, din Valea-cu-apă—Gorj.

—Voĭ douĕ-ḑecĭ şi patru de cărţĭ,
Să 'mĭ ştiţĭ,
Să 'mĭ ghiciţĭ (de cutare).
De-ar trăi, să 'mĭ ĭasă pe roşu,
De-ar muri, să'mĭ tragă pe negru,
Sa vĕḑ bine că móre ;
Iar de ar avea leacul,
Să 'mĭ cadă pe roşu, să vĕd din [ce are leacul.

VRAJA CARŢILOR
(VARIANTA)

Culésă de Chr. N. Ţapu de la Dumitra Nedelea, cărturărésă şi vrăjitóre, în Cetăţuĭa, cătun lângă R.-Vâlcea.

—Voĭ douĕ-ḑecĭ şi patru de cărţĭ,
Dupĕ cum jugravul v'a jugrăvit
Şi tiparul v'a tipărit,
Aşa să ştiţĭ,
Şi să ghiciţĭ,
Ce bólă are (cutare)?
Ce păs are,
Ce greutate are,
Ce supĕrare are.
Are vre-un léc?
Dacă 'ĭ-o fi din dătăturĭ,
Saŭ din aruncăturĭ,

www.dacoromanica.ro

Să 'mĭ spuneţĭ iară bine,
Să 'mĭ spuneţĭ,
Să 'mĭ ghiciţĭ,
De 'ĭ-o fi bólă din sfinte,
Din ele saŭ spurcăciunĭ.
De n'o avea léc să 'nchideţĭ,
C'o damă roşie cu ochiĭ verdĭ.

DESCANTEC DE PUS LA STELE

Cules de Chr. N. Ţapu de la vrăjitórea Simina, din Gresia—Teleorman.

Tu, stea, logostea,
Tóte stelele să stea ;
Dar stéua luĭ (cutare) să nu stea.
Să umble pe tóte câmpurile,
Să adune leacurile ;
Că sórele mĭ-a răsărit,
Nouĕ surorĭ aŭ venit,
Pe (cutare) l'aŭ tămăduit,
Că cu grapele l'aŭ grăpat,
Cu măturile l'aŭ măturat,
La masa de mătase l'aŭ mânat.
Tóte priotesele,
Tóte jupânesile,
Peste ape aŭ suflat.
Apele se limpedia,
Bólele (cutăruia) se sprijinĭa.
De la (cutare) eŭ le-am gonit.
In cuĭbul berzilor le-am sorocit.
Toţĭ şerpiĭ îĭ reteza,
La puişorĭ îĭ aducea,
Bólele de la (cutare) se ridica,
In cumpenile fântânelor le-am ridicat,
De acolo le-am descântat,
In nisipurile mărilor le-am băgat,
Pe (cutare) l'am sculat.—

Reţetă: Se descântă în rachiŭ Lunea. In rachiŭ se pune şi treĭ cărbunĭ aprinşĭ şi se sting ; dacă cărbunii cad la fund este semn rĕŭ—dice-se că bolnavul nu se maĭ scólă şi cade la o zăcere mare—iar dacă staŭ cărbunii d'asupra—fără să se cufunde în acel rachiŭ—este semn bun cum că bolnavul are să se scóle îndată.

www.dacoromanica.ro

MEDICINA POPULARĂ

www.dacoromanica.ro

MEDICINA POPULARA

Medicina babeĭ Simina vrăjitórea, din Gresia-Teleorman.

Pentru tămăduirea ómenilor bolnavĭ de trânjĭ întrebuinţéză o buruĭénă care este fórte primă-văratecă, numită în acéstă parte de loc Dediţel. Acéstă buruĭénă se ferbe în o ólă, ca de o oca, cu vin, pênĕ ce rĕmâne ca o litră; óla ferbe acoperită de a nu rĕsufla. Acoperirea óleĭ se face cu cocă de făină. Vinul fert cu dediţel se bea ca o céşcă pe ḑi pênè ce se isprăvesce.

*

Pentru întors la vite, ca să nu móră vitele, se întrebuinţéză o buruiénă numită în acéstă parte de loc Laba ursuluĭ. Acéstă buruĭénă o tócă mărunt şi o amestecă în tărîţe pe care le dă la animale de le mănâncă.

*

Pentru căderea pĕruluĭ (chelie saŭ plesnete în cap) întrebuinţéză o buruiénă pe care o numeşte areŭ.

Buruĭéna acésta numită areŭ, o ferbe în apă şi se spală cel bolnav de maĭ multe orĭ pe cap cu apa în care s'a fĭert buruiana.

*

Pentru descuĭatul vitelor cum şi al ómenilor (când nu se pot pişa), întrebuinţéză o buruĭénă ce o numesce Pĕrul porculuĭ. Acéstă buruiénă o ferbe în apă în care maĭ tórnă şi unt-de-lemn şi o dă căldicică de o bea vita saŭ omul bolnav.

*

Pentru isbiturĭ, bóle ce vin des la copiĭ, bóle care încep cu tremurat, întrebuinţéză o buruiénă numită sânḑêeni. Cu acéstă buruiénă se afumă copiiĭ bolnavĭ.

*

www.dacoromanica.ro

Pentru ómenĭ carĭ tuşesc mult (tuse din sfinte) întrebuinţéză o buruiénă numită ederă, pe care o ferbe în vin şi o bea cel bolnav. Maĭ întrebuinţéză tot pentru tuse rea şi o buruĭénă numită ĭérbă mare. Rădăcina de ĭérbă mare se tae în bucăţele subţirĭ şi se pune în rachiŭ de drojdie ca o oca şi stă de se plămădesce treĭ ḑile. După acele treĭ ḑile bea cel bolnav câte 2—4 cescĭ pe fie-care ḑi pênĕ ce isprăvesce rachiul cel în care se plămădise (şeḑuse) ĭérba mare.

(Culese de Chr. N. Ţapu de la baba Simina în etate de 90 anĭ, din cătunul Gresia, pendinte de comuna Bălţaţĭ—Teleorman).

Vindecare de Lingóre saŭ tifos.

Sĕ ĭa treĭ lumînărĭ şi 'n ḑiua de Sfîntu Sava, treĭ ḑile pênĕ în Sf. Nicolae, se duc la biserică şi se pun în credinţă la o icónă, fie a Sfîntuluĭ Sava, fie a altor sfinţĭ; pe urmă se lasă de arde o bucată de vreme—cât ţine slujba în biserică; Dar lumînările trebue să fie de céră curată. Pe urmă se opresc şi se légă în casă şi unde e cine-va bolnav de strigă aĭurea, înebuneşte, strigă a lingóre, se duce şi cere apă şi aprinde o lumînare întâiŭ şi pe urmă de la acéstă lumînare se aprinde şi cele lante douĕ lumînărĭ şi din fie-care să se pice treĭ picăturĭ de se fac cu totu nouĕ picăturĭ. Pe urmă se dă bolnavuluĭ să inghiţă de treĭ orĭ apă şi apoĭ să se şi spele, iar picăturile de céră din apă se pun sub perina de culcare.

(Culésă de I. Odor, de la Lénca Ghenovicĭ, din Vălenĭ-de-Munte—Prahova).

De oftică.

Se ĭa sĕmânţă de cânepă, bine alésă de pămînt, spălată bine, pusă la foc, fĭértă bine pênĕ dă colţu, pe urmă fĭértă într'o căldare curată, şi apa (zéma) ce rĕmâne să dea bolnavuluĭ, diminéţa pe nemâncate, apoĭ la 12 césurĭ şi séra. Póte să ĭa pe ḑi şi o jumĕtate de oca să bea. Cănepa să fie próspătă, să nu fie veche, «că surcéua veche nu face jar».

(Idem de la Lénca Ghenovicĭ, din Vălenĭ-de-Munte—Prahova).

Tuse rea (măgăréscă).

Se ĭa tăfălug (o buruĭénă care se găseşte pe câmp), se fĭerbe ceaiŭ şi se dă de bĕut bolnavuluĭ diminéţa şi séra. Doftoria asta ṗomóră şi tusea măgăréscă şi o parte din oftică.

(Idem de la Lénca Ghenovicĭ, din Vălenĭ-de-Munte—Prahova).

De scrofurĭ.

Se ĭa găinaţ de porc luciŭ-negru şi se amestecă într'o strachină cu o lingură de unt-de-lemn franţuzesc se bate bine şi se fărîmă şi se puneḑ

www.dacoromanica.ro

ca oblojélă (cataplasmă), în locul, unde 's scrofurile. Dacă se urméză aşa înainte regulat, apoĭ scrofurile ĭes ca oul.

(Idem de la Lénca Ghenovicĭ, din Vălenii-de-Munte).

Durere dĕ măsele.

Să facc ceaĭŭ de jaleşiŭ şi să ĭa ca gargară.

(Idem de la Leanca Ghenoviciŭ—Vălenĭ.

Bubă rea—Ha-bubă.

Să ferbe fasole făr'dă sare, făr'dă nimic; să bate cu lingura şi să pune între cârpe de olandă ca oblojélă.

(Idem de la Leanca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

Trânjĭ la ochĭ orĭ la şeḑut.

Să ia mâsgă de icre negre (ceea ce rĕmâne pe butoiŭ), apoĭ treĭ rădăcinĭ de praz, puţin ardeiŭ, apoĭ treĭ gămălĭ de ridichĭ. Se face din tóte acestea fum într'o ólă şi acoperindu-se la gură,—de e la ochĭ să se afume; de e la şeḑut, să se aşeze pe óla cu fum.

(Idem de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

Pişat în pat.

Treĭ ouĕ, carĭ să nu fie crăpate, stins varul, adică să se cócă în var. Aceste ouĕ se daŭ la băĭatu pişecĭosu dă le mănâncă. Doctoria asta să chémă «doftorie dă slăbiciune de mijloc).

(Idem de la Leanca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

Tot de pişat (variantă).

Se duce Lunia cu pişecĭosu la un gard, care are pletĕre (gard cu nuele) şi ĭa un par, pe care'l pune pe foc şi pe urmă să pişe pişecĭosu pe el (pe par) cu mare băgare de sémă să'l ude pênĕ când n'o maĭ fi foc pe el şi pe urmă îl pune iar în locul acela, unde a fost şi apoĭ de bună sémă pişecĭosu nu se maĭ scapă în pat.

(Idem de la Leanca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

De încuiat dę ud.

a) Să se bea zémă de pătrĕnjel fiert (în cantitate puţină); saŭ
b) Siminichie pisată bine, ca să nu se vaḑă şi se amestecă în dulcéţă.

(Idem de la Leanca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

www.dacoromanica.ro

Dă năjit (durerĭ de urechĭ).

a) Să pune în ureche usturoiŭ bine pisat şi pus într'un tulpan, saŭ mir se bagă în urechea a cu verme (aşa se crede, că durerea provine din causa vermeluĭ).

b) Mămăliguţă caldă saŭ o măslină să se puĭe în ureche şi bolnavul să se culce pe urechiă.

(Idem, de la Leanca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

De durere de măsele, orĭ de ureche.

Să ĭa brâncăriţă (o buruiană galbenă şi lată, care se face pe copaciĭ ceĭ marĭ) şi se légă cu ea.

(Idem, de la Leanca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

Dĕ urechĭ (durére).

Sĕ ĭa gogóşe dă pe tufă şi se stórce în urechĭă, dacă urechea e împâslită.

(Idem, de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭĭ-de-Munte).

Dĕ reumatism.

Sămênţă de laur, pusă în rachiŭ de drojdiĭ. Se unge cel bolnav la sóre cu el saŭ se ĭa untură de câĭne (de la hingherĭ).

(Idem, de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭĭ-de-Munte).

Dĕ degerătură.

Se pune pe locul degerat fere de porc cu varḑă acră—oblojélă.

(Idem, de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭĭ-de-Munte).

Dĕ pecingine.

Se unge cu untură din caltaboş, fert în nóptea de Paştĭ.

(Idem, de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭĭ-de-Munte).

De umflătură de pântece.

Baligă de cal cu lapte acru fert şi oblojit, ĭar ca interne (pe dinăuntru) se ĭa ca bĕutură: ceaĭŭ de enupere (sămênţă de brad).

(Idem, de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

www.dacoromanica.ro

De umflătură de picióre.

Taulă da albă (înflorită) şi cója de desubt se ferbe. Se ĭa ca bĕutură o lingură de masă pe ḑi.

(Idem de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

De negĭ pe mână.

Cel cu negĭ să se ducă la biserică şi să facă cincĭ-spre-ḑece mĕtăniĭ la straşina bisericiĭ şi apoĭ ţinênd mâna cu negiĭ să pice pe eĭ apă de pe straşină, şi toţĭ negiĭ se usucă.

(Idem de la Lénca Ghenoviciŭ—Vălenĭ).

De stârpirea şórecilor marĭ.

Burete de placă, cu care şterg copiiĭ tabla, se frige în untură, orĭ în jumărĭ, dar nu dă tot şi apoĭ se dă la şórecĭ, carĭ mâncând buretele, acesta se umflă în eĭ şi aşa crapă şóreciĭ.

(Idem de la Niţă Boĭangiu—Vălenĭ).

De umflătură de gât.

Castraveţĭ muraţĭ, tărĭaţĭ felĭĭ şi făcuţĭ oblojélă.

(Idem de la Moş Niţă Boiangiu—Vălenĭ).

Durere de falcă şi de urechĭă.

Se ĭa o baligă próspătă de vacă; se cóce bine în spuză şi apoĭ înfăşurată bine într'o cârpă curată, se oblojeşte la fălcĭ orĭ la ureche.

(Idem de la Dumitru Popescu din Star—Chiojd)—Buzĕŭ.

Descântec de sperietură.

Se ĭa un blid (un fel de copae cu mâner) şi în el se pune spuză şi se pune la spatele cuĭ sufere şi apoĭ c'o mătură aprinsă 'ĭ se dă la spate de treĭ saŭ patru orĭ şi din gură se ḑice:

Nu ca vacili, ci ca porciĭ;
Nu ca vacili, ci ca porciĭ!

(Idem de la Dumitru Popescu din Star—Chiojd)—Buzĕŭ.

www.dacoromanica.ro

PROVERBE

www.dacoromanica.ro

PROVERBE

ADUNATE, DE CHR. N. ŢAPU, DIN OLTENIA

Nicĭ din ciocoĭ om de frunte, nicĭ din salcie cerc de bute.

*

Nicĭ din salcie pere, nicĭ din răchită vişinele.

*

Nicĭ turc, nicĭ turleac: ĭa un fleac.

*

Nicĭ tóte a doctoruluĭ, nicĭ tóte a duhovniculuĭ.

*

Nicĭ pe ḍracu să 'l veḍĭ, nicĭ cruce să 'ţĭ facĭ.

*

Nicĭ usturoiŭ a mâncat, nicĭ gura 'ĭ-a mirosit.

*

Nicĭ nu ştiĭ de unde sare ĭepurile.

*

Nicĭ lelea cu bârneţe, nicĭ badea cu altiţe.

*

Nicĭ nu e fricĭ de furnică, de Nechita nicĭ atâta.

*

Cum e turcul aşa e şi pistolul.

*

Dă-ţĭ popo pinteniĭ, şi bate-ţĭ ĭépa cu călcâele.

*

Maĭ bine de cât la anul un boŭ, maĭ bine acum un oŭ.

*

Cine se amestecă în tărâţe, porciĭ îl mănâncă.

*

Mîţa, cu clopot nu prinde şórecĭ.

*

Din códă de câĭne, nu se face sită de mătase.

*

www.dacoromanica.ro

La cinci-dečĭ anĭ sbóră şi curcanul.

*

Nu întinde maĭ lung picĭórele, de cât e lungă plapăma.

*

Pentru un purice nu svârli plapăma pe foc.

*

Femeĭa nebătută, ca móra nefericată.

*

Omul cât trăeşte, învĕţătură d'ajuns nu dobândeşte.

*

Nu e pentru cine se pregăteşte, dar e pentru cine se nimereşte.

*

De la un datornic rĕŭ, e bine să eĭ şi un sac de pae.

*

La un car de minte, e bine să fie şi un dram de noroc.

*

Ardă casa mea, dar ardă şi a vecinuluĭ.

*

Ca să pierdĭ şóreciĭ, nu da foc moriĭ.

*

Ac şi aţă, c'a venit zapciul în sat.

*

La lauda mare, mergĭ cu sacul mic.

*

Nu se póte fi şi cu varza unsă, şi cu slănina în pod.

*

Hopa, ţupa, cât ţine nunta ; chiŭ, vaĭ, patru-dečĭ de aĭ. .

*

Fuga 'ĭ ruşinósă, dar e sănĕtósă.

*

Ovreul a vrut să mérgă şi el o-dată călare, şi atunci s'a întêmplat Sâmbătă.

*

Paza bună, trece primejdia rea.

*

L'a prins cu mâna 'n sac.

*

Chelbosuluĭ, scufie de mărgăritar îĭ lipseşte ?

*

Apa trece, pĭetrele rĕmân.

*

Boul are limba lungă, dar nu póte vorbi.

*

www.dacoromanica.ro

Rĕŭ e a fi intre ciocan şi ilăŭ.

*

De cât cĭóra 'n par, maĭ bine vrabia 'n palmă.

*

Cine nu vrea să plămădĭască, cerne tótă ḑiua.

*

Cine se scólă maĭ de diminéţă, maĭ departe ajunge.

*

Ḑiua de diminéţă se cunóşte.

*

Ocĭhul stăpânuluĭ îngraşă calul.

*

Cine umblă după douĭ epurĭ, nu vênéză nicĭ unul.

*

Dă-mĭ, Dómne, ce n'am avut, să mĕ mĭer de ce m'a găsit.

*

Scârţîitura caruluĭ, vrednicia vătavuluĭ.

*

Vodă vrea şi Hânca ba.

*

Copilul pênĕ a nu plânge nu 'l aplécă muma-sa.

*

Câĭnĭĭ latră, vêntul bate.

*

De unde nu este foc, nu ese fum.

*

Fereşte-te de cărbunele acoperit.

*

Satuluĭ care se vede, nu-ĭ trebue călăuz.

*

Cine are barbă, are şi pĭeptene.

*

Măĭ! S'a suit scrófa în copac.

*

Bre! A prins mămăliga cójă.

*

După cum e sacul, aşa e şi peticul.

*

Cum vreĭ să mĕsorĭ altuĭa, aşa ţi se mĕsóră.

*

S'a măniat văcarul pe sat.

*

www.dacoromanica.ro

Ce ştie satul, nu ştie bărbatul.

*

A intrat badea ca într'un sat pustiŭ,

*

Cel ce începe multe, nu isprăveşte nimic.

*

Nu lăuda singur faptele, căcĭ pĭerdĭ rodul.

*

In urma bătălieĭ, mulţĭ voinicĭ s'adună.

*

Maĭ bine cu un voĭnic la pagubă, de cât cu un mişel la câştig.

*

Ce ţiĭ în mână nu e mincĭună.

*

Sătulul, nu crede pe cel flămând.

*

Găina care codcocodeşte, nu face ouă.

*

Cine tot alege, dese-orĭ reŭ culege.

*

Câte capete, atâta ideĭ.

*

Tótă pasĕrea pe limba eĭ pĭere.

*

Cum se aşterne omul, aşa se culcă.

*

O învoĭală strâmbă e maĭ folositóre de cât o judecată dréptă.

*

Găina bĕtrână face zémă bună.

*

Fetile marĭ după urşĭ numaĭ nu merg.

*

Şéde dracul în deal şi restórnă carul în vale.

*

Popa nu tócă de douĕ orĭ pentru o babă surdă.

*

Dacă nu curge, măcăr se picură.

*

In ţara orbilor, cel cu un ochĭ e împĕrat.

*

Mână pe mână se spală, şi amêndouĕ spală obrazul.

*

www.dacoromanica.ro

Spală-'ţĭ rufele în ograda-'ţĭ şi le întinde pe funia ta.

*

Orĭ cu capu de pĭétră, orĭ cu pĭétra de cap.

*

Cuĭ cu cuĭ se scóte.

*

Cine umblă cu mĭere, işĭ linge degetele.

*

Capuļ plecat, nu-l taĭe sabia.

*

La bĕtrâneţe s'a călugărit motanul.

*

Pisica, când nu ajunge la slănină, ḑice că pute.

*

De departe trandafir, d'aprópe nişte ştir.

*

Vede paĭul în ochiul vecinuluĭ, şi nu vede bârna în ochiul seŭ.

*

Lupul, unde a mâncat odată mĭelul, cearcă nouĕ anĭ aşĭ găsi hrana.

*

Nu se sperie lupul de pĭelea oiĭ.

*

Omul blând fuge ca racul, când dă peste huet.

*

Vrabia malaiŭ viséză şi calicul praznicu.

*

Vrabia tot puĭ arată.

*

Schimbarea Domnilor, bucuria nebunilor.

*

Peştele de la cap se împute.

*

O mincĭuna cĭocoĭască trece în ţara unguréscă.

*

Bobe călătóre nu are sĕrbătóre.

*

La lauda mare mergĭ cu sacul mic.

*

Nu vorbi de funie în casa spânzuratuluĭ.

*

Tata rus, mama rus, numaĭ Ión moldovan.

*

www.dacoromanica.ro

Ochiĭ vĕd, inima cere, ce folos că nu-ĭ putere.

*

Unde o légă, şi unde o dóre.

*

Se póte păzi un sac de purice, o turmă de epurĭ, dar nu o fimee.

*

Incetul cu încetul se face oţetul.

*

Ce esă din pisică, şórecĭ prinde.

*

Cine nu a gustaĭ amarul, nu ştie ce e zaharul.

*

Bate fierul, cât e cald.

*

Nu pune mâna, unde nu îţĭ fierbe óla.

*

Calul, puşca şi fimeĭa nu se'nprumută.

*

Ursul nu jócă de bună voe.

*

Bate şaua să pricépă ĭépa.

*

Râde dracu de porumbel, şi nu se vede pe el.

*

Un nebun zvârlă o pĭétră în apă şi ḑece înţelepţĭ nu o pot scóte.

*

Bóla din născare, léc nu are.

*

Cum e tanda, aşa e şi Manda.

*

De nevoe, saĭ şi'n patul altuĭa.

*

Vremea vinde lemnile, şi nevoĭa le cumpĕră.

*

Lupul schimbă pĕrul, dar năravu ba.

*

Limba e şi dulce şi amară după fapte.

*

A trăit traĭul, a mâncat malaĭul.

*

Cine vra să şadă între douĕ scaune, cade între ele.

*

www.dacoromanica.ro

Fimeile nemustrate, ca bucatele nesărate.

*

Muntele a fătat un şórice.

*

Calul are patru picĭóre şi poticneşte, cu atât maĭ mult omul că nu are de cât douĕ.

*

A fugit ca dracul de tămâe.

*

Cine póte óse róde, cine nu nicĭ carne móle.

*

De frica vrăbiilor nu sémănă malaiŭ.

*

Brânză bună în burduf de câĭne.

*

Cu peştele mic, prinḑĭ pe cel mare.

*

Nu face din ţînţarĭ harmăsarĭ.

*

Omul bĕtrân şi nebun, légă-l la gard şi-ĭ dă fên.

*

Nu s'a vĕḑut cal verde şi Grec cu minte.

*

Cu multe móşe, rĕmâne copilul cu buricul netăĭat.

*

Greŭ a fi babă frumósă, copil cu minte, şi doctorĭ bune.

*

Iérba rea nu pĭere.

*

Butuguróea mică restórnă carul mare.

*

La un car de óle, e destul o lovitură de măcĭucă.

*

Calul de dar nu se caută în gură.

*

Beţivuluĭ şi dracu ĭĭ eşa cu oca înnainte.

*

La bĕtrâneţe place vinul vechĭ şi fetile tinere.

*

Nu fi pentru unĭĭ mumă, pentru alţiĭ cĭumă.

*

Omul caută léc, unde simte că'l doare.

*

www.dacoromanica.ro

Să nu dea Domnul omuluĭ cât póte răbda.

*

Unde dă şi unde crapă.

*

Cum semenĭ, aşa şi culegĭ.

*

Laudă-te gură, că alţiĭ nu se îndură,

*

Sabia are două tăişurĭ, cine vrea să o întrebuinţeze.

*

Ulcĭorul nu merge des la apă.

*

Cine are carte, are şi parte.

*

Plóĭa din Maiŭ, face malaĭŭ.

*

Tóte păsĕrile câte zboĭ, nu se mânâncă.

*

Fapta bună nu cere laudă.

*

Păzeşte singur, dacă vreĭ şi Dumneḍeŭ să te păzéscă.

*

Cine greşăşte, tot ormanul glóba plătesce.

*

Când doĭ se sfădesc, al triilea câştigă.

*

Paza bună, trece primejdiea rea.

*

Răfuéla de a-casă, nu se potriveşte cu acea din târg.

*

Cuĭ este pica désă, să poftéscă la masă.

*

Două săbiĭ ascuţite, nu încap într'o singură técă.

*

Cine 'ţĭ zvârlă o pĭétră, zvârle-ĭ o pâĭne.

*

O nuntă posomorîtă, e ca o babă gârbovită.

*

Mortul de la grópă nu se 'ntórce.

*

Şarpele de casă maĭ mult venin lasă.

*

Limba nu are óse, se îndóĭe dupĕ gând.

www.dacoromanica.ro

Pênĕ la Dumneḑeŭ, sfinţiĭ îţĭ ĭaŭ sufletul.

*

Cine sapă grópa altuĭa, pică într'ênsa.

*

De unde nu e, nicĭ Dumneḑeŭ nu cere.

*

Fie-care îşĭ trage cenuşa, sub turta luĭ.

*

Vaĭ de casa omuluĭ, când dracul îşĭ vîră codiţa.

*

Vaca care dă cu picĭorul în doniţă, e maĭ bine să nu fie lăptósă.

*

Vorba bună mult adună, vorba dulce mult aduce.

*

Omul muncitor de pâĭne nu duce dor.

*

O scânteĭe e de ajuns, ca să ardă giréda întrégă.

*

Cine alérgă între parĭ, se 'nţépă în unul.

*

Pe unde a sărit capra, ĭedu sare şi maĭ sus.

*

Omul picat în apă, nu'ĭ pasă de plóĭe.

*

După rĕsboĭŭ, mulţĭ vitejĭ s'arată.

*

Nebunĭ turbură apa, şi înţelepţiĭ păscuesc.

*

Leneşul cată lucru, dar nu doreşte să'l găséscă.

*

Câĭnile ce stă în bucătărie, nu e pentru vênĕtorie.

*

Pisica maĭ blândă zgârîe maĭ rĕŭ.

*

Omul când e să se înnece, se acaţă şi de un paĭŭ.

*

Obraznicul mănâncă praznicul.

*

Cu râma mică se prinde şi peştele mare.

*

Cu douĕ bucătărese, ese cĭorba prea sărată, orĭ nesărată.

*

www.dacoromanica.ro

Din orĭ-ce lemn, nu se face bucĭum.

*

Spinul, pênĕ a nu creşte, nu se dizvăleşte.

*

Eftin la făină, şi scump la tărâţe.

*

Calul bĕtrân nu se 'nvaţă a merge la umblet, (buestru).

*

E grea bóla, când e punga gólă.

*

Nu umbla cu mâţa în sac, că 'ĭ se vĕd unghiile.

*

Ş'a pĭerdut cinstea, ca pisica la óla cu zmântână.

*

Omul bun e ca pâĭnea cea de grâŭ.

*

Pe din faţă te linge, pe dindos te frige.

*

Nu caut cinstea câĭneluĭ, caut a cuĭ e câĭnile.

*

Cine mĕ vede cu un ochiŭ, eŭ îl vĕd cu doĭ ochĭ, cine nu, eŭ voĭŭ atîta.

*

Nădejdea pe fugă, cetatea în tufă.

*

E deprins cu nevoile, ca ţiganul cu scânteile.

*

Fie care ştie, unde îl strânge cizma.

*

E maĭ aproape cămaşa, de cât sucmanu.

*

Uşor e a ḑice plăcintă, dar e mult pênĕ a se face.

*

Capul luĭ a maĭ fost la o cĭótă de râchită.

*

Cumintele fagăduesc şi prostul trage nădejde.

*

Haĭ, cumătră, cum o fi, că cumătru nu o maĭ şti!

*

Tacĭ, bărbate, crede ce îţĭ spun eŭ, şi nu crede ce îţĭ spun alţiĭ.

*

Fie care traje jăratice la óla luĭ.

*

www.dacoromanica.ro

Când ți-ĭ gura amară, caută se o îndulcești, că apoĭ, când e dulce, orĭ cine o sărută.

*

Geaba viĭ, geaba te ducĭ, geaba rupĭ cele opincĭ

*

Dacă nu-ĭ noroc și parte, geaba te maĭ scolĭ de nópte.

*

Nevoea te duce, pe unde nu ți-e voea.

*

Capul să fie sănătos, belelile curg gârlă.

*

Bărbatul multe ḑice, dar fimeĭa la dos le duce.

*

Câĭnile care latră, nu muşcă pe furiș.

*

Fereşte-mĕ, Dómne, de prietinĭ, căcĭ de duşmanĭ mĕ voĭ păzi eŭ.

*

Apa trece la matcă, și omul la ţépă.

*

Sângele apă nu se face.

*

Aşchia nu sare departe de trunchiŭ.

*

Nuĭ frumos, ceĭa ce-ĭ frumos, dar e frumos ceĭa ce e plăcut.

*

Nu-ĭ frumósă, da-ĭ hazósă.

*

Bate apa, să aleagă unt.

*

E sama să nu te înnecĭ, ca ţigànul la mal.

*

Face gâtul leĭcă, și pânticele balercă.

*

Pênĕ a nu te păli cu capul de pragul de sus, nu veḑĭ pe cel de jos

*

Ia luat apa de la móră.

*

Nu mĕ călca pe picĭor, că eŭ ştiŭ de ce ți-ĭ dor.

*

Nu e bine unde cântă găina ĭar nu cocoşul.

*

De la un datornic rĕŭ, nu veĭ lua nimic de cât la puntea raĭuluĭ.

*

www.dacoromanica.ro

La cel bogat şi dracul merge cu colacĭ.

*

Unde omul bun a pus mâna, a pus şi Dumneḑeŭ mila.

*

Tótă graba strică tréba.

*

Mîncarea de diminéţă, însuratu de tînĕr nicĭ o dată nu strică.

*

Omul lacum e ca şi calu: care cum trece drumul ĭar flămânḑeşte.

*

A feştelit bĕţul de amîndouă capetele.

*

La aşa cap, aşa căcĭulă.

*

Nu da vrabia din palmă, pe cĭóra din par.

*

Cel tânăr crede: câte cĭóre zbóră tóte să mănâncă.

*

Omul cade dintr'un copac şi tot maĭ stă puţin.

*

Nu se ĭaŭ douĕ pĭeĭ de pe un boŭ.

*

Multe am tras şi m'am ras; nicĭ d'aceste nu m'oĭ tunde.

*

Feréscă Dumneḑeŭ pe om de gura satuluĭ.

*

Calul unde te trântesce, acolo bate-l.

*

Intâĭ judecă-te pe tine, ş'apoĭ judecă pe alţiĭ.

*

Calul şi fimeĭa să nu le daĭ pe mâna altuia.

*

Dacă veĭ şti de tóte, îmbĕtrâneştĭ fără vreme.

*

Bărbatul şi calul să nu'ĭ creḑĭ, când îţĭ pare că merg maĭ bine, atuncĭ te trântesce.

*

Ţĕranul munceşte tot anul, ca să capete banul.

*

'I-a mers bine omuluĭ, că 'ĭ-a cântat cucul în faţă.

*

Vaĭ de el, când s'a sculat, pupăza 'ĭ-a cântat.

*

La cheltuelĭ marĭ, unde merge mia, merge şi suta.

*

www.dacoromanica.ro

Cine sémĕnă vênt, culege furtună.

*

Averea strângĕtoruluĭ, trece în mâna cheltuitoruluĭ.

*

Apele micĭ, fac rîurile marĭ.

*

De cât slugă la cĭocoĭ, maĭ bine cĭoban la oĭ.

*

Adese-orĭ norocul şi 'l face omul.

*

Nu e nimine cu hârzopul coborît din cer.

*

Adese-orĭ drumul cel maĭ scurt e cel maĭ lung.

*

S'a perdut şi drumul şi cărarea.

*

Sĕrmanul, a ajuns la sapă de lemn.

*

Bine e a se alege o-dată bobul din mazăre.

*

Ce dă mâna dréptă, nu trebue să ştie cea stângă.

*

Maĭ bine de cât o rudă în depărtare, maĭ bine un prieten în apropiere.

*

Bóla cunoscută, e pe jumĕtate tămăduită.

*

Trebue să mănâncĭ cu cine-va un car de sare, ca să 'l poţĭ cunóşte bine.

*

Drumul drept te duce la ţintă, ocolurile, cotiturile te fac să rătăceştĭ.

*

E deprins la têrg ca boul luĭ Vârnav.

*

Nu e bună códa care a maĭ slujit la un topor.

*

Flămândul, codrĭ visézĕ.

*

Na-ţ'o bună, că ţ'a dres-o.

*

Cât de blând să fie motanul, tot sgârie când se mânie.

*

Tot unul şi unul, făcuţĭ ca pe sprâncénă.

*

www.dacoromanica.ro

Cu mĭere se prinde muştele.

*

Vorbă multă, sărăcia omuluĭ.

*

Fereşte-te de o fată mare bĕtrână, ca şi de o vacă împungĕtóre.

*

Un mĕr putred, strică o grămadă mare de mere frumóse.

*

Nu aduce anul, ce aduce césul.

*

Orĭ-ce trébă, lăsată pe trândélă aduce pagubă.

*

De omul hursuz, tae póla şi fugĭ.

*

E e mare necaz, când fómea nu 'ţĭ dă răgaz.

*

Nu o ajungĭ la bete, dacă nu aĭ spete.

*

Pe călăreţul bun, îl trântesce calul.

*

Omul trebue să ĭa bine séma când sburătăceşte din cuĭbul părintesc.

*

Omul harnic, ager, caută a aduna la bogăţie, ca furnica harnică la moşoroĭŭ.

*

Numaĭ géba te eĭ la trîntă, cu pârdalnica sórtă.

*

Aşa e róta lumeĭ, uniĭ se sue, alţiĭ se cobóră.

*

Cine se frige cu borş, suflă şi în ĭaurt.

*

Nu e grabă, că doar nu daŭ Turciĭ.

*

Sluga harnică, ce 'ĭ trece printre degete dă şi stăpânuluĭ.

*

Om fără căpătêĭ: nicĭ căţel, nicĭ purcel.

*

Cine a pĭerdut cinstea, dă-ĭ colac şi luminare.

*

Nu e mórte fără pricină şi nuntă fără mincĭună.

*

Omul prost, dacă nu e fudul, nu are nicĭ un haz.

*

Fĭerul cât de tare tot la foc se móĭe.

*

www.dacoromanica.ro

Bucătarul cel mai bun e fómea.

*

Nu e dracu atât de negru, cum îl fac.

*

Judecăţile adesea-ori te scot la covrigi.

*

Să mergem înainte : cum a fi târgul şi norocul.

*

Nu póte fi neguţător şi vrăjitor.

*

Nevoile nu te întrébă, ce vrîstă ai.

*

Bună să fie găina mea, tot mai bună pare a fi a vecinului.

*

Fie pâinea cât de rea, tot mai bună e în ţara mea.

*

Pisica se învaţă de mică, cum se prind şoreci.

*

Un singur duşman e destul să dărâme ce a lucrat o mie de prieteni.

*

Cine cere, nu pîere, dar nici bun nume n'are.

*

Mielul blând suge la două oi.

*

Fie-care grăunţă are făină, dar are şi tărîţă.

*

Capra sare masa, îéda sare casa.

*

Câte bordeie, atâta obiceie.

*

Mai bine trăeşte un sărac lipsit, de cât un bogat sgârcit.

*

Un reu nici o dată nu vine singur.

*

De ceia ce se teme omul, nu scapă.

*

Cu prea multă grabă, nu faci multă ispravă.

*

Nici prea econom, nici prea galantom.

*

Sgârcitul nici pe el nu se procopseşte, nici pe altul nu foloseşte.

*

Spală-mi cojocul, dar nu mi-l uda.

*

Găina unde scurmă, acolo se hrăneşte.

*

www.dacoromanica.ro

Când sórile intră pe feréstră, doctorul ese pe uşă.

*

Cu chibzuĭală daĭ ? Aĭ.

*

Tóte lucrurile trebue să fie la vremea lor, şi zăpada e bună, când vine la vremea eĭ.

*

Unde nu e cap, vaĭ de picĭóre.

*

Prostul crede pe orĭ-care maĭ prost de cât dînsul.

*

Satul arde şi baba se pĭéptănă.

*

Cine nu adună pentru sine, adună pentru alţiĭ.

*

Dracul nu face bisericĭ.

*

Multe florĭ sînt pe lume, dar puţine miróse.

*

Nu e sat fără câĭne.

*

Tăcerea e ca mĭerea.

*

Cine se laudă că nu e mincĭunos, trebue creḑut pe jumĕtate.

*

Pênĕ se vie pofta bogatuluĭ, ese sufletul săraculuĭ.

*

E nebun cine dă pasĕrea din palmă pe cea din gard.

*

Unul nu găseşte pod pe apă, altul nu găseşte apă de bĕut.

*

Când norocul îşĭ schimbă pasul, nu aduce anul ce aduce césul.

*

Vaĭ, când lupul ajunge cĭoban la oĭ !

*

Imprejurarea face pe hoţĭ.

*

Ceĭ ce fură, aceĭ maĭ tare jură.

*

Capra e râĭósă, dar tot ţine códa în sus.

*

S'a făcut agurida mĭere.

*

Corb la corb nu-şĭ scóte ochiĭ.

*

www.dacoromanica.ro

Prinde hoţul, când îţĭ vine, că te prinde el pe tine.

*

Beţivul se'nvaţă cu beţia, ca şi tâlharul cu hoţia.

*

Hoţul gĭură că a glumit, când vede că l'aĭ dovedit.

*

Rĕŭ cu rĕŭ, dar maĭ rĕŭ fără rĕŭ.

*

Omul prost nu vede pădurea din causa copacilor.

*

Obrazul subţire cu cheltuĭală se ţine.

*

Averea sgârcituĭ trece în mâna risipitoruluĭ.

*

Tot păţitul e priceput.

*

Omuluĭ de mult bine, îĭ vine a sburda.

*

Fie-care caută să aĭbă icóna la care se închină.

*

Pe capu bun stă bine şi o căciulă ruptă.

*

Tómna se numĕră bobociĭ.

*

Vroesce a lua cărbunele cu mâna altuia.

*

Frate, frate, dar brânza e pe banĭ.

*

Dragostea nu se face cu sila.

*

Pe lângă un lemn uscat arde ḑece verḑĭ.

*

Cine ştie carte, are patru ochĭ.

*

Omul învĕţat are stea în frunte.

*

Vorba de rĕŭ maĭ lesne se crede.

*

Dintr'o vorbă îţĭ aprinḑĭ paĭe în cap.

*

Cu lingura îţĭ dă dulcéţă, şi cu códa îţĭ scóte ochĭĭ.

*

Omul înţelept îşĭ cumpĕră vara sanie şi ĭérna car.

*

www.dacoromanica.ro

Cine întrébă, nu greşeşte.

*

Prieten bun e acela care dă sfaturĭ bune, iar nu acel ce laudă nebuniile.

*

Lucrul de aḑĭ nu'l lăsa pe mâĭne.

*

Spune'mĭ cu cine te însoţeştĭ, să-ţĭ spun cine eştĭ.

*

La început orĭ-ce lucru e greŭ.

*

Scumpul maĭ mult păgubeşte, iar leneşul maĭ mult alérgă.

*

Picătura mică, sfarmă pĭétra mare.

*

Ce înveţĭ la tinereţe, aceĭa ştiĭ la bĕtrâneţe.

*

La plăcinte înainte, la rĕsboiŭ înapoĭ.

*

Cine mult grăeşte, la multe se greşeşte.

*

Cine se ĭuţeşte, curând osteneşte.

*

Ce ţie nu-ţĭ place, altuia nu face.

*

Omul la mânie, cade în nebunie.

*

Nerodul întâiŭ grăeşte şi apoĭ se gândeşte.

*

Lenea e cucónă mare, care des nu are demâncare.

*

Strânge banĭ albĭ pentru ḑile negre.

*

Dreptatea ese ca undelemnul asupra apeĭ.

*

Prietenul la vreme de nevoe se cunóşte.

*

Cine nu se ruşinéză de ómenĭ, nu are frică de Dumneḑeŭ.

*

Să aĭbă omul ruşine, când face rĕŭ, iar nu când face bine.

*

Limba îndulceşte, limba amăreşte.

*

www.dacoromanica.ro

Nu e bine să se laude cine-va prea mult.

*

E bine a sta la mijlocul mesiĭ, şi la capĕtul ţĕreĭ.

*

S'a băgat slugă la dârlógă.

*

M'am dus să'mĭ vĕd mórtea cu ochiĭ.

*

Boiĭ ară şi caiĭ mănâncă.

*

Lasă-mĕ în casă, lasă-mĕ sub pat, lasă-mĕ 'n pat.

*

Vino, necazule vino, dar vino singur.

*

Aĭ să dezlègĭ funia de la par.

*

Unge osiea, ca să nu scârţie róta.

*

Mamă sócră, pómă acră.

*

A intrat în sat, cu hârtiea în proţap.

*

Mare'ĭ Dumneḑeŭ, dar meşter e dracu.

*

Ţiganul ştie ce e şofranul?

*

Năravul din fire nu are lecuire.

*

Are să ajungă a umbla ca paraua din mână în mână.

*

El ĭa dat ţîţa întrégă, nu numaĭ gurguĭu.

*

Mĭ-a venit apa la móră.

*

Grădinaruluĭ nu vinḑĭ castraveţĭ.

*

Sita nouă şade în cuĭ.

*

Nu e de samă, e un papă lapte.

*

Toţĭ proorociĭ după Hristos sînt mincinoşĭ.

*

www.dacoromanica.ro

Trenche, flenche, trĭĭ leĭ păreche.

*

Butea plină nu se aude ; butea gólă mare vuet face.

*

Mort, copt, bea, popo, aghĭazmă.

*

Nu zvârli undelemn pe foc.

*

Fă-mĕ, mamă, cu noroc, şi mĕ zvârlă chĭar în foc.

*

Douĕ-spre-ḑece meseriĭ, treĭ-spre-ḑece sărăciĭ.

*

Iĭ umblă gura, ca o móră stricată.

*

Când lupul îmbĕtrâneşte, toţĭ căţălandriĭ îşĭ fac rîs de dênsul.

*

Nu scutura copacul să pice fructele cópte, lasă-le să pice de la sine.

*

Merge rĕŭ : s'a încurcat iţile.

*

A dat cu oştiea în gard.

*

Nu'ĭ departe cotea de ĭepure.

*

Gura pĕcătosuluĭ, adevĕr grăeşte.

*

Nu se póte ţine bine pe picĭóre, nefiind de ḑilele tóte.

*

I-a crăpat obrazul ; dar ruşinea tot nu ĭ-a perit.

*

Caută nod în papură.

*

Jidanul nu dă nimic nicĭ pe trecut, nicĭ pe viitor, ci numaĭ pe present.

*

A ajuns cuţitul la os.

*

Fie-care sac, işĭ găseşte peticul.

*

Cum vreĭ să măsorĭ altuĭa, aşa ţi se mĕsóră.

*

S'a mâniat văcarul pe sat.

---

www.dacoromanica.ro